

UNIVERSAL
LIBRARY

OU-234099

UNIVERSAL
LIBRARY

جلد دوم
از

مآثر الامرا

تالیف

نواب مصمم الدولہ شاہ نواز خان

بتصحیح

در درج دانشدہی - درہی برج ہنر پروری - سخن سنج معنی شناس
نکتہ رس والا قیاس - دور بین عالی خیال - بلند بینش بے مثال
خلاق بدائع معانی - سباق فرسان سخن رانی - زیب افزای دبستان
دانش آموزی - چمن پیرای بوستان فضائل اذدوہی

مورد رحمت خدای کریم

مولوی عبدالرحیم

قدرت تصحیح

مولوی مرزا اشرف ملی

مدرسین مدرسۃ عالیہ کلکتہ

از طرف ایشیاٹک سوسائٹی بنگالہ

در مطبع اردو گائیڈ

واقع

کلکتہ

در سنہ ۱۸۹۰ ع از طبع بیجامۃ نو برآمد

فهرست مضامین مآثر الامرا جلد دوم

صفحات	اذکار
۱	* دربار خان عنایت نام
۳	دستم خان
۵	دولت خان لودی
۸	دیانت خان قاسم بیگ
۹	دلدار خان کاکر
۱۴	داراب خان میرزا داراب
۱۸	دربا خان درهله
۲۲	دیانت خان محمد حسین دشمن بیاضی
۲۳	دیندار خان بخاری
۲۴	دولت خان منی
۳۰	دانشمند خان ملا شفیعی یزدی
۳۲	داود خان فریسی
۳۷	دیانت خان حکیم جمالای کاشی
۳۹	داراب خان پسر مختار خان سبزواری
۴۲	دلیر خان داوڑی جلال خان نام
۵۶	دایر خان عهد الرؤف میانه

۵۹	دیانت خان میر عبد القادر
۶۳	داؤد خان
۶۸	دلدار خان بهادر محمد نعیم
۷۰	دیانت خان میر علی نقی
۸۱	دهیراج راجہ جیسنگھہ سیوانی
۸۴	ذو القدر خان ترکمان پیری آفا نام
۸۵	ذو الفقار خان قوامانلو
۸۹	ذو الفقار خان محمد بیگ
۹۳	ذو الفقار خان نصرت جنگ
۱۰۶	ذکریا خان بہادر ہزیر جنگ
۱۰۷	ذو الفقار الدواہ میرزا نجف خان بہادر
۱۰۹	روہی
۱۱۱	راجہ بہارامل
۱۱۳	رای سرجن ہادا
۱۱۶	رای لونگری کچھواہ
۱۱۸	راجہ پیر پیر
۱۲۳	راجہ تودرمل
۱۲۹	راجہ بہگونت داس
۱۳۱	راجہ مدھکرمہاہ بندیلہ
۱۳۴	راجہ زامچند بکھیلاہ

۱۳۸	رام چند چوهان
۱۳۹	راجه بکرماجیت
۱۴۱	زای بهوج
۱۴۲	زای دزتا سیهودیه
۱۴۸	زای رایسنکه
۱۵۵	راجه رامداس کچهواوه
۱۵۷	راجه باسو
۱۶۰	راجه مان سنگه
۱۷۰	راجه رایسنکه کچهواوه
۱۷۲	راجه رایسال در باری
۱۷۴	رانا سکرا
۱۷۴	راجه مهاسنکه
۱۷۶	راجه سورجمل
۱۷۹	راجه سورج سنگه راتهر
۱۸۳	راجه بکرماجیت زای رایان
۱۹۵	زای گوردهن سورج دهج
۱۹۷	راجه برسنگه دیو بندیله
۱۹۹	رستم خان شغالی
۲۰۱	رانا کون
۲۰۸	داد رتن هادا

۲۱۱	راد سوز بهورزیه
۲۱۲	راجہ بہارتہہ بندیلہ
۲۱۴	راجہ ججھار سنگھہ بندیلہ
۲۱۸	راجہ روز افزون
۲۱۹	رحمت خان میر فیض اللہ
۲۲۰	راجہ انوپ سنگھہ بدگوچر
۲۲۳	راجہ گجسنگھہ
۲۲۶	راجہ رامداس نوروری
۲۲۸	راجہ کشن سنگھہ بہدوریہ
۲۳۰	راجہ امر سنگھہ
۲۳۷	راجہ مکڈن نازنولی
۲۳۸	راجہ جگمت سنگھہ
۲۴۱	راجہ جے رام بدگوچر
۲۴۲	رشید خان انصاری
۲۵۰	راجہ بیتھلداس کور
۲۵۶	راجہ بہارت سنگھہ بندیلہ
۲۶۰	راجہ ستورسال ہادا
۲۶۳	راجہ سیو رام کور
۲۶۵	راجہ اندر من دھندیرہ
۲۶۶	راجہ سنگھہ

۲۶۸	ردب سنگهه (اتهور)
۲۷۰	رستم خان مقرب خان
۲۷۶	راجه انزوده کور
۲۷۷	راجه (اجورپ)
۲۸۲	راجه رکذانه
۲۸۳	رحمت خان حکيم ضياء الدين
۲۸۶	راجه تودرمل شاهجهاني
۲۸۷	زاد کون بهورتیه
۲۹۱	راجه سجان سنگهه بنديله
۲۹۵	راجه ديبی سنگهه بنديله
۲۹۷	راجه رليسنکهه سيسورديه
۳۰۱	راجه رام سنگهه کچهوايه
۳۰۳	رشيد خان الهام الله
۳۰۵	زاد بهار سنگهه هادا
۳۰۷	رضوي خان سيد علي
۳۰۹	زندره خان غازي بيدجايوري
۳۰۹	روح الله خان اول
۳۱۵	روح الله خان خانه زاد خان
۳۱۷	زاد داپمت بنديله
۳۲۳	رام سنگهه هادا

٣٢٤	رهتم دل خان
٣٢٨	راجه چهلپناه رام ناگر
٣٣٠	راجه محكم سنگهه
٣٣٢	دعايت خان ظهير الدوله
٣٣٣	دوشن الدوله بهادر دوشتم جنگ
٣٣٦	راجه هذدر سين
٣٣٨	راجه سلطان نجني
٣٤٠	راجه گوپال سنگهه كور
٣٤٢	راجه ساهو جني بهونسله
٣٥٩	رکن الدوله سيد اشكر خان بهادر نصير جنگ
٣٦١	راجه پير بهادر
٣٦٢	زين خان كوكه
٣٧٠	زاهد خان
٣٧٠	زاهد خان كوكه
٣٧٢	زير دست خان
٣٧٣	سيف خان كوكه
٣٧٥	سيد محمود خان بارهه
٣٧٨	سيد احمد خان بارهه
٣٧٩	سلطان خواجه نقشبندي
٣٩٦	سيد حامد بخاري

صفحات	اذکار
۴۰۰	سید عبد الله خان
۴۰۱	سید انجی خان قرغوجی
۴۰۲	سید زاجو بارهه
۴۰۳	سعید خان چغتای
۴۰۹	سید قاسم و سید هاشم
۴۱۰	سیف خان سید علی امغر
۴۱۱	سردار خان خواجه یادگار
۴۱۲	سید دلیر خان بارهه
۴۱۵	سید هزبر خان
۴۱۶	سیف خان میرزا صفی
۴۲۱	سرفراز خان چغتای
۴۲۳	سید شجاعت خان بارهه
۴۲۷	سپهدار خان محمد صالح
۴۲۹	سعید خان بهادر ظفر جندک
۴۳۷	سردار خان شاهجهانی
۴۳۸	سزادار خان
۴۴۱	علامی سعد الله خان
۴۴۹	سید منصور خان بارهه
۴۵۲	سجان سنگهه
۴۵۴	سید عالم بارهه

مذہبات

انکار

۴۵۶۰	سید ہدایت اللہ مدر
۴۵۷	سید ملاپش خان بارہہ
۴۶۰	سید شجاعت خان بہادر بہکری
۴۶۱	سعادت خان
۴۶۳	سیادت خان میرزین الدین علی
۴۶۵	سید مظفر خان بارہہ و سید لشکر خان بارہہ
۴۶۸	سیدل سنگھ سید سودیہ
۴۶۹	سرفراز خان دکئی
۴۷۳	سید اختصاص خان یعنی سید فیروز خان
۴۷۵	سید عزت خات عبدالرزق کیلانی
۴۷۶	سید امیر خان خوافی
۴۷۷	سر بلذد خان خواجہ رحمت اللہ
۴۷۹	سیف خان
۴۸۶	سیف اللہ خان مہر بہر
۴۸۹	سید عبد اللہ خان بارہہ
۴۹۱	سردار خان سردار بیگ
۴۹۶	سیدی یاقوت خان حبشی
۴۹۹	سرفراز خان سید لطیف
۵۰۰	سید حسین خان بارہہ
۵۰۲	سید رستم خان دکئی

صفحہ					ادکار
۵۰۴	سعد اللہ خان
۵۰۸	سید نجم الدین علی خان ہارہ
۵۱۰	سترسال بزدیلہ
۵۱۳	سعادت اللہ خان
۵۱۴	سیف الدواہ عبد الصمد خان بہادر دلیر جنگ
۵۱۷	سیف الدواہ سید شریف خان بہادر
۵۲۰	سعد اللہ خان بہادر مظفر جنگ
۵۲۲	سادات خان ذوالفقار جنگ
۵۲۷	سراج الدواہ انور الدین خان بہادر ظفر جنگ
۵۳۱	شمس الدین محمد خان انگہ
۵۳۵	شاہ قلی خان نارنجی
۵۳۶	شاہ بداع خان
۵۳۹	شیخ کنائی گنڈو
۵۴۱	شیخ محمد بخاری
۵۴۲	شاہ محمد خان قلاتی
۵۵۴	شیخ احمد
۵۵۶	شاہ فخر الدین
۵۵۷	شجاعت خان
۵۶۰	شیخ عبد الباقی مدر
۵۶۳	شیخ عبد الکریم لکھڑوی

۵۶۶	شیخ جمال بختیار
۵۶۷	شہاب الدین احمد خان
۵۷۰	شیخ ابراہیم پور شیخ موسیٰ
۵۷۲	شہزادہ خان
۵۷۳	شیخ عبد اللہ خان
۵۸۴	شیخ ابو الفیض فیضی فیاضی
۵۹۰	شہباز خان کنہو
۶۰۱	شریف خان انکہ
۶۰۳	شاہم خان جلاہر
۶۰۵	شاہ قالی خان محرم
۶۰۸	غلامی مہامی شیخ ابو الفضل
۶۲۲	شیرافکن خان علی قلی بیگ
۶۲۵	شریف خان امیر الامرا
۶۳۰	شجاعت خان شیخ کبیر
۶۳۳	شمشیر خان ارسلان بے اوزدک
۶۳۳	شیخ فرید • رقتی خان بخاری
۶۴۱	شجاعت خان سلام اللہ عرب
۶۴۲	شاہ بیگ خان ارغون
۶۴۵	شاہ آراز خان بہادر • میرزا ابرج
۶۴۸	شہر خواجہ

۶۵۰	شهباز خان معروف به شیر دره
۶۵۱	شیر خان عرف ناهر خان
۶۵۴	شیر خان تروین
۶۵۸	شاه قلی خان وقاص حاجی
۶۶۱	شادی خان اوزبک
۶۶۳	شجاعت خان شادی بیگ
۶۶۵	شاه بیگ خان اوزبک
۶۶۷	شیر خان سید شهاب باره
۶۶۸	شیخ میر خوافی
۶۷۰	شاه نواز خان مفوی
۶۷۶	شمس الدین خان خورشکی
۶۷۷	شمشیر خان حیات تروین
۶۷۹	شجاعت خان رعد انداز بیگ
۶۸۱	شهامت خان سید قاسم باره
۶۸۳	شمشیر خان تروین اعظم شاهی
۶۸۶	شیخ عبد العزیز خان
۶۸۸	شریف الملک حیدر آبادی
۶۹۰	شایسته خان امیر الامرا
۷۰۶	شجاعت خان محمد بیگ ترکمان
۷۰۸	شجاعت خان بهادر

صفحات	مفردات	اذکار
۷۱۱	..	شهادان خان خوبشگي
۷۱۵	..	شجاع الدوله بهادر
۷۲۲	..	شجاع الملک امير الامرا
۷۲۴	..	سارق محمد خان هردي
۷۲۹	..	سارق خان مير بخشى
۷۳۱	..	سلايمت خان روشن ضمير
۷۳۳	..	سقدر خان خواجه قاسم
۷۳۶	..	سف شکن خان ميرزا لشکري
۷۳۸	..	سف شکن خان محمد طاهر
۷۴۰	..	سفي خان
۷۴۲	..	سلايمت خان خواجه مير خرواني
۷۴۶	..	سف شکن خان مير صدر الدين
۷۴۸	..	ضياء الدرله محمد حفيظ
۷۵۰	..	طبيب خواجه جويباري
۷۵۱	..	طاهر خان
۷۵۵	..	ظفر خان
۷۵۶	..	ظفر خان خواجه احسن الله
۷۶۴	..	علي فاي خان اندراني
۷۶۵	..	عبد الله خان اوزبک
۷۶۹	..	عبد الله طلبا خان

۷۷۱	عرب بهادر
۷۷۳	علی مردان بهادر
۷۷۵	عزت خان خرابه
۷۷۶	عوض تخان دامشال
۷۷۷	عبد الله خان دیروز چنگ
۷۸۶	عزیز الله خان
۷۹۰	عاقل خان عذایت الله
۷۹۳	عبد الرحیم بیگ اوزک
۷۹۴	عرب خان نور محمد
۷۹۵	علی مردان خان اعیان الامرا
۸۰۷	عبد الله خان سعید خان
۸۰۹	عسکر خان نجم ثانی
۸۰۹	عبد الرحمن سلطان
۸۱۴	عبد الرحیم خان
۸۱۴	عذایت خان
۸۱۸	عبد الرزاق خان لازمی
۸۲۱	عاقل خان میر عسکری
۸۲۳	عزیز الله خان
۸۲۴	علی مردان خان حیدر آبادی
۸۲۵	عیسی خان منین

۸۲۸	غزایک الله خان
۸۳۲	عضد الدوله عوض خان بهادر قصوره جنگ
۸۳۶	عبد العزیز خان بهادر
۸۳۹	عمدة الملك امیر خان میر اسحق
۸۴۱	علی محمد خان زرهیله
۸۴۳	علی وردی خان فیروزا بذبی
۸۴۷	عماد الملك
۸۵۷	غازی خان بدخشی
۸۶۵	غالب خان بهجادیوزی
۸۶۶	غضنفر خان
۸۶۹	غیرت خان محمد ابراهیم
۸۷۲	غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ
۸۷۹	غازی الدین خان بهادر غالب جنگ

* آغاز جلد دوم *

* حرف الدال *

* دربار خان *

عقابت نام - پسر نکلو خان قصه خوان است - که در خدمت شاه طهماسب منوی بعنوان قصه خوانی اختصاص داشت - و مورخ انواع مراحم شاهی بود - چون پسرش دزدان گردید بهمان طریقه مورد نسی در خدمت عرش آشیانی سعادت روشناسی اندوخته بدولت مصاحبت امتیاز یافت - و بمنصب هفتصدی و خطاب دربار خان چهارم شاد کامی افروخت - در سال چهارم بعد فتح راندهپور (که پادشاه بزیارت روضه معینیه متوجه دارالخیر اجیر شد) دربار خان از اشکان بیداری رخصت دارالخلافه آگره گرفت - و پس از رسیدن [نجا] جهان فانی را بدزدان نمود - چون عرش آشیانی را نهایت توجه بحالش بود بهیار اندر هکین گردید - دربار خان

از فرط وفاکیشی و خداوند پرستی وقت مردن وصیت نمود - که پدای
 سگ پادشاهی (که سابقا گنبدی بر سر آن بنا نموده) مدفون سازند
 چه در سوابق ایام سگ از کمال وفاداری پیوسته بر آستان عرش آشیانی
 متوطن بود - پادشاه هم گاهی بتفقد احوال او می پرداخت - چون
 آن سگ بدست اجل گرفتار شد پادشاه بر تلف آن اظهار تاسف
 فرمود - و دربارخان عمارتی احداث نموده آن سگ را در آن گنبد مدفون
 ساخت - و خود هم حسب وصیت در همان گنبد مدفون گردید *

سبحان الله تا چه مرتبه دنیاداری ست - و انهماک دران
 و چه قدر صرف خوش آمد است و مراعات - آنکه در چنین اوقات
 و احیان (که با خدای خود مشغول باید شد - و یاد او را ملکه
 باید ساخت) ذکر سگ پادشاهی و رعایت دنیا پرستی بخاطر
 گذرانیدن - اگر بتلف است ای وی که حشر او با سگ نمایند
 و اگر اعتقادے ست معاذ الله باین همه خاتمه میهم است - و رحمت
 حق وسیع *

(۳)
 عرش آشیانی اگرچه خط و سواد کامل نداشت اما گاهی شعر
 گفته - و علم تاریخ درزیده بود - خصوص قصص هند که نیکو
 میدانست - و شوق بقصه امیر حمزه (که سه صد و شصت داستان
 است) بسیار داشت - حتی که خود اندرون محل بطور قصه خواندن
 میگفت - و عجایب حالات و غرائب واقعات آن قصه را از ادل تا آخر

بر صفحه تصویر نگاشته در دوازده جلد قرار داد - هر جلد
مشمول بر یکصد ورق - و هر ورقه یک ذراع - و آن محتوی بر دو
مجلس تصویر - بر صدر هر مجلس حالات و واقعاتی (که بآن صفحه
متعلق است) عبارات مرغوب بحسن انشاء خواجه عطاءالله منشی
قزوینی مرقوم گشته - پنجاه کس از مصوران بهزان قلم اول باهتمام
زاد الملک همایون شاهي میر سید عالی خدایي تبریزی و آخر
بسرکاری خواجه عبدالصمد شیرازی صورت گری نموده - الحق
کتابی شده از مخترعات عرش آشیانی که نظیر آن هیچ دیده ندیده
و مدیل آن در سرکار هیچ پادشاهی نبوده - بالفعل در کتاب خانه
پادشاهی موجود است *

* دستم خان *

دستم ترکستانی از امرای سه هزارمی اکبری همت - مادرش
بی بی بختیه بیگی با ما هم آنکه جهت مند بود - در محل پادشاهی
آمد و رفت داشت - او در خدمت عرش آشیانی تربیت یافته
سال نهم همراه میر معز الملک بتعانت عبد الله خان اوزبک تعیین
شده سال هجدهم در کومکیان خان اعظم کوکه تعیینات گجرات
گشته در جنگ محمد حسین میرزا کوششهای بجا نموده علم
ناموزی افراخت - پس ازان حسب الحکم همراه خان اعظم بلامنت

(۲) نسخه [ج] جدانی یا جدایي باشد (۳) در [بعضی نسخه] ترمذی

(۴) در [بعضی نسخه] نخه بیگی *

والا شتافته مورد عاطفت بیکران گردید - سال بیست و دوم سرکار
 رنتپور در قبول او قرار یافته بایالت صوبه اجمیر چاره اعتبار
 افزود - چند درانجا کامران مانده در برانداختن سرکشان
 و دادهی زیردستان جوهر نیکو بندگی بر روی کار آردن - تا آنکه سال
 بیست و پنجم اوچلا بسر بابهدهر و موهن و سور داس و تلوکسی
 برادرزادهای راجه بهارامل بے اجازت راجه از پنجاب بقصبه
 لونی (که رطن اینها بود) رسیده شیوه بے راه روی پیش گرفتند
 دستم خان مراعات الوس کچه راهه منظور داشته بلوازم اندرزگوئی
 برداخت - ومدارای او بر سرکشی آن بد نهادان درشتی طلب افزود
 درین ضمن از بازگه خلافت فرمان رسید - که آن فتنه اندیشان را
 به بیم و امید سر حساب سازد - و الا بسزای کردار رساند - خان
 مذکور از عجوی سررشته تدبیر کسبخته بے آنکه لشکر فراهم شود
 بر سر آنها رفته بجنگ پیش آمد - هر سه برادرزادهای راجه بهارامل
 پی سپر راه عدم گشادند - اوچلا (که سر حلقه فتنه سازان بود) در پناه
 منزعه جوازی کمین فرصت داشت - دفعه دستم خان گوان بمعرکه
 آویزش قدم نهادند خان مذکور را زخم کازی برچه رسانید - او با وجود
 چابن جراحت بشمشیر کز حریف را امام کرد - و خود از بد حالی
 بزمین آمد - مردم بر اسب سوار کردند - تا جانک باقی بود دادهی
 مردم میکرد - تا آنکه بقیه بد نهادان (و بفرار آردند) - و بنگاه

سوکشان پی سپر لشکر تاراج کردند - روز دوم او نیز مطابق سنه
 (۹۸۸) نهصد و هشتاد و هشت هجری رخت هستی بعالم عقبی
 بست - چون کار طلبی با بیغرضی و مزاج دانی فراهم داشت
 عوش آشیانی از فوت او تاسف نموده بتسلی مادرش بر زبان آورد
 که او در تمام عمر سه سال از ما جدائی گزیده - و از تو چندین سال
 پس مفارقت او بر ما دشوار تر باشد *

* دولت خان لودی *

(۲)

شاهو خیل است - ابتدا ملازم خان اعظم میروزا عزیز کوکه
 بود - چون از گذاردی و کار آگهی فوادان بهره داشت در هنگامه
 (که همشیره میروزا کوکه بمیروزا عبدالرحیم خالف الصدق بیروم
 خان خانانان منسوب گردید) خان اعظم او را بمیروزا سپرد - که
 اگر عزم بلند داری و خطاب پدر میخواهی این مرد را عزیز نگهدار
 دولت خان مدتها بهمراهی میروزا عبدالرحیم میروزا خان کارهای
 شایسته بجا آورد - و در فتح گجرات (که در جلدوی آن میروزا
 بخطاب خانانانی فایز گشته) شریک غالب بود - در یورش تقه
 و یساق دکن خدمات نمایان او زبان زد عالم است - و مشهور السنه
 و افواه - بمنصب هزاری داخلی خانانان رسیده بود - که شاهزاده
 سلطان داندال بخواهش تمام نگر خود ساخته بمنصب دو هزاری
 سرافراز نمود - و چون شاهزاده از احمد نگر بادای تهنیت فتح

آسیب روانه حضور شد دولت خان را بکمک میرزا شاه رخ (که
 پداسبانی آن مرز و بوم نگهداشته بود) گذاشت - آخر سال چهل
 و پنج سنه (۱۰۰۹) هزار و نهم هجری بازار قولنج در احمد نگر
 بساط هستی در پیچید - از ابطال رجال و سرآمد شجاعان روزگار
 بود - عرش آشیانی از جرأت و جسارت او همیشه توهم داشته - گویند
 چون خبر فوتش رسید فرمود - که امروز شیر خان سور از عالم رفت
 حکایات غریب از نقل کرده اند *

گویند شهباز خان کذبو چون در سنه (۹۸۶) نهد و هشتاد
 و شش سال بیست و چهارم بتادیب راندا تعیین شد نهایت توره
 و مضابطه بکار میبرد - خود با چند پرستار و پیش پیش میرفت
 همه منصبداران و نوکران همراه فور می آمدند - و یسارلان بمرتبه
 اهتمام می نمودند که گوش اسپ کسی از دیگر سبقت
 نمیگردد - (در زه خانخانان) که نیز کمکی بود) همراه او اسپ سواره
 میرفت - دولت خان (که از فوج برآمده راهی می پیمود - و بمنفع
 یسارلان ممنوع نمیشد) باشاره شهباز خان (که سبکسریها بسیار
 داشت) ^(۲) عبدل خان برادرش اسپ را مهمیز زده چوبی بر یوز
 اسپ دولت خان زد - او شمشیر بر آورده چنان بر ساغری اسپش
 زد که بزمین افتاد - شهباز خان باشکریان گفت بگیرد - گویند
 در آن روز دولت خان طرفه تیز دستیها و کارنامه بمعرض ظهور آورد

و مردانه از لشکر برآمد - اما افغانان هجوم کردند - و خانخانان جهت ابرای ذمه خود بر سردر دروازه شهباز خان تا شام نشستند شهباز خان برآمده میرزا را در کنار گرفت - و رخصت خانه داد روز دوم خانخانان دولت خان را بخانه اش برده استشفاع نمود شهباز خان اسپ و خلعت داده گفت - که شما امام لشکرید همیشه پیش میرفته باشید *

گویند وقتی (که شیخ ابوالفضل صاحب مدار مهمات دکن شده آمد) (روزه در مجاهه) (که خانخانان هم نهسته بود) تقریبا شیخ گفت - که شمشیر هندی در کتب مینویسند - ما ندیده ایم دولت خان کزایه فهمیده شمشیر علم نمود - و گفت که تیغ هندی این است - اگر بر صورت زخم تا دیورسد - خانخانان دست او را گرفته بیرون آوردن - و شیخ بسیار بیدماغ شد - باز خانخانان بالحاج و ابرام بخانه شیخ برده معذرت خواست - شیخ برخاسته در آغوش کشید - و فیل و خلعت داده گفت - که هرگز کزایه در خاطر نبود *

غریب تر آنکه در ذخیره الخوانین آورده - که چون شاهزاده دانیال از خانخانان غبار خاطر بهم رسانید از جوش برنای بیکی از خاوتیان او باش مدش اشاره کرد - که هرگاه خانخانان بیاید نوعی پدهاو تکانش دهد که از قلعه برهانپور (که مشرف بدریای تپتی ست) پائین افتد - چنانچه (روزه این سلوک را با خانخانان

کردند - اتفاقاً خودش قایم ماند - اما دستار از سر او افتاد
 شاهزاده از روی تواضع خود برخاسته دست خانخانان گرفت
 و معذرت خواست که عالم نشه بوده - دولت خان دست دراز کرده
 دستار شاهزاده برداشته بر سر خانخانان گذاشته بخانه اش آورد
 با آنکه این روایت مستبعد عقل می نماید با نقل هم مطابقت نمیکنند
 چه آنوقت دولت خان در رفاعت شاهزاده بود - نه بهمراهی
 خانخانان - کما لا یخفی علی اهل التبع - از پسرانش محمود
 سودائی گشته کارش بدیوانگی نشید - از چاره گری لخته بهی
 پذیرفته بود - در سال چهل و ششم بیازش شکار برآمده از همراهان
 جدائی گزید - نزدیک قصبه پال با گولیان در آویخته فرو شد - دیگر
 پیروی مخاطب بخانجهان لودی سمت - و احوالش بشرح اربط
 در ساک تحریر مذخروط گشته *

• دیانت خان قاسم بیگ •

از امرای عهد جدت مکانی ست - در مزاج پادشاه راهی برودن ساسی
 و حاضر باشی داشت - بعد از آنکه پیش آمد اعتماد الدوله صورت
 گرفت از چون حرفهای نالایق نصبت بمومی الیه در حضور
 پادشاه بر زبان آورد پادشاه خاطر اعتماد الدوله مقدم داشته او را
 حواله آصف خان ابوالحسن نمود - که در قاعه گولیار (که تعاق
 بخان مزبور داشت) محبوس سازد - پس از چند عصب

عرض اعتماد الدوله از حبس مسطور رهائی یافت - سال هشتم جلوس جنت مکانی بتفویض خدمت عرض مکرر سرবাদ کردید و سال یازدهم از خدمت مرقوم معزول شده بهمراهی پادشاهزاده سلطان خرم و مهم دکن تعیین گشت - دیگر احوال او معلوم نیست *

• دلاور خان کاکر *

ابراهیم نام داشت - ابتدا برفاقت میوزا یوسف خان رضوی (وزگار) میگذرانید - از یاری بخت بیدار در معامله اکهیراج و ابهیراج بحضور جنت مکانی در کتھرہ^(۲) خاص و عام تردد نمایان کرده زخمها برداشت - و این خدمت باعث ترقی او گشته بمنصب مناسب اختصاص یافت - و در مبادی جاوس جنت مکانی بصوبه ناری لاهور سر بر افراخته رخصت گرفت - بقصبه پانی پت رسیده بود که بغی سلطان خسرو و آمدنش شنفته زه و زان را از آب جون گذرانید - و خود بر جناح استعجال متوجه لاهور شد و پیشتر از خسرو بحصار قلعه لاهور درآمده باستحکام برج و باره پرداخت - و چون خسرو بحوالی آن شهر پیوست ابواب و دروازه مسدود یافت - باوازم محاصره و فرام آوردن اشکر اشتغال نمود و از درون و بیرون نایره قتال و جدال اشتغال پذیرفت - و چون افواج پادشاهی در تعاقب بود بزودی تسخیر شهر متعذر دانسته دست از محاصره برداشت - دلاور خان بحسن خدمت و بتقدیم

(۲) در [بعضی نسخه] کهزده •

مراسم حق شناسی و فدوییت محفوف عواطف خسروانی شد
 و در سال هشتم بهراهی شاهزاده شاهجهان در مهم رانا تعیین
 گشت . و در سال سیزدهم سنه (۱۰۲۷) هزار و بیست و هفت
 از تغیر احمد بیگ خان کابلی بصاحب صوبگی کشمیر مبادی
 گردید . و از روی کار طلبی و راد و ردی در تسخیر لکای کشتوار
 (که از شهر کشمیر نامعموره آن شخصت کرده مسافت اسم)
 مباحی بهادرانه بکار برد *

تفصیلش برسم اجمال آنکه در سال چهاردهم جهانگیری دلاور
 خان با ده هزار نفر از سوار و پیاده جنگی عزیمت فتح اندیاز
 پیش نهاد همت ساخت . و چون گریوه و کتل صعوب المرور
 واقع شده راه برآمد اسپ نبود بذابران اسپان سپاه را بکشمیر
 برگردانیده معدودے را احتیاطا همراه گرفت . جوانان نبرد جو
 پیاده بر فراز کوه برآمده منزل بمنزل جنگ کذل می روند
 بعد پیمودن نشیب و فراز بسیار و کوههای دشوار گذار بگذار
 درای مرب نایره قتال بین الفریقین ملتهب گردید . - مرزبان آنجا
 از کشته شدن عالی چک (که بدعوی وراثت کشمیر در پناه او
 شورش افزائی داشت) دل بای داده راه فرار پیش گرفت . و از
 پل گذشته در بهدرکوت (که آن طرف آب واقع است) توقف

(۲) نسخه [ب] عیبت آن دیار (۳) نسخه [ج] اسپان را بکشیدو (۴)

نسخه [ا ب] مرزبان آنجا (۵) در [اکثر نسخه] اعامل چک *

گزیب . و هرچند بهادران دامن تخلص بر کمر سعی برزند (که ازان پل در گذرند) آنها نوعی بمدافعه و مقابله^(۲) می پرداختند که میسر نمی آمد - چون روزی چند کشید راجه از لابه گری و حيله سازي پیغام مصالحت در میان آورد - دلاورخان حرف او گوش نکرده اهتمام شایسته در گذشتن آب بکار برد - تا روزی جمال خان پسر کلانش با جمعی بشنا ازان دریای زخار عبیره نموده بجنگ در پیوست - مخالف تخت پل را شکسته راه گریز سپرد دلاورخان باز پل را استحکام داده لشکر را گذرانید - و در بهدرکوت معسکر آراست - از آب مذکور تا دریای چناب (که اعتضاد قوی آنها بود) دو تیر انداز مسافت باشد - و کنار آن کوهی ست رفیع دشوار عبور - بجهت آمد و رفت پیاپی طنابهای سه تله تعبیه نموده و میان دو طناب چوبهای مقدار یک دست پهلوی یکدیگر مستحکم بسته یکسر طناب را بر قلعه کوه و سر دیگر را دران طرف آب مضبوط ساخته اند - و دو طناب دیگر یک گز ازان بلندتر نیز تعبیه کرده - که پیاده بران چوبها پا گذاشته طنابهای بالا را بهر دو دست گرفته از فراز و نشیب می رفته باشند - تا از آب بگذرند - و این را در اصطلاح مردم کوهستان زیبه^(۳) گویند - آنها هر جا مظنة بستن زیبه داشتند به بذر تچپی و تیر انداز استحکام داده بودند دلاورخان جالها بر ساخته خواست جوانان را از آب بگذرانند

(۲) یا مقابله باشد (۳) در [بعضی نسخه] زیبه - یا زینه باشد *

چون آب بنهایت تندی و شورش میگذشت ^(۲) جاله بسیل فذا رفت
و شصت کس غریق بحر عدم شدند - تا چهار ماه و ده روز درگذشتن
آب هر تدبیری که میکردند بجائے نمیرسید *

انفاقا شبه جلال خان پسر رشیدش بوهنمونی زمیندارے
از جائے (که مخالف را گمان گذشتن نبود) سلامت گذشته
بر سر راجه رسیده کرنای فتح باذن آوازه ساخت - اکثرے علف
تبع خون آشام گشته بقیة السیف جان بتک یا بیرون بودند - بیک
دزان شورش براجه رسیده خواست بشمشیر کارش تمام کزد - گفت
من راجه ام - دستگیرش ساختند - دلاور خان از آب عبور کرده
بمذال (که حاکم نشین آن ملک است - و سه کوه مسافت داشت)
درآمد - و راجه را همراه گرفته در سال پانزدهم بملازمت جنت مکانی
در نزدیکی باره مواف (که دروازه کشمیرش می نامند) سعادت
اندوخت - و بگونگون نوازش اختصاص یافته بمناصب چهار هزار
ذات و سه هزار و پانصد سوار سر برافراخت - و محصول یک ساله
ولایت مفتوحه در وجه انعامش مرحمت شد •

در کشتوار رسم نیست که راجه از زراعت خراج بگیرد - بر سر
هر خانه هر ساله شش سستی (که زرے سنت مسکوک - که از حکام
کشمیر مانده - و یک و نیم ازان بیک روپیه است) مقرر دارد
و در سواد معامله پانزده سستی را (که ده روپیه باشد) بیک مهر

پادشاهی حساب کفذه - و زعفران (که بهتر از کشمیر است) از خریدار
 بر سر منی (که بوزن دو سیر جهانگیری است) چهار روپیه میگیرند
 و عمده حاصل راجه بر جریمه است - که باندک تقصیر مبلغ
 کلی میستانند - مع هذا همگی مداخل او تخمینا یک لک روپیه
 خواهد بود - و آن ولایت بقدر تنخواه هزاری ذات و هزار سوار
 است - چون راجه آنجا خالی از وجاهاست نبود حکم شد که فرزندان
 خون را (که در ایام جنگ به پناه زمینداران قرب جوار فرستاده)
 بحضور طلبند - تا از حبس موبد رهائی یافته بآسودگی روزگار
 بسر خواهد برد - او اطاعت امر نموده مورد نوازش گردید
 دلاور خان پس از زمانه باجل طبعی درگذشت - جمال خان پسر
 کلانش در زمان فردوس آشدانی بهمراهی مهابت خان تعیین بود
 در محامره دولت آباد (وزر سردیوان برای مقدمه حرفهای
 تند در میان آمد - مهابت خان گفت - هر که در کار پادشاهی
 مسأله خواهد کرد پاپوش خواهد خورد - جمال خان شمشیر
 علم نموده بر سرش آمد - میرزا جعفر نجم ثانی (که عقب سوار
 نشسته بود) برجسته جمال خان را در بغل گرفت - پسر او (که
 خرد سال بود) بیک جمدهر کار میرزا تمام کرد - خان زمان
 تیز دستی نموده جمال خان را از پا انداخت - و بضراب دیگر
 کار پسرش بآخر رسانید - گویند مهابت خان نشسته بود - همین قدر

گفت - که هر دو پسر کار خوب کردند - و دوم خلف الصدق او جلال خان است - که ذکر او بزبان شاه گذشته است *

• داراب خان میرزا داراب •

پسر دوم خانخانان میرزا عبدالرحیم است - همواره بهمراهی پدر در جنگ و یورش کارهای نمایان می نمود - خصوص در جنگ کهرکی (که شهره آفاق است) برفاقت برادر کلان خود شاه نواز خان مصدر تردد عظیمه گشته باضافه منصب سرافرازی یافت - چون در سال چهاردهم جهانگیری پیمانۀ زندگی شاه نواز خان ملامال گردید از پیشگاه خلافت بمنصب پنج هزاری ذات و سوار مورد عواطف شده بجای برادر بسرداری صوبۀ بوار و احمدنگر نام زد گردید - و در سال پانزدهم (که ملک عزیز حبشی از عهد و پیمان خود تخلف نمود - و نهضت پادشاهی را بولایت دور دست کشمیر قابو انگاشته دست تصرف بحدود پادشاهی دراز ساخت) اکثر امرا تهنات را گذاشته نزد داراب خان فراهم آمدند - و خذخو خان حارس احمدنگر متحصن گشت - داراب خان فوجها را ترتیب داده متوجه بالاگهات گردید - برکیان عنبری بر در او هر روز سایر و دایر بودند - مکرر مبارزتهای سترگ رو میداد - و هر مرتبه آن تیره بختان جمع را بکشتن داده راه هزیمت می سپردند *

روزه داراب خان جوانان خوش اسپه همراه گرفته بر بنگاه مخالف ناخست - و کارزار عظیم در پیوسته لوی فیروزی افراشت

و سالما و غانما باردر معارفت نمود - پس ازان غذیم مداخل رسد
 غلده را قسمی مسدود کرد که از سرت و گرانی کار بصعوبت کشید
 ناچار از گریوه دره نکهیره فرود آمده ببالاپور معسکر آراست
 چون تسلط و استیلای قزاقان دکن بجائے رسید (که قدم جرأت
 و بیباکی پیش نهاده از آب نریده گذشته بنهب و تاراج محالات
 مآلوه پرداختند) شاهزاده شاهجهان کورت ثانی دستوری دکن یافته
 سال شانزدهم ببلده برهانپور نزول فرمود - افواج قاهره نا آبگذگ
 در تاخت و تخریب ملک نظام شاهیه کوتاهی نمود - و کهرکی را
 (که اقامت جای ملک عنبر بود - و او یکروز پیشتر از وصول فوج
 با نظام الماک بقلعه دولت آباد در خزیده) دیوان و بے چراغ
 ساخت - ناچار ملک عنبر براه عجز و استکانت در آمده چهارده
 کرد در دام از محالات متصافه ملک قدیم پادشاهی و پنجاه تک روپیه
 نقد را برسم پیشکش متعهد گردید - شاهزاده در سال هجدهم
 حسب الطاب پدر بزرگوار برای یساق فندکار با خانخانان
 و دازاب خان از دکن روانه شد *

چون زمانه نیرنگ ساز بازی دیگر انگیخت (که سزوح ملالت
 و کدورت فیما بین پادشاه و شاهزاده بجائے کشید که کار بجمال
 و صف آرئی انجامید) شاهزاده از حق شناسی تقابل فوج
 پادشاهی بر خود قرار فداده از راه راست عذر او تافت - و زوجه

بکروماجیت را (که عمده در امت شاهي بود) با داراب خان در برابر
 لشکر پادشاهي گذاشت - اتفاقاً در هنگام تلافی فریقین تغنکی براجہ
 رسیده در گذشت - و انتظام فوج برهم خورد - داراب خان نیارست
 پای همت افشرد - برگشته بشاهزاده پیوست *

و چون جناب شاهي باقتضای وقت از برهانپور خانخانان را
 بمصالحه نزد مہابت خان رخصت فرمود و آن کهن سال طومار
 حقیقت و وفا را بآب نسیان شسته بمخالف پیوست داراب خان
 با اولاد و احمقان خانخانانی مقید گردید - و پس ازان (که ولایت
 بنگالہ بحوزہ تصرف در آمده تسخیر بہار نصب العین شاهي شد)
 او را مجدداً مشمول عواطف ساختہ بحکومت بنگالہ برنواخت
 و زنش را با یک دختر و یک پسر و برادرزادہ برسم یرغمال
 همراه گرفت - و چون شاهزادہ بعد از جنگ تونس^(۲) بنارس از
 همان راه عازم دکن گردید منشور طالب بدام داراب خان رقم نمود
 کہ خود را بسرعت بگدہي (کہ دروازہ بنگالہ است) رسانیدہ
 ملازمت دریابد - او از ناراستي صورت حال را طور دیگر دیدہ
 در جواب برنوشت - کہ زمینداران اینجا متفق گشتہ مرا در محاصرہ
 دارند - نمی توانم رسید - اگرچہ ناسازی و تسلط بومیان ہم واقعي
 بود اما او ہم از رفاقت عمدا پهاوتہي ساختہ بتقاعد خود را زیانزدہ
 عقیدت ساختہ - شاهزادہ بتقاضای وقت دست از برداشت

لیکن از آشوب خاطر پسر جوانش را با برادرزاده بعدالله خان سپرد - دیوانه را هوائے بس است - او از سفاکی آن در بے گناہ را بقتل آورد - و پس ازان (کہ سلطان پرویز و مہابت خان ہرین ماجرا مطلع شدند) بزمبند ازان بنگالہ بتاکید پرنکاشتند - کہ دست تعرض از دامن حالش کوتاہ داشتہ روانہ این حدود نمایند چون در آخر سال نوزدہم داراب خان بموکب سلطان پرویز پیوست دران اٹھا فرمان جنت مکانی بمہابت خان رسید - کہ در زندہ داشتن آن بے سعادت چہ مصلحت است - بلید کہ زود سر آن سرگشتہ ہادیہ خلالت را بدرگاہ فرستد - مہابت خان کاربند حکم گشتہ همان ساعت سرش را از تن جدا ساختہ روانہ نمود *

* ع *

(۲)

۱۰۳۴

* شہود پاک شد داراب مسکین *

تاریخ است - گویند مہابت خان اول سرش را در خوانے پوشیدہ بیغام تریز پیش خانخانان (کہ در تیدش بود) فرستاد - خانخانان دیدہ گفت بلے تو بز شہیدی ست - داراب خان جوانے بخوبیہا آراستہ و سردار با وقار و مدبر شجاع بود - بہادری و تردے (کہ از در دکن شد) دران وقت از دیگرے نشدہ - اما نقش طالع او درست نشست - از جانب شاہی ماندہ و از طرف پادشاہی راندہ مآل کارش بخذلان و نکال انجامید *

(۲) نسخہ [ب] داراب خان مسکین - اما یقینا غلط است .

* دریا خان زوهله *

(۲)
 داؤد زئی - ابتدا ملازم مرتضی خان شیخ فرید بود - پس ازان
 در ایام شاهزادگی ببندگی اعلی حضرت سعادت اندرخت
 و در جنگ دهل پور با شریف الملک نوکر سلطان شهریار نامه
 بشجاعت بر آورده پایه اعتبار برافراخت - چون ابراهیم خان
 فتح جنگ صاحب صوبه بنگاله در مقابله شاهزاده بیک گروهی
 اکبرنگر در مقبره پسر خود محصور گردید از انجا (که نواره
 بدست او بود - و عبور فوج از دریای گنگ بے کشتی میسر نمیشد)
 دریا خان با پانصد افغان برهنمونئ تیلیه راجه از گذر غیر متعارف
 گذشته هنوز ده دوازده اسپ هم آنطرف دریا نرسیده بودند که
 فوج ابراهیم خان بممانعت در رسید - دریا خان پای ثبات ورزیده
 بجنگ پیوست - و عبد الله خان (که نیز میخواست از همان راه
 بگذرد) از مشاهده این حالت عغان کشیده متوجه گذر دیگر
 گردید - ابراهیم خان احمد بیگ خان را متعاقب بکهک مردم
 خود فرستاد - شاهزاده ازین خبر راجه بهیم را تعیین فرمود - که
 عبد الله خان را همراه گرفته خود را بدریا خان رساند - اما هنوز
 آنها نرسیده بودند که دریا خان در مرتبه چپقماش نموده مخالف را
 آواره دشت هزیمت ساخت - و بسبب پا پیدایی نتوانست
 تعاقب نمود *

ابراهیم خان چون از شکست یافتن احمد بیگ خان و پیوستن عبدالله خان و راجه بهیم آگهی یافت بتسویه مقوف پرداخته بمقابله آمد - چون همراهانش از صدمات صدمات بهادران جنگ جو عذاب تماسک از دست داده گریز پا گشتند ناچار با معدود کشته گردید - شاهزاده بانعام یک لک رپیہ و چند زنجیر فیل از جمله غنائم بنگاله دریا خان را مورد فوازش فرمود - و چون از بنگاله برگزیده صوبه بهار بتصرف شاهزاده درآمد عبدالله خان با دریا خان برسم منقلا باله آباد شنافته اولین بظاہر آن بلده معسکر آراسته قلعه را گرد گرفت - و دومی بمانکپور بر ساحل گنگ فرود آمد - اتفاقاً عبدالله خان او را بکمک طلب داشت - دریا خان تساهل نکار برد - و فیما بین غبار کدورت و نفاق برخاست - که درین ضمن مہابت خان با سلطان پرریز بکنار گنگ پیوست - دریا خان نوازه و توپخانه از عبدالله خان درخواست - تا گذرها را استحکام داده لشکر پادشاهی را نگذارد که عبور نماید - عبدالله خان عمداً تقاعد ورزید و بناخوشی ہمدیگر کار آقا برہم خورد - دریا خان (کہ ببد مہستی غرور فتوحات ادمان خمر علاوہ داشت) شرائط حزم و ہوشیاری مرعی نذمودہ بضبط گذرها چنانچہ باید نپرداخت - مہابت خان کشتیہا بہم رسانیدہ بگذر دیگر عبور نمود - ناچار دریا خان بعبدالله خان و راجه بہیم (کہ در جونپور جمع شدہ بودند)

ملحق گردید - و از آنجا باتفاق در بئارس بموکب شاهي پيوسست
و قرار يافت که در سرزمين کنکيرا (که خالي از استحکام نيست)
نالۀ تونس^(۲) را پيش داشته عرصۀ مبارزت بايد آراست - پس از
تلاقی فریقین چون آثار غلبه از جانب فوج پادشاهي ظاهر گشت
نوکران جديد دريا خان (که از ساوک او آزاده بودند) بے جنگ
راه هزيمت سپردند - دريا خان (که سردار دست راست
هراول بود) نیز خود را بگوشۀ کشيد - و پس ازان در جنير
از بے حقیقتي از خدمت شاهزاده جدائي گزيده نزد خانجهان
لودي (که صوبه دار دکن بود) شتافت - و باین بيوفائي اکتفا
نکرده ساسله جنبان خيالهای کاسد فاسد او گشت - و پس از جلوس
بهزاران ضراعت و استکانت بملازمت رسیده بمنصب چهارهزاري
سه هزار سوار اختصاص گرفت - و تيواش در صوبۀ بنگاله مقرر گشته
بمراهی قاسم خاں صاحب صوبۀ آنجا تعين گردید - و بعد ازان
پرگنۀ بنادر و غيره در صوبۀ خاندیس جاگیر یافته بیساق دکن^(۳)
مامور شد *

هنگاه [که ساهو بهونسله باشاره نظام شاه (بنابر آنکه
خانزمان صوبه دار خاندیس و غيره بانتراع قلعه بير از تصرف
سيد کمال نظام شاهيه شتافته) در ولايت خاندیس گرد شورش

(۲) نسخۀ [ج] تواس (۳) نسخۀ [ب] از شاهزاده (۴) در [بعضی

برانگیخت [دریا خان از محالی قبول خود بسرعت برق و باد بمهاو
رسیده مالشے بسزا داده ازان مملکت برآورد - و چون در سال
سیوم بارادہ استیصال خانجہان لودی بلدہ برہانپور مورد موکمب
اعلیٰ حضرت گردید دریا خان از قبول خود آمدہ شرف آستاندوس
دریافت - و دران هنگام مراعات آشنائی و ہم الوسی بخاطر آردہ
فرار گزیدہ بخانجہان پیوست - چون خانجہان از اعظم خان
صاحب صوبہ دکن شکست خوردہ بدولتباب شتافتہ اقامت وززید
دریا خان از کتل چالیس گانون بخاندیس آمدہ آتش نہیب و غارت
برافروخت - و بسبب تعین شدن عبد اللہ خان بتادیب او
بدولتباب برگشت - و در همان ایام بہمراہی خانجہان بارادہ
شورش افزائی مملکت ہندوستان از خاندیس گذشتہ بمالوہ در آمد
و چون از تعاقب فوج پادشاہی مجال درنگ نہاشت از انجا
نیز راہی گشتہ رفتے (کہ بسر زمین بندیلہ رسید) ہکرماجیت
(۲)
پسر راجہ ججہار سنگھ خود را رسانیدہ بدریا خان (کہ چنداول
بود) درآریخت - و آن اجل رسیدہ از مہتمی نشہ بادہ حسابے
ازد برنگرفتنے بے محابا تاخت - و دران زد و خورد تفرنگے بدریا
خان رسیدہ کارش تمام ساخت - یک پسرش با قریب چہار صد
افغان نیز مقتول گردید - در سال چہارم سنہ (۱۰۴۰) ہزار و چہل
سراو را در برہانپور بدرگاہ پادشاہی آوردند *

* دیانت خان *

محمد حسین دشت بیاضی - دشت بیاض بلوچ سم از
 بلوچات نهگانه مضاف ولایت قہستان - مشار الیہ از اعیان دیار خود
 است - و در تاریخ دانی یکتای روزگار بود - برہنمونئی بخت
 اقبالمدد در جفیر داخل ملازمان فردوس آشیانی گشته بقرب
 و اعتبار فرق عزت برافراخت - و در روز جاوس اعلیٰ حضرت
 بمنصب دو ہزاری ذات و ہشت صد سوار و انعام ہشت ہزار
 روپیہ کام دل اندوخت - چون از خانجہان لودی صاحب صوبہ
 دکن بعد شفقار شدن جانت مکانی حرکتے چند سرزد (کہ
 مشعر بے اخلاصی نسبت باعلیٰ حضرت بل منافی راہ و رسم
 دولت خواہی و نمک خواری بود) اعلیٰ حضرت اگرچہ باقتضای
 وقت فرمان بحالی صوبہ داری و منصب و جاگیر بدستور سابق
 اصدار فرمود اما در امر او سخت تردد داشت - کہ او مالوہ را
 از مظفرخان صوبہ دار آنجا گرفته متصرف شد - و جمیع سران
 و سرداران کمکی دکن گزیده و ایل او یزد - و نظام شاہ بہسبب
 تسلیم او ولایات بالاگہات را بار موید و معاون - مبادا سرے بیغی
 و طغیان برافرازد - در سال اول جاوس دیانت خان را (کہ بمتانت
 عقل و سائی فہم اقصاف داشت) بواقعہ نویسی دکن مامور
 ساختہ پذہانی اشارہ رفت - کہ بر مخفیات ضمیر خانجہان

و چگونگی اوضاع او و قوفی تمام حاصل نموده آگاهی دهد - خان
 مذکور پس از وصول بخطه برهانپور از کمال فراست و دانائی
 باطور و گفتار خانجهان از قرار واقع را رسیده بمبالغه بحضور
 نوشت - که توقع بغی و شورش ازین مرد محض توهم است
 در حقیقت او دل بای داده است - مصدر امثال این امور
 نمیتواند شد - بے وسواس او را طلب حضور نمایند - که احتمال
 آشوب و فتور ملکی اصلا نیست - اعلیٰ حضرت را بنوشته او
 رفع تشویش شده خانجهان را از صوبه داری دکن معزول ساخته
 بنظم مالوه مامور فرمود - و دیانت خان را بتفویض قلعه داری
 احمدنکر مورد نوازش گردانید - در آغاز سال دوم باضافه پانصدی
 ذات هفتصد سوار بر قدر و منزلتش افزودند - چون سال سیوم
 خطه برهانپور مطرح رایات پادشاهی گردید خان مذکور از اصل
 و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار فرق افتخار
 برافراخت - و در همین سال سنه (۱۰۴۰) هزار و چهارم هجری
 در احمدنکر جهان فانی را وداع نمود *

* دین دار خان بخاری *

سید بهوده نام - از قرابتیان مروضی خان بخاری است - سال

هیزدهم جهانگیری بحکومت دهایی سر برافراخت - و پس از آن
 (که مهابت خان مصدر گستاخی شده از پیشگاه سلطنت فرار
 (۲)

نمود) او را در فوج (که بتعاقب او تعیین یافت) برنوشته‌اند و اینها باجمیر رسیده متوقف بودند - درین ضمن جنّت مکانی بخلد خرامش نمود - و موکب فروردس آشیانی بدلده مزبور پیوسته - او دولت بار یافته سال اول جلوس از اصل و اضافه بمغصب دو هزار و دویست سوار و خطاب دیندار خان و عطای خلعت و خنجر مرصع و علم و اسپ ناصیه بخت افروخته بتفویض فوجدار می میان دوآب کامرانی اندوخت -؛ سال هشتم (که از دارالسلطنه لاهور بجانب مستقرالخلافه معارفت پادشاهی واقع شد - و اسلام خان با جمع برای تنبیه مفسدان میان دوآب رخصت یافت) مشارالیه نیز حسب الحکم همپائی او گزید - پستتر در همین سال بهمراهی شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشگرمی افواج متعینده بمالش چهار سنگه بدیله رایست عزیزمت افراشته بود) دستوری پذیرفت - و بعد چندان مطابق

سنه (۱۰۴۵) هزار و چهل و پنج هجری بدار باقی پیوست *

(۲)

* دولت خان منی *

مشهور بخواص خان - منی شعبه ایست از طوائف بهتی - که در صوبه پنجاب برسم زمیذاری و قطاع الطریق میگذرانند مشارالیه در اصل خدمتگار رومال بردار شیخ فرید مرتضی خان بود - چون سرآغاز بهار شباب حسن نظر فرید داشت هرگاه باشیخ

بمضور جنت مکاني ميرفت. نگاه گرمی مي فرمود - بعد از فوت شيخ
منظور عطفك پادشاهي گشته بمنصب درخور استياز يافت - چون
در طالع عرصه داشت در کمتر زمان بمنزله قرب و خطاب خواص
خان سراقراز گشت - و بداروغی منصبداران جلو (که خانه زادن
معمد مي باشد - و اين کار جز بيکه از معتبران نسزد) اختصاص
گرفت - چون نوبت فرمانروائي باعلي حضرت رسيد در سال
جلوس بمنصب دو هزار و پانصدي ذات هزار و پانصد سوار
سر برافراخت - چون خالي از کار طلبي و جلادت نبود در جنگ
دهولپور با خانجهان لودي از پيش افغان و سبقت جويان سران
جنرد پادشاهي شده و داد شجاعت و دايري داده در عرصه
مصاف زخمي افتاد - و اين برداي و تيز دستي او دل نشين
اعلی حضرت شده بيش از پيش در صدد تربيت او گشته پايه
اعتبارش افزود - در سال ششم بمنصب سه هزاري دو هزار سوار
کام دل اندرخته مخاطب بدولت خان گرديد - و در همين سال
بهراهی شاهزاده محمد شجاع بتسخير قلعه پرينده مامور شد
چون از برهانپور پيشتر گذشت بتجويز مهابت خان سوه سالار
با سه هزار سوار بجانب احمدنگر تعين يافت - که بمالش ساهو
بهزنهه و تاخت و طنش چهار کوانده پردازد - و در سال هشتم
محمود سنه (۱۰۴۵) هزار و چهل و پنج از تغير يوسف محمد

(۲) نسخه [ج] در مبادی جلوس (۳) نسخه [ب] از انچه گاه خالي *

خان تاشکندی بصوبه داری تنه رخصت یافت - و در سال نهم
 بایسنقر جعلی را مقید ساخته روانه حضور نمود - آن فتنه اندیش
 یکم از بی سر و پایان بود - که بخیال تباہ خود را بایسنقر (۲) که در
 جنگ شهریار سردار لشکر آن تیره روزگار بود - و پس از فرار
 بجانب قلعه کولاس مضاف تلنگانه سر کشیده باجل طبعی
 درگذشت (شهرت داد - و ببلخ شدافت - نذر محمد خان والی
 آنجا اراده خویشی نمود - چون دعوی او بصدق پیوست و صلحت
 بتوقع نیامد - بجانب ایران رفت - شاه صفی اگرچه بحضور
 نطلبید اما لغت توضع نمود - از آنجا بسمت بغداد و روم اداره
 شد - پس از دیر کام و ناام دست اجل گریبانش گرفتند به تنه
 آورد - دولتمند خان او را مقید ساخته بحضور فرستان - و بقتل
 رسید - خان مذکور مدتها بحکومت آندیار گذرانید - و در سال
 بیستم بمنصب چهار هزار و چهار سوار مباحات اندرخته
 از تغیر سعید خان بهادر بایالت فندهار دستوری یافت - در آخر
 همین سال بمنصب والی پنج هزار و سوار چهار بلندنامی
 افروخت - ناه روزگار بد انجام بر سر بیمه ری آمده اسباب خسران
 و نکال او آماده ساخت *

در ذی الحجه سال بیست و دوم شاه عباس ثانی داری ایران
 در عین زمستان (که از کثرت برف کمک هذروستان متعذر است)

بمقامه تذهار همت گماشت ؛ قلعه دار هر چند بضبط مدخل
و مخارج پرداخته شرائط تیقظ و احتیاط مرعی داشت لیکن
از آسیمه سری بهرتبه سررشته تدبیر از دستش رفت که باستحکام
برجهای قلیج خانی نپرداخت - چه قلیج خان از دور بینی
و احتیاط گزینی در ایام حکومت خود بر فراز کوه چهل زیله
(که از آنجا توپ و تفنگ بحصار دولتآباد و مندو میرسد)
برجها ساخته بود - تفنگچیان قزلباش در آن برجها جا گرفته آغاز
تندک اندازی نمودند - (روزه شاه خود سوار شده تحریض
بر یورش نمود - و تاسه پاس آتش قتال مشتعل ساخت
معهدا کاره پیش نبرده برگردید - اما جمعی از بیجگری خاک
بیوفائی در تارک اخلاص بیخته نزد قلعه دار بزبان بی حیائی
برگذازدند - که بسبب انحصار طرق از کثرت برف ^(۲) درین نزدیکی
امید رسیدن کمک نیست - و از جد و کد قزلباش ظاهر میشود
که بزودی حصار مستحضر خواهد گشت - بعد از تسخیر نه ما را
بجان امان است - و نه فرزندان ما را از اسیری - دولت خان
(که درین وقت بایستی آتش این فتنه بآب تیغ فرود می نماند)
از بیجوهری و بددلی مضمون *

* بیت *

* هر کجا زخم بایدت فرمود *

* گرتو مرهم نهی ندارد سود *

بخطرات نیارده در جواب بنصیحت و مواعظت پرداخت - لاجرم اثری نبخشید - و فایده نداد - اما از همه شادی خان اوزبک پیشقدم منزهج نمکحراهی گشته با شاه راه پیغام و سخن را کرد *

چون درین اثنا قلعه بست از یردل خان گرفته اوزا بخوارگی گرفتار ساختند دولت خان همتی که نداشت زیاده تر برای داده عبد اللطیف دیوان فندهار را برای گرفتن امان نامه (که سجل بدنامی او بود) همراه عالی قاپی خان برادر (ستم خان سپه سالار ایران) که از جانب شاه پیغام آورده بود - که بیش ازین در مقام ستیز و آویز نبوده در سفک دم و هتک حرمت خود و دیگران نکوشد) فرستاد - و خود از روی ظاهر مردم را بر متن حصار بر فراز کوه تکایف نمود - چون از مهمی قلب نبود سود نه افتاد *

اگرچه میگویند (که آن بے همت اگر برهنمائی توفیق و پیشروائی عزیمت خود با جمعی بران معقل زمین و موئل متین برمی آمد تا رسیدن کمک آسیه بار و رفقای او نمیرسید) اما نزد انصاف گزینان اقامت و استقامت او دران مکان تا سه ماه (که شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر با علامی فهامی سعدالله خان دوازدهم جمادی الاول پدای حصار (سید) مقدر و ممکن نبود - نعم آنچنان از غردای یاس ناموس (که مردان سردر سران در بازند - و برای حفظ آن بتلف جان و مال در سازند)

نداشت - عار دوام نمک هرامی و بیغیرتی (که تا دامن قیامت دست از گریبان روزگار او نخواهد برداشت) بر خود بهندید
 نهم صفر سنه (۱۰۵۹) هزار و پنجاه و نه هجری با اسباب
 و همراهان بیرون آمد - و با علی قلی خان سماجت بسیار نمود
 که تکلیف ملازمت شاه نکند - و اگر ناگزیر باشد در رخصت توقف
 در ندهد - علی قلی خان متعهد هر دو مطلب شده در باغ
 گنج علی خان مشهور بیباغ گنج او را در خدمت شاه برد - و همان
 ساعت برفتن همدوستان مجاز گردید - با یک جهان شرمساری
 و زیانکاری بهندوستان آمد - چون کافر نعمتی و ناسپاسی او
 جای عذر خواهی نگذاشته بود در شفاعت بر روی خود بسته دید
 با خاطر پراکنده گوشهٔ خمول برگزید - تا بقیهٔ حیات مستعار
 باتمام رسانید *

الحق در ناسرداری و کم همتی او حرف نیست - که چذین قلعهٔ
 استوار (که پنج حصن حصین گرد هم دارد - با چهار هزار مرد
 شمشیرزن و کماندار و سه هزار تفنگچی قدر انداز و دو ساله ساکنان
 قلعه‌داری از خزانه و آذوقه و سرب و باروت و سایر لوازم آن) در
 محاصرهٔ دو ماه از نامردی و بیست فطرتی پای همت نیفشوده
 از دست داد - و زندگانی فانی را بر نیکنامی جاویدانی ترجیح
 نهاد - با آنکه جمعی شبها از بیرون مکاتیب بر تیرها بسته درون قلعه
 می انداختند - که لشکر قزلباش بسبب فقدان کاه و غله نهایت

اضطراب و اضطراب دارند - و دراب او از نایابی علف تلف گشته
 درین نزدیکی کمک هذو میرسد - اگر یکماه دیگر ثبات قدم ورزید
 مخالف بی نیل مطالب بر می خیزد - معینا آن گم کرده راه عقل
 و همیت توفیق استقلال نیافت - بدولت این بیدولتی دولت
 چندین ساله خود را بر باد داد *

• انشمنده خان •

ملا شفیعی یزدی - مدتها در ایران دیار باحراز فضائل
 و کمالات همت گماشت - و بعد از تحصیل علوم متداوله عقليه
 و نقلیه برای اکتساب روزی از وجه حلال مبلغی از تجار ایران
 بعنوان مضاربت گرفته بهندوستان فسحت نشان (که دارالانتفاع
 اصحاب آمال و ارباب امانی ست) آمده چندی در ادوی
 پادشاهی بمر برد - و از مستقر الخلافه اکبر آباد تا دار السلطنه
 لاهور و از آنجا تا کابل همراه بود - پس از معارفت موکب خسروی
 از کابل بقصد انصراف وطن بندر سورت رفت - از آنجا (که طالعش
 در بیداری داشت - و بختش بر سر یاری بود) مراتب دانش
 و کمالات او معروض فرودس آشیانی گردید - از پدشاه سلطنت
 بمتصدیان مهمات بندر مذکور فرمان عزامدار یافت - که او را
 بدرگاه معالی بفرستند - او بقلاوژی سعادت و رهبری اقبال از
 سورت احرام حریم جهانبانی بسته نهم ذی الحجه سال بیستم و چهارم
 بتقییل آستان دولت ابوب بهر روزی هر روزی (روزگار خرد کشود •

چون مدارج استعداد و قابلیت آن شایسته الطاف پادشاهی
مکور ذهن نشین اعلیٰ حضرت گردید آن شاه فضیلت پرور دانا نواز
او را منظور نظر تربیت ساخته بمنصب هزاره مد سوار مفتخر
گردانید - و حکم شد که پیشکش روز یکشنبه تا یک سال در وجه
انعام مشارالیه وا گذارند - و پستر بافزایش منصب برنواخته
در سال بیست و نهم بتفویض خدمت بخشیکری دوم از تغیر
لشکر خان و عطای خطاب دانشمند خان و اضافه پانصدی دو صد
سوار بمنصب دو هزار و پانصدی ششصد سوار سرفراز گشت
و در سال سی و یکم بمنصب سه هزاره هشت صد سوار سر
برافراخته از تغیر اعتقاد خان بمعارج میر بخشیکری مرتقی شد
و در همین سال استعقای خدمت مذکور نموده در دارالخلافه
شاهجهان آباد منزوی شد - و در سال دوم جلوس عالمگیری از سر نو
مخفوف عوطف خسروانی گشته بمنصب چهار هزاره دو هزار
سوار پایه دولت برتر افراخت - و در سر آغاز سال هفتم بمنصب
والای پنجهزاری بلند پایه گردید - و در سال هشتم بصوبه داری
و حراست قلعه شاهجهان آباد دستوری یافت - و در سال دهم از تغیر
محمد امین خان بتخدمت جایده میر بخشیکری فایز شده بعطای
قلمدان مرصع نوازش یافت - و چون در سال دوازدهم الویه ظفر طراز
عالمگیری بجانب مستقر الخلافه برافراخته گشت نظم دارالخلافه
ضمیمه میر بخشیکری فرار یافته بکار رجوع مرخص گردید . سال

سیزدهم دهم ربیع الاول سنه (۱۰۸۱) هزار و هشتاد و یک هجری
و دیعت حیات سپرد *

(۲)

آن امیر ستوده شیم از کبار فضلاء زمانه بود - بنیک نفسی
و نیک اندیشی مشهور - پس ازو تا حال از نوئینان بلذ مقدار
کسی (که فضیلت را با امارت جمع کرده باشد) در عرصه روزگار
نیامده - گویند چون بملازمت پادشاهی فایز گردید بجهت مباحثه
و مناظره علمی بملا عبد الحکیم سیالکوٹی (که بعلم و دانش
از اساتذہ باستانی سبقت بود - و به ازو در هندوستان نشان نداند
و حواشی خرد پسند او بر جمیع کتب معتبره برهانی ست واضح)
اشاره رفت - میان هر دو فاضل در او عطف (ایاک نعبد و ایاک
نستعین) گفتگوی طوفانی واقع شد - و بزمانی دراز کشید - علامی
سعد اللہ خان (که در علم عالم بود) همیزگشت - و آخر هر دو
برابر ماندند - ازان روز منظور نظر پادشاهی گردیده برتبه امارت
برآید - و آنچه گویند (خان مزبور در انجام عمر بعلم اهل فرنگ
مائل گردید - و اثری از احکام تحریفات آن جماعه تکرار مینمود)
نظر بر فضل و کمالش استبعاد دارد *

* دؤد خان قریشی *

پسر بهیکن خان است - از شیخ زادهای حصار فیروزه - که نوکر
عمده و معتبر خانجهان لودی بود - در جنگ دھواپور (که خان

مذکور را با عساکر پادشاهی اتفاق افتاد) داد دلیری و مردانگی داده نقد جان برافشاند - شیخ داؤد در ملازمان شاهزاده بلذذ اقبال سلطان دارا شکوه ملتزم گشته بجوهر شجاعت و حسن اخلاق پایه قرب و اعتبار برتر افراخت - و در سال سیم بفوجداری متهرا و مهتابن و جایسر و دیگر برخی مجال (که از انتقال سعدالله خان بتیول شاهزاده مقرر شده بود) و خدمت راهداری مابین مستقر الخلفاء اکبر آباد و دارالخلفاء شاهجهان آباد با دو هزار سوار تعیین گردید و در همین سال بالتماس شاهزاده از پیشگاه خلافت بخطاب خانی سرافروزی یافت - و در نخستین جنگ دارا شکوه بانفاق راو سترسال مادا هراول بود - برادرش شیخ جان محمد بکار آمد و پس ازان (که دارا شکوه از مقابل عالمگیری فرار برگزید) اورا برکنار دریای ستلج بر گذر تلون (که معبر متعارف آن آب است) گذاشت - و پستر آنروی آب بیاه را بقصد مدافعه استحکام داد و آخر الامر دارا شکوه از همت باختگی از لاهور بجانب ملتان زخم آوارگی بر بهت - داؤد خان بموجب اشاره کشتیها را سوخته و غرق نموده خود برخاسته بار پیوست - و همه جا راه موافقت پیموده در نواحی بهکر جدا شده از راه جیسلمیر بوطن خود حصار فیروزه شتافت - چون کار شناسی و سرکردگی او شهرت داشت همان ایام از بارگاه عالمگیری بارسال خلعت عنایم مستمال گردید - بعد معارفت رایات پادشاهی از ملتان

بدار الخلافه به مساعدت بخت مجبیه سالی آستان خلافت گشت
 و بعطای منصب چهار هزار و سه هزار سوار کامیاب عزت و دولت
 شده در جنگ شجاع بسرداری فوج طرح دست راست خلد مکان
 (۲)
 متعین بود - پس از هزیمت او بصمت بنگاله بهمراهی معظم خان
 میرجمله بتعاقب آن اداره داشت. فرار دستوری یافت - و بعد
 از وصول به پتنه بر طبق فرمان پادشاهی بصوبه داری آنجا قیام
 ورزید - و منصبش باضافه هزار سوار دو اسپه سه اسپه افزایش پذیرفت
 و چون معظم خان در استیصال شجاع از سمت مخصوص آباد
 بجانب اکبر فکر همت گماشته بود مشارالیه مامور شد - که
 با تازیان خود و کمکیان صوبه از آب گذک گذشته بر سر تانده
 (که بنگاله مخالف است) رفته بدفع او پردازد - تا از هر دو سو
 کار بران مدبر تکی گردد - خان مذکور برادر زاده خود را بنیابت
 در پتنه گذاشته با سایر متعینه راهی گودید - و پستر ضمیمه فوج
 معظم خان شده بقطع و فصل آن مهم توجه مصرف داشت
 و بعد اخراج شجاع از ممالک محروسه پادشاهی داود خان از بنگاله
 مراجعت نموده به پتنه آمد - و بتنادیب مفسدان حوالی پتنه
 کمر عزیمت بر بست - زمیندار پلاون (که بمسافت چهل کوه
 جنوب رویه پتنه واقع شده - و از بلاد مذکور تا سرحد آن ولایت
 بیست و پنج کوه است - و همواره زمیندار شقارت آئین آن

سرزمین باستظهار قلاع متین و محبوبت طرق و مسالک از بسیاری جنگلهای انبوه و فزونیمی گریوه و کوه دم نخوت و استکبار زده خودسر میزیست (درینولا بتازگی علم استبداد بدست جهارت افراخت و در ادای پیشکش تقاعد ورزید - خان مذکور بر طبق ورود فرمان پادشاهی رو بتمسخر آن اکتا آورد - و نخستین قلاع (که بهرحد ملک پادشاهی پیوسته - و پشت گرمی آن دست تعرض ببرخی محالات سرکار والا دراز می نمود) بسعی فرادان بر کشود - سرزبان آنجا مغلوب رعب و هراس گشته هر چند ضعیف نالی نمود (که پیشکش مقرر شود - و از سر تقصیر او در گذشته به پتنه معارفت نماید) داود خان آنرا ناشنیده انگاشته در سال چهارم با لشکر آراسته بدان مرز و بوم درآمد - و بنزدیکی قلعه پلادون از طرفین مورچال قائم گردیده بازار کوشش و آویزش گرمی پذیرفت از پیشگاه ساطنت امان آن باطل پرست و تسلیم آن ولایت باد بااعلان ایمان و قبول اسلام موکول و مشروط شد - آن ضالمت کیش شقاوت پزوه فطری اصرار بر طریقه کفر نمود - داود خان بکارزار متواتر و نبردهای مردانه آن گروه ضاله را برداشته بحصار شهر بند درآمد - با آنکه از کمال استواری کشایش آن بزودی در مرآت اندیشه چهره نمی نمود از تائید غیبی بهادران رخس شجاعت برانگیخته بر سر مقهوران بحصار شهر بند (سیده بیورش و آویزش)

پروا ختند - کار بر اهل حصار تنگ شد - زمیندار بوقت شب
 رهگرای فرار گردید - خان مذکور بعد ازین فتح بجهت بغداد و بمست
 آن ولایت و استحکام قلاع و حصون و قلع ریشه فساد گمراهان
 قیره درون چنده دیگر دزان حدود توقف ورزیده و منکای خان را
 (که فوجداری بلادن بر وفق یرایغ حضور بار تفویض یافته بود)
 آنجا گذاشته به پتنه مراجعت نمود - و پس ازان بحضور (سیده
 بهمراهی میرزا راجه چیمنگه بجهت مالش سیوای بهونسله تعین
 دکن شد - و از امل و افانه بمنصب پنجهازری چهار هزار سوار
 سه هزار سوار دو اسپه سه اسپه مقرر گردید - و در همان ایام
 بتفویض صوبه داری خاندیس مورد عنایت شد - و فرمان رفت که
 یکم از اقارب خویش را با جمعی در بلد برهانپور گذاشته خود
 بمهم مرجوعه بردارد - خان شهاصت نشان بعد تسخیر قلعه دررمال
 در اندای محاصره حصار پرندهر بتجویز میرزا راجه با هفت
 هزار سوار بتاخت و تاراج ولایت متعلقه سیوا شتافته مواضع
 و قریات حوالی راجکده و مضافات کندانه را آتش زده بسیاری
 از قصبات را پامال نمید و غارت ساخته بمعسکر فیروزپی معارفت
 نمود - و پستر بسرکردگی فوج برانغار میرزا راجه در تخریب ولایت
 بیجاپور کوشیده آریزشهای سترگ با عادل شاهیه نمود - و در
 سال نهم از صوبه داری خاندیس تغیر شده طلب حضور گشت

و در سال دهم بنظم صوبه برار، رخصت یافت - پس ازان باز بحکومت برهانپور مامور گردید - و در سال چهاردهم بملازمت پادشاهی استسعاد یافته بنظم صوبه آله آباد دستوری یافت - تاریخ وفاتش معلوم نشده - حمید خان پسر او بجرأت و جسارت مفراط نام بر آورده همواره مصدر خدمات پادشاهی بود - سال بیست و پنجم عالمگیری درگذشت *

• دیانت خان حکیم جمالا کاشی •

سال اول جلوس فرانس آشیانی بخدمت دیوانی سرکار ممتاز الزمانی سرفرازی یافته سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات دو صد و پنجاه سوار و تفویض خدمت دیوانی صوبه پنجاب از تغیر میر عبدالکریم مرتقی گشت - چون آثار دیانت و امانت او در کارها بر روی روز افتاده بود بنابراین سال پنجم بخطاب دیانت خان و پستر باضافه صد و پنجاه سوار و تقرر دیوانی و امینی و فوجداری سرکار سهند از تغیر رای کاهیداس نامور شد - سال نهم باضافه دو صد سوار افتخار اندوخت و سال یازدهم پس ازان (که قلعه قندهار داخل ملک پادشاهی شد - و پادشاهزاده محمد شجاع باحتمال آمدن شاه صفی دارای ایران دران حدود بکابل تعیین یافت) او بدیوانی فوج همراهی پادشاهزاده چهارم عزت برافروخت - سال دوازدهم بخدمت داغ و تصحیح منصبداران از تغیر عاقل خان عنایت الله سر بلندی

اندوخت - و سال چهاردهم بمرحمت خلعت و اسپ و دیوانی صوبه خجسته بنیان و بالاگهات برار و ملک تلنگانه (که مفتوح گردیده بود) نامیه بخت را منور گردانید - سال هفدهم باضافه پانصدی بین الاقران تفوق جست - سال هیزدهم از اصل و اضافه بمنصب در هزاری هفتصد سوار ببلندرتبگی گرائید - سال بیست و یکم چون دیوانی صوبجات برای رایان مقرر گشت از احرام عقبه خلافت بسته جبهه طالع را نور آگین ساخت - پس ازان (که پادشاهزاده مراد بخش باظهار نارضامندی نسبت برای رایان پرداخت) سال بیست و دوم نام برده بجای مشار الیه بدیوانی هر چهار صوبه عام افتخار برافراخت - سال بیست و هفتم پس از عزل تعلقه مذکور بحضور آمده بدیوانی سوکار پادشاهزاده محمد مراد بخش تقرر پذیرفت - و پس ازان (که زمانه بکام هواخواهان عالمگیری شد) او بملازمت پیوسته بخدمات حضور مثل داروغگی داغ می پرداخت - سال هشتم عالمگیری بدیوانی بیوتات فاسک قابلیت آراسته و سال نهم ازان کار معزول گردیده سال شانزدهم مطابق سنه (۱۰۸۳) هزار و هشتاد و سه هجری پیرایه هستی را برکند - پسرانش دیوافکن و شیر افکن و رستم بخلاع مامی سرافراز شده نخستین سال بیست و چهارم بداروغگی داغ و تصحیح و خطاب معتمد خان چهاره عزت برافروخت - و دومی دیگر نیز بمنصب در خور سرافرازی داشتند .

* داراب خان *

پسر مختار خان سبزواری ست - برادر خرد شمس الدین مختار خان - هنگامی [که پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بقصد انتزاع سلطنت و استیصال داراشکوه (که بنابر انحراف مزاج اعلیٰ حضرت از جاده اعتدال رتق و فتق سلطنت بقبضه اقتدار خود آورده بود) از دکن عزیمت مستقر الخلافه نمود] مشار الیه در زمرة کمکیان دکن رخصت یافت - پس ازان (که بمشاطگی اقبال عروس مقصود هم آغوش پادشاهزاده گردید) در اول وهله پیش از نخستین جاوس او را بخطاب خانی برنواخته بارسال فرمان تفویض قاعه داری احمد نگر سر بلند گردانید - و در آخر سال درم تغیر شده بحضور رسید - و در سال نهم از تغیر فیض الله خان بخدمت قراول بیگی امتیاز یافت - و پس ازان داروغگی بدوقخانه خاصه نیز نامزد او شد - و در سال سیزدهم از تغیر عبد الله خان بداروغگی غسل خانه فرق اعتبار افراخت - و پستبر از تغیر روح الله خان بخدمت آخته بیگی عزت اندوخت - و بعد ازان بحکومت اجمیر دستوری یافت - و در سال نوزدهم از انجا آمده احراز ملازمت نمود - و از تغیر ملتفت خان بمیر آتشی چهره افتخار بر افروخت - و بمیر توکی اول نیز قامت قابلیت آراست - و در سال بیست و دوم با فوج شایسته بمالش و تعریک راجپوتانیه کهزدیاه و بر انداختن بتخانه آن مکان مرخص گردید

خان مذکور هنگامی (که ساخت اجمیر مضرب خيام پادشاهی بود) بران مکان شورش نشان تاخته کهذیل و سانوله و سایر (۲) منمکدهای آن نواحی را مهسار و منهدم ساخت - سه صد و چند (۳) کس از راجپوتیه پای جهانمت استوار کرده یکی جان بدر نبرد در همین سال بیست و پنجم جمادی الاولی سنه (۱۰۹۰) هزار و نود هجری و دیعت حیات سپرد - سه پسر و یک دختر داشت نخستین محمد خلیل مخاطب بتربیت خان - که احوالش جدا سمت ترقیم یافته - دوم محمد تقی خان است - که با صبیغه بهره مند خان بخشی کدخدا شده - پسرش مشهور بمین - که بعد از فوت پدر خطاب محمد تقی خان^(۴) یافته - و در سال چهل و هشتم با دختر شایسته خان بن شایسته خان وصلت نموده خلد مکان او را بسیار دوست میداشت - در زمان خلد منزل بخطاب جد مادری خود بهره مند خان ترقی پذیرفت - و در عهد جهاندار شاه چون امر وزارت بذوالفقار خان امیرالامرا برگردید و قبض و بسط سلطنت باختیار او تعلق گرفت خان مذکور بذابر قرابتی که داشت مرتقی مرتبه پنجهزاری گشت - و بعضی کارهای وزارت بدر متعلق گردید - پس ازان (که ببد سوادئی کهنه معامل فلک در چهار سوی روزگار دکان حکمرانی جهاندار شاه تخته گردید

(۲) نسخه [ب] سانور (۳) نسخه [ج] صد و چند کس (۴) نسخه

[ج] نقی *

و صنف دیگر بروی کار (آمد) خان مذکور بهسلب مال و ممال و عزل
 منصب و جاگیر معاتب گردید - و بتازگی بدستگیری امیر الامرا
 حسین عای خان ازان چار موجّه بلا رخت سلامت بمامن دکن^(۳)
 کشید - و در اورنگ آباد بحویلی سلطان محمود مشرف تالاب
 غدیری (که خلد مکان بپهره ملد خان مرحوم داده بود) مدعی
 گذرانید - و چون نوبت ریاست دکن بآصف جاه رسید حفظ
 خاندانش منظور داشته مراعات زبانی بصیار نمود - و قلعه داری
 ارک را (که بجز انزوا حاصله نداشت) تفویض نمود - پانزده
 شازده سال برین منوال بهر برن - الحال پهرے ازو مانده
 چا نشین اوست - و در قلعه (که ویرانه بیش نیست) می باشد
 خان مومنی الیه درین حالت هم بسیار خوش طعام بود - پسر سیوم^(۴)
 کامیاب خان است - که با دختر مطلب خان منسوب شده - و ازو
 دخترے مانده بود - که در زمان محمد فرخ سیر بعقد ازدواج
 حسین علی خان در آمد - اما صبیّه داراب خان مرحوم بمیر لشکری
 (که از نبائر میرزا حیدر صفوی بود) نسبت شده - پسر کلانش
 عسکر عای خان از دیر باز قلعه دار دهرپ دکن است - که در^(۵)
 رمانت و متانت ثانی دولت آباد گفته اند - آصف جاه بمحض
 رعایت خاندانش چندے در حضور نگاهداشته متصدی جاگیرات

(۲) در [بعضی نسخه] و صف دیگر (۳) نسخه [ب] خان بهادر (۴)

نسخه [ج] هم خورش طعام بود (۵) نسخه [ب] دهرپ *

و دیوانی خود فرمود - درینولا نیز بعضی کارهای سرکار بدو نامزد است - مرد پیرے ست - خدا بیامزد *

(۲)

* دلیر خان داوڑی *

جلال خان نام - برادر خود بهادر خان رهله است - چون در سال بیست و یک مزاج اعلیٰ حضرت از بهادر خان باوصف خدمات نمایان و تلاشهای شایان در یساق بلخ و بدخشان از جهت اعمال و تهارونی (که در تعاقب نذر محمد خان و اغماض و خودداری که در کمک سعید خان در جنگ هفت روزہ اوزبک سرزده) منحرف و منزجر گردید سرکار فزوج و سوکار کاپی (که در تیواش بود - و درازده ماهه حاصل داشت) در عوض مطالبه سرکار والا (که فریب سیلک رویده بود) ضبط شده فوجداری آن محال بجلال خان تفویض یافت - و از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات هزار سوار و خطاب دلیر خان و مرحمت فیل سرافراز گردید - و بدو ریم پایه اعتبار برافراخته در سال سیم بهمراهی معظم خان میر جمله تعیین دکن گشت - که در رکاب ظفر انتساب شاهزاده محمد اوزنگ زیب بتاخت و قبالان ولایت عادل شاهیه پردازد *

(درازده در اوان محاصره قلعه کلیدان شاهزاده خود ترتیب افواج

داده بجنگ اعادی برآمد - پسران بهلول خان میانه (که هراول

(۲) یا داوڑی باشد (۳) نسخه [ب] اوزنگ زیب بهادر (۴) در [بعضی

نسخه] که در هراول *

مخالف بودند) با هراول پادشاهی در آویختن - دلیر خان (که در مقدمه لشکر انتظام داشت) بزد و خورده در آمد - با آنکه چند ضرب شمشیر دران دار و گیر باو رسید چون مسلح و اریچی بود آسیب بر نداشت - پس ازان (که بطلب افواج حکم رفت) او نیز بشرف حضور فایز گردید - و در سال سی و یکم بنوازش نقاره مباحات اندوخت - و در سالک همراهیان سلیمان شکوه بمقابلت شاهزاده محمد شجاع (که از خام خیالی و قباه اندیشی سر از اطاعت پدر والا قدر پیچیده پا از بنگاله پیش گذاشته دست تصرف بر اکثر محال خالصه دراز ساخته بود) منساک گردید - و بعد از تقارب فتنین در حوالی بنارس شجاع (که همواره گرفتار مستلذات نفسانی و گران خواب بیخبری بود - و از تدبیر کار و کدکاش روزگار اصلا آگاهی نداشت) مغلوب و غمگشته رو بنوار گذاشت - و بے آنکه دست و بازوئی بکارزار برکشاید طغلامه دست و پای زده کشتی سوار روی فرار بسوی پتنه گذاشت - و سایدهان شکوه بهمعنائی ظفر رهگوی تعاقب گردید - دلیر خان در جلدی این فتح باضافه هزار سوار بمنصب سه هزاری سه هزار سوار چهره عزت بر افروخت و پس ازان (که سلیمان شکوه حسب الطلب جد بزرگوار و پدر عالی مقدار از پتنه لوای معارفت افراخته بتمجیل تمامتر راهی گشت) در نواحی موضع کوه خبر هزینه دارا شکوه و فرار او بجانب لاهور شکیب ربای احوال و تفرقه پرداز جمعیتش گردید

میرزا راجه جیسنکجه (که از پیشگاه خلافت اتالیقی و کار فرمائی لشکر برای رزیش مفوض بود) بمقتضای حال از مرافقت او خود را کشید - ناچار سلیمان شکوه از حیرت زدگی دایرخان را طلبیده در صلاح کار مشورت نمود - او مرافقت و موافقت خود را مشروط برفتن شاهجهان پور (که آباد کرد بهادر و وطن افانده است) نموده متعهد گردید - که درانجا سپاه از افغانان و غیر آن فراهم آورده هرچه صلاح حال باشد بعمل خواهد آمد - سلیمان شکوه قبول این کنگش کرد - راجه جیسنکجه چون برین معنی آگهی یافت دانست (که دایرخان از خامی و بی تجربگی سود خود را از زیان نشناخته نرد تدبیر غلط باخته است) بمقتضای دوستی و مودتی که با او داشت با بلاغ نصائح دوستانه و تذکار مقدمات عاقلانه خان مذکور را ازین اراده فاسد (که غیر از خانه خرابی او و قبیله اش حاصل نداشت) باز آورد - و در عزمیت او آوردن بعقبه عالمگیری با خود متفق و هم داستان ساخت - چون روز دیگر سلیمان شکوه بذکر قرار داد مذکور عزم مراجعت بآله آباد نمود دایرخان تمهید نموده با راجه جیسنکجه در همان منزل ماند و بدین جهت بندهای پادشاهی ترک همراهی گزیدند - و دایرخان سه چهار روز پیش از ملازمت میرزا راجه مابین سلیم پور و متھرا بتقبیل عقبه عالمگیری چهارم دولت برافروخته باضافه هزار سوار بمنصب پنجزاری پنج هزار سوار والا رتبه گشمت

ازینجا ظاهر میشود که بعد از شکست شجاع (که بمذنب سه هزاری
 فایز شده) در همان ایام هزارت دیگری نیز افزوده باشد *
 و بالجمله دلیر خان بهمراهی شیخ میر بتعاقب دارا شکوه
 از ملتان دستوری یافت - و در جنگ اجمیر (که دارا شکوه
 سر تاسر دره دیوار استوار بر آورده سده سدید و حائله محکم
 در پیش رو داشت - و جابجا توپ و تفنگ و سایر آلات نبرد
 و ادوات جنگ نصب کرده از سر جمعیت خاطر در پناه حمایت
 دیوار همت بمدافعت و محاربت می گماشت) جنود عالمگیری را
 یورش بر مورچالش صورت نمی بست - تا آنکه نقش مراد از پرده
 غیب بر صفحه شهود جلوه گر گشت - که دارا شکوه برخه مردم را
 بمدافعت و ممانعت کسان راجه (اجزوب بسمت کوهله پهاری
 فرستاد - این جماعه دلیرانه قدم جوات از مورچال بیرون نهادند
 و با آنها بجنگ در آویختند - و ایرخان از دست راست توپخانه
 با فوج خود سوار شده لوای جرأت بجانب آن جسارت کیشان
 برافراخت - و بعد از شیخ میر نیز از دست چپ سوار شده
 بار پیوست - هر دو سردار باتفاق یکدیگر بر مورچال شاه نواز خان
 (که بهمان سمت بود) حمله آور گشتند - و بازار کارزار گرمی
 پذیرفت - این دو تهمتن بقدم شجاعت و مردانگی داخل مورچال
 شده تیغ خون آشام بقصد دشمنان بد فرجام از نیام قهر و انتقام

کشیدند - شیخ میر بکار آمد - و دایر خان کوششهای مردانه و تلاشهای
 دایرانه کرده زخم تیر^(۲) بر دست خورد - درین اثنا عساکر دیگر
 ضمیمه گردید - دارا شکوه جگر در باخته راه آوارگی سر کرد
 و پس ازان بکهک معظم خان میر جمله (که در اخراج شجاع از ولایت
 بنگاله مساعی جمیله بوروی کار آورد) تعین گردید - و دران هنگامه
 (که آزمونگاه دلیری و دلوری بود) بذات خود تلاشهای مردانه
 بظهور آورد - که ناسخ داستانهای رستم و اسفندیار است *

چون در شعبان دوم سال جلوس معظم خان از محمود آباد
 بعزم عبور از مہاندي (که از انجا در کوزه است - و از بگله گهاث^(۳)
 پایان تو گذر پایابے بهم رسیده بود) بر کنار آن ناله رسید فوج
 مخالف (که آنطرف آب بتزک و استحکام توپخانه پرداخته مستعد
 مدافعت بود) دست بانداختن توپ و تفنگ برکشود - نخست
 دایر خان بمیان همت و جلادت با سران دیگر فیل سوار بآب
 زده روان گردید - آنها در میان ناله بهادران را زیر تیر و تفنگ
 در گرفته آتش پیکار برافروختند - برخی از بسالت ایشان هدف
 نازک تقدیر گشتند - و بسیاری زخم برداشتند - و جمعی از صدمه
 پیکان بر گردیدند - و چون هر دو طرف گذر غرقاب بود در میان
 ناله از طرفین معبر چوبها بزمین فرود برده بودند - که نشان پایاب
 باشد - درین وقت بسبب عبور لشکر آب بتلاطم درآمدہ ریگ

زمین بدر رفت - و بعضی از مواضع پایاب غرقاب شد - و چو درها
غلطیده نشان پایاب بر جای خود نماند - بدین سبب سوار
و پیاده بسیار بلطمه امواج قضا غریق بحر هلاکت گشت - فتح خان
پسر دلیر خان دران میدان رخت حیات بسیلاب اجل داد - خان
شهامت نشان بعد گذشتن از آب بساحل مقصود رسید - و بکوشش
دلیرانه اعادی را آواره دشت ادبار ساخته مجموع توپخانه
آنها را بدست آورد - و پس از آزارگی شجاع بهراولعی معظم خان در
تسخیر مملکت آشام بمالش آن گروه نافرجام سعیهای شایان نموده
همه جا شریک غالب بود - چون عساکر پادشاهی از دریای برهما پوتر
(که از رودخانههای مشهور آن ولایت است) عبور نمود پدای
شمله گدده رسید - آن حصن ست متین آسمان رفعت - محاصره
آن از نیروی قدرت و طاقت ارباب هم عالیه افزون - و ساکذانش
در سنگ باران حوادث از آسیب منجذیق فلک مصون - و از
در جانب آن قاعه دیوار عریض رفیع استوار کشیده اند - که از جانب
جنوب بطول چهار کرده منتهی میشود بکوهی سر بچرخ دراز کشیده
و از شمال تا سه کرده بدریای زخار مذکور رسیده - و آن هر دو را
بدستور قلعه برج و کنگره ساخته درون و بیرونش خندق عمیق
بزمین برده اند - و همه جا بتوپ و بادلیج و تفنگ و سایر آلات
و ادوات جنگ مستحکم کرده قریب سه لک اسمعی جنگجو
دران فضا بقدم ثبات در مقام مدافعت ایستاده - از آنجا که محاصره

تمام حصار مقدر نبود) دایر خان بصوابدید سپه سالار محاذی
 بوجه از برجهای کلان مورچال بسته بلوازم قلعه کشائی همت بست
 (۲)
 و از درون و بیرون جنگ در پیوست - و چون هر توپ (که بدرج و باره
 میرسید) از کمال استواری حصار جز گردی ازان بر نمی خاست
 و اثری از شکستن دیوار و افتادن کنگره مرتب نمیشد و سرزمین
 بود قلب و خطرناک [که در سوابق ازمنه در همین مکان لشکرهای
 عظیم هندوستان (که بعزیمت تسخیر آندیار رفته بودند) بخدعه
 آن قوم غدار دستخوش هلاکت و پایمال خرابی شده کسه جان
 بسلامت ازان در طه نیارند] لاجرم سپه سالار بریکه ازان در دیوار
 یورش مقوم نمود - و دایر خان را با برخی سران نبرد آئین بدان کار
 معین نمود *

اتفاقا یک ازان قوم (که از مدتها در ممانک پادشاهی بحربرده
 و دریولا در آحاد لشکر منتظم بود) بمکراندوزی در مقام کینه توزی
 شد - و بصورت دولت خواهی اظهار نمود - که بر حقیقت این بوم
 و بر کماهی آگهی دارم - اگر برهبری من عمل نمایند افواج
 فیروززی را بموضع میبرم - که از انجا یورش باسانی میجو آید
 و همان دم بمحصوران پیام فرستاد - که در فلان مکان (که اصعب
 جوانب آنحدود است) جمعیت و هجوم نموده مترصد باشید
 دایر خان برهنمونی آن نابکار شب راه پیمود - هنگام ظهور تابشیر

صبح بمكانی آورده راه یورش نمود که خندق پر آب داشت و معویت طریق و اجتماع مقهوران بیش از دیگر جوانب بود بمجرد نمود فوج منصور اهل حصار بیکبار چندین هزار توپ و تفنگ و دیگر ادوات آتشبازی رها کرده روی هوا را از ابرودن تیره ساختند - و حقهای باروت از بالای برج و باره شراره ریز و زمین و زمان از صوت توپها زلزله انگیز شد - دایر خان از وفور جلالت و تهور رخ تافتن ازان آشوب گاه تجویز نموده فیل سواره بآب خندق راند - همراهان چون چنین دلاوری از سردار مشاهده نمودند عرق جرأت حرکت نموده دران رستخیز بلا (که پردلان روزگار را قدم همت میبلغزید) یورش کردند - و حربے صعب در پیوست - اکثری از عساکر اسلام را تن از آسیب زخم فگار و جمعی را دران بذل کوشش نقد جان نثار شد - پنجم تیر بدلیر خان رسید و بسبب سلاح مجروح نشد - و تیر بسیار بر فیل مرکوبش و حوضه آن بزد شد - خان دلاور با جوق بیهای حصار رسیده بدستیاری شجاعت ببالای دیوار برآمد - و با اهل ضلال برزم و قتال در آویخت و پس ازان از جانب دروازه و دیگر اطراف نیز مردم داخل حصار شده لوای استیلا بر افراشتند - کفار مغلوب رعب و هراس گشته بدر فرار زدند - و بعد فوت میر جمله خان مشار الیه بحضور آمده نامیه سعادت بر آستان خلافت نورآگین ساخت - و در سال هفتم بهمراهی راجه جیسنگهه باستیصال سیوا بهونسله (که ریشه

استقلال در سرزمین دکن فرو برده بتاخمت و قزاقی غبار شورش
 برانگیخته بود) دستوری یافت - و چون راجه در سال هشتم بانتزاع
 قلاع سیوا همت برگماشت و از قصبه پونه بکشایش قلعه پورندهر
 و در مال روانه گردید دلیر خان (که مقدمه الحایش فیروزی بود)
 از کتل سانور گذشته نزدیک بدان مکان در صدد نزول بود که
 ناگاه فوجی از اعدای نمودار گشته غبار انگیز پیکار شد - و بحماة
 بهادرانه تاب مقاومت نیاورده جنگی بگریز کرده بجانب کوه
 (که آن هر دو قلعه بر فراز آن بود) کشید - دلیر خان جنگ کزان
 و خصم افکنان بران کوه برآمد - و بسیاری را طعمه شمشیر گردانید
 و معموره (که در کمر کوه بود - و آنرا مایچی گویند) آتش زده
 بعزم محاصره پیش رفت *

چون مردم هر دو حصار برق افروز توپ و تفنگ گشتند
 خان مزبور پای همت نکشیده بیاوری شہامت و بسالت
 متصل حصن پورندهر رسیده عجاله موچال بر بست - و چون
 جدت در محاصره هر دو حصار بدیدند آرائی و هنگامه افزائی
 گذشت یک برج قلعه در مال بصدقات متواتر توپها انهدام
 یافت - دلیر خان مردم خود را تحریض بدورش نموده بر فراز
 آن برج بر آمدند - محافظان بزیبهار درآمدند - سیوا بر جهد

(۲) در [بعضی جا] پورندهر آمده - و در [بعضی نسخه] پورندهر (۳) در

[بعضی نسخه] سالور (۴) نسخه [ب] ماجی (۵) در [بعضی نسخه] کشیده •

و کوشش کار طلبان آگاه گشته دانست که عنقریب حصن پور زنده ر (که بسیاری از اقربا و مردم کاری او در آن محصور بودند) مسخر خواهد گشت - براجہ طرح آشتی انداخته ملاقی گردید - و آن قلعه را با قلاع دیگر پیشکش نمود - و چون دایر خان هنوز بدای حصار اقامت داشت راجہ سیوا را نزد خان مذکور فرستاد - و او بعد ملاقات دو صد اسپ با ساز طلا و یراق با ساز مرصع و دو تقوز از نفائس اقمشه او را داده رخصت نمود - و پس از انصرام این مهم در هراوی راجہ بذهب و تاج ولایت بیجاپور پرداخته عادل شاهیه را مالشها بسزا داد - چون ازان کار را پرداخت بنابر هنگامه شاه عباس ثانی (که بعزم سپاه کشی و زم آزمائی داعیه فرستادن لشکر بسرحد هذوستان اظهار میکرد) باکتر سران و سپهبدان احکام طاب عز صدور یافت - و خان مذکور نیز در سال نهم حسب الطامب بر جناح سرعت و استعجال روانه گشت از دریای نروده گذشته بود که از نیرنگی تقدیر حیات مستعار شاه ایران سپری گردید - و نایره آشوب باطفا گرائید - دایر خان بوصول یرایغ با جمعی از امرای پادشاهی که همراه داشت عطف عنان بجانب چانده و دیوگده نمود - مانجی ملار زمیندار چانده بوسیله عجز و ابتهاج بملاقات آمد - و از کار آگهی و معامله شناسی برسم جرمانه مبلغ یک کرور روپیہ را از نقد و جنس متعهد شد و پنچ لک روپیہ بطریق شکرانه بخان مذکور متقبل گردید - و قرار

یافت که هر ساله دو لک روپیه پیشکش بسرکار والا هودی سازد
و قلعه مانک درک را (که از حصون متینة سرحد او است)
مسهار سازد *

و چون در عرض دو ماه هفتاد و هفت لک روپیه وجه پیشکش
بوصول رسید و ایصال ^(۴) هشت لک روپیه دیگر نیز در مدت دو ماه
و بیست لک روپیه باقی را بوعده سه سال قرار داد زمیندار را
(که مریض و علیل گشته و احوال ولایتش اختلال پذیرفته بود)
با رام سنگه که پسر جانشینش مرخص ساخت - و چون
کوکب سنگه زمیندار دیوگده (که پانزده لک روپیه سنوات ماضی
بر ذمه او جمع بود) نیز سر بر خط ایلی و انقیان گذاشت
سه لک روپیه برسرم جرمانه و یک لک روپیه پیشکش مقرری
هرساله بر وی معین نمود - در آن اثنا فرمان بنام او رسید - که تادیب
عادل شاه و تاخت ولایت بیجاپور دیگر باره مرکز خاطر است
خود را در اورنگ آباد بخدمت پادشاهزاده محمد معظم رساند
که هرگاه اشاره شود بدان مهم قیام نماید - خان مذکور در سال دهم
از سرحد دیوگده روانه گشته کار بند حکم گردید - کار نامهای او
در دیار دکن بر السنه و افواه وضع و شریف دایر و سایر است
و در جنگی (که خاندان کولتاش را بهراولی دایر خان آنطرف
آب بهیمره بعساکر بیجاپور واقع شد) تلاشهای نمایان و ثباتهای

(۴) نسخه [ج] و ایصال هشت لک روپیه باقی را .

پا بر جا (که ازان رستم زمان ظهور یافت) موجب تحسین و آفرین دوست و دشمن گردید *

گویند دران عرصه کارزار چنان بازار زد و خورد و دار و گیر گرم گردید که تا چند کرده خرطوم فیل و سر آدم گوی و چوگان دایران بود *

* ز خرطوم فیل و سر جنگجوی *

* همه دشت پاشیده چوگان و گوی *

(۲)

و پس ازان (که عرصه بر فوج پاشاهی تنگ گردید) ناچار بافروزی

همه و درستی حواس راهی (که در چهار پنج روز بالای پشت

فیلان و اسپان جنگ کزان بدنبال بیجاپوریان طی نموده بودند)

در سه هفته برفتار قهقروی رجعت نمودند - و چون قلعه سالهیر

مضاف بکلانه بدست غنیم افتاده بود بانتزاع آن متوجه گشته

هرچند سعی بکاربرد سودمند نه افتاد - و جانگزائی آب و هوای

آن ضاع بتضییع و هلاک مردم کشید - ناگزیر بحکم حضور بے نیل

مقصود برخاست - و در سال هیزدهم بآستانبوس خلافت چهره

دولت افروخت - و از تغیر عابد خان بصوبه داری ملتان رخصت

(۳)

یافت - و در سال نوزدهم آن صوبه به تیول شاهزاده محمد اعظم شاه

مقرر شد - خان مذکور بحضور رسیده بیساق دکن مرخص گردید

چون سال بیستم خانجهان بهادر ناظم دکن معائب شد خبوداری

آن دیار بآن سردار نامدار مفوض گشت - که تا تعیین صوبه دار
 مهمات آنجا بصوابدید او تقدیم یابد - و در سال بیست و یکم
 با افواج حیدرآباد در آویخته پیکار سخت دست داد - خدمتگاری
 (که عقب فیل نشسته بود) بزخم بان جان در باخت - و آتش بان
 در گردان خان مزبور افکانه از آب چهاگل فرو نشاند - و بسیاری
 از طرفین دران روز جان سپردند - و در سال بیست و سیوم بحسن
 ترددش قلعه منگل سرپه از تصرف سیوای بهونسله برآمد - و در
 سال بیست و ششم (که بلده اوزنگ آباد مطرح الویه عالمگیری
 بود) او را با سران دیگر بیساق بیجاپور تعیین نموده تا رسیدن
 محمد اعظم شاه بحضور موقوف داشته بودند - دران ایام بیماری
 شدید کشیده در مبادی سال بیست و هفتم سنه (۱۰۹۴) یک هزار

و نود و چهار بجاوید سرا شتافت *

اگرچه مشهور آنست (که خلد مکان بعضی آثار خود سومی
 و سرکشی ازو تفرس نموده مسمومش فرمود) اما آنچه بتحقیق
 پیوسته این حرف پرتوت از فروغ راستی ندارد - بعضی ثقات
 برانند که بودر زاده اش بتبدیل حبه (که معتاد داشت) کارش
 تمام کرد - اما عالمگیر پادشاه بآن فرط غیرت و شجاعت (که
 سپاهگرمی هیچ یکی را بخاطر نمی آورد) از دلیر خان حساب
 بر میداشت - گویند هنگامی (که او با شاه عالم در دکن بود) شاهزاده

خواست که او را با خود همداستان ساخته عام خودسری برافرازد
 دایر خان سران بیچید - سرگرائی طرفین بنا خوشی انجامید
 دلیر خان برسم یلغر روانه حضور گشت - و شاهزاده بتعاقب
 قطره نمود - چون عرضی دلیر خان از نظر پادشاهی گذشت (که
 پادشاهزاده خیال باطل داشت - من ترک رفاقت نموده احرام
 حضور بستم) و متصل آن عرضی شاهزاده نیز رسید (که این
 افغان پوشر و شور میخواست غبار طغیان برانگیزد - من بهالش
 او روانه شدم) بوصول این عرائض پادشاه را غریب اضطرار
 در گرفت - و مکرر بمتوضا شدافت - همت خان چون از سن صبا
 تربیت یافته دوش و کنار پادشاهی بود و بسیار گستاخانه عرض
 میکرد پادشاه گفت - که ایفهمه ندارد - چرا حضرت اینقدر اضطرار
 میفرمایند - پادشاه تذکره فرمود - که مرا فکر شاه عالم نیست
 مشکل آنست که مبادا باهم ساخته بشوند - و فوجی (که سران
 دایر خان باشد) در مقابل او غیر از خود دیگری را نمی بینم - پس
 حرکت مرا با او سرکار افتد ^(۲) جدگ دو سر دارد *

بالجمله خان مذکور قوی هیکل و بسیار زورمند بود - حکایتهای
 غریب از قوت و اشتباهی او اشتهار تمام دارند - و برالوس خود
 بسیار ضابط و همیشه فتح نصیب بود - و از موافقت زمانه
 و یاری طالع از ابتدای عمر تا انتها اوج پیمایی دولت و شوکت

ماند - هیچگاه سیلی زمانه نخورد - و ذلت و خواری نکشید
پسرانش کمال الدین و فتح معمر - دومی در جنگ سورچال
بیجاپور بکار آمد *

• دلیر خان عبدالرؤف میانه •

نبیره زاده بهلول خان میانه است - که در عهد جنت مکانی
بوزگار پادشاهی کامیاب شده بمنصب دو هزار و پانصدی هزار
سوار مرتقی گشت - سال دوم جلوس اعلیٰ حضرت چون
خانجهان اودی متوهم شده راه فرار گزید از نیز با نظام الملك
دکزی پیوسته نوکری او اختیار کرد - و چندی در مقابله افواج
پادشاهی ساحت کجروی پیمود - پستر با عادل خان بیجاپوری
توسل جسته چاکر او شد - ^(۲) سال هجتم در محاصره دولتآبان شوخیها
نمود - بعد فوتش عبدالرحیم پسر او بجای پدر سرکردگی یافت
و پس از در گذشتن او پورش عبدالکریم بسرداری و خطاب بهلول
خان نام بر آورد - و چون والی بیجاپور طفل بود و اختیار کارها
بدست دیگر نامبرده با اجتماع مردم همقوم پرداخته تسلط
بسیار بهم رسانید - و سال نهم جلوس خلد مکان (که میرزا راجه
جیسنگه بتخریب ماک بیجاپور تعین گردید) نامبرده از سرداران
فوج مقابل بود - و مکرر بزد و خورد پیش آمد - سال هفدهم (که
خانجهان بهادر کوکه ناظم دکن بود - و خواص خان حبشی

مدار عایه دولت سکندر عادل خان با او طرح مصالحت انگیخته در کنار بهیمره آمده و ازین طرف بهادر کوکلتاش شنافته باهم ملاقات کردند - و صبیحہ خواص خان با نصیری خان پسر کوکلتاش مذکور منسوب شده هر دو بجایهای خون بر گردیدند (بهلول خان از خواص خان نفاق در دل جا داده خواست او را در راه دستگیر سازد - او ازین معنی آگاهی یافته شباشب روانه بیجاپور گردید - پستر (که بهلول خان متصل بلده مذکور (سید) او سررشته بزرگی از دست نداده باستقبال بر آمد - بهلول خان بتقریب او را نظر بند ساخت - پس ازان دور دور او شد - و فیما بین دکنیان و افغانه نفاق بر ملا گشته کار بزد و خون کشید - بعضی از دکنیان بفرج پادشاهی ملحق گشتند - و اکثری بوالی حیدرآباد رجوع آوردند - باستماع خبر مقید گردیدن خواص خان بهادر کوکلتاش بر طبق حکم خلد مکان لشکر بسیار فراهم آورده بر اماکن متعلقه بیجاپور آمد - و فیما بین او و بهلول خان عبدالکریم کشش و کوشش بسیار کرة بعد اولی بوقوع پیوست - سال بیستم چون کوکلتاش طلب حضور گردید و کار و بار دکن بقبضه اقتدار دایر خان در آمد بمذاسبت قومیت هر دو با یکدیگر همزمان شده قاصد حیدرآباد گردیدند - و با دکنیان (که از جانب حاکم حیدرآباد آمده بودند) محاربات سترگ رو داد - درین ضمن بهلول خان به بیماری درگذشت - و پسرش عبد الرؤف بهرداری سر برافراخت - تا آنکه

سال بیستم و نهم خلد مکان بمحاصره بیجاپور پرداخت - سکندر عادل خان چار و ناچار بلده مذکور را حواله نموده ملازمه پادشاهی دریافت - او نیز شرف عتبه بوسی اندوخته بمنصب شش هزاری شش هزار سوار و خطاب دلیر خان لوامی مباحات بر افراسخت و مدتها در تعیناتوی خان فیروز جنگ بکار پادشاهی می پرداخت و سال چهل و هشتم از اصل و اضافه بمنصب هفت هزاری هفت هزار سوار درجه بلند رتبه پیمود - پس از ارتحال خلد مکان بظاهر توسل با محمد کام بخش جسته در تعلقه فوجداری خود سانور و بنکاپور (که سرکاره سمت از صوبه بیجاپور) رفته فرودکش نمود - بعد فوت او برادرش عبد الغفار خان بقوجداری و جاگیرداری سرکار مذکور شادکامی اندوخت - و پس از او پورش عبد المجید خان (که در صوبه داری ناصر جنگ شهید بخطاب سطوت جنگ نامور شده) بدان تعلقه ارثی می پرداخت - چون بر آلکای دکن مرهته تسلط یافت چندین پرگنه از تعلقه مذکور در عوض چوتنه بدست او رفت - و قلیله باقی ماند - در حالت تحریر پسرش عبد الحکیم خان بدان اوقات بسر می بود - پسر دوم عبد الرحیم میانه عبد النبی خان اسم - که کوبه و غیره محالات صوبه حیدرآباد در جاگیر و فوجداری آنجا داشت - بعد فوت او پسرش عبد النبی خان کور بتعلقه مذکور سرافرازی یافت - پس از

برادرش عبد المحسن خان عرف موجّه میان (۲) که آخر بخطاب
 اژئی سرافراز شده) بکار مزبور امتیاز یافته سالها راتق و فائق
 مهمات آنجا بود - عبد المجید خان نام پسر عبدالنبی خان کور ادرا
 نظر بزد ساخت - و خود متصرف گردید - و با مرهته جنگ نموده
 خود را بکشتن داد - پسرش عبدالحکیم خان بجای پدر نشست
 مرهته غالب آمده نیمه ملک متصرفه بعزت چوتهه گرفت - در
 حالت تحریر [که سنه (۱۱۹۳) یکهزار و یک صد و نود و سه
 هجری ست] حیدر علی خان بر تعلقه او دویده او را دستگیر
 نمود - و تمام تعلقه اش و آنچه بار بود بقبضه تصرف خود در آورد
 اخلاص خان ابوالمحمد بن عبد القادر بن بهلول خان کلان عمزاده
 بهلول خان عبد الکریم است - که سال هفتم جاوس خلد مکان
 بفوج پادشاهی ملحق گشته بمنصب پنج هزاری و خطاب
 اخلاص خان سر باند گردید - سال یازدهم (که دارن خان قریشی
 بتعاقب سیوا بهرنسله کام همت برداشت) او با معدودے در هراولی
 بجنگ پیوست - و زخمی گشته بر زمین افتاد - از مآثر عالمگیری
 تا سال بیستم و یکم حیات او مستفاد میشود *

• دیانت خان •

میر عبد القادر - مهین خلف امانت خان خوافی همت

(۲) نسخه [۱] موجّه میان (۳) نسخه [ب] عبدالحکیم خان (۴)

نسخه [ب] ذواب حیدر علی خان *

مستقیم احوال ثابت اقوال بزرگ منش سنجدیده خصال بود - و بصدق
و راستی ممتاز - و بحزم و احتیاط امتیاز داشت - در حین
حیات پدر بزرگوار بعهد خاد مکان در بارگاه خلافت سعادت
درشناسی اندوخت - و بگلگونه کاردانی و رشادت چهره روزگار
خویش افروخت - در آن هنگام (که والد ماجدش بتمشیت مهمات
دیوانی دکن می برداخت) مشارالیه به بیوتاتی بلده ادرنگ آباد
قیام می ورزید - چون مرکب عالمگیری ببلده مذکور سایه وصول
افکند باحداث شهر پناه آنجا (که دوره اش هزار ذره که دو کوره
پادشاهی است) امعه ارشاد یافت - و باهتمام اهتمام خان کوتوال
فوج فیروزی تفویض گرفت - چون استعجال درین امر سریع الانصرام
مطلوب خاطر پادشاهی بود مشارالیه بمیعاد چهار ماه بعهد
خود گرفته بصرف سه لک روپیه بانجام آورد - و پس از فوت
پدر از آنجا (که نقش حسن خدمت آن حق برسمت بر صفحه
خاطر پادشاهی ارتسام داشت) آن شاه قدر شناس تفقد احوال
هریک از منسوبان آن مرحوم بقدر حال نمود - خان مذکور (که
اعظم و ارشد اولاد آن مغفور بود) باضافه نمایان مورد مرام
گردید - و چون برادر خردش میر حسین (که بیشتر مطرح انظار
الطاف خسروانی بود) بخطاب پدر تحصیل سعادت نمود او
بدیانت خانن فرق عزت برافراخت - و در سال سی و چهارم
بخدمت دیوانی مویجات دکن از انتقال موسوی خان میرزا معز

مربع نشین مسند حکومت گشت - و چون در سال چهل و سیوم
برادرش امانت خان ثانی متصدی بندر سورت ازین جهان
فانی بنعیم جاویدانی پیوست او بایالت بندر مسطور لوی
کامرانی افراخت - و بعنایت اضافه پانصدی بمذنب دو هزار
نوازش یافت - اما تمشیت و کارگذاری مهمات آن بندر در پیشگاه
سلطنت درجه استحسان نیافت - بصورگرنانی طلب حضور گردید
و پستتر بتفویض دیوانی دکن آب رفته بجو آمد - بعد واقعه
ناگزیر خلد مکان محمد اعظم شاه او را سرگرم همان کار داشته
در ادرنگ آباد گذاشت *

از اختیار و اعتبار دیوانان آنوقت چه توان گفت - نود و نه هزار
دام بدستخط خود تنخواه میکردند - و بهر که میخواستند زیاده
بران هم بدفعات تن می نمودند - و چون تنخواه جاگیر بدون
دستخط پادشاه یا ناظم کل معمول نبود از انجا [که غیر خان
فیروز جنگ (که در برار قیام داشت) عمده ترے در دکن نبود]
هرگاه ضرورت میشد افراد تنخواهی قبول نزد او میرفت - و آن
نوئین بلند مرتبه بهمین رجوع غیر مترقب بهند نموده دستخط
میکرد - و پس ازان (که خلافت مرتبت بهادر شاه غازی پرتو و رسول
بر مرز و بوم دکن افکند) دیوانی را بنام مرشدقلی خان مقرر نموده
تا رسیدن او از بنگاله موسوی خان میرزا مهدی بنیابست دخیل کار

گردید - و پس ازان (که خان مشنار الیه ملازمیت پادشاهی دریافت) |
 بعنایت والا سرمایه اعزاز اندوخت - و چون توجه بعیدر آباد
 و استیصال کام بخش پیش نهاد عزیمت پادشاهی بود برخه اسامی
 محل در قلعهٔ رمینهٔ بیدر گذاشته حفاظت و حراست آن مرز و بوم
 بخان مذکور مفوض گشت - و چون خلد منزل ازان طرف رجعت
 فرموده عام معارفت بهندوستان برافراخت خان مذکور (که نوطن گزین
 خجسته بنیاد بود) بقلعهٔ داری^(۲) قلعهٔ ارک آنجا سررشتهٔ فراغت
 و آسودگی بدست آورد - و پس ازان (که مرشد قلی خان از بنگاله
 بحضور رسید) از آنجا که دل بستهٔ آن دیار بود دل نهاد این کار
 نگردید - و بغابر سوابق احسان خان غفران پناه بذل مجهود نمود
 که بار دیگر دیوانی دکن نامزد خان مذکور گشت *

چون نوبت سلطنت بمحمد فرخ سیر رسید دیوانی دکن
 بعیدر علی خان خراسانی تعلق گرفت - پیش از آنکه او برسد آن
 مصافر عالم قدس بجوار ایزد بے همال پیوست - طرفه از فضل
 و کمال داشت - کتاب مستطاب مثنوی معنوی را تبرکا در مجلس او
 میخواندند - پهرش دیانت خان ثانی است - که درین صحیفه
 احوال آن مرحوم جدا بنوک قلم میگذرد - از اولاد دختر (که
 نزد او محبوب تر بود) پسر صبیئه کلان سید امانت خان معروف
 بارجمند خان است - که پدرش سید اتائی است میر احمد نام

(۲) نخته [پ] بقلعه داری ارک آنجا *

والد از ولایت توران آمده - مومنی الیه بهمت بلند و ذهن عالی
متصف - و بشعر و سخن مربوط - (روزے چند بنیابت جد بزرگوار
پرداخته پس ازان بحیدر علی خان نقش صحبت ار درست
نشسته فوجداری بیرون داشت - و در گجرات از جانب خان مزبور
حکومت بتیلا دیگردد - چندی پیش ازین حسب التجویز
آصف جاه بعملی اندوز (که از محالات مشهوره صوبه بیدر است)
ناموز گردید - درین اوقات از بے مددی روزگار و علت نزول ماء
(که بے عینک تبئین اشیا محال است) خانه نشین شد - درین
بیکاری و عطالت شوق بکیمیا بهم رسانید - و اصطلاحات ابن فن
از کتب معتبره قوم خوب درزید - اما حاصل آنرا (که در خزانه
غیب است - نه در دکان عطار) امیدوار - ذلک فضل الله
یوتیه من یشاء *

* داود خان *

و بهادر خان و سلیمان خان پسران خضر خان پنی - نامبرده
ابتدا بشیوه سوداگری بسر می برد - پستر در سرکار حکام بیجاپور
نوکر شده باستصواب بهلول خان عبدالکریم میانه برتبه سرداری
فائز گردید - در قید کردن خواص خان حبشی با بهلول خان
شریک مصاحبت بود - پس ازان خان مذکور او را بظاهر جهت
کمک شیخ مذاج (که باتفاق دکنیان پیش ازان بتقریب تادیب

(۲) در [بعضی نسخه] بحیدر قلی خان (۳) نسخه [ب] پنهان *

سیوا (رانه شده بود) و بباطن برای فکر کشتن شیخ مزبور تعیین نمود - خضر خان پس از ملحق شدن (وزر ضیافت شیخ قرار داده اورا طلب داشت - شیخ مزبور چون متصل خیمه (سید خضر خان بنا بر استقبال برآمد - شیخ (که از مضمور او آگاهی داشت) پیشدستی بکار برده او را از هم گذرانیده خود را در فوج رسانید - بهلول خان باستماع این معنی فوج بر سر دکنیان برده جنگ عظیم (رداد آخر دکنیان دست توسل هوایی حیدرآباد دراز کرده بآن جانب رفتند - داود خان دران ایام در قلعه نلدرک بود - خانجهان کوکه ناظم دکن باستمالات او پرداخته سال هیزدهم جلوس خلد مکان نوکری پادشاهی نموده بمنصب چهار هزار و خطاب خانی سر باشد گردید - و برادران و اقربانش بمنصب در خور سرافرازی یافتند و نلدرک در سرکار گرفته برای سکونت او ظفرنگر مضاف صوبه برار قرار گرفت *

سال بیست و ششم بعد (ردن موکب ساطانی بدکن با اتفاق سایمان خان برادر و زهمست خان عم خود (که عای نام داشت و سال هفتم جلوس خلد مکان بنوکری پادشاهی و منصب هزار و پانصدی سرفرازی یافته رفته رفته بمنصب پنج هزار و خطاب زهمست خان افتخار اندوخته بود) بدولت آستانبوس کامیاب گشت - و هر دو همراهِ رکاب سلطان معزالدین به تذبیه فساد پزدهان مرهته رخصت پذیرفتند - زهمست خان بخطاب بهادر خان

سرمایه ناموری اندرخت . و با اتفاق روح الله خان بمحاصره قلعه
واکنگیره نامزد گشته سال سی و چهارم در مورچال بضررب بندوق
(که از قلعه رسید) جان بحق تسلیم نمود . پسرش عمر خان - که
آخر بخطاب زمامت خان چهره عزت برافروخته در زمامت پوره
اورنگ آباد سکونت داشت . بعد فوتش چند پسر از مانده بودند
در حالت تحریر هیچکس نیست - اما دارن خان بتعیذاتی
ذوالفقار خان اختصاص پذیرفته در تسخیر قلعه چنچی
و محارباتی (که با مقاهیر رو داد) مصدر تروقات گردید . و سال
چهل و سیوم بنیابت فوجداری کرناٹک حیدر آباد (که اصالة
ذوالفقار خان مقرر بود) سرمایه افتخار اندرخت . و سال
چهل و پنجم فوجداری کرناٹک بیجاپور اصالة ضمیمه شد . سال
چهل و هشتم بنیابت محمد کام بخش بصوبه داری حیدر آباد
چهره عزت برافروخت . سال چهل و نهم (که پادشاه خود بر سر
قلعه واکنگیره شتافت) او حسب الطلب از چنچی آمده در گرفتن
قلعه مذکور خدمات شایسته و جرأت‌های بجا بتقدیم رسانیده
مورد عاطفت گشت . و پس از ارتحال خلد مکان در جنگ کام بخش
با ذوالفقار خان شریک تردد بود . سال سیوم جلوس خلد منزل
بنیابت خان مزبور بصوبه داری دکن سوی خاندیس و برار
دایانگهات معین گشت . و بعد فوت خانخانان صوبه داری برهانپور

(۲) نسخه [ب] خنچی - و در [بعضی نسخه] چنچی *

و برار پایانهات اصاله باو مفوض شد - در برهانپور بایزید
 خان همشیره زاده اش نائیب بود - و هیرامن بگسریه صاحب اختیار
 و در برار همشیره زاده دیگر (که علاول خان نام داشت)
 بنیابت می پرداخت *

و چون امور سلطنت بقبضه اقتدار محمد فرخ سیر در آمد
 سال اول بنظامت کجرات معین گردید - و چون صوبه داری دکن
 بحسین علی خان امیرالامرا قرار یافت او عزیمت آن الکا نمود
 درین ضمن داؤد خان بر طبق ارشاد پادشاه از کجرات خود را
 ببرهانپور رسانید - و بعد عبور نبرده هرچند امیرالامرا بدر اصلاح زد
 صورت نبهت - و بیرون بلده برهانپور سال سیوم با جمعیت قایل
 بمقابله پرداخته کار رستمانه بظهور رسانیده و فیل خود را زاده
 صفها را برهم ساخت - دران آریزو ستیز مطابق سنه (۱۱۲۷)
 هزار و یکصد و بیست و هفت هجری بگواله زنبورک کار او تمام شد
 لاولد بود - اما بهادر خان و سلیمان خان (که هر دو باهم برادر
 حقیقی بودند) با برادر کلان خود بتقدیم کارهای پادشاهی
 می پرداختند - دو مین سال پنجاه و یکم بمنصب در هزاره
 زایت امتیاز بر افراخته پس از انتقال خلد مکان با محمد
 اعظم شاه رفیق بود - و پس ازان (که بهادر شاه بر تخت نشست)
 سال اول جلوس بصوبه داری برهانپور نامور و سال دوم پس

از رسیدن پادشاه بپرهانپور چون رعایا فریاد می تظلم او بودند معزول گردید - و پس از رحلت بهادر شاه توسل بعظیم الشان جست (وز محاربه با شاهزادگان دیگر مطابق سنه (۱۱۲۳) هزار و یکصد و بیست و سه هجری بقتل رسید - جز صبا یا اولاد نداشت - و اولین نام ابراهیم خان داشت - پس از فوت عم خود بخطاب بهادر خان سرافراز شده سال چهل و نهم بمنصب شایان و عطای نقاره بلند آوازه گشت - چون در عهد خلد منزل نیابت صوبه داری دکن بداد خان مقرر گردید او نایب هیدرآباد شد و در عهد محمد فرخ سیر (که هیدر آبی خان دیوان دکن گشت) او را بفوجداری قمرنگر عرف کرنول معین ساخت - اوائل سلطنت فردوس آرامگاه بموجب حکم حضور همراه مبارز خان آمده در جنگ با نظام الملک آصفجاه مطابق سنه (۱۱۳۶) هزار و یکصد و سی و شش هجری بقتل رسید - پسرانش الف خان و زندوآه خان - اولین بفوجداری قمرنگر نامزد گردیده - و در مین جاگیر یافته همراه آصف جاه میگردانید - هر دو در گذشتند و فوجداری کرنول بهادر خان پسر الف خان مقرر گردید - مدتی بدان کار می پرداخت - شبی (که بر لشکر ناصر جنگ شهید کلاه پوشان بهاچری شبخون آوردند - و سلسله انضباط از دست رفت) شهید مذکور او را از خود تصور نموده بجانب مثلش

(که دست چپ بود) متوجه گردید - چون بهادر خان با طرف

مخالف سازش داشت دیده و دانسته مطابق سنه (۱۱۶۴)

هزار و یکصد و شصت و چهار هجری بضر بندوق شهید ساخت

و خود با هدایت محیی الدین خان ساز صحبت کوک کرده

غالبانه سلوک میکرد - اگرچه سردار بمقتضای دور اندیشی مدارا

می نمود اما پس از وصول لشکر برای ^(۲) چوٹی متصل کرده حوصلها

بتنگی گرائید - و نفاق بر ملا افتاد - انجام بزد و خورد کشید

دران جنگ سردار مذکور بزخم تیر و از بگواہ تغنگ در گذشت ^(۳)

و انعم ما قیل * * رباعی *

* هر کام که در جهان میسر گردد *

* هر گاه بپایان رسد ابقر گردد *

* دایم نبود هیچ مرادے بکمال *

* چون صفحہ تمام شد ورق برگردد *

در حالت تحریر زینست خان عرف منور خان برادر علائی

بهادر خان بفوجداری کرنول نامور و اوقات بسر میدرد - با راقم

سطور آشنا ست *

* دلاور خان بهادر *

محمد نعیم بیومین پور دلاور خان عبد العزیز پسر میر

(۲) در [بعضی نسخه] برای چوٹی - یا رابچوٹی باشد که جائے مشهور است

(۳) در [بعضی نسخه] و نعم ما قیل *

عبد الحكيم بن مير عبد الرحيم بن مولانا كمال نيشاپوري سنه
كه با مولانا جمال جد عنایت الله خان برادر ميشد - حسب اتفاق
مولانا كمال از وطن برآمده در لاهور اقامت گزید - و در سنه
(۱۰۱۱) هزار و يازده هجري در گذشت - مرقد او بيرون بلده
مزيور در سراي حاجي سياح است - مير عبد العزيز ابتدا نوكر
دارا شكوه بود - چون روی ملازم پيشگي ببارگاه خلد مكان آردن
بنابران شيخ عبدالعزیز نام خود ظاهر نمود - سال هفدهم بخطاب
دلدار خان و بتدریج بمنصب دو هزاري ترقی کرده بآخرت سرا
شتافت - نامبرده بنابر مصاهرت عنایت الله خان بخطاب
پدر مخاطب گشته در ابتدای جلوس محمد فرخ سیر برفاقت
نظام الملك آصفجاه (كه بنظم دكن مامور بود) وارد آن ألكا
گردید - و پستتر بتجويز حسين علي خان امير الامرا بفوجداری
رايچور اختصاص پذیرفت - پس ازان همراه مبارز خان (كه باوی
سلف ميشد) بجنگ آصفجاه كمر بست - و بعد كشته شدن او
دستگیر شده دیرین روابط آصف جاه را بر سر مردت آورده
پرداخت او بر روی كار آمد - بمنصب پفجهزاري متصاعد شد
و در سنه (۱۱۳۹) هزار و يكصد و سي و نه هجري رخت بعالم
بقا بود - طبيعت موزون و فكر درست داشت - نصرت تخلص
میکرد - از دست *

* بیت *

* هرگان بهم نیاید دلدار بے نقاب است *

* کی خواب میتوان کرون در خانه آفتاب است *

پسرانش کلانی محمد دلدار خان مظفر الدوله بهادر انتظام جنگ
 که در عمل نظام الملک آصف جاه بفوجدارمی سرا می پرداخت
 از چند سال چون تعلقه مزبور بتصرف مرهقه رفت پیش نظام الدوله
 آصف جاه حاضر شده ببخشیدگری صوبجات دکن مامور است
 و بر محور سطور عاطفت دارد - در می دل دلدار خان - که فوجدارمی
 بسواپتن مضاف سرا داشت - پستر پیش نظام الملک آصف جاه
 خود را رسانیده بمیر آتشی دکن سوافراز شد - سنه (۱۱۶۶)
 هزار و یک صد و شصت و شش هجری در گذشت - هر دو
 صاحب اولادند *

• دیانت خان •

میر علی نقی - خلف از جمند میر عبد القادر دیانت خان
 است - که براستی و دیانت ثانی ائذین والد ماجد خود بود
 و در درائی مهم سرکار پادشاهی راه مداهنه و مسامحه نمی پیمود
 از آغاز سن رشد و تمیز بزیابت پدر گرامی قدر (که بعلاقه
 دیوانی دکن اقامت گزین معسکر سلطانی بود) دیوانی صوبه
 خجسته بزیاد رو برآه می نمود - بیوتاتی بلده نیز بااصالت
 انضمام یافت - در اوان شباب نشه انتباه و آگاهی در سرش ریختند
 شوق ارادت و انابت سر برزد - برهبری توفیق و قیادت سعادت

بخدمت واقف (موز بطون و ظهور میان شاه نور (که درویشی بود
 دکان و دستگاه شیخی فچیده سجدانه و متوکلاسه میگذرانید)
 پیوست - و عقد قلبی بارادش برزد - در همان سن و سال بمیامن
 انفس آن بزرگ خود را از ملاحی و مذاهی باز داشته بخری اشغال
 این طایفه صافیه اشتغال میگزید - و چون آن پیر نورانی بعالم
 جاودانی منزل گزید وافی عقیدت صافی اعتقاد مبلغ خطیر
 برترمیم و تعمیر مقبره از صرف نمود - و بوقف ضیاع و عقار
 رونق دیگر افزود - که الآن در فذای شهر نصارت بهر هزاره دیگر
 (که مطاف ادانی و اقامی و یزار و یتبرک به اهل آن بلده
 باشد) نیست - سوای ایام امراس او و خلفایش روزهای دیگر
 هم مثل چهار شنبه آخر ماه صفر مجمع و هجوع از وضع
 و شریف میشود - و چون هر که از غربا بخدمتش می آمد
 در فاموس بدستش میداد (که رفته بهمام غسل کند) ازین رو
 شاه نور حمای میگفتند •

گویند این بزرگوار از نسب و قوم خود و وطن و پدش خویش
 بهیچ یکی اطلاع نداده - مگر بتخمین و قیاس از فکوحی کلامش
 دریافته اند - که در آمدند زاده بود از سرزمین پوزب - و مریدانش
 برانند که زیاده بر عمر طبیعی زندگی یافته - غریب تر آنکه سلسله
 بیعت خود هم ظاهر نکرد - بلکه از پیری و سیدی حرفی بر زبان
 نمی راند - بمخلصان و محبان تلقین ذکر و ارشاد شغلی میفرمود

پس از فوتش سلسله او جاری شد - خان صدقات نشان سید شهاب الدین نامی را (که از صوبه بهار بود - و مدتی بخدمتگذار می و پرستاری آن کامل الصفات قیام داشت) بجای نشینی تعیین کرد بعد از و همشیره زاده اش سید سعدالله بجایش نشست - الحال پسرش سید قطب الدین مشهور بمیان منجهایی صاحب سجاده است - و در عین شباب بتجربید و عدم تاهل آماده - بعلوم نقای و عقلی شناسا - و بافادت طلبه توجه فرما - باکثره ماکات رغیه آراسته - سیما بتواضع و حسن خلق بیش از بیش پیراسته *

بالجماء هم در عهد خلد مکان خان مذکور بدیوانی بیدر و پستر بدیوانی برهانپور سرافرازی یافته بافزدنی منصب و خطاب خانی اعزاز اندوخت - و دران هنگام (که خلد منزل بموکب فیروزی امن افزای ساخت دکن گردید) باستلام سده خلافت مطرح عواطف پادشاهی گشت - ازانجا (که جوان قوی هیکل نمایان و بجدوت طبع و رسائی ذهن باکثرفزون آشنا و در هر چیز صاحب اختراع و ابداع بود) بدون حضور (که مشعر و مبشر ترقیات و مقدمه افزایش درجات است) مکلف شد - خان مزبور از وطن درستی بحسب جاه نپرداخته دل نهاد اقامت رکاب نمیشد - برخی کوتاه نظر بکم بینی و غلط حسی خویش گمان کیمیا سازی بدر برده بر زبانها افکندند - حتی بعرض پادشاه هم رسید - حال آنکه نه کاه دود از زبوق و کبریت بدماغش خورده - و نه

بوئی از مس و رصاص بمشامش رسیده - مگر گاهی برسم العاب و شگفت نمائی از تردستیها در شکن کاغذ روپیه تعبیه میگرد و بجانب دیگران کرده کاغذ بمردم نموده میگذاشت - و (روپیه برمی آردن - در بادی النظر بحضار حیرت می افزود - و همین قدر منشای شهرت و باعث گرفتاری او شد - که خلد منزل بوقت مراجعت از دکن او را با جبار و اکراه کشان کشان تا قریب آجین برد - قضا را درین ایام مرشد قای خان میرزا هادی (که از بنگاله آمده بدیوانی دکن سرافرازی یافته) چون دلش پابند آنولایت بود باستعفای خدمت جدید بحصول متمنای خویش کامیابی جست - مشارالیه را ذوالفقار خان امیرالامرا بدم التفات جان تازه در قالب آن شوق فرسوده وطن دمیده دیوانی مذکور را بزام والد خان مزبور (که بحراست قلعه ارک خجسته بنیاد می پرداخت) مقرر ساخته برغم خانخانان (که بیشتر باعث توقف بود) بتقریب نیابت پدر از پیشگاه سلطنت برخصمت موطن مالوف فائز و کامیاب فرمود - در ارائل عهد محمد فرخ سیر احرام حضور بسته یکران عزیمت بره نوردی در آرد - حیدر علی خان خراسانی دیوان منصوب دکن (که در استقلال ثانی نداشت) در اکبرآباد دو چار گشته حسب الحکم پادشاهی همراه خود برگردانید - کارشهای

(۲) در [اکثر نسخه] آبی و رصاص (۳) نسخه [ب] وطن (۴) در [بعضی نسخه] حیدر قلی خان •

بیجا بخاطر داشت - در همان ایام والد ماجدش و دیعت حیات سپرده بود - نواب نظام الملک فتح جنگ ناظم آندیار تجویز قلعه دارمی قلعه ارک بذام خان مومنی الیه ارسال حضور نموده پس از پذیرائی دخیل کار گردانید - و بعد ازان (که امیر الامرا حسین علی خان ^(۲) ساحت برهانپور را مضراب خیام فیروزی گردانید) هر طبق قرار داد برادر خود سید عبدالله خان دیوانی دکن را بخان مسطور تغویض فرمود - و باعزاز و اکرام موفور بنواخت - و بعطای خطاب دیانت خانی نام آور ساخت *

و چون عزیزم هندوستان نصب العین همت آن نوئین عظیم القدر گردید او را (که پپای عزل درآمده بود) طوعا و کرها همراه گرفته پس از خلع و قلع فرخ سیر بعطای دیوانی خالصه و مذهب چهار هزاری بلند رتبه گردانید - از آنجا [که خان مشارالیه از سن صبا در خجسته بنیاد (که بنابر قرب معسکر پادشاهی حارسه پیش نداشته - و او هم بهاس بودن پدرش در حضور بیشتر مراءات می نمود) بمرجعیت و خود سری گذرانیده خودکرتبعیمت و شناسای مزاجدانی نبود] چار و ناچار در استرضای سردار که گزیر نداشته می کوشید - اما بهوشی مطلق نمی ساخت - (آجه رتن چند) که در مزاج هر دو مدار السلطنت جا کرده بود (غبار آلود کدورت شده کار شکنیها پیش گرفت - و آخرها بسعایم او پاره

خاطر هر دو سردار هم منحرف گشت - در آن اثنا نواب فتح جنگ عالم علی خان را از میان برداشته چون سروکارش با مثل امیرالامرا افتاده بود و در تحصیل زر و فراهم آمدن سپاه دست و پای میزد خواستک مبالغی از متمولان شهر جبرا و قهرا برستاند - برخی مشیران خیر خواه نظر بر جواز مرور خاص بجهت اکتساب نفع عام از اجاش عامه باز داشته بضبط خانه مشار الیه (که از دیر باز بخزان و دفائن متهم و مطعون خلأق بود) رهنمونی کردند باقتضای وقت پسرکلانش را نظربند کرده ابواب تفحص و تجسس بر کشادند - و سراغ نا گرفته مدعیان کاذب بحفر چاههای خالی پرداخته خاک خجالت بر فرق سخن سازان ریختند - غیر از طلا و نقره حای و ادائیگی خانه او و خویشاوند نزدیکش (که همگی بهفتاد هزار روپیه میرسید) دیگر سوای بدنامی و رسوائی طرفه نبستند - و طرفه آنکه چون امیرالامرا از هو مزاجی بهم رسانیده بود این حرکت را بر ساخت همدیگر محمول داشت *

خان مزبور خود نقل میکند - روزی (که از کشته شدن عالم علی خان آگهی آمد) با مشار الیه هم بطریق استشاره مستفسر تدبیر و تدارک شد - بمقتضای موافقین خویش عرض کرد - که مله هندی سنگ - چون دست بزر سنگ بند بود باهستگی باید کشید - اینجا خود سرنواب بند شده که ناموس آنجا سنگ - اکنون عجاله فرمان صوبه داری بنام نظام الملک

فرستاده مستمال باید نمود - و تلافی^(۲) و انتقام را برفاقبو را گذاشت
نگاهی بجانب راجه رتن چذد کرده زهر خفد نمود - و گفت
زرها بپورب فرستاده ام - ازینجا تا دکن فوج در فوج طرفا قطار
خواهد بود - درازده هزار مشعاچی نگاهداشته دهی از قطره و پویه
نمی آسایم - و شب از روز نمی شناسم - خان مذکور گفت که
قوت و قدرت نواب بیش ازین است - او درین ایلغار چه قدر فوج
همراه میبرد - و در اسب و آدم چه طاققت خواهد بود - چین ابرو
شده گفت - کمال سپاهگری مردن است ناچار هرگاه سردارے
باین جرأت مثل هوش باختهای بے حوصله حرف زند - خان
مذکور جواب داد - فاذا عزمتم فتوکل علی الله *

بالجمله پس از در افتادگی دولت سادات بسر التفاتی
اعتماد الدوله از پیشگاه جهانبانی بتفویض دیوانی ارثی رخصت
دکن یافت - و بادراک ملازمت فتح جنگ فائز گشته مشمول
الطاف بیکران آن نوئین عظیم الشان گردید - و چون آن امیر
کبیر بمسجد آرائی وزارت عازم حضور شد او را دخیل کار ماموره
نموده رتق و فتق محالات تیول خویش بر رای رزینش مفروض
فرمود - و بیش از پیش براعتبار و استقلال او افزوده باسترداد
زر مغصوبه خوشدل ساخت - و زبان باعتذار مافات برکشود - خان

(۲) نسخه [۱] تلافی انتقام را (۳) در [بعضی نسخه] خبرت - و در

مزبور التماس کرد که جای شکر است نه مقام شکایت - چه رفع
 تهمت چندین ساله مال داری بوجه وجیه بر روی افتاد - و الا
 خدا داند که با کدام ظالم آشفته سر از جبابره روزگار سروکار افتاده
 و بکجا کشیده - و پس ازان چون مزاجش مجبول خود رانی
 و خود سرب بود با عضدالدوله عوض خان نایب صوبه دار دکن
 صحبتها در گرفت - و بکم دار و مریز میگذاشت *

چون نواب فتح جنگ از هندوستان معارفت نمود عزیزمت
 جنگ مبارز خان بمیان آمد - خان مذکور (که از راستی و درستی
 در اظهار حرف حق بے اختیار بود - و بزمانه سازی نا آشنا)
 بلا تعاشا نسبت بغی و بطلان بجانب خویش و حقیقت طرف
 ثانی بر زبان می آورد - لهذا باتهام توافق با مخالف شهرت گرفته
 نزدیک شد که آسیبه سترگ عاید هالش گردد - حلم و گذشت
 سردار بفریاد رسیده بعد فتح بعزل جاگیر و خدمت بسند افتاد
 مدتی منزلی و خانه نشین بود - بار دیگر آصف جاه بر سر
 مرحمت و عنایت آمده خواست بیحالی تیول و خدمت بر نوازد
 عضدالدوله بکینه دیوبند بمخالفی پا افشوده از پرداخت احوالش
 باز داشت - اگرچه بدر استغنا و بے نیازی زده سماجت و ابرام
 شعار خود نساخت اما فکرزدگیهای بیکاری و بطالت آخرها
 به بیماری انداخت - در شهر رجب سنه (۱۱۴۱) یکهزار و یکصد
 و چهل و یک هجری بعالم بقا منزل گزید - هرچند بسختی

و درشتی مزاج اشتهار داشت و در کارهای پادشاهی براه صلهٔ رحم و مراعات آشنائی نمی‌شناخت و ابواب احسان و امتنان بر روی خلائق کمتر می‌کشود اما بدیانت و راستی یگانهٔ عصر بود - و در پاس امارت و مرسومات تکلف نداشت - بعجزه و مساکین پوشیده و پنهان خیرات و مبرات می‌کرد - و با آنکه علوم درسیه کمتر در زبدهٔ نسخ سلوک و حقائق خصوص تفاسیر ارباب تصوف و واجید بهیچار دیدهٔ قال محققانه داشت - اجتناب از مناهی می‌کرد - اما بظواهر اعمال کمتر همت می‌گماشت - و بمشائخ حال چندان نمی‌گرائید - بکثرت اشتها زبان زد خاص و عام بود اگرچه طعام آنقدر نمی‌خورد اما تفکله و تنقل بفواکه و لبوب بسیار می‌نمود - توانا هیکل قوی قوت بود - و در برق‌اندازی و تیراندازی حکم انداز - و بشکار و سیر و آماج و گوی شیفته و شناسا - نزدیک بکند هیللی (که موضعهٔ سمت سه کرده شهر) مرغزاره از زین العابدین خان خروانی مشهور بود - ابتیاع نموده بانچه طرح انداخت و نارجیلستانه بر ساخت - زمانه بانداز متمذایش مساعد نگردید و الا میخواست مبلغهای خطیر صرف نماید - الآن وفور نارجیل سبز دران معموره از همان جا سمت - پسر کلانش میرک محمد تقی خان - که در کوچک دلی و یار باشی بی همتا در صحبت دوستی بی تکلفی یکتا بود - مدتها به بیوتاتی بلدهٔ خجسته بنیان

قیام داشتم - پس از ارتحال پدر^۱ مشمول عنایت نواب آصفجاء
 گردیده بغور دیوانی دکن و خطاب وزارت خان و منصب دو هزار
 پایه خویش بلند تر افراخت - در سال شانزدهم محمد شاهي شیخ
 منصبدار دیوانه وش تبه اندیش جزون آشفته افلاس زده عن لاشی
 شمشیر حواله کرد - بسر بینی خورد - جراحت کرد - و زود ملتئم
 شد - اما ازان روز در مزاجش شورشی و سورتی احداث یافت - و عنان
 بجانب دیگر تافت - مردم خانه جنگ نگاهداشتند اندیشه های دور از کار
 سر بباد ده پیش گرفت - هر چند عقل رسا و فطانت پا بر جایش
 مقتضی این خام خیالیه نبود اما تقدیر چیرگی نمود - خود را
 بسپه کشی و سرداری کشید - و از نواب نظام الدوله بهادر دام اقباله
 صاحب فوج شده بجانب دهارور و دهاراسین شتافت - و پا
 از جاده سلامت فرا تر گذاشته با عدم اسباب خودسری و فقدان
 قدرت و اقتدار با هر کس تبه رانی سر میکرد - و بقباحت آن
 نمیرسید - همان ایام در حوالی ^(۲) ریذاپور بملازمت نواب معزی الیه
 (که عزیمت فرمای حیدرآباد بود) پیوست - قضا را شانزدهم

ذی الحجه سنه (۱۱۵۱) یکهزار و یکصد و پنجاه و یک هجری
 (که شهنشاه معظم نادرشاه بدلهی آمده قتل عام فرمود) سپاهی
 اجل گرفته از متعینه باعتدالی نموده جمدهرے حواله کرد
 یکم از حضار پیشدستی نموده او را از هم گذرانید - جمعه

سپاه پیشه بهم قوه‌ی و خویشی مقتول پیرخاش برخاستند - ازان
 میان شوره پشته چند بخیمه اش در آمدند - و بیک چشم زدن
 بصد ضرب شمشیر پاره پاره کردند - آن بیخبر (که تا اینجا گمان
 نداشت) بحیرانی در شده دست بالا نکرد . و داد مظلومی
 داد - دو پسر غیر ملتجی او دران زد و خورد مردانه بکار آمدند
 دیگر از رفقا و ملازمان او هیچکس^(۲) را دست بکار نرسید - و از سران
 و سرداران (که در فوج فراهم بودند) اصلاح و اعانتی سر نزد - گویا
 همه خواهان این امر بودند - آنچه شد بخواهشها شد - افسوس
 که بمرگ او مرز جوششها و دلالت صحبتها از دل دوستان یکباره
 بدر رفت - اولادش بسیار ماند - پسر دوم میر محمد مهدی
 خان مرحوم است - صاف دل نیک نیت و متدین خدا قوس بود^(۳)
 و با تقید و احتیاط در امور معاش موفق و مخیر بود - چون
 دیوانی دکن برادر حقیقی او وزارت خان شهید تفویض یافت
 بیوتاتی بلده نامزد او شد - سال پانزدهم جلوس محمد شاهی
 در سن سی و هفت سالگی ازین حضرت کده آرزو شکن بنده زندگی
 بر بخت - و دانها بر دل اخلاص مندان گذاشت - در حالت تحریر
 دیگر پسر میر محمد حسین خان ظرف الطاف آصفجاهی ست
 و بدیوانی ارثی و دیوانی سرکار آن نوین عالی جاه سرافراز
 دیانک را (که بمیراث یافته) بکمال دارد *

(۲) نسخه [ب] غلامان او (۳) نسخه [ب] مرد صاف دل *

• دهیواج راجه جیسنکجه سیوائی^(۲) •

پدرش بشن سنگه نبیره زاده میرزا راجه جیسنکجه اسمت
 بجیسنکجه نام داشت - بعد فوت پدر سال چهل و چهارم جاوس
 خلد مکان از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
 و خطاب راجه جیسنکجه و برادرش بزام بجیسنکجه امتیاز
 یافتند - سال چهل و پنجم همراه اسد خان بتسخیر قلعه سخرلنا
 عرف کهلنا نامزد گردید - و در گرفتن قلعه^(۳) مذکور روزیورش
 کارهای دست بسته ازو بوقوع آمد - در جلدوی آن از اصل
 و اضافه بمنصب دو هزاری دو هزار سوار ترفع جهت - پس از
 ارتحال آن پادشاه بهمراهی محمد اعظم شاه از دکن بهندوستان
 رفت - و روز جنگ با بهادر شاه در طرح دست چپ بود - گریزند
 همان روز داخل لشکر خلد منزل گردید - ازین جهت سقوط در
 اعتبار او راه یافت - برادرش بجیسنکجه (که بهمراهی خلد منزل
 اختصاص داشت) بمنصب سه هزاری و هفتاد و هشتاد و دو بر سر
 آنبیر بمذاقشه برخاست - پادشاه (که شیوه خاطر داری همه کس
 منظور داشت - و دل شکنی هیچ یک نمی خواست) آنبیر را
 در سرکار ضبط نموده سید حسین خان بارهه را بفرج داری آنجا
 مقرر ساخت - و چون بعزیمت مقابله کام بخش متوجه دکن گردید

(۲) در [بعضی نسخه] سیوائی (۳) در [بعضی جا] کهلنا آمده (۴)

در [اکثر نسخه] گرفتن ریونی قلعه مذکور •

از اثنای راه بتقریب شکار رفته ضروریات را همراه گرفته و خیمه
 و بار بردار گذاشته با اتفاق راجه اجیت سنگه بوطن شتافت
 و با سید حسین خان بارهه مذاشسه برپا کرده مکرر بچنگ
 پیش آمد - تا آنکه خان مزبور بقتل رسید - و چون خلد منزل
 از دکن مراجعت نمود خانخانان را شفیع ساخته سر سواری
 ملازمت کرد - و بوعده اینکه بعد دو ماه خود را برساند رخصت
 وطن شد - در عهد فرخ سیر بخطاب دهیراج مخاطب گشته سال
 پنجم جلوس به تنبیه چورامن جاگ (که مکرر مصدر انواع فساد
 گردیده بود) نامزد شد - و پستر سید خانجهان بارهه خالوی
 قطب الملک و حسین علی خان با فوج علیحده نیز باینکار مامور
 گردیدند - و مقدمه چورامن باستصواب سید خانجهان انفصال
 یافته نامبرده بدولت ملازمت پادشاهی پیوست - و درین معنی
 اصلا استصواب و اطلاع راجه درمیان نبود - اگرچه راجه سکوت کرد
 اما بر طبعش خورده در خدمت پادشاه دامن زن آتش ناخوشی
 و سعایت سادات گشت - و باشتهار ابن معنی صفائے که با سادات
 نداشت برهم شد - اواخر عهد پادشاه مذکور (که او در حضور بود)
 سادات تکلیف بر آردنش نمودند - از نیز فرصت غنیمت شمرده
 بر طبق حکم بانبیر رفت - و در قضیه نیکو سیر متهم بجانب اری او
 گردیده آخر بدرالتجا زده با سادات صفا حاصل نمود - پس ازان
 (که مقدمه سادات برهم خورده مانع در میان نماند) اوائل

سلطنت فردوس آرامگاه بحضور رسیده مشمول گوناگون عواطف گردید - و پهنتر بهم چو زامن جات تعیین گردیده باخراج او از مسکن و تسخیر تهنجات پرداخت - و سال (۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری از تغیر محمد خان بنگش بصوبه داری مالوه چهره امتیاز برافروخت - و سال (۱۱۴۸) هزار و یکصد و چهل و هشت هجری بدرخواست او صوبه داری مزبور بوساطت خاندوران بباجیراز مرهته مقرر شد - نامبرده مدتها زندگی نموده آخر بچنگ اجل گرفتار گردید *

گویند سیر تدبیر بود - و با علوم ریاضی آشنا - متصل آنبیر بلده جدید عمارت کرده بجای نگر موسوم گردانید - بدرستی دکاکین و پهنائی راسته و بازار یادگار روزگار است - بیرون بلده مذکور و بلده شاهجهان آباد هر دو جا مبالغ کلی صرف نموده کارخانه رصد برپا ساخت - چون برای اتمام کار رصد سی سال (که مدت تمام دوره زحل است) میباید و شمع زندگیش پیش از آن خاموش گردید عمل رصد ناتمام ماند - بعد فوتش پور او ایشور سنگه بجای او نشست - و پس از بسرش پرتهی سنگه بعضی محالات تعلقه اینها بتصرف مرهته درآمده - برخی اماکن پادشاهی بدست اینها است - در حالت تحریر پرتاب سنگه برادر پرتهی سنگه بر وطن قابض است *

* حرف الذال *

* ذوالقدر خان ترکمان *

(۲)

پیری آقا نام - از منصبداران متعینۀ کابل است - سال
 یازدهم جلوس فردوس آشیانی چون علی مردان خان قلعه دار
 قندهار از دای ایران توهم بهم رسانیده ببارگاه سلطنت ملتجی
 گردیده بود سعید خان صوبه دار کابل حسب موصی پادشاه
 او را جهت دریافت احوال پیش خان مزبور فرستاد - او در آنجا
 شنانده با عربضۀ علی مردان خان مصحوب کمان او معارفت نمود
 و در اکبرآباد بملازمت پیوسته از اصل و اضافه بمنصب هزاری
 پانصد سوار فرق عزت برافراخت - و چون پس از آمدن علی مردان
 خان ایالت کشمیر تعلق بار گرفت ذوالقدر خان داخل تعیناتیان
 صوبۀ مذکور شده سال سیزدهم حسب التماس خان مزبور باضافه
 یکصد سوار اختصاص گرفت - و پستردر ایام (که کشمیر مورد
 رایات سلطنت گردید) او از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
 هزار سوار و عذایت اسپ سرمایه شادکامی اندوخت - سال
 چهاردهم باضافه دربست سوار و سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و ششصد سوار سرمایه کامرانی براندرخت
 پستروراسم غرچین یافته سال هفدهم بعطای علم لوای امتیاز

برافراشت - سال نوزدهم همراهِ شاهزاده مراد بخش (که بتسخیر بلخ و بدخشان مقرر شده بود) بدان صوب شتافت - سال بیستم با خیول و جمال نذر محمد خان معاودت نموده سعادت زمین بوس دریافته بقلعه داری کابل و ضبط بنگش پایان ضمیمه ضبط بنگش بالا (که بار از سابق مقرر بود) و از امل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی و مرحمت اسپ با زین نقره سر بلندی پذیرفته معه پانزده لک رپیهِ روانه بلخ نزد شاهزاده محمد اردنگ زیب بهادر شد - سال بیست و یکم چون شاهزاده ازانجا روانه هذدوستان گردید او را بهمراهی خزانه رکاب تعیین نمود و در عبور کتل مکرر با هزاره و المانان پای نزاع بمیان آمد او برسم جانبازان در حفظ خزانه کوشید - و پس از ملحق شدن بهادر خان روهله (که چنداول بود) بسعی او خزانه بکابل رسید و در همان سال مطابق سنه (۱۰۵۷) هزار و پنجاه و هفت هجری بعالم عقبی خرامش نمود .

* ذوالفقار خان قرمانلو *

خانلو نام - پسر ذوالفقار خان برادر خرد فرهاد خان قرمانلو است که از امرای عظیم الشان شاه عباس ماضی بود - فرهاد خان در سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت هجری در جنگ دین محمد خان اوزبک بهرازی شاه بارجود جلادت و مردانگی بین الاقوان تهمت زده گریز شد - شاه گمان غدیرے بار بهم رسانید - اگرچه از دانائی

و روزگار خوردگی او بعید می نمود [که با این همه مرتبک و جاه (۲)
 (که بدولت شاه یافته) طریق کافر نعمتی سپرد] اما چون بر شاه
 تحقیق گرفت آله دردی خان با بعضی غلامان بقتل او مامور گشت
 چون خان مزبور بخانه اش رفته دست بمیانش زد و خنجر از غلاف
 کشید او دانست که رنگ چیست - همین قدر بترکی گفت - که
 سلمی اولدی - یعنی کار چنین شد *

پس ازان (که فرهاد خان کشته شد) ذوالفقار خان (که
 امیرالامرائی آذربایجان داشت - و در حضور بود) بکمال اضطرار
 خود را بدولت خانه رسانیده مترصد قتل نشستن - چه گمان
 نداشت که ادرا زنده گذارند - شاه مشمول الطاف ساخته خلعت
 عزایت مرحمت فرمود - او عرض کرد هرگاه فرهاد خان مستحق
 قتل شده بود چرا این خدمت به بنده مرجوع نگردید - بعد ازان
 (که ذوالفقار خان در بیگلر بیگی گرمی شروان استیلای تمام یافت)
 برخی حکام داغستان ازو رمیده خاطر گشتند - در سال (۱۰۰۹) هزار
 و نه هجری شاه ایران از تشلاق قراباغ قرچغا بیگ را (که از مقربان (۴)
 آن سلطنت بود) بشروان فرستاد - که با ذوالفقار خان و امرای
 آن حدود اتفاق نموده بارسال استمالت نامها خاطر وحشت گرایان را
 مطمئن ساخته بر مهاک دولتخواهی ثابت دارد - و هرکه از آنها

(۲) نسخه [۱] ترویبت و جاه (۳) نسخه [ج] خلعت مرحمت عزایت

فرمود (۴) نسخه [ج] قرچغا بیگ .

سرکشی پیش گیرد سزای آن دز کفارش گذارد - چون قرچغا بیگ بدان حدود پیوست ناگاه حکم قتل ذوالفقار خان بے سبب ظاهر از جانب شاه نافذ گردید - قرچغا بیگ ببهانه آنکه رقمی از وای نعمت رسیده بخیمه ذوالفقار خان رفته خلوت نمود و با چند نفر غلام (که همراه داشت) او را از چپ و راست (۲) ته شمشیر گرفته بقتل آورد *

آنچه مردم ظاهر بین سبب قتل تفرس نمودند غیر از رضاجوئی حکام داغستان امری دیگر نبود - این وجه بسیار بعید از مراتب حزم و هوشیاری ست - شاید بد اخلاصی او هم بر شاه متحقق شده باشد - اگرچه مزاج اکثر سلاطین مغویه مجبول بمفاکمی و بیباکی بود خصوص شاه عباس ماضی که بسکه بے اعتدالی (۳) و شوخی از طوائف تزلزاش مشاهده کرد - و کار بجائے رسید که سلطنت ایران از انتظام افتاد - شاه باندک وجه عمدهای دولت را از پا در آورد - و این شیوه ناستوده را باعث قوام جهانداري پنداشت - و لهذا عرش آشیانی در تحذیر سفک دماء مکرر بمبالغه بشاه بر نوشت - که در آئین سلطنت و قانون نصفت بدن و زندان را ازان جهت مستحسن داشته اند که عیار شور بختان فتنه انگیز گرفته شود - چه آدمی طلسمی ست بدیع نما - و معمائے سمع بس مشکل کشا - بیک فاخوشی (که

(۲) یا به شمشیر باشد (۳) در [بعضی نسخه] مرشیدی *

از بظهور آید) بعدم نباید فرستاد - که این بنای عالی نهاد
 (۲) جز بدست قدرت ایزدی تعمیر نیابد - بنابران دانش پیدشهای
 انتظام بخش در انعدام و انهدام این کاخ والا اساس سرعت
 مستحسن نداشته اند *
 * مصرع *

* که نتوان سر کشته پیوند کرد *

بالجمله بعد کشته شدن ذوالفقار خان چون تفرقه بواماندهای
 او راه یافت و شاه چندان التفاتی باحوال آنها ننمود خانلر
 از ایران فرارگزیده در آخر سلطنت جنت مکانی بهزد آمده
 دولت بندگی دریافت - و صبیح صادق خان یزنه یمین الدوله
 بدر منسوب گشت - در سال ششم شاهجهانی بخطاب مورزی
 سرمباهات برافراخت - و بمرور ایام بمنصب سه هزاری چهره
 کامیابی افروخت - در آخر عهد آن پادشاه و الا جاه برسم گوشه نشینی
 در پتنه اقامت ورزید - چون شاهزاده شجاع از جنگ کهجوه
 فرار نموده بدان بلده درآمد بعنف و تکلیف دخترش را برای
 سلطان زین الدین مهین خلف خود خواستگاری نمود - در
 سال دوم عالمگیری سنه (۱۰۷۰) هزار و هفتاد هجری بمرض
 مزمنی (که علت انزای او بود) بساط هستی در پیچید
 در نغمه فهیمی و گویندگی و سازنوازی بطور ولایت مهارت تمام
 داشت - و درین امر از گویندهای زبردست ایران گوی سبقت

می ربود - خلف الصدق از اسد خان امیرالامرا سمک - که احوالش عایدده رقم پذیر خامه گشته *

* ذوالفقار خان *

محمد بیگ - نوکر عمده ایام شاهزادگی خلد مکان اسمک و بمیر آتشی سرکار آن شاه والجاه اختصاص داشت - چون رایتم عزیزمت شاهي بقصد انتزاع سلطنت از برهانپور بصوب مستقر الخلافه بر افراخته گردید از بظطاب ذوالفقار خان ناموری اندوخت - و در جمیع معارک و غا و مهالک هیجا! مقدمه الجیش بود - و بهراولی هراول رایتم مبارزت باوج دلوری می افراخت - در جنگ مهاراجه جهونمت چون سران عمده راجپوتیه جلو ریز بتویخانه عالمگیری پیوسته گرم ستنیز گشتند از انجا (که هجوم آن جلادت کیشان افزون بود) مرشد قلی خان میر اهتمام توپخانه پدایمردی و پردلی راه جانفشانی پیمود - و ذوالفقار خان بآئین دلوران ناموس جوی هذدوستان (که چون کار جنگ دشوار شود از اسپان پیاده شده دل بر هلاک می نهند) از اسپ فرود آمده با معدود پای همک استوار ساخت - و گل زخمی چند از شاخساز تهور برچیند آن بیباکان از گذشته بهراول در آویختند - و از آن جهت از از آسیب هلاک ایمن ماند - و در روز صف آرائی دارا شکوه چون از بخلاف قاعده دانان کارزار ترتیب افواج را برهم زده از توپخانه گذشته پیش آمد یسل جرانغار و برانغار طرفین برهم خورد

و بهیاری از سرداران موکب آن هزیمت نصیب راه عدم پیمودند
ذوالفقار خان مساعدت وقت دانسته اسپ جلالت برانگیخت
و با کمال دلوری بر قواش تلخت - بنابر حرارت و حدت (که
بر جوهر هوا باقصای اقصی غایت مستولی گشته بود) بے سعی
سهم و سدان اکثری جان بهادم لذات سپردند - دارا شکوه ناچار
رو بفرار آورد - خان مذکور درین معرکه نیز زخمها برداشت - و پس
ازان (که ظاهر مستقر الخلافه از نزول عالمگیری نصارت پذیرفت)
بعد آمد و شد نامه و پیام و خواهش ملاقات و مبالغه در طلب
از جانب اعلی حضرت و اظهار شوق ملازمت و تحریر معذرتها
ازین طرف پرتو وضوح تافت^(۲) - که محمد ادرنگ زیب بهادر
بنابر وسوسه ادراک ملازمت پدر بخود نمی تواند قرار داد
اعلی حضرت بمراعات مراتب تیقظ و احتیاط باستحکام برج و باره
قلعه پرداخت - و یکباره پروه از میان برداشته شد - ذوالفقار خان
با بهادر خان باشاره عالمگیری بآهنگ محاصره هنگام شب بپای
قلعه رسید - بواسطه متانت حصار صورت افتتاح در مرات خیال
جلوه گر نمی گردید - در پناه جدار و اشجار حوالی آن قرار گرفتند
و از طرفین صحبت تیر و تفنگ بمیان آمد - هرچند احشام قلعه
بجان فشانی و جانپاری کمر همت بر بستند اما امرا و منصبداران
از غردایی و نمکخرامی بواه دریچه آب دریا بدرزده داد ناسپاسی

و حق ناشناسی دادند - اعلیٰ حضرت از مشاهده ناسازی زمانه دیگر باره فاضل خان را فرستاده بخط خاص نوشت - امری (که فوق تصور بود) در داد - الحال چشم از حقوق ابوت و تربیت نپوشند - و کار منافی حفظ سلطنت چندین ساله (که ططنه عظمیت و شکوه آن در ساحت زمین و زمان پیچیده) بعمل نیارند - شاهزاده در جواب این منشور معروض داشت - که همواره بر جاده عبودیت مستقیم بوده ام - لیکن از ظهور سانحه (که باره لم یزای صدور یافت) مغلوب و اهمه گشته جرأت آن نماند که بملازمت برسد اگر مرید نوازی فرموده حراست مداخل و دروب قلعه بمردم من اختصاص یابد بجمعیت خاطر باستانبوس می رسم - با آنکه این امر دور از مصلحت بود اما بغلبه تقدیر اعلیٰ حضرت قبول فرمود - پانزدهم رمضان سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری سلطان محمد با ذوالفقار خان داخل قلعه شده دروازهها بضبط خود در آورده مردم پادشاهی را بدر بر آوردند - و بیعت و یکم ماه مذکور (که از سال سی و دوم جلوس سه ماه و چند روز گذشته بود) آن پادشاه عاقبت محمود را بے اختیار مطلق گردانیده از درجه اعتبار ساقط و هابط ساختند - ذوالفقار خان (که بافزایش اخلاص و دولتخواهی سرآمد بندهای عالمگیری بود) بمنصب چهار هزار و دو هزار سوار و عطای نقاره و انعام شصت هزار زرپیه کامیاب ارجمندی گشته بحفاظت اعلیٰ حضرت

و حراست قلعه آگره مامور و منکوم گشت - و هنگامی (که انتهای
 الوبه عالمگیری از دهایی بمقابله و مصاف شجاع تصمیم یافت)
 خان مشار الیه حسب الحکم قلعه را برعد انداز خان سپرده
 با یک کور در پیه و برخی اشرفی از خزانه عامره آنجا برداشته
 با توپخانه و همراهان خویش راه آله آباد گرفته بپادشاهزاده
 سلطان محمد (که برسم منقلا پیش شتافته بود) پیوست - و پس
 از تسویه مغوف و استعمال رماح و سیوف شجاع بسیاری را
 بمکشتن داده رخسار همت را غبار آلود هزیمت ساخت - ذوالفقار
 خان نیز با معظم خان بهمراهی شاهزاده سلطان محمد در تعاقب
 آن مرحله پیمای دادی فرار تعین گشت - و بعد ازان (که بمرافقت
 سده سالار بمراسم تکامشی پرداخته هیچ جا شجاع را مجال اقامت
 و درنگ ندادند) از تانده (که بنگاه خود ساخته بود) آواره
 جهانگیر نگر گردید *

درین هنگام ذوالفقار خان (که از مدتی کوفتی صعب طاری
 شده و عارضه بامتداد کشیده از غلبه ضعف و شدت آزار نیروی
 سواری و تردد و طافت رفاقت عساکر قاهره نداشت) بذابر
 استدعایش از پیشگاه خلافت طلب حضور گشت - از معظم خان
 مرخص شده بمعظم نگر آمد - و از آنجا روانه درگاه معلی گردید
 در راه مرضش اشتداد نموده در ماه شعبان آخر سال دوم سنه
 (۱۰۷۰) هزار و هفتاد هجری با کبرآباد رسیده جهان گذران را

وداع نمود - پسر نداشت - بعد فوتش در سال سیوم محمد امین بیگ خویش او از ایران دیار آمده احراز دولت ملازمت پادشاهی نموده بعطای خسرانه کامیاب گشت *

* ذوالفقار خان نصرت جنگ *

محمد اسمعیل نام - پسر اسد خان آصف الدوله است - در سنه

(۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت از بطن مهر النساء بیگم دختر

آصف خان یمین الدوله تولد نمود *
ع *
۱۰۶۷

* ز برج اسد رو نمود آفتاب *

تاریخ است - سال یازدهم عالمگیری بمنصب سه صدی

نوسر افزا شد - و در سال بیستم با صدیقه شایسته خان امیرالامرا

کدخدا گشته بعزایت اضافه و خطاب اعتقاد خان امتیاز یافت

و سر آغاز سال بیست و پنجم (که رایات پادشاهی از اجمیر بعزومت

دکن باهتزاز آمد - و جمله الملک اسد خان را بهمراهی سلطان

محمد عظیم در اجمیر گذاشتند) اعتقاد خان نیز بتعیینائی آنجا

کمر امتثال بر بست - و در سیزدهم ذی القعدة بر سر فتنه پژوهان

رائهور (که در میرتبه فراهم شده شور افزا بودند) تاخته آویزش

سخت نمود - و پانصد کس مخالف را با سونک و سانولداس

و دیگر عمدهای مهاراجه جمونت متوفی (که مصدر فتنه و فساد

بودند) علف تیغ بیدریغ ساخت - و باضافه نمایان ناموری

اندوخت - و در سال سیم از تغیز کامگار خان بداد و غمی غسل خانه
مقرر گردید - و پیش از دستگیر شدن سنبها بتسخیر قلعه (اهیری
موطن و بنگاه زه و زاد او رخصت شد - پانزدهم محرم سنه
(۱۱۰۱) یکهزار و یکصد و یک آن قلعه فاک شکوه را برگرفت
و پسران سنبها را با جمیع ناموس او (از مادر و دختر) باسیری
در آورد - و از پیشگاه خلافت بمنصب سه هزار و دو هزار سوار
و خطاب ذوالفقار خان علم اعتبار افراخت - و سال سی و پنجم
در جایزه فتح قلعه نرمل بمنصب چهار هزار و تحویل افتخار
نمود - و پس ازان بمهم قلعه چنچی (که راما برادر سنبها آنجا رفته
زیاده بر صد هزار کس از سوار و پیاده فراهم آورده بود) دستوری
یافت - خان تردد کیش بسرعت شتافته قلعه را گرد گرفت - اما
بجانب گرانی غله و انبوهی اشقیای پای استقامت نتوانست استوار
کرد - بفاصله دوازده کروزه برخاسته آمد - پادشاهزاده کام بخش
با جملة الملک بکمک تعیین گشت - ذوالفقار خان مراسم استقبال
بجا آورد - لیکن میان شاهزاده و جملة الملک نفاق و ناخوشی بمرتبه
رسید که کام بخش برغم اسد خان برام راجه پیغامهای مخفی
و پنهان در میان آورد - و خواست بقلعه در رود - جملة الملک
امرا را با خود متفق کرده پادشاهزاده را نظربند ساخت - ذوالفقار
خان تهانه داران دوزخه را دفعه واحده برداشته ببنگاه طلبید
غنیم چیره گشته بمقابله برآمد - اسد خان بمحافظت شاهزاده

و بنگاه پرداخت - و ذوالفقار خان در مورچال ببرد داشتن توپها
و مصالح قلعه گيري در ماند - اشقيا بر اسمعيل خان مکها (که
عقب قلعه تمانه داشت) هجوم آورده زخمي ساخته دستگير کردند
طرفه هرج و مرج پديد آمد - ناچار ذوالفقار خان توپهای کلان را
ميخ زده (رانه بنگاه گشت - رام راجه و سفتای کهور پره^(۲) با یک
حشر برور یختند - ستیز و آريز عظيم رو داد - خان جلادت نشان
(که زياده بر دو هزار سوار نداشت) پای ثبات افشوده داد پردلي
و بهادري داد - و کم کسی از بهادران جان بناموس ده ماند که
از شاخسار مردانگي گل زخمه نچید - آخر غنيم را آواره دشت
هزيمت ساخت - و مظفر و منصور ببنگاه رسید *

چون اسد خان با پادشاهزاده (رانه حضور گشت مکرر میان
رام راجه و ذوالفقار خان آريزشها واقع شد - هر مرتبه فتح و نصرت
قرين حال خان نصرت نشان بود - چون تعط و غلا دران ضلع
شکيب ربا گردید صلح گونه کرده بملک پادشاهي بر گشت
و چهار ماه توقف گزيده باز به حاصره قلعيان پرداخت - و عرصه
فراغت برانها تنگ ساخت - سال سي و نهم از پيشگاه خلافت
به منصب پنج هزاري چهار هزار سوار و خطاب نصرت جنگ
مورد نوازش گردید - ششم شعبان سنه (۱۱۰۹) يکهزار و یکصد
و نه هجري سال چهل و یکم حصن حصين چنچي (که مشتمل

است بر هفت قلعهٔ رمینه بر جبال شامخه - و از سایر قلاع و اقطاع
آن ضلع بغزونی ارتفاع و فراوانی اسباب نبود برتری داشت (
بنیروی پردلی و جلادت بجبر و قهر مفتوح ساخت - و بتسمیه
۱۱۰۹
نصرت گده امتیاز گرفت . قلعهٔ چنچی مفتوح شد تاریخ آن گردید
و راما از مشاهدهٔ جیوش نصرت خروش چنان مغلوب رعب
و هراس گشت که زنان و اطفال را گذاشته با سیمه سری تیه فراد
بپای ادبار سپرد - یکصد قلعهٔ خرد و بزرگ (که عبارت از ملک
کرناتک باشد) با چندین بنادر فرنگ ضمیمهٔ ممالک محروسه
گردید - و زمینداران پر زور حلقهٔ اطاعت در گوش کشیده
پیشکشهای لایق ارسال داشتند - نصرت جنگ باضافهٔ هزار سوار
از اصل و اضافه بمذنب پنجهزاری پنجهزار سوار امتیاز یافت
و در سال چهل و ششم از انتقال بهره مند خان بخدمت والای
میر بخشگیری سر مباحات افراخت - اما همواره به تنبیه اشقیبا
بگشت و واگشت ملک مامور میشد - و در سال چهل و نهم
(که ایام محاصرهٔ قلعهٔ واکنکیره موسوم برحمان بخش خیل
امتداد کشید - و از پریا ^(۲) نایک نگهبان آندژ شوخی زیاده سرزد
و مرهقه را بکمک طلبید - و آنها حوایی و اطراف لشکر را
بتاخت و تاراج در گرفتند) ذوالفقار خان بمحلت تمام طایب حضور
گشت - گویند چون متصل رسید پادشاه بدستخط خاص نوشتند

که ای یاری ده بیکسان زرد خود را برسان - فی الواقع بعسی و کوشش بهادرانه او به سرعت صورت فتح نمایان گردید - و ازین کار دست بهتد ظرفه تخفیف بمردم اردو (که از قطره و تردد هر روزه بجان آمده بودند) رو داد - از برنا و پیر تحسین و آفرین نصرت جنگ بگوشها میرسید *

یک از باریابان حضور باشاره برخه اهل عناد پیداشاه عرض کرد - که همه مردم لشکر لا فتی الاعلی لا سیف الا ذوالفقار ورن کرده اند - چون مزاج پادشاه نازشکن و منم گسل بود برغم او بامرای تورانیه اضافه داده او را بعذایت شمشیر و خلعت فقط دلخوش ساخته بکشایش بعضی قلاع و تندیه غنیم رخصت فرمودند آخرها بمذصب ششهرزای شش هزار سوار رسید - پس از انتقال خلد مکان پادشاهزاده محمد اعظم شاه ببعالی میر بخشیکری اعزازش افزود - و در جنگ بهراوی شاهزاده بیدار بخت (که مقدمه الجیش پدر بود) مقرر نمود - اما درین جنگ تردد از ذوالفقار خان واقع نشد - بلکه بیشتر خود داری و گران پائی کرد چون شاهزاده با اکثر سرداران نامی جان در باخت زخم کم نمای تیر بر لب ذوالفقار خان رسیده بود - دید کار از دست رفته با جمعی از معرکه بر آمده نزد پدر بگوالیار شتافت *

گویند دران وقت بمحمد اعظم شاه گفته فرستاد - که امثال این قضایا سابق هم گذشته - سرداران تقاضای وقت را از دست

نداده اند - خود را بکناره کشیده بتدارک باید پرداخت
پادشاهزاده شیردل بر آشفته گفت - بهادری شما معلوم شد
هر جا خواهید جان سلامت برید - من میدان را نمی گذارم - القصة
بهادر شاه (که حلم مجسم و کرم مصور بود) بعواطف و اکرام بیکران
ذوالفقار خان را بمنصب هفت هزاری هفت هزار سوار و خطاب
مصمام الدوله امیر الامرا بهادر نصرت جنگ مفتخر ساخت
و صوبه دارمی دکن نیز ضمیمه بخشیکری فرمود * * بیت *

* الله الله این چه فضل است و کرم *

* مجرمان را ساخت لطفش محترم *

چون ذوالفقار خان عداوت و نفاق هم چشمی با منعم خان
خانخانان قایم داشته همیشه نبرد کجروی با وی می باخت
هر چند که خانخانان مرد زمانه دیده متحمل بود و بیشتر بتغافل
گذرانیده مراعات قدیم از دست نمیداد اما بذخوشیها صوبه
خاندیس و پایان گهات برار را بضابطه ابتدای تسخیر (که
سرشته آن داخل هندوستان بود) از دکن بر آورد - بعد فوت
خانخانان پیغام وزارت بنصرت جنگ شد - خواست که وزارت
با خدمات سابق بدست او باشد - بزم پدر التماس نمود - پادشاه
از فرط مردت و حیا (که فطری و جبلی داشت) جمع چنین
خدمات خلاف قاعده دانسته بیاس خاطر از وزارت بدیگر

هم مقرر نکرد - و پس از فوت خلد منزل در لاهور از جانب
 عظیم الشان نسبت بخود غدری دریافته با جهاندار شاه
 نخستین پور خلافت (که از سابق با او اخلاص مند تر بود)
 پیوسته - و برادران دیگر را نیز بدو متفق ساخته با عظیم الشان
 (که بکثرت خزائن و بسیاری سپاه و رجوع مردم بر برادران تفوق
 و برتری داشت) بجنگ در آورده لوای فتح و نصرت افراخت *

گویند نصرت جنگ بدستان سرانی و فریب طرازی رفیع الشان
 و جهان شاه را بتقسیم مالک راضی ساخته با جهاندار شاه
 یکجهت و یکدل گردانید - و از هر سه قرار وزارت بنام خود گرفت
 میگفت که جمع سه پادشاه اینهمه مستبعد نیست - اما یک وزیر
 در سه پادشاه غرابت دارد - چون از طرف عظیم الشان (که بقوله
 کشته شد - یا بگولۀ پرید که اثری ازو نیافتند) خاطر او پرداخت
 با جهان شاه (که برادر کوچک بود - و بجرأت و غیوت از همه
 بیشتر) پیغامها در میان آورد - گویند در لخواهان او بگرفتن ذوالفقار
 خان اشاره کردند - خان مذکور متفوس گشته از رفتن متقاعد
 گردید - و آخر تقسیم مملکت صورتی نگرفت - و کار بخونریزی
 کشید - جهان شاه در عین معرکه با قایل از کمر گاه خود را بر قول
 معزالدین زده متفرق ساخت - حتا لال کنور معشوقۀ جهاندار شاه
 (که بی او نمی برد) جدا گشته بلاهور گریخت - و جهاندار
 شاه خود را بیپناه یزوها کشید - نهارهای فتح جهانشاه بنوازش

در آمد - چنانچه بهمین خبر در بلاد دور دست خطبه او خواندند که ناگهان تغنگ بجهانشاه رسیده در گذشت - ذوالفقار خان (که در هراولی بجنگ توپ و تفنگ اشتغال داشت) مطلع شده بر فوجش تاخته منهزم ساخت - و لاش او را با لاش پسر کلانش فرخنده اختر (که بحسن و جمال ماهی بود نظر فریب) پیش جهاندار شاه (که با معدود حیرت زده نیرنگی فلک استاده بود) آورد - و باقتضای وقت *

* نباید بدشمن که فرصت دهی *

آخر همان شب روی توپخانه گردانده بر رفیع الشان (که غافل از غدر و احتیال با فوج خود استاده شریک جنگ بود) سرداد - و بظهور تباشیر صبح یورش نمود - آن غیرت نژاد تیموری دست و پای زده آخر کار با شمشیر و سپر از فیل برجسته تلاشی کرد تا کشته گردید - چون سلطنت خدا داد هندوستان نصیب جهاندار شاه گشت ذوالفقار خان لوامی وزارت و رتق و فتق خلافت برافراخت - اما کوکلتاش خان خانجهان (که از قدیم جا بمزاج جهاندارشاه کرده در سرکار او صاحب اختیار بود) شریک غالب گشته بعناد و نفاق یکدیگر کارهای سلطنت از رونق افتاد و پادشاه را (که بنشئه پرزور عشق لال کنور مست بود) در بالا کیف کامیابی از هوش برد - دیوانه بود بنگی خورد - مالیخواهیا

داشت سرسام گرفت - آن همه در شراب و نغمه و سیر و تماشا منهدمک
شد که از خود آگهی نداشت - تا بدیگری چه رسد * * بیت *

* خوردن می هر بدیئے را سمت سر *

* و آنکه بدش میخورد آن خود بتر *

و چون مردم بسیرت ملوک مفظور اند ذوالفقار خان نیز باختیار
سبهاچند کهتری (که در شرارت و بدناتی یکتا بود) کارها را گذاشته
بعیش و عشرت پرداخت * * ع *

* وزیر چنین شهریار چنان *

در ربیع الآخر از لاهور کوچ کرده بدار الخلافه شاهجهان آباد
رسیدند - و صدای بشکن بشکن بچرخ برین رسانیدند - سه چهار
ماه گذشته بود که فلک ناساز نوای خارج آهنگ آمد آمد
فرخ سیر بگوش دمید - شاهزاده اعزالدین باتالیقی و سپهسالاری
خاندوران خواجه حسین یزنه کولکلتاش خان برای مقابله
قرار یافت - ذوالفقار خان بسرداری او (که گاهی نبرد و پیکار
نریده اصلا بجنگ مناسبت نداشت) راضی نبوده منع میکرد
که گفته اند * * بیت *

* سپه را مکن پیشرو جز کس *

* که در جنگها بوده باشد به *

اما بتسلط کولکلتاش خان پیشرفت نشد - چون خاندوران از
بددلی و جبن ذاتی با شاهزاده گریخته باگروه رسید (چنانچه در

(۲) احوال کوکلتاش خان ایمائے بدان (رفته) جهاندار شاه بهرادرلی ذوالفقار خان با هشتاد هزار سوار در ماه ذی القعدة کوچ کرده بسموگده متصل آگره (سید) فرخ سیر به بے سرانجامی تمام با مردم قلیل (که همگی بده دوازده هزار سوار نمیکشید) آن طرف آب جمنا فرود آمد *

درین جا میان ذوالفقار خان و کوکلتاش خان بر سرگذشتن دریا (که پایاب نبود) اختلاف شد - یکه میگفت پل بسته عبور باید کرد - دیگر میسرائید که آنها از گرسنگی و خستگی اقامت نمی توانند ورزید - خود بخود پراکنده میشوند - که یکدفعه فرخ سیر گذر پایاب بهم رسانیده از دریا گذشته سیزدهم ذی الحجه آخر روز جنگ انداخت - ذوالفقار خان با توپخانه و فوج بسیار و سرداران عمده بتوزک یصل آراست - ^(۳) حسن علی خان باره در بروری او اسپان برداشته آمد - و بتصادم توپ و تفنگ نوبه از هم پاشید که کسم باحوالش نپرداخت - میان مردها زخمی افتاده بود - اما سید عبدالله خان راجی خان را از مقابل خود برداشته بفوج در آمد - و جهاندار شاه را با قواش بچرخ در آورده گریزان ساخت - با رصف آن ذوالفقار خان نقراره فتح نواخته تا یکپاس شب استاده پزوهش پادشاه داشت - میگفت

(۲) نسخه [ج] در احوال او بتفصیل ذکر یافته (۳) در [بعض نسخه]

کاش شاهزاده را بیارند - که پیشتر همی توره اینها را بردارم
چون از هیچ جا سراغ نیافت از رفقا استشاره کرد - اکثری
گفتند که سرے بدکن باید کشید - مثل داؤد خان نایب نواب
دران جاست - و از خزانه و فوج کمی نیست - لیکن سبها چند
گفت که بر پدر ضعیف رحم کنید - چرا بدست خود او را بکشتن
میدهید - ذوالفقار خان راه دهلی گرفت *

گویند امام وردی خان (که بخشی او بود) گفت - که همین
علامت ادبار است - که درین وقت از نویسنده مصلحت میپرسند
ذوالفقار خان بتفاوت یکپاس بعد از معزالدین (که یکسر بخانه
آصف الدوله رفته در چاره گری حال خود بود) رسید - هر چند
با پدر بر رفتن دکن یا سمت کابل مبالغه کرد اسد خان راضی
نشده معزالدین را مقید ساخته بقلعه فرستاد - چنانچه در ذکر
اسد خان نقش پذیر خامه گشته - وقتی (که فرخ سیر بباره پله
پنج کردهی دهلی (سید) ذوالفقار خان همراه پدر بملازمت
شتافته بانواع استمالت و نوازش مشمول گردید - بتقریب تدابیر
ملکی ذوالفقار خان را باریاب حضور داشته اسد خان را (خصم
نمودند - پس ازان ذوالفقار خان بخیمه (که برای او استاده شده بود)
دستوری یافت - و برخی پیغامهای خشونت آمیز فرمودند - که
باعث اینهمه فساد تو شدی - و بیچاره شاهزاده کریم الهین را
(که برادر پادشاه میشد - و بعد کشته شدن پدر بخانه یک

از اهل حرفه پنهان شده بود) تو کشتی - ذوالفقار خان رنگ دیگر دیده بے محابا بجوابهای شافی و کافی پرداخت که درین اثنا چیلها بموجب حکم رسیده تسمه بگلوش کشیدند و از هر جانب بمشمت و لکد گرفتند - و همان روز جهاندار شاه را نیز از هم گذرانیدند - فردا (که هفدهم محرم سنه (۱۱۲۴) هزار و یکصد و بیست و چهار بود) داخل دارالخلافه شده سر جهاندار شاه را بنیزه گرفته لاش او را بالای فیل انداختند و لاش ذوالفقار خان را واژونه بدم آن بسته تشهیر نمودند فاعتبروا یا اولی الابصار *
* بیعت *

* صاحب نظری کجاست تا در نگرود *

* کان مولت و جبروت باین می ارزید *

چون نگاهداشتن پدر سبب قتل او شد تاریخ این واقعه یافته اند
۱۱۲۴

* ابراهیم اسمعیل را قربان نمود *

ذوالفقار خان سردار تجربه کار و مدبر سنجدیده کنگش بود

در یساق چنچی بهمت و بخشش شهرت پیدا کرد * ناصر علی

در مدح او غزل گفت - که مطلعش اینست *
* بیعت *

* ای شان حیدری ز جبین تو آشکار *

* نام تو در نبرد کند کار ذوالفقار *

ذوالفقار خان مبالغه خطیر و یک زنجیر فیل صله داد - اما در ایام

استقلال به بیغیضی و ناروائی کار و مواعید عرتوبیه و دلخوشیهای

زبانی زبان زد گشته جانب و اجانب ازو شکوه و فالش داشتند
 چون باد دنیای مرد افکن است آخرها بکامیابی چنان از جا
 رفت که بحکم نفس خود کام خاندانها برانداخت - و دولتها
 بخاک نشاند - و ندانست که *
 * مصرع *

* در عفو لذتے سم که در انتقام نیست *

بهرل ناخوشیئے عزیزان دهر را بذلت و خواری رسانید - بل
 انتقام را از هر یک بصد گذرانید - نه از روز مکافات و پاداش
 اندیشید - و نه از تهر مدتقم حقیقی ترسید - ظلمے (که از نایب
 مستقل او دارد خان در دکن بر خلائق گذشت) و انیتے (که
 از سبها چند دیوان صاحب اقتدار او بمردم رسید) همه ذخیره
 قباہ روزگارش گشت - اولاد نداشت - الآن هیچ کس ازین
 سلسله نمانده *
 * بیت *

* در اندیش ای حکیم از کار ایام *

* که پاداش عمل یابی سرانجام *

* سلامت بایدت کس را میازار *

* ادب را در عوض تیز است بازار *

* نکته * عفو قدرت را توانائی عجز گفته اند - یعنی هرگاه

بوامانده ببخشی چون درمانی برهی *

* بیت *

* در دیر مکافات زهر پیش و پسه *

* عبرت نظران تجریده کردند پسه *

* گفتند بوقت عجز زنجت نرسد *

* در قدرت اگر نخواهی آزار کسی *

* ذکریا خان بهادر هزبر جنگ *

(۳)

(۲)

(۴)

پسر هیف الدوله عبدالصمد خان است - که احوالش درین

ادراق ثبت یافته - در حین حیات پدر از تغیر او بصوبه داری لاهور

هراقازی یافت - ضبط و ربط و عدالت گسترش او بر زبانهاست

بعد فوت پدر صوبه داری ملتان ضمیمه گردیده در نواح لاهور

در فتح نمایان او را دست داد - یک جنگ پناه نام قوم بهتی

(۵)

که از مفهوان تمرن پیشه بود - و از حسن ابدال تا کنار راری

در تصرف داشت - فوجی بصورکردگی راجه کورامل ملازم خود

تعیین نمود - که او را دستگیر ساخته بقتل رسانیدند - درم

جنگ میرمار نام زمیندار - که مابین لاهور و دریای ستلج بشیوه

قاخنت و تاراج می پرداخت - قزاق بیگ خان را با جمعی بر سر او

فرستاد - که بعد جنگ بدست آورده بردار کشیدند - در آمد آمد

نادر شاه چون ناب مقاومت نداشت ملازمت نموده سر رشته

استقلال بدست آورد - هنگام معارفت نادر شاه فرمود که چیزیست

(۲) اعلیٰ صحیح زکریا مست بزای هوز - پس در باب زاء معجمه بایستی

آورد - همانا از مولف لغزشی رفته که در باب ذال آورده (۳) نسخه [ب]

دایر جنگ (۴) در [بعضی نسخه] پسر عبدالصمد خان است (۵) نسخه

بخواهید - ار برای مخلصی بندها (که در لشکر بود) عرض نمود
 حسب استدعای او نسقچها تعیین شده اساری شاهجهان آباد
 هائی یافتند - و در سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو
 هجری حسب الطلب نادر شاه بملک سندهه شتافته سنه
 (۱۱۵۸) هزار و یکصد و پنجاه و هشت هجری قالب عنصري را
 تهی ساخت - پسر کلانش میر یحیی خان - که آخرها بلباس
 درویشی میگذرانید - پسر درمش میرزا بهلوری حیات الله خان
 که از جانب نادر شاه مخاطب بشاه نواز خان شده در ملتان
 بود - با فرج معین الملک میر منو پسر اعتماد الدوله قمرالدین
 خان ناظم لاهور جنگ کرده جان در باخت - پسر سیومش خواجه
 بائی خان - که درینولا بسرکار نظام الدوله آصفجاه آمده بخطاب
 اعزالدوله هزبر جنگ نامور گردیده معیشت پسر میبرد - با محرر
 اوراق شناساست *

• ذوالفقار الدوله •

میرزا نجف خان بهادر - برادر زن میرزا محسن برادر
 صفدر جنگ است - گویند از جانب مادر نسبش بخاندان صفویه
 منتهی میشود - چون شجاع الدوله محمد قلی خان خواهرزاده اش را
 (که همراه خاقان وقت شاه عالم بهادر بر سر پتند زفته بود)
 طلبداشته کشت ار متوهم گشته تنها خون را پیش قاسم علی خان

صوبه دار بنگاله رسانید - خان مزبور بمرور پیش آمده سامان خیمه
و غیره موافق عمدہا ساخته داد - و بمقابلہ کلاہ پوشان فرستاد - چون
کارت پیش نرفت برگردیده پیش قاسم علی خان آمد - پس
ازان (کہ خان مذکور باعتماد قسم شجاع الدولہ عازم ملازمت پادشاه
گردید) میرزا نجف خان بسیار منع نمود - کہ قسمہای او اعتبار
ندارد - چون ممنوع نشد جدائی گزید - و در ملک هندویت بندیلہ
آمده فروکش کرد - پس ازان در حضور پادشاه رفتہ بفوجداری
کرہ مانکپور صوبہ آلہ آباد سر بلندی اندوخت - و رفتہ رفتہ
بمیر بخشیکری مرتقی گردید - پستر بجہد کمر بسته بفراہم آوردن
جمعیت پرداخت - و در مدت ممتد قوم جات را (کہ بلدہ
اکبر آباد را بتصرف آورده از انجا تا نواح شاہجہان آباد سر خودسری
افراختہ گرد فتہ بلند ساخته بودند - و باعتماد قلاع متینہ و حصون
مستحکمہ بہیچ یک سر فرود نمی آوردند) مستاصل گردانیدہ
باخراج آنها پرداخت - پس ازان در رکاب پادشاه بتادیب ضابط
خان پسر نجیب خان روہلہ شتافتہ بعد فرار از اماکن متعلقہ اش
بضبط در آورد - و در سنہ (۱۱۹۲) ہزار و یکصد و نود و دو ہجری
(کہ پادشاه عزیمت سمت نارانول فرمود) از حسب الطامہ
خود را رسانیدہ بملازمت پیوست - و چون پس از انفصال
معاملہ راجہ آنبیر پادشاه بدارالخلافہ مراجعت نمود نام بردہ
از راہ مرخص گردید - در حالت تحریر بمحاصرہ الہ نور صوبہ

اکبرآباد (که در دست یکی از متمردان است) همت گماشته
 اگرچه خزانه چندان ندارد اما فوج خوب و بسیار همراه دارد
 و هرچه بدستش می آید برفقا تقسیم نموده بدلدھی آنها
 می پردازد - اواخر سنه (۱۱۹۳) هزار و یکصد و نود و سه هجری
 (که مزاج خسرو وقت از مجد الدوله ناخوش شد) مشار الیه را
 بدست میرزا نجف خان گیرانید - درین ایام کارهای سلطنت
 بخان مزبور تعلق گرفته مختار سرکار پادشاهی ست *

* حرف الرء *

* روپسي *

بودار زاده راجه بهارا مل است - اواخر سال ششم بملازمت
 اکبری پیوسته مورد عواطف بیکران گردید - و در سال بیستم
 (که میرزا سلیمان از کومک ناامید شده احرار طواف کعبه نمود)
 او بهمراهی میرزا بطریق بدرقه دستوری یافت - پسرش جیمل
 پیش از دیگر خویشان خود بشرف آستانبوس پادشاهی فایز گشته
 چندی با میرزا شرف الدین حسین (که جاگیردار نواح اجمیر
 بود) بسر برد داشت - میرزا او را تهنه دار میرتپه کرده بود - چون
 کار میرزا برهم خورد بحضور (سیده) سال هفدهم در فوج منقلا
 (که بسرکردگی خان کلان بصوب گجرات تعیین شده بود)

رخصت پذيرفت - و در ايلغاز گجرات (که سال هيژدهم روداد)
 از جمله ماترمان ركب دولت بود - سال بيست و يكم باتفاق
 جمع بتفديه رودا پسر راى سرجن (که بموطن خود بوندي
 شتافته دست تعدي دراز نموده بود) نامزد شد - پس ازان
 بر اسپ بام (که عبارت از تاگ چوكي ست) سمت بنگاله
 جهت دلدهي امرای آنجا و گذارش برخه مقدمات مقرر گشته
 از بسکه تيزروي کرد و آفتاب گرم بود برگذر چوسا رسیده چراغ
 زندگي او از تذبذب اجل خاموش شد *

گویند زن او (که دخت موقه راجه بود) بسوچ اين خبر
 در رسم سوختن (که معمول هندوستان است) تهارن ميکرد
 آديسنگه پسر او با برخه ميخواست که کام و فاکام بسوزاند
 چون اين حقيقت پادشاه رسيد ازانجا (که فرصت نمانده بود)
 خود اسپ سواره متوجه بنگاه او شد - حتا که کشکداران نوانستند
 رسيد - هرگاه نزديک رسيد جگناته و رايسال او را گرفته آوردند
 از انرو (که پشيماني از سيمای او مي تافت) زندان نشين گردانيد *

صاحب اکبرنامه مي نويسد که چون پادشاه ايلغاز نموده
 بنواح احمد آباد رسيد روزت (که با محمد حسين ميرزا جنگ
 روداد) در بر جيمل بگترت بود بسيار سنگين - عرش آشياني
 ترحم کرده زره از جيبه خانه خاصه باو عطا فرمود - و بگتر او
 بکرن نبيرو مالديو (که برهنه بود) مرحمت نمود - روپسي پدر او

بدریافت این معنی کوتاه حوصلگی بکار برده کس بطلب بگتر خود
فرستاد - پادشاه گفت که ما عوض دادیم - زپسی برسبک سري
افزوده سلاحی (که در بدن داشت) فرود آورد - پادشاه جائی
(که ادب بایستے نمود) بتمکین پیش آمده خود هم سلاح از بر
جدا کرد - که هرگاه ملازمان بفرهنگی مرد آزمائی قرار دهند
سلاح پوشیدن ما از مردی نباشد - راجه بهگوننداس بدریافت
این معنی در مقام سرزنش او شده بمعذرت گاه آورد - و حقیقت
بذگ خوردن او معروض داشته التماس صغح جرائم کرد - پادشاه
معروضه او را بموقف قبول جا داده از سر تقصیر او در گذشت *

• راجه بهارامل •

پسر پرتھی راج کچه واهه است - درین قوم در طایفه اذن
رجاوت و سیکهات - اینها رجاوت اذن بوم نشین آندیر مضاف
صوبه اجمیر غربی ماززار - اگرچه عرض و طول بدان نمیرسد اما
سیر حاصل تر از - اول کسی ست از راجپوتان که بملازمت
عرش آشیانی رسید - پس از رحلت جذت آشیانی (که هر طرف
آشوبی بر خاست) حاجی خان غلام شبر خان نیز سر بفساد
برداشته بمحاصره نارانول (که در جاگیر مجنون خان قافشال بود)
پرداخت - راجه دران ایام زفاقت او داشت - از نیکو مردمی
و پسندیده منشی در میان آمده بصلح قلعه گرفته مجنون خان را

باعزاز رخصت داد - پس ازان (که هیمو کشته شد - و صیت
 اقبال اکبری باطراف پیچید) معجون خان قاقشال گزین فدویت
 راجه را بعرض رسانیده فرمان طلب فرستاد - راجه حکم پذیر
 گشته در آخر سال اول جلوس احرار زمین بوس نمود - روز
 رخصت (که راجه را با فرزندان و اقربا خلعتهای فاخره عذایتی
 پوشانیده روز بروز آوردند) پادشاه بر فیل مهت سوار بود - از شورش
 مهتی هر طرف که میدوید مردم یکسو میشدند - نوبته
 بطرف راجپوتان دوید - اینها ایستاده ماندند - این ایستادن
 بسیار بعد پادشاه افتاد - ملتفت احوال راجه شده فرمود
 که ترا نهال خواهم کرد *

در سال ششم (که عرش آشدیانی بشوق زیارت روضه معینیه
 عازم اجمیر شد) در موضع کلای چغتای خان معروض داشت
 که راجه بهارا مل (که بوفور عقل و شجاعت ممتاز وقت است
 و در دهلی بملازمت رسیده بود) متوهم شده بشعاب جبال
 متحصن گشته - چه میرزا شرف الدین حسین حاکم اجمیر
 بشور انگیزی سوجا پسر پوزنمل برادر کلان راجه فوج کشی کرده
 و زرت مقرر ساخته جگناهی پسر راجه و راج سنگه پسر اسکر
 و کنار پسر جگمال برادرزادهای راجه را گرو گرفته میخواستند آنبیر
 (۲)

(که مسکن موروثی سمت) متصرف شود - از قدردانی و جوهر شناسی

بطایب راجه حکم رفت - در منزل دیوسه روپسی برادرش با جیمل پسر خود (که کلانتر آن سرزمین بود) شرف قدمبوس دریافت - و در قصبه سانگانیر راجه با اکثری از خویشان بتقبیل بساط سرافراز گشته بانواع عواطف پایه قدرش افزود - راجه از درست فکری و دور اندیشی خواست که خود را از زمره زمینداران برآورده در مخصوصان درگاه پادشاهی انسلاک دهد خواهش نمود که صبیغه خود را داخل حرم سرا نماید - پادشاه قبول فرمود - راجه بسرانجام این نسبت دستوری بگزفت و هنگام معاودت در منزل سانبهر صبیغه عفت سرشت را بتزک تمام بدولتسرای پادشاهی فرستاد - و خود در منزل رتن با بهگونتداس پسر و کنور مانسنگه پور او بشرف ملازمت اختصاص یافت عرش آشیانی پایه قدر او را از جمیع راجها و رایان هندوستان گذرانیده فرزندان و نبائر و اقوام او را بمراتب بزرگ و مناصب ارجمذ اعتبار بخشیده سرآمد اعیان و ارکان هندوستان ساخت و راجه بمنصب پنجهزاری سر برافراخته رخصت وطن گرفت و راجه بهگونت داس و کنور مانسنگه با بصیارتی از اقربا ملتزم رکاب بوده باگرة آمدند - و بتدریج بمدارج علیه متصاعد گشتند *

• رای سرجن هادا •

هادا شعبه ایست از الوس چوهان - و هادوتی (۳) عبارت است (۲)

(۲) نسخه [۱] که شعبه ایست (۳) نسخه [ب] هادوتی *

از سرکار زنتهپور مضاف صوبه الجمیر کہ محل زمینداری اینها ست
او ابتدا از ملازمان رانا بود - بعد عرش آشیانی در قلعه زنتهپور
دم نخوت میزد - و رایت استقلال می افراشت - چون پادشاه
بس از قشگیر چیتور اواخر سال سیزدهم جاوس بعزیمت
کشایش قلعه مذکور متوجه آن سمت شد خود بر کوهچه برآمده
فراز و نشیب قلعه ملاحظه نموده مورچال برگرد آن نصب
فرمود - و در عرصه یکماه بعد تیاری ساباطها فتح رودان
گویند سلخ ماه رمضان بر زبان پادشاه گذشت - که اگر مردم
قلعه امروز بآستان فرسیدند فردا (که عید است) قبق بازی ما
قلعه خواهد بود - سرجن از هیبت دل بای داد - و بمقربان
بارگاه التجا برده رودا و بهوج پسران خود را بحضور پادشاهی
ردانه ساخت - و بس از حصول ملازمت والا بهر دو حکم
خاعت شد - چون برای پوشانیدن خلعت از سراپرده پادشاهی
بیرون آوردند یکی از همراهان آنها (که دماغش خبط سودا
داشت) بخیال آورد - که مگر پسران سرجن را حکم گرفتن
مادر شد - بذایر خیرستانی از جا رفته تیغ برکشید - هر چند
یکی از نوکران راجه بهگونداس بدر موعظت زد آن خیره سر
شمشیر برد انداخت - و جانب دولتخانه پادشاهی درید
پوزنمل پسرکان شیخارت را با دو کس دیگر زخمی ساخت
و شیخ بهارالدین مجذوب بداری را بضرب شمشیر در نیم

کرد - درین ضمن یکی از نوکران مظفر خان رسیده او را راهگرایی
سفر عدم گردانید *

اگرچه ازین قضیه پسران سرجن زیر بار خجالت آمدند
اما چون بے تقصیر بودند پادشاه از عتاب معاف داشته بعد
خلعت پیش پدر روانه فرمود - رای سرجن بعد آمدن پسران
درخواست نمود - که یکی از عمدها بیاید - که همراه او رسیده
گرد آستان خلافت را سرمه بیضایی سازد - بذابران عرش آشیانی
حسین قای خان را باین کار مقرر نمود - بعد رفتن خان مذکور
رای سرجن باستقبال پرداخته لوازم احترام بتقدیم رسانید
و بهمراهی او بحضور آمده ادراک ملازمت نموده مشمول عواطف
بیکران گردید - پس ازان رخصت سه روز برای برآوردن اسباب
ضروری خود گرفته بقلعه برگشت - و حسب قرار داد قلعه را
بملازم پادشاهی سپرد - و از مکرمت گاه سلطانی بجاگیرداری
گذهه سرفرازی یافت - و سال بیستم جلوس عوض گذهه چذاده
بجاگیر او مقرر گشت *

و چون دودا پسر کلان او بیرخصت بوطن خود بوندی رفته
دست بمردم آزاری کشود اگرچه فوج پیشتر بمالش او تعیین
گردیده بود لیکن سال بیست و دوم جلوس تسخیر بوندی مطمع
نظر والا شده زین خان کوکلتاش باتفاق رای سرجن تعیین گشت
و پس از مسخر شدن بوندی رای سرجن بعقبه خلافت برگشته

بمَنْصِب دوهزاري رسيد . دودا پس از ناکامي همواره راه باطل سپرد . و گرد فتنه برانگيخته . تا آنکه در سال بيست و سيوم باستصواب شهباز خان کذبو مفتح جرائم او شده ادراک آستانبوسي نمود . پادشاه او را در پنجاب گذاشته متوجه دارالخلافه شد و دران نزديکي مغارب راهمه گشته عرصه پيمای دشت فرار گرديد و سال سيوم از جهان درگذشت *

• رای لونگون کچه راهه •

شبخارت اسمت - زمينداري پرگنه سانبهر داشت . بملازمت عرش آشياني پيوسته مطرح انظار عذابت گرديد . سال بيست و يكم بهمراهي كنور مانسنگه بر سر رانا تعين شده در همان سال باتفاق راجه بربير براي آردن مبيۀ زميندار دونگر پور (که ميخواست داخل محل پادشاهي گرداند) نامزد شد . و سال بيست و دوم بهمراهي او آمده جبين نياز برسد سلطنت گذاشت . سال بيست و چهارم باتفاق راجه تودرمل بتذببه ناسپاسان شرقي ديار دستوري يافت . سال بيست و هشتم همراه مبرز خان بن بيروم خان بصوب گجرات مرخص گرديد پيرو او (رای مانوهر داس اسمت) که منظور نظر تربيت پادشاه بود سال بيست و دوم در ايام (که موکب سلطاني بر قصبۀ آندير نزل داشت) بعرض رسيد . که دران سرزمين شهرت سمک قدیم که بذاهر وزد حوادث جز تل خان ازان باقي نمازده . پادشاه

بر تعمیر آن همت گماشته بدست خود بنیاد نهاد - و بعضی از امرا با تمام آن مقرر شدند - در کمتر زمانی انجام پذیرفت از آن رو (که زمینداری آنجا برای لونکون تعاقب داشت) پیسرش منسوب ساخته بمول مذوهر نگر مخاطب گردانید *

چون مظفر حسین میرزا بذاب کجگرائی راه فرار گزید و هیچکس از امرا بتعاقب او گام همت برنداشت پادشاه او را باتفاق رای درگا سال چهل و پنجم بتعاقب او نامزد فرمود اگرچه خواجه ویسی میرزای مذکور را دستگیر ساخت اما نزد سلطان پور ایضا هم پیوستند - و پس از ارتحال عرش آشیانی مورد عواطف جنت مکانی بوده در سال اول جلوس همراه سلطان پرویز بگوشمال رانا امر سنگه رخصت یافت - و سال دوم بمنصب هزاری پانصد و شصت سوار ناموزی اندرخت - و مدتها بتعیذاتی صوبه دکن گذرانیده سال یازدهم بزبان خانة نیستی در شد - پیسرش بمنصب پانصدی سه صد سوار سرفرازی یافت رای مزبور شعر میگفت - و توسنی تخلص میکرد - این بیت ازوست *

* یگانه بودن و یکتا شدن ز چشم آموز *

(۲)
* که هر دو چشم جدا و جدا نمی نگرند *

از دو برادرش ایسرداس و سانولداس اولاد باقی مانده •

● راجه بیدر ●

مهیس داس نام برهنه ست باد فروش - که بهندی بهات نامند
این طایفه مداح و ستایش گر ارباب دول می باشد - مشار ایه
اگرچه از بی بضاعتی و کم مایگی بپوشان حالی و خستگی روزگار
میگذرانید اما مجموعه بود از فرهنگ و شعور - و برسائی ادراک
و درستی فهم ممتاز اقران و امثال خود - چون برهنه مونی قاید
اقبال بملازمت عرش آشدیانی رسید بسخن سنجی و لطیفه گوئی
در زمره ندیمان و مخصوصان مجلس پادشاهی منظم گشت
و بتدریج گوی مسابقت و تفوق از همه ارباب قرب و خصومیت
ربود - اکثر در مخاطبات پادشاهی بمصاحب دانشور راجه بیدر
مورد نوازش میشد - و چون شعر هندی را خوب میگفت اول
بخطاب بکب رای (که قریب بمعنی ملک الشعراء است) مخاطب
گردید - و چون سال هیزدهم مزاج پادشاهی از راجه بیچند
راجه نگر کوت انحراف یافته بقید افتاد پسرش بدهچند
(که خود سال بود) خود را قایم مقام پدر دانسته براه سرکشی
و تمرد شتافت - پادشاه آن ولایت را بکب رای (که دران حوایی
جاگیر داشت) مرحمت فرمود - و بحسین قلی خان خانجهان
ناظم پنجاب فرمان رفت - که با امرای آنصوبه متوجه آن ولایت
گشته نگر کوت را از تصرف بدهچند بر آورده بکب رای تفویض

نماید - و اورا مخاطب براجہ بیبربر (کہ بمعنی شجاع است)
نموده بدان مهم مرخص فرمود *

چون راجہ بلاهور رسید حسین قلی خان با سایر تیولداران
فوجی بر سر نگرکوت کشیده محاصره نمود - اتفاقاً چون عرصه
بر محصوران تنگ گشت شورش ابراهیم حسین میرزا برخاست
و تدارک آن حادثه از مهمات وقت گردیده افتتاح قاعه در حیز
تاخیر و تصویف افتاد - ناچار بصوابدید راجہ بگرفتن پیشکش
پنج من طلا از راجہ بدهچند و بلند آدازه ساختن خطبه و سکه
پادشاهی و احداث مسجدی پیش دروازه قلعه کانگره بصدق نموده
برخواستند - و چون در سال سیم سنه (۹۹۴) نهصد و نود
و چهار هجری زین خان کوکه بمالش الوس یوسف زئی (کہ
عالم است در کوهستان بجزور و سواد) تعیین گشت کوکه پس
از تاخمت و باخت بجزور بکوهستان سواد (کہ شمالی یشار است
و شرقی بجزور بطول چهل کوه و عرض از پنج تا پانزده و چهل هزار
خانه دار ازان الوس درانجا بسربرد) در شده مالش بسزا داد *

چون فوج از گریوه نوردی بمستوه آمده بود درخواست
کمک تازه از پیشگاه خلافت نمود - شیخ ابوالفضل از کارطلبی
و عقیدت فزونی از جذاب خاتانی التماس این خدمت بذام خود
کرد - پادشاه میدان ار و راجہ بیبربر قرعه انداختند - اتفاقاً قرعه
بذام راجہ افتاد - بعد از تعیین ار عرش آشیانی بداس احتیاط

حكيم ابو الفتح را نيز با فوج متعاقب روانه كردند - چون هر دو سردار داخل كوهستان شده بكوكه پيوستند با آنكه ميان كوكلداش و راجه ناخوشي بود كوكه جشني بر آراسته قدم رسيدگان را خواهش نمود - راجه خشم و كين برملا انداخت - كوكه بردباري بكار برده پيش راجه شتافت - و چون مشورتها بميان آمد راجه را (كه با حكيم از اول هم مفاضة نبود) حرفهای ركيك و درشت گذشت - و كار بستم و دشنام كشيد *

بالجمله غدار درزنگي ميان يكديگر برخاست - هر يك از حمد در نكوهش راى ديگرى حرف سرا بود - تا آنكه از خود سري و بے اتفاقي در گذشتن كتل بلندري بے توزكي بعمل آمد - افغانان از هرسو بتير و سنگ چيره دستي نمودند - از سراسيمي فيل و اسب و آدم با يكديگر آميخته افتادند - عالمه نقد هستي در باخت - روز ديگر كوچ بے هنگام كرده از تاريكی راه بدرها افتاده بسيارے را روزگار سپري گشت - راجه بدير نيز دران هنگامه قيامت زا فرو شد *

گويند چون براكر رسيدند شخصے بر راجه گفت - كه امشب افغانان اراده شب خون دارند - اگر از اين دره سه چهار كردهي كم عرض (كه پيش دوست) بگذرد دغدغه شب خون رفع ميشود راجه بے آنكه بزین خان آگهي دهد آخر وقت كوچ كرد - تمام لشكر عقب از راهي گشت - و گذشت آنچه گذشت - شكسته

عظیم و چشم زخمی طرفه بفرج پادشاهی رسید - قریب هشت هزار کس با چند عمده و رشکاس پادشاهی درین دو روز مقتول و نابود گردید - هر چند راجه دران آشوب زار دست و پائی زد (که بدرزند) کشته شد *

هرگاه کسی از ناسپاسی و حق ناشناسی در محل تقدیم شکر عرصه شکایت و ساحت کفران پیماید زود باشد که روزگار خارستان نتایج اعمال در کنارش گذارد - گویند راجه درین قطره و پویه کوهستان پیوسته پیشانی سر و دل را چین آلود داشته - و با دمسازان گفتی که همانا زمانه برگشته است - که به راهی حکیم و یاروی کوکه دشت و کوه پیموده میشوند - تا انجام کار بکجا رسد - و ندانست که تمشیت کار خداوند و درائی فرموده وای نعمت سرمایه سون و اس المال بهبود است - هر چند که منشای سرگرانی و باعث عار گزین وجهی هم باشد اینجا ظاهر است که زین خان با نسبت رضاعی پیش منصب و عمده بود - و راجه آخرها بمنصب در هزاری اختصاص یافته - مگر غرور مصاحبت و خصوصیتی (که پادشاه داشت) مقتضی این پندار باشد *

گویند عرش آشیانی بخبر فوت او در روز بطعام (آب) و بکیف معتاد میل فرمودند - و از فرمانی (که بخانخانان میرزا عبدالرحیم در ماتم او نوشته - و در منشآت علامی شیخ ابوالفضل موجود است) ظاهر میشود که طرفه جا در دل پادشاه کرده بود

در ربطه خاص داشته - چنانچه بعد از اطرا در القاب و اظهار عقیدت او این عبارت مرقوم است - افسوس هزار افسوس که باده این خمخانه درد آلود است - و نبات این شکرستان هلاهل اندود عالم سرابے ست تشنه فریب - و منزله ست پرفراز و نشیب هستی این بزم را در پی خمارے ست - و عاقبت این سودا را در سر بخارے ست - بعضی موافق نگذاشت که خود رفته نعش او را بچشم صورت می دیدیم - و آن عطوفت و مهر بانیهها (که ما را با او بود) ظاهر میفرمودیم *

* بیت *

* کدام دل که ازین واقعه جگر خون نیست *

* کدام دیده ز خونابه جگرگون نیست *

بالجمله راجه بیرون در جود و سخاوت از یکتایان روزگار بود

در بخشش و انعام شهره افاق - در فن موسیقی مهارت تمام

داشت - کیمت و دهره او مشهور - و لطائف و نکات او در السنه

و افواه سایر و دایر - برونه تخلص میکرد - پور کلانش لاله نام

بمنصب درخورد سرافرازی داشت - از بدخونی و خود کابی خرج

از اندازه بر گذرانید - و خواهش را فراخ تر ساخت - چون دخلش

نه افزود آزادی و دارستگی در سر گرفت - و در سال چهل

و ششم اکبری از درگاه پادشاهی دستوری آن حاصل نمود *

(۲) در [بعضی نسخه] سرالے ست (۳) در [بعضی نسخه] عاقبت (۴)

در [بعضی نسخه] کیمت و دهره او (۵) نسخه [ب] برهنه *

* راجه توردرمل *

(۲)

کهتری لاهوری - نویسنده فهمیده و مدبر شجاع بود - بیمن
 تربیت عرش آشیانی ترقی عظیم کرده بمنصب چهار هزار
 و مرتبه امارت و سرداری رسید - سال هیزدهم (که عرصه گجرات
 بقدم پادشاهی از غبار فتنه سازان مصفا گردید) راجه را
 جهت تشخیص جمع دامی آن مملکت گذاشتند - که بمقتضای
 عدالت و نصفت آنچه قرار دهد بدان موجب تنخواه بعمل آید
 و در سال نوزدهم بعد فتح پتنه بعزایت عام و نقاره افتخار
 اندوخته کوه کمی خانخانان منعم خان ببنگاله تعین گشت - هر چند
 سرداری و کار فرمائی بخانخانان تعلق داشت لیکن در فوج کشی
 و دادهی سپاه و یورشهای مردانه و تائبیه سرتابان و مخالفان
 طرفه سائی از راجه بظهور رسید - در جنگ دار د خان کرانی
 (که خانعالم هرادل فوج پادشاهی کشته شد - و خانخانان زخمهای
 منکر برداشته عذاب تاب گشت) راجه نبات پائی ورزیده کوشش
 و کشش بجائے رسانید که چنین شکست صورت آرای فتح گردید
 یکم در این معرکه (که مخالف بصورت فیروزی نخوت
 می آراست) خبرهای ناخوش از خانخانان و خانعالم آرد
 راجه بر آشفته گفت - اگر خانعالم مرد چه غم - و خانخانان رفت
 چه بآک - اقبال پادشاهی با ما ست - و پس از گزین انتظام

آن ولایت بحضور رسیده بدستور سابق دخیل مقدمات مالی
و مالی گشت *

و چون خانجهان بصوبه داری بنگاله اختصاص یافت راجه
بهمراهی مامور گردید - و دزین مرتبه بحسن یاری او ملک
از دست رفته بتصرف درآمد - و داؤد را بدست آورده بعدم خانه
فرستاد - و در سال بیست و یکم جلائل غنائم آن دیار را (که
ازان جمله سه صد چهار صد فیل نامور بود) به پیشگاه خلافت
آورد - چون صوبه گجرات بند و بصمت شایسته نداشت و از
بے پروائی وزیر خان آن عرصه غبارآلود ناایمنی بود راجه بانتظام
آن ولایت تعیین شد - مشارالیه بمعامله فهمی و کاردانی و شجاعت
و مردانگی از سلطانپور و ندربار تا به بروده و چاپانیر تنسیق
مناسب داده باحمدآباد آمده باتفاق وزیر خان لوامع داد دهی
می افروخت - که ناگاه شورش مظفر حسین میرزا باغوا می افروخت
کولابی برخاست - وزیر خان میخواست تحصن گزیند - راجه
تودرمل بنیروی همت او را آماده مبارزت گردانیده سال
بیست و دوم در حدود دهوانه عرصه نبرد آراسته گشت - وزیر
خان از گریز پائی سپاهیان در صدد جانفشانی شد - نزدیک
بود که کار او بانجام رسد - راجه (که سرفوج میسر بود) مقابل
خود را برداشته بکمک رسید - و یکبارگی تار و پود هنگامه

(۲) نسخه [ب] داؤد خان را (۳) نسخه [ب] دهولفه *

مغوردان گسیخته آمد - میرزا بجانب جوناگده بدر رفت - در همین سال راجه جبین افروز تقبیل سده خلافت شده بدیشین دستور بنظم مهمات وزارت سرگرم گردید *

و چون درین سال از اجمیر بپنجاب نهضت پادشاهی واقع شد (وزر در دراز کوچ صدمهای راجه) که تا پرستش آن بطرز خاص نکرده بکار دیگر پرداخته گم شد - او ترک خواب و آشام نمود - پادشاه بنصائح قدری ازین تقلید دوستی برآورد - ازانجا (که خدمات دارالوزارت داشت) از خطرناکی این سترگ کار و چیره دستی دردیان ده زبان دل نهاد سرانجام واقعی آن نمیشد - در آغاز سال بیست و هفتم سنه (۹۹۰) نهصد و نود باشراف دیوان شرف اختصاص یافت - در معنی و کالت کرامت شد - و همگی مهمات برای او باز گردید - راجه معاملات مالی و ملکی را از سر نو بنای تازه گذاشت - و ضابطه چند اهدات کرد - که بفرمان پادشاهی اجرا یافت - تفصیل آن در اکبر نامه مرقوم است - و در سال بیست و نهم خانه او بقدم پادشاهی نور آگین شد - بسپاس گذاری جشن برآراست - و در سال سی و دوم که تری زاده بد گوهر بکینه که داشت وقت شب در سواری شمشیر انداخت - همراهان او را از هم گذرانیدند و چون راجه بیربر در کوهستان سوان فروشد راجه بهمراهی کنور مانسنگه بمالش الوس یوسف زئی تعیین گردید - و چون

در سال سی و چهارم خرامش پادشاهی بگلگشت کشمیر شد
 راجه باتفاق محمد قلی خان برلاس و راجه بهگونت داس
 کچهواوه بحفاظت لاهور مقرر گشت - درین سال هنگامی (که
 پادشاه از کشمیر عازم کابل بود) عرضداشت برنوشت - که پیری
 و بیماری چیره دستی نمود - همانا زمان فرود شدن نزدیک
 باشد - اگر رخصت یابد دست از همه باز دارد - و بر ساحل
 گذر رفته و اطمینان نفس را بیاد ایزدی پردازد - حسب الالتماس
 دستوری یافت - و از لاهور روانه هرودار شد - معاه نشور دیگر
 رسید - که هیچ ایزدی پرستش بتیمار داری زیر دستان نرسد
 همان بهتر که بکار مردم پردازد - ناگزیر باز گردیده یازدهم (۲) روز
 سر آغاز سنه (۹۹۸) هجری و نود و هشت سال سی و چهارم
 زندگی بسپرد *

علامی فهامی ابوالفضل در حق او نویسد - که براستی و درستی
 و خدمت گزینی و کم آزی و بی طمعی راج بخش مهمات
 و بمرادنگی و همت افزایی بی همتا - و در معامله شناسی
 و کار طلبی و سر برامی هندوستان یگانه روزگار بود - اما کینه در
 و انتقام کش بود - اندک ناهلائمه در کشت زار خاطرش نشود نما
 پذیرفته - این خصلت را خرد گزینان در بین از نگرهیده ترین
 خصائل شمارند - خصوص در ریاست مندم که مهمات عالمیان

بار مفوض باشد - و بوکالت خدیو عالم مختص گردن - اگر تعصب دینی غازه چهره فطرت او نبوده این رذیله چندان نکوهیدگی نداشته - حق آنکه اگر تعصب پرستاری و تقلید دوستی و کینه توزی نکرد و برگفته خود ننژید از معنوی بزرگان بود - و با این حال نظر بر عموم زمانیان در سیردای و بے طمعی (که بازار آن پیوسته کساد دارد) و در خدمت گذاری و کد رزی و کارشناسی کم نظیر چه بے عدیل بود - کار سپاری بے غرض را چشم زخم رسیده - چار سوی معامله گذاری بدان گونه گرمی نماند - گرفتار که دیانت در (که هم آشیان عنقا ست) بدست افتد - آن اعتماد (که بر روزگاران کمتر در دهد) بچه افسون فراجنگ آید - و بدستمایه کدام طاسم فراهم شود *

عالمگیر پادشاه میفرمود - که از زبان اعلیٰ حضرت شنیدم که روزی اکبر پادشاه گفتند - که تودرمل در امور مالی و ملکی شعور تند و ذهن رسا دارد - اما استغنا و خود پسندی از خوش نمی آید - ابو الفضل با او بد بود - شکایت گونه عرض نمود فرمودند نواخته را نمیتوان برانداخت - قواعد و ضوابط مستحدثه راجه تودرمل در مراسم مالک آبادی و سپه داری معمول و مستمر هندوستان و بنای اکثر دفاتر پادشاهی بران - در مملکت هند بزمان سلاطین و حکام سابقه ششم حصه از بزرگ میگرفتند - راجه تقسیم زمین از پولج و پوزتی و چچر و بنجر و پیمایش اراضی

مزررع و غیر مزررع (که آنرا رقبه نامند) و تفریق آن به بیگمه و بیسوه
 و ریح حبوبات و بقولات و بر هر جنسی فی بیگمه محصول نقدی
 و در برخی بخش جنسی که آنرا بقائمی^(۳) گویند قرار داد - و چون
 سابق در علوفه سپاه هول سیاه میدادند تودرمل روپیه را (که
 بچهل فلوس رایج الوقت بود) چهل دام قرار داده بقدر حال حاصل
 هر جای جمع آن مشخص ساخته باقطاع مردم تفضوا کرد که آنرا
 جاگیر خوانند - و محالی را (که زر^(۴) آن داخل خزانه پادشاهی میشد
 بخالصه موسوم نموده بقدر یک کرور دام (که بقرار دوازده ماهه^(۵)
 سر لک دام دو هزار و پانصد روپیه میشود - اگرچه نظر بر آبادی
 و دیرانی فصول زیاده و کم داشته باشد) بعهده یک مرد فهمیده
 کرده ادرا بکروری مسمی گردانید - و سوای سبندی تحصیلانه سر صد
 پنچ روپیه قرار داد - و در قدیم سوای فاوس مسکوک نبود
 در انعام عمدها و ایچچیان و شعرا بوزن فلوس از نقره بمس آغشته
 مسکوک نموده آنرا تنگه نقره گفته بکار می بردند - راجه
 از طلای بی غش یازده ماشه اشرفی و یازده و نیم ماشه از نقره
 روپیه مسکوک ساخت - و امثال این مخترعات زیاده بران است
 که درینجا سمت تحریر یابد - و فی الحقیقت مزاج عرش آشیانی
 (که موسس سلطنت و جهانبانی است) در هر امری ولوئی

(۲) نسخه [۱] بندن یا بدن باشد (۳) در [بعضی نسخه] نهائی

(۴) در [بعضی نسخه] که ازان داخل (۵) در [بعضی نسخه] صد لک

داشت - و در جميع فنون و صنائع تصرفات بجا میکرد - و در عهد پور رونق از (که مستجمع خردمندان و دانایان هفت اقلیم بود) هر يك از صاحب طبعان والا دستگاه بر سائمی ذهن و درستی دانش در مهمات متعلقه خود تصرفهای بدیعه و اختراعاتی مفیده استخراج کرده باستحسان پادشاهی میفرسانید حتی از باب مكاسب و اهل حرف در صنعت و پیشه خود کارنامهها می پرداختند *

* بیت *

* بدانش چو شه باشد آموزگار *

* کذب اهل دانش همه روزگار *

راجه را چند پسر بود - کلان آنها دهارد نام داشت - هفتصدی اکبری - در جنگ تنه بهمراهی خانخانان تردد نمایان کرده کشته گردید - گویند نعلبندمی اسپان از نعل طلا و نقره میکرد *

• راجه بهگرفت داس •

بصر راجه بهارامل که پهلوه است - در سنه (۹۸۰) نهصد

و هشتاد پس از تسخیر گجرات در جنگ سرنال (که عرش آشیانی

با صد سوار با براهیم حسین میرزا ایلغار نمود) دران معرکه از راجه

آثار شجاعت و مردانگی بظهور آمد - و بعنایت علم و نفاذ امتیاز

یاقوت - و در ایلغار نه روز گجرات نیز مصدر خدمات شده

با فوجی از راه ایدر بملک رانا تعیین شد - که سرکشان آن ضلع را

ایل سازد - و هرکه گردن تابد بتادیب رساند - راجه جمیع بومیان

دهه نگر و ایدر را بشاهراه نیکو بندگی آورده با رانا کیکا ملاناک
 نمود - و پسر رشیدش امر سنگه را همراه خود بهلازمت پادشاهی
 شرف الدوز گردانید - و در سال بیست و سیوم (که جاگیر الوس
 کچه واهه در صوبه پنجاب مقرر شد) سپه سالاری آن ولایت بر اجه
 باز گردید - و سال بیست و نهم دختر عفت سرشت راجه را
 با شاهزاده سلطان سلیم پیوند پیوگانی دادند *

۹۹۳

* قرانی شده ماه و ناهید را *

تاریخ یافته اند - عرش آشیانی بفروغ قدوم منزل راجه را روشنی
 افزود - او جشن خسروانه ترتیب داده جهاز عروس با پیشکش
 از نظر گذرانید - که تفصیل آن محمول بر مبالغه میشود *

گویند طوادل عراقی و عربی و ترکی و کچهی با یک مد
 زنجیر فیل و غلام و کدیز بسیار از حبشی و چراسی و هندی
 بود - دو کورر رویه کابین قرار یافت - پادشاه و شاهزاده هر دو
 چو در را برداشته بیرون آوردند - و در تمام راه پاننداز
 از اقمشه نفیس می انداختند - در سنه (۹۹۵) نهمد و نون
 و پنج سلطان خسرو از بطن او بوجود آمد - و در سال سیم
 بمنصب پنجهزاری پایه برافراخت - و درین سال (که کتور مانسنگه
 بهیم الوس یوسف زئی مامور شد) راجه بحکومت زابلستان
 نامزد گردید - برخی خواهشهای بے هنجار پیش گرفت - پادشاه
 از فرستادن باز داشت - راجه پشیمان شده بلاهه گری در آمد

در پیشگاه خلافت پذیرش یافت - اما چون از دریای سندهده گذشته در خیرآباد فرود آمد دفعه جوهر خرد ار را سودا تیره ساخت - برگشته بانگ آدرزند - طبیبی نبض میدید - جمده را و کشیده بر خود زد - حکمای حضور بمعالجه تعیین شدند پس از دیرت بهی یافت - در سال سی و دوم جاگیر راجه با الوس او در صوبه بهار مقرر شد - و کنور مانسنگه بدیدبانی آن ناحیه رخصت یافت - در مبادی سنه (۹۹۸) نهصد و نود و هشت در لاهور رخت همای بر بست - گویند وقتی (که راجه تودرمل را بآنش می سپردند) همراه بود - چون بخانه آمد استغراغ کرد - و حبس بول شد - بعد پنج روز در گذشت از اعمال خیر او در لاهور مسجد جامع بوده - که اکثر مردم بادای نماز جمعه قیام داشتند *

* راجه مدهکر ساه بندیلہ *

از قوم کهروار است - اینها در سواف ایام شان و شوکت و مال و مزاله چندان نداشتند - برهزنی و قطاع الطریق بسمی بردند - چون نوبت بر راجه پرتاب رسید (که اوندچمه احداث کرده او سمت) رشده و مکذت بهم رسانیده مکرر با شیر شاه و سلیم شاه سرتابیها نمود - پس ازو پسرش راجه بهارتهه چند بهمرزبانی متمکن گشت - چون لا ولد بود بعد فوتش ریاست برادر خرد او مدهکر ساه باز گردید - او بتدبیر

و حيله سازي و نيروي تهور و مردانگي تحصيل ناموري نموده
از ساير آباي خون در گذرانيد - و بمرور ايام دست تصرف
باطراف و حوايي دراز ساخته بيشتري جاهای آبان زمينه ملک
خود ساخت - و بافزوني اسباب و کثرت مردم و بافزایش ملک
و قلبی جا غرور و نخوت بخود راه داده باکبر پادشاه عام
طغیان و جمارت افراشت - مکرر افواج عرش آشياني بمالش او
تعين شده گاه باطاعت و انقياد در مي آمد - و گاه بصرکشي
و نافرمانی ميرفت - در سال بيست و دوم صادق خان هروي
با راجه اسکون و موته راجه بتاديب آن ره نورد باديۀ تهر
تعين گشت - سردار پيش از وصول بدان ديار داستان اندرز
درميان نهاد - آن بدهست بانۀ پندار بهوش نيامد - ناگزير
بسر انجام جنگل بري افتاد - از بسکه آن حواشي درخت زار
و هجوم اشجار داشت عبور افواج دشوار نمود - يکروز بجنگل بري
و درخت افکاني همت گماشته - و روز ديگر آهنک پيش نموده
تا باب سوا (که بهست دهزار اشتهار دارد - و شمال رويۀ
اوندچهه است) رسيد - راجه مدهکر با لشکر گران بر ساحل آن
معرکه بر آراست - شگرف آديزش چهره افروز گندادري گشت
نزدیک بود که چشم زخمی بعساكر پادشاهي رسد - که آن مدبر
با رامساء پسر جا نشين خود پالغز همت گشته در بر قافيت
و هودل زار پسر دوم او از تصادم گجذال بعدم خانه فرود رفت

صادق خان پس از چیره دستی رحل افتاد در آن حدود انداخت
 چون عرصه عافیت برو دشوار شد ناگزیر بعجز و الحاح گرائیده
 برادرزاده خود را بحضور فرستاده زینهار پی گردید - و مرده
 جرم بخشی شنیده در سال بیست و سیوم بهمراهی صادق خان
 نامیه سالی استان پادشاهی گشته بگونه گون نوازش سربانندی یافت *

و چون شهاب الدین احمد خان سپه سالار مالوه بهمراهی
 میرزا عزیز کوکه تعیین مهم دکن گردید راجه را نیز بمرافقت
 آن لشکر نامزد کردند - او از همراهی سرباز زن - شهاب الدین
 احمد خان با دیگر تیولداران بعزم نادیب او رو آوردن - چون
 بچهار گروهی اوندچهم رسید آن کوتاه اندیش بلاه گوی پیش آمده
 بمیدانجی گری راجه اسکر فرمان پذیری را دستاویز دستگیری
 خود گردانید - و سپه آرا را آمده دید - و باز بتباه خدایها
 در افتاده بادیه پیمای گریز شد - یورت او بغارت رفت - پسرش
 اندرجیت در قلعه کهجوه دم استقلال زده بآویزش برخاست
 چون روی پیکار نداشت باندک تذبیه راه گریز پیش گرفت - در سال

سی و ششم سنه (۹۹۹) نهصد و نود و نه هجری شاهزاده
 سلطان مراد بدارائی مالوه دستوری یافت - سران آن ملک جمله
 بدیدن شاهزاده آمدند - راجه مدهکر تعلل ورزیده سر ازین
 امر باز زد - لهذا شاهزاده بر سر او فوج کشید - راجه گزاره گرفت

عرش آشیانی شاهزاده را از ملک او برگردانید - پستتر او با استصواب
صادق خان آمده ملازمت شاهزاده نمود - و در سال سی و هفتم
مطابق سنه (۱۰۰۰) هزار هجری در گذشت - رامناه پسرش
همراه صادق خان در راه کشمیر آمده سعادت استلام سده خلافت
در یافته مورد التفات گردید - دیگر از پسرانش برسنگهدیو بنذیله
است - که احوالش علیحده بنوک کلک اخبار نگار گذشته *

(۲)

* راجه رام چند بکھیلہ *

زمیندار ملک بهته و عمده راجهای هندوستان بود - فردوس مکانی
در واقعات خود (که سه راجه معتبر شمرده) سیوم همین رامچند
است - تانسین نام کلاونت (که در فزون نغمه سرآمد وقت
و بحسن صوت و نازک خدایی گویند مثل او تم گذشته) پیش او
می بود - و راجه کمال قدردانی و افراط انس با او داشت
چون وصف کمالات او بعرض عرش آشیانی رسید سال هفتم جلال
خان قوزچی را پیش وی فرستاده تانسین را طلب حضور نمود
راجه سر باززدن زیاده از طاعت خود دانسته مشارالیه را با ساز
و سامان تجمل معه تحف و هدایا روانه ساخت - چون نامبرده
بملازمت خهروانی پیوست پادشاه روز اول دو کردار دام (که
دولک (ویپه) رنج الوقت باشد) انعام فرمود - و بتقاریب ابواب
فتوحات بر وی او مفتوح گشت - تصانیف او (که اکثر بنام

عروش آشیانی شده) امروز زبان زد مردم است *

و در سال هشتم (که آصف خان عبد المجید بتسخیر گدّه مامور گردید) چون غازی خان تذور^(۲) پناه بر اجه رامچند برده بود اول بر اجه پیغام نمود - که او را بحضور بفرستد - و الا عذق ریب بسزای کردار ناهنجار خود خواهد رسید - راجه بمقام ستیزه در آمد - و باتفاق غازی خان لشکر از راجپوت و افغان فراهم نموده عرصه نبرد آراست - پس از زد و خورد بسیار غازی خان کشته گردید - و راجه شکست یافته بقاعه باندهو (که مستحکم ترین قلاع آن ولایت است) متحصن گردید - آصف خان سر محاصره داشت - درین ضمن باستشغاف راجهای معتبر (که در حضور پادشاه بودند) قرار یافت - که راجه شرف آستانپوس یافته در زمرة فدائیان منتظم شوند - لهذا دست تصرف ازان ولایت باز ماند *

سال چهاردهم چون امرا بمحاصره قلعه کالنجرا (که راجه رامچند در ایام تفرقه افغانان از بجای خان پسر خوانده پهاز خان نقد گرانمزد داده بدست آورده بود - و ازان زمان در تصرف داشت) پرداختند و کار بر محصوران تنگ گردید راجه بمقتضای صلاح اندیشی چاره کار در سپردن قلعه دیده پایان از قلعه بر آمد - و کلید آنرا معه پیشکشهای مناسب با وکلای خود روانه بارگاه سلطانی ساخت - پادشاه وکلای او را بانواع

نوازش کامیاب نموده دستوری معاودت داد - اگرچه راجه
 بیر بهدر پسر خود را به پیشگاه خسروانی فرستاده اظهار
 فرمان برداری می نمود اما از بس توهم آمدن خود قرار نمیداد
 سال بیست و هشتم (که آله آباد معسکر پادشاهی شد) پادشاه
 خواست فوجی بر راجه تعیین نماید - پسرش بوساطت باربابان
 بعرض رسانید - که اگر از بذرهای روشناس کسی بآوردن او
 تعیین شود بجمعیت خاطر عازم آستانبوس خواهد شد - بنابراین
 پادشاه زین خان کوکه و راجه بیربر را باستمالت او تعیین فرمود
 او بعقبه خلافت آمده سعادت ملازمت حاصل نمود - و بانعام
 یکصد و یک راس اسب مفتخر گردید *

در سال سی و هفتم چون راجه فوت نمود بیر بهدر پسر او
 که در حضور بود بخطاب راجگی نوازش یافته رخصت وطن
 پذیرفت - در عرض راه او از سکهاسن افتاد - و بچاره گری خون
 برگرفت - و از شمت و شوی بیوفت بیماری افزوده سال سی
 و هشتم مطابق سنه (۱۰۰۱) هزار و یک هجری بمقر اصلي
 شتافت - چون خویش رای رایسنگهه راتهور بود پادشاه برسم
 تعزیت بخانه او تشریف برد - پستتر چون بعرض رسید (که
 بد گوهران آن نواح بکرماجیت نام زبیرا خرد سال راجه
 رامچاند را بحری برگرفته سرمایه سرتابی اندیشیده اند) لهذا
 رای پتوداس بتسخیر قلعه باندهو تعیین شد - و پس از رسیدن

آنجا (که تخریب بحال آن 'ماک راه یافته اکثر جاها
تهانه نشین مردم پادشاهی گردید) مردم آنجا عرضداشتند کردند
که معتبرے از حضور تعبیر شده آن طفل را ببرد - لهذا بر طبق
حکم اسمعیل قلی خان رفته اورا برداشته سال چهل و یکم بحضور
آورد - و از آنجا که مقصود آنها این بود (که بدان و دهش تسخیر
قلعه موقوف شود) چون این معنی موافق بمزاج پادشاه نیامد
آن طفل را رخصت شد - و بعد محاصره هشتاد ماه و چند روز
سال چهل و دوم قلعه مزبور مهضخ گردید - و سال چهل و هفتم
درجوده ننبیره راجه مزبور بخطاب راجگی و دژبانی آنجا
سرفراز گشت - و بهارتهی چند باتالیقی او قرار یافت - و پس
از سربر آرائی جنم مکانی سال بیست و یکم راجه امرسنگه
نبیره راجه مزبور آزردی آستان بوسی نمود - بذا بران فرمان
استمالت با خلعت و اسپ مصحوب کان راتهور (که از خدمتگاران
زبان فهم بود) بنام او مرحمت شد - و در عهد فردوس آشیانی
سال هشتم باتفاق عبدالله خان بهادر به تنبیه زمیندار رتن پور
تعبیر شد - و بواسطه او زمیندار مذکور آمده با خان مزبور
ملاقی گشت - پس ازان نامبرده درامت ملازمت در یافته
در هنگامه بغی ججهار سنگه بندیده نیز در فوج خان مهور
مقرر شد - پس از فوت وی ازوپ سنگه پسرش بجای وی
نشست - سال بیست و چهارم چون راجه بهار سنگه بندیده

جاگیردار چورا گدده بتقریب آنکه بر روی رام زمیندار آنجا
 پناه بانوپ سنگهه (که بعد ویرانی قاعه باندهو در دیوان نام^(۳)
 مکانی چهل کورهی قلعه مذکور مسکن داشت) برده بود درید
 در با عیال و اطفال بکوهستان نتهونتهر گریخت - سال سیم
 همراه سید ملاحت خان حارس صوبه آله آباد ببارگاه خصروانی
 آمده بتقبیل سده سفیه پرداخت - و بعدایت خلعت و جمدهر
 مرمع و سپر با یراق میزا و منصب سه هزاری در هزار سوار و تقریر
 باندهو و غیره محال وطن در جاگیر قامت قابلیت آراست *

* رام چند چوهان *

پور بدنسنگهه - از امرای پانصدی اکبری ست . سال
 هیزدهم جلوس (که پادشاه ایلغار کرده بکومک میرزا عزیز
 کوکه جانب گجرات متوجه شد) او بهمراهی حضور شرف
 اختصاص داشت - سال بیست و ششم همراه سلطان مراد
 برای بیدار ساختن میرزا محمد حکیم در سال سی و هشتم
 بهمراهی میرزا شاهرخ حاکم صوبه مالوه بدان سمت تعیین شد
 و چون تاهنجاری سپاه دکن و برخاسته رفتن شهباز خان بمالوه
 از لشکر بی اجازت شاهزاده سلطان مراد بعرض رسید پادشاه
 او را ببرار کسیل فرمود - تا یک لک اشرفی (که بناهر نایمندی راه
 در قلعه گوالیار افتاده است) جهت سامان لشکر بااحتیاط همراه

ببرد - و سپاه مالوه را بدکن بازگرداند - او بدکن رسید - در جنگی
 (که (اجي علي خان کشته شد) نامبرده در مثل خان مزبور^(۲)
 بود - در معركة زن و خورد بیست زخم خورده بزمین آمد
 و شب با کشتگان هم آغوش بود - صبح برداشته آوردند - بعد
 چند روز سال چهل و یکم اکبری سنه (۱۰۰۵) هزار و پنچ
 هجری شربت واپسین در کشید *

* راجه بکرماجیت *

پتر داس - از طایفه کهنتری ست - ابتدا مشرفی فیل خانیه
 عمرش آشیانی داشت - اولاً بخطاب رای رایان سر بلندی یافته
 آخرها بعمدگی مرتقی گردید - سال دوازدهم در محاصره قلعه
 چیتور او را باتفاق حسن خان چغنا صاحب اهتمام مورچال خاصه
 کردند - سال بیست و چهارم دیوانی صوبه بنگاله بشرکت میر ادهم
 بار مفوض شد - سال بیست و پنجم چون ناسپاسان بنگاله مظفر
 خان را کشتند و نامبرده را بزندان بر نشانندند او بحسن تدبیر
 ازان تنگنا رهائی یافت - و چندی دران صوبه بکارها پرداخته
 سال سی و یکم بدیوانی بهار امتیاز انداخت - سال سی
 و هشتم بکشایش قلعه باندهو (که از گزین دژهای روزگار است
 و بعد فوت راجه رامچند بکمیله و پور او مردم آنجا نبیره
 خود سال او را دستمایه حکومت ساخته بودند) دستوری یافت

و پس از محاصره هشت ماه و بیست و پنج روز متحصنان
 از کم آذوقی بزینهار برآمدند - و قلعه مفتوح گردید - سال چهل
 و سیوم بخدمت دیوانی کل پایه اعتبار او افزود - سال چهل
 و چهارم ازان خدمت معزول گردیده بقلعه باندهو رخصت
 پذیرفت - سال چهل و ششم بمنصب سه هزاری لوی کامرانی
 افراشت - سال چهل و هفتم چون کشته شدن شیخ ابوالفضل
 بدست برسنگهدیو بنذیاه بعرض رسید بنامبرده حکم شد - که
 در استیصال آن بدگوهر سعی موفوره بظهور رساند - و تا سر او
 نفرستد دست ازین کار باز ندارد - راجه مذکور بتکرار چپقلشهای
 مردانه نموده آن بے ادب را منزه ساخت - و پس از تحصن
 گزیدن بقاعه ایوج به محاصره آن پرداخت - چون دیوار قلعه را
 شکافته بدرزد راجه دنبال او گرفت - تا آنکه بخارستان در آمد
 سال چهل و هشتم راجه حسب الحکم بحضور آمده استلام
 سده سزیه نمود - و سال چهل و نهم بعطای مذعب پنج هزاری
 و خطاب راجه بکرماجیت کلاه عزت باسماں رسانید - و پس
 از جاوس جهانگیری بمیر آتشی نامور شده بجمع پنجاه هزار
 توبچی تاکید رفت - و پانزده پرگنه در تناخواه این اخراجات
 قرار یافت - و چون هنگامه پسران مظفر گجراتی و کشته شدن
 یتیم بهادر در صوبه گجرات بعرض رسید او با جمعی کثیر

بدان جانب تعیین گردید - و حکم، بنام او صادر شد - که مناصب جمعی (که در احمدآباد بار رجوع نمایند) تا یوزباشی مقوم سازد و هر که زیاده استعداد داشته باشد احوال او بتفصیل معروض دارد سال فوتش بنظر نیامده *

* رای بهرج *

پسر خرد رای سرجن هاداست - چون پدرش خود را بقتراک دولت اکبری بست از نیز همواره مصدر نیکو خدمتی گردیده مشمول عوطف خاص بود - چون سال بیست و دوم جلوس حصار بوندی را از دست دودا برادر کلان او بر آوردند بوی تعلق گرفت - پس ازان مدتها تعینات کنور مانسنگه بود در معركة افغانه اردیبهه جرآنها بظهور آورد - پستار بهم دکن همراه شیخ ابوالفضل متعین گشته پیوسته در نبردها ترددات نمایان بتقدیم رسانید - بعد جلوس جهانگیری چون پادشاه خواست (که صبیئه جگت سنگه پسر راجه مانسنگه را داخل شبستان محل خود سازد) نامبرده (که پدر مادر صبیئه مزبور میشد) بدان راضی نشد - این معنی بر خاطر پادشاه گران آمد و قرار یافت که پس از مراجعت از کابل تنبیه او پیش نهاد عزیمت گردد - در همان سال (که سنه دوم از جلوس جنت مکانی باشد) مطابق سنه (۱۰۱۶) هزار و شانزده هجری او تار و پود زندگی گسیخت - تا سال چهارم اکبری بمنصب هزاری سرفرازی

داشتند - گویند مبادیای راجهای راتهور و کچهراهه داخل محل پادشاهان تیموریه شده اند - اما از قوم هادا این نسبت را هیچکس قبول نکرده *

* رای درگا - میودیه *

چندراوت - وطنش ^(۲) پرگنده رام پور مضاف چیتور است - سال

بیست و ششم جاوس اکبری بهمراهی سلطان مراد بر سر میرزا محمد حکیم تعین گردید - و سال بیست و هشتم (که میرزا خان بتذبیه فساد انگیزان صوبه گجرات تعین شد) مشارالیه نیز بهمراهی خان مزبور شرف دستوری اندرخته مصدر ترددات نمایان گشت - و سال سیم بهمپائی خان اعظم کوکه بهم دکن معین گردید - و سال سی و ششم (که سلطان مراد بدارائی مالوه نامور گردید) مشارالیه نیز بتعیناتی شاهزاده درجه اختصاص پذیرفت - و پس ازان بهمراهی شاهزاده بمانک دکن رفته نیکو خدمتیا بظهور آورد - سال چهل و پنجم عرش آشیانی او را با جمعی بجستجوی مظفر حسین میرزا کسبل فرمود - میرزای مذکور را خواجه ویسی دستگیر کرده نزد سلطان پور آورده بود رای درگا بوی پیوسته بحضور رسانید - و در همین سال بهمراهی شیخ ابوالفضل بجانب ناسک تعین گردید - درین ضمن شورش بنگاه خود شنیده رخصت گرفته بیورت خود رفت - و در اداتل

(۲) صفحه [ب] موطنش (۳) در [اکثر نسخه] ارتخاص •

سال چهل و ششم باز آمده پیوست . و پس از یک و نیم ماه
 بے آنکه تقریب رخصت بمیان آرد راه بنگاه خود گرفت
 تا سال چهارم اکبری بمنصب هزار و پانصدی ممتاز بود
 در سال دوم جهانگیری مطابق سنه (۱۰۱۶) هزار و شازده
 هجری در گذشت *

در جهانگیر نامه (که پادشاه خود نوشته) مرقوم است
 که وی از نوکران معتبر رانا پرتاب بود . زیاده بر چهل سال
 در خدمت عرش آشیانی گذرانیده بمنصب چهار هزاری کامیاب
 شد . عمرش بهشتاد و دو رسیده بود . چاندا پسر او در اوائل
 عهد جنت مکانی منصب هفتصدی داشت . و رفته رفته
 بمنصب عمده و خطاب راری کامیاب شد . رار دودا نبیر او
 در عهد فردوس آشیانی سال سیوم همراه اعظم خان بمهم
 خانجهان لودی تعیین یافته در همان سال باضافه پانصدی
 پانصد سوار بمنصب دو هزاری هزار و پانصد سوار و عطای
 علم سرفراز گردید . اما چون جنگ بر چنداوی افتاد پای
 مشارالیه از جا رفت . پس ازان همراه یمین الدوله بتادیب عادل
 خان قرار یافت . و پستر در تعینتیان مهابت خان خانخانان
 (که بایالت دکن مقرر شده) منسلک گشت . سال ششم
 در محاصره قلعه دولت آباد هنگامی (که مراری بیجاپوری بکمک
 اهل قلعه رسید) و هر چهار طرف جنگ افتاد) چون چند

کس از خویشان او در نبودن بکار آمده بودند برای برداشتن
 لاشها با وصف منع سرکرده عزیمت نمود - مخالفان قابو دیده
 گرد گرفتند - از آنجا (که راه بر آمدن نبود) پیاده شده
 با چند کس بمردانگی فرو شد - پادشاه از قدردانی هستی سنگه
 پسر او را (که در وطن بود) بارسال خلعت و منصب هزار
 و پانصدی هزار سوار و خطاب رادی بر نواخت - ساله چدن
 همراه خان زمان بهادر بیساق دکن متعین بود - چون بمرض
 درگذشت و پسرش نداشت جای او پسر عم پدرش رو بسنگه
 ولد زب منکد بن راو چاندا (که سال هفدهم با امید نوازش
 خود را ببارگاه سلطانی رسانیده بود) بمنصب نهصدی ذات
 و سوار و خطاب رادی سرفراز ساخته تفویض یافت - و پرگنه
 رامپور مخاطب باسلام پور سرکار چیتور صوبه اجمیر (که وطن
 متوفی بود) در قبول او قرار گرفت - سال نوزدهم همراه سلطان
 مراد بخش بیساق بلخ دستوری پذیرفت - و در جنگ (که سال
 بیستم با نذر محمد خان والی بلخ بسرداری بهادر خان
 رهله و اصالح خان بمیان آمد) در مثل هرادی جا داشت
 و بعد کشتش و کوشش چون نذر محمد خان شکست یافته
 عرصه پیمای دادی فرار شد نامبرده از اصل و اضافه بمنصب
 هزار و پانصدی هزار سوار تصاعد نمود - از آنجا [که شاهزاده
 مزبور بناهر برودت هوای آنجا و کثرت اوزبکان و المانان

نبرد پیشه (که جنگی بگریز کرده میروانند - و معا باز گردیده
 بجنگ پیش می آمدند) بستوه آمده از پدر والا قدر خود
 درخواست آمدن خود بحضور و تعیین بنده دیگر دران دیار
 نمود [بعضی از راجپوتان بے حکم از بلخ و بدخشان معارفت نموده
 به پشاور رسیدند - راد مزبور هم از انجمله بود - چون این معنی
 بعرض خسروانی رسید بمتصدیان اتک فرمان رفت - که از آب
 گذشتن ندهند - پس ازان (که سلطان اردنگ زیب بهادر بآن
 ناحیه دستوری یافت) او بهمراهی شاهزاده مزبور مراجعت
 بدان سمت نمود - و پس از رسیدن آنجا در جنگها با اوزبکان
 در مثل هراولی مقرر بوده مصدر ترددات شد - و بهمراهی
 شاهزاده مرقوم (که بمعارفت مامور گردید) بحضور رسید - سال
 بیست و دوم در رکاب شاهزاده بجانب قندهار مرخص گشت
 و بدستور سابق در مثل هراولی تعیین یافت - و در جنگ
 (که بصرداری رستم خان و قلیچ خان^(۲) با تزلباش (و داد) خدمات
 نمایان بظهور آورده از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
 هزار و در بیست سوار تارک عزت برافراشت - سال بیست و چهارم
 روزگارش سپری گشت - چون فرزند نداشت امر سنگهه و غیره نبائر
 او چاندا با جمعیت راد رپ سنگهه بپیشگاه سلطنت آمدند
 امر سنگهه را (که شایسته جانشینی بود) پادشاه بمنصب

(۲) نسخه [ب] فتح خان .

هزاري نهصد سوار و خطاب زاوي و عطاى اسپ با زين نقره
و برادرانش را بمناصب مناسب مباحات بخشیده رام پور وطن
نياگانش در جاگير او و برادرانش مرهمت فرمود - سال بيست
و پنجم باضافه يكصد سوار كام دل برگرفته همراه سلطان اردنگ زيپ
بهادر (كه بار دوم بمهم تذهار دستوري يافت) رخصت
پذيرفت - و سال بيست و ششم بتعييناتى سلطان دارا شكوه
بيستق مزبور لوى عزيمت افراشت - و سال بيست و هفتم
بالتماس شاهزاده مزبور از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي^(۲)
هزار سوار افتخار اندرخت - و سال بيست و هشتم تعيينات
دكن گرديد - و سال سي و يكم حسب الطاب بحضور رسیده
همراه مهاراجه جسونت سنگه بصوبه مالوه تعين گرديد - كه
سد راه آمد فوج دكن باشد - پس از وصول موكب عالمگيري
و رد دادن مصاف در هرادلى مهاراجه بود - در اثنای نبود دل
های داده بپای فرار بوطن خود عذافت - پس ازان ملازمت
خدمت مكان دريافته با شاهزاده محمد سلطان بتعائب شجاع نامزد
شد - و از كم خوردي پای همتش استوار نمانده باستماع اخبار
مختلفه حضور بے رخصت شاهزاده از اثنای راه برگشت
پس ازان بمهم دكن تعين گرديده همراه ميروزا راجه جيستگه
بتقديم خدمات سرگرم بود - سال يازدهم مقاهير در پای قلعه

سالهپير (که بر مردم پادشاهي ريختند) او بکار آمد - و محکم سنگهه پسرش دستگیر شد - بعد چندی زردانه رهائي يافته پيش بهادر خان کوه (که دران سال ناظم دکن بود) خود را رسانيد و باضافه منصب و خطاب را سر بلند گرديد - و مدتها بنوکري مي پرداخت - سال سي و سيوم گوبال سنگهه پسر محکم سنگهه از وطن خود رام پور آمده بنوکري ارثي سرگرم شد - و بذابر مراعات بند و بهت رتن سنگهه پسر خود را در وطن فرستاده بود او خود سوي اختيار کرده برای خرج پدر نمي فرستاد - هر چند گوبال سنگهه بحضور عرض کرد فايده نبخشيد - سال چهل و دوم رتن سنگهه معرفت مختار خان صوبه دار مالوه بقبول اسلام بخطاب معلم خان سر برافراخته حاکم وطن گرديد گوبال سنگهه از همراهي شاهزاده بيدار بخت جدائي گزيده پناه در مالک رانا گرفت - و در وطن کار او پيش رفت نشد سال چهل و ششم گوبال سنگهه چندراوت بحضور آمده قاعه دار کولاس گرديد - سال چهل و هشتم معزول شده همراهي مرهته گزيد - اما مسلم خان در اوائل سلطنت جهاندار شاه با امانت خان خواجه محمد (که نظامت صوبه مالوه يافته متصل سارنگپور مضاف صوبه مذکور رسیده بود) مانع دخل تعلقه گرديده با جمعيت نمايان بجنگ پيش آمد - چون همراهيان او از دست و زبانش بتنگ بودند وقت قاخ

بر مقابل از رفاقت پهلو تهی کردند - گولۀ اجل باو رسیده کارش تمام ساخت *

• رای رایسنکجه •

پسر رای کلیان مل زمیندار بیکانیر است - و از الوس راتهور در چهارم پشمک برای مالدیو نسب او مفتهی میشود - چون آرازه قدردانی و جوهر شناسی عرش آشیانی بر زبانها افتاد و آثار اقبال از رجفات احوال آن پادشاه خاطر نشین که و مه گردید رای مزبور با رایسنکجه پسر خود سال پانزدهم در اوانه (که معموره اجمیر مطرح ایات سلطنت بود) بملازمت خسروانی کاهباب گردیده خود را بفتراک دولت بست - و مبیۀ برادر خود را داخل پرستاران محل برای خسروانی ساخته سر رشته (۲) اختصاص بدست آورد - تا سال چهارم اکبری بمنصب در هزاری سربلندی داشت - رایسنکجه سال هفدهم (که عزیمت تسخیر گجرات پیش نهاد خاطر سلطانی شد) با جمعی کنیر دستوری یافت - که در نواح جودهپور وطن مالدیو توقف گزیده سد راه گجرات باشد - قا اهل بغی ازان صوبه در مالک پادشاهی در آمد نکنند - نامبرده با بندهای دیگر پای ثبات دران حدود افشرد پس ازان [که ابراهیم حمین میرزا در جنگ سرنال شکست یافته راه ممالک پادشاهی پیش گرفت - و ناگور را (که بجاکگیر

خان کلان مقرر بود - و از جانب او فرخ خان پسرش بحراست
 آنجا می پرداخت (محاصره نمود) رای رایسنکهه با امرا (که
 در آن ضلع بودند) یکجا شده بر سر میرزا رسید - میرزا دست
 از محاصره کشیده روانه پیش گردید - رایسنکهه دنبال نموده
 جنگ انداخت - و خود مصدر تردد شایان شده میرزا را شکست
 داد - سال هیزدهم (که ایلیغار بجانب گجرات تصمیم یافت)
 پادشاه او را بیشتر کسبل فرمود - نامبرده پس از ورود موکب
 سلطانی بملازمت پیوسته در جنگ محمد حسین میرزا
 پیشقدمی بکار برده تردد بهادرانه بظهور آورد - و سال نوزدهم
 همراه شاه قلی خان محرم بگوشمال چندرسین پسر راجه مالدیو
 تعیین گردید - در تذبیه او و تخریب تعلقه دقیقه فرود گذاشت
 نکرده سپس [که این فوج بمحاصره قلعه سوانه (که پناه گاه
 چندرسین بود) پای همت افشرد - و برای تذبیه چندرسین (که
 هنوز در میدان میگردید) فوج دیگر مطلوب بود] اواخر همین
 سال رایسنکهه جریده بحضور آمده حقیقت حال بعرض رسانید
 پادشاه فوج دیگر بر سر چندرسین فرستاده او را رخصت
 انصراف داد - اما چون کشایش قلعه سوانه مدتی صورت
 نبست اوائل سال بیست و یکم (که شهباز خان باین کار مامور
 شده) رایسنکهه و دیگر سرداران عزیمت حضور نمودند - و پستر
 در همان سال باتفاق ترسون محمد خان بتادیب زمیندار جالور

و سرزهي مامور شد - چون آنها زبان معذرت را شفيع جرائم خود ساخته عازم آستانبوس والا گرديدند او باتفاق سيد هاشم بارهه بر طبق اشاره پادشاه در قصبه نادره رخت اقامت انداخت - و راه درآمد و برآمد بر روی رانا زميندار اودیپور بسته در ایل ساختن متمردان آن نواحی فرادان سعی بکار برد و سلطان دیوده زميندار سرزهي بظاہر توحش ذاتي رخت ادبار بوطن خود کشید - رای مذکور بتسخیر آن مامور شده بمحاصره آنجا پای همت افشرد - و بجهت رعب افزائی بنه و باز از موطن خود طلبداشت - از آنجا (که سلطان دیوده بر سر این قافله ریخته هنگامه نبرد آراست - و پس از کشته شدن جمع طریق هزیمت پیموده بایوگنده ^(۴) شناخت - و آن قلعه ایست نزدیک سرزهي در منتهای صوبه اجمیر گجرات ریه - نام آن در اصل اربدا اچل است - اربدا باعتقاد اهل هند عبارت از روحانیته و اچل بمعنی کوه - بتعریفات روزگار بدین نام زبان زد شده ارتفاع آن هفت کوه - بر فراز آن رانا در سوابق ایام قلعه بنا نموده راه برآمد نهایت دشوار - چشمهای گوارا و چاههای شیرین و اراضی آبادان آنقدر که باهل تحصن کفایت نماید - و اصناف گل و ریاهین و هوای انبساط آرز دارد) رایسنکه در سرزهي

(۲) در [بعضی نسخه] سلطان - اما اکثر جا بنای فوقانی آمده (۳) در

[بعضی نسخه] دیوره آمده (۴) نسخه [ب] بالو کدهه *

تصرف نموده بایوگدهه شتافته - و در کمتر سعی کار بر مخصوصان
 تنگ ساخت - سلطان دیوده سراسیمه گردیده کلید قلعه را سپرد
 رای رایسنکهه جمع را درانجا گذاشته باتفاق نامبرده بپایه سریر
 سلطانی (سید - و در سال بیستم و ششم) که آمد آمد میرزا
 محمد حکیم در حدود پنجاب بر زبانها افتاد - و عرش آشیانی را
 عزیزم آنصوب پیش نهاد داعیه گشت (رای رایسنکهه و جمع
 دیگر را با فیلان نامور بیشتر رخصت مرحمت شد - و پستر
 تعینات شاهزاده سلطان مراد (که بدفعیه میرزا محمد حکیم
 مرخص شد) گردید - اواخر همین سال (که معادلت لشکر پادشاهی
 بدارالخلافت شد) او با دیگر تیوارداران صوبه پنجاب دستوری
 بدانصوب یافت - و سال سیم همراه اسمعیل قای خان بر سر
 بلوچستان ارتخاص پذیرفت - و سال سی و یکم صبیّه او بعقد
 ازدواج شاهزاده سلطان سلیم درآمد بر منزمت او افزود - و سال
 سی و پنجم بر رخصت وطن خود بیکانیر کام دل اندرخت
 و پس ازان بملازمت شتافته اواخر سال سی و ششم با جمع
 دلداران بکمک خانخانان عبدالرحیم (که سرگرم مهم تته
 بود) نامزد شد - و سال سی و هشتم چون خویش او (که پسر
 راجه رامچند بکھیل بود - و پس از فوت راجه ادرا از پیشگاه
 مکرمت بر نواخته بقلعّه باندهو تعلقه پدرش فرستادند)
 در راه از سگهاسن افتاد و بچاره گری خون گرفت اما بشمش

و شوی بے هنگام بر عارضه افزوده در گذشتم پادشاه قدر دان
بهر منزل او رفته بگونگون نوازش سربلند فرمود - پس ازان بتقریبی
از حضور جدا شد *

درین ضمن فریاد ستمگاری یکے از نوکرانش بعرض رسید
و بر طبع والا گران آمد - و او بنابر باز پرس طالب حضور گردید
رای رایسنکمه او را پنهان داشته گریختن او برگذارد - ازین جهت
چندے از کورنش بازماند - و بهتر مورد نوازش شده سورتهه
در اقطاع یافت - و تعیذات دکن گردید - او از بر خود غلطی
لخته به بیگانیر وطن خود رسیده وقت را گذرانید - و بعد ازینکه
دراغه شد در راه درنگ داشت - هرچند عرش آشیانی در مراتب
اندرز کوشید سودمند نیامد - ملاح الدین نامے از حضور تعیین
شد - که اگر بدان خدمت نمی شتابد بحضور والا بر گرداند
ناگزیر بعقبه سلطنت رسید - چون کجروی را شایسته پاسخی
نداشت چندے بار نیافت - آخر پادشاه بپاس حقوق دیرین
مفح جرائم او فرموده بر مراسم اعتبار او افزود - و سال چهل
و پنجم (که بلده برهانپور معسکر فیروزی بود - و شیخ ابوالفضل
بجانب ناسک تعیین شد) او نیز در همراهیان شیخ قرار یافت
چون در بنگاه او دایمت پسرش شورش برپا نموده بود بدین
تقریب دستوری بورت گرفت - سال چهل و ششم باز دولت
آستانبوس دریافت - و سال چهل و هشتم بهمراهی شاهزاده

سلطان سليم بمهم رانا تعین گردید . در عهد عرش آشیانی
بمنصب چهارهزاری رسیده در سال اول جلوس جنک مکانی
پنجهزاری شد *

چون پادشاه بتعاقب خسرو عازم پنجاب گردید از مامور شد
که همراه محل بیاید . بیهکم از انذای راه جدا شده بوطن
خود رفت . و سال دوم بعد معاودت پادشاه از کابل باستصواب
شریف خان امیر الامرا فوطه در گردن کرده ملازمت نمود
و سال هفتم مطابق سنه (۱۰۲۱) یک هزار و بیست و یک هجری
بعدم آباد شذافت . پسر کلانش دلپت . که در عهد اکبری
بمنصب پانصدی سرفراز بود . در سال سی و ششم در مهم تتهه
بکمک خانخانان تعین گردیده روز جنگ با آنکه جمعیت نیک
همراه داشت بذبرکهمتی از دور تماشائی بود . سال چهل
و پنجم (که عرش آشیانی بدیاردکن بودند . و مظفر حسین میرزا
بذابر پست و بلند شدن سخن با خواجگی فتحاله از کم حوملگی
راه آوارگی سپرد) او ببهانه تفحص میرزا با مردم خود از اردو
برآمده راه وطن پیش گرفت . و سال چهل و ششم پدرش
بتادیب او تعین گردید . او استدعای آمدن بحضور نمود
پادشاه رقم صفع بر نامه جرائم او کشیده فرمان طلب فرستاد
او بحضور آمد . و در سال سیوم جلوس جهانگیری باستصواب
خانجهان لودی عفو زلات او شد . پس از فوت پدر چون از دکن

آمده ملازمت نمود بعنايت خلعت و خطاب رائي سر بلند گردیده
جانشين پدر شد *

در جهانگير نامه مي نويسد که رای رايسنگهه پسر ديگر نيز
داشت سور سنگهه نام - باوجود آنکه دلپت پسر تیکه او بود
ميخواست که سور سنگهه جانشين باشد بتقريب محبتی که
با مادر او داشت - در رفته (که احوال فوتش مذکور شد)
سور سنگهه از کم خردی ظاهر کرد که پدر مرا جانشين ساخته
تیکه داده - پادشاه را این عبارت^(۲) خوش نیامد - گفت اگر ترا
پدر تیکه داده است ما دلپت را سرفراز ساختیم - و بدست
خود تیکه بر پیشانی دلپت کشیده وطن پدر بجایگزین او
مرحمت نمود - در سال هفتم جهانگیری پانصدي ذات
و پانصد سوار بمنصب افزوده شده^(۳) بکمک میرزا رستم هفوي (که
بحکومت فته نامزد شده بود) تعین گردید - در سال هشتم
چون خبر رسید (که او با برادر کوچک خود سور سنگهه مذکور
جنگ کرده شکست خورد) و مقارن آن هاشم خوستي فوجدار
آن نواحی گرفته بحضور آردن چون مکرر از قبائح سرزده بود
بیاسا رسید - بجلدوری این خدمت بمنصب سور سنگهه پانصدي
ذات و درصحت سوار افزوده شد - احوال راد سور مذکور جداگانه
بتذکار در آمده *

(۲) نسخه [ب] این خوش نیامد (۳) در [بعضی نسخه] افزوده بکمک *

• راجه رامداس کچھراوه •

پدرش اوردت نام مرد کم استعداد پریشان حال بود - در وطن خود لونی^(۲) روزگار بھر می برد - رامداس در بدو حال نوکر رایصال درباری شده خود بوسیله راجه مذکور در سلک بندهای عرش آشیانی منسلک گشته در کم فرصتها ترقی نموده بمنصب پانصدی امتیاز گرفت - و بتدریج قرب و اعتبار او افزوده در سال هیزدهم [که راجه تودرمل بکمک خانخندان و انتظام فوج او (که متوجه تسخیر بهار بود) تعیین شد] مهمات دیوانی بنیابمت راجه بدو تفویض یافت - و رفته رفته بزرگ خدمت و حاضر باشی نوعی در مزاج پادشاهی جا کرده که بیشتر عرض او منظور میشد کارسازی امرای راجپوتیه و غیره میکرد - و زرها می اندوخت - گویند حویلینے وسیع مطبوع در قاعه آگره نزدیک هتیاپول ساخته بود اما همواره در پیشخانه بچوکي پیام داشت - و چون عرش آشیانی در دلوج و خروج محل تعیین وقت نداشته گاه اندرون و گاه بیرون می آمد رامداس با دریست راجپوت نیزه در دست پیوسته حاضر و منتظر می بود *

در ایام ارتحال آن پادشاه چون خان اعظم و راجه مانسفکه در ارتفاع دولت سلطان خسرو میکوشیدند رامداس بدولتخواهی و فداریت شاهزاده سلیم مردم خود را بر خزانه و کارخانها مامور

ساخت - تا مخالف دست تصرف دراز نتواند کرد - لهذا
 در عهد جهانگیری بافروزی مذهب و مزید جاه و حشمت چهره
 کامیابی افروخت - و در سال ششم سنه (۱۰۲۰) هزار و بیست
 هجری بهمراهی عبدالله خان صوبه دار گجرات بمهم دکن تعیین
 گشته بخطاب راجگی و عنایت نغاره سر برافراخته قلعه رنتهپور
 (که از اعظم قلاع هندوستان است) بدو مرحمت شد - و مشهور
 آنست که بخطاب راجه کرن سرفرازی یافته - اگرچه در اقبال نامه
 ننوشته - چون از راه ناسک بدولت آباد شناخته از چیره دستیهای
 ملک عنبر بستوه آمده برسم هزیمت معارفت نمودند جذت مکانی
 از روی عذاب تصویر همه امرا (که درین یساق عار فرار بر خود
 هموار کرده بودند) کشیده طلبید - و هر یک را دیده چیزی
 میگفت - چون نوبت تصویر راجه رسید سر دیوان بدست گرفته
 فرمود - تو بیک تنکه یومیه نوکر رایسال بودی - بدوم تربیت کرده
 بامارت رسانید - قوم راجپوت را گریختن عیب است - حیف
 شرم خطاب راجه کرن هم نکردی - امیدوارم که از دین و دنیا
 به بهره شوی - و او را ملازمت نا کرده بمهم بنگش تعیین نمود
 راجه در آنجا در همان سال مطابق سنه (۱۰۲۲) هزار و بیست
 و در هجری در گذشت - بادشاه فرمود که دعای من کار کرد
 چه در مذهب هنود مقرر است که هر که از دریای سنده گذشته
 بهرود جهنمی میشود - در رنگه لال آباد پانزده عورت و بیست

مرد همراه دستار راجه سستی شدند *

در جود و بخشش در انوتمت نظیر و سهیم نداشت . بیک لطیفه مبلغه خطیر میداد . و بچران و باد فروش و اهل نغمه آنچه یکبار انعام میکرد آنها هر سال در همان ماه همان قدر مبلغ از خزانچی او آمده می گرفتند . احتیاج درست کردن قبض مجدد نبود . شوق ببازی چوسر بسیار داشت . تا دو شبانه روز بازی نگاه میداشت . اگر بای میداد دشنام و غصه میکرد . خصوص بر رفیق خود . و دستهای خود بزمین میزد . و بد میگفت و ^(۳) تمن داس پسرش در سال چهل و ششم اکبری از حضور بی رخصت بوطن شتافته بدل آزاری زیر دستان بر نشست بخوامش پدر حکم شد که نوکران شاه قلی خان او را بدرگاه آدرند . آن شریده سر بآریزه برخاست . و جان بچپرد . از فرزندی پیوند رام داس را غم در گرفت . عرش اشیانی به پیش خانۀ او رفته پرسش فرمود . پسر دیگرش دلپ نوابین بدیایۀ امارت برآمده در همه چیز با پدر طابق الذمل بالفعل بود . در عین شباب بعدم کده شتافت *

● راجه بامو ●

ژمیندار مؤ و پنهان اسم . که الکاٹھسم از درابۀ باری صوبۀ پنجاب پیوسته بکوهستان شمالی انصوبه . هفکامے (که

(۲) نسخه [ب] بازی موهاد (۳) در [بعضی نسخه] تمن داس .

قضیه ناگزیر جنت آشیانی روزگار را برشورانید - و فتنهای خوابیده از هر گوشه و کنار بیدار شد (سلطان سکندر سرور) که در تنگنای کوهستان پنجاب در خزیده بانتهاز قابو روزگار میکندرانید) سر بفساد برداشت - بظمت مل (که دران وقت بریاست این الکا سر اعتبار می افراخت - و در شور افزائی و افساد بیگناهی اشتهار داشت) همراهِ سلطان سکندر گشته در پی آرایش هنگامه ار شد - پس ازان (که در سال دوم عرش آشیانی سکندر را در قاعه مانکوٹ محاصره نمود - و هر روز آثار ادبار و تباهی از وجذات احوال متحصان نمایان تر میشد) ازانجا که رسم بیشتر زه یزداران هندوستان آن است (که راه یکجہتی گذاشته همه طرف را نگهبانی میکنند - و با هرکه غالب و شور افزا باشد هم رہی می نمایند) درین ولا بوسیله حیلہای زمیندارانہ آمده ضمیمه لشکر پادشاهی گشت - و پس از کشایش آن قلعه و یکسو شدن مقدمه سلطان سکندر هنگامه (که بلده لاهور مطرح الرویہ فیروزی بود) با آنکه ایذای خود آمدها اگرچه از روی اضطرار آمده باشد مستحسن نشمرده اند نظر بفتنه انگیزی و شور پستی او بپرام خان افذای ادرا قرین مصاحبت دانسته بیاسا رسانید - و تخت مل برادرش را بجای او نصب نمود - و چون مرزبانای آن دیار براجہ باسو رسیدن او همراهِ شاهراہ انقیاد و اطاعت پیموده نیکو بندگیها

بجا آوردے۔ هنگامے (کہ عرش آشیانی بعد فوت میرزا محمد حکیم و بتصرف آردن زابلستان استقرار موبهٔ پنجاب از متحتمات دانسته طرح اقامت دران ناحیه (بختند) راجه باسو از کوتاه فکری و تبه خیالی سرتابی پیش گرفت - بذابریں در سال سی و یکم حسن بیگ شیخ عمری بر سرش تعیین گشت - که اگر آن بومی اندرز نپذیرد مالش بسزا دهد - چون فوج پادشاهی به پتهان رسید راجه باسو از نوشتهٔ راجه تودرمل از خواب غفلت در آمده بهمراهی حسن بیگ بر آستان خلافت ناصیهٔ استکانت سود - پس ازان در سال چهل و یکم بما بوم نشین را بخود یادر گردانیده باز از بد گوهری سر از فرمان پذیری بر تانفت عرش آشیانی پتهان و آن نواحی را باقطاع میرزا رستم قندهاری مقرر فرموده بتادیب آن ناعاقبت اندیش دستوری یافت و آصف خان نیز بیادری همراه شد - بذاسازگاری در سردار کار سرکار تمشیت نگرفت - میرزا رستم طلب گشته چکمت سنگه پور راجه مانهنگه تعیین گردید - بندگان پادشاهی پیمان یکتادلی بخته بخدمتگری پای همک افشردند - و قلعهٔ مو را (که باستواری و دشوار کشائی مشهور و مقرر آن مغزور بود) گرد گرفتند - تا در ماه سترگ آریزه گوهر راد مردی می افروخت - آخر الامر قلعه را بسپرد - و در سال چهل و هفتم چون خبر شورش او بعرض رسید باز فوج بتنبیه او مامور شد - جمیل بیگ پسر تاج خان را

مردم او کشند - پس ازان راجه مسطور دسمک توسل بدامن شاهزاده سلطان سليم زن - تا آنکه بعرض شاهزاده رقم عفو بر جراثم او کشیده شد - باز مصدر شورش گشته در سال چهل و نهم (که شاهزاده بار دوم بملازمت پدر والا قدر پیوست) او نیز بامید استشفاع همراه ایشان آمد - اما بنابر رفور وحشت آن طرف دریا ایستاد - پیش ازان (که شاهزاده زبان شفاعت کشاید) عرش آشیانی مادهو سنگه کچهواهه را برای گرفتن او فرستاد - او خبردار شده بدر رفت - چون جنت مکانی بر تخت سلطنت متمکن گردید او بعطای منصب سه هزار و پانصدی سر بلندی یافت - و در سال ششم بمهم دکن دستوری پذیرفت و در سال هشتم مطابق سنه (۱۰۲۲) هزار و بیست و دو هجری جهان را بدرود کرد - پسرانش راجه سورجمل و راجه جگت سنگه اند - که احوال هر دو براسه ترقیم یافته *

• راجه مانکنگه •

پسر راجه بهگونمت داس کچهواهه است - بعقل درسمک و شجاعت فرادان و مزید قرب و مفرات سرآمد امرا و اعیان سلطنت عرش آشیانی بود - و از فرط اخلاص و فدویت از پیشگاه خلافت بخطاب فرزندی و گاه بمیرزا راجه مخاطب میشد و در آخر سنه (۹۸۴) نهصد و هشتاد و چهار بتادیب رانا کیکی مغرور مهور گردید - در آغاز سنه (۹۸۵) نهصد و هشتاد

و پنج در حوالی گاکنده^(۲) (که بعد چیتور آن بلده را ساخته بود) جنگ عظیم در داد - راجه رامساره گوالیری با پسران کشته شد و دران زن و خورد رانا با کذور مانسنگه در افتاده آریزشها نمود - و زخمها برداشته در بفرار آورد - راجه مانسنگه در محلات او فرود آمده فیل رامساره (که از فیلان مشهور او بود) با غنائم دیگر ارسال حضور کرد - اما چون از تاخت و تاراج آن سرزمین راجه بمردم مانع گشته عبرت عاید شد پادشاه بعتاب طلب حضور نموده چنده از مجرا ممنوع فرمود *

چون سپه داری پنجاب بر راجه بهگونت داس مقرر گشت حراست حواشی رودبار سنده بکفور تفویض یافت - سال سیم سنه (۹۹۳) فهد و نود و سه میرزا محمد حکیم برادر علائی عرش آشیانی (که مرزبان کابل بود) ودیعت حیات سپرد و کذور حسب الامر بر جناح استعجال بکابل شتافته بسکنه و قطان آنجا طمانینت افزود - و پسران متوفی میرزا افراسیاب و میرزا کیقباد را با تبعه و لحقه و عمدهای آندولت همراه گرفته بملازمت رسید - عرش آشیانی تا دریای نیلاب انتهاض نموده کذور مانسنگه را بحکومت کابل امتیاز بخشید - او بجلادت و مردانگی طایفه روشانی را (که برهزنی و قطاع الطریقین سنگ راه خیبر بودند) مالش بسزا داد - و چون راجه بیر بر در آلکای سوان

بشورش يوسف زئي فرد رفت و زين خان و حكيم ابوالفتح طلب حضور شدند اين مهم بمانصنگه تفويض يافت - و چون زابلستان بر اجه بهگوننداس قرار يافته او از سنده گذشته سونائي گشت حكومت آنجا بكنور باز گرديد - و در سال سي و دوم چون ظاهر شد (كه كنور از سرد سير بستوه آمده - و از الوس راجپوت بر عايلای زابلستان بيداد ميروند - و كنور در ستم سیدگان دیده و ري بكار نمي برد) آنملك از بر گرفته تيواش در شرقي ديار مقرر شد - و خود بمالش (وشانديان مي پرداخت - و در همين سال (كه صوبه بهار در اقطاع الوس كچهوايه قرار گرفت) كنور پداسباني آن ملك دستوري يافت - سال سي و چهارم كه پدرش در گذشت بخطاب راجكي و منصب پانجهزاري بلند مرتبه گرديد - و چون بصوبه بهار شتافت بر بنگاه پوزنمل كدهويه (كه نخوت فرشي ميكرد) شتاب آورده جاي بسيار بر گرفت او قلعه نيارست نگاهداشت - زينههار خواست - از انجا بيازش راجه سنكرام چالش نمود - او پذيره شده ديلا و قدسوات آن ديار بر گذرانيد - راجه به پتنه برگشته بر سر زاپت چروه ساخت نموده فراوان غايمت اندوخت *

و چون از سرتابان تباه سكال آن ناحيه و پرداخت در سال سي و پنج از راه جهاز كهند فوج بولايت ارديسه كشيد - و آن الكا ست كه همواره مرزبان جداگانه كار نمائني كردت - از اين

بیشتر چندی پرتاپ دیو فرمان روا بود - پور او برسنگه دیو
 از بدگوهری و تباہ دمسازی بیازش پدر برخاست - و هنگام یافته
 زهر برخوراند - و جاوید مردگی اندوخت - دران نزدیکی مکذوب دیو
 از تاذگانه آمده ملازم شده بود ازان کجروی بر آشفته در سگالش
 بادافراه شد - و چغان وا نمود که زنش بدیدن می آید - دولیهای
 سلاح آموذ بدان روش روانه ساخت - و پیشکش کالا بدست
 دریست کار دیده پردل داده بحصار در شد - و ازانجا (که
 پدر آزار دیر نپاید) کار او زود بانجام رسید - و بزرگی بود
 گرانید - (سم نبود که راجه اندوخته نیاگان و پیشین بزرگان برگیرد
 هفتاد باستانی گنجینه را قفل بر شکست - و نهادند چندین گذشتگان
 برگرفت - اگرچه دست بخشش بر کشود لیکن از فرمان پذیرمی
 خرد سر باز زد - و بطبیعت پرستاری گردن بر نهان - سلیمان
 کرزایی (که هر بنگاه مسلط شده بود) بایزید پسر خود را
 از راه جهاز کهند بیازش آنماک فرستاد - و اسکندر خان اوزبک را
 (که از عرش آشیانی بغی نموده نزد او شتافته بود) همراه داد
 راجه از تن آسانی دو فوج بسرداری جهت رای و درگا تیج
 بجنگ تعیین کرد - آن حرام نمکان با سران فوج ساخته بکارزار
 خداوند باز گردیدند - سخت آویزشها زد داد - راجه بذاکامی

(۲) در [اکثر نسخه] بایزید (۳) در [بعضی نسخه] جهت رای (۴) در

[بعضی جا] درگه پنج آمده .

تن در داده بایزید را دید - بدستیاری او سترگ بیکار چهره
بر افروخت - راجه و جهیمت رای بمردانگی نقد زندگی سپردند
و مرزبانی بدرگاتیج باز گردید - سلیمان او را بدستان سرائی نزد
خود آورده از هم گذرانید - و بران ملک چیره دست آمد *

در صوبه داری مذمخ خان خانخانان و خانجهان ترکمان بمباره

ازان ملک بر قلمرو افزود - از پراگندگی امرای بنگاله قتلوی

لوحانی بران ملک چیره گردید - چون راجه درین سال

بدان دیار در آمد قتلو بپرخاش برخاست - با آنکه چشم زخمی

بفوج پادشاهی رسید راجه پا افشوده دست بر نداشت - نگاه

قتلو (که بیمار بود) در گذشت - و عیسی وکیل او نصیر

خان پور خرد ادرا بسری برداشته با راجه آشتی پیش گرفت

راجه بتکده جگناته را با توابع بخالصه ضبط کرده بهار

برگشت - و آن پرستشگاهست از مشاهیر معابد هندوستان

در شهر پرسوتم بر ساحل دریای شور - نزد او بیکر کشن و برادر

و خواهر او از صمدل برساخته اند *

گویند پیشتر ازین بچهار هزار سال در کمره راجه اندر من

مرزبان نیلگر پربت برهنمونی آگاه دے (که ایزد جهان آفرین را

بدین مکان نظر خاص است) بزرگ مصره آباد کرد - راجه را

شبیه بخواب نمودند - که در فلان روز چو بے بدرازی پنجاه و دو

انگشت و عرض یک و نیم دست خواهد آمد - آن پیکر خاص ایزدی ست - برگیرد - و بخانه در بسته هفت روز نگاه دارن بهر صورتیکه برآید درین خانه داشته محراب پرستش بر سازد همچنان در بیداری یافت - آنرا جگناته نام نهاد - گویند کالا بهار نوکر سلیمان کرزانی چون برین دیار چیره دستی یافت آن چوب را در آتش انداخت - نسوخت - سپس در دریا افکند باز بر آوردند - گویند آن پیکر را هر روز شش بار بر شویند - و تازه رخت پوشانند - و پنجاه شصت زنار دار استاده خدمتگاری کنند - و هر بار (که شیطان بزرگ برکشیده پیش آن صورت آورد) تا بیست هزار کس بهره از اوس برگزینند - و از ابه شازده پایگی بر سازند - و بر سوار گردانند - و بدارند هر که آنرا بکشد از نکوهیدگی پاک گردد - و سختی روزگار نبیند - و از فرادان خارق عادت برگزینند *

بالجملة تا عیسی و کیل قتل زنده بود پاس پیمان راجه نگاه میداشت - پس ازو خواجه سلیمان و خواجه عثمان پسران قداو عهد را بر شکسته سرشورش برداشتند - راجه در سال سی و هفتم باستیصال آنها و کشایش آن مالک کمر همت چست بست سعید خان صوبه دار بنگاله نیز پیوست - به پیکارهای سخت آنها آردا دشت هزیمت گشته پناه راجه رامچند (که زمیندار عمده آن ملک بود) بردند - اگرچه سعید خان بنگاله برگشت اما راجه دست

از تعاقب نكشیده سازنگ گدھے را (كه پناه جا اندیشیده بودند)
 محاصره كرد - ناچار راجه را دیدند - در سرکار خلیفه آباد جاگیر
 بآنها تن نموده در سنه (۱۰۰۰) هزارم هجری ملك اردیسه
 ضمیمه ممالک محروسه گردید - و در سال سی و نهم سنه (۱۰۰۲)
 هزار و دو هجری (كه سلطان خسرو را بمنصب پنج‌هزاری و اقطاع
 اردیسه برنواختند) راجه باثالیقی او اختصاص گرفته بجایگیر
 بنگاله و پاسداری آندیار دستوری یافت - و راجه بحسن تدبیر
 و نیروی شمشیر سرزمینهای بسیاری از ولایت بهائی و زمینداران
 دیگر گرفته داخل ملك پادشاهی ساخت - و در سال چهارم
 سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم هجری نزد آك محل جائی پسندید
 كه آسیب كشتی بدو كمتر رسد - شیرشاه نیز این مكان را
 خوش كرده بود - بلده حاكم نشین اساس گذاشته باكبرنگر موسوم
 ساخت - راج محل نیز نامزد - و در سال چهارم و یکم اچھمی فراین
 زمیندار كوچ (كه آباد مالمه سمت شمالی گه‌وڑه گهات - در صد
 كوه طول - و چهل تا صد عرض) راه اطاعت پیموده براجھ
 ملاقات كرد - و همشیره خود را براجھ داد *

سال چهارم و چهارم سنه (۱۰۰۸) هزار و هشت هجری
 (كه عرش آشیانی عزیمت دكن نمود - و شاهزاده سلطان سلیم
 بصوبه اجمیر بمالاش راجا دستوری یافت) راجه را با بحالی
 حكومت بنگاله همراه شاهزاده تعیین كردند - چون دران ایام

عیسی (که بزرگ بومی بنگاله بود) فرود شد راجه یثاق آن ولایت
 آسان بر شمرده جگت سنگه پسر کلان خود را بیاسبانی فرستاد
 جگت سنگه در راه زندگی بسپرد - مها سنگه پور او را (که
 خردسال بود) به بنگاله روان کرد - در سال چهل و پنجم خواجه
 عثمان پسر قتلو سر فساد برداشت - مردم راجه سهل انگاشته
 بآویزه برآمدند - چشم زخمی رسید - اگرچه بنگاله از دست
 نرفت اما بسیار جاها متصرف شدند - شاهزاده سلطان سلیم
 (که از تن آسانی و باده پیمائی و بد همنشینی مدتی در اجانب
 بسر برده تا اودیپور شتافت) هذوز مهم انجام نگرفته بمسیم
 خود سرب نموده خواست خود را به پنجاب رساند - که
 ناگاه شورش افغانان بنگاله بلند آوازه شد - راجه مانسنگه
 بدان سو رهنمائی کرد - اما باغواي واقع طلبان شاهزاده بضبط
 آگره زد آردن - مریم مکازی برای بند پذیرمی او از قلعه سوار
 شدند - شاهزاده بخجالت از چهار گروهی دارالخلافه عدنان تاب
 گشته کشتی سواره راه آله آباد گرفت - راجه ابتدا از شاهزاده
 جدا شده بمالش بد گوهران بنگاله رهگرا گشته نزدیک شیرپور
 با مخالفان در آریخته بر شکست - میر عبد الرزق معموری
 بخشعی صوبه بنگاله (که دستگیر شده بود) در معرکه با طرق
 و زنجیر بدست آمد - و پس ازان (که از بند رست آن مملکت
 خاطر جمع ساخت) بحضور رسیده بمنصب هفت هزاری

هفت هزار سوار (که در آن وقت هیچ امیر عمده زیاده بر پنجهزاری نمی شد - مگر بعد ازین میرزا شاهرخ و میرزا عزیز کوکه نیز بدین برآمدند) سرفراز گردید - و در ایام ارتحال عرش آشیانی با اتفاق میرزا کوکه در فکر سریر آرائی سلطان خسرو (که در زعم مردم رتبه ولیعهدی داشت) افتاد - اما جنت مکانی ببحالی بنگاه و رخصت تعلقه مستمال ساخته بجانب خود کشید و پس از جلوس جهانگیری بدان حکومت شتافت - اما در همین سال از بنگاه تغیر شده چندی به تنبیه سرکشان رهتاس مامور بود - از آنجا بحضور رسیده در سال سیوم بوطن دستوری یافت که سرانجام یورش دکن نموده بکمک خانخانان بدان دیار شتابد - مدتی در دکن بود - همانجا در سال نهم جهانگیری باجل طبیعی در گذشت - شصت کس با وی در آتش سوختند *

راجه در حکومت بنگاه عجب ثروت و دولتی و طرفه ساز و سرانجام بهم رسانید - که بااد فروش او صد فیل داشت و همه سپاه بیش علاوه - از نوکران معتبر بسیار - که هر یک سر و سرداری بود - گویند در آن هنگام (که مهم دکن بخانجهان لودی باز گردید) پانزده پنجهزاری صاحب علم و نقاره (مثل خانخانان و راجه مانسنگه و میرزا رستم صفوی و آصف خان جعفر و شریف خان امیرالامراء) و از چهارزاری تا صدی یکزار و هفتصد منصبداران کمکی بودند - چون ببالا گهاک

از فقدان غله قحط و غلا بمرتبۀ انجامید (که سیره بیک روپیه آرد پیدا نمیشد) روزی راجه سردیوان برخاسته بالحاح گفت - که اگر من مسلمان می بودم هر روز یک وقت طعام با شما تناول میکردم - چون ریش سفید همه ام بهای برگ تذبول از من قبول کنند - پیش از همه خانجهان دست بر سر گذاشته گفت - مرا قبول است - دیگران نیز قبول کردند - (راجه یکصد روپیه به پنجهازاری و باین حساب تا صدی یومیه قرار داده هر شب زر در خریده کرده بالای آن نام آن شخص می نوشت و بهر یک می فرستاد - تا سه چهار ماه (که این سفر منقضی شد) هرگز نماند ندهود - و بمردم اردو تا رسیدن رسد اجناس را بفرخ آنبیر می فروخت - گویند رانی کزور منکوحه راجه (که مدبره عاقله بود) از وطن سربراه کرده می فرستاد راجه در سفرها بجهت مسلمین حمام و مسجد از پارچه ایستاده میکرد - و یک وقت طعام بهمه متعینه می فرستاد *

گویند روزی سیده با برهنه در رجحان اسلام بر دین هفود ببخت درآمد - و راجه را حکم گرفتند - راجه گفت من اگر ترجیح اسلام نمایم خواهند گفت که بنا بر خوشامد پادشاه وقت است - و اگر عکس آن گویم محمول بر جانب داری خواهد شد - چون آنها مبالغه کردند راجه گفت مرا علم نیست

اما دین هنود (که چندین مدت است) اگر همه صاحب کمال
مذهب باشد همین که مرد سوختند - و ببادش دادند - اگر کسی
شبها آنجا رود بیم آسیب جنّه است - و در اسلام در هر قصبه
و شهر چندین بزرگان آسوده اند - که یزار و یتبرک در میان است
و اقسام مجالس منعقد *

گویند در وقت رفتن بنگاله در منگیر بصحبت شاه دولت
نامه (که از صاحب کمالان آنوقت بود) رسید - شاه فرمود باین
همه دانش و فهمید چرا مسلمان نمیشوی - راجه عرض کرد که
در کلام الهی واقع شده * ختم الله علی قلوبهم * اگر بتوجه شما
قفل شقاوت از سینّه من برداشته شود فوراً مسلمان میشوم - و یکماه
باین امید توقف کرد - چون اسلام نصیبه اش نبود سود نامود
و لله در قائل *
* شعر *

* فیض درویشان چه در یابد دل آسوده را *

* مس چو باشد کشته بے حاصل ز فیض کیمیاست *

گویند راجه مانسنگه هزار و پانصد حرم داشت - و از هر یک
در پسر سه پسر بهم رسید - اما همه در حیات پدر زندگی
بمچوردند - مگر راجه بهار سنگه - او هم از باده پیمائی بافراط
بعد از پدر زود در گذشت - علیحدّه مذکور شده *

• راجه راجسنگه کچهواغه •

پسر راجه اسکرن برادر راجه بهارامل است - چون راجه

بهارامل مورد نوازش بے پایان عرش آشیانی گردید هر یک از خویش و اقارب او بقدر حال ترقی کرد - راجه اسکرن سال بیست و دوم همراه صادق خان به تغبیه راجه مدھکر نامزد شد و سال بیست و چهارم بمرافقت راجه تودرمل بصوبه بہار تعین گردید - و در سال سیم بمنصب ہزاري افتخار از دوخت و در همین سال همراه خان اعظم کوکھ بیساق دکن دستوری پذیرفت - چون پادشاہ سال سی و یکم دو امیر بہر صوبہ تعین فرمود صوبه آگرہ بنام او و شیخ ابراہیم قرار یافت - و سال سی و سیوم همراه شہاب الدین احمد خان بمالش راجه مدھکر روانہ شد - و بوقت موعود درگذشت - راجھنگھہ بخطاب راجگی و منصب در خور سرعزت برافراختہ مدتہا تعینات یساق دکن بود - پس ازان (کہ حسب استدعای او فرمان طلب صدور یافت) سال چہل و چارم بدولت استانبوس پیوست - پستہر بقلعہ داری گوالیار سربلند گردید - سال چہل و پنجم در ایامی (کہ پادشاہ متوجہ محاصرہ قلعہ آسیر بود) بحضور آمدہ بمسجدہ نیاز جدید خود را روشن ساخت - و سال چہل و ہفتم باتفاق رای رایان پتر داس بتعاقب بر سنگھدیو بندیلہ (کہ دزدانہ بر سر راہ آمدہ)^(۲) شیخ ابوالفضل را بقتل رسانیدہ بود) ماسور گردید - و چون در استیصال طایفہ بندیلہ ترددات شایستہ و مساعی جمیلہ

بکار برد سال پنجاهم باضافهای متواتره بمنصب چهار هزارى سه هزار سوار و عذایت نقاره فایز گشت - در سال سیوم جنت مکانی بدکن رخصت یافت - و سال دهم مطابق سنه (۱۰۲۴) هزار و بیست و چهار هجری درانجا فوت نمود رامداس پسراد بمنصب هزارى چهار صد سوار سرفرازی یافت و سال دوازدهم بخطاب راجگی ممتاز شد - و اواخر همین سال از اصل و اضافه بمنصب یکهزار و پانصدی و هفتصد سوار سربلند گردید - یکی از نبائر او (که پرسوتم سنگه نام داشت) سال ششم جلوس فردرس آشیانی بریقه اسلام در آمده موسوم بمعدتمند گردید - و بعطای خلعت و اسپ و زر نقد مورد عاطفت گشت *

• راجه رایسال درباری •

پدرش راجه سوچا پسر راجه رای رایمل شیخارت است که حسن خان سور پدر شیرشاه مشهور در بدو حال نوکر او بوده ^(۲) در کچهواهه دو فرقه اند - یکی راجارت - که میرزا راجه مانسنگه ^(۳) و نیاکان او اند - دوم شیخارت - که راجه لونکرن و راجه رایسال و اقران او باشند - گویند یکی از اسلاف آنها را فرزند نمیشد درویشے بسروقت او رسید - و بر احوالش بخشوده بوجود مآورد مبشر ساخت - بعد چندی بیمن دم گیرای آن بزرگوار

(۲) نسخه [ب] یکی جارت (۳) نسخه [ب] شیخارت •

پسرے کرامت شد - مسمی بشیخ نمودند - و اولاد او بشیخاوت
موسوم گردید * غ

راجه رایسال بدستیاری اقبال منظور نظر عرش آشیانی شده
بقرب و اعتبار از همسران برقرری اندوخت - و چون آثار
نیکو منشی و مزاج دانی از چهره احوالش پیدائی گرفت
روز بروز براعتمان افزوده مدار و اختیار حرم سرای پادشاهی
بر رای (زین راجه تفویض یافت - در تاریخ اکبری منصب او را
تا سال چهل هزار و دریست و پنجاهی نوشته - ظاهرا در آن وقت
این قسم مناصب معمول بود - بعد ازان قرار یافته باشد که
هزاری و مافوق او را کمتر از پانصدی اضافه ندهند - در زمان
جنت مکانی بر منصب و امارت راجه رایسال افزوده تعیین دکن
گردید - و مدتی گذرانیده همانجا زندگی بسپرد - عمر هم دراز
یافته - بیست و یک پسر داشت - و هر یک ازینها کثیر اولاد
بود - و چون او در بسق دکن بخدمات پادشاهی قیام داشت
مادهوسنگهه و غیره نبائرش از خود سری و تبه خیالی جمع
ارباش و زنون فراهم آورده ولایت حد خود را (که عبارت از کهندار
و غیره متصل آنبیر است) بزبردستی متصرف شدند - متها داس
بنگالی (که متدین و از خط و انشا بهره داشت - و صاحب
اختیار سرکار راجه بود - و از جانب او در دربار پادشاهی سعادت
حضور می اندوخت) از حسن رای لطف تدابیر بکار برده باره

ملک از سمت متغلبان برآورد - و پس از فوت راجه از پسرانش راجه گردهر و غیره دوسه کس برشادت و راجگی نام برآوردند باقی پسران و پسرزادهای او (که جم غفیر بودند) در وطن بعنوان زمینداران بسر برده اکثر بقطاع الطریقی و مفسدی میگذرانیدند *

* رانا سکرا *

پسر رانا اودیسنکه بن رانا سانکا است - چون برادرش رانا پرتاپ با عرش آشیانی دادمی مخالفت می پیمود او در بملازم پیشگی آورده بمنصب دو صدی شرف امتیاز یافت در سال اول جلوس جنت مکانی بانعام دوازده هزار روپیه منتظر شده همراه سلطان پرویز بهم رانا تعیین گردید - در آخر همین سال با جمعی به تنبیه دلپت بهورایه نامزد گردیده مظفر و منصور گشت - در سال دوم بمنصب دو هزار پانصدی ذات و هزار سوار علم عزت برافراخت - در سال یازدهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار سوار مرتقی گردید *

* راجه مها سنکه *

داد راجه جگت سنکه بن کدور مانسنکه کچهواسه - پس از فوت پدر بجانشینی پدر کلان خود افتخار اندرخته بحکومت بنگاله مرخص گردید - در سال چهل و پنجم جاوس عرش آشیانی (که افغانان بنگاله هنگامه آرا گردیدند) از مغیر السن بود

پرتاب سنگه برادر راجه مانسنگه (که مدار کار او بود) از سهل انگاري رعایت احتیاط از دست داده در بهدرک عرصه رزم آراست - چون افغانان غالب آمده راجپوت بسیار بعدم شتافت مها سنگه قائم نتوانست ماند - و سال چهل و هفتم (که جلال کهوکردال و قاضي مؤمن در مضافات صوبه مذکور غبار فتنه برانگیخته بودند) او در تنبیه آنها آثار جرأت ظاهر نمود سال پنجاهم بمنصب در هزاري سه صد سوار سرفرازي یافت سال دوم جهانگیری با فوج بهم بنگش تعیین یافت - سال سیوم خواهر او را هشتاد هزار روپیه ساچق فرستاده داخل محل کردند - راجه مانسنگه شصت فیل بطریق جهاز گذرانید - سال پنجم بعزایت علم سر بلذدی اندوخت - و در همین سال به تنبیه بکرماجیت زسیفدار باندھو (که بغی و زبده بود) تعیین گردید سال هفتم اضافه پانصدی ذات پانصد سوار یافت - و بعد فوت مانسنگه چون پادشاه بظاہر و فور توجه بر بہاؤ سنگه او را کلانتر قوم ساخت بتلافی آن پانصدی ذات بر منصب او افزوده خلعت و خنجر مرصع برای او فرستاد - و ولایت باندھو در انعام او مقرر شد - سال دهم بخطاب راجگی و عزایت نقاره چہرہ ناموزی برافروخت - سال یازدهم باضافه پانصدی ذات پانصد سوار درجہ ارتقا پیمود - سال دوازدهم مطابق سنہ (۱۰۲۶)

ہزار و بیست و شش ہجری در بالاپور ولایت برار با بعدم خانہ

کشید - پهرش میرزا راجه جیسنگهه است که احوال او جداگانه
و تمزده کلک و تافع نگار شد *

* راجه سورجمل *

پسر کلان راجه باسو سمت - چون از بد سگالی و آشوب طلبی
پدر را از خود سرگران داشته آخرها راجه بنا بر توهمی (که از
کردار ناهنجار او بهم رسانیده بود) زندانی ساخت - پس
از فوت راجه چون در پسر دیگرش (شده احساس نمیشد ناچار
جنت مکانی جهت انتظام سلسلهٔ زمینداری و پاسبانی آن الکا
سورجمل را بخطاب راجگی و منصب در هزاری برنواخته محال
زمینداری را بازر و سامانی (که از سالها اندوخته پدرش
بود) بے سهم و شریک بدو مرحمت فرمود - و بهر اعی مرتضی
خان شیخ فرید (که بتسخیر قلعهٔ کانگره مامور شده بود)
دستوری یافت - چون بمساعی شیخ کار بر متحصنان بدشواری
کشید او دهد که صورت فاتح عنقریب نمودار است - در مقام
ناسازی و کار شکنی در آمده پردهٔ آزر از میان بر گرفت
و با مردم خان مذکور بمنازعت و مخاصمت برخاست - مرتضی
خان بحضور نوشت - که آثار بغی و نادرالتخواهی از وجنات
حال سورجمل ظاهر است - چون بنا بر بودن مثل مرتضی خان
سردار عمده با لشکر گوان دران کوهستان بتقریب فتنه و آشوب

نیارسم پرداخت نمود - که مرتضی خان بتحریریک ارباب غرض با من
 سوہ مزاجی بهم رسانیده - و بعضیان و بغی متهم نموده
 در فکر برانداختن من است - امید که باعث حیات و سبب
 فجات این برگشته بخت شده بدرگاه والا طالب فرمایند
 مقارن این حال در آغاز سال یازدهم مرتضی خان بساط زندگی
 در پیچید - و قلعہ در عقدہ توقف افتاد - او حسب الالتماس
 شاهزادہ بحضور رسیده مشمول عوطف گردید - و در همان ایام
 بهمراهی شاهزادہ بمهم دکن رخصت یافت - و پس از معاودت
 ازان یساق وسائل برانگیخته متصدی فتح کانگرہ گشت - هرچند
 انرا دران کوهستان باز راه دادن از آئین حزم و احتیاط دور
 بود لیکن چون آن مهم باختیار شاهزادہ مفوض شده ایشان اورا
 با شاه قای خان محمد تقی بخشعی سرکار خود بدان مهم تعیین
 نمودند - همین که بمقصد پیوست با شاه قلی خان آغاز ستیزه
 نموده بشاهزادہ نوشت که صحبت من با او راست نمی آید
 و این کار ازو متشی نمیشود - اگر سردار دیگر مقرر فرمایند فتح
 این قلعہ بسهولت میسر است - لهذا شاه قای خان را بحضور
 طالب داشته راجہ بکرواجیت (که از عمدهای دولت شاهی بود)
 با فوج تازه زور رخصت یافت *

سوزجمل تا رسیدن راجہ فرصت غنیمت شمرده بخدمت

جمعی از بندهای درگاه را ببهانه آنکه مدتها یساق کشیده
 به سامان شده اند رخصت نمود - که بمحال جاگیرهای خود
 شتافته تا آمدن راجه بسامان خود پردازند - و پس ازین تفرقه
 آن قابو طلب آثار بغی و فساد ظاهر ساخته دست تعدی و تطاول
 دراز نمود - و اکثری از پرگنات دامن کوه را (که بجایگزیر
 اعتماد الدوله مقرر بود) تاخته از نقد و جنس هرچه یافت
 متصرف گردید - سید صفی بارهه با بقیه کمکیان (که با وصف
 رخصت او هنوز بجایگزیر خودها نرفته بودند) با جمعی از خویشان
 پای همدیگر افشوده شربت شهادت چشید - و برخی زخمی
 گشتند - و بعضی بتک پا خود را بگوشه سلامت کشیدند *

چون آخر سال سیزدهم راجه بکرماجیت بدان حدود پیوست
 آن مدبر حیلہ ساز خواست - که به تیتال و گربزت روزی چند بحر
 آرد - راجه (که از حقیقت کار آگهی داشت) بمسخر او نپرداخته
 قدم جرأت و جلالت پیش نهاد - سورجمل از بخمک برگشتگی
 به آنکه بزرگی معامله او رسد از غایمک جسارت و دایری
 بجنگ صف اقدام نمود - و باندک زد و خوردی مردم بسیار
 بکشتن داده راه آراگی سپرد - و قلعه مؤر مهری (که اعتضاد
 قوی از بود) به تعب بدست آمده مالک (که ابا عن جد
 بار (سیده بود) همی سپر عساکر پادشاهی شد - و او بحال
 تپاه بگریوهای دشوار پناه برده خاک مذلت و خواری

بر فرق رزگار خود بیخمت - و در همان آوارگی رخت ادبار
بمقر سقر کشید *

* واجه سرچسنگه و اتهور *

بسر اودیسنگه عرف مونه راجه بن رای والدیو زمیذدار
مازدار اسمت - که آلكائے سمت از صوبه اجمیر - درازا صد كروه
و پهنا شصت - سرکار اجمیر و جودهپور و سروهي و ناگور
و بیکانیر داخل آن - رای مذکور از راجهای معتبر هندوستان
بود - و بكثرت جمعیت و سامان معروف - گویند چون
معزالدین سام از کارزار پتهورا^(۲) و پرداخت^(۳) بیکار جیچند راجه
قلوج در سر گرفت - راجه در گریز پائی بگنگ در شده بسیلاب
نیستی رفت - نژاد او بناکامی افتاد - سهیا برادر زاده او^(۴)
در شمس آباد می بود - او نیز با بسیاری بعدم سرا رخت
کشید - سه پسر او سوایک و اسواتاما و اچهه عزم گجرات نمودند
و در یالی^(۵) نزدیک هوجت چندے بر آسودند - دران هنگام قوم میذه^(۶)
بتاراج سکنه آنجا (که گروه برهمن بود) رسیدند - اینها برآمده
داد مردانگی داده بر شکستند - برهمنان بنیایشگری پیش آمدند
و گود ناگامی شصت و شو یافت - چون اسباب فراهم شد

(۲) در [بعضی نسخه] پتهورا (۳) نسخه [ب] هوای تمخیر ملک

بیکارهی چند (۴) نسخه [ب] برادر او (۵) در [بعضی نسخه] یالی

(۶) یا منیه باشد *

چابکدستی بگار برده ولایت کهیر از قوم کوهل بر آوردند
 سوتیک جدا شده ایدر را از میزده بگرفت - و آنچه بیکلانه رفته
 آن ملک را از کوی بتصرف خویش در آورد - و نژاد اینها
 دران ملک جا گرفت - اسوتها ما (که در مازدار ماند) رفته رفته
 کار فرزندان او بلندی گرا شد - رای مالدیو شازدهم پور
 اوسمت - پس از فوت او چندر سین پسر کوچکش جانشین
 گشت - سال پانزدهم جلوس عرش آشیانی (که پادشاه باجمیر
 شتافته بعد فراغ زیارت عطف عذان بجانب ناکور نموده
 به بند و بعت آن ناحیه توجه داشت) ملازمت خسروانی
 دریافت - و سال نوزدهم چون خبر سرتابعی او بعرض رسید
 جمع از امرا به تذبیه او تعیین شدند - و کله برادرزاده او (که
 در شهر سوخت می بود) از تعاقب امرا بمعجز گرائیده
 بلشکر پادشاهی پیوست - و چون فوج پادشاهی مهاوارا تاخته
 بمحاصره قلعه سوزانه پرداخت فوجی دیگر بتادیب او نامزد
 شد - او خود را بشعاب جبال کشید - و سال بیست و یکم کله
 برادر زاده او باز جمعیت فراهم نموده قلعه ونکور مستحکم
 ساخت - و شهیداز خان کنبو رفته مستخر نمود - و سال بیست
 و پنجم جلوس (که چندر سین گرد فتنه برانگیخت) از دست

(۲) در [بعضی نسخه] ایدر را (۳) نسخه [ب] منه (۴) نسخه [ب]

سوانه (۵) نسخه [ب] جمع (۶) در [بعضی نسخه] دیکنور *

پاینده خان مغل (که باتفاق دیگر جاگیر داران به تنبیه او تعیین شده بود) شکست یافت - اما اودیسنگه عرف موته راجه بصغای ارادت حلقه بندگی در گوش کرده مان متی نامه مبیّه او در عقد سلطان سلیم در آمد - که از بطن او سلطان خرم متولد شده - پستور مومی الیه بیش از بیش مورد عنایت پادشاهی گردیده بعطای جوده پور وطن او در جاگیر سر باذدی اندوخت - سال بیست و سیوم بهمراهی صادق خان به تنبیه راجه مدهکر بوندیاه نامزد گشت - سال بیست و هشتم باتفاق میرزا خان بن بیرام خان جهمت تصفیّه گجرات و فرو نشاندن هنگامه مظفر خان گجراتی دستوری یافت - سال سی و هشتم بتادیب زهیندار سروهی شرف ارتخاص پذیرفت - سال چهارم فوت کرد - بمنصب هزاری رسیده بود - چهار زن با او در آتش وفا سوختند - پس از فوت او پسرش راجه سورجسنگه بمنصب درخور سرفراز شد *

چون شاهزاده سلطان مراد بایالم گجرات نامزد گردید مشار الیه نیز بتعییناتی آنجا فرار یافت - در سال چهل و دوم از آنجا (که اکثر جاگیر داران گجرات بهمراهی شاهزاده سلطان مراد بیساق دکن رفته بودند - و بهادر پسر کلان مظفر گجراتی همه از او باش فراهم آورده بتاخت قصبات و قریات پرداخت) مشارالیه بقصد پیکار از احمد آباد شتافت - مغرب

طرفین آراسته شد - اما بهادر بے جنگ همت بای داده راه
 گریز سپرد - و چون بعد فوت سلطان مراد سلطان دانیال
 بیالت دکن نامزد شد مشارالیه همراه سلطان مذکور تعینات
 گردید - در سال چهل و پنجم باتفاق دولت خان لودی
 بتادیب راجو دکنی از پیش شاهزاده نامزد شد - و سال
چهل و هفتم همراه خانخانان عبدالرحیم به تنبیه خداوند خان
 حبشی (که در سرکار پانهری و پالم غبار فساد انگیزه بود)
 دستوری یافت - و چون دران صوبه مصدر خدمات پسنجیده
 گردیده بود سال چهل و هشتم حسب التماس شاهزاده دانیال
 و خانخانان بعزایت نقاره کوس ناموری فواخت - و سال سیوم
 جلوس جهانگیری سعادت ملازمت دریافته سال چهارم از اصل
 و اضافه بمنصب چهار هزاری ذات دو هزار سوار کامیاب گردید
 و با منصبداران دیگر بمک خانخانان صوبه دار دکن تعین شد
 و سال هشتم در رکاب سلطان خرم بهم رانا شتافته و پستر
 بهمراهی شاهزاده مزبور بیساق دکن تعین یافته سال دهم
 باز بهضور آمده بعد حصول ملازمت بمنصب پانجهزاری
 برنواخته شد - و پس از واقعه کشن سنگه برادرش بتفصیل
 (که در احوال نامبرده رقمزده کلک اخبار سلک گردیده) بوطن
 رخصت دو ماه یافت - بعد ازان باتفاق گجھنگه پسر خود
 باستلام عتبه خلافت چهره برافروخته بدکن دستوری پذیرفت

در سال چهاردهم مطابق سنه (۱۰۲۸) هزار و بیست و هشت
هجری همان جا باجل طبعی سفر عدم آباد گزید - پسرش
راجه گجسنگمه است - احوالش جداگانه نگارش یافته *

• راجه بکرماجیت رای رایان •

سندرداس نام برهنه بود - در سرکار شاهزاده ولی عهد
شاهجهان در زمره اهل قلم انتظام گرفته برشد و کار طلبی
بمیرسامانی امتیاز یافت - و بعلو فطرت و سمو همت مصدر
کارهای شگرف گشته از قلم بشمشیر فزازدستی نمود - و در
مهم رانا با فوج جرار بتاخت و تاراج آن ملک پرداخته لوازم
نهب و غارت و اسر و قتل از قرار واقع بجا آورد - و رانا
بوسیله او گردن ارادت بربقه اطاعت گذاشته ملازمت شاهي
دریافت - رای سندرداس از پیشگاه خلافت در پاداش این
فیکو خدمتگاری باضافه منصب و خطاب رای رایان اختصاص
گرفت - و چون مرتبه اول شاهزاده بمهم دکن دستوری یافت
اورا باتفاق افضل خان باندروز پذیري و اخلاص گزینی ابراهیم
عادل شاه به بیجاپور کھیل فرمود - او آنخدمت را بعنوان شایسته
بتقدیم رسانیده پانزده لک روپیه از نقد و جنس پیشکش
گرفت - و دو لک روپیه را (که عادل شاه بدر تواضع کرده بود)
لعل بوزن هفده مثقال و پنج و نیم سرخ (که در آب و تاب
و سنگ و رنگ و صافی و شفافی نظیر نداشت) از بذور کوه

بعدست آورده بوقت ملازمت بشاهزاده گذرانید - و شاهزاده
 سرآمد پیشکش خود ساخته بظفر پدر والا قدر در آورد - راجه
 بضافه منصب و خطاب راجه بکراجیت (که در هندوستان
 عمده ترین خطایها سمک) فرق عزت برافراخت *

چون درین سال آخر سده (۱۰۲۶) هزار و بیست و ششم
 صوبه گجرات در تیول شاهی مقرر گشت راجه بگیاپت شاهزاده
 بحکومت آن دیار نامور گزید - و فوجی بر سر جام و بهاره
 (که از زمینداران عمده صوبه گجرات اند) کشید - حدود
 ملک اولین یک طرف ولایت سورتیه و دیگر جانب بدریای
 شور پیوسته - دومین ساحل دریای شور سمت مملکت تته
 واقع شده - هرکدام صاحب جمعیت است - و هرکه بمرزبانی
 آنجا بر نشیند جام و بهاره نامزد - درین مدت بدیدن هیچ یکی
 سلاطین نیامده بودند - بکارپردازی راجه ایل گشته در احمدآباد
 باستان بوس جفت مکانی رسیده پیشکشها گذرانیدند - چون
 سورجمل ران راجه باسو (که بتسخیر قاعه مانگره تعیین
 شده بود) مصدر طغیان و فساد گردید راجه در آخر سال سیزدهم
 با فوجی از بندهای شاهی و جمعی از ملازمان پادشاهی مثل
 شهباز خان لودی و غیره بتسخیر آن موئل مذبح (که
 کمند تسخیر هیچ یکی از سلاطین دهایی بر شوفاخت آن نرسیده)

رخصت یافت - راجه نخستین مالش سورجمل پیش نهاد
 عزیمت ساخته بر سر او شتافت - و او را بانگ زد و خورد
 آذاره دعوت فرار ساخته قلعه مؤ و مهری (که مسکن و مقر
 آن مدبر بود) برکشوده محال زمیندار می او را پی سپر عساکر
 فیروزی نمود - و در جلدوی آن بمرحمت نقاره کوس ناموری
 نواخت - و بمساعی جمیله در سال شانزدهم شوال سنه (۱۰۲۹)
 هزار و بیست و نهم هجری بمحاصره قلعه کانگره (که شهر آن
 بنگرکوت موسوم است) پرداخته در تضییق محصوران کوشید
 چون کار بدشواری کشید غره محرم سنه (۱۰۳۰) یک هزار و سی
 یس از یکسال و دو ماه و چند روز امان خواسته قلعه سپردند *
 این قلعه بدشوار کشائی و محکمی شهره آفاق است - شمالی
 لاهور میان کوهستان واقع شده - زمینداران ولایت پنجاب را
 اعتقاد آنست که از تاریخ اساس این قلعه جز خدای جهان آفرین
 آگاه نیست - و درین مدت این قلعه از قوم بقوم دیگر
 انتقال نموده - و بیگانه دست تسلط بر او نیافته - از سلاطین اسلام
 سلطان فیروز شاه با همه شوکت و استعداد متوجه تسخیر او گشته
 مدتی محاصره نمود - چون یقین کرد (که افتتاح آن قلعه از محال
 است) بملاقات راجه خوسد گشته دست ازان باز داشت *
 گویند راجه سلطان را با جمعی بضیافت اندرون قلعه برد

سلطان براجہ گفت کہ آردن من بقاعہ بعید از احتیاط است^(۲)
 اگر این جماعتی کہ ہمراہ من اند قصد تو نمایند و قلعہ بتصرف
 آرند چارہ چیم؟ - راجہ بمردم خود اشارہ کرد - فوراً جوق
 در جوق مسلح از کمین جاها برآمدند - سلطان متوہم گردید - راجہ
 التماس نمود کہ غیر از اطاعت مرا در سر نیست - اما مراعات
 ہوشیاری لازمہ این اوقات است - و پس ازان ہرکہ از سلاطین
 دہلی فوجی بتسخیر کانگرہ فرستاد کارے از پیش نرفت *

عرش آشیانی بان ہمہ عزم ملک گیری و امتداد زمان
 سلطنت و فرمانروائی (با آنکہ این الکا پیوستہ بحدود ملک
 پادشاہی ست) متعرض تسخیر آن نگردید - یک مرتبہ (کہ
 راجہ آنجا بذابر جہتہ مورد عتاب شدہ بود) آن ولایت را
 براجہ بیربر عنایت فرمودہ لشکرے بسررداری حسین قای خان
 خانجہان صاحب صوبہ پنجاب تعین نمود - ار چون محاصرہ را
 تنگ ساخت شورش ابراہیم حسین میرزا برخاست - ناگزیر
 باراجہ آشتی نمودہ بتعاقب او پرداخت - و پس ازان راجہ
 جیچند مرزبان آن دژ پیوستہ با ارسال پیشکش و استانبوس مدد
 خلافت احرار از سعادت می نمود *

در آغار سال بیست و ششم سنہ (۹۹۰) نہصد و نود ہجری
 (کہ بصوب دریای نیلاب نہضت واقع شد) عرش آشیانی از

اثنای راه بتماشای نیرنگی و شگرفکاری بتخانه نگرکوت (که باستانی مطاف این دیار است) متوجه گردید - در نخستین منزل (اجه هیچند بملازمت رسید - چون شب بقصبه دیسوهه (۲) که ۵۰ تیلول (اجه بیربر بود) بیتوات شده در آن شب آن روحانی پیکر (که نادره کاری بدر منسوب دارند) در عالم مثال چهره بر افروخت - و بلند پایگی پادشاه را گذارده ازان بهیچ باز آورد - عذفوان صبح آگهی آن نمودار را گذارش نموده باز گردید - همراکان را [که از دشواری راه و سختی گریوه لخته پیشانی عزیمت چین زده بود - و از درر باش شکوه سلطنت (که زبان بندے عظیم است) کمر یارای گفتار نداشت] نشاط سترگ فرد گرفت *

چون نوبت سلطنت بجنات مکانی رسید بکشایش آن تصمیم فرموده نخستین شیخ فرید مرتضی خان را (که صوبه دار پنجاب بود) بتسخیر آن مامور نمود - و از هنوز آن مهم را بانصرام نرسانیده بود که ایام زندگیش باختتام رسید - راجه مورجمل متعهد آن خدمت گشت - چون هر امری مرصود زمانے سمک و هرکاری رهین وقت آن بدکیش براه عکس مطلب شتافت - درینولا بیمن عزم شاهزاده ولی عهد و حسن تردد راجه بکرمادیت این عقده دیرکشا صورت انحلال گرفت

سالی شانزدهم جنت مکانی بسیر قلعه تشریف برده شعائر اسلام
جاری ساخته اساس مسجد گذاشت *

آن قلعه بر فراز کوه مرتفع واقع است - در کمال استحکام
بیست و سه برج و هفت دروازه دارد - و دور اندرون آن یک
کره و پانزده طناب است - طول ربع کره و در طناب - و عرض
از بیست و در طناب زیاده و از پانزده کم نیست - و ارتفاع یکصد
و چهارده ذره - در حوض کلان اندرون قلعه واقع است - نزدیک
شهر بتخانه مهمانی ست - که بدرگاه بهرانی مشهور - و آن را
نمودار ایزدی دانند - و از دور دست زیارت آیند - و کام دل
برگیرند - شگفت آنکه بخواهش درائی زبان بپرند - برخی را
در چند ساعت و طایفه را در یک دو روز باز درست شود
اگرچه حکمت پیشگان زبان را رویخته پندارند لیکن بدین زردی
بس شگرف - و او را در افسانها هم خوابه مهادیو بر گذارند
و دانایان این گروه قدرت او را بدین نام بر خوانند *

گذارش چنین رود - که او از دید ناملائم خود را از هم
گذرانید - و بیکر او بچهار جا افتاد - سر و بعضی اعضا در
شمالی کوه کشمیر در طرف کامراج - آنرا اساردها نامند - برخی
نزد بیجاپور دکن - آنرا تلجا بهرانی نامند - گویند آنچه
بخار زفت نزدیک کانو اولکا مچها زبان زد - و آنچه بر جای
خود ماند آنرا جالندهری گویند - و این سرزمین پندارند

در نزدیک آن چند جا مشعل آسا شعله برزند - و برخی
 بسان بینه سوزد - و آنرا جالا مکھی نام کنند - و مردم بزیارت
 روند - و گوناگون اجناس بشعله در دهند - و ازان خجستگی
 چشم دارند - بر فراز آن والا گنبدی اساس نهاده - هنگامه شگرف
 فراهم آید - همانا معدن گوگرد است - و عامه خارق پندارند
 و عوام اهل اسلام نیز فراهم آیند - و برخی بتماشا در شوند *
 و بعضی چنان بر سرایند که چون زن مهادیو را عمر بهر آمد
 از غایت دل بستگی نعش او را مدتی با خود میگردانید - چون
 ترکیب عنصری او متلاشی شد هر عضو در جائی از هم
 فرد ریخت - در خور شرافت آن عضو تعظیم آن مکان نمایند
 چون سینه (که نسبت به سایر اعضا شریف تر است) در اینجا
 افتاد آنرا نسبت بجاهای دیگر گرامی تر دارند - و بعضی
 برانند که سنگی (که در باستانی ایام معبود کفار بود) آنرا
 اهل اسلام برداشته در دریا انداختند - و پس ازان برهنه مزور
 بنام آن سنگ دیگر نمود کرده - راجه از ساده لوحی
 یا بطمع زر (که از نذررات فراهم آید) بدان گرائیده بعزت
 و حرمت آن سنگ را درین موضع نصب ساخت - و از سرنو
 دوکان ضلالت فرود چید - و قریب اامت باین آنچه در کتب تواریخ
 نقل کرده اند - که چون سلطان فیروز شاه بدانجا رسید شنید

که برهمنان آنجا از هنگامی (که سکندر ذوالقرنین اینجا آمده) صورت نوشابه را تراشیده معبود خود ساخته اند - سلطان صورت نوشابه را گرفته بمدینه منوره فرستاد - در شارع عام انداختند که پی سپر زایران شود - صاحب فرشته آورده که درین بتخانه یک هزار و سه صد کتاب از براهمه سلف بود - سلطان فیروز شاه دانشوران آن طایفه را طاب نموده لخته را ترجمه نمود - ازان جماع عزالدین خالدخانی (که از شعرای آن عصر بود) کتابی در حکمت طبعی و شگون تفارقات در سلک نظم کشیده دلائل فیروز شاهی نام کرده - الحق آن کتابی است متضمن اقسام حکمت علمی و عمای *

بالجملة چون راجه بکرماجیت بعد از فتح کانگره در سال پانزدهم با فوج شایسته بخدمت شاهی پیوست در همان ایام خبر رسید - که دنیا داران دکن از کوتاه اندیشی باستماع انتهای الوبه پادشاهی بسیر کشمیر (که اقصای ممالک و از مستقر خلافت دور دست است) با از حد خویش فرا تر گذاشته سیما ملک عذیر - که مضافات احمد نگر و بوار متصرف شده و بندهای پادشاهی (که در مکر فراهم آمده با غنیم زد و خورده می نمودند) از کمی آذوقه بدلا بوز آمده آنجا نیز پای ثبات نتوانستند افشرد - ببرهانپور شنانده بخانخانان پیوستند - و غنیم ملک پادشاهی را تاخته برهانپور را گرد گرفت

لهذا بزد و بهت و لايت پرفتن دکن منحصراً در توجه شاهزاده
و اي عهد دانسته در همين سال سنه (۱۰۳۰) هزار و سي
هجري با امرای عظيم الشان رخصت يافت *

شاهزاده پس از رسيدن برهانپور پنج فوج سي هزار سوار
بسرکردگی داراب خان و عبد الله خان و خواجه ابوالحسن
و راجه بکرماجيت و راجه بهيم باستيصال مخالفان تعيين فرمود
اگرچه بظاهر سرداری کل بنام داراب خان بود ليکن در معني
کافرمانی جميع افواج براجه بکرماجيت تعلق داشت - راجه
در عرض هشت روز از برهانپور بکهرکي (که اقامت گاه نظام شاه
و ملک عنبر بود) شتافته عمارات آن معموره را از بيخ و بن
برکند - ملک عنبر چون چهره ادبار در آئينه حال مشاهده نمود
باظهار ندامت و فروتنی براجه توسل جست - و قرار يافت
که چهارده کزور دام تنمّه محالات موبه دکن (که در تصرف
دکيان مانده) بلا اشتراک با ساير حدود متعلقه پادشاهي
را گذاشته پنججاه لک ربيبه از عادلشاهيه و قطب شاهيه
پيشکش سرانجام نموده ارسال دارد - و راجه با جميع عساکر
بقصبه تمرني معاودت نموده متوقف شود - راجه حسب الحكم
شاهي متصل قصبه مذکور بر کنار رود خانه مشهور بکهرک پورنا
سوزمينه پهنديده در غاييم استحکام قلعه از سنگ و آهن

اساس نهاد - و آنرا بظفر نگر موسوم ساخته ایام برشکال دران مکان گذرانید *

چون خاطر شاهزاده از ضبط و نسق دکن مطمئن گشت زمانه بازی دیگر بر روی کار آورد - تفصیلش آنکه چون نور جهان بیگم تساط تمام یافت و قبض و بسط مهام ملکی و مالی باختیار او در آمده جزاسم بی مسامی پادشاهی بر جنت مکانی نماند بیگم از دور اندیشی بدان خیال افتاد - که درین هنگام (که بیماری جنت مکانی بامتداد کشیده) اگر بحسب تقدیر سانحه ناگزیر بر دهد خلافت بشاهزاده ولی عهد بر می گردن هر چند که شاهزاده باری در کمال اخلاص است اما مجوز این قدر اختیار و اقتدار چگونه خواهد شد - پس دختر خود را (که از شیر افکن خان داشت) بساطان شهریار (که کوچک ترین اخلاف سلطنت بود) منسوب کرده در مقام تربیت او گردید - با شاهزاده رایعهد طبل مخالفت زده مزاج پادشاهی را نیز منحرف ساخت - چنانچه دران ایام شاهزاده جهت مهم فندهار طلب حضور گشت - چون از دکن بماندر رسید پیدر والا قدر نوشت - که بنابر گل و لای مالوه تا انقضای برشکال در ماند و رفته تری ملاح گشته - از انجا (که مقابله با شاه ایران اتفاق افتاد) سامان و سرانجام در خور آن مهم ناگزیر - قلعه (نتهپور) برای گذاشتن محل و قبائل امرا عنایت شود - و موبه لاهور (که

سوراه قندهار اسمك) در قبول شاهي قرار يابد - تا سربراهي
آذوقه و ديگر ضروريات باساني صورت گيرد - و تا انجام و انصرام
اين يصاق عزل و نصب و برافراختن و انداختن امرا (كه
تعين اين يورش باشند) بمن مفاوض باشد - تا ازاثر بيم و اميد
انتظام كارها پديد آيد •

بيگم (كه معتزز قابو بود) اين مدعيات را در لباس نا ملائم
وا نموده چنان دلغشين ساخت كه غرض شاهزاده آنست
كه سلطنت را بدست خود آرد - و چندان مزاج جنت مكاني را
بشورش آرد كه مهم قندهار بغام شهر يار قرار يافته جاگير
شاهزاده واي عهد (كه در هندوستان بود) تغير فرموده امرای
همراهی ایشان را طالب حضور نمود - با وصف آنكه جنت مكاني
بقباحث اين امور را ميرسيد اما غير از استرضای بيگم
چاره نداشت - هرچه او ميگفت بعمل مي آمد - تا آنكه
از طرف دن كار بفوج كشي رسيد - ازان طرف جنت مكاني از دهلي
عبور فرمود - و ازين جانب موكب شاهي بمقام بلوچ پور
بيوست - و مسافت ده كوزه بيش نمازد - مقربان شاهي متفق
شده عرض كردند كه كار از اصلاح در گذشته - جهانگيري بمدارا
بر نيايد - لشكر ما بگهيت و كيفيت هر لشكر پادشاهي فزوني
دارد - عرصه نبرد بايد آراست - شاهزاده جواب داد كه ارتكاب
چنين گستاخي (كه نزد خدا و خلق ناستوده است) بخود

قرار نمیتوانم داد - اگر چشم زخمی به حضرت رسد گو فتح من
شود ازین قسم سلطنت و دولت چه بهره - و کدام دل خوشی
خواهد بود - غرض غیر ازین نیست که بدانند ایشان فتنه ساز
ببالش بسزا یابند *

پس از مطارحه قرار یافت که شاهزاده با چهار پنج هزار
سوار چهار گروهی جریدی جانب چپ از راه متعارف میل نموده
در مقام کوتله (که داخل میوات است) توقف گزیند - و سه فوج
بمركزدگی داراب خان و راجه بکرماجیت و راجه بهیم مقرر
باید نمود - که بدور لشکر پادشاهی بتاخت و تاراج پرداخته
راه آمد و شد غله معدود نمایند - یحتمل که صورت آشتی
رخ نماید - چون از جانب پادشاهی آصف خان بهر اولی عبدالله
خان در برابر رسید اتفاقا عبدالله خان پیشتر زبان داده بود
که وقت تقابل من بشما خواهم پیوست - و ازین امر غیر از
شاهزاده و راجه دیگر اطلاع نداشت - درین وقت عبدالله خان
بحسب قرار داد اسب برانگیخت - راجه آنرا دریافتند پیش
داراب خان رفت - تا او را هم آگاه سازد - ناگاه نوازش خان
پسر سعید خان چغتای (که در هر اولی فوج پادشاهی انتظام
داشت) دانست که عبدالله خان بقصد جنگ تاخته - او نیز
با فوج مقابل خود اسپان برداشت - و بر راجه (که با چهار پنج
کس از نزد داراب خان برگشته می آمد) برخواند - غیرت

زنجیر پای عزیمت او گشته بمدافعت پرداخت - تا آنکه کمک
 برسد ناگاه تیر افنگ از شمت قضا پیداشانی او رسید - و جان
 بجای آفرین سپرد - طرفین دست از کار باز داشته بجای خود
 برگشتند - راجه بمنصب پنجهزای ذات و سوار رسیده
 و عمده تر از در سرکار شاهزاده رای عهد کسی نبود - برادرش
 کزهر داس بنیابمت راجه در احمدآباد می بود *

* رای گوردهن سورج دهج *

ساکن کهازی کناره گنگ - گویند در مبادی حال سر دروازه
 کچهزی نشسته نقل نویسی می کرد - سه چهار آنکه یوهیه
 بهم میرسانید - آرزو داشت که درات برنجی میهر شود - نمیشد
 پس از چندت در دیوانی خواجه ابوالحسن توبتی باتفاق هرکرن
 ساکن کنهلا بیٹالی باراد نوکری حضور خواجه رفت - او نگاه
 کرده گفت که هرکرن سیداق دان است - اما دزد معلوم می شود
 و گوردهن بیوقوف - اول را سی رویه درماه دستخط کرد - و دوم را
 بیست و پنج - و چون نوبت دیوانی باعتمادالدوله رسید گوردهن را
 پنجاه رویه در ماهه کرده بخشعی شاگرد پیشه خود ساخت
 پس ازان بخطاب رایی و دیوانی اعتمادالدوله با پیشدستی
 پادشاهی سر برافراخت - و هرروز بر اعتبارش می افزود - رفته
 رفته مدار علیه تمام هندوستان گشته مرجع جز و کل گردید

(۲) در [بعضی نسخه] کنهلا پنهالی - و در [بعضی] کنهلا پنهالی •

حتا که خانخانان سپه سالار بخانه او زفته ملتجی شد *
 در سفر گجرات (که جنت مکاني بسیر دریای شور متوجه
 شد) شبی رای گوردهن از دربار بخانه می آمد - بانوای
 شریف الملک بخشی سرکار اعتماد الدوله شخصی شمشیر در
 بازوی او زد - کاری نشست - ازان روز پایت عزتش ارتفاع دیگر
 پذیرفت - با آنکه عصمت بیگم منکوحه اعتماد الدوله با او بد بود
 اصلا در مرتبه او انحطاطی رو نداد - پس از فوت اعتماد الدوله
 صاحب اختیار سرکار نور جهان بیگم گردید - و در شورش
 مهابت خان (که دشمن این سلطه بود) زمانه سازی منظور
 داشته بار ساخت - مهابت خان جمیع مهمات جزو کل را بدو
 تفویض نمود - گوردهن از بد نوادی و فاحق شناسی در بدخواهی
 و غمازی خداوندان نعمت شریک گشته بانفای خزائن و دفائن
 آنها پرداخت - و خود را (سوی عالم کرد - پس از آنکه این
 آشوب فرو نشست آصف خان او را محبوس داشت - پس از
 مدتی در گذشت - زنی با او ستمی شد - اولاد نداشت - قصبه
 که آری را که وطنش بود باحاطه پخته و عمارات عالی و راسته
 و بازارهای بافضا شهرت ساخته گوردهن نگر نام گذاشت
 و خانهای سکنه آنجا را از سرنو پخته و مطبوع ترتیب داده
 حواله نمود - و محصول آن را بر عیای اهل حرفه وقف کرد - هر که
 هرچه بکارن فرا گیرد - و کار ماده و کار میش و ماده اسپ و شتر

و بز و میش در رنگ ایاضیهایی' ولایت متصل وطن بکنار
 آب گنگ سرداد - شیر و جغرات و روغن بسیار حاصل میشد
 و در راه لاهور سرا و تالاب کلان اساس گذاشت - و در متهرا
 این (۲) روی آب گوردهن نگر بتخانه عظیم بذا کرد - و در اوجین نیز
 تالاب و بتخانه ترتیب داد - غرض که جویای نام نیک گشته
 تصرفات چند نمود - و آئین خیر گذاشت - تا یادگارے درین
 کهنه رباط ماند - بشومی کافر نعمتی پس از اموالش بسرکار
 آصفجاهی ضبط شد - آب در تالاب خشک و سرا ویران گردید
 و کهزای وطنش بسید شجاعت خان باره تنخواه شد - ازان
 مال و مواشی اثرے پدید نیامد *
 * ع *

* نه از خم نشان نے زخمخانه *

* راجه برسنگهدیو بندیلہ *

(۳)

پسر راجه مدھکر است - از ابتدا بخدمت شاهزاده سلطان
 سلیم پیوسته بفتراک دوامت خود را بسته بود - چون در کشتن
 شیخ ابوالفضل طریق جرأت پیمود عرش آشیانی مکرر فوجها برد
 تعیین فرمود - و در سال پنجاهم بعرض رسید که او با قلیله
 مردم سر بصحرای آراگی نهاده - و افواج پادشاهی دنبال او
 گرفته اند - چون دیهیم سلطنت بجلاوس جنت مکانی زینت
 گرفت برسنگهدیو در سال اول بمنصب سه هزاری سرفرازی

گردید - و در ایام شاهزادگی از ارکان دولت ایشان بوده بنیابست
صوبه دارمی گجرات اختصاص داشت - چون سال هیزنهم جهانگیری
افواج پادشاهی بتعاقب شاهزاده ولیعهد بکتل چانده (که داخل
مالوه است) رسید از سطوت شاهي جرأت عبور گریوه نداشته
میخواستند - که ایام برشکال آنطرف کتل مذکور بسر برود
رستم خان باتفاق بهاء الدین توپچی (که از نوازش شاهي
خطاب برتنداز خانی یافته) از راه نمکحرامی و حق ناشناسی
بمهابت خان سپه سالار پادشاهی نوشت که بے توقف روانه
شوند - که در هنگام تلافی فوج را برهم زده بشما ماحق میگردم
لهذا مهابت خان چیره گشته از گریوه چانده عبور نمود - شاهزاده
شاهجهان (که در ماندر طرح اقامت انداخته بود) رستم خان را
(که پیش آهنگ فدویان در سمت اخلاص و سرآمد برگزیده های
دولت بود - و مردانگی و کاردانی او دلنشین) سردار لشکر
ساخته برسم منقلا روانه فرمود - و فوجی از لشکر دکن را
بعنوان برگری گری برگماشت - آنها در عرصه دو روز کار بر لشکر
پادشاهی دشوار ساختند - روز سیوم مقرر بود که شاهزاده
خود بفوج منقلا پیوسته بر اعدای لوای نصرت برافرازد - که
یوسف شغالی حقوق پرورش و نمک خوارگی بر طاق نسیان
گذاشته خاک بے حقیقتی بر فرق روزگار خود بیخت - و راه
کافر نعمتی سپرده بمهابت خان پیوسته - ناگزیر از گریختن سردار

انتظام فوج برهم خورده سررشته جمعیت از هم گسیخت - و هرگاه چنین بیوفائی و وقاحت از چنان احسان پرورده مشاهده نمود دیگر بکه توقع - و کدام امید - شاهزاده را اعتماد برکسے نماند مراجعت بدکن اصلاح وقت شناخت - بسرعت از آب نبرده عبور فرموده چنده در برهانپور رنگ سکونت ریخت - رستم خان بواسطت مهابت خان در امرای جهانگیری انتظام یافت چون شیوه ناستوده بیوفائی و ناحق شناسی همه وقت مذموم و صاحب آن همه جا مشوم و ملوم است در سرکار پادشاهی چندان رشده از درجه اعتبار ساقط بود - چون نوبت سلطنت باعلی حضرت رسید پیدایش کردار نکوهیده خود از جاگیر و منصب برطرف گشته از غایت پریشانی و افلاس ادوالتش بنکال و خسار کشید - گویند که فروردیس آشنیانی با هیچ کس از امرای پادشاهی (که مصدر گستاخیها شده بودند و بد اخلاصیها از آنها مشاهده نمود) در پی تلافی نشد مگر با رستم خان که آخرها کارش بجائے رسید که اسپ سوار و خدمتگذار داشت - کوچه گردی میکرد - تا در گذشت *

* رانا کون *

پسر رانا امرا بن رانا پرتاپ عرف کیکا بن رانا اودیسانگه بن رانا سانکا زمبندار میوار است - که الکاے ست از صوبه اجمیر سرکار چیتور از - ده هزار ده بدو گرایند - درازا چهل کرده

پهنا سي و سه گروه - سه قلعه معتبر دارن - چيتور حاكم نشين
 كونهلمير مانندل - سردار بومي (ا پيشتر راول گفته - و از ديرباز
 رانا - از قوم كهلوت - چون بموضع سيسون بنگاه ساختند پس
 بميهوديه زبان زد - خويشتن را از نواد نوشيروان عادل بر شمارند
 بزرگ نيگ اينها از بوقلموني رضانه بملك برار افتاد - و بمورزبافي
 نرناله معروف گرديد - چون نرناله بتصرف غنيم آمد باتا نام^(۲)
 خرد ساله را مادرش ازان مفسد كه بر آورده بميوار رسيد - و بواجه
 مندايك بهيل پناه برد - چون جوان شد بذخچير افكني
 نام بر آورد - و از معتمدان راجه گرديد - و پس از فوت اد
 بمسند راجكي قدم گذاشت - رانا سانكا از اولاد اوسنك - كه
 در سنه (۹۳۳) نهصد و سي و سه هجري باتفاق راجهاي ديگر
 يك لك سوار فراهم آورده با فردوس مكاني جنگ نموده شكست
 يافت - در سنه (۹۳۴) نهصد و سي و چهار باجل طبعي^(۳)
 در گذشت - رانا اوديسنگهه جانشين او شد *

در سال دوازدهم جاوس چون عرش آشياني متوجه تببيه
 پسران سلطان محمد ميرزا (كه در صوبه مالوه غبار انگيز
 فساد بودند) گرديد پس از وصول بدهول پور نظر برينكه
 شورش طالبان مالوه غافل باشد بر زبان پادشاه گذشت - كه

(۲) در [بعض جا] نرناله آمده (۳) در [بعض نسخه] باپا نام (۴)

نسخه [ب] چهل و چهار .

اکثر راجهای هندوستان فیضیاب^۱ ملازمت گردید - مگر رانا
 قاحال در خواب غفلت است - الحال ایلغار نموده سرزنش
 در کنار او خواهم نهاد - و التفات بجانب سکت سنگهه پسر
 رانا اودیسنکهه (که در سالک بندهای دولت انتظام داشت)
 نموده فرمود - که می باید از تو درین یساق خدمت شایسته
 بظهور آید - او اگرچه بظاهر تقبل نمود اما اندیشه مند گشته
 راه فرار گزید - از سانحه گریختن او تنبیه رانا مضمم گردید
 اول قلعه سوبی سوپر و قصبه کوهه تمانه نشین شده قلعه^(۲)
 مانندل و رامپور نیز مفتوح گردید - و نواح اودیپور پی سوپر
 عساکر پادشاهی گشت - قلعه چیتور پس از امتداد محاصره
 بتصرف در آمد - رانا در شعاب جبال مختلفی گردید - ظاهرا
 بعد چنده رانا اودیسنکهه بدیار عدم شتافت - و رانا پرتاپ
 بجای او نشست - چنانچه شیخ ابوالفضل در اکبرنامه می نویسد
 که سال هیزدهم چون کنور مانسنکهه تنبیه زمیندار دونگرپور
 نموده در نواحی اودیپور رسید رانا لوازم استقبال بجا آورده
 خلعت پادشاهی را بادب در بر کرد - و با کنور مراسم گرمجوشی
 مرعی داشته عذر تقاعد از آستانبوسی پیش آورد - در همین
 سال رانا پسر کلان خود امرا نام را با راجه بهگونتداس
 (که از ایدر برآمده بآن نواحی پیوست) همراه ساخت^(۳)

(۲) در [اکثر نسخه] سوبی سوپر (۳) نسخه [ب] که از ابتدا برآمده •

و انواع چاپلوسى بكار بوده قرار داد - كه بعد صفح زلات
 من هم عازم بساط بوس خواهم شد - و با راجه تودرمل (كه از
 گجرات مي آمد) نيز برخوردۀ اقسام فروتنى ظاهر نمود - امراء
 بعد (سيدن حضور در سلک بندها منتظم گرديد - و در سال
 بيست و يكم كنوز مافسنگه بتاديب رانا پرتاپ مامور
 گرديده بماند لگدهه (سيد - بعد فراهم آمدن افواج روانۀ
 كوكنده شد - پس از تلاقى فريقتين جنگ عظيم در پيوسمت
 و شكست بر فوج رانا افتاده و ادى فرار پيمود - و در همين
 سال خود پادشاه نيز دران نواحي رفته چون رانا بشعاب جبال
 پناه جست فوجى بتعاقب او تعين نمود - سال چهل و يكم
 جاوس اكبرى رانا پرتاپ فوت كرد - امراء بجای او نشست
 بعد جاوس جنم مكاني سلطان پرويز با جمعى از امراء
 بهم او تعين شد - كه او خود با كرن پسر كلان از بملازمت
 برسد - درين ضمن (كه بغى سلطان خسرو (در داد) باگه پسر
 خرد خود را همراه شاهزاده داد - و پس از ان عبدالله خان
 فيروز جنگ و دفعۀ دوم مهابت خان بتاديب او دستوري
 يافتند - اما هيچ صورت نگرفت - تا آنكه آخر سال نهم سلطان
 خرم با جمعى برين كار رخصت يافت - شاهزاده رفته تهانجات
 متعلقۀ او را تهانۀ نشين پادشاهي ساخته كار برو تنگ گرفت
 ناچار بعجز گرانيده شاهزاده را در يافت - و كنوز كرن پسر كلان

خون را همراه ساخت - کنور کون ملازمت خسرواني دريافته
 بعطای خلعت و شمشير مرصع سرفراز گردید - و برای دفع
 وحشت او هر روز بگونگون عنایات از هر قسم و از هر باب
 مورد مرحمت شد - و در سال دهم بعطای منصب پنجهزاري
پنجهزار سوار چهره اعتبار برافروخت - و رخصت وطن یافت
 پستر جگت سنگه ولد کنور کون بآستانبوسي مشرف گشته
 خلعت عنایت پوشید - سپس باتفاق هرداس جهاله بوطن
 مرخص گردید - سال یازدهم کنور کون بحضور رسیده سرمایه
 شادکامی اندوخت - و باز دستوری تعلقه یافت *

و چون سلطان خرم بهم دکن نامزد گردید رانا امر سنگه
 و کنور کون حصول ملازمت پادشاهزاده نموده نبیره خود را
 با هزار و پانصد سوار همراه نمود - و در سال سیزدهم چون
 جنت مکاني از گجرات عذمان انعطاف بجانب اکبرآباد ارزاني
 داشت پس از دردن موکب در حوالی تعاقة رانا کنور کون
 بدولت زمین بوس فایز گردید - و سال چهاردهم رانا امر سنگه
 ودیعت حیات سپرد - جنت مکاني کنور کون را بخطاب رانائي
 و ارسال خلعت و اسب و فیل سرفراز نمود - در سال هیزدهم
 جگت سنگه پسر رانا کون بحضور آمده جبین نیاز را
 بآداب اخلاص درشن ساخت - و پستر رخصت تعلقه یافت
 و در ایامی (که فردوس آشیاني بعد فوت پدر از چنیر عازم

اکبر آباد گشته بزدنیک تعلقه او (سید) رانا کرن بحصول ملازمت
مشمول گوناگون عوطف گردیده ببحالی تعلقه کامیاب شد

و چون سال اول جلوس فردوس آشیانی مطابق سنه (۱۰۳۸)

هزار و سی و هشت هجری رانا کرن رخت زندگی بر بست

بجکت سنگه پسرش خطاب رانائی و منصب پنج هزار

پنج هزار سوار و در جاگیر وطن مالوفه قسمی (که سابق

ببزرگانش بود) مرحمت گردید - در مهم خانجهان لودی

(که پادشاه عزیمت دکن فرمود) پانصد سوار او همراه ارجن

نام عمومی رانا جکت سنگه در رکاب بود - و گاه راجکونور پسر

تیکه او بملازمت می پیوست - و قرار یافته بود که همواره

پانصد سوار او با معتبره تعینات تعلقه دکن باشد - و از

پیشگاه سلطنت هم عذایت جواهر و خلعت و فیل و اسب

بار میشد - سال بیست و ششم رخت زندگی بعدم سرا برد

براجکونور خطاب رانا راجسنگه و منصب پنج هزار سوار

و وطن در جاگیر مرحمت گردید *

چون در حیات رانا جکت سنگه بعرض پادشاه رسید (که

او مرمت قلعه چیتور شروع نموده حال آنکه قرار داد از سابق

این بود که رانا اصلاً بمرمت قلعه میزور نپردارد) پادشاه

کمی را بخبرگیری این معنی تعیین فرمود - پس ازان که

زبان او دریافت شد (که یک دو دروازه را از هفت دروازه او

که ضایع اُفتاده بود باستحکام درست نمود (سال بیست و هشتم سعد الله خان با جمع بانهدام قلعه مزبور و تخریب و تصرف تعلقه او تعیین شد - و چند پرگانه تهانه نشین مردم پادشاهی گردید - رانا راجسنگه بسطان دارا شکوه رجوع آورده شیوه ضعیف نالی برگذارد - و بر طبق حکم خسروانی فرستادن پسر تیکه خود و برانداختن آنچه از قلعه چیتور ترمیم یافته باشد قبول کرده درخواست نمود که تعلقه او از پادشاهی لشکر پادشاهی مضمون ماند - لهذا سعد الله خان بتخریب قلعه چیتور پرداخته برگردید - رانا پسر کلان خود را که شش ساله بود با معتمدان خود ببارگاه سلطنت (که رونق افزای دارالخیر اجمیر بود) با پیشکش فرستاد - پادشاه بعد ملازمت بخاعت و جواهر و فیل و اسب برنواخته چون ظاهر شد (که رانا هنوز برای او نامه معین نکرده) بخطاب سبهاگ سنگه^(۲) موسوم فرمود - و پس از رخصت تاکید صدور یافت که پسر خود را با پانصد سوار بدکن روانه نماید *

و چون تخت جهانداری بجلوس اورنگ زیب پادشاه رونق تازه گرفت رانای مذکور بعنایت خاعت سربلند گردید و سال بیست و دوم (که اجمیر مهبط ریات پادشاهی بود) رانا راجسنگه کنور جیسنگه پسر خود را بعد استمزاج بملازمت

فوستاد - و پس از روزی چند بانعام خلعت و سرپیچ مرصع و اسپ و فیل ممتاز شده رخصت وطن یافت - در همین سال چون گرفت و گیر جزیه منظور خاطر پادشاه شد بیدلی راچپوتیه علاوه توحش فطری گردیده سر نخوت خاریدن گرفتند لهذا سال بیست و سیوم از اجمیر بعزم گوشمال رانا عزیمت اودیپور پیش نهاد خاطر گردید - چون رانا اودیپور را خالی گذاشته راه فرار پیمود فوجی بسو کودگی حسین علی خان (۲) بتعاقب او تعیین شد - و پستو محمد اعظم شاه و سلطان بیدار بخت نامزد شدند - و پس از آن (که ملک رانا لکدکوب عساکر فیروزی گردید) او از وطن مانوفه بر آمده بے سلجا و هارا گشت - سال بیست و چهارم دست ضراعت بدامن شفاقت شاهزاده زده برگنه ماندل و بدهور در عوض جزیه بسرکار پادشاهی گذاشت - و پس از پذیرائی ملتسمات بر قلاب راج سمندر آمده شاهزاده را دید - و بیدلی خطاب رانا و منصب پنج هزار سوار سرمایه شادمانی اندوخت و در همین سال چشم از تماشگاه هستی بر بست - خلعت تعزیمت از پیشگاه خسروانی برانا جیسنگه بر سرش مرحمت گردید *

• راورتن هادا •

پسر راور بهوج هادا ست - بتقصیرت (که از پدرش بعمل آمد)

(۲) در [بعضی نسخه] - من علی خان (۳) نسخه [ب] خسرویی •

چاندے مورد عذاب جنت مکاني بود - سال سيوم بحضور آمده مشمول مرحمت شده بخطاب سر باند رای نامور گردید - سال هشتم بهمراهی سلطان خرم بمهم رانا امر سنگهه تعین یافت و سال دهم تعیذات مهم دکن گشت - و پستتر باضافه در خور سرفراز شد - سال هیزدهم پس ازان (که مزاج جنت مکاني نسبت بپسر رشید یعنی شاهجهان بگفته مردم از جارفت و کار بمقابلہ انجامید - و شاهزاده مزبور از ماندو کوچ کرده عبور نریده نمود - و سلطان پرویز با تالیقی مہابت خان بتعاقب مامور شد) او هم تعیذات یساق مسطور گردید - و پس از گذشتن از نریده چون شاهجهان از حدود تانگانه جانب بنگاه رفت و سلطان پرویز بموجب حکم پدر عازم صوبہ بہار شد مہابت خان او را سال نوزدهم بحراست برهانپور گذاشت چون معاودت شاهجهان از بنگالہ بسمت دکن زبان زد شد مومنی ایہ عزیمت نمود کہ از شہر برآمده بمقابلہ پردازد بعد رسیدن این خبر بجنت مکاني فرمان صدور یافت - کہ قا رسیدن کمک بنگہبانی شہر ہمت برگمارد - و زنہار بجنگ بیرون بلده اقدام نذماید - سال بیستم چون شاهجهان متصل دیوانگانوں مضاف بالاگہات ہزار برآمده یاقوت خان حبشی را با فوج عنبر ہمراہ گرفتہ متصل برهانپور رسید لعل باغ را معسکر ساخت - و از یک طرف عبداللہ خان بہادر و از

جانب دیگر محمد تقی سیم ساز مخاطب بشاه قلی خان را
 بمحاصره مقرر نموده حکم یورش کرد - تا آنکه شاه قلی
 خان با چهار صد کس غالبانه بشهر درآمده بچپوتره کوتوالی
 نشسته مذاقی گردانید - که دور دور شاهجهان است - سر بلذ
 رای در مورچلهای طرف دیگر بود - پسر خود را فرستان
 او جنگ کرده هزیمت یافت - راو مزبور فیل جکاجوت پیش
 کرده درچوک بجنگ پیوست - و داد مردانگی داد - محمد
 تقی (که از امداد مایوس بود) بقاعه در آمد - و عهد گرفته
 او را دید - گویند راو رآن وقت جنگ این حرف سر زبان
 داشت - هوشان یعنی من هی مایوم *

بالجماله چون بغابر قرب وصول سلطان بودیز با فوج گران
 (که بموجب حکم پادشاه از آله آباد عازم دکن گردیده بود
 و بیماری معب درین ضمن بمزاج شاهجهان عارض شد)
 کوچ کرده بدلاکهاک رودکنکپوره رفت سر باند رای بمنصب
 پنجهزاری ذات پنجهزار سوار و خطاب رام راج (که در دکن
 خطابه بالاتر ازین نمی باشد) مورد مراحم گردید - پس از
 جاوس فردوس آشیانی سال اول از بوندی وطن خود آمده
 بتقبیل سده سینه ساطنت پرداخت - و بعد از آن خلعت
 و جمدهر مرمع و منصب پنجهزاری ذات و سوار سابق و علم
 و تقاره و اسپ با زمین مطلا و فیل لوای عزت برافراشت

و در همین سال بهمراهی مهابت خان خانخانان بذاب گوشمال
 اوزبکيه (که جانب کابل غبار فسان برانگیخته بودند) دستوري
 یافت - و سال سیوم با جمع سرکردگی بنام او قرار یافته بسمت
 تازگانه نامزد شد - و حکم بصدور پدوسمت که در پیرگنه با اسم
 قوابع برار توقف نموده بقابو تسخیر ملک تازگانه بعمل آرد
 و راه آمد و رفت مفسدان شورش انگیز مسدود سازد - و چون
 کشایش مالک مذکور حسب درخواست نصیری خان بنام خان
 مزبور قرار گرفت او حسب الطاب بحضور آمده سعادت بار
 اندوخت - و پس ازان (که سرداری فوج دکن بنام یمین الدوله
 آصف خان مقرر شد) را مذکور بتعیذاتی خان مزبور چهره
 اعتبار برافروخت - و سال چهارم مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار
 و چهل هجری در لشکر بالاگهات پیمانۀ زندگی او لبریز گشت
 سترسال (که نبیره و جانشین او بود) و مادهور سنگهه پسر دوم
 فراخور حال مشمول مرحمت پادشاهی و مورد تسلی شدند
 احوال عربک جدا گانه نگارش یافته *

* راء سور بهررتیه *

پسر رای رایسنگهه رائهور زمیذدار بیکانیر است - تا آخر
 عهد جنت مکانی بمنصب سه هزاری دو هزار سوار رسیده سال
 اول جلوس فردوس آشیانی چون بملازمت پادشاهی کامیاب
 شد از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاری دو هزار و پانصد

سوار و عطای علم و نقاره نوازش یافت - و همراة مهابمت خان خانخانان بدفعیة نذر محمد خان (که بر کابل فوج کشیده بود) تعیین گردید - چون پیش از رسیدن اینها نذر محمد خان ازان نواح بدر شده رفت اینها بموجب حکم مراجعت نمودند - پستر همراة عبدالله خان بهادر بمالش ججهار سنگهه (که بتوهم باطل از حضور فرار نموده بود) رخصت پذیرفت و سال دوم بتعاقب خانجهان لودي (که بوسواس بیجا از اکبرآباد راه گریز سپرده بود) دستوری یافت - و سال سیوم در سه فوج (که بتخریب ملک نظام الملک تعیین شده) او بهمراهی شایسته خان نازد گردیده باضافه پانصد سوار ناموری اندرخت - در جنگ متصل بیر (که اعظم خان بر خانجهان لودي تاخته بود) مصدر ترددات شد - سال چهارم مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار و چهاں هجری پای بزاریه عدم کشید پادشاه کرن پسرش را بمنصب دو هزار سوار و خطاب داری برنواخته بیکانیر و طڈش در جاگیر او عنایت فرمود و ستر سال نامی پسر دیگر او را بمنصب پانصدی دوپست سوار سرمایه مناخرت بخشید - احوال زاد کرن جداگانه سمت ترقیم یافته *

• راجه بهارتهه بندیله •

نبری رام چند پسر راجه مدهکر است - جنت مکانی را

چون پاس مراعات بر سنگهدیو بیش از بیش بود اواخر سال
جلوس آن پادشاه عبدالله خان از کالپی (که در جاگیر داشت)
روز دسهره بتیز گامی بر اوندچمه دوید - و رام چند را (که
دران زمین قلب شیوه فتنه انگیزی داشت) دستگیر ساخته
سال دوم مسلسل بنظر پادشاه در آورد - پادشاه بذن از پای او
برداشتده و بعنایت خاعت برنواخته براجه باسو سپرد - که
ضامن گرفته بگذارد - ازان روز اوندچمه براجه بر سنگهدیو
قرار گرفت - سال چهارم^(۳) دخترش حسب عرض او داخل محل
خسردانی گردید - چون او بعدم سرا شتافت سال هفتم بهارتهه
نبیره او بمنصب درخور و خطاب راجگی چهره عزت برافروخت
پس از گستاخی (که در کنار آب بهت از مهابت خان بوقوع آمد
و آخر ثبات پای نورزیده گام فراخ بر زده راه تعلقه رانا
پیش گرفت) امرا (که در تعاقب او از حضور جنت مکانی
تعیین شده باجمیر رسیده متوقف بودند) نامبرده از انجمله
بود - دزن ضمن چرخ دوار بوقلمونی نمود - و زمانه رنگ دیگر
ریخت - جهانگیر پادشاه بعالم بقا خرامید - و رایات شاهجهانی
رونق افزای ساحت اجمیر شد - او بملازمت شتافته باضافه
پانصدی پانصد سوار از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
دو هزار و پانصد سوار و عطای علم و اسپ کامیاب گشت

سال اول بفوجداری اثاره و مضافات آن (که در خالصه شریفه بود) و بعد چندت بعطای نقاره سربلند گردید - سال دوم همراه خواجه ابوالحسن بتعاقب خانجهان لودی و سال سیوم باتفاق راز رتن هادا بتسخیر تلنگانه مامور شد - پستور باضافه پانصد سوار نوازش یافته همراه نصیری خان در محاصره قلعه قندهار دکن تردد شایسته نمود - چون بر محصوران کار تنگ شد باستصواب او آمده قلعه سپردند - سال چهارم بملازمت حضور رسیده باضافه پانصدی ذات از اصل و اضافه سه هزار و پانصدی سه هزار سوار بلذد مرتبه گردید - پستور بحراست سرحد تلنگانه مقرر شده سال ششم قصبه وکلور را با عیال بوته (که از جانب حکام دکن قصبه مزبور بنامبرده و سیدی مفتاح متعلق بود) بدست آورد - چون این معنی بسمع اعلی حضرت رسید او را از اصل و اضافه بمناصب چهار هزاری سه هزار و پانصد سوار برنواخت - و سال هفتم (که بلده لاهور معسکر فیروزی بود) بعرض رسید - که مطابق سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه هجری (وزگار نامبرده در سرحد تلنگانه سپری شد - پسرش راجه دیبی سنگه است که احوال او براسه قلمی شده *

* راجه ججهار سنگه بنودیله *

پسر راجه برسنگه دیو است - بعد فوت پدر بخطاب راجگی

و منصب مناسب ترقی کرده تا آخر عهد جذت مکانی به منصب چهار هزاری چهار هزار سوار مرقی شده سال اول جلوس فرودس آشیانی دولت ملازمت اندوخته بعنایت خلعت و جمدهر مرصع با پهل کتاره و علم و نقاره باذن آدازه گردید چون در عهد اعلی حضرت سر رشته تلقیح مهمات و تشخیص معاملات رونق گرفت او (که مال بسیار فراهم کرده پدر خون بیکبار بے محنت بدست آورده بود) بمقتضای الخائن خائف و اهمه بخاطر راه داده باعتماد قلاع حصینه و اشجار متراکمه (که در تعلقه داشت) پس از چند روز نیم شب از اکبر آباد فرار نموده باوندچپه پیوسته در تهیه استحکام قلاع و فراهم آوردن لشکر شد - چون این خبر بعرض پادشاه رسید مهابت خان خانانان با اکثری از امرای حضور بوسر او تعیین یافت - و بخانجهان لودی حاکم مالوه فرمان شد - که با لشکر آن صوبه از راه چندیری (که جذوب رویه اوندچپه است) بانک او در آید - و بعدالله خان بهادر حکم رفت - که از قنوج محال جایگیر خود باتفاق بهادر خان روهله و جمعی دیگر رفته از جانب شرقی اوندچپه در آمد کند چون هر سه فوج قریب قلعه مسطور (سیده سنگه) نبود گرم ساختن و قلعه ایرج بسعی عبدالله خان و بهادر خان و بهادر سنگه بندیله متوجه شد ججهار سنگه ناچار توسل بمهابت

خان جسته در خواست مفتح جرائم نمود - پادشاه قبول این معذرت فرمود - او سال دوم همراه خان مزبور ببارگاه خسروی آمد - خان مذکور فوطه در گردن انداخته هر دو سر فوطه بدست خویش گرفته بدولت ملازمت رسانید - و هزار مهر نذر و پانزده لک روپیه و چهل فیل (که بطریق جریمه قرار یافته) از نظر گذشته پذیرا شد *

چون سال سیوم پادشاه برای تنبیه خانجهان لودی و پامال ساختن تعلقه نظام الملک (که خانجهان را پناه داده بود) عزیمت دکن فرمود و سه فوج بتخریب آن نواح تعیین نمود مشارالیه را بهمراهیان اعظم خان ناظم دکن بر نوشتند و بخطاب راجگی نامور گردید - و پس ازان (که یمین الدوله بسرکردگی افواج دکن نامزد شد) او با جمعی از منصوبداران بچندادای مامور گشت - و چون صوبجات دکن بمهابت خان متعلق گردید او چندی همراه خان مزبور مانده پستری رخصت شده بوطن آمد - و بکرماجیت پسر خود را با فوج درانجا گذاشت - و پس از رسیدن بوطن سال هشتم بانغوی طبیعت فساد سرشت بر بهیم ^(۲) نراین زمیندار چوراکدهه (که حاکم نشین ملک گدهه کاتکه است) اشکر برده بعهد و پیمان ادرا برآورده با گروه انبوه از عشائر او بقتل رسانید - و قلعه را با بقون

و اجناس او متصرف شد - چون این مقدمه بمسمع محسروا ئی رسید فرمان رفت که ملک مزبور بسرکار وا گذارد - و الا بقدر عوض آن از محالات نواح وطن خود دست بر دارد - و از نقود بهیم نواین ده لک روپیه بحضور ارسال نماید - و بنوشته وکیل آگهی یافته بیکرماجیت پسر خود (که در دکن بود) بر نوشت - که گریخته خود را برساند - لهذا سه فوج بسرداری سید خانجهان باره و فیروز جنگ بهادر و خاندوران بتنبیه آن بد سرشت دستوری پذیرفت - و به پشتگرمی اینها سلطان اردنگ زیب بهادر هم باشایسته خان و غیره روانه شد

چون افواج پادشاهی قریب رسید اول از اوندچعه بدغامونی (که ساخته پدر او بود) یستر از اینجا بچوراگده شتافت چون هیچ جا پا قایم نتوانست کرد ناچار با احمال و انتقال بمملک راجه دیوگده درآمد - افواج پادشاهی تعاقب کزان میرفت - و مکرر زد و خورد روداد - نقد و مرصع آلات او همه بتصرف غازیان آمد - او خود باتفاق بیکرماجیت پسرکلان خود بیذاه جنگلستان خزیده بود - طایفه گوند (که دران ملک آبادند)

آن مرد را مطابق سنه (۱۰۳۴) هزار و چهل و چهار هجری بقتل رسانیدند - خاندوران باستماع این خبر سرهای هر دو را بریده نزد فیروز جنگ آورد - خان مزبور بحضور روانه ساخت و یک کور روپیه از دفائن او آنچه همراه برداشته بود داخل

سرکار پادشاهی شد *

(۲)

* راجه روز افزون *

بصر راجه سنگرام زميندار برگزانت مضاف صوبه بهار است
 در عهد عرش آشياني چون شهباز خان كذبو بشرقي ديار تعيين
 شد و عبوز فوج پادشاهي بنزد يدي قلعه مهيدا (كه متعلق بار
 بود) اتفاق افتاد خان مزبور عزيمت محاصره نمود - او سپردن
 كليد قاعه را دستاويز حسن اعتقاد ساخت - اگرچه ملازمت
 نكرده بود اما با حكام آنجا همواره خدمت گذاري نمود ^(۳)
 سال اول جلوس جنت مكاني جهانگير قلي خان لاله بيگ
 ناظم صوبه مذکور فوج بر سر او كشيده - او در جنگ بزخم
 تفنگ در گذشت - راجه روز افزون از خردي در خدمت آن
 پادشاه تربيت يافته بشرف اسلام درآمد - سال هشتم بحكومت
 وطن و عذابت فيل سرباندي اندرخت - تا آخر عهد آن پادشاه
 بمنصب هزار و پانصدي مفتصد سوار رسيد - سال اول جلوس
 فردوس آشياني عمراه مهابت خان خانخاني بصوب كابل
 جهت مدافعه نذر محمد خان داعي باخ (كه غبار فتنه بلند
 ساخته بود) و بستر بمالش چهار سنگه بنديله تعيين يافت
 و سال سوم بهمراهی اعظم خان در فوج (كه سرکردگی
 آن بنام شايسته خان بود) شتافته باضافه يكصد سوار

(۲) در [بعضی نسخه] روز افزون (۳) نسخه [ب] خدمتگاري *

نامیه بخت افروخت . و سال چهارم بهمراهی نصیری خان بجانب ناندیر رخصت پذیرفت . و سال ششم برکاب محمد شجاع بیساق دکن نامزد گردیده در محاصره قلعه پریزده چندی از تابینان او بکار آمدند . سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاره سوار لواء ترقی افراشت . و در همان سال مطابق سنه (۱۰۴۴) هزار و چهل و چهار هجری بساط هستی در نوردید . پسرش راجه بهروز تا سال سیم جلوس فردوس آشیانی بمنصب هفتصدی هفتصد سوار رسید . و در بساق قندهار و غیر آن تعیین گردید . و در عهد خلد مکان نیز در بردن فوج همراهی شاهزاده محمد سلطان و معظم خان از راه غیر متعارف ببنگاله مصدر مجرا شد . و در محاربات با شجاع (که افواج عالمگیری را در ملک بنگاله روداده) نیز همراه معظم خان بتقدیم نیکو خدمتیا برداخت . سال چهارم درکشایش بلاون مضاف صوبه بهار تردد نمایان بتقدیم رسانید .

سال هشتم حیانش سپری گشت *

* رحمت خان میر فیض الله *

از منصبداران عهد فردوس آشیانی است . سال سوم چون دکن معسکر پادشاهی گردید و سه فوج به تنبیه خانجهان لودی و تخریب تعلقه نظام الملک دکنی تعیین یافت او بهمراهی راجه گجسنگه معین شد . و پستتر تعینات دکن گردیده

پس از فوت مه‌بخت خان (که ساهو بهونسله بنواج دولت آباد
 آمده هنگامه^(۲) نالان بر قصبات و قریات آن نواحی بلند ساخت
 و خاندوران صوبه دار برهانپور بازاره تذبیه او کمر عزیمت
 بست) او را باتفاق مادهو سنگه در بلده مذکور گذاشت - سال
 هشتم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار فرق
 اعتبار برافراخت - و پستر در تعاقب ججهار سنگه بوندیاه
 باتفاق خاندوران مصدر تردد گشته سال نهم باضافه پانصد
 سوار و خطاب رحمت خان سرماییه ناموری اندوخت - سال
 دهم بعطای علم و رخصت بسرکار بیجاگدهه (که در تیول او
 بود) لوای شادکامی برافراخت - سال یازدهم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - و در
 همین سال مطابق سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت هجری
 رخت زندگانی بر بخت - اسد الله پور او بمنصب شش صدی

شش صد سوار سر برافراخته سال سیم بدار بقا خرامید *

* راجه انوپ سنگه بدکوجر *

مشهور بافیرای سنگهدان - بدکوجر طایفه ایست از راجپوت
 آرایش بردش زمیندارانه میگذرانیدند - گویند جد او بنابر
 ذیق معاش بشکار آهو میرفت - و اوقات گذر خود بگوشت آن
 می نمود - اتفاقاً روزی در بیشه بگمان شبر تنگ انداخت

بیوز پادشاهی (که بآهو سرداده بودند - و دران بیشه مخفی گشته) رسید - از زنگواه و قلاده طلا دانست که از سوکار والا ست . اورا در چاه افکنده سازش برگرفت - آنها که در سراغ بودند بچاه پی برده دریافتند که کار همان راجپوت است - که پیوسته برای شکار میگرد - بخانه اش ستافته قلاده و زنگوله بجنس برآوردند - و اورا بسته بحضور عرش آشیانی بردند - پس از عرض کیفیت واقعی پادشاه را دلیری و حکم اندازی او پسند آمده در خدمت نگاهداشت - و بنابر شوقی (که ببرقندازی بود) اورا بمنصب در خور ممتاز فرمود - پسرش بیرنوراین نیز مهضمی یافته در رتبه از پدر گذرانید - و آتش انوپ چون بسن رشد و تمیز رسید از وفور خدمتگذاری در آخر فرمانروائی عرش آشیانی پدایه سردازی خدمتگاران (که بخواص معبر اند) ارتقا یافت - و در زمان جنت مکانی نیز چندی بهمان خدمت می پرداخت *

سال پنجم پادشاه در پرگنه باری روزه بشکار یوز اشتغال داشت - در اثنای آنکه او باره یعنی جمعی (که در سواری شکار شرف اندوز حضور می باشند) بفاصله از عقب می آرد خبر شیرے قوی هیکل تنومند شفته بدان سو شتافت - و باتفاق مردم باره آن را قبل نما کرده کس بخدمت جنت مکانی فرستاد - پادشاه از فوزنی رغبت شکار شیر با آنکه روز آخر

شده بود و فیلان (که از لوازم نخچیر این جاندار جان شکر
 اند) همراه نبودند اسپ سوار متوجه آنصوب گردید - و بعد
 دیدن شیر از اسپ فرود آمده مکرر تفنگ انداخت - چون
 زخم منکر نبود رفته بنشیب زمین نشست - از آنجا (که آفتاب
 فرو شد - و همت مصروف بران که شیر شکار شود - و جز
 شاهزاده شاهجهان و راجه رامداس کچهواکه و انوپ سنگهه
 و اعتماد رای و حیات خان داروغه آبدارخانه و کمال قراول
 و سه چهار خواص دیگر حاضر نبود) گامی چند پیش
 رفته تنگه کشار داد - اتفاقا درین مرتبه نیز زخمی (که از حمله
 باز داد) نرسید - از شدت غضب و حدت غیرت غران و خروشان
 بجانب پادشاه دوید - مردم حوالی چنان برهم خوردند که
 از صدمه پشت و پهلوی آنها جنت مکانی یک دو قدم پس
 رفته افتاد - خود می فرمود که از سراسیمگی دو سه کس
 بر سینه من پائیده گذشتند - دران میان شاهزاده تبر انداخت
 کارگر نیامد - آن درنده خشمناک بانوپ (که پایه تفنگ
 خاصه بدست گرفته نشسته بود) رسید - او چوبی که در دست
 داشت بر سرش فرو کوفت - شیر او را بر زمین انداخت
 درین وقت (که سر شیر بجانب پادشاه بود) انوپ سنگهه
 یک دست خود را بدهنش داده دست دیگر نزدیک شانه اش
 حمایت کرد - شاهزاده از جانب چپ شمشیر از نیام آخته

خواسم بر شانه شیر حواله نماید - نسک او حمائل دیده بر کمر
 زد - رامداس نیز شمشیر رسانید - حیات خان چوچه چند
 زد - شیر انوپ را گذاشته راهی شد - او (که دستش بسبب
 انگشتریها از کار نرفته بود) از عقب شیر در آمده شمشیر
 انداخت - چون شیر رو برگردانید تیغه دیگر بر چهره رسانید
 که پوست ابرو بریده بر چشمها افتاد - در خلال این حال
 مردم از اطراف هجوم آورده کار انجام یافته شیر را بپایان
 رسانیدند - انوپ بخطاب انی رای سنگهدلن یعنی مالنده شیر
 و اضافه منصب مباحات اندوخت - چون روزی جنت مکانی
 بذاب تقریبی بود اعتراض فرمود او فوراً جهدهر بشکم خود زد
 ازان وقت مرتبه و اعتبارش افزوده گشت - گاه بسراشکری
 و صاحب فوجی مامور میگردد - در سال سیوم شاهجهانی چون
 پدرش ^(۲) پیر نراین (که هزاری ششصد سوار منصب داشت)
 بساط زندگی در پیچیدن انوپ سنگهه بخطاب راجگی بلذ نامی
 یافت - سال دهم پیمانۀ زندگی او هم مالا مال گشت - بمنصب
 سه هزار و پانصد سوار رسیده - از خط و انشا نیز بهره
 داشت - جیرام ولد اوسم - که علیحدۀ مذکور گردیده *

* راجه گجسنگهه *

پسر راجه سور جسنگهه راتهور است - سال دهم جنت مکانی

همراه پدر خود سعادت ملازمت دریافته پس از فوت او سال چهاردهم بمذنب سه هزار و سیصد سوار و خطاب راجگی چهره امتیاز برافروخت - و باضافهای متواتره موثقی مدارج عمدگی گردید - در سال هیزدهم (که فیما بین جنت مکانی و فردوس آشیانی نوبت بفوج کشی انجامید - و سلطان پرویز با مهابت خان و غیره بصوبه دکن تعیین شد) مشار ایبه نیز بهمراهی شاهزاده متعین گردید - و اواخر عهد جنت مکانی در دکن گذرانیده همراه خانجهان لودی (که عبور نبرده کرده بعضی محالات صوبه مالوه را بتصرف در آرد) بصوبه مذکور رسید - چون عدیت ابدال شاهجهانی عالم را فرد گرفت از نامبرده جدا شده بوطن خود رفت - و پس از وصول موکب پادشاهی بدار الخلافه آگره سال اول جلوس بدولت پایبوس کام دل براندرخت - چون پدرش خال پادشاه میشد بعزایت خلعت خاصه و جمدهر مرصع با یهول کناره و شمشیر مرصع و بحالی منصب پنجهازاری ذات و سوار (که در عهد جنت مکانی داشت) و عطای عام و نقاره و اسپ از طویله خاصه با زمین مطلا و فیل از حلقه خاصه نوازش نمود گردید - سال سیوم چون تذبیه خانجهان لودی (که زابت طغیان افراخته واه فرار سپرده پیش نظام الملک بحری خود را رسانیده مامن خود قرار داده بود) و بدین تقصیر مالش نظام الملک و امان

ساختن تعلقهٔ او نیز مطمح نظر اعلیٰ حضرت گردیده از دارالخلافه عازم دکن شد و سه فوج بسرداری سه امیر عمده تجویز یافت سرکردگی یک فوج بظام راجهٔ مزبور مقرر گشته همراه اعظم خان صوبه دار دکن رخصت یافت - که رفته ملک متعلقهٔ نظام الملک را ^(۲) پی سپهر اسپان سپاه سازد - و در مالش خانجهان دقیقهٔ فرو نگذارد - پس ازان (که سال چهارم یمین الدوله برای بیدار ساختن عادل خان دستوری یافت) او بهر ادلی معین شد - و پس از مراجعت ازان ناحیه بوطن خود شتافته سال ششم بعثت خلافت پیوست - و مکرر بعنایت اسپ با زمین مطلا و عطای خلعت خامه و سال دهم برخصت وطن کامیاب شد - سال یازدهم باتفاق پسر جهونت سنگه از وطن خود بحضور رسیده سعادت کورنش حاصل نمود - و در آخر همین سال درم محرم مطابق سنه (۱۰۴۸) هزار و چهل و هشت هجری دیده جهان بین را از تماشای گلشن زندگانی بریست - بدولت قرابت و ترب رقت و فرادانی سپاه و فرزونی دستگاه از دیگر راجها ممتاز بود - چون رسم فریق راتهور خلاف دیگر راجپوتیه است [چه با مادر هر فرزند (که محبت شوهر بیشتر باشد) او بجای پدر می نشیند اگرچه خرد سال باشد از دیگران] و ابتدا بزرگ خانوادهٔ راتهور برادری

(۲) در [بعضی نسخه] پی سپهر اسم اسپان *

امتیاز داشت و پس ازان (که اودیسنگه در ملازمت عرش آشیانی
براجگی مخاطب شد) قرار یافت که دیگران ازین قبیله بر او
موسوم شوند و ازینجا ست که بعد فوت اودیسنگه سورجسنگه
با آنکه از دیگر برادران خرد سال بود بخطاب راجگی معزز
گردید لهذا پادشاه جهونت سنگه را بعنایت خلعت و جمدهر
مرصع و منصب چهار هزاری چهار هزار سوار و خطاب راجگی
حسب رسمیت پدر او و مرحمت علم و تقاره و اسپ با زین
مطلا و فیل از حلقه خاصه برنواخت - و امر سنگه برادر کلان
جهونت سنگه را (که حسب الحکم با شاهزاده سلطان شجاع
بکابل رفته بود) باضافه هزار سوار بمنصب سه هزاری سه هزار
سوار و خطاب راجگی سر فراز گردانید - احوال هر دو جداگانه
نوکران خادمه اخبار طراز گردیده *

* راجه رام داس نروری *

از منصبداران عهد جنت مکانی ست - سال اول جلوس
فردوس آشیانی همراه مهابت خان خانخانان بمالش ججهار
سنگه بذیله (که از اکبرآباد فرار نموده علم بغی برافراخته بود)
تعیین گردید - سال سیوم همراه راجه رتن هادا بجهت توقف در باسم
مضاف برار و سد راه بودن بر روی افواج دکن دستوری یافت
اواخر سال ششم در رکاب سلطان شجاع بذابر تسخیر پرینده
بصوب دکن رخصت پذیرفته سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب

دو هزارى هزار سوار تارك مباحات برافراخته همراه سيد خانجهان
 باره بتخریب ملك عادل خانیه مرخص گشته سال سیزدهم
 مطابق ساه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجرى بنیستی سرا
 در شد . پادشاه امر سنگهه نبیره او را از اصل و اضافه بمنصب
 هزارى ششصد سوار و خطاب زاجگی بر نواخته و صیانت
 حصن نرور بدستور جدش باو مفوض ساخته آن نواحى را
 در اقطاع او مرحمت فرمود . سال نوزدهم در ركاب سلطان
 مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان كمر عزیزت بسته سال
 بیست و پنجم همراه سلطان اورنگ زیب بهادر (كه نوبت
 دوم بمساق قندهار نامزد شده) بدان صوب شتافت . و سال
 بیست و ششم با سلطان دارا شكوه عازم آن صوب گشت
 و از انجا همراه رستم خان بتسخیر بخت شنايد . سال سیتم
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدى هزار سوار چهره
 عزت برافروخت . و در همین سال با معظم خان بكهك سلطان
 محمد اورنگ زیب بهادر بجانب دكن معین شد . سال اول
 جلوس عالمگیرى دولت ملازمت دریافته پستر همراه پادشاهزاده
 محمد سلطان بتعاقب سلطان شجاع تعیین گردید . و در كارهاى
 آنجا و مهم ولایت آشام مصدر تردد شد . پستر همراه شمشیر
 خان ترین در یساق افانده (ره) قرار یافته بتقدیم نیکو خدمتى
 از اصل و اضافه بمنصب هزارى سه صد و پنجاه سوار ترقى

امتیاز داشت و پس ازان (که اودیسنگهه در ملازمت عرش آشیانی
براجگی مخاطب شد) قرار یافت که دیگران ازین قبیله براو
موسوم شوند و ازینجاست که بعد فوت اودیسنگهه سورجسنگهه
با آنکه از دیگر برادران خرد سال بود بخطاب راجگی معزز
گردید لهذا پادشاه جمونیت سنگهه را بعنایت خلعت و جمدهو
مرمع و منصب چهار هزاره سوار و خطاب راجگی
حسب وصیت پدرار و مرحمت علم و نقاره و اسب با زین
مطل و فیل از حلقه خاصه برخواست - و امر سنگهه برادر کلان
جمونیت سنگهه را (که حسب الحکم با شاهزاده سلطان شجاع
یکابل رفته بود) باضافه هزار سوار بمنصب سه هزاره
سوار و خطاب راجی سر فراز گودانید - احوال هر دو جداگانه
نوکران خاصه اخبار طراز گردیده *

* راجه رام داس نروری *

از مناصب داران عهد جنت مکانی سمت - سال اول جلوس
فردیس آشیانی همراه مهابت خان خانخاندان بمالش ججهار
سنگهه بذیله (که از اکبرآباد قرار نموده علم بعبی برافراخته بود)
تعین گردید - سال سیوم همراه راج رتن هادا بجهت توقف در باسم
مضاف بوار و سد راه بودن بر روی افواج دکن دستوری یافت
اواخر سال ششم در رکاب سلطان شجاع بنابر تسخیر بریده
بصوب دکن رخصت پذیرفته سال هشتم از اصل رانانه بمنصب

دو هزاری هزار سوار تارک مبهات برافراخته همراه سید خانجهان
 باره بتخریب ملک عادل خانیه مرخص گشته سال سیزدهم
 مطابق سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری بنیستی سرا
 در شد - پادشاه امر سنگه نبیره او را از اصل و اضافه بمنصب
 هزاری ششصد سوار و خطاب راجگی بر نواخته و میانت
 حصن نرور بدستور جدش باو مفوض ساخته آن نواحی را
 در اقطاع او مرحمت فرمود - سال نوزدهم در رکاب سلطان
 مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان کمر عزیمت بسته سال
 بیست و پنجم همراه سلطان اوزنگ زیب بهادر (که نوبت
 درم بیساق قندهار نامزد شده) بدان صوب شتافت - و سال
 بیست و ششم با سلطان دارا شکوه عازم آن صوب گشت
 و از آنجا همراه رستم خان بتسخیر بسمت شتایید - سال سییم
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار چهره
 عزت برافروخت - و در همین سال با معظم خان بکهک سلطان
 محمد اوزنگ زیب بهادر بجانب دکن معین شد - سال اول
 جاوس عالمگیری دولت ملازمت دریافتی پستر همراه پادشاهزاده
 محمد سلطان بتعاقب سلطان شجاع تعیین گردید - و در کارهای
 آنجا و مهم ولایت آسام مصدر تردد شد - پستر همراه شمشیر
 خان تریں در یساق افغانه رده قرار یافته بتقدیم نیکو خدمتی
 از اصل و اضافه بمنصب هزاری سه صد و پنجاه سوار ترقی

نمود - اختلاف در سررشته منصب مومى اليه (كه از عالمكبر نامه ده ساله نقل نموده شد) شايد بسبب كمى (و دادن در منصب سابق او بوجه بوده باشد - يا بنابر غلطى نسخه مرقوم *)

* راجه كشن سنگه بهدوریه *

(۲)

بهدور سرزمينى ست سه كروهى اكبرآباد - سكه آنجا بدین لقب معروف اند - قومى ست مردانه و جگرددار - سابق خودسرى داشتند - عرش آشياني سرگروه آنها را كه پاى فيل انداخت ازان بعد بربقه فرمانبردارى در آمده نوكرى اختيار كردند در عهد پادشاه مزبور مكتمن بهدوریه سرکردگى و منصب هزارى داشت - در عصر جنت مكاني براجه بكرماجيت (كه همراه عبدالله خان بهم رانا تعين شده پستار در متعینه دكن قرار يافته سال يازدهم چون فوت شد بهوج پسر او از دكن آمده احراز ملازمت نمود) و در وقت فردوس آشياني براجه كشن سنگه مذکور تعاقب گرفت - نامبرده سال اول باتفاق مهابت خان بهم ججهار سنگه و سال سيوم همراه شايسته خان بتخريب ملك نظام الملك دكنى (كه خانجهان لودى را پناه داده بود) دستورى يافت - سال ششم در محاصره قلعه دولت آباد و روز تسخير آن مصدر تردد شايسته شد - سال

(۲) نسخه [ب] بهدور (۳) در [بعضى نسخه] سرکرده (۴) نسخه

[ب] پاي فيل انداخت *

نهم همراہ خانزمان بمالش ساهو بہونسلہ کمر ہمت بر بہمت
 و سال ہفدہم مطابق سنہ (۱۰۵۳) ہزار و پنجاہ و سہ ہجری
 بنیستی سرا در شد - چون فرزندے بجز پسر کنیز نداشت
 بدنسنگہ (۲) نبیرہ عم او بعفایت خلعت و از اصل و اضافہ
 بمنصب ہزاری ہزار سوار و خطاب راجگی سربلندی اندوخت
 سال بیست و یکم روزے بکورنش درشن رفتہ ہوں - ناگاہ فیل
 سمت طرف او دوید - و یکے از تابینانش را بزیر دو دندان
 گرفت - راجہ از فرط تہور جمدہرے بآن خونخوار حوالہ نمود
 و بسبب سردادن چرخي آسیبے براجہ نرسید - و آن شخص
 نیز بسبب در آمدن میان دو دندان محفوظ ماند - راجہ
 عطای خلعت عفایت و معافی پنجاہ ہزار روپیہ منجملہ
 پیشکش دو اک روپیہ (کہ ہنگام تقرر وطن قبول کردہ ہوں)
 چہرہ عزت برافروخت - سال بیست و دوم باضافہ پانصدی
 سرافراز گشتہ در رکاب محمد اورنگ زیب بہادر بمہم قندہار
 شتافت - سال بیست و پنجم باز ہمراہ شاہزادہ مذکور و سال
 بیست و ششم با محمد دارا شکوہ رخس عزیزمت بیساق مذکور
 جہاند - سال بیست و ہفتم همانجا راہ عدمخانہ پیش گرفت
 مہاسنگہ پسرش بمنصب ہزاری ہشتصد سوار و خطاب
 راجگی و عطای اسپ سر عزت برافراخت - سال بیست

و هشتم تعیین کابل گشت - سال سی و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب هزاری هزار سوار رایت ترقی برافراشت - پس ازان
 (که غلبه عالمگیر پادشاه بر روی روز افتاده دارا شکوه مندرج
 گردید او بملازمت خلد مکان پیوسته سال اول جاوس همراه
سبکون بنذیله بر سر جنیت بنذیله رفت - و سال دهم همراه
 کامل خان در تذیبه افغانه یوسف زئی مصدر تروندات نمایان
 گردید - و در جلدوی آن پانصد سوار از تابینانش دو اسپه
سه اسپه قرار یافت - سال بیست و ششم بکشور فنا رو کرد
 اردیسنگه (۲) پسرش (که از سابق بنوکوری پادشاهی ممتاز
 و همراه میرزا راجه جیسنگه در مهم دکن تعیین بود) سال
 بیست و چهارم بقاعه داری چیتور فایز گشته از انتقال پدر
 بخطاب راجگی آئینه بخت را جلا داد *

* راور امر سنگه *

پسر کلان راجه گجسنگه راتهور است - ابتدا منصب در خور
 یافته سال دوم جاوس فردوس آشیانی بمنصب دو هزار
 و سه صد سوار سر بلندی یافت - و سال هشتم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار و عنایت علم
 و فیل چهاره عزت برافروخت - و در همان سال بانفاق سید
خانجهان باره جهت مالش ججهار سنگه بنذیله تعیین گردید

چون قلعه دهاموئي بتسخير در آمد و خاندوران درون آن رفت و نامبرده و ديگر سرداران بيرون قلعه انتظار صبح ميكشيدند و غارتيان در آمده بتجسس اسباب مشغول گرديدند درين ضمن گل مشعل در انبار خانه باروت (كه ته برج بود) افتاد و برج پريد - و از ريزه‌هاي سنگ (كه بيشتري جانب بيرون قلعه افتاد) چندين كس از همراهيان او ضايع شدند - پس از مراجعت از انجا و حصول ملازمت از اصل و اضافه بمنصب سه هزارى دو هزار و پانصد سوارى لوى كامرانى افراشت *

و چون سال نهم پادشاه خود بدفع شورش ساهو بهونسله (كه با وجود مقيد بودن نظام الملك در گواليار طفله را از قرابتيان او برداشته مصدر آثار خلاف گرديده بود) متوجه دكن گرديد و بعد عبور دريائى نريده نواحى قلعه دولت آباد معسكر فيروزي شده سه كس را از امراء سردار ساخته روانه نمود او را باتفاق خاندوران بهادر كسيل فرمود - و سال دهم همراه بهادر مزبور بحضور آمده باستلام عتبه سلطنت روشن جبين گرديد - سال يازدهم چون قلعه قندهار را عاين مردان خان بملازمان پادشاهي سپرد و احتمال آن داشت كه شاه صفى خود عازم آنكدود شود بذابران شاهزاده سلطان شجاع با فوج گران بدان سمت رخصت يافت او را بعنايت خلعت و اسب بازين نقره و عطايى نقره بر نواخته در همراهيان شاهزاده

بر نوشتند - و پس ازان [که سال مزبور پدرش فوت نمود
و راجگی و جانشینی بجهت سنگه برادر کوچکش بوجه
(که خاتمه احوال راجه گجسنگه بدان موشح گشته) تعلق
گرفت] او غایبانه باضافه پانصد سوار از اصل و اضافه بمنصب
سه هزاري سه هزار سوار و خطاب راوي امتیاز اندوخت
چون سال چهاردهم سلطان مراد بخش بار دوم بکابل مرخص
گردید او نیز بهمراهی شاهزاده معین گشت - و پس از ورود
حکم تنبیه راجه جگت سنگه ولد راجه باسو (که مصدر بغي
شده بود) با شاهزاده او همراهی گزیده سال پانزدهم پس از
زنجاری شدن راجه مزبور (که شاهزاده ملازمت پدر عالیقدر
در یافت) او نیز بدین متمنا فایز شد - و در همین سال
چون شورش دارای ایران جانب قندهار معلوم شد و سلطان
دراشکوه بدان طرف دستوری پذیرفت او باضافه هزاري ذات
از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاري سه هزار سوار قامت
لیانت آراسته بهمراهی شاهزاده تعیین گردید - از انجا (که
از مقدرات دارای ایران دران ایام ازین سپنجي سرا در گذشت
و شاهزاده بموجب حکم معارفت نمود) او سال شانزدهم بحضور
آمده جبهه عقیدت بر آستان خلافت گذشت - سال هفدهم
سالخ جمادی الاولی مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار
هجری از انجا (که چند بنابر بیماری بسعدت مجرا

فرسیده بود) پس از صحت بدربار حاضر شد - و بعد ملازمت ناگاه جمدهر کشیده صلابت خان بخشی را بتفصیل (که در احوالش سمت ارتسام پذیرفته) کشت - از سزوح این واقعه خلیل الله خان و ارجن پسر راجه بیتهداس کور برو حمله آوردند - و از دو سه بار جمدهر حواله ارجن نمود - درین اثنا خلیل الله خان بر امر سنگهه شمشیر انداخت - و ارجن نیز دو بار شمشیر برو زن - درین ضمن مردم دیگر رسیده کارش باتمام رسانیدند - هر چند پادشاه وجه این همه جسارت تجسس نمود غیر از درام ارتکاب مسکرات (که بیماری چند روزه علاوه آن شده) بوضوح نه پیوست - مگر اینکه قبل ازان میان مردم او (که در ناگورتیوایش بودند) و مردم زاو کون پسر زاد سور بهورتیه جاگیردار بیکانیر (که تعینات یساق دکن بود) بر سر حدود مذاقشه بمیان آمده مردم کار آمدنی او مقتول شده بودند - او بمردم خون نوشته بود که باز جمعیت فراهم آورده بر سر سوازان کون بردند - کون این معنی بصلابت خان نوشته در خواست امین حضور نمود - لهذا صلابت خان بعرض رسانیده امین گرفته بود - شاید این واقعه محمول بطرفداری نموده جرأت کرده باشد *

پس از وقوع این معنی جهد امر سنگهه میروخان میروتزک

(۲) در [بعض نسخه] بردند .

و ملوکچند مشرف دولتخانه خاص بر طبق حکم سلطانی بیرون
 دهلیز خلوت خانه آورده مردم را طلبیدند - که بخانه او
 برده امور ناگزیر بتقدیم رسانند - پانزده کس از خدمتگاران او
 بر حالش مطلع شده دست بشمشیر و جمدهر کردند - ملوکچند
 کشته شد - و میر خان زخمی شده شب دیگر در گذشت
 درین اثنا احدیان و غیوه رسیده آن مخاذیل را واصل جهنم
 گردانیدند - و از گرز برداران شش کس مقتول و شش کس زخمی
 شدند - و برین اکتفا نکرده جمعی از نوکرانش قرار دادند - که
 بر خانه ارجن رفته او را بکشند - و بلون راتهور و بهار سنگه
 راتهور (که ابتدا نوکر امر سنگه و پدرش بودند - و ثانیاً بذوکری
 پادشاهی مباحث پذیرفته) درین اندیشه انباز آنها شدند *
 (۳)

چون این مقدمه بعرض رسید بر نادانی این گروه بخشیده
 بکس حکم شد که رفته آنها را بفهماند - که اگر خواسته باشند
 با مال و عیال بمنزل خود روند - چرا باعث خرابی خان و مان
 خود میشوند - پس ازان (که استبداد آنها دریافت شد) بسید
 خانجهان باره با مردم جلو و رشید خان انصاری (که نوبت
 کشک اینها بود) بزد و کشت آن گروه دستوری شد - اینها
 بمقابلت پیش آمده قارمه در آن بود پرخاش نمودند - و بقتل
 رسیدند - و از مردم پادشاهی سید عبد الرسول باره (که جوان

(۲) نسخه [ب] مردمی را (۳) نسخه [ب] درین اندیشه فاسد *

مردانه بود) با سيد غلام محمد ولد سيد محي الدين برادر خود
 و پنج تن از خويشان بكار آمد - پسرش را ايسنگه سال هيزدهم
 آمده شرف آستانبوس حاصل نمود - بمنصب هزاري هفتصد
 سوار سربلندي اندوخت - سال نوزدهم همراه سلطان مراد بخش
 بمهم بلخ و بدخشان تعيين شده سال بيست و پنجم از اصل
 و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هشتصد سوار کامياب گشته
 با سلطان اورنگ زيب بهادر در کره ثانيه بمهم قندهار شتافته
 و سال بيست و ششم در ركب سلطان دارا شکوه باز کمر هم
 بر بسته و سال بيست و هشتم باتفاق سعدالله خان جهت انهدام
 چيتور مامور گرديده سال سيم باضافه دو صد سوار جبين طالع را
 روشن ساخت *

چون رساده سلطنت بجلاوس خلد مکان رونق گرفت او
 بعد وصول موکب ظفر کوکب بمتهرا آمده ملازمت دريافت
 و همراه خليل الله خان بتعاقب دارا شکوه مامور گرديد - و در
 جنگ سلطان شجاع همراه ركب پادشاهي بود - پس از آنکه
 معارفت سمع اجهير واقع شد او را برغم مهاراجه جسونت سنگه
 بخطاب راجگي و عذابت خلعت و فيل با ماده فيل و شمشير
 مروع و نقاره و انعام يك لک روپيه و از اصل و اضافه بمنصب
 چهار هزاري چهار هزار سوار بر نواخته سرداري قبيله را تهور
 و مرزبانى ولايت جوده پور بدام او قرار يافت - و او در جنگ

دوم دارا شکوه در التمش جا داشت - پستر تعینات یساق دکن گردیده در تاخت تعلقه سیوا بهونسله و تخریب ملک عادلخانیه باتفاق میرزا راجه جیمنگه سرگرم حسن خدمت بود - سال شازدهم (که خانجهان بهادر کولکناش بصوبه دارمی دکن نامزد شد) او بهر ادلی خان مذکور تعیین یافت - سال هیزدهم در عین تهیه جنگ با عبدالکریم میانه (که فوجها ترتیب یافت) بذابر عروض مرض بمقر اصالی شدافت - راد راساپوره بیرون بلده اوزنگ آباد بنام او آباد است - پس از پسرش اندر سنگه منصب شایان و سرداری وطن یافته سال بیست و دوم باننقال مهاراجه جسونت سنگه بعطای خطاب راجگی و خلعت و شمشیر با ساز مرصع و اسپ با ساز طلا و فیل و علم و توغ و نقاره امتیاز برگرفت و سال بیست و چهارم همراه سلطان معظم بتعاقب سلطان محمد اکبر همپائی گزید - پستر مدتها بتعیناتی فیروز جنگ گذرانید سال چهل و هشتم بمنصب سه هزاری دو هزار سوار رسید بعد ارتحال خلد مکان پیش اعظم شاه شتافته بمنصب پنج هزاری فایز شد - و همراه ذوالفقار خان به پیش رفتن نزد سلطان بیدار بخت (که از احمد آباد بر طبق ایامی پدر باوجین رسیده فوج همراه نداشت) امور گشته از اثنای راه برخاسته بوطن رفت - یکی از نباشرش هر ناظه سنگه است

که قبل ازین بدکن آمده محاله از صوبهٔ بزار در تیول او مقرر شد - سنه (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نود در گذشت - و نبیرهٔ زادهٔ او^(۲) مانسنگه (که مدتها در دکن بسر برده عزیزت وطن نموده) در راه از دست بهیلان بقتل رسید *

* رای مکند نارنولی *

کایت ماتهر - ابتدا در کم منصبی آصف خان یمین ادرله (که دریستی پنج سوار بود) نوکر دو سه روپیه در ماهه گردید بترقی خداوند پیش آمده کرده چون خالی از کار دانی و فهمید نبود بمرور ایام بهدایهٔ دیوانی آن امیر عظام رسید و عالی همت بود - و در فیض رسائی جدی تام داشت مردم مکرر بسفارش نامهٔ جعلی او کامیاب گشتند - چون بار رسید گفت من نوشتهٔ بودم - از قوم کایت کم کسی ماند که بدولت او بروزگاری نرسید - و صاحب نام نگشت - و مبلغهای خطیر بذارنول (که موطن و مسکن او بود) فرستاده عمارات عالیه ساخت - و پیوسته در حسرت سیر آن بود - پس از فوت آصف خان منظور عذایت فروردس آشیانی گردیده بدیوانی بیوتات حضور سرفرازی یافت - چون کوکب طالعش فروغی داشت بخدمت دیوانی تن سر افتخار برافراخت *

برخی معاندان هموطن او بواسطت بازیابان حضور بعرض

رسانیدند - که رای مکند چهل لک روپیه در بنیاد خانهای نازنول دوفینه ساخته - مردم بحفر و کندن عمارت او تعیین شدند پس ازان (که عالیها سافلها گشت) یک حبه ظاهر نگردید مفتریان بهتان تراش را بحضور کشیده آوردند - آنها بخلاف نمائی خود اقرار نموده گفتند - که همسایه بودیم - بتعدی داشتیم جاها از ما گرفته - بهر نوع انتقام آن را کشیدیم - الحال بهر عقوبتی که سزوار باشیم حکم شود - اعلی حضرت از سر تقصیر آنها در گذشت - رای مکند مدتها دیوانی تن سرانجام داد - و بعزت و اعتبار زندگی بسر برد *

* راجه جگت سنگهه *

یسر راجه باسو ست - چون برادر کلانش راجه سورجمل بعد فوت پدر مطرح انظار عاطفت جنت مکانی گردیده بملک موروثی برنواخته شد نامبرده (که با برادر سر سازگاری نداشت) منصب قلیله یافته بتعییناتی بنگالہ رفت - سال سیزدهم جلوس چون از سورجمل حرکات ناشایسته بوقوع درآمد پادشاه نامبرده را بسرعت سریعہ از بنگالہ طابداشته بمنصب هزاری ذات پانصد سوار و خطاب راجگی و عطای بیست هزار روپیه نقد و خنجر مرصع و اسپ و فیل نوازش اندوز گردانیده نزد راجه بکرماجیت سندر داس (که به تنبیه سورجمل مذکور سرگرم بود) فرستاد - تا آخر عهد آن پادشاه بمنصب سه هزار سوار

رسیده سال اول جلوس فردوس آشیانی بدحالی منصب مذکور
 سرعزت برافراخته سال هفتم (که پادشاه متوجه نواح پنجاب
 بود) آمده بملازمت پیوست . سال هشتم بعد مراجعت موکم
 پادشاهی از کشمیر بتهانه داری بنگش پائین و تنبیه مفسدان
 الوس خنگ (که دران سر زمین سکونت دارند) نوازش
 یافت . و سال دهم ازان تعلقه معزول شده در کومکیان صوبه
 کابل اختصاص گرفت - و در اسیر ساختن کریم دان پسر جلاله
 تاریکی آثار نیکو خدمتی بظهور آورد - سال یازدهم [که
 علی مردان خان قاعه قندهار را ببندهای پادشاهی سپرد - و سعید
 خان بموجب حکم با کومکیان صوبه کابل جهت دفع فوج
 قزلباش (که دران نواح رسیده بودند) روانه شد] نام برده را
 هراول فوج ساخت - و پس از رسیدن بقاعه قندهار او را
 بتسخیر قاعه زمین داور فرستاد - او قلعه ساربان را بحسن تردد
 و جانبازی مفتوح ساخته بمحاصره زمین داور پرداخت - و پس
 از هتخر گردیدن آن در محاصره قلعه بسک نیز مصدر ترددات
 شایان گردید - سال دوازدهم در هنگامی (که لاهور معسکر
 فیروزی بود) نامبرده آمده دولت بار یافت - و بعطای
 خلعت و مالای مردارید قاصت ارادت آراست - و در همین
 سال بفوجداری بنگش بالا و پائین سرعزت برافراخت - سال
 چهاردهم چون استدعای فوجداری دامن کوه کانگره از تغیر

راجروپ پسر خود و تحصیلداری پیشکشات راجهای کوه مزبور
 بتعهد چهار لک روپیه نمود منظور شده بعنایت خلعت و اسپ
 با زین نقره بدان خدمت سربازان گشت - و چون آثار عصیان
 ازو بظهور رسید از تعلقه مذکور معزول شده طاب حضور
 گردید - ازانجا (که در آمدن هم تعلق ورزید) پادشاه سه فوج
 بسرداری خانجهان بارهه و سعید خان ظفر جنگ و امالت خان
 و شاهزاده مراد بخش با فوج علیحده بدشتگرمی افواج مذکور
 جهت تسخیر قلعه مؤ و نورگدهه و تاراگدهه (که قلاع ستینه
 تعلقه نامبرده بود - و دران ایام در احکام آنها بیش از پیش
 کوشیده) تعیین فرمود - نامبرده در نگهداشت قلاع مذکور در زد
 و خوردن با فوج پادشاهی مساعی بقدر وسع امکان بکاربرد *
 چون مؤ و مزبور بتصرف کسان پادشاهی درآمد و قلعه
 تاراگدهه هم قریب آن شد که از دستش برآید چار و ناچار
 باستصواب سید خانجهان بشاهزاده رجوع نموده بعد عفو زلات او
 از حضور و قبول انهدام قلعه تاراگدهه و مؤ سال پانزدهم با پسران
 بحضور آمده فوطه در گردن انداخته شرف زمین بوس یافت
 پادشاه از سر جرائم او در گذشته بدعالی مذهب سابق آبرو
 بخشید - و در همین سال بهمرامی شاهزاده دارا شوه بجانب
 نغدهار دستوری یافت - و بقاعداری قلعه قلات مضاف صوبه

قندهار مورد عنایت گشت - و سال هفدهم (که سعید خان ظفر جنگ بایالت صوبه مذکور جبهه عزت برافروخت) چون میان او و راجه سازگاری نبود از قلعه قلات تغیر شده سال هیزدهم بعنایت خلعت و شمشیر با یراق طلائی میذاکار و اسپ با زین نقره فرق عزت بر افراخته بکمک امیرالامرا جهت تسخیر بدخشان دستوری یافت - او از کار طلبی جمعیت زیاده بر ضابطه منصب نگاهداشته و بتقررز مواجب آنها نقد از سرکار خوش دل گردیده از راه طول بدخشان درآمد - چون مردم خوست پذیره شده بملاقات او آمدند او بمشاورت آنها قلعه محکم از چوب میان سراب و اندراب ساخته سه دفعه با اوزبکان و المانان (که نذر محمد خان والی بلخ آنها را فرستاده بود) جنگ کرده عرصه پیمای وادی فرار ساخت - و در قلعه مذکور تهانه مستحکم نگاهداشته پدشاور مراجعت نمود - سال نوزدهم مطابق سنه (۱۰۵۵) هزار و پنجاه و پنج هجری درانجا بساط هستی در نوردید - اعلی حضرت (اجروپ پسر ادرا) که احوالش جداگانه بتحریر در آمده) بمراسم تسای برنواخت *

* راجه چیرام بدکوجر *

پسر راجه انوپ سنگه مشهور بانیرای سنگهدلن است - در حین حیات پدر بمنصب در خور سرفرازی یافته بکارها تعیین میشد - بعد فوتش سال یازدهم جلوس فردوس آشیانی بعنایت

خلعت و خطاب راجگي و از اصل و اضافه بمنصب هزاري هشتصد
سوار سر بلند گرديد - سال دوازدهم باضافه دو صد سوار کاميابي
اندرخت - سال سيزدهم همراه شاهزاده مراد بخش (که بتوقف
در بهيره مامور شده بود - و باز بر طبق حکم روانه کابل گرديد)
خصت يافت - سال چهاردهم باز با شاهزاده مذکور و کابل
شتافت - سال نوزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي
هزار و پانصد سوار لوی کاهراني افراشته همراه شاهزاده
مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان ذيل عقيدت بر کمر بست
و بعد تسخير بلخ همراه بهادر خان و اصالت خان بتعاقب
نذر محمد خان والي آنجا تعين يافت - سال بيستم باضافه های
متواتره بمنصب دو هزاري هزار و پانصد سوار از اصل
و اضافه چهره امتياز بر افروخت - و در نواح باخ در تذبیه
اوزبکان و زد و خورد المانان لازمه کار پژوهي بعمل آورد - سال
بيست و یکم مطابق سنه (۱۰۵۷) هزار و پانجاه و هفت هجري
همانجا پيمانه زندگيش لبريز گشت - پادشاه بعد در بافت
این خبر امر سنگهه پسر او را بخراب راجگي و اضافه منصب
در نواخته بين الاقران اختصاص بخشيد *

* رشيد خان انصاري *

نامش آله داد پسر جلال الدين (دشاني ست - که در افغانان
لوی سري و سرداري بر افراخته زنبورخانه فساد بشورش آورد

از عهد عرش آشیانی تا زمان اعلیٰ حضرت مهم کهنه لنگ ولایت کابل عبارت از استیصال این فرقه بوده - از زمان سلطنت اکبری بتاریکی موسوم اند - چون ذکر نبذی از نیاگانش و پس از هر که ازینها غبار فتنه و آشوب برانگیخته ناگزیر خامه و فائق طراز است بر می نگارد - والد جلال الدین مشهور بجلاله شیخ بایزید ^(۲) معروف بپیر روشن و ^(۳) روشانی ست - خلف شیخ عبد الله - که بهفت واسطه بشیخ سراج الدین انصاری میرسد - سال پیش از رسیدن فردوس مکانی بهند در قصبه جالندهر متولد گردید - پس از تحصیل کمال چون تسلط مغول بیشتر مشاهده نمود با مادر خود ^(۴) بهین نام (که از همان قبیله بود) ^(۵) بکالی کرم واقع کوهستان روه (که پدرش آنجا سکونت داشت) شتافت - در سنه (۹۴۹) نهصد و چهل و نه شهرت گرفته باظهار خوارق و کرامات برخی قبائل افغانان را بربقه مریدی در آرد - و کتاب خیرالبیان مدلل بر اثبات وحدت وجود بزبان پشتو برشته تصنیف کشید *

گویند آن نسخه ایست منتخب از اقوال اکبر سلف - اما ^(۶) بسیاری از طوائف روه بالحداد و زندقه اهمیت داده بدو نگریزند

(۲) در [نسخها] بازید آمده (۳) نسخه [ا ب] روشانی ست (۴) در

[بعضی نسخه] ببن نام (۵) نسخه [ب] بکالی کرم (۶) نسخه [ب]

از طوائف اررا بالحداد *

گویند چون او را در مجلس میرزا محمد حکیم آوردند علما از
 مناظره اش در ماندند - چون باجل طبعی در گذشت در بهته پور
 (که در کوهستان است) مدفون گردید - او را چهار پسر و یک
 دختر بود - شیخ عمر نورالدین - که پسرش موزائی نام در
 نوکران پادشاهی انسلاک یافته در جنگ دولت آباد کشته شد
 و جمال الدین - و جلال الدین - و کمال خاتون - که در تید قلیج
 خان اکبرشاهی جان سپرد - اما جانشینی پدر بجمال الدین
 باز گردید - او در سن چهارده سالگی سنه (۹۸۹) نهصد
 و هشتاد و نه (که ریات عرش آشیانی از سیر کابل معاودت
 نموده در یولم گذر^(۲) نزل داشت) بملازمت رسیده مورد عواطف
 خسروی گردید - اما در خور متمنای خود پرداخت احوال ندیده
 بے رخصت بدر زده در مریدان پدر (که بیشتر ورک زئی
 و افریدی و شرداد بودند - و قرابتی نیز بآنها واقع شده) شتافته
 روزگار میگذرانید *

چون در سال سی و یکم طایفه مهمند و غریه خیل (که
 ده هزار خانهدار در حوالی پشاور بسر میبرد) از ستمرانی کار بودازان
 سید حامد بخاری تیولدار آنجا بستوه آمده جلالت را به سرداری
 برگزیده هجوم آوردند و سید حامد را کشته به تیراه (که
 کوهستانی است بطول سی و دو کروزه - و پهنا دوازده - خاور رویه

پشاور - باختر سو میدان - شمالی جانب باره - جنوبی قندهار

تنگداهای پرنشیب و فراز بسیار دارد (زفته راه خیبر سنگ چین نمودند راجه مانسنگه ناظم کابل از ناروان به تیراه در آمده الوس افریدی را (که خمیر مایه فساد بود) تاخته بعلی مسجد فرود آمد - و جلاله بقدر مالش یافته بود که زین خان کوکه از حضور تعیین گشته در کندن خاربن فسادش کوشش فراران بکار برد - چون کار برو تنگ شد سال سی و دوم از تنگدای تیراه بر آمده بسوان و بجزور (که بنگاه یوسف زئی ست) پناه بود آنها با وصف سزاهای شایسته (که از دست عساکر پادشاهی یافته بودند) دست از بدکاری باز نکشیده میان خودها جا دادند زین خان دران کوهستان نیز در آمد - باویزشهای سترگ نزدیک بود که جلاله دستگیر گردد - از دره (که اسمعیل قلی خان محافظ آن بود - و بآمدن صادق محمد خان حفاظت او گذاشته بود) باز به تیراه بدرزد - صادق محمد خان دنبال نموده بتدبیرات شایسته الوس افریدی و زرک زئی را مستمال نمود (۳) - چنانکه آنها ملا ابراهیم را (که جلاله خود را پور او می شمرد) بدست آوردند - او اعتماد از آنها را گرفته روانه توران دیار گردید - افغانان زه و زادش گرفته بمردم پادشاهی سپردند

و در سال سي و هفتم از توران برگشته ببادري همان الوس باز
 سر شورش برداشت - آصف خان جعفر از حضور تعيين گشت
 (۲)
 افغانان از دستان سرائي بلايه گري بر نشستند . و بر گذاردند
 كه او را ما از يورت خود بر آورديم . آصف خان اهل و عيالش را
 با وحدت علي نام مرده دستگير ساخت . و در سنه (۱۰۰۷)
 هزار و هفت هجري جلاله غزنين را برگرفت . اما نتوانست
 نگاهداشت . در سال چهل و پنجم سنه (۱۰۰۹) هزار و نه
 هجري جلاله (كه ببادري الوس لوهاني باويزش شادمان هزاره
 نواح غزنين رفته بود) زخمي بكمه رباط در شد . مراد بيگ
 با جمع از نوكران شريف خان اتكه تعاتب نموده كارش با تمام
 رسانيد . و باساني آن مائه ده بزرگ شورش (كه از دير باز
 فراران سپاه پادشاهي پي او قطره زنان و سرگردان بود)
 فرو شد . پس ازو احد داد بن شيخ عمر (كه عمزاده و داماد شيخ
 جلال الدين ميشد) جانشين گشته غبار طغيان برانگيخت . شجاعت
 و بهادري او ناسخ داستانهاي رستم و افراسياب است . در عهد
 جنت مكاني آريزشهاي سخت با عساكر پادشاهي نموده گاه
 غالب و گاه مغلوب ميگشت . تا در سنه (۱۰۳۵) هزار
 و سي و پنج هجري ظفر خان پسر خواجه ابوالحسن تربتي
 (كه بنيابت پدر انتظام بخش صوبه كابل بود) چون عرصه كار

برو تنگ ساخت در نواک حصاری گردید - روز یورش
تفنگی بدو رسیده در گذشت - گویند یک روز پیشتر نسخه
خیر البیان خوانده گفت فردا روز وصال من است - همچنین
شد - پس ازو عبدالقادر پسرش قایم مقام گشت - و برظفر خان
تاخته سامان و سرانجامش بتاراج برد - آخر بحسن سعی
سعید خان بهادر ناظم کابل عبدالقادر اختیار بزدگی درگاه
والا نموده بهلازمت اعلیٰ حضرت رسیده بمنصب هزاری امتیاز
یافت - و چون در سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه در تعیناتی
کابل روزگارش بسر آمد سعید خان بهادر بی بی الائی زن
احدودان را (که دختر جلاله بود) با دو دامادش محمد زمان
و صاحبان و قادر دان پسر محمد زمان را با دیگر همراهان
عبدالقادر در سرآغاز سال یازدهم سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل
و هفت بدست آورده روانه حضور ساخت - اعلیٰ حضرت
آنها را مستمال مراجع ساخته پیش رشید خان (که صوبه تلنگانه
بار مفوض بود) فرستاد - و در همین سال کریم دان کور پسر
خرد جلال الدین (که آواره دشت ابدبار بود - و در حدود
لرهانی بسر می برد) جمعی از الوسات نغر بخدخال فاسد او را
طاب داشته در کمین فرصت نشستند - تا وقت یافته بتیراه

بیایند - و سر بشورش بر آدرند - سعید خان ازین مفسده
 آگهی یافته پیاده کوهی و کمان دار را از قبائل افغانه آندیار
 (که بایای در آمده بودند) جمع نموده با راجه جگت سنگه
 بتادیب آنها تعین کرد - بعد از رسیدن بنغر^(۲) جمیع الوسات
 راه انقیاد پیمودند - مگر الوس لکن و دو قبیله دیگر - که
 کریم داد در میان آنها بود - چون آخر کار چاره نجات منحصراً
 در سپردن او دیده با توابع دستگیر ساخته حواله نمودند
 سعید خان او را بموجب حکم بیاسا رسانید - و پس ازان
 (که جمله الملك سعد الله خان در عرصه آمده) دختر کریم داد را
 بعقد ازدواج او در آوردند - لطف الله خان و غیره اولاد
 از بطن آن عفت منش است *

و چون بعد ارتحال جلال الدین از پسرانش آله داد با دیگر
 برادران بغایر ناتوان بینی و عداوت افغانان مخالف دل نهاد
 سکونت روه نگشته بهند آمده در ملازمان جنیت مکانی انتظام
 یافتند آله داد بمرور ایام پرشد و کاردانی بمنصب عالی
 و خطاب رشید خان مباحی گشت - و بخدمات عمده اختصاص
 گرفت - و در عهد اعلی حضرت منظور نظر عنایت شده بمنصب
 چهار هزاری سه هزار سوار علم افتخار برافراخته کمکی دکن
 گردید - در سال چهارم شاهجهانی بهمراهی اعظم خان صوبه دار

دکن (وزے) کہ برکنار مانجرا در نویت کہی فوج عادل شاہیہ و نظام الملکیہ (در آریخت) شہباز خان (وہلہ) کہ امیر چہار ہزاری (بود) با پسر کشتہ شد - و بہادر خان (وہلہ) و یوسف محمد خان تاشکندی بزخمہای گران در میان افتادند - رشید خان (کہ برادرش با جمعے از خویشان شربت مہات چشید) زخمی از نبردگاہ بر آمدہ باعظم خان پیوست *

بالجملہ رشید خان بسیار پسندیدہ معاش بود - و در راست اندیشی و نیکو فکری و حسن ادراک و والا ہمتی و کرم مغرط یگانہ روزگار و در شجاعت و مردانگی و مروت و مردمی و خوش سلوکی و تہذیب اخلاق بے ہمتا - مدتہا (کہ در دکن گذرانید) بحسن تدبیر و نیروی شہامت شریک غالب صوبہ داران بود - بے مشورت او مرتکب کار عمدہ نمیشدند و جمعیت خوب نگاہ میداشت - و ہمہ آن مردم فدوی او بودند - و مردانہ باوی سلوک میکردند - چنانچہ مہابت خان بحضور نوشت - کہ این ہمہ مردم کار آمدنی اخلاصمند (کہ رشید خان دارن) با آن ہمہ ہوش و پردلی متحیرم کہ خیال خود سری نمیکند - طلب او از دکن قرین مصاحت است - و الا خانزمان را (کہ با او یکدای دارن) خدمت سرحد نفرمایند - ہمین کہ ہر دو متفق شدند کارے خواہند کرد کہ تدارک آن متعذر خواہد شد - رشید خان در صوبہ داری

برهانپور چنان به بند و بست و عب افروز که مفسدان کوهی
 (که از هنگامهٔ رهنی و دزدی آنها متوطنان شهر شبی
 نمی آسودند) زندگی خودها مغتنم شمردند - و در اخیر ایام
 از مدتی بضبط خانگانه میپرداخت - و در ناندیر میبود - تا حال
 درین مکان اولاد آرد و برادرش هادی داد خان تعیینات مانده اند
 در سال بیست و دوم شاهجهانی سنه (۱۰۵۸) یک هزار
 و پنجاه و هشت در صوبه دارچی ناندیر بساط هستی در آورید
 در شمس آباد مؤدیبه آباد کرده باغی طرح انداخته - نعش
 او را برده همانجا مدفون ساختند *

گویند علم چندانی نداشت - اما از همه جا با خبر بود
 در تاریخ بی نظیر - و در مذهب حنفی متعصب بود - اشعار
 بصیارت بدایلی عقلی از حدیقه بر آورد - که الحاق اسم
 و ارباب دانش قبول کردند - و در اکثر عادات و اوضاع تتبع اهل
 ایران داشته - طعام و اطعام هم بکثرت بود - و خرج محل آنقدر
 (که در آن وقت هیچ امیری نداشت) عیدگاه برهانپور را که
 تنگ بود وسیع ساخته آب کاریز آورد - پسران او الهام الله
 بد منصب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار و اسدالله پیاپی هزار
 و پانصدی هزار سوار تا سال سیم اعلی حضرت رسیدند *

* راجه بیتهداس کور *

گویند سرزمین مازدار و میوار پیش از آن (که قوم رانهور

و سیسودیہ بقبضه اقتدار در آند) در تصرف این قوم بود - بعد
غالب شدن آنها زمینداری بعضی پرگنات متعلق باینها ماند
نامبرده پسر دوم راجه گوپالداس کور است - که در ایام
مراجعت سلطان خرم از بنگاله و ورود بپرهانپور قلعه دار
آسیر بود - پس ازان شاهزاده او را نزد خود طلبداشتند سردار
خان را بجای او گذاشتند - و در محاصره گتھے با پسر جانشین
خود بام نام بمردانگی جان نثار گردید - او در جذیر از وطن
آمده بملازمت پیوست - بعد سربرآرائی اعلیٰ حضرت بمنصب
سه هزاری هزار و پانصد سوار و خطاب راجگی و علم واسپ
با زین نقره و فیل و انعام سی هزار روپیه نقد چهره کامیابی
بر افروخت - و پستتر بتعینائی خانجهان لودی بمالش ججهار
سنگه بندیده مرخص گردید - و سال دوم همراه خواجه ابوالحسن
بتعاقب خانجهان لودی دستوری یافت - مشارالیه از فرط
کار طلبی انتظار سرکرده نکرده چون بان وزان روانه شد - متصل
دهواپور بار رسیده جنگ انداخت - و بدستور راجپوتان
پیاپی پا شده داد دلیری داد - و بملگونه زخم سرخروئی
حاصل نمود - و در جلدوی ترددات مذکور باضافه پانصد سوار
و غذایک نقاره کوس شادکامی نواخت - و سال سیوم (که پادشاه
بدکن رسیده سه فوج بسرکردگی سه کس برای تذبیه خانجهان
لودی و تخریب ملک نظام الماک دکذبی تعیین فرمود) او باتفاق

راجه گجمنگه مرخص شد - و در جنگ خانجهان لودي مصدر
 ترددات شايسته گشت *

ازانجا [که حقوق وفاداری او و پدرش مطمع نظر پادشاه بود
 و او آرزوی قلعه داری (که بدون آن پایه راجگی اعتبار ندارد)
 داشت] سال چهارم بقلعه داری رندهپور از تغیر قلعه دار خان
 چپاه سر باندي یافت - سال ششم بفوجداری داز الخیر اجمیر
 از تغیر میرزا مظفر کرمانی چاره عزت برافروخت - و پستور
 در رکاب شاهزاده محمد شجاع بصوب دکن تعیین شده
 در محاصره پریزده مصدر ترددات شایان گردیده جوهر
 فدویت را بر روی کار آورد - چون تسخیر قلعه مزبور صورت
 نبهت و شاهزاده طلب حضور شد او پس از وصول بپیشگاه
 خسروانی سال هشتم بصوب اجمیر مرخص گشت - سال نهم
 (که پادشاه بدکن ورود نموده به تنبیه ساهو بهونهساه سه فوج
 بهرداری سه کس تعیین ساخت) او در زمره تعییناتیان خاندوران
 بود - چون از رفور عذایت ولایت دهندیره بسپورام برادر زاد او
 مرحمت شده بود و او با جمعیت زفته اندرمن زمیندار را
 ازانجا بر آورده و زمیندار مذکور پس از چند انبوه
 فراهم کرده از سیورام آن ملک را بتصرف در آورد بظابران سال
 دهم راجه مذکور با جمعی (که سرکرد آن معتمد خان بود)

باستخلاص ولایت مذکور تعیین گردید - پس از وصول بدانجا حصار شهر را مورچال بست - زمیندار تنگ شده آمده معتمد خان را دید - راجه مزبور بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و سه هزار سوار و عطای ولایت دهنده بطریق وطن علم اعتبار برافراشت - سال یازدهم (که پادشاه عزیمت دارالسلطنت لاهور فرمود) او بقلعه داری اکبرآباد مامور گردید - سال دوازدهم بر طبق حکم خزانه از اکبرآباد بدارالسلطنت برد - و سال چهاردهم بانئقال وزیر خان بمحافظت اکبرآباد و حراست قاعه آن مرخص شد - سال شانزدهم پس از وصول موکب پادشاهی باکبرآباد از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاري سه هزار سوار مرتقي گشت - و سال نوزدهم از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاري چهار هزار سوار کام دل بر گرفته بهراولی شاهزاده مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان مامور گردید - و پس از تسخیر بلخ چون شاهزاده اضطراب نموده بحضور رسید و سعد الله خان برای بزد و بست آنجا رفت از بموجب حکم معه پس ماندهای نذر محمد خان والی بلخ سال بیستم بحضور آمد - و سال بیست و یکم (که پادشاه داخل اماکن نوساخته شاهجهان آباد شد) او از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار هزار سوار دو اسپه سه اسپه سرمایه عزت اندوخته تعینات کابل شد - و سال بیست و دوم

بحضور رسیده یک هزار سوار دیگر از قابینانش دو اسپه سه اسپه
 قرار یافته به همراهی شاهزاده اورنگ زیب بپیکار قزلباش (که
 بمحاصره قلعه قندهار پرداخته بودند) مباحی گشت - چون
 تسخیر قاعه صورت نبست سال بیست و سیوم حسب الطلب
 همراه شاهزاده بعثت خلافت خود را رسانید - و بوطن دستوری
 پذیرفت - سال بیست و پنجم مطابق سنه (۱۰۶۱) هزار
 و شصت و یک هجری درانجا درگذشت *

چون بقدم فدویت و رسوخ عقیدت موصوف و مورد عاطفت
 خاص بود پادشاه تاسف فرموده بازماندهای او را بگونگون
 نوازش سرافاز ساخت - پسر کلانش راجه انورده است - که
 احوالش جداگانه تصطیر پذیرفته - و دومین ارجن - در حین
 حیات پدر بردشاهی فردوس آشدانی ممتاز بود - (در سنه) که
 راد امر سنگه راتهور صلاحیت خان میربخشی را در دربار پادشاهی
 کشت) او بجمارت پیش آمده در شمشیر بر راد مزبور
 انداخت - و سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بیساق
 بلغ و بدخشان تعیین شد - و سال بیست و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب هزاری ذات هفتصد سوار و سال بیست و دوم باضافه
 صد سوار و سال بیست و پنجم بعد فوت پدر باضافه پانصدی
 هفتصد سوار در بلندی اندوخته مکرر برکاب شاهزاده بهم
 قندهار تعیین گردید - سال سی و دوم همراه مهاراجه جسونت

سنگهه بجهت سد بودن براه آمد فوج دکن بمالوه تعیین گردید
 و در جنگ (که میان مهاراجه و سلطان محمد اورنگ زیب بهادر
 متصل ارجین (و داده) دست جلادت کشاده مردانه وار جان را
 نثار آبرو ساخت - و سیومین بهیم - که بعد فوت پدر بمنصب
 در خور سرفروزی یافته در جنگ سموگنده همراه داراشکوه بود
 وقت نبرد دست جرأت بر کشاده قریب قور فوج شاهزاده
 محمد اورنگ زیب رسیده بکار آمد - چهارمین هرچس
 (که در عهد خلد مکان نیز بذوکری میپرداخت - بعد فوت
 راجه ده لک روپیه (که ازو مانده بود) شش لک روپیه نقد
 و سواى آن جنس از بواجه انورده و سه لک روپیه بارجن
 و شصت هزار روپیه به بهیم و چهل هزار روپیه بهرجس
 مرحمت فرمود - گرد هرداس برادر خرد راجه مذکور سال نهم
 اعلیٰ حضرت بعد مقتول شدن ججهار سنگهه بذریله و مسخر
 گردیدن قلعه جهانسی بقلعه دارى آنجا نامزد شد - و سال
 پانزدهم بمنصب هزارى چهار صد سوار مرتقی گردید - و سال
 بیست و دوم باضافهای متواتره تا بیست و هفت هزار سوار قرار
 یافت - و بعد فوت راجه مزبور از اصل و اضافه بمنصب
 هزار و پانصدی هزار و دویمت سوار تفوق جست - و بمرات
 بتسخیر قندهار تعیین یافته سال بیست و نهم از تغیر سیادت
 خان بقلعه دارى اکبرآباد سر بلذدی اندوخته بمنصب د: هزارى

هزار و دویست سوار پیرایه عزت پذیرفت - و سال سیم
فوجداری آنجا ضمیمه قلعه داری یافته هشتصد سوار در تابیدانش
افزود شد - در جنگ سموگدهه بهراولای سلطان دارا شکوه بود
اما از عالمگیر نامه مستفان میشود که در عهد خالد مکان هم
سرگرم خدمات بود *

* راجه بهار سنگهه بندیه * (۲)

پسر راجه بر سنگهه دیو است - پس از جاوس فردوس آشیانی
بمجالسی منصب دو هزار و دویست سوار سر عزت
برافراخته پستتر باضافه هزار و هشتصد سوار بمنصب سه هزار
دو هزار سوار سر باندی یافت - در همین سال چون بمالش
ججهار سنگهه (که از دارالخلافه فرار نموده بود) افواج تعیین شد
از بهمراهی عبدالله خان بهادر مامور گردید - از آنجا (که در
مسخر ساختن قلعه ایرج مساعی جمیله بکار برد) بالتماس
خان مزبور بعنایت نقاره سر بلند شده کوس ناموری نواخت
و چون ججهار سنگهه بعجز گرائیده بعد عفو زلات پیدشگاه
ساطنت رسید از محاللات متصرفه او آنچه افزود از طلب او
بود برخی بجاگیر راجه مزبور تنخواه شد - و اوائل سال سیوم
(که پادشاه در صوبه خاندیس رسیده سه فوج بسرکردگی
سه عمده جهت تخریب ملک نظام الملک تعیین فرمود) او

بمراهی شایسته خان نامزد شد - و در همین سال بعظمی خطاب
 واجگی لوای ناموزی بر افراشت - و چون اعظم خان صوبه دار
 دکن بر سر خانجهان لودی متصل بپر تاخت و محاربه عظیم
 رو داد نامبرده مصدر ترددات شایان گشت - یک از همراهانش
 در زد و خورد ببهار برادر زادۀ خانجهان رسیده سرش از تن
 جدا کرده باو رسانید - و او پیش اعظم خان آورد - پس ازین
 مدتها بتعیذاتی یساق دکن مامور بود *

در محاصره و تسخیر قلعه دولتآباد از جلالت ذاتی و رشد
 فطری در زد و خورد با مخالفان و قتل و قمع آن گروه دقیقۀ
 فرو گذاشت نکرده آثار نیکو بزدگی بظهور آورد - و همچنین
 در محاصره قلعه پریزده نیز خدمات شایسته بتقدیم رسانید
 پس از فوت مهابت خان خانخانان او بتعیذاتی خاندوران
 (که بنظامت برهانپور مامور بود) اختصاص پذیرفت - و سال
 نهم چون پادشاه بدکن تشریف برده افواج جهت تذبیه ساهو
 بهواسله تعیین نمود نامبرده بمراهی خانزمان مقرر شد - و سال
 پانزدهم برکاب سلطان ادرنگ زبب بهادر از دکن آمده نعمت
 ملازمت اندوخت - و در همین سال باضافۀ هزار سوار در اسپه
 سه اسپه سربراند گردیده به تذبیه جنیت بذیاء (۳)
 برسانگه دیو و ججهار سگهه بود - و درینوقت دران ملک شیوۀ

(۲) نسخه [ب] ببهار خان (۳) در [اکثر نسخه] چوت ه

سرتابی داشت) رخصت یافت - پس از رسیدن بان تعلقه جنیت
 فتنه جورا طانت خود سرب نماند - چار و ناچار پیش او آمد
 (۲)
 و سال هیزدهم بتعییناتی علی مردان خان امیرالامرا بتسخیز
 بدخشان روانه شد - چون دران سال مهم مذکور صورت نگرفت
 سال نوزدهم هزار سوار دیگر از منصب او دو اسپه سه اسپه
 فرار یافته در رکاب سلطان مراد بخش بیساق بلخ و بدخشان
 مرخص گشت - و در جنگ با اوزبکان و المانان پای کمی
 نیارده در قاضی بر جمعیت آنها دقیقه نامرعی نگذاشت
 و پس از مراجعت سلطان مرقوم تا رسیدن شاهزاده اورنگ زیب
 بهادر درانجا متوقف بوده در سال بیست و یکم همراه
 شاهزاده مزبور معارفت نموده بسفارت آستانبوس فایز گردید
 و سال بیست و دوم بهمراهی سلطان اورنگ زیب بتسخیز
 قاعه قندعار (که قزلباش گرد گرفته بودند) دستمیری یافته
 پس از معارفت ازانجا بوطن مرخص گردید - و سال بیست
 و چهارم باضافه هزاری ذات هزار سوار تاییان او را دو اسپه
 سه اسپه ساخته از تغیر سردار خان بجاگیر داری چورا گذشته
 سرفرازی یافت *

و چون بان نواحی رسید به دیوار زمیندار آنجا (که پدرش
 بهیم نراین نام را چهار سنگه بعد طلبیده کشته بود)

گريخته بانوپ سنگه زميندار باندھو [که بناير ويرانوی قلعه
 مزبور بريوان نام جائے (۲) که چهل کروهی قلعه مزبور است)
 ميگذرانيد [پناه برون - راجه پھار سنگه از بيست و پنج کروهی
 برسريوان تاخت - انوپ سنگه تاب در خود ندیده با عيال
 خون و هرديرام مسطور فرار گزیده بکوهستان نتونتهر رفت
 راجه بريوان رسیده آنها خراب ساخت - چون درين ضمن فرمان
 طلب بنام او صادر شد سال بيست و پنجم آمده جبهه ساي
 عتبه خلافت گشت - و یک فيل و سه ماده فيل (که از
 اسباب زميندار باندھو بدست آورده بود) از نظر پادشاه
 گذرانيد - و بار دوم بهمراهی سلطان اورنگ زیب بيساق تدهار
 تعين گردید - سال بيست و ششم در رکاب سلطان دارا شکوه
 بار سيوم بيساق مزبور دستوري پذيرفت - و در محاصره قلعه
 مذکور صاحب مورچال بود - و چون شاهزاده بے نيل مقصود
 باز گردید او نيز بحضور رسیده سال بيست و هفتم رخصت
 وطن يافت - و سال بيست و هشتم مطابق سنه (۱۰۶۴) هزار
 و شصت و چهار هجري پيمانہ حيات او لبريز شد - پادشاه
 سجان سنگه پسر کلان او را (که احوالش عليه داده نگارش
 پذيرفته) بجانشيني و اندرمن پسر ديگر را بمنصب پانصدي
 چهار صد سوار برنواخت - بيرون محوطه اورنگ آباد غربي

مايل بشمال پوره بغام او آباد است *

* راء ستر سال هادا *

نبیره راء زن است - گوپی ناتهه پدر او باجئه لاغر
 آنقدر قوت داشت که میان دو شاخ درخت (که هر یک بکندگی
 چون ستون شاهمانه متوسط باشد) نشسته پا بر یک و پشت
 بر دیگری نهاده از هم جدا میساخت - و بهمین زورهای بیجا
 بیمار شد - و در زندگی پدر جان در باخت - چون سال چهارم
 جلوس فردوس آشیانی (راء زن رخت زندگی بر بست برسم
 راجپوتیه) که هرگاه پسر کلان بمیرد جانشینی پدر بازشد اولاد
 متوفی تعاقب میگیرد) پادشاه او را بمنصب سه هزار دو هزار
 سوار و خطاب راء بر نواخته ولایت بوندي و کنکر و برگنات
 آن نواحی (که وطن راء زن بود) بتیول او مرحمت فرمود
 و پس از آن (که او از بالا گهات (سیده سعادت بار یافت)
 چهل فیل (که از جد او باقی مانده) بیشکش گویان بنظر
 پادشاه در آورد - هیزده فیل (که قیمت آن دو لک و پنجاه هزار
 روپیه شد) در سرکار مانده تنه بار مرحمت شد - و بعنايت
 خلعت و اسب با زین نقره و عطای علم و نقاره سرافتخار
 برافراخت - و پستر تعینات صوبه دکن گردیده باتفاق خانزمان
 سال ششم در محاصره قلعه دولت آباد از خبرداری مورچال

و بکمک رسیدن در هر طرف که ضرور میشد و در آوردن رسد
از ظفرنگر آنچه بایست آثار پاس نمک بظهور رسانید *
شیه [که دکنیان غافل یافته بر بنگاه خانزمان (که راو مزبور
بحفاظت آن مقرر بود) ریختند] او پا قایم ساخته دست
تجدد برکشاد - دکنیان بعد مقتول شدن برادر زادۀ بهاول راه
گریز سپردند - و سال هفتم در محاصرۀ قلعۀ پریزده مصدر
نیکو خدمتیا شد - سال هشتم (که صوبه داری بالاگهات بخانزمان
مفوض گشت) او در تعییناتی خان مزبور قرار یافت - چون سال
نهم پادشاه بعزیمت مالش ساهو بهونسله و استرضای دنیا داران
دکن متوجه خاندیس شد بعد وصول بذواحی بلدۀ برهانپور
راو همراه خان مزبور بدولت آستانبوس پیوست - و پستار
(که سه فوج بهرکردگی سه عمده تقرر پذیرفت) از انجمله
فوجی (که بهرداری خانزمان مقرر شده بود) هر ادلی آن برادر
مسطور نامزد گشت - و همه جا و همه وقت با خان مزبور
سرگرم تنبیه اشقیای بوده جلالت کارها بتقدیم رسانید - و غایبانه
باضافۀ هزار سوار بمنصب سه هزاری سه هزار سوار مباحی
گردید - و پس ازان ساء چند بتعییناتی دکن گذرانیده سال
پانزدهم همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب ناظم دکن بحضور
آمده بتسلیم سدۀ سلطنت پرداخت - و همان سال در رکاب
سلطان دارا شکوه بیساق قندهار تعیین شد - و پس از معارفت

سال هیزدهم بعطای خاعت رخصت وطن یافت - و سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بمهم بلخ و بدخشان دستوری پذیرفت - چون شاهزاده مزبور از ناتجربگی تعلقه مذکور را گذاشت نمود او بذایر ناسازگاری هوای آنجا یا وطن دوستی پیشاور درآمد - از حضور بمتصدیان اټک حکم شد - نگذارند که عبور نماید - سال بیستم (که سلطان اورنگ زیب بدان صوبه ^(۲) تعیین یافت) او بهمراهی شاهزاده مسطور برگردید - و در نبردهای اوزبکیه و گروه المانان همه وقت تلاشها بظهور آورد چون پادشاهزاده صوبه مزبور حسب الحکم پدر بذور محمد خان وا گذاشته معارفت نموده بکابل رسید از حسب الطلب سال بیست و یکم از کابل بحضور رسیده نعمت دار اندوخت و بوطن دستوری پذیرفت - سال بیست و دوم حسب الطلب بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی سه هزار و پانصد سوار باند رتبگی یافته در رکاب شاهزاده محمد اورنگ زیب بمهم قندهار (که بتصرف قزلباش رفته بود) روانه شد - و همراه رستم خان و قلیچ خان بجانب بخت تعیین شده در جنگ قزلباش ثبات پائی از دست نداده داد دلوری داد - و سال بیست و پنجم باز همراه شاهزاده مذکور و سال بیست و ششم بهمراهی شاهزاده داراشکوه بمهم مسطور

مرخص گشت - سال بیست و نهم بتعیذاتی صوفی دکن (که
 بشاهزاده اورنگ زیب مقرر بود) سرعزت بر افراخت - و در
 فتح قلعه بیدر و کلیانی مکرر با اهل دکن جنگها نموده
 قدم همت استوار داشته خدمات نمایان بظهور آورد - سال سی
 و یکم (که فلک شعبده باز توطیئه دیگر بر انگیخت - و سلطان
 دارا شکوه بامرف ممانعت اعلیٰ حضرت دست از خام خیالی
 بر نداشته سزاولان شدید تعین کرد - که امرای متعیله
 دکن (را زود روانه حضور سازند) با آنکه سلطان اورنگ زیب
 بمحاصره بیجاپور پرداخته کار یک دو روز در کشایش آن
 باقی بود نامبرده بے رخصت شاهزاده روانه حضور گردید
 و در جنگ میان هر دو برادر (که متصل اکبرآباد (و داده)
 مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در هراولی
 دارا شکوه جلالت غریب و جرأت سترگ بکار آورده در فوج
 قول سلطان اورنگ زیب در آمد نموده از دست داوران
 آن فوج بقتل رسید *

• راجه سیورام کور •

پوز بلام بن راجه گووال داس است - چون پوز و پدر
 دلان او در عهد شاهزادگی اعلیٰ حضرت بهنگامه یورش گتھا
 بکار آمدند از پیش از پیش مورد التفات گردید - بعد سرارائی
 بمنصب در خور سوروازی یافته مملکت دهلییره (که عبارت

از بعضی برگذات سرکار سازنگپور مالوه است) بطریق وطن
 بزام او مقرر شد . تا سال دهم بهزار و پانصدی هزار سوار
 رسید . چندے بقاعه دارجی آسیر نامور بود . سال هیزدہم از انجا
 معزول شده سال نوزدہم همراه شاهزادہ مراد بخش بیداق بلخ
 و بدخشان نامزد گشت . و پس ازان بتقریب بحضور رسیده
 سال بیستم بحفاظت قلعه کابل اختصاص پذیرفت . سال
 بیست و یکم از انجا موقوف گردیده اواخر همان سال چون
 مذاقشہ عبدالعزیز خان بانذر محمد خان بمسامع ساطانی
 رسید بذابر حزمه گزینی جمعے بتعینائی کابل چہرہ امتیاز
 برافروختند . او نیز بدین خدمت اختصاص یافت . سال
 بیست و دوم باضافہ دو صد سوار لوای گامرائی افراشته همراه
 شاهزادہ محمد اورنگ زیب بیداق قندہار ^(۲) تعین گردید . سال
 بیست و پنجم چون راجہ بیتھلداس عم او در گذشت
 او از اصل و اضافه ببنصب دو ہزاری ہزار و پانصد سوار
 و خطاب راجگی چہرہ مباحات برافروختہ بار دوم همراه شاهزادہ
 مذکور بمہم مسطور تعین گردید . سال بیست و ششم همراه
 شاهزادہ دارا شکوہ نیز بمہم مذکور رخت عزیمت بر بیست
 و از انجا همراه رستم خان فیروز جنگ بتسخیر قاعہ بست رفت
 سال بیست و ہشتم بمراہمی سعداللہ خان جہت انہدام قاعہ

چیتور گام جلادت برداشت - سال سی و یکم از اصل و اضافه
به منصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار و تقریر
خدمت قاعه داری ماندو لوای بلند (تنگی بوا فراشت - و در
جنگ سموگدهه (که در هراولی دارا شکوه جا داشت) مطابق
سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری لوازم جسارت
بکار برده مقتول گردید *

* راجه اندرمن دهندیرو *

(۲)

شعبه ایست از قوم راجپوت - میان اینها و بندیله و پینوار
با هم نسبت میشود - وطن اینها قصبه سهراسرکار سازنگپور
مالوه است - که در دفتر سهار بابا حاجی ^(۳) مینوشتند - در عهد
عرش آشیانی راجه جگمن دهندیرو شرف ملازمت در یافت
در وقت فردوس آشیانی ولایت دهندیرو بسیورام برادر زاده
راجه بیتهداس کور مرحمت شد - او با جمعیت رفته جبراً و قهراً
باخراج راجه اندرمن (که دران وقت قابض زمینداری آنجا
بود) پرداخت - او پس از چند جمع کثیر فراهم آورده
از روی استیلا آن ملک را بتصرف آورد - بنابراین سال دهم
جاوس آن پادشاه معتمد خان و راجه بیتهداس با فوج شایسته
بمالش او تعیین یافتند - و رفته حصار سهراسرکار را گرد گرفتند

(۲) نسخه [۱] که شعبه ایست (۳) در [بعضی نسخه] سهار - و نسخه

[ب] شهباز *

واجب مذکور زینهار خواسته همراه آنها بحضور آمد - بموجب حکم در قلعه جنیر محبوس گردید - در سال (که عالمگیر پادشاه از دکن بعزیمت عیادت پدر والا قدر اراده نهضت بهندوستان نمود) او از اصل و اضافه بمنصب سه هزار سوار چهره کامرانی برافروخته با پادشاهزاده محمد سلطان پیش پیش روانه هندوستان گشت - و پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه بعزیمت علم و نقاره کوس ناموزی نواخت و بعد محاربه با پادشاهزاده محمد شجاع بهم بنگاله دستوری پذیرفت - و درانجا بتقدیم امور پادشاهی سرگرم بود - تا آنکه پملک فنا پیوست *

* رام سنگه *

ولد کریمی راتهور همشیره زاده رانا جکت سنگه است پدرش بفوکری پادشاهی امتیاز داشت - نامبرده اواخر سال سیزدهم فروردین آشیانی بیارگه سلطنت آمده دولت بار اندوخت - و بمنصب هزاری ششصد سوار سرفرازی یافت - سال چهاردهم باضافه یکصد سوار و سال شانزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هشتصد سوار چهره عزت برافروخت - سال نوزدهم بهمراهی شاهزاده مراد بخش بتخصیر بلخ و بدخشان تعیین یافت - و پس از رسیدن بلخ چون بهادر خان و امالت

خان بتعاقب نذر محمد خان و ایمی بلخ تعیین شدند او بے اجازت شاهزاده همراهی آنها اختیار کرد - و مکرر در جنگ مذکور بوسیله المانان مصدر تردد شده سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و در بیست سوار سر بلخند گردیده همراه پادشاهزاده محمد اوزنگ زیمب بهادر بیساق قندهار تعیین گردید - و بعد وصول آنجا همراه رستم خان بکشایش زمین دار شتافته سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار سرفراز شد - سال بیست و پنجم همراه شاهزاده مذکور بمهم مسطور نویت دوم راهی گشته سال بیست و ششم بعطای فیل سر بلندی اندوخته باتفاق دارا شکوه نویت سیوم بصوب قلعه مذکور لوای عزیمت افراشت - و بعد رسیدن آنجا همراه رستم خان بگرفتن قلعه بهت دامن همت بر کمر عقیدت زد - سال بیست و هشتم با خلیل الله خان بتذبیه زمیندار سري نگر (که در کوههای شمالی دارالخلافه شاهجهان آباد است) گام جلالت بر نهاد - در جنگ سموگدهه مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در هراولیی دارا شکوه قرار یافته وقت زد و خورد دست جلالت کشاده پاس نمکخوارگی از دست نداد - و مردانه وار ته تیغ فوج مقابل در آمد *

* روبر سنگهه راتهور *

نبيره كشن سنگهه راتهور كهين برادر حقيقيه راجه سورجسنگهه
 همچون هريسنگهه عم او سال هفدهم جلوس فردوس آشياني
 جهان گذران را گذاشت و فرزندے نداشت پادشاه روبر سنگهه
 برادر زاده اورا بعتای خلعت و اضافه منصب و عنايت
 اسپ با زين نقره سرافراز ساخته كشن گذهه وطن عمش
 بتيول او مرحمت نمود - سال هيزدهم در جشن صحت بيگم
 ضاحبه صبيه كلان پادشاه (كه بغاير رسيدن شعلة شمع بدامان
 و سوختن بدن چنده كسامند بود) از اصل و اضافه بمنصب
 هزاريه هفتصد سوار مقتدر گشت - سال نوزدهم همراه شاهزاده
 مواد بخش بتهخير باخ و بدخشان كمر همت بعت - و پس
 از رسيدن ببلخ چون نذر محمد خان والي آنجا بے ملاقات
 شاهزاده راه فرار سپرد و بهادر خان و امالغ خان بگفته
 شاهزاده در تعاقب او روانه شدند او از كار طلبي بے اجازت
 همپائيه آنها گزيده - پس از جنگ با نذر محمد خان و تقديه
 گروه المانان (كه مكرر واقع شد) در جلدوي مهاعي جميله
 سال بيستم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار سوار
 لواي كامراني افراشت - سال بيست و يكم بمرحمت علم چهره
 امتياز افروخت - سال بيست و دوم از اصل و اضافه بمنصب

دو هزار و پانصدی هزار و دویست سوار سرفرازی یافته همراه
 شاهزاده محمد اوزنگزیب بهادر بصوب قندهار دامن عقیدت
 بر کمزرد - و بعد وصول دران نواح همراه رستم خان جانب
 زمین داور شتافته در جنگ قزلباش کرده نمایان بکار برد - و سال
 بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد
 سوار کامیاب گشته و سال بیست و پنجم باضافه هزار و ذات
 پانصد سوار و عنایت نقاره بانند آوازه شده نویت دوم برکاب
 شاهزاده مذکور بمهم قندهار دستوری یافت - و سال بیست
 و ششم نویت سیوم همراه شاهزاده دارا شکوه بیساق مرقوم قرار
 یافته از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد
 سوار درجه اعتلا پیمود - سال بیست و هشتم همراه علامی
 سعدالله خان بانهدام قلعه چیتور رخصت پذیرفته از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار و سه سوار اختصاص گرفت - و برگنده
 ماندلگده سرکار چیتور از تغیر رانا بجمع هشتاد لک دام
 بجاکیر او تن شد - در جنگ سموگده بهراولی دارا شکوه
 اختصاص داشت - در ائذای زد و خورد داد جسارت داده
 از توپخانه و هراول و التمش فوج مقابل گذشته رو بروی
 فیل عالمگیر پادشاه آنچه ممکن بود ترون نمود - عاقبت
 پیاده شده ته فیل سوارمی خاص بارانده آنکه ریسمان عماری را
 مقطوع سازد رسید - پادشاه جرأت او را تماشا نموده هرچند

بمهرم سرکار خود تاکید فرمود (که زنده دستگیرش نمایند)
 مردم او را فرصت نداده مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت
 و هشت هجری ته تیغ آوردند - پسرش مانسنگه در عهد
 عالمگیری بمنصب سه هزاری رسیده سال سی و پنجم همراه
 ذوالفقار خان بتسخیر قلعه چنچی شتافت - چون نوبت
 سلطنت بخلد منزل رسید سرداری وطنش کشن گذهه براجسنگه
 مخاطب براجه بهادر (که تغائی سلطان عظیم الشان میشد
 و در کابل بامیدواری ریاست همراه خلد منزل بود) تقرر
 پذیرفت - و نامبرده بمنصب سه هزاری سرفرازی یافت - در حالت
 تحریر بهادر سنگه پسر خود راجه بهادر دخیل وطن است *

• رستم خان مقرب خان *

از قوم چرکس است - در دامنه البرز کوه ساکن - و بیشتر
 خیمه نشین - ابتدا نوکر نظام الملک دکنی شده نام بصری
 و سرداری برآورد - و بخطاب مقرب خان مخاطب گردید
 سال سیوم جلوس فردوس آشیانی (که دکن محل ورود آن پادشاه
 گشت) او (که میر شمشیر نظام الملک بود) در مقابل افواج
 پادشاهی گشت و واگشته میکرد - چون نظام الملک فتح
 خان پسر ملک عنبر را (که وکیل و سپه سالار او بود) مقید
 ساخت سرداری سپاه بوی مقرر گردانید - و حمید خان حبشی را
 وکیل نمود - و بعد چندی فتح خان را از قید برآورده

بدستور سابق وکالت و سپه سالاري بار مفوض داشت - مقرب
 خان ازین سلوک ناهموار دل از زفاتمت برداشته باراده نوکری
 پادشاهی سال چهارم باعظم خان ملتجی گردید - پس ازان (که
 این معنی بعرض پادشاه رسید) درجه استعسان یافت
 فرمان استمالت صادر شد - ماناجی دریه (که پیشدست
 ار بود) نزد اعظم خان آمده بمواسم تهایی بحصول اطمینان
 پرداخت - پستتر مقرب خان با سایر همراهان بلشکر پادشاهی
 روانه شد - اعظم خان بصوابدید وقت تا گذار اردو استقبال
 نموده بمززل خود آورد - از سرکار پادشاهی خلعت و خنجر
 مرصع و چهار اسپ و دو فیل نر و ماده و یک لک روپیه نقد
 با در صد خلعت و صد شال و هفتاد اسپ بهمراهانش داد
 و منصب پنجهزاري ذات و سوار بنام او و منصب رفیقانش
 (که از صد کس افزون بودند) در خور هر یک تجویز نموده
 بحضور نوشت - پادشاه منصب او پذیرا نموده خلعت و کهنه
 و شمشیر مرصع و علم و نقاره و اسپ با زین مطلا و فیل بار
 عذایمت فرمود - و بعد چندی بپیشگاه سلطنت رسیده باستلام
 سده سینه و عطای خلعت و جمدهر مرصع با پهل کتاره
 و شمشیر مرصع و اسپ با زین مطلا و فیل و انعام چهل هزار
 روپیه نقد کام دل برگرفت - سال پنجم بمرحمت ماهی

(۲)

و مراتب اختصاص پذیرفته پس از وصول موکب خسروانی
بنواح اکبرآباد رخصت سنبل (که در تیول او مقرر شده بود)
یافت - و سال هشتم بخطاب رستم خان ناموزی اندوخته همراه
پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشتر موی افواج
متعینه بگوشمال جبهار سنگهه بذریله تعیین گردیده بود) دستوری
پذیرفت - سال دهم همراه سید خانجهان بارهه بتخریب ملک
عادلخانیه شتافته در جنگها مصدر ترددات گشت - و بهحصول
ملازمت پرداخته هنگام معاودت از دکن بر رخصت جاگیر
کام اندرز گردید - سال یازدهم در هنگامی (که پادشاه متوجه
جانب سورن شده) او استقامت عتبه خلافت نموده بگونهگون
عنایت مشمول گشته بجایگزین مرخص گردید - و سال سیزدهم فیل
برای او از حضور بارسال در آمد - سال پانزدهم در ایامی (که
لاهور مقر موکب پادشاهی بود) بحضور رسیده همراه شاهزاده
مراد بخش (که بتذبییه جگت سنگهه زمیندار جمو معین بود)
بدان صوب شتافت - و در تسخیر قلاع متعلقه او سعی موفوره
کرده چپقلشهای مردانه بظهور آورد - پستر همراه شاهزاده مزبور
آمده بدولت آستانبوسی جبین عقیدت را نورآگین گردانید
و برکاب شاهزاده دارا شکوه (که بمدد قلعه قندهار مقرر شده بود)
رخت عزیمت بر بست - و بعنایت خلعت و اسب با یراق
ملا مزور تفضل گشته هزار سوار از منصب او (که پنجاهزاری

پنج هزار سوار بود) دو اسپه سه اسپه قرار یافت - و پس از مراجعت بجاکگیر ترخیص پذیرفت - و سال شانزدهم باز احرام بارگاه دولت بسته آمده پس از چندی بجاکگیر رفت *

ازانجا (که پادشاه را تسخیر بلخ و بدخشان مرکوز خاطر گشته بامیرالامرا صوبه دار کابل درین باب حکم شده بود) سال نوزدهم او در ذیل کمکیان امیرالامرا بکابل عازم گردید - و پستر حسب الحکم جهت امضای زمهستان در رهتاس مانده در هنگام بازگشت پادشاه از کشمیر بلاهور بملازمت پیوسته بدستوری همراهی شاهزاده مراد بخش بیساق مسطور ناصیه ارادت را روشن نمود - و سرداری جرانغار شاهزاده بغام او قرار گرفت چون بعد از فتح باغ شاهزاده بنابر کم تجربگی با وصف فا رضامندی پدر والا قدر دل نهاد بودن آن نواح نشد سعدالله خان حسب الحکم بدان نواح شتافته او را با جمع بپند و بست اندخود و مضافات آن کسبیل نمود - و تا رسیدن بدانجا مکرر با امانان زد و خورد نموده رایت فیروزی برافراشت - و در جلدوری آن سال بیستم هزار سوار دیگر از منصب او دو اسپه سه اسپه مقرر گردید - چون پادشاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر بعد رفتن دران حدود بلخ را به نذر محمد خان حسب الحکم را گذاشته معارفت نمود او نیز بحضور رسیده رخصت جاکگیر حاصل کرد - سال بیست و یکم در جشن جلوس

سلطاني در اماکن نو تيار شاه جهان آباد حاضر شده بعنايت خلعت مقلع گرديده برخصت جاگير گام انصراف برزد - پستر
 (۲)
 بکمک اميرالامرا بسوی کابل راهي گشت - سال بيست و دوم چون خبر آمد آمد فوج قزلباش بنواحي قندهار مسموع گرديده مذاشير طلب بذام سرداران صادر شد او از کابل آمده همراه شاهزاده محمد اوزنگ زيپ بهادر بجانب قندهار طريق اخلاص پيمود - و سرکردگی چندهاول باو متعلق شد - و پس از رسيدن دران نواحي بکمک قليخ خان بجانب بست شتابيده در محاربه قزلباش پا قايم کرده گوشمال از قراز واقع داد - و پس از فرار آنها ازابهای توپخانه را (که از غلبه سراسيمگي گذاشته رفته بودند) با اسپ و نيزه و بندق بسيار گرفت - و در جايزه اين حسن خدمت سال بيست و سيوم تمامه تابيدانش دو اسپه سه اسپه گرديده بخطاب فيروز جنگ چهره ناموري برافروخت و در همين سال بحضور رسيده يازده توپ خود (که با ازابه از غنيم گرفته بود) از نظر پادشاه گذرانيده بعنايت خلعت و جيفه و جمدهر مرصع با يهول کتاره و شمشير مرصع و از امل و اضافه بمنصب شهرزاري پنجهزار سوار دو اسپه سه اسپه و عطای اسپ با زمين طلا و فيل با يراق زقره و ماده فيل کلاه گوشه افتخار بسوهر برون رسانيده - سال بيست و پنجم

باز همراه شاهزاده مملو در بیساق مذکور گام جلالت پیش نهاد
 و در مورچال بستن و دیگر لوازم قلعه گیری مصاعف جمیله
 بکار برد - و سال بیست و ششم در زکاب پادشاهزاده دارا شکوه
 باز بدان هم کمر همت چسب بست - چون ساعت محاصره
 قریب بود باشاره شاهزاده بیشتر شتافته سال بیست و هفتم
 بگرد گرفتن پرداخت - و پس از وصول شاهزاده بدان حدود
 بجانب بست رفته مورچال ترتیب داده بتسخیر آن پرداخت
 از آنجا (که فتح قندهار مالتوی ماند - و شاهزاده حسب الحکم
 مراجعت نمود) از باشاره شاهزاده قلعه بست را ویران نموده
 و اسباب باقی مانده را سوخته راهی گردید - سال بیست
 و هشتم همراه جملة الملک سعد الله خان بتخریب قلعه چیتور
 مامور شد - سال بیست و نهم از اصل و اضافه بمنصب
 شش هزاری شش هزار سوار پلجهزار سوار در اسبه سه اسبه
 سر بر افراخته حسب التماس شاهزاده دارا شکوه بصوبه داری
 کابل از تغیر بهادر خان باقی بیدگ منصوب گشتن - و بلده کابل
 و پشاور در تیول او مرحمت گردید - اواخر سال سی و یکم
 از آنجا معزول گشته بحضور آمد - و در جنگ متصل سموگدهه
 (که مابین خلد مکان و دارا شکوه رود) بهمراهی سپهر شکوه
 در جرانغار بود - وقت زد و خورد تیز جاوی بکار برده مطابق

سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجري مردانه وار بزخم
تفنگ جان بجان آفرين سپرد *

* راجه اذروده كور *

پسر كلان راجه بيتهلداس است - چون پدرش بفوجداري
اجمير سرفراز شد ار بنيابمت پدر بتعلقه مسطور ميپرداخت
سال نوزدهم جلوس فردوس آشياني از اصل و اضافه بمنصب هزار
و پانصدي هزار سوار چهره عزت برافروخت - و سال بيست
و چهارم بعطاي علم شادكامي اندوخت - سال بيست و پنجم
چون پدرش فوت نمود از اصل و اضافه بمنصب سه هزاري
سه هزار سوار دو اسبه سه اسبه و خطاب راجكي و عطاي نقاره
و اسپ و فيل درجه بيماي اعتلا گرديد - و قلعهداري رندهپور
از انتقال پدرش باو تفويض يافت - پستر بهمراهي شاهزاده
محمد اورنگ زيب بهادر (كه بار دوم بيداق قندهار نامزد
شده بود) دستوري پذيرفت - و پس از مراجعت سال بيست
و ششم بتيول خود رخصت يافت - پس ازان همراه شاهزاده
دارا شكوه بمهم قندهار راهي گشت - و بعد وصول دران نواح همراه
رستم خان بهادر فيروز جنگ روانه بست شد - و سال بيست
و هشتم باتفاق سعد الله خان بهادر جهت منهدم ساختن چيتور
و تاديب رانا نطاق عزيمت بر كمر همت بست - سال سي و يكم
چون سلطان سليمان شكوه باثاليقي ميرزا راجه جهت دفع شجاع

(که مصدر حرکات لغو گردیده بود) تعیین گردید او از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی سه هزار سوار دو اسپه سه اسپه سرفرازی یافته بهمراهی سلطان ^(۲) مذکور اختصاص گرفت و پس از سرپرآرائی خلد مکان بدوامت ملازمت پیوسته سال اول جلوس بهمراهی محمد سلطان (که بهم شجاع تعیین گردیده بود) استسعا پذیرفت - درین ضمن بغایر بیماری چندی در اکبرآباد توقف ورزیده با بقیه کوفت عزیمت نمود - پس از (وانگی از مستقر الخلافه مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجری جهان گذران را گذاشت *

* راجه راجروپ *

پور راجه جگت سنگه بن راجه باسو ست - سال دوازدهم جلوس فردوس آشیانی بفوجداری کوه کانگره سرفرازی یافت و چون پدرش عصیان ورزید او نیز با پدر راه موافقت پیموده با پادشاه مصدر خلاف گشت - بعد صفح جرائم پدر همراه او بدولت ملازمت پیوست - و سال نوزدهم بعد فوتش بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار از اصل و اضافه و خطاب راجگی و انعام محال وطن و مرحمت اسپ سر عزت برافراشت - و بضبط قاعه چوبین (که پدر او میان سراپ و اندراب ترتیب داده ادرا بمحافظت آن باز گذاشته بود) سرفراز گردیده از جمله هزار

و پانصد سوار و دو هزار پیاده (که بکمک پدرش مقرر شده بود)
اجرای تذخواه پانصد سوار و دو هزار پیاده از خزانه کابل
قرار یافت - و در همین سال بتعیینائی شاهزاده مراد بخش
(که بتسخیر بلخ و بدخشان نامزد شده بود) اختصاص
گرفته پس از وصول بقندهار با جمعی بجراسست آن مامور
گردید - و برای سرانجام آنجا دولک روپیه حواله او شد - و از
اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار و عنایم
جمدهر مرصع و گوشواره مرورید گوی سبقت از اقران برد
و دران ایام بکرات با اوزبکان و المانان (که باراد دست برد
جوقجوق دران نواحی متواتر آمد و شد داشتند) باویز و ستیز
پرداخته رهگرایی عرصه فرار ساخت - و بتعاقب شتافته اکثره را
مقتول گردانید - ^(۲) سال بیستم باضافه پانصد سوار سرافتخار
برافراشته بعطای نقاره کوس شادکامی نواخت - و در همان ایام
از قندهار برای دیدن قلیچ خان بطالغان آمد - دران اثنا المانان
با جم غفیر آمده طالغان را گرد گرفتند - و هر طرف جنگ
می انداختند - روزی (که جانب دایره او صف بسته ایستادند)
او بنابر دفور حماسست بر سر آنها دوید - و جنگ سخت
در پیوست - چند کس او جان در باختند - و خود نیز سه زخم
برداشت - و جنگ کنان خود را بدایره رسانید - پس ازان

(که مقاهیر نامید شده از گرد شهر متفرق شدند) سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار و تقرر قلعه دارى که مرد از تغیر خلیل بیگ مباحات اندوخت - و سال بیست و پنجم باضافه پانصدی سربلندی یافته همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بیساق قندهار شتافت - و در محاصره آنجا صاحب مورچال بود - و پس از معارفت از آنجا با سلیمان شکوه تعیینات کابل شد - و سال بیست و ششم در رکاب شاهزاده دارا شکوه باز بجانب قندهار رفت و در محاصره آن از لوازم جانفشانی دقیقه فرو گذاشت نکرد سال بیست و نهم بر طبق فرمان از که مرد روانه شده باسلام عتبه خلافت ناصیه بخت افروخته بوطن رفت - چون دارا شکوه از عالمگیر پادشاه هزیمت یافته بلاهور روانه شد او (که حسب طلب پیش از جنگ از وطن راهی گردیده بود) مابین دهلی و سرهند با او برخورد - و بفسون و فسانه او بدام وفات در آمد - پس از آن (که دارا شکوه بدارالسلطنه رسیده عزیمت ملتان نمود) او نقوش بے اقبالی از ناصیه حالش خوانده بیهانه اینکه بوطن رفته سرانجام سپاه کند جدائی گزید - پستتر از نیک اندیشی از وطن آمده بر کنار بیاه بخلیل الاله خان (که در تعاقب دارا شکوه بود) پیوسته بوسیله سفارش او بملازم عالمگیری رسیده ناصیه خجالت و انفعال به زمین

عجز و ابتهاال سود - و از پیشگاه خلافت از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی ذات و سوار مباحی گشته بتنهانه داری موضع چاندی سرحد سوری نگر (که سلیمان شکوه از آله آباد روانه شده میخواست از راه سهارنپور بحدود پنجاب رسیده بپدر ملحق گردن - و بغایر انتشار افواج عالمگیری نتوانست شتافت - ناچار خود را بدان کوهستان انداخت) (خصت یافت - که ببند و بسمت بیرون آن کوه قیام ورزیده سد راه بر آمدن سلیمان شکوه باشد - و پس از آن برکاب رسیده در جنگ دوم دارا شکوه بهر ادائی فوج طرح دست راست تعیین شد چون کوکلا پهازی پناه گاه مردم دارا شکوه بود راجه پیداهای خود را (که در کوه نوردی چالاک بودند) از عقب کوکلا پهازی بر آورده خود بکمک آنها سوار شده ایستاد - مخالفان قلیله دیده بیدبانه از مورچال بر آمدند - و جنگ در پیوست - سرداران پادشاهی پاشنه کوب در رمیده تا سه پاس نایره حرب و آدیزش اشتعال داشت - و هنوز مورچال پا بر جا بود که دارا شکوه از همت باختگی راه فرار برگزید - و چون پرتهی بت زمیندار سوری نگر از کوه اندیشی و بیهوده کوشی سلیمان شکوه را در ولایت خود جا داده بخام طمعی حمایت و اعانت او می نمود راجه در سال دوم با فوجی از عساکر ظفر مآثر بکوهستان سوری نگر تعیین شد - که اگر زمیندار مذکور بموعظت و پند متذبه

نگشته در نگاهداشتن او اصرار نماید ولایمک ادرا پی سپهر تاراج ساخته همت باستیصالش گمارد - و چون زمیندار مذکور از جهالت و خود سړي دست ازو برنداشت تربیت خان و رعنداناز خان نیز تعیین گشته کار بران بومي تنگ ساختند - او ناچار بمیرزا راجه ملتجی گشته تسلیم آن خود بدام افتاده را وسیله عفو جرائم خود ساخت . راجه در سال چهارم بهکارسمت سرحد غزنین از تغیر سید شهابت خان دستوری یافته پس از وصول بمکان مامور در همین سال مطابق سنه (۱۰۷۱) هزار و هفتاد و یک هجری باجل طبیعی زندگی بسپرد - چون پدر خود خالی از جرأت و جسارت نبود و در تحمل مشاق و انگیز متاعب حومه درست داشت برادر خردش بهار سنگهه (۲) که همراه پدر در یساق بدخشان مصدر ترددات شده عمره بهجهالت کفر گذرانیده در اواخر سال سیوم عالمگیری بمیامن ارادت و عبودیت پادشاه دین پرور پرتو هدایت بر باطنش تافته توفیق ادراک شرف اسلام یافت) از پیشگاه خلیفه حق پرست بنوازش خسروانه و خطاب مرید خان ناموری اندوخت - مدتها در چوکیداری غور بند گذرانید - تا حال از اولادش در شاهپور عرف بهرودین (۳) محال وطنش (که غربی تاراگدهه است) هر که راجه باشد مرید خان می نامند *

(۲) در [اکثر نسخه] بهار سنگهه (۳) نسخه [ب] بهرودین •

* راجه رکناته *

از پیش آوردهای سعدالله خان است - اواخر سال بیست و سیوم جلوس فردوس آشیانی بخطاب رأی و عطای تلمدان طلا نوازش یافته سال بیست و ششم باضافه در خور بر منصب و دفترداری خاصه و تن چهره اعتبار برافروخت - و تا سال ^(۲) بیست و نهم از اصل و اضافه بمنصب هزاری دو صد سوار گایاب گردید - سال سیم بعد انتقال سعدالله خان بمرحمت خلعت و اضافه دو صد سوار و خطاب رای رایان برنواخته شد قرار یافت که تا تعیین دیوان اعلی امور کلی و جزوی دیوانی را بعرض خسروانی مبرسانیده باشد - و چون قلم تقدیر بران رفته بود (که امور سلطنت بقبضه اقتدار عالمگیر پادشاه درآید) نامبرده بعد جنگ اول دارا شکوه با زمره اهل قام بملازمت پادشاهی پیوست - و در جنگ شجاع و مصاف دوم دارا شکوه در مثل قول جا داشت - و پس از جاوس ثانی از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی پانصد سوار و خطاب راجگی سرمایه مباحات اندوخت - امر متعلقه را باستقلال کلی سرانجام میداد - سال ششم جلوس عالمگیری مطابق سنه (۱۰۷۳) هزار و هفتاد و سه هجری کار کزان تقدیر طومار حیاتش را در پیچیدند *

* رحمت خان *

حکیم ضیاء الدین پسر حکیم قطبا برادر حکیم رکنای کاشی ست - که از مشاهیر اطبا و سرآمد سخنوران بوده - ساز صحبت او با شاه عباس ماضی کوک شده شاه مکرر بمغزل او پرتو ورود افکند - پستر بملاحظه ے التفاتی شاه در عهد عرش آشیانی بهندوستان آمد - درین باب این بیت گفته *

* گرفتار یک صبحدم با من گران باشد سرش •

* شام بیرون میروم چون آفتاب از کشورش *

در عصر خسرو مزبور و جنت مکانی باسودگی میگذرانید - خان مزبور [که دختر کوچک طالبای آملی (که سستی خانم پرورش کرده بود) در حباله نکاح داشت - و سستی خانم زن نصیرا برادر حکیم رکنای میشود] بدین تقریب بشرف عذایت فردوس آشیانی اختصاص یافته سال چهاردهم از تغیر میر خان دادرغگی کرکیراق خانه و خطاب و انعام ماده غیل سربلندی یافت سال هیزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزاری صد و پنجاه سوار مباحی گشت - سال بیست و دوم بتفویض خدمت دادرغگی داغ و سال بیست و چهارم باضافه صد سوار چهره عزت برافروخت - سال بیست و هفتم از تغیر میر بخشی بدیوانی و دادرغگی کرکیراق خانه صوبه احمدآباد افتخار یافته سال بیست و نهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی

چهار صد سوار درجه پیمای تصاعد گردید - و در ایام بیماری
اعلی حضرت (که سلطان مراد بخش توطیة سلطنت برانگیخته
سکه و خطبه بنام خود کرد) خان مزبور (فانت شاهزاده گزید
و پس از گرفتار شدن شاهزاده مذکور بملازمت مالگیری
پیوسته بمنصب دو هزار و سه صد سوار و تفویض دیوانی
گجرات سررشته اعتبار بدست آورد - پس از ورود دارا شکوه
باحمد آباد اگرچه باتفاق صوبه دار رفته او را دریافت اما
در همپائی تقاعد ورزید - لهذا بعد فرار او از نزدیکی اجمیر
مجددا مشمول عوطف پادشاهی گردیده سال سیوم بدیوانی
سرکار روشن رای بیگم و یستر بدیوانی بیوتات مطرح انظار
الطاف گشت - سال هشتم مرحله نیستی پیمود - عبدالرحیم
خان داماد و محمد صادق پسرش خلعت ماتمی یافتند *

چون نام سلطان دارا شکوه و سلطان مراد بخش بزبان خامه
گذشت لختی از خاتمه کار هر دو بزبان قلم میدهد - اولین
پس از شکست از قرین اجمیر راه احمدآباد پیش گرفت - و از
مردم آنجا در تافته بملک کچه شتافت - و در مردم آنجا
مرور ندیده داخل سرحد ولایت سنده گردید - ملک جیون
نام زمیندار دهادر مضاف ولایت مذکور (که از سابق مرهون
احسانهای دارا شکوه بود) بگرمی پیش آمده در خانه خود

بود - درین ضمن اهلیه دارا شکوه انتقال نمود - و برای رسانیدن قابوت او بلاهور چند کس (که همراه بودند) نیز جدا ساخت و تصمیم عزیمت ایران پیش نهاد نمود - ملک بظاهر بطریق بدرقه برادر خود را با چند کس همراه دان - آنها بعد یک دو منزل بر سر دارا شکوه ریخته دستگیر نمودند - ملک جیون کیفیت نیکو خدمتی براجہ جیسنکمه و بهادر خان کوکه (که بتعاقب او بر طبق امر پادشاهی معین بودند) برنوشت - آنها بحضور آوردند - بموجب حکم سال دوم جلوس بیاسا رسید در همین بساده لوحی فریفته و وعدهای دلفریب خلد مکان گردیده همواره نقش تمنای سلطنت بر صفحه سینه می نگاشت - با آنکه هواخواهانش مکرر احوال سلف بر زبان آورده در باب رفتن بے محابا با معدودے پیش خلد مکان ممانعت کردند فایده نبخشید - تا آنکه چهارم شوال سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در منزل متھرا پادشاه اورا طامچ داشته بحسن تدبیر دستگیر ساخت - ابتدا در قلعه سلیم گدھے داشته بعد چندے بحسن گوالیار فرستاد - و حسب درخواست سرس بائی نام محبوبه اورا نیز رفیق زاریه بیکسی او گردانید - سال پنجم جاوس بتقریب خون علی نقی (که مراد بخش در احمدآباد بے ثبوت گناه ریخته بود - و ورثه مقتول بدعوی برخاستند)

* تاریخ است *

* ای رای بهر بهانه کشتند *

* راجه تودرمل *

شاهجهانی - ابتدا در رفاقت افضل خان بود - بعد فوت او
 سال سیزدهم بخطاب رائی و خدمت دیوانی و امینی و فوجداری
 سرکار سپهزاد قامت قلوبیت آراست - سال چهاردهم فوجداری
 لکھی جنگل نیز ضمیمه گردید - چون آبادان کاری او خاطر نشین
 پادشاهی گشت سال پانزدهم بعنایت خلعت و اسب و فیل
 مباحث اندوخت - سال شانزدهم در جلدوی حسن خدمت از
 اصل و اضافه بمنصب هزار سوار دو اسبه سه اسبه کارش
 بدیگدی گرائید - سال نوزدهم باضافه پانصدی دو بیست سوار
 دو اسبه سه اسبه نوازش یافته بسپهزاد دستوری پذیرفت
 سال بیستم بافزونی سه صد سوار دو اسبه سه اسبه بر منزلتش
 افزود - و رفته رفته تعلقه او بانضمام سرکار دیباپور و برگنه
 جالندهر و سلطانپور افزوده حاصل هر ساله آن بیفجاه لک روپیه
 رسید - و او از قرار واقع از عهده پرداخت آن برآمد - بنابران
 سال بیست و یکم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار سوار
 سوار و خطاب راجگی درجه اعتلا پیمود - سال بیست و سیوم
 بعطای علم لوای کامرانی برافراشت - و پس از جنگ سموگدهه
 چون دازاشکوه راه گریز سپرده بسپهزاد رسید و او از راه
 احتیاط بلکھی جنگل رفته بود بیست لک روپیه از اموال او

(که در بعضی مواضع مدفون بود) بدست داراشکوه درآمد
و در ۴۰۰ خلد مکان چندی بفوجداری اقاوه میپرداخت
سال نهم مطابق سنه (۱۰۷۶) هزار و هفتاد و شش هجری
به نیستی سرا شتافت *

* واو کون بهورقهیه *

پسر زار سور است - بعد فوت پدر سال چهارم جاسوس
فردوس آشیانی بمنصب دو هزاری سوار و خطاب زوی
و مرحمت بیکانیر در تیول شرف افتخار اندوخت - اراذل
سال پنجم از وطن آمده دولت زمین بوس دریافت - و باتفاق
وزیر خان بتسخیر قلعه دولت آباد مرخص گردید - و چون
خان مذکور بموجب حکم از اثنای راه باز گردید او نیز
مراجعه نمود - پستار تعینات دکن گردیده در تسخیر قلعه
دولت آباد ترددات شایسته بعمل آورد - و در محاصره قلعه
پروینده نیز نیکو خدمتیها بتقدیم رسانید - پس از فوت
مهابت خان بتعیذاتی خاندوران مویدار برهانپور اختصاص
یافت - سال هشتم (که موکب سلطانی ظلال اوکن ساحت
دکن شد - و سید خانجهان بارهه برای تخریب ملک بیجاپور
مرخص گردید) او را در همراهمان خان مزبور بر نوشتند - سال
بیست و دوم بخدمت قاعده داری دولت آباد از تغیر سیادت
خان و اضافه پانصد سوار بمنصب دو هزار سوار

سرعت بر افراخت - و سال بیست و سیوم بفرزونی پانصدی
 ذات بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار رایت اعتبار
 برافراشت - و سال بیست و ششم از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزاری دو هزار سوار سرمایه کامرانی اندوخت - و پس ازان
 (که قلعه دولت آباد بسطان ادرنگ زیب بهادر عنایت شد)
 اضافه پانصدی پانصد سوار (که بشرط قلعه داری دولت آباد
 بود) از منصب او کم گردید - و چون تعهد تسخیر سرکار
 جوار صوبه خجسته بنیاد (که شمایی آن سرحد ماک بگلانه
 و جنوبی کوکن و غربی بعضی دیهات کوکن و شرقی ناسک
 واقع شده - و بندر جیول از سمت - و سری پت زمیندار آنجا
 طریق خود سری می پیمود) نوشته داد حسب تجویز شاهزاده
 مزبور بمحالی اضافه مسطور و تذخواه سرکار جوار بجمع پنجاه
 لک دام در طلب اضافه از پیشگاه سلطنت مقرر شد - او از
 شاهزاده مذکور مرخص شده بدان صوب شتافت - و در سرحد
 جوار رسید - زمیندار مذکور قاب مقاومت نیارده باطاعت
 در آمد - و زرے بطریق پیشکش داده خراج محال مذکور ذمه خود
 گرفت - و پسر خود را برسم یرغمال همراه او گردانید - پس ازان
 معارفت نموده سال بیست و هشتم پیش پادشاهزاده آمد *

چون در ایام بیماری اعلیٰ حضرت تسلط دارا شکوه از حد
 گذشته بود امرا (که جهت تسخیر بیجاپور همراه سلطان

اورنگ زیب تعین شده بودند) حسب الطلب روانه حضور گردیدند . او نیز بے خصمت شاهزاده از دکن برآمده بوطن خود شتافت . بغابروان سال سیوم عالمگیری امیر خان خوانی بعدود بیکانیر تعین شد . پس از وصول بدان حدود نامبرده باعتذار پیش آمده همراه خان مزبور روانه حضور گشت و بانوپ سنگهه و بدم سنگهه پسران خویش بدولت آستانبوس کامیاب گردید . و بمنصب سه هزاری دو هزار سوار سرفراز گشته بدستور سابق در تعیناتیان دکن قرار یافت . سال نهم همراه دلیر خان داؤد زئی بتذبییه زمیندار چانده رفته چون مصدر تقصیر شد مورد عتاب گردید . و سرداری قوم او ریاست ووطنش بانوپ سنگهه پسرش مرحمت شد . و بعنایت منصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار بر نواخته آمده از مهر موقوفه آمدنی جاگیر پریشانی عاید حالش گشت بخجسته بذیان آمده نشست . سال دهم مطابق سنه (۱۰۷۷) هزار و هفتاد و هفت هجری چشم از تماشای جهان پوشید بیرون محوطه بلده اورنگ آباد جانب جنوب مایل بمغرب پورہ بنام او آباد است . او چهار پسر داشت . انوپ سنگهه

(۲) نسخه [ب] اورنگ زیب بهادر (۳) در [بعضی نسخه] بدم سنگهه

(۴) نسخه [ب] داؤد زئی - و در [بعضی نسخه] داؤد زئی •

و پدم سنگهه و کيسر سنگهه و موهن سنگهه - سه اخير لاولد
فوت كودند *

گویند بر موهن سنگهه سلطان محمد معظم توجه مفراط داشت
ازین جهت محسود نوكران شاهي شده بود - محمد شاه نامي
میر توزك شاهزاده (كه آهوی او رم كرده در دایره موهن سنگهه
رفته بود) سر دربار با او تقاضا كرده بشدت رسانید - و بر یكدیگر
حربه انداختند - مردم دیگر هجوم كرده موهن سنگهه را
مجروح نمودند - پدم سنگهه اگرچه با برادر اخلاص نداشت
اما بصنوح این واقعه بر سر وقتش رسیده كار محمد شاه تمام
ساخت - و موهن سنگهه را در پالكي برداشته روانه خانه او شدند
در عرض راه كارش با تمام گرائید - انوپ سنگهه از ابتدا تعینات
محاق دكن شده در جنگ بهادر خان كوكه با عبدالكريم میانه
در دست چپ بود - سال هیزدهم بالتماس خان مذکور
بخطاب راجكي سر عزت برافراشت - سال نوزدهم (كه
بهرداری دایر خان داؤد زئی مصاف با دكقیان صورت بست)
نامبرده در مثل چنداری جا داشت - سال بیست و یکم
او را بحراسم خجسته بنیاد برگذاشته بودند - دران سال
سیوا بهونساه گرد بلاد مذکور غبار هنگامه برداشت - نامبرده
با فوج همراهی متصل پورگ خود برآمده ایستاد - درین ضمن

(۲)

خاندان جهان بهادر (که در آن سال ناظم دکن بود) بر وقت رسیدن

و مقاهیر راه فرار پیش گرفتند - سال سیم ^(۳) بقلعه دارمی حضرت آباد

سکر و سال سی و سیوم از تغیر راه دلپت بندیدله بحر است ^(۴)

امتیاژ گدهه ادونی مامور شد - سال سی و پنجم از انجا ^(۵)

معزول گردید - سال چهل و یکم رخت فنا پوشید - پس از آن

سرداری وطنش بیسر او سرور سنگه (که هزاری پانصد سوار

منصب داشت) تفویض یافت - در تعییناتی ذوالفقار خان بهادر

بتقدیم خدمات می پرداخت - بعد از پسرش اندک سنگه

و تبیره اش زور آور سنگه حکومت وطن سرانجام دادند - در

حالت تحریر گنج سنگه متبنای زور آور سنگه که هم قوم است

یدان قیام دارد *

* راجه سجان سنگه بوندیدله * ^(۶)

پسر راجه بهار سنگه است - در عین حیات پدر از ^(۷)

روشناسان اعلیٰ حضرت بوده بکارها تعیین میشد - چون پدرش

خوت نمود سال بیست و هشتم جلوس او از اصل و اضافه بمنصب ^(۸)

دو هزار و سوار دو اسبه سه اسبه و خطاب راجگی

(۲) نسخه [۱] رفت (۳) نسخه [ب] بتعلقداری (۴) نسخه [ب]

شکر - یا بهکر باشد (۵) در [بعضی کتب تاریخ] ادونی آمده (۶) در

[بعضی جا] بندیدله (۷) در [بعضی جا] بهار سنگه - و در [بعضی جا]

بهار سنگه (۸) نسخه [ب] هفتم *

نوازش پذيرفت - و سال بيست و نهم همراه قاسم خان مير آتش
بتاديب زميندار سري نگر مرخص گرديده بعطای علم و نقاره
بلند آوازه گشت - و سال سيم بر طبق حکم لازم الاتباع نزد
سلطان اورنگ زيب ناظم دکن شتافت - و پيستر حسب الطامب
بحضور رسیده همراه مهاراجه بنابر اينکه سد راه آمد فوج
دکن باشد تعين گرديد - و روز جنگ با سلطان اورنگ زيب
در اثنای نبرد در تافته رخت فرار بجانب وطن خود برد - و پس
از چنده از جانب خلد مکان بصفح جرائم و عطای منصب
مناسب اختصاص یافته در جنگ شاه شجاع در مثل دست
راست جا گرفته بود - پس از شکست يافتن چون شجاع
بجانب بنگاله رفت و شاهزاده محمد سلطان بتعاقب او
مامور شد نامبرده هم داخل کمکيان شاهزاده مزبور گرديده
رخصت پذيرفت - و دران صوبه مصدر نيکوبنديها گشت - سال
چهارم با فوج از تابينان معظم خان بتسخير ولايت کوچ بهار
و تنبيه زميندار آنجا مقرر شد - و چون با جمع که داشته
نمي توانست آن کار را پيش برد پس از رسيدن خانخانان
باری ملحق گشت - و بعد وصول بملک آشام با مردم آنجا
آديزشهای نمايان نموده نام بمردانگي برآورد - و در سال
هفتم همراه ميرزا راجه جيمنکهه بصوب دکن دستوري پذيرفت
و در محاصره قلعه پورندهر لازم نيکوبندي بتقدیم رسانيد

سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار دو اسبه سه اسبه سرمایه فاموزي اندوخت - پستر در نبردها با افواج عادلخانيه مکرر مصدر شیوه جانسپاري گردیده سال نهم بهمهراهی دلیر خان بیساق الکی چانده (که متصل برار واقع شده) متعین گردید - سال یازدهم مطابق سنه (۱۰۷۸) هزار و هفتاد و هشت هجري در دکن بدیار خاموشان شتافت - چون اولاد نداشت اندرمن برادر خرد او (که بعد فوت پدر خود بهار سنگه در عهد اعلی حضرت بمنصب پانصدي چهار صد سوار سرفرازي یافته سال بیست و نهم همراه قاسم خان میر آتش بتادیب زمیندار سري نگر تعین گردید - و سال سیم بیساق دکن نزد سلطان محمد اورنگ زیب بهادر دستوري یافت - و در عهد خلد مکان سال اول باتفاق سبکون بنديله به تذبیه جنیت بنديله مامور شده پستر تعینات دکن گشته همراه میرزا راجه جیسنکه بتقدیم خدمات مي پرداخت) بافروزی منصب و خطاب راجگی و عطای وطن در تیول سرمایه کامیابی اندوخت - در اوان صوبه داری خانجهان بهادر چندے تھانه داری گلشن آباد داشت - چون سال نوزدهم روزگارش بسرآمد جسونت سنگه نام پسرش (که در وطن بود) بخطاب راجگی و حکومت وطن فایز شد - و آخر همان سال با فوج شایسته بدکن آمده بملازمت پادشاهی

پیوست - و سال بیست و یکم به تندیه پسران جنیت بندیده
 (که در نواح بندیل کهند مصدر فساد بودند) معین گردید
 سال بیست و نهم با همت خان پسر خانجهان بهادر کولکلتاش
 بجانب بیجاپور شتافت - وقت رخصت بعنایت خلعت
 و نقاره کوس باغد رتبی هر نواخت - و در یورش قلعه ملکهیر
 (۲)
 قردن نمایان نمود - سال سیم بقرارگاه اصلی منزل گزید - پس از
 اگرچه پسرش بهگونم سنگه بخطاب راجگی و مرزبانسی وطن
 سو قرار گزیده بود اما سال سی و یکم فوت نمود - بنابراین
 بدرخواست رانی امرکنور جدا^(۳) او سربراهی تعلقه مذکور بنام
 اودیمنگه ولد پرتاب سنگه (که سلسله نمیش برجه مدهکر
 منتهی می شود - و پرتاب سنگه بیک تریه پرگنه اوندچیه
 بصر می برد) مقرر شده بخطاب راجگی سربرافراخت - سال
 سی و سیوم از وطن آمده باسلام سده سنیه پرداخت - سال
 چهل و هفتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی
 هزار و پانصد سوار لوای کامیابی افراخته بقاعه داری کهلنا
 (که به سخرلنا مخاطب شده) ممتاز گشت - و پس از ارتحال
 خلد مکان چون پای استقامتش لغزش پذیرفت قلعه مذکور را
 بمرهته سپرده (اه وطن گزید - پس از پرتی سنگه پسرش

و پستر سانول سنگهه نبيره اش زمينداري اوندچهه سربراه
نمودند - در حالت تحرير پنجم سنگهه پسر سانول سنگهه مذکور
دخيل است *

* راجه ديبي سنگهه بنديله *

پسر راجه بهارتهه است - پس از فوت پدر سال هفتم
فردوس آشياني بمنصب دو هزاري دو هزار سوار و خطاب
راجگي مورد مراعهم شد - و سال هشتم با اتفاق خاندوران بمالش
چهار سنگهه تعيين گردیده بعنايت نقاره بخلد آوازه گشت
و پس از مسخر شدن اوندچهه (که سابق تعلق بنياگانش داشت
و در عهد جهانگير پادشاه بپاس خاطر پورسنگهديو از آنها
گرفته سپردن او نموده بودند) بنام راجه ديبي سنگهه قرار يافته
درانجا ماند - و سرداري اوس قوم بندياه بار مفوض شد - و پس
ازان (که پادشاه تا اوندچهه آمده يکران عزيمت را بجانب
دکن معطوف ساخت) او سال نهم بعد فراغ از تمشيت امور
ولايت اوندچهه پيشگاه ساطنت رسیده نزد سيد خانجهان بارهه
(که بتخریب ملک بيجا پور تعيين شده بود) دستوري پذيرفت - و در
کارها آثار نيکو خدمتي بظهور رسانيد - سال دهم حسب الالتماس
خاندوران بعنايت علم و نقاره کوس سر بلندي فواخت - و سال
نوزدهم در کاب شاهزاده مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان

تعیین گردید - و درین سفر مکرر مصدر ترددات گشته با گروه
المانان بارها چپقلشهای شایان و زد و خورد نمایان نمود - سال
بیست و دوم (که قلعه قندهار بتصرف قزلباش رفت)
او نیز مکرر در زکاب سلطان اردنگ زیب بتسخیر قلعه مذکور
رخصت پذیرفت - و در جنگ با قزلباش پای استقامت برجا
داشته تلاشهای مردانه بتقدیم رسانید - و با رسیوم همراه سلطان
دارا شکوه بدان سو شتافت - و پس از مراجعت سال بیست
و هشتم بنفوجداری بهلسه مضاف صوبه مالوه سر عزت
بر افراخت - و سال سیم همراه معظم خان میر جمله نزد
سلطان اردنگ زیب بهادر بصوب دکن راهی گشت - سال
سی و یکم طلب حضور شده همراه مهاراجه جسونت سنگهه
(که بسد راه بودن بر روی سلطان اردنگ زیب بصوب مالوه
تعیین شده بود) دستوری یافت - از انجا (که تقدیر آهی
بر میانست او رفته بود) در جنگ مهاراجه او را بحراست
بنگاه تعیین نمود - و در اثنای جنگ (که سلطان مراد بخش
بر بنگاه فوج پادشاهی درید - و این معنی هم باعث تزلزل
خواطر گردید) او بمقتضای عمل در اندیش با شاهزاده مذکور
بانقیان پیش آمده توسل جست - و باستصواب او بملازمت
خلد مکان پیوست - و پس از گرفتاری شاهزاده مذکور بمذامت

خلعتک تسلی یافت - و پستر چون کار طلبی او از روی عرضداشت
خاندوران سید محمود معلوم شد از اصل و اضافه بمنصب
دو هزار و پانصدی در هزار و پانصد سوار مباحات اندوخت
و پس از جنگ دوم داراشکوه بفوجداری بهلسه از تغیر
راجه عالم سنگه سرفراز گردیده سال سیوم برای تنبیه
جنیت بندیده (که در نواح صوبه مالوه گرد فساد برداشته بود)
تعیین شد - و در سال دهم بکمک شمشیر خان (که بجهت
مالش دادن بگروه یوسف زئی مقرر بود) دستوری پذیرفت
و سال سیزدهم تعینات محمد امین خان صوبه دار کابل گردید
چون بکتل خیبر رسیده بر خان مزبور واقعه شکست رو داد
ازان بعد احوالش بنظر فرسیده - بیرون احاطه بلده ادرنگ آباد
مغرب رویه مایل بجنوب پورده بنام او آباد است *

● راجه رایسنگه سیمودیه ●

پسر مهاراجه بهیم پور رانا امر سنگه است - چون سال نهم
جهانگیری شاهزاده شاهجهان بمهم رانا امر سنگه نامزد شد
و رانا پس از تنگ شدن بدرالتجازه شاهزاده را دریافت
ازان بعد بهیم پسر او بملازم پیشگی شاهزاده سرافتخار برافراخته
در تنبیه زمیندار تعلقه گجرات و محاربات اهل دکن راخذ
پیشکشات گوندوانه ترددات شایان بعمل آورده نامه بشجاعت
و دلیری برآورد - و چون میان پادشاه و شاهزاده غبار دوئی

برخواست او التزم ركب شاهزاده از دست نداده در ايام (كه
 پادشاهزاده از بنگاله گذشته روى توجه بجانب آله آباد آرد
 و ازان طرف بحكم جنم مكاني سلطان پرويز باثاليقنى مهابت
 خان با افواج پادشاهي آمده تلافى فتنين (و داد) از دست
 جلالت بر كشاده بائين ملازمان نمك حلال جان نثار گرديده
 رايستگه پس از سرير آرائى صاحب قران ثاني سال اول
 به پيشگاه خلافت رسیده باوجود خرد سالي نظر بر حقوق پدرش
 بخلعت فاخره و سر بيج مرصع و جمدهر مرصع و منصب دو هزارى
 هزار سوار و خطاب راجكي و اسپ و فيل و انعام بيست هزار
 روپيه سر بلندي اندوخت . و سال پنجم باضافه هزار و دو بيست
 سوار رايست عزت بر افراخت . و سال هشتم همراه شاهزاده
 محمد اورنگ زيپ بهادر (كه پشتگرمى افواج متعينه به تذبیه
 ججهار سنگه نامزد شده بود) تعين يافت . و سال نهم
 باضافه سه صد سوار امتياز گرفت . و سال دوازدهم همراه
 شاهزاده دارا شكوه بصوب قندهار كمر عزيمت بست . و سال
 چهاردهم بعنايت نقاره كوس اعتبار نواخته بهمراهى سعيد خان
 ظفر جنگ بتذبیه جگم سنگه زميندار جمو (كه سرتابي
 بذياد نهاده بود) مامور گشت . و سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزارى دو هزار سوار مفتخر شده همراه شاهزاده
 دارا شكوه بجانب قندهار دستوري پذيرفت . و سال هجدهم

بمهرای علی مودان خان امیر الامرا بتسخیر بلخ و بدخشان
مقرر شده پس ازان بهمراهی شاهزاده مران بخش روانه
آن سمت شد *

چون شاهزاده مزبور بعد بدست آمدن بلخ دل ازان ملک
بر گرفته روانه حضور گردید او هم پدشاور آمد - ازانجا (که
مردم متعینه این یساق از عبور اتک ممنوع بودند) درانجا
توقف گزید - پس ازان همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
بصوب بلخ و بدخشان مراجعت نموده در جنگ اوزبکان بهره
مامور شد (خس فتح و ظفر بر جهانند - و پس از معاودت
شاهزاده از صوبه مذکور دستوری وطن گرفت - و سال بیست
و دوم همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر تعین یساق
قندهار گردیده ازانجا همراه رستم خان بمدافعت قزلباش
پیشتر شتافته مساعی جمیله بکار برده از اصل و اضافه
بمنصب پنجهازری دو هزار و پانصد سوار ببلند رتبی گرائید
یستر نویت دوم بهمراهی شاهزاده مذکور بهم مسطور قرار یافته
بذابر بیماری در پشاور ماند - و پس از رسیدن موکمب معنی
دران نواحی دوامت بار دریافته رخصت وطن حامل گرد
و نویت سیوم همراه شاهزاده دارا شکوه بهم قندهار شتافتند
و ازانجا بهمراهی رستم خان جهت کشایش قلعه بست
راهی گشته سال بیست و هشتم بهمراهی علامی سعدالله خان

بانهدام چیتور روانه گردید . سال سی و یکم با معظم خان
 و غیره بصوب دکن نزد شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر
 لوای عزیمت افراشته در فبرن عادلخانیه تردد عظیم نموده
 همبدرن خود را از هم گذرانیده بسه زخم کاری و جراحتهای منکر
 پیاده شد . جمع کثیر از تائبینان او بکار آمدند . در جلدوری
 نیکو خدمتی از اصل و اضافه بمنصب پنجهراری چهار هزار
 سوار و عطای خاعت خاصه و شمشیر مرصع و اسب عربی
 با زین زرین و فیل و ماده فیل درجه اعتلا پیمود . و یک لک
 روپیه در طلب تقدیمی او تن شده رخصت وطن یافت . و در
 جنگ مهاراجه جسونت سنگه با خاند مکان با جمع از راجپوتان
 همقوم در میمنه راجه قرار گرفت . چون جنگ تراز شد نامبرده
 ناموس پرستی را خیر باد گفته بجانب وطن راه فرار پیمود
 و پس از جنگ دارا شکوه ببارگاه عالمگیری از دولت آستانبوسی
 جبین عقیدت را نورانی ساخت . در جنگ دوم دارا شکوه چون
 در قصبه توره جاگیر نامبرده گذاشتن اسباب زیادتی با بعضی
 پرستاران محل قرار یافت او بصیانت آنجا ماند . و سال دوم
 باتفاق شایسته خان امیرالامرا و سال هفتم بهمراهی میرزا راجه
 جیستگه بسرزمین دکن تعیین گشته در کشایش قلاع متصرفه
 سیوا بهونهاه و تخریب ملک عادل خان مراسم نیکو خدمتی
 و جانفشانی بظهور رسانیده از اصل و اضافه بمنصب پنجهراری

پنجهزار سوار پانصد سوار دو اسپه سه اسپه سر بلند شده
 کلاه گوشه کامیابی کج نهاد - و سال دهم در (کاب شاهزاده محمد
 معظم باز بدان صوب رفته سال شانزدهم مطابق سنه (۱۰۸۳)
 هزار و هشتاد و سه هجری بمقر اصلي شتافت - مانسنگه
 و مهاسنگه و انوپ سنگه پسرانش بحضور آمده بعطای خلعت
 خرق مباحات برافراختند *

* راجه رام سنگه *

کچه راهه پسر کلان میرزا راجه جیهنگه اسم - سال شانزدهم
 جاوس چون فردوس آشیانی باجمیر متوجه شد او همراه پدر
 رسیده بملازمت پیوست - و سال نوزدهم در حین (که پادشاه
 از لاهور بسمت کابل لوای عزیمت افراخت) با پانصد سوار
 از وطن آمده بعزایت خلعت و منصب هزاري هزار سوار کامیاب
 گشت - و باضافهای متواتره بمنصب در هزاري هزار و پانصد
 سوار و مرحمت علم فایز شد - سال بیست و ششم باضافه
 پانصدی امتیاز اندوخت - و سال بیست و هفتم باز باضافه
 پانصدی چهره عزت افروخت - در جنگ سموگده همراه دارا شکوه
 بود - پس از هزیمت او ببارگاه عالمگیری رسیده سال اول همراه
 شاهزاده محمد سلطان و معظم خان بتعاقب شجاع مامور گردید
 و از اثنای راه بشهرت اکذیب (که پس از جنگ دوم داراشکوه
 بر زبانها افتاده بود) دل بای داده چنده ترک آمد و رفت

و سلام و مجرای شاهزاده نموده پس ازان رجعت القهقري
 كرن - سال سيوم برای آردن سليمان شكوه (كه نزد زميگذار
 سري نگر بون - و او معرفت ميرزا راجه جيسنگه فرستادن
 بحضور قرار داده) روانه گرديد - و با پسر زميگذار بدارگاه
 سلطنت آمد - و پس از تعيين شدن ميرزا راجه بيساق دكن
 در حضور ماند *

چون سال هشتم ملاقات نمودن سيدوا بهونسله با پدرش
 بعرض رسيد او بعذائت خاعت و زيور مرصع و ماده فيل
 كامياب گشت - و چون سيواي زبور با سنبها پسر خود از دكن
 آمده بملازمت پيوست روز اول پادشاه از ناصيه او نقش استكبار
 خوانده بنامبرده (كه واسطه ملازمت بود) تاكيد فرمود - كه
 او را نزيك خود فرود آورده از حال او باخبر باشد - چون
 آن مكار بحيله سازي (كه در احوال راجه ساهو بهونسله رتمزده
 كلك اذبار سنج گشته) پنهان از انجا برآمده راه گريز
 پيش گرفت او به بيخبري معاتب گردیده بتغير منصب و منع
 كورنش مورد خشم شد - و پس از فوت پدر سال دهم مطرح
 انظار عاطفت گردیده بعطای خلعت و جمدهر مرصع با علاقه
 مرورديد و شمشير با ساز مرصع و اسپ عربي با ساز طلا
 و فيل خامه معه جل زربفت و ساز نقره و خطاب راجگي
 و منصب چهار هزاره سازي چهار هزار سوار سر بلندي اندوخت

و اواخر همین سال چون خبر هنگامه آشیا میان برگواهی سرحد
 بنگاله و کشته شدن سید فیروز خان تمانه دار آنجا به سامع
 پادشاهی رسید او با جمعی کثیر بدان صوب دستوری پذیرفت
 و باضافه هزاره سوار اختصاص گرفت - سال نوزدهم
 ازان مهم برگشته بعز آستانبوس تارک مباحات آراست - و وقت
 صعود جهان گذران را گذاشت - پسرش کنور کشن سنگه - که
 در حین حیات پدر منصب در خور یافته چند تعینات کابل
 بود - پس ازان در خانه جنگی زخمی شده بمقر اصلی شتافت
 بشن سنگه پسرش بمنصب هزاره چهارم سوار مفتخر گشته
 بعد فوت پدر کلان بخطاب راجگی و عنایات دیگر چهره اعتبار
 بر افروخت - چند بمالش راهوران و مدتی بفرجدارمی
 اسلام آباد می پرداخت - پس ازان (که راه عدم پیش گرفت)
 سال چهل و چهارم بجیسنگه پسرش بخطاب راجه جیسنگه
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار ناصیه
 بخت روشن گردانید - سال چهل و پنجم همراه جملة الملک
 اسد خان بتسخیر قلعه کهلانا کمر همت بر بست - احوالش
 جداگانه ارقام یافته *

* رشید خان الهام الله *

پسر دوم رشید خان انصاری ست - چون پدرش سال
 بیستم و دوم فردوس آشیانی باخرت سرا شتافت پادشاه

را و برادر کلانش اسد الله را باضافه منصب نوازش فرمود
 سال بیست و هشتم چون اسد الله (که تئانه داری چاندور
 داشت) از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
 نادرگام شده بتیولداری و نظم ایاجپور مامور گشت او بتئانه داری
 چاندور نامزد گردید - سال سیّم چون هادی دان خان عم او
 فوت نمود و دران سلسله به ازو دیگرے نبود از اصل و اضافه
 بمنصب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار برنواخته آمد
 تا جمعیت هادی داد خان متفرق نشود - در ایام (که محمد
 اورنگ زیب بهادر توسن عزیزمت از دکن جانب هندوستان
 تیزگام ساخت) او موافقت شاهزاده گزید - پس از جنگ
 مهاراجه جهونت سنگه بعیای خلعت و علم و از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزاری سه هزار سوار از انجمله پانصد سوار در اسپه
 سه اسپه و خطاب بدر چهره عزت برافروخت - و پس از
 جنگ ازل دارا شکوه بانعام بیست هزار (بینه سرمایه مباحات
 اندوخت - و بعد محاربه سلطان شجاع بانفاق معظم خان سپه سالار
 در تعیناتیان شاهزاده محمد سلطان قرار یافته بجانب بنگاه
 مرخص گشت - و در معارک و مصائب آن ملک با سردار شریک
 تردد بوده در دفع اعادی طریق جانسپاری سپرد - سال چهارم
 همراه سپه سالار بملک کوچ بهار و کوچ آسام در کارها مساعی
 جمیله بتقدیم رسانید - سال پنجم چون از انجا معارفت واقع شد

بیر طبق حکم حضور بفوجداری سرکار کامروپ^(۲) نامزد گردیدند
و چندی صوبه دار آدیسه ماند - سال نوزدهم از آنجا معزول گردیده
تعیینات یساق دکن شد - و چندی فوجدار ناندیر بود - وقت
مورود درگذشت *

* راه بهاو سنگه هادا *

پسر زاو ستر سال است - که در جنگ متصل سموگدهه
بهرارلی دارا شکوه جا یافته بجرأت جان در باخت - نامبرده
سال اول جلوس خلد مکان از وطن بحضور رسیده دولت بار
اندوخت - و بمنصب سه هزاری دو هزار سوار و عطای علم
و نقاره و خطاب زاری و زمیذاری بوندی و غیره محالات برویه
نیدان خود سرعزت برافراخت - و در جنگ شجاع با توپخانه
پادشاهی (که پیش می چینند) تعیین شد - و پس از فراز
شجاع همراه پادشاهزاده محمد سلطان بتعاقب او مامور گردید
پس از آن (که لشکر شاهزاده از بیربوم واقع راه بنگانه آن طرف
گذشت) نامبرده بے رخصت شاهزاده جدائی گزیده معارفت
نمود - و بتعیذاتی دکن نامزد شد - سال سیوم همراه شایسته
خان امیرالامرا در محامره قلعه احلام آبان عرف چاکنه ساخته
ملک التجار سر لشکر سلطان علاء الدین بن احمد شاه بهمنی
(که بتسخیر ملک کوکن تعیین شده بود) کمر همت بصفت

(۲) نسخه [ب] نامروپ *

محصولان تنگ گردیده بوساطت او قلعه را سپردند - پس ازان (که شایسته خان از دکن معزول گشت - و مهاراجه جمونک سنگه جهت تادیب سیوا دران ضلع متوقف شد) او نیز در همراهیانش ماند - چون همشیره راو بهار سنگه بدست مهاراجه بود مهاراجه زن خود را از وطن طلبیده و واسطه نمود که با وی ساز موافقت کوک نماید اما راو بهار سنگه حق نمک مقدم داشته تن بموافقتش در نداد - و پس از رسیدن میوزا راجه جیسنگه بدکن در یساتها همپائی او اختیار کرد - و سال نهم همراه دلیر خان بر سر زمیندار چانده شتافت - از نسخه دیکشا معلوم می شود که او مدتی در اورنگ آباد نشست - با سلطان محمد معظم خصوصیت بهم رسانیده بود - سال بیست و یکم مطابق سنه (۱۰۸۸) هزار

و هشتاد و هشتم هجری بنیستی سرا رفت *

چون اولاد نداشت سرداری و طغش به نیرنگ بهگونت سنگه برادرش موسوم بانورده سنگه پسر کشن سنگه (که سلطان محمد اکبر در اوان صوبه داری اوجین طابداشته - و بصدر اداى خارج بجمدهر گشته گردید) تقرر یافت - و پس از فوت او پسرش بدده سنگه بجای پدر بسرداری وطن سرفرازی یافت مدتی بتعییناتی خاد منزل در کابل بود - چون بعد رحلت

خلد مکان میان خلد مغزل و اعظم شاه نزاع رو داده اولین
 ظفر مند شد او بخطاب رام راجه و منصب سه هزار و پانصدی
 و زمیندارى مومیدانه و کوته (که متعلق برام سنگهه نپیره
 صادهو سنگهه هادا بود - و نامبرده همراه اعظم شاه کشته گردید)
 لوى استقلال برافراشت - و با بهیم سنگهه پسر او آغاز مذاقشه
 نمود - پس از درگذشتن او پسرش امید سنگهه ^(۲) چندت بحکومت
 وطن پرداخته باران خود گذاشت - در حالت تحریر کشن سنگهه
 نپیره از در وطن قیام دارن * ^(۳)

* رضوي خان سيد علي * ^(۴)

در مین پور صدر الصدور میران سید جلال بخاری ست - که
 احوالش جداگانه بنوک قام گذشته - چون فردوس آشیانی سال
 بیستم جاوس از دار السلطنه متوجه کابل گردید سید جلال را
 (که دران هنگام بیماری عارض شده بود) در دار السلطنه
 گذاشته نامبرده را در رکاب گرفت - که بذیابیت پدر پسرانجام
 تعاقبه پردازد - و پس از ارتحال پدر باضافه ده بیست بمنصب
 هزارى دو صد سوار کامیاب گشت - سال بیست و یکم باضافه
 پانصدی دو صد سوار چهره عزت برافروخت - سال بیست
 و دوم بداروغلی جواهر خانه و مرصع آلات نگین بلند نامی

(۲) نسخه [ب] دهم سنگهه (۳) نسخه [ب] داشت (۴) در [بعضی

بدست کرد - و در همین سال باضافه پانصدی پنجاه سوار
 اختصاص گرفت - سال بیست و چهارم از داروغگی مذکور معزول
 گردیده بداروغگی کتابخانه و نقاشخانه از انتقال میر صالح
 خوش نویس نقش مراد بکام خویش دید - سال بیست و پنجم
 بافزونی صد و پنجاه سوار نخل امیدش بارور گشت - سال
 بیست و هشتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی
 پانصد سوار و خطاب رضوی خان و تفویض تعلقه بخشی گری
 و رافعه نویسی صوبه احمد آباد از تغیر دوست کام و امینی^(۲)
 آنصوبه چمن آرزویش شگفت - در سال سیم از انجا تغیر شده
 پیشگاه سلطنت رسیده بتقرر خدمت عرض وقائع صوبجات
 کارش ببلندی گرائید - چون زمام سلطنت بقبضه اقتدار خلد مکان
 درآمد دولت ملازمت دریافته سلل دوم بدوازده هزار ردیبه
 سالیانه موظف گشته گوشه عزت گزید - سال پنجم مشمول
 عاطفت گشته بمنصب دو هزار و پانصدی چهار صد سوار
 رعطای خلعت و جمدهر میذاکار آب رفته بجو آردن - سال
 نهم بدیوانی سرکار بیگم صاحب از تغیر رشیدای خوش نویس^(۳)
 و اضافه صد سوار کام دل برگرفت - سال دهم بتخدمت جلیل القدر
 صدارت اعظم از تغیر عابد خان و عنایت خلعت و از اصل
 و اضافه بمنصب سه هزار پانصد سوار عرصه اعتلا پیمود - سال

(۲) در [بعضی نسخه] دولت کام (۳) نسخه [اب] رشیدانی *

بیست و چهارم مطابق سنه (۱۰۹۱) هزار و نود و یک هجری
تار و پود زندگی بر گسیخت *

* زندوله خان غازي *

بیجاپوری - در وقت عزیمت سلطان اورنگ زیب بهادر
از دکن به هندوستان ملتزم رکاب بوده در معارک مصدر ترددات
پسندیده گردید - پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه
بخطاب زندوله خان و از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار
چهار هزار سوار از انجمله هزار سوار دو اسپه سه اسپه سر عزت
بر افراخت - و پس از جنگ اول دارا شکوه بانعام ده هزار روپیه
ممتاز گشت - پستر باتفاق شیخ میر خوافی جهت سد بودن
بر راه آمد سایمان شکوه تعین گردید - پس ازان تعینات یساق
دکن شده بمهمات پادشاهی می پرداخت - سال نهم باتفاق
دایر خان داؤد زئی به تنبیه زمیندار چانده شتافت - سال

بیست و هفتم مطابق سنه (۱۰۹۴) هزار و نود و چهار هجری
بساط هستی در پیچید *

* روح الله خان *

اول - پسر دوم خایل الله خان یزدی ست - در آخر سال دوم
عالمگیری بصبیئه امیرالامرا شایسته خان مذسوب شده از اصل
و اضافه بمنصب هزار و پانصدی و خطاب خانجی چهره مران
بر افروخت - و در سال ششم بخدمت میربخشی گری احدیان

مشمول انظار تربیت خهروانی گردید - و در سال دهم بمنصب
 در هزاری و خدمت آخته بیگی فرس کا پیاپی ^(۲) مهمیز نمود - و در
 سال شانزدهم بفوجداری دهامونی اختصاص یافت - و در همان
 ایام بنابر جهت معزول المنصب گشت - پستتر در سال هیزدهم
 بدعائی هزار و پانصدی چهار صد سوار منصب جولانی عرصه
 نوکری شده بفوجداری سهارندور دستوری یافت - و در سال
 نوزدهم باز آخته بیگی شد - و در بیستم سال از تغیر اشرف خان
 بوالا خدمت خانسامانی امتیاز اندوخت - سال بیست و دوم
 از انتقال داراب خان بمیر آتشی سرگرم گردید - و در سال بیست
 و چهارم از تغیر عاقل خان خانی ببخشیکری دوم علم ناموری
 برافراخت - و هنگامه (که ساحت وسیع مساحت دکن مطرح الویه
 پادشاهی گردید) او از کار ظمی و خدمت گزینی بیشتر به تذبیه
 و تعریک مفسدان تعین میشد - و در سال بیست و ششم
 والده ماجده او حمیده بانو بیگم (که خاله حضرت خلد مکان
 بود) رو در نقاب عدم کشید - نواب زیب النساء بیگم دومی بنت
 خلافت (که از جمیع بنات مکرمه بسعادت حضور پدر بزرگوار
 خصوصیت داشت) بخانگی روح الله خان رفته بتمیزت پرداخت
 و پادشاهزاده محمد کام بخش او را از ماتم برداشته بملازمت
 اقدس آورد - و بصنوف عواطف پادشاهی فرق مباحاتش

از فرقدین برگذشت - و در همین سال بسمت کون شتافته
 معارفت نمود - و در سال بیست و هشتم بعطای نقاره
 سر برافراخت - و بمالش مفسدان بیجاپور (که شاهزاده
 محمد اعظم شاه آنها محاصره داشت) رخصت یافت - و در
 آخر همین سال (که سواد شولا پور مخیم خیام پادشاهی
 بود) از بیجاپور (سیده بجای خان فیروز جنگ باقامت
 احمد نگر شتافت - و در سال سیم ماه ذی القعدة (که از فتح
 بیجاپور هفته نگذشته بود) از انتقال اشرف خان مربع نشین
 چهار بالش میر بخشگیری گردید - و در همان ایام چون ریات
 ظفر طراز پادشاهی بتسخیر حیدرآباد باهتزاز آمد روح الله
 خان را از اصل و اضافه بمنصب پنجمزاری چهار هزار سوار موزن
 مرحوم ساخته بنظم اشتات موبه برهم خوردند بیجاپور گذاشتند
 و پس ازان (که محاصره قلعه استوار گلکنده بامتداد کشید)
 خان مشارالیه حسب الطلب احراز دولت آستانبوس سلطنت
 نموده بامور کشایش قلعه مامور گشت - و خان مذکور از
 گریز فکری بلابه و فریب در آمده بوساطت زلمست خان کلان
 عبد الله خان پنی بیجاپوری معروف بسرانداز خان را (که
 پیش از فتح بیجاپور بذری درگاه پادشاهی اختیار کرده
 باز بابوالحسن پیوسته معتمد او گشته بود) از راه و رسم اخلاص

دیگانه ساخته با خون ایل گردانید - چنانچه آن بے صورت
 حق ناشناس بیست و چهارم ذی القعدة نیم شبه بخشی الملک را
 با زمست خان و مختار خان (که فرست جوپان کرد قلعه
 می گشتند) از راه کهرکی (که اهتمام آن دروازه بآن نامعتمد
 مفوض بود) درون قلعه درآورد - و بخشی الملک یکسر بخانه
 ابوالحسن والی آنجا (که در گران خواب غفلت بود) رفته
 بے آنکه او را همراهش حرکت مذبحی نمایند دستگیر نمود *

گویند چون صدای دار و گیر بخشی الملک بلند شد شیون
 و فریاده از مردم محل برخاست - ابوالحسن اصلاً از جا
 در نیامده بتسلیم هر کدام پرداخت - و از همه بجای و وداع
 خواسته بجای خود آمده نشست - و با یاران نو رسیده
 و مهمانان ناخوانده بر سلام علیک زبانی سبقت نمود - و بے آنکه
 چین بر جبین داشته باشد و وفار سلطنت از دست دهد
 تا دمیدن سپیده صبح گرم محبت گشت - و چون بکامل خبر
 طعام کشیدن آورد باعزه تکلیف طعام نمود - روح الله خان
 از روی تعجب پرسید - که این کدام وقت طعام است - ابوالحسن
 مدعا در نیافته یا عمدا گفت - وقت خوردن من همین است
 روح الله خان گفت - میدانم اما در این حالت تشویش چگونه رغبت
 میشود - او جواب داد که راست میگویید - اما اعتقاد من

اینست که خدا هیچ وقت نظر لطف از بندۀ خود باز نمیگیرد مدتها بفقیری و بینوائی گذراندم - و یکدفعه پادشاهی رسیدم که هرگز در وهم و خیال نمیگذشت - اکنون (که زمان پاداش برخی اعمال است) زمام اختیارم بدست مثل عالمگیر پادشاه میدهند - جای شکر است نه مقام شکایت *

بالجملة بعد ازین فتح (که در سال سی و یکم سنه (۱۰۹۸)

۱۰۹۸

هزار و نود و هشت هجری برآو ظهور داد - و فتح قلعه گولکنده مبارک باد تاریخ است) پادشاه رایت عزیمت بنظم مملکت وسیعه فسیحه بیجاپور برافراخت - و ایالت حیدرآباد (که بدارالجهاد موسوم شده بود) بروح الله خان ارزانی فرمود پستتر بحضور رسیده در مبادی سال سی و سیوم بانتراع قلعه رایچور از تصرف کفره مقهور مامور شد - خان مذکور بمساعی جمیاه آن حصار رسینه را مستخلص گردانیده مورد تحسین و آفرین گشت - و بفیروز نگر موسوم گردید - و در سال سی و پنجم بگوشمال زمیندار سکر و واکنیره دستوری یافت - و در آغاز سال سی و ششم بمناکحت شاهزاده محمد عظیم دومین خلف پادشاهزاده شاه عالم بهادر با صبیۀ کریمۀ خود عایشه بیگم مرتقی مدارج اعزاز گردید - در آخر همین سال سنه (۱۱۰۳) هزار و یکصد و سه در قطب آباد کلکله مرحله پیمای نیستی گردید *

۱۱۰۳

* روح در تن ملک نماند *

تاریخ یافته اند

چون احوالش بنفس شماری و احتضار انجامید خلد مکان بعیادتش
تشریف فرمود - آن مصروف طریقهٔ اخلاص و منہمک راه بزدگی
درین اثنا (که دم واپسین بود) این بیت خواند * * بیت *

* چه نیاز رفته باشد ز جہان نیازمندی *

* کہ بوقت جان سپردن بسرش رسیده باشی *

خان مزبور باصابت شعور و حدت فهم متصف بود - و اکثر
اطوار نیک و اوضاع پسندیده داشت - و خوش تقریر و صاحب
تمهید بود - اکثر عرضهایش در پیشگاه خلافت مقبول و منظور
میشد - غریب تر آنکه مزاج خلد مکان بسیار تدین دوست و اینفجا
مهم سازی و آشوب را روز بازار و با دکان و سدد سرور کار بود
اما قسمه نقش اعتبارش درست نشسته بود که با وجود آگاهی
پادشاه و عزم امرار بر عدم پیش رفت نوعی ساخته و پرداخته
بعرض میرسانید که پادشاه ناچار شده پذیرا میکرد *

گویند یکی از راجها (که بامتداد یساق دکن و دیر سعی
زر جاگیر هندوستان احوالش بعسرت کشید) مکرر و متوایی
بوساطت روح الله خان زری بطریق مساعدہ از سرکار پادشاهی
گرفت - و باز استعدا داشت - خان مزبور قبول نمیکرد - راجه
از ناچاری التماس نمود - کہ درین مرتبه آنچه از سرکار بدهند
یک حصه بمن و دو حصه در وجه حق المعنی بگیرند - خان
مزبور گذارش احوالش بعنوان شایسته نموده سی هزار روپیة دیگر

برای او گرفت - و بر وفق قرار ده هزار روپيه باو داد
 از باب عفا این معامله را بے کم و کاست پیداشاه رسانیدند
 خلد مکان بعد دو سه روز بخان مذکور پرسید - که راجه زر
 از خزانه گرفت - او بداهة عرض کرد که این مردم از خون غرضي
 بے لحاظ هر وقت آمده شلائین میشوند - و ما بزدها را
 هر وقت جرأت عرض نیست - لهذا بالفعل ده هزار روپيه بمستدعي
 داده تيمه را نگاهداشته شد - بهنگام درخواست دفعات
 داده خواهد شد *

بالجماه آن امير پسندیده منمش همت بر فيض ساني
 و کار روائی خلق مي گماشت - و ابواب انجراح مطالب را
 بر روی ادانی و اقامي مي کشود - و در امرای عالمگیری
 بغياضي و شگفته روئي يکتا بود - پسر دلانش سيف الله خان
 بعد فوت پدر بششماه زخم هستي بر بعت - و پسر درمش
 خانه زان خان است - که بخطاب پدر مخاطب شده - ترجمه او
 عايده نگارش یافته - و پسر سيوم او بپرام خان محمد باقر است
 که در عهد فردوس آراء گاه نیز زنده و بجاگيری در ساخته بود *

* روح الله خان خانه زاد خان *

پسر روح الله خان اول است - ابتدا بمنصب در خور
 و خطاب خانه زان خان سر باند شده سال بیست و هشتم
 جاوس خلد مکان جهت آردن پرستار خاص اودیپوری محل

از اوزنگ آبان یا احمد نگر (که معسكر پادشاهی بود) تعیین گردید - و سال سي و سيوم (که قاعه فيروز نگر عرف رایچور بمساعی جمیله پدرش روح الله خان مفتوح گشت) نامبرده مورد مراحم خسرایی شده از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی ششصد سوار لوای کامیابی برافراخت - و سال سي و پنجم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاری هفتصد سوار بر معارج ترقی عروج نمود - و چون سال سي و ششم پدرش بدار بقا پیوست او از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار سوار و از تغیر مخاص خان بخدمت تور بیگی شرف امتیاز یافت - سال سي و هشتم مداروغگی بندهای جلو و پستر از تغیر مختار خان بخدمت میر آتشی و اضافه پانصدی چهره امتحار برافروخت - و سهال سي و نهم باتفاق جمعی به تنبیه سنژاکهور پره مامور شد - قضا را آسیبی کلی بتفصیله (که در احوال قاسم خان کرمانی بزبان خامه گذارش یافته) باد رسید - که اسباب همراهی داده از دست مرهته رهائی جست پادشاه بعد سنوح این خبر او را بنظم صوبه بیدر تعیین کرد از آخر سال چهارم بحضور آمده سال چهل و یکم مخاطب بخطاب روح الله خان گشت - و بخدمت خانسامانی از تغیر فاضل خان پرهان الدین (که مستعفی شده بود) سرمایه سربانندی اندرخت پستر داروغگی دیوان خاص از انتقال سیادت خان سید اوغلان

ضمیمه گردید - سال چهل و سیوم بداروغگی جلو از تغیر ذو الفقار خان اختصاص گرفت - و در تسخیر قلعه ستاره و قلعه پرلی تودوات شایسته بظهور آورده سال چهل و چهارم بخدمت بخشیکرمی دوم از انتقال مخلص خان آئینه بخت را جلاداه و بعد فتح قلعه سخزلدا باضافه دو صد سوار سررشته حسن قبول بدست آورد - سال چهل و هشتم مطابق سنه (۱۱۱۵) هزار و یکصد و پانزده هجری در عین جوانی بساط زندگی در پیچید - پسرانش خایل الله خان و اعتقاد خان را (که ثانیاً بروح الله خان مخاطب شده) خلاع ماتمی بخانه ابلاغ یافت - بحضور آمده تسلیمات بتقدیم رسانیدند - و صبیله آن مرحوم بعطای جواهر قیمت پذیرهزار (وپیه تسای پذیرفت *)

* زاو دلپت بندیله *

ولد زاو سبهگون پور بهگون رای بن راجه برسنگهدیو است - گویند وطن نیاکان این قوم کاسی ست - یکی از اسلاف اینها از انجا بر آمده در کهیروا گدهه کتک سکونت اختیار نمود که بکهیرواز ملقب گردید - مدتی پیش ازین کاسی راج نام (که جد بیست و چهارم زاو دلپت بود) در الکائے (که الحال ببندیل کهند مشهور است) جا گرفته پوستش بندراسی دیوی میکرد - ازین جهت ببندیله نامزد گشته - چون در عهد اعلی حضرت سرکردگی این گزه بواجه پهار سنگه مقرر

شد خلد مکان در ایام شاهزادگی (که بحکومت دکن مامور بود) سبهمرن را نشان معه زر فوستاده طلبداشته بمنصب یکهزاري ذات بنواخت - و سيد عبد الوهاب جوته گدهي (که از چنده در برهانپور وطن اختيار نموده بود) بتسخير بکلان مجاز شده - و آن ملک بتصرف^(۲) سلطاني در آمد و چون اوائل سال سي و دوم جالوس فردوس آشياني شاهزاده مزبور بعيادت پدر گرامي قدر عزيمت دارالخلافه نمود و پس از رسيدن متصل اوجين جنگ با مهاراجه جسونت سنگه روداد نامبرده مصدر ترون شده زخمها برداشت و در محاربه دارا شکوه نیز همين قسم حصن خدمت بتقديم رسانيد - و پس از جنگ شجاع بتعاقب و تائبه جنيت بذيله دستوري پذيرفت - دستر تعيذات دکن شده در مهم تعلقه بيدجاپور در ميسره ميرزا راجه بود - سال دهم از ميرزا راجه برهم زده بحضور رفت - و همراه محمد ادین خان ناظم کابل متعين گشت - و چون صحبت او با خان مزبور موافقت نکرد سال يازدهم طلب حضور شده تعين فوج دکن گردید و همواره در جنگها مصدر ترويدات ميشد - سال نوزدهم (که جنگ بصرداري دایر خان با دکنيان (و داد) نامبرده با داپت پسر خود در چنداوي جا گرفت - سال بيستم بيمار شد

از نزن دلیر خان ببهار گدھے (که بنگاه درانجا بود) رفت
و سال بیست و یکم فوت نمود - راو داپت سال یازدهم بمنصب
دو صد و پنجاهی هشتاد سوار سرفرازی یافت - و پس از چند
سه صدی ذات و سوار گردیده بعد فوت پدر پانصدی ذات
پانصد سوار ممتاز شد - اما نوکران پدر را بتسلی و دلاسا
نگهداشت - سال بیست و دوم بنابر وجه از خانجهان بهادر
ناظم دکن برهم زده بحضور رفت - پستر همراه اعظم شاه
باز بدکن آمد - و بهمراهی حسن علی خان عالمگیر شاهی
در ضاع کوکن رفته در جنگها ترددات نمایان بظهور رسانیده
سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب ششصدی
ششصد سوار دو اسبه و سال بیست و چهارم بمنصب هفتصدی
هفتصد سوار و سال بیست و هفتم [که همراه غازی الدین
خان در آردن کھی بغوج محمد اعظم شاه (که محامراً
بیجاپور داشت) و زدن اهل مزاحمت تلاشهای مردانه بتقدیم
در آردن] از اصل و اضافه بمنصب یکهزار و پانصدی یکهزار
و پانصد سوار و خطاب راو سر بلندی یافت - و سال سیم
چون امتیاز گدھے عرف اردنی بتصرف پادشاهی در آمد
او از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد
سوار و عطای نقاره و قلعه داری اردنی سر مبالغات برافراشت

سال سي و سيوم استعفاى قلعه دارى اردني نموده بحضور آمد - و پستتر گاهى براى آردن خزانه از خجسته بنياد و گاهى برسانيدن قافله از شهر مزبور بلشكر تعيين ميشد - و در راه اكثر به تذيبه غنيم مي پرداخت - سال سي و چهارم بتعييناتى شاهزاده كام بخش چهره عزت برافروخت - و چون شاهزاده بر سر واكذكيره آمد چنداداي باحسن وجوه سرانجام نمود و همراة شاهزاده بجانب چنچي (كه ذوالفقار خان درانجا بود - و غله كمى داشت) بموجب حكم با غله و غيره شتافت ذوالفقار خان او را دست راست مقرر ساخت - سال چهل و چهارم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي دو هزار و پانصد سوار ممتاز شده سال چهل و هفتم بسه هزارى دو هزار و هفتصد سوار سرفراز گرديد - در سال چهل و نهم سه هزارى سه هزار سوار شد - بعد ارتحال خلد مكان برفاقت محمد اعظم شاه بهندوستان رفت - و بمنصب پنج هزارى رسيد و در جنگى (كه با سلطان عظيم الشان (و داد) در هرايى بكار آمد - پس از فوتش بهاري چند و پرتهي سنگه پسرانش بر سر وطن تنازع آغاز كردند - درين ضمن رامچاند پسر كلانش (كه در ستاره گدهه بود) رسيد - چون فوج بهاري چند هم بر آمد طرح داده بحضور رفت - و در وقتى (كه موكب بهادر شاهي متصل اجمير توقف داشت) رسيد - چون كسى را

متوجه نیافت بوطن شتافته بر برادران خود غالب آمد - پستر متصل لاهور رفته بملازمت خلد منزل پیوست - و در عهد فردوس آرامگاه با فوج پادشاهی بر سر بهگونت سنگهه زمیندار کره جهان آباد تعیین شده دران جنگ بمردانگی بکار آمد - بقیه این قوم بنوکرمی پادشاهی می پردازند - مرهقه اکثر محالات اینها بتصرف در آردن - و در حالت تحریر فوج کلاه پوشان فرنگ (که از بنگاله عزیمت بذور سورت نمودند) چنده در حدود اینها متوقف شده خرابی بسیار رسانیدند *

چون نام کلاه پوشان فرنگ بتقریب مذکور شده تحریر پاره از سرگذشت این قوم ناگزیر خامه و قانع نگار است - این گروه از سوابق ایام باجاست حکام گزار دریا مسکن ساخته بطور رعایا بسر می بردند - کوه بذور حاکم نشین اینها بود - و در عهد سلطان بهادر گجراتی بحیله قول حاصل ساخته در قلعه موسوم بدمن و بسی در کمال استحکام بنا کردند - و دیهات آباد نمودند - اگرچه در طول چهل و پنججاه کوه در تصرف آردند اما در عرض زیاده بریک کوه و نیم یک کوه نداشتند - پای (۲) دامن کوهات کشتکار میکردند - و از جنس اعلی مثل نیشکر و انناس و برنج میکاشتند - و بدستور اشجار نارجیل و نوفل بے شمار مبالغ کالی محصول ازان بر میداشتند - و از نقود مروجّه

آنجا اشرفی (که مراد از نقره قیمت نه آنه باشد) مسکوک بسکه
فرنگ و پارچه ریزه مس^(۲) که آنرا بزرگ نامند یک فلوس را
چهار بزرگ - برمایا هیچ اذیت نمیوسانند - و برای مسلمانان
پوره علیحده مقرر نموده بودند - اما اگر کسی از آنها بمرد
باطفال او تلقین طریقه خورد می نمودند *

و چون این حقیقت بمسعود خلد مکانی رسید بر طبق حکم
پادشاهی معتبر خان فوجدار گاشن آباد (که داماد ملا احمد
نایب بود) بر سر آنها ناخته چند کس از زن و مرد باسیری
آوردن - پس از آن کپتان کوه عرض داشت بکمال تضرع بخدمت
پادشاه و مقربان حضور نوشته دران درج نمود - که ما از طرف
شما نوکر بیعلوفه برای دفع شر مفسدان دریا هستیم - اگر
مرضی نباشد از خشکی برخاسته بر روی دریا سایر و دایر
باشیم - از تقصیرات آنها درگذشته فرمان مخلصی اسیران^(۳)
فرنگ بنام معتبر خان رفت - پستر بر جهاز گنج سوانی (که
کلانتورین جهازهای متصل بندر سورت بود) و در دریا اهل فرنگ
غارت کرده مزاج پادشاه را شورانیدند - باز حکم تنبیه آنها
صادر شد - اما بلیت و اعل کار پردازان ملاتوی ماند - آنها
رگ و ریشه درانیده قوم فراسیس را (که پس از ناصر جنگ شهید
سودارت را از جانب خود همراه مظفر جنگ کرده دادند

(۲) نسخه [ب] مثل مس (۳) در [بعضی نسخه] کج ادای *

و تا عمل آصف الدوله امير الممالک در مملکت دکن بودند (قوم انگريز کمر بر استيصال آنها بسته بر آوردند - و خود کرناٹک حيدرآباد متصرف شدند - پستّر از بنگاله عمل پادشاهي را برداشته صوبه بهار را بتصرف آوردند - و رفته رفته در بنگاله در صوبه آله آباد و اوده هم شريک غالب شدند - و از بنگاله تا اراکات و تلکوکن دکن بنادر ساخته بندر سورت را هم گرفتند و در سيکاگل و غيره سرکارات حيدرآباد دخيل گرديدند - درين ايام بتقريب دگنانهه راو با مرهته مخالفت ورزيده در نواح گجرات هنگامه پردازند * اللهم انصر من نصر دين محمد * صلى الله عليه و آله و سلم *

* رام سنگه هادا *

زبیره مادرهو سنگه هادا ست - چون جگت سنگه پسر مکند سنگه هادا سال بيست و پنجم عالمگيري در گذشت و پسر ازو باقي نماند پادشاه حکومت کوته بکشور سنگه برادر مکند سنگه (که عم متوفى باشد) مقرر فرمود - و او همراه محمد اعظم شاه بمحاصره بيجاپور تعيين گرديد - روزى (که امان الله خان پسر الله در دي بکار آمد) از زخمى برداشت - و سال سيم به پادشاهي سلطان معظم بممت حيدرآباد راهي شده سال سي و ششم بعنايت نقاره کوس بلند رتبي بر نواخته پستّر در گذشت

(۲) در [بعضى جا] سيگاگل آمده (۳) نسخه [ب] آله وردى خان *

حسب التماس ذو الفقار خان بهادر وطن داری کوٹہ بدستور
 نیاگانش بنام پسرش رام سنگهه (که در وطنش بود - و ابتدا
 دو صد و پنجاهی و بهرور ششصدی و درین وقت پدایه هزار
 رسید) قرار یافت - همواره بتعیفاتی خان مزبور میگذرانید
 و در تذبیه رانو بن سننا کهور پوره و دیگر مرهتھا بتقدیم خدمت
 می پرداخت - سال چهل و چهارم بعیای نقاره بلند آوازه گشت
سال چهل و هشتم بمنصب دو هزار و پانصدی مرتقی گردیده
 بعزیمت زمینداری مومیدانه از تغیر رار بدهه سنگهه (که
 فہایت متمنای او بود) بشرط نگاهداشت یکہزار سوار سرباندی
 اندوخت - و پس از ارتحال خلد مکان وفات محمد اعظم
 شاه گزیده بمنصب چهار هزاری تصاعد نمود - روز جنگ
 در مقابلہ سلطان عظیم الشان مردانه شتافته نقد جان در باخت
 پس از پسرش بهیم سنگهه سرداری وطن یافت - و در جنگ
 (که در سنه (۱۱۲۱) هزار و صد و سی و یک سید دلادر عالی
 خان را با نظام الماک آصف جاہ رو داد) بعد گشته شدن خان
 مذکور عار فرار بر خود گوارا نکرده دلیرانه از طرفیکده هستی
 برخاست - در حالت تحریر کمان سنگهه نبیره زاده اش پور
 ستر سال بن در جن سال بحکومت کوٹہ می پردازد *

• رستم دل خان •

پسر جان سپار خان بئی مختار است - و نواسه میرزا خلیل

خانزمان - از امیرزاده‌های کار طالب صاحب نقش بود - و در حضور پدر بکار دانی و معامله فهمی نامی بر آورد - و کارهای ملکی صوبه حیدرآباد را (که نظم آن به پدرش مفوض بود) از سرانجام میگرد - چون در سال چهل و پنج جان سپار خان رخت هستی بر بست ایالت آنصوبه بوکلای شاهزاده محمد کام بخش تعلق گرفت - از آنجا (که رستم دل خان از وقت پدر دست در کار داشت - و بجزئی و کلی آن ولایت میرسید) بنیابت مقرر گشت - و باضافه پانصدی پانصد سوار هزار و پانصدی هزار سوار گردید - و در سال چهل و هشتم از تغیر صلابت خان بفوجداری کرناٹک بیجاپور بافروزی پانصدی هزار سوار سرافروزی یافت - و در سال چهل و نهم از تغیر داؤد خان مجدداً بنیابت صوبه داری حیدرآباد ^(۲) سر افتخار برافراخت - و از اصل و اضافه دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار چهره دولت افروخت - و در آن هنگام (که عالمگیر پادشاه از آشوبگاه این سرای کارزانی بآرام جای ملک جاودانی خرامش نمود) از کارطلبی و وقت شناسی سپاه بهیار نوکر کرده در مالش و تنبیه مفسدان کوشیده باطراف و جوانب دست و پای تردد بحرکت آورد - یک سال و چند ماه بخود سوری و خود رائی بسر آورد - پادشاهزاده محمد کام بخش

(که از جانب پدر بصوبه داری بیجاپور مامور بود - و در ایام هرج و مرج سلطنت بملک گیری برآمد) احسن خان عرف میر ملنگ را (که میر بخشبی و سپه سالارش بود) تا کرناتک فرستاده هرچه باقتضای وقت بدست افتاد مغنم دانسته روی توجه بتسخیر قلعه گلکنده و حیدرآباد آرد - و چون خان مذکور چهار پنج هزار سوار جرار چیده با خود داشت شاهزاده حساب او برداشته طی مراحل بتانی می نمود تا آنکه بکار طرازی و افسون پردازمی احسن خان اگرچه قلعه دار گلکنده تن بایلی در ندان اما رستم دل خان فریفته لابه گری و چاپلوسی او گشته بعهد و پیمان موکد بموگند قرآن از جانب شاهزاده خاطر جمع ساخته باستقبال شتافت *

گویند شاهزاده در کمال بے سامانی و پریشانی با مردم خسته و بد حال سواره می آمد که رستم دل خان با سپاه آراسته مستعد رفته ملازمت نمود - دران وقت هرچه میخواست میتوانست کرد - اما بیاس عهد جز اطاعت و انقیاد بدل راه نداده بشهر آرد - و از روی خیر خواهی مصلحت محاصره قلعه نداده بتعین عمال و ضبط محال و گرد آردمی محصول (هنگام) گردید - و چون سپه سالار و سردار مدبر در سرکار شاهزاده احسن خان بود و واسطه کار مشارالیه هم ار شد اکثر باهم جایس و محشور بوده بغیافت یکدیگر و تواضع

تخلف میکشیدند - حکیم محسن تقرب خان (که منصب وزارت داشت) و اهدا خان (که بمصاحبت سر نخوت می افراشت) از حسد آغشتگی (که ناگزیر عالم هم چشمی ست) کالیوه تر گردیده بکام بخش دلغشین ساختند - که احسن خان با رستم دل خان یکتائی گزیده اراده قید پادشاه دارد - آن دیوانه وش دشمن خرد دوست نشناس فوراً شقّه بخط خود برستم دل خان نوشت - که جواب نامه بهادر شاه میذوبسم - و استصواب شما هم مطلوب - زود بیائید - چون مشارالیه حاضر شد اورا در تسبیح خانه نشانده خود در محل شتافت - فوراً مردم هجوم آورده دستگیرش ساختند - و بعد سه روز آن سید مظلوم را دست و پا بسته زیر پای فیل سواری خودش انداختند و هرچند خواستند (که پامالش نماید) آن حیوان حق شناس اصلاً اقدام بران ننمود - تا آنکه فیل دیگر آوردند - و بدان عذاب کشته در شهر تشهیر دادند - و در حوالی اهلی محل^(۲) مشهور مدفون گردید - زنش ببند و بسمت اطراف خانه پرداخته مستعد جنگ گردید - و چندی کشته و زخمی گردیدند آخر کار اورا با یک پسر و میر حسین نام برادر رستم دل خان گرفته خانه را ضبط نمودند - حویلی مشارالیه تا حال در حیدرآباد صوبه دار نشین است - از پسرانش جان سپار

خان - كه بخطاب جد موسوم گشته - درين وقت في الجملة
رشدے دارد - نصف پرگنه امراء پوز سرکار مهگر (كه از
محلالات آباد اين زمان است) از ديوباز در جاگير اوست - مگر
بخانساماني سرکار آصف جاه رسیده - در حالت تحرير ديواني
سرکار (كه عمده ترين خدمات است) دارد - اما چون اين
خدمات را در سرکار ايشان امتدادے و قرارے نيست و ارباب
آن عهدے سترگ پيوسته در معرض تبديل و تغييرند ايام معدود
موجود خود را ميگذرانند *

* راجه چهيله رام ناگر *

كه شعبه ايست از قوم براهمه - بيشتتر در ملك گجرات
باشند - برادر ديا رام است - هر دو در سرکار سلطان عظيم الشان
بسرانجام خدمات مالي مي پرداختند - ديا رام پس از چندے
بمقر اصلي شتافت - و چهيله رام بفرجداري محال كره
جهان آباد مامور بود - چون محمد فرخ سير بادعاي سلطنت
و اراده جنگ با عم خود جهاندار شاه از پتنه روانه گرديد
او ابتدا همراهي سلطان اعزالدین پسر جهاندار شاه اختيار نمود
پستتر با چند لك روپيه از تحصيل تعلقه خود و جمعيت
شايسته رسیده بملازمت محمد فرخ سير پيوست - و در جنگ
مقابل كوكلتاش خان صف آرا گشته مصدر تروقات شد
و پس از روزي شدن فتح و فيروزي از اصل و اضافه بمنصب

پنجهزاري و خطاب راجگي و تفويض ديوانی خالصه سراعتدار
 بر افراخت - و چون این کار (که پیشدستی وزارت است)
 بے تجویز قطب الملک وزیر بعرضه وجود آمده بود موجب
 برهمی صحبت پادشاه و وزیر گشت - و بحث فیما بین بطول
 انجامید - و آخر صوبه داری مستقر الخلافه بنام ار قرار یافت
 و پستار بنظم صوبه آله آباد سریلذدی اندوخته بدان صوب رفت
 در ابتدای عهد رفیع الدرجات (که مردم فتنه جوی قابو طلب
 نیکو سیر پسر سلطان محمد اکبر را در اکبر آباد بسطانت
 برداشتند) بر زبانها افتاد که نامبرده هم میخواهد که بار ملحق
 شود - اما چون او با زمیندار صوبه متعلقه خون نزاع داشت
 نتوانست خود را رسانید - و بعد بدست آمدن نیکو سیر
 حسین عالی خان عزیمت تذبیه او پیش نهاد خاطر گردانید
 پیش ازانکه روانه شود او سال اول جاوس فردرس آرامگاه
 مطابق سنه (۱۱۲۱) هزار و یکصد و سی و یک هجری
 بغتة در گذشت - پس از برادرزاده او گردهر پسر دبا بهادر
 (که میر شمشیر او گفته میشد) بغراهم آوردن سپاه و استحکام
 برج و باره قلعه آله آباد پرداخت - اگرچه فوج بر سر او بسرداری
 حیدر قلی خان تعیین پذیرفت اما آخر بوساطت راجه رتن چند
 بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار و خطاب راجه گردهر بهادر

(۲) در [بعضی نسخه] حیدر علی خان *

خان - که بخطاب جد موسوم گشته - درین وقت فی الجمله
 رشده دارد - نصف پروگنه امرا پوز سرکار مهگر (که از
 محالات آباد این زمان است) از دیر باز در جاگیر اوست - مکرر
 بخانهامانی سرکار آصف جاه رسیده - در حالت تحریر دیوانی
 سرکار (که عمده ترین خدمات است) دارد - اما چون این
 خدمات را در سرکار ایشان امتداد و قرار نیست و ارباب
 آن عهد سترگ پیوسته در معرض تبدیل و تغیرند ایام معدود
 موعود خود را میگذرانند *

* راجه چهپله رام ناگر *

که شعبه ایست از قوم براهمه - بیشتر در ملک گجرات
 باشند - برادر دیا رام است - هر دو در سرکار سلطان عظیم الشان
 بسرانجام خدمات مالی می پرداختند - دیا رام پس از چند
 بمقر اصای شتافت - و چهپله رام بفرجدارئی محال کره
 جهان آباد مامور بود - چون محمد فرخ سیر بادعای سلطنت
 و اراده جنگ با عم خود جهاندار شاه از پتته روانه گردید
 او ابتدا همراهی سلطان اعزالدین پسر جهاندار شاه اختیار نمود
 پستر با چند لک روپیه از تحصیل تعلقه خود و جمعیت
 شایسته رسیده بملازمت محمد فرخ سیر پیوست - و در جنگ
 مقابل کولتاش خان صف آرا گشته مصدر تروقات شد
 و پس از روزی شدن فتح و فیروزی از اصل و اضافه بمنصب

پنجهزاري و خطاب راجگي و تفويض ديوانی خالصه سراعتبار
 بر افراخت . و چون این کار (که پیشدستی وزارت است)
 بے تجویز قطب الملک وزیر بعرضه وجود آمده بود موجب
 برهمی صحبت پادشاه و وزیر گشت . و بحث فیما بین بطول
 انجامید . و آخر صوبه داری مستقر الخلافه بنام او قرار یافت
 و پستار بنظم صوبه آله آباد سر بلندي اندوخته بدان صوب رفت
 در ابتدای عهد رفیع الدرجات (که مردم فتنه جوی قابو طلب
 نیکو سیر پسر سلطان محمد اکبر را در اکبر آباد بسطانت
 برداشتند) بر زبانها افتاد که نامبرده هم میخواهد که بار ملحق
 شود . اما چون او با زمیندار صوبه متعلقه خود نزاع داشت
 نتوانست خود را رسانید . و بعد بدست آمدن نیکو سیر
 حسین عالی خان عزیمت تذبیه او پیش نهاد خاطر گردانید
 پیش از آنکه روانه شود او سال اول جاوس فردوس آرامگاه
 مطابق سنه (۱۱۲۱) هزار و یکصد و سی و یک هجری
 بغتة در گذشت . پس از برادرزاده او گردهر پسر دبا بهادر
 (که میر شمشیر او گفته میشد) بغراهم آردن سپاه و استحکام
 برج و باره قلعه آله آباد پرداخت . اگرچه فوج بر سر او بسرداری
 حیدر قلی خان تعیین پذیرفت اما آخر بوساطت راجه رتن چند
 بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار و خطاب راجه گردهر بهادر

(۲) در [بعضی نسخه] حیدر علی خان *

و تفویض صوبه داری اودهه سر (شته اعتبار بدست آورده
 بدان صوبه کمر عزیمت بست - و چون مقدمه سادات برهم خورد
 از اودهه بحضور آمده احراز دولت ملازمت نمود - و سال هفتم
 بصوبه داری مالوه از تغیر آصف جاه مامور شده سال نهم
 چون هولکر از دکن بملک مالوه درآمده آغاز فتنه نمود
 نامبرده بمدافعه برخاسته سنه (۱۱۳۹) هزار و یکصد و سی
 و نه مقتول گردید - تا رسیدن صوبه دار دیگر اولادش بحفظ
 بلده ارجین پرداختند *

* راجه محکم سنگهه *

(۳)
 از قوم کهتری ست - در سرکار امیرالامراء حسین عالی خان
 ملازم شده معتمد آن نوین بلند مرتبت گردید - رفته رفته
 بخدمت دیوانی او سر بلند گشته بسرفوجی رسید - و در
 جنگ داؤد خان (که در سنه (۱۱۲۷) هزار و یکصد و بیست
 و هفت هجری زو داد) نامبرده از جمله فیل سواران بود
 پس از رسیدن اوزنگ آبان (که شورش کهندو دیهاریه مکاسدار
 صوبه خاندیس از همراچیان راجه ساهو برپا شد) ذوالفقار
 بیگ بخشوه حسین عالی خان (که بتنبیه او مامور گشته) مقتول
 گردید - حسین عالی خان راجه مذکور را با فوج شایسته

(۲) نسخه [ب] نهم ملهار را هولکر (۳) نسخه [ب] خان بهادر (۴)

در [بعضی جا] کهندو دیهاریه •

بتدارک آن مأمور ساخت - و بهیف الدین علی خان برادر
خون (که صوبه داری برهانپور داشت) بر نوشت - که باتفاق
راجه مذکور به تنبیه کهد و دیهاریه پردازد - هرچند در صوبه
خاندیس تلامعی خاطر خواه بآن فریق فساد اندیش بظهور رسید
(۲)
اما محکم سنگهه فوجهای مرهته را (که در نواح احمدنگر
بتاخت و تاراج اشتغال داشتند) بمقابله و مفاصله هزیمت داده
تا پای قلعه ستاره (که مسکن راجه ساهو سن) رسانید
پس ازان همراه حسین عالی خان بدارالخلافة شتافته بعد
کشته شدن خان مذکور حیدر قای خان بپیغام امان جان
و آبرو بحضور پادشاه برد - و بعفو جرائم و عطای منصب
شش هزاری از اصل و اضافه مشمول عاطفت شد - و پستر
بپایه هفت هزاری مرتقی گردید - و شیه (که فردای آن میان
لشکر پادشاهی و فوج قطب الملک آریز و ستیز وقوع
یافت) راجه محکم سنگهه چون سابق نوشت و خوانده
با قطب الملک داشت دفعه از لشکر فیروزی بدر جهته
بقطب الملک پیوست - و چون تمام روز جنگ قائم مانده
ظلمت شب پرده بر روی آفتاب عالمتاب فرو هشت
و تمام شب از توپخانه سلطانی گلولهای توپ پی در پی
میرسید همین که گوله بحوضه فیل سوارچی او رسید بر پشت

(۲) شاید که فرسید باشد (۳) در [نسخها] از اصل و اضافه شش هزاری *

اسپ خود را رسانده بدر رفت - که مدتی از زنده و مرده او نشان پیدا نبود *

* رعایت خان ظهیرالدوله *

برادر مایندری محمد امین خان بهادر است - صبیح قلیچ خان در خانه داشت - اما فیملین برادران چنانچه باید موافقت نبود - در ایامی (که نظام الملک آصف جاه بهادر بعد گرفتاری محمد فرخ سیر ببند و بست مالوه سرے کشید) او برفاقت بهادر مذکور بدان صوبه رفت - و در عزیمت جانب دکن همراه بوده در جنگ سید دلدر عالی خان و عالم عالی خان مصدر خدمات شایان شده از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاری پنجهازار سوار و خطاب ظهیرالدوله و صوبه داری مالوه چهره عزت برافروخت - و چون این معنی خلاف مزاج اعتماد الدوله محمد امین خان بهادر (که وزیر مستقل بود) گردید آصف جاه او را از انجا طلبداشته بتیولداری پرگانه بالاپور صوبه برار شاد کام ساخت - و در جنگ مبارز خان عماد الملک ترددات نمایان نموده زخمها برداشت - و بعد از دو روز

مطابق سنه (۱۱۳۶) هزار و یکصد و سی و شش هجری
 بهمان زخمها بملک فنا شتافت - پسرش عظیم الله خان است
 که از بطن صبیح قلیچ خان بود - و صبیح اعتماد الدوله

قمرالدین خان در خانه داشت - در ایامی (که نظام الملک آصف جاه پس از یافتن وزارت صوبه دارمی اوچین بنام خلف کلان خود غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ گرفت) او را بنیابت آن صوبه تعیین کرد - و پستتر بحضور شتافته پیش خسر خود بسر می برد - مرد غضوب بود - بے آدائیهای او با پادشاه و وزیر وقت زبان زد عالم است - در وقت فادر شاه متعهد وصول زرے (که بر مردم بلده شاهجهان آباد تفریق یافته بود) گردید - تا آنکه بوقت موعود به نیستی سرا فرود شد *

• روشن الدوله بهادر رستم جنگ •

خواجه مظفر نام خواجه زاده نقشبندی ست - پدر کلانش خواجه محمد ناصر نام در عهد فردوس آشنیانی بهندوستان آمده در رفاقت سلطان شجاع میگذرانید - رفته رفته بمنصب هزار و پانصدی پانصد سوار و خطاب محمد فخرالدین خان ممتاز گردید - و پس از جنگی (که مابین شاهزاده مذکور و عالمگیر پادشاه در نواح کهجوه رو داد - و سلطان شجاع رو بجانب بنگاله گردانید) مشارالیه (که تعینات محل بود) با چند کس از اقربای خود بر دیوڑی بکار آمد - پسرے ازو ماند خواجه عبدالقادر نام - که بلباس درویشی بهرمی برد در عهد فرخ سیر بدارالبقا پیوست - خواجه مظفر پسر او ست ابتدا بنوکرمی رفیع الشان امتیاز اندوخته بمنصب هزار

و پانصدی پانصد سوار و خطاب ظفر خان چهره رشادت برافروخت
و پس از کشته شدن شاهزاده مذکور ترک روزگار نموده التزام
صحبت شاه بهیک (که بخرق و کرامات مشهور و معتقد فیه
ناهمبرده بود) اختیار کرد - پس ازان (که زمانه ورق برگرداند
و عزیمت فرخ سیر از پتند باراده جنگ با جهاندار شاه زبان زد
گردید) مشارالیه از درویش مزبور مبشر شده بدان سمت
شناخت - و باستصواب حسین علی خان دولت بار یافته
بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار و عطای عام و نقاره و پالکی
جهالردار و خطاب ظفر خان بهادر رستم جنگ و تفویض تعلقه
بخشیکری سیوم پایه اعتبار فراتر افراخت - و پس از
جنگ با جهاندار شاه (که سلطنت نصیب فرخ میر شد)
مومنی الیه از اصل و اضافه بمنصب هفت هزاری هفت هزار
سوار و خطاب روشن الدوله و عطای ماهی و مراتب تکیه
بر چهار بالش عمدگی زد - در ایام استقلال سادات بارهه
بمقتضای زمانه سازی خود را از آنها می نمود - پس ازان [که
نوبت سلطنت بفردوس آرامگاه رسید - و باقتضای دور فلکی
کوکه پادشاه (که زن زبان آور درست تقریر بود) در مزاج
آن سلطنت مرتبست مداخلت کلی بهم رسانیده رتق و فتق
صدمات پیش گرفت] نامبرده با کوکه مذکور ساز موافقت
کوفته واسطه معاملات مردم گردید - و مراسم پایه شناسی

و ضابطه داني را فروهشته هر كه رجوع مي آورد مبلغه برسم
 پيشکش پادشاه و نذر كوكه و تواضع خود ميگرفت - رفته رفته
 صاحب ثمول شد - در عهد پادشاه مذکور لفظ يار وفا دار
 ضميمه القاب او گشت - و در سنه (۱۱۴۹) هزار و يكصد
 و چهل و نه هجري بخلوتكده بقا شتافت - از كمالات ظاهري
 عاري بود - اما خلق و تواضع داشت - و در شيوه همت خصوص
 خدمت فقرا نامي بنيكوئي بر آورد - اخراجات او در عرس
 مرشد خود (كه در پاني پت آسوده است) و صرف چراغان
 از بلده دارالخلافه تا مرقد خواجه قطب الدين بختيار كافي
 زبانزد مردم است - چون بر دستار طرها بسيار ميزد بل نوكرانش
 از راکب و راجل بدین وصف موصوف بودند بطره باز خاني
 اشتهار يافت - اولاد بسيار داشت - ارشد آنها قايم خان است
 برای دیدن همشیره خود حرم محترم نواب ناصوچنگ شهيد
 دکن آمد - و پس از وقفه قلیل مراجعت بشاهجهان آباد
 نمود - پسر ديگر او هم قبل ازین چند سال دارن دکن شده
 بهذمب عمده و خطاب مظفرالدوله امتياز پذيرفته جهان
 گذران را گذاشت - روشن الدوله دو برادر داشت - يکي فخرالدوله
 بهادر شجاعت جنگ كه پدايه هفت هزاري رسیده سپاهي نقش
 بود - ابتدا بخشيدگري احديان داشت - در عهد فردوس آرامگاه
 صوبه دار پتنه شده هفت سال درانجا گذرانیده پستر ازانجا

معزول شده بصوبه داری کشمیر لوای افتخار بر افراشت
و پس از حکومت سه سال از انجا تغیر شده بحضور آمده
بعد رفتن نادر شاه از هندوستان بنظم صوبه گجرات دستوری
پذیرفت - چون مرهته دران ملک غالب افتاده بود نتوانست
عهده برای آنها شن - در جنگ اسباب بغارت داده گرفتار
گردید - چندی در حبس ماند - بعد رهائی راه دارالخلافت
پیش گرفت - و بقصبه دو حد رسیده جام ممت کشید - چندی
پسر داشت - ارشد آنها محمد کبیر خان است - که وقت
صلاحت جنگ مرحوم بدکن آمده ببخشگیری صوبجات آنجا
سر برافراشت - و بمنصب هشت هزاری و خطاب خانخانای
تصاعد نموده در سنه (۱۱۹۱) هزار و یکصد و نود و یک هجری
بملک بقا پیوست - مرد یار باش و شیفته صحبت آرائی بود
ازلادش باقی ست - و برادر دوم روشن الدوله مذکور عالی
خان است - که بخطاب مفتخرالدوله سرفراز و بعد سامور شدن
فخرالدوله بصوبه داری عظیم آباد از تغیر او ببخشگیری احدیان
ممتاز بود *

راجه چندرسین

از فریق مرهته ملقب بجادون اسمت - پدرش دهناچی
جادون از سرداران معتبر همراهی سذبا بهونساہ بود - همواره
با فوج بسیار بتاخمت و تاراج ملک می پرداخت - چنانچه

نامش در ترجمه راجه ساهو بهونسله مذکور شده - پس از راجه مذکور اعتبار تمام دران فریق بهم رسانید - و بوجه دل برداشته در عهد محمد فرخ سیر باستصواب نظام الماک آصف جاه (که نوبت اول صوبه دار دکن شده بود) بنوکری پادشاهی و منصب هفت هزاری امتیاز یافته بهالکی و غیره محالات صوبه بیدر در اقطاع او مقرر گشت - با چهار هزار سوار نوکری میکرد - در تعلقه پنجم محله (که عبارت از برگنه انکور و مکنهل و امرچیتا و کریچور و اودمان پنج محال سرکار مظفرنگر عرف ملکهیر صوبه محمد آباد بیدر باشد که در جاگیرش بود) سه گروهی دریای کشنا بالای کوهچه قلعه مختصر ساخته بچندر گدهه موسوم نمود - آصف جاه پاس او بسیار میکرد

سال (۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری پس از فوت او پسرش راجه رامچند بجای او قرار یافته بمنصب هفت هزاری و خطاب مهاراجه سر اعتبار برافراشت - اما از باده دوستی و بکار نرسی در خانه او همواره دان و بیدان سپاه طلب خواه بود - در عمل ملابت جنگ بغابر بے شدی او اکثر محالاتش بضبط درآمد - و باز بتقریب بحال شده گاه بنوکری میرسید - و گاه تغافل میکرد - در ایام ولیعهدی

(۲) در [بعضی نسخه] پنجم محله (۳) نسخه [ب] مکهیل (۴) در [بعضی نسخه] امرچیتا (۵) نسخه [ب] کریچور .

نظام الدوله آصف جاه (که لشکر اسلام در ملک مرهته درآمد نمود - و هر روز ستیز و آریز بود) با آنها در ساخته شده با جمعی برخاسته رفت - چون متلون مزاج بود و قباحتم فهمی اصلا نداشتن پیش آنها هم ساقط الاعتبار گشته بعد چندس در دولتآباد محبوس گردید - و بواسطت برخی از انجا رهائی یافته بعد صفح جرائم ندامت گویان پیش نظام الدوله آصف جاه آمد - و ببحالی منصب و جاگیر بدستور سابق مورد عافیت شد - چون آخرها از حرکات نامناسب سرزده اطمینان از میان برخاست آصف جاه او را نظر بند نموده در قلعه گلکنده محبوس ساخت - در انجا در گذشت - دو پسر از باقی مانده بجایگزین قایل از محالات ارثی بصره می برند *

* راجه سلطان جی *

در قوم مرهته ملقب ببنالکراست - بجاجی مانک نبیره (۵) انک پال (که در سال پانزدهم جلوس خلدوکان باستصواب بهادر خان کوکه بنوکری پادشاهی امتیاز یافت) بهمین لقب اشتها داشت - انک پال از اعظم زمینداران دکن بود - راجه مذکور ابتدا بنوکری راجه ساهو می پرداخت - و بصر لشکری او معروف بود - در عمل نظام الماک آصفجاه بعد جنگ مبارز خان

(۲) در [بعضی نسخه] مولف (۳) نسخه [ب] سلطان جی (۴) در

[بعضی نسخه] بجاجی (۵) نسخه [ب] ذابک *

بنوکری پادشاهی امتیاز برگرفته بمذنب هفت هزاری و قبولداری
 سرکار بیر و بعضی محالات سرکار فتح آباد صوبه خجسته بنیان
 و برگنه حویلی پاتهری صوبه برار سر بلند گردید - با سه هزار
 سوار نوکری می کرد - سائے (که نوئین مذکور برحمت حق
 پیوست بمامله چند ماه سال (۱۱۶۱) هزار و یکصد و شصت
 و یک هجری او هم فوت نمود - پستر در ایامه (که ناصر جنگ
 شهید عزیمت پهلچری نموده قریب مسکنش رسید) هنونت را در
 پسر او با فوج خوب برآمده در کنار لشکر اسلام خیمه زن
 ناصر جنگ مراعات سرداری او نموده اول برسم تعزیت
 بمزل گاه او شناسمت - و بیافتن مذنب و خطاب ارثی و تقرر
 محالات پدر در جاگیر گلشن آرزوی او سوسبز شد - در عمل
 ملابت جنگ لفظ دهیراج بر نام او افزون گشت - در سنه
 (۱۱۷۶) هزار و یکصد و هفتاد و شش هجری بذیستی سرا
 در شد - پسر مغیره (که از مانده بود) جای او بسرداری
 چهره برافروخت - اما چون پای دیرینه کار پردازي در میان
 نبود بذد و بست محالات و رسیدن بنوکری هیچ صورت بست
 لهذا بعد یک دو سال قلیله از جاگیر برود گذاشته باقی بضبط
 در آمد - در حالت تحریر پسر مذکور (که قریب بجوانی
 رسیده دهنیمت را نام دارن) محالات دیگر از صوبه برار بذام
 (۲)

جاگیر حاصل نمود - اما کارش بید انتظامی ست *

* راجه گویال سنگهه کور *

نیاگانش زمیندارمی اندر کھی مضاف صوبه آله آباد داشتند و بنوکری راجهای اوندچھے می پرداختند - جدش بهار سنگهه (۲) در عهد خلد مکان چون مصدر فساد گردید ملوک چند نامی کار پرداز صوبه مالوه (که از جانب محمد اعظم شاه بود) سوش بریده بحضور فرستاد - پس از پدرش بهگونت سنگهه بن بهار سنگهه نیز در جنگ ملوک چند مذکور بکار آمد اولاد و عیالش از وطن متفرق شدند - گویال سنگهه پسر اوست فامبرده در ایامی (که نظام الماک آصفجاه از هذدوستان مراجعت نموده عزیمت جنگ با مبارز خان داشت) بمرافقت او بدکن رسیده (روز مضاف مصدر ترددات شایسته گردید - و بعد فتح بمنصب در خور و قبول مناسب و قلعه داری قلعه قندهار صوبه بیدر (که زمین در واقع شده - و مکان مستحکم و بحصانت معروف است - و در وقت فردوس آشیانی بسعی خاندوران از دست دکنیان مسخر گردید) سرفرازی اندرخت - از آن وقت تا حالت تحویر بیشتر این قلعه بدست او و اولادش

هست - سال (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت و در هجری

بعدم سوا شتافت *

بعد فوتش اگرچه دلپت سنگه پسر ارشدش در حین
 حیات او فوت شده ازو پسران (که کلانی آنها کزور بشی
 سنگه نام داشت) باقی مانده بودند اما از بس خواهش او
 قلعه داری مزبور و جاگیر ارثی بنام اجیچند پسر دوم قرار
 یافت - و نرپت سنگه پسر سیوم (که هردو باهم حقیقی
 بودند) شریک توجیه او گردید - و اولین بخطاب پدر نامور
 گشته ترقی نمایان کرد - و در جنگی (که با رگهناتهه راو بر کنار
 دریای کنک کفن بمیان آمد) او همراه کار پرداز نظام الدوله
 آصف جاه بود - پای استقامت محکم داشته کشته گردید
 پسرانش کلانی بقلعه داری ارثی سربلند گشته در حالت تحریر
 بخطاب راجه گوپال سنگه هندرپت مهندر ناموری دارد - و در
 پسر دیگرش راجه تیجسنگه و راجه پدم سنگه بمنصب و جاگیر
 و پشین بقلعه داری قلعه کولاس صوبه حیدرآباد نیز میگذرانند
 و درمین رفته رفته بمنصب عمده و خطاب مهاراجه بلند آوازه
 گردید - چندی بضبطی سرکار بیدر نامزد بود - و پستو بصوبه داری
 ناندیر صوبه بیدر و قلعه داری ماهور صوبه برار سر بر افراخت
 در سه سال قبل ازین درگذشت - پسرانش کنور درجسنگه
 و جوده سنگه بمنصب در خور و جاگیر و تعلقات ارثی خوشدلی
 پذیرفته بنوکری می پردازند *

* راجه ماهوجي بهونسله *

گویند نسبش براجهای چتور که سیوندیه اند میرسد - از
 نیاگانش سورسین نام بظاہر وجه از چتور بدکن رفته چندی
 در موضع بهونسله عمدہ پرگنہ کرکاب سرکار پریندہ صوبہ^(۲)
 خجسته بنیاد سکونت گرفته - و خود را بهونسله ملقب ساخته
 دادا جی بهونسله یکے از اجداد راجہ مزبور (کہ مقدمش موضع^(۳)
 هکنی و بودھی دیولگانون و ته پایش پرگنہ پونه بود) دو پسر
 داشت - مالوجی و پتهوجی - آنها از رعایای آنجا آزردہ شدہ^(۴)
 بقصبہ ایلورہ متصل دولت آباد شناخته بزراعت پیشگی
 میگذرانیدند - پستر بقصبہ سندکھیر نزد لکھی جادو دیسمکھہ^(۵)
 سرکار دولت آباد (کہ در دولت نظام شاهیہ بمنصب عمدہ
 و بکثرت ساز و سامان اختصاص داشت) رفته نوکر شدند
 و پتهوجی مذکور را کھیاجی و پناجی و غیرہ هشت پسر^(۶)
 بودند - و مالوجی را بعد فراوان تمنا دو پسر بهم رسید - چون
 بخدمت شاه شریف (کہ در احمد نگر آسودہ اند) اعتقاد
 تمام داشت یکے را بشاهیجی و دومین را بشرف جی موسوم
 ساخت - لکھی جادو (کہ جز دخترے باسم جهجارا اولاد^(۷)

(۲) در [بعض نسخه] بهوسه (۳) یا داوا جی باشد (۴) در [بعض جا]

پتهوجی آمدہ (۵) در [بعض جا] جادون آمدہ (۶) یا پناجی باشد

(۷) در [بعض نسخه] جندجاره

نداشت) شاهجی را (که زیبا صورت بود) بهر فرزندی برگرفته
پارچه‌های خوب و زیور طلا و مرصع بدو بخشید *

(دزد بر زبان جادو گذشت که دختر مذکور را بشاهجی
نسبت می‌نمایم - مالوجی پدر و پتهوجی عم شاهجی
برخاسته گفتند که نسبت مقرر شد - حالا از گفته خود نباید
برگشت - اما اقوام جادو بهلامت پیش آمده مزاج او را
برگردانیدند - آخر جادو ناخوش شده مالوجی و پتهوجی را
از قصبه سندرکھیر برآوردن - آنها بانگ پال بنالکر (که زمیندار
معتبر بود) توسل جسته فوجی ازو همراه گرفته در نواح
دولت آباد آمدند - و بحاکم آنجا صرافعه نمودند - و بدین
تقریب نسبت شاهجی بهونسله با دختر جادو قرار یافت
و شاهجی بهونسله صاحب اعتبار گردید *

چون نظام الماک جادو را بدغا گشت نامبرده ازو برهم
زده سال سیوم جلوس فردوس آشیانی باعظم خان ناظم دکن
پیوست - و بمنصب پنجهرزای پنجهرزار سوار و عطای جمدهر
مرصع و علم و نقاره و اسپ و فیل و انعام دولک رویه کامیاب
گردید - و از قباہ اندیشی زود ازانجا گسسته خود را نزد
نظام الماک رسانید - و رفته رفته در دولت نظام شاهیه اقتدار
کلی بهم رسید - بدین جهت جادو و غیره سرداران ازو کینه
در دل گرفته در عهد اعلیٰ حضرت فوج پادشاهی را بر سر

شاهجی برده او را در قلعه ماهولی محصور ساختند - او آنجا بسکندر عادل شاه برده ناگهان از قلعه مزبور بدرزده (اهی بیجاپور گشت - و در ایامی (که مراری کار پرداز عادلشاه بتعاقب ملک عنبر رسیده چاکنه و پونه و غیره قصبات را تهانه نشین نمود) شاهجی بهونسله را (که همراه او تعیین بود) جاگیر دار آنجا گردانید - پستر شاهجی بهونسله سمت کوناٹک دستوری یافت اول پاله کنکگیری را بآریز و ستیز از تصرف زمیندار برآورد و درانجا با مسماة توکا بائی صبیة موتیه شادی نمود نامبرده را از بطن ^(۲) چهارا دو پسر شد - یکم سنبها - که در جنگ کنکگیری بضر ب گوله در گذشت - دومین سیوا - که او را بذابر مغر سن همراه کار پرداز خود در پونه و غیره محالات جاگیر خود گذاشته بود - و از بطن توکا بائی یک پسر باسما ایکوجی *

چون شاهجی در ضلع کولار و بالا پور اقامت داشت ازانجا (که اقبال بادی یادر بود) دران ایام حسب استدعای راجة ^(۳) توچنا پلي (که بذابر منازعت پنچپی راگهو زمیندار چانجاور مغلوب شده بود) بکمک شتافته لوامی استیلا برافراخت و راج هررد تعلقه مذکور را متصرف شده ایکو ^(۴) پسر خود را

(۲) نسخه [ب] از طن او دو پسر شد (۳) در [بعضی نسخه] انچپی راگهو (۴) در بعضی نسخه [انکو]

درانجا گذاشته خود بکولار آمد - ايكو مزبور را سه پسر شته
 يک شاهجی و دومین شرف جی که هر دو لولد بودند - و سیومین
 توکوجی که هر دو راج مذکور در تصرف اولاد او مانده
 درین ضمن سیواجی (که بسن شانزده سالگی رسیده بود) دست
 کار پردازان پدر را از محالات متعلقه کوتاه ساخته خود هری
 آغاز نهاد - و باندک فرصتی پایه دولت او از امرای بیجاپور
 افزوده قریب پانزده هزار سوار جمع نمود - و چون آن نواح را
 (که بجاکیر ملا احمد نایب بود) از فوج^(۲) (که بر طبق طلب
 جاکیر دار بیجاپور آمده بود) خالی دید دست و پا زده
 اکثر جاها را متصرف گشت - و چون کار بیجاپور بیان بذابر
 فوت محمد عادل خان و عدم استقلال علی عادل خان بمهستی
 گرائیده بود از رجوع بآنها دست برداشته دم انا و لاغیری میزد
 پس ازان (که علی عادل خان استقلال بهم رسانید) رس
 و رسائل تزویر متضمن عجز و استعفاى تقصیر فرستاده
 استدعای آمدن افضل خان نامی سردار عادل خان کرد - چون
 خان مزبور بکون رسید بعجز غدر آمیز نام مصالحت
 بر زبان برده خان مذکور را با مردم قلیل متصل مهکن خود
 طامب داشته خود را بیمناک و انموده لرزان پیش پالکی او
 آمد - و با کارده (که نهانی با خود داشت) کار خان مرتوم را

(۲) یا نایب باحد •

تمام ساخت - و مردم مسلح خود را (که در آن نزدیکی مخفی داشته بود) باشاره معهود آراز داد - آنها رسیده بقیه مردم خان مزبور را اسیر و قتل ساخته لشکر را غارت کردند - و از در داد این قسم وقائع نامبرده ساز و سامان گرفته سر بشورش برداشت - چون بر محالات پادشاهی دستبرد میکرد سال سیوم جلوس خلد مکان شایسته خان امیر الامراء ناظم دکن بتادیب او مامور گردید - و سال چهارم مهراجه جسونت سنگه صوبه دار گجرات از آنجا بکمک او تعیین شد - و چاکنه از دست سیوا مستخلص گشت *

گروید در ایامی (که خان مزبور در پونه سکونت داشت) سیوا باران شبخون مردم خود را تعیین کرد - که بهر بهانه بمعموره در آمدند - و شبی دریچه عقب حویلی را (که بخشش و گل بند بود) وا کرده اندرون شدند - مستورات فریاد بلند کردند - خان مذکور از خواب بیدار شده متوجه همان سمت شد یکی از آنها شمشیر انداخت - و انگشت سبابه خان مزبور بریده گردید - و ابو الفتح نام پسرش بقتل رسید - درین ضمن چوکیداران بیرون نیز رسیدند - مردم نامبرده بصراحت بان بدر رفتند - سال هفتم (که میرزا راجه جیسنکه بتنبیه او مرخص گشته فوجی بر قلاع تعلقه او برده بمحاصره پورندهو پرداخت) او عاجز شده پیغام نمود - که بیست و سه قلعه بسرکار پادشاهی

میگذارم - آینده می باید توجه بر حال من مبذول فرمایند
 بعد جواب و سوال کلید همه قلاع فرستان - و خود بی یراق
 آمده ملاقات کرد - میرزا راجه بهسلوک پیش آمده شمشیر
 و پارچه دان - و در مهم بیجاپور همراه میرزا راجه رفت *
 چون این معنی باستماع خلد مکان رسید حکم طلب بنام او
 صادر شد - او معه سنبها پسرش بحضور شتافت - و روز
 ملازمت (که موافق حکم او را بدیایه پنجهزاري ایستاده ساختند)
 از تنگ حوصالگی بگوشه رفته دراز کشید - و ظاهر نمود
 که درد شکم عارض شده - اجازت شود - در جائی (که جهت
 فرود آمدن مقرر گردیده) بیزند - و بعد رسیدن بدان مکان
 صریح اظهار رنجش نمود - چون بپادشاه کیفیت مذکور معروض
 گشت برای خبرداری او بکنوز رام سنگه پسر میرزا راجه
 تاکید صدور یافت - و پستمر آدمان فولاد خان کوتوال بچوکوی
 مکان مزبور تعیین شدند - او از سیر فکری با هرکس جوشیده
 دلها را بیفکر ساخت - شده بانفاق پسر تبدیل لباس کرده بدر
 رفت - و در عرض راه بر اسپان (که سابق مقرر کرده بود) سوار
 شده بمتها رسید - و ریش و بروت تراشیده از کاسی و بنگاله
 و اودیسه شده بصوبه حیدرآباد خون را رسانید - و سنبها را
 حواله کب کاس نام برهن ساکن متها کرد - و بانعام شایان
 امیدوار ساخت - که هرگاه بظلم برساند *

چون سال دهم سلطان محمد معظم بصوبه دارمی دکن مامور شده بانفاق مهاراجه جسونت سنگهه رخصت گردید سیوا آغاز فساد نمود - اکثر محالات سرکار پادشاهی بتالان در آوردن و آبادی بندر سورت را غارت کرد - و بعد رسیدن پادشاهزاده بمهاراجه جسونت سنگهه پیغام کرد - که سنبها پسر خود را میفرستم - بمنصب سرافراز شود - و با جمعیت بکار ماموره پردازان پس از پذیرا شدن این معنی پسر مزبور را با پرتاپ راو نامی کار پرداز و جمعیت یکهزار سوار فرستاده بعد ملازمت بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار و عطای فیل با یراق مرصع و تیول در صوبه هزار و غیره سربلندی یافت - پس از چندی پسر را طلب داشت - و کار پرداز او با جمعیت حاضر بود - پستر چند محال از جاگیر سنبهاچی بنابر مطالبه یک لک روپیه (که وقت طلب شدن بحضور بسیوا مرحمت شده بود) بضبط در آمد - بنابران کار پرداز خود را نیز طاب نمود - و شروع بغارتگری ملک پادشاهی کرد - داؤد خان قریشی مکرر بتعاقب پرداخت جنگ برگی گری می نمود - پستر با والی حیدرآباد متفق شده قرار داد - که بانفاق با فوج پادشاهی جنگ می نمایم - اول بتسخیر قلاع تردد من باید دید - بدین تقریب فوج و زر ازو گرفته بر تنجار رفت - و ونکوچی برادر خود را بتقریب ملاقات و کمک طاب داشت - او متصل چنچی آمده ملاقات نمود

سیوا دعویٰ ترکه پدر کرد - او زبان بدعیم کشوده دو پهر شب
 با چنده گریخته بتذجاور شتافت - سیوا لشکر ادرا تاراج
 نموده و چنچی و غیره قلاع را متصرف شده بمردم خود سپرد
 و فوج حیدرآباد را رخصت نمود - سال هفدهم باز با بهادر
 خان کوکه ناظم دکن طرح صلح انگیزت - بهادر خان بحضور
 نوشت - تا پذیرائی آن او در قلاع متعلقه خود غله و سامان
 درست کرده قلعه پرناله از بیجاپوریان متصرف شد - و با کسی
 (که برای جواب و سوال صلح از جانب ناظم مزبور رفته بود)
 در مراسم مهمانداری کوشیده در مقدمه صلح جواب صاف
 داد - سال بیستم سنبها از پدر ناخوش شده برخاسته پیش
 دلیر خان آمد - و سال بیست و یکم گریخته نزد پدر رفت
 در همین سال سیوا بر ملک پادشاهی دویده برگشته جالنه را
 ویران ساخت - و چند روز آزار کشیده از عالم در گذشت
 گویند شاه جان الله درویش ساکن آنجا (که در محامد صفات
 یکتائی داشت - و با وصف منع سیوا و غارتیان بر تکیه^(۲) درویش
 مذکور دست تالان دراز کردند) ازین جهت بد دعا نمود *

سیوا در رویه انصاف پژوهی و جزرسی و سپاهگری امتیاز
 داشت - اسپان بهیاز در طویله فراهم آورده بود - و نوکران
 بیش تر از بر اسپان سرکار خود نگاه میداشت - و بر ده داس

یک تحویلدار و یک سقاء و یک مشعلچی برای خبر گیری
 خوراک تعیین می نمود - و سرهزار مجموعه دارے مقرر می ساخت
 نوکرانش از قسم بارگیر بودند - چون فوج با سردارے
 جائے میفرستاد اسباب همه را بقید قلم می آورد - بعد تاخت
 ملک آنچه زیاده میدید می گرفت - و جواسیس خفیه تعیین
 میکرد - بعد فوت او سنبها بجای پدر نشست - اما خود رائی
 اختیار کرده همراهان پدر را آزرده گردانید - و اندوختها بر باد
 داد - با کب کلس نامی زنار دار معتقد بود - و بفسق و فجور
 معین - سال بیست و چهارم (که سلطان محمد اکبر با پدر
 عصیان ورزیده بدکن رفت) سنبها ازرا پناه داد - سال سیم
 خان زمان شیخ نظام (که فوجداری کولاپور نواح پرناله داشت)
 جاسوسی او گرفته از فاصله بعید دویده بر سراو ریخت
 و او را با کب کلس دستگیر نمود - حمیدالدین خان رفته بحضور
 آورد - روزے (که داخل لشکر پادشاهی میشد) بموجب حکم
 تخته و کلاه نموده بودند - بر که و مه عجب سرور بود * * ع *

۱۱۰۰

* با زن و فرزند سنبها شد اسیر *

سال سی و یکم بر طبق ایامی پادشاهی بقتل رسید - و قلعه
 راهیری گدھے (که ذوالفتار خان پیش ازین بتسخیر آن تعیین
 شده بود) در همین سال مفتوح گردید - ساهو نام پسر او

با زنان سنبها بحضور آمد - پادشاه نامبرده را بخطاب راجگی
 و منصب هفت هزاری هفت هزار سوار برنواخته در گلال بار
 جا داد - او در حضور نشو و نما یافت *

پس از ارتحال خلد مکان باستصواب ذوالفقار خان از
 محمد اعظم شاه رخصت حاصل نموده بوطن رفت - مهرتها
 بگرد او فراهم آمدند - اول بروضه منوره آمده بزیارت قبر
 خلد مکان پرداخت - لیکن درین ضمن همراهان او بر پورجات
 بیرونی اردنگ آباد دست درازی کردند - پستر رفته در ستاره
 نشست - و مدت مدید زندگی یافت - و بعیش و آرام گذرانید
 کار پردازانش (که بزبان اهل هند پردهان گویند - و باعتقاد اینها
 راجه را از هشت پردهان ناگزیر است) فوج کشی و غارتگری
 می نمودند - تا آنکه در عهد بهادرشاه باستصواب ذوالفقار خان
 سرمد از حاصلات صوبه اردنگ آباد و خاندیس و برار و بیدر
 و بیجاپور ده روپیه حصه بوی قرار یافت - اما بذابر مخالفت
 راجه ساهو و تارا بائی زن رام راجه بعمل در نیامد - پستر
 در عمل صوبه داری امیرالامرا حسین عای خان بیست و پنج روپیه
 بنام چوتهمه اضافه بران شد - و سذن بمهر امیرالامرا درین
 باب حاصل گردید - ازان وقت از غارتگری دست برداشتند

راجه مزبور مطابق سنه (۱۱۶۳) یکهزار و یکصد و شصت و سه

هجري لا ولد فوت نمود - اولاد عم او رام راجه بقاعه پرناله
باقی ست *

(۲)
سرداران قدیم این فریق در ابتدا دهننا جادو و سفنا کهور پیره
اسم - که همواره فوج کشیها میکردند - و بتاخت و تاراج ملک
می پرداختند - دومین را (که علم نخوت می افراخت) پس
از فوت رانا پسر سیوا بگفته زن او (که بتورگی پسر خرد سال
کار فرما بود) دهننا جی و غیره کشتند - پسرش رانوکهور پیره
چندے بغارت بجای پدر می پرداخت - و ازو هم نامورتر
گردید - بقیه اولاد و اقوام هر یک در دکن موجود است - و یکی از
پردهانان او بالاجی بسوناتهه - از قوم براهمه اسم - در سنه
(۱۱۳۰) هزار و یکصد و سی هجری چون حسین علی خان
با راجه ساهو قرار چوتته و سردیمکھی مشخص نموده سنه
بمهر خود کرده داد بالاجی بسوناتهه با پانزده هزار سوار سال
مذکور همراه خان مزبور بشاهجهان آباد رفت - و در سنه (۱۱۳۹)
هزار و یکصد و سی و نه هجری ملهار هولکر از رفقای بالاجی داد
پسر بالاجی بسوناتهه (که بعد فوتش بجای او قائم شده بود)
بمالوه رفته با گردهر بهادر صوبه دار آنجا جنگ نموده
او را کشت - و در عمل نظامت محمد خان بنگش نیز بتاخت
و تاراج پرداخته نقش عملداری او بر داشت - و در سنه

(۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری (که صوبه داری مالوه براجه جیسنکجه مفوض گردید) از بنا بر جنسیت بتقویت باجی راز کوشید *

در سنه (۱۱۴۶) هزار و یکصد و چهل و شش هجری باجی راز از دکن عزم هندوستان کرد - مظفر خان برادر خاندوران بدفع از نامزد شده بسرونج رسید - نامبرده رو برو نشده بدکن برگشت و در سنه (۱۱۴۷) هزار و یکصد و چهل و هفت هجری باز اراده هندوستان نمود - و از پیشگاه خلافت دو فوج یکم بسرکردگی اعتماد الدوله قمرالدین خان و دیگر بمورداری خاندوران به تغبیه او تعیین شد - باجی راز نیز فوجی با بیلاجی جادو (رو بروی قمرالدین خان و فوج دیگر با ملهار هولکر بمقابله خاندوران فرستاد - قمرالدین خان سه چهار بار جنگ غالبانه با فوج مقابل نمود - خاندوران بوعزم او طرح مصالحت انداخت هر دو طریق رجوع پیموندند - یسترحسب عرائض راجه جیسنکجه (که میخواست صوبه داری مالوه از تغیر خودش بباجی راز مقرر شود) خاندوران مزاج فردوس آرامگاه را بران آورد - تا در سنه (۱۱۴۸) هزار و یکصد و چهل و هشت هجری نظم صوبه مذکور بباجی راز تفویض یافت - سال دیگر باجی راز با فوج کثیر بمالوه شتافته بدن و بست آنجا نموده بر راجه بهدار رفت - راجه بمکان صعب پناه گزید - او موضع آبترا را

(که مکان بود و باش راجه بود) مفتوح ساخت - و بیلاجی
 جادو را از دریای جمنا گذرانید - که تاخمت انتربید نماید
 او با برهان الملک (که قریب اکبر آباد (سیده) بود) مقابله
 کرده مردم بسیار بکشتن داده گریخت - و این طرف جمنا
 بیلاجی راو ملحق گشت - باجی راو خفت عظیم کشیده جانب
 شاهجهان آباد حرکت کرد - بعد خرابی بصره خاندوزان از بلده
 مزبور برآمد - و باجی راو صرفه در جنگ ندیده جانب اکبر آباد

روانه گردید - سنه (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری
 آمد جاه حسب الطلب فردوس آرامگاه از دکن بدار الخلافه
 رسیده از عزل باجی راو بصوبه داری مالوه مقرر شده
 (۲)
 بدان صوبه عطف عزان نمود - و در سواد بهویال با باجی راو
 جنگ بمیان آمد - بعد صلح صوبه داری برو بحال داشته

بدار الخلافه برگشت - و در سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد
 و پنجاه و دو هجری نامبرده با ناصر جنگ شهید متصل
 بلده اوزنگ آباد بغای مبارزه گذاشت - و آخر بدر صلح
 زده سرکار کهرکون دهانديه مضاف خاندیس گرفت - و کنار

فربه رسیده سال (۱۱۵۳) هزار و یکصد و پنجاه و سه هجری

بدار فنا پیوست *

پس ازو بالاجی پسرش بجای او شد - و سداسیو راو

عرف بهاء پسر چمناجي برادر باجي زاد کارپرداز او مقرر
گردید - چون با ساهو راجه قواعد مصالحه مستحکم بود
تا شهادت ناصر جنگ و فوت راجه مزبور (که سنه ۱۱۶۳)

هزار و یکصد و شصت و سه هجری واقع شد) اگرچه چند بار
آثار شوخي ازینها بوقوع آمد اما بدار و مدار گذشت - بعد
فوت راجه یکی از قریبتیان او را دست نشانده خود ساخته
کار و بار راج بدست خود گرفت - و سرداران قدیم مرهته را

با خود ایل ساخت - و سال (۱۱۶۴) هزار و یکصد و شصت
و چهار هجری (که هولکر و جی ایا سندهیه بکهک ابوالمنصور
(۳)

خان جانب آله آباد و اوده شتافتند - و احمد خان بنگش
مغلوب گردید) در جادری آن خان مزبور از کول و جلیسر
و قنوج تا کره جهان آباد باینها داد - و رفته رفته تا آله آباد
بتصرف آوردن - قریب ده سال دران نواح عمل مرهته بود
و در سال مزبور بدکن بالاجی فرجه بر سر اورنگ آباد برده
مباغ خطیر از خزانه سرکار ناظم بدست آورد - و سال (۱۱۶۵)

هزار و یکصد و شصت و پنج هجری بتقریب سندن امیرالامراء
فیروز جنگ اکثر صوبه خاندیس و بعضی محالات صوبه خجسته بغیان
بتصرف اینها در آمد - و سال (۱۱۷۱) هزار و یکصد

(۲) نسخه [ب] چمناجی (۳) نسخه [ب] ابوالمنصور خان که با احمد

خان بنگش مقابله داشت جانب آله آباد •

و هفتاد و يك هجري در دكن با نظام الدوله آصف جاه
 بمقابله پرداخته بعد صلح^(۲) ملك بيست و هفت لك روپيه
 كامل تعلق بهرهته گرفت - و در همين سال دتاجي سندهيه
 برادر و جنكو پسر جى ابا در سكرنال نجيب الدوله را محصور^(۳)
 گردانيدند - و در همان سال رگنايه راء و شمشير بهادر و هولكر
 در نواح شاهجهان آباد آمده بودند - حسب طلب آديفه بيگ
 خان بجانب پنجاب شتافته تيمور شاه پسر شاه دراني و جهان
 خان را از لاهور ره سپر وادمي فرار ساختند - و نايمپ ايذها
 در لاهور ماند - و در سنه (۱۱۷۳) هزار و يكصد و هفتاد و سه
 هجري دتا از خبر آمد آمد شاه دراني تا سرهند رفته
 نخچير فنا گرديد - و در دكن قلعه احمدنگر بتصرف مرهته
 در آمد - و بالاجي و سدا سيو راء با امير الممالك نظام الدوله
 آصف جاه مخالفت سر کرده بمقابله پرداختن - حسب تقدير
 سرداران مثل چنداولي اهل اسلام كشته گرديدند - و ملك
 شصت لك روپيه كامل و سه قلعه دولت آباد و آسير و بيدجاپور
 بدست مرهته رفت *

و چون سال مزبور شاه دراني عمل مرهته از پنجاب برداشته
 دتا سندهيه را كشت و فوج هولكر را غارت نمود بنايران
 سدا سيوار با بهواس راء پسر بالاجي بعزم تدارك روانه

همدروستان شد - و اول بشهر دارالخلافة رفته قلعه را بدست آورد
 و محي الملة پسر محي المنة بن كام بخش را (که عماد الملک
 بعد کشتن عالمگیر ثاني بر تخت نشانده بود) برداشته
 عوض او ميوزا جوان بخش بن شاه عالم پادشاه را بطريق توره
 نشانده - و در سنه (۱۱۷۴) هزار و یکصد و هفتاد و چهار
 هجري بمقابلت شاه دراني پرداخت - و چون بغابر انهدان
 طرق رسد حال فوج او بعسرت کشيد چارو ناچار در چار شده
 او و بسواس زاد و جمعه کثير از سوان و غير آنها ته تيغ در آمدند
 و بعضی (که راه گريز يافتند) اهل ديهايت نگذاشتند - بالاچي
 بعد استماع اين حقيقت سال مذکور غصه مرگ شد - پسر دوم او
 مدهو زاد بجای او نشست - چندی فيما بين او و رگنايه زاد
 عم حقيقتش نزاع بود - آخر رگنايه زاد را گرفته نظر بزد ساخت
 چند سال باستقلال گذرانیده بمرض در گذشت - و نراين زاد
 برادر کوچک خود را بجای خود نشانیده بود - رگنايه زاد
 با مردم ساخته نراين زاد را کشت - چون مقصديان خانه اش
 با او اضي نبودند فيما بين نزاع برخاست - رگنايه زاد مغلوب
 شده پناه کلاه پوشان فرنگ گرفت - و در حالک تحرير
 بحمايت آنها با مقصديان جنگ و جدل نموده بدست
 مقصديان افتاد - و در صوبه مالوه جاگير بقدر خرج لابيدي
 يافته رواله آنصوبه شده از ائذلی راه با مردم بدرقه پرخاش

نموده در بندر سورت پیش اهل فرنگ شتافت - و بدین
 تقریب سورت مذاقشه فیما بین مرهته و کلاه پوشان برپا گشت
 مدهو راو پسر خود سال نراین راو بجای نیاگان خود است *
 دیگر از سرداران راجه ساهو دیهاریه اند - که از عمل
 صوبه داری سر باند خان در ملک گجرات در آمد کرده اکثر
 صوبه مذکور را بتصرف در آوردند - دیگر از سرداران راجه
 ساهو رگهوجی بهونسله است - که با راجه مذکور نسبت
 همقومی نیز داشت - صوبه برار متعلق بار بود - و ملک
 دیوگدهه و چانده نیز بدست آورده از راه کتک بملک بنگاله
 رفت - و عوض چوتته آنجا صوبه اودیسه گرفت - بعد فوت او
 جانوجی پسر کلانش بجای او شد - چون فوت نمود چندس
 میان برادرانش نزاع بود - در حالت تحریر مودهو بن رگهوجی
 معلط است - و سندن تعلقه چوتته بدست نیاگان خود از راج
 مرهته بنام پسر خود رگهوجی گرفت - دیگر از همراهان او
 مرار راو کهور پره است - که تعلقه دار سرا و غیره محالات
 صوبه بیجاپور بود - و نامی بسرکردگی بر آورده قلعه کیتی
 و غیره محالات بسیاری در تصرف داشت - حیدر عالی خان
 مطابق سنه (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نود در قلعه مذکور محصور
 نموده دستگیر ساخت - و در قید او پا بعدمخانه نهاد - و سرداران
 جزئی او از اندازه تحریر بیرون *

* ركن الدوله سيد لشكر خان بهادر *

* نصير جنگ *

نامش مير اسمعيل است - نياگانش از سکنه سرپل مضاف بلخ اند - نصبش بمير سيد علي ديوانه (که مزارگاه او در موضع پنجاب واقع شده يزار و يتبرک به و از خانهای شاه نعمت الله و لي ست) ميرسد - عم او سيد هاشم خان بنوکري پادشاهي اختصاص پذيرفته - چون پدر مير اسمعيل زود در گذشت هاشم خان او را پرورش نمود - او در ملازمان برادري خاص (که عبارت از مغلان منصبدار است) نوکر بوده بخطاب مسافر خاني ممتاز شد - و سال اول جلوس فردوس آرامگاه در جنگ عالم علي خان همراه نظام الملک آصف جاه بهادر مصدر ترون نمايان گرديده حريف خود را بشمشير مغلوب ساخت - پس ازان (که بهادر موصوف حسب الطلب فردوس آرامگاه بحضور شتافته دولت بار اندوخت) شجاعت و دلادري او ذهن نشين پادشاه گردانيد - لهذا بفوجداري ائک صوبه کابل چهره اعتبار افروخت پستر ازانجا مستعفي شده بدکن پيش بهادر مزبور رسيد و ببخشياگري ساير سرکار او و خطاب سيد لشکر خان سرفراز گشت و چنده برای بند و بست راج بندري مضاف فرخنده بنيدان مامور گرديد - و مدعي بنظم صوبه اوزنگ آباد پرداخت - ازان بعد همراه بهادر مزبور بهندوستان رفته در واقعات نادر شاهي

خدمات پسندیده بتقدیم رسانید - و چون در دکن هنگامه و فساد
 باجی (از سردار جانب راجه ساهو بهونسله برپا شده نوبت
 بمحاربه با ناصر جنگ شهید رسید و از مزبور تذبیه بایغ یافته
 بعد قایل ایام رو بنیستی سرا کرد خان مزبور حسب ایامی
 بهادر مزبور آمده بتسای برادر و پسر متوفی پرداخته طریق
 سلوک مسلوک گردانید - و باز مراجعت بهندوستان نموده همراه
 بهادر مرقوم در سنه (۱۱۵۳) هزار و یکصد و پنجاه و سه
 هجری وارد دکن شد - و پس از انتقال نصیرالدوله بنیابت
 صوبه داری ادرنگ آباد و از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار
 دو هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم و نقاره طبل برتری
 نواخت - و در عمل ناصر جنگ شهید بخطاب نصیر جنگ
 ناموری پذیرفت - و پس از جنگ پهچری باز صوبه دار
 ادرنگ آباد گشت - و در عمل صلابت جنگ مرحوم از اصل
 و اضافه بمنصب شش هزار و شش هزار سوار و خطاب
 رکن الدوله و خدمت و کالت مطلقه مومی الیه تصاعد نمود
 و بستر مستعفی شده بنظم صوبه برار اختصاص گرفت
 و چون خدمت مزبور بنظام الدوله آصف جاه تقرر یافت
 از بحر اسمن ادرنگ آباد درجه اعتلا بیمود - و در سنه (۱۱۷۰)
 هزار و یکصد و هفتاد هجری بکشور بقا خرامید - بخوش خلقی

و پاس مراسم شریعت موصوف بود - و احترام علما و فقرا بعمل می آورد - خیرات سراً میکرد - با تداویر مالکی آشنائی داشت - اما امور مالی کمتر می فهمید - چند صبایا از باقی ماندند - برادران اعمامی او سید عارف خان و سید ظریف خان از لاهور پیش او آمدند - با هر یک بسلوک پیش آمد - و یک صبیغه خود را بمیر جمله نام پسر کوچک سید ظریف خان داد - در وقت تحریر او بمنصب پنجهازاری پنجهازار سوار و خطاب عظیم الدوله نصیر جنگ بهادر و خدمت حراست خجسته بنیاد بانضمام متصدیگری محالات سرکار نظام الدوله آصف جاه متعلقه صوبه مزبور امتیاز دارد و مورد عاطفت نوین مزبور است - و برادر کلانش رفعت الدوله بهادر زرد آرد جنگ مدتی ببخشیدگری (سائله) مغلان ملازم هرکار او می پرداخت - درینولا بنیابت نظامت ناندیر چهره عزت برافروخته - و بمنصب پنجهازاری سر بلند - مرد بی باک صاف دل است *

• راجه پیر بهادر *

پسر بهروجی سرکر است - که فریقه ست از قوم دهکر (۲)
نیاکانش در نواح انا کوندی (۳) که بر کنار دریای بنگهدرا (۴)

(۲) نسخه [ب] دهکر (۳) در [بعضی نسخه] انا کوندی (۴) در [بعضی

نسخه] تنگ بهدرا •

واقع است - و سابقا مکان نشست راجها بود (توطن داشتند و بتقریب از آنجا بر آمده در دیهات قریب بلده بیجا پور سکونت ورزیدند - بهرجی بنابر قرابت با تیما راجه سندهیه (۲) که بمنصب معتبر و جاگیرداری معتدبه فایز شده بود) در عمل نظام الملک آصف جاه بمنصب لایق و تیولداری برگزیده پالم صوبه بیدر سرفرازی یافته بنوکری می پرداخت چون در گذشت اکجی پسر کلانش بجای او تقرر پذیرفت و رفته رفته بمنصب هفت هزاری و خطاب راجه بپور بهادر و افزونی اقطاع چهره عزت بر افروخت - و سال (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نود هجری بعدم سرا شتافت - با زبان فارسی آشنائی داشت - و در فن کبک و دوهره (که عبارت از کلام موزون بزبان مردم مابین گنگا و جمنا ست) ماهر بود - پس از پسرش سدهوم (۴) و برادر زادهایش جاگیر اژی را تقسیم یافته مورثته ملازم پیشگی بدست دارند *

* حرف الزاء *

* زین خان کوکه *

مادرش پیچه جان انگه عرش آشیانی ست - پدرش

(۲) در [بعضی نسخه] با پنما راجه (۳) نسخه [۱] بالم (۴) نسخه [ب]

خواجه مقصود عای هرری مردی پاک طینت بصدق و دیانت
متصف از ملازمان مریم مکانی بدوام خدمت در حوالی هودج
امتیاز داشت - و در سفر عراق داخل ملازمان وفاکیش بود
عرش آشیانی دختر برادرش خواجه حسن را (که عم زین خان
باشد) در عقد ازدواج شاهزاده سلطان سلیم در آورد - از بطن او
در سنه (۹۹۷) نهصد و نود و هفت سلطان پرویز متولد
گردید - و چون در سال سیم (که میرزا محمد حکیم در کابل
بدار بقا پیوست) عرش آشیانی بعزم زابلستان از دریای
سنده عبیره نمود زین خان (که بمنصب دو هزار و پانصدی
اختصاص یافته بود) برهنمونعی الوس یوسف زئی و کشایش
سواد و بجور (خصمت یافت - این گروه انبوه پیشتر در قراباغ
و قندهار بسر می بردند - و از آنجا بکابل آمده دست چیرگی
می کشانند - میرزا الخ بیگ کابلی بدستان سرانی از هم گذرانید
پس ماندگان از آنجا بلمغانات دم آسایش برکشیده پس از آن
باستغور بار اقامت کشودند - نزدیک صد سال است که بسواد
و بجور برهنونی و سرتابی روز میگذرانند *
درین سرزمین گروهی (که خطاب سلطانی داشتند)
می بودند - و خود را از نژاد دخترعی سلطان سکندر می پنداشتند
این قوم نخستین پسرستاری جا گرم کردند - و بحیله اندرزی

راه ناسهاسی پیش گرفته گزین جاهای ایذان بدست آوردند
 و برخی ازان پیشین گروه دران تنگناها بناکامی بسر می برند
 و از وطن دوستی بیرون شدن نیارند - سابق در ساله (که
 عرش آشیانی به تنبیه میرزا محمد حکیم درین نواح آمد)
 کلانتران این الوس بملازمت رسیدند - ازانجمله کالو مشمول عنایت
 گشته از دارالخلافه آگره در بگریز نهاد - خواجه شمس الدین
 خوافی از نواحی اٹک دستگیر ساخته بحضور فرستان - بجای
 پاداش نوازش یافت - لیکن باز راه گریز گرفته به بنگاه خود
 شتافت - و در شورش افزائی رهنمای دیگر بومیان گشت *
 زین خان کوکه اول بولایت بچور (که جنوبی آن پشار
 و غربی پرگنات کابل - طول بیست و پنج کرده - و عرض از پنج
 تا ده - سی هزار خانه دار این الوس درینجا بسر برند) در آمده
 بهیارے را مالش بهزا داد - غازی خان و میرزا علی و دیگر
 هران این قوم زینهار خواسته دیدند - و خاربن شورش برکنده
 گشت - پس ازان عزیمت کوهستان سوان نمود - بعد از آریزشهای
 متبرگ غنیم راه فرار سپرد - در چکدره (که میانه ولایت است)
 قلعه اساس نهاد - بیست و سه بار فیروز یافت - و هفت
 سنکر بر شکست - غیر از گریوه کراکر و ولایت پونیر همه
 بدست آمد *

چون از کوه نوردي سپاه بستوه آمده بود کوه کوک در خواست کمک نمود - عرش آشياني راجه بيروبر و حکيم ابوالفتح را بي يکديگر تعيين فرمود - چون بکوکلش پيوستند بنابر همچشمي حسدهای ديرينه يکتائي نگرفته غبار دروي برخاست هنگام مشورت کوک گفت - لشکر تازه زور بمالش سرتابان روانه گردد - و من ميان ولايت را پاسباني کنم - يا شما بودن جکدره بر خون گيريد - و من بصزای کوه نشيدان پردازم - راجه و حکيم جواب دادند - که حکم بتاخت ملک است - نه بنگهداشت - همه را باثفاق مالش داده روانه حضور شويم کوک گفت ولايتی (که بچندين آريزه بدست آمده باشد) چگونه سرانجام ناکرده گذاشته شود - اگر اين هر دو شق قبول ندايد از راهی که آمدید بر گرديد - اين نشنوده بهمان راه کراکر (که پرنشيب و فراز بود) روانه شدند - کوک از مدارای ناهنجار سرداري يکسو نهاد - که مبادا اين مقربان حرفه ناشايسته بر سازند و خاطر پادشاهي را گران کنند - تا آنکه در هر تنگ دره آريزشه رو ميدان - و پرتالها يغمائي ميشد *

چون بمسخت گريوه بلندري روانه شدند کوک چنداول گرديد - افغانان رانده مي آمدند - ناچار به پیکار ايستاد - آنها از هر سو به تير و سنگ چيره دستي نمودند - مردم از سراسيمگي از فراز کوه به نشيب رو آوردند - دران روار و فيل و اسب

با یکدیگر آمیخته افتادند - و عالمی نقد هستی در باخت
 کوکلتاش خواست جان نثاری نماید - جانش بهادر جلو گرفته
 بر گردانید - لختی از بیراهی پیاده شده بمنزل رسید - چون
 شهرت شد (که افغانان از پی می آیند) بصد اضطراب کوچ بپهنگام
 گردید - مردم از تاریکی راه گذاشته بدرها افتادند - هرچند افغانان
 در تقسیم غنیمت در مانده بودند - روز دیگر راه گم کردند
 جان سپردند - راجه را با بسیاری از روشناسان پادشاهی و غیره
 پانصد کس درین بیراهه روی روزگار بسرآمد *

کوکلتاش در سال سی و یکم بمالش مهمزد و غوریه خیل
 فواج پشاور (که جلال الدین (وشانی را بصری برداشته در تیراه
 و خیبر غبار شورش برانگیخته بودند) تعیین شد - و کارهای
 نمایان بظهور آورد - و سال سی و دوم حکومت زابلستان
 از لغیر راجه مانسنگه بدو تفویض یافت - و در سال سی و سیوم
 باز بمالش یوسف زئی مامور گشته اول بدجور در آمده
 هشت ماه آویزش داشت - بسیاری را نقد زندگی بتاراج
 رفت - ناگزیر باز ماندگان غاشیه بندی بردوش گرفتند - کوکه
 بمیچ گرفتن سوان نمود - نخست بساحل دریای بچکوره
 (که سرآغاز درآمد آن ملک ست) استوار قلعه بر ساخته
 نشست - غنیم سرگرم عید قربانی بود - کوکه بمیخبر از

پنهان راهی بسوان در آمد - افغانان سراسیمه به پیغولها در شدند
و آن الکا مفتوح شد - هرجا قلعه ضرور بود بغیان نهاده
مردم را بحفاظت گماشت - و در سال سي و پنجم زین خان
بگوشمالی زمینداران شمالی دستوری یافت - از نزدیکی
پنهان در آمده تا دریای ستلج رو بر نتافت - همگی بوم نشینان
فرمان پذیر گشتند - راجه بدهی چند از نگر کوت - راجه هرسرام
از کوه جمو - راجه باسو از مو - راجه انروده جسوال - راجه
کاملوری - راجه جنگدیس چند دهه وال - رای سنسار چند از پنه
رای پرتاپ از مانکوت - رای بهسو بزرگ جسروته - رای بلبهدهر
از لکهن پور - دولت از کوت بهره - رای کرشن بلاوریه - رای
راوریه دهمری وال - اگرچه سوار ایغان بده هزار کشید لیکن
پیاده از یک لک افزون - با پیشکشهای گران همراه کوه
دولت ملازمت دریافتند - سال سي و ششم کولکلتاش بمنصب
چهار هزاری و عطای نقاره سربلندی یافت - و در سال سي
و هفتم (که زین خان بیاسبانی آن روی سزدهه تا هذو کوه مقرر
شد) از سواد و بچور تا تیراه (و آورد - افریدی و ادرک زئی
بایای تن دان - جلاله بولایم کافران بدر زد - کوه بدان ملک

(۲) در [بعضی نسخه‌ها اکبرنامه] پنهان (۳) در [بعضی نسخه] انواده

(۴) نسخه [ب] کاپلوری و در [بعضی نسخه‌ها اکبرنامه] کاهلور (۵) در

[اکبرنامه] بهوزر آمده (۶) در [اکبرنامه] یلادیه •

در آمد - چون وحدت علی خویش جلاله باعانت یوسف زئی
بر قلعه کنشال^(۲) و برخی ولایت کافران چیرگی یافته بود کولتاش
همت در استیصال او بهمت - فوجی تا کهمار (که داروغه نشین
مرزبان کاشغر است) شتافته بسیاری را با سیوری برگرفتند
سران کافر نیز پیوسته در ناکامی افغانان کوششها نمودند
برخی بهوی چغان سرا بدخشان ریه شده دست از زدن و بستن
بر نداشتند - ناگزیر سران یوسف زئی بزینهار در آمدند
و قلعه کنشال و بسیار جاها بدست آمده تا حدود بدخشان
و کاشغر رفت و در پی یافت - در جشن سر آغاز سال چهل
و یکم بمنصب پنج هزاری سر برافراخت *

چون بند و بست کابل از قلیچ خان صورت نگرفت در همین
سال آن ملک باقطاع کوکه مقرر گشت - و درین سال شاهزاده
سلطان سلیم را بدختر زین خان شگرف دلبستگی پدید آمد
و بیوگانی سگالش در سر گرفت - عرش آشیانی ازین بیراهه روی
سرگران شد - چون شیفتگی خاطر از اندازه بیرون دید
دستوری فرموده سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم جشن ازدواج
انعقاد یافت - و چون جلال الدین درشانی (که مایه فساد دیار
کابل بود) بگو نیستی فرود شد - و زابلی شورش فرود نشسته
زین خان حصب الحکم از تیراه بحفاظت لاهور پیوست

و چون عرش آشیانی مراجعت از برهانپور باگره کردند او را
بر خواندند - از کامردائی بمی گسارمی مفرط افتاده بود - بدین
جهت لخته ازان دست کشید - زنجوری افزود - و فروغ دیده
و دل کم شده در سنه (۱۰۱۰) هزار و دهم هجری پیدمانه
زندگی لبریز گشت - گویند در سانحه (که بر بیر برگذشت)
کمی از زین خان شده - ازین رهگذر پادشاه ذخیره خاطر
داشتند - چون آخرها اسپان بسیار از کابل برای شاهزاده سلطان
سایم (که بخيال فاسد در آله آباد اقامت گزیده بود) فرستان
ناخوشی افزود - در همان ایام درگذشت *

زین خان بکیمت و راگ شیفته بود - اکثر سازها خود میخواست

و شعر هم میگفت - ازوست * * شعر *

* آرامشم نمیدهد این چرخ کج خرام *

* تا رشته مراد بسوزن در آدرم *

گویند بضیافتی (که پادشاه را بخانه طلبیده) چندان تکلف
کرد که موجب حیرت همگان گشت - از انجمله چبوتره بطول
(۲)
و عرض از شالهای طوس (که دران وقت کمیاب بود) بست
و پیش آن سه حوض یکی از گلاب یزدی دوم از رنگ زعفران
سیوم از ارگجه ترکیب داده طوائف را (که زیاده از هزار کس
بودند) دران حوضها می انداختند - و جوپهای شیر و شکر آمیخته

(۲) در [بعضی نسخه] حسرت *

دران کرد - و در صحن بجای آب گلاب پاشی میشد - و جواهر
و مرصع آلات در سبدها پر کرده با فیلان نامی پیشکش نمود
گویند دران وقت کثرت فیل از زین خان و اسپ از قلیچ خان
و خواجه سرا از سعید خان شهرت تمام داشت *

• زاهد خان •

یسر صادق خان هروری سمت - تا سال چهارم عرش آشیانی
به منصب سه صد و پنجاهی رسید - چون پدرش در دکن
فوت شد سال چهل و هفتم او بحضور آمده بملازمت پیوست
و سال چهل و نهم باضافه منصب و خطاب خانگی چهارم ناموری
برافروخت - و پس از سرور آرائی جنت مکانی از اصل و اضافه
بمنصب در هزارگی کامیاب گردید - پس ازان به تنبیه راد دلپت
بهورتیه با جمع مامور شد - و بتقدیم آن خدمت چنانکه باید
پرداخته مورد تحسین گردید *

• زاهد خان کوکه •

مادرش حوری خانم انگه بیگم صاحب صبیله کلان فردوس آشیانی
سمت - سال سیزدهم جاوس آن پادشاه بفرجدارگی میان دو آب
از تغیر نورالدوله سرفرازی یافت - و سال چهاردهم بخطاب
خانگی و از اصل و اضافه بمنصب هزارگی هزار سوار سر اعتبار
برافراخته تعینات دکن گردید - سال پانزدهم همراه شاهزاده

محمد اورنگ زیب بهادر بحضور رسیده دولت بار اندوخت
 سال هفدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار
 سوار کامیاب گشت - پستر باضافه پانصدی دویست سوار ناصیه
 بخت نور آگین ساخته بخدمت قرار بیگی سربلندی پذیرفت
 سال هیزدهم در جشن صحت بیگم صاحب (که بنابر سوختن
 بدن از آتش چنده کسلسند بود) بعزایت خلعت و جمدهر
 مرصع و منصب از اصل و اضافه دو هزار و پانصد
 سوار و عطای علم و فیل درجه اعتلا پیمود - و پستر بتقویض
 خدمت قوش بیگی از اقران تفوق جست - سال نوزدهم بیست
 و چهارم رجب مطابق سنه (۱۰۵۵) هزار و پندجاه و پنجم هجری
 بیماری معیه بهم رسانید - هر چند حکیم دارن تقرب خان بقصد
 تحریض نمود راضی نشد - و بسرای جاردانی پیوست *
 گویند عیاش بیقین مزاج بود - و حرف بے باکانه میزد
 روزه بیگم صاحب سفارش او نموده او را بخانه یکی از شاهزاده
 فرستان - شاهزاده باعزاز پیش خود طلبیده فرمود - که در
 باب شما بیگم صاحب سفارش کرده اند - انشاءالله در تربیت
 شما سعی مرفوره بعمل خواهد آمد - در جواب گفت که
 سفارش لنگ و کور را می باید - بنده ازین عیبها بری ست
 اگر قابل تربیت دانند تربیت نمایند والا خیر - اما آشنا پرور
 بود - یکی از پسرانش فیض الله خان است - که احوال او جداگانه

نگارش یافته - و دیگرے محمد عابد است - که سال سیزدهم جلوس خلد مکان ببعالی منصب یکہزار و پانصدی سه صد سوار و خطاب نوازش خان امتیاز اندوخته *

* زبردست خان *

از والا شاهیان فردوس آشیانی سمت - پس از سریر آرائی آن پادشاه بعطای منصب ہزاری پانصد سوار منسلک گشته سال دوم باضافہ پانصدی صد سوار و ثانیاً باضافہ دو صد سوار لوای کامرانی برافراخت - سال چہارم از اصل و اضافہ بمنصب ہزار و پانصدی ہزار سوار بین الاقران تفوق جمعت - مدتی بتعیناتی صوبہ بہار بسر بردہ ہموارہ با ناظران آن صوبہ در برافکندن زمینداران فساد پڑوہ راہ جانسپاری و عقیدت سگای سپردت - در ایام صوبہ داری اعتقاد خان پرتاب زمیندار پلاسون را (کہ از جملہ فساد پیشگان مقرری آن صوبہ بود) اوجہ و جہد بلیغ بکار بردہ یکے از پسوانش دست تجاد بلند ساختہ بکار ولی نعمت برتبه جان نثاری فایز گشته سال ہفدہم پیش ناظم آورد - پس ازان بحضور رسیدہ دولت آستانبوس دریافت - سال ہیزدہم از اصل و اضافہ بمنصب دو ہزاری ہزار سوار قامت قابلیت آراستہ سال نوزدہم بعنائیت خلعت ضبط سیوستان مضاف صوبہ قنوج سر بلندی پذیرفت - سال بیست و سیوم مطابق سنہ

(۱۰۵۹) هزار و پنجاه و نه هجری در فوجدارئی سیوستان

پیمانۀ زندگی او لبریز گردید *

* حرف السین *

* سیف خان کوکه *

برادر کلان زین خان کوکه است - گویند والدۀ اش همیشه دختر آردی - و پدر بمقتضای بشریت آزردۀ شدۀ درین مرتبہ (کہ در کابل بسیف خان باور شد) پدر برآشفته گفت - کہ اگر این بار دختر آمد خانہ داری و ملاقات موقوف است - آن عفت منش در خدمت مریم مکانی رفتہ گلہ اظهار نمودہ رخصت اسقاط حمل گرفت - عرش آشیانی آگهی یافتہ باوجود صغرسن فرمود - اگر پاس خاطر من میخواستی پیرامون این امر نگردی - کہ ایزد توانا ترا فرزند نیک اختر کرامت خواهد کرد - آن ضعیفہ فرمودہ شاهزادہ را مؤدۀ غیبی دانستہ ازان ارادہ خود را باز داشت - اتفاقاً سیف خان متولد شد - و والدین بوجون پسر شغف و خرمی مفرط اندوختہ بسپاس شاهزادہ پرداختند - عرش آشیانی زیادہ بر ہمہ عنایت بحال او مبذول می فرمود - پس از سریر آرائی ہنوز آغاز شباب داشت کہ پدایہ چہار ہزاری بر آوردند

در یردای و گذادری یکنای روزگار و در شجاعمت و تهور سرآمد
اقران بود - سال هفدهم در محاصره قلعه سورت (روزه) که
از بالا بارش تیر و بندرق و توپ بود - و از پایان مورچالها
هجوم آوردند (سیف خان تاخمت نمایان برده کارنامه جرأت
و شجاعت ظاهر ساخت - دران زد و خورد بندرقه بار (سیده
تا یک ماه صاحب فراش بود - عاقبت بخیر انجامید
شخصی از پرسید - که پادشاه راضی هستند و بارها صرفه امثال
شما مردم چه که بسیار (که بدایه نویسنده باشند) می فرمایند
برای چه خود را دیده و دانسته در مهله انداختند
در جواب گفت در جنگ سرنال راه غلط کردم - و خود را
دران هنگامه نتوانستم رسانید - از خجالت آن روز زندگی بر من
گران است - میخوام که سبکبار گردم - در سنه (۹۸۰)
نهمصد و هشتاد هجری سال هیزدهم (که عرش آشیانی بایلغار
نه روزه از آگره بحوالی احمدآباد رفته با محمد حسین میرزا
مبارزه نمود) سیف خان در تاختن اول چپقلش (ستمانه
نموده غنیم خود را منهزم ساخت^(۲) - و بدو زخم نمایان (که بر رو
داشت) اجمیری اجمیری گویان جویای پادشاه گردید - دید که
محمد حسین میرزا با چنده از ارباش در میدان سر بخودی
می آراید - کوکه بار رسیده داد بهادری و تودن داده بملک بقا

شتافت . پادشاه از فوت چنین مخلص راسخ قدم قرین تاسف
و اندوه بسیار گردید - و چون بدارالخلافت معارفت فرموده
ظاهر شد (که ذمهٔ سیف خان بوم مباحی گرانبار است) از کمال
عاطفت بادای جمیع آن سبکسار ساخت - پسرانش شیرافکن
و امان الله بمنصبه در خور امتیاز داشتند *

* سید محمود خان باره *

اول کسے ست ازین طایفه که در دولت تیموریه بدرجهٔ
امارت رسید - ابتدا ملازم بیروم خان خانخانان بود - در سال
اول جلوس اکبری همراه علی قلی خان شیبانی بدفع هیومن^(۲)
بقال (که پس از شکست یافتن تردی بیگ خان نخوت بخود
راه داده با فرادان جمعیت از دهلی روانه شده بود) نامزد
گردید - و سال دوم به قذیبه حاجی خان غلام شیر خان سور
(که اجمیر و ناگور بتصرف خود آورده دم استیلا میزد)
تعیین گشت - سال سیوم بتسخیر قلعهٔ جیتان^(۳) دستوری یافته
آنها از دست راجپوتیه برگرفت - چون مقدمهٔ خانخانان
برهم خورد خان مذکور بنوکری پادشاهی اختصاص پذیرفته
قریب بلدهٔ دهلی جاگیر یافت - و سال هفتم جلوس (که
خانخانان منعم بیگ بنابر کشته شدن شمس الدین محمد
خان انکه واهمه بخاطر راه داده بار دوم کابل رویه فرار نمود)

(۲) در [بعضی جا] هیدو بدون نون آمده (۳) نسخه [ج] چیتان *

سید محمود خان (که در محالی جاگیر خود بود) ارزا شناخته
 با احترام تمام بحضور پادشاه آورد - سال هفدهم بتعیذاتی خان کلان
 بجانب گجرات شتافت - و پس ازان بتعاقب ابراهیم حسین
 میرزا مامور شد - پستر چون پادشاه خود بدین کار متوجه
 گردید و مسرعه فرستاده امرای پیش شتافته را باز گردانید
 خان مذکور گام عجلت برزده متصل قصبه سرنال برکاب
 سلطانی پیوست - و مصدر ترددات نمایان گشت - و چون
 میرزای مذکور شکست یافته رخت ادبار بجانب آگره کشید
 او باتفاق دیگر امرا بتعاقب میرزای مرقوم معین شد - و سال
 هیزدهم در ذیل امرا پیش از نهضت سلطانی بصوب گجرات
 تعیین یافت - چون موکم والا ایغار نموده بحدود میرنده
 رسید شرف آستانپوس دریافته کام دل برگرفت - و در جنگ
 محمد حسین میرزا چون پادشاه خود را با معدودے در فوج
 طرح قرار داده بود او با دیگر امرا در قول جا یافته وقت جنگ
 پے تابانه از قول پیشتر شتافته مردانه نبرد آزمائی نمود - و آخر
 همین سال با سادات باره و سید محمد امروه بر سر ولایت
 مدھکر سعادت ارتخاص پذیرفت - و درانجا رفته بزور شمشیر
 آن حدود را عمای در ساخت - و دران نزدیکی مطابق سنه
 (۹۸۰) نهم و هشتم هجری پیمانہ زندگی او لبریز
 گردید - بمنصب دو هزاری سر بلندی داشت *

بارهه عبارت است از دوازده موضع - که در میان دو آب یعنی
 دریای جون و گنگ قریب پرگنه سنبل واقع شده - خان مذکور
 مرد قبیلهدار بود - بنوکری پادشاهی رسیده نامه بشجاعت
 و سخاوت بر آورد - ساده لوحی مفضل داشت - گویند چون
 عرش آشیانی او را بر سر مدهکر بندیله تعیین فرمود او ترویات
 نمایان بتقدیم رسانیده مظفر و منصور برگردید - پس ازان (که
 بملازمت سلطانی فایز گشت) عرض نمود که من چنین و چنان
 تروید کردم - آصف خان گفت میرانجی این فتح باقبال حضرت
 شده - پنداشت مگر اقبال نام یکی از امرای پادشاهی خواهد بود
 جواب داد که چرا غلط میگوئی - درانجا اقبال پادشاهی نبود
 من بودم و برادرانم - تیغ دو دستی زده ایم - پادشاه متبسم شده
 او را بگونگون عواطف برنواخت - و در زسه یکی از روی کزایه
 با وی گفت - که نسب نامه سادات بارهه بکجا منتهی میشوند
 اد فی الحال در میان توده آتش (که فقرای ملذگ شبها درشن
 میکند) تا زانو در آمده ایستاد - و گفت اگر سیدم آتش کارگر
 نخواهد شد - و اگر نیستم میسوزم - قریب یک ساعت دران آتش
 ایستاد - مردم بزاری بر آوردند - کفش مخملی در پا داشت
 (۲)
 جورب او نسوخته بود - پسرانش سید قاسم و سید هاشم - احوال
 اینها جداگانه نوکریز کاک بیان طراز گردیده *

* سید احمد خان بارهه *

برادر خود سید محمود خان بارهه است - در سال هفدهم
 جلوس اکبری با اتفاق خان مذکور همراه خان کلان در فوج منقلا
 بجانب گجرات تعیین شد - و پس از فتح احمدآباد پادشاه
 او را با جمعی کثیر بتعاقب پسران شیرخان فولادی (که عیان
 و اسباب خود را از پتن برآورده بجانب ایدر میرفتند) نامزد
 فرمود - هر چند آنها تیزپایی نموده خود را به تغذاهای جبال
 کشیدند اما بهیاری از اسباب آنها بدست مردم فوج پادشاهی
 افتاد - خان مذکور معادرت نموده کامیاب دولت زمین بوس
 گردید - پس ازان (که قصبه پتن مخیم سرانقات سلطانی گشت)
 آنرا بمیرزا خان مرحمت نموده بنیابت او حکومت و حواست آنجا
 بسید احمد خان تفویض یافت - و در همین سال محمد حسین
 میرزا و شاه میرزا علم بغی افراشته با اتفاق شیرخان بر سر پتن
 آمده محاصره نمودند - خان مذکور به بدن و بست برج و باره
 پرداخته متحصن گردید - تا آنکه خان اعظم کوکه با فوج بسیار
 نزدیک رسید - میرزایان دست از محاصره کشیده از گرد قصبه
 برخاستند - و مال بیستم جلوس با برادر زادهای خود سید
 قاسم و سید هاشم بهالش گردن کشان تعلقه رانا (که پس از
 کشته شدن جلال خان قورچی غدار فتنه بر انگیزخته بودند)

دستوری پذیرفت - و بتقدیم جلال خدمات مشمول التفات
 بیکران گشته چهره مباحات افروخت - در سنه (۹۸۰) نهصد
 و هشتاد هجری داعی حق را لیبک اجابت گفت - بمنصب
 و وزاری امتیاز اندوخته بود - پسرش سید جمال الدین از
 روشناسان پادشاهی بود - در محاصره قلعه چنور (که در عقب را
 از باروت پر ساخته فقیله را آتش دادند - و بیکه دیر رسید - و دران
 هنگامه جمعی را نقد زندگی بر باد رفت) او هم گلشن جوانی
 خود را سوخت *

* سلطان خواجه نقشبندی *

عبد العظیم نام خلف خواجه خواند دوست است مرید
 خواجه عبد الشهید بن خواجه عبدالله مشهور بخواجهگان خواجه
 که فرزند بیواسطه خواجه ناصرالدین احرار است - چون
 خواجه عبدالشهید از سمرقند بپند آمد عرش آشیانی پذیره
 شده باعزاز و اکرام دریافت - و برگنه چمارمی پنجاب را
 بطریق نذر گذرانید - خواجه مدتی درانجا طرح سکونت
 ریخته بسر می برد - پس از هیزده سال در آخر سنه (۹۸۲)
 نهصد و هشتاد و دو معاونت بسمرقند نمود - و در سنه (۹۸۴)
 نهصد و هشتاد و چهار درگذشت - سلطان خواجه اگرچه بر فراز
 و نشیب علمی بر نیامده و چندان دانش زار (سمی طی نکرده
 (۲) نسخه [ج] جوانی را سوخت (۳) در [اکبرنامه] چه یاری ۵۵۵

اما پاره مراتب سلوک و تصوف درزیده شامه ارادش از شامه
 عنایت پادشاهی عطر آگین گشت - اعتبارے سترگ و قرپے شگرف
 بهم رسانید - چون سال بیست و یکم هذمه (۹۸۴) نهصد
 و هشتاد و چهار عزیمت سفر هجاز دامنگیر همت پادشاهی
 گشت ملتزمان بارگاه سلطنت معروض داشتند - که برخه
 حقیقت اندوزان والا فطرت نسبت باطایفه سلاطین دادگر
 سیما چندین فرمانروائے (که ولایت چندین پادشاهان عالی شکوه را
 بفروغ تدبیر و امعان شمشیر دار الامن داشته باشد) امثال
 این امور اگر تجویز کرده اند در صورتی سم که ازان حرکت
 گرد فتورے بر جمعیت آباد رعیم نشیند - لهذا عرش آشیانی
 نقش آن داعیه از لوحه خاطر سترد - و چون صوری لزوم^(۲)
 انعقاد یافته بود سلطان خواجه را (که از درست کرداری
 و معامله دانی نصیبه فراوان داشت) امیر حاج گردانیده مبلغ
 شش لک روپیه و دوازده هزار خلعت حواله شد - تا بفروغ
 دیده دری شایهتگان احسان را دریافته بانعام درخور بے نیاز گرداند
 و حکم شد که تجرد منشان آن مرز (که از شغل پیراستن نفس
 ذر فزون فرصت مکاسب و حرف ندادند) و سایر احتیاجمندان
 قناعت پیشه آن بوم را نکاشته قلم تحقیق ساخته نسخه منقح
 بیارد - تا هر سال یکے از آگاه دنان بدان دیار رفته عموم محتاجان

آن ناحیه را از مایدهٔ احسان بهره مند گرداند - درین قافله بسیار از وضع و شریف بار سفر حجاز بر بستند - شاید کم قافله بدین هجوم از هندوستان بدان دیار رفته *

خواجه در سال بیست و سیوم سنه (۹۸۶) نهصد

و هشتاد و شش ازان سفر خیر اثر معاونت نموده بزمین بوس

اکبری سر مباحات بر افراخته زیاده بر سابق مشمول الطاف

شاهانه گردید - و بتفویض صدارت کل هندوستان و منصب

هزاری امتیاز یافت - و در سال بیست و نهم سنه (۹۹۲)

نهصد و نود و دو باجل طبیعی در گذشت - در ظاهر قلعه

فدحپور در جانب شمالی مدفون گشت - و پس از فوتش

در آغاز سال سیم دخترش را بعقد شاهزاده سلطان دانیال

در آوردند - پسرش میرخواجه در سال چهل و ششم بمنصب

پانصدی ترقی نمود *

در دبستان موبدی مذکور است - که سلطان خواجه از الهیان

بود - یعنی بآئینه (که بعرش آشیانی نسبت دهند - و به الهی

دین موسوم نمایند) گوریده بود - هنگام سفر واپسین پیمان شاه

وصیت نمود - که مرا باین دیو مردم دفن فرمایند - لاجرم او را

در قبر با چراغی در آورده شبکه بمحانات نیز اعظم گذاشتند

که نور او ماحی مائم است - اگرچه امثال این حکایات را

بذابر عدم شواهد از تواریخ متعارفه در نظر اخبارسنج وقعی نبود

و آنچه شیخ بدادنی و نظائر او بصراحت و اشاره نوشته اند
محمول بر تعصب و مبالغه میشد پس ازان [که تذکره مشائخ
موسوم بثمرات القدس تالیف اعل بیگ (که از مناصبداران
اکبری و معتقد سلسله نقشبندیه است) بنظر آمد] از ترجمه
سلطان خواجه ظاهر شد که کلام قوم واهی و بی اصل بوده
چه او نوشته - که چون درین ایام لخته ادیان مجوده بر روی
کار آمده خواستند در ارکان دین محمدی کسری و فتوری
واقع شود چنان قرار دادند که هر که بامر ناگزیر پیوندد بطور
آفتاب پرستان روزنه محاذی خورشید در قبرش گذارند - تا فروغ
نیر اعظم (که ^(۲) عین نور الهی است - و سایر انوار ازو مستفان)
در قبر نتابد راهی برستگاری نیابد - بعضی خبثا در باره ^(۳) حضرت
وی نیز این خیال کردند - چون الله تعالی حافظ این سلسله بود
هیچکس را بران قدرت نشد - بعنوان اهل سنت و جماعت
تجهیز و تکفین نموده بخاک سپردند *

اگرچه درین اوراق قام اخبار رقم هر جا به مناسبت مقام
لخته ازین مقوله بر لوحه بیان مرتسم ساخته اما همه جا زبان
نگاهداشته - این جا اشهب خامه گسسته عفانی می نماید
و تیز جوان عرصه قرطاس میگردد - عرش آشیانی از عنوان سن
در بیان شباب بوضع و آئین هندوستان مواع و شیفته بود

(۲) نسخه [ج] که نور الهی است (۳) نسخه [ب] ماده *

خواه بمیلان طبعی فطری - و خواه به تزویر و تدبیر ملکی
 چنانچه موی سر میگذاشت - پس از مدتها (که اراده ستردن
 نمود) گفت که التزام این امر بنابر تالیف هذبی نژاد بود
 الحال (که احتیاج بدان نماند) باید سترن - هرچند در تعظیم
 علما و مشائخ و ترویج شعائر اسلام میکوشید لیکن بنابر وسعت
 مشرب با مخالف و موافق مدارائی داشته با برهمنان و جوگیان
 می نشست - و انکار و اشغال ایشان فرا میگرفت^(۲) - پس ازان (که
 بکفر و زندقه شهرت گرفت) برای نوربند عوام اعلان اخته
 مراتب دینی مناسب دانست - چنانچه اظهار عزیمت حج
 و تعیین میرحاج هر سال و انعقاد مجلس مولود جناب ختمی
 (صلی الله علیه و آله) ازین قبیل بود - و در سال بیست و سیوم
 باتباع طریقه نبوی و خلفای راشدین و سلاطین اسلام خود مباشر
 امر خطابت شده در مسجد جامع فتحپور بر مذبر برآمد
 چون مواد عربی نداشت یا بوجه دیگر این ابیات شیخ فیضی

بطریق خطبه برخواند *

* بیت *

(۳)

* خداوندی که ما را خسروی داد *

* دل دانا و بازوی قوی داد *

* بعدل و داد ما را رهنمون کرد *

* بجز عدل از خیال ما بیرون کرد *

(۲) در [اکثر نسخه] فرا میگفت (۳) در [اکبر نامه] بنام آنکه ما را

* بود و صفش ز حد فهم برتر *

* تعالی شانہ اللہ اکبر *

اگرچه بعض نوشته اند که چون پا بر منبر گذاشت یکباره
حصر واقع شد - و بارزه افتاد - و بتشویش تمام بهمین ابیات
اختصار نموده نماز جمعه ادا کرد - و چون در هر امر میخواست
اختراع نماید و مجدد آئین تازه شود در مهمات دین و مذهب
نیز تصرفات بخاطرش میرسید - لیکن تصریح بمخالفت امور
شرعیه منافی مصالح مملکت می نمود - تا بتجویز برخی علمای
مزاج شناس (که سرآمد آنها غازی خان بدخشی بود) در سال
بیست و چهارم سنه (۹۷۷) هجری و هفتاد و هفت علما اتفاق
نمودند - که مرتبه سلطان عادل عندالله زیاده بر مجتهد است
و خلیفه وقت عادل و اعلم و افضل است - و تذکره بمهر سائر فضلا
مرتب گشت - که آنچه عرش آشیانی در مختلفات گذشتگان
گروهاگروه تسبیلا للخلق برگزیند حکم الهی دانسته اتباع آن
بر کافه انام واجب شناسند - چنانچه در احوال شیخ عبدالذبی صدر
این مقدمه تحریر یافته *

و چون عرش آشیانی را شوقه باساکشاف مسائل و مذاهب
فرق انام بهم رسید در کمتر زمانه مجالس پادشاهی مجمع
دانیان هر ملت و مذهب گردید - اصحاب مال و نحل فراهم
آمدند - و با همه راه مدارا و استمالمت مسلوک میگشت

و ادله هر فریق و مقوله هر طایفه بلا تعصب مذکور میگردند
 و محاسن و مساوی هر طریقه بے تکلف بیان میشود - و هر یک
 در قدح و نکوهش دیگری میکوشید - یهودی با نصرانی و سنی
 با شیعه و مجوسی و برهمن با اسلامی مناظره و مجادله
 مینمودند - و نعوذ بالله بے محابا انواع قبائح و شذائع بذوات
 مقدسه انبیاء عظام و ائمه کرام نسبت میکردند - طرفه هنگامه
 برپا شد - و مبارزه بجائے انجامید که علما و فقهای اسلامی با هم
 در افتاده تکفیر یکدیگر می نمودند - حکیم فلسفی میگفت که عقلا
 در همه ادیان موجود اند - ترجیح بلا مرجح چرا - تابع ناموس
 اکبر عقل (که صمیز و حاکم است میان حسن و قبح) باید بود
 اعتماد بر دیوانسانها نباید کرد - که خانه نفل خراب است
 اردشیر نام زردشتی را از ایران طلبیدند - او آتش با خود
 آورد - آنرا از انوار ایزدی دانسته اهتمام آن بشیخ ابوالفضل
 مفوض شد - که بدستور آتش کدهای فارس با احتیاط نگاهدارد
 و فرمانی بطلمب ادرکیوان (که سرآمد مجوسیان ایران دیار بود)
 رقم پذیرفت - او عذر خواست - و نامه از مولفات خود (که
 مشعر ستایش مجردات و کواکب و متضمن نصائح و حکم بود)
 فرستاد - مشتمل بر چهارده جز - هر سطرش پارسعی بخت بود
 و تصحیف آن عربی - و چون قلب میگردند ترکی - و باز

مصحف آن هندی میشد - و شیخ ابوالفضل میگفت که این نامه
افصح است از قرآن - علوم شرعیه و نقلیه را اصلا رفته و اعتبار
نماند - مردم رغبت به حکمت و حساب و طبع و نجوم و شعر
و تاریخ نمودند - فرامین باطراف صادر شد - که ارادل را از تعلیم
باز دارند - و در تعظیم نیر اعظم عطیه بخش عالم بآئین شماسیان
(که بدریافت فیوض انفسی و آفاقی او گروند - و شکر گذاری
آن نورالانوار را سرمایه دولت صوری و معنوی دانند) اهتمام
شایسته رفت - عرش آشیانی بترغیب راجه بیربر ادعیه
و اسامی آفتاب را بزبان هندی و فارسی ورد میفرمود - و هنگام
تحویل از برج به برج وقت ظهور فیض خاص دانسته
خصوص در تحویل حمل و همین قسم دیگر کواکب سیاره را
(که فیض پذیر خوان انوار او بند) در شرف خویش گرامی
شمرده آن ازمنه را موافقت و مظاهر نعم والای الهی انگاشته
ساله چهارده عین مقرر شد - و باستصواب علامه الدهر امیر
فتح الله شیرازی تاریخ عربی را تغیر داده عال و ماه شمسی
بدستور عجم معین کردند - کار کشی ممنوع شد - و چنانچه
قاضی بقطع معاملات اهل اسلام تعیین میگشت برهنه دانا
بجهت فصل قضایای هژود قرار یافت - و چون هر امری (که
احداث و اختراع می نمود) به الهی موسوم میساخت خلاصه
هر مذهب و هر طریقه را نیز باهم آمیخته دین الهی نامید

جمعه از ارباب تعلق و تجرد گردیده حکایات غریب نقل نمایند - و گویند این اختیار و التقاط نیز بامر الهی بوده و این شرمه ضاله عرش آشیانی را خلیفه الله خوانند و چنان بر سرایند که او مامور شد - که لا اله الا الله اکبر خلیفه الله گویند *

آردده اند که چون شب یکشنبه پنجم رجب سنه (۹۳۹)

نهمصد و چهل و نه هجری عرش آشیانی در امرکوت متولد گردید یکی از مرتاضین در واقعه دید - که عقل کل با نفس کل فرود آمده دیگرے (که عنصر او فضائل اربعه بود) ساخته بهمایون پادشاه سپردند - چنانچه در قصه آلنقوا نوشته اند که بعضی در رویا ملهم شده اند - که رب الذوع انسانی (که آن را در ترکی کشخان گویند) در عالم معذوی متوجه او شده بے اختلاط (که مخصوص ترکیب عنصری ست) بتصرف قدسی آبستن گردانید - چنانچه همه اولاد بوزنجر قا آن را که نیروی نامدن فرشته نژاد میدانند *

و قوم از الهیه گویند - که عرش آشیانی را قدرت بر خلع و انسلاخ بود - روزی در یقظه بدون مثالی از سموات برگزیده روح او بواحد اکبر (که بامطلاح آن طایفه ذات الهی باشد) آمیخته شد - حق تعالی گفت که میان من و دیگران جبرئیل واسطه بود - و در میان من و تو دیگرے نمی گنجد - و مامور شد

که دفع اختلاف عالم نماید - او گفت بدون سیاست نمی تواند شد - و آن از من نمی آید - مگر بهر وقت و ولایمت هر قدر تواند شد رهنمون میشوم - پس خدا فرمود تو مظهر مهر منی - و دیگران مظاهر قهر - و امثال این کلیترة و هذیان بصیار ساخته اند و بیشترے جوگیه و سناسیه و بعضے اسلامیة (که بزئی آنها متلبس بودند) بدو گردیده جگت گرو می خوانند - و خوارقے (که از عرش آشیانی بیان نمایند) آنرا برهان گویند *

شیخ علامی در تاریخ خود آورده - که در ماه هشتم از ولادت روزے جیجی انکه شیر میداد - و از مخالفت ماهم انکه و جمعه دیگر آورده خاطر و اندر هذاک بود - در وقتے (که هیچ کس حاضر نبود) عرش آشیانی متکلم شده بتسلی خاطر محزون او پرداخت - و نوید شادمانیها بخشیده فرمود - زینهار این راز ما را آشکارا نکنی - جیجی انکه در شگفت عظیم مانده بهیچکس ظاهر نکرد - تا در ایام سلطنت روزے در دهایی بشکار حوالی قصبه پام تشریف فرمود - درانجا مارے بزرگ مهیب بر سر راه پیدا شد - پادشاه بے اندیشه دم مار را گرفته زبون ساخت - یوسف محمد خان کوکه از روی تعجب بوالده خود جیجی انکه آمده نقل کرد - و او آن راز سر پوشیده بر زبان آورده گفت - که هرگاه در مغربن معجزه مسیحی نموده باشد اگر در کبر سن اعجاز موسوی بکار برد چه بدیع

شیخ گوید با آنکه این دو قضیه از مردم ثقه شنیده بودم اما ازان عفت مآب نیز بیواسطه استماع نمودم *

و در دیهستان گفته که از میرزا شاه محمد مخاطب بغزنین خان پسر شاه بیگ خان خاندوران شنیدم که میگفت من از میرزا عزیز کوکه پرسیدم که چه میگویند در حرف زدن عرش آشیانی - جواب داد - که والده میگفت حق اسمت و نیز شیخ علامی نوشته که چگونه شعشعه بزرگی و بزرگ منشی از جبین مبین جنت آشیانی پیدا نباشد که حامل نور شاهنشاهی و خازن گنج معارف الهی بوده - و همین نور بود که در فتوحات بابری ظهور داشت - و همین نور بود که در اشراقات انوار جهانگیری صاحبقرانی جلوه گر شد - و همین نور بود که از صدف بحر عفت الذقوا در نقاب موالید لالی شاهوار نمودار گشت - و همین نور بود که بروشنائی آن آغر خان دوامت آرا شد - و همین نور بود که از آدم تا نوح باندازه استعدادات نور افزا بود - اسرار سواطع این نور و آثار عجائب این ظهور از دایره حصر و احصا بیرون است - هرکس را قوت شناخت کند این معنی نیست - و قدرت دریافت این دقائق فی - و ظاهر است که این نسبت اگر بطریق تعمیم باشد همه اخلاف را با اسلاف خود حاصل است - اما تخصیص و تشخیص واحد (که شیخ میخواهد) چیز دیگری ظاهر میکند - نعوذ بالله *

در دبستان آورده که در سنه (۱۰۰۰) هزارم آلهیان
 بعرض آشیانی گفتند - که هزار سال هجری تمام شده - الحال
 بحجت قاطع مثل شاه اسمعیل صفوی اعادی را از میان
 باید برداشت - پادشاه جواب داد - که من بمررت مبعوثم
 می باید این آئین بخواستۀ مردم روائی گیرد - نه بجبر
 و تکلیف و بیم تیغ بدین الهی در آیند - و میر شریف آملی
 از (سائل محمودخانی مستشهون آردن که در سنه (۹۹۰)
 نهصد و نود رافع دین حق شخصه باشد - و ازان شخص باکبر
 تعبیر نموده که نهصد و نود است - و حکیم فیروز این رباعی
 ناصر خسرو خواند *
 * رباعی *

* در نهصد و هشتاد و نه از حکم قضا *

* آیدن کواکب ز جوانب یکجا *

* در سال اسد ماه اسد روز اسد *

* از پرده برون خرامد آن شیر خدا *

و گفت چون ناصر را در واتعه دیدم گفتم که شیر خدا کیست
 گفت جلال الدین محمد اکبر - و خواجه مولانای شیرازی
 جفردان از مکه رساله از بعضی شرفا آرد - باین مضمون که
 بمقتضای احادیث صحیحه هفت هزار سال مدت ایام دنیا
 سپری شده - الحال وقت ظهور مهدی موعود است - و گفت

در واقعه دیدم - که پیغمبر خدا در خانه کعبه ایستاده
و جلال الدین نشسته - وجه پرسیدم - فرمود که اکنون نویمت
او سم است - و صاحب الزمان خداوند ناموس جلال^(۲) اکبر است
و هم صاحب دبستان مویدی گویند - که از احمد توتبای (که
نوکر عمده خان اعظم بود) شنیدم که میگفت - چون اقوال
اهل اهوا و بدع شایع شد و طرق باطله احداث یافت میرزا
کوکه بذابر تعصب دینی در سنه (۱۰۰۱) هزار و یک از گجرات
بکعبه شتافت - و در سنه (۱۰۰۲) هزار و دوم در لاهور
بآستانبوس رسیده بدین الهی در آمد - از انجهت که شبی
در کعبه در خواب دید - که جذاب رسالت فرمود که کعبه
پوس است - و اکبر مغز - و این خانه است - و او خداوند
و معهدا عزم معاودت نداشت - قضا را شبی در واقعه دید
که بار گفتند - که بعزت بیرون نمیروی - و شرفا بار سلوک بد
سر کردند - ناچار برگشت - و از انچه گریخته بود بدان گرائید
ازین است که صاحب بداونی گفته - که رفتن میرزا خوب بود
اما آمدنش نه آنچه آنچنان - لطیفه ازو نقل کرده اند - که پس
از ارتحال عرش آشیانی حرفهای سست گفتی - چون ازو
پرسیدند گفت در بزرگی از سخن نیست - اما ابو جهل اکبر *

بالجماه چون الهیان بجهت اعلان این مبالغه از حد گذرانیدند

عرش آشیانی بتعلیم چند کس مخصوص اکتفا فرمود - و آن
 اقرار بیکتای ایزد توانا بود - و تعظیم مقربان او (که مجردات
 و کواکب سیاره اند) و منع از اذیت جاندار هرگونه که باشد
 و بهیچ آئین بد نباید بود - و بهمه طوائف راه بے تعصبی
 باید سپرد - [و عمده تبلیغ آن بوده که اخلاص مردم بولی نعمت
 خود بدین مرتبه باشد - که ترک چهار چیز مال و جان
 و ناموس و دین آسان شمرند - و برخی احکام و مسائل این
 مذهب ذوالفقار^(۲) اردستانی موبد تخلص در دبستان خود
 (که حارمی اکثر اعتقادات فرق هندو و مجوس و مذاهب
 مروجہ اهل اسلام است) آورده - اگرچه الحال کسی باین
 طریق مشتهر نیست - و بذبران (که دران وقت هم بغیر
 از مقربان خاص و محرمان با اخلاص بدیگران تلقین نمیگرد
 خانخانان میرزا عبد الرحیم بوسائل ملتجی گشته بابرار
 و سماجت التماس نمود - که من هم آلهی بنده ام - پادشاه
 قبول کرده در شب عاشورا پیدالہ دوستگامی بار عذایت نمود
 و روزی بمیر صدر جهان مفتی فرمود - که در دامت این است
 که مسلمانی بدین آئین است - که جهاندار می کشند^(۳)
 چرا آلهی کیش نشوی - او پدا افتاد - و گفت که از سه روز
 همین خلش بخاطر داشتم - و بکسی نگفته بودم - که اگر مظهر

(۲) نسخه [۱] ذوالفقار آذر ساسانی (۳) نسخه [ج] میکند *

نیر اکبر کامل است خود خواهد گفت - لله الشکر میسر شد
 با دو پسر خود آئین الهی اختیار کرد (ازین جهت این فرقه
 درین زمانه نسبا منسبیا گشته - الحمد لله علی ذلک - و همه این
 مقدمات را شیخ علامی با دفعیه آن بآب و قاب در اکبرنامه
 در سلک تحریر کشیده - مجملے ازان نوشته میشود - طایفه
 آن یگانه بنده ایزدی را (که زاد بر زاد روشن دودمان است)
 قہمت آلود دعوی خدائی کردند - همانا غلط انداز اینها آن بود
 کہ چندے از پیش قدمان یکجہتی (کہ بر مشرب نصیر بودند
 یا ذوق حسین منصور) خدیو معنی را مظهر حق دانسته
 سخن سرا گشتند - و اورنگ نشین اقبال از مہند آرائی صلح کل
 بیصرفه گویان آشفته عقل و ہرزہ درایان پریشان مغز را چندان
 سرزنش فرمود - برخے را مظنہ آنکہ خسرو زمان را خواہش
 سفارت داد بے ہمال سراپای دل میگردد - و دستاریز تخیل
 اینها آنکہ شہنشاہ حکمت پڑوہ ہموارہ آئینہای شگرف
 در میان آرد - و در سخنان شک آمود پیشینیان ناخنہا زند
 چون ژاژ خائی این دو گروہ بمسامع شاہنشاهی در آمد بارہا^(۲)
 فرمود سبحان اللہ در تنگنای خاطر نادان چگونه در آید - کہ
 امکانے حدوث آمود در ماندہ طبائع نسبت الوہیت بخود دہد
 و گروہے از ہادیان آفاق (کہ بہزاران شگرف کاریہای اعجاز

(۲) نسخہ [ج] بسبع .

اظهار نبوت کرده اند - و روزگاران برآمد و دورها سپری شد
 که این معنی پرورش می یابد - و وی در افزونی داد (
 هنوز گرد انکار فرود نمی نشیند - مرا چنین سگالش چسان
 در موقوفه ضمیر راه یابد - و طایفه دیگر را خیال آنکه شهریار
 آفاق دین احمدی را ناستوده میداند - همگی دستاویز
 اینها آنکه خسرو دانا از فراخی مشرب و عموم مهر افزائی
 و بسطت ظلمت گروهها کرده آدمی را بدوستی برگزیند - خاصه
 دانش پژوهان هر کیش و ریاضت اندوزان هر دین و مذهب را
 و همواره در مطالب دینی و مقاصد حقیقی دلیل پژوهد - و چون
 گرفت و گیرهای فیلسوفان نصارا بر متفقان روزگار در محافل
 همایونی واقع شد سرباری توهم گشت - حالانکه احترام
 (که نسبت بخاندان نبوی ازین قدردان بظهور می آید) از
 پادشاهان باستانی کمتر گذارش نمایند - بسیاری از سادات
 بمذاهب والا سربلندی دارند - و رضا نمیدهد - که یکی ازین
 خاندان سر پر پای اقدس نهاد - یا ناصیه سای آستان اقبال
 آید - طبقة دیگر آن صافی اعتقاد را دامن آلود تشیع گردانند
 دست مایه بالغز این گروه آنکه پیوسته در محفل همایون ادله
 این در فریق چون دلائل دیگر طوائف بر لوحه بیان نگارش
 یافت - و شهنشاه آگاه دل از حقیقت اندوزی و نصفت طرازی
 بی میل طرف راجع برگزیده *

* بیانی که باشد بحجت قوی *

* ز نافرخی باشد از نشنوی *

و اعتبار یافتن ایرانیان (که بیشتر بدان روش زندگانی نمایند) افروزیخته بدگمانی شد . و از تقلید پرستی بزرگی یافتن تورانیان از چشم تعصب گزین آن قوم پوشیده ماند . گروه آن قافله سالار خدا شناسان را بکیش برهمن بیغاره زدند سرمایه سگالش ناسزا آنکه شهریار دیده در از فراخی حوصله بر همه دانش اندوز را در بساط قرب جا داد . و طوائف هنود را بجهت مصالح ملکی و فزونی حقیقت پایه افزود و برای شایستگی تمدن گرم خوئی فرموده عاطفت بظهور آورد . و دستاویز این همه جوشش یافه درایان سه چیز شد . نخستین از فزونی شناسائی بارگاه مقدس مجمع دانشوران مال و نحل آمد . و از آنجا (که هر آئین شایستگی چند با خود دارد) هر کدام نصیبه آفرین برگرفت . و از فرط انصاف گزینی نکوهیدگی هیچ طایفه پرده باف نیکوئی آن نتواند شد . درم هنگامه صلح کل در پیشگاه خلافت رونق پذیرفت . و گروه کرده مردم با گوناگون احوال کام روی صورت و معنی گشتند . سیوم کجگرائی فرمایگان روزگار . انتهی کلامه *

بر واقفان انداز سخن پیدا ست . که آنچه در صدر گذشته همه از کلام شیخ استشمام میشوند . غایت توجیه آنست

که بواعث آن وسعت مشرب و صلح کل بوده - که رطب و یابس
گروهها گروه مردم را بمدارا میگذرانید - سبحان الله اهتمام
بشان امور دنیا که ناپایدار است دران مرتبه باشد که احدی
اقدام بتخالف رای نتواند نمود - در امر دینی که مهم تر ازان
است مدهنده و اغماض غیر از سهل انگاری و سبکداشت محمله
دیگر ندارد *

(۲)

* سید حامد بخاری *

پور سید میران بن سید مبارک است - سید مبارک از اعیان
امرای گجرات بود - گویند از موطن خون ارچه با یک
اسب برآمده بگجرات رسید - روزی در راه فیله هست
بار دو چار شد - سید ناچار تیرے بر پیشانی او حواله کرد
که جز سوار نشانی از نمی نمود - ازان روز مردم آنجا
به تیر او تسم می خوردند - پستر رفته رفته بر تبه عمدگی فایز
گردید - و چون اعتماد خان گجراتی از راه خود کامی نهدو نام^(۳)
طفله را (که از اراذل زادهای آن دیار بود) بفرزندمی سلطان
محمود شهرت داده نام مظفر شاهي بر او بست و امرا
هریک ناحیتے را متصرف گردید سید مبارک محالات بسیاری
از پتن و درلقه و دندرقه به قبول یافت - ازانجمله درلقه

(۴)

(۲) نسخه [ج] سید احمد بخاری (۳) نسخه [۱] نهدو نام (۴) نسخه

[ج] هر یک ناحیه را *

و دندرقه بعد فروش بهید میران و پیش ازو بهید هامد
در اقطاع مقرر شد *

چون عرش آشیانی سال هفدهم جلوس بعزم تسخیر گجرات
متوجه آن سمت شده به پتن رسید سید مذکور با جمعیت
خود آمده ادراک آستانبوسی نمود - و بنوازش کامیاب گردید
و پس ازان (که حکومت گجرات بنام خان اعظم میرزا عزیز^(۲)
کوکه قرار یافت) سید مرقوم بکومک او نامزد شده رخصت
پذیرفت - و در جنگ خان اعظم با میرزایان بحراست احمدآباد
مانده بود - سال هیزدهم جلوس حکومت درلقه و دندرقه
تعلق بار گرفت - پستر بکومک قطب الدین محمد خان
بجانب کهنابیت شتافت - سال بیست و دوم جلوس
بعطای ایالت ملتان مشمول عواطف بیکران گردید - و در آخر
همین سال بهمراهی میرزا یوسف خان رضوی بصوب بلوچستان
(که اعیان آن الوس از وحشت فطری و برگشتگی بخت
سر از اطاعت پیچیده لوازم نیکو خدمتی بتقدیم نمپرسانیدند)
تعیین شد - و سال بیست و پنجم (که میرزا محمد حکیم
از کابل آمده لاهور را محاصره نمود) سید مذکور نیز بدستور
دیگر جاگیر داران آن ضلع از محصوران لاهور بود - پس از
وصول موکب سلطانی بدانجا چون شاهزاده سلطان مراد

بتعاقب میرزا محمد حکیم دستوری یافت سرداری جرانغار شاهزاده بنام مشارالیه تقرر پذیرفت - و بعد وصول سوکب سلطانی بکابل چون مطمح نظر پادشاهی آن بود که چندے درینجا توقف گزیند فیلان رکاب را بسمت جلال آباد روانه فرموده سید مزبور را با چند کس دیگر بدرقه ساخت - و پس از معاودت از کابل چون ساخت سهند مخیم ^(۲) سرادق اقبال شد مشارالیه برخصت جاگیر کامیاب گشت - و در سال سیم بهمراهی کنور مانسنگه بصرب کابل تعیین گردید - چون پیشاور (که در اقطاع او بود) رسید سپاه او بجانب هندوستان باز گردید - و خود با چندے در حصار بگرام بنفلمت مگینرانید و کار را بموسی نام نا بخردے باز گذاشت - و بے آنکه اندازه شناسائی او برگیرد سررشته داد و ستد بدست او داد - و او از آزمندی بر احشام مہمند و غریہ خیل (که ده ہزار خانہ دار در پیشاور بھر بوند) تنگ گرفت - و بر مال و ناموس دست کشود - الوس مذکور از نافع میدگی و بد گوہری جلالہ تاریکی را بحری برداشتند - و نزدیک بگرام غبار فتنہ برخاست - موسی الیہ از کمی مردم بران بود کہ تا آمدن سپاہ کابل و اتک و رسیدن برادران حصاری شود - اما از سخن سرائی کوٹہ اندیشان برین اندیشہ نیارست بود - یکے را فرستاده دریافت احوال

غذیم نمود - او از بیخردی یا بد خواهی اندک و پراکنده
 ظاهر ساخت - بے آنکه ژرف نگاہی بکار برد با صد و پنجاه
 کس بیرون آمده آتش پیکار بر افروخت - و با آنکه در آغاز
 نبرد تیرے بار رسید دست از آویزش برنداشت - دران چپقلش
 اسپ او بگوسه در شد - و کارش مطابق سنه (۹۹۳) نهصد
 و نود و سه هجری بانجام رسید - چهل کس از خویشان
 او را براد مردی روزگار بسر آمد - منصب دو هزاره داشت
 پستر افغانان قلعه را گرد گرفتند - سید کمال پسر خرد او
 با چندے پای همت افشردہ نگاہبانی شایسته نمود *

نامبرده در عهد عرش آشیانی هفتصدی منصب داشت
 پس از جلوس جنت مکانی بهزاری فوازش اندوخت - و از
 تغیر شیخ عبدالوهاب بخاری بحکومت دهلی نامزد گردید
 پستر همراه شیخ فرید بخاری بتعاقب خسرو (که رایت
 بغی افراخته پنجاب رویه (فته بود) مامور شد - و در جنگ
 خسرو سرداری جرانغار بار تعلق داشت - چون کار بر سادات
 بارهه (که هرارل شیخ مذکور بودند) تذک شد مشار الیه
 بآئین درست بکمک رسیده چپقلشهای مردانه بظهور رسانید
 و مورد مواحم خسروانه شد - سید یعقوب پسر سید کمال بمنصب
 هزار و پانصدی هزار سوار رسیده سال دوم سلطنت اعلیٰ حضرت
 به نیستی سرا شتافت *

* سید عبدالله خان *

پسر میر خواننده - از مغرسن بخدمت عرش آشیانی
 تربیت یافته بمنصب هفتصدی رسید - سال نهم جاوس
 همراه امرا بتعاقب عبدالله خان اوزبک (که از مالوه بجانب
 گجرات وادی فرار پیموده بود) تعیین گردید - سال هفدهم
 (که اراده تسخیر گجرات شد - و خان کلان برسم منقلا
 رخصت یافت) مشارالیه را در همراهیانش برنوشتند - و سال
 هیزدهم همراه مظفر خان (که باایالت مالوه مقرر شده)
 دستوری پذیرفت - و سال نوزدهم (که پادشاه خود بجانب
 شرقی دیار توجه نمود) نامبرده از ملتزمان رکاب بود
 پستر چون خانخانان بتسخیر بنگاله نامزد شد مشارالیه
 نیز همراه او مرخص گشت - روز جنگ با داد پسر سایمان
 کرانی در مثل هرادی با خان عالم بود - ازانجا بتقریب
 مبارکه سلطانی رسید - سال بیست و یکم او را بر اسپ بام
 بدیار شرقی فرستادند - که نوید توجه پادشاه بامرای آنجا
 رساند - اواسط سال مذکور با مؤذنه فتح در یازده روز راه دراز
 پیموده جبهه سای عقبه خلافت گشته مورد عاطفت شد - چندان
 زر سفید و سرخ در دامن او ریختند که نتوانست برداشت *
 گویند وقت رخصت خان مزبور برزبان پادشاه رفته بود که
 خبر فتح توخواهی آردن - و سال بیست و پنجم (که خان اعظم

کوکہ برای دفع شورش بنگالہ تعیین شد (خان مذکور بہمراہدیش بصوبہ مذکور کسبیل گردید - و در جنگ شہباز خان با معصوم خان فرسخودی در فوج جرانغار بود - چون درین صوبہ شایستہ گردن بظہور نرسید اواخر سال سی و یکم او را نزد قاسم خان (کہ باایالت کشمیر نامور بود) فرستادند - در جنگ کشمیریان روزی (کہ نویت خان مذکور بود) اول استخلاص کوهچہ از مخالفان بعمل آمد - اما در بازگشت بے ہنگام چون بنشیب پای نہاد ناسپاسان از ہر طرف بہ تیر و سنگ در گرفتہ قریب سہ صد کس را روزگار بآخر رسید - خان مذکور در همان صوبہ بہ بیماری تب سال سی و چہارم مطابق سنہ (۹۹۷) نہصد و نود و ہفت ہجری رخت سفر بعدم آباد بست *

(۲)
* سمانچی خان *

قرغوچی - از امرای ہمایونی سمت - در عہد عرش آشیانی بمذنب ہزار و پانصدی رسیدہ - اواخر سال پنجم اکبری ہمراہ ادہم خان کوکہ جہت تسخیر مالوہ تعیین گردیدہ و مصدر تردد شدہ سال نہم باتفاق محمد قاسم خان نیشاپوری بتعاقب عبد اللہ خان اوزبک و سال سیزدہم ہمراہ اشرف خان میرمنشی بر سر قلعہ زنتہپور و از اثنای راہ بہ تنبیہ میرزا محمد حسین و غیرہ اولاد و نبائر محمد سلطان میرزا (کہ

مره بعد ادلی از گجرات معاودت کرده در صوبه مالوه غبار
شورش برانگیخته بودند (دستوری پذیرفت - پستر در صوبه
اردهه جاگیر یافته اگرچه در معامله داغ با امرای بغی سرشمت
همداستان گردیده اما آخر از فریب آنها رهائی جستہ بفوج
پادشاهی ملحق گشت - سال سی و نهم حسب الطلب بحضور
آمده دولت ملازمت دریافت - و پس از سال چند رخت
زندگی بر بست - پسرانش بعد فوت او سررشته روزگار بدست
آورده بکار پادشاهی می پرداختند *

* سید راجو بارهه *

از امرای عرش آشیانی ست - بمغصب هزاری رسیده
مال بیست و یکم همراه کنور مانسنگه بتادیب رانا دستوری
یافت - و سال بیست و نهم (که همراه جگناتهه بمالاش رانا
دستوری پذیرفت) چون سر کرده او را با جمعی در منزل گدھے
گذاشته به بنگاه رانا شتافت و رانا از گریوه دیگر سر بر آورده
شورش افزای ملک متعلقه پادشاهی شد سید مذکور بآهنگ
پیکار او برآمده موجب رهائی زبردستان گردید - در سال
سیم باتفاق جگناتهه بربنگاه رانا درید - و رانا بدر رفت
پس ازان تعینات شاهزاده سلطان مراد (که بایالت صوبه
مالوه مامور بود) گردید - و چون شاهزاده سال سی و ششم
تنبیه راجه مدھکر پیش نهاد همت ساخته بتعلقه او درآمد

و بحکم پادشاه بمالوه برگردین اوزا با جوقه درانجا گذاشت
 پستو تعیینات دکن گردیده سال چهارم هکام محاصره قلعه
 احمد نگر چون بوخه از مخالفان نزد اردوی پادشاهی آمده
 بچاروا گزند رسانیدند نامبرده پاس نمک از دست نداده
 مقابل گردید - و با چنده از برادران مطابق سنه (۱۰۰۳)
 هزار و سه هجری بمردانگی فرو شد - جاگیر بفرزندانش
 باز گذاشتند *

* سعید خان چغتای *

نیایان از دین دردمان تیموریه خدمات شایسته و پوستارهای
 شگرف بتقدیم رسانیده همواره با نام و نشان بوده اند
 جدش ابراهیم بیگ چابوق از امرای جنت آشیانی است
 که در یورش بنگاله عمده و سرآمد ملازمان بود - پسرش
 یوسف بیگ دران هکام (که از ارده به بنگاله میشتافت)
 در نواحی جونپور جلال خان مشهور بمسایم شاه ایلغار کرده
 بر سرش ریخت - او مردانه شریک واپسین در کشیدن - پسر
 دیگرش یعقوب بیگ پدر سعید خان نیز درانوقت از ناموران
 بوده - خان مذکور بیارری طالع سعید و دستیاری شجاع
 و بهادری در عهد عرش آشیانی ترقی عظیم کرده در دربار
 و اعتبار و سرداری و نام آوری از آبی خود در گذرانید

مدتی در حکومت ملتان بسر برد - چون با بزرگی نژاد از حقیقت اندرزی و مزاج شناسی زمانه و حیای ذاتی نصیبه وافر داشت در سال بیست و دوم باتالیقی شاهزاده سلطان دانیال سرفرازی یافت - و چون رعایای پنجاب از شاه قلی خان محرم صوبه دار آنجا زبان نالش دراز ساختند او بایالت آنجا مامور گردید - پس ازان (که حکومت لاهور ضمیمه سپه سالاری مملکت پنجاب براجه بهگونیت داس کچهواهه مقرر گشت)
 سرکار سنبل در قبول سعید خان قرار گرفت - سال بیست و هشتم ^(۲) طایب حضور شده بمنصب سه هزاری امتیاز یافت - و از تغیر میرزا کوکه بجایگیری حاجی پور و آن حدود رخصت گرفت و در سال سی و دوم (که وزیر خان در بنگاله در گذشت) سعید خان از بهار بحکومت و سربراهی آندیار رو آورد - و مدتها بضبط و ربط آن مملکت گذرانیده بمنصب والای پنجهرزاری شان کامی اندوخت - و چون دارائی آندیار براجه مانسنگه نامزد گردید سعید خان در سال چهارم از بنگاله بحضور رسیده صد فیل با گزین کالا پیشکش گذرانید - در سال چهل و یکم سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار باز بصاحب صوبگی بهار دستوری یافت - و چون در سنه (۱۰۱۱) یکهزار و یازده میرزا غازی در نتهه بعد مردن پدر خود میرزا جانی بیگ خیال خود هری

پیش گرفت عرش آشیانی ملتان و بهکر را بجایگزین سعید خان تذخواه فرموده او را بر سر میرزا تعیین کرد - چون سعید خان ببهکر در آمد میرزا اندیشه تباہ را از سر بدر نموده پرهنمونی خسرو خان (که وکیل و آقسقال آن دولت بود) آمده خان را دید - و با سعد الله خان پسرش (که خالی از کمال نبود) صحبت میرزا کوک شده بهمراهی سعید خان شرف آستانبوس پادشاهی دریافت *

گویند در عهد جنم مکانی ایالت پنجاب بسعید خان نامزد گردید - چون اشتهار داشت (که خواجه سرایان ستم پیشه او انواع جور و تعدی برعایا و زیردستان می رسانند) جهانگیر پادشاه فرمود - که درین باب از سعید خان مچلکه بگیرند او نوشته داد که اگر ازینها ظلمی بکسی برسد سر من در تلف باشد - و در همان ایام در گذشت - در باغ سرهند مدفون گردید گویند اختیار مهمات خود بچتر بهوج نام سپرده خود بکارها نمیرسید - شیفته خواجه سرایان بود - یک هزار و دویست خواجه سرای خوش چهره مقطع جمع کرده - و سه کس را ازان میان برگزیده تابین باشی قرار داده - هر یک چهار صد خواجه سرا را بزینت و زینت آراسته در شب چوکی خون حاضر نگاه میداشت - و سوای اینها مردم عمده نوکر بودند و چهار چوکی مقرر کرده بود - که در هر چوکی چهار صد

قاب طعام پیش سپاه می آوردند - گویند بعد از بیست سال از بنگ و بهار (که سرزمین سست (طوبت ناک) بملتان آمد - متصدیان اتفاق کرده ده آثار طلا غیر مسکوک و مضروب (که در خزانه بسیار بود) بر آورده عرض کردند که در زمین سیلابی بنگاله طلا وزنی بهم رسانیده بود - درین ملک (که آفتاب بکمال حرارت و حدت است) ده آثار کم شده سعید خان فرمود - که سهل تغاری کرد - مارا نظر بر یک من بود *

(۲)
این مقام بالغز حرف گیران دقیقه سنج است - سعید خان در زمان اکبری تربیت یافته بتدریج پایه بلند برآمد و بکار دانی و دانشوری علم اشتهار برافراشت - و زمان عرش ایشیانی را (که بانی مبنای جهانبانی است) با عهد دیگر سلاطین تیاس مع الفارق است - آن سلطنت معیار تمام عیاران و روز بازار کاملان هرفن و پیشه بود - محال که ناسره زراندود دران امتحانگاه بغلط رواج گرفته - پس نسبت او بنادانی و بیوقوفی مستبعد ارباب آگاهی است ناگزیر مایه من محمول براغماض و چشم پوشی دارند - که باقتضای وقت مناسب دانسته - یا بذابر مسامحه و مهابله (که از کثرت ثروت و مکنت در بیشتر امرجه بهم میرسد خصوص

بامتداد زمان دولت و آسایش (واقع شده - که در دولت‌مندیها سهل انگاری و بی پروائی (که مبنای او بلند همتی باشد نه بیخردی) خالی از لطف نیست - و الا درین مرتبه هم اگر محرز طبیعت بوده زلال تعیش را غبار آلود وقت و کنج و کارش نمایند دیگر امید فراغت و آسودگی بکدام روزهاست *

غریب تر آنکه در مقابل این حکایت هم از سعید خان شهرت تمام دارد - که خواجه هلال نام خواجه سرافیه (که در ابتدا غلام قاسم خان تمکین^(۲) بود - و پس ازان در ملازمان جنت مکانی انسلاک یافته) در اوائل سلطنت میرتیزک گشته در اهتمام تشدد تمام بکار می برد - و قصبه زنگنه شش گروهی آگوه (که در جاگیرش بود) باساس قلعه چینه و سرای پخته آباد نموده بهلال آباد موسوم ساخت - اتفاقا در اکبر آباد جانب مدار دروازه عمارت عالی مطبوع مرتب نموده اکثر امرای عظام را بضیافت دوریاکوبی برخواند - سعید خان هم حاضر شده مکان را پسندید و تعریف بسیار کرد - خواجه هلال از روی تواضع گفت پیشکش است - سعید خان بر خاسته سه تسلیم بجا آورد - و مردم و اسباب خود را طلبید - هلال (که بمصاحبت پادشاهی سر بفلک داشت) ایستادگی نمود - نوکران سعید خان بجزیر و قهر بر آوردند - پادشاه آنرا شنیده بسعید خان گفت - که

این وضع زیبنده و شایان عمدگی شما نیست - عرض کرد که حضرت سلامت مثل من آقسقال این سلطنت حضور جمعی از نوئینان بزرگ مرتبه بیک غلامی سه تسلیم کزد - و آنها مفت و رایگان بروند - بسر من وابسته است - اگر حضرت حکم می فرمایند کشته میشوم - و آخر بدین کافر ماجرائی آن حویلی غصب کرد *

گویند در سرکار سعید خان دو خواجه سرا معتبر و عمده بود - یکی اختیار خان - که بوکالت حضور اختصاص داشت در پتنه و بهار پل و سرا ساخته - دوم اعتبار خان - که فوجدار جاگیرش میشد - بسیار مردانه بود - دوازده روز ربیع الاول طعام نذر جناب ختمی (صلی الله علیه و علی آله و سلم) ترقیب میداد - هر روز قریب هزار کس حاضر میشدند - پیش هر یک نه نان شیرمال و نه قاب و نیم پرگاله سفید برای بهتن آن می آوردند - و پنج آثار شیرینی در پارچه سفید و بالای آن غلاف مخملی پوشانیده می گذاشتند - و درین ایام خانه را بتکلف تمام آراسته عطر و بخور زیاده بکار میبرد - و حفاظ خوش الحان شب و روز میخواند - آنچه رخت پوشیدنی او بود تیمنا یا انداز این مردم می کرد - شگفت آنکه تا زیست همین قسم بعمل می آورد *

(۲)

* سید قاسم و سید هاشم *

پسران سید محمود خان بارهه - اولین سال هفدهم اکبری
 همراه خان عالم بتعاقب محمد حسین میرزا (که از خان اعظم
 کوکه شکست یافته جانب دکن شتافته بود) ناسز گردید
 و در همین سال بیست و یکم با اتفاق رای رایسنگه جهت تنبیه
 سلطان دیوهرة حاکم سروهی (که پا از دایره فرمان برداری
 بیرون نهاده بود) تعیین شده در تسخیر سروهی بتقدیم کردن
 پسندیده تارک ناموری برافراشت - و سال بیست و دوم
 هردو برادر همراه شهباز خان باستیصال رانا دستوری یافتند
 و سال بیست و پنجم چون فتنه انگیزی چندر سین پسر
 مالدیو بعرض (سید سید قاسم و سید هاشم) که از اقطاع داران
 صوبه اجمیر بودند) با جمعی دیگر بسزا دادن آن هنگامه پیرا
 ماسور گشتند - و در کمتر فرصتی آویزش نموده آبله پای
 بادیه ناکامی ساختند - و سال بیست و هشتم همراه میرزا خان
 خانخانان به تنبیه مظفر گجراتی (که سرشورش برداشته بود)
 نامزد شدند - پس ازان (که میرزا خان بنواح احمد آباد
 پیوست) روز جنگ هردو برادر در مثل هراولی جا داشتند
 پیکار معب در گرفت - سید هاشم مردانه جان را فثار آبرو
 ساخت - بمنصب هزاری سرفرازی داشت - و سید قاسم بکلمونه

(۲) نسخه [ج] هاشم بارهه •

زخم چهره رادمردی برآراست - لهذا میرزا خان ادرا با جمعی دیگر بحراست بلده گذاشت - و پستر باتفاق سادات باره به تهانه داری پتن تعیین شد - و پس ازان (که میرزا خان قلیچ خان را بحراست احمدآباد گذاشته خود احراز ملازمت پادشاهی نمود) سر فوجی صوبه مذکور تعلق بمشارالیه داشت مگر به تذبیه مظفر و جام زمیذدار کچه خرد و کهنکار زمیذدار کچه بزرگ لشکر برده رایت نصرت برافراشت و چون ایالت گجرات از تغیر خانخانان بخان اعظم کوکه تفویض یافت در جنگی (که میرزا کوکه را با سلطان مظفر در سال سی و هفتم ردان) مشارالیه در مثل هراوای جا داشت - پستر همراه شاهزاده سلطان مراد بمهم دکن شتافته در جنگ دکذیان بسرداری جرانغار و تقدیم گوناگون کردن ناصیه شجاعت برافروخت - در سال چهل و چهارم مطابق سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت هجری بمرض املا سفر آخرت گزید - بمنصب هزار و پانصدی مرقی گردیده - پسران و نبائر هر در وقت خویش ترقی نموده اند - احوال بعضی بسلک تحریر انتظام یافته *

* سید خان سید علی اصغر *

پسر سید محمود خان باره است - از وقت شاهزادگی بدامن الطاف جنت مکانی دست توسل زده از حاضر باشان

محفل همایون بود - پس ازان (که نوبت سلطنت وی شده
و سال اول جلوس خسرو فرار نموده هنگامه آرا گردید) شیخ
فرید مرتضی خان بتعاقب او تعیین شد - و قریب بلاهور
جنگ رو داد - او در هرادلی خان مزبور بوده در زد و خورد
تردد کلی بکار برده چپقلش مردانه بظهور آورد - هفده زخم
بر بدنش رسیده بود - بنابراین بمنصب دو هزار سوار
چهارم عزت برافروخت - و سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب
دو هزار و پانصدی هزار و سه صد و پنجاه سوار طبل
شادمانی نواخته بفوجداری حصار کام دل برگرفت - سال پنجم
بعزایت علم زایت امارت برافروخت - سال هشتم بهمراهی
سلطان خرم بمهم رانا امر سنگه^(۲) تعیین گردید - سال دهم بعطای
نقاره کوس بلند رتبهگی زد - پس ازان بتعیناتی پادشاهزاده
پرویز سربلندی اندوخته بملک دکن دستوری یافت - سال
یازدهم مطابق سنه (۱۰۲۵) هزار و بیست و پنجم هجری درانجا
بعزت هیضه بساط زندگی در نوردید *

* سردار خان خواجه یادگار *

برادر عبدالله خان فیروز جنگ است - در عهد جنت مکانی
بمنصب در خور سرفرازی یافته سال پنجم بعطای علم لوای
کامرانی برافراشت - سال هشتم بتقریب فوجداری جونه گده

مضاف گجرات باضافه پانصدی سه صد سوار سرفرازی یافت
 چون خدمت مزبور بعهد کامل خان میروزا خرم پسر خان
 اعظم کوکه تفویض یافت پادشاه از راه بنده پوری اضافه
 مزبور بدام او بحال داشت - و در همین سال برکاب سلطان خرم
 بیساق رانا امر سنگه تعیین شده سال دهم حسب الالتماس
 عبدالله خان بمرحمت نقاره بلند آوازه گشت - و چون دران
 سال عبدالله خان بذایر تشدد نمودن با عابد خان بخشعی گجرات
 و فریادی شدن او از احمدآباد طلب حضور شده بون حکم رفت
 که او را بنیابت خود در گجرات بگذارد - سال چهاردهم برکاب
 پادشاهزاده سلطان خرم بهم دکن تعیین گردید - سال پانزدهم
 پس از معارفت از انجا چون برادرش کالپی در نیول قرار
 یافته بون او نیز همراه برادر رخصت جاگیر یافت - و بوقت
 موعود بملک ^(۲) آخرت شتافت *

* سپید دلیر خان بارهه *

از امرای عهد جنت مکانی ست - بفرجدارگی بروده
 مضاف صوبه گجرات اختصاص داشت - چون در سال هیزدهم
 میان پدر و پسر ولیعهد غبار دو روئی برخاست و شاهجهان
 عبدالله خان را بصوبه داری گجرات تعیین فرمود و خواجه سرای او
 رفته داخل بلده احمدآباد شد سیف خان عرف صفی خان

(که بخدمت جزوی بلده مزبور می پرداخت) جرأت نموده
 بلده مزبور را از دست خواجه سرای مسطور برآورده خان
 مزبور را بمسلسله جنبانی حق نمک طرف خود کشید - پس از
 انتقال پادشاه در ایامی (که اعلیٰ حضرت از جنیر کوچ کرده
 عبور نبرده نمود) او پیش از همه تعیناتیان آن صوبه آمده
 بملازمت پیوست - و قرین رکاب پادشاه بمستقرالخلافة آمده سال
 اول جلوس از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد
 سوار و عطای خلعت و خنجر مرصع و علم و نقاره و فیل
 چهره امتیاز افروخت - و رخصت تعلقه یافت - سال سیوم
 در ایامی (که دکن مورد رایات خسروی بود) از گجرات
 بیارگه سلطنت رسیده باضافه پانصد سوار خوشدل گردیده
 بانفاق خواجه ابوالحسن تربتی بتسخیر ولایت سنگمذیر دستوری
 پذیرفت - و سال چهارم از انجا بتعیناتی اعظم خان (که در
 نواح پرینده بود) نامزد گشت - و پستتر رخصت تعلقه قدیم
 یافته سال ششم مطابق سنه (۱۰۴۲) هزار و چهل و دو
 هجری داعی حق را لبیک اجابت گفت - سید حسن
 پسرش بعقبه خلافت آمده دولت بار اندوخته بمنصب در خور
 مشمول عاطفت شد - تا سال سیم بمنصب هزار و پانصدی
 هزار و پانصد سوار رسیده - و پسر دیگرش سید خلیل
 منصب پانصدی دو صد سوار داشت - فیل سفید (که

سال دوم اعلیٰ حضرت داخل فیل خانۀ پادشاهی شده (خروستاندۀ خان مزبور بود - خواجه نظام سوداگر (که تاجر معتبر بود - و بغزونی دستگاہ موصوف) فیلے خرد پانزده شانزده ساله برای او آورده بود - که از لاغری و خردسالی رنگ مشخص نداشت - چون بتجارت جانبد رفت فیل مزبور را در جاگیر خان مزبور (که با از جهت اتحاد در میان بود) گذاشت - پس از دوازده سال (که بعد جوانی رسید) رنگش سفید مایل بسرخي برآمد - برای پادشاه ارسال داشت - از آنجا که پسند آمد بگچپتی موسوم گردید - رباعی طالب کلیم در باب آنست *

* رباعي *

(۲)

* بر فیل سفیدش که نه بیداد گزند *

* شد شیفته هر کس که نگاه افکند *

* چون شاه جهان برز بر آید گوئی *

* خورشید شد از سپیده صبح بلند *

(۳)

بعد فوتش پسر او سید حسن بعثتۀ خلافت آمده دولت

بار اندوخته بمنصب درخور مشمول عاطفت شد - و سال

بیست و هشتم بفرجداري و قبولداری سرکار کودره مضاف

احمد آبان سر بلندی یافته تا سال سیم بمنصب هزار و پانصدی

هزار و پانصد سوار رسید - و پس از اختتام سال سی و یکم

همراه سلطان مراد بخش (که بر طبق ایمای خلد مکان
از احمد آباد (وانه گردیده بود) عازم شده چون سلطان مزبور
مقید گشت او بخطاب خانی سربلند شده رخصت صوبه
گجرات یافت - پسر دیگرش سید خلیل منصب پانصدی
دو صد سوار داشت *

* سید هزبر خان *

از سادات بارهه است - سال هشتم جلوس جنت مکانی
همراه شاهزاده سلطان خرم بمهم رانا امر سنگه تعیین یافت
و سال سیزدهم بمنصب هزاری چهار صد سوار رسید - و سال
هیزدهم در رکاب سلطان پرویز بتعاقب شاهجهان دستوری
پذیرفت - ساله (که آن پادشاه برحمت حق پیوست)
در رکاب و در جنگ شهریار همراه یمین الدوله بود - تا آخر
آن عهد بمنصب سه هزاری دو هزار سوار سربلند گردید
سال اول جلوس فردوس آشیانی ملازمت در یافته ببحالی
منصب سابق کامیابی اندوخته همراه سهابت خان بصوب
کابل (که نذر محمد خان والی بلخ در انجا مصدر فساد
شده بود) نامزد شد - سال سیوم هنگامی (که دکن معسکر
پادشاهی بود) همراه یمین الدوله بجانب بالاگهات پای جلالت
پیش گذاشت - سال یازدهم باتفاق خان دوران نصرت جنگ
بطرف کابل (که شاهزاده سلطان شجاع بظاہر احتمال آمدن

شاه صفی دارای ایران برای استخلاص قلعه قندهار در آنجا متوقف بود (رخت عزیمت بهست - و در همان ایام مطابق سده ۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت هجری راه نیستی سرا پیمود پور او سید زبردست تا سال سیم بمنصب هشت صدی چهار صد سوار کامیاب گردید *

* سیف خان میرزا صفی *

پسر امانت خان است - بظاہر قرابت قدیمه ملکه بانو صبیله کلان آصف خان یمین الدوله بدو منسوب گردیده بدیوانی صوبه گجرات اختصاص گرفت - چون آن صوبه در تیول شاهزاده ولیعهد شاهجهان مقرر بود از طرف ایشان راجه بکرماجیت بحکومت آنجا قیام داشت - در هنگامی (که مزاج جذت مکانی از شاهزاده منحرف شد و شاهزاده باقتضای مصلحت وقت با فوج شایسته عازم آگره و دهلی گردید) راجه بر طبق حکم شاهي کزهر داس برادر خود را در احمد آباد گذاشته خود برکاب شاهي پیوست - و در حوالی دهلی جان نثار گشت - چون عبدالله خان دران جنگ هراولی فوج پادشاهی را ویران ساخته بشاهزاده پیوسته بود در حین (که معارفت بماندو قرار یافت) در اثنای راه بوسیله افضل خان و شاه قلی خان صوبه داری گجرات در خواست نمود - درجه پذیرائی نیافت - چه راجه آن ولایت را نسق شایسته داده در کار

(۲)

ولی نعمت جان سپرد - پاداش نیکو خدمتی او نه این اسمت
 که از برادرش (که بضبط و ربط آن ولایت می پردازد) تغیر
 کرده شود - خصوص درین وقت آشوب گویا آن صوبه را
 از انتظام انداختن اسمت - اما چون ابرام درین معنی از حد
 گذرانید بیاس خاطرش ملتتمس او پیروایه قبول یافت - عبدالله
 خان وفا دار نام خواجه سرانی را بامعدودے بحراسمت احمدآباد
 تعیین کرد - میرزا صفی دولت خواهی پادشاهی را مصمم
 ساخته در نگهداشتن سپاه همت گماشت - و از شهر برآمده
 بمحمود آباد شتافت - و بظاهر چنان وانمود که بخدومت
 شاهزاده میرزم - و در باطن با زاهر خان و سید دلیر خان
 و دیگر بندهای درگاه (که در محال جاگیر خود اقامت داشتند)
 ترتیبی مقدمات نمک خوارگی نموده درانتهاز فرصت نشست
 محمد صالح فوجدار پیلان مکذون ضمیرش دریافته بتوهم
 آنکه مبادا دست یغما بخزانة شاهی دراز سازد با قریب
 ده لک روپیه روانة خدمت شاهزاده گردید - و کهنر داس
 نیز پرده مرصع را (که بدو لک روپید تیار شده بود) همراه
 کرده راهی گشت - اما تختی (که بدو لک روپیه مرتب
 شده بود) بجهت گرانی نتوانست برداشت - میرزا صفی

(۲) نسخه [۱] ندانست (۳) در [بعضی نسخه] بتلاد - و در [بعضی]

بتلاد (۴) نسخه [ج] کهنر داس (۵) در [اکثر نسخه] پرده *

عومه را خالی یافته بجمع (که زبان داده بود) خبر فرستاده
 خون گرم و گیرا بعصار احمد آباد در آمد - خواجه سرا
 از ظهور این سانحه (که در مخیله او نمی گذشت) سراسیمه
 بخانه شیخ حیدر نبیره شاه وجیه الدین پناه برد - و باظهار
 صاحب خانه دست و گردنش بسته حاضر آردند - میرزا صفی
 از بند و بست شهر و پرداخته بفراهم آردن جمعیت گرانید
 و تخت مرصع را (که بسالها صورت نه بزدن) درهم شکسته
 طلا را بمردم تقسیم نموده جواهر خود متصرف گشت *

چون این خبر بماندو رسید عبدالله خان از شاهزاده
 رخصت گرفته بر جناح استعجال روانه شد - و از فرط غرور
 میرزا صفی را بنظر اعتبار نیاورده برسیدن کمک و لوازم حزم
 و هوشیاری نپرداخت - میرزا صفی بانفاق ناهر خان و دلیر
 خان و دیگر کمکیان صوبه گجرات از موضع ^(۲) بتوه پیشتر گذشته
 عومه کارزار آراست - چون جائی که عبدالله خان استاده بود
 زقوم زار انبوه و کوچهای تنگ داشت و فیله (که پیش فوج او
 بود) از آواز بان برگشته انتظام فوج او برهم خورد از
 نیرنگی تقدیر عبدالله خان راه هزیمت سپرد - و میرزا صفی
 (که چنین روزی بخواب ندیده بود) از پیشگاه خلافت
 در جلدوی این نیکو پرستاری از منصب هفت صدی سه صد

سوار بمنصب سه هزاری در هزار سوار و خطاب سیف خانجی و مرحمت علم و نقاره و صاحب موبگی گجرات فرق عزت باسماں سود - و در قطع زمین (که فتح یافته بود) باغی طرح انداخته بخدمت باری موسوم نمود - گویند چون از تغیر او خانجهان لودی با احمدآباد رسید خان مذکور بضيافت طلبیده در فرش و طعام تکلف بسیار بکار برد - از خون تا لنگری همه از طلا و نقاره بود - خانجهان میگفت که بعد از آصفجاهی باین خوش روزگاری دیگر نیست - و چون خانجهان بجای مهابت خان بهمراهی شاهزاده پرریز تعیین شد سیف خان مجددا بصوبه داری گجرات علم استقلال افراشت - درین هنگام واقعه ناگزیر جنم مکانی رو داد - سیف خان بوهم کردار خویش هراس بخود راه داده خیالات باطل بر لوح خاطر می نگاشت درین ضمن اعلیٰ حضرت از جنیر بظاهر خان (که خطاب شیرخانجی داشت) بر نوشت که احمدآباد را متصرف گشته سیف خان را نظر بند نماید - چون ملکه بانو زوجه او همشیره کلان حقیقی ممتاز محل میشد لهذا بمراعات خاطر بیگم خدمت پرست خان مامور گشت که بر احمدآباد شنافته نگذارد که آسیب جانی بهسیف خان رسد - و با احتیاط بحضور بیارند - در وقت (که اعلیٰ حضرت از دریای نریده گذشته عازم احمدآباد بود) خدمت پرست خان سیف خان را (که بیماری معیب داشت)

بخصوص آوردن - باستشفاع بیگم صفح زلات او نموده از رنجوری
 بیم و هراس نجات بخشید - و پس از جلوس بالتماس
 بیگم بمنصب چهار هزاره ذات و سوار برنواخته از تغیر
 خان عالم بصاحب صوبگی بهار مباحی فرمود - عمارات
 عالیه در پتقه ساخته او ست - و در سال پنجم بحکومت
 آله آباد نامور شده سال هشتم بنظم گجرات نامزد گردید
 و از آنجا تغیر شده حراست اکبرآباد بدو مفوض شد - و چون
 در سال دوازدهم اسلام خان صوبه دار بنگاله برای وزارت طلب
 حضور گشت و نظم آن ولایت بوکلای شاهزاده محمد شجاع
 مقرر گردید بنام سیف خان فرمان صادر شد - که بر سبیل
 استعجال بآن صوبه شتافته تا رسیدن شاهزاده (که در کابل
 اقامت داشت) بحفاظت آن دیار پردازد - و بعد وصول
 در خدمت شاهزاده (که در عنقوان شباب است) از پرداخت
 آنصوبه وسیع سر حساب باشد - سال سیزدهم آخر سنه (۱۰۴۹)
 یک هزار و چهل و نه در بنگاله باجل موعود در گذشت
 فردوس آشیانی بمنزل ماکه بانو زوجة خان متوفی (که
 حسب الامر در رکاب پادشاهی می بود) تشریف برده دلدهیها
 فرمود - و هر سه پسرش محمد یحیی و محمد شافی
 و ابوالقاسم را خلع مائمی داده از عزا بر آورد - و سال

چهاردهم ملکه بانو نیز بنقاب ممان در پوشید - اعلیٰ حضرت بتعزیه در بخانه یمین الدوله تشریف فرمودند - برادرش سلطان نظر است - که دیوان خاقانی و انوری و مثنوی و حدیقه سرزبان داشت - ابتدا بخشی و وقائع نویس آگره بود - پس ازان در گجرات از برادر زنجیده بخانجهان لودی (که صوبه دار شده بود) پیوست - و باو محبت برار کرده جاگیر جید در دکن یافت - در عهد اعلیٰ حضرت بمنصب هزاری رسیده *

• مرفراز خان چغتای •

نبیره مصاحب بیگ همایونی است - که احوالش نوک ریز خامه سوانح نگار شد - عرش آشیانی ادرا بنام جدش میخواند چغتای مکانی در اوائل جلوس نظر بر قدم نیاگانش مشمول عوطف فرموده بمنصب درخور و خطاب سرفراز خان برنواخته فوجدار پتن مضاف صوبه گجرات نمود - سال دوازدهم بمنصب دو هزاری سوار و اواخر عهد آن پادشاه بهایه سه هزاری دو هزار سوار مرتقی گشت - پس از اوردنک نشیندی فردوس آشیانی سال دوم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاری سه هزار سوار فایز شد - و سال چهارم دولت ملازمت در یافته برخصت تعلقه کامیابی اندوخت - و سال دوازدهم مطابق سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری دیده

از گلزار هستی بر بخت - از پسرانش سردار خان است
دلدرست نام - تا سال بیستم جلوس عالی حضرت بمنصبها
هزاره هفتصد سوار رسیده - از کهکبان صوبه گجرات بود
سال بیست و هشتم حسب الالتماس سلطان مراد بخش
از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
و خدمت تهانداری بیجاپور از توابع سرکار پتن گجرات
نامه عزت بر افروخت - چون در ایام اشتداد بیماری
عالی حضرت شاهزاده مذکور بدر شتابی زده کرد و فر سلطنت
بظهور آورد و بستر حسب الطاب خاد مکان روانه گشت
او نیز همراه آمد - پس از مقید شدن او ملازمت عالمگیری
دریافته بخطاب سردار خان و تقرر فوجداری پتن فرق اعتبار
بر افراخت - و پس ازان (که دارا شکوه بعد جنگ اجمیر
عزیمت گجرات نمود) او سررشته خدمت گذاری از دست
نداده با جمع اتفاق نموده سید احمد برادر سید جلال
بخاری را (که دارا شکوه حاکم گجرات ساخته بود) دستگیر
نموده مقید گردانید - و باستحکام شهر و قلعه پرداخته سرگرم
مدافعت گردید - و در جلدوی آن از اصل و اضافه بمنصبها
دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار از انجمله پانصد
سوار دو اسپه سه اسپه امتیاز اندوخت - سال چهارم
حسب الطاب بحضور رسیده بفوجداری و جاگیرداری بهرایج

تعیین گشت - و سال دهم (که بفوجداری جواناگدهه سرفرازی داشت - و فوجداری اسلام آباد نیز ضمیمه شد) از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سه سوار از انجمله دو هزار و پانصد سوار در اسپه سه اسپه مباحات اندوخت - و پسر دیگرش دلداری است - که تا آخر عهد فردوس آشیانی منصب هشتصدی شش صد سوار داشت - در اوائل عهد خلد مکان بخطابه خانی سرفراز شده *

• سید شجاعت خان باره •

سید جعفر نام - پسر سید جهانگیر ولد سید محمود خان باره است - که در ایام دولت عرش آشیانی سرآمد سادات باره بود - و در امرای عمده انتظام داشت - او ملازم شاهزاده ولیعهد شاهجهان گشته از فرط جلالت و پردای بمزید قرب و اعتبار امتیاز یافت - اما در جنگ ناله تونس واقعاً حوالی بنارس (که شاهزاده از سلطان پرویز و مهابت خان شکست فاحش خورده معارفت به بنگاله نمود) چون مشیت الهی بران رفته بود (که شاهزاده چندی بقدم حرمان دیگر بادیه ناکامی پیماید) سبب همتهای ادمردان گردیده اکثری دست بکار نبردند - سید جعفر (که سردار فوج الشمس بود) نیز بے جنگ راه هزیمت سپرد - و چون شاهزاده از ناسک دکن عزیمت تته نمود و شهرت گرفت (که شاهزاده

بتحریر شاه عباس صفوی اراده رفتن عراق دارن (برخی ترک رفاقت نمودند - ازان جمله سید نیز رخصت وطن درخواست نمود - و از دولت ملازمت و سعادت مرافقت تقاعد ورزید - پس از وصول بزاز و بوم خود حسب الطلب جنم مکانی بحضور شتافته بمنصب هزاری اختصاص گرفت اتفاقاً اعلیٰ حضرت را نهضت ایران دیار اتفاق نه افتاد و گرانی خاطر از جانب سید ماند - بعد از سریر آرائی اصلاً التفات پادشاهی بحالش مبذول نشد - او بوطن شتافته گوشه عزت گزید - در سال پنجم اعلیٰ حضرت نظر بر سوابق خدمات او از مجرم نوازی تقصیرش ناکرده انگاشته بمنصب چهار هزاری دو هزار سوار و بخطاب شجاعت خانی مورد نوازش فرمود - در سال ششم بهمراهی شاهزاده محمد شجاع بتسخیر قلعه پریزنده مامور گشت - چون آن مهم بامتداد کشید و از فطوایهای مهابت خان سپه سالار امرای عظام مثل خان دوران بهادر و سید خانجهان تن ده کار نگشته نمیخواستند آن مهم متمشی شود بقرب وصول برشکال حلول مصائب و متاعب یقینی شد - و فتح قلعه بعیدالعهد می نمود - همه عمدها رای شاهزاده را بمعادرت آوردند - و فرار یافت که درین امر مطارحه شود - اما از ترشروئی و بدگوئی مهابمت خان هیچکس جرأت باقدام نداشت - شجاعمت خان پیشدستی نموده حضور

شاهزاده بسپه سالار گفت - که اگر هرزه خواهی گفت
 کشته میشوی - راست اینکه امسال این مهم بانصرام نمی‌رسد
 و از گذرانیدن برسات درین نواح عساکر پادشاهی پی سپر قحط
 و غلا میگردن - ما این را نوشته میدهیم - و اگر شما تا میعاد
 انجام کار نوشته دهید ما تا اکل میته هم رفانت می‌کنیم
 هرچند مهابت خان خواست وجوه اقامت را رجحان دهد
 شاهزاده نقره کوچ فرمود - بے اختیار مهابت خان بشاهزاده
 گفت - که این فتح بدام حضرت بود - بگفته این سادات شب
 جمعه مفت از دست دادند - اما آنچه از مطارح پادشاه نامه
 و ملخص آن ظاهر میشود اینکه سپه سالار در مهم پرینده با آنکه
 سادات غله بمرتبۀ نموده بود که اصلا در مدت اقامت لشکر
 عسرت در نذمود مگر گاه و هیمه تابیسست کردهی نمازد - و موسم
 برشکال بر سر رسید - خود مجوز توقف نشده سلسله جنبدان
 کوچ گشت *

و چون پادشاهزاده مامور بود که از مرابدید خانخانان تجاوز
 نذماید لهذا بعد شش ماه آخر شوال سال هفتم شاهزاده
 با سپه سالار بپرهان پور رسید - اعلیٰ حضرت از همین جهت
 (که بے تسخیر قلعه شاهزاده را گردانید - و از ناسازی او
 با (فقا مهم پیش رفت نشد) مهابت خان را مخاطب و معاتب
 فرمود - و در سال دهم شجاعت خان بصوبه داری آله آباد

رخصت یافت - چون آن صوبه زور طلب و مفسده انگیز است
 بر منصب او دو هزار سوار دیگر افزوده دو هزار و پانصد سوار
 و اسب سه اسب گردید - تا ضبط آن ناحیه کمابذی صورت
 گیرد - و در سال شانزدهم پرگنه ایروج و بهاندیر و غیره محال
 از تغیر عبدالله خان فیروز جنگ (که بصاحب صوبگی آله آباد
 تعیین گشته بود) در قبول او قرار یافت - خان مشارالیه برای
 بند و بسم آن آله و تنبیه و مالش بندیده جمعیت زیاده
 نگاهداشته در همان ایام در پرگنه ایروج از افراط مدام و ادمان آن
 بیمار گشته در سنه (۱۰۵۲) هزار و پنجاه و دو پیمانۀ حیانتش
 لبریز گشت - گویند شجاعت خان مرد زبان دان عالی مشرب
 بود - همایه بعلم هم داشت - در نشسته و برخاست و سواری
 تقلید شاهزادها می کرد - و در جود و کرم یکتای وقت بود
 و با آنکه اعلیٰ حضرت مراعات خاطر و اعزاز او بسیار
 می فرمود سید استغنا و تبختر را از دست نمیداد - وقت
 تقریب سخن بیباکانه در می آمد - لهذا صاحبقران ثانی
 برغم او پیوسته سید خانجهان را مشمول عنایت داشته
 و این معنی برو گران گذشته همواره شکایت آلود بود
 در روز اعلیٰ حضرت از او پرسیدند - که شما و سید خانجهان
 در نسب یکجا منتهی می شوید - عرض کرد که چنانچه

دهوري کهال آگره بدریای جون ملحق میشود - پسرش سید مظفر است - که تا سال سیم شاهجهانی بمنصب هزار و پانصدی هشت صد سوار و خطاب همت خان سر بلند گردید - و پسر درمش سید نجابت پدایه هزاری پانصد سوار رسید *

* سپه‌دار خان محمد صالح *

برادر زاده و متبناى خواجه بیگ میرزا صفوي است - که در عهد جنت مکاني بقلعه دارى احمدنگر مي پرداخت و بمنصب پنج هزارى رسیده در سال سیزدهم بدار آخرت شتافت - نام برده سال پنجم جلوس آن پادشاه بمنصب در خور و خطاب خنجر خان چهره عزت بر افروخت - و بعد فوت خواجه بیگ میرزا پدایه دو هزارى و تفویض قلعه دارى احمدنگر نامور گردید - سال پانزدهم چون مردم دکن مراعات عهد و پیمان از دست داده سر بشورش برداشتند و قلعه مزبور را محاصره نمودند از لازمه خبردارى بکار برده چنانچه باید بتحصین پرداخت - و چون برسیدن فوج پادشاهی همراه سلطان خرم بدکن قوی دل شد بر آمده اهل محاصره را برداشت - و دو صد کس را از آنها قتل ساخت - سال نوزدهم چون فوج پادشاهی بکمک ملا محمد لاری سردار عادلخانیه (که با ملک عنبر حبشی نزاع داشت) تعیین شد و پس از جنگ سردار مزبور کشته گردید و شکست بر فوج طرف او افتاد

و بعضی سرداران پادشاهی گرفتار مخالف شدند و چست و چالاک باحمدنگر رفته باستحکام آن کوشید - و چون پس از فوت جنم مکانی خانجهان لودی ناظم دکن به بیراه روی پا گذاشته با نظام الملک دکنی ساخت و بتنهانه داران بالاگهات (که ملک مفتوحه پادشاهی بود) برای او گذاشت بکسان نظام الملک نوشتها فرستاد خان مزبور دست رد بر نوشته او نهاده قلعه را نگذاشت - تا آخر آن عهد بمنصب پنجهرزاري پنجهرزار سوار و خطاب سپهدار خانی کامیاب گشت - پس از سویر آرائی فردوس آشیانی چون رایات منصور رونق افزای مالک دکن شد و سه فوج بسوکردگی سه عمده جهت تاخت تعلقه نظام الملک و مااش خانجهان لودی (که غبار فساد برانگیخته پناه بار بسته بود) رخصت پذیرفت او بهمراهی شایسته خان دستوری یافت - و در جنگی (که اعظم خان بر هر خانجهان لودی تاخت آورد) مصدر توددات گردید سال چهارم قاعه تلتموم^(۲) را (که بر قلعه کوه واقع بود - درین ایام خراب است) و قلعه ستونده را محاصره نموده مسخر ساخت و درین سال بقاعه داری احمدنگر از تغیر جان نثار خان و عطای خلعت و اسپ بازین مطلا مفتخر گشت - سال هفتم بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب پنجهرزاري ذات و سوار

از انجمله سه هزار سوار در اسپه سه اسپه کام دل برگرفته
 بصوبه داری احمدآباد از تغیر باقرخان نجم ثانی ناصیه بخت را
 نورآگین گردانید - سال هشتم از انجا معزل شده بخبرداری
 ایلیچپور مرخص شد - سال نهم در ایامی (که پادشاه متوجه سیر
 قلعه دولت آباد بود) آمده با سید خانجهان بارهه بتخریب
 ملک عادلشاهیه تعیین یافت - و درین یساق هم نیکو خدمتیا
 بتقدیم (سانید) - و سال دهم در محاصره قلعه دیوگده صاحب
 مورچال بود - چون نقتی (که از مورچال او سرکرده بودند)
 بیاروت انداشته آتش دادند و برج و دیوار قدری پرید او
 پد امر دعی شہامت درون رفته مقهوران را ته تیغ آردن - پستور
 بحر اسمت قلعه جذیر مضاف صوبه دکن مامور گردیده سال
 هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار هجری
 جهان گذران را پدرود نمود - و در مقبره خواجه بیگ میرزا
 مضاف احمدنگر دفن یافت - خدا ترس بود - و بمتانت
 عقل و درستی رای موصوف - و بدلیبری و شجاعت متصف
 مردم ایران را بسیار دوست میداشت - نوکران خوب خوب
 فراهم آورده بود - ارلان نداشت - خویش و اقارب او اکثر
 منصب دار بودند *

* سعید خان بہادر ظفر جنگ *

چغتاسمت - پسر احمد بیگ خان کابلی - به نسبت جدش

امیر غیاث الدین قرخان (که از امرای صاحبقران امیر تیمور بود) و دیگر نیاگانش (که درین سلسله علیه بامارت رسیده اند) خانه زاد ده کرسی سمت - از زمان جنت مکانی داخل تعیناتیان کابل بود - در فرط شجاعت و دلادری و حسن تدبیر و به اندیشی یکتائی داشت - بیادری طالع و شگرفی اقبال در زمان فرمان روائی فردوس آشیانی بدون (سیدن حضور باضافهای متوالیه بمنصب عمده و صوبه داری دارالماک کابل اختصاص گرفت - و چون سلاطین و ارباب دول ملهم می باشند او را از آغاز جلوس تا سال دوم بے تقدیم خدمت غایبانه بتکرار اضافها از منصب در هزاری بمنصب سه هزاری در هزار سوار هر بلند گردانیدند - در سال سیوم شهر ذی الحجه آخر سنه (۱۰۳۹) هزار و سی و نهم (که کمال الدین درهله از فتور دانش بنوشته خانجهان لودی دست فساد برکشاد - و اکثر قبائل افغانه را از کنار آب اتک تا نواحی کابل با خود متفق ساخته نضمت گرد شورش در حوالی پشاور بر انگیخت) سعید خان در تهانه کوهات آگاهی یافته همان روز خود را پشاور رسانید - و چون فوج آنقدر نبود (که بحراسمت شهر گذاشته خود به نبرد پردازد) ناچار درون حصار خام (که بمرور ایام شکست و ریخت راه یافته) مورچالها قسمت نموده باستحکام هر ضاع پرداخت - آن جهارت پیشگان (که چون مور و ملخ

بر جوشیده بودند) اطراف شهر را فرود گرفته هر سو (که
 به جلالت کوشی هجوم می آوردند) نگاهبانان آن ضلع مورچالها
 با تفنگچیان استوار ساخته از حصار بومی آمدند - و بآب تیغ
 شعله حیات ستاره سوختگان فرو نشانده بغیر روزی بر می گردیدند *
 روزی آنها باتفاق بجای سپهر تختها پیشرو گرفته رو بحصار
 نهادند - سعید خان با دلیران رزم جو نظر بر کثرت و انبوهی
 آن ادبار پژوهان نیفکنده جلو ریز تاخمت - و نایره توتال
 مشتعل ساخته بسیاری از مقاهیر را آتش افروز جهنم گردانید
 فتنه گرایان پای ثبات از دست داده خاک فرار بر فرق (روزگار
 خود بیخیزند - پس ازان بتعاقب پرداخته تا پنج شش کروه
 هر کوا یافت از تیغ بیدریغ از هم گذرانید - و در جایزه این کارنامه
 بمنصب چهار هزاری سر برافراخت - و در سال چهارم چون
 قطان صوبه کابل (که حنفی مذهب اند) از سلوک لشکر خان
 صوبه دار آنجا بسبب مخالفت عقیده راضی نبودند سعید
 خان در برکندن بیخ فساد افغانه طرفه مجرای نمایان بنمود
 آورده از نهانه داری هر دو بغش بصاحب صوبگی آن ولایت
 و اضافه سواران بلند مرتبه گردید - و چون بعد از جلوس دولت
 ملازمک در نیافته بود در سال هفتم به تقبیل آستان خلافت
 جبهه سعادت بر افروخته رخصت معارفت یافت - و بلطائف

قدابیر عبد القادر پسر احد دان را (که مایهٔ فساد الوس افغانهٔ
راه کابل بود) از اعمال نکوهیده نادم ساخته سرگرم بندگی
پادشاهی نمود - و در سال هشتم همراهش گرفته دولت زمین بوس
دریافت - از پیشگاه سلطنت مشمول عاطفت گشته بمنصب
پنج‌هزاری چهار هزار سوار تازک افتخار برافراخت - و با
عبدالقادر مذکور (که بمنصب هزاری سرافراز شد) دستوری
کابل یافت *

و در سال یازدهم الوسات نغر کریمدان کور درشانی را
(که در حدود لوهانی می‌گذرانید) طلب داشته سر بشورش
برداشتند - و پرگنات بنگش را بتصرف آوردند - سعید خان
فوج جرار باستیصال آنها تعیین نمود - بسیاری از کوه نشینان
مغلوب رعب گشته باولیاى دولت پیوستند - کریمدان هرچند
بشعاب دشوار گذار در خزید بهادران دست از دنبالش برنداشته
چون بلای فگهانی رسیده آتش کارزار بر افروختند - جمعی
(که بآنها پناه برده بود) بهستوه آمده ناگزیر از راه اهل و عیال
دستگیر ساخته حواله نمودند - بیاسا رسید - و عالم از فتنهٔ او
وارست - و در همین سال سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل
و هفت هجری علی مردان خان حاکم تذهار از اطاعت
شاه ایران سر برتافته روی امید باستان اعلیٰ حضرت آورد

سعید خان بروفق فرمان پادشاهی روانه آنصوب گشت - چون
 بظاهر قلعه قندهار پیوست آگهی یافت که سیاوش ^(۲) قلع آقاسی
 با قریب هفت هزار سوار قزلباش یک گروهی قندهار رسیده
 مقابله طلب است - سعید خان ^(۳) میرزا شیخ پسر کلان خود را
 با علی مردان خان بحفاظت حصار گذاشته خود با هشت هزار
 سوار عرصه نبرد آراست - و بتعصب یکدیگر جنگ سخت
 برگرفت - و داد دلیری و دلوری از طرفین دادند - آخر کار
 قزلزل در بنای ثبات قزلباش راه یافته طریق فرار سرکردند
 و تا بنگاه خون عنان بکران هزینهت را دو تا نساختند - در
 جلدوی این فتح نمایان سعید خان بمنصب شش هزاری
 شش هزار سوار و خطاب بهادر ظفر جنگ سرمایه اعتبار
 اندوخت - و میرزا شیخ بخطاب خانه زاد خان سرافراز گردید
 چون ولایت قندهار بقلیج خان تعلق گرفته بود سعید خان
 تا رسیدن خان مذکور به بزدوبست ^(۴) آن ممالک پرداخت - و سال
 دوازدهم بحضور رسیده بشمول نوازش بیکران محسود افران
 گشت - و درین سال ساحت کابل مطرح الویه پادشاهی گردید
 از انجا (که از بے پروائی جنیت مکانی خلایع باصور ملکی
 راه یافته کارها از نسق افتاده بود) برخه از اریماقات هزارجات

(۲) نسخه [ا ب] ساوش - و نسخه [ج] میادوش (۳) نسخه [ب]

محمد شیخ (۴) نسخه [ب] ممالک .

ثغور کابل سر از اطاعت ناظم پیچیده بیلنگتوش اوزبک (که بتاخت و تاراج دران نواهی نقش خود را درسمت نشانده بود) ایلی می نمودند - سعید خان بتنبیه و تادیب آن کوتاه اندیشان مامور شد - خان مذکور بمجرد وصول بدان سر زمین توکنازی آغاز کرده تمام آن الکا را پی سپر عساکر ساخت و هرکه از آنها بزینهار درآمد مامون و مصون گردید - و در سال چهاردهم نظم کابل بعالی مردان خان تفویض یافت - و او از تغیر خان مذکور بصوبه داری پنجاب و خانه زان خان پسرش بفرجدارمی دامن کوه کانگره سر برافراخت - و بهمراهی شاهزاده محمد مراد بخش بمالش جکتا زمیندار مؤمعین شد اگرچه در تردد و محذت خود را معاف نداشت اما در انفتاح قلعه مؤچنانچه از دیگران چستی و چالاکی بعمل آمد از بقدره درنگ واقع شد - پس از انجام این یساق بصوبه داری ملتان رخصت یافت - و در سال شانزدهم مجددا بصوبه داری لاهور معزز گردید - و در سال هفدهم بحکومت قندهار دستوری یافته نظم صوبه پنجاب پسرش خانه زان خان مفوض گردید - و در سال بیستم لطف الله پسر دوم را به نیابت خون در قندهار گذاشته شرف اندوز ملازمت گشت - و باز بایالت ملتان تعیین گردید - و در همین سال بمنصب والای

هفت هزاری ذات پایه اعتلا بر افراخت - و با پسران بهمراهی شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر متوجه بلخ گشت - و در جنگ هفت روزه بلخ که مشهور است انتظام میسر به بعد^(۲) او مقرر بود - در نواحی آنچه بخشی خود را با جمع فرستاد - که این طرف جوی آب^(۳) (که سر راه مخالفان است) ثبات قدم ورزیده نگذارند که احدی ازان بگذرد - معدودی از اوزبکان آن طرف آب نمایان گشته بشوخی پا پیش گذاشتند جوانان رزم طلب سر رشته تدبیر از دست هشته بے باکانه از آب گذشتند - و بتدرکنازی درآمدند - قدری راه سر شده بود که فوج گران اوزبک از کمینگاه برآمده هاله وار گرد گرفتند ناموس پرستان مردانه جان در باختند - خانه زان خان و لطف الله خان بحکم پدر چست و چالاک خود را رسانیده تیغهای خون آشام بقصد انتقام بر سر راه اعدا علم ساختند - درین اثنا فوج کلانے دیگر از مخازیل (که از مقابلے بهادر خان رهله عنان گردانیده بود) در چار شده بجنگ در پیوست سعید خان بادصف ضعف بیماری چون شیر زبان بر قلب آن آتش سوزان زد - در عین گرمی کارزار (که جنگ از هر دو سو ترازو شد) پای اسپ سعید خان بگوه در شد و از روی زمین بزمین آمد - و پیاده سرگرم زد و خورد گردید

(۲) نسخه [ب] مقرر گشته بود (۳) نسخه [ج] بوده است *

و سپاه طرفین باهم درآمیخته دود از نهاد یکدیگر برانگیختند
 خانه زان خان و لطف الله خان داد پردای و دلاری داده
 گلهای زخم از شاخسار شمشیر بر سر زده بروضه رضوان
 شتافتند - و خان شاهمک نشان منشور مردی و مردانگی را
 بطغرای جراحتهای نمایان رسانیده هنوز داعیه سرفشانی
 و سرستانی داشت که پادشاهزاده صولت افزای عرصه نبرد گشته
 آن گروه انبوه را از هم پاشان و پریشان ساخته سعید خان را
 از چنگ اجل رهائی بخشید - و بحکم معالی روانه حضور شده
 در سال بیست و یکم باستلام عتبه خلافت شرف اندوز گردید
 اعلی حضرت بمراحم پادشاهانه و عواطف ملکانه تسلیه نموده
 بتغویض صاحب صوبگی بهار سرافراز فرمود - و یک لک روپیه
 (که از سرکار والا بر ذمه هر دو پسرش مطالبه بود) معاف شد
 و در سال بیست و چهارم از بهار بحضور رسیده بایالت صوبه
 کابل دستوری یافت - و در سال بیست و پنجم دوم ماه صفر
 سنه (۱۰۶۲) هزار و شصت و دوم هجری ازین جهان گذران
 درگذشت - چون بتدریجات گزیده و خدمات نمایان و حسن
 بندگی و فدویت پیایه والای امارت (که منتهای مراتب
 نوئیان بلند مقدار این سلطنت است) مرتقی گشته بود
 پادشاه قدر شناس تاسف فرموده آمرزش او از جناب ایزدی

سعید خان سردار سپاهی وضع درست نقش بود - و اطوار مضبوط داشت - تا زیمت در دولت و اعتبارش خال نه افتاد و صاحب عشیره و قبیله بود - گویند بیست و دو پسر داشت دو پسر کلانش (که رشیدترین و بهترین پسرانش بودند) در جنگ بلخ بکار آمدند - چنانچه گذشت - و پس از ارتحال او عبدالله پسرش از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و فتح الله بمنصب هزار و نصرت الله و دیگران نیز فراخور حال باضافه منصب سرافرازی یافتند *

* سردار خان شاهجهانی *

در ایام شاهزادگی در سالک ملازمان شاهی انتظام داشت هنگامی (که زمانه میان پادشاه و پادشاهزاده طرح ناسازی انداخت) او از وفا سرشتی و حقیقت ورزی اعتصام بحبل متین ملازمت شاهزاده استوار داشته بهیچ وجه جدائی نگزید و چون شاهزاده از بنگاله برتو معادرت بنواح برهانپور افکند راجه گویال سنگه کور را (که در اوان غیبت شاهی مساعی جمیله در نگهداشت قلعه نامور آسیر بتقدیم (سانیده بود) نزن خود طامپ داشته سردار خان را بحفاظت آن حصن حصین رخصت فرمود - و پس از سریر آرائی بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و نوازش علم و نقاره و انعام سی هزار روپیه چهره بخت برافروخت - و چون استیصال ججهار سنگه بنذیله

و تسخير ملكش به عبي دولت قاهره اتفاق افتاد و در مبادی سال نهم در اثنای عزیمت دکن ظاهر اوند چه (که حاكم نشین آن دیار است) مضرب خيام ظفر ارتسام اعلى حضرت گردید سردار خان بخراسم قلعه دهامونی (که ساخته پدر ججهار سنگه است) دستوری یافت - و آن پرگنه بجاگوش تذخواه یافته بندر بسمت آن نواح بار متعلق گردید - و در سال چهاردهم بضبط هر دو بنگش متعین گشت - و در سال هفدهم بنظم صوبه مالوه سر بر افراخته از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاری سه هزار سوار سرعت بر افراخت - و پستر بتیولداری چوراگده مامور شد - چون بضبط آن اُلکا چنانچه بایست نتوانست پرداخت زود بعزل رسید - و در سال بیست و ششم بصوبه داری گتته مرخص گردید - و در اثنای راه مطابق سنه (۱۰۶۳) یک هزار و شصت و سیوم هجری بساط حیات در نورزید *

• سزاوار خان •

پسر لشکر خان ابوالحسن است - که احوالش درین نامه اندراج یافته - نامبرده سال اول جلوس فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار کام دل اندوخت و چون پدرش بنظم کابل مامور شده بود همراه او دستوری یافته با فوج بطریق منقلا پیشتر شنافت - و پس از فرو نشستن فتنه نذر محمد خان والی بلخ از صوبه

مذکور بفرزونی پانصدی صد سوار و سال سیوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاری هفتصد سوار چهره عزت برافروخت - پس ازان در دکن بحضور آمده سال چهارم بکومک اعظم خان (که درخواست نموده بود) تعیین گردید - و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار سوار سر بلندی یافت و سال پنجم با پدر خود (که صوبه دار دهلی شده بود) مرخص گشت - سال ششم باضافه هزار سوار و عطای علم و نقاره و فوجدارئی لکھی جنگل از تغیر جاننثار خان بلذی آوازه گردید سال هشتم از تعلقه مزبور معزول شده سال نهم هنگامی (که دکن مورد رایات سلطانی بود) با خاندوران بتخریب تعلقه عادل خان شتافت - و در محاصره و تسخیر قلعه اوسا مساعی جمیله بکار برده در جلدوی آن سال دهم باضافه پانصد سوار تحصیل کامرانی نمود - سال سیزدهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزاری در هزار و پانصد سوار در همگنان تفوق جست - سال پانزدهم در رکاب سلطان ادرنگ زیب بهادر از دکن بحضور رفته بدولت ملازمت پیوست - و همراه سلطان داراشکوه (که بعزیمت نبرد والی ایران برفتن جانب قندهار مامور شده بود) گام جلالت بدانصوب بر نهاد - سال هفدهم بتفویض قلعه دارئی جنیر از انتقال سپهدار خان امتیاز پذیرفت - و غالباً فوجدار سلطان پور و نذر بار هم شده

که سال بیست و دوم از تغییر گردیده - و چون مدتها بیمار ماند منصبش بر طرف شد - سال بیست و نهم بعد حصول صحت به پیشگاه سلطنت آمده به ثلاثیم بساط خلافت پرداخت - و بعطای منصب سه هزار و دویست سوار و تقرر فوجداریه سرکار ترهت و تیولداریه اکثره از محالات آن از تغییر عبدالرسول ولد عبدالله خان بهادر سر (شته افتخار بدست آورد - پس از وصول بدانجا مطابق سنه (۱۰۶۵) هزار و شصت و پنجم هجری رخت سفر بدار بقا برد - شفقت الله پور او تا آخر عهد فردوس آشتیانی بمنصب پانصدی صد و پنجاه سوار رسید - و سال بیست و هشتم بقلعه داریه تربنگ مضاف (۲) دکن سرفراز گردید - و سال سی و یکم بتفویض داروغگی بنگش سر بلندی اندوخت - پس ازان (که امور جهانبانی بخداد مکان تعلق گرفت) نامبرده سال اول از اصل و اضافه بمنصب هزاره دو صد و پنجاه سوار و خطاب پدر چهره مباحات برافروخت و سال شانزدهم چون شجاعت خان رعد انداز خان جهت سرزنش افغانه نواح کتل خیبر بدان جانب رخصت یافت او بنیابت نویخانه مامور گردید - و سال هفدهم بهمراهی سلطان محمد اکبر (که برفتن کابل از راه کوهات تعیین گشته بود) دامن همت بر کمر زد - و سال بیست و یکم بفوجداریه قنوج سرافرازی یافته

بدان سو شتافت - پستر چندے معائب شده سال بیست و هشتم بمعافی تقصیر و تفویض میرتوزکی دوم اعزاز پذیرفت سال بیست و نهم رخت بدار البقا کشید - رحمت الله پسر او بخلمت مامی مشرف گردید *

* علامی سعدالله خان *

(۲)

از شیخ زادهای قصبه جهنوت مضاف صوبه لاهور است و اصلش از بنی تمیم قریش - صاحب ذهن رسا و فکر صایب بود در کثرت معلومات و بسطت مقدمات نظیر نداشت - در اداتل حال بتحصیل علوم عقلیه و نقلیه پرداخته بحفظ قرآن مجید و حسن تقریر و لطف تحریر متحصلی شد - چون احوالش بعرض فردوس آشیانی رسید از انجا (که پادشاه قابل دوست و جویای آدم بکار بود) سال چهاردهم بموسوی خان صدر فرمود - که برای ملازمت بیارد - پس از باریابی امتعداد کاردانی و کارگذاری از نامیده حالش دریافته در زمره بندگان انسلاک بخشید و بعطای خلعت و اسپ و تفویض تعلقه عرض مکرر (که جز بمعتمدان نهزد) سر باند ساخت - سال پانزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزاره دویست سوار و خطاب سعدالله خان و داروغگی دولتخانه خاص (که دولت خواهان صادق العقیدت بدان سزاداند) اختصاص گرفت *

(۲) در [بعضی نسخه] جهنوت (۳) نسخه [ج] صادق الاعتقاد *

باید دانست که دولتخانه خاص عبارت از مکانی است
 که مابین مشکوی پادشاهی و دیوان خاص و عام تعمیر یابد^(۲)
 و از بازعام برخاسته دران مکان برای انفصال برخی مقدمات
 (که جز مقربان بران اطلاع نیابند) جلوس میشود - و این منزل
 چون باحمام متصل واقع^(۳) شود از عهد عرش آشیانی بغسلخانه
 شهرت یافته - اعلی حضرت بدولتخانه خاص موسوم گردانید
 سال شانزدهم باضافه پانصدی صد سوار و مرحمت فیل مفتخر
 گشت - و سال هفدهم از داروغگی دولتخانه خاص معزول شده
 از اصل و اضافه بمنصب در هزاری پانصد سوار و عطای
 خلعت خانسامانی (که پس ازان پایه وزارت است) سرعزت
 برافراخت - و سال هیزدهم در جشن صحت بیگم صاحب^(۴) (که
 بنا بر رسیدن آفت شعله شمع ببدن چندت تکلیف کشید)
 بعدایت خلعت و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی
 ششصد سوار و عطای علم و پستر باضافه پانصدی و پس ازان
 بافرزونی پانصدی دریست سوار رایت امتیاز برافراشت - و بعد
 چندت چون اسلام خان از انتقال خاندوران بحکومت صوبجات
 دکن نامزد گردید او بعدایت خلعت و تقرر خدمت دیوانی
 خالصه و تسوید مضامین مباشر و تبایغ آن بدبیران و ترقیم

(۲) در [بعضی نسخه] تعمیر یافته (۳) در [بعضی نسخه] واقع شده (۴)

معرفت خود در تحت رساله شاهزاده دارا شکوه (که بر پشت
قرامین بخط خود می نویسند) از تغیر اسلام خان و از اصل
و اضافه بمنصب چهار هزار سوار و عظامی قلمدان
مرصع نامیه بخت را نور آگین ساخت - و بفاصله قلیل بدرجه
والای وزارت کل ترفع یافته بعظامی خلعت و جمدهر مرصع
با بهوا بختاره و از اصل و اضافه بمنصب پنج هزار و پانصد
سوار پایه ترقی را از حد گذرانید - سال نوزدهم باضافه پانصد
سوار و مرحمت نقاره طبل کامرانی برخواست - و پس ازان
باضافه هزار و عنایت فیل با یراق نقره و ماده فیل در اقران
تفوق جست *

و چون پادشاهزاده مراد بخش (که بتسخیر بلخ و بدخشان
تعیین شده بود) بکابل رسیده بانتظار برطرف شدن برف
از راه طول (که ممر فوج مقرر گردیده بود) و هم بسبب آنکه نظر
بامتداد یساق و بعد آن سرزمین حکم پادشاه صادر شده بود [که
سه ماهه بمنصبداران نقدی و اهدیان و تیراندازان و برق اندازان
سوار و تفنگچیان پیاده و دیگر شاگرد پیشه و بجایداران (که
داغ آنها موافق حاصل تیول مقرر است) چهارم حصه وصول
جاگیر آنها (که آن هم سه ماهه میشوند) برسم مساعده از خزانه
بدهد تا تصدیع خرج نکشند - و بعضی وجه مذکور در لاهور
نیافته بودند] توقف داشت و علاوه آن طفل مزاجی پادشاهزاده

و تاثیر گفتار خوشامد گویان (که آخر بعد فتح بلخ صریح
 گل کرد) لهذا در همین سال هنگامی (که خود اعلیٰ حضرت
 از لاهور متوجه کابل گشته بداغ صفا رسیده بود) او را بگذارش
 بعضی مقدمات به پادشاهزاده و دادن وجه مذکور بکسانیکه
 نرسیده باشد و روانه ساختن افواج بجانب منزل مقصود پیش
 از وصول ریات پادشاهی به بلده کابل دستوری داد - او در
 در روز بکابل رسیده فرادان کردن بکار برده در فرصت پنجروز
 (که از رسیدنش بدان بلده تا وصول موکب خسروانی فاصله
 بود) همه کارها رد برآه کرد - و شاهزاده را با افواج روانه بسمت
 معلوم نموده در فضای بلده بملازمت پیوست *

باید دانست که در عهد شاهجهان پادشاه قرار یافته بود
 هرکه در صوبهٔ تعیناتی خود جاگیر داشته باشد تا باینان خود
 بقدر سیوم حصه بداغ رساند - مثلا سه هزاری ذات سه هزار سوار
 هزار سوار داغ کند - و اگر بصوبهٔ دیگر از هندوستان بکار
 تعین شود موافق چهارم حصه - و در حین یساق بلخ و بدخشان
 بذابر بعد مسافت مقرر شده - که پنجم حصه داغ نمایند - سال
 بیستم از اصل و اضافه بمنصب شش هزاری چهار هزار سوار
 فرق عزت باسماں رسانید - و از اینجا (که بعد فتح بلخ پادشاهزاده
 مزبور دل نهاد آن نواحی نشده به پدر برنگاشت که دیگرے بدان
 حدود تعین شود) اعلیٰ حضرت او را (که با وجود رازدانی

و کثرت کارها جدائی او صورتی نداشت (بدانصوب روانه ساخت
 که بشاهزاده پیغام نماید - اگر معلوم شود که از استعفای
 آن صوبه نام نگردیده ملاقات نکند - و دیگران را نیز منع نماید
 او از راه خنجان با آنکه دشوار گذار است بنا بر قرب مسافت
 در پانزده روز ببلخ رسید *)

و چون شاهزاده را مصر استعفا دانست خود بانجاح امور
 از کلبی و جزوی موافق ارشاد پادشاه پرداخته در عرصه چهار روز
 بعد طی بیعت و باذن بسیار از بلخ بکابل رسید - از آنجا
 (که کارهای آنجا موافق مزاج سلطانی سرانجام داده بند و بست
 صوبه از قرار واقع نموده بود) از اصل و اضافه بمنصب شش هزار
 پنجهزار سوار درجه اعتلا پیمود - و پستر بافروزی هزار
 سوار ذات و تاییانش مساوی گردید - و باندک فاصله در جشن
 وزن قمری از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار هفت هزار سوار
 و عطای اسپ عربی با زین طلا باعلی مراتب نوکری تصاعد
 نمود - سال بیست و یکم در جشن جلوس (که در اماکن
 نو تیار دارالخلافه شاهجهان آباد بعمل آمد) او بعزایت خلعت
 با نادری و تقرر یک هزار سوار از تاییان او دو اسپه سه اسپه
 چهره عزت بر افروخت - سال بیست و دوم (که پادشاه
 متوجه شکار بصوب سفیدون سه کوهی چهجر گردید - و هنگام

معاودت از انجا نوشتجات خواص خان قلعه دار قندهار و پودل خان قلعه دار بهست متضمن اخبار عزیمت شاه عباس پسر شاه صفی بجانب قندهار (رسید) او (که بذابر سرانجام کارهای دیوانی در دار الخلافه مانده بود) حسب الطلب بحضور آمد - و دو هزار سوار دیگر از تابیدان او دو اسپه سه اسپه قرار یافته همراه شاهزاده محمد اوردنگ زیب بهادر بجانب قندهار دستوری یافت - و پس از رسیدن آنجا از لوازم محاصره و تعیین مورچالها و دواندن نقبها و تیرازی کوچه سلامت همه نیاسون و دقیقه فرورنگذاشت *

از انجا (که فتح قلعه مزبور مقدر نبود - و ایام سرما قریب رسید) حسب الحکم پادشاه همراه شاهزاده مذکور معاودت نمود - سال بیست و سیوم دو هزار سوار دیگر از تابیدانش دو اسپه سه اسپه مقرر شده از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار سوار از انجمله پنجهزار سوار دو اسپه سه اسپه باخذ مرتبه گردید - و پستری بانعام یک کورر دام (که مجموعه قندخواه دوازده کورر دام باشد) اختصاص پذیرفت سال بیست و پنجم هنگامی (که پادشاه از لاهور عزیمت کشمیر نمود) او را در وزیر آباد بذابر دریافت احوال صوبه پنجاب (که ابتدا بسبب کمی باران و اواخر بافراط آن مزروعات ضایع شده بود) گذاشت - او بعد چندت آمده مباحق شد - و در

همین سال با فوج کثیر و سامان بسیار نوبت دوم همراه پادشاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر بتسخیر قندهار تعیین یافت - پادشاهزاده از ملتان براه راست (که عبارت از گذار دریای سندهه و ججه و چتالی و فوشنج و قندهار باشد (۲) (۳) و بحساب جریب یک صد و شصت کرده می شود) متوجه گردید - و او از راه کابل و غزنین (که ازین راه از لاهور تا قندهار دو صد و هفتاد و پنج کرده می شود) روانه شد - و پس از وصول دران سرحد در گرد گرفتن قلعه و روانیدن نقبها انواع سعی و تردد بظهور آورد - چون تسخیر آن مکان صورت نداشت سال بیست و ششم حسب الحکم بحضور برگردیده دولت بار اندوخت *

سال بیست و هشتم چون بمسامع خسرویی رسید [که رانا راجسنگه پسر رانا جگت سنگه (با آنکه قرار داد از وقت حاصل کردن رانا کرن جدش ملازمت جنم مکانی را باستصواب اعلیٰ حضرت این بود که هیچ یک از اولادش نیز بترمیم قلعه چتور نپردازد) به تیاری بعضی دروازهها و یکان برج پرداخته] بنابران خود عزیزت زیارت درگاه خواجه معین الدین چشتی (رحمة الله علیه) نموده متوجه اجمیر شده او را با فوج

(۲) نسخه [ب] جینالی - و در [بعضی جا] چتالی یا جتالی باشد

(۳) نسخه [ج] فوشنج *

شایسته بتخریب قلعه چتور روانه فرمود - او درانجا رسیده بتخریب زراعات تعلقه رانا و برابر ساختن برج و دیوار قدیم و جدید چتور پرداخته بحضور مراجعت نمود - سال سیم بنا بر عارضه (که از تذاول دوی قواضج برو طاری شده بود و تا اشدان نداشت بضابطه معهود بدربار می آمد - و بکارهای متعلقه می پرداخت) آخر بسبب غلبه ناتوانی خانه نشین گردید - پادشاه بعبادت او رفته هر مراسم قدردانی افزود - و او بیست و دوم جمادی الثانی سنه (۱۰۶۶) هزار و شصت و شش هجری بگلشن بقا خرامید - پادشاه باستماع این واقعه چشم را اشکبار کرد - و لطف الله پسر کلانش در سن یازده سالگی بخلعت و منصب هفت صدی در صد سوار امتیاز پذیرفت و باقی پسران و وابسته های او بیومیه و یار محمد همشیره زاده او بمنصب سه صدی شصت سوار و جمعی کثیر از نوکرانش بمناصب مناسب سرفرازی یافتند - از انجمله عبدالذبی نوکر صاحب مدار جاگیر او بمنصب هزاری چهار صد سوار سرافتخار بر افراخت - که در عهد خلد مکان فوجدار متها شده نقش عملداری از قرار واقع کرد - و در یکی از جنگها بزخم تفضک درگذشت - مسجد متها بنا نهاد اوست *

سعد الله خان با حلیه علم بحسن خالق و تواضع اتصاف داشت - و در انفصال معاملات متعلقه براسستی و دیانت

می کوشید - و در اخذ وجوه سرکار پادشاهی روانه بود
که بر عمال و رعایا حیف و میانه رود - هندوستان در وقت
وزارت او رونق گرفت - با آنکه مثل داراشکوه حریفش بود
اما شکایت از پیش نرفت - از ابتدای ملازمت همواره در ترقی
گذرانید - و القاب او علامی فهامی جملة الملک مقرر گشت
و بمنتهای مراتب فایز شده برحمت حق پیوست - و نام نیکو
یادگار گذاشت - از اولادش هر که نام آور شده احوالش جداگانه
فوکریز کاک اخبار سنج گشته *

* نکته * دیانت امرت ست محمود - و پاس نمک

شبهه ایست مستحسن - اما در معاملات آقا (که با غربا افتد)

پاس اینها داشتن اهم دولتخواهی است - چه اگر درینصورت

بکل نقصان رسد نسبت بار جزئی خواهد بود - و بجز نظر^(۳)

بحال او کای نقصان جز مئثر نقصان کل است - فتامل *

* سید منصور خان بارهه *

پسر کلان سید خانجهان شاهجهانی ست - جوان صاحب

منصب و جاگیر بود - چون پدرش در سال نوزدهم در سفر

وایسین رخت زندگی بر بهمت مقارن فوت او بظهور باعث

بتخیلات باطله و توهمات لاطیله سر بصحرا زده آواره دشت فرار

گردید - اعلی حضرت یادگار بیگ داروغه گرز برداران را با جمعه

(۲) نسخه [ج] رود (۳) در [بعضی نسخه] و جز نظر بحال او کل و نقصان •

ازان گرده بغلبه ظن (که لامحاله بجانب وطن رفته باشد)
 بر اثرش سوهند رویه روانه فرمود - که بسرعت هرچه تمامتر
 شتافته هرجا آن خرد تباہ را بیابد مقید ساخته بحضور بیارد
 و پس ازان ظاهر شد که بسوی اکھبی جنگل گریخته بدست
 کوروی آنجا گرفتار آمد - شفیع الله بولاس میو توڑک
 یا جمعے از یساوران بآوردن او تعیین شد - چون کوروی مذکور
 از نسبت بغوت خانجہان (کہ رکن رکین سلطنت بود) ہوا
 بے ہنجار آشفته کار در نگہبانی چنانچہ باید تذک نگرفته بود
 پیش از رسیدن شفیع الله فرار نمود - مشارالیه بانجا رفته
 کوروی مذکور را بجهت غفلتے (کہ ازو بروی کار آمد) بغضب
 پادشاهی (کہ نمونہ قہر الہی سمٹ) تہدید نمود - او بعم
 خود کوروی پرکنہ تہارہ بسرعت سریعہ نوشت - کہ اگر آن
 بے سرو پا بدان جانب سرے کشیدہ باشد مراسم جد و جہد
 بکار بردہ بدست آوردن - والا عرض و جان او در مقام تلف است
 او بعد از تک و دو بسیار بوسیائے پی شناسان دریامت - کہ
 آن بیواہ رو از نواحی تہارہ بجانب سرھند شتافته - خود ہم
 باستعجال از پی روان شد - و با یادگار بیک (کہ تا سرھند سراغ
 نیافتہ احتیاطا ہوای تفحص آن نکوہیدہ سگال متوقف بود)
 ورخورده باتفاق ابواب جستجو برکشادند - و پس از پرس

و جوی بسیار بآن بے شعور (که با دو رفیق با محنتی بسیار
حوالی سرهند رسید - و اسپان را بصحرا باز گذاشته زینها را
در چاه انداخت - و خود بزی فقر در باغ حافظ رخته
بگوشه در خزید) نشان بردند - یادگار بیگ او را گرفته مقین
و مساسل بدرگاه پادشاهی آورد - بتادیب خانۀ زندان برفشاندهند
سال بیستم بدرخواست شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
هنگام (که بیساق باخ میرفت) اگرچه از حبس نجات یافت
اما بشاهزاده سپردند - که در سالک ملازمان خود منسلک ساخته
ببلخ ببرد - بعد ازان پانزده روز بصفح مقرون گشته ببحالی
منصب اختصاص گرفت - چون طینت او بآب و خاک عصیان
سرسشته بودند بکرات مصدر تقصیرات (که هر یک مستوجب
نکال و عقوبت بود) می گشت - و از پیشگاه خلافت نظر
بر خدمات پدرش اغماض و اعراض مبذول میشد *

دران وقت (که شاهزاده مراد بخش بنظم صوبه گجرات
دستوری یافت) او را همراه کردند - که ازانجا بمکه معظمه رفته
استغفای گناهان خود نماید - شاید که از میامن آن از کردار
ناپسندیده و اطوار نکوهیده برآید - در سال سیم ازان سفر
معاودت نموده چون آثار ضرامت و ندامت از ناصیه هالش
پیدا بود بر طبق التماس شاهزاده مذکور بمنصب هزاری
چهار صد سوار برنواخته داخل تعیناتیان گجرات گردید - و پس

ازان بهمراهی شاهزاده مسطور در جنگ مهاراجه جسونت سنگه
و در صف آرائی دارا شکوه مورد ترداد گشته باضافه منصب
و خطاب خانجی ترقی نمود - و چون شاهزاده کوتاه اندیش
بدست عالمگیر پادشاه دستگیر گردید خان مشارالیه بمنصب
سه هزاری هزار و پانصد سوار سرمایه افتخار اندوخت
و بهمراهی خلیل الله خان (که در تعاقب دارا شکوه برسم منقلا
تعیین شده بود) خصمت یافت - سرانجام حال او بکجا انجامید
و چه وقت پیمانۀ حیاتش لبریز شد ظاهر نگشت *

* مغان سنگه *

(۲)

و بیرمدیو هر دو پسران سورجمل سیودیه در همین پور رانا
امرسنگه - اولین از قدیمان این دولت است - تا سال دهم جلوس
فردوس آشیانی بهایۀ هشتصدی سه صد سوار رسیده سال
هفدهم بمنصب هزاری چهار صد سوار نوازش یافت - سال
هیزدهم باضافه صد سوار کاهرانجی اندوخت - سال نوزدهم
همراه شاهزاده مراد بخش بتسخیر باخ و بدخشان مامور
گردید - سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب هزار
و پانصدی هفتصد سوار شادکام گشته در رکاب شاهزاده محمد
ارنگ زیب بهادر بصوب قندهار شتافت - سال بیست و پنجم
از اصل و اضافه بمنصب دو هزاری هشتصد سوار اختصاص

پذیرفته نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور بسمت قلعه مزبور
 دستوری یافت - سال بیست و ششم نوبت سیوم همراه شاهزاده
 دارا شکوه بمهم مرقوم نامزد شد - سال بیست و نهم چون
 طوی مهاراجه جسونت سنگه با برادرزاده او قرار یافته بود
 بمتهرا رخصت پذیرفت - سال سیوم همراه معظم خان نزد شاهزاده
 ادرنگ زیب بهادر بصوب دکن گام سعی فراخ زد - و در جنگ
 عادل خانیه تردد نمایان بظهور آورد - پس ازان بحضور رفته
 همراه مهاراجه جسونت سنگه بمالوه رسید - و روز جنگ
 شاهزاده مرقوم با راجپوتیه مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت
 و هشت هجری بکار آمد - پسرش فتح سنگه نام در ذیل
 منصبداران بود - در مین نوکری رانا گذاشته سال بیست
 و یکم ببارگاه سلطنت آمد - و بمنصب هشتصدی چهار صد سوار
 لواهی بختمذی افراشت - سال بیست و دوم از اصل و اضافه
 بمنصب هزارای پانصد سوار اعتبار اندوخته همراه شاهزاده
 محمد ادرنگ زیب بهادر بصوب قندهار گام فدویت بر نهان
 سال بیست و سیوم باضافه پانصدی و سال بیست و پنجم باضافه
 دو صد سوار کام دل برگرفته نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور
 بمهم مسطور قدم جلادت بروکشاد - سال بیست و ششم از اصل
 و اضافه بمنصب دو هزارای هشتصد سوار و سال بیست و هفتم
 باضافه دو صد سوار چهره عزت را آرایش داد - سال بیست

و هشتم باضافه پانصدی ذات و عذایت جواهر بقیمت ده هزار
روپیه درجه اعتلا پیمون - سال بیست و نهم برای شادمی صبیئه او
(که بمهاراجه جسونت سنگه مقرر شده بود) خصمت متھرا
یافت - سال سی و یکم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
سوار ترقی یافته نزد شاهزاده محمد اورنگ زیب بہار
بصوب دکن رفت - و در جنگ عادلخانیه چون کار بر راجه
رایسنگه سیوریہ تنگ شد از پیادہ شدہ بزد و خوردن پرداخت
و در جنگ سموگدہ بہارالی دارا شکوہ جا داشت - پس ازان
بموکمب عالمگیری پیوستہ در جنگ شجاع و محاربه دوم دارا شکوہ
همراہ پادشاہ بود - پستتر تعینات دکن شدہ سال دہم ہمراہ
راجہ رام سنگه کچھواہہ بمہم آشامیان لوای عزیزمت
افراخت - سال دوازدهم بانفاق صف شکن خان (کہ بفوجداری
متھرا مقرر شدہ) تعینات گردید - و بوقت موعود جام
مہات چشید *

* سید عالم بارہہ *

برادر سید ہزیر خان است - کہ احوالش دین نامہ نگارش
پذیرفتہ - نامبردہ در عہد جنٹ مکانی ابتدا بمنصب درخور
سرفرازی یافتہ تا آخر عہد پادشاہ مذکور بیایہ ہزار و پانصدی
ششصد سوار مرتقی گشتہ پس از جاوس فردوس آشیانی

سال اول بدحالی منصب مذکور امتیاز پذیرفته همراه خانخانان
بسمت کابل جهت مدافعه نذر محمد خان حاکم بلخ (که در
نواح صوبه مزبور عام فساد برافراشته بود) تعیین گردید - سال
سیوم بعطای خلعت و شمشیر و اضافه پانصدی دویمت
سوار بلند رتبه گشته همراه یمین الدوله بصوب بالاکهات برار
نامزد شد - سال ششم در رکاب پادشاهزاده محمد شجاع
بهم پریزده شتافت - شاهزاده او را با پانصد سوار بطور
تهانه جهت محافظت راه در جالنده پور گذاشت - سال هشتم
در هنگام معارفت از لاهور بمستقر الخلافه باتفاق اسلام خان
جهت تنبیه مفسدان میان دو آب گام عقیدت برداشت - پستو
پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشتر می افواج
متعینه بمالش چهار سنگه بندیله تعیین شده بود) همراهی
گزید - سال نهم در ایامی (که ملک دکن نوبت دوم مقر لشکر
پادشاهی شد) او در افواج متعینه برای گوشمال ساهو بهونسله
و تخریب ملک عادلخانیه بتعیذاتی خان زمان بهادر اختصاص
گرفت - سال سیزدهم از اصل و اضافه بمنصب دوهزاری هزار
سوار چهره عزت برافروخت - سال نوزدهم بهمراهی پادشاهزاده
مران بخش بتسخیر بلخ و بدخشان عازم گردید - پس ازان
بهمراهی پادشاهزاده محمد شجاع به بنگاله شتافت - سال
بیست و نهم همراه شاهزاده سلطان زین الدین به پیشگاه سلطنت

(سیده دولت بار یابی یافت - و پستر بعطای اسپ مباحی
گشته رخصت انصراف پذیرفت - پس ازان (که مسند
حکمرانی به خلد مکان تعلق گرفت - و کارزارها با برادران
دست داد) او بهمرای شجاع در جنگ اول و در محاربات
(که میان حدود بنگاله روداد) سرگرم سربازی و جان سپاری
بود - تا آنکه شجاع عازم ملک رخنگ گشت - و دران حالت
(که جز ده نفر سادات باره و دوازده نفر مغول کس
نمانده بود) داد رفاقت داده همپائی گردید - و دران ملک شتافته
مفقود الاثر گردید *

* سید هدایت الله صدر *

پسر سید احمد قادری سن - که در عهد جنیت مکانی
بصدارت کل می پرداخت - سال بیستم جاوس فردوس آشیانی
چون صدرالصدور سید جلال فوت نمود ازانجا [که ساوک شایسته
سید هدایت الله (که دران ایام دیوانی قندهار داشت) مکرر
بعرض پادشاهی (سیده بود) از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات
صد سوار برنواخته او را بیارگاه ساطانی طلب فرمود - سال
بیست و یکم دولت بار اندوخته بعزایت خلعت صدارت و اضافه
پانصدی صد سوار سر امتیاز برافراشت - سال بیست و سیوم
بافزونی پانصدی کام دل برگرفت - سال بیست و ششم از اصل
و اضافه بمنصب ده هزار و پانصدی دو صد سوار چهاره مباحات

برافروخت - و پس از جنگ سموگدهه چون موکب عالمگیری در فزای مستقر الخلافه رسید او حسب الحکم با فاضل خان^(۲) میر سامان دو بار پیش خلد مکان آمد و رفت نمود - و منشور پادشاهی و یک قبضه شمشیر موسوم بعالمگیر (که عذایت شده بود) رسانیده بگذارش مقدمات زبانی پرداخت - و در اوائل سلطنت پادشاه مزبور چون صدارت از تغیر او بمیرک شیخ هروری مقرر شد او ساله چند بانزوا گذرانیده آنجهانی گشت •

* سید صلابت خان بارهه *

ملقب باختصاص خان - سید سلطان نام - پدرش سید بایزید بن سید هاشم بن سید محمود خان کوندایی وال مشهور است - نوکر عمده شاهزاده دارا شکوه بود - و از سایر امثال و اقربان اعتماد و اعتبار بیشتر داشت - سال بیست و چهارم به نیابت شاهزاده بصیانت صوبه پنجاب مقرر گشته از اصل و اضافه بمنصب در هزاری چهار صد سوار و خطاب صلابت خان و بمرحمت فیل سرفرازی یافت - و در همین سال بتجویز شاهزاده به نیابت صوبه آله آبادان فرق عزت برافراخته از پیشگاه خلافت خلعت رخصت پوشید - و مدتی در بند و بست آن صوبه کوشیده اکثر فساد پیشگان را برانداخت - و بیشتر زمینداران صحرای خود سرب را بپالهنگ انقیاد بر بست - سال

(۲) نسخه [ج] افضل خان •

بیست و پنجم بعطای علم و سال بیست و ہفتم باضافہ
 مکرر بمنصب دو ہزاری ہزار و پانصد سوار و عنایت نقارہ
 کامیاب گردید - در سال سیم انوپ سنگھ زمیندار باندھو (۲)
 (کہ سرحد آن پیوستہ بصوبہ آلہ آباد است) مستمال ساختہ ہمراہ
 خود بتقبیل ساحمت جہانبانی مفتخر گردانید - او برہنمونئی
 خان مزبور اختیار بندگی درگاہ والا نمود - چون در آخر سال
 سی و یکم سلیمان شکوہ نخستین خلف دارا شکوہ با فوج جرار
 بر سر شاہزادہ شجاع (کہ باستماع عارضہ اعلیٰ حضرت
 از بنگالہ بالشکر گران بقصد اکبرآباد روانہ شدہ - و ہر چند
 وکیلش از اعادہ صحت مزاج پادشاہی می نوشت او محمول
 بر سازش مہین برادر نمودہ نگاشتہ اورا وزنی نہی نہاد)
 تعیین گردید سوای سران و سرداران پادشاہی (کہ کمکی قرار
 یافتہ بودند) دارا شکوہ نیز سایر مردم کار آمدنی خود را
 (کہ سالہای دراز بتربیت آنها پرداختہ صاحب ثروت و حشم
 ساختہ بود) بے آنکہ در صلاح حال و مال خویش نظرے صحیح
 گمارن از خود جدا ساختہ ہمراہش داد - حتا سید ملاہمت
 خان را با جمعے از سادات بارہہ (کہ عمدہای او بودند
 و اعتماد تمام بر شجاعت و بہادری اینہا داشت) نیز تعیین
 نمود - و پس ازان [کہ از نیرنگی سپہر بوقلمون سنگ تفرقہ

و اختلال بر شیشه خانه جمعیت و اقتدار دارا شکوه افتاد یعنی بعد صف آرائی و قتال با عساکر عالمگیری شکسته (که هرگز صورت جبر آن در آئینه خیالش نبست) (و داد [سلیمان شکوه] که پس از آواره ساختن شجاع مراجعت نموده بقصد کمک پدر شتابان میرفت) ازین آگهی حیران کار خود گشته بآله آبان برگشت - و با سران و معتبران پدر مجلس کنگاش برآراست هر فرقه ازان مصاحبت می اندیشید - اما از وحشت زندگی صوابدین کس وجهی همت نمی گشت - تا آنکه سادات بارهه (که عمده لشکر و متوطن میان دو آب بودند) اصرار ورزیدند - که بسمت چاندپور مدینه زفته ازانجا سرے بنواحی پرنیه و سهارنپور باید کشید - و ازانجا ستوجه پنجاب گشته در لاهور بپدر پیوست - بعد از گفتگو همین رای پسندیده راهی گشت تا آنکه از اکهنو گذشته جمعے برسر کرد (می پرگنه مدینه) که باذاع بیگم صاحب تعلق داشت) فرستاد - که آنچه زر بتحصیل رسانیده باشد ازو برستانند - او در خانه خود متحصن شده بمدافعت و ممانعت مهیا گشت - لشکریان باشاره سلیمان شکوه یورش نموده بر سر اهل و عیالش ریختند - و او را با پسرش دستگیر و متعلقانش را اسیر ساختند - و دست تعدی و تجاوز بمال و ناموس او و دیگر سکنه آن پرگنه دراز کرده باسر و نهیب پرداختند - در خلال این حال سید صلابت خان

(که بدیده دري و عاقبت بيني از مرافقت او رقم بهبود بر لوحه
 حالش نمیدید - و بوی خیر از اوضاعش نمی شنید) مفاقت
 گزیده احرام سده عالمگیری بسته رهگرای مقصد شد - هنگامه
 (که موکب عالمگیری در تعاتب دارا شکوه هنوز از آب بیاه
 گذشته بود) سعادت اندوز تقبیل عتبه سلطنت گشته ظلمت زدای
 چهره طالع گردید - و در همان دو سه روز از یاورمی بخت
 نیک فرجام بصوبه داری برار از تغیر حسام الدین خان و خطاب
 اختصاص خانی سرمایه افتخار اندوخت - و بعد ازین احوالش
 برجامع اوراق ظاهر نشد - که بکجا انجامید *

* سید شجاعت خان بهکری *

پسر سید لطف ^(۲) عالی بهکری ست - که سال هشتم جلوس
 فردوس آشیانی بفوجداری میان دو آب چهره امتیاز برافروخته
 سال شانزدهم بحراست قلعه کانگه تعیین گردیده سال بیست و هفتم
 بنابر کبر سن او را از نوکری معاف داشته چهار لک دام
 از پرگنه فریدآبان مرحمت شد - پس ازان نامبرده از اصل
 و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار سرمایه افتخار اندوخت
 و چون ساطنت بوجود خاد مکان زیب و زینت گرفت او احراز
 ملازمت نموده در جنگ محمد شجاع و مصاف دوم دارا شکوه
 در رکاب پادشاهی بود - سال دوم بخطاب شجاعت خان نامور

گشته پستر بقلعه داری چذاده از تغیر خواص خان کام دل
بر گرفت - انجام احوالش معلوم نگردیده *

* سعادت خان *

پور ظفر خان بن زین خان کوکه - که احوال هر دو جدا جدا
درین نسخه زیفت تحریر پذیرفته - نامبرده تا آخر عهد
جنت مکانی بمنصب هزار و پانصدی هفتصد سوار سرفرازی
داشته در سلک تعییناتیان صوبه کابل منتظم بود - سال پنجم
جلوس فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
هزار سوار زایت کامرانی برافراشت - سال نهم باضافه دو صد
سوار و سال دهم بافروزی سه صد سوار دیگر تابینافش با ذات
مساری گردید - سال دوازدهم از اصل و اضافه پدایه دو هزار
هزار و پانصد سوار مرتقی گشت - سال نوزدهم همراه پادشاهزاده
مراد بخش بصوب بلخ و بدخشان نامزد شد - و بعد تسخیر بلخ
بقلعه داری ترمذ سر برافراخته سال بیستم از اصل و اضافه
بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار و عذایت نقاره
باذن آوازه گردید - پستر حسب تجویز جمله الملک سعدالله خان
بفروزی پانصدی کامیابی اندوخت - و در حراست ترمذ شب
(که سبحان قلی خان حاکم بخارا گروه اوزبک و المان را
فراهم نموده شبخون بوقلعه مذکور آورد) او مهتابها افروخته
با منصبداران متعینه و تابینان خود از ارک بیرون برآمده

چپقلشهای مردانه نمود - و تا سپیده صبح هنگامه زد و خورد گرم کرده آنها را از پیش رو برداشت - و در جلدوی این تردن از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - سال بیست و یکم بحراست غزنین و ضبط هر دو بنگش از انتقال ذوالقدر خان بر نواخته آمد - سال بیست و دوم همراه پادشاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر (که بر طبق حکم عزیمت قندهار داشتند) تعیین یافت - و باشاره پادشاهزاده مذکور چند کس را در قلعه سرو مضاف صوبه قندهار داشته خود با جمعی بنابر حفاظت راه در قراباغ ماند - و چون ظاهر شد (که او از عهده کار مأموره بر نمی تواند آمد) سال بیست و سیوم در فوج دیگر مرة بعد اولی بکومک او راهی گشتند و در همان سال از حراست غزنین معزول شده سال بیست و پنجم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار بین الاقوان تفوق جست - و برکاب شاهزاده مذکور نوبت درم بیساق قندهار کمر عزیمت بسته وقت رخصت بعنایت خلعت و اسب با زین مطلا فوازش پذیرفت - سال بیست و ششم چون صوبه داری کابل بسلیمان شکوه مفوض شد ادرا در تعییناتیان شاهزاده بر نوشتند - پستتر همراه پادشاهزاده ادرا شکوه بهمم قندهار گام جلالت برداشت - سال بیست و نهم بفوجداری هر دو بنگش از تغیر مبارک خان نیازی رخش طرف بر جهان

سال سي و یکم بصیانت حصار کابل از تغیر فتح الله ولد سعید خان نامزد گردید - پس ازان (که امور سلطنت بقبضه اقتدار خلد مکان در آمد) سال دوم جلوس مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجری شیراله پسرش بزخم جمدهر اورا کشت - مهابت خان ناظم آنجا بر طبق حکم حضور اورا محبوس گردانید *

* میادت خان میرزین الدین علی *

برادر اسلام خان مشهیدی ست - در عهد اعلی حضرت ابتدا بمنصب در خور سرفرازی یافته سال ششم بداروغگی داغ و تصحیح منصبداران استیاز پذیرفت - پس ازان (که صوبه بنگاله باسلام خان مفوض شد) مومی الیه همراه برادر بآنصوبه شتافت و خان مذکور فوج بسرکردگی میر مذکور بجانب کوچ هاجر و آلکای مورنگ از توابع صوبه مزبور فرستاد - و بکرات پای قتال و جدال با سرتابان آن سرزمین بهیان آمد - و بند و بست قرار واقع صورت گرفت - سال یازدهم از سابق و حال بمنصب هزاری دویست سوار و خطاب سیدات خان چهره عزت برافروخت سال سیزدهم (که اسلام خان جهت وزارت طلب حضور گردید) نیابت صوبه داری بنگاله بوی متعلق شد - سال چهاردهم باضافه در صد سوار و سال شانزدهم بافروزی پانصدی ذات ارجمندی اندوخت - و سال نوزدهم (که اسلام خان بصوبه داری

چهار صوبهٔ دکن فرق افتخار برافراخت) او از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزاری پانصد سوار سربلندی یافته همراه برادر
 تعینات دکن گردید - و در همان سال بتفویض قلعه‌داری دولتآباد
 از تغیر پرتھپراج نخل آرزویش بار آورد - و سال بیست و یکم
 بافزونی دو صد سوار و پس از فوت برادر باضافهٔ پانصدی
 سه صد سوار و استقلال میانیت قلعه‌داری مذکور بر فراز اعتبار برآمد
 سال بیست و دوم از انجا معزول شده باستلام عقبهٔ خلافت
 پرداخت - سال بیست و سیوم بخدمت بخش‌گیری دوم و از اصل
 و اضافه بمنصب سه هزاری سه هزار سوار چمن آرزویش گل‌گل
 شگفت - سال بیست و چهارم باضافهٔ پانصد سوار و حراست قاعه
 مستقر الخلافه از تغیر باقی خان برنواخته آمد - سال بیست
 و نهم از انجا تغیر گردیده سال سیم بتقرر قلعه‌داری دارالخلافه
 عرصهٔ اعتبار پیمود - و پس ازان (که مسند سلطنت بحکمرانی
 خلد مکان تعلق گرفت) سال اول هنگامی (که بعزیمت تعاقب
 داراشکوه موکب پادشاهی نزدیکی دارالخلافه رسید) او بنظم
 مهمات آنجا نامزد شد - سال دوم مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار
 و شصت و نه هجری باجل طبعی ایام زندگیش بآخر رسید
 فضل الله خان پسرش با برادرزاده‌ها مفی خان و عبدالرحیم
 خان و عبدالرحمن پسران اسلام خان بخلاعت تعزیمت آبرو یافتند

پسر کلانش میر فیض الله نام داشت - سال اول جلوس عالمگیری (۲)
بخطاب فیض الله خان سر بلند گردیده بداروغگی جواهرخانه
می پرداخت - پستتر بتعلقه میر توزکی سر برافراخت - سال
دوازدهم [که دلداری ولد الف خان محمد طاهر نبیره دولت
خان بظاہر نقاض خاطر با ملتفت خان در وقتے (که پادشاه
در خاص و عام نشسته بود) در افتادگی نمود] از بچالاکي
چوبے برسروش زد - پس ازان بوجه معاتب گشته از منصب
افتاد - سال بیستم بدیالی منصب تعینات بنگاله شد - بعد
چندے دران صوبه نوکرے بزخم جمدهر ادرا کشت *

* سید مظفر خان بارهه و سید لشکر خان بارهه *

پسران سید خانجهان شاهجهانی اند - در اوان فوت پدر هر دو
سید شیر زمان و سید منظور صغر سن داشته اند - برادر کلان
سید منصور توهمة بخود راه داده از درگاه پادشاهی در گردان شد
اعلی حضرت نظر بر عنایت خاصه (که بران خان مدفوی داشت)
هر یکے ازان دو خود سال را منظور چشم تربیت داشته بمنصب
هزاری ذات دو صد و پنجاه سوار بر نواختند - و متصدی
مهمات هر کدام از حضور تعیین گردید - و چون سال بیستم
موکب پادشاهی از دارالسلطنت لاهور بصوب دارالملک کابل
رکضت نمود آن هر دو جوان حدیث السن را با سید علی خویش (۳)

(۲) نسخه [ب] فضل الله (۳) نسخه [ب] نهضت *

خانجهان مرحوم بحراست قلعه دار السلطنه معین گردانید
پس از معارفت (که نهضت بجانب آگره واقع شد) حراست
مذکور بسان سابق بهر دو تفویض یافت - و چون سال بیست
و درم باز رایات پادشاهی بسمت کابل انتهاض نمود میانم
بلد لاهور بآن نونهالان چمن سیادت مفوض گردید *

و چون بدیایه رشد و تمیز برآمدند بحکم والا قطره زن بیساق
گشتند - سال سیم چون فوجی از حضور بباشلیقی میر جمله
بیساق بیجاپور در رکاب پادشاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر
فاطم دکن تعین گردید سید شیر زمان نیز دستوری یافت
و هنوز مهم بانجام نرسیده که دارا شکوه باغواهی اعلیٰ حضرت
پرداخته بر سر طلب عساکر کومکي آردن - بهیاری از امرا
و منصبداران بے رخصت شاهزاده بنه بر بسته راه هندوستان
هر کردند - مگر معدودی از سعادت منشی و بختمندی
دست اعتصام بفتراک بزدگی شاهي استوار نموده از رفتن
حضور تقاعد ورزیدند - مشارالیه ازان جمله بود - در همان
قرب ایام پادشاهزاده بانتزاع سلطنت رایت عزیمت برافراشت
پس از عبور دریای نریده بافزایش منصب و خطاب
مظفر خان (که نخست پدرش بدین نام مخاطب بود)
مفتخر و مباهي گردید - و در معارک و غا و مهالک هیجا
در هرادی سر آمد ثابت قدمان چان سپار بود - اما پس

از رزم شاه شجاع (که مشهور بچنگ کهجوه است) احوالش
بنظر نیامده - و نامش نه در جریده احیا و نه در ذیل اموات
مثبت است •

اما سید منور (که ملتزم پرستاری حضور بود) روز جنگ
دارا شکوه در فوج جرانغار او (که جمیع سادات و اهل جلو
همان جانب معین بودند) قرار داشت - در عهد خلد مکان
خطاب خانی یافته متعین دکن گشت - و بهمراهی راجه جیسنگه
(که در مهم سیوا و تاخت و تالان ولایت بیجاپور مساعی
جمیله بظهور رسانیده) بکرات با مخالفان آویخته لوای غلبه
و استیلا برافراخت - و پس ازان بحضور رسیده در سال دهم
در سالک همراهان پادشاهزاده محمد معظم (که بنظم دکن
اختصاص گرفته بود) انتظام یافت - و پستر جبهه سای
آستان خلافت گشته سال دوازدهم بفوجداری گوالیار نامور
شد - و در سال بیست و یکم از تغیر سببکرن بذریعه بفوجداری
(۲)
رانتهه مهویه و جلال پور کهندرسه شدافت - و چندک بصوبه داری
اکبرآباد پرداخته بسبب دزدی و داکه شهر متهم ببد عملی
شده بپای عزل آمد - زمانه بحفاظت برهانپور رخصت یافت
و پس ازان بخطاب لشکر خان درجه ناموری پیمود - در سال
سی و دوم بایالت بیجاپور از تغیر سید عبدالله خان باره
(۳)

نامور شد - پھرش وجیہ الدین خان بقلعہ داری ارک آنجا
سرفرازی یافت - اتفاقاً ناسرداران رام راجہ (کہ سید عبداللہ
خان در صوبہ داری خویش تیزبائی بکار بردہ دستگیر نمودہ
بموجب حکم والا در قلعہ ارک محبوس بودند) شب ہندو راہ
و بہرجی و چندے دیگر ناسردار از چنان محبسے (کہ عقل
بدر رفتن بجز ساخت با محافظان باور نکند) گریختند
خان مزبور با پسر بکمی مذاصمب معائب شد - و بعد ازان
بیساق چنچی تعین گشت - ہر چند بقدر نام و نشان ساز
و سامان نداشت و ہمیشہ زبردت سبندی بودے و درش خود را
گروانبار مساعدہ سرکار والا داشتے اما خالی از دماغ و پندار
نہیون - (روزے) کہ پادشاہزادہ محمد کام بخش با جملۃ الملک
اسد خان بنواحی چنچی رسید و ذوالفقار خان نصرت جنگ (کہ
از سابق محاصرہ آن داشت) مراسم استقبال بجا آورد [شاہزادہ
پدیوان نشست - و جماعۃ الملک و نصرت جنگ و سرفراز خان
دکنی را اجازت نشستن فرمود - خان مذکور (کہ نظر بہہ چشمی
نصرت جنگ متوقع بود - و خلاف توقع بظہور آمد) (نجیدہ
از دیوان برآمد - و باز فرخت - قاریخ فرقتش بنظر نیامد)

(۲) • سبیل سنگہ ہیسودیدہ •

نبیرا (انا امر سنگہ است - چندے بملازم پیشگی شاہزادہ

دارا شکوه سرگرم بود - سال بیست و سیوم بالتماس شاهزاده مذکور حصول ملازمت اعلیٰ حضرت نموده بنوکری پادشاهی امتیاز یافته بمنصب دو هزاری هزار سوار افتخار اندوخت سال بیست و پنجم باضافه پانصدی و عنایت علم مباحث پذیرفته همراه شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر (که دفعه دوم بیساق قندهار مامور شده) تعیین گردید - سال بیست و ششم با شاهزاده دارا شکوه باز بمهم مسطور شتافت - از پادشاه نامه معلوم میشود که تا سال سیم زنده بود - احوال آینه هیچ مستفاد نگردید - مگر از روی عالمگیر نامه بدریافت می آید که در یساق آشام با معظم خان خاننجان بود *

* سرفراز خان دکنی *

(۲)

در دوره و نسب از مشاهیر روزگار بود - گویند از نسب قریش است - اسلاف او از مدینه منوره بدیار دکن آمده بعد تصاریف لیل و نهار بنوکری نظام شاهیه فایز گردید مشارالیه بدستگیری بخت ارجمند بخطاب سرفراز خانی پایه افزای امارت گشته فرق ناموری برافراخت - و بعد از مالک عنبر بسوداری و سرفوجی (سیده هر لشکر ملک تلنگانه گردید - چون نصیری خان خاندوران در سال چهارم جلوس فردوس آشیانی تسخیر قلعه قندهار (که بمذاتک و دشوارکشان)

از قلاع نامی آندیار است) وجهه همت ساخت چون نزدیکی
 قصبه پیوست خان مذکور میان قصبه و قلعه صف آراسته^(۲)
 و آلات آتشبازی پیش رو چیده مستعد نبرد بوده از روی
 تهور حمله آرد - و عرصه بیکار از توپ و تفنگ بالای قلعه
 و آتشبازی پائین بر جوانمردان نبردکار نمودار کرد . فار
 گشت - خاندوران و همراهانش داد مردی و مردانگی داده
 بسیاری از مقاهیر را بذهانخانه عدم روانه گردانید - و چندی
 (که اجل موعود و وقت معهود شان نرسیده بود) بیامردی
 فرار جان به سلامت بردند - سرفراز خان اموال و اسباب برتافته
 با معدودی بلشکر نظام شاهیه (که مقرب خان و بهلول
 خان باثفاق رندوله خان عادلخانی بآهنگ کومک قریب قلعه
 رسیده بودند) پیوست - و قصبه بتصرف مردم یادشاهی
 درآمد - چون دولت نظام شاهیه روی در انحطاط داشت
 ضبط و نسق آن خانواده برخاسته بود - در همان ایام (که مقرب
 خان مخاطب برستم خان دکنی سپاه سالار نظام شاهیه
 برهنمونی بخت بیدار اختیار بندگی درگاه والا نمود) خان
 مذکور نیز ناصیه التجا بعتبه سائی بارگاه خلافت برافروخته
 بمنصب چهار هزاری سه هزار سوار سرفرازی یافت - و در
 رکاب اعلیٰ حضرت از دکن بهندوستان رفته بتعیّناتی زاد و بوم

خویش (که مالوف و مشغوف خاطرش بود) رخصت یافته
دیگر یا ازان مملکت بیرون نگذاشت - پرگنده لوه گانون مضاف
ناندیر در جاگیر داشت - موضع ازان بلوای نام (۲) را وطن
اختیار نموده باحداث مسجدی عالی و ابنیه رفیعه مزین تمام
بر قصبات دیگر بهم رسانید - و زیاده بر سی چهل سال
درین دولت ابد مدت بسر برد - هر چند مصدر کار نمایان نشد
اسا از رتبه هم نافتاد - همواره در دکن در ایام اعلی حضرت
بهمراهی شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر سرگرم تقدیم
خدمات پادشاهی بود - چون پادشاهزاده مذکور باراد جنگ
دارا شکوه رکضت فرمود او را بوالا پایۀ منصب پنجهازاری
بر نواخته با وصف مبالغه خان مذکور در رفاقت و همراهی
بکومی دکن نگاهداشتند - چون سال نهم عالمگیری میرزا راجه
جیسنگه ناظم دکن بذهب و غارت مملکت بیجاپور سگالش
نمون قلعه منگل پیرا (۳) که بر کنار دریای بهیمرا و از بیجاپور
شازده کروه جریمی واقع است) بتلاش نیاو سر لشکر سیوا
منتزع گردید - میرزا راجه اودیسنگه بهدوریه را بحراست
قلعه و سرفراز خان را بفوجدارمی مضافات آن معین ساخته
پیش شتافت *

(۲) نسخه [ج] بلوری (۳) در [بعضی نسخه] منگل سرا - یا

منگل پره باشد *

در همان ایام روزی شرزه خان بیجاپوری با شش هزار سوار بر سر قلعه منگل پیرا آمد - سرفراز خان با آنکه راجه از احتیاط و پیش بینی بار تاکید بلیغ کرده بود (که اگر فوج سنگینه از مخالف بآنطرف آذاره گردد قصد مدافعه و پیکار باعدای نابکار نکرده بقلعه در آید) بمقتضای حمیت و بمسالت مصلحت و تدبیر را کار نبسته با سپاه قلیل خود (که نه در خور مدافعه اعدا بود) با آنها مقابل شد و جنگ مردانه و نبود دلیرانه کرده کوشش و آویزش بسیار (که نهایت مرتبه جرات و تهور بود) بظهور رسانید - و عاقبه الامر بمسربازی رتبه سرفرازی یافت - پس ازین قضیه پسرانش با بقیه سپاه و فیلان خود را بقلعه کشیده محفوظ ماندند آفسقال بود - طریقه سلامت روی بسیار داشت - بهیچکس نفع و ضررش عاید نمیشد - پنج پسران داشت - از دو پسر حسین خان و محمد پسر دل اولاد مانده - حسین خان (که از برادران کلانتر بود) بعد از پدر خطاب سرفراز خانی یافته در جنگ ملکهیر بهمراهی دلیر خان با عادل شاهیه چپقلش شایان نموده بکار آمد - پسرانش مراد الله خان و برهان الله خان دومین در اواخر عهد عالمگیری بفوجداری نصرت آباد سکر امتیاز داشت - در سال چهل و نهم تغییر شده فوجداری مذکور ضمیمه صوبه داری بیجاپور بچین قلیچ خان بهادر مقرر گشت

مشارالیه آخرها پریشانی بسیار کشید - نواب آصف جاه بعد
 از جنگ عالم عای خان (وزے چند بداروغگی داغ و تصحیحہ^(۲)
 دکن مامور فرمودند - مرد رنگین بود - و با راقم بسیار صحبت
 داشت - در اورنگ آباد باجل طبعی در گذشت - تا او بود
 باوصف مناقشہ برادری قصبہ بلوئی^(۳) بآنها بحال بود - الحال
 آن هم رفت *

* سید اختصاص خان یعنی سید فیروز خان *^(۴)

برادرزاده و خویش سید خانجهان بارهه شاهجهانی ست
 در حین حیات عم خود بیایه هزاری چهار صد سوار رسیده پس
 از درگذشتن او سال نوزدهم باضافه پانصدی ششصد سوار
 سر امتیاز برافراخت - و سال بیستم با چند کس منصبدار
 برای رسانیدن بیست و پنج لک روپیہ نزد علامی سعدالہ خان
 مبلغ شتافت - و پس از معاودت از اصل و اضافه بمنصب
 دو هزار سوار و عطای علم رایت سر بلندی برافراشت
 سال بیست و دوم بخطاب خانی افتخار اندوخته بہمراہی
 سلطان محمد اورنگ زیب بہادر بیساق قذہار کمر عزیمت
 بست - وقت رخصت بعزایت خلعت و اسپ با زین نقره
 اختصاص پذیرفت - و ازان جا با ستم خان بکمک قلیج خان

(۲) در [چند نسخه] تصحیحہ ۱ و ۲ (۳) در [بعض جا] بلوری آمده

(۴) در [بعض نسخه] یعنی فیروز خان *

جانب بست گام جلالت برزد - و در پیکار قزلباشیه مصدر
 تردد شده بازویش از زخم تفنگ مجروح گردید - سال بیست
 و پنجم نوبت دوم همراه شاهزاده مرقوم بهمم مسطور دامن
 همت بر کمر زد - و بمرحمت خلعت و اسپ با زین نقره
 مباحی گشته سال بیست و ششم با سلطان دارا شکوه بیساق
 مسطور طی مصافحت نمود - سال بیست و نهم بفوجداری
 ایرج بهاندیر و شاهزاده یوز مضاف مستقر الخلافه محال خالصه
 (که بظاہر نارسائی نجات خان ویران شده بود - و سه کور
 و چهل لک دام جمع آنست) سرفرازی یافت - پس از آنکه
 امور سلطنت بعالمگیر پادشاه متعلق گردید همراه میرزا راجه
 جیسنگه (که از سلطان سلیمان شکوه جدا شده عزیمت حضور
 داشت) آمده بملازمت پیوسته باتفاق امیرالامرا شایسته خان
 برای سد راه بودن بر سلیمان شکوه بسمت هر دوار شتافت
 و بعد از جنگ سلطان شجاع بیساق بنگاله تعیین پذیرفت
 و اواخر سال دوم چون فیروز میواتی بخطاب خانی ممتاز شد
 او بخطاب سید اختصاص خان ناموری اندوخت - مدتها
 بتهانه داری گواهی مضاف صوبه بنگاله (که بر سرحد ملک
 آسام واقع شده) می پرداخت - سال دهم جلوس خلد مکان (که
 آسامیان دیونهاد با جمعیت بسیار آمده آغاز شوخی نمودند)
 چون مدد هم نرسید خان مزبور داد دلاری داده مطابق

سنه (۱۰۷۷) هزار و هفتاد و هفت هجری مردانه جان در کار
پادشاهی در باخت *

* سید عزت خان عبدالرزاق کیلانی *

(۲)
ابتدا با محمد دارا شکوه توسل داشت - سال سیم
جلوس فردوس آشیانی حسب التماس شاهزاده مذکور بخطاب
عزت خان مخاطب گردیده بتکفل امور صوبه ملتان سی پرداخت
سال سی و یکم از تغیر بهادر خان بحراست دارالسلطنه لاهور
چهره عزت بر افروخت - چون محمد دارا شکوه متصل اکبر آباد
از عالمگیر پادشاه منهزم گردیده بلاهور شتافت و درانجا هم
پای او قائم نمانده بملتان رفت او نیز همپائی گزید - و چون
شاهزاده مذکور استقلال از دست داده راه بهکر در پیش گرفت
او از رفاقت تخلف ورزیده پس از وصول موکب عالمگیری
بملازمت پیوست - و بمنصب سه هزار پانصد سوار چهره
عزت بر افروخت - و در جنگ محمد شجاع بهمراهی رکاب
پادشاهی سعادت اندوز بود - سال چهارم از تغیر سنجرخان
بفوجداری بهکر لوای احتشام برافراشت - و سال دهم بصوبه داری
تتمه از انتقال غضنفر خان نامور شده از اصل و اضافه بمنصب
(۳)
سه هزار و پانصدی دو هزار سوار سرمایه مباحات اندوخت
تتمه احوالش بظفر نرسیده *

* سید امیر خان خوافی *

سید میر نام - برادر کوچک شیخ میر است - چون خلد مکان بعد جنگ اول داراشکوه از اکبر آباد جانب شاهجهان آباد عزیمت فرمود و در اثنای راه مراد بخش را (که آثار زیاده سری از جبین حانش لایح بود) اسیر ساخته بقلعه شاهجهان آباد فرستاد بذابر مزید اعتماد او بتفویض قلعه داری آنجا و عذابت خلعت و اسپ و خطاب امیر خان و انعام هفت هزار روپیه و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار پانصد سوار مهابی گشت و سال اول جالس بر طبق حکم مراد بخش را بقلعه گوالیار رسانیده بمکب پادشاهی پیوست - و چون در جنگ نواحی اجمیر شیخ میر بکار پادشاهی درآمد او از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار سه هزار سوار طبل بلذرتی نواخت سال سوم با فوج شایسته بتادیب راو کرون زمیندار بیکانیر (که در عهد اعلی حضرت از تعیناتیان دکن بود - و در ایام رو داد قضایای منازعت فیما بین خلد مکان و داراشکوه بیحکم از دکن برخاسته بوطن فرد کش کرده بود) نامزد گشت - پس از وصول بخدود بیکانیر راو مذکور را (که بقدم اعتذار پیش او آمده بود) بحضور آورد - سال چهارم بتفویض صوبه داری کابل از تغیر مهابت خان و عطای خاعت و شمشیر خاصه و جمدهر

مرصع با علاقهٔ مورد ارید و اسپ عراقی و فیل خاصه و از اصل و اضافه بمنصب پنجاه هزار سوار از انجمه یک هزار سوار دو اسپه سه اسپه رایت امتیاز برافراشت - سال ششم بعد معارفت موکب پادشاهی از کشمیر بلاهور حسب الطلب خود را بحضور رسانید - و بعد چندی رخصت تعلقهٔ مزبور یافت - سال هشتم بار دوم حسب الحکم خود را جریدهٔ پدایهٔ سریر دولت رسانیده مشمول عاطفت و رخصت گشته بکابل معارفت نمود سال یازدهم از انجا معزول گردیده بحضور رسید - و بوجه از منصب استعفا نموده در دار الخلافه اقامت ورزید - سال سیزدهم مطابق سنه (۱۰۸۰) هزار و هشتاد هجری داعی حق را لبیک گفت - چون لاولد بود برادر زاده‌هایش پسران شیخ میرخوافی بخلاص تعزیت از ماتم برآمدند *

* سربلند خان خواجه رحمت الله *

همشیره زادهٔ نجابت خان میرزا شجاع است - بمراعات خاندانش بمنصب درخور سرفرازی یافته پایهٔ روشناسی در پیشگاه فردوس آشیانی داشت - سال بیست و پنجم بخدمت میرتوزکی چهرهٔ عزت برافروخت - سال بیست و ششم همراه پادشاهزاده دارا شکوه بیساق قندهار تعیین گردید - سال بیست و هفتم از اصل و اضافه بمنصب هزار سوار دو صد و پنجاه سوار لوای اعتبار برافراشت - سال بیست و نهم باضافهٔ صد و پنجاه

سوار و سال سیم از اصل و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار و خطاب سر بلند خان سئ ناموری زن - و سال سی و یکم بخدمت آخته بیگی از تغیر اسد خان و پستر بداروغگی توپخانه باغافه یکصد سوار جبین رشادت نور آگین ساخت - پس ازان (که زمانه رنگ دیگر بکار آورد - و ابواب فتوحات بر روی خلد مکان مفتوح ساخت) بعد جنگ سموگدهه نعمت ملازمت دریافته پس از جلوس اول بغوجدارمی مذکور دستوری پذیرفت سال ششم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار سرمایه بلند رتبی اندوخت - سال نهم همراه سلطان محمد معظم (که بنابر شهرت آمد آمد دارای ایران سمت دارالملک کابل مورخص گردیده بود) دامن عقیدت بر کمر همت زن - سال دهم همراه شاهزاده مذکور (که به بدو بست صوبجات دکن مجاز شده) بدان صوب شتافت - سال دوازدهم از انجا آمده سر ارادت بر سده سلطنت گذاشت - چون از یاد شاهزاده مذکور بعضی حرکات خلاف مزاج بمسامع پادشاهی رسیده و نواب بانی والده ماجده از بنابر متنبه ساختن او بموجب حکم روانه گردید سال سیزدهم سر بلند خان برای رسانیدن بانی مذکوره مقرر گشت - پس از معارفت بخدمت قوش بیگی از تغیر فیض الله خان بمنزلتش افزود - سال پانزدهم بصوبه داری اکبر آباد از تغیر نامدار خان و پستر

از تغیر همک خان ببخشیدگرمی دوم و بانضمام سررشته دفتر
والاشاهی نیز مامور گردید - سال هفدهم چون شجاعت خان
بعد انداز خان در مهم یوسف زئی بکار وای نعمت در آمد
نامبرده با جمعیت شایسته پیشاور تعیین گشت - سال هیزدهم
از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار و پانصد سوار
کامیاب گردید - سال نوزدهم چون شمشیر خان میر یعقوب پسر
شیخ میر خوافی در جنگ افاغنه جان نثار گردید او با فوج
گران و مصالح شایان به تنبیه آنها قرار گرفت - و بوجه
مورد عتاب شده از منصب بر طرف گردید - بعد چند
ببحالی آن آب رفته بجزو آورد - سال بیست و یکم چون
آئی بیگم^(۲) والده اش (که صبیغه میرزا شاهرخ بود) چادر ممانت
بر رخ کشید نامدار خان او را بحضور آورده بعذایت خلعت
از سوگ بر آمد - سال بیست و دوم باذتزاز جوده پور
از دست زانهوران (که مصدر نافرمانی بودند) پای همک
پیش گذاشت - سال بیست و سیوم مطابق سنه (۱۰۹۰)
هزار و نود هجری پس از امتداد بیماری طبل رحیل
بآخرت سرا کوفت *

* سیف خان *

سیف الدین محمود معروف بفقیر الله پسر تربیت خان

(۲) نسخه [ب] الی بیگم - و نسخه [ج] ان بیگم - یا آی بیگم باشد .

بخشی شاهجهانی ست - همواره در حضور پادشاهی دولت
 بار می اندوخت - و بدوام روشناسی خود را در خور نوازش
 می ساخت - در سال سیم ^۱ بداروغگی قور خانة والا و منصب
 هفتصدی صد سوار امتیاز یافت - و هنگامی (که مهاراجه
 جسونت با کر و فر ^(۲) زیاد تعیین مالوه گردید) بر منصب او
 باضافه مناسب افزوده بهمرای آن عساکر متعین شد - و چون
^(۳) راجه جسونت از جسارت و نخوت آرائی سنگ راه موکب
 عالمگیری گشته آماده رزم و پیکار گردید و آخر الامر جمعه
 از سران نامور را بکشتن داده ننگ فرار بر خود پسندید
 بسیاری راه گریز سر کردند - گروهی برهنمونگی بخت از خیل
 مخالف جدا شده بتقبیل عتبه عالمگیری فایز گشتند - خان مزبور
 ازین جماعه بود - مشمول الطاف خسروانه گشته بمنصب هزار
 و پانصدی هفتصد سوار و خطاب سیف خان مباحی گشت
 و در جنگ داراشکوه تالشهای سپاهیان نمود - بمزیت اعتبار
 مورد نوازش گردید - و بخدمت داروغگی جلو و آخته بیگی
 امتیاز یافت - و در جنگ شجاع چون راجه جسونت سنگه
 (که سردار فوج برانگار عالمگیری بود) از خلاف منشی
 و گردان شده عدان بودی خدیعت تافت و اسلام خان
 بدخشی (که هراول برانگار بود) بجای او مقرر گشت

سیف خان را با اکرام خان هراولش ساختند - اتفاقاً در عین گرمی هنگامه ستیز و آریز فیل سوارچی اسلام خان بصدمه بان رم کرده انتظام آن فوج برهم خورد - اکثر مردم از جای خود رفته توفیق ثبات و قرار نیافتند - سیف خان با اکرام خان و غیره معدودے قدم همت افشوده کوششهای مردانه نمود - و پس ازین فتح (که در خور حسن تردد و مطمح امید رعایت نیافت یا بجهت دیگر) اراده گوشه نشینی نمود - عزل منصب و خدمات بمیان آمد - و پس از چندے بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار مطرح انظار عاطفت شد *

و چون سال دوم داراشکوه با پسرش سپهر شکوه بدارالخلافة رسید ستردن نقش هستی اُر باهتمام سیف خان بیست و یکم ذی الحجه سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نهم واقع شد - و روز دیگر سپهر شکوه را بر طبق حکم بقلعه گوالیار برده بحارسان آن قلعه استوار سپرد - و خود بمستقرالخلافة معارفت نمود و بفرمان پادشاهی بصوبه داری آنجا از تغیر مخلص خان (که به بنگاله تعیین یافته بود) قیام ورزید - چون تذن مزاجی و استغنائی فطری با نازش کار کردگی و پندار سپاهگری داشت اعتفا بشان آمدها فاکرده از خلاف مرضی پادشاهی نمی اندیشید بظاہر تقصیرے از نوکری برطرف شده در قصبه سرهند

(۲) نسخه [ب] و نه (۳) در [بعضی نسخه] تفصیرات *

زاریه نشین عزالت گشت - و در سال پنجم بتازگی مشمول آثار
 مرحمت شده ببحالی منصب سابق چهره افروز طالع گردید
 چون سال ششم عرصه دلکشی کشمیر از فر نزول پادشاهی
 فیض آگین گشت خان مذکور بایالت آنجا از تغیر اسلام خان
 منصوب شد - و از فرط کار طلبی و خدمت دوستی ایام حکومت را
 بیطالت و بیکاری نگذرانیده بساقها برای خود بهم رسانید
 و به نیروی پردای و دلادری ولایت آورد را (که از دشواری راه
 چند جا بدون نردبان عبور متعذر است - بل متعسر) تا بیست
 روز جنگ کزان رفته بحیطه تسخیر در آورد - و پس ازان ملک
 کاکنت و بوشال را نیز ضمیمه ممالک محروسه ساخت - و پستور
 در اشاعت آثار اسلام و اخلاصت نور مسامانی در ساحت ولایت
 ثبت بزرگ (که از قدیم الایام ظلمت آمد کفر و بطلان بود
 و هیچگاه حکام آنجا سر بر بقیه اطاعت فرمانروایان اسلام نیارده)
 قدیر بهرست اندیشید - در سال هشتم فرمان پادشاهی بام
 داندل بی محل زمیندار آنجا متضمن ترویج معالم حق پرستی
 از حضور رسید - مصحوب محمد شفیع منصبدار با چندت
 از نوکران خود روانه ساخت - مرزبان مذکور در مقام اطاعت
 و انقیاد استاده خطبه پادشاهی خواند - و طلا و نقره بسیار

(۲) نسخه [ب] کل گشت و در سال - و نسخه [ج] کل گشت و بوشال

و در [بعضی نسخه] کنت .

بسکه عالمگیری زینت بخشید . و به بنای مسجد اشاره نمود
و پیشکش با کلید طلا (که اشارت بسپردن آن ولایت است)
ارسال نمود *

و چون درست اندیشی خان مذکور کرسی نشین شد از
پیشگاه خلافت باضافه سواران و منصب اعزاز افروخت - و در
سال نهم بحضور رسیده بنظم صوبه ملتان مامور گردید
و سال دهم معزول گشته ادراک دولت ملازمت نمود - و در
سال دوازدهم مجددا بصوبه داری کشمیر تحصیل کاسبی کرد
و در سال چهاردهم بغابر بے اعتدالی (که لازمه مزاجش بود)
از منصب برطرف شده انزوا گزید - و در سال پانزدهم باستسعاد
ملازمت و بحالی منصب چهره اعزاز افروخت - او را بیادری
طالع طرفه نقش نوکری درست نشسته بود - که با حرکات
خلاف مرضی عالمگیر پادشاه (که از فرط غیرت غیور پسند نبود
چه امرای قدیم و جدید بانداک خویشتن داری و خود بینی
از رتبه افتاده از عرصه روزگار بدر رفتند) او را بعزل منصب
متذبه ساخته بدان حال نمی گذاشتند - عجب نیست که خان
مزبور اگر این اوضاع ندانند نداشتند بمنتهای مراتب امارت
فایز شده •

بالجمله بعد چندے باز مورد عنایت خسروانه گشته گوشه

گرفت - و در سال بیست و یکم بصوبه داری بهار رخس عزیزمت
راند - و بعد ازان بصوبه داری اله آباد مامور گردید - و در آنجا

در مبادی سال بیست و هشتم سنه (۱۰۹۵) هزار و نود و پنج
هجری بساط هستی در نوردید - زند مشرب و یتیم وضع بود
اما قابلیت و مساس شعر و سخن داشت - ناصرعلی با آن همه
آزادی و استغنا مدتها بهم صحبتی او شیفتگی داشت - چنانچه
می گوید *

* گفت و گوی طرطی از آئینه میخیزد علی *

* گر نباشد سیف خان مارا نفس درکار نیست *

در فن راگ و نغمه بسیار ماهر بود - رساله مسمی براگ (دین
(که بیشتر ترجمه مانگ سوئل که نایکان سابق نوشته اند)
نموده با فوائد دیگر در تقسیم و قواعد آن تالیف کرده - متصل
سرهند سیف آباد مکانی آباد نموده وطن خود قرار داده
مدفن او آنجا ست - پسرش هم در اواخر خلد مکان بخطاب پدر
سر امتیاز برافراخته بفروداری قل کوکن و قلعه داری اعظم نگر
مل گانون و تهانه داری ساتگانون امتیاز یافته - چون خدمات مذکور
ضمیمه صوبه داری بیجاپور بچین قلیج خان بهادر متعین شد
بخدمت نیابت صوبه مزبور تعیین گردید - و در آغاز سال چهل
و نهم همان خدمات از تغیر چین قلیج خان باضافه پانصدی

هزار و سه صد سوار بمشار الیه قرار گرفت - بعد از ارتحال
 خلد مکان با شاهزاده محمد کام بخش بعلاقه استادی (که
 در فن تیر اندازی داشت) رفیق شده صاحب طبل و علم گردید
 و چون آن شاهزاده دیوانه‌وش از تبه هوشی و بیخردی بسعایت
 بدگویان خود غرض از برخی اموی فدویت کیش خصوص
 احسن خان میر ملنگ (که سرفوج و صاحب اختیار بود)
 بد مظنه گشت و بتعذیب و عقوبت هر یک وبال و نکال
 اندوخت سیف خان را بعامت اخلاص مقید نمود - و بدستاریز
 رقعۀ او (که در وقت آمدن حیدر آباد در جواب رستم دل
 خان ناظم آنجا نوشته بود - که آنچه از طریقه سلوک با همراهان
 ولی نعمت استفسار (فته ملتزم استرضای خاطر احسن خان است)
 بحضور خود قطع بد فرمود - آن بیچاره هر چند بعجز ظاهر کرد (که
 مضمون این رقعۀ دلالت بر هواخواهی حضرت دارد) فایده
 نبخشید - بعد بریدن دست آن ستم رسیده بے تعاشا
 زبان بر کشان - کم اصلی ست که از جادب مادر داری - بهمین
 دست (که بے تقصیر بریدی) تعایم تیر اندازی نموده ام
 آن سفاک بے باک گفت زبانش نیز بر آزند - بهمان زخمها
 در گذشت *

* سیف الله خان میر بحر *

در زمان عالمگیری خدمت میر بحری و داروغگی نواره داشت - و مدتها بدان کار پرداخت - و بعد از ورود موکب پادشاهی بسرزمین دکن بخطاب خان^(۲)ی سرفرازی یافته در سال بیست و هشتم ازان عهده معزول شده پستتر بخدمت میر توزکی امتیاز گرفت - ظاهرا در سال بیست و نهم ودیعت حیات سپرد - دران هنگام (که شاه عالم بهادر از اجمیر بتعاقب محمد اکبر رخصت یافت) از پدشگاه خلافت و جهانبدایی بابلاغ برخی احکام مطاعه در خدمت پادشاهزاده مامور شد و چون برگشت ظاهر گردید که شاهزاده بطریق انعام بوی چیزه مراعات نذموند - از سرکار والا بعطای پنجاهزار روپیه مواد کامیابی اندرخت - و حکم شد که مبالغ مرقومه از نقدی شاهزاده وضع نمایند - گویا تعلیم ست ازان دستورالعمل سلطنت - که نوازش پیام آدران مرسل مشعر بزرگ داشت مرسل است - فکیف که ارسال از جانب اعلی باشد - پسر کلافش میر اسدالله مرود پرگومی بی محابا خالی از نشئه جنونی نبود - اما ساختگیهای بزرگ و گریزت آمیخته بهیار داشت - بصدرور تقصیرے مرود عتاب عالمگیری گردید - بمکه معظمه برآوردند - پس از تحصیل سعادت حج بحضور رسیده بمنصب پانصدی رنگ رفته بر رو آورد

و در محاصره حصار کهیلنا از کار طایبی و کام پژوهی در مرحلها
 گام فراخ زده اخبار می آرد - مطرح انظار مکرمت شاهي گردیده
 بعطای خطاب پدر و افزونی منصب کامروائی یافته بتفویض
 خدمت میر بحری کل آب رفته بجوی آمد - و پس از آن
 بمیر توری ممتاز گردیده - روز فتح قلعه واکنگیره زخم بذوق
 زیور دستش شده بمرحمت یکصد اشرفی مرهم بها برنواختند
 و در عهد خلد منزل از دیوانگیها سبکسری بکار برده با ذوالفقار
 خان امیر الامرا در آدیختن - از آنجا (که پرکاه را در هوای
 همسری کوه بلند شدن باطمه باد تار و پود وجود خود را
 پریشان ساختن است - و قطره آبی را با پهن دریا پهلو سائیدن
 بموج خیز فنا آبروی خویش را فرو ریختن) در آن بالغز سر پا
 خورده گرانبار خفت و خواری پا در دامن فرار پیچید - و از
 شوریده سری نام وکالت شاهزاده کام بخش (که بدعوی سلطنت
 در حیدرآباد طبل مخالفت می کوفت) برخوردار (۳)
 جیسنگه و راجه اجیم سنگه (که از حضور گریخته سو فساد
 و فتنه برداشته بودند) پیوست - و با آنها دار و مدار نمود
 که اگر شاهزاده از راه گوندوانه اراده این سمت نماید پانزده هزار
 سوار راجپوت تا نبرده پذیرفته شده تا برگشتن بهادر شاه از دکن
 بهیئت مجموعی همراه رفته در دار الخلافه بر تخت می نشانیم

و پنجاه هزار سوار جمع نموده مقابله می‌نمائیم - درین باب وثیقه
 بمهر آنها گرفته باظهار حسن عقیدت و هوا خواهی (که چنان
 خدمت سترگ بتقدیم رسانیده) پا در رکاب استعجال گذاشت
 و از راه دیوگده و چاندا بحیدرآباد شتافت - فی الواقع در لابه
 عظیم بچرخ آورده - و زمانه را طرفه خمیرمایه آشوب بدست
 می‌افتاد - اما چون طالع او و بخت موکلش در حوض ادبار
 بود بجائی نرسید - همین که از آمدنش شاهزاده آگهی یافت
 مکهول برخدیعت و مکیدت نموده یقین کرد که ساختگی
 خلد منزل است - جواب داد که اینجا نهال نیکو خدمتی شما
 غیر از ثمره سیاست و تعدیب بار نمی‌آرد - و سعیها آهن سرن
 کوفتن است - و چون ابرام و سماجت از حد گذرانید اگرچه یومیه
 بقدر قوتش مقرر فرمود ایکن ردبرو نطلبید *

بازم حام و عفو آن پادشاه کریم الاخلاق را که آیه رحمت
 در شان اوست - و بدین وسعت مشرب و سعت بخشش
 هیچ یکی از ماوک ماضیه بدر نرسید - چون خان مشار الیه بعد
 جنگ کام بخش بوساطت خانخانان بر سده سلطنت جبهه سا
 گردید بصفحه جرائم بر نواخته در بحالی منصب قدیم و سالیانه
 پنجاه هزار روبیه مختار کردند - او بحسب جاه پابند نوکری شده
 در عهد فرخ سیر بمهرای امیرالامرا بدکن آمده بتنازگی میربحری
 آندیار بدر تفویض یافت - با آنکه با سردار طرف مصاحبت

داشت بخست و نکبت زندگی بسر می برد - و پیش ازان در حضور بتجویز آن نوین فیاض بداروغگی داغ و تصحیحه رکاب اختصاص گرفت - و در زمان خانان زمان هم چندان امر می پرداخت - بوقت موعود در گذشت - برادرش لیاقت خان میرزای رنگین خوش وضع ستوده طبع بود - در همه چیز با برادر مخالفت داشت - حتی مذهب هم که بطور آبی خویش امامیه بود - و سیف الله خان اظهار تسنن می نمود و تعصب می ورزید *

* سید عبدالله خان بارهه *

عرف سید میان - ابتدا نوکر شاه عالم بهادر بود - همراه روح الله خان بمهم کوکن^(۳) تعیین شد - سال بیست و ششم جلوس عالمگیری بمنصب هزاری شش صد سوار ملازم پادشاهی گردید - سال بیست و هشتم همراه شاهزاده مذکور جهت تنبیه ابوالحسن والی حیدرآباد دستوزی یافت - و دران جنگ مصدر ترددات نمایان گشته چهره راد مردی را بکلگونه زخم بیاراست - روزی (که بچنداولی اختصاص داشت - و نبرد معرب رو داد) فوج مقابل را از پیش رو برداشته بکمک مردم یمین و یسار خود را رسانید - و چون دزان روز بذراین نام دیوان شاهزاده را مردم خصم زخمی ساخته فیل او را پیش

(۲) یا بخبت باشد (۳) نسخه [ج] دکن •

انداخته می بردند برانها تاخته بعد کشش و کوشش دیوان
 مذکور را مخلصی داده همراه خود آورد - و چون در ایام
 محاصره بیجاپور شاهزاده مذکور پیش پدر متهم بذاولتخواهی
 گردید و بعضی رفقای او را حکم اخراج شد در باب نامبرده امر
 لازم الاتباع مدور یافت - قید نمایند - آخر بشفاقت روح الله
 خان بطریق نظر بند حواله خان مزبور گردید - و رفته رفته
 بسعی او مفع جرائم صورت گرفت - و چون در ایام محاصره
 گلکنده روح الله خان حسب الطلب بحضور از بیجاپور رسید
 نامبرده به نیابت خان مذکور در آنجا ماند - و پس از
 چندت اصاله بصوبه دارمی آنجا افتخار اندوخت - سال سی
 و دوم پس از آن [که خبر فرار راما برادر سنبها بهونسله از قلعه
 راهیریگده (که ذوالفقار خان در محاصره داشت) و پناه گرفتن او
 در حدود تعلقه والی مزبور بعرض رسید] بذاولت فرموده رفت
 که در سراغ او دویده دستگیر سازد - و نامبرده کاربند حکم گردیده
 سه روز و سه شب ایلغار نموده بسر وقت او رسید - و اکثر
 سرداران معتبر را دستگیر ساخت - اما خود راما بدر رفت
 ازین جهت باوصف مدور چنین خدمت سترگ در خاطر پادشاه
 نقشش درست نشد - علاوه آنکه چون در باره آسارای مذکور
 حکم محکم عز نغان یافت (که در ارک قلعه بیجاپور محبوس

(۲)

باشند) و چند کس از آنها از چنان محبس گریختند نام بوده
 سال مذکور از صوبه بیجاپور عزل پذیرفت - سال سی و سیوم
 از تغیر سردار خان بتقرر فوجداری ناندیر (ایت اعتبار
 برافراخت - وقت موعود بعدم سرا در شد - پسرانش بسیار
 بودند - ازان جمله دو کیس رشد تمام نمودند - یکی قطب الملک
 عبدالله خان - و دوم امیرالامرا حسین علی خان - و از بقیه
 سید نجم الدین علی خان - احوال هر یک جداگانه درین نامه
 سمیت اندراج پذیرفته *

* سردار خان *

سردار بیگ - پسر باقی خان قلماق چیله است - که
 احوال او رقم سنج خامه گشته - مشارالیه بیداری طالع در زمان
 عالمگیری مورد نوازش خسروانی گشته بمنصب در خور و خطاب
 اهتمام خان درجه ناموری پیمود - هنگامی (که ایات عالمگیری
 بصوب حسن ابدال ارتفاع پذیرفت) داررنگی عمارت دارالخلافت
 داشت - و پس ازان بکووالی اردوی پادشاهی جمعیت در باد
 بیست - و مدتها بدین کار چه در هندوستان و چه در دکن که
 دوام سفر بود بضبط و ربط پرداخته نقش اعتماد و اعتبارش
 کرسی نشین گردید - و چون بلده اردنگ آباد بقدم پادشاهی
 رونق آگین گشت چندی بتاسیس حصار شهر پناه آن مصر جامع

اجازت یافت - و در سال بیست و هشتم بداروغگی نواره از نه تغییر
 سیف الله خان اختصاص گرفت - و چون کارنایی و دولتخواهی از
 ذهن نشین پادشاه شده بود اهتمام برخی کارخانجات جدید
 نیز بعهده او تفویض یافت - در سال بیست و نهم بخدمت
 نظارت حرم سرای شاهنشاهی از تغییر خدمت خان منظور
 نظر قرب گردید - و چون کردگی گنج ضمیمه کوتوالی داشم
 دو ایام محاصره گلکنده از افراط باران لایق قطع بطغیانیه دربار
 مانجرا و دیگر رود خانها رسید مفقود گردید - قحط
 روز بازار بهم رسید - چه شهر هیدرآباد و چه اردر پراز مرد
 بود - از گرداگرد دولتخانه پادشاهی روزانه انبار مرده
 کناسان از صبح تا شام کشیده بر کنار دریا می انداختند
 باز شب همان هنگامه بود - در آن وقت کردگی از خان من
 تغییر شده بهید شریف خان قانوجی تفویض یافت - و چون
 از شاهزاده محمد معظم مخاطب بشاه عالم از دیرباز رایحه
 کار شکنی و بدخواهی سرکار والا در پیشگاه خلافت استشمام
 شده بود و درینولا خان فیروز جنگ نوشتههای او را با ابوالحسن
 هیدرآبادی در مورچال گلکنده بدست آورده از نظر گذرانید
 و آن مضمون چون مجزوم گردید ناچار شاهزاده را با دو پسر
 کلانش که همراه بودند بزدان قادیب برونشانند - و اهتمام

خان را باضافه پانصدی بمنصب هزار و پانصدی و خطاب سردار خان برنواخته بیتاوداری شاهزاده مامور گردید *

گویند بعد از چند روز بسردار خان حکم شد بشاهزاده پیام رساند - که اعتراف تقصیر خود نموده استغفار نماید - تا از سر گناهش درگذریم - شاهزاده جواب داد که من بجناب آلهی و در خدمت پدر سراپا تقصیرم - اما بظاهر امری که موجب استغفار باشد از من سر نزده - عتاب بر عتاب افزود - و در مراتب قید تشدد رفت - و تا شش ماه از سر تراشی و ناخن چینی ممنوع بودند - ناظر خدمت خان نایب اعلی حضرت نظر بر تقدم خدمت جرأت حرف داشت - درین مقدمه مبالغه از حد برد - و اجازت املاح گرفت - و بعد مدتها (که صورت غضب کم کم می گشمت - و مزاج دلخوش شفقت غریزی گردید)^(۲) مرارا ادبیه ماثوره حواله سردار خان میشد - که بشاهزاده برساند - که باین درد اشتغال داشته باشد - تا مهر آفرین^(۳) دل مارا متوجه رهائی او گرداند - و او را از رنج مفارقت ما برهاند در ضمن این روزی خان مذکور بعرض رسانید که در گذاشتن اختیار حضرت اسمت - فرمودند بله لیکن از حضرت مالک الملک مارا فرمان فرمای مالک گردانیده - هر جا که از ظالمی بر مظلومی ظلم میروند امیدوار می باشد که تظلم بما خواهد بود - و بدان

خواهد رسید - بویین شخص بنا بر بعضی عوارض دنیاوی از دست ما
 ظلم رفته - و هنوز وقت در نرسیده که خلاصی کنم - مفرش
 جز بدرگاه دادار نیست - پس امیدوار باید داشتیم تا از ما
 قطع امید نکند - و بخدا نماند - و اگر بنالد ما را گریزگاه
 کجا است *

بالجمله سردار خان در سال سی و یکم بخدمت داروغگی
 فیلیخانه از تغیر معتمد خان سرعزت برافراخت - و چون در سال
 سی و سیوم از موضع بدری بقطم آباد کلکله نزول اجلال
 پادشاهی شد سردار خان بفوجدارئی دوازده کرهی گرد لشکر
 ظفر پیکر مقرر گشت - در سال سی و پنجم سنه (۱۱۰۳)
 یکهزار و یکصد و سه هجری جهان گذران را وداع نمود - در
 خیر خواهی ولی نعمت و خدمت خاق باطن او با ظاهر
 موافقت داشت - خالی از درد طلب و محبت فقرا نبود - پسرش
 حمید الدین خان که در بلندنامی از پدر و جد گذرانیده - چنانچه
 احوالش آئینه دار این مدعا است - اولاد دیگر هم داشت *

* سیادت خان سید اوغلان *

اوغل بتورکی بمعنی پسر - و اوغلان جمع است - در سلطنت
 بخارا خطاب جماعه ایست که بسیادت و شرافت ممتاز و
 بنشستن حضور والی آنجا اختصاص دارند - نام برده استاد زاده
 خان فیروز جنگ بهادر است - باستصواب بهادر مذکور بدوات

روشناسی خادمگان و منصب در خور کامیاب گشته - سال
 بیست و هفتم جلوس خلد مکان بتعلیم محمد کام بخش چهره
 امتیاز بزافروخت - و غایبانه بهادر مذکور واسطه گذرانیدن
 عرائض او بوده قرب حاضر باشی حاصل نمون - و چون بهادر
 مذکور باره قلعه راهبزی را آتش زده بقتل کفار و تاراج مال
 و متاع آنها پرداخت سال بیست و هشتم او در جلدوی
 رسانیدن این مژده بعزایت فیل و پستتر بخطاب سیادت خان
 سرمایه امتیاز اندوخت - سال بیست و نهم از تغیر لطف الله
 خان بتفویض خدمت داروغگی عرض مکرر درجه خصوصیت
 پیمون - از راه عزایت دوات سنگ یشم بار مرحمت شد
 پستتر اگرچه از خدمت مذکور عزل پذیرفت اما بداروغگی
 دیوان خاص می پرداخت - سال چهل و یکم مطابق سنه
 (۱۱۰۸) هزار و یکصد و هشت هجری بمرض وبا (که در
 لشکر پادشاهی جایگیر و جهانگیر شده بود) بعالم عقبی
 خرامید - پسرش بخطاب پدر مخاطب گردیده سال چهل
 و سیوم بداروغگی عرض مکرر افزایش قدر یافت - سال چهل
 و هفتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هفتصد سوار
 رایت بلذد پایگی افراشته مکرر بهسرکردگی فوج به تذبیه غنیم
 شتافت - و در همان ایام بحساب نیرنگی تقدیر از نور بیذائی

هر دو چشم او عاطل گردید - ازین جهت از دولت حضور پادشاهی محرومی اذوخت - و در صوبه داری امیر الامرا حسین علی خان بقلعه داری احمد نگر مضاف صوبه خجسته بنیاد گوشه انزوا گردید *

چون نظامت دکن به نظام الماک آصف جاه متعلق شد از بس که بیش از بیش قدر دان او بود استقلال خدمت مذکور یافت - پس از فوت او پسرش محمد میر خان بخطاب ارثی و قلعه داری مذکور پیرایه اعتبار پوشید - چندی بخشیگری سواران سایر سرکار نوین مذکور سرانجام می کرد پس از او پسرش سید حمید خان خطاب سیادت خان یافته به نیابت یزانه خود سید لشکر خان بنظم برار مقرر شد - و چندی قلعه داری بیدر داشت - آخرها بخطاب حمید الدوله اختصاص گرفت - و مطابق سنه (۱۱۸۴) یکهزار و یکصد و هشتاد و چهارم هجری از دار فدا رحلت نمود - پسرش در حالت تحریر بخطاب نامور جنگ بهادر سرفراز و بریخته گوئی مائل است برادران و اعمام سیادت خان سید حمید جمعی کثیر بودند هیچ یک ترقی نکرده *

* میدی باقوت خان حبشی *

در عهد فردوس آشیانی چون کوکن نظام شاهي مسخر ارلیدی درامت گردید در عوض محاللات نوتسخیر تعلقه والی

بیجاپور بار مرحمت شده فتح خان نام افغانی از جانب والی
 مذکور بحکومت آنجا نامزد گردیده قلعه^(۲) دنداراجپوری را (که
 نصف در خشکی و نصف در دریا واقع است) مسکن خود قرار
 داده بود - در عهد خلد مکان پس ازان [که سیوا بهونسله بیجاپوریان را
 ضعیف دیده دست ثمرن دراز گردانیده ابتدا قلعه^(۲) راچ گدهه را
 مازای خون ساخته پستر قلعه^(۲) راهیری گدهه را (که بغاصله بیست
 کرده از دندا راجپوری ست) استحکام داده در آنجا سکونت گرفت
 و بسعی تک و دو قلاع دیگر را که دران نواح بود بدست آورد [
 فتح خان مرعوب از گشته دندا راجپوری را گذاشت - و پناه
 بقلعه^(۲) جزیره (که اندرون آب بغاصله کروهی ست) برده در فکر آن
 شد که امان گرفته بسپارد - و جان بسلامت برد - سیدی سنبل^(۳)
 و سیدی یاقوت و سیدی خیرو (که هر سه غلام افغان مذکور
 بودند) برین اراده مطلع گشته افغان مزبور را گرفته زنجیر در
 پای او کردند - و حقیقت حال بوالی بیجاپور و خانجهان بهادر
 صوبه دار دکن نیز نوشتند - بهادر مذکور جواب عنایت آمیز
 با خلعت و پنج هزار روپیه نقد فرستاده تجویز منصب چهار صدی
 در صد سوار برای اولین و سه صدی صد سوار بجهت در زمین
 و دو صدی صد سوار بنام سیومین مقرر نمود - و جاگیر سیر حاصل
 متصل بندر سورت تنخواه کرد - آنها مستظهر گشته کمر همت

(۲) در [بعضی نسخه] دنداراجپوری (۳) نسخه [ب ج] سنبل .

بر دفع سیوا بستند - سیدی سنبل پدایه نهصدی (سیده در گذشت - و سیدی یاقوت که قائم مقام او بود در فراهم آوردن کشتیها تردد بکار برده همّت برکشایش دندا راچپوزی گماشت و شب ایام هولی (که هنوز تاراج زده خواب غفلت بودند) از یک طرف نام برده و از جانب دیگر سیدی خیریت (سیده) بمدد کمند از دیوار بقلعه در آمدند - درین اثنا باروت خانه قلعه برسیدن آتش با سردار حصار پرید - و چون دران ایام فوج سیوا برای تاخت اماکن در دست رفته بود و طاقت کمک نداشت قلاع قریب المسافت را نیز مستخلص گردانید - و پس از رسیدن عرضداشت او متضمن این ماجرا بمسلطان محمد معظم صوبه دار دکن نامبرده و سیدی خیریت باضافه منصب و خطاب خانی سربلندی اندوختند - و چون سال سی و نهم سیدی خیریت خان فوت نمود اموال او بظام برده بخشیده ادای طلب سپاه متوفی بر ذمه اش مقرر گردید - سال چهل و هفتم مطابق سنه (۱۱۱۴) هزار و یکصد و چهارده هجری و دیعت حیات سپرد - و سیدی عنبر نامی را (که قائم مقام خود ساخته بود) بنا برین (که این قوم دران نواح بعملداری نامی بر آورده در اجرای راه جهازهای بیت الله بودن اینها اقرب بصواب بود) ببعالی تعلقه مذکور و عطای خطاب سیدی یاقوت خان چهره عزت بر افروخت - در حالت تحریر هم

بقیه این قوم در دندا راجپوری تصرف دارند - و با موته
بکج دار و موپز بسر می برند *

بالجمله خان مذکور با جوهر شجاعت آبادان کلای و رعیت پروری
آمیخته و در امور تدبیر رای درست داشت - از صبح تا یکپاس
شب گذشته مسلح بدیوانخانه می نشست - پس ازان درون
محل سرا رفته یکپاس دیگر بهمان وتیره می گذرانید - پستر
کمر را کرده بضروریات می پرداخت - اواخر ایام سلطنت
پادشاه ادرا طلب حضور نمود - چون سابق سیدی خیریم
خان بدربار پادشاهی شنافته خود را پیش شکل و شان مردم
آنجا هیچ نیافته کار او از خجالت بتمارض کشید و بهعی
سیدی یاقوت خان از آنجا برآمده بود نامبرده اندیشه منذ
گشته آخر بقبول پیشکش و مهم سازی خود را ازین تکلیف
وا رهانید *

* سرفراز خان سید لطیف *

ابتدا ساهله نوکری بیجاپوریان داشت - سال بیستم جلوس
خلد مکان باستصواب دلیر خان داوزی آمده پایند نوکری
پادشاهی شد - و رفته رفته بمغصب عمده و خطاب سرفراز خان
ترقی نمود - سال بیست و هفتم همراه محمد اعظم شاه بمحاصره
بیجاپور تعیین گشت - و پس از وقوع فتح بعطای فیل بر اوج
عزت بر آمد - پستر در رکاب محمد کام بخش [که جانب سکر

و از اینجا بکومک ذوالفقار خان (که قلعه چنچهپی را محاصره داشت) نامزد شده بود [دستوری یافته پس ارا بقلعه داری و فوجداری نصرت آباد سکر مامور گردید - سال چهارم از اینجا معزول شده سال چهل و سیوم با محمد بیدار بخت بتکامشی (۲) راما بهونسله ترخیص پذیرفته تردوات شایسته بظهور رسانید (۳) دستور بنابر تقصیر از منصب بر طرف شده سال چهل و هفتم حسب التماس محمد کام بخش ببحالی منصب شش هزاری پنج هزار سوار آب رفته بجو آورد - و پس از آنکه در تعاقب بیدار نایک حسن مجرا از بظهور رسید سال پنجاهم در جلدوی آن از امل و اضافه بمنصب شش هزاری شش هزار سوار رایت بلند رقبگی افراشت - پس از انتقال خلد مکان بر سر موضعی ناخته بزخم تفنگ رخت هستی بر بست - پسرش سرفراز خان سید امین است - که در عمل نظام الماک آصف جاه حارس حیدرآباد شده در مستعد پوره واقعه بیرون باد مذکور مکافها ساخته - پس از فوت او زاده پسرش جاگیر قلیله از ارث یافته بود - در حالت تحریر او نیز پا در دامن فنا کشید *

* سید حسین خان بارهه *

از والا شاهیان بهادر شاهي سمت - چون سمت و کشاد امور

(۲) نسخه [ج] نصرت آباد مامور گردید (۳) در [اکثر نسخه] رانا

(۴) نسخه [ج] مرما نایک - یا پلدا نایک باشد *

سلطنت بقبضه اقتدار خلد منزل در آمد و میان راجه جیسنگه سوائی و بجیسنگه برادرش (که در کابل از همراهیان شاهي بودند) نزاع برخاست پادشاه (که بخاطر داشت هر یک مجبول بود) رفع نزاع دران اندیشید که آنبیر را در سرکار پادشاهی ضبط نموده خان مزبور را بقوچداری آنجا تعیین ساخت - درین ضمن خلد منزل بعزیمت مقابله محمد کام بخش لوای توجه جانب دکن برافراشت - و راجه جیسنگه و مهاراجه اجیمت سنگه بے اجازت خسروانی از لشکر ظفرانتر برخاسته راه وطن پیش گرفتند - و پس از وصول بارطان باجتماع جمعیت پرداخته اکثر تهانه داران پادشاهی را برداشتند - بمشاهده این مقدمه سید حسین خان گردآوری فوج قدیم و جدید نموده با سه پسر او ابوسعید خان و غیرت خان و حسن خان و یزنه او مهابت خان و در همشیره زاده محمد زمان خان و سید مسعود خان در آنبیر مستعد پیکار شد - (۲) اما از بسکه راجپوتیه مثل مرز و ملخ از هر چهار طرف جوشیده هنگامه برپا ساختن نوکران جدید سید حسین خان هوش باخته راه گریز سپردند - ناچار خان مزبور با جمعیت قلیل از آنبیر برآمده بمقابله درکا داس راتهور در میدان کاله دهره پرداخت - راجپوتیه مغلوب شده طریق فرار پیمودند - اما بهیر خان مزبور بغارت رفت - و یک پسر

(که بنگاهبانی بهر بود) بدرجهٔ شهادت پیوست - خان مزبور
صبح ناچار با کمال بی سرانجامی بزارنول رسیده باز جمعیت
فراهم آورده متصل قصبهٔ سانبهر با راجه جیسنگه باز مقابله روداد
(۲)
اگرچه ابتدا خان مزبور غالب گشته لیکن ناگاه دو سه هزار
بندوقچی (که زیر پشتهٔ یک کمین داشتند) برآمده
برق اندازی نمودند - و بر خان مزبور (که جمعیت قلیل
همراه وی ماند و بیشتر زخمی بودند) ریخته گرد گرفته
سرداران را مقتول ساختند - و محمد زمان خان و سید مسعود خان
همشیره زادهایش که دستگیر شدند اولین را کشته دومین را
(که مرحلهٔ عمرش از شازده سالگی نگذشته بود) نزد راجه
آوردند - راجه برای زخم بندی او تاکید نمود - و سید حسین
خان را با گنج شهیدان مدفون ساخت - این واقعه در سال دوم
جلوس خلد منزل مطابق سنه (۱۱۲۰) هزار و یکصد و بیست
هجری بوقوع آمد - گویند بر سر مرقد خان مزبور بالای کنار
تالاب سانبهر بانے و عمارت در کمال صفا و موزونی راجه اهدات
نموده - از منصب خان مزبور هیچ اطلاعی دست نداده *

* سید رستم خان دکفی *

پسر شوزه خان سید الیاس است - وطن نیاکانش بخارا است
یکه از آنها بهندوستان وارد گشته چند در نواحی اجمیر

جا گرفت - و بصحبت سکنه آنجا بمذهب مهدريان برآمد
 سيد الياس بدکن شتافته نوکري حکام بيجاپور اختيار نموده
 بخطاب شرزه خان نامور گشت - و برتبه سرداري فائز شده
 سال نهم جلوس خلد مکان بر دست نوکران پادشاهي (که
 بسرداري ميرزا راجه جيستگه جهت تاديپ عادل خان و تخریب
 ملک او تعيين گردیده بارها زن و خورد بميان آمد) بقتل رسيد
 نام برده بجای پدر بسرداري فوج و خطاب شرزه خان کامياب
 گشته نامے به بلند رتبي برآورد - و چون استقلال و ضبط
 و ربط در کارهای بيجاپوريان نموده بود مدتها بکامراني بسربرد
 و سال سيم چون بيجاپور مسخر گردید و سکندر عادل خان
 دولت بار اندوخت او نیز تارک عقيدت بر آستان ارادت
 گذاشت - و بعطای خلعت و شمشير و خنجر مرصع با علاقه
 مرورید و اسپ با ساز طلا و فيل با ساز نقره و منصب
 شش هزاري شش هزار سوار و خطاب رستم خان چهره امتياز
 برافروخت - و رفته رفته بمنصب هفت هزاري هفت هزار
 سوار درجه ارتقا پيمود - پس ازان با خان فيروز جنگ تعيينات
 شده بتسخير قلعه ابراهيم گدهه مضاف حيدرآباد (که درينولا
 بآهنکده معروف است) دستوري پذيرفت - پستر بحضور رسیده
 روز يورش بر گلکنده چهره فدويت را بگلگونه زخم پياراست
 پس ازان جهت حفاظت بگشت و سير اطراف ستاره مامور

چون از هفت رسا و عطای عام و حلم و ارفی و رحم شامل
 (که فطری پادشاه وقت بود) حرف لا و کلمه منع بر زبان
 خلافت بیان نمی گذشت و امتیاز مفاصب و اعتبار خطابها
 از میان رفته بود او را بکمال عاطفت بمذنب والی
 هفت هزاری و خطاب عمده سعدالله خانی اختصاص بخشیدند
 و پایه عزتش را از حضيض خاک باوج افلاک رسانیدند - و داروغگی
 (۲)
 داک و سوانح (که یکی از خدمات عمده حضور است)
 نیز نامزد او بود - عالم بکام او گردید - نصف سلطنت
 بل تمام آن بقبضه اختیار او درآمد - و چون نوبت سلطنت
 بجهانداز شاه رسید بدستاوریز سابقه اخلاص و پیشین درستی
 خانجهان کوکلتاش دست حمایت خویش را سپر وقایع احوال او
 (۳)
 ساخت - و بمیامن دستگیری آن امیر وفا تخمیر سهام بداندیشی
 ذوالفقار خان امیرالامرا کارگر نیفتاد - با آنکه وزیر اعظم
 هندوستان شده آرازه صولت و شوکتش از فلک هشتم هم
 گذشته بود بحال دیوانی خالصه و تن هم (که پیش دستی
 وزارت است) تغیرت راه نیافت - و بدستور سابق در همه کارها
 دست در کار داشت - قضا را دغلباز فلک بازی گویان میر
 و وزیر را از بازی خانه حکمرانی دزد آسا بمحکمه سیاست کشید
 و خصل سلطنت و شغل وزارت را بحریفان دیگر ارزانی داشت

بسیاری از مقامران بساط روزگار مهره جان در باخته شهامت
 کشت ممانت گشتند - خان مذکور را هم بعد از ورود موکب
 فرخ سیري بدار الخلافه شاه جهان آباد در کچه‌ری خانسامانی
 مقید نمودند - و پس از چند روز بر طبق رقعۀ نواب زیب النساء
 بیگم (که در آن وقت پسر شاه بیگم مخاطب بود) حکم استخلاص
 شد - اهل و عیالش سامان جمعیت از سر گرفتند - و منتصبان او
 شادی و خرمی اندوختند - ناگاه آن شب (که بزعم او آبستن
 هزار امید بود) جانگزا حادثه دیگر زاد - چند مغول (که
 بتسمه کشی شهرت یافته بودند) رسیده بابلغ حکم قتل
 هوش از سرش بردند - و آن بیگناه را با هدایت کیش خان
 جدید الاسلام و سیدی قاسم کوتوال دهلی برسم اختناق
 از هم گذرانیدند *

وجه (که موجب قتل او تواند شد) بتبوت نه پیوست
 جوقه برانند که چون حکم هائس او شرف نمان یافت سادات
 اشاره کردند که او را از پا در آرند - و برخه گویند که ارباب عذاب
 (که در استیصال او سعی داشتند) از جانب بیگم صاحب
 رقعۀ مجعول (که در افذا و اعدام او یاور افتد) از نظر پادشاهی
 گذرانیده بسیاست اقدام نمودند - و مقوم این روایت است
 که بیگم صاحب هنگام ملاقات محمد فرخ سیر شکوه بیجا کشتن او
 (که ابا عذد از متوسلان بیگم بود) بمیان آورد - پادشاه ذکر

رقعه بر زبان گذرانید - بیگم انکار محض کرد - پادشاه متذبه
گشته قرین افسوس گردید - در دیانت و کاردانی مثل پدر بزرگوار
خویش شهره آفاق بود - و سخت گیریها کمتر داشت *

* سید نجم الدین علی خان بارهه *

پور عبد الله خان سید میان است - بجلادت و مردانگی
(که شیوه سنیّه خاندان او بود) اتماف داشت - چون برادرانش
قطب الماک و امیر الامرا بهمراهی محمد فرخ سیر پادشاه
صدر ترددات شده باعلی مراتب مرتقی گردیدند او نیز
باضافه منصب چهره عزت بر افروخت - پس ازان (که زمانه
تیرگ کار خاقان مذکور را بورطه ناکامی انداخت و قطب الملک
برکاب سلطان رفیع الدوله بعزیمت تنبیه راجه جیسنگه از
دار الخلافه بر آمد) صوبه دارمی آنجا بخان مذکور باز گردید
سال دهم جلوس فردرس آرامگاه [که امیر الامرا بقتل رسید
و قطب الماک (که بصوب دار الخلافه رخصت شده هنوز بدانجا
نرسیده بود که از خبر کشته شدن برادر متروک خاطر گشت)
کمان خود را برای آوردن توره بدار الخلافه فرستاد] بخان
مذکور برای نگاهداشت مرقوم ساخت - خان مذکور باستماع
این خبر جامه بی طاقتی را بر بالای مبر دریده ابتدا جمعی از
سوار و پیاده همراه کوتوال داده بهحاضره حوالی اعتماد الدوله
محمد امین خان تعیین کرد - آخر باوشائه قطب الماک دست

ازان باز کشید - گویند در نگاهداشت سپاه قسمی صلاى عام داده بود که یابوی خورد و اسب کهنه لنگ گوش بگوش اسپان نازی بدرجۀ قبول پیوست *

(روز جنگ) که سر مثلی هرازی بدو تعلق داشت) بی باکانه قدم جرأت پیش گذاشته زن و خورد عجیب و رستخیز غریب بمیدان آمد - در گرمی بازار آریزو ستیز زخمهای کالی برداشت و یک چشم او از رسیدن آسیب آن از کار رفته دستگیر گردیده بزندانخانه انتقام نظر بند شد - صبیۀ نه ده سالۀ او را (که کسانش درین غوغای قیامت نظیر از محل برآورده بخانۀ مغنیۀ میراثی پنهان کرده بودند) گرفته بحضور پادشاه آوردند مردم محالات پادشاهی خواستند که بعقد آن خسرو درآزند آخر بمعجز و الحاح قطب الملک (که گاهی بر سادات بارهه این ماجرا نگذشته) موقوف نمود - صبیۀ مذکور بخانۀ خان مزبور رسید - سال هفتم بشفاعت مبارز الملک سر بلذد خان از محبس رهائی یافته بحراست اجمیر سر بلذدی یافت (۲) چون سر بلذد خان صوبه دار گجرات باحد آباد رسیده بغابو هنگام مرهته (که تا فزای بلده می تاخمت) سد ابواب شهر نموده محصورانه می گذرانید خان مزبور حسب الحکم خسروانی بکمک او شتافته با غنیم لئیم طریق مبارزت پیمود - و سرچنگ

قرار واقعی داد - پستر بتعلقه خود معارفت نموده پس از چندے بحکومت گوالیار نامزد شد - و در بندر بست امور متعلقه کوشیده باستقلال سرانجام می داد - تا آنکه روز موعود بواسطی عدم منزل گزید - گویند چون یک چشم او ضائع شده بود از بلور بدستور پرده دیده ساخته درون هر دو پلک میگذاشت - در نگاه ناظرین سالم می نمود *

* مترو مال بندیاه *

(۲)

پسر جنیت بندیله است - که پس از کشته شدن ججهار سنگه و متعلق گردیدن تعلقه او به سرکار پادشاهی دران سرزمین بنیاد فساد برپا ساخته بتاخت و تاراج آن ملک می پرداخت سال یازدهم فردرس آشیانی عبد الله خان فیروز جنگ بمالش او تعیین شد - و آخر همان سال راجه بهار سنگه بندیله بدین کار مامور شد - چون جنیت بندیاه مدتها بنوکری بسنگهدیور ججهار سنگه بهر برده بود از رسیدن راجه مسطور خیل تمرود از سر بدر ساخته چندے ملازم او شد - پس ازان در سرکار سلطان دارا شکوه توسل جسته اختیار بندگی نمود - در ایامی (که خلد مکان مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری از دکن عزیمت هندوستان نمود او پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه باستصواب سبهکرن بندیله بملازمت عالمگیری

پیوسته بمنصب عمده سرفراز شد. و در هنگامی (که معاودت پادشاهی از ملتان بعزم مقابله سلطان شجاع صورت گرفت) تعیینات خلیل الله خان صوبه دار لاهور گشمک - چون مزاجش سرپا بفتنه مجبول بود از انجا گریخته بوطن رسیده غبار راهزنی برداشتن - از انجا (که پادشاه را وقایع عظیمه مثل مقابله شجاع و قادیب مهاراجه و مصاف داراشکوه در پیش بود) اغماض عین نموده اوان عزیزمک باجمیر سبهگون بندیده باتفاق راجهای دیگر به تنبیه از دستوری پذیرفت - و بعد فراغ از کار شرکای سلطنت سال چهارم راجه دیبی سنگهه باستیصال او مرخص گشمک - نام برده مرعوب شده هر روز جائی مختلفی میشد - راجه سبجان سنگهه (که خود در کمکیان بنگاله منتظم بود) به تجسس حالش پرداخته آگهی یافتند که در موضع سهرة موطن راجه اندرمن دهندیره پنهان شده - بغابران بطلب او شتافتند - مردم آنجا خائف گردیده سران اجل رسیده از تن برداشته در پیشگاه خسروی فرستادند - پس ازو ستر سال (که منصب قلیل داشت) برخاسته پیش سیوا بهونسله رفت - او رخصت معاودت بوطن داد - پستر بوطن رسیده برویه ارثی سر هنگامه پردازي برداشت - لهذا سال بیست و دوم راجه جسونت سنگهه بندیده بتنبیه او شتافت - پس ازان بنوکویی

پادشاهی رو آورده سال چهل و چهارم بقلعهداری اعظم تارا
 عرف ستارا رایست کامیابی برافراخت - و سال چهل و هشتم
 باز برخاسته بوطن رفت - سال چهل و نهم باستصواب
 فیروز جنگ عفو تقصیر او بعمل آمده بمنصب چهار هزار
 سر عزت برافراخت - و پس از ارتحال خلد مکان در تعلقه خود
 فرودکش نمود - هر چند در عهد خلد منزل فرامین طالب صادر شد
 نیدارد - مگر بعد مراجعت خلد منزل از دکن بشکر پادشاهی
 رسیده تعینات مهم گرو (که سرگروه قوم سکهن بود) گردید
 و در عهد فردوس آرامگاه (که محمد خان بنگش فوج بر سر او
 برده جبراً و قهراً باستخلاص بعضی محالات پادشاهی پرداخت
 و جمعیت افزود را برطرف نمود) نامبرده با فوج مرهته
 که در مالوه بود ساخته بکمک آنها بر سر خان مذکور
 شتافته در گدھی محصور نمود - و بعد چهار ماه چون مرهته
 بذابر شروع وبا بوخاسته رفت خود تا سه ماه دیگر در لوازم
 محاصره کوشید - آخر پای مصالحه درمیان آمد - گویند
 کثیر الاولاد بود - یکی از پسرانش کنور خان چند است - که
 همراه نظام الملک آصفجاه در دکن بود - و پرگنه شیرپور صوبه
 برار در قبول داشت *

* سعادت الله خان *

از قوم نوايت بود - در عهد خلد مکان باستصواب ذوالفقار خان بمتصدیگری ضلع کرناٹک حیدرآباد مامور شده باستقلال بکارهای آنجا می پرداخت - و بحسن عمل با خرد و بزرگ آنجا سلوک نموده نامی ببزرگی بر آورد - و چون پس از کشته شدن مبارز خان نظام الملک آصفجاء عزیمت آن ضلع نمود او بمقتضای دربینی باستقبال پرداخته زره های موجود گذرانید - و قرین عزت و اعتبار رخصت تعلقه یافت - و مدت ها دران مرز و بوم به نیکنامی و داد و دهش بسر برده مطابق سنه (۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری جهان گذران را گذاشت - پس از دوست علی خان برادرزاده اش بحکومت آنجا سرفراز شد - چون مرهقه دران ضلع هنگامه برپا کرد او بمقابله پرداخته باتفاق پهلوش صفدر عالی خان مقتول گردید همین دوست خان عرف چندا صاحب داماد سعادت الله خان است که در قلعه ترچناپلی می بود - رگه و بهونسله بمحاصره پرداخته قلعه را مسخر و او را دستگیر ساخت - مدتی محبوس ماند - آخر زرها داده مخلصی حاصل نمود - و در ضلع بیجاپور شتافته بزمیندار آن نواح توسل جست *

درین ضمن (که فیما بین ناصر جنگ شهید و مظفرجنگ ناخوشیها

(۲) نسخه [ب] علی دوست خان (۳) در [بعضی نسخه] نواب چندا صاحب

بر روی (رز افتاد) او رفیق مظفر جنگ گردیده عزیمت ارکات را
 در نظر او باغ سبز نموده بدان صوب برد - و پس از کشته شدن
 انورالدین خان فوجدار ارکات سمت چنچار^(۲) راه بری کرده
 پس از محاصره کارے نساخته همراه او برگردید - و در عین جنگ
 با اتفاق مردم فراسیس از مظفر جنگ جدا شده به بندر پهاچری
 شتافت - و چون بعد شهادت ناصر جنگ مظفر جنگ بدرجه^(۳)
 حکومت رسید او بفوجداری ارکات سرمایه استقلال اندوخت
 و بانداک فرصتی محمد عالی خان عرف انورالدین خان فوج
 کلاه پوشان انگریز را بر سر او برد - مومی الیه دستگیر گشته
 پیمانۀ سمات چشید - در پسر داشت - یکی زین الدین خان^(۴)
 که مرد غیور مزاج گرفته بود - شعر میگفت - و بادل تخلص
 می کرد - از دست *
 * بیت *

* درد من شرمند؛ فیض طبیبان نیست نیست *

* بخیه زخم منست از جوهر شمشیرها *

در جنگ بمردانگی جان در باخت - در مین علی رضا خان که بقید
 حیات است •

* سیف الدوله عبدالصمد خان بهادر دلیر جنگ *

خواجه زاده احراری سمت - عمش خواجه زکریا در صبیبه

(۲) نسخه [ب] چنچار (۳) در [بعضی نسخه] فوت (۴) نسخه [ب ج]

داشست - یکی با او منسوب بود - و یکی در خانۀ اعظمان الدوله محمد امین خان بهادر - نامبرده در عهد عالمگیری وارد هندوستان شده ابتدا بمنصب چهار صدي سرفراز گردید - و در عهد خلد منزل به هفتصدي ترقی نمود - و در جنگ هر چهار پادشاهزاده (که پسران خلد منزل باشند) با ذوالفقار خان توسل جستند در کشتن سلطان جهان شاه توده بلیغ بظهور آورد - و در جلدوی آن بمنصب عمده سر بلندی اندوخت - و در عهد سلطان محمد فرخ سیر بمنصب پنج هزاری پنج هزار سوار و خطاب دلیر جنگ و تقرر صوبه داری لاهور لوی افتخار بر افراشت و برای انصرام مهم قوم گرد (که از وقت خلد منزل دران نواح انواع فساد و ظلم بر مسلمین و هندو آندیار برپا نموده بود و دران وقت خانخانان مذموم خان با هی هزار سوار جهنم قبیله او تعیین یافته در لوهمگدهه ادرا محاصره نمودند - و پادشاه خود هم متوجه آن سمت شد - و از قلعه بدر رفت - پس ازان محمد امین خان با فوج کثیر در پی او مقرر گشت اما

کارے نساخت (فرمان رفت) *

کیفیت قوم مذکور اینست که سابقا نانک رام فقیر دران

ملاک شهرت بهم رسانید - و مردم بسیار خصوص کهتریهای پنجاب را بدام عقیدت در آورد - و معتقدین وی را سکه نامند

و جمعیت معتدبه فراهم آمده شیوه طغیان اختیار نموده دست
تالان بردیهات و پرگذاختن قرب جوار کشادند - از شهر تا قریب
لاهور هرگز می یافتند دست خوش تاراج می ساختند - بعضی
از فوجداران آن حدود محالات را گذاشته بحضور رسیدند
و برخی که توقف ورزیدند جان و مال در باختند - در حالت
تحریر هم صوبه لاهور و پاره از صوبه ملتان در تصرف این
گروه است - و افواج شاه درانی (که تا کابل در تصرف است)
از بس که پیش ازین یک دو بار از دست اینها عاجز شده اند
از عزیمت این سمت پا کشیدند *

بالجمله دلیر جنگ دین مهم سررشته دلیری بحسن تدبیر
از دست نداده ابتدا بهیئت مجموعی متصل گدھی (که مسکن
سرگروه آنها بود) رفته فرود آمد - آنها بکرات بیرون آمده
چپقلشهای صعب نمودند - خان مذکور ثبات ورزیده بمحاصره
راه (سد را) محدود ساخت - پس از مدت مهتم چون
کار از نایابی غله بر آنها تنگ شد و بسیاری به بئس القرار
پیوستند پیغام جان بخشی بمیان آورده سرکرد آنها با پسر
کم سال و دیوان خود و بقية السیف همراهیان بملاقات
نامبرده آمد - او جمعی کثیر را بجان کشته خون او را
با چند کس روانه حضور گردانید - و بدین حسن خدمت
از اصل و اضافه بمنصب هفت هزارمی هفت هزار سوار و خطاب

سیف الدوله چهره عزت برافروخت - روز وصول دارالخلافه بر طبق حکم چند کس را تخته و کلاه ساخته بشهر آوردند و این واقعه در سنه (۱۱۲۷) هزار و یکصد و بیست و هفت هجری رو داد - و سال پنجم جلوس محمد فرخ سیر در عمل صوبه داری او عیسی خان هین (که رفته رفته از پایه زمینداری بنوکرمی پادشاهی و سرداری رسیده بود - و دم انا ولا غیر میزد) بتفصیله (که در احوال مومنی الیه اندراج یافته) مقتول گشت و چون حسین خان خویشگی تعلقه دار قصور (که از لاهور هیزده گروهی ملتان رویه واقع است) سرتابی بنیاد نهاده خیال نخوت می پخت در عهد سلطنت رفیع الدوله با جمع به پیکار او شتافت - و پس از تلاقی فتنین زد و خورد بسیار رو داده کار او با تمام رسانید - و سال سیوم سلطنت فردوس آرمگاه بحضور رسیده نعمت بار اندوخت - و سال هفتم چون صوبه داری لاهور بنام زکریا خان پسر او (که یزئه اعتماد زلدوله قمرالدین خان میشد) مقرر گردید او بنظم صوبه ملتان مامور گشت - سال (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری به نیستی سرا رو کرد - سردار جرئی خوش نقش بود - و رعایت خاطر مردم ولایت خود بیش از بیش منظور داشت *

• سیف الدوله سید شریف خان بهادر •

شجاعت جنگ - میر عبدالرحیم نام - پور سید شریف خان

میر عبدالکریم بن میر سید محمد تنوجی سمت - در سادات
 آنجا ملقب بر سولداو - میر سید محمد در وطن خود بتحصیل
 علوم پرداخته پایه^(۲) حاصل نمود - در ایام^(۳) (که اعلیٰ حضرت
 در قلعهٔ اکبر آباد بگوشهٔ ناکامی نشست) از آنجا (که مزاجش
 از ابتدا بصحبت اهل علم و ذکر حالات سلف رغبت تمام
 داشت) میر مذکور را از خلد مکان درخواست نمود - و قریب
 هشت سال (که در آنجا بسربرد) نام برده جلیس بود - گویند
 روزی پادشاه از گفتگوی او بسیار محظوظ شد - و عاطفت
 بحال او ظاهر کرد - نام برده بعرض رسانید که مطالبی دارم
 امیدوارم که منظور شود - بعد استکشاف گفت - صفح جرائم
 محمد اوزنگ زیمپ بهادر - پادشاه قبول فرموده بتکلیف او
 شقهٔ متضمن عفو بخلد مکان نوشته داد^(۳) - ازین جهت
 خلد مکان همواره حق میر بر ذمهٔ همت خود می شمرد - سید
 امجد خان و سید شریف خان پسرانش بمنصب شایسته و خدمات
 عمده ترقی کردند - اولین بخطاب خانی امتیاز یافته سال
 سیزدهم عالمگیری بخدمت احتساب لشکر از انتقال قاضی
 محمد حسین اعتبار برگرفت - و رفته رفته بتفویض مصادرات
 کل بر صدر مباحث نشست - و دومین بسید شریف خانی
 معزز شده سال سیم (که در محاصره گلکنده غلای عظیم رو داد)

(۲) یا مایه باشد (۳) نسخه [ب] نوشته فرستاد .

بگرددگی گنج لشکر معلی تعیین گردید . و بظهور ارزانی
 نیکذامی اندوخت . پستتر بتحصیل جزیه هر چهار صوبه
 دکن (که از سابق تعلق بار داشت) دستوری یافت . اما
 شجاعت جنگ اواخر عهد خلد مکان امانت جزیه صوبه برار
 داشت . پس ازان رشده حاصل کرده در عهد جهاندار شاه
 (که نظم بعضی بلاد بچند کس گمذام تعلق گرفته بود) به نیابت
 یکی از آنها بصوبه دارمی اکبرآباد سرفرازی اندوخت . و اواخر
 عهد فردوس آرامگاه حالت او به تنگی گرائیده رفاقت آصفجاء
 گزیده بدکن آمد . و به تیول از صوبه برار و بخش دیگری سواران
 عز امتیاز اندوخت . و مطابق سنه (۱۱۵۹) هزار و یکصد و پنجاه
 و نه هجری به نیابت نظامت صوبه برار لوای بلند رتبی
 بر افراشت . و دو سه گدهی مفسدان را که محاصره نمود و بتاخمت
 و تاراج رسانید عمل او دران صوبه خوب نشست . و پس از
 انتقال آصفجاء ناصر جنگ لفظ شجاعت جنگ بر القاب او
 افزود . و در عمل مظفر جنگ سیف الدوله خطاب یافت

مطابق سنه (۱۱۶۴) یکهزار و یکصد و شصت و چهار هجری
 سفر آخرت گزید . مرد خوش ظاهر و خلیق بود . و گفتگوی او
 دلچسپ . اوقات بفرائض و سنن معمور داشت . و نغمه و رقص را
 در مجلس او راه نرفت . بشجاعت متصف بود . اما با معاملات

بیگانه - پسرش صدرالدین محمد خان (که بعد پدر بخطاب ارثی سربلند شده) چندی بقلعه داری دولت آباد

می پرداخت - در سنه (۱۱۷۷) هزار و یکصد و هفتاد و هفت هجری جهان را پدرود نمود - سادگی از می تراید - دو پسر از باقی ست - کلانی بخطاب ارثی نامور - و دومین سید محمد نام دارن - هر دو باقطاع داری پرگنه کوتهل صوبهٔ بزار محال ارثی ممتاز - و بذبر کم حاصلی آن به تنگی می گذرانند .

* سعدالله خان بهادر مظفر جنگ *

پسر متوسل خان بهادر رستم جنگ بن حفظ الله خان پور سعدالله خان شاهجهانی ست - ترجمهٔ سعدالله خان درین نامه براسه نگارش پذیرفته - حفظ الله خان در عهد خلد مکان بنظم صوبهٔ تتهه و فوجدارمی سیوستان نامزد بود - سال چهل و سیوم حسب الائتماس سلطان معزالدین از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و سوار و سال چهل و چهارم باضافهٔ پانصدی سرفرازی یافته سال چهل و پنجم جهان گذران را وداع کرد در پسران خان مذکور خالی از جوهری نبود - سه پسر ازو رشد بهم رسانیدند - یکم متوسل خان که خان فیروز جنگ ادرا پرورش کرده بود - ابتدای سلطنت فردوس آرامگاه چون نظام الملک آصفجاء از مالوه عزیمت دکن نمود او بهمراهی اختصاص داشت و در جنگ سید دلور علی خان مصدر تروند شد - و در مصاف

عالم علی خان نیز طویق جان سپاری سپرده دو زخم برداشت
 و در جلدوی آن از اصل و اضافه بمنصب سه هزار سوار
 و خطاب بهادر و عطای علم و نقاره فرق امتیاز برافراخت - چندی
 نیابت صوبه داری ارزنگ آباد داشت - پس ازان بفوجداری
 بکلانہ نامور گردید - آخرها بخطاب رستم جنگ مخاطب شده
 بنظام صوبه بیجاپور نامزد گشت - درانجا ورق هستی برگرداند
 درمیں حرز الله خان بهادر ببر جنگ - پس ازان (که نظام الملک
 آصفجاء پدایه وزارت رسیده جانب دکن معارفت نمود) همراه
 آمده در جنگ مبارز خان شریک گردید - و از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم
 و نقاره کوس خرمی زن - و مدتها بقلعه داری و فوجداری
 مامور و کرة بعد اولی بصوبه داری ناندیر سرمایه سرفرازی
 اندوخت - و آخرها بخطاب ببر جنگ و عطای پالکی جہالردار
 امتیاز برگرفت - بنابر عارضه فالج سالها خانه نشین بود

مطابق سنه (۱۱۶۷) هزار و یک صد و شصت و هفت

هجری بکشور بقا شتافت - اولاد نداشت - سیومین طالب
 محی الدین خان بهادر - او ابتدا در هندوستان بود - بفوجداری
 جنوب صوبه لاهور (که موطن نیاگانش بود) می پرداخت - باتفاق
 برادر خود حرز الله خان بهادر برفاقت نظام الملک آصفجاء
 وارد دکن گردیده پس از کشته شدن مبارز خان بفوجداری سرکار

رایچور و سرکار مدکل صوبه بیجاپور اعزاز پذیرفت - و از آنجا که سپاهی نقش بود در هر دو سرکار مذکور بند و بست قرار واقعی نمود - ازین حسن مجرا فوجداری سرکار امتیازگدهه عرف ادنی و نیابت صوبه داری بیجاپور نیز بنام او قرار یافت - مساعی جمیله بکار برده به تنسیق آنصوبه چنانچه باید پرداخت و صاحب ثروت و سامان گردید - در همان زودی پیک اجلس بملک بقا خواند - پسرش حسن محی الدین خان که آخرها مخاطب بخطاب پدر گردید - چندی قلعہ داری ماهور داشت فوت نمود - اما مظفرجذک نام اصلی از هدایت محی الدین و والدۀ او خیرالنسا بیگم صبیۀ نظام الملک آصفجاء است از سن صبا بکسب آداب و تحصیل علوم پرداخته فامی به نیکوئی برآورد - و پس از چندی بخطاب خانی و رفته رفته از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم و فقاره بلندآرازه گشت - در ایامی (که پدرش صوبه داری بیجاپور داشت) همراه بود - بعد فوت او باضافه هزار و افزونی خطاب مظفرجذک و تفویض نظامت صوبه مذکور بر همگنان تفوق جست - و همواره فوج کشیها کرده زمینداران آنصوبه را (که باصطلاح آن ملک پالیگر گویند - و هریک بوفور جمعیت و کثرت سامان و استحکام اماکن سرتمرد می خارید) فرمان بردار ساخته خود صاحب جمعیت و خزانه گردید - و در جلدوری آن

بخطاب سعدالله خان نامور گشت - پس ازان (که آصفجاء بدار
بقا خرامید - و حکومت ملک دکن بناصر جنگ شهید تعلق
گرفت) ازانجا (که فیما بین هر دو از سابق صفائے نبود)
افواج ارهام بر خاطر طرفین تاخت - مظفر جنگ بجمع سپاه
پرداخته بجانب کرناٹک حیدرآباد حرکت نمود - و انورالدین
خان فوجدار آنجا در سنه (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت
و دو هجری بجنگ پیش آمده بقتل رسید - بسنوح این واقعه
ناصر جنگ با فوج کثیر و اسباب بسیار بدان الکه شتافته کار
بمقابله انجامید - در عین جنگ کلاه پوشان پهلچری (که
کمال استظهارش بآنها بود) واهمه بخاطر راه داده جدائی گزیدند
ناصر جنگ (که از سابق حرف استمالک او در میان آورده بود)
درین وقت طلبداشته بزایه نظر بندی بر نشاند - ازانجا
(که قلم تقدیر بران رفته بود که او چندے بریاست دکن برسد)
بہادر خان پنی با چند کس دیگر ہمدستان شده با کلاه پوشان
نرد ہمزبانی باختند - و ہنگامیکہ آنها شبخون آوردند ناصر جنگ
بر دست افغان مذکور شهید گشت - مردمے (کہ درین قضیہ متفق
بودند) مظفر جنگ را از گھٹاٹوپ عمارچی فیل برآورده مبارکبان
گفتند - و او برچار بالش حکومت تکیہ زد - و چون والدہ
و متعلقات خود را در بندر پهلچری سابق گذاشته بود تا آنجا

رفته فوجی از کلاه پوشان نیز همراه گرفته مراجعت نمود
 و پس از وصول بموضع رایچوتی^(۲) قضیه ناگهانی رو داد - یعنی
 مردم بهادر خان پنی (که از تنگ حوصلگی پندار خودبینی
 در سرش جا کرده هیچ یک را بخاطر نمی آرد) دو سه چهره
 اسباب کلاه پوشان را کشیده بردند - و کار بمنزعت کشید - نام برده
 در عین معرکه هفدهم ربیع الاول سنه (۱۱۶۴) هزار و یکصد
 و شصت و چهار هجری بزخم تیر جان بجان آفرین سپرد
 و افغان مذکور نیز بزخم گولی تنگ پا بزاید عدم نهاد - سعدالله
 خان بصفت جمیل و اخلاق پسندیده اتصاف داشت - سپاهی
 و سپاهی درست بود - و صاحب همت بلند - بترفیه حال رفقا
 می پرداخت - کلام الهی را در خزانه حافظه فرا گرفته - علما را
 درست داشت - و همیشه در مجالس او مذکور کتب بود - پس از
 پسرش محمد سعد الدین بخطاب مظفر جنگ و صوبه داری^(۳)
 بیجاپور سرفرازی یافته اما چیچک امان نداده زود
 آنجهانی شد *

* سادات خان ذوالفقار جنگ *

پسر سادات خان عرف سید حسین خان میر بزرگی
 مرعشی سمک - که صبیغه وی در عقد نکاح محمد فرخ سیر بود
 خان مزبور بنابر این نسبت ترقی کرده ابتدا بخطاب سید

(۲) در [بعض نسخه] رایچوتی (۳) نسخه [ج] سعدالدین خان *

صلاحت خان و بمنصب شایان و خدمت داروغگی توپ خانه
 لوای بلندرتبگی برافراخت - (وزے) که سادات بارهه محمد
 فرخ سیر (را گرفتند) سادات خان عرف سید حسین خان
 با پسران تا چاندنی چوک رفته بزد و خورد پرداخته با یک پسر
 بقتل رسید - سه پسر ازو باقی ماندند - یکی خان مزبور و سیف
 خان و سید حسین خان - جایگیر آنها بضبط سادات بارهه درآمد
 پس ازان خان مذکور با قطب الملک در ساخته در جنگے (که
 بتورگی سلطان ابراهیم (و داد) شیوے همراهی داشت *

چون در سنه (۱۱۳۳) هزار و یکصد و سی و سه هجری
 عقد فردوس آرامگاه با صبیة محمد فرخ سیر (که از بطن گوهر نسا
 بیگم خواهر وی بود) بمیان آمد و مجلس جشن بطمطراق
 بسیار صورت انعقاد یافت چنانچه اکثر امرا لک لک روپیه نیاز
 گذرانیدند و بهریک خلعت و جواهر و اضافه مرحمت شد
 علاوه آن صبیة خان مزبور هم بحباله نکاح فردوس آرامگاه درآمده
 بصاحبہ محل مخاطب گشت - بدین جهات او بعنایت خاص
 اختصاص یافته ابتدا بمنصب چهار هزارى و تعلقه بخشىگرى
 احدیان و پستر ببخشىگرى چهارم از انتقال حمید الدین
 خان عالمگیر شاهى و بمنصب شش هزارى ترقى نمود - و ازانجا
 (که از هر دو بیگم فردوس آرامگاه را ارلان نبود) میرزا احمد
 بهادر را (که بعد سلطنت ملقب باحمدشاه گردید) هر دو بیگم

پرویش کردند - پس از آن (که در سنه (۱۱۶۱) هزار و یک صد و شصت و یک هجری خیر آمد آمد شاه درانی غلغله افکن هندوستان شد و پادشاه بذابر عرض عرض استسقا خود نتوانست برآمد) شاهزاده مزبور را باذالیقی سید صلابت خان باتفاق اعتماد الدوله وزیر و صفدر جنگ میر آتش و دیگر سرداران بمقابلۀ درانیان فرستاد - چنانچه جنگ نمایان واقع شد و درانیان از پیش رو برآمده راه ارطان پیش گرفتند - درین ضمن فردوس آرامگاه ارتحال نمود - و احمد شاه بر تخت سلطنت نشست - او بخدمت میر بخشیکری از انتقال نظام الملک آصفجاء و منصب هشت هزاری هشت هزار سوار و خطاب سید سادات خان بهادر ذو الفقار جنگ چهره ناموری برافروخت پادشاه در مخاطبات نانا بابا میگفت - از آنجا (که اهل دنیا را بخود غرضی ناتوان بینی و بکثرت اوهام شکست یکدیگر منظور می باشد) جاوید خان خواجه سرا (که مختار کار سلطنت و بنواب بهادر زبان زن کشته بود) کینه او در دل گرفته همیشه سعایت او پادشاه می رسانید - تا آنکه در سنه

(۱۱۶۴) هزار و یکصد و شصت و چهار هجری سه روز

در قلعه پادشاهی محبوس ماند - اکثر اموال او بضبط سرکار

خسروانی درآمد - و بخشیکری و خطاب امیر الامرائی از

تغییر او بفیروز جنگ بهادر پسر کلان نظام الملک آصف‌جاء
مقرر گردید - و در سنه (۱۱۶۶) هزار و یکصد و شصت و شش
هجری باز بتجویز مفدر جنگ بخش‌یگری بنام او قرار یافت
اما چون مفدر جنگ نتوانست پا قایم نمود و روانهٔ تعدیه
صوبه‌داری صوبهٔ اردبیل شد خان مزبور هم همراه او رفت
و در آنجا درگذشت .

* سراج الدوله انورالدین خان بهادر ظفر جنگ *

پسر انورالدین خان بهادر شہامت جنگ - که پدرش حاجی
انور بصیغهٔ پیش‌نمازی از روشناسان خلد مکان بود - وطن نیاکانش
تصبهٔ کوبا مو صوبهٔ اردبیل - و نام اصلی شہامت جنگ شیخ
خان جهان است - گویند چون برای منصب در حضور
خلد مکان رفت پادشاه تغیر نام او کرده جان جهان مقرر ساخت
و بمنصب چهاربشتی و امینی جزیهٔ سرکار کلبرگه و ثانیاً بامانت
جزیهٔ سرکار سنگمذیر سرفرازی یافت - و در آن وقت خواجه
محمد امانت خان فوجداری سنگمذیر داشت - صحبت
مشار الیه با او کوک شد - و پس ازان (که امانت خان متصدی
بندر سورت شد) نامبرده امانت جزیهٔ بندر سورت و داروغگی
دارالضرب آنجا گرفته در آنجا رشدی بهم رسانید - و در عهد
خلد منزل باضافهٔ منصب و خطاب انورالدین خان امتیاز پذیرفته

هنگامی (که امانت خان بصوبهٔ مالوه آمده با راجه مسلم خان بجنگ پیوست) نامبرده تردد شایسته بظهور آورده مختار مهمات خان مذکور گشت - و چون خان مزبور بنظم صوبهٔ حیدرآباد تعیین شد دیوانی صوبهٔ مذکور بنام او قرار یافت - و چون پس از فوت اعتماد الدوله محمد امین خان بهادر آصفجاه بدارالخلافت رفت نامبرده هم‌رهی گزیده بدستگیری او پس از وصول بحضور بفرجدارمی سرکار کوره^(۲) جهان آباد صوبهٔ آله آباد سربلندی اندوخت و پستری از آنجا معزول شده خود را پیش آصفجاه (که بدکن آمده از جنگ مبارز خان فراغ یافته بود) رسانید - و ابتدا به نیابت نظامت صوبهٔ حیدرآباد و پستری بفرجدارمی سیکاکل و سپس نوبت درم به نیابت فرخنده بنیان چهرهٔ عزت برافروخت - و با فوج مرهته (که دران صوبه وارد شد) جنگ نمایان کرده باخراج آنها پرداخت و بعد ساله چند بفرجدارمی کرناٹک صوبهٔ فرخنده بنیان لواهی ناموری افراشته زمینداران متمرد آنجا را گوشمالی داده نسق درست نمود - و در عمل ناصر جنگ خطاب شاهامت جنگ بر القابش افزون - پستری بحسب تقدیر مظفر جنگ دفعهٔ وارد آن ضاع شد - و از پاس نمک منظور داشته بمقابله برآمد

و سال (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت و دو هجری در جنگ بمردی و مردانگی جان داد *

(۲) در [بعضی نسخه] کورا - و در [بعضی] کوه •

مرد شجاع خیر و نیک نهاد صاحب سخا بود - و از علم
 تصوف ماهر - با فقرا اعتقاد داشت - پسر کلانش که در وطن
 بود مخاطب بصدر الاسلام خان بدکن نیامده - و پسر دوم او
 محمد محفوظ خان بهادر - که در عمل صلابت جنگ بخطاب
 شہامت جنگ امتیاز یافته چندے بفرجدارئی کوهپیر مضاف
 حیدر آباد می پرداخت - و مدتی در ازکات بود - برادرش
 سراج الدوله لک روپیہ سال بار میدان - بتقریب سفر حجاز
 مجاز شدہ پیش حیدر علی خان تعلقہ دار سرب رنگ پتن^(۲)
 شتافت - و فوجی از بر سر قلعة ترچناپلی (که تعلق بسراج الدوله
 دارد) برده در جنگ گرفتار گشت - و مدتی در قلعة مزبور
 نظر بند ماند - دو سه سال پیش از حالت تحریر فوت نمود
 بمقدمت علمی آشنائی داشت - سیومین سراج الدوله مذکور
 نام اصلی او محمد علی ست - بعد فوت پدر در عمل ناصر جنگ
 خطاب خانی یافته در تلاش کار دست و پامیزد - و پس از
 شہادت ناصر جنگ سلسله جنیان دوستیها با کلاہ پوشان چیناپتن
 (که قوم انگریزند) گردید - و بعد چندے [که آنها بر کلاہ پوشان بندر
 پہاچری (که از قوم فراسیس اند) غالب شدند] نامبرده بر پایة
 عریج برآمد - و از سیر فکری راهے با پادشاه انگریز (که در ملک
 فرنگ است) از ابلاغ نامه و پیام و ارسال هدایا و تحفہ بہم رسانید

(۲) نسخہ [ب] نواب حیدر علی خان بہادر •

و با کار پردازان بندر چینابدن گرم جوشیده بهریک مواعات
 زیاده بر امید او نموده بر تمام تعلقه کورناتک دخیل گردید
 و بدین تقریب دولت دافر بدست او افتاد - و باستصواب
 کلاه پوشان از حضور پادشاه وقت بخطاب امیرالهند و الاجاه
 نامور گشت - بخدمت اهل احتیاج موفق است - پسر کلانش
 (که مخاطب بعمده الامراست) اگرچه با پدر صحبتش ساز نه
 اما همت درست و خلق خوش دارن - و بقدر دانسی اهل کمال
 می پردازن - شعر او (که بزبان اردو می گویند) در دل
 جا می کند - ازوست *

* شعر *

* همین جدا کرے تجھ سے زمانہ یا نکرے *

* کھی کے کرنے نہ کرنے سے کیا خدا نکرے •

دیگر پسرانش بمنصب و خطاب معتبر ترقی کرده اند - و یکی
 از برادرانش عبدالوہاب خان است - کہ در حالت تحریر تعلقہ دار
 نیلور و سرواپای مضاف کورناتک مزبور است - و دومین نجیب اللہ
 خان کہ درگذشته •

* حرف الشين *

* شمس الدين محمد خان اتکه *

پسر مير يار محمد غزنوي ست - که کدخدای درویش منش
 بود - مشار ایيه در بیست سالگی در غزنین بخواب دید که ماهه
 در بغل درآمده - صورت واقعه پیدر باز نمود - تعبیر کرد که
 دولت عظیم بتو رو نماید - که باعث رفعت خاندان ما باشد
 در بدو حال نوکر میرزا کامران برادر همایون پادشاه شد
 چون مرتبه ثانی جنت آشدیانی بجنگ شیر خان سور از آگره
 متوجه شدند میرزا کامران توفیق رفاقت نیافته جمعه را همراه
 گذاشته خود بلاعور شتافت - میر شمس الدین ازان جمعه بود
 چون دهم محرم سده (۹۴۷) نهمصد و چهل و هفت در نواح
 قنوج بیک فرسخی از کتل گذشته شکست عظیم بر لشکر پادشاهی
 افتاد امرا بے جنگ رو گردانیده خود را بآب زدند - و عالمه
 بموج خیز فنا رفت - پادشاه بنفس نفیس در مرتبه بر لشکر
 مخالف تاخته بالحاج دولتخواهان ازان معرکه برآمده فیل سواره
 از آب عبور کرد - و بگذار دریا از فیل فرود آمده راه برآمد ملاحظه

می نمود - و چون کذاره بلند بود راه برآمد میسر نمیشد - که یکم
از سپاهیان از غرقاب نجات یافته در آنجا رسید - و دست پادشاه را
گرفته بالا آورد - ایشان نام و مولد او پرسیدند - بعرض رسانید
که نام من شمس الدین محمد و مولد من غزنین از ملازمان میوزا
کامرانم - جنّت آشیانی بنوازشهای خسروانه امیدوار ساختند
چنانچه بعد رسیدن لاهور بملازمت رسیده مورد مرحام گردید
و ملتزم رکاب گشت *

در قرب ایام ولادت اکبری جنّت آشیانی بتلافی خدمتی
شایسته قزوج بوهده آنکه زوجه او را بخدمت دایگی مقرر
نمایند خرسند نمود - مریم مکانی حسب الارشاد پادشاهی وقت
تولد آن مولود مسعود را بکنار کوچ مشارالیه (که جیجی آنکه
خطاب یافت) در آورد - چون هنوز وضع حمل او نشده بود دایهای
دیگر شیر دادند - تا آنکه جیجی آنکه بدین دولت عظمی کامیاب
گردید - و بهنگام توجه جنّت آشیانی بعراق میرشمس الدین را
در خدمت شاهزاده محمد اکبر بقندهار گذاشتند - چون ازان
جانب معاودت پادشاهی شد بطلب میوزا کامران با شاهزاده بکابل
شتافت - از خبر تسخیر قندهار بدست اولیای دولت همایونی
میوزا شاهزاده را بخانه خود برده میوزا در جای نالائق مقید
ساخت - چون سعادت در طالعش بود از کید مخالفان محفوظ ماند
و پس از فتح هندوستان (که سرکار حصار بجایگزیر شاهزاده مقرر

شد) انگه خان بحکومت آن ناحیه نامزد گردید - و چون سریر خلافت بجلوس عرش آشیانی زینت یافت انگه خان با دیگر امرا بجهت آوردن مریم مکاني و دیگر بیگمان از کابل رخصت یافت و هنگامی (که مزاج پادشاهی از بیرام خان منحرف گشت بذام خان مذکور) (که در قیول خود بهیتره خوشاب بود) حکم صادر شد که لاهور را ببرادر کلان خود میر محمد خان سپرده احرام حضور بندد - و بعد ملازمت علم و نقاره و تومان و توغ بیرام خان عنایت فرموده حکومت پنجاب بدو مفوض گردید *

و چون آمدن بیرام خان از بیکانیر به پنجاب بطریق بغی مشخص شد انگه خان را بطریق منقلا روانه نموده پادشاه خون هم از دهلی برآمد - هرچند شمس الدین خان مرد میدان بیرام خان نبود لیکن باقبال پادشاهی استمداد جسته در موضع گوناچور پرگنه دکنار نزدیک جالندهر میان فریقین جنگ سخت پیوست - مردم بیرام خان آثار شجاعت بظهور آورده اکثر مغوف انگه خان برهم زدند - اما *

* بولي نعمت از برون آئي *
 * گر سپهري که سرنگون آئي *
 انگه خان بر قلب بیرام خان حمله برده منهزم ساخته بفتح و فیروزي اختصاص گرفت - و در سرهند شرف اندوز قدمبوس

گشته بخطاب اعظم خاني سر برافراخت - چون بمنعم خان منصب وکالت قرار يافت انگه خان اظهار زنجشے نموده از لاهور بعرش آشياني نوشت - که هرگاه در مقابله بپيرام خان جانفشانيها من کرده باشم بایستے خدمت او نیز بمن متعلق ميشد - چنانچه در سال ششم بحضور (سیده) تنظيم معاهد (۲) مالي و ملكي برای زرين خود گرفت - ماهم انگه (که خود را وکیل السلطنت باستقلال مي پنداشت) و منعم خان (که بظاهر نام وکالت داشت) برهم زده خاطر گشتند - تا آنکه در سال هفتم دوازدهم (مضان سنه ۹۶۹) نهصد و شصت و نه هجري در دولتخانه پادشاهي انگه خان و منعم خان و شهاب الدين احمد خان بمهمات سلطنت اشتغال داشتند - ادهم خان پسر ماهم انگه (که باغروز جواني و نخوت جاه متهور بے باک و مجبول فتنه و فساد بود) (سید) همه امرا بتعظيم برخاستند - انگه خان نیم قيام نمود - چون او از حسد هم چشمي دل بري داشت دست بخنجر کرده متوجه شد - و بخوشم بيگ ارزنگ ملازم خود گفت که اين نادرولتخواه را بزن - او خنجر کشیده بسینه انگه خان رسانيد خان سراسيمه زخم دار بجانب حرم سراي پادشاهي دريد - که ديگرے از نوکران آن سفاک شمشير انداخته در محن دولتخانه کارش باتمام رسانيد - در بارگاه غوغای عظيم برخاست - پادشاه

از خواب بیدار شده استکشاف احوال نمود - و ادهم خان را قسمی
(که در احوالش گزارش یافته) بقصاص رسانید * * شعور *

* کاش ساله دگر شهید شدی *

۹۷۰

* تا شدی سال فوت خان شهید *

از سئوچ این واقعه آنکه خیل مسلح شده سر راه ادهم خان گرفتند
هر چند کشتن ادهم خان می شنیدند بظاہر قرب و رتبه ماهم آنکه
از اراجیف و اکاذیب پنداشته در شورش می افزودند - تا برخی
از آنها آمده بچشم خود دیدند - آشوب فرو نشست - عرش آشیانی
در قسایه و تسکین فرزندان و برادران خان شهید و تربیت
این طبقه و ارتقای مدارج این سلسله توجهات عظیم فرمود - آنکه خیل
جم غفیر بودند - از پنج هزار تا صدی منصب دار ملکی در و بسست
باینها تفرقه می شد - هیچ خانواده بدین جمعیت و کثرت دران
وقت نبود - دیگر کوکها هم پادشاه بسیار داشته که اکثری
بمنصب عمده پنج هزاری و چهار هزاری رسیده - معلوم نیست
که این همه هم نستبان رضاعی در عهد هیچ پادشاه بوده
و هر کدام بدین پایه بلند متصاعد گشته اند *

* شاه قلی خان نارنجی *

از امرای عهد جنم آشیانی است - در سفر و حضر ملتزم
رکاب ظفر انتساب آن پادشاه بوده مصدر خدمات گردیده
در عهد عرش آشیانی سال اول بهمراهی خضر خواجه خان تعینات

مردۀ پنجاب گشت . و باستقلال بگرام خان دست بدامن از زده روائی کار خود پيش گرفت . چون مهدي قاسم خان از ملک گدّه بے رخصت خسرواني راه حجاز برگزید ساں یازدهم اورا با جمعے به بندوبست تعلقه مذکور رخصت ارزاني شد* . انجام احوالش بملاحظه نرسیده *

* شاه بداغ خان *

از اویه اوق میانکال سمرقند است - در رکاب جنّت آشیانی کارهای نمایان و خدمت پسندیده بتقدیم رسانیده بدایه امارت برآمد - و چون زمانه بغوان روائی عرش آشیانی نصارت و رونق از سر گرفت او در جایزه جانفشانیها (که در معارک هیجا بے محابا باعدای دستبردهای قوی نموده) محفوف عواطف خسرویی گشته باضافهای پی در پی در سلک امرای عمده انسلاک یافته بمنصب سه هزاره چهره کایابی برافروخت - و در سال دهم بهمراهی میر معز الملک مشهدي بر سر بهادر خان شیبانی تعیین گشت چون جنگ تراز شد مخالف بر قلب تاخت - اکثرے خاک بیدقیقتی بر فرق روزگار خود ریخته خود را بگذار کشیدند - لیکن شاه بداغ خان عنان طاقت از دست نداده حمله آور گشت و پس از کوشش سخت از اسپ جدا شده بقید مخالف در آمد و پسرش عبدالمطلب خان توفیق ثبات نیافته با سردار بدرزد سال دوازدهم چون شهاب الدین احمد خان بدفعیه میرزایان باغیه

مامور گردید تا عرصهٔ ولایت مالوه را از غبار فساد ارباب عذاب صاف گرداند شاه بداغ خان نیز بهمراهی رخصت یافت و پس از آن بتیولدارى سارنگپور نامزد گشت - و مدت‌ها بایالت ماند و چراغ داد پرستی می افروخت - تا همان جا ودیعت حیات بسپرد - و درون قاعه جانب جنوبی متصل دیوار حصار عمارت مطبوع و مستحکم ساخته نیلکنتهه^(۲) نام گذاشته - و این بیت را کتابه کرده *

* توان کردن تمامی عمر را مصروف آب و گل •
 * که شاید یکدم صاحب دل آنجا کز - منزل *
 راقمه و قائله شاه بداغ - و در تحت آن میر معصوم بهکری
 نامی تخلص بخط خود این رباعی در آن سنگ کزده * * (رباعی) *
 * چغده دیدم نشسته در صبح بگاه *
 * بر کنگره مقبره شروان شاه *
 * فریاد کزان ز روی عبرت میگفت *
 * کو آن همه حشمت و کجا آن همه جاه *

عمارت مذکور طرفه فضائی دارد - در سنه (۱۰۲۶) هزار
 و بیست و شش^(۳) (که این گل زمین بنزول آیات جهانگیری
 رونق دیگر گرفت) جنت مکانی مکرر شبهای جمعه با مردم

(۴) در [بعضی نسخه] نیلکنتهه - و در [بعضی] نیلکنتهه (۳) نسخه [ب ج]
 و شش شهری *

محل دران مکان گذرانیده - و دران سال در ماندو بحکم
پادشاهی عمارات دلکش ترتیب یافته نشیمنهای سلاطین ماضیه
قرمیم پذیرفت *

این قلعه بر فراز کوه واقع است - در کمال وسعت
دورش بحکم جهانگیری ده کوه بمساحت در آمده - و در
اکبرنامه دوازده کوه نوشته - همانا در کمیت ذراع تفاوتی
راه یافته - در باستانی این معموره از بلاد عظیمه ولایت مالوه
بود - و چندی حاکم نشین هم - هنوز آثار سلاطین غوریه
و خلجیه باقی است - مناره هشت منظری از سنگ در غایت
اندام و موزونی و کفبندی است از گچ و سنگ در کمال ارتفاع
مدفن سلطان هوشنگ غوری - از سقف او در تابستان آب
قرادش نماید - از دیوباز ماده لوهان بدر گردند - و از کرامات
سلطان پندارند - ژرف نگاه داند که حال چیست - ظاهرا
هوای دخمهای سنگ صلاحیت استحاله بهم رسانیده منقلب
بآب می شود - و ترشح می کند - و حظیره دیگر است که
سلاطین خلجیه دران آسوده اند - چون بجنّت مکانی معلوم
شد (که سلطان نصیرالدین پسر سلطان غیاث الدین خلجی
(۲)
پدر بزرگوار خود را بجهت حب ریاست مسموم ساخت)
حکم نمود که استخوانش برآردند بدریای نوردا بیندازند - جز

استخوان ریزه چند با کف خاکستری ظاهر نشد *

*** شیخ گدائی گنبو ***

پسر شیخ جمالی دهلوی ست - که مرید و خلیفه شیخ

سماء الدین سهروردی ست - نام او جلال بود - و جلالی تخلص

می کرد - باشاره پیر جمالی تخلص نمود - ابتدا از زدهای سلطان

سکندر لودی بوده - در فضل و کمال مرتبه بلند داشت

و در شعر و سخن درست سلیقه - و چاشنی کلامش بسیار

زاست مژه - ازو ست *

* مارا ز خاک کویت پیراهنی ست برتن *

* آن هم ز آب دیده صد چاک تا بدامن *

چون شیخ از فقر و درویشی خالی نبود بقائد شوق بحجاز

رفت - و پس ازان سیاحت اختیار کرده در زمان سلطان حسین

میرزا وارد هرات گردید - و بمیر عالی شیر ملاقات نموده با مولوی

عبدالرحمن جامی (قدس سره السامی) صحبتها نگاه داشت

و چون بهند معاودت کرد با فردوس مکانی مصاحب گشت

و از جنت آشیانی تعظیم و احترام بسیار یافت - مکرر پادشاه

کلبه درویشانه او را بوزن خویش مذور ساخته - در سنه (۹۴۲)

۹۴۲

نهصد و چهل و در سفر گزین عالم قدس گردید - خسرو هذو بوده

تاریخ یافته اند - سیر العارفین از مولفات او ست - در دهلی

کهنه در مقبره زبني^(۲) که در جنب آن مسجدی است
که خلف الصدق او شيخ گدائي بنا کرده (مدفون شده) *

گویند تصیده در نعم گفته که بعضی از صلحا بقبولیت

این بیت ازان حضرت بشارت یافته اند * • بیت *

* موسی ز هوش رفت بیک پرتو صفات *

* تو عین ذات می نگری در تبسمی *

شيخ گدائي نیز طبع لطیف داشت - و اکتساب کمالات
و استفاده علوم رسمي نمود - نقش صوت هندي را خود
می بست و میخواند - در دیار گجرات احوال بر فاه و روزگار
مهیبا داشت - چون در ایام استیلای شیرخان بیرام خان غربت
گزیده بدان دیار وارد شد شيخ حسن سلوک بکار برده لوازم
مروت و مراسم جوانمردی بجا آورد - چون کارکنان قضا و قدر
اختیار سلطنت خدا داد هندوستان را بقبضه اقتدار بیرام
خان سپردند شيخ در سال جلوس اکبری از گجرات آمده
بوسیله او ادراک ملازمت پادشاهی نموده بمنصب صدارت
سربلند گردید - و چنان نقش صحبت او با بیرام خان درست
نشست که خان جمیع مهمات مالی و ملکی بے استصواب
او سر نمی کرد - و با آنکه متعهد منصب صدارت بود بر
ظاهر مناشیر مهر او میشد - و او را تعلیم معاف داشته

در محافل و مجالس بر جميع سادات صحيح النسب ترجيح و تقديم داد - و عظمت شان شيخ بمرتبه رسيد كه سواره بعرش آشياني مضافه مي نمود - اما زود از پادشاه مرد افغن دنيا از جا رفته نخوت و تكبر (كه بيخ بوكن قديم دولتان است تا بنو دولتان چه رسد) پيش گرفته باحوال مساكين و ضعفا مطلقا نمي پرداخت - چون تفرقه بحال پيرام خان راه يافت از ميوات جدا گشته بملازمت عرش آشياني رسيد - از آنجا (كه مظنون و متيقن وضع و شريف دربار منشا و منبع اين همه فتنه و فساد و باعث اغوا و انحراف مزاج پيرام خان شيخ بود) ارکان خلافت او را مستوجب انواع سياست شمرده در سعادت و آتش افروزي خود را معاف نداشتند - اما عرش آشياني از كمال عاطفت و مهرباني بعنايت پيش آمد - ليكن آن رتبه و حالت و عزت و اعتبار نماند - در سنه (۹۷۶) نهصد و هفتاد و شش در دهلي بعالم بقا شتافت *

* شيخ محمد بخاري *

از امرای درهزاري و اکابر سادات هندوستان است - و طغائی شيخ فرید بخاري ميشود - بدانش و حسن عقيدت ممتاز بود - مدتها در خدمت عرش آشياني بسر برده خصوصيت بهم رسانيد - فتو افغان خاصه خيل (كه قلعه چنار بتصرف داشته پناه گاه خود قرار داده بود) چون افواج بتسخير او تعين شد

مشار اليه بوساطت شيخ مزبور برآمده قلعه سپرد - و سال چهاردهم
 جلوس [که در خادمان درگاه ^(۲) خواجه معين الدين (قدس سره)
 بر سر نذور و فتوح نزاع بهم رسيد - و ادعای فرزندی که آنها
 داشتند ثابت نشد] پادشاه اورا بتوليت درگاه خواجه مقرر
 فرمود - سال هفدهم در کومکيان خان اعظم کوکه تعيين صوبه گجرات
 گرديد - و پستر بحضور طلبداشتند - چون شورش محمد
 حسين ميرزا (که با شير خان فولادي اتفاق نموده غبار فتنه
 برانگيخته بود) شهرت گرفت خان اعظم مشار اليه را (که در
 دوله سامان رفتن سورت نزد پادشاه درست مي نمود)
 برگردانیده در مثل جرانغار جا داد - پس از آنکه آتش نبرد
 سرکشيد اکثری از مردم پادشاهي پراکنده شدند - شيخ
 کوششهای مردانه بجا آورده زخمهای کاري برداشت
 و در اثنای تاختن از اسب جدا شده بزمين آمد - و بزخم
 نيزه مطابق سنه (۹۷۹) نهصد و هفتاد و نه هجري فقد جان
 در باخت - پادشاه قدرشناس وجه ديون (که بر ذمه آن مخلص
 جان سپار بود) از خزانه بوام داران دهانيد *

* شاه محمد خان قلاتي *

قلات قلعه ايست از مضافات ولايت قندهار ميان هزارجات
 در اصل لغت بكاف است - و در السنه و افواه بقاف شهرت گرفته

مشار اليه از ملازمان بپرام خان و بعقل و اخلاص مورد اعتماد او بود - هنگامی (که جنک آشياني بتسخير هذدوستان نهضت فرمود) بپرام خان (که قندهار بجاگيرش مقرر بوده) باهتمام شاه محمد تقويض نمود - و او حکومت آنجا را من حيث الاستقلال سرانجام ميداد - و چون بهادر خان شيباني برادر خان زمان (که برياست زمين دار مي پرداخت) از بد نهادي خيال گرفتن قندهار بخاطر آورده از راه مکر و فریب جمع را با خود متفق ساخته در کمين نشست شاه محمد آگهي يافته آن جماعه را بياسا رسانيد - بهادر خان (که در حيله اندوزي کاره ساخت) بزمن دار شتافته لشکره فراهم آورد - و آماده جنگ و جدال گردید - شاه محمد چون کمک هذدوستان دور تصور کرد بفرمان دای ايران شاه طهماسب صفوي ملتجي شد - و نوشت که جنک آشياني بآن والا دودمان قرار داده بود که بعد از فتح هذدوستان قندهار بملازمان متعلق باشد - اکنون مناسب آنکه جمعی را فرستند - که هم تدارک طغیان اين کافر نعمت شود و هم قندهار بايشان سپرده آید - شاه سه هزار سوار ترکمان از جاگير داران سيستان و فراه و گرم سیر به سردار ^(۲) علي يار بيگ افشار فرستاد - بهادر خان از اين لشکر خبره نداشت - ناگهاني برسو او ريختند - و جنگ سخت در پيوست - آخر بهادر خان

کارے نساخته در بگریز نهاد - و نتوانست که بزمین داور و آنحدود
بسربرد - ندامت زده راه هذدوستان گرفت - و شاه محمد کمک
خون را تواضع نموده عذرها در نادان قندهار درمیان آورد
و خالی بر گردانید *

چون شاه ایران شنید که شاه محمد قلاتی بر پیمان خون
نه ایستاد برادرزاده خود را سلطان حسین میرزا بن بهرام میرزا
و حسین بیگ ایچک اعلی استجلولله و ولی خلیفه شاملو را
بگرفتن قندهار تعیین کرد - شاه محمد در لوازم قلعه داری اهتمام
نمود - چون محاصره قلعه بامتداد کشید سلطان حسین میرزا ملول
گشته از پای قلعه برخاست - شاه برآشفته میرزا را با علی سلطان
حاکم شیراز باز فرستاد - تا بهر نوعی که باشد قلعه را در تصرف
آرند - علی سلطان (که لاف این کار زده بود) کوششهای سخت
در گرفتن قلعه کرده به تیر و بندوق مسافر ملک بقا گشته
تفرقه در لشکر ایران افتاد - میرزا را نه روی باز گشتن و نه رای
بودن - در گرد قلعه نشسته روزگار می گذرانید - چون این کیفیت
از نوشته شاه محمد بعرض آشیانی رسید در جواب بقلم آمد
که جنت آشیانی می فرمود که هرگاه هذدوستان فتح شود
قندهار را بشاه میدهم - خوب واقع نشد که باین مردم جنگ
کرده کار تا باین حد رسانید - الحال مناسب آنست که قلعه را
بکسان شاه سپرده و عذر خواسته روانه هذدوستان گردان *

اگرچه روايت صاحب عالم آرا با اين حکايت في الجملة
 نديانند دارد (چه در مرقوم خامه اخبار طراز خود ساخته - که
 بدرخواست شاه محمد قلاتي اول مرقبه شاه ايران سلطان حسين
 ميرزا را با راي خليفه شاملو بمعاونت تعيين کرد - چون شاه دردي
 پسر خليفه شاملو با فوج غافل برسر بهادر خان ريخته ادرا
 رهگرای باديۀ هزيمت ساخت شاه محمد بمکرو حيله پيش آمده
 بقلعه داري پرداخت - امرای قزلباش زمين داور را متصرف
 شده حقيقت را بشاه اعلام نمودند - شاه در سنه (۹۶۵) نهصد
 و شصت و پنج علي سلطان ثاني اُغلي ذوالقدر را با لشکر جوار
 بتسخير قندهار فرستاد - و ايالت آنجا را بسطان حسين ميرزا
 تفويض فرمود - شاه محمد قلاتي تا شش ماه بلاوزم محاربه
 اشتغال داشت - چون مدد از هيچ طرف بار نرسيد دست
 در دامن استيمان زده پس از معاهده و پيمان قلعه سپرده
 درانۀ ديار همد گردید) يکتمل که از مورخين ايران و هندوستان
 هر کدام جانب خود نگاهداشته جرے جنبانیده باشند - و اگر
 تطبيق دهند بين الررايتين هم صورت مي گيرد که الايخفي *

بالجملة شاه محمد قلاتي در آخر سال سيوم بملازمت
 عرش آشياني استسعا يافته مشمول عواطف پادشاهي گشته
 بتدریج بمنصب دو هزاري و خطاب خاني اختصاص گرفت
 سال دوازدهم بهاسباني قلعه کوتله و حکومت آنحدون سربلندي

یافته مایه اندوز عشرت شد - سال هفدهم (که خان اعظم کوکه را با محمد حسین میروزا در حدود گجرات جنگ دست داد) مشار الیه (که در جرانغار جا داشت) زخمی شده خود را بگذار کشید - و با احمد آباد رسیده قرار گرفت - پسرش عادل خان است که ابتدا با اتفاق ادهم خان کوکه بیورش مالوه تعیین شده - پس ازان همراه محمد قلی خان بولاس بر سر اسکندر خان اوزبک (که در اوده رایت بغی می افراشت) مامور گردیده در محاصره قلعه چیتور تروند مردانه بظهور آورد - اوائل سال سیزدهم (روزی پادشاه بشکار شیر توجه فرموده بتیر بندوق زخمی ساخت - شیر خشمگین شده پیش آمد - پادشاه در صدد آن شد که قابو بسته تیر دیگر حواله نماید - اما شیر از پادشاه نظر بر نمیداشت لهذا دستم خان مامور شد که پیشتر رفته شیر را بجانب خود متوجه سازد - عادل خان (که در آن هنگام معاتب بود) گمان اجازت عام برده با تیر و کمان سبق نمود - تیرے که انداخت اتفاقا خطا شد - حمله کرده بشیر در آویخت - و دست چپ در دهنش انداخته دست دیگر بخنجر برد - باقتضای سرنوشت بند نیام مستحکم شد - تا گسیختن آن شیر دست عادل فروخائید - پس ازان خنجر کشیده در زخم بر دهن شیر رسانید - شیر دست راست او را بدهان گرفت - درین اثنا مردم دیگر شتافته بشمشیر کار شیر تمام ساختند - دران میان

زخمه بعدل هم رسيد - چهار ماه بر بستر (نچوري) افتاده
جان بجان آفرين سپرد *

گويند او از شيوه بے حفاظي با زن ديوان پدر خود تعلق خاطر
داشت - زن بعفت منشي تن در نميداد - پدرش درين باب ادرا
منع ميکرد - و نصيحت مي نمود - او روزی از موعظت پدر
بهم برآمده شمشيری حواله نمود - سبحان الله زهم سنگين دلي
و غريب بے مرودي - شاخ را با اصل ستيزه کردن تيشه بر پاي
خود زدن است - و حفظ منزلت بزرگان از دست دادن خویش را
بچاه مذلت افکندن * * بيت *

* از مکافات عمل غافل مشو *

* گندم از گندم برويد جو ز جو *

پسر دوم او قيام خان است - در عهد جهانگيري بخطاب خاني
معزز گردیده مدتها بخدمت قرادلي قيام داشت *

مخفي نماند که از قدیم الايام قلعه قندهار متنازع فيه
سلسله عليه صفويه و خاندان عظامت بنیان تيموريه است - گاه
اين ناحيه بفرمانروای آن طبقه منتظم بوده - و گاه باولیای
اين دولت متعلق - باعتبار آنکه فرودس مکاني از ارغونيه انتزاع
نموده در انتمساب آن بسلسله چغتائي شک نيست - و بذبران (که
در سوانف ايام بسلاطين خراسان تعلق داشته و جنم آشياني
پيشاه ايران و عهد پيشکش آن کرده) اگر سلاطين صفويه دعوي

میکردند بجا بود - اما چون خرد پورهان باستانی کابل و قندهار را در دروازه هندوستان بر شمرده اند (که از یکے بتوران و از دیگرے بایران روند) و از نگاهبانی این هر دو فراخانی هندوستان از بیگانه ایمنی پذیرد پس دروازه باختیار صاحب خانه اولی و انصیب است عمای الخصوص که کابل بدست پادشاهان هذد باشد قندهار هم در تصرف ایشان بایستے - و این همه مسلم در صورتی که صاحب خانه از ارباب ضبط و هوش باشد - و الا در عالم بی خبری خانه و مافیها از خود نیست - چنانچه مشاهده افتاد که شهنشاه زمان نادرشاه آن هر دو را یکے کرده بدلهی درآمد و رسید کار بجائیکه رسید •

اگرچه تقلب و تحول حکومت قلعه قندهار درین اوراق بهرجا بقدر ضرورت ثبت گردیده لیکن مجموع القضايا برسم اجمال اینجا رقمزده کاک بیان می گردد - که این ولایت در زمان سلطان حسین میرزا والی خراسان و پسرش بدیع الزمان در تصرف امیر ذوالنون ارغون و شجاع بیگ والدار بود - و بعد از واقعه میرزا و استیصال آن سلسله (که مملکت خراسان بتصرف شیبانی خان اوزبک درآمد) شجاع بیگ بملازمت او رسیده نوازش یافت در همان سال فردوس مکانی لشکر بقندهار کشید - و بجنگ و پیکار از ارغونیه برگرفته ببرادر خود ناصر میرزا حواله کرد - و خون بکابل برگشت - و چون شیبانی خان ازین سانحه آگهی یافت

بر سر قندهار آمد - ناصر میرزا روزی چند حصاری شده آن
 مملکت را بدو را گذاشت - و او باز زمام ایالت آن الکه را بکف
 کفایت ارغونیان داده مراجعت کرد - چون پس از خراسان بحیطه
 تصرف شاه اسمعیل صفوی درآمد شجاع بیگ بشاه سلسله جذبان
 اخلاص گردید - و به بیگلربیگی هرات یک گونه بازگشته
 می کرد که دیگر باره فردوس مکانی آمده قندهار را گرد گرفت
 شجاع بیگ بدور^(۲) میش خان شاملو بیگلربیگی هرات استغاثه
 نمود - او در خدمت بابری التماس کرد - که شجاع بیگ
 اظهار بندگی شاهی می نماید - صداقت فیما بین مقتضی
 عدم تعرض حال اوست - فردوس مکانی بکابل لوی معارفت
 برافراخت - شجاع بیگ ملا باقی نام معتمدی در قندهار
 گذاشته خود بخراسان رفت - آن معتمد نا اعتماد مملکت
 بتصرف فردوس مکانی داد - و پادشاه آن را بمیرزا کامران
 پسر خود حواله فرمود - پس ازان در زمان فرمانروائی شاه
 طهماسب سنه (۹۴۱) نهصد و چهل و یک سام میرزا
 برادر شاه با اغریواز خان شاملو^(۳) که بیگلربیگی خراسان و لکه
 میرزا بود) بی استرضای استیذان شاهی بر سر قندهار آمد
 خواجه کلان بیگ (که از امرای فردوس مکانی بود - و از

(۲) نسخه [ب] بدور منش - یا بدور پیش باشد (۳) نسخه [ج]

جانب، میرزا کامران حکومت قندهار داشت (استحکام داده تا هشت ماه نگاهداشت - درین اثنا میرزا کامران با بیست هزار سوار از لاهور شتافته با سام میرزا بمحاربهٔ عظیم در پیوسته اغریواز خان در جنگ دستگیر گشته بقتل رسید - سام میرزا شکست یافته برگشت - میرزا کامران خواجه کلان بیگ را بدستور گذاشته بلاهور معارفت نمود - شاه در سنه (۹۴۴)

نهمصد و چهل و سه (که نوبت ششم جهت دفع فتنهٔ عبید خان اوزبک بخراسان آمد) چون امیر عمدهٔ قزلباشیه با جمعی کثیر در یورش قندهار کشته شده بود از کمال غیرت و حمیت خود بحدود قندهار آمد - خواجه کلان بیگ جمیع کارخانها را از توشک خانه و رکابخانه و غیرها بآئین مناسبت ترتیب داده مقالید قلعه پیش شاه فرستاد - و گفت سامان قلعه داری ندارم و توانایی نبرد نیست - و آمده دیدن در آئین نمک شناسی و در ملت حفظ حقوق صاحبی و نوکری روا نه - ناچار خانه آراستن و بمهمان سپردن و خود را گزاره داشتن مناسب میدانند - شاه ایالت آن ملک ببوداغ خان قاچار لطف فرموده بجانب عراق عنان عزیمت انعطاف داد - چون خواجه کلان براه اوچمه بلاهور آمد میرزا کامران یک ماه رخصت کوزنش نداد - که چرا این قدر نتوانستی نگاهداشت که من خود را

ميرساندم - و باز سرانجام يورش قندهار نموده روانه شد
 و چون قلعه را محاصره كرد بوداغ خان ديد كه از جانب شاه (كه
 بطرف آذربايجان با سلطان رزم مقابله دارد) كوميك متعذر است
 ناچار امان طلبيده بعراق رفت - ميرزا قندهار را از سرنو
 استحكام داده بلاهور برگشت - و چون هندوستان بعادت
 استيلاي افغانان محلل سكونت چغتائيه نماند ميرزا كامران بكابل
 شتافت - و ميرزا هذال از جنت آشياني جدا شده قندهار را
 متصرف گشت - ميرزا كامران باز اشكره فراهم آورده تا ششماه
 گرد قلعه نشست - ميرزا هذال از بے آذوقه به تنگ آمده بعهد
 و پيمان قلعه را سپرد - و ميرزا كامران قندهار را بميرزا عسكري
 برادر دوم خود داده بكابل شتافت - چون جنت آشياني
 در سنه (۹۵۱) نهصد و پنجاه و يك بايران رفته از شاه كمك
 درخواست وعده نمود كه هرگاه قندهار بتصرف در آيد بملازمان
 شاهي بسپارم - چنانچه در اول حال (كه قندهار مفتوح گرديد)
 به بوداغ خان قاچار (كه سردار لشكر قزلباش و لله سلطان مراد
 ميرزا كوميك جنت آشياني بود) حواله فرمود - ليكن هنوز
 مهمات پادشاهي سرانجام نيافته بجهت زه و زان امرای چغتائيه
 مانع نبود - باز قندهار را از قزلباشيه گرفته به بيرام خان
 (كه دولتخواه طرفين بود) سپردند - چون سالها بذابرها منازعت

میرزا کامران در کابل و بدخشان جنت آشیانی فارغ بال و آسوده خاطر نبود و پس از تسخیر هندوستان چندان فرصت نشد که ایفای وعده با شاه ایران در میان آید تا آنکه در زمان عرش آشیانی بتقریبی که گذشت شاه محمد خان قلاتی محرک این سلسله شده قلعه بحکم شاهی بتصرف سلطان حسین میرزا درآمد - و زیاده بر سی و هفت سال در تصرف او و اولادش ماند - مظفر حسین پسر کلانش در سنه (۱۰۰۳) هزار و سه هجری سال چهل اکبری قلعه را تسلیم ملازمان پادشاهی نموده نوکری هندوستان اختیار کرد - تا در سنه (۱۰۲۱) هزار و سی و یک سال هفدهم جهانگیری شاه عباس ماضی در محاصره چهل روز از خواجه عبدالعزیز نقشبندی (که در امور قلعه داری نهایت بیجگری بکار بود) انتزاع نمود - و باز در سال یازدهم فردوس آشیانی سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت هجری علیمردان خان زیگ از غضب و سفاکی شاه صفی صفوی و ناپرواوی مردم ایران اندیشه مزد گشته باعلی حضرت ملتجی شده قلعه حواله کرد - تا آنکه شاه عباس ثانی در سال بیست و دوم شاهجهانی با فوج جرار آمده محاصره نمود - و تا در ماه محاربه در میان بود - چنانچه میرزا عبدالقادر تونی در آن جنگ گفته *

* ز بالا و پائین در می نمود *

* چو آتش قزلباش و هندی چو درد *

آخر الامر خواص خان قلعه دار آنجا بامان برآمده راه هذو گرفت - ازان وقت تا ارائل سلطنت خلد منزل بدست قزلباش بود - چون پادشاهی ایران ضعیفتر گردید میرادیس ابدالی (که در ملازمان شاه تعینات قندهار بود) آن قلعه را بتصرف آورد - و باقتضای مصلحت کلیدش را بدست خلد منزل ارسال داشته استدعای منصب نمود - چنانچه در احوال او سمت ذکر یافته - پس ازان بشهنشاه انتقال نمود - و دریندو گویند بحکم آن پادشاه ذوی الاقدار آن ولایت رونقه دیگر یافته و در حوالی قلعه معمورگ طرح انداخته موسوم بنادر آباد *

قندهار ممالک سمک وسیع از اقلیم سیوم - طول از قلات بخارا تا غور و غرجستان سه صد کوره - و عرض از سند تا فوره دو بیست و شصت - شرقی سند - و غربی فوره - شمالی غربی غور و غرجستان و شمالی شرقی کابل و غزنین - جنوبی سیوی - قلعه قندهار بدشوار کشائی شهره عالم - طول او یکصد و هفت درجه و چهل دقیقه - و عرض سی و سه درجه - بنگاه بیشتر الوس افغان و بلوچ و ابدالی - بیست و چهار محال است بجمع هفت کوزر دام که برابر است بجمع بلخ و بدخشان *

(۲) نسخه [ب] تا غرجستان *

* شيخ احمد *

فرزند مياني شيخ سليم چشتي فتحپوري ست - قدس سره
 كه اصلش از دهلي ست - پدر از شيخ بهاء الدين از اولاد شيخ
 فرید شکر گنج بوده - شيخ در ديار عرب مدتها سياحت نموده
 و حج بمبار گذارده در آن ديار بشيخ الهند مشهور و معروف گرديد
 پس از آنكه بهندوستان معارفت كرد در موضع سيكري درازده
 كروهی آگره (كه از مضافات بيانه بود - و چون در آن گل زمين
 فرودس مكاني بر رانا سانكا فتح يافت بشكري موسوم فرمود
 بشين معجمه) بالای كوه (كه بآن موضع متصل است) مسجد
 و خانقاه ساخته بر رياضات^(۲) اشتغال مي نمود - از غرائب انفاقات
 عرش آشياني را (كه در چهارده سالگي بر سرير فرمانروائی
 هندوستان جلوس نمود) تا چهارده سال ديگر (كه سنين عمرش
 به بيست و هشت (سيده) فرزندى كه ميشد زنده نمي ماند
 چون احوال شيخ بسمعش (سيد درين امر آرزوى مفروط داشته
 از جناب عارف مرتاض استمداد نمود - شيخ بتولد سه پسر
 عالي قدر مبشر فرمود - در همان ايام آثار حمل در والده
 جنت مكاني ظاهر شد - چون در امثال اين اسور تغير مكان را
 بشگون فرا مي گيرند آن عفيفه را از آگره بمنازل شيخ فرستادند
 روز چهارشنبه هفدهم ربيع الاول سنه (۹۷۷) نهم و هفتاد

و هفت هجری جنت مکانی متولد گشت - و بهمنامی شیخ

بشاهزاده سلطان محمد سلیم مسمی گردید * ع *

۹۷۷
* در شهر لجه اکبر * تاریخ است

و پس ازان (که ولادت سلطان مراد و سلطان دانیال نیز واقع

شد و نفس شیخ گمرا گردید) سیکوری را مصر جامع ساخته

عالی اسامی و خانقاهی رفیع بنا با مدرسه بصرف پنچ لک روپیه

مرتب گشت • و لایری فی البلاد ثانیها * تاریخ یافته اند

و قصرهای دلکش و بازارے بزرگ سنگین و حدائق نظر فریب

اطراف شهر صورت ابداع پذیرفت - چون در اثنای آبادی

آن معموره مملکت گجرات مفتوح شد خواستند آن سواد اعظم را

بفتح آبان موسوم نمایند - بفتح پور زبانزد خلق گردید - همین نام

مطبوع پادشاه افتاد - شیخ در سنه (۹۷۹) نهصد و هفتاد و نه

۹۷۹
هجری رحلت نمود * شیخ هندی * تاریخ است - بذابر اخلاص

و اعتقادے (که عرش آشیانی را بشیخ بهم (سیده بون) پسران

و خویشان و نبائر و احفان ایشان بمنامب علیه و مراتب عمده

اختصاص گرفتند - و چون زوجه و صبیئ شیخ برضاع و فطام

شاهزاده سلطان سلیم ممتاز شده بودند در ایام فرمانروائی او

به نسبت کولتاشی سرمایئ افتخار اندرخته اکثرے پدایئ پنجهزاری

برآسده صاحب طبل و علم گردیدند * و

بالجمله شیخ احمد در تعلقیان روزگار بسا خوبیهای گردیده

غازه چهره او بود - زبان شكايك آلود جهانيان نكرده - و از دينه
 ناملائم چندان زبون غم نگشته - از دستگيرى عقيدت و بزدگي
 بيمن نسبت كوكلتاشى شاهزاده شهرة آفاق گشته در جرگه
 امرای اكبري انتظام يافت - اگرچه هنوز بمنصب پانصدي
 نرسیده بود اما اعتبار فراوان داشت - سال بيست و دوم
 در يورش مائوه هوا زدگي در يافت - چون بدار الخلافه آمد
 از ناپرهيزي انجام كار بفالغ كشيد - در همين سال (دزى) كه
 عرش آشياني بجانب اجمير كوچ مي فرمود (بعضور طلبيد
 او رخصت واپسين گرفت - چون بخانه رسيد بمنزگاه نيستى

مشتافت - سنه (۹۸۵) نهصد و هشتاد و پنج *

* شاه فخرالدين *

موسوي مشهدي پسر مير قاسم است - در سنه (۹۶۱)

نهصد و شصت و يك هجري در ركاب چنت آشياني بهندوستان
 آمده بمواسم پرستاري مشمول عواطف سلطاني شده - پس
 ازان (كه مقرر سلطنت بوجود عرش آشياني آرايش پذيرفت)
 برتبه سرداري صعود نمود - و سال نهم در فوج (كه بتعاقب
 عبدالله خان اوزبك تعيين شده) شتافته مصدر ترددات
 گرديد - و سال شانزدهم همواه لشكر موقلا (كه بهر كردگي خان كلان
 سمت گجرات قرار يافته بود) دستوري يافت - چون موكب
 ظفر كوكب بپتن گجرات رسيد پادشاه او را با فرامين نزد اعتماد

خان و مير ابو تراب (که همواره بترسيل عثرائض استدعای مهم گجرات مي نمودند) کسيل فرمود - مومنی اليه در اثنای راه با مير ابو تراب برخوردده پيش اعتماد خان بگجرات رفت و بمقدمات تسلي اطمینان خاطر از نموده بملازمت پادشاه آرد - پستر در کومکيان خان اعظم کوهه تعيينات صوبه گجرات گشت - پس ازان بتقريبه کامياب ملازمت حضور گويدده در ذيل امرا (که در سفر اياغار گجرات پيش پيش روانه شده بودند) بدان سمت گام جلالت برزد - و پس ازان بحکومت اوچين هر بلذد گشته لوای اعتبار بر افراشت - و بخطاب نقابت خاني چاره امتياز بر افروخت - و در سال بيست و چهارم از تغير قوسون محمد خان بحکومت پتن گجرات سرمايه افتخار اندوخت از امرای در هزاری ست *

* شجاعت خان *

عرف مقیم خان عرب خواهرزاده و خویش تودي بيگ خان اسمت - بدولت عواطف جنت آشيائي بخطاب مقیم خاني سر بر افراخته بين الامثال و الاقوان امتياز بهم رسانيد - در ایام هرج و مرج از ملازمت متقاعد گشته به پيرزا عسكري پيوسمت و هنگام معادوت آن پادشاه از عراق همراه ميرزا در قلعه قندهار محصور بوده مواسم پاسپاني و تحصن بجا مي آرد چون ميرزا زينهارى گشته از قلعه برآمد اکثر امرای بيوفا را

شمشیر و ترکش در گردن انداخته بگورانش پادشاه آوردند
ازان میان مقیم خان را با شاه سیستان زولانه در پا و تخته
در گردن کرده چندے نگه داشتند - وقت انتہاض جنت آشیانی
بتسخیر هندوستان بہمراہی منعم خان در کابل ماند - چون
در عہد عرش آشیانی پس از تفرقہ بیرام خان منعم خان طلب
حضور گردید مقیم خان نیز ہر فراق او بہند آمدہ باضافہ منصب
مورد عذایت گشت - سال نہم در یورش مالوہ (کہ عبداللہ خان
اوزبک حاکم ماندو خیالات فاسد بخود راہ دادہ می خواست
شورش بر انگیزد) مصدر ترددہای پسندیدہ شدہ بخطاب
شجاعت خان ناموری اندوخت - و در مبادی سال پانزدہم بداعیہ
ضیافت استدعای قدوم پادشاہی نمود - عرش آشیانی بقبول
مسئول مباحی ساختہ یک شبانہ روز بخانہ اش عشرت پیرا بود
ار جشن داپذیر ترتیب دادہ در آداب انجمن آرائی اہتمام^(۲)
بکار برد - و در سال ہیزدہم (کہ بیلغار نہ روزہ احمد آباد
گجرات بنزول اجلال اکبری دارالاقبال گردید) شجاعت خان
از گزاف خیلے در بزم پادشاہی حرفہای ہرزہ نسبت بمنعم خان
خانخانان سپہ سالار (کہ بانظام ممالک شرقیہ مامور بود) بر زبان
راند - عرش آشیانی بہکافات و تقصیر (کہ ہم ادب حضور مرعی
نداشت - و ہم مراعات تورہ سلطنت فرودگذاشت کہ با سپہسالار

دولت ناشایسته اندیشید (سرزنش زبانی) که اصالت منشان را زخمش کاری تر از شمشیر آبدار است) فرموده نزد خانخانان فرستاد - که بهر چه سزایار داند از عفو و انتقام بعمل آرد - خانخانان ازین عاطفت بسپاس پرداخته در اعزاز و احترام شجاعت خان کوشید - و درخواست صفع جریمه او نمود - ملتتمس او پذیرفته بطلب ممتاز فرمود - و در سال بیست و دوم بمذنب سه هزاره و حکومت مالوه و سپه سالاری آن دیار بلند مرتبه گردید - چون سال بیست و پنجم سنه (۹۸۸) نهد و هشتاد و هشت لخته امرای بد سرشت بنگ و بهار عرصه فتنه و فساد برآراستند او حسب الطلب پادشاهی از سارنگپور یک منزل برآمده بود - عوض بیگ برلاس با جمعی از ملازمان او از سخت گیری و بد سلوکی (که موجب سپاه بیخسای باز داشتند - و بنکوهیده دشنامها سرزنش نمودند) اخلاص گزینی و خیرسگای از دست فرورفته در کابین بد اندیشی بودند - هنگام کوچ (که بیشتر همراه بنده و باز سردار (ه فروریده - و برخی گرمی شغل کوچ داشتند) حاجی شهاب نامی را بسرداری برداشته هنگامه آرای ستیزه گشتند - غوغای عظیم برخاست - قویم خان پسرش جویدی آگهی شده بگزند جان فرسا نقد زندگی در باخت - شجاعت خان از

خيهه برآمده زبان پرسش برکشان - و چون خون را آماجگاه دين ازان وحشت جا بخيمه شتاب آورن - دران وقت جوقه از ناسپاسان زخمه چند بدو رسانيدند - هذوز رفته بود که نزديکان وفا کيش بعماري انداخته زمانه سارنگپور شدند - و از پخته کاري و زمانه شذاسي چذان ره سپردند که بسيارے زنده انگاشتن و برخه بدان تصور یک گونه همراهي گزیدند - در کمتر زمانه بحصار آن شهر پناه برده مؤده (ستگاري بر زبانها انداختند و کوس شادمانی بلند آوازه گردانيدند - ازین حسن تدبير گرن شورشی که بلذن شده بود فرو نشست - و هر یک از بد سگالان کناره گرفت - شکفت آنکه اکثرے انجام کار دانسته گام سرعت برداشته بودند - خبر زندگي ياورتي نموده پياسبانی بنه و بار رو آوردند - و از چدين آشوب بعافيت گاه رسانيدند پادشاه نظر بر قدم خدمت آن سفر گزين ملک بقا خواستگار آمرزش شده تباہ کرداران را گرفتار ساخت - و بگونگون بان افراہ عبرت نامه جہانيان گردانيد - پسر دومش مقيم خان که ترجمه اش در احوال تربيت خان عبدالرحيم ثبت يافته *

* شيخ عبدالنبي صدر *

فديره شيخ عبد القدوس کنکوي - که از اولاد امام ابوحنيفه

کوفي و از مشاهير متاخرين هذدوستان است - در سنه (۹۴۴)

فهد و چهل و چهار وفات يافته - شيخ عبدالنبي در علوم

نقلیه سرآمد علمای عصر بود - و در علم حدیث سند عالی
 داشت - و با وصف افاده عامه باشغال سلسله علیه چشت
 مواظبت می نمود - حبس نفس بجائے رسانید که تا یک پهر
 دم نگهداشته بذکر قلبی مشغول میشد - در سال دهم جلوس
 عرش آشیانی بوسیله مظفر خان دیوان اعلی بمنصب
 صدارت کل هندوستان کامیاب گردید - و بمرور ایام جلائل امور
 سلطنت نیز بصوابدین او باز گردید - و در قرب منزلت
 پادشاهی بمرتبه رسید که باستماع حدیث شریف عرش آشیانی
 بخانه اش میرفت - و چون دران وقت اکبر پادشاه بتوغیب
 شیخ در اجرای احکام شرعی و امر معروف و نهی منکر
 فراوان جهد میفرمود و خود اذان میگفت و امامت میکرد
 حتی بقصد ثواب بمسجد جاروب میزد روزی بتقویب سالگره
 بر ملبوس پادشاهی رنگ زعفران پاشیده بودند - شیخ
 بغضب آمده سر دیوان چنان عصا برتافت که بدامن جامه
 عرش آشیانی رسیده پاره شد - حوصله تنگی کرد - نزد والده
 شکایت کردند - که بایستی در خاوت شیخ منع می کرد
 مریم مکانی گفت بوتم گران خاطر نشوی - باعث نجات
 اخروی ست - و تا قیامت خواهند گفت که ملای مفلوک
 با پادشاه عصر این حرکت کرد - و آن سعادت مندم متحمل شد
 و چون هر روز شیخ و مخدوم الملک باحتماب و تعصب

پادشاه را تذک گرفتند انحراف مزاج شد - شيخ فيضي و شيخ ابو الفضل آنها دريافته اظهار کردند - که عام ما زياده ازین شيخان مرآئي سمع - که دینداری را پرده تحصیل دنیا کرده اذ - اگر حضرت پشتگرمی ما نماید بحجتهای قوی الزام و اسکات اینها میکنیم - چنانچه روزه طعام مزعفرهم بر سفره بود - چون شيخ ازان تذاول کرد ابو الفضل گفت که ایها الشيخ اگر زعفران حلال می بود چرا اینهمه احتساب بحضرت خلیفه الله فرمودند و اگر حرام است خود چرا تذاول کردند - که تا سه روز اثرش باقی می ماند - و مکرر مباحثات جدلی در میان آمد - تا در سال بیست و دوم تحقیقات سیورغال و تقدیش مده معاش بکار رفیع - ظاهر شد که شيخ با آنهمه صلاح و تقوی مراتب کفاف و استحقاق مرعی نداشته - در هر صوبه صدری علیحده مقرر شد - و چون در سال بیست و چهارم عرش آشیانی مجلسی از علما و دانشمندان ترتیب داد باتفاق آنها قرار یافت که پادشاه زمان امام وقت و مجتهد روزگار است - از مختلفات پیشینان آنچه برگزیند پذیرفتن آن به مردم موجب ثواب است یعنی در مسائل دینیه (که مختلف فیه مجتهدین است) بنابر تسهیل معیشت عالم و مصلحت اهل اسلام برای مائب خود شق که اختیار نماید اتباع آن بر کافه انام لازم است - و کذاک بفکر صواب نمای خود حکم از احکام قراز دهد (که مخالف

فرض و سذت نباشد - و سبب ترفيد عالميان گردد) مخالفات آن موجب خسران دنيوي و سخط اخروي ست - چه مرتبه پادشاه عادل زياده بر مرتبه مجتهد است - و بدین مضمون تذکره نوشته بمهر شيخ مشار اليه و مخدوم الملك سلطانپوري و غازي خان بدخشي و حکيم الملك و ديگر علمای وقت رسانيده * و کان ذلك في شهر رجب سنة (۹۸۷) سبع و ثمانين و تسع مائة * و چون از شيخ عبد النبي و مخدوم الملك حرفهای ديگر بعرض رسيد و ظاهر شد که آنها ميگویند که از ما باکراه و جبر مهر کرده گرفته اند عرش آشياني در همين سال شيخ را قافله باشي حاج کرده زره (که بشرفا و ارباب استحقاق آن امکنه شريفه ميفرستادند) حواله فرمود - و با مخدوم الملك دستوري يافت - و بدین تقويم اخراج اينها از ممالک محروسه بعمل آمد - و حکم شد که همواره دران معابد برياضت مشغول بوده بدون طلب عود بديار خود نغمايند - چون بهسب آمدن ميرزا محمد حکيم و عصيان امرای بهار و بنگاله یک گونه هرج و مرج در همدوستان افتاد اينها (که متروک چنين هنگامه بودند) مع شي زائد مسموع نموده عزم معارفت مصمم ساختند - و با وصف تحذير شريف مکه از تخالف حکم پادشاهي بدريا نوزدي درآمده دو سال بيمست و هفتم باحمدآباد گجرات بار اقامت کشودند - اگرچه بيگملي محل

در مقام شفاعت بودند لیکن اهل عذاب بتازگی بحرفهای
 ناشایسته ایحاش افزوده شیخ طلب حضور گشت - و بتقریب
 محاسبه و مطالبه بذلت تمام مقید نموده حواله^(۲) شیخ
 ابو الفضل شد - او بعلم مزاجدانی دریافت که قتلش باز پرس
 ندارد - بسابقه عداوت در سنه (۹۹۲) نهصد و نود و دو
 هجری پنهانی خفه کرد - یا باجل طبعی در گذشت *

* شیخ عبد الرحیم لکهنوی *

از نجبای شیخ زادهای بلده لکهنو است - و آن بزرگ
 شهرت است از صوبه اوده برکنار دریای کودی بیسواره^(۳) عبارت
 از آن مملکت است - شیخ بیادری طالع در سلک ملازمان اکبری
 انتظام یافته در جایزه نیکو بندگیها بمنصب هفتصدی (که
 مهین پایه نوکری آنوقت بود) سر برافراخت - چون با شیخ
 جمال بختیار (که همشیره اش از ازدواج مرغوبه عرش آشیانی
 بود) آمیزش و اختلاط تمام داشت ازین تبه دوستی و بد همسازي
 بباده نوشی افتاده شیفته و دیوانه میگساری گردید - و چون
 مسکرات مکدر روح و مظالم عقل است افراط آن مهیج مواد
 سوداری گشته یکباره جوهر خرد آن عافیت دشمن را تیره
 ساخت - و آثار نابخردی از پیشانی پیدائی گرفت *

در سال سیم هنگام معادرت از کابل روزی (که حوالی

سيالكوت مضرب خيام پادشاهي بود (شيخ در منزل حكيم ابوالفتح سرگرم هرزه گوئي شده از شورش جنون جمدهر حكيم را بر خود زد - مردم فراهم آمده از دست او باز كشيده اند - و زخم او را بحضور عرش آشياني بردوخته باستعلاج پرداختند - گویند پادشاه بدست خود زخم او را بخیه زد - و هرچند حكيمان آزمون كار اصرار داشتند كه اين جراحت مرهم پذيرفتني نيست و بعد از دو ماه حالش بچائي كشين كه نبض شناسان قاروره دان هم دست باز داشتند ليكن پادشاه همواره از دلدهي نويد رسان نذرستي بود - چون هنوز در اجل او تاخير رفته بود در کمتر زمانه بحال خويش آمد - پس ازان بوقت موعود گرد هستي از دامن روزگار خود بر افشانده در وطن بياسود *

گویند برهمن زني كشنا نام در خانه داشت - آن عاقله روزگار پس از فوت شيخ خانها بتكلف طرح انداخته باغ و سرا و تالاب احداث نموده و ديهاط اطراف را باجاره گرفته در رونق افزائي باغ (كه شيخ دران مدفون بود) مي كوشيد - و از پنجهزاري تا سپاهي هر كه ازان راه مي گذشت فراخور احوالش ببنفاست شيلان مي كشيده - و با آنكه كبر سن دريافته و بصارت رفته بود شيوه مرضيه را از دست نداده تا شصت سال كمابيش احيای نام شوهر خود نمود *

* ع *

* نه هر زن است و نه هر مرد مرد *

• شيخ جمال بختيار •

بهر شيخ محمد بختيار - طايفه ملقب بدين لقب در
چندوار و جليسر مضاف صوبه اكبرآباد از مدتها سكونت دارند
خواهر او گوهر النساء نام در خانه عوش آشياني سرآمد
مكالت بود - او بدين سبب قرب منزلت بهم رسانيده بپايه
هزاري مرتقي گرديد - مردم حسد پيشه (كه از پيش آمد او
خار الم در دل داشتند) بيخبر آب خوردن او را بزهر آميختند
حال شيخ دگرگون شد - روپ نام خواص پادشاهي بغاير دل سوزي
قدره ازان آشاميد - او نيز متغير الحال گرديد - چون بعرض
رسيد پادشاه خود بچاره گوي بوشهست - و صحت رو داد •

سال بيست و پنجم باتفاق اسمعيل قلي خان بمالش
نيابت خان (كه علم بغي افراخته بود) دستوري يافته عرصه
مبارزت را به پيشقدمي آراسمت - و سال بيست و ششم
به تعييناتي شاهزاده سلطان مراد (كه بمقابله ميرزا محمد
حكيم نامزد شده) مامور گرديد - درزي (كه منزلگاه شاهزاده
خود كابل شد) نامبرده از تهور منشي راه چنارتو سر كرد
و با مردم ميرزا حكيم نبرد مرد آزما نموده جنگ كنان بمعسكر
شاهزاده بيوست - درزي عرش آشياني از وي رايحه شراب
استشمام نموده درين باب نكوهش فرمود - و از كورنش باز داشت
شيخ از جوش غيرت و ناز فروشي از چارفته اسباب مكنت را

بیغما داد - و لباس بے نوایان در بر کرد - پادشاه ازین حرکت
 آشفته تر شده او را بزندان خانه برنشانند - پس از چندے بعفو
 جرائم مشمول عواطفه بیکران ساخت - مدتی بتقدیم خدمات
 تحصیل سعادت می نمود - از انجا (که بمیکساری خو کرده بود)
 آخر کار رعشه بهم رسانید - سال سیم (که عزیمت زابلستان
 در پیش بود) چون بیماریش افزود حسب الحکم در لودهیانہ
 توقف گزید - در همان سال مطابق سنہ (۹۹۳) نھصد و نود
 و سہ ہجری یا بعدم خانہ در کشید *

* شہاب الدین احمد خان *

از سادات نیشاپور است - بقدم خدمت و مزید اعتبار
 امتیاز داشت - در اوائل جلوس بحکومت دارالملک دہلی
 اختصاص گرفت - چون بیستم جمادی الاخری سنہ (۹۶۷)
 نھصد و شصت و ہفت ہجری سال یفجم عرش آشیانی بیدرام
 خان را بجهت ^(۲) مهمات در آگرہ گذاشته بعزم شکار برآمد و تا
 سکندرآباد شکارگن رسید ماہم انکہ انحراف مزاج مریم مکانی را
 (کہ در دہلی تشریف داشت) تقریب ساخته برسم عیادت
 ترغیب رفتن دہلی نمود - ملائم مزاج پادشاهی افتاد - چون
 شہاب الدین احمد خان (کہ با ماہم انکہ خویشی و دوستی
 داشت) باستقبال رسید عرضداشت کہ این آمدنہا (کہ بے

استصواب خانخانان است) بمردمی که در رکاب اند غیر از
جان گزائی و بے ناموسی ثمره نخواهد بخشید - ناگزیر
است که ما بندها باماکن شریفه رفته بمواسم دعا گوئی اقدام
نمائیم - عرش آشیانی شخصه را نزد خانخانان فرستان - که
ما خود عزم دهایی کردیم - هیچ کس درین کار دخله ندارن
معهدنا عهدنامه بنام این جماعه بفرستند - چون اهل عناد را راه
سخن را شد و میدان خالی بدست ماهم انکه و شهاب الدین
احمد خان افتاد علائیه خاطر نشان مردم ساختند که مزاج
پادشاه از بیروم خان کیبود *

* بیت *

* هر چند باغیدار عذایت نظری هست *

* گوئیم بدانسان که سخن را اثری هست *

بیروم خان از استماع پیغام پادشاهی سراسیمه گشته حاجی
محمد خان سیستانی و خواجه جهان را بعدر خواهی فرستان
تا آن وقت کار ازان گذشته بود که کسی گوش بمعذرتها
کند - امرای چغته (که منتظر چنین روز بودند) از اطراف
و جوانب در ظل اقبال پادشاهی فراهم آمدند - مهمات ملکی
و مالی بصوابدید ماهم انکه بشهاب الدین احمد خان مفوض
شد - روزی چند بتمشیت امور سلطنت پرداخت *

در سال دوازدهم (که پادشاه متوجه چیتور بودند) ادرا
از حوالی قلعه گاکرون بریاست ولایت مالوه برنواخته بمالش

میرزایان باغیه (که بران دیار بتغلب استیلا یافته بودند) تعیین فرمود - آن ناسپاسان ثبات^(۲) از دست داده پیش از جنگ بگجرات بدر زدند - چون سال سیزدهم طلب حضور شده مظفر خان دیوان اعلی از کثرت اشغال ماکمی و مالی بخالصات پادشاهی چنانچه باید نمی رسید - آنرا بدر نامزد نمودند او از جز (سی و کاروانی نسقمه شایسته و انتظامه گزیده داده سال بیست و یکم بمنصب پنج هزاری سر افتخار برافراخته بسپه سالاری مملکت مالوه تعیین گشت - و سال بیست و دوم چون از وزیر خان کارهای گجرات باختلال آمد حکومت آنجا بدر تفویض یافت - و در سال بیست و هشتم^(۳) چون اعتماد خان از تغیر او بایالت گجرات در رسید خان مذکور بعزم حضور از احمد آباد برآمد - ملارمان بے حقیقت او سر بشورش برداشته سلطان مظفر را (که در پناه کانتھیا روزگار^(۴) می گذرانید) طلبیده بمصری و سرداری دستمایه آشوب گردانیدند - شهاب الدین احمد خان باطفاء این نامه همت گماشته کار برده آرائی کشید - پیش از آنکه آویزش رو دهد باقی مردم او جدا شده بمخالفان پیوستند - دران سراسیمگی یکی از نوکران زخمی هم رسانید - چندی وفاکیش خان را

(۲) نسخه [ج] ثبات قدم (۳) در [بعضی نسخه] و سیوم (۴) در

[بعضی نسخه] کایتها *

بر بارگي گرفته ازان آشوب گاه به پتن رسانيدند - شکست
 فاحش در داد - و ناموس عالمه بتاراج رفت - غنيم اطراف
 و جوانب فرود گرفت - نزديک بود که از پتن هم برآمده
 بجالور شتابند - که فی الجمله مردم فراهم آمدند - بصوابدين
 اعتماد خان بر شير خان فولادي (که دران ضلع نخوت آرا بود)
 فوج فرستاده بر شکست - درين اثنا عيد الرحيم ميرزا خان
 از حضور رسیده سلطان مظفر را آرازه باديۀ فرار ساخت - و سرکار
 بهروزنج بتبول شهاب الدين احمد خان مقرر ساخته بکوک
 قليج خان [که با سپاه مالوه بکشایش قلعه بهروزنج (که بتصرف
 کسان سلطان مظفر درآمده بود) همت گماشته] نامزد شد
 سال بيست و نهم آنرا بدست آورده بجبر پراگندگيها دم
 آسایش برگرفت - بهمال سي و چهارم از عزل اعظم خان کوکه
 باز ايالت مالوه بار قرار يافت - همان جا در سنه (۹۹۹)
 نهصد و نود و نه زخم هستي بر بست - در ملک آبادي
 و رعيت آسودگي از يکتايان زسانه بود - کدبانوی خانۀ او
 بابا آغا (که پيوند خويشي با مريم مکاني داشت) بشايستگي
 زندگي نموده سال چهل و دهم سنه (۱۰۰۵) هزار
 و پنجم در گذشت *

* شيخ ابراهيم پور شيخ موسی *

برادر شيخ سليم سيکري ست - شيخ موسی از جمله

خوبان وقت بوده - و در قصبهٔ سیکری (که چهار کروهی
اکبرآباد است - و عرش آشیانی دران جا قلعه و شهر بفا
بنا کرده بفتح پور مخاطب ساخت) کنج عزمت گزیده
بریاخت و مجاهدت می پرداخت - چون اولاد عرش آشیانی
زنده نمی ماندند بدین جهت از درویشان استمداد نمود
روی التجا بشیخ سلیم هم آورد - در همان ایام مادر شاهزاده
سلطان سلیم بارور شد - این معنی موجب مزید حسن ظن
گردیده در قرب جوار منزل شیخ مکانه برای حاصلهٔ مذکوره
اساس پذیرفت - در همان مکان شاهزاده تولد یافته بمناسبت
نام شیخ بدین اسم موسوم شد - لهذا اولاد و اشاعر شیخ
درین دولت بمدارج ترقی رسیده *

شیخ ابراهیم مدتی بتعییناتی شاهزادگان در دار الخلافه
اکبرآباد سرگرم خدمت بود - در سال بیست و دوم جلوس
با برخی مبارزان بتهانه داری لادائی و تذبیه سرکشان آنحدود
مامور گشت - ازان جا (که حسن عمل و کارکردگی او فرغ
استحسان گرفت) سال بیست و سیوم بایالت فتح پور سر
مباهات برافراخت - سال بیست و هشتم بکوک خان اعظم
کوک مقرر شد - و در کشایش بنگاله ترددات شایان بتقدیم
رسانید - پستر با وزیر خان در دفع قتلو (که در آدیسه

هر فساد داشت) شريك بود - سال بيست و نهم بحضور
 رسیده ناصیه ارادت بر زمين ضراعت نهاد - سال سيم
 (که پس از فوت ميرزا حکيم عزيزمت کابل پيش نهاد خاطر
 عرش آشياني شد) او پداسپاني دار الخلافه آگره لوای
 کاديابي افراشت - و مدت ممتد بدان کار پرداخت - سال
 سي و ششم مطابق سنه (۹۹۹) نهصد و نود و نه هجري
 داعی حق را لبیک اجابت گفت - معامله داني و کار شناسی او
 خاطر نشين پادشاه بود - از امرای درهزاری ست *

* شيرويه خان *

پسر شير افکن ولد قوچ بيگ است - قوچ بيگ از
 قديمان همایون پادشاه بود - در شکسته (که از افغانه
 بفوج پادشاهي رسيد) چون فرصت تنگ بود نامبرده را با
 ديگران جهت برآوردن مريم مکاني حليله آن پادشاه و الا جاه
 تعيين فرمود - مشار اليه بر در سرا پوده جان نثار شد - چون
 پادشاه را سفر عراق پيش آمد شير افکن برفاقت ميرزا
 کامران در کابل ماند - و پس از مراجعت جنت آشياني
 از عراق از انجا (که از ميرزا اطمينان نداشت) خود را پيش
 پادشاه رسانیده بحکومت قلات سر برافراخت - پسترو
 که مرد و ضحاک و باميان به تيول او تقرر يافت - اما بعد
 تسلط ميرزا کامران بر کابل فریب طمع خورده بدر پيوسمت

و روز جنگ با ميرزا دستگیر مردم پادشاهی شده بیاسا (سید)
 پسرش شیرویه ملازمت عرش آشدیانی دریافتند ابتدا در کومکیان
 منعم خان خانخانان تعیین بنگاله گردید - و در جنگ دورد افغان
 (که در حدود اُدیسه (روان) جوهر مردانگی بر روی
 روز آردن - پس ازان سال بیست و ششم بهمراهی شاهزاده
 سلطان مراد بصوب کابل دستوری پذیرفت - پستور همراه
 میرزا خان خانخانان بسمت گجرات نامزد شده سال سییم
 باتفاق خان اعظم کوکه بهم دکن کمر خدمت بست - و سال
 سی و دوم با مطلب خان به تذبیه جلاله تاریکی مامور گردید
 و سال سی و نهم بخطاب خانی سربلندی یافتند پیاسبانی
 اجمیر سرمایه مباحات اندرخت - از امرای هزاری سمت *

* شیخ عبدالله خان *

خلف ارشد اسوه مشائخ الشطار شیخ محمد غوث
 گوالیاری سمت - از پسران آن بزرگوار شیخ عبدالله و شیخ
 ضیاءالله بمزید اشتهار اختصاص داشتند - نخستین بشیخ بدری
 معروف - در علم دعوت و تکثیر شاگرد رشید پدر والا مقدار
 و در اهتدا و ارشاد خلائق جانشین والد گرامی صفات بود
 بسرنوشت تقدیر با نشه فقر و درویشی نوکری پادشاهی اختیار
 نموده در سلک امرای اکبری انتظام یافت - پیوسته در یساقها
 بقطره و پیوه مراسم نیکو بندگیها بتقدیم رسانیده - و همواره

در معارك جدال مراتب جان فشاني بجا آوردند - تا سال
چهارم اکبري به منصب هزاري امتياز يافته صاحب شوکت
و جمعيت گرديد - گویند تا سه هزاري مرتقى مدارج امارت گشته
در عين جواني لوای ارتحال بعالم بقا افراشت *

و در مدين شيخ ضياء الله نوکري اختيار نکرده بدريشي
در ساخت - در حیات پدر بگجرات شتافته در خدمت شيخ
وجيه الدين علوي (که عالم علوم ظاهر بود - و بر اکثر کتب
شروح و حواشی مفيد دارن - و مرید پدر اوست) اکتساب
علم کرده در پتن از شيخ محمد طاهر محدث بوهرة سند^(۲)
حدیث نمود - دران هنگام از جانب پدر بصدد عزيمت نامه
و تفويض خرقه خلافت مشرف گشته - پس از رحلت آن بزرگوار
در سال (۹۷۰) نهد و هفتاد بگواليار آمده روزی چند
گذرانیده در دار الخلافه آگره طرح سکونت ریخت - و خانه
و خانقاه بر ساخت - و مدتها باحراز مثنوبات اخروي همب
گماشته برسم دانش دلاویز صوفي افاده مي فرمود - تا سيوم
رمضان سنه (۱۰۰۵) هزار و پنچ بعالم ديگر خراميد *

گویند در سال [که در لاهور بعرش آشياني شاخ آهوتی (که
تماشای جنگ آن مي فرمود) بانثيدن رسيد - و سخت
زنجوري در گرفت] اکثر اکابر از اطراف و جوانب بعبادت

آمدند - روزی پادشاه فرمود که شیخ ضیاء الله یان ما نکون
علامی شیخ ابوالفضل ازین مقوله آگهی داد - ناچار خود را
بلاهور رسانید - اتفاقاً پس از چندے یکی از حرمهای شاهزاده
دانیال حامله بود - پادشاه فرمود که وقت وضع حمل
بمزل شیخ برود - هر چند شیخ عذرهای برانگیخت پذیرا
نه افتاد - آن عقیقه را آوردند - چون شیخ را تضرع نفس الامری
بود از زندگی ستوه آمده بعد از هفته جان بسپرد *

باقضای مقام مجملے از احوال والد ماجد این هر دو
برادر ثبت می گردن - شیخ محمد غوث و برادر کلانش
(۲)
شیخ بهول از فرزند شیخ فرید عطار اند - و از مشاعر مشائخ وقت
بودند - هر دو در دعوت اسما کمال مهارت و نفس گیرا داشتند
شیخ بهول مرید شاه قمیص است - که در سادهورا آسوده
(۳)
جنت آشیانی را بدر اخلاص و ارادتے بهم رسید - با آنکه
با خواجه خاوند محموند نپیره خواجه ناصر الدین احرار بیعت
داشت خلع ربقة مریدی او نموده بشیخ بیعت کرد - خواجه
بر آشفت - و ترک رفاقت کرده از هند بوطن شتافت - و این
بیعت برخواند *
* بیعت *

* همای گو مکن سایه شرف هرگز *

* دران دیار که طوطی کم از زغن باشد *

و چون در سنه (۹۴۵) نهصد و چهل و پنج ولایت بنگاله مفتوح گشت هوای آنجا موافق مزاج جدت آشیانی افتاد - و بساط عیش و طرب گسترده باستیفای حظوظ نفسانی پرداخت - میرزا هندال برادر خرد پادشاه قهرت جاگیر یافته بود - بمرافقت بعضی ارباب فساد اندیشه تباہ بخود راه داده در عین موسم باران - بے رخصت روانه دار الخلافه گردید - میر فقیر علی حاکم دهلی (که از ارکان سلطنت بود) باگروه آمده بفضائح ارجمند میرزا را بر دولتخواهی آورد - که زود بر چونپور شتافته مالشہ بافغانان دهد - درین اثنا برخی امرا از بنگاله گریخته در چونپور بمیرزا پیوستند - و سلسله جنابان خطبه و تخت آرائی گشتند میرزا باز آن تبه خیالی را از سر گرفت - جدت آشیانی ازین خبر آگهی یافته شیخ پهل را (که بوی فرط محبت و حسن اعتقاد داشت) به پند گذاری و موعظت پردازي روانه ساخت - میرزا شیخ را استقبال نموده بمنزل خود آورد و بر اعزاز و تکریم افزود - امرا از آمدن شیخ بدردلی و خدوک افتادند - و آخرها یکتائی مشروط بقتل شیخ گردید - که تا پرده از روی کار بردارند^(۲) مرافقت صورت نگیرند - میرزا نورالدین محمد شیخ را بتهمت (که با افغانه اتفاق دارد) از خانه میرزا گرفته در ریگستان (که نزدیک باغ پادشاهی بود)

گردن زد - شيخ محمد غوث * فقهات شهيدا * تاريخ يافته
قبرش در ظاهر قلعه بيدانه است - بالای کوه *

جنم آشياني از قتل شيخ قرين ناسف و اندوه گشته
طريق اتحاد و ادب با برادرش شيخ محمد غوث مسلوک

و مرعي داشت - او مرید حاجي حميد گوالياري غزنوي است
که او مرید شيخ قاضی ^(۲) بنگالي و او مرید شيخ عبد الله

شطاري است - نامش ابوالمويد محمد - و از جانب پير

بغوث ملقب گشته - شيخ در کوهستان چنانچه صوبه بهار بحکم

پير بسر برده و چند سال بچله نشيني گذرانیده در سنه

(۹۲۹) نهصد و بيست و نه جواهر خسته را (که نسخه ايست

مشهور) دران خلوت نشيني از سواد به بياض آورد - و درين

هنگام عمرش بيست و دو سال بود - چون شير شاه در سنه

(۹۴۷) نهصد و چهل و هفت بر هندوستان استيلا يافت

شيخ بنابر اشتهار ربط خود با هميون پادشاه اندیشه ناک گشته ^(۳)

بگجرات شتافت - و در انجا خانقاه عالي بنا نهاده فراوان

مردم آنديار را بفوائد معنوي بر نواخت - چون در سنه (۹۶۱)

نهصد و شصت و يك رايات هميوني در ديار هند افراخته شد

شيخ از گجرات اراده معارفت تصميم نموده در سال (۹۶۳)

نهصد و شصت و سه (که آغاز سرير آلمی عرش آشياني است)

(۲) در [بعضی نسخه] قاضی (۳) نسخه [ا ب] خود و هميون *

شيخ بگواليار آمده باگروه شتافت - پادشاه لوازم استقبال
 بجا آورده فرادان نيازمندی بتقديم رسانيد - شيخ گدائي كنبو
 (كه صدر صدور بود) بمسابقه عداوتی (كه با شيخ داشت) بتازگي
 كمر دشمني بسته رساله او را (كه در گجرات نوشته مشهور
 بمعراجيه - و برای خود معراج نسبت داده - و علمای گجرات
 بانكار برخاسته هنگامه برپا کرده بودند) به بيروم خان خانخانان
 رسانيد - و خاطر خان را برز متغير گردانيد - آن قدر رعایت
 پادشاهي كه متوقع شيخ بود بظهور نرسيد - ازان سبب رهائي
 يافته آزرده خاطر بگواليار كه مسكن او بود برگشته گوشه انزوا
 گزيده - تا در شنبه هفدهم رمضان سنه (۹۷۰) نهمصد و هفتاد ازين
 ۹۷۰

خاكدان بنعيم جاودان شتافت * بنده خدا شد * تاريخ است *

گویند از جانب عرش آشياني يك كورر دام وظيفه
 مقرر بود . و در ذخیره الخوانين آورده كه شيخ نه لك روپيه را
 جاگير داشت - و چهل فيل در فوج او ميرفت - و آنچه
 بزبانها افتاده (كه عرش آشياني نيز مرید شيخ بود)
 از اكبرنامه هم ظاهر مي شود - اگرچه شيخ ابوالفضل بذابر
 همچشمي مشيخت يا بسووطن كه داشته يا بمزاج كوتبي پادشاه
 در لباس ديگر را نموده - چنانچه آورده كه در سال چهارم سنه
 (۹۶۶) نهمصد و شصت و شش (كه برخه در همين سال
 مراجعت شيخ از گجرات نوشته اند) عرش آشياني بقصد شكار

از آگره برآمده عرصه گواليار بقدم پادشاهي رونق پذيرفت
 ظاهر شد که گاران قبچاق همراه شيخ محمد غوث از گجرات
 آورده اند - حکم شد که ببهای دلخواه از سوداگران بگيرند
 درين ميانه معروض گرديد که شيخ و کسان او بهتر از اين گاران
 دارند - اگر در وقت مراجعت از منزلش عبور فرمايند هرآينه
 شيخ آنها را پيشکش خواهد کرد - چون عرش آشياني تشریف فرمود
 شيخ مقدم پادشاهي را مغتنم شمرده حرز آفت بيرام خاني
 انديشيد - و جميع گاران را (که بمردم شيخ منسوب بود) با ساير تحف
 و هدايا و نوادر گجرات پيشکش کرد - و اقسام حلويات و عطريات
 حاضر ساخت - و در آخر مجلس از پادشاه پرسيد - که حضرت
 دست ازادت بکس داده اند يا نه - فرمود که نه - شيخ دست
 خود را دراز کرده دست عرش آشياني گرفت - و گفت ما دست
 شما را گرفتيم - پادشاه تبسم کنان برخاست - و از زبان پادشاه
 نقل مي کنند - همان شب بمخيم دولت آمده بزم جام و باده
 ترتيب داده سرگرم نشئه نشاط بوديم - و بر طريق گرفتن گاران
 و طرز دراز دستي شيخ خذها داشتيم *

* بيست *

* بزير دلق صلمع کمندها دارند *

* دراز دستي اين کوته آستينان بين *

پس ازان آن مرد ساده خود آرا در هنگامه عوام باين روش
 مباحات مي نمود - و اين حکايمت را الفاظه چند تحرير

نمود - و نقل بالمصدر آن درینجا مناسب نبود *

غریب تر آنکه در حق شیخ بهول می نویسد که چون جنت آشیانی را توجه بدعوات بود شیخ را بانعای ادعیه عزت می داشتند - و از نسبت بآن حضرت گاهی رابطه ارادت و گاهی واسطه عقیدت افتساب داده تفاخر نمودند - حالانکه این دو برادر از فضائل و کمالات علمی عاری بودند - یک لخته اوقات در زوایای جبال نشسته بدعوت اسمی اشتغال می نمودند و آنرا دستاویز جاه و اعتبار خود می ساختند - و بصحبت سلاطین و امرا بوسیله ساده لوحان زود فریب رسیده متاع ولایت می فروختند - و بلطایف الحیل مواضعات و قریات می گرفتند *

بالجمله این همه زبان طعن شیخ ابوالفضل (که بر مشائخ وقت میروند) بسبب عداوت باطنی و حسد همچشمی است که پدرش نیز از مقتدایان وقت بود - و دعوی همسری داشت اما قبولیت نیافت - ما از واشکافیها و بی پرده گوئی است که منافعی مصلحت و مخالف جمهور است - بهر تقدیر

(۲) تحقیق و اثبات ولایت و غوثیت (که امری مبطن است) یکطرف - اما اتحاد و ارادت جنت آشیانی باین دو برادر در غایت ظهور است - چنانچه صحیفه همایونی (که بعد از تسلط شیر شاه بشیخ محمد غوث رسیده و در گلزار ابرار

بجنس آنها آورده) با جواب شيخ درين جا بضرورت مقام
ارتسام مي يابد *
* صحيفه شاهي *

بعد از عرض آداب دسك بوس معروض آنكه عزانيت
قدير لم يزل از گروه دشواري تقدير به بدرقه توجه و دعای
ایشان و جميع درويشان باساني برآوردن - و از سوانح روزگار
فته انگيز آنچه پيش آمد بجز محرومي ملازمت باعث آزار
خاطر و سبب تيروگي دل نگرديد - و در هر نفس و هر گام
خيال در گرو اين اندیشه بود - که آن ديو سرشت مردم بآن
ذات ملکوت صفات چه سلوک کرده باشند - چون شنيد (که
در همان نزديکي هجرت بديار گجرات فرمودند) دل ازان
اندوه گرفتاري قدره رهائي يافت - و پيوسته از صدق عقيدت
اميدوار است - که ^(۲) فيض فضل کردگار همچنان که از تنگنای
آفت بيرون آورده از بند اندوه ناکي مذکور آزاد ساخت
از محنت مفارقت صوري نيز خلاصي بخشد - سبحان الله
چگونه سپاس و شکر گذاري بيقيين باطن نشين آن رهنمای
حقيقي بتقدم رساند - با اکثر اسباب پريشاني (که بظاهر قالب
فرر پيچيده است) در جمعيت وحدت سراي سويدای قلب
باندازه یک نزه قصور و فتور راه نيافته - راه آمد و رفت
باندازه قافله دعای خير پيوسته مسلوک باد

* جواب *

وصول نامه نامی سلطانی و مطالعه صحیفه گرامی همایونی
 مبارکباد زندگانی بمخاضان این حدود رسانید - و نوید سعادت
 صحت و عافیت ملازمان رکاب دولت برداد - آنچه بکمال
 وقائع نگار قلمی بود مطابق نفس الامر است - هیچگونه تکلفی
 دران واقع نیست *

* سخن کز دل برون آید نشیند لاجرم در دل *

المرام سر خداوند افسر از اندر هذاکمی سرگذشت شوریده مباد * ع *

* در طریقت هرچه پیش سالک آید خیر اوست *

هرگاه حق سبحانه تعالی بنده سعادت مند خود را می خواهد
 بدرجه کمال رساند پرورش باسمای جمال و جلال هر دو
 میفرماید - یک دور جمالی گذشت - اکنون چند روز نوبت
 جلالی ست - بحکم (ان مع العصر یسرا ان مع العصر یسرا)
 بزودی باز نوبت جمال خواهد رسید - زیرا که بقانون عربیت
 یک عصر در میان دو یسر واقع شده - و بجهت آنکه سطح محاط
 بحسب مسافت کمتر از دایره محیط است عنقریب عروس
 مراد بر منصفه ظهور جلوه گر خواهد شد - انشاء الله تعالی
 و لله الحمد من قبل و من بعد *

بالجملة شیخ محمد غوث مقتدای متاخرین شطاریه

هندوستان است - خلفا و مریدان صاحب کمال بسیار دارد

سید وجیه الدین عاوی گجراتی (که برکتب درسیه شرح دارد

و عالم علوم ظاهر بود) مرید وی است - یکم بسید گفت که با این علم و دانش دست انابت بشیخ (که چندان علم ندارد) داده - فرمود جای شکر است - که پیغمبر من امی است - و پیر من امی - سلسله شطاریه بسطان العارفین بایزید بسطامی منتهی میشود - و لهذا در (وم این خانواده به بسطامیه شهرت دارد - و چون یکم از وسائط این سلسله شیخ ابو الحسن عشقی سمت (قدس سره) در ایران و توران عشقیه خوانند - و پیران این طایفه را شطاری ازان گویند که در سلوک از مشائخ دیگر سلاسل تیزتر و گرم تر اند و پیوسته کبرای این طایفه در عراق عرب و عجم بافاضه ساکنان شمع هدایت می افروختند - نخستین کسی (که از ایران وارد هندوستان گشت) شیخ عبدالله شطاری ست - که در نسیب به پنج واسطه بشیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین سهروردی می‌رسد - و در ازادت بهفت واسطه بایزید بسطامی (قدس سره) و در اخبار الاخیار گفته که شیخ عبدالله به پنج واسطه بشیخ نجم الدین کبری (رحمة الله علیه) می‌رسد - در مازندران مالوه سکونت اختیار کرده در (۱۹۰) هشت صد و نود در گذشت همان جا مدفون است - خلفای او در اطراف و جوانب هندوستان بارشاد طلاب اشتغال ورزیدند *

* شیخ ابوالفیض فیضی فهاصمی *

پسر کلان شیخ مبارک ناگوری ست - که از علمای وقت
 بریاضت و تقوی مشهور بود - یکی از اسلاف وی از دیار یمن
 در زی اهل تجرید برآمده پدای همت معموره جهان را
 در نوشت - و در مائة تاسعه در قصبه ایل از توابع سیوستان
 بار غربت کشاده توطن و تاهل گزید - و در عنفوان مائة عاشره
 پدر شیخ بصوب هندوستان رهگرای سیاحت گردیده
 در بلده ناگور طرح اقامت انداخت - چون وی را فرزند
 زنده نمی ماند در سنه (۹۱۱) نهصد و یازده شیخ که
 بوجود آمد بمبارک مسمی گردانید - چون بسن شیب رسید
 بکجرات شتافته نزد خطیب ابوالفضل گادرونی و مولانا عماد
 لاری تلمذ نموده از صحبت علمای آندیار و مشایخ بزرگوار
 فوائد بسیار کسب نموده در (۹۵۰) نهصد و پنجاه بدار الخلافه
 آگوه رحل سکونت انداخته پنجاه سال دران مکان بافاده
 علوم می پرداخت - و بدرویشی و قناعت بسر می برد
 و در توکل شانه عظیم داشت - مبادی حال در امر معروف
 و نهی مذکور بحدی مبالغه می کرد که از کوچه (که آواز نغمه
 می آمد) نمی گذشت - و آخرها بمرتبه مولع شد که خود سماع
 و وجد می نمود - اوضاع مختلفه بسیار بدر نسبت داده اند

در عهد سلیم شاه بربط شیخ علائی مهدوی بمهدویت شهرت گرفتند - و از علمای وقت چه سرزنشها که نیافتند - در عهد آغاز اکبری (که امرای چغتای بیشتر در عرصه بودند) بطریقه نقشبندیه خود را را نمودند - و پس ازان بسلسله مشائخ همدانیه منسوب میگردد - چون آخرها عراقیه دربار را فرو گرفتند بزرگ ایشان سخن راندند - چنانچه بتشیع اشتهاار یافتند - تفسیر موسوم بمنبع العیون مقابل تفسیر کبیر در چهار جلد نوشته و جوامع الکلم نیز از موافقات اوست - تذکره اجتهاد عرش آشیانی (که بگواهی علمای عصر مرتب گشت) بخط شیخ تحریر یافته در ذیل آن مرقوم نمود که این امری است که از سالها منتظر آن بودم - گویند آخرها بتکلیف پسران بمذنبی هم امتیاز یافتند اگرچه شیخ ابوالفضل نوشته در آخر عمر ضعف بصر بهم رسانیده در سنه (۱۰۰۱) یکهزار و یک در بلده لاهور زندگی بسپردند ^{۱۰۰۱} * شیخ کامل * تاریخ فوتش یافته اند *

شیخ فیضی در سنه (۹۵۴) نهصد و پنجاه و چهار متولد شد - بدقت طبع و جودت ذهن از جمیع علوم بخشه رافر برداشته - در حکمت و عربیت بیشتر تتبع نموده - و پزشکی دانش فرا پیش گرفته رنجوران تهبی دست را چاره میکند - ابتدا بضیق معیشت و تنگی احوال گرفتار بود - روزی بهمراهی

پدر نزد شيخ عبدالنبي صدر عرش آشياني رفته اظهار حال و استدعای صد بيگمه مدد معاش نمود - شيخ بتعصب مذهب اردو با پدرش بتشيع سرزنشها کرده بحقارت از مجلس برخيزاند شيخ فيضي را حميت بران آورد که پديدشاه وقت (رشداسي و راه حرف پيدا شود - مکرر بوساطت برخی باريابان فضل و کمال شيخ و سخن طرازي و بلاغت گسترعی او مذکور محفل سلطاني گشت - سال دوازدهم (که عرش آشياني بتسخير قلعه چيتور متوجه بودند) اشارتی باحضرار شيخ سرزد - چون ابداي روزگار سيما اهل مدارس را بداندیشي با اينها بود اين طلب عاطفت را مطالبه عذابي وانموده بحاکم دارالخلافة آگرة خاطر نشين کردند - که پدرش مبادا او را مخفي سازد چند مغله فرستاد - که ناگهان خانه شيخ قبل نمايند - حسب اتفاق شيخ فيضي دران وقت در خانه نبود - في الجملة کشمکش رفت - چون در (سید سمعنا و اطعنا گفته در سرانجام سفر افتاد چون ابواب مکاسب مسدود بود بدشواري کشيد - آخر بسعي نلامذه آساني گرفت - و پس از ملازمت محفوف نوازش گرويده بتدریج درجه پيمای قرب و مصاحبت گشت - و قسمه پوست کشی شيخ عبدالنبي صدر کرد که از منصب و رتبه

افتاده بهجهاز اخراج یافت - و آخر جان و مال بخوارید
و ذلت در باخت *

و چون شیخ حسن شعر را باعلی مرتبه رسانیده بود
در سال سیم بخطاب ملک الشعرا مورد مراحم گردید - و در
سال سی و سیوم خواست که زمین خمس را جولانگاه طبع خود سازد
برابر مخزن اسرار مرکز ادوار - بسه هزار بیت - و مقابل
خسرو شیرین سلیمان و بلقیس - و بجای لیلی و مجنون
نلدمن - که از دیرین داستانهای هندوستان است - هر یک
بچهار هزار بیت - و در وزن هفت پیکر هفت کشور - و در
بحر سگذره نامه اکبرنامه - هر کدام به پنج هزار بیت برسخته آید
در کمتر زمانه عدوان پنج نامه با برخی داستان برشته نظم
کشیده دل نهاد امام نگشت - میگفت که هنگام ستردن نقش
هستی است - نه نگارین ساختن پیشطاق بلند نامی *

در سال سی و نهم عرش آشیانی بانجام ^(۲) تاکید بکار بردند
و حکم شد اول افسانه نلدمن بترازی سخن برسجد - در
همان سال پدایان رسانیده از نظر گذرانید - اما چون از
دیر باز تنهایی دوست داشته و راه خموشی سپردی با کوشش
پادشاهی خمس انجام گرفت - در سراغاز زنجوری (که
ضیق النفس داشت) در ساخته بود *

* بیت *

- * دیدي که فلک چه زهره نیرنگي کرد *
- * مرغ دلم از قفس شنب آهنگي کرد *
- * آن سینه که عالمی در می گنجید ^(۲) *
- * تا نیم دمه بر آرم تنگ-ي کرد *

و در ایام بیماری مکرر می خواند *

- * گر همه عالم بهم آیدن تنگ *
- * به نشون پای یک مور لنگ *

دهم صفر سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار هجری سال چهل

اکبری درگذشت * فیاض عجم * تاریخ فوت او یافته اند
سالها فیضی تخلص می کرد - سپس فیاضی - خود
میگوید *

- * زمین پیش که سکه ام سخن بود *
- * فیضی رقم نگین من بود *
- * اکنون که شدم بعشق مرتاض *
- * فیاضیم از محیط فیاض *

یک صد و یک کتاب تالیف شیخ است - و شاهد قوی
بر فضل او تفسیر سواطع الالهام بے نقط است - که میر حیدر
معنائی تاریخ اتمام آن سوره اخلاص یافته - که (۱۰۰۲)
هزار و دو است - و ده هزار ردیبه صله گرفته - موارد الکلم

در اخلاق نیز بے نقط نوشته - علمای عصر اعتراض کردند که
تا حال هیچ کس از فحول علما با ولوع آنها در علوم تفسیر
بے نقط ندرشته اند - شیخ گفت که هرگاه کلمه طیبه (که
ایمان موقوف بران است) بے نقط است دیگر کدام دلیل
فضیلت خواهد بود *

گویند از متروکه شیخ چهار هزار و سه صد کتاب صحیح
نفیس بسرکار پادشاهی ضبط شد - پیش آمد و مصاحبت
شیخ در پیشگاه خلافت بعنوان علم و کمال بود - بتعلیم
پادشاهزادها مامور میشد - بسفارت هم نزن حکام دکن شتافته
زیاده بر چهار صدمی منصب نیافت - و شیخ ابوالفضل با آنکه
برادر خرد بود برسم امارت ترقی کرد - در حضور شیخ دو هزار
و پانصدی شده - و آخر بمنتهای مراتب منصب و دولت رسید
جمع (که آفتاب پرستی را بعرش آشیانی نسبت دهند)
این قطعه شیخ را استشهاده دارند *

* شعر *

* قسمت نگر که در خور هر جوهری عطا ست *

* آئینه با سکندر و با اکبر آفتاب *

* او می کند معاینه خود در آئینه *

* این می کند مشاهده حق در آفتاب *

اگرچه شکی نیست که این نیرو اعظم و فروغ بخش عالم از

اعظم آیات قدرت الهی ست و بند و بخت جهان کون و فضاء

مضبوط بدان اما نوعی تعظیم (که نه رسم اهل اسلام است
و کلام شیخ ابوالفضل نیز اشعارے بآن داد) موهم اینچنین
نسبتها است - اشعار آبدار و قصائد غرای شیخ شهرت تمام
دارد - بیتے بر می نویسد *

* چه دست می بری ای تیغ عشق اگر داد است *

* به بر زبان ملامت گر زلیخا را *

(۲)

* شهباز خان کنبو *

نسبش بشش واسطه بحاجی جمال میرسد - که مرید
مخدوم بهاء الدین زکریای ملتانی بوده - گویند درویش
بمخدوم سوال کرد که بدوستی خدا بنام هر پیغمبری
یک اشرفی بمن ده - مخدوم متفکر شد - حاجی عرض کرد که
بمن حواله نمایند - بخانه اش برده گفت - نام هر پیغمبری
بگیر و یک اشرفی بستان - او ده بیست نام برده اشرفی
گرفت - و دیگر اعتراف بعجز خود نمود - چون بمخدوم
معلوم شد دعا در حق او کردند - که خفیف العقلم در میان شما
نباشد - چنانچه اکثر این فرقه بحدت ذهن در هذد شهرت
دارند - شهباز خان در مبادی حال بطور آبی خود بزهد
و درویشی می گذرانید - پس ازان در جا نشینی کوتوال
بموتبه احتیاط در مقدمات نمود که منظور نظر غرض آشیانی

گرددیده از صدي منصب برتبه امارت فائز گشت - و بخدمت
 مير توزکي اختصاص يافت - در سال شانزدهم (که لشکر
 خان ميربخشي معاتب شد) مناصب او بشهباز خان مفوض
 گشته پس از چند سال ميربخشيگري نيز ضميمه گردید - و در
 سال بيست و یکم به تذبیه نمودن منشان (اهور علی الخصوص
 کله پسر رای رام نبيره رای مالدیو و تسخير قلاع سوانه
 متعلقه جودهپور دستوري يافت - جمعاً از سرکشان آن ناحیه
 در قلعه دیکور سر استکبار ميخاريدند - نخستين همت بکشایش
 آن گماشت - در کمتر فرصتی فيروز مندي (و داد - گروه
 انبوه بگونبستي نگونسار آمدند - و پس ازان قلعه در تاره کشوده
 روی همت بتسخير سوانه (که از قلاع نامور آن سرزمين است)
 آورد - متحصنان بزهار در آمده قلعه سپردند - شهباز خان
 بحضور رسیده بالطف پادشاهي اختصاص گرفت *

و در همين سال (که سنه (۹۸۴) نهمصد و هشتاد

و چهار بود) شهباز خان بر سر راجه گچپتي تعيين شد
 او از زمينداران عمده صوبه بهار است - همواره با عساکر
 پادشاهي همراهي گزيده در کشایش بنگاله خدمات شايسته
 بتقدیم رسانید - و بتخيل واهي رخصت گونه گرفته بولايت
 خود آمد - و از شورش طلبي بهنگام آشوب بنگاله (که پس از
 فوت منعم خان برخاست) بخيال تباہ در شده (هزني

فرا پيش گرفت - و دست بتاراج و غارت بلاد و امصار كشود
 فرحت خان قبول دار آره و فرهنگ خان پسرش و قراطاق^(۲)
 خان در جنگ او فرو شدند - چون شهباز خان رسيد ارکان
 ثبات او بلرزش درآمده صلاح کارها در گريز ديد - شهباز
 خان دست از دنبال برنداشته هر جا مي رفت پاشنه كوب
 مي شدافت - تا بجگديس پور (که محکم ترين جاهای او ست)
 متحصن گرديد - و بعد چنده (که قلعه مسخر شد) زه و زادش
 اسير گشت - و او روی بخمول آورد - شهباز خان قلعه شيرگدهه را
 (که سري رام پسر گچپتي بقلعه داری آن دم نخوت ميزد)
 بمحاصره نيز بر گرفت - درين ضمن قلعه رهاست (که تسخير آن
 بيداری اسباب برتر است) بدست جنيد کوراني بود - او بهيد
 محمد نام معتمد سپرد - چون روزگار سپري شد مظفر
 خان روی بتسخير نهاد - او بشهباز خان ملتجي گشته امان
 طلبيد - و کامياب خواهش شده قلعه تسليم نمود *

شهباز خان پس ازین کارهای نمایان بحضور (سیده

بمراحم بيكران لوی بلند نامي افراخت - و پس ازان
 به تنبيه رانا پرتاب مغرور تعين گشته در سال بيست و سيوم
 سنه (۹۸۶) نهصد و هشتاد و شش قلعه کوبهلمير را (که^(۳)

(۲) نسخه [۱ ب] قراطاق خان (۳) در [اکثر نسخه] کونپله پور - و در

[بعضی جا] کونپله پور آمده *

در زمان باستانی کمتر کسی بر دست کشای چیرگی شده (گرد گرفت - رانا سراسیمه شده نیم شب بلباس سناسیان بدر زده بخفایای کوهسار خزید - قلعه مفتوح گردید - روز دیگر حصار گلکنده و قلعه اردیپور نیز بتصرف درآمد - و دقیقه از تاخمت و قالن آن ولایت فرو نگذاشته پنجاه تهاه درون کوهستان و سی و پنج بیرون از اردیپور تا پورماندل نشانند و در دای پسررای سرجن هادا را (که همواره گرد شورش برانگیخته) رهگرای فرمان پذیري ساخته همراه بحضور آورده بعواطف خسرانی اختصاص گرفت - و باز بمالش نخوت آرایان صوبه اجمیر باقامت آن نواح مامور گردید - چنانچه رانا پرتاب (که بنه و بار او یغمائی شده بود) ملک او از بدگوهران پاک گشته سپه نشین گردید - و دیگر سرتابان تهر گرا در ^(۲) بیم ناکي افتاده هر بامداد و هر شام دم واپسین می شمردند *

چون هنگامه امرای ناسپاس بهار و بنگاله بمیان آمد شهباز خان را بدان طرف کسید کردند - اما از خون سري با خان اعظم کوکه (که او نیز به تنبیه باغیان ادبار پژوه تعیین شده بود) نساخته جداگانه در استیصال فتنه اندوزان بهار کوشش بکار برد چنانچه عرب بهادر را سزای شایسته داده رو بمالش سرکشان جگدیس پور نهاد - چون معلوم کرد (که معصوم خان فرزند خودي

(۲) در [بعضی نسخه] در دواو بیم ناکي •

ببراهه ميروند و عرب بهادر و نيابت خان بهادر پيوسته
 هنگامه آرای بدگومري او شده اند (بجانب اودهه شتاب
 آوردن - نزديک سلطانپور بلهري ^(۲) بيست و پنج کرده اودهه
 ماهم در آويختند - معصوم خان بقول رسیده کرد پیکار برانگيخت
 شهباز خان از جا رفته راه گویز پيش گرفت - و تا جونپور
 سي گروهی جنگ گاه عمان باز نکشید - از قضا آوازه درگذشتن
 معصوم خان فوج مخالف را پراکنده ساخت - درين اثنا
 جرانغار عسکر پادشاهي متوجه پیکار گشت - بکمتر آريزش
 معصوم خان زخمي باوده فرار نمود - چون مزده فيروزي
 بشهباز خان رسيد تيز دستي نموده هفت گروهی اودهه باز
 رده آرا گشت - و پس از جنگ معب مخالف آواره گشت
 هزيمت شده در اودهه هم نتوانست ثبات ورزید - هر يک
 بطرف شتاب *

و چون شورش اين فتنه پزوهان فرو نشست بدار الخلافه
 آگره رسیده در غيبت پادشاهي (که بدفع هنگامه ميرزا محمد
 حکيم بکابل انتهاض فرموده) حسب الحکم بحفاظت آن مصر
 جامع هي پرداخت - سال بيست و ششم وقت مراجعت
 پادشاهي بهلازمت کامياب گشت - چون باده دنيا مرد افکن
 است درين ايام (که کارهای نمايان از ظهور گرفت) بخود بيني

افتاده هنگام پرستش خویشتن فروشی کرد - و همان ایام (که
شکار نگرچین اتفاق افتاد) وقت تهامیم چوکی بخشیان اردرا
از میرزا خان ~~عالم~~ بیروم خان پایان داشته بودند - چون
شراب زیاده بر ~~موصله~~ کشیده بود از جا درآمده حرفهای
سبک بر زبان راند - عرش آشیانی برای پند پذیرمی او
برای سال درباری سپردند - چون در سال بیستم و هشتم
خان اعظم (که از هوای بنگاله دل گرفته بود) استدعای
خدمت دیگر ناحیه نمود شهباز خان بهاسبانی آندیار با مرای
بسیار رخصت یافت - و چون بدان مملکت پیوست به پیکار
معصوم خان کابای بگهوزه گهاک (و آورد - پس از آویزش
سخت شکست بران ناسپاس افتاد - فیل پرشاد و دیگر غنیمت
بدست در آمد - شهباز خان بتعاقب او (که پناه بولایت بهائی
برده) رهگرا گشت *

آن ولایت سمت نشیب شمالی تانده قریب چهار صد
کوزه طول - و نزدیک ۵۰۰ صد کروه عرض - چون بنگاله از
بلذتر اسم بدین نام خوانند - چون این سوزمین پی سپر
خاص و تاراج عساکر گوید و بکترا پور (که بنگاله بومی آنجا
سمت) یغمائی شد و سنار گادون بدست آمد و ساحل برهم پوتر
(که بزرگ دریائے سمت از خطا می آید) معسکر گردیده
آویزشها رو داد عیسی زمیندار آنجا در شکست فرج پادشاهی

هرچه انديشيد سودمند نه افتاد - ناچار بلايه گري درآمده
 طرح آشتي انداخت - بقرار آنکه سنارگانون را داروغه نشين
 پادشاهي گرداند - و معصوم عاصي را بهحجاز روانه نمايد
 بشرطيكه فوج نصرتمند برگردند - چون شهباز خان (دوباره)
 گذشته در انتظار ايفای وعده نشستم آن مفسد چنده
 بليم و لعل گذرانیده آخر ورق برگردانيد - و آماده پيكار
 گشته رو بآريش آورد - امرا از مدارا گسيختگي و نخوت فروشي
 سردار آزاده خاطر بودند - دل نهاد رفاقت نگشته هر کدام
 راهی برگرفت - ناگزير شهباز خان بتانده معاودت نمود
 اندوخته برباد رفت - برخه جان سپردند - و جوق گرفتار
 گردیدند - غنيم خيره شده بعضی جاها متصرف شد - شهباز
 خان از دو روئي و بے اتفاقي امرا بهسپح حضور کرد - ازین آگهي
 پادشاه سزادلان تعيين کرده از راه برگردانیدند - و تيولداران بهار
 بهمراهی او نامزد گشتند - شهباز خان به نيروی همت کار بند
 حکم گردیده جاهای رفته بدست آورد - و مالشهای پی در پی
 بمعصوم عاصي داده اداره ساخت *

و در سال سيم از خود بيني و غرض پرستي میان شهباز
 خان و صادق خان رشته يکديگي گسيخته گشت - صادق خان
 بر طبق اشاره حضور کار بنگاله بر خود گرفت - شهباز خان
 بے آنکه کار سرانجام يابد ازان ملک برآمد - و پس از چنده

باز بسزادلی حضور از بهار به بنگاله رفته به بند و بست آن ملک همک برگماشت . و بسیاری سرتابان را برانداخت
 فوج بر بهائی فرستاده زمیندارش را بایلی در آردن (۲)
 و جمعی بولایت کوکرة (که میان اردیسه و دکن آباد ملکه ست)
 تعیین کرده فراوان غنیمت اندوخت . مادهو سنگه بومی
 آنجا مالگذاری پیش گرفت . چون در سال سی و دوم آرامش
 دران ناحیه پدید آمد و سعید خان از بهار بدان دیار رسید
 شهباز خان عازم حضور شده در سال سی و چهارم بکوتوالی
 اردوی پادشاهی مامور شد . پس ازان بمالش افغانان
 سواد رخصت یافت . چون ازانجا بے حکم برخاسته آمد
 زندانی ساخته پس از دو سال رهائی یافت . و باذالیقی
 میرزا شاهرخ (که بایالک مالوه نامزد شده بود) اختصاص
 گرفت . و پس ازان باتفاق میرزا با شاهزاده مراد بمهم
 دکن تعیین گشت . در محاصره احمد نگر چون مردم شهر نو
 (که موسوم ببرهان آباد بود) بقبول امان شاهزاده طمانینتی
 داشتند شهباز خان بتعصب مذهب بهبانه گشت و سیر سوار
 شده محله (که بلفکر دوازده امام شهرت دارن) و سکنه آنجا
 بتشیع مشهور) بیک اشاره او غارتگران لشکر یغمائی ساختند
 چون اعتماد قول مغول بدکذیان نماند بیشتره جلا وطن

گشتند - شاهزاده اظهار ناخوشي کرد - چون با صادق خان اقباليق شاهزاده از قدیم نفاق و عداوت متحقق بود بے اجازت کوچ کرده بمالوه آمد - عرش آشياني تيولش را (که در صوبه مالوه داشت) تغيير کرده بميرزا شاهرخ دادند - و اورا در سال چهل و سيوم باجمير فرستادند - بمهم رانا بطريق منقلای شاهزاده سلطان سليم (که از آل آباد اعازم آن مهم بود) تعيين شد - چون بصيهاب خوري شيفته بود سال که از هفتاد برگذشت دست و کمر بدرن آمد - لخته بهي يافت - در شهر اجمير بهمان بيماري باز گرديد - و تب افزود - از چاره گری پزشکان تندرستي روداد - و در سال چهل و چهارم اکبري [که سنه (۱۰۰۸) هزار و هشت هجري بود] ناگهان در گذشت شاهزاده اموالش متصرف گشته بے تمشيت آن مهم باله آباد معاودت کرده لوی خون سري افراخت *

گویند شهيد از خان وصيت کرده بود که در محوطه مرقد ملور معينه (قدس سره) دفنش کنند - مجاوران بقعه شريفه سرزده نگذاشتند - ناچار بيرون مدفون گرديد - شب خواجه بزرگ در رديا بمجاوران تاکيد فرمود - که او محب ماست اندرون شمال رویه گنبد گذارند - فردا بمبالغه آنها بر آورده بجای معین سپردند - صلاح و تقوی او مشهور است - و پاس شريعت غورا را بسيار ملحوظ ميداشت - هرسم و رواج وقت

قصر لحدیه نکرد - و خمر نه پیمود - و در فکین لفظ مرید نکذد
 تهجد و اشراق تا سنت عصر قضا نشد - و بے وضو فعی بود
 و همیشه تسبیح در دست ورد میخواند - چون ما بین عصر
 و مغرب حرف دنیوی نمیگفت (روزے آخر وقت عرش آشیانی
 بگذار تالاب فتحپور کسب هوا می کردند - و دست شهزاد
 خان گرفته مشغول حرف زدن بودند - او هر ساعت نگاه
 بآفتاب می کرد - حکیم ابوالفتح با حکیم علی (که بتفاوت
 استاده بودند) گفت - اگر امروز نماز عصر این مرد قضا نشود
 میدانیم که واقعی دیندار است - چون وقت نماز تگ شد
 ناچار عرض کرد - پادشاه فرمود قضا خواهی کرد - ما را تنها
 میگذاری - شهباز خانی بے اختیار دست خود را کشید - و دوپته
 انداخته شروع بنماز نمود - و پس ازان مشغول ورد گشت
 پادشاه هر لحظه دست بمرش میزد - که برخیز - حکیم ابوالفتح
 گفت اذصاف فیست که در شغل این عزیز خلل شود - پیش رفته
 عرض کرد که این همه اطف آنها باین مرد حسابه ندادن
 دیگران هم امیدوار چنین مراحم اند - پادشاه او را گذاشته
 بآنها متوجه شد - لهذا شیخ ابوالفضل در حق او میفرمود
 که در هر گونه پرستاری و سربراهی سپاه کم همتا بود - اگر
 تقلید پرستی و اعشته^(۲) و زبان را بهنجار کشودے طراز

فروهيديگي برگرفته - و در همت و بخشش هم نظير نداشت
بلکه اخراجانش ديده مردم متحير مي بودند - برخه بيافتن
سنگ پارس شهرت ميدادند - و آن حجره ست که هر کاني
گدازنده چکش پذير بدو رسد زر گردد - گویند در ديار مالوه
پديد آمد - پيش از زمان بکرماجيت در عهد راجه جيسنگه ديو
بهم رسيد - قلعه ماندو بهمان زر در دوازده سال اتمام گرفت
روزه بر ساحل نريده جشنه آراسته خواست بپرهمن خود
بخشش فراوان نمايد - چون از دنيا لخته دل برگرفته بود
همان سنگ داد - او از ناشناسائي بخشم رفته آنرا بآب
انداخت - و بجاريد حسرت در افتاد - و از ژرفائي آب دست
بدو نرسيد - امروز غير از اين افسانهها نشانه از پيدا نيست *

بالجملة گویند شهيدان خان مردم بيش قرار نوکر
داشت - چنانچه ده کس بودند - که هر کدام ساليانه يك لک
روپيه مي يافت - و در جنگ برهم پوتر از خود نه هزار سوار
موجودي داشت - و هر شب جمعه صد اشرفي را شيريني نذر
حضرت غوث الثقلين (قدس سره) بخش ميکرد - و به مردم کذب
آنقدرها داد که هيچکس از اين قوم در هند پريشان و بد حال
نماند - مع هذا بعد مردنش تا پنجاه سال از اشرفي و روپيه دفائن
و خزائن برمي آمد - غريب تر آنکه منصب او تا سال چهارم
اکبري زياده بر ده هزاري نبود - گمان مردم بيافتن سنگ پارس

راهی بدیهی داشت - اگرچه آن معلوم والاتیاس بجائے
نمیرسد - پسرانش ترقی نکردند - الهام الله نام پسرش در
عهد اعلیٰ حضرت واقعه نویسی بکلانہ شدہ عمرے درانجا
گذرانید - اما کرم الله برادر شهباز خان رشده داشت - سنہ
(۱۰۰۲) هزار و دو در سمرنچ باجل طبعی درگذشت *

* شریف خان اتکہ *

برادر خرد شمس الدین محمد خان اتکہ از امرای
سه هزاری ست - پس از برہم خوردن مقدمہ بیروم خان چون
خلاصہ پنجاب بہ تیول اتکہ خیل تنخواہ شد او نیز بجاگیر
فراخور حال ازان صوبہ کامرانی اندوخت - و باتفاق میر محمد
خان برادر کلان خود بتقدیم نیکو خدمتی مصدر جانفشانی بود
سال سیزدهم جلوس چون امرای اتکہ خیل از پنجاب تغیر
یافتند شریف خان بتیولداری سرکار تزوج اختصاص پذیرفت
سال بیست و یکم با جمع بقصبہ موہیر تعیین گردید - کہ
از احوال رانا باخبر بودہ اگر آن شقاوت پڑوہ از تنگنای
خمول (کہ بناہر آمد آمد پادشاہ گزیدہ) پا بیرون نہد
بسزای اعمالش رساند - پس ازان در تسخیر کوتھلمیر لوازم
دولت خواهی بظہور آوردہ مورن عاطفہ خسروی گشت
و سال بیست و پنجم بتفویض اتالیقی شاہزادہ سلطان مراد

(۲) نسخہ [ب] موصی - و نسخہ [ج] موصی •

قامت قابليت آراست - و بزم چشمنه ترتيب داده منزلگاه او
 بقدموم ميمنت لزوم عرش آشياني زيب و زينت پذيرفت
 و هم درين سال از انتقال شجاعت خان مقيم بحکومت مالوه
 چهره اعتبار افروخته بدانصوب شتافت - و باز بهادر پور او را
 فرمان رفت که از گجرات برآمده بياوري پردازن - و باقطاع داران
 آن سرزمين آنکه از موابدید او بيرون نروند - سال بيست
 و هشتم باثفاق قلیچ خان و غيره بکومک ميوزا خان خانخانان
 نامزد شد - چون بدو پيوسمت سرداري برانگار يافته در روز
 جنگ مظفر از توپ اندازي و برق اندازي تردد شايسته
 بتقديم رسانيد - چون امرای مالوه پس از تذبیه سلطان مظفر
 گجراتي بتسخير قلعه ^(۲) سرونج مامور بودند او نيز بپای قلعه
 مذکور رسیده مورچال بهمت - روز يورش نصيرا (که حارس
 قلعه بود) بدستان سرائي از مورچال او بدر رفت - و قلعه
 مفتوح گردید - و سال سيم باثفاق شهاب الدين احمد خان
 بنابر کومک خان اعظم (که بيورش دکن دستوري يافته بود)
 تارک بندگي افراشت - سال سي و پنجم از مالوه ببارگاه
 سلطنت رسیده جبين ارادت را فروغ پذير گردانيد - سال
سي و نهم بهاسدایي غزنين (که وطن شريف خان بود - و از
 مدتها آرزوی تعلقه داری آنجا در سر داشت) سر بلندي

یافته کام دل برگرفت - تا سال چهل و هفتم بتعلقه مزبور
 می پرداخت - پستر غزنین از تغیر او بشاه بیگ خان مقرر
 شد - باقی احوالش معلوم نیست - باز بهادر پسر او در
 صوبه گجرات جاگیر یافته داخل کومکین آنجا بود - سال
 بیست و پنجم ^(۲) جلوس اکبری بتعییناتی پدر سرفراز شده
 در ساله جاگیر یافت - سال چهل و چهارم (که عرش آشیانی
 بنفس نفیس متوجه کشایش قلعه آسیر گردید) او با دیگر
 امرا بمحاصره قلعه مذکور پیشتر روانه شده - و پس ازان
 بجانب احمد نگر تعیین شده در کومکین دکن قرار یافت
 و سال چهل و ششم در جنگ دستگیر مردم تلنگانه گردیده
 چون علامی شیخ ابوالفضل باقتضای وقت طرح صلحه قرار داد
 و دستگیران طرفین رهائی یافتند او هم مستخلص گشته
 بلشکر پادشاهی رسید *

* شاهم خان جلاير *

از امرای کهن سال اکبری بوده - پدرش بابا بیگ جلاير
 درین دردمان خدمات شایسته بجا آورد - جنت آشیانی
 حکومت جونپور بوی تفویض نمود - دران هنگام (که هوای
 ولایت بنگاله مرغوب طبع آن پادشاه عالی جاه افتاده ابواب
 عشرت و شادمانی برکشود) جلال خان مخاطب بسلیم شاه

باشاره پدر خویش شیر شاه بر سر جونهور آمده قبل کرد
 بابا بیگ در حفاظت و نگاهبانی داد مردانگی و کاردانی داد^(۲)
 یستر در هنگامه گذر چوسا سنه (۹۴۶) نهصد و چهل و شش
 (که شیر شاه بے خبر بر اردوی پادشاهی ریخته بر شکست
 و جنت آشیانی بصراسیمگی راه آگره پیش گرفت) او را با
 دیگر معتمدان جهت برآوردن حاجی بیگم و دیگر پرستاران^(۳)
 حرم سرا بارو فرستاد - آن اخلاص شعار بر در سرا پرده
 پادشاهی از دست افغانان شریک مرگ در چشید - شاهم خان
 بحسن پرستاری و خدمت گزینی در عهد عرش آشیانی بپایه
 امارت رسید - چون بهمراهی خانخانان منعم خان بتسخیر
 ولایت بنگاله رخصت یافت قضا را خانخانان دران دیار زندگی
 بسپرد - امرا بواسطه ضبط سرحدها او را بسرداری برداشتند
 و پیش ازان در سال سی و دوم موافق منصب سه هزاری در سرکار
 گذشته تیولش مقرر گردید - و بعد ازان بحکومت دهلی مورد
 نوازش خسروی گشت - و چون سال چهل و سیوم آن بلده پس
 از اقامت چهارده ساله پنجاب مهبط الویة پادشاهی گردید
 پیدائی گرفت که خان مذکور آن معموره را بچندے آزر^(۴)
 سپرده خود بتن آسانی بھر می برد - چندهے بعتاب گاه

(۲) نسخه [ج] مودی و مردانگی داده (۳) نسخه [ج] مریم مکانی

(۴) در [چند نسخه] بچندین •

باز داشتند - در يضاق اسير دکن حسب فرمان سامان نموده
چست و چالاک در رسیده بتازگي محفوف عواطف پادشاهانه
گشت - و در همان ايام محاصره آن نامور حصار سال چهل و پنجم
ذی الحجّه سنه (۱۰۰۹) هزار و نه هجري باسهال از در بند
هستي بر آمد *

* شاه قلي خان محرم *

بهارلو نوکر عمده بگرام خان بوده - در جنگ هيمو (که
نخستين محاربه است - و باعث استقرار سلطنت عرش آشياني
گردیده) مصدر خدمت شايسته گشت - چون در ائذای گيرودار
تيرے از کمانخانه غضب الهي بهيمو رسیده کاسه چشمش
شکافته از پس سر او گذارا شد مردم او بے دست و پا
شده راه گريز سپردند - شاه قلي خان بسر وقت هيمو
در رسیده بے آنکه مطلع شود قصد فيلبان او کرد - تا فيل را
بطريق الجا از جماعه غذائم خود سازد - فيلبان از بيم جان
خود صاحب خود را نشان داد - شاه قلي خان از اين نويد
ممنون طالع خود گشته فيل را از معرکه برآرد - و هيمو را
دست و گردن بسته بنظر پادشاه درآرد - و مورد نوازش والا
گرديد - و چون بقبول خان نام پسرے (که فنون رقص
دانستے) علاقه خاطر بهم رسانيده پيوسته او را با خود داشته
عرش آشياني [که امثال اين حرکات را (که هر چند بپاک بازي

هم باشد متضمن ناخوشی چند است) نهایت مکروه شمردن
 از سائر برایا نمی پسندید . خصوص از امرا [در سال سیوم
 حکم فرمود که اوزا از شاه قلی خان جدا نمایند - خان (که
 مغلوب طبیعت بود) آتش بخان و مان در زده لباس جوگیان
 پوشید - و اوزرا گرفت - بیرام خان در تدارک و تلافی سعی
 بسیار کرد - که باز بتوجه پادشاهی بحال خود آمد - و در ایام
 برهمزدگی دولت بیرام خان آنها را (که فرزند و برادر
 می گفت) جدائی گزیدند - شاه قلی خان از وفا کیشی
 دست از رفاقت برنداشت *

گویند چون بیرام خان در تلواره میان کوه سواک برآید
 گنیس پناه برد و عرش آشیانی بنواحی کوهستان پیوست (در
) که منعم خان حسب الالتماس بیرام خان بآوردنش شتافت
 شاه قلی خان و بابای زنبور دست در دامن بیرام خان آویخته
 بغیان گریه و زاری کردند - هرچند منعم خان دلاسا نمود
 سودمند نیامد - ناچار گفت که شما امشب در همین جا
 بوده منتظر خبر باشید - بعد ازان که خاطر جمع گردد متوجه
 ملازمت خواهید شد - آن وقت از همراهی بیرام خان تخلف
 نمود - همانا این اندیشه برای خود بوده - و پس از فوت
 بیرام خان ترقی بسیار کرده بمرتب امارت رسید - در سال

بپستم (که خانجهان ناظم پنجاب بریاست بنگاه نامزد گردید) صاحب صوبگی آن ولایت بشاه قای خان تفویض یافت - و همیشه مصدر خدمات شایسته شده منظور نظر پادشاهی می بود *

گویند عرش آشیانی از کمال عاطفت و مهربانی او را درون محل بردند - بخانه رفته خود را محبوب ساخت - چون پادشاه آگهی رسید مخاطب بمحرم گردید - چون در آخر سال سی و چهارم هنگام معاودت زابلستان از دریای بهت گذشته (وزی) (۲) که متصل هیلان مضرب خیم پادشاهی گردید (در راه) (۳) که نوبت فیل ملول (ای بود) با عربده کاری و بد مستی (۴) که داشت پادشاه خواست بر ماده فیل سوار شده برفراز آن بر آید - پیش ازان (که پا بکلاره استوار شود) آن عربده ناک بر ماده دوید - عرش آشیانی بزمین آمد - اگرچه فیل بدیگر سو توجه گماشت اما از افتادگی پادشاه لخته به بیهوشی گرائید و سخت دردمندی داد - بتجویز خود خون گرفتن سودمند آمد - در ممالک فتنه اندوزان نافر جام سخنها بر ساخته - بهیارے پرگنات دوردست بتاراج رفت - راجپوتان شیخارت (۵) با آنکه سران آنها در حضور بودند خود تپاه گشته ببرات را یغمائی

(۲) نسخه [ب] هلان (۳) در [بعضی نسخه] هول رای (۴) در [بعضی

نسخه] با تپه کاری و بد مستی (۵) نسخه [۱] شیخارت .

هم باشد متضمن ناخوشی چند است) نهایت مکرره شمرده
 از سائر برایا نمی پسندید . خصوص از امرا [در سال سیوم
 حکم فرمود که اِزرا از شاه قلی خان جدا نمایند - خان (که
 مغلوب طبیعت بود) آتش بخان و مان در زده لباس جوگیان
 پوشید - و افزا گرفت - بیرام خان در تدارک و تلافی سعی
 بسیار کرد - که باز بتوجه پادشاهی بحال خون آمد - و در ایام
 برهمزدگی دولت بیرام خان آنهائی را (که فرزند و برادر
 می گفت) جدائی گزیدند - شاه قلی خان از وفا کیشی
 دست از رفاقت برنداشت *

گویند چون بیرام خان در قلواره میان کوه سواک برآه
 گنیس ^(۲) پناه برد و عرش آشیانی بنواحی کوهستان پیوست (وز
) که منعم خان حسب الالتماس بیرام خان باوردنش شتافت
 شاه قلی خان و بابای زنبور دست در دامن بیرام خان آویخته
 بنیان گریه و زاری کردند - هرچند منعم خان دلاسا نمود
 سوزمند نیامد - ناچار گفت که شما امشب در همین جا
 بوده منتظر خبر باشید - بعد ازان که خاطر جمع گردد متوجه
 ملازمت خواهید شد - آن وقت از همراهی بیرام خان تخلف
 نمود - همانا این اندیشه برای خود بوده - و پس از فوت
 بیرام خان ترقی بسیار کرده بمرتبه امارت رسید - در سال

بیستم (که خانجهان ناظم یزنجاب بریاست بنگاه نامزد گردید) صاحب صوبگی آن ولایت بشاه قای خان تفویض یافت - و همیشه مصدر خدمات شایسته شده منظور نظر پادشاهی می بود *

گویند عرش آشیانی از کمال عاطفت و مهربانی او را درون محل بردند - بخانه رفته خود را محبوب ساخت - چون پادشاه آگهی رسید مخاطب بمحرم گردید - چون در آخر سال سی و چهارم هنگام معاودت زابلستان از دریای بهت گذشته (وزی) (۲) که متصل هیلان مضرب خیم پادشاهی گردید (در راه) (که نوبت فیل ملول (ای بود) با عربده کاری و بد مستی (۳) که داشت پادشاه خواست بر ماده فیل سوار شده بفرز آن بر آید - پیش از آن (که پا بکلاره استوار شود) آن عربده ناک بر ماده دوید - عرش آشیانی بزین آمد - اگرچه فیل بدیگر سو توجه گماشت اما از افتادگی پادشاه لخته به بیمهوشی گرانید و سخت دردمندی داد - بتجویز خود خون گرفتن سودمند آمد - در ممالک فتنه اندوزان نافر جام سخنها بر ساخته - بسیاری برگذات دور دست بتاراج رفت - راجپوتان شیخاوت (۴) با آنکه سران آنها در حضور بودند خورد تباہ گشته بیرات را یغمائی

(۲) نسخه [ب] هیلان (۳) در [بعضی نسخه] هول رای (۴) در [بعضی

نسخه] با تبه کاری و بد مستی (۵) نسخه [۱] شیخاوت .

ساخته از ميوات تا زيوارى دست نهمپ و غارت بر كشودند
 لهذا در سال سي و پنجم شاه قلي خان بمالش آن كوتة انديشان
 تعيين گشته در اندك فرصته به نيروى مردانگي و پردلي خار بن
 آن فتنه بركنده جهانے برآسود - در سر آغاز سال چهل
 و يكم بمنصب چهار هزارى سر برافراخت - و پس ازان بمنصب
 عمده پنج هزارى و مرحمت علم و نقاره بلاندا مي گرفت - و در
 سال چهل و ششم سنه (۱۰۱۰) هزار و ده هجري در
 دار الخلافه آگرة بعارضه اسهال بساط هستي در پيچيد
 با كهن سالي برنادل بود - از مردانگي و راست كاري فرادان
 بهره داشت - نازنول را بطريق ملكيت بوطن گرفته عمارات
 عاليه و تالاب كلان اساس نهاد - گویند در ايام بيماري دانست
 كه جان بر نيست - سپاه را دوساله پيشگي داده زرهای بسيار
 بمستحقين خيرات كرد - و در گذشت *

* سلامی و فهمی شيخ ابو الفضل *

دومين پسر شيخ مبارك ناكوري ست - در سنه (۹۵۸)

نهصد و پنجاه و هشت بوجود آمده بچودت طبع و رسائی فهم
 و علو فطرت و طلاقت لسان در كمتر زمانے يگانه و بے همتای
 وقت گويد - از فنون حكمي و علوم نقلي در سن پانزده سالگي
 فراغ حاصل نمود - گویند اول هنگام تدريس (كه هنوز
 به بيست سالگي نرسیده) حاشیه بر مفاهاني بنظرش در آمد

که تا نصف بیشتر ديمک خورده - و از استفاده مانده - او سر کرم زده دور ساخته کاغذ سفيد پيوند داد - و بانداک تامه مبداء و منتهای هر کدام دريافته باندازه آن مسوده مربوط نگاشته بر بياض بود - پس ازان (که آن نسخه بدست آمد) در مقابله درجا تغير بالمرادف و سه چهار جا ايراد بالمتقارب شده - همگان بشگفت افتادند - از بس (که مزاج عزلت گزين و تجريد دوست بود) از بار تعلق سبکدوش ميزيمت - و آزادانه ميخواست بسر برد - بکشود ابواب مکاسب نمي گراييد - بتکليف دوستان در سال نوزدهم جلوس عرش آشياني هنگامی (که عزيمت پادشاهي بيورش ديار شرقي تصميم داشت) بتقبيل عقبه خلافت استسعاد يافته تفسير آية الكرسي نوشته گذرانيد و پس از مراجعت بفتحپور بار دوم بار ياب ملازمت گشت آوازه فضل و دانائي او چون مکرر بمسامع اقبال رسیده بود مشمول عواطف بيگران پادشاهي گرديد - و هنگام انحراف مزاج اکبري از علمای متعصب اين هردو برادر (که با رجحان علم و فضل خالي از مزاج شناسي و خداوند ستائي نبودند) کوة بعد اخري و مرة بعد اولی بشيخ عبد النبي و مخدوم الملک (که با علم و دانش رسمي عمده سلطنت بودند) مناظره را بمجادله و مکابره رسانيده پيشت گرومي عرش آشياني بالزامهای مسکوت خفيف تر ساخته در عرصه اعتبار

بقرب و مصاحبت روز افزون پادشاه وقت اختصاص گرفتند و چون شيخ را منصب ببرادر کلان خود شيخ فيضي مناسب نام اتم بمزاج پادشاه بهم رسيد بوسم امارت پيش آمد کرده سال سيم بمنصب هزاري افتخار اندوخت - و در سال سي و چهارم (که والده شيخ نقاب گزين خاک گرديد) عرش آشياني بخانه اش آمده تعزیه و تسايه فرمود - که اگر جهانيان طراز پايدگي داشته و جزیکه راه نيستی نپذيرد دستان شناسا دل را از رضا و تسليم گزير نبود - هرگاه درين کارواني سرا هيچکس ديرنماند نکوهش ناشکيبائي را کجا اندازه توان گرفت - در سال سي و هفتم بمنصب دوهزاري سربرافراخت *

و چون شيخ بمزاج پادشاهي بمرتبه جا کرده (که محسود شاهزادهها بود - تا باموا چه رسد) و همواره در خدمت پادشاه چون عرض با جوهر قائم بوده امر بے صوابديدش متمشي نميشد بعضی اهل عمان عرش آشياني را بران آوردند که شيخ را بدکن روانه نمايند - و مشهور آنست که سلطان سليم روزی بخانه شيخ در آمده ديد چهل کاتب نشسته قرآن و تفسير مي نويسند - همه را باجزای کتاب نزن پادشاه برده بد مطنه ساخت - که ما را ترغيب بچيزهاي ديگر مي نمايد و خود چون بخلوت ميرود آن کار ديگر مي کند - ازان روز در قرب و مصاحبت فترت واقع شد *

در چهل و سيوم سال الهی باوردن شاهزاده مراد دستوری
 دکن یافت - و حکم شد که اگر امرای آنجا نگهداشت آن ملک
 بعهده خود گیرند با پادشاهزاده بدرگاه آید - والا شاهزاده را
 روانه نموده بیداری میرزا شاهرخ کارها سربراه کفد - چون
 بپرهانپور رسید بهادر خان مرزبان خاندیس (که همشیره شیخ
 بخانه برادرش بود) خواست بخانه برده بمراسم ضیافت
 قیام نماید - شیخ گفت اگر شما در کار پادشاهی همراهی
 گزینید پذیرفته شود - چون این راه بسته دید برخی کالا و خواسته
 بامرغان فرستاد - شیخ برگذارد با ایزد بے همال پیمان رفته
 که تا چهار چیز فراهم نشود از کس بر نهند - نخست
 دوستی - دوم دهش را بزرگ نشود - سیوم خود بداده
 آرزومند نبود - چهارم احتیاج خویش - سه طرز پیدائی دارد
 چهارمین را چه چاره بر سازد - که شاهنشاهی نواخت نقش
 خواهش بزورده *

چون شاهزاده مراد (که از ناکام برگشتن از احمدنگر
 بدر از اندوه در شد - و فوت دستم میرزا پور او سرباری گردید)
 بدمسازمی طبیعت پرستاران بداده پیمائی افتاده بصرع انجامید
 از آوازه طلب روانه احمدنگر شد - تا این یورش را دستمایه
 فارفتن حضور سازد - نزدیک بدیهاری بر ساحل پورنا رسیده
 در سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت بعالم بقا خرامید - همان

روز شيخ هم باستعجال بارو داخل شد - شگرف شور شه
 برخاست - که و مه را خواهش باز گردیدن در سر - و شيخ برانکه
 درين وقت با غنيم نزديکي و بوم بيگانگي باز گردیدن بگزند
 خویش در بازیدن است - با آنکه بسيارے خشم گرفته جدائي
 گزیدند شيخ بدله توانا و همتی درست بدلاسی سران
 لشکر و گرد آدرمی فوج پرداخته بکشایش دکن کوچ کرد
 و در کمتر زمانے پراگندگیها فراهم آورده همگي قلمرو را
 بگزیده روش پاسباني نمود - مگر ناسک که از دورمی راه
 باز گرفته نشد - لیکن بیشتر جاها چون قلعهٔ پتیاله و قلتم^(۲)
 و ستونده هر قلمرو افزود - و بر ساحل گنگ معسکر ساخته هر سو
 فوج شایسته تعیین کرد - و به پیام گذاری با چاند بی بی
 عهد و پیمان درست ساخت - که چون ابهنگ خان حبشي
 (که با او منازعت دارد) مالش یابد جنیر باقطاع برگرفته
 قلعهٔ احمد نگر تسلیم نماید - شيخ از شاهگدهه بدان سو
 روانه شد *

درين اثنا عرش آشياني باچين رسیده پيدائي گرفت که
 بهادر خان مرزبان آسیر شاهزاده دانیال را ندیده - شاهزاده
 آهنگ مالش او پیش گرفته - لهذا پادشاه عازم بهرمانپور
 شده بشاهزاده نوشتند که همت بکشایش احمدنگر گمارد

بنا برین پیهم نگاشتهای شاهزاده بشیخ رسید که کار پژوهی آن دولت خواه دلنشین دور و نزدیک است - خواهش آنست که احمد نگر حضور ما مفتوح شود - خود را ازان آهنگ باز دارن - و چون شاهزاده از برهان پور راهی گشت شیخ حسب فرمان میرزا شاهرخ را با میر مرتضی و خواجه ابوالحسن بر اردو گذاشته خون بعزم آستان بوس روانه شد - چهاردهم رمضان سنه (۱۰۰۸) هزار و هشت و آغاز سال چهل و پنجم فزون کرگانون بیجاگدهه بسجود قدسی عتبه نامیه بختمندی بر افروخت - بر زبان عرش آشنیانی گذشت * * بیت *

* فرخنده شیه باید و خوش مهتابے *

* تا با تو حکایت کنم از هر بائے *

شیخ باتفاق میرزا عزیز کوکه و آصف خان جعفر و شیخ فرید بخشی بمحاصره قلعه آسیر تعیین شده حکومت خاندیس بدر مفوض گشت - از مردم خود را با پسر و برادر همراه داده بیست و دو جا تهانه برفشانده در مالش سرتابان همت بهمت - و در همین ایام بمنصب چهار هزاره لوی ناموری برافراخت *

روزے شیخ بدیدبانی مورچال رفته بود - یکی از درونیدان (که باهل مورچال پیوسته) راهے باز نمود - که ازان بر دیوار مالی گدهه توان برآمد - چه در کمرگاه کوه آسیر باختار

و لختی شمال سو دو نامور قلعه است - مالي و انڈر مالي
 هرکه خواهد بآن استوار دژ در شود نخست بدین دو گذاره رود
 و در بایب و شمال و ایسان بسان مالي - و آن را جونه مالي^(۲)
 گویند - از دیوار او لختی مانده - و از خاور تا نیرت نیز
 کوهچها در گرفته - جنوب سو بلند کوهی است کورتهه نام^(۳)
 و در نیرت بزرگ کوهی است ساپن خوانند - چون پشین
 بدست مردم پادشاهی درآمده بود شیخ بخداوندان مورچال
 قرار داد - که چون آواز نغاره و کرنا بگوش رسد هرکس
 بزینہ برآید - و کوس را بلند آوازه گرداند - و خود در
 شب تار (که ابر در ریش بود) با مردم خود بر فراز کوه ساپن
 برآمده مردم را بدان راه نشان داده روانه کرد - آنها رفته
 دروازه مالي بر شکستند - و بقاعه درآمده کوس و کرنا بنوا
 در آوردند - قلعه نشینان بکارزار ایستادند - شیخ از پی دویده
 قریب بصبح خود را رسانید - آنها سراسیمه بآسیر در شدند
 روزانه از هر سو یکی بکورتهه و دیگری بجونه مالي برآمده
 فتح سترگ چهره برافروخت - بهادر خان زینہاری شده بوساطت
 خان اعظم کوکه سعادت ملازمت دریافت - و چون شاهزاده
 دانیال به تهنیت فتح قلعه آسیر بحضور رسید شورش افزائی

(۲) در [بعضی نسخه] چونه مالي (۳) نسخه [ج] کورتهه - و در

[بعضی جا] کورتهه *

راجو منا و بسری برگرفتن پور شاه علی عم نظام شاه بمیان آمده
خانخانان بجانب احمد نگر و شیخ بکشایش ملک ناسک
دستوری یافت - اما چون بر سر پور شاه علی مردم بسیار
هجوم کردند شیخ بموجب حکم ازان سو باز گردیده باتفاق
خانخانان روی توجه بدان سمت گذاشت *

و چون در سال چهل و ششم عرش آشیانی از برهان پور
به هندوستان معاودت فرمود شاهزاده دانیدال در برهان پور
طرح اقامت ریخت - خانخانان با احمد نگر سکونت گرفت
سپه سالاری و فوج کشی بشیخ باز گردید - شیخ پس از ستیز
و آریز با پور شاه علی عهد و پیمان موکد ساخته بهالش
راجو منا در آردن - و چالنده پور و آن نواح (که متصرف
شده بود) بر آورده تا گهائی دولت آباد و روضه بدندبال شنافته
و از کتک چتواره فرود آمده با راجو مکرر در آریخت - هر بار
فیروزی (در دان - راجو چنده در پناه دولت آباد گذرانیده
باز هجوم کرده رسید - و باندک آریزش فرار نمود - نزدیک
بود که گرفتار شوند - خود را بخندق آن قلعه افکند - بنده
و بارش یغمائی شد *

در سنه چهل و هفتم (که مزاج عرش آشیانی بسنوح
لخته امور از شاهزاده سلطان سلیم انحراف یافت)
شیخ را ازین رهگذر (که خدمت اندرزان حضور باز گشته

بشاهزاده دارند و در راستي و درستي و اعتماد و محرميت
 هيچ يکي باو نمي رسيد) از دکن طلب فرمودند - و حکم شد
 که جمعيت خود درانجا گذاشته جريده بشتابند - او شيخ
 عبد الرحمن پور خود را با جمعيت خود و اموي کومکي
 در دکن گذاشته برسم ايلغار براه نوردي در آمد - جنت مکاني
 (که از فرط اخلاص و يکروئي شيخ بولي نعمت خویش
 غبار آلوده خاطر بود) آمدنش درين هنگام مغل مطلب
 انگاشته و جريده رفتش غذيمت پنداشته بل از قدر نشناسي
 دفع شيخ را اولين پايه سلطنت دانسته برسنگه ديو بنديله را
 (که از سرزمين او عبور شيخ ناگزير بود) بانواع نوازش
 اميدوار ساخته بقتلش تحريض نمود - او در کمين فرصت
 نشست - چون در اجين اين خبر بشيخ رسيد مردم گفتند
 که از راه گهائي چاندا بايد شتافت - شيخ گفت که دزدی را
 چه مجال که سر راه من بگيرد - (روز جمعه چهارم (بيع الاول
 سنه (۱۰۱۱) هزار و يازده در نيم گروهی سراي بيدر) که
 از نور شش کرده است) برسنگه ديو با سوار و پياده بسيار
 هجرم آورد - هواخواهان شيخ ترغيب برآمدن از عرصه بيبکار
 نمودند - و گدائي افغان از قديمان او گفت - که در قصبه
 انتري که متصل است رای رايان و راجه سورجسنگه با سه هزار
 سوار فزون آمده اند - آنها را همراه گرفته تذبیه بايد کرد - شيخ

عار فرار بر خود نه پسندیده مردانه نقد زندگی در باخت *

جنت مکانی خود می نویسد که چون شیخ ابوالفضل بپدر من
ذهن نشین کرده بود که جناب ختمی پناهی (صلی الله
علیه و آله و سلم) فصاحت تمام داشت - قران کلام اوست
لهذا وقت آمدنش از دکن به برسنگه دیو گفتم که بقتل آرد
بعد ازین پدرم ازین اعتقاد برگشت - و بنابر ضابطه قدیم سلسله
چغته (که فوت شاهزاده صریح پادشاه نمی رسانیدند
و وکیلش در مال نیلی بدست بسته سلام می کرد - ازان معلوم
میشد) چون کسی را از مردم حضور جرأت نشد که واقعه شیخ
بعرض رساند وکیلش همان ضابطه بعمل آورد - عرش آشیانی
زیاده بر فوت پسران متاسف گشته پس از استفسار فرمود
که اگر شاهزاده را داعیه پادشاهی بودی مرا کشته - و شیخ را
نگهداشتی - و بداهه این بیعت خواند *

* بیت *

* شیخ ما از شوق بیحد چون سوی ما آمده *

* ز اشتیاق پای بوسه بے سر و پا آمده *

خان اعظم تاریخ فوت شیخ بطریق تعمیه یافته * ع *

۱۰۱۱
* تیغ اعجاز نبی الله سر باغی برید *

گویند شیخ در خواب آمده گفت که تاریخ فوت من
۱۰۱۱

بنده ابوالفضل است - چرا در کارخانه حق حیران ماند *

فضل او وسیع است - کسی نومید نشود *

از شاه ابوالمعالی قادری (که از مشائخ لاهور است)
آوردند که گفت - من از کارهای ابوالفضل انکار داشتم
شیخ در خواب دیدم که در مجلس جناب رسالت ابوالفضل را
حاضر کردند - حضرت جبه مبارک را بر روی شیخ انداخته
در مجلس نشاندهند - و فرمودند که این مرد در حیات چند روزه
مرتکب افعال بد گشته - اما این مغایات او (که ابتدایش اینست
الهی نیکان را بوسیله نیکی سرافرازی بخشی - و بدان را
بمقتضای کرم دلنوازی کنی) سبب نجات او شد - تکفیر شیخ
زبان زن خواص و عوام است - برخی بکیش برهن بیغاره
زنند - و بعضی آفتاب پرست گویند - و جوق دهریه خوانند
آنکه غایت تفریط بکار برد بالحد و زندقه نسبت دهد
و دیگرے که انصاف می ورزن چون مقلدان متصوفه (که
بدنام کنند نیکو نامی چند اند) بصلح کل و وسعت مشرب
و ادعای همه درست و خلع ربه شریعت و التزام طریقه اباحت
منسوب می کند - صاحب عالم آرای عباسی گویند - که شیخ
ابوالفضل نقطوی بود - چنانچه منشورے { که به میر سید احمد
کاشی [که از اکابر این طائفه و صاحب رساله در علم نقط است
و در سال (۱۰۰۲) هزار و دو هجری (که در ایران ملحد کاشی
واقع شد) شاه عباس در کاشان میر را بدست خود بقتل آورد]
انشاء نموده فرستاده بود { دلالت برین معنی دارد

و علم نقطه الحاد و زندگی و اباحت و توسیع مشرب است
 و مثل حکما بقدم عالم گروند - و انکار حشر و قیامت نمایند
 و مکافات حسن و قبح اعمال و جنت و ناز در عافیت و سزای
 دنیا قرار دهند - العیان بالله *

شیخ با آن طبع رسا و ذهن درست و مزاج محققانه و نظر
 تدقیق (که در مهمات دنیایی و مقدمات رسمی هیچ نقیر
 و قطمیر فرو نگذاشته) چگونه در متفکات عقلا غرض ننموده
 طرف راجح را فرود گذاشت^(۲) - آدمی در کار دنیا که ناپایدار است
 زیان خود نه اندیشد - و نقصان بخود نه پستدند - در کار عقبی
 که باقی و پایدار است چگونه دیده و دانسته خسارت گزیند
 فمن یضلل الله فلا هادی له *

آنچه تتبع احوال اشعار می نماید عرش آشیانی از ابتدای
 هن شعور برسوم و اوضاع هندوستان ولوع تمام داشت
 پس از آن پداس و صایای پدر بزرگوار بر طبق ارشاد دارای
 ایران شاه ظهماسپ مغربی در حین ملاقات (که استعمار
 احوال علی الخصوص کیفیت هند و برهمزدگی سلطنت
 بمیان آمده شاه گفت - معلوم شد که در هندوستان دو فرقه اند
 که بسپاهگری و تمن داری اختصاص دارند - افغان و راجپوت
 الحال افغان را از خود نمی توان کرد - که اعتماد نماید - آنها را

از نوکری بسوداگری اندازند - و با راجپوت بسازند - و تربیت نمایند (عرش آشیانی تالیف این جماعه را از اعظم امور ملکی دانسته باقصی الغایت می کوشید - حتی مراسم معموله اینها را مثل منع ذبح^(۲) گاو و حلق لحيه و انداختن گوشوارهای مروارید در گوش و جشن سهرة و دیوایی و غیر ذلک مراعات می نمود - شیخ هرچند بمزاج پادشاه تصرف داشت اما شاید بحسب جاه نتوانست عنان گرفت - این همه نسبتها بدو عائد گردید *

در ذخیره الخوانین آورده که شیخ شبها بخانه درویشان زفته اشرفیها می گذرانید - و التماس میکرد - که برای سلامت ایمان ابوالفضل دعا کنید - و این لفظ بارگیر کلامش بود که آه چه باید کرد - و دست بر زانو میزد - و آه سرد می کشید - ناسزا بر زبان نداشت - بدگوئی و غیر حاضری و بازیافت و فروغی هرگز در سرکار او نبود - و هر کرا عامل میکرد اگر بد هم می بود تا مقدر تغییر نمی نمود می گفت که مردم حمل بر خفت عقل من خواهند کرد که نادانسته چرا بتربیت او متوجه شد - و روز تحویل حمل جمیع کارخانها از نظر او می گذشت - موجودات آن نوشته نزد خود نگاه میداشت - و دفاتر را می سوخت

و ملبوسات مستعمل سوای باجامه که حضورش می سوختند همه را روز نوزد بنوکران می بخشیدند - اشتهای غریب داشت - نقل کنند که سوای آب و هیمه بیست و دو آنا وزن راقبه طعام بود - پسرش شیخ عبد الرحمن سفره چپ شده می نشست - و مشرف باورچیخانه که مسلمان بود استاده نگاه می کرد - در طعامی که شیخ در مرتبه دست می کرد آن را روز دیگر هم می پختند - و اگر چیزی بے مزه می بود به پسر می خوراندند - او رفته بباورچیان چشم نمائی می کرد لیکن خود هیچ نمی گفت *

گویند در یساق دکن آنقدر توره و ضابطه بکار برد که مزید بر آن متصور نیست - در چهل رات^(۲) مسنده برای شیخ فرش می انداختند - و هر روز هزار لنگری طعام خاصی می کشیدند - بتمام امرا تقسیم می شد - و بیرون نه گزی برپا کرده بهر کس از وضع و شریف که اشتهای داشته باشد کهچتری تمام روز پخته می دادند - گویند هنگامی که شیخ وکیل مطلق است (روز خانخانان با میرزا جانی بیگ حاکم قتهه بدیدنش آمد - شیخ بر پانگ دراز کشیده جزو اکبرنامه میدید - اصلا متوجه نشد - همین قدر گفت بیائید میروزیان بنشینید - میرزا جانی بیگ که دماغ سلطنت

داشتن بهیاری بر خود پیچیده برخاست - خانخانان باو دیگر
 بعجز و الحاح میرزا را بخانه شیخ برد - شیخ تا سر
 دروازه استقبال کرده تواضع زیاد نمود - و گفت ما مخادیم
 و هم شهری شما ایم - میرزا متحیر گشته از خانخانان پرسید
 آن نخوت و این فروتنی چیست - خانخانان گفت آنروز
 قورگی و کالت در نظر داشت - سایه بمثل اصل کار کرد
 و امروز برادرانه در خورد - قطع نظر از همه چیز شیخ در فن
 انشا طرّفه سحرے بکار برده - بآنکه از تکلفات منشیانه و تصلفات
 مترسلانه عاری است اما متانک سخن و استخوان بندی
 کلمات و نشسته مفردات و تراکیب مستحسنه و فقرات
 بیگانه قسمے است که دیگرے را تتبع بدشواری میسر است
 و شاهد این مدعا تاریخ اکبری است - و چون التزام نموده
 (که بیشتر الفاظ فارسی باشد) لهذا گفته اند که شیخ خمسه
 نظامی را نثر کرده - و از کمال مهارت اوست درین فن که
 مطالب بهیاری بدیهی البطلان را بنابر خداوند ستائی در
 یادی الرای به تمهیداتے چند تحریر نموده که بے امعان نظر
 پی بمقصود نتوان بود *

* شیر افکن خان علی قلی بیگ *

استجلو سفرچی شاه اسمعیل ثانی فرمانروای ایران بود
 که بعد فوتش از راه قندهار بهند می آمد - در ملتان

بخانخان سپهسالار (که متوجه تصاییر تنهه بود) پیوسته
و بوسیله التفات آن سپهسالار غایبانه در سلک نوکران پادشاهی
ملتزم گردیده خدمات شایسته و مردانگیهای نمایان بجا آورد
چون خانخانان مظفر و منصور ازان یورش معاودت نمود
حسب الائتماس او بمنصب مناسب سرفراز گردید - و عوش آشپانی
در همان ایام مهرنسا صبیه غیاث بیگ طهرانی را (که دیوان
بیوتات بود) بمقد از دراج او در آورد *

گویند کوچ میرزا غیاث همیشه در جشن و اعیاد
بمحل قدس منزل پادشاهی می رفت - مهرنسا (که
بنور جهان مخاطب گردید) اکثر همراه مادر می بود - از غرائب
اتفاق شاهزاده سلیم (که بربیعان شباب رسیده) میلان خاطر
بدو بهم رسانید - و پس ازان (که این کچه در محل گل کرد)
خفیه پادشاه آگهی شد - فوراً او را بعای قای بیگ پیونده
بیوگانی داد - و چون شاهزاده بمهم رانا مامور شد علی قلی
بیگ بهمراهی تعیین گشت - شاهزاده ادرا مورد الطاف
و عواطف فرموده بخطاب شیرافکن خانی برنواخت - و پس
از جلوس بتیولداری بردوان (که بوزخه سمت میان بنگاله
و ادیسه) مرخص نمود - و چون او کار طالبیها داشت در تعلقه
خود لوازم جرأت و جسامت بجا می آورد - چندت مکانی

در وقت رخصت قطب الدین خان کوکلتاش صاحب صوبه بنگاله در کلمه در حق او ارشاد فرمود - شیرافکن خان از نوشته وکیل مطلع شده بد مظنه گشت - و دانست که زیر کاسه نیم کاسه هست - و ازان روز ترک یراق بستن نموده بواقعه نگار و مردم پادشاهی گفت - که من الحال نوکر پادشاه نیستم چون قطب الدین خان در سال دوم بیرون سپرے کشید شیرافکن خان (که بیرون خیمه زده بود) باستقبال روانه شد *
 گویند وقت وداع مادرش در بلغه بر سرش راست کرده گفت - که بوتم پیش از آنکه مادر تو گریه کند مادر او را بگیره آر - و سر و چشم بوسیده رخصت نمود - و هر چند او از مکر و غدر کوکلتاش ایمن نبود اما فی الجمله از پیغامهایش طمانینتی حاصل کرده از اجل گرفتگی فوج را بیرون لشکر گذاشته خود با دو سوار (که یکم ازان خواجه سرا بود) به ملاقات شتافت - پس ازان که از وضع در خورد و حرف زدن کوکلتاش غدرے بخود تفوس نمود پیشدستی کرده کار قطب الدین خان را با تمام رسانید - چون اطراف و جوانب مردم کوکلتاش فرو گرفته بودند نگذاشتند که بدر زند

۱۰۱۶

* مظلوم * تاریخ کشته شدن اوست *

و آنچه گویند [که شیرافکن خان با آن همه جراحتهای بی شمار (که هر یکم مولم و جانکاه بود)

به نیروی همی و یادری غیرت خود را بخانه رسانیده خواست
 که زوجه خود را بکشد - مادرش بشیون و ناله ظاهر نمود
 که او خود را بچاه انداخته - شیرافکن خان آن را شنیده
 جان بهپرد [مخالف اقبال نامه جهانگیری ست - بعد ازین
 واقعه شیخ غیاث خواهر زاده قطب الدین خان مهرنما را
 با دختر و پسر شیرافکن خان مع اموالش بحضور رسانید
 او چندی بعلم تقصیر شوهرش (که کولتاش پادشاهی را
 کشته) معاتب ماند - چون بشرف ازدواج جنک مکانی درآمد
 دختره (که از شیرافکن خان داشت) در حباله عقد شاهزاده
 سلطان شهریار کوچکترین اخلاف جنک مکانی درآمد - و بدان
 سبب با شاهزاده ولی عهد شاهجهان مدعی گشته سلسله جذبان
 شورش عظیم گردید - چنانچه بتفصیل جا بجا درین اوراق
 رقمزده کلک سوانح سالک گشته *

* شریف خان امیرالامرا *

پسر خواجه عبد الصمد شیرین قلم شیرازی ست - که
 جدش خواجه نظام الملک وزیر شاه شجاع شیراز بود - هنگامی
 (که جنک آشیانی همایون پادشاه از شاه ایران رخصت
 قندهار یافته بهسیر تبریز شتافت) خواجه (که در فن تصویر
 نادره کار سحر آفرین بود) درانجا بملازمت رسیده بسیار
 مرغوب خاطر آمد - اما بنابر عوائق (روزگار نتوانست

همراهي گزید - تا آنکه در سنه (۹۵۶) نهصد و پنجاه و شش
در کابل شرف بساط بوس دریافته مشمول عواطف گردید
در عهد عرش آشیانی هر چند منصب چهار صدي داشت
اما در مصاحبت و قرب پایۀ برتر افزوده بعزت و اعتبار
بسر برد - گویند خواجه در یکدانه خشخاش سوره اخلاص
نوشته بود - محمد شریف بمنصب دو صدي سرفرازي
یافته سال سي و چهارم در حین مراجعت موکب اکبري
از کابل در جاکۀ سفید سنگ یکی از فرومایگان پردۀ ناموس
کشاورزی دریده بیاسا رسید - ظاهر شد که محمد شریف
نیز با او همراز و همدستان بود - گوشمالي خورده مالش
بسزا یافت - چون پادشاهزاده سلطان سلیم باعتبار هم مکتبي
ربطۀ تمام داشت در وقتي (که شاهزاده مهم رانا ملتوي گذاشته
باله آباد فرودکش کرد - و آثار خود سري ظاهر نمود) عرش آشیانی
او را از برهانپور برهنموننی شاهزاده بشاهراه مقصود روانه
فرمود - او زیاده بر سابق بر شورش مزاج شاهزاده افزوده
خود وکیل درامت گردید - و بمرتبۀ در مزاج شاهي جا کرد
که از بی اندیشگی وعده فرمود - که هرگاه نوبت سلطنت
بمن رسد نصف پادشاهي بتو خواهم داد - و پس ازان (که
شاهزاده بقاید توفیق عازم حضور شد) محمد شریف بهسبب
کردار ناپسندیده خود جدا گشته بشعاب جبال خزید - و هر روز

بيک تنگدائے پناه بوده (وزگار بناکامی می گذرانید - از آب و هوای مخالف نیم جانے بیش نداشت - که آرازه جلوس جهانگیری عالم را در گرفت - ازین نوید جان بخش بعد پانزده (وز از سریر آرائی گرم و کیرا بعز ملازمت فایز شده بخطاب امیرالامرا و منصب والای وکالت و تفویض مهر اوزک بلند پایه گشت - و مختار کردند که هر قدر جاگیر خواسته باشد
(۲)
از محالات حیدرآباد بگیرد *

جنت مکانی در روز نامه (که مرقوم خاصه خاص ایشان است) بذوک قلم داده - که نسبت بزدگی شریف خان بجائے رسیده که هم برادر و هم فرزند و هم یار و هم مصاحب منهدت - روزیکه رسید حیات تازه یافته دانستم که الحال پادشاه شدم - و در خور کاردانی او خطای نیافتم - اگرچه امیرالامرا کردم - و پنجهازاری نمودم - چکنم ضابطه پدرم همین بود که زیاده ازین نمیکرد - آنچه از من است پیش اوست امیرالامرا در اول جلوس کاریکه کرد برای اخراج افغان (که دشمن مغول است) عرض نموده احکام بممالک محروسه قلمی نمود اما اعظم خان بمبالغه ازین کار باز داشت - که جم غفیر اند و هیچ ناحیه از آنها خالی نیست - مفسده عظیم برپا خواهد شد و چون امیرالامرا بر جمیع اعیان سلطنت تفوق و برتری

مي نمود خان اعظم نخوت و دعوتی که داشت املا اعتدا نمیکرد
 روزی بتقریب طرفدار می سلطان خسرو سر دیوان بار گفتگوی
 درشت کرد - و بیداکانه پادشاه گفت - که این دولتخواه
 خسرو است - کشتن او صلاح وقت - و پس ازان (که پادشاه از
 تقصیر میرزا کوکه در گذشت) فرمود که میرزا امیر الامرا را
 مهمان ساخته لک روپیه نقد و جنس بگذراند *

گویند وقت طعام همه امرای عمده حاضر بودند - میرزا
 کوکه با امیر الامرا بچاپلوسی در آمد - که نواب شما بما مهربانی
 ندارید - و الا والد مرحوم شما ملا عبد الصمد چه قدر صحبت
 داشت - درین خلوتخانه نقش و نگاره که می بینید بدست
 خود کشیده - خانجهان و مهابت خان بمقتضای جوانی
 ضبط خود نکرده برخاستند - چون این ماجرا پادشاه رسید
 با امیر الامرا گفت که زبان باختیار او نیست - شما بدر نه افتید
 در سالی درم بعارضه بیماری از موکب پادشاهی (که بسیر کابل
 متوجه بود) در لاهور ماند - و کامک باصف خان جعفر مقرر شد
 و پس از آنکه تعیین دکن شد با خانخانان صحبت برار نکردید
 طلب حضور گشت - جمعیت بعیار فراهم آورده با کثرت
 پیشگی داده بود - باز پس گرفته سه هزار سوار نگاهداشت
 گویند مرض نهیان بهم رسانیده بود - هرچه می گفت از خاطر
 میرفت - خانجهان بعیادت او مامور شد - او را معسوب الحال

ديده عرض كرد - خواستند منزوي سازند - خانجهان گفت مردم
خوب جمع كرده - و بر كشيده حضرت است - نبايد از پا
انداخت - باز تعين دكن گويد - و مدتي درانجا بسر برده
باجل طبعي در گذشت - شعر را خوب مي گفت - صاحب
ديوان است - فارسي تخلص ميكرد - ازوست * * بيت *

* بيمن عشق بكونين صلح كل كرديم *

* تو خصم باش ز ما دوستي تماشا كن *

* ديگر *

* شرر ناله بغربال ادب مي بيزم *

* كه بگوش تو مبدا رسد آواز درشت *

پسران اميرالامرا شهbaz خان در حيات پدر توقي كرده زندگي
بهپرد - يك گروهی كهنو سرائی بنام خود آباد نمود - و ميرزا
كل و ميرزا جارالله با جنت مكاني نرد و شطرنج مي باختند
و مصاحب و مقرب بودند - اما بعد از فوت پدر آن حالت
ورثه نماند - چنانچه از ميرزا جارالله (كه هيچ پادشاهزاده
اين قسم تعيش نكرد) مصري بيگم صبيح آصف خان جعفر را
(كه در خانه او بود - و از ناسازي زن و شوئي درميان نيامده)
بعد فوت آصف خان بموجب حكم مطلقه ساخته بميرزا لشكري
پسر يوسف خان عقد بستند - هر دو برادر همراه مهابت خان
بكايل رفته در عين جواني ايام حيات شان بصرا آمد *

* شجاعت خان شيخ كمير *

مخاطب برستم زمان چشتی فاروقی ست - ساکن موء
 قرابت قریبه باسلام خان چشتی داشت - و از عمده منصفداران
 روشناس عهد اکبری بود - در زمان جنت مکانی ترقی نموده
 هنگامی (که خانجهان لودی با فوج جرار بصره‌ای دکن
 تعیین گشت) چون هراولی فوج پادشاهی (که همیشه متعلق
 بسادات بارهه بود) خانجهان بسکه اعتماد برشهاست و پردلی
 شجاعت خان داشت ادرا هراول کل عساکر نمود - هرچند
 سادات اظهار رنجش نمودند (که این امر اثری ماست)
 اما خانجهان نه پذیرفت - و پس ازان تعیین بنگاله گردید
 اسلام خان صاحب صوبه آنجا در سال ششم اکثر امروانی نامی را
 بصره‌ای شجاعت خان برسر عثمان خان لوهانی (که راجه
 مانسنگه در ایام حکومت خود بسیار از خویش و قوم خود را
 در محاربات او بکشتن داده کار ساخته بود) کسپیل
 نمود - چون شجاعت خان بحدود متعلقه او رسید عثمان
 خان (که بخار نخوت و غرور در کاخ دماغش جا گرفته بود)
 در کمال سطوت و شوکت به ترتیب صفوف پرداخته عرصه
 مهارت آراست - و هر فوج با فوج مقابل خود در آویخت
 عثمان فیل مست جنگی (که اعتضاد قوی خود میدانست)
 پیش انداخته بر فوج هراول تاخت - بهادران نامی فوج

پادشاهی پای همت افشوده جان نثار گشتند - افتخار خان سردار فوج برانغار و کشور خان سر فوج جرانغار داد تهور و جلالت داده مردانه جان در کار ولی نعمت سپردند آن متهور بے باک (با آنکه از همراهیان او جم غفیر علف تیغ خون آشام شده بودند) حسابه ازان برنگرفته دیگر باره بر فوج قول شجاعت خان تاخمت - خوبشان و برادران شجاعت خان رستمانه بکارزار درآمده جمعی نقد جان در باختند - و گروهی زخمهای منکر برداشته از کار باز ماندند *

درین وقت عثمان خان (که بسیار فربه و مبطن بود) بر فیل حوضه دار سوار بر سر شجاعت خان رسید - آن شجاع نامور اول نیزه بر فیل زده پس ازان دو زخم شمشیری در پی بر چهره فیل رسانید - آنگاه جمدهر کشیده دو زخم دیگر زد فیل از مستی و دلوری غضب آلود قدم پیش نهاده شجاعت خان را با اسپ زیر کرد - و او بچستی و چالاکي چون برق از اسپ جدا شده راست ایستاد - درین وقت جلو دارش شمشیر دو دستی چنان بر دستهای فیل زد که بزانو درآمد و شجاعت خان بدستیاری جلو دار فیل بان را از فراز فیل کشیده جمدهرے دیگر بخرطوم رسانید - فیل فریاد زنان چند قدم پستر رفته افتاد - و درین هنگام تنگ تفنگی از غیب بر پیشانی عثمان رسید - دانست که ازین زخم جان بر نیست

عنان برگردانیده نیم جان خود را به بنگاه رسانید - و نیم شب
جان بسپرد - ولي خان برادرش و ممریز خان پسر او خیمه
و اسباب را برجا گذاشته نعش او را برداشته بمحکمه خود
شذافتند - چون در بهادران لشکر فیروزی تاب و طاقم قطره و
پویه نمانده بود شجاعت خان باتفاق معتقد خان (که پس از
جنگ بکومک (سیده بود) بتعاقب شذافت - ولي خان نجات
خون در بازگشت دیده زینهارى گردید - و بقول و پیمان
با جمیع خویشان و برادران آمده ملاقات نمود - و چهل و نه
زنجیر فیل برسم پیشکش آورد - شجاعت خان آنها را همراه
گرفته در جهانگیرنگر باسلام خان پیوست - و در جلدوى
این حسن خدمت و یاداش این قسم بهادری از پیشگاه خلافت
و جهان بانی باضافه منصب و خطاب رستم زمان اختصاص
گرفت - و چون اسلام خان پاس قول او و مراعات عهده (که
با بازماندهای عثمان کرده بود) نگاه نداشته همه را درانه حضور
ساخت چنانچه ولي خان را با ممریز خان حسب الحکم
عبدالله خان در کالی تلوری احمدآباد رهگرای فنا ساخت
و ایاز غلام که متبناى عثمان بود با دیگران در چاهها بحبس
طویل گذرانید شجاعت خان از عهد شکنى اسلام خان کبیده خاطر
شده از بنگاله برآمد - اتفاقا دران ایام فرمان صاحب صوبگى
بهار بنام او (سید - روزى) (که بشهر پتنه داخل می شود)

بر مانده فیل سوار بود - از قضا فیل بران دوید - شجاعیت خان
با آنهمه استقلال با اضطراب از مانده فیل فرود آمد - پایش
شکسته بدان درگذشت *

* شمشیر خان از صلان بے اوزبک *

از امرای عهد جنت مکانی است - سابقا حکومت کهمره
داشت - و از نوکران متوسط الحال وای محمد خان والی
توران دیار بود - پس ازان (که کهمور را در سرکار پادشاهی سپرد)
سال سیوم جلوس آمده دولت ملازمت دریافت - و بعدایت
منصب مناسب و خلعت سر عزت برافراخت - پستور تیول
در سیوستان مضاف صوبه تتهه یافته بحکومت آنجا نامزد گردید
سال پنجم بعدایت علم رایک امارت برافراخت - سال نهم چون
صوبه دارمی تتهه بمظفر خان معموری مقرر شد او معزول گشته
بحضور آمد - و در مهم رانا برکاب پادشاهزاده سلطان خرم
دستوری پذیرفت - و وقت موعد چشم جهان بین را بر بست
گویدن مرد ساده بود - و بادای عبادت یومیه و تلاوت کلام الهی
می پرداخت - و از سحاب همتش رشکة حسدات همیشه
می چکید - بمرتبه سه هزاری رسیده بود *

* شیخ فرید مرتضی خان بخاری *

در اقبال نامه گوید که شیخ از سادات موسوی همت - و این
خالی از غرابت نیست - چه نسبت سادات بخاریه بسید

جلال بخاري (قدم هره) منتهي مي شود - و ايشان بهفت واسطه
 پيام همام علي نقی الهادي عليه السلام ميبرسند - ^(۲) گویند جد
 چهارم شيخ سيد عبدالغفار دهلوي بفرزندان وصيت كرد - كه
 مدد معاش بگذاريد - و نوكری سپاهگري نماييد - بالجمله
 شيخ در مغرسن بملازمت عرش آشياني رسيد - و بحسن
 اخلاص و پرستاری شايسته مورد التفات گشته بقرب و اعتبار
 اختصاص يافت - و بكارواني و فراست و مردانگي و شجاعت
 ناموري اندوخت - سال بيست و هشتم (كه خان اعظم از
 فاسازی هوای بنگاله معارفت بهار نمود - و سپاه آرائي بوزير
 خان باز گرديد) قتلوی لوهاني (كه چيره دست اردیسه بوده
 سرتابي و زياده طلبی پيش گرفت) ناچار برخه محال از بنگاله
 نیز افزودند - و قرار يافت كه شيخ فرید در جای معين ملاقات
 کرده عهد و شروط آشتي را استحکام دهد - آن غدار در موعد
 ملاقات حاضر نشد - شيخ از خير انديشي و ساده لوحی
 بگفته چرب زبانان سخن ساز متوجه منزل او گشت - قتل
 بلاه و چاپلوسی پيش آمده اندیشه آن داشت كه هرگاه
 مردم بجای خود آسایش گزينند شيخ را گرفته بگوشه
 بر نشانند - و بگروگانی او کامياب خواهش كرد - شيخ دريافته
 هرآغاز شب آهنگ رفتن نمود - در چلوخانه اسب نگذاشته

بودند - و چند جا راه بگرفته - آویزه گرمی پذیرفت - دران
 میان شیخ بر فراز فیل خود برآمد - از نیرنگی تقدیر فیل
 فرمان پذیری گذاشته بپراهه شتافت - شیخ برود باره رسیده
 تفحص گذر داشت - که ناگاه جمعی در رسیده به تیراندازی
 زخم رسانیدند - شیخ خود را بطرف انداخته رهگرا گشت
 آنها بران که شیخ در عمارت است - دران هنگام ملازم رسیده
 بر اسب خود نشانده بارو آورد - صلح قرار یافته برهم خورد
 قتل و بشومی غدر به پیکار پی در پی دشت فرار پوی
 ناکامی پیمود *

شیخ در سال سیم بمنصب هفتصدی سرفرازی یافته
 تا سال چهارم بهزار و پانصدی رسیده بود - از یاری اقبال
 بمیربخشیکری علم افتخار افراخت - بخشی بوده وزیر نشان
 چند سال دفترتن را (که لازمه خدمت دیوانی است) از بے رشدی
 دیوان بجانب خود کشیده محال جاگیر را درباب طلب
 تنخواه میداد - و پس از فوت عرش آشیانی دو خدمت
 شایسته از شیخ بظهور آمد - که بدان سبب اعتبار و رتبه او
 از اقران و امثال بلکه جمیع اعیان و ارکان سلطنت برگزشت *

نخستین آنکه چون جنم مکانی در شاهزادگی بخود سری
 در آله آباد بنوکران خود خطاب و مناصب داده قبول تقسیم
 نمود عرش آشیانی سلطان خسرو پسر کلان ایشان را اعتبار افزود

چنانچه مردم را گمان وليعهدی او بهم رسيد - پس از آنکه شاهزاده بحضور رسيد خالي از شورش دماغ نبود - پادشاه بمسأله و مداهنه مي گذرانيد - چون مردم شاهزاده بگجرات (که بتازگي در نيول ايشان مقرر شده) رفته بودند عرش آشياني در ايام بیماری ارتحال ايام فرمود که شاهزاده بيرون قلعه خانه نشين شود - تا صباد اهل خلاف غدري تواند بکاربرد ميرزا عزيز کوک و راجه مانسنگه بقربانی (که با سلطان خسرو داشتند) در فکر فرمان (دائی او افتاده دروازه های قلعه را بمردم خود حواله کرده دروازه خضري بشركت کسان خون بشيخ سپردند - برخاطر شيخ (که صاحب اختيار فوج بود) گران آمده از قلعه برآمده بشاهزاده آداب تهنيت سلطنت بجای آورد - امرا آنرا شنیده از هر جانب هجوم کردند - و هنوز عرش آشياني محتضر بود که راجه مانسنگه ببحالی صوبه بنگاله مستمال گشت - چنت مکانی بقلعه درآمده سر بر آرا گشت و شيخ را بصاحب السيف و القلم مخاطب نموده بمنصب پنجهرزي و خدمت عمده ميربخشيگويي سرفراز فرمود *

دوم آنکه چون خيال سلطنت بکلمپترة سرائی خوشامد گويان

در دماغ سلطان خسرو پيچيده بود در سال اول جلوس

يدرو والا اقبال سنه (۱۰۱۴) هزار و چهارده هشتم

في الحجه وقت شب فرار گزيده و تاراج کدان از آگره بلاهور

شناخت - شيخ با اكثر امرا بتعاقب تعيين گشت - و جنت مكاني
 خود نيز پاشنه كوب روانه شدند - امير الامرا شريف خان
 و مهابت خان (كه با شيخ خصوصت داشتند عرض كردند كه
 شيخ ديده و دانسته كم پائي مي نمايد - قصه گرفتن ندارد
 چنانچه مهابت خان رفته از جانب پادشاهي مقوله تهديدات
 گفت - شيخ از جا برنيايمده در خور اخلاص پاسخ گذار شد
 سلطان خسرو از رسيدن شيخ بحوالی آب سلطانپور آگهي يافته
 دست از لاهور كه محاصره نموده بود برداشت - و با دوازده
 هزار سوار (كه درين چند روز فراهم آورده) عنان عزيمت
 بتقابل گردانيد - شيخ با جمعيت كم مهتعد كارزار گشته از
 آب بيايه گذشته بچنگ پيوست - كارزار معب اتفاق افتاد
 سادات بارهه و بخاري دان جلالت داده بسيار جان نثار
 شدند - سلطان خسرو اكثر را بقتل داده اداره باديۀ فرار
 گشت - و شيخ يك ميدان راه پيش از ناوردگاه فرود آمد *

همان روز دو سه ساعت از شب گذشته جنت مكاني بز
 جناح استعجال رسیده شيخ را در آغوش گرفت - و در خيمۀ او
 بيتوتت فرموده آن مكان را (كه از پرگنه بهيرون وال بود)
 حسب التماس شيخ پرگنه ساخته بفتح آبان موسوم نموده بشيخ
 عنايت كرد - و شيخ را بخطاب مرتضى خان و صاحب صوبگی

گجرات برنواخت - سال دوم شيخ از گجرات انگشتری لعل بدخشي
 (که نگین و نگین خانه و حلقه آن از یک پارچه لعل تراشیده بودند
 بوزن یک مثقال و پانزده سرخ نهایت خوش آب و رنگ)
 برسم پیشکش فرستاد - بیست و پنج هزار روپیه قیمت قرار
 یافت - چون از سلوک و معاش برادران شيخ مردم گجرات
 بستوه آمده استغائه داشتند طلب حضور گشته در سال پنجم
 بصوبه دارمی پنجاب اختصاص یافت - و در سنه (۱۰۲۱) هزار
 و بیست و یک هجری بمهم کانگره که متعلقه آندپار است
 مامور شد - و در قصبه پنهان سنه (۱۰۲۵) هزار و بیست و پنج
 سال یازدهم جهانگیری ودیعت حیات سپرد - قبرش در دهلي
 در مقبره آبی اوست - حسب الوصیت عمارتی بنا یافته
 ۱۰۲۵
 * دان خورد برد * تاریخ یافته اند - همگی نقد یک هزار
 اشرفی برآمد *

شيخ ظاهر و باطن آراسته داشت - شجاعت را با سخاوت
 جمع نموده - بخشش عام او در فیض بروی خلق باز کرده
 هرکه بار رسیده چهره ناکامی در آئینه خیال ندیده
 تا رسیده در بار قبا و کمال و چادر و پا افزار بدریشان
 رهگذری قسمت میشد - و ریزگی اشرفی و روپیه بدست خون
 میدان - (روزی درویش هفت مرتبه از شيخ گرفت - ذوبت

هشتم آهسته بدو گفت - که آنچه بهفت مرتبه گرفته
 مخفی دار - تا درویشان از تو نستانند - باهل خانقاه و ارباب
 توکل و احتیاج و بیوه زنان از یومیه تا سالیانه مقرر داشته
 در حضور و غیبت او بے سند و پروانگی مجذن می رسیدن
 در جاگیرش بیشتر مدد معاش بود - اطفال آنها (که در
 نوکری او مرده بودند) در خور هر کدام در ماهه مقرر کرده
 مثل فرزندان در کنار و بغل شیخ بازی می کردند - و معلم
 نگاه داشته تربیت می نمود - در گجرات اسامی سادات را از
 ذکور و اناث بقلم آورده اسباب عروسی فرزندان آنها از سرکار
 خود بخشیده - حتی بحواصل زرے بامانت سپرد - چنانچه
 هر که پس ازان خلعت وجود پوشید عروسی او ازان زر سرانجام
 یافت - اما بباد فروش و کلاونت نمیدان - رباط و سرا بسیار
 بنا گذاشته - در احمد آباد بخارا نام محله آباد کرده - مسجد
 و روضه شاه وجیه الدین بنای ارست - و در دهلی فرید آباد
 با عمارات و قلاب یادگار گذاشت - و در لاهور نیز محله دارد
 و حمام کلان چوک آنجا ازوست - شیخ سالک سه مرتبه خلاع
 فاخره بمردم پادشاهی (که با او مربوط بودند) میداد - و ببرخه
 فقوز هم - و بنوکران خود سالک یک خلعت و پیدانها را کملے
 و حلال خور را پادشاه - و این طریقہ معمولش بود

تا زينت تخلف نكرد - ببعضه رفقای خود كه جاگير هم داشتند
 لك روپيه ساليانه مي رسانيد - و سه هزار سوار خوش اسپه
 چيده موجود در حضور نگاه ميداشك - و از زمان عرش آشياني
 تا عهد جنت مكاني در حويلي نرفته - هميشه در پيش خانه
 حاضر بود - و سه چوكي مقرر نموده هر روز هزار كس با پانصد
 طعام مي خورد - و پانصد ديگر را حصه مي فرستاد - طلب
 سپاه را حضور خون ميداد - از غلو مردم و شور و غوغای آنها
 ناخوش نميشد *

گويند شير خان فام افغان ترين نوكر در شناس بود - از گجرات
 رخصت وطن گرفته پنج شش سال در انجا بسر برد - چون شيخ
 بمهم كانگه تعين شد او در قصبه كلانور آمده ملازمت كرد
 شيخ بدواركا داس بخشي خود گفت كه خرجه باين مرد
 بدهيد - كه بقبائل خود داده بيايد - بخشي فرن خرج او
 نوشته براي تاريخ بدست شيخ داد - شيخ برهم شده گفت
 نوكر قديم است - اگر بنابر سببه دير رسيد كدام كار ما ابتر
 شد - از همان تاريخ (كه طلب او در سركار است) حساب كرده
 هفت هزار روپيه دادند *

سبحان الله اگرچه همان ثقلب ليل و نهار است و هير
 كواكب و دور سپهر ليكن درين جزر زمان اين ولايت ازين
 مردم خالي است - شايد كه بخصه ديگر مملكتي رفته اند

شیخ پسر نداشت - یک صبیبه مانده بود - آن هم لاولد فوت کرد - محمد سعید و میر خان متبناهای شیخ بودند بگرد فر تمام می‌گذرانیدند - و اسرافهای طرفه بکار می‌بردند از نخوت و رعونت بشان پادشاهی اعتنا نمی‌کردند - تا بامرا چه رسد - پیش جهوروکه دولت خانه بامشعل و فانوس بسیار سر آب جون می‌موندند - مکرر ممنوع شدند - سودمند نیفتاد تا آنکه جنم مکانی اشاره بمهابت خان کردند - ار براجی سید مبارک مانکپوری (که نوکر معتبرش بود) گفت - بے آنکه پرده برداشته شود از میان بردار - شبی میر خان از دربار برخاسته می‌آمد - که سید او را از هم گذرانید - و خون هم از دست او زخم خورد - شیخ بطلب خون مدعی مهابت خان شد - ار حضور پادشاه بینه از مردم معتبر آردن - که کشنده میر خان محمد سعید است - او را بقصاص رسانید شیخ از صورت مجلس اصل مدعا دریافته هیچ نگفته از سر خون درگذشت *

(۲)

* شجاعت خان سلام الله عرب *

برادرزاده مبارک عرب - سال چهارم جاوس جنم مکانی بمذنب چهار صدی دریمت سوار سرفراز گردیده بهمراهی خانجهان اودی و صوب دکن تعیین شد - سال دهم باضافه

(۲) نسخه [ب] اسلام الله *

پانصدي دو صد سوار. و سال يازدهم بخطاب شجاعت خان
بلند پایه گشت - جاگیر در صوبه گجرات داشت - در انجا
مي گذرانيد - تا آنکه بعالم آخرت خراميد - رحمن الله پسرار
در عصر فردوس آشياني منصب هفت صدي چهار صد
سوار یافته سال سيوم در جنگ خانجهان لودي جان
بمردانگي درباخت *

* شاه بيگ خان ارضون *

مخاطب بخاندوران پسر ابراهيم بيگ چريک است - ابتدا
نوکر ميرزا محمد حکيم بود - بحکومت پيشاور قيام داشت
پس از فوت ميرزا (که راجه مانسنگه حسب الامر اکبري
بآوردن زه و زان آن مرحوم از نيلاب عبور کرده) شاه بيگ
بکابل بدر زده همراه پسران ميرزا ملازمت پادشاهي دريافت
و بمنصبه درخور امتياز گرفت - و در سواد و بجزر بمالش
يوسف زئي نامه بمردانگي برآورده خوشاب اقطاع يافت
و در فتح تته بهمراهی خانخانان کارهای نمايان و ترود
شايسته بظهور آورده بمنصب دو هزار و پانصدي افتخار
(۲)
اندرخت - و در سال سي و نهم چون ميرزا مظفر حسين
قندهاري صفوي استدعای بزدگی پادشاهي نمود شاه بيگ
خان از بنگشات بحکومت قندهار تعيين گشت - و در قاخ

العوس کاکر (که از مدتها دران سرزمین برهزني و رعيت آزاري
بسر مي بروند) کارنامهها ساخته در سال چهل و دوم
بمنصب سه هزار و پانصدي لوائ اعتبار برافراخت *

در سال اول جلوس جهانگيري حسين خان شاملو حاکم
هرات فوت عرش آشياني شنیده با لشکر خراسان آمده
قندهار را محاصره نمود - شاه بيگ خان با دل قوي و همت
درست روزانه مردم را آراسته بکارزار ميفرستاد - و شبها
بالای ارک نشسته بزم نشاط ترقیب ميداد - رديکه ايلچی
قزلباش بقلعه مي آمد فقدان غله بمرتبه تمام بود - او از
سوار خود در راسته و بازار از هر قسم غله تودها کرد - تا
مخالف بعسرت پی نبرد - و چون اين محاصره بے اجازت
دارای ايران شاه عباس صفوي بود حسين خان بعتاب شاهي
بے نيل مقصود برخاسته رفت - شاه بيگ خان حسب الحكم
در سنه (۱۰۱۶) هزار و شازده از قندهار بکابل رسیده
ملازمین جنک مکاني دريافت - و بمنصب پنج هزاري و خطاب
بخاندران و صاحب صوبگی کابل و ضبط افغانستان مدهي
گشته از حسن ابدال رخصت تعلقه يافت - مدتها بضبط
و فسق گذرانید - چون از کبر سن قوت بدني کمی پذيرفت
و سوري و قطره (که ناگزير صوبه کابل است) نماند طلب
مضور شده بصوبه داری تته نامزد شد - سال چهاردهم از پيري

و سالخورده گي استعفاي ملازم پيشگي نمود - جنك مكاني
نظر بر قدم خدمت او پرگذه خوشاب (كه از جاگيرهاي قديم
بود) بحاصل هفتاد و پنج هزار روپيه بطريق مدد خرج
مرحمت فرمود *

گويند چون بنته مي رفت برخصصت آصف جاهي آمد
او سفارش برادران ملا محمد نتهي (كه صاحبش بود) كرد
شاه بيگ خان شنیده بود كه برادران ملا پشت گرمي او
حكam را بخاطر نمي آرند - در جواب گفت - اگر آنها
سر حساب باشند بهتر - و الا پوست خواهم كشيد - آصف جاهي
بسيار ناخوش شد - و آخر باعث برهمزدي كارهاي او گشته
بعزل منصب و جاگير منزوي ساخت - شاه بيگ خان مرد ترك
ساده سپاهي بود - در عهد عرش آشياني وقت (خصصت قندهار
شيخ فرید ميربخشي ايستاده کرده تسليم عنايم علم و نقاره
فرمود - همان وقت بشيخ مي گوید - اينها بچه كار مي آيد - در
منصب بيفزاييد - و جاگير دهند - كه سواران ديگر براي كار
پادشاهي نگاهدارم - مشهور اسمت كه با مثل جهانگير پادشاهي
ديوانه سر ديوان گفت - كه حضرت در دنكل پدر شما
جوانان چند ايستاده مي شدند كه شاه بيگ پشم خايه آنها
نميرسيد - و الحال اين مردم كه ايستاده اند هيچكدام پشم
خايه شاه بيگ نمي رسد - بادمان خمر ابتدا داشت - ميگفت

صراحی در نظر باشد - گو عالم نباشد - گویند مسکرات دیگر را
 مثل بنگ و افیون و کوکنار با شراب آمیخته می خورد
 و چار لغزا^(۲) می نامید - شاه بیگ خان کور چار لغزا خور
 زبان زد مردم بود - از یسوانش میوزا شاه محمد مخاطب
 بغزنین خان صاحب کمال و دانای وقت بود - بمنصب
 هزاری رسیده درگذشت - و دیگر یعقوب بیگ داماد میوزا
 جعفر آصف خان شده - ارادل پرست بود - ترقی نکرد *

* شاه نواز خان بهادر میوزا ایروج *

خلف الرشید خانخانان میوزا عبد الرحیم است - در آغاز
 برنایی خانخانان جوانش می گفتند - بشجاعت و مردانگی
 و سپه کشی و سپه آرائی شهره روزگار و یگانه^(۳) آفاق گشت
 در سال چهارم عرش آشیانی بمنصب چهار صدی سرافروزی
 داشت - چون در سال چهل و هفتم سنه (۱۰۱۰) هزار و ده
 با ملک عنبر حبشی در حوالی ناندیر عرصه مبارزت آراسته
 کوی چیرگی و فیروزی برافراشت بخطاب بهادری تحصیل
 ناموزی نمود - گویند دران جنگ (که از طرفین در جانفشانی
 و جانستانی خود داری نمی رفت) میوزا رستمیها نمود که
 ماحی داستان رستم و اسغندیار گردید - ملک عنبر (که او را
 زخمی از میدان برداشته بودند) ازان روز سر حساب گشته

(۲) در [بعضی نسخه] چهار مغزا (۳) نسخه [ج] یگانه وقت بود *

بخانخانان ملاقات نموده طرح آشتي افگذن . و در زمان
جنت مكاني بسرداري صوبهٔ برار و بالاگهات احمد نگر اختصاص
گرفت . كارهاي دست بستهٔ او زياده از انست كه درين اوراق
بگيز تحرير آيد - سيما كارنامهٔ كهركي كه سرآمد پيكارهاست
سال دهم جهانگيري سنه (۱۰۲۴) يکهزار و بيست و چهار
هجري (كه شاه نواز خان در بالا پور برار رنگ سکونت
ريخته بود) چنده از سران سپاه دکن مثل آدم خان و ياقوت
خان و مالوجي کانتیه از ملک عنبر رنجيده بعهد و پيمان
آمده تحريك و ترغيب پیکار با ملک عنبر نمودند - شاه نواز
خان پس از تقديم مردمي و دلجوئي و تکليف نقد و جنس
بهديد آنها کوچ نموده روانه شد - پيش از ملک عنبر
مصلدار خان و آتش خان و دلار خان و غيره سرداران نظام الملکيه
بمقابله پرداخته بحال تباہ راه فرار سپرده بملک عنبر پيوستند
او با کثرت لشکر و افزونگی توپخانه و فيلان مسک جنگي بمرافقت
فوج عادشاهيه و قطب شاهيه رزم طلب گرديد - چون مسافت
پنج شش کوره پيش نمانده يعقوب خان بدخشي (که از
کهنه سپاهيان کار دیدهٔ نبرد آزما بود - و خانخانان زمام اختيار
ميرزا بدست او داده) باتفاق محمد خان نيازي ميدان جنگ
جائے قرار داد که نالهٔ آبي در پيش داشت - آنرا بجوانان
تيرانداز استحکام داد - همين که خوش اسپان هراول مخالف

(که همه نوخیزان تربیت کرده ملک عنبر بودند) جلوریز
 بگذار ناله رسیدند ازین طرف جوانان قرقچی بباد تیر گرفتند
 بسیاری از اسپ و آدم بر خاک هلاک غلطید - پس از آن
 داراب خان با بهادران هرادل و دیگر پردلان عرصه جلادت
 از آب گذشته تاختند - چون ملک عنبر در قول پای ثبات
 افشوده بود زمانه ممتد نیران قتال اشتعال پذیرفت - غریب
 زد و خوردی و عجیب گیر و داره روداد - از کشتهها پشتها
 نمودار گردید - گویند شاه نواز خان در آن روز دستبردهای
 قوی نموده چون شیر غران بهر جانب که می تاخت فوج
 مخالف را دست از کار رفته بنات المعش می گشت - ناچار
 ملک عنبر عنان تماسک از دست داده پی سپر راه هزیمت
 شد - میرزا تا سه کروه تعاقب نموده گریختگان را علف
 تیغ گردانید - و بنابر ظلمت شب و ماندگی و خستگی
 همراهان جلو کشیده معاودت نمود - جمع کثیر از سرداران
 مخالف با توپخانه و فیلان و دیگر غنائم بدست آمد - روز
 دیگر بجانب کهرکي (که پنج کروه رسمی در امت آباد است
 و درینولا بارزنگ آباد موسوم و مسکن و ماوای ملک عنبر
 بود) رهگرا شد - و چون در آن مکان اثری از مخالفان ندید
 منازل و بساتین آن معموره را سوخته و ریخته بخاک تیره
 برابر ساخت - و از آنجا عطف عذرا نموده از گریوه (رهنهگیره)

فروود آمده بپالا پور (سید) - از پیشگاه خلافت بر مناصب
 جميع امرای شریک کار افزودند - شاه نواز خان بمنصب
 عمدۀ پنجهزاری سربلندی یافت - و جنت مکانی چون
 در دارالخیر اجمیر تشریف داشتند بشکر این عطیه از دولتخانه
 پا پیاده بروضۀ معینیه رفته لوازم نیاز و نثار بجا آوردند *

چون سال دوازدهم بیمین مساعی شاهزاده شاهجهان ملک مذکور
 حدود متعلقۀ پادشاهی را که متصرف شده بود بدستور سابق
 در تصرف اولیای دولت باز گذاشت و مقالید قلاع و حصون
 حواله نمود شاهزاده پس از فراغ مهمات دکن هنگام معاودت
 شاه نواز خان را با دوازده هزار سوار موجود بضبط ولایت
 مفتوحه^(۲) بالاگهات مقرر فرمود - چون در عنقوان جوانی
 و دولت شیفته شراب گشته از آفت مصاحبان خانه برانداز
 خوشامد پرداز می گساری بافراط کشید در سال چهاردهم سنه
 (۱۰۲۸) هزار و بیست و هشت هجری اسیر سر پنجه^{احل}
 گردید - میرزا ایوج جوان وجیه عالی فطرت بود - شجاعت را
 با تدبیر هم آغوش داشت - در رزم آرائی و سردازی بے همتا
 و با این خوبیها کم گرم و بد لباس بود *

* شیر خواجه *

از سادات اتائی ست - و از جانب مادر نقشبندی

پادشاه خواجه نام داشمک - از توددات مردانه او عرش آشياني
 شير خواجه نام کرد - سال سيم همراه سعيد خان چغتاي بتاخمت
 يوسف زئي مامور گرديد - پس ازان همراه شاهزاده سلطان
 مراد بمهم دکن تعيين شد - سال چهارم با چند کس بجانب
 پتن از شاهزاده دستوري يافته در آريزه اخلاص خان مصدر
 توددات گرديد - سال چهل و یکم (که افواج پادشاهي را
 با سپاه دکن نبرد رو داد - و دران جنگ راجه علي خان
 مرزبان خاندیسی بکار آمد) او سردار قلعه برانگار بود
 کارنامها پرداخت - پستتر همواره شيخ ابوالفضل در دکن توددات
 شايان و خدمات نمايان بتقديم رسانيد - در جنگ (که متصل
 قصبه بپر صورت گرفت) تاخته فوج مقابل را ميدان ميدان
 برداشت - و زخم برداشته خود را بقصبه بپر رسانيد - ازانجا
 (که مردم دکن با فوج کثير آمده قصبه مزبور را گرد گرفتند
 و از بے آذوقه حال متحصنان به تنگي کشيد) چندن
 بکوشش اسير گذرانيد - چون بذابو طغیان آب گنگ اميد
 کومک نبرد اراده کون که جنگ کوده خود را بکشتن دهد
 درين ضمن شيخ ابوالفضل خبر يافته با فوج شايسته رسيد
 اهل محاصره برخاسته رفتند - بعد ملاقات خواجه شيخ
 خواست که شيخ عبد الرحمن پسر خود را در تهنه بپر بگذارند

(۲) نسخه [ج] از ميدان بر داشت *

خواجه راضي نشد - و خود تعهد بودن نمود - بذايران سال
 چهل و ششم بعنايت علم و تقاره کوس سربلندي نواخت - پس
 از فوت عرش آشياني جنت مکاني براي او خلعت عنايت
 فرستاد - و معلوم نيست کدام وقت بحضور آمده - در هنگامه
 گذار آب بهت (که از مهابت خان گستاخي عظيم سرزده)
 در رکاب جنت مکاني و پس از فوت جنت مکاني با اتفاق
 آصف جاهي شريک جنگ (که با شهريار رو داده) بود
 سال اول جلوس اعلى حضرت بملازمت پيوست - و منصب
 چهار هزاري هزار سوار و خطاب خواجه باقي خان برو مسلم
 ماند - و بصوبه داري تتهه کامياب شده رخصت آنجا يافت

و در اثنای راه مطابق سنه (۱۰۳۷) هزار و سي و هفت
 هجري رخت زندگي بسفر آخرت بر بهت - پسرش خواجه
 هاشم نام بمنصب پانصدي صد سوار سرافرازي داشت *

(۲)

* شهباز خان معروف بشينزو روهله *

سال اول جلوس فردوس آشياني بخطاب شهباز خان
 سرفرازي يافته و همراه مهابت خان بجهت دفعه نذر محمد
 خان والي بلخ (که در نواح کابل گرد فساد برداشته بود)
 بدانصوب تعيين شده و پستتر همراه عبدالله خان بمالش چهار
 سنگه بنديله (که دفعه اول بغي (زیده بود) دستوري يافته

سال سیوم با راو رتن هادا بتوقف در باسم مامور شده بعبای
 علم لوای سر بلندی برافراخت - پس ازان باتفاق نصیری خان
 سمت قلعه قندهار مضاف دکن شتافته در تسخیر آن مصدر
 تردد گردید - پستر با اعظم خان در نواح بهالکی و چتکوبه
 مضاف بیدر رسیده سال چهارم روز نوبت کھی در جنگی
 (که بهادر خان دوهله و یوسف محمد خان تاشکندی دستگیر
 مقاهیر اهل دکن گشتند) مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل
 هجری او با پسر در کار ولی نعمت جان در باخت - بپایه
 سه هزاری دو هزار سوار رسیده بود *

* شیر خان *

عرف ناهر خان تونور - ابا عن جد نوکر قدیم فاروقیه
 خاندیس است - هنوز طفل بود که پدرش کشته گردید
 راجه علی خان فاروقی او را به یتیمی پرورش نموده برشادت
 فطری و یاری بخت بیدار بعرضه روزگار جولانی گشته
 بخانجهان لودی پیوست - و او در رشد و تربیتش شده
 در کمتر زمانه به منصب پادشاهی امتیاز یافته تعیین صوبه
 گجرات گردید - در هنگام برهمزدگی شاهزاده ولی عهد با
 جنت مکانی نیابت صوبه داری گجرات از جانب شاهي بعبدالله
 خان متعلق گشت - و از جانب او خواجه سرائی بے حیثیت

(۲) بحراست باده احمد آباد شتافت - ناهر خان بساسله جذباني و مراسلات ميرزا صفي سيف خان (كه دران وقت ديوان گجرات بود) از محال تيول خود بغتة با احمد آباد رسیده بانفاق سيف خان شهر را بتصرف درآردن - عبد الله خان در ماندو برين ماجرا آگهي يافته باراده مكاربه بر سبيل استعجال در رسيد ناهر خان خود هرادل فوج سيف خان گشته با او در آريخت و بمحض تائيد ايزدي اعلام نصرت برافراشت - در جلدوی اين حسن تردد نمايان از پيشگاه سلطنت بمنصب سه هزاری (۳) در هزار و پانصد سوار و خطاب شير خان ناموري اندوخت *

پس از شتقار شدن جنت مكاني چون موكب صاحب قران ثاني بمرحد گجرات وصول اقبال شمول نمود عرضداشت شير خان مبنی بر دولتخواهي و فدويت و منبى از ارادهای باطل سيف خان صوبه دار آنجا رسيد - از آنجا (كه بے اخلاصی سيف خان از سابق معلوم همگنان بون) نوشته شير خان قرين صدق گرديد - اعلیٰ حضرت اورا بهرام پادشاهانه مستمال ساخته بنويد صاحب صوبگی گجرات سرگرم خدمت گردانيد - و اشاره رفت كه بلده احمد آباد را متصرف شده سيف خان را نظر بند نمايد - و چون محمود آباد (كه دوازه كروهی احمد آباد است) مهبط رايات پادشاهي گرديد شير خان

با جميع متعينه باستلام سده عليه کامياب گشت - و هفدهم
 ربيع الثاني سنه (۱۰۳۷) هزار و سي و هفت هجري کنار
 قلاب کاکريه (که در ظاهر شهر واقع است) مخيم فيروزي شده
 شير خان از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار
 و صوبه داري مملکت گجرات بلند پايگي يافت - و در سال (که
 اعلى حضرت باستيصال خانجهان لودي ببلده برهانپور ورون
 فرمود - و خواجه ابوالحسن تربتي را بتسخير الکه ناسک و سنگمذير
 رخصت نمود) قرار يافت که تا رسيدن شير خان از گجرات
 در نواحی قلعه^(۲) لنگ موسم برسات بگذراند - خواجه در دهوليه
 توقف نمود - تا شير خان بدو پيوست - و بمجرد وصول
 بتاخت حوالی چاندور مامور گشته دست نهب و غارت بران
 ملک برکشاد - و با غنيمت فراوان مراجعت کرد - پس ازان
 در قطره و پويه و ضبط آن ناحيه با خواجه شريك بود - در
 سال چهارم سنه (۱۰۴۰) يک هزار و چهل هجري در گزارش
 سپري گشت - سردار^۱ بود سپاهي و بسيار متواضع - اگرچه
 چون و کرم کمتر داشت اما با سپاه مدارا و سلوک خوب
 مي کرد - طلب ماه بماه ميداد - در سوازي غير حاضر
 نمي کرد - شراب بانراط مي خورد - ليکن با مردم محل
 شگفت آنکه با اين دولت و شان دانه خورمی دواب حضور

خود مي کرد - و مي گفت ميدانم قباحتها دارد - چون طبيعت من شده نمي توانم گذاشت - از پسرانش ياسين خان و شمشير خان در حضور پدر ترقی کرده - اما اجل نگذاشت نخستين هزار و پانصدي هزار سوار شده در سال هشتم درگذشت - سيومين دلاور خان نام داشت *

* شيرخان ترين *

زميندار فوشنج که معرب پوشنگ است - و آن موضعي است واقع مابين قندهار و بهکر - آباي شيرخان در سلک ملازمان پادشاهي انتظام داشتند - چون پدرش را با شاه بيگ خان کابلي (که از پيشگاه عرش آشياني بحکومت قندهار اختصاص داشت) نقش سازگاري ^(۲) نداشت در عهد جنت مکاني بايران ديار شتافته در خدمت شاه عباس صفوي نسبت بزدگي خود درست نمود - و شيرخان در همان مرز و بوم نشو و نما يافت بعد ازان (که شاه عالي جاہ بر سر قندهار آمده در سنه (۱۰۳۱) هزار و سي و یک هجري آنولايت را بتصرف در آورد) شيرخان را بحکومت فوشنج و ايالت الوسات افغانه آن نواح نامزد ساخت - و چون او با وجاهت صوري و مهابت ظاهري عقل متين و ادراک رسا داشت برباست موروثي فايز گشته دران سرزمين علم استقلال برافراشت - و از مترودين

عراق و هندوستان زرهایی خاطر خواه بطریق راهداری
می گرفت - و اگر قابو میدید بذهب و غارت نیز می پرداخت
پس از ارتحال شاه از زیاده سرب و فتنه گری بعلي مردان
خان زیك كه حاكم قندهار بود دم منازعت زده سر از گریبان
انقیاد بیرون آورد - چون بشاه صفی دارای ایران مکرر
رسیده بود (كه آمد و شد قوافل و تجار بعلمت انیمت و تعدی او
بفراغت میسر نیست) رقمه بطابش فرستاد - شیر خان
چندے بایک و لعل بسر برد - و آخر الامر فكرے
اندیشیده بجذاب اعلی حضرت صاحب قران ثانی متوسل
و ملتجی گشت - از پیشگاه خلافت کشمیری خان (كه از
برهمدان کشمیر بود - و در ایام شاهزادگی در خدمت شاهي
شرف اسلام دریافت - و در زمان هرج و مرج خدمات شایسته
بتقدیم رسانید - و تتبع اهل ایران بسیار می کرد) با فرمان
عاطفت و خلعت فاخره تعین گردید - شیر خان هنگام برف
و باران را عذر انگیخته کشمیری خان را در بهر نگاهداشت
تا آنكه بشاه اطلاع شده رقمه دیگر مشعر بر استمالک
و عاطفت بدام او اصدار نمود - و مخفی بعلي مردان خان
اشاره فرمود كه در استیصال او جویای فرصت باشد - شیر خان
در مرز رقم ثانی را فوز مقصود انگاشته کشمیری خان را
بے نیل مدعا برگردانید *

و چون در سال چهارم ^{۱۷۸۳} شیر خان از افغانان کوهستان آن نواحی هجوم فواهم آورده بقصد تاخت حوالی سوی (۲) کنجابه معموله بهکر روانه شد علی مردان خان قاپو یافته با چهار هزار سوار از نوکران و زمیندان قندهار ایلغار کرده صبح بقلعه فوشنج (سید - و سرسوادی گرفته عیال و اطفال شیر خان را اسیر ساخت - و با اسباب بسیار) که برهزنی و قطاع الطریق اندوخته بود بقندهار فرستاده خود متوقف شد شیر خان ازین خبر هوش ربا غنائم و اسارای کنجابه را که بدست آورده بود برتافته بسرعت تمام رجوع القهقري نمود علی مردان خان بر سر راه هنگامه پیکار گوم ساخت - اگرچه هراول قزلباش را پای ثبات از جا رفت لیکن علی مردان خان با قول جلو انداخت - و دران اثنا تغنگ برپاشنه او خورده بران جست - مخفی داشته بارصف آن زخم منکر پاره راه پیشتر راند - و بدلدھی مردم پرداخته چندین در معرکه قدم افشرد که مخالف شکست خورده متفرق گشت - علی مردان خان سالم و غانم کوس معاودت بقندهار بلند آوازه ساخت - شیر خان بدوکی رفته هرچند تلاش کرد که کار پیش رود میسر نشده ناچار دل از موطن برداشته باحمد بیگ خان (که به نیابت یمین الدوله حاکم ملتان بود) توسل جسته در سال پنجم

سنه (۱۰۴۱) هزار و چهل و يك بملازمت اعلى حضرت
 سرمايه افتخار اندوخت - و بنوازش منصب در هزارى و تنخواه
 جاگير جيد در صوبه پنجاب بتازگي ديده اميدش روشن گشت
 و بانعام بيست هزار روپيه نقد مكرر بدفعات مشمول عواطف
 شد - اما از اسيرى اطفال و تفرقه اهل و عيال پيوسته در تب
 و تلواسه بود - و شب و روز گريه و ناله داشت - اگرچه
 شاه متعلقانش را باعزاز نگاه مي داشت - چون با شكل
 و شمائل پسندیده و فطانت و ذکا در مردم كوهي ممتاز
 بود در پيشگاه خلافت قرب و منزلت او رز افزون گرديد
 او نيز كمر دولتخواهي و نيكو بندگانى برميان بسته در مهم
 پرينده بهمراهي شاهزاده محمد شجاع و در سال نهم با سيد
 خانجهان بمالش عادلشاهيه و تخریب ملك او تروانات
 نمايان نمود - ليكن از انجا (كه هنوز پاداش اعمال نكوهيده اش
 در انتقام كده تقدير باقي بود) زمانه بفاكاهي ديگر انداخت
 ظاهرًا بشاه صفي صفوي رسانيدند - كه شير خان متعدد تسخير
 قندهار گشته - و نطق همت باقدام اين خدمت بسته - چون
 واقف كار و صاحب الوس است و سواى فرقه ترين الوسات
 ناحيه مثل كاكور و پني باوى متفق مبدا كار پيش برد
 شاه از مصلحت سنجي رقمه بنام او متضمن ارسال عرضداشت
 مشعر بر هواخواهي و تجديد بندگانى ديرين و اراده برآمدن

از هندوستان بهر بهانه فرستاده بمردم بادشاهي گيراند - چون
 بعرض اعلى حضرت رسيد بعزل منصب و جاگير معاتب شد
 و از مجرا ممنوع گشت - در سال دوازدهم (که نهضت پادشاهي
 سمت پنجاب واقع شد) همراه نگرفته در اکبرآباد نظر بند
 نگاهداشته هزار روييه در ماهه قرار يافت - هرچند بديقتصيري
 خود کوشيد و در براءت نامه مي دويد بجائے نرسيد - در سه
 سال در آگره منزوي بوده مدقوق شده در عين جواني
 در گذشت - هيات اين کجرو فلک دغلباز بسا دروغ بي فروغ را
 باياس راستي دانشين که و مه ساخته - و بسيار صدق کيشان
 درست آئين را پايمال انقلاب نموده بدشمن کامي نشانده
 آه آه اگر بديده تحقيق و انگرند همان ناهنجاري و بيراهه روي
 عادي دست - که در صورت جزا و نتيجه همان صور
 اعتيادش متمثل مي شود *
 * ع *

* صورت اعمال ماسم هرچه بما ميرسد *

* شاه قلي خان وقاص حاجي *

از باشندگان بلخ است - ابتدا در سال پنجم جلوس
 فردوس آشياني از موطن خود بطريق سفارت از جانب
 نذر محمد خان والي آنجا وارد هندوستان شد - چون بحوالي
 اکبرآباد رسيد معتمد خان بخشي باستقبال رفته بملازمت آورد

او نامه و ارمغان خان مزبور (که بقیمت پانزده هزار روپیه بود) گذرانید - و بعنايت خلعت و خنجر مرصع بقیمت چهار هزار روپیه و مومش پسرش بعطای خلعت افتخار اندوختند - و پس از دو روز سي و پنج (اس اسپ و ده نفر شتر خود و هیزده (اس اسپ و چند شتر پسرش برسوم پیشکش بنظر در آوردند - و سي هزار روپیه بار و ده هزار روپیه پسرش مرحمت گردید - و پس از چندی (که جشن وزن شمسي شد) باز بیست هزار (روپیه بار و پنج هزار (روپیه پسرش انعام شد - سال ششم بعطای خلعت و اسپ با زین مطلا و فیل و پسرش بخلعت سرافرازي یافته با جواب نامه مصحوب تربیت خان دستوری انصراف پذیرفت *

ازانجا (که کتروف هندوستان را دیده - و بدان و دهش اینجا آشنا شده بود) از وطن مالوفه دل برگرفته سال فہم بمدهن بنخت آمده دولت بار حاصل کرد - و بمنصب هزاري هشت صد سوار و عنایت خلعت و خنجر مرصع و شمشیر طلائی میناکار و اسپ با زین مطلا و فیل و انعام بیست هزار روپیه نقد سررشته اعتبار بدست آورد - و چون اواخر همین سال بعرض رسید (که میرزا خان منوچهر فوجدار کانگره از شوریدگی دماغ منزوي شد) نظر بفرزنی جمعیت برای ضبط محال کوهستان او از اصل و اضافه بمنصب دو هزاري

دو هزار سوار و خطاب شاه قلي خان و عنایت علم
 و خلعت تفویض تعلقه مزبور و عطای خنجر مرصع و اسپ
 و فیل اوای عزت برافراخت - و پس از رسیدن آنجا بضبط
 و ربط پرداخته بهویمت واد سنکرام زمیندار جمو را (که همواره
 کومکئی فوجداران آنجا بود - و رفته رفته در ادای خدمت
 قصور می نمود) طلب داشت - او با جمعیت^(۲) کثیر آمد
 شاه قلي خان جمع فراهم آورده مستعد پیکار گشت - و بعد
 زد و خورد او با جمع بمقر اصلي شتافت - این معنی در
 پیشگاه حضور درجه استعسان پذیرفته سال دهم بعد از
 خلعت و نقاره و فیل طبل شادمانی برنواخت - و سال
 درازدهم در ایامی (که پادشاه متوجه دارالسلطنت گردید)
 او در ائذای راه آمده بحصول ملازمت کسب سعادت نمود
 و از تعلقه مزبور معزول شده بحکومت بهکر از انتقال جان نثار
 خان نامزد گشت - سال چهاردهم از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزار سوار و عطای خلعت نظم صوبه کشمیر
 و شمشیر با یراق طلائی میناکار و انعام پنجاه هزار روپیه نقد^(۳)
 کام دل برگرفت - و بعد (رسیدن در نواهی حسن ابدال
 مطابق سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه هجری بدارالبقا پیوست
 محمد امین پسرش بمنصب نهصد سوار کامیاب

(۲) نسخه [۱] جماعت کثیر (۳) نسخه [ج] پنج هزار .

شده سال بيست و پنجم ديار خاموشان گزید *

* شادي خان اوزبک *

از منصبداران عهد فردوس آشياني ست - بتعييناتي قلعه
 قندهار مامور بود - سال بيست و درم جلوس مطابق سده
 (۱۰۵۸) هزار و پنجاه و هشت هجري (که والي ايران
 باران تسخير قلعه مذکور رسیده در باغ گنج علي خان
 فرود آمد) نامبرده از جانب خواص خان قلعه دار پادشاهي
 بمحافظت دروازه ويس قرن مي پرداخت - پس از محاصره
 چون عرصه زد و خورد بامتداد کشيد نامبرده شيوه پاس
 نمک را خير باد گفته راه بغيرتي سپرد - و با مردم
 مخالف همداستان شده تبچاق خان را (که احوالش جداگانه
 بذوک قلم گذشته) از راه برد - و بانفاق بعضی منصبداران ديگر
 پيش قلعه دار آمده ظاهر نمود - که بذاير انسداد طرق بسبب
 کثرت برف اميد رسيدن کومک نيست - و از جد فوج قزلباش
 معلوم مي شود که قلعه زود بتسخير خواهد در آمد - پس ازان
 ما را نه امان جان است - و نه اميد رستگاري فرزندان و عيال
 قلعه دار (که همک بای داده بود) درين وقت که بايست
 تيغ ميرافد بموعظت اکتفا نمود *

* بيت *

* هر کجا زخم بايدت فرمود *

* گرتو مرهم نهی ندارد سود *

بستر بخانه خود رفت - و بعد از چند روز بقلعه دار گفته فرستاد - که محمد بيگ نامي از جانب والي ايران با اتفاق شرف الدين (که داروغه عمارت و ذخيره قلعه بست بود) آمده - چند پيامه دارد - و چهار رقم آورد - قلعه دار ميرک حسن بخشي را فرستاد که آمده را باز گرداند - مومني اليه چون بدروازه رسيد ديد که محمد بيگ را شادي خان درون دروازه نشانده - و قباچاق خان و جمعي مناصداران نشسته اند لهذا برگشته بقلعه دار کيفيت ظاهر نمود - او لشکر نويس خود را فرستاد که محمد بيگ را همان جا نگاهدارد - و شادي خان و قباچاق خان را پيش او بفرستد - پس از آمدن استفسار کرد که بدون اجازت من درون گرفتن مردم مخالف چه وجه داشت - گفتند چون نوشته چند آورده بود ناپديده برگردانده پهنديده نبود - قلعه دار خود بر دروازه مزبور آمده رقمها ملاحظه نمود - و بر کيفيت از دست رفتن قلعه بست آگهي يافته وعده پنجره روز کرد - روز پنجم شادي خان بيست و هشتم صفر سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش هجري دروازه ويس قون را بعلي قاي خان سردار والي ايران وا گذاشت و با قباچاق خان نزد والي مذکور رفت *

* شجاعت خان شادي بيگ *

پسر جانش بهادر است - که احوالش جداگانه اندراج

پذيرفته - نام برده سال هفتم جلوس فردوس آشياني از اصل
 و اضافه بمنصب هزاري هشت صد سوار و خطاب شادي خان
 سر عزت برافراخته سال درازدهم بعنايت خلعت و جيغه
 و خنجر مرصع و شمشير با يراق طلا ميناكار و اسپ با زين نقره
 امتياز يافته با جواب نذر محمد خان و ارمغان بقيمت
 يك لك روپيه ببلخ روانه شد - و سال چهاردهم از انجا برگزيده
 در حينه (كه پادشاه از كشمير بدار السلطنه لاهور علم معاودت
 برافراشته بود) باستلام عتبه خلافت پرداخته بيست و هفت
 اسپ پيشکش گذرانيد - پادشاه مورد مرحمت ساخته از اصل
 و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار و دو بيست سوار و حكومت
 بهكر از تغير شاه قلي خان و عطای اسپ بر تراخت - پستور
 چون خبر فوت غيرت خان صوبه دار تتهه بعرض رسيد او
 بعنايت خلعت و شمشير و اضافه پانصدي پانصد سوار و تفويض
 صوبه داری صوبه مذکور بلندي گرای اوج دولت شد - سال پانزدهم
 با اضافه سه صد سوار تاييدانش با ذات مساري گرديد - سال
 نوزدهم همراه پادشاهزاده مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان
 مقرر شد - و چون پادشاهزاده دانهاد آنصورت نگشته برگشت
 و جمله الملكي سعد الله خان به بغداد بسمت آنجا تعين شد
 او را بحراست ميمنه با نواحي آن معين نمود - سال بيست
 و يكم بمرحمت خلعت و اسپ با زين مطلا و قلعه داری كابل

پستر بخانه خود رفت - و بعد از چند روز بقلعه دار گفته فرستاد - که محمد بيگ نامي از جانب والي ايران با اتفاق شرف الدين (که داروغه عمارت و ذخيره قلعه بست بود) آمده - چند پيامه دارد - و چهار رقم آرد - قلعه دار ميرک حسن بخشي را فرستاد که آمده را باز گرداند - مومى اليه چون بدروازه رسيد ديد که محمد بيگ را شادي خان درون دروازه نشانده - و قباچاق خان و جمعي مناصداران نشسته اند لهذا برگشته بقلعه دار کيفيت ظاهر نمود - او لشکر نويس خود را فرستاد که محمد بيگ را همان جا نگاهدارد - و شادي خان و قباچاق خان را پيش او بفرستد - پس از آمدن استفسار کرد که بدون اجازت من درون گرفتن مردم مخالف چه وجه داشت - گفتند چون نوشته چند آورده بود ناپديده برگردانده پهنديده نبود - قلعه دار خود بر دروازه مزبور آمده رقمها ملاحظه نمود - و بر کيفيت از دست رفتن قلعه بست آگهي يافته وعده پنجروز کرد - روز پنجم شادي خان بيست و هشتم صفر سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش هجري دروازه ويس قون را بعلي قاي خان سردار والي ايران را گذاشت و با قباچاق خان نزد والي مذکور رفت *

* شجاعت خان شادي بيگ *

پسر جانش بهادر است - که احوالش جداگانه اندراج

پذيرفته - نام برده سال هفتم جلوس فردوس آشياني از اصل
 و اضافه بمنصب هزاري هشت صد سوار و خطاب شادي خان
 سر عزت برافراخته سال دوازدهم بعنايت خلعت و جيغه
 و خنجر مرصع و شمشير با يراق طلا ميناكار و اسپ با زين نقره
 امتياز يافته با جواب نذر محمد خان و ارمغان بقيمت
 يك لک روپيه ببلخ روانه شد - و سال چهاردهم از انجا برگردیده
 در حينه (که پادشاه از کشمير بدار السلطنه لاهور علم معارفت
 برافراشته بود) باستلام عتبه خلافت پوداخته بيست و هفت
 اسپ پيشکش گذرانيد - پادشاه مورد مرحمت ساخته از اصل
 و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار و دو بيست سوار و حکومت
 بهکر از تغير شاه قلبي خان و عطای اسپ برنواخت - پستتر
 چون خبر فوت غيرت خان صوبه دار قندهار بعرض رسيد او
 بعنايت خلعت و شمشير و اضافه پانصدي پانصد سوار و تفويض
 صوبه داری صوبه مذکور بلمذدي گرای اوج دولت شد - سال پانزدهم
 باضافه سه صد سوار قابيذانش با ذات مساري گرديد - سال
 نوزدهم همراه پادشاهزاده مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان
 مقرر شد - و چون پادشاهزاده دانهاد آنصورت نگشته برگشت
 و جمله الملکي سعد الله خان به بذر و بست آنجا تعيين شد
 او را بحراست ميمنه با نواحي آن معين نمود - سال بيست
 و يکم بمرحمت خلعت و اسپ با زين مطلا و قلعه داری کابل

از تغیر سیورام کور مامور گردید - و حکم شد که تا رسیدن او از میمنه ملتفت خان بصیانت آن پردازد - سال بیست و دوم در رکاب پادشاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر بصوب قندهار دستوری یافته سرکردگی فوج قراول بدو تعلق گرفت - و بعد رسیدن بدان جا بهمراهی قلیچ خان بکشودن بست شتافته از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار شان کامی اندوخت - و در جنگ قزلباشیه (که با رستم خان و قلیچ خان (و داد) در مثل خود پای ثبات قائم کرده محمد سعید پسرش با جمع بکار پادشاهی در آمد - بنابران سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار و پانصد سوار و عطای علم و تقاره طبل کامرانی بر نواخت سال بیست و پنجم نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور بمهم مسطور عزیمت نمود - درین ضمن ورود موکب پادشاهی بکابل صورت بست - نام بوده که قلعه داری آنجا داشت شرف ملازمت دریافته بمرحمت خلعت و جیغۀ مرصع و اسپ با زین مطلا و فیل و از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی سه هزار سوار و خطاب شجاعت خان بلند آوازه گشت - سال بیست و ششم همراه شاهزاده دارا شکوه بتسخیر قلعه قندهار و از آنجا باتفاق رستم خان بهادر بجانب بست کمر عزیمت بست پنجم روزگارش بکجا انجامید معلوم نیست *

* شاه بيگ خان اوزبک *

در عهد جناب مکاني بمنصب پادشاهي سرافرازي يافته پدايه
 هزاري چهار صد سوار رسیده سال اول جاوس فردوس آشياني
 بخطاب خاني نامور گردیده در افواج متعینه تاديب چهار
 سنگهه بنديله بهمپدئي عبد الله خان بهادر اختصاص پذيرفته
 سال دوم باضافه پانصدي دريست سوار کام دل بر گرفت
 سال سيوم بعنايت علم و از اصل و اضافه بمنصب
 دو هزاري هزار سوار لوی کاميابي برافراخت - پستر^(۲)
 باضافه دريست سوار و سال چهارم بافزونئ سه صد سوار
 و سال ششم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاري دو هزار
 سوار و پس ازان باضافه هزاري هزار سوار امتياز پذيرفت
 سال نهم در افواج متعینه تذيبه ساهو بهوانسله و تخريب ملک
 عادل خانیه بهمراهی خار زمان دستوري يافته سرکردگی جرانغار
 داشت - و پش از رسیدن در نواح رايباغ مضاف صوبه بيدجاپور
 چپقلشهای مردانه از کشتن و بستن و اسير ساختن ازو بظهور
 انجاميدن - سال دهم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاري
 سه هزار سوار کامران گشته بخدمت قلعه داری جنير
 ناصيه بخت رزشن نمود - سال پانزدهم بعنايت نقاره کوس
 بلند پايجي زن - پستر بنظم صوبه برار مامور گردید - سال

(۲) نسخه [ب] کاندراي *

هيزدهم بحضور رسیده جيهة ارادت بر استانه عقيدت گذاشت
 ظاهرا در همين سال بقوجداري ^(۲) ميوات مامور گرديده . که
 صاحب پادشاه نامه مي نويسد - سال نوزدهم حسب الحکم
 از ميوات آمده باستلام سده خلافت پرداخته همواره پادشاهزاده
 مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان نامزد شد - سال بيستم
 از تغير اهتمام خان حارس غوري گرديد - و در انجا بکرات
 به تذبذبه اوزبکان خود سو و المانان بد سير پرداخته آثار ^(۳) دليري
 و دلادري بر روی روز افکند - سال بيست و یکم از غوري
 معارفت نموده بحضور رسيد - چون فوجداري ميوات غايبانه
 تغير شده بود او بعنايت خلعت برخه محالات صوبه بوار
 در قبول رخصت دکن يافت - سال بيست و هشتم خدمت
 حراست قلعه احمد نگر بدو مفوض شد - سال بيست و نهم
 از انجا معزول گرديد - سال سيم در رکاب پادشاهزاده محمد
 اورنگ زيب برادر به تذبذبه قطب الملک حاکم حيدرآباد
 شتافت - و پس از انفصال يافتن معاملات آنجا با برخه
 منصبداران که مجموع سه هزار سوار بود بتوقف در سرحد ملک
 پادشاهي تا انقضای برسات مامور شد - و پس ازان (که زمانه
 طرح ديگر ريخت - و چرخ نيگون رنگ تازه بر روی کار آورد)
 پادشاهزاده مذکور عيادت پدر را تقريب ساخته روانه حضور

گردید - و اورا بفوجدارى بيرون اورنگ آباد برگماشت - بعد ازان
احوالش وزيافت نشده *

• شيرخان سيد شهاب بارهه (۲) •

پسر سيد عزت خان جهانگيري سن - تا سال دهم جلوس
فردوس آشياني بمنصب هشتصدي شش صد سوار سرفوازي
داشت - سال سيزدهم باضافه دو صدي کامياب گردید - سال
نوزدهم همراه سلطان مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان
تعيين گشته وقت رخصت بعتای خلعت و اسپ عزامتيار
اندوخته سال بيست و دوم در رگاب سلطان محمد اورنگ زيب
بهادر بيساق قندهار كمر عزيمت بست - و بعد وصول
بدانجا با رستم خان بگومك قليچ خان بصوب بست شتافت
و در جنگ قزلباشان تردد مردانه بظهور رسانيد - سال بيست
و سيوم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي ششصد سوار
چهارم عزت برافروخت - سال بيست و پنجم بعنايت خلعت
واسپ با زين نقره افتخار پذيرفته باز بهمراهی شاهزاده مذکور
بمهم مسطور گام جرأت پيش نهاد - سال بيست و ششم
با سلطان دارا شكوه بيساق مزبور دامن جلالت بر كمر همت زد
سال بيست و هفتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزارى
هفتصد سوار رايت شادكامي برافراشت - سال بيست و هشتم

با جملة الملکي سعد الله خان برای انهدام قلعه چیتور شتابید
 سال سیم با معظم خان بصوب دکن نزد سلطان اورنگ زیب
 بهادر روانه شد - و درانجا بتقدیم نیکو خدمتیا پرداخت
 سال سی و یکم حسب الطلب بحضور آمده احراز سعادت
 ملازمت نموده از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی
 هزار و دویست سوار و خطاب شیر خان و تفویض فوجدارچی
 سندسور بر منزلتش افزود - و در جنگ سموگدهه بهمراهی
 دارا شکوه اختصاص داشت - چون دارا شکوه هزیمت یافته راه
 فرارگزید او بملازمت خلد مکان پیوسته در جنگ سلطان شجاع
 و اتفاق ذوالفقار خان محمد بیگ همراه توپخانه پیش پیش
 فوج هراول بود *

* شیخ میرو خوافی *

مید صاحب النسب - از نوکران دل سوز ایام شاهزادگی
 خلد مکان است - و بحسن تدبیر و شیوه شجاعت معروف
 سال سیم جلوس فردوس آشیانی (که پادشاهزاده بر طبق
 حکم پدر لشکر بر سر والی حیدرآباد کشید) نامبرده
 با شاهزاده محمد سلطان در هراولی بود - در تنبیه خصم
 قرون شایسته بظهور آورده بزخم تغذگ مجروح گردید
 و هالی (که پادشاهزاده مذکور بتقریب عیادت پدر و الاقدر
 بجانب هندوستان گام همت برداشت) از مشیران رازدار

بود - در جنگ مهاراجه جسونت سنگه سرداری طرح دست راست و در محاربه اول دارا شکوه سرکردگی التمش داشت بر وقت رخس شجاعت جهانده مصدر قردادات شایان گشت و در جلدوری اخلاص درست بعنایت خلعت خاص اختصاص یافت - پستر چون مسموع شد [که سلیمان شکوه می خواهد از دریای گنگا و جمنا گذشته پسر خود (که جانب لاهور (فته بود) ملحق شود] نامبرده با امرای دیگر جهت سد راه او تعیین شد - و پس از آوارگی او جانب سوری نگر بحضور آمده بعد وصول موکب خلد مکان بملتان بتعاقب دارا شکوه دستوری پذیرفت - و تا تتهه راه تعاقب پیمود - و دارا شکوه چون از نواح تتهه کوچ کرده داخل ملک گجرات شد و درین ضمن فرمان معارفت بذا م او صدور یافت بسرعت سریع خود را بحضور رسانید - و در جنگ دوم دارا شکوه باز کار فرمائی فوج التمش برای او تعلق گرفت - روز یوزش از سایر عساکر پیش قدمی نموده حمله مردانه بر مورچال شاه نواز خان صفوی برده زد و خورد رسا بمیان آمد - دران ائذا گولعی تفنگ از کارخانه قضا بر سینه اش خورده مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری جان در راه وفا در داد - میر هاشم نامی از هموطنان او (که در عقب حوضه نشسته بود) سر رشته تدبیر از دست نداده نامبرده را

در بر گرفته نگاهداشتن - خلد مکان را از سدوح این هادئه
 نظر بدیرین بندگی و ارادت کیشی او خاطر قزین تاسف شد
 و بر طبق حکم در روضه شاه معین الدین (قدس سره) مدفون
 گردیدند - پسرانش مهتشم خان میر ابراهیم و مکرم خان میر
 محمد اسحاق - احوال هر یک جداگانه درین نامه بنگارش آمده
 پسر سوم او میر محمد یعقوب - که آخرها بشمشیر خان مخاطب
 شد - در برادران خود بافزونیه نهه شجاعت امتیاز داشت
 با مکرم خان برادر خود به تنبیه افغانه سمک کتل جانوس^(۲)
 دستوری یافت - و سال هیزدهم در جنگ اخیر (که افغانه
 غالب می شوند) بجانبش رگ غیرت پای ثبات محکم کرده
 در عین جوانی مردانه شویمن ممان چشید *

* شاه نواز خان صفوی *

میرزا بدیع الزمان نام داشت - مشهور بمیرزا دکئی
 رشیدترین پسران میرزا رستم قندهاری ست - در عهد جهانگیری
 بمعارج دولت و امارت مرتقی گشته بخطاب شاه نواز خانی
 چهارم کمرانی برافروخت - و در صوبه تتهه و بهار بخدمات
 پادشاهی میگذرانید - بعد از احوال جنت مکانی در قضیه شهریار
 ناکرده کار بآصف جاهی یکتائی ورزیده نیکو پرستاریها بظهور
 آورد - در سال سیوم صاحب قران ثانی بهمراهی خواجه

ابو الحسن تربتی باستخلاص ناسک و توپنگ تعیین گشت
 و در سال نهم چون از حوالی دولت آباد چهار فوج سنگین
 بسرداری امرای عمده بتخریب ملک عادل شاهي و تسخیر
 بقیة قلاع نظام الملکي نامزد گردید شاه نواز خان بهراهی
 سید خانجهان بارهه ماسور شده همواره هرادلی آن فوج
 بدر متعلق بود *

(روز که مخالف بهیئت مجموعی هجوم آورد) چون
 پیشتر جنگ در دکن با چندادلی سم خان مذکور بمباغه
 چندادلی بعهده خود گرفت - بعد تلاقی فریقین تا یک پهر
 فیما بین ابراب محاربه مفتوح بود - چون چیرگی غنیم
 از حد گذشت سید خانجهان بشاهنواز خان پیوسته اشقیار
 برداشت - دران روز طرفه کارنامها برساخت - و بنابر علونسیب
 و والا دودمانی خان مشار الیه بیست و سیوم ذی الحجه
 سال دهم جشن ازدواج شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
 با صبیة کریمه از منعقد گردید - اعلیٰ حضرت پایان شب جشن
 سفینه سوار بخانه اش تشریف فرمود - بحضور اقدس چهار لک
 رویه کابین قرار یافت - طالب کلیم
 ۱۰۴۷

* ع *

* دو گوهر بیک عقد دوران کشیده *

تاریخ یافته - و چون دران شب برسم همدوستان (که پدر عروس

در مجلس حاضر نمی شود) دولت اندوز مواجهه نشد روز دیگر شایسته پیشکش بنظر در آرد - متاع لک روپیه شرف پذیرائی یافت - و در سال پانزدهم صبیح دیگرش بجهت شاهزاده محمد مراد بخش خواستگاری شد - چون درانوقت شاهنواز خان بانتظام صوبه اردیبه اشتغال داشت حسب الحکم اهلیه مکروه او (۲) فورس بانو بیگم با صبیح مذکور بحضور رسیده مراسم طوی بجای آوردند - و پس ازان ایالت جوانپور بخان مذکور مفروض گردید - در سال بیستم بصاحب سوگی مالوه سر برافراخت * و چون اسلام خان ناظم دکن بدارالبقا منزل گزید بزام او فرمان رفت که بنا بر قرب و جوار بسوخت سریعه خود را بآن ولایت رسانیده بحفاظت پردازد - در همان سال بیست و دوم شاهزاده مراد بخش بایالت چهار صوبه دکن رخصت یافت - ازانجا (که آثار فراست و دانائی و نشانهای بزرگی و سرداری از چهره احوال خان مذکور ظاهر و نمایان بود) انا ایقی و وکالت شاهزاده بدو باز گردید - ابتدا شاهنواز خان در نظم اشقات آن مملکت مساعی جمیله بکار برده فوج بر سر دیوگده کشیده مقضی المرام برگشت - اما چون مزاج شاهزاده بسبب نوجوانی و ناتجربگی خود سرریها داشت صحبتها برهم خورد - و ازیں ناسازگاری آخر معاملات ملکی

از رونق افتاد - و فصل و قطع مقدمات صورت نمی گرفت
ازین جهت در سال بیست و سیوم شاهزاده بحضور شتافته
او باز بضبط مالوه مامور شد - و در سال بیست و ششم
بمنصب پنج هزار سوار دو اسپه سه اسپه و نظم
صوبه ارده و جاگیرداری گورکهدور و بهرائج^(۲) معزز و مفتخر
گشت - و چون در اواخر فرمانروائی اعلی حضرت شاهزاده محمد
اورنگ زیب بهادر بهم بیجاپور متوجه گردید شاهنواز خان
و امرای دیگر از حضور دستوری یافتند - و هنوز کارهای
ماموره بانصرام نگرائیده بود که گریز فکریهای دارا شکوه
غبار آشوب و برهمزدگی بهر جانب و سو برانگیخت - محمد
اورنگ زیب بهادر باقتضای صلاح اندیشی با سامان شایان
روانۀ هندوستان گردید - شاهنواز خان بحکم عقل مصلحت کیش
در برهانپور مکث نموده از همراهی سر باز زد - شاهزاده او را
از حویلی برآورده در قلعه ارک نظر بند نگاهداشت - تا آنکه
بعد از جنگ داراشکوه و سریر آرائی هندوستان با رسال فرمان
صوبه داری گجرات و باضافه هزار سوار بمنصب شش هزار
شش هزار سوار پایه عزتش برافراخت - و هنوز او دران ولایت
جا گرم نکرده بود که دارا شکوه بذابر تعاقب افواج عالمگیری
از ملتان بتهه رفته از انجا بدان ناحیه سو کشید - چون

(۲) نسخه [پ] بهروز •

بحوالی احمد آباد رسید شاهنواز خان بذابر نذیر خاظر
 (که از سلوک برهانپور داشت) یا بعدم سامان مقاومت با آنکه
 می توانست بدکن یا بحضور خود را رسانید با کمال دانائی
 سرشته همت از کف گذاشته باستقبال او شتافت - و ادرا
 بشهر در آورده در عمارات دولتخانه پادشاهی (که دارا شکوه
 میخواست برعایت پدر بزرگوار پائین برنشیند) خان مزبور
 مبالغه از حد برده ادرا در چهارک پادشاهی نشانید - اگرچه
 مرکوز خاطر آن سرگشته بادی ناکامی آن بود (که از راه سلطانپور
 و نذر بار بدکن شتافته دران مالک لوای اقتدار برافرازد)
 اخبار ناملائم جنگ شاه شجاع متضمن اسر و هزینهت عالمگیری
 شنیده و آن اکذیب را راست پنداشته رفتن آگوه و استخلاص
 اعلی حضرت پیش نهاد همت ساخت - و شاهنواز خان را
 رفیق و مشیر خود گردانیده با اجتماع سپاه اشاره نمود - قریب
 بیست هزار سوار فراهم آورد *

درین اثنا متواتر نوشتههای راجه جسونت سنگه رسید - که
 نقش بندگی اعلی حضرت بر لوحه دل مرتسم است - زودتر
 بدین طرف نهضت نمایند - که با سایر راجپوتیه در ملازمت
 بوده مصدر جانفشانی شوم - ناچار دارا شکوه فسخ هزینهت آگوه
 نموده شاهنواز خان را با همه پسران و خویشان همراه برداشته

باجمير شتافت - چون آن بيحفاظ بد نام كنده مهارجي
 بود نه بيوسمت ناگزير دارا شكوه از قلعه كدهه پتهلي تا كوهچه
 مدار ديوار بست كشيده مورچال بقاعده پيكار ترتيب داده
 در مقابل عالمگير پادشاه بر نشست - و پس از زدن و خوردن
 بيست و نهم جمادي الاخرى سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت
 و نه هجري دلير خان و شيخ مير محاذى دره متصل كوكلاپهاري
 (كه در ضبط شاهنواز خان بود) دليرانه قدم گذاشته بشپه
 سهام جگرو دوز مردم اورا از پيش رو برداشتند - درين هنگام
 شاهنواز خان نزد دارا شكوه بود - ازين خبر گرم و گيرا خود را
 رسانيده بمدافعه دست و بازو بر كشان - و در عين جنگ (كه
 بر بلذدى مورچال قيام داشته باويرزش و پيكار تحريض مي نمود)
 قيصر بر نافش رسيده كار او تمام ساخت - دارا شكوه از كشته شدنش
 همت باي داده راه فرار سپرد - خلد مكان بر سابقه نسبت (كه
 بان والا دودمان بود) نعلش اورا با احترام برداشته در صحن روضه
 معينيه (قدس سره) دفن فرمود - از بد ايت حال در توزك و تزئين
 و خوش معاشي مي كوشيد - و بگرم اختلاطي و حسن در خور
 مي جوشيد - در امور دنيايي و تدبير ملكي هم رسائي تمام
 داشت - و خود بجزوي و كلي مي پرداخت - و بهيار شيفته
 ميد و شكار بود - و هم دل داده راگ و نغمه - خواننده و سازنده
 (كه نزد او فراهم آمده بودند) در هيچ سركاره در انوقت نبود

معصوم خان مهين پسرش بعد واقعه پدرش بمنصب دو هزارى
 و مير معظم مخاطب بسيادت خان پسر دوش بمنصب
 هزار و پانصدي چهارم کاميابي برافروختند - و در سال بيست
 و ششم سنه (۱۰۹۴) يک هزار و نود و چهار هجري در بلاد
 اورنگ آباد بآزم بانو صبيه سيادت خان ازدواج پادشاهزاده
 محمد کامبخش زيب انعقاد يافت - و در سال بيست و هفتم
 سيادت خان بخطاب معظم خان سرفرازي يافته از تغير مغل خان
 قوش بيگي گرديد - خالي از شورش مزاج نبود *

* شمس الدين خان خويشکي *

پسر کلان نظر بهادر است - سال بيستم جلوس فردوس آشياني
 در حيات پدر بفوجداری دامن کوه کانگه از تغير مرشد قلي
 امتياز يافت - سال بيست و پنجم چون پدرش فوت نمود
 پادشاه او را از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار
 و پانصد سوار برنواخت - و همواره محمد اورنگ زيب بهادر
 (که نوبت دوم بمهم قندهار نامزد شده) تعيين گرديد - سال
 بيست و هفتم از تغير محمد صالح پسر ميرزا عيسي تورخان
 بفوجداری جوانگده و تيولداری برخه محال آن دستوري يافت
 سال سيم چون او را با برادر خود قطب الدين بر سر تيولداری
 جوانگده منازعت بهم رسيد بقطب الدين فوجداری و تيولداری
 پتن صوبه گجرات قرار يافته نامبرده را حکم شد که بدکن نزد

محمد اورنگ زیب بهادر بیرون - که در خور حال از شاهزاده مذکور تجویز خدمت خواهد نمود - لهذا بدکن رسیده سال سی و یکم در جنگ دکنیان ترددات شایان بتقدیم رسانیدن بعد از چندی (که فلک توطیة دیگر برانگیخت - و شاهزاده مذکور عزیزمک هندوستان نمود) از اصل و اضافه بمنصب سه هزاری دو هزار سوار سرمایه افتخار اندوخت - و در کومکین دکن انسلاک یافته در فتح قلعه چاکند با امیر الامرا شایسته خان مصدر ترددات شایسته گردید - و (در زیورش خود دریده قلعه را منفتح ساخت - و بوقت موعود درگذشت - از اولادش هیچکس نشده نکرده - نبسه زاده او مشهور خان ^(۲) بهادر اسمت که احوالش درین نامه ثبت شده *

* شمشیر خان حیات ترین *

پسر علی خان اسمت که از بندهای روشناس فردوس آشیانی بود - و در جنگ تتهه جان نثار گشته - پس ازان (که سلطنت بقبضه اقتدار آن پادشاه درآمد) نام برده سال اول بمطای خلعت و منصب هزاری پانصد سوار و انعام هفت هزار روپیه نقد کردن عزت برافراخت - سال سیوم در ازان (که دکن معسکر پادشاهی بود) همراه شایسته خان بتخریب تعلقه نظام الملک دکنی تعیین گردیده سال یازدهم همراه سعید خان بهادر بصوب

قندهار راهي شده در تسخير قلعه بست مصدر ترون گرده سال پانزدهم باضافه سه صد سوار و سال نوزدهم بافروزي در صد سوار تابيدانش با ذات مهاري گرويدند - پستتر همراه سلطان مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان شرف رخصت يافت - و بعد وصول بدانجا باثفاق بهادر خان روهله بجنگ نذر محمد خان والي بلخ پرداخت سال بيستم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار سوار چهره امتياز افروخت *

و چون شاهزاده بگذاشت حکومت آنصوبه امرار ورزیده روانه حضور شد و سعدالله خان بناير بغداد و بست آنجا رسيد و تهانه داري خان آباد بار مفاوض نمود حسب تجويز خان مزبور بافزايش پانصدي پانصد سوار برنواخته آمد - و پستتر بخطاب شمشيرخان ناموري اندوخت - و پس از رسيدن سلطان اورنگ زيب بهادر دران نواح بحر است شهر بلخ معين شد سال بيست و دوم بعطای علم رايت بلند رتبي برافراشت و برکاب شاهزاده مذکور بصوب قندهار کمر عزيمت بسته پس از رسيدن بقلات باشاره شاهزاده بحر است آنجا مقرر گشت - سال بيست و سيوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي دو هزار و دريست سوار و خدمت تهانه داري غزوين از تغير سعادت خان از همگان تفوق جست - و چون از قرار واقع بضبط

هزاره و افغانه آنجا پرداخته بود سال بیست و پنجم از اصل
 و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار
 درجه اعتلا پیمود - و چون رتق و فتق مهمات سلطنت بکف
 اقتدار خلد مکان در آمد او سال اول جلوس پس ازان (که سعادت
 خان حارس کابل از دست شیرزاد پسر خود کشته گردید)
 او بحراسم صوبه مزبور مباحی شد - سال چهارم از انتقال راجه
 راجرود باز به تهمانه داری غزنین سرعزت برافراخت - و سال
 دهم حسب الحکم به تغبیه افغانه رده تعیین شده در کشتن
 و بستن مقاهیر تودن نمایان بظهور آورد - و از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزار و پانصد سوار دو هزار سوار
 دو اسبه سه اسبه تصاعد نمود - و پس از رسیدن محمد امین
 خان بخشی دران نواح باز مصدر خدمات شایان در جنگ
 مخدولان مزبور شده بر طبق یرلیغ پادشاهی بتهانه داری اوهند
 تعیین یافت *

* شجاعت خان رعد انداز بیگ *

از امرای عهد عالمگیری است - ابتدا بمنصب در خور
 و خطاب خانی مباحات اندوخته سال اول جلوس (که پادشاه
 متوجه مقابله سلطان شجاع بود) بقلعه داری اکبرآباد از تغیر
 ذوالفقار خان سرفرازی یافت - و بعد چنده ازانجا معزول
 گشته در جنگ درم داراشکوه بفوج قرالی تعیین شده پستور

ببخشیکری احدیان می پرداخت - سال سیوم از تعلقه مذکور
 عزل پذیرفته همراه کنور (ام سنگه بتخریب قلعه زمینداری
 سری نگر شتافت - سال چهارم بفوجداری میان دو آب از تغیر
 عادل خان کام دل برگرفت - سال ششم بفوجداری نواحی
 اکبرآباد بجای همک خان مامور گردید - سال هفتم از انتقال
 اعتبار خان بقلعه داری مستقر الخلافه و از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصد سوار لوای اعتبار برافراخت
 سال نهم بتفویض خدمت آخته بیگی و میو توزکی از تغیر
 ملتفت خان سر تفاخر بلند کرد - سال دهم بتخدمت داروغگی
 توپخانه از تغیر فدائی خان سر بلند گشته کله گوشه افتخار
 کج نهاد - سال دوازدهم باستیصال مفسدان نواحی دارالخلافه
 مامور گردیده اسپ با ساز طلا یافت - و سال سیزدهم همراه
 فدائی خان (که باقامت گوالیار رخصت گردیده بود) دستوری
 پذیرفت - سال پانزدهم (که خروج سمت نامیان در ناحیه
 میوات بعرضه ظهور آمده) نامبرده با فوج شایسته و سامان
 درست به تذبیه آن مردم تعیین گردید *

سمت نامیان عبارت است از مردمی که گرد آمده بودند
 از ارذل و اجلاف و اصناف محترفه - در سال مذکور دران
 سرزمین در نواحی نارتول پای طغیان دراز کرده دست
 بغارت قصبات و پرگنات کشانند - گویند خود را زنده جاریه

مي دانستند - بعد رسيدن خان منكور بدان ضلع بچنگ
پيش آمدند - و بعد زن و خورد جمع جان بکشتن دادند
و بقيه راه فرار گزيده بيشتري در تعاقب بدارالاهوار پيوستند
نامبرده پس از رسيدن بحضور مورد تحسین و مخاطب
بشجاعت خان گشته از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و
پانصدي دو هزار سوار سرمايه شانگامي حاصل نمود - سال
شازدهم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاري دو هزار
و پانصد سوار و عنایت خلعت و جيغه پر خانه سنگ يشم
مرمع و اسپ عربي با ساز طلا ممتاز گشته بمالش افانغه
طغیان سرشمت راه کابل رايت عزيمت برافراخت - سال
هفدهم چون از گذر آب گذشته باراد عبور از کتل کهریه لشکر
آراست افانغه که در کمين بودند در تنگي کوه راه برو تنگ
گرفتند - هرچند آريزش سخت روان و کوشش بهسيار
بتقديم رسانيد اما او در اثنای زن و خورد مطابق سنه
(۱۰۸۴) هزار و هشتاد و چهار هجري نقد جان در کار
دلي نعمت در باخت *

• شہامت خان سيد قاسم بارهه •

ابتدا نوکر دارا شکوه بود - و از جانب او در قلعه آله آباد
قيام داشته بحکومت آنصوبه مي پرداخت - در ایام (که
دارا شکوه عزيمت یافته راه پنجاب پيش گرفت) خلد مکان

خاندوران سيد محمود را بدان صوبه كسيل نمود - كه قلعه
 مذکور را بفهمایش يا باستيلا ازو بتصرف آرد - (دين ضمن
) كه محمد شجاع حسب قرار داد خلد مكان آمده صوبه بهار را
 قابض شد) چون پادشاه بتعاقب دارا شكوه بالكه پنجاب
 متوجه بود مقر خلافت را خالي ديده گام طمع پيش نهاد
 و چون قلعه داران رهتاس و چناده (كه از جانب دارا شكوه
 مقرر بودند) قلاع مذكوره را حسب ايمای او (كه بعد فرار
 نوشته بود) سپرد محمد شجاع نمودند سيد قاسم نيز بدين
 اراده ادرا مطلع ساخت - و پس از وصول او بآله آباد
 برآمده ملاقي گردید - و در جنگ با او شريك بوده پس از
 منهزم شدن پيش از وی خود را بآله آباد (كه محمد شجاع
 برو بحال داشته بود) رسانید - و بعد (سيدن محمد شجاع
 از پخته كاري قاعه مزبور بار نسيرد - و چون خبر آمد آمد
 پادشاهزاده محمد سلطان و معظم خان (كه بتعاقب شجاع
 نامزد شده بودند) شفيد توسل بخاندوران جستند دان قلعه را
 وسيله استشفاع گردانید - بر طبق حكم خسرواني سال اول
 جاوس به پيشگاه ساطمت رسیده كسب سعادت آستان بوس
 نمود - و بعدايت خلعت و منصب سه هزاري هزار سوار
 و خطاب شهامت خان چهره اعتبار برافروخت - و سال دوم
 جاوس بتهانداری غزوين از تغير شمشير خان ترين مقرر گشت

و سال چهارم از آنجا معزول شده در سالک کومکيان دارالملک کابل منتظم گردید - و سال ششم بحراست حصار شهر مذکور مامور شده بين الاقران تفوق جست - و مدتها دران سرزمين گذرانيد - گاه بحراست سر بلند ميشد - و گاه در زمرة تعييناتيان آنصوبه منتظم مي گردید - تا سال بيست و چهارم حيات او مستفاد مي شود - نصرت يار خان برادر زاده او در عهد فردوس آرامگاه به پيش مناصبي نامه برآورد - اما هيچ حاصله بر نداشت *

(۲)

* شمشير خان ترين *

اعظم شاهي - حسين خان نام داشت - آغاز حال نوکر دبير خان داود زئي بوده پستر برفاقت داود خان قريشي ^(۳) پيوست - دران هنگام (که صوبه دارى برهانيپور بخان مشار اليه نامزد گردید) او را بررائی مهمات آنجا تعيين کردند - صاحب ساز و سامان گشت - چون پيمانۀ حيات خان مذکور لبريز شد بذوکري شاهزاده محمد اعظم شاه (که دران وقت صاحب صوبۀ ملتان بود) اختصاص يافت - و پس ازان بفوجداري جمو محال قبول پادشاهزاده مورد امتياز گردید - و چون در يساق پرمشاق بيچاپور مصدر تلاشهای نمايان شد پس از فتح از پيشگاه خلافت بخطاب شمشير خان جبهۀ ناموري برافروخته از پايد

جماعه ادري بدرجه امارت مرتقي شد - و در خدمت پادشاهزاده
اعتبار تمام داشت - در وقت موعود باجل طبعي در گذشت
پسرانش محمد عمر و محمد عثمان - که تربيت يافته التفات
شاهي و مغرور نازخانه زادي بودند - از جوش برنائي و جهالت
سپاه پيشگي ^(۲) تقديم بعضی از استادهاي حضور بر طبع آنها
خورده بر شورانيد - ناخوشي بيجا نموده بوطن (که سه گروهی
مهرند مشهور بابادی ملک حيدر است) شتافتند - روزی
چند به بيکاري و عظالت گذرانیده عزيمت بارگاه پادشاهي
(که دران هنگام احمدنگر مضرب خيام سلطاني بود) نمودند
برسر چوکی (که در حوالی ادوی معلی میباشد - و بدون
پوزانگي محبي و ذهاب متعذر است) مدتی ماندند - بپاس
خاطر شاهزاده (که بتازگی از گجرات رسیده بود) کسے بعرض
نمي رسانيد - از پريشاني کار بيچارها بجان و کار باستخوان
رسيد - قضارا فوج غنيم بنواحي معسکر آراة گشت - و جمعی
از امرای پادشاهي بمالش برآمدند - آن هنگامه جوان گردن
بشمشير خارنده سپکدستي نمودند - و بتگ تک يا اشقياء را
بفرار آوردند - و چون از هرکارها بعرض پادشاهي رسيد پرتو
عاطفت بر احوال اينان تافته بملازمت استمعان يافتند - اما
چون خاطر پادشاهزاده از جانب آنها کينه آما بود صرفاً خود

در بودن (کتاب ندیده بهمراهی شاهزاده) که بجانب خجسته بنیان
و برهانپور (خصت یافته بود) برآمدند. با وصف این هم
پادشاهزاده بر سر توجه نیامد. دو سه منزل قطع نشده بود که
خبر ارتحال خلد مکان رسید. بمرحمت و خصوصیت برنواخته
بروز جنگ با خلد منزل پیش روی فیل پادشاهزاده برادر خرد
جانفشانی نموده دوش همت را از بار نمکخوارگی سبک
گردانید. پس ازان شاهزاده عظیم الشان عمر خان را باعزاز
پیش خود نگهداشت. در آغاز عهد محمد فرخ سیر
بمراهی نواب نظام الملک فتح جنگ بدکن رفته بفوجداری
سنگمخیر محال خالصه مقرری صوبه خجسته بنیان شتافته
بمواخذه و کارش حیدر قلی خان دیوان دکن دل نهاد اقامت
نگشته روانه حضور گردید. و از پیشگاه خلافت بفوجداری
کالا باغ (که از اقطاع مفسده خیز صوبه مالوه است) سرفرازی
یافته بسیاری از فتنه پژوهان را پذیرای اطاعت گردانید
و لخته را (که از صوب سدان و صواب انحراف ورزیده
طریق خطا و سرتابی می پیموندند) بگو عدم افکند. در زمان
خاقان آفاق یعنی محمد شاه پادشاه بقلعه داری و فوجداری
دهار مامور شد. و چون در گذشت تعلقه پسرانش مقرر

(۲) نسخه [ب ج] نظام الملک بدکن رفته (۳) نسخه [ا ب] بکوی

عدم افکند •

گشت - از انجا (که موبه مالوه در بسمت بتصرف مرهته در آمد)
 نمی خواستند که احدی از منتسبان سلطنت دران ولایت تمکن
 داشته باشد - ملهار هولکر بانتزاع حصار دهار (که از آثار راجه
 بهوج مشهور است) کهر همت چست بسمت - و بمحاصره (دز)
 چند نقبها بدیوار قلعه (سانید) - آن بیچارها بقدر میسور
 دست و پای ممانعت و مقارمت بحرکت آوردند - چون
 کومک بیرون مفقود دیدند ناچار باشقیا قلعه سپرده بر راجه
 جیسنگه سوائی پیوستند - آخر صحبتها بران نیامد - بر خاسته
 بحضور رفتند - کسے باحوال آنها نپرداخت *

* شیخ عبدالعزیز خان *

از متوسلان شیخ عبد اللطیف برهانپوری بود - چون
 محمد اردنگ زیب بهادر را با شیخ مذکور (که بکمال صلاح
 و تقوی اتصاف داشت) ربط بسیار بل نوعی از اعتقاد متحقق
 بود شیخ سفارش نامه برده نمود - ازین جهت در زمره نوکران
 منسلک گردید - و در جنگ مهاراجه جسونت سنگه جوهر
 کار طلبی را بروی روز افکنده بیست و یک زخم برداشت
 و بعدایت خلعت و اسپ چهره عزت بر افروخت - و در ایام
 (که خلد مکان بتعاقب دارا شکوه از اکبر آباد سمت شاهجهان آباد
 توجه فرمود) از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
 پانصد سوار و خطاب خانی و تفویض قلعه داری (ایسین

مضاف مالوه گردن اعتبار بر افراخت - سال هفتم حسب الحکم بحضور آمده دولت ملازمین دریافت - و در همان سال از انتقال میر باقر خان بفوجداری چکاء سهرند نامزد گردید پستر بقلعه داری آسیر مضاف صوبه خجسته بنیاد قرار یافته سال بیستم (که سیوا بهونسله مردم خون را بکشد بالای قلعه گذرانید) او خبردار شده در آمدها را بقتل رسانید - و مدتها باستقلال در آنجا ماند - سال بیست و نهم مطابق سنه (۱۰۹۶) هزار و نود و شش هجری از تنگنای هستی برآمد - پس ازو خلفش ابوالخیر خان به تعلقه مزبور سرفراز گردید - سال سی و سیوم بحراست قلعه^(۲) راج گده امتیاز اندوخت - چون فوج مرهته رفته پیغام خالی نمودن قلعه فرستادند او مرعوب گشته امان درخواست نموده با عیال و اسباب ضروری برآمد - مرهته قول و قرار پس پشت افکنده هرچه یافتند مال خود دانسته گرفتند - و چون این ماجرا بعرض رسید از منصب بر طرف شده سزاول شدید تعیین گردید که روانه مکه سازد - هرچند مادرش سعی بسیار نمود و حکم باز داشتن از عزیمت مزبور حاصل نموده روانه ساخت لیکن تا رسیدن حکم به بندر سورت او سوار جهاز گشته بود - و پس از معارفت از مکه مشرفه باز مورد عواطف گشته بخطاب

پدر و تولیت مقبره شاه عبد اللطيف (که در دولت میدان
بلده برهانپور واقع است) کمر خدمت بست - پسرش
محمد ناصر خان عرف میان مستي ست - که بنوکرمی دیگران
می گذرانید - او هم با آخرت سرا شتافت *

* شريف الملک هيدرآبادي *

يزنه ابوالحسن قطب شاه والي آنجا ست - چون شاهزاده
بهادر شاه عالم با خانجهان و عساکر گران بگوشمال ابوالحسن
(۲)
(که نزد عالمگیر پادشاه بوجوه شتی لازم الاستیصال شده بود)
تعيين گردید و پس ازان در سال بيست و نهم مکرر
جنگهای مردانه و تلاشهای بهادرانه با افواج ابوالحسن اتفاق
افتاد همه جا آن جهالت منشان را زده و برداشته در تعاقب او
روی عزيمت بجانب حيدرآباد آورد - چون بحوالی معموره
بيوست و محمد ابراهيم سر لشکر او بفوج فيروزي ملحق
گردید ابوالحسن خود را باخته اول شب از چار محل (که
در همان ایام بدستيارمی معمار همت بلندش در کمال رفعت
و زینت تاسیس یافته بود) با مردم محل از جواهر و اشرفی
و هون آنچه توانست برداشته خود را بقلعه گلکنده کشید
رستخیز عظیم برپا گردید - اعیان و اکابر دست زن و فرزند
گرفته پا پیاده سر بقلعه گذاشتند - ناگهان بدمیدن صبح

غازتگران شهر و لشکر بخانههای مردم ریختند - کرد در کرد
 نقد و جنس از کارخانجات ابو الحسن و مال تجار و اسباب
 امرا دستخوش غارت گشت - عرض و فاموس وضع و شریف
 یک قام پایمال بیداد گردید - بیشتر نوکران او کام ناکام
 شاهزاده پیوسته بزدگی درگاه پادشاهی اختیار نمودند - در آن
 هنگام و بقوله در مبادی این سانحه شریف الملک فیض
 بملازمیت شاهی استسعاد یافت - و در سوان شولاپور با هر دو
 پسر هدایت الله و عنایت الله نامیه‌سای عقبه خلافت گشته
 حسب التجویز شاهزاده بمنصب سه هزاری و انعام ده هزار
 روپیه و دیگر عطای پادشاهانه کامیاب گردید - و در اواخر ایام
 محاصره گلکنده منتهای سال سیم بیست و چهارم شعبان
 سنه (۱۰۹۸) یکم هزار و نود و هشت هجری سفر واپسین
 گردید - پسرانش بعنایت خلاع ماتمی تسلی پذیرفتند - و در
 همان ایام قرب ارتحالش افتخار خان پسر او (که همشیره زاده
 ابو الحسن بود) باستلام سده سلطنت مفتخر گشته بمنصب
 سه هزاری سوار سرفرازی یافت - هدایت الله (که
 بهدایت خان مخاطب گشته) خالی از کمال و فراست نبود
 طبع موزون داشت - بخانه سامانی سرکار محمد اعظم شاه درجه
 اعتبار یافت - گویند نعمت خان میرزا محمد حاجی (۲) که

(۲) در [بعضی نسخه] حاجی - بمعنی هجو کننده •

اکثر امرا و نوئیذان زخمی تیغ زبان او و تشنه خونش بودند
و از دست از کفایت و هجو بر نمیداشت حتی در حق خلد مکان
گفته و حق نمک و نمک کلام ادا نموده * * بیت *

* بنشسته چنان قوی که بر داشتش *

* کار دگرے نیست خدا بر دارد *

چون هجو هدایت خان نمود خان مذکور بمقتضای * * ع *

* کلوخ انداز را پاداش سنگ است *

رباعی گفت - که بیت دوم اینست *

* بیت *

* فرزند و زن و قبیلے آن کس کش *

* بر خوان جماع نعمت الوان است *

چون بمشار الیه رسید باز نطق نکشید *

* شایسته خان امیر الامرا *

خلف الصدق یمین الدواہ آصف خان است - نامش (۳)

میرزا ابوطالب - در ایام تساط و تغلب مهابت خان او نیز
با پدر بقیدش در آمد - چون روزگار نیرنگ ساز آن بے باک را
از حضور آدره کرد آصف خان را عذر مافات خواسته روانه
حضور ساخت - و ابوطالب را بمصلحت آنکه مبادا لشکرے
بر سر او تعیین شود دیگر روزے چند نگهداشته رخصت نمود

(۲) نسخه [ج] هدایت الله خان (۳) در [بعضی نسخه] نامش

ابوطالب *

و او بزمين بوس سده سلطنت رنگ رفته بر روی آرد
 در همين سال بيست و يكم جهانگيري بخطاب شايسته خاني
 ناموري اندوخت - و در سر آغاز جلوس صاحبقران ثاني همراه
 پدر از لاهور باستان خلافت ناصيه سعادت افروخته از اصل
 و اضافه بمنصب پنجهازاري چهار هزار سوار بلند پايجي يافت
 آنچه زبان زد مردم است (كه شايسته خان روز تولد بمنصب
 پنجهازاري سرفراز شده) اصله شايسته ندارد - و جائے بنظر
 هم رسيد - كه برعايت پدر و جدش اوزا در ازان صبا و طفلي
 اول رهله پانصدي منصب عذابت فرمودند - و بهمان ذريعه
 اضافهای متواتر يافته در حدائث سن بمنصب عمده اختصاص
 گرفت - و در عهد اعلى حضرت بسرداري و سرکردگي تعين گشت
 در سال سيوم چون از خطه برهانپور سه فوج سنگين باستيصال
 خانجهان و مالش نظام شاهيه متعين گرديد سرداري يکه
 بنام وی نامزد شد - ازان (كه مهمات كل عساکر باعظم خان
 صوبه دار دکن مفوض بود) صحبت خان مذکور با وی در نگرفت
 طلب حضور گرديد *

چون سال نهم ناحيه قلعه دولت آباد مهبط رايات
 فردوس آشياني شد مشار اليه با آله دردي خان و غيره
 امرا جهت استخلاص ولايت سنگمير و ديگر قلاع متعلقه آن
 (كه در دست ساهو بهونسله بود) دستوري يافت - خان مذکور

بسنکمذير (سیده) پرگنات آن را از تصرف پسرش سیوا و دیگر مفسدان برآوردن، مقامیر را آواره دشت فرار ساختن و بهر قلعه فوج تعیین نمود - پس از انفتاح اکثر حصون مشهوره و فراغ از بند و بستم آن آله که بجانب جنیر گام سرعت برداشت - چون سیوا از نزد پدر آمده آن قلعه را استحکام داده بآسانی تسخیر پذیر نبود شهر جنیر را با محاللات متعلقه آن بضبط درآوردن معاودت نمود - و در کم مایه فرصت در سرکار عمده بجمع دو گروه و شصت لک دام مشتمل بر هفده محال ضمیمه ممالک محروسه گردانید - در سال دهم خان زمان (که به نیابت شاهزاده محمد اورنگ زینب بهادر بنظم بالاگهات دکن می پرداخت) ودیعت حیات سپرد از آنجا [که تعیین یکم از اعظم امرا بجای خان زمان (که در حین غیبت شاهزاده مامور به نیابت و هنگام بودن در دولت آباد بکار و خدمت قیام داشته باشد) فاگیر مصالح ملکی بود] لهذا شایسته خان باین خدمت معین گشته پیش از شاهزاده (که بجهت طوی کتخدائی بحضور رسیده) رخصت یافت که تا آمدن ایشان نیابة بنظم امور آندیار پردازد - و در سال دوازدهم از تغیر عبدالله خان بصاحب صوبگی بهار و پتقه سر برافراخت - خان مزبور سال پانزدهم برسر پرتاب زمیندار (۲) پلاون (که از عمده بومیان آندیار بود) فوج کشیده پایمال

هجر و انکسار ساخت - و چون سال هیزدهم صوبه آله آباد
 از تغیر او در تیول دارا شکوه مقرر گشت خان مشار الیه
 بصوبه داری مالوه نامور گردید - چون در سال بیستم فرمان
 طلب از احمد آباد گجرات بنام شاهزاده محمد ادرنگ زیب
 بهادر بجهت تفویض ولایت بلخ و بدخشان صدور یافت
 نظم آن دیار بخان مذکور قرار گرفت - و چون از شایسته
 خان (که بمنصب پنج هزار پندج هزار سوار دو اسبه سه اسبه
 میبای بود - و سوای آن مبلغ پنج لک روپیه هرسال بجهت
 علوفه سه هزار سوار سبندی از خزانه عامره آنصوبه نقد
 باو تنخواه میشد) تنبیه و تادیب متمدان آن سرزمین
 چنانچه باید صورت نمی پذیرفت و مکرر این معنی از
 عرائض او مفهوم شد در آغاز سال بیست و دوم صوبه احمد آباد
 به تیول شاهزاده دارا شکوه متعلق گشت - و مجددا حکومت
 مالوه بخان مسطور باز گردید - و در سال بیست و سیوم
 از تغیر شاهزاده مراد بخش بانتظام مهم هر چهار صوبه دکن
 امتیاز یافت - و پس ازان باز بایالت گجرات شتافت - چون
 سال بیست و هفتم آنصوبه بمراد بخش مفوض گردید آن
 شایسته مراحم ناصیه سالی عتبه خلافت گشته سال بیست
 و هشتم بتازگی بصوبه داری مالوه دستوری یافت - چون سال
 بیست و نهم شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر صاحب صوبه

دکن حسب التماس مير جمله جهت استخلاص پسر و متعلقانش و مالش قطب شاه بسيج حيدر آباد و جهه همت ساختن شايسته خان با تعييناتيان صوبه مالوه بر وفق حکم پادشاهي بکومک رفته در عين محاصره بخدمت شاهزاده سعادت بار اندرخت - و پس از انصرام آن مهم سال سيم رخصت شده بتعلقه رسيد - و بالتماس پادشاهزاده در صلته حسن خدمت بمنصب والی شش هزاري شش هزار سوار دو اسپه سه اسپه و والا خطاب معتبر خانجهان سر برافراخته محسود اقران گشت - و چون در همين سال محمد اورنگ زيب بهادر با عساکر دکن به تنبيه عادلشاهيه مامور گرديد بخانجهان اشاره رفت - که خود را بر سبيل استعجال بدولت آباد رسانيده تا معارفت جناب شاهي اقامت نمايد - و چون در سال سي و یکم سنه (۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت هجري عارضه حبس بول باعلی حضرت طاري گشته امتداد گرفت امور جهانباني و فرمانفرمائي باسرها بشاهزاده ولي عهد دارا شکوه باز گرديد - او از تبه رائی و بد سگالي امرای کومکي دکن را (که هنوز مقدمه بیجاپور بهين انجامه نگرفته بود) طلب حضور نمود - شايسته خان نیز بمالوه برگشت - چون آن ألكه در جوار دکن واقع است درين هنگام (که مرکوز خاطر دارا شکوه کزهای ديگر بود) بودن

خانجهان (که اخلاص و ارادت او بشاهزاده اردنگ زيب شهرت داشت) مابين صلاح وقت دانسته حضور طلب ساخته مهاراجه را بصوبه دارى ارجين منصوب کرد - و پس از هزيمت مهاراجه از مقابلۀ عالمگيري چون هزيمت آن شاهزاده فتح نصيب بسمت دارالخلافة مسموع اعلى حضرت گردید (زین پادشاهي بران بود که خود برای مقابلۀ برآیند اغلب که کار بجنگ و جدال نکشد - چه آنطرف هم بیشتر نوکران پادشاهي اند - یحتمل که شمشیر کشیدن بر روی ولي نعمت بخود توار ندهند - اما دارا شکوه (که از سهل انگاري ميخواست به تفهائي خود مباشر امر قتال شود) اصرار و استبداد ورزیده مجوز برآمدن آنحضرت نمی شد - درین باب مطارحه با خانجهان درمیان آمد - او نیز بداس خاطر دارا شکوه یا بذابر اخلاص (که با محمد اردنگ زيب بهادر داشت - و نقش بهبود از صفحه احوالش مي خواند) مانع آمد - و پس از هزيمت دارا شکوه ظاهر شد که اصاح همان بود - و آنچه شد بمحض سوء تدبير واقع شد - اعلى حضرت از روی غضب سر عصا بسینه خانجهان رسانیده بجهت خيانت مشورت معاتب و مخاطب ساخته بنوشته دارا شکوه و اغوای جمعی از ارباب غرض نظر بند فرموده پس از سه روز

از قید رها نیدند - و باز ضوابط دید حال را که از استفسار کردن او باز همان ممانعت را اعاده کرد - و ظاهر است که درین وقت حرکت چه فائده می کرد - معینا اعلیٰ حضرت پیشخانه بر آوردند - اما چون کار از دست رفته بود اگر خود هم بر می آمدند سودمند نمی افتاد *

بالجملة خانجهان در باغ نور منزل بتلذیم عقبه عالمگیری چهره افروز طالع گردید - بعد از تکرار پیغام بوساطت فاضل خان خانسامان از جانب اعلیٰ حضرت پیداشاهزاده ظفر نصیب محمد اورنگ زیب و آمدن بیگم صاحبه نون برادر عزیز القدر و گزارش پیغام پدر بزرگوار [که ولایت پنجاب با مملکتی (که بدان ضلع واقع شده) بدارا شکوه و گجرات بدستور سابق بمراد بخش اختصاص می یابد - و دکن بمسلطان محمد نخستین خلف شما تعلق گیرد - و بمنصب والای ولایت عهد و خطاب بلند اقبالی و اختیار کل ممالک محروسه دارای ولایت مقسومه مذکوره بشما ارزانی گردند - باید که احراز سعادت ملازمت نموده در استرضای خاطر اقدس کوشید] جناب عالمگیری از اقبال این معنی پهلو تهی کرده گفت - تا انبغراغ از مقدمه دارا شکوه رسیدن حضور متعذر بیگم صاحبه قرین حزن و اندوه مراجعت نموده باظهار صورت ماجرا بر ملالت و سامت خاطر اعلیٰ حضرت افزود - تا آنکه

روز سیوم بعد گفت و شنود بسیار عزم ملازمت پدر بزرگوار از خاطر عالمگیری سر برزد - و بدین نیت شگرف از باغ دهره سوار شد - از آنجا (که مشیت ازلی بخلاف آن متعلق شده بود) خانجهان و شیخ میر از پس رسیده معروض داشتند - که تصمیم این اراده از تجویز عقل مصلحت بین بعید است - هرگاه ملازمان سرکار قلعه را بضبط خود آورده و اعلی حضرت را کل سر رشته از اختیار رفته بے باعث ضروری در جائیکه مظانۀ خطر باشد رفتن چه ضرور *

درین اثنا (که خلد مکان گوش برسرخان دولت سگالان داشته متورن بود) باهر دل چپاه (سید) و فرمانی که اعلی حضرت بخط خود بداراشکوه نوشته از روی اعتماد پدر حواله نموده بود (که خون بعدوان سبکروی بشاهجهان آباد نزد داراشکوه رسانیده جواب بیارد) آورده گذرانید - مضمون آنکه از لشکرها فراهم آورده در دهلی ثبات قدم ورزه - ما درینجا مهم را فیصل می فرمائیم - لهذا رای خانجهان جایزه استحضار یافته عزیمت ملازمت سمت انقلاب پذیرفت و باقتضای مصلحت الویة عالمگیری بتعاقب داراشکوه از آگره سمت دهلی باهتزاز آمد - در منزلگاه متھرا خانجهان را (که بسبب عتاب مذکور از منصب و جاگیر معزل شده بود)

(۲) نسخه [ج] شیخ کبیر (۳) نسخه [ا] نهر دل *

بمنصب هفت هزارى هفت هزار سوار دو اسپه سه اسپه
 نوازش نموده بخطاب اميرالامرائى بلند نامى بخشيدند
 و محاله (كه دو كرور دام جمع آن بود) برسم انعام مرحمت
 شد - و چون سلیمان شكوه نخستين پور دارا شكوه از ديار شرقيه
 برگشته باستماع شكست پدر ازان روى آب گنگ بسمت
 هردوار شتافته ميخواست از راه سهارن پور بپنجاب رفته
 بپدر ملحق گردد اميرالامرا تعين شد - كه بگنايت مهم او
 پردازد - آن حادثه زده روزگار از صولت لشكر منصوره سر
 آرازگي بگوهستان سري نگر كشيده بزميدار آنجا پناه برون
 اميرالامرا از كزار گنگ برخاسته حسب الحكم بمستقر الخلافه
 اكبرآباد معارفت نموده در خدمت پادشاهزاده محمد سلطان
 بنظم مهمات آن صوبه قيام ورزید - و چون سلطان محمد
 بطريق منقلا بجانب شاه شجاع لوى نهضت برافراخت تنظيم
 امور آن مركز خلافت باميرالامرا باز گردید - چون در جنگ
 شجاع راجه جسونت از بد سگاي و تيره باطني باران برهمزني
 و كار شكني آخر شب (كه فرداى آن صف آرائى و كارزار اتفاق
 افتاد) با ساير راجپوتيه از ركاب عالمگيري فرار گزيده راه آگره
 پيش گرفت اين آشوب طوفان زاى يك محشر تفرقه
 بر مردم ريخت - كه پاى ثبات كهنه سپاهيها (كه بارها

در معارك همچا شمشيرهاي نمايان زده بودند) از جاي رفت - و بسياري راه بيوفائي و هزيمت سپردند - و باطرف و جوانب اين خبر وحشت افزا چنين شيوع يافت كه شاه شجاع عالمگير پادشاه را بدست آورده عازم اكبرآباد است و بمرتبه تواتر گرفت كه اين اراجيف و اكاذيب را اميرالامرا برراستي حمل كرده مضطرب گرديد - و دست و پا گم كرده بدان فكر افتاد كه بجانب دكن بدر زند - و از آسيمه سري بفاضل خان خانسامان (كه هنوز بخدمت گذاري اعلى حضرت قيام داشت) حقوق آصفجاهي را بپادش داده ملتجي گشت كه از جناب اعلى حضرت استشفاع جرائم او نمايد - آن خردمزن كارشناس بتسلي و تسكين كوشيده گفت - كه تا صبح صبر و سكون بايد ورزيد - كه شايد ازان طرف خبري (كه اعتماد را شايد) برسد - و پس ازان ظاهر گشت كه عالمگير شاه كوهتحميل شيرتهور با معدود شجاع را رهگراي هزيمت ساخته علم فيروزي افراخت - و پس ازين فتح خدا داد (كه الويه عالمگيري بظاهر مستقر الخلافه رسیده بجانب اجمير بعزم محاربه داراشكوه باهتراز آمد) اميرالامرا را ملتزم ركاب ساختند و بعد جاوس ثاني سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجري سال دوم عالمگيري بوالاستياز نواختن نوبت در حضور (كه اين نوازش بزرگ در عهد شاهجهاني و جهانگيري مخصوص

پدر و جد او بود) بلند آوازه گردانیدند - و در همین ایام
 از تغیر پادشاهزاده محمد معظم بصوبه داری دکن اختصاص
 یافت - امیرالامرا پس از وصول بولایت مذکور بیست و پنجم
 جمادی الاول این سال سنه (۱۰۷۰) هزار و هفتاد هجری
 بدفع سیوای مزور محکّم و انتزاع حصون ولایتش (که بسبب
 انقلاب حکومت بیجاپور و کشتن افضل خان عمده عادل شاهیه
 اکثر بنادر و قلاع متصرف شده بر روی دریا سنگ راه مترددین
 بیعت اله گشته - و در تاخت و تاراج مملکت پادشاهی دقیقه
 فرد نمی گذاشت) از ادرنگ آباد برآمده هر جا مردم او بجزگ
 پیش می آمدند سزای واجبی داده جابجا محالّات متعلقه اش را
 تهانه نشین می ساخت - و این ابتدای مهم مرهته است
 و چون برشکال رسیده بود چند روزی در قصبه پونا گذرانیده
 تسخیر قلعه چاکنه را (که از قلاع متیغه کوکن نظام شاهیه بود
 و بنابر اختلال احوال عادل شاهیه سیوا بران دست تملک
 یافته) ازان رو که متصل بولایت پادشاهی واقع شده انتزاعش
 از مقدمات ضروریّه آن مهم دانسته پیش نهاد عزیمت ساخت *
 و چون بپای حصار مذکور رسید اطراف و نواحی را بنظر
 احتیاط در آورده بتقسیم مورچالها پرداخت - و در جاهائی (که
 مناسب بساختن دمدمه و حفر نقب بود) همت برگماشت
 و پنجاه و شش روز با وصف دوام بارش ابرهای طوفان بار

و تواتر تقاطر اطار شب و روز بتوپ و تفنگ هنگامه جنگ و پیکار گوم بود - آخر الامر نقیه را (که ببرج مقابل مورچال امیرالامرا رسیده بود) بباروت انباشته آتش دادند - آن برج از هم پاشیده اجزایش مانند خیل کبوتران رسیده بهوا ارج گرفت - عساکر فیروزیه (که آماده یورش بودند) سپهر حفظ آلهی بر سر کشیده یکدفعه بر قلعه درویدند - و چون دران آریزش و ستیز روز بآخر رسید مجاهدان عار فرار بر خود نه پسندیده شب در پای قلعه قدم جلالت فشرده بسر بردند - و بد میدن صبح یورش دیگر نموده بشهر بند در آمده بقهر و صومت هیزدهم ذی الحجه سال سیوم مسخر ساختند - بقیه السیف بحصار ارک پناه برده چون ضبط آن از حیز قدرت خویش بیرون دیدند امان خواسته برآمدند - قلعه مذکور بحکم پادشاهی باسلام آباد موسوم گردید *

پس از آنکه ولایت سیوا پی سپهر عساکر منصوره گردید و آن نهرنگ ساز حیلله گر بدزهای دشوار گذار خزید امهر الامرا بقصبه پونا طرح اقامت ریخته در حویلی ساخته سیوا فرود آمد - درین ایام آن بر فن سراپا مکیدت بفکر شبخون افتاده جمعی را بدان کار برگماشت - چون دران وقت تقید بود (که چه در لشکر و چه در شهر بدون دستک و پروانگی کسی را نمی گذاشتند که درآید) و همچنین قدغن بود

که مرهته را بر اسپ نگاه نمی داشتند قضا را در سر آغاز سال ششم جمعه از پیداهای این طایفه بتقریب کتخدائی یکی از کوتوال دستک دو صد نفر مرهته گرفته وقت شب بعدوان شادی دف زنان بشهر درآمدند - و روز دیگر جوقه را بشهرت مردم غنیم (که از تهانه دستگیر کرده ایم) دستها بسته سیلی زنان آوردند - شبی دیگر آن ضلالت کیشان بوقت دو پهر شب عقب محل سرا که باورچپخانه بود خود را رسانیده هرکرا بیدار یافتند بتیغ تیز در گذرانیده در پیچۀ (که بگل و خشک مسدود بود) وا کردند - برخی خواصان محل از آواز بیدل و کلنگ آگاه شده با امیر الامرا خبر رسانیدند - او گفت که چون ایام صیام است عمله و فعله باورچپخانه برای طعام شب خور برخاسته باشند - و چون این خبر سمت تکرار یافت امیر الامرا سراسیمه تیر و کمان و برچهی در دست گرفته برخاست یکی ازان شوزیده سران شمشیر حواله کرد - بدست امیر الامرا رسید - و انگشت سبابه جدا شد - و ابو الفتح خان پسر نوجوانش دران زن و خورد دستبرد کرده کشته گردید اهل محل امیر الامرا را کشیده یکسو بردند - و از شور و غوغا مردم بیرون دریده کار آن ناتمامان را با تمام رسانیدند - و چون این معنی ناشی از غفلت آن عمده الملک و محمول بر بی خبری او بود و در عالم عملداری در نظرها سبک و در

دلها بیوقع می نمود معاتب پادشاهی گشته صوبه دار می دکن
 پیدادشاهزاده محمد معظم تفویض یافت - و او به بندوبست
 ولایت بنگاله (که در همان ایام میر جمله ناظم آنجا
 در گذشته بود) مامور گردید - و چون ضلالت مذشان ولایت
 رخنگ (که در افواه و السنه بقوم مگهه مشهور اند) از بد گوهری
 هنگام انتهاز فرصت بسرحد بنگاله آمده سکنه بعضی مواضع
 سر راه را عرضه انتهاز می ساختند امیر الامرا کشایش قلعه
 چاتگام را (که سرحد آن ولایت است) موجب سد طریق
 دست اندازی آن گروه شقاوت پزیره دانسته کمر همت
 بتمشیت این مهم بر بست - و بزرگ امید خان خاف
 خویش را با فوجی رخصت نمود - و او پس از تلاش
 و کوشش نمایان در آخر سال ^(۲) هشتم آن حصن متین را بدست
 آورده باسلام آباد موسوم گردانید *

امیر الامرا مدت مدید بضبط و ربط ممالک فسیحه
 بنگاله پرداخته در سال بیستم (که نظم آنصوبه باعظم خان
 کوکه مفوض گردید) آن عمده الملک احرام ملازمت بسته
 در سال بیست و یکم ادراک شرف ملازمت نموده پیدشکس
 سی لک روپیه نقد و چهار لک روپیه جواهر با دیگر اجناس
 از نظر گذرانید - از جمله تحائف آن آئینه بوده که تریز

مقابل آن می گذاشتند - خشک شده قطره قطره آب از او
می چکید - و صندوقی بوده که از یک طرف آن فیل و یکطرف
بز بسته بودند - فیل نتوانست کشید - بز آن صندوق را
با فیل کشیده می برد - امیر الامرا بعطای عصای خاصه
شنگ یشم (که در دست پادشاهی بود) با دیگر عنایات
خسروانی نوازش یافت - و حکم شد که آن سرآمد نوئیذیان
والامر تبیت تا در غسلخانه پالکی سواره می آمده باشد
و بعد نوبت شاه عالم بهادر نوبت بفرزند - و در همین
سال بصوبه داری اکبرآباد دستوری یافت - و در آخر سال
بیست و دوم از تغیر شاهزاده محمد اعظم (که حسب الحکم
برسم ایلغار روانه حضور شده) بصوبه داری بنگاله سرفراز گردید
و پس از چند سال دیگر بصاحب صوبگی مستقر الخلافه
آگره اختصاص گرفت - و تا انجام حیات مستعار به نیک نامی
بهر بوده در سر آغاز سی و هشتم سنه (۱۱۰۵)

یکهزار و یکصد و پنجم هجری بدار بقا ارتحال نمود *

امیرت بدین محاسن اخلاق و محامد شمائل در نوئیذیان
قریب العهد دیگر نگذشته - با این همه مواد معجز و بزرگی
(که در ذات او فراهم آمده و اگر عشرت ازان در دیگر
سر میزد کله گوشه نخوت بر فاک برین می سود) او
در کمال حلم و ملائمت تواضع و حسن ساوک با وضع

و شريف بكار مي برد - و گلبانگ جود و احسانش آفاق را
محيط گشته - آثار خیر از قبيل رباط و مسجد و جسر (که
لکها بصراف آن رفته) در چار دانگ هندوستان بسيار يادگار
پيوسته بے نوایان و عجزه دور دست از بذل و نوال او
بهره مند بودند - مع هذا اموالے (که پس از غوثش داخل
سرکار پادشاهي شد) از حيطه قیاس بیرون است * با آنکه
مکرر جنس اعلی ازان (از طلا آلات و نقره) به صرف
حوادث پادشاهي درآمده هنوز در قلعه آگره حجرها مقفل
(فتاده است) *

(۳)
از کثرت اسباب و عروض کارخانهای او غریب حکایات
مجموع شده - از معتبرے استماع افتاده که هنگامے در شکار
عالمگیری موم مطلوب شد - عمال خالصه و پرگنات نواح (که
فرمایش بنام آنها رفته بود) بعدر موسم برشکال یک قلم ذایاب
بقلم آوردند - خانسامان بعرض رسانید - موم هیچ جا
بهام نمی رسد - مگر در کارخانه امیر الامرا (که در دهلي ست)
ذخیره موم شغیده میشود - حکم شد که بقدر ضرورت
عاریت بگیرند - چون بمتصدی امیر الامرا ابلاغ فرمان شد
استیذان آقا که در بنگاه بود بدیر مي کشید - و ایستادگی
مقدور نبود - ناچار در صد من موم از جانب خود و هزار

(۲) در [اکثر نسخه] بذل نوال او (۳) در [بعضی نسخه] عرض *

(۲)
یا دو هزار اشیای موم (که هر یک دو منی و سه منی بوده)
پیشکش کرد - و اعتذار کرد که غایبانه آقا ست - زیاده برین
جرات نمی تواند شد - و معلوم شد که برای نذیر این موم
چاهها کزده نگاهداشته اند - و در تابستان آب سر می دهند
که بگداز نرود - ازینجا قیاس دیگر اسباب باید کرد - صبیح
شاهنواز خان پسر عبد الرحیم خانخانان بحکم جهانگیری
در عقد ازدواجش بود - اما اولادش از بطن سراری و غیوه
بودند - از پسرانش عقیدت خان است - ابوطالب نام - که
سال دوم عالمگیری چون پدرش بنظم دکن مامور گردید او
بخراست دولت آباد اختصاص گرفت - و زود درگذشت - دیگر
ابوالفتح خان - که در شبخون سیوا بهونسله بکار آمد - و هرکه
نام^(۳) تحصیل نمود درین جراند مرقوم است - از دخترهایش
یکم بازدواج روح الله خان اول درآمده - و دیگرے با ذوالفقار
خان نصرت جنگ عقد بیوگانی داشت *

* شجاعت خان محمد بیگ ترکمان *

در جرگه مناصب داران کومک صوبه گجرات انسلاک داشت
با سلطان مراد بخش در ایامی (که بنظم صوبه مذکور
مامور بود) ساز موافقت کوفته بپایه (وشناسی شاهزاده
افتخار اندوخت - و چون شاهزاده مذکور حسب اشاره برادر

(۲) در [بعضی نسخه] آشیای موم (۳) نسخه [ج] تحصیل نامی نمود *

سلطان محمد اورنگ زیب بهادر از صوبه مذکور نهضت نموده بصوبه مالوه آمده با برادر مذکور ملحق گردید و پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگهه و مصاف اول دارا شکوه به نیرنگسازي چرخ دوار محبوس گشت نامه برده بصوبه تعیناتی خود شتافت - سال دوم جلوس خلد مکان (که دارا شکوه بگجرات رسیده جمعیت فراهم آورد) اورا خطاب قزلباش خان داده همراه گرفت - او پس از فرار گزیدن دارا شکوه بملازمت خلد مکان پیوسته خلعت عنایت و رخصت صوبه احمدآباد بدستور قدیم یافت - و مدتها دران صوبه بسر برد - چون کار طلبی او در خاطر پادشاه جا گرفت رفته رفته بخطاب کار طلب خان و تفویض متصدی گری بندر سورت اعتبار برگرفت - سال بیست و ششم ازانجا معزول شده بفوجداری احمدآباد سرمایه امتیاز اندوخت - پس ازان بصوبه داری احمدآباد و خطاب شجاعت خان نامور گشته سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و چهار سوار درجه اعتلا پیموده سال چهل و پنجم مطابق سنه (۱۱۱۲) هزار و یکصد و دوازده هجری بعالم باقی خرامید - باکثر اخلاق کریمه متصف بود - و طرفه اقبال داشت - از کم پایگی بنهایت مراتب دولت غایبانه عروج نمود - و نقش راستی و درستی و سپاهیگری و عملداری او در خاطر پادشاهی

قسمی درست نشست که هیچ گاه لغزش نیافت - پسرنداشت
 دهقان زاده را بفرزندی برگرفته - بخاطر داشت او بمنصب
 عمده و خطاب نظر عالی خان نامه بر آورد - و پس از
 فوت او با قوم مرهته جنگ بے تدبیرانه کرده منهنم گردیده
 سرمایه در باخت - مبیئه شجاعت خان بدست معصوم بیگ
 پور کاظم بیگ بود - که در ایام صوبه داری حیدر قلی خان
 نیابت احمد آباد و خطاب شجاعت خان یافته - و برادر
 دوم او دستم عالی خان - متصدی بندر سورت شده - و برادر
 سیومین ابراهیم قلی خان خطاب داشت - هر سه در وقت
 فظامت معز الدوله حامد خان بهادر بقتل رسیدند *

* شجاعت خان بهادر *

محمد شاه نام از شیخ زادهای فاروقی سمت - نسبش
 بشیخ فرید الدین شکر گنج منتهی می شود - و طفش جونپور
 صوبه آله آباد - نام جدش غلام محمد خان - که در عهد
 فردوس آشیانی بمنصب و خطاب خانی سرفراز شده بفوجداری
 حاجی پور مضاف بهار می پرداخت - و در جنگ شجاع
 برکاب عالمگیر پادشاه بکار آمد - پدرش شیخ عبدالکریم
 خان منصب یافته ابتدا بفوجداری متھرا و پس ازان بفوجداری
 گوالیار نامور شد - سپس فوجدار کره مانکپور صوبه آله آباد
 گردیده با راجپوتان آن نواح جنگ نموده بقتل رسید - نامبرده

در ایامی (که پادشاه بر کاکامه دکن مقامات داشت) بمنصب چهار صدي و بخشیدگري و داروغگی عدالت بندر سورت به تیرول در آن حدود افتخار اندوخت - و گاهی بفوجداری نیاپور دهاتیا سرکار سورت و لختی بتعلقه داری بیوم گانو و چندی بفوجداری سرکار سورت گجرات مفتخر بوده از اصل و اضافه بمنصب هفتصدی و خطاب شاه علی خان ناموری پذیرفت و در وقت جهاندار شاه بجهت آنکه نزد محمد فرخ سیر شتافته بود از منصب و جاگیر افتاد - سال اول جلوس محمد فرخ سیر بدیالی منصب معزز شده بفوجداری مندرسور مالوه معین گشت - سال دوم محمد شاهي چون نظام الملک آصف جاه از مالوه اراده دکن تصمیم نمود بدلدھی او پرداخته با شیخ نور الله برادر خردش در رفاعت خود برگرفت - او بداروغگی توپ خانه سرکار آن نوئین بلند قدر و برادرش بداروغگی احشام سرمایه اعتبار اندوختند - و در جنگ سید دلاور علی خان و عالم علی خان مصدر تردادان شایان گردید - در مصاف اخیر چون کار بر اینها تنگ شد بوسم بهادران جانفشان پیاده پا گشته دقیقه از زد و خورد مهمل نگذاشتند - شیخ نور الله در آن نبرد مرد آزما بکار آمد و شیخ محمد شاه مجروح گشته از کار باز ماند - پس ازین نامبرده بمنصب سه هزاری دو هزار سوار و عطای علم

و نقاره بلند آوازه گردیده بخطاب شجاعت خان بلند نامی
 اذ و خت - و بتقرر پرگنه پير و برخه ديها ت فتح آباد دهارور
 صوبه خجسته بنديان و حويلی پانهري صوبه برار و سرکار بيجاگده
 کهرکون صوبه خاندیس عز امتياز پذيرفت - و پس ازان (که
 پير و غيره محالات بجاگير (اجه سلطان جي قرار يافت) او
 جاگيردار بالاپور و غيره محالات برار گردید - و رفته رفته بمنصب
 پنج هزاري و خطاب بهادري چهره عزت برافروخت - بعد
 فوت عضد الدوله در سنه (۱۱۴۳) هزار و یکصد و چهل و سه
 هجري به نيابت صوبه داری برار لوی ترقی برافروخت - ضبط
 و ربط عملداری خوب داشت - مکاسداران مرهقه سر حساب بودند
 و چون ديوان خود را قيد نموده بود بتحریک او مقاهير
 به نمازعت برخاستند - رگهوجي بهونسله فوج فراهم آورده بر
 سر ایلچچپور آمد *

گویند خان مذکور ديوان اسان الغيب را همواره روبروی
 خود داشته - و برای امور عظیمه بطريق تفاؤل کتاب مزبور را
 میدید - این مرتبه در جواب فال برآمد *
 * ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد *

قرار داد که خود از شهر بر آمده بر سر مقهوران باید رفت
 تا حاصل مصراع مذکور متوجه او باشد - بچهار کرههی بلده
 (۳)

شناخته بجنگ پیوست - و زد و خورد به میان آمده نامبرده
زخم برداشته دستگیر خصم گردید - و بهمان جراحتها مطابق
سنه (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری بگلشن بقا
خرامید - صرف طعام بسیار داشت - هر روز از خاصه خود
خوانهای مقرری نوبت بذوبت بجماعه داران می فرستاد
سواى آن بدو صد کس از مردم وطن او (که در رفاقت بودند)
خوراک دو هفته بضابطه اهل یورب (که عبارت از دیار شرقی
شاهجهان آباد است) مقرر بود - پسرانش غلام محیی الدین
شجاعت خان - که بسرور جنگ مخاطب است - و اشرف خان
و اعظم خان و معظم خان - جاگیر قلیل از پرگنه بیر محال
ارث یافته بذوکری می پردازند *

* شهداد خان خریشگی *

عبد الرحیم نام - یزنه شمس خان است - که در فوجداری
(۲)
دوآبه تتهه با سکهان (که دران هنگام هرکه از سران و سرداران
دوچار آنها شد دستخوش تاراج و غارت گشت) بکرات
و مرات عرصه نبرد بر آراست - و هر مرتبه فیروز جنگ آمد
و آخر سر در سر آن کرد - مشارایه مرد بے مایه و کم روزگار
بود - نام و نشانی نداشت - در عهد خلد منزل منصب
پانصدی و خطاب شهداد خانی یافته بهمراهی قطب الدین

خان عم شمس خان در فوجداری جمو مصدر کار بود
 چون خان مذکور بدست کردی مقهور کشته شد او تا رسیدن
 حاکم دیگر دست و پای بحرکت آزاده طرف بر بست - و سرمایه
 اندوخت - و دران وقت (که عبد الصمد خان دلیر جنگ
 بصاحب صوبگی لاهور تعیین گردید) بکم جمعیتی از عیسی
 خان منج (که در عرض راه سر خود سری می افراشت)
 توهمی داشت - او خود را از قصبه قصور باشاره ملهم غیبی
 و تیسیر بخت بیدار با جوق نمایان بروقت رسانید - و بموافقت
 و همری لوازم خدمت و یکجتهتی بتقدیم آورد - پس ازان
 بفوجداری لکھی جنگل پدایه شهرت و ناموری برآمد *

و چون دلیر جنگ از جانب عیسی خان منج (که در مابین
 رودبار ستلج و آب پداه بانا و لاغیری می گذرانید - و اطراف
 و جوانب آن را بقهر و جبر فرد گرفته بود) دل پری
 داشت بعد از مهم کردی مخذول او را بفوجداری درآبه
 و مالش آن بیدادگر کسبیل نمود - شهداد خان در فراهم آوردن
 سپاه تیزدستی بکار برده چون سیاهی فالیز بهم آمد از بے زری
 و کم مایگی (که مبادا سنگ تفرقه دران جمعیت افتد)
 گرم و گیرا شتافته متصل تهاره عرصه کارزار برآراست - و چون
 آن بومی بمیدان نبرد درآمد رمی سهام و ضرب مصمام را
 رونق دیگر بخشید - زر بندهای نوگرد آمده شهداد خان

پدای فرار راه هزیمت سرکردند - عیسی خان از شتاب زدگی
 بدجلوی کون - و تیز راند - هر دو سردار بیکدیگر در افتادند
 اگرچه از شمشیر آن بومی (که شهیدان خان بدست گرفت)
 انگشتانش از کار رفت اما بتیر جگر دوز افغانان (که در
 حواصی فیل ردیف خان مذکور بودند) آن نخوت کیش نقد جان
 در باخت - سرش بریدند - و لشکرش را تالان زدند - و چون شهیدان
 خان بسبب جراحت خویش و تیمار زخم رسیدگان تیز پائی
 نذمود پس از هفته برکوت او (که موطن و مسکن این قوم
 بدین نام شهرت دارد) شتافت - درین فرصت غارتگران اطراف
 (که هم ازان طایفه اند) براندرختهای او ریخته نقد را بردند
 جنس بدست مشارالیه افتاد - پاره بلاهور فرستان - و قتمه
 بوطن روانه کرد - دلیر جنگ برآشفته جریده طلبداشت
 و پدرس و جوی اموال مقتول درآورد - او ببهانه تاراج
 از خود پی سپر می کرد - کار بتعین محافظان کشید - او هم
 در مضافات حوعلی دارا شکوه فروکش کرد - از فاقه کشی
 و بے چیزمی بقالان هرکرا دستش رسید بدستبرد بدان میروفت
 هرچند دلیرجنگ گارتازیها نمود و زهرچشم نگارش کرد اصلا
 بازوی همت او بسستی نگرائید - و پای ثباتش از جای
 درنیامد - تا آنکه فوج خود را از تعلقه و جمعه را از وطن

بر خوانده نقاره نواخته راه قصور گرفت - نخست دلیبر جنگ
مالش از بر سگایید - و پستر ببدانجامی آن بی برده خود را
باز داشت - و پیچ و تاب خورده بعرفان بدر بود *
(۲)
اتفاقا میر جمله (که پدای عتاب محمد فرخ سیر پادشاه
در آمده بلاهور اخراج یافته بود) بعد چندی طلب حضور
گشت - چون بز جرأت و جسارت خان مزبور مطلع شده بود
بخواهش نزد خود خوانده بدار الخلفه همراه آردن - و وقت
ملازمت در پیشگاه خلافت زیاده بر آنچه بایست در باره او گفت
اما درین مرتبه صحبتش بهادشاه در نگرفت - اعتبار و اعزاز
قیافت - فتح البابی بخان مذکور هم روی نیاردن - و پس
ازان قطب الملک بنظر توجه تفقد فرمود - و بنوارش منصب
صعبور برنواخته بآوردن خزانه بنگاله تعیین کرد - همان ایام
احمدین خان خویشگی کشته شد - بعد ایصال خزانه پرتو
التفات و رعایت بر حالش نتافت - کارش بفقیر و فاقه کشید
دران وقت هم رفقا را متفرق نکرد - چون امیر الامرا کشته شد
بار دیگر قطب الملک بگرم جوشی و عطای زر نقد مستمال
هاخت - و بعد ازان (که معامله او فزونئی شد) از خاندوران (که
دکن رکن سلطنت گردیده) بنابر قتل عیسی خان منج (که
بتوسل او اشتهاز داشت) خائف بود - از شگرفی تأیید و رسائی

اقبال خاندوران بدستگيري برخاست - و در عهد محمد شاه پادشاه از بارگاه جهانباني باضافه نمايان و فوجداری هانسي حصار (که از قدیم الايام مفسده زار زور طلب است - و بانقلابات سلطنت غير عملي محض شده بود) کامروا گردانيد - خان شهابت نشان در خستن و بستن متمروران و قتل و اسر سرتابان آن ناحیه کمر سعي چست بر بهست - مشهور است که او تمام قصور را در حصار بکشتن داد - بهيارے از خويشان همقوم او در جنگ گدھي و زد و خورد روز و شب بکار آمدند اما قسمه نقش او نشست و رعب او در دلها جا کرد که در سوائف ايام کمتر نشان دهند - و چون از ضبط و ربط آن ولايت و پرداخت بحضور رسیده بيمن اعانت آن نوئين جوانمرد بمذنب شش هزاري و پالکي چهاردار مرتقي والا پایت اعتبار گشت - و در جنگ نادر شاه برفاقت آن نام آرد فاموس پوست مردانه جان بر افشاند - پسرانش بمذنب عمده و جاگيرهای خوب در حالت تحرير کامياب جمعيت اند *

* شجاع الدوله بهادر *

پور ابو المنصور خان - نام اصلي او ميرزا جلال الدين حيدر است - پس از فوت پدر ببحالي نظم صوبه اوده و آله آباد امتياز اندوخته بندوبست آنجا چنانچه بايد نمود - و در سنه (۱۱۷۰) هزار و یکصد و هفتاد هجري عمان الملک

به تفصیل (که در احوالش نگارش یافته) فوج بر سر تعلقه او
 برون - و نامبرده از لکنهؤ برآمده تا میدان ساندی و پالی
 (که سرحد صوبه اودهه است) پیش آمد - و جنگ سهله
 بمیان آمده بواسطت سعدالله خان پسر علی محمد خان
 درهله بر پنج لک روپیه قدری نقد و تدمه بوعده انفصال یافت
 و در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و سه هجری حسب
 استدعای نجیب خان درهله و دیگر افاغنه (که پرگنات صوبه
 دار الخلافه آن طرف گنگا متعلق بآنها بود - و مرهته بنابر
 اشکال عبور گنگا گذر نمی توانست نمود - و در سنه (۱۱۷۱) هزار
 و یکصد و هفتاد و یک هجری دتا سندهیه بندوبست فوای
 دار الخلافه نموده اول از آب جمنا گذشته نجیب خان را
 در سکر تال محصور نمود - و بعد انقضای برسات گویند پندت
 را با بیست هزار سوار از تهاکر دواره که متصل کوه اسم
 از گنگا گذرانیده برای قاتلان تعیین کرد (رفته پندت مزبور
 را شکست فاحش داد سعدالله خان و دوندی خان و
 حافظ رحمت خان) که بظاہر (عب فوج مرهته بکوه کمایون
 پناه برده بودند) آمده ملحق گشتند - و نجیب خان هم از
 صعوبت محاصره نجات اندوخت - از انجا (که جمعیت مرهته
 افزون بود) از مال اندیشی حرف مصالحت بمیان آورد *

درین ضمن (که آمد آمد شاه درانی زبان زد شد - و در
 سندهیه (روبروی او کشته گردید - و شاه درانی در سکنده
 چهارنی کرد) نامبرده باستصواب نجیب خان بعد استحکام
 عهد و پیمان با ده هزار سوار رفته شاه را دید - و در جنگ
 با سدا سیو بهار ترددات شایسته بتقدیم (سافیده مورد تحسین
 گشت - و شاه وقت مراجعت بوطن سلطنت هذروستان
 بنام سلطان عالی گهر) که درین ایام مسند جهانبنانی بوجود
 فائض الجود از رونق دارد - و بخطاب شاه عالم بهادر بالسخه
 که همه مشتهر) و وزارت بشجاع الدوله قرار داد - نامبرده
 بصوبه اوده رسیده عرضه داشت متضمن استدعای معاودت
 به پیشگاه شاه عالم بهادر (که بعد فوت پدر عالی قدر عزیزالدین
 پادشاه عالمگیر ثانی در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد
 و سه هجری مابین صوبه بهار و بنگاله دیهیم خلافت را
 بجلوس خود آراسته بود) ارسال داشت - و خود تا دریای
 کرم ناسا باستقبال شتافته احراز ملازمت نمود - و چون
 موکب خسروانی اواخر سنه (۱۱۷۴) هزار و یکصد و هفتاد
 و چهار هجری در سواد جاجمیو رسیده چهارنی نمود
 محالات انتر بید (که عبارت از اماکن واقعه مابین دریای گنگا
 و جمناست - و از ده سال کم و بیش در تصرف مرهته بود)

عمل نشين پادشاهي گرديد - و سال (۱۱۷۵) هزار و يكصد و هفتاد و پنج هجري الويه ظفر طراز از دريای جمنا گذشته نواح كالپي و قلعه جهانسي از كسان مرهته برآمد - درين سال نامبرده بعنايت خلعت وزارت و مالای مروريد و قلمدان مرصع علم بلند رتبي برافراشت - پستو همراه پادشاه عزيمت صوبه بنگاله نمود - و از فوج اهل فرنگ (كه دران نواح دست تسلط يافته بودند) شكست يافت - و پادشاه با كلاه پوشان ملاقات نمود - و شجاع الدوله بالآباد رفته با اجتماع جمعيت پرداخت - و نوبت درم در نواح بگسر بمقابله اهل فرنگ پرداخت - و اين بار هم شكست فاحش يافته اسباب بغارت داد - ناچار او پناه بحافظ رحمت خان برد او انواع خفت بحالش رسانيد - و نظر بمال باقي مانده داشت - آخر تا دريای گنگ متصل فرخ آباد آمده بار برسر احمد خان بنگش پرداخت - او هم پهلو تهی کرد - نوبت سيوم باتفاق عماد الملك بهادر و ملهار راز هولكر كه مرعزيمت بجهدال آنها چست بست - آنها فوج قليله در برد فرستادند جنگ سهله بميان آمد - هولكر جانب كالپي و عماد الملك در تعلقه جات شتافتند - اهذبا با كلاه پوشان بدر صلح زده بنام وزارت قانع بود - و ساله چند باصدا اهل فرنگ به بذر بست و بجات خود پرداخت - و آنها را در آمدنی

آن صوبه شريك ساخت - سال (۱۱۸۸) يک هزار و يکصد و هشتاد و هشت هجري بمعارضت آنها بوسه حافظ رحمت خان روهله (که از رفقای علي محمد خان روهله بود - و پس از فوت او پاره از محالات متصرفه او در قبضه اقتدار خود داشته سر سرداري مي افراخت) رفته ته تيغ در آردن و همان سال بغاير عروض بيماريهای گوناگون از تماشاگاه هستي ديده در پوشيد - پسر او (که در اوان تحرير بجای او در صوبه اردهه اسم) ميرزا اماني نام دارد - بخطاب آصف الدوله مخاطب - اما اهل فونگ شريك غالب اند *

چون بتقريب شجاع الدوله نام احمد شاه دراني بزبان قلم گذشت تحرير پاره از احوال او ناگزير خامه حقائق نويس گرديد - گویند در اصل از رفقای نادرشاه بود - و در سلک يساوان او منسلک - آخرها منک باشي هم گشته - پس از شفقار شدن نادرشاه در تندهار و کابل علم اقتدار بر افراخت و سکه و خطبه بنام خود نمود - هفت بار بهندوستان آمد - اول

اواخر سنه (۱۱۵۱) هزار و يکصد و پنجاه و يک هجري همراة نادرشاه - دوم سنه (۱۱۶۱) هزار و يکصد و شصت و يک هجري - که احمد شاه پادشاهزاده با امرا بمقابله شتافت و دران فبرد قمر الدين خان بگولۀ اجل نقد هستي در باخت

و شاه دراني راه کابل و قندهار گرفت - سيوم سنه (۱۱۶۲)

هزار و یکصد و شصت و دو هجري - و چهارم سنه (۱۱۶۵)

هزار و یکصد و شصت و پنچ هجري - هر دو بار با معين الملک

جنگ واقع شده - نوبت اخير معين الملک ملاقات کرده به نيابت

شاه در لاهور ماند - پنجم سنه (۱۱۷۰) هزار و یکصد و هفتاد

هجري - بشاه جهان آباد رسیده با عالم گير ثاني ملاقات نمود

و دختر عزالدین برادر عالم گير ثاني بعقد تيمور شاه پسر خود

در آردن - و به تذبیه سورجمل جات همت گماشت - و بحدوث

وبا گام مراجعت برداشت - دران هنگام دختر فردوس آراگاه

را با خود در سلک نکاح کشید - ششم در سنه (۱۱۷۳) هزار

و یکصد و هفتاد و سه هجري - دران نوبت دتاسندهيه را قتل

ساخت - و در سکذره چهاروني کرد - و در سال ديگر سدا سيوراو

عرف بهار را با فوج بسيار ته تبغ آردن - و بقندهار برگشت

هفتم در سنه (۱۱۷۵) هزار و یکصد و هفتاد و پنچ هجري

دران بار قوم سککه را تذبیه بواقعي رسانيد - و نورالدین خان

دراني را (که از بني اعمام اشرف الوزرا شاه ولي خان است)

بر سر سکجیون موبه دار کشمير تعيين کرد *

سکجیون از قوم کتھري باشندد کابل است - در ابتدا

متصدی اشرف الوزرا شاه ولي خان وزير شاه دراني بود

يک مرتبه شاه دراني از را براي وصول زر از کابل نزد معين الملک

فرستاده بود - چون شاه دراني در سنه (۱۱۶۷) هزار و يكصد و شصت و هفت هجري عبد الله خان ايشك آقاسي را از كابل براي تسخير كشمير روانه كرد و او كشمير را از صوبه دار جانب عالمگير ثاني انتزاع نموده عبد الله خان عرف خواجه كپچك^(۲) را با فوج از افغنه نأب گذاشت ديواني را بسكجيون مقرر كرد - و خود برگشت - بعد از چنده سكجيون سردار افغنه را كشت - و خواجه كپچك را اول قيد كرد - سپس از كشمير بر آردن - و از عالمگير ثاني بوساطت عماد الملك وزير قدرے زر فرستاده فرمان صوبه داري بزام خود طلبيد - و خطبه و سكه بنام عالمگير ثاني كرد - و تمام صوبه را چه خالصه و چه جاگيرات منصبداران ضبط نمود مشار اليه خوش روي متصف باوصاف شايسته قريب الاسلام بود جميع مزارات بزرگان و باغات كشمير را ترميم نمود - و هر روز بعد فراغ از ديوان دو صد كس مسلمين را زبردی خون الوان اطعمه مي خوردند - و در هر ماه دوازدهم و يازدهم طعام نياز پخته ب مردم تقسيم مي نمود - و دارد و صادر را چه درویش و چه غير آن درخور حال هر كس مراعاتي مي كرد و در هر هفته يكبار مشاعره مقرر کرده بود - جميع شعراي كشمير حاضر ميشدند - در آخر مجلس شيلانے مي كشيد *

(۲) در [اكثر نسخه] كچك *

پس از رسیدن نورالدین خان دران نواح سکجیون فوجی را فرستاد - که شعاب جبال را مضبوط کرده بمدافعه قیام نمایند درانیاں بعد از حروب و ضرب بسیار غالب آمدند - و کشامره را از شعاب جبال برداشته بسیاری را سر مشق تیغ جلادت ساختند - و در عقب آن بر سر شهر کشمیر شتافتند - سکجیون باجمعی که همراہ بودند صف آرا گردید - و حسب المقدور دست و پای زد - آخر کشامره تاب مقاومت نیارده هزیمت یافتند و سکجیون با اهل و عیال دستگیر گردید - شاه درانی بعد فتح نورالدین خان را به نیابت کشمیر مامور ساخت *

* شجاع الملک امیر الامرا *

پنجمین پسر نظام الملک آصف جاه است - نام اصلی او میر محمد شریف - در حین حیات پدر بخانی و خطاب بسالت جنگ بهادر مباحی گردید - و در عمل صلابت جنگ بصوبه داری بیجاپور نامزد شد - و پس از چند پیش برادر خود صلابت جنگ آمده بانضمام وکالت مطلقه دخیل مهمات خانگی او گشت - و چون سال (۱۱۷۲) هزار و یکصد و هفتاد و دو هجری نظام الدوله آصف جاه بذابر علاقه ولی عهدی (که از سابق بنام او مقرر بود) از برادر اراده ملاقات

(۲) نسخه [ب] شجاع الملک بهادر بسالت جنگ (۳) نسخه [ب ج] اصلی او محمد شیف *

صلاحت جنگ نموده نزدیک رسيد ار بودن خود را پيش
صلاحت جنگ مصلحت ندیده از کارها پهلو تهي کرده کمر
عزيمت بهمت صوبه متعلقه خود بربست - و هنگامه (که
آصف جاه مذکور بملاحظه حرکات غير مربوط صلاحت جنگ
از جدائی گزیده بنابر اخذ پيشکشات جانب راج بندري
مضاف حيدر آباد نهضت نمود) باز خود را نزد صلاحت جنگ
رسانیده بدستور سابق محيط مقدمات گشت - (از انجا که
آمدنی محالات بکمي گرائيد - و طلب سپاه بيش از بيش
افزود) رفقای غرض آلود (که هریک بذفع خود نظر مي دوخت)
بندربست متعذر دانسته کذارة گرفتند - و پس ازان (که صوبه دار می
دکن بآصف جاه مذکور تعلق گرفت) چنده سررشته ظاهر داری
از کف رها کرده اندیشه های چند در چند بخاطر راه دان - چون
کاره پيش نرفت و اکثر محالات صوبه بیجاپور بتصرف
مرهته و حيدر علي خان نامي (که احوالش جداگانه بزبان
قلم گذشته) در آمد در حالت تحریر بر بعضی محالات سرکار
امتیاز گده عرف ادونی و فیروز گده رایچور قناعت دار
دبکج دار و مریزمي گذراند *

* حرف الصاد *

* صادق محمد خان هروي *

یسو محمد باقر هروي سمت - وزیر قرا خان ترکمان حاکم خراسان بود - که با شاه طهماسب بغی و زبیده - در بدایت حال (که وارد هند گشت) نوکر بیرام خان شده خدمت رکابداری یافت - و از رشادت که داشت در مدت که بمنصب پادشاهی افتخار اندوخت - پس از فوت بیرام خان ترقی کرده بپایهٔ امارت بر آمد - هنگامی (که بعد فتح پکنه عرش آشیانی کشتی سواره علم معارفت بچونپور افراخت) صادق خان مامور شد که اردو را از راه خشکی بگذرهای مناسب عبور داده بآهستگی بیارد - اتفاقاً لال خان نام فیل خاصه در گذر چوسا فرو رفت - و ظاهر شد که صادق خان احتیاطی در گذراندن بجای نیاردن - جاگیرش ضبط و از مجرا ممنوع بولایت ^(۲) تتهه بر آردند - تا گزین فیل (که بدل آن فیل تواند شد) نیاره بکورش سرافراز نگردد - فی الحقیقت تعلیم خدمت شناسی بود - که در کار پادشاهان خرد را از بزرگ

جدداً نساخته بهمگي همت فرمان پذير گردن - از چندان نشيب و فراز روزگار پيموده سال بيستم بدرگاه پادشاهي (و آوردن - و صد فيل برس جرمانه گذرانیده مورد عنایت شد - و بحراست ولایت گده از تغير رای سرجن اختصاص گرفت *

در سال بيستم و دوم صادق محمد خان با امرای ديگر به تذبیه راجه مدهکر (که ثروت صوري و مکنت ظاهري و مستحکمی جا و افزونی گروه تهور گزين را سرمایه نخوت ساخته از شاهراه اطاعت قدم بيرون می گذاشت) تعین شد چون از حدود نرور گذشتن داستان اندرز درمیان نهان آن شوریده سر بسر انجام جنگل بري پرداخته متصل اوندچه با فوج گران بکارزار پیوست - جنگی عظیم بمیان آمد - هوزل راد پسرش بعدم شتافته خود زخمی بدرزد - صادق محمد خان از وفور کردانی رخت اقامت دران حدود انداخت - ناگزير بعجز گرانیده سال بيستم و سیوم باتفاق خان مذکور بملازمت عرش آشياني رسيد - پس ازان اقطاع صادق محمد خان بولایت شرقي قرار گرفت *

چون مظفر خان را روزگار بدست اهل خلاف سپري گشت و بيشتري بنگاله و بهار را شورش پزوهان بر گرفتند صادق محمد خان بافرونی اخلاص و نیروی همت درست آريزشها نموده

برخی امکاناً عمده را از دستبرد آنها محفوظ نگاهداشت
و در سال بیست و هفتم با خبیطه (که از گم نامان الوس
مغول در سپاه بدخشیان بسرمی بود - و بهمراهی معصوم خان
کابل‌ی در شورش و فتنه افزائی کارهای نمایان کرده نامی بمورد انگیز
بر آوردن - و از بنگاله ببهار آمده برعیت آزاری دست بر کشان)
صادق محمد خان در پتینه جنگ کرده غالب آمد - و سرش
بریده بحضور فرستاد - و چون وزیر خان در مقابل قتلوی کورانی
(که بر اودایسه چیرگی یافته) در حدود بردوان برنشست
و بدستان سرائی او کار پیش نمیرفت در سال بیست و نهم
صادق محمد خان بدر پیوسته کاربند معامله دانی گردید^(۲)
قتلو را پای شکیب از جا شده باودایسه گام برگرفت - و امرا
نکامشی نمودند - و او با سیمه سری در آمده پیغام مصالحه
نمود - و برادر زان خود را با فیلان گزیده روانه حضور ساخت
امرا اودایسه بار باز گذاشتند - صادق محمد خان باقطاع
خود پتینه باز گردید - و چون شهباز خان بناکامی از ملک
بهاٹی برگشت - و تیواداران بهار بکومک تعیین بنگاله شدند
میان او و شهباز خان صحبت در نگرفت - از انجا (که یک کار
بدر سردار مخالف منتج برهمی ست) خواجه سلیمان
نامی از حضور نامزد شد - که هر که ازین دو سردار کار آن ولایت

(۲) یا معامله رانی باشد *

بعهد خون گیرد دیگرے بہار برگردن - در سال سیم
صادق محمد خان بر ذمہ خود گرفت - و در ہمین سال بے طلب
برسم ایغار بحضور رسید - و بار نیافت - و چون شہباز خان بحکم
والا از بہار بہ بنگالہ برگردید صادق محمد خان بحضور رسیدہ
حکومت ملتان یافت - چون روشانیان تیراہ را (کہ کوهستانے ست
غربی پشاور سی و دو کورہ طول و درازدہ عرض بنگالہ افریدی
و اورک زئی) پناہ گاہ خود ساختہ شورش افزودند صادق محمد
خان در سال سی و سیوم بمالش آنها تعین گشت - و بہ نیروی
شجاعت و حسن تدبیر آن قوم مرز نشین را نوعی ایل ساخت
کہ متعهد (وائعی راہ خیبر شدہ ملا ابراہیم را) کہ جلالہ او را
بجای پدر ہی شمرد) بدست آوردند - جلالہ را اعتماد بر آنها
نماندہ آوازہ توران دیار گردید - چون زین خان کوکہ (کہ سواد
و بجزو را تختی انتظام دادہ) بحضور شتافت صادق
محمد خان در ہمین سال از تیراہ بفرمان پذیر ساختن باقی
سرکشان آن نواحی مامور گردید - و در سال سی و ہشتم (کہ
شاهزادہ سلطان مراد از مالوہ بایالت گجرات نامزد گشت)
چون از اسمعیل قلی خان امر وکالت شاهزادہ بشایستگی
سرانجام نمی گرفت صادق محمد خان باتالیقی رخصت
یافت - و در سال چہلم (کہ شاهزادہ بتسخیر دکن مامور
شد - و شاہرخ میوزا با شہباز خان و خانخانان کومکی گشت)

میان صادق محمد خان و شهباز خان همان صحبتها روداد
 و از دیرین کینه بنکوهش یکدیگر کشید - اگرچه در سنه
 (۱۰۰۴) هزار و چهارم احمد نگر را گرد گرفتند و قلعه نشینان
 از کم آذوقی و بے اتفاقی نیروی تحصن نداشتند اما از درئی
 و بے پروائی امرا چاند بی بی باستحکام کوشید - و آخر کار
 بسست پیمانها آشتی نموده برخاستند - شاهزاده با امرا
 راه سپر برار گشت - و صادق محمد خان پاسبانی سرحد بر خود
 گرفته در مہر بنگاه ساخت *

در سر آغاز سال چهل و یکم بمقصد پنجاهزاری سر برافراخت
 و در همین سال بر سر اوز خان (که شورش افزائی داشت)
 فوج فرستاده بر شکست - و غنیمت فراوان اندوخت - چون
 خداوند خان دکنی جمعی از امرای دکن با خود متفق ساخته
 نخوت می فروخت صادق محمد خان بآهنگ پیکار برآمده
 چپقلشهای مردانه نمود - و او قاب نیارده بسیاری را بکشتن
 داده هزیمت ورزید - و چون شاهزاده از یتاق داری برار
 لختی را پرداخته شش گروهی بالاپور سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار
 هجری سال چهل و یکم طرح معموره انداخته بشاهپور
 موسوم گردانید و خانخانان و میرزا شاهرخ طلب حضور شدند
 سپاه آرائی و ملک آبادی بے شرکت غیرے بصادق
 محمد خان تعلق گرفت - در آغاز سال چهل و دوم سنه

(۱۰۰۵) هزار و پنچ هجری در شاهپور باسهال مسافر ملک بقا گشت - دهولپور بیست گروهی آگره وطن گرفته سرا و عمارت و مقبره عالی بنا نهاده دیهات گرد و نواحی آن آباد ساخت پسر کلانش زاهد خان - که ذکر او جدا تحریر یافته - و دیگر پسرانش دوست محمد و یار محمد - که در عهد اکبری بمناسب مناسبت امتیاز داشتند - تا عهد شاهجهان که از اینها نماند - لیکن صادق محمد خان بانیچی مدتها در دهولپور میبود - در گذشت *

* صادق خان میربخشی *

پسر آقا طاهر وصلی تخلص بن محمد شریف هروی و برادر زاده و خویش اعتماد الدوله طهرانی سم - چنده همراه پدر بفوجداری نواح پنجاب گذرانیده در عهد جهانگیری بمنصب درخور سر بلندی یافت - سال هشتم جلوس بخطاب خانگی مورد نوازش شد - و سال نهم بتعلقه بخشگیری و از اصل و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار لوای ناموری افراشت و سال دهم باضافه درصد سوار امتیاز اندوخت - و باضافهای متواتره بمنصب عمده مرتقی گشت - سال هیزدهم حکومت صوبه پنجاب نیز بنام او قرار گرفته بضبط کوهستان شمالی دستوری پذیرفت - و پس از انتظام یافتن کارهای آن نواح با کومکیان خود بملازمت پادشاهی پیوست - و جگت سنگه را

(که چندے غبار فتنه دران حدود بلند کرده بود) بعواطف
سلطانی امیدوار ساخته بحضور آردن - و باستشفاع نور جهان
بیگم مفع جرائم آر صورت بست - و چون در اوان مراجعت
از کشمیر واقعه ناگزیر جنت مکانی رد داد و یمین الدوله
بمقتضای وقت دادر بخش پسر خسرو را بسلطنت برداشت
صادق خان (که نسبت بشاهجهان نفاق می ورزید) از مال کار
خود خائف شده التماس یمین الدوله آردن - او هر سه شاهزاده را
از نور جهان بیگم برگرفته سپرد صادق خان نمود - که خدمت
اینها وسیله دستگیری خود اندیشد - و سال اول جلوس
فردوس آشیانی همراه شاهزاده آمده دولت بار یافت - و ببحالی
منصب سابق (که چهار هزار چهار هزار سوار و علم و نقاره
بود) مشمول مرحمت شد - و چون پیشتر بخشگیری ادرات خان
مقرر شده بود و باز حسب التماس یمین الدوله ادرات خان
بتعلقه وزارت سر بلند شد صادق خان ببحالی تعلقه بخشگیری
و عطای قلمدان مرصع آب رفته بجو آردن - و سال ششم نهم
ربیع الاول سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه هجری برحمت
ایزدی پیوست - پادشاه از راه قدر شناسی شاهزاده محمد
اورنگ زیب را برای تسلی پسرانش فرستاد - چهار پهر داشت
ارشد آنها جعفر خان است - در یمین روشن ضمیر صلابت خان
(که احوال هر دو علیحدده ترقیم پذیرفته - سیومین عبد الرحمن

که بعد وفات پدر باضافهٔ منصب کام دل اندوخت - و پس
ازان ببخشیکری احدیان مباحی شد - سال هشتم ازان معزول
گردید - سال دوازدهم بمنصب هزاری ذات چهار صد سوار
رایت اعتبار افراخت - و پستتر بخطاب مرحمت خان چهره
افتخار افروخت - سال نوزدهم برای مهماندارای خسرو پور
نذر محمد خان والی بلخ [که عزیمت آمدن حضور در ادانے (که
کابل معسکر فیروززی بود) داشت] تعیین یافت - سال بیستم
باضافهٔ پانصدی چهار صد سوار درجهٔ اعلا پیمود - چهارمین
بهرام - که احوالش در ترجمهٔ بهرهٔ منذ خان میربخشی پسرش
مرقوم گشته - گویند صادق خان خلیق و متواضع بود - و با
همه کس آئین صالح می سپرد - حتا مهابت خان (که دشمن
این سلسله بود) از مدارا شعاری او را از خود میدانست
باسپ خوب خیلے شوق داشت - و از جنس عراقی بسیار
فراهم آورده بود - اما غیر حاضر می سپاه بهر بهانه وضع می کرد
ازین جهت پیش آن مردم مطعون بود *

(۲)

* صلابت خان روشن ضمیر *

پسر دوم صادق خان میربخشی سم - سال پنجم جلوس (۲)

فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزاری در بیست سوار

(۲) نسخه [ب] صلابت خان پسر دوم (۳) نسخه [ب ج] پنجم

فردوس آشیانی *

و خدمت قوریگی از تغیر سردار خان سر بلند گردید - و چون
 سال ششم پدرش بعالم بقا خرامید شاهزاده محمد ارنک زیب
 بر طبق حکم پدر رفته جعفر خان پسر کلان خان متوفی را
 با برادرانش برداشته به پیشگاه سلطانی آورد - او بعد از
 خلعت و اضافه منصب نوازش یافت - سال هشتم با اضافه
 پانصدی صد سوار بمنصب دو هزاری هشتصد سوار افتخار
 اندوخت - و پستر بخطاب صلابت خان بلند آوازه گردید
 سال یازدهم پانصدی در صد سوار بر پایه او افزوده دو هزار
 و پانصدی هزار سوار منصب او قرار گرفت - و سال دوازدهم
 از خدمت قوریگی معزول گردیده بتعلقه بخشگیری دوم
 از تغیر تربیت خان و از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
 هزار سوار درجه اعتلا پیمود - و سال هفدهم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار و دو هزار سوار و عام و نقاره سرفرازی
 یافته رایک بلند رتبی برافراخت *

و در همین سال سلخ جمادی الاول مطابق سنه (۱۰۵۴)

هزار و پنجاه و چهار هجری بزخم جمدهر راد امر سنگه پسر
 راجه گجسنگه جهان فانی را پدرود نمود - مچملا حقیقتش
 اینکه راد مزبور چندس بنابر بیماری از باریابی اعلی حضرت
 معروم بود - پس از افاه چون بدربار آمد صلابت خان در خلوتخانه
 منزل سلطان داراشکوه (که پادشاه درانجا تشریف داشت)

بشرف آستان بوس رسانید - او در صف دست چپ بجای خود
 رفته ایستاد - و صلابت خان جانب دست راست - چون پس
 از نماز شام پادشاه فرمان بغام یکی از نوئینان بدست خود
 می نوشت صلابت خان برای کارے از ایوان فرود آمده
 با کسے گرم سخن بود - او چمدهر کشیده دویده در حالت
 غفلت تحت سینة او فرود برد - از آنجا که جانب دل بود
 بمجرن آن کارش با تمام گرائید - چون شایسته برنائه بود
 و بیمن تربیت خاقان بنده پور مستعد خدمات بزرگ
 پادشاه برحسب خدمت و صدق ارادت و حدائق سن او تاسف
 بسیار فرمود - و محمد مراد پسرش که چهار ساله بود بمنصب
 پانصدی صد سوار سر بلندی یافت - و تا سال سیوم پدایة هزاری
 صد سوار رسیده سال درم عالمگیری بخطاب التفات خان سرفراز
 گشته سال ششم بمنصب هزار و پانصدی صد و پنجاه سوار
 و سال نهم باضافه یکصد سوار لوای ترقی برافراخت *

(۲)

* صفدر خان خواجه قاسم *

سید اثنائی ست - گویند ابتدا از ملازمان دنکل نشین
 عبد الله خان بهادر فیروز جنگ بوده - پس ازان در ایام
 شاهزادگی برکاب شاهجهانی پیوسته در مدت فترات بدوام
 خدمت جا در دل شاهزاده بهم رسانید - پس از اورنگ نشینی

سال اول بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و دو یست سوار
و عطای خلعت و خنجر مرصع و اسپ با زین نقره و فیل
و انعام سی هزار زویده چهره امتیاز بر آراست - پستتر بخطاب
صفدر خان (که در زمان جنت مکانی میوزا لشکری پسر سید
یوسف خان رضوی داشت - و در ایولا بصف شکن خان مخاطب
گردید) ناموری اندوخت - و بفرج داری و فیول داری سرونیج
اختصاص پذیرفت - و در هنگام طغیان نوبت اول ججهار
سنگه بهمراهی خانجهان لودی بهمم مزبور تعیین شد - و پس
از آن بعدایت علم رایست مباحث بر افراشت - و سال دوم همراه
خواجه ابوالحسن تربتی بتعاقب خانجهان لودی نامزد گشت
و سال سیوم باضافه پانصد سوار و مرحمت نقره بلند آدازه
گردیده باتفاق او رتن هادا (که با چند منصبداران دیگر
جهت انسداد راه مفسدان بتوقف در باسم مضاف بالاگهات
صوبه برار ملک تلنگانه مامور بود) کمر هممت بست - و پستتر
از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار سوار لوی
کامرانی عام ساخت - سال چهارم بصوبه داری مستقر الخلافه
و میانیت قاعه آن دامن سوخ بر کمر عقیدت زد - سال
پنجم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار و پانصد

(۲) نسخه [ب] بهرونیج (۳) نسخه [ب ج] بتوقف پرگنده باسم (۴)

نسخه [۱] مضاف صوبه برار *

سوار سربلند گشته پس از معاودت پادشاه از دکن دولت بار
اندوخته بمسافرت ایران دیار قامت امتیاز پیراست . و وقت
رخصت بعطای یک لک و پنجاه هزار روپیه بطریق مدد خرج
و خلعت و جیغه و خنجر مرصع و اسپ با زین طلا و فیل
تفوق جسته با ارمغان بقیمت چهار لک روپیه (که از انجمله
یک لک روپیه مرصع آلات و سه لک روپیه اقمشه نفیسه
هندوستان بود) گام همت بجانب مقصود برداشت . و پس از
وصول بدان نواحی چون والی ایران شاه صفی بمهمات ایران
سرحد ملک رزم اشتغال داشت برای ملاقات انتظار بسیار کشید
و بعد ملاقات شاه صفی از آداب دانسی او خیل محظوظ
شده بخانه او آمد . و تا رخصت رعایت موفور نمود . و او
پیشکش نمایان بشاه و سوغات باعیان آنجا گذرانید . سال یازدهم
معاودت نمود . سال دوازدهم بعد حصول ملازمت پانصد
اسپ عراقی و اصناف اقمشه ایران بنظر پادشاه در آردن
چون رسم سفارت بآئین شایسته بتقدیم رسانیده بود مورد
عزایت شده از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاری سه هزار
سوار عرصه بلند رنگی پیمود . در همین سال (که پادشاه
از اکبرآباد متوجه لاہور شد) از اثنای راه او بتفویض صوبه داری
مستقر الخلافه و عطای خلعت خاصه و جمدهر مرصع با پهل کتاره
و فیل رخصت انصراف یافت . و سال چهاردهم از آنجا معزول

شده بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب پنج هزار
 پنج هزار سوار و مرحمت خلعت و اسپ با زین مطلا و فیل
 و تقرر صوبه داری قندهار از تغیر قلیچ خان لوای عزت
 برافراشت . و سال هفدهم از انجا عزل پذیرفته بحضور آمد
 چون در قندهار بیماری بمزاج او عارض گردیده بود بملازمت
 نتوانست کامیاب گردید . سال هیزدهم مطابق سنه (۱۰۵۴)
 هزار و پنجاه و چهار هجری رخت سفر از دار فانی بربست
 پسرانش بمنصب در خون مشمول عنایت شدند . ارشد
 آنها خواجه عبد الهادی ست . که احوالش جداگانه زینت
 تسطیر پذیرفته . پسر دومش خواجه عبد العزیز تا سال سیوم
 بمنصب هشتصدی شش صد سوار کام دل می اندوخت *

* صف شکن خان میوزا لشکری *

پسر سید یوسف خان رضوی ست . که احوالش درین نامه
 علیحده ثبت شده . پس از فوت پدر در عهد عرش آشیانی
 به تهمانه داری بیر مضاف دکن می پرداخت . و ادائل عصر
 جنت مکانی مخاطب بصفدر خان گشته از جاگیر داران صوبه
 بهار گردید . سال پنجم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
 هفتصد سوار افتخار اندوخت . سال ششم از تغیر هاشم خان پور
 قاسم خان میرو بحر بصوبه داری کشمیر امتیاز پذیرفت . سال
 هشتم از انجا معزول گردیده سال بیست و یکم چون مهابت خان

مصدر گستاخی شده از حضور فرار نمود و مسموع شد خزانه او
 (که از بنگاله می آوردند) بنواحی دهلی رسیده بنابراین
 او با جمعی جهت بدست آوردن آن تعیین یافت - و پس
 از رسیدن بر سر آن چون مردم او بسزائی متحصن شده
 بزد و خورد پرداختند و بعد آتش دادن بدروازه سرا بدر رفتند
 زرها بدست آمد - پس ازان (که تخت سلطنت بجلوس
 فردوس آشیانی رونق گرفت) ببحالی منصب دو هزار و پانصدی
 دو هزار سوار (که تا آخر عهد جنیت مکانی داشت)
 کام دل یافت - چون خطاب مغدر خان بخواجه قاسم سید
 اثنائی مرحمت شد او بخطاب صف شکن خان چهره عزت
 برافروخت - و در آن زمان (که بیز از دست کسان نظام الملک
 دکنی برآمد) بدستور قدیم تهانه داری آنجا بدر تفویض
 پذیرفت - مدتها در آنجا بسر برد - بتقریبه پدایه عتاب^(۲)
 آمده از جاگیر و منصب افتاد - و دوازده هزار روپیه سالیانه
 مقرر شده در لاهور می بود - سال نوزدهم مطابق سنه (۱۰۵۵)

هزار و پنجاه و پنج هجری بساط زندگی در نوردید *

(۳)

گویند مرد منقلب الحال بپروا مزاج دهن دریده بود
 هرچه بخاطرش می آمد میگفت - چون معمر و از قدیمان
 این دولت بود صوبه داران دکن مراعات او می کردند - در ایام

(۲) نسخه [ج] یافت (۳) نسخه [ب] لفظ (گویند) نیست *

حکومت کشمیر خود تنها با یک جاویدار ایالچی شده نزد
 راجه کشتوار رفت^(۲) - مردم آنجا او را شناخته مقید ساختند
 بسفارش مادر راجه رهائی یافت - و چندی تعینات کابل بود
 منسبداران آنجا را بضيافت طلبیده کباب گوشت خوک بخورد
 همه کس داد - چون این معنی بعرض جنک مکانی رسید
 طلب حضور نموده از استفسار این امر فرمودند - گفت
 شراب و گوشت خوک یک حکم دارن - مگر اینکه گوشت خوک
 مکروه طبعی ست - لهذا چندی از نظر افکنده معاتب ساختند
 خانجهان باعانت مبلغی و سپردن تهانه داری بیرون دران وقت
 سایه ترحم گمترن - اما شیوه قبیله پروری داشت *

(۳)
 * صف شکن خان محمد طاهر *

در اواخر عهد فردوس آشیانی بداروغگی توپخانه دکن
 کامیاب گردید - پس ازان (که خلد مکان عیادت پدر والا قدر را
 وجهه همک ساخته از دکن روانه هندوستان شد) بعد وصول
 بنزیده او بخطاب صف شکن خان سرمایه ناموری اندرخت
 و در جنگ مهاراجه جسونت سنگه مصدر ترددات گشت - و سال
 اول ابتدا با اتفاق شیخ میر خوانی برای سد راه سلیمان شکوه
 بکنار دریای جون و ثانیاً بمالحق گردیدن با خلیل الله خان
 (که بتعاقب دارا شکوه بسمت پنجاب می شتافت) با اتفاق

(۲) نسخه [ب] کشتوار (۳) نسخه [ج] محمد طاهر نام داشت •

میرزا راجه جیسنگه و بعد استماع فرار دارا شکوه از ملتان خود نامبرده با فوجی بتکامشی او تعین یافته . و تا گتته از قطره و پویه نیاسوده - پس ازان (که دارا شکوه داخل سرحد گجرات گشت - و درین ضمن حکم پادشاهی در باب برگشتن بار رسید) معاودت نموده در ایامی (که خلد مکان باران جنگ ثانی^(۲) دارا شکوه عزیمت جانب اجمیر داشت) آمده دولت بار یافت سال چهارم بتقصیرے از منصب معزول گردیده بعد چندے قرین بخشایش و ببحالی منصب دو هزار یکهزار سوار گشت سال پنجم باضافه دو صد سوار سر برافراخته سال ششم (که پادشاه متوجه سیر گلگشت کشمیر گردیده) او مامور گشت که در پای کتل بهنبر متوقف شده بحفاظت دهند آن کوهستان پردازد - آخر همین سال از اصل و اضافه بمنصب سه هزار یکهزار و پانصد سوار تصاعد نموده با فوجی بدکن نزد سلطان معظم دستوری پذیرفت - و سال نهم بحضور رسید - و سال دهم باز همراه شاهزادے مذکور (که بنابر بندر بست دکن مرخص گردیده) معین شد - سال یازدهم بحضور آمده احرار سعادت ملازمت نموده سال دوازدهم بفوجداری متھرا لوای رشادت بر افراشت - سال هفدهم بانتقال شجاعت خان بعد انداز خان بداروگی توپخانه بر فراز اعتبار بر آمد - سال هیزدهم

مطابق سنه (۱۰۸۵) هزار و هشتاد و پنج هجری پیمانۀ
مماات در کشید *

* صفی خان *

پسر دوم اسلام خان شهیدی سمت - سال نوزدهم جلوس
فردوس آشیانی (که پدرش بنظم صوبجات دکن مامور گردید)
او باضافۀ درخور مباحی گشته همراه پدر مرخص شد - سال
بیستم با پیشکش پدر بحضور رسیده دولت بار اندوخت
سال بیست و یکم چون پدرش فوت نمود او از اصل و اضافه
بمنصب هزار و پانصدی چهار صد سوار ترقی پذیرفت - سال
بیست و دوم همراه سلطان اورنگ زیب بمهم قندهار دامن همت
برگمرزد - و سال بیست و سیوم بحجابت بیجاپور نزد عادل
خان دستوری یافت - سال بیست و پنجم با پیشکش خان مذکور
(که جمله از نقد و جنس چهل لک (وپیه قیمت داشت)
آمده فیض اندوز آستان بوس گردید - پس ازان در رکاب سلطان
اورنگ زیب بیساق قندهار شتافت - سال بیست و ششم بعد
معاودت ازانجا بتقرر خدمت بخشیدگری و واقعه نویسی هر چهار
صوبۀ دکن کام دل برگرفت - سال بیست و هفتم بخطاب
خانی سرمایۀ ناموری اندوخت - سال سیم بغابر تقصیر
بپای عتاب در آمده بکمی منصب پانصدی صد سوار ازان
خدمت معزول و طلب حضور گردید - سال سی و یکم باضافۀ

دو صد سوار و تقرر قلعه داری کانگره مشمول عاطفت گشت
پس ازان (که تخت سلطنت بجلوس عالمگیری رونق تازه
یافت) سال اول جلوس در ایامی (که پادشاه باران جنگ
دارا شکوه عزیمت اجمیر داشت) نامبرده بحضور رسیده
بتفویض قلعه داری دارالخلافه (ایست خوشدلی افراسخت - سال دوم
بتعلقه بخشگیری والا شاهیدان ممتاز شد - سال پنجم از اصل
و اضافه بمنصب سه هزار و دو صد سوار تصاعد نمود - سال
ششم بقلعه داری و نظم مهمات دارالخلافه از تغیر هوشدار خان
به بلند رتبه گرائید - و سال دهم همراه سلطان محمد معظم
بجانب دکن تعین گردید - و سال دوازدهم از تغیر تربیت خان
بصوبه داری اودیسسه نامور شد - و پستور بنظم اکبر آباد مقرر
گشته سال هفدهم بنظم شاه جهان آباد تعین یافت - سال
بیست و یکم همراه سلطان محمد اکبر (که بنظامت ملتان
دستوری پذیرفت) تعینات گشت - و سال بیست و دوم ازان جا
برگردیده بتفویض صوبه داری اکبر آباد چهره عزت بر افروخت
سال بیست و هفتم بحر است ارننگ آباد مانده سال بیست
و هشتم باز بنظم صوبه اکبر آباد لوای عزیمت افراسخت - پسرش
میر عبدالسلام است - که در عهد عالمگیری بمنصب هزار و پانصد
سوار و خطاب بر خوردار خان و داروغگی توپخانه سلطان معظم
سرفرازی داشت - چون شاهزاده مذکور بر تخت سلطنت

نشست بخطاب جدش اسلام خان مخاطب گشته بمنصب
پنجهازاري و انضمام داروغگی دیوان خاص و میرتوزگی اول
فایز شد - و در سلطنت محمد فرخ سیر چندے میرتوزک
و چندے بخشعی درم بود - و در عهد فردوس آرامگاه بمنصب
هفت هزاري درجہ اعلا پیمود - گویند متین و موثر بود
و بخوشخوري مشهور - قبولی اسلام خاني (که وضع کرده خون
او سم) در سرکار او خوب تیار میشد *

(۲)

* صلابت خان *

خواجه میر خوافي - خودش هندوستان زاسمت - آباي او
ازان مکان فراست بنیان بدین دیار رسیده - چون اکثر امزجہ
اهل خواف به نیکوئی و یکرئی مفظور و مجبول است خان
مشارالیه نیز در معاملات راست و درست و در رضا جوئی
خداوند چابک و چست بود - از یارریهای نیک اختري منظور
نظر تربیت عالمگیری شده بقرب و اعتبار خسرواني درجہ
اعزاز پیمود - و برشادت و کاردانی در سال بیست و دوم از
تغیر بهره مند خان بداروغگی فیلخانه سرفرازي یافته باعتبار
سہابت و صلابت ظاهري (که مرد قوي هیکل بلند بالا بود)
بخطاب صلابت خان ناموزي یافت - و در سال بیست و سیوم
از تغیر روح الله خان بداروغگی توپخانه جبہہ روزگار افروخت

و پس ازان بغابر مدور زلته از نوکری بر طرف شده در سال بیست و پنجم باز ببحالی منصب و خدمت میرآتشی عز امتیاز یافت - پس ازان بالکة اودهه تعیین شد - چون از انجا آمده باستان بوس خلافت مستعد گردید بداروغگی بندهای جلو اختصاص گرفت - و در سال بیست و هشتم از تغیر کار طلب خان محمد بیگ بمتصدیگری بندر سورت شتافته در سال سی و سیوم محاسب التماس خودش طلب حضور گشته بمیر توزکی اول کامیابی اندوخت - پس ازان بداروغگی چوکی خاص مطرح نوازش شده از اصل و اضافه بمنصب در هزار و پانصدی هزار و در صد هزار رتبه برتری بدست آورد *

گوبند روزه در مقامات گوریگانون سردیوان بر سر اهتمام چوب سدهستی سهراب خان میر توزک دوم بر سر یک از سران عملة توپخانه رسید - چنده از معتبران آن جماعه که حاضر بودند بحمایمت او بسهراب خان در افتادند - صلاحیت خان باعتبار میر توزکی اول خواست که بچشم نمائی آنها پردازن قضیه منعکس گردید - و بخفت میر اهتمامان انجا آمد - و دفعه غلوی عملة آن کارخانه بجائے کشید که پادشاه از دیوان برخاست - و امرای ذی شان بفرودنشاندن آن شورش تعیین شدند - و صلاحیت خان را سینه سپر ساخته بخانه رسانیدند تا رز دیگر آشوب برپا بود - روح الهی خان اول خود هوار شده

بتهدید و ترهیب آن فتنه جویان پرداخت - و صلابت خان را از خانه بدر بار آورد - و چندی از منک باشیان و یوز باشیان روشناس معاتب و مغضوب شدند *

خان مذکور در سال سی و ششم آخر سنه (۱۱۰۳) هزار و یکصد و سه از مقامات کلکاه بسبب اشتداد بیماری و ازمان آن برخصمت دار الخلافه بموجب درخواست خودش مجاز گردید مرحله چند قطع کرده بود که اجل موعود قطره زنان در رسید درین مدت اکثر می خواند *

* خود زفته ایم و کنج مزارے گرفته ایم *

* تا بار دوش کس نشود استخوان ما *

مطاری اخبار پرتو وضوح داد - که خان مذکور در مرتبه میرآتشی یافته - و در سال بیست و هشتم متصدی بذور سورت گردیده در سال سی و سیوم با استدعای خودش در حضور رسید - حالانکه تذاقض دارد با آنکه در ایام محاصره قلعه گواکنده سال بیست و نهم جلوس چون صف شکن خان میرآتش از نفاق ورزی و کینه توزی با فیروز جنگ دست از کار کشیده استعفا نمود صلابت خان بجای او خلعت میرآتشی یافت - پس ازان (که او هم - فتوانست کماحقه بتقدیم خدمت پرداخت) مستعفی شد - و سید عزت خان بجای او کمر همت بر بست تا آنکه نیم شب از غفلت و خود داری سرداران کارکن غنیم

بر دنده ریخت . و عزت خان و سربراه خان جلال چیله و جماعه را که بدست افتادند بسته بقلعه برد - بار دیگر صلابت خان بخدمت میرآنشی منصوب شد - چنانچه نعمت خان حاجی (که در طور خود یکتاست) در وقائع حیدرآباد (که هزل آمیز نوشته و دان استادی داده) بر تفویض میرآنشی مرتبه ثانی بخان مذکور و سر باززدن او ازان مضمونها تراشیده - و بساط ظرافت طرازی پهن تر ساخته - درین صورت ظاهر میشود که خان مشارالیه در مرتبه بمتصدیگری بندر سورت رفته باشد - اما در مآثر عالمگیری نیارده *

بالجمله صلابت خان مرحوم پسر رشید داشت - کار طلب سپاهی نقش - در حیات پدر مکرر مصدر ترددات شده بخطاب تهور خان علم شهرت افراشت - و نقش جدکاری و پردلی او و جان نثار خان خواجه ابوالمکارم نومی در پیشگاه خلافت نشسته بود که در جنب کار سرکردگی خانجهان بهادر نام آنها بر زبان پادشاهی می گذشت - و بتحسین بهادری و جانفشانی آنها بر واسوختگی خانجهان بهادر می افزودند - چون هر دو به تذبیه اشقیبا مامور میشدند در سال سی و هفتم در نزدیکی سرحد کرناتک با سنتای مشهور سوکار مقابله افتاد - بعد زن و خوردن شایان بنگاه و توپخانه بغارت داده زخمی بتکتک پا جان بدر بردند - در سال چهارم

بفوجداری سہارنپور تعیین گشتہ از انجا چون تغیر شدہ بحضور آمد داروغگی قور خانہ یافت - و در سال چہل و نہم بخطاب فدائی خان امتیاز حاصل کرد *

* صف شکن خان میر صدر الدین *

پسر قوام الدین خان برادر خلیفہ سلطان وزیر ایران است سال ہفدہم جلوس عالمگیری ہمراہ پدر وارد ہندوستان گشتہ ملازمت پادشاہی در یافت - و بعنایت خلعت و شمشیر با ساز طلا و منصب ہفتصدی یکصد سوار چہرہ عزت برافروخت چون پدرش سال بیست و سیوم فوت نمود بخلعت ماتمی معزز شدہ بعد چاندے بخطاب شجاعت خان و پستار بتفویض خدمت میر آتشی بر فراز تقرب برآمد - سال بیست و پنجم بخطاب صف شکن خان و عنایت خلعت و جیعہ مرصع و علم و توغ اعتبار پذیرفتہ سمت سربازگ پتن مرخص گشت - سال بیست و نہم بتلثیم بساط سلطنت پرداختہ معاخذنجر و فیل یافتہ رخصت معاودت بہ بیجاپور (کہ محمد اعظم شاہ بمحاصرہ آن اشتغال داشت) پذیرفت پس از تسخیر آن سال سیم بعطای نقارہ بلند آرازہ گودیدہ ہمراہ فیروز جنگ جہت تسخیر قلعہ ابراہیم گدہہ مضاف ہیدرآباد شتافت - و در محاصرہ قلعہ گلکندہ اگرچہ

دمدمه بلند ساخته بکنگره قلعه رسانید و نون توپ بران
 بر آردن اما بظاہر نفاق و رزی با فیروز جنگ دست از کار کشیده
 استعفا نمود - بذابران بپرطرفی منصب معائب گشته زاویه نشین
 زندان ادب شد - و پس از چند روز مچلاکا نوشته دان - که
 در فرصت کم از جانب دیگر دمدمه تیار نموده بکنگره قلعه
 برساند - بدین تقریب از حبس رهایی یافته آنچه گفته بود
 از قوت بفعل آردن - سال سی و نهم باتفاق خانه زاد خان
 بتادیب بسونمت کهورپره مجاز گردید - و بمقتضای گردش
 فلک کج رفتار بتفصیل (که در احوال قاسم خان کرمانی
 ثبت شده) در ششدر چشم بد زمانه افتاد - و نظر بچشم نمایی
 از پیشگاه سلطنت بفوجداری دهامونی تعیین یافت
 پسرش مخلص خان است - که ترجمه اش علیحدہ زینت
 تسطیر پذیرفته *

* حرف الضاد *

(۲)
* ضیاء الدوله محمد حفیظ *

پسر خواجه سعد الدین خان است - که ابتدا ملازم
سلطان جهان شاه بود - و بخدمت قوریبگی و عوض مکرر
سرفرازی داشت - تا آنکه شاهزاده مذکور در جنگ با برادران
کشته شد - پستر نامبرده رفاقت نظام الملک آصف جاه گزیده
خانسامانی سرکار آن نوئین بلند مقدار سرانجام میداد - و در
جنگ سید دلاور عالی خان شریک قریبات بود - و پس از
جنگ عالم عالی خان بمنصب سه هزاری دو هزار سوار و خطاب
بهداری و عطای نقاره خرسند گردید - و پس ازان (که سلطنت
فردوس آرامگاه خلف سلطان جهان شاه مذکور استقرار گرفت)
او از آصف جاه رخصت شده بدار الخلافه شتافت - و بملازمت
پادشاهی پیوسته اول بداروغگی عرض مکرر و ثانیاً بخدمت
بیوتاتی چهره عزت بر افروخت - و آخرها میر آتشی نیز

ضمیمه گشت - چون در گذشت پسرش بخطاب پدر و تعلقه
 ارثی و خانسامانی سرمایه فاموری اندوخت - و رفته رفته
 بمنصب عمده و خطاب ضیاء الدوله تصاعد نمود که گویند
 بعد برهم خوردگی مقدمه سلطنت در شاهجهان آباد انست
 مدار اخراجات بر جاگیر داشت - در جنگ جواهر سنگهه جات
 همراه نجیب الدوله بود - مطابق سنه (۱۱۷۹) هزار و یکصد
 و هفتاد و نه هجری بمرض فوت نمود *

* حرف الطاء *

* طیب خواجه جو بیماری *

پسر حسن خواجه مهین برادر عبد الرحیم خواجه بن کلان خواجه است - که عمه نذر محمد خان خواهر دین محمد خان حلبله او بود - عبد الرحیم خواجه در سلطنت جنت مکانی برسم رسالت از جانب امام قلی خان بهندوستان آمده عظامت او بعد رسید که در مجلس جنت مکانی می نشست سال اول جاوس فرورس آشیانی جهان را پدرود نمود - افضل خان بموجب حکم پیش صدیق خواجه ولد خواجه مذکور رفته بعد ادای مراسم تعزیت بحضور آوردن - حسن خواجه پدرش در وبائے (که پیش از تسخیر بلخ در انجا رو داده بود) درگذشت - و یوسف خواجه عم درم او جانشین نیاگان بود طیب خواجه دختر عبد الرحیم خواجه در خانه داشت - سال بیستم شاهجهانی بعد از فتح بلخ روانه حضور شد - چون نزدیک رسید قاضی محمد اسام و خواجه ابو الخیر میر عدل باستقبال شتافته بملازمت پادشاهی رسانیدند - و دو ثقوز اسپ و پانزده شتر بر سهیل پیشکش گذرانید - و بعطای خلعت

و هزار مهر بانعام سر بلند گردید - پستور بعنايت خنجر مرصع
 امتیاز یافت - سپس بانعام پانصد دهن (که صد و پنجاه اشرفی
 باشد) افتخار اندوخت - و دهن عبارت است از نقد مسکوک
 طلائی - که در وقت عرش آشیانی مخترع گردیده - سال
 بیست و یکم بمرحمت اسپ و پنج هزار روپیه مخترع گشت
 چون درین سال پادشاه از کابل بهندوستان معاودت فرمود
 او حسب الحکم تا رسیدن فرزندانش (که از بلخ طلب داشته بود)
 در کابل ماند - پس ازان معه پسران خود خواجه موسی
 و خواجه عیسی دختر زادهای عبد الرحیم خواجه آمده احرار
 سعادت ملازمت نمود - سال بیست و دوم بعطای اسپ
 با زین مطلقاً و دو اسپ بهر دو پسر مشمول عاطفت شد - و پس
 از چندے معه پسران بانعام پنجاهزار روپیه سرفرازی یافت
 سال بیست و ششم یکمزار اشرفی از زر وزن بار مرحمت
 گشت - پستور چون یوسف خواجه برادر کلان او (که جانشین
 بزرگان بود) فوت نمود و غیر ازو کسی که قیام بآن نماید نماند
 در همین سال رخصت شده بوطن رفت - از آخر جلد دوم
 پادشاه نامه مستغان می شود که منصب چهار هزاری ذات
 چهار صد سوار داشت *

* طاهر خان *

نامش طاهر شیخ است - سال بیستم جلوس فردوس آشیانی

از بلخ آمده بتقبیل سده سلطنت پرداخت - و بعزایت خلعت و خنجر مرصع و ده هزار روپیه نقد و پستر بعطای شمشیر با یراق طلائی میذاکار و منصب هشتصدی چهار صد سوار مباحی گردید - و پس ازان بمرحمت جیغه مرصع و از اصل و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار و خطاب خانی و اسپ با زین نقره سرعت برافراخت - و در رکاب پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بلخ شتافت - سال بیست و یکم باضافه پانصدی صد سوار ممتاز گردید - و پس از معارفت ازانجا به پیشگاه سلطنت رسیده جبین ارادت را بر آستانه عقیدت گذاشت - و سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاری هفتصد سوار نوازش پذیرفته در رکاب پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بیساق قندهار تعیین یافت و پس از وصول بدانجا همراه قلیچ خان بصوب بست رفت و بر قلعه ^(۲) خنسی (که سرحد ولایت سیستان است) تاخته فراوان غذای آورد - و در جنگ قزلباش کردن نمایان بتقدیم رسانید سال بیست و سیوم در جلدوی آن از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار سوار کردن مباحات افراشت - پستر بحضور رسیده بکار پردازان بیوتاتی حکم شد - که تا یک سال پیشکش روز پنجشنبه بخان مذکور برسانند - سال بیست

و پنجم نوبت دوم همراه پادشاهزاده مذکور بمهم قندهار
 کمر عزیمت بست - سال بیست و ششم همراه پادشاهزاده
 دارا شکوه بمهم مسطور دامن همت بر کمر زد - و همراه
 رستم خان پیش از شاهزاده بقندهار رسید - و از آنجا باتفاق
 خان مزبور جانب بست رفت - سال بیست و هشتم باضافه
 پانصد سوار اختصاص گرفته بهمپائی جمله الملکی سعد الله
 خان بر سر قلعه چیتور شتابید - و در جنگ متصل سموگدهه
 همراه دارا شکوه بود - پس از فرار او چون موکب عالمگیری
 در نواح مستقر الخلافه رسید مومنی الیه احراز ملازمت نموده
 بعزایت خلعت مباحات پذیرفت - پستتر همراه خلیل الله خان
 بتعاقب دارا شکوه نامزد گشت - و در نبرد دوم دارا شکوه
 بعزایت ترکش مشمول عاطفت شده با جمعی بقراولی گام
 جلادت برداشت - ظاهرا پس ازان بصوبه داری ملتان سرفرازی
 یافته - که مولف مآثر عالمگیری معارفت او بعد عزل از ملتان
 سال یازدهم بزبان قلم داده - سال بیست و دوم (که پس از
 فوت مهاراجه جسونت سنگه ضبط و طغش قوار یافت) او
 بفوجداری جودهپور معین شد - و چون نوکران راجه مذکور
 با پسرانش از مضافات کابل کوچ کرده بدار الخلافه رسیدند
 و از فرموده پادشاه سر پیچیده آغاز شرسنجی نمودند و با
 فوجی (که بر سر آنها تعیین شده بود) بزد و خورد پرداخته

رخت فرار بجانب وطنش بردند از اینجا (که طاهر خان
 بممانعت گریختها پا قائم نکرد) در همان سال از معزولیه
 خدمت و برطرفی خطاب خانیه معائب گشت - و بوقت موعود
 درگذشت - پسرش مغل خان عرب شیخ است - که ترجمه اش
 جداگانه نوکرین خامه اخبار طراز گشته *

* حرف الظاء *

* ظفر خان *

(۲) پسر زین خان کوکه است - غالباً نام او شکر الله است
تا سال چهارم اکبري منصب دوفندي داشت - و پس از
فوت پدر هفتصدي گردیده - ظاهراً اواخر عهد عرش آشداني
خطاب ظفرخاني یافت - و پس از سریر آرائی جنک مکانی
چون دختر زین خان کوکه در خانۀ پادشاه بود بیش از بیش
مشمول عواطف شد - سال دوم جلوس چون رایات دولت
از دار السلطنۀ لاهور بعزیمت کابل حرکت نموده موضع آهروئی
قریب قلعه اٹک منزلگاه شد و فریاد سکندۀ آنجا از قوم کهتر
(که دله گر بودند - و انواع فساد از قطاع الطریقی و رهنی
می نمودند) بعرض رسید اٹک از تغیر احمد بیگ خان بجاگیر
نامبرده قرار داده حکم شد که تا مراجعت از کابل در آنجا
بوده آنها را کوچانیده بلاهور فرستد - و کلانتران را در بند دارد

(۲) نسخه [ج] بود (۳) نسخه [ج] آهروئی (۴) در [بعضی نسخه]
سکندۀ آنجا که از قوم کهتر دله زک بودند - و در [بعضی] کهتر دله را
بودند - والله اعلم *

و هرچه از کسی بظلم گرفته باشند مسترد سازند - مشار الیه
 کاربند خدمت مأموره گردیده هنگام مراجعت بملازمت پیوست
 و مورد تحسین شد - سال سیوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
 ذات هزار سوار سرمایه ناموری اندوخت - و پستتر در
 همین سال بعزایت علم و خلعت خامه و خنجر مرصع کامیاب
 گشت - سال هفتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
 دو هزار سوار مرتقی گردیده بصاحب صوبگی بهار لوی کامرانی
 بر افراشت - سال دهم از آنجا معزول شده بحضور رسیده
 باضافه پانصدی ذات پانصد سوار نوازش یافته بمهم بنگش
 دستوری پذیرفت - تدمه احوالش بنظر نرسیده - پسرش سعادت
 خان است - که ترجمه اش علیحده بزبان خامه در آمده *

(۲)

* ظفر خان خواجه احسن الله *

پسر خواجه ابوالحسن تربتی است - سال نوزدهم جاوس
 جنت مکانی چون صوبه داری کابل از تغیر مهابت خان
 بخواجه مقرر گشت او به نیابت پدر بحراست آنجا تعیین شده
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی شش صد سوار
 و خطاب ظفر خان و عطای علم و خنجر و شمشیر مرصع و فیل
 جبده امتیاز بر افروخت - و تا آخر عهد آن پادشاه بمنصب
 دو هزار و پانصدی هزار و دو بیست سوار فائز گشت - سال اول

سلطنت فردوس آشیانی چون بعرض رسید [که او عبد القادر
 پسر احد داد را در دره خرما به ^(۲) از مضافات تیراه در قبل
 داشت - پس ازان (که خبر فوت جنم مکانی شنفت) جمع را
 بکابل فرستاده خود بپشاور آمد - و پس از فراغ مقدمات آنجا
 بروس معمول (که ناظم آنجا قشلاق در پشاور کند - و ایلاق
 در کابل) عازم کابل گردید - و در ره نوردی مراتب احتیاط
 از دست داد - و گروه ارک زئی و افردی (که از شعب افغانه
 کوهستان خیبر اند) بر سر راه آمده بتاراج اردو قسم
 پرداخته که از عنان همت از دست داده بچاره آن نتوانست
 قیام نمود] بنابراین تعلقه مذکور از پدرش تغیر شده او بحضور
 آمد - سال دوم با خواجه ابوالحسن بتعاقب ججهار سنگه
 بگذیله مامور گردیده سال سیوم هنگامی (که ملک دکن مقرر
 موکب سلطانی بود) همراه خواجه مذکور بتسخیر ولایت ناسک
 و تربنگ و سنگمیر دستوری یافت - و سال پنجم چون
 صوبه داری کشمیر از تغیر اعتقاد خان شاه پور پدرش مفروض
 گشت او به نیابت خاعت و اسپ یافته بدان صوبه مرخص
 گردید - و سال ششم (که پدرش بدار باقی شتافت) پادشاه
 صوبه داری کشمیر اصالة بار مقرر کرده از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزاری در هزار سوار و عظامی علم و نقاره برنواخت

سال هفتم (که پادشاه عزیمت کشمیر نمود) او تا بهنمبر
آمده دولت بار اندوخت - و سال دهم بر طبق حکم محکم
بملک ثبت (که از کشمیر دو راه دارد - یکی مسمی بکرج است
و دومین بلار - ازین اگرچه چهار منزل از دومین افزون است
اما دومین بنا بر کثرت و دوام برف و درمیان بودن دو کتل
متعسر العبور واقع شده) برآه ازل شتافت - و بحسن تدبیر
ملک را مفتوح ساخته ابدال مرزبان آنجا را همراهِ گرفته
بسرعت برآه اخیر برگردید - عجالت از درین باب پادشاه
مستحسن نیفتاد *

ملک ثبت همگی بیست و یک پرگنه و سی و هفت قاعه
دارد - از فزونی کوه و تنگی میدان بسیار کم زراعت است
و از حبوبات بیشتر جو و گندم در آنجا میروید - محصول سال
کامل آن افزون بر یک لک روپیه نیست - دران نواح
جوی آبی است که بر یکطرف آن قراضهای طلا کم عیار (که
توله زیاده بر هفت روپیه نیرزد) بهم میرسد - قریب
دو هزار توله ساله اجاره آنست - میوههای سردسیری چون
زرد آلو و شفتالو و خربزه و انگور لطیف و شیرین یک موسمه
می شود - سیب دارند که درون و بیرونش سرخ است *

(۲)
سال یازدهم حسب الحکم معه ابدال مرزبان آنجا آمده

بخصوص ملازمت کسب سعادت نمود - و سال درازدهم از صوبه
 کشمیر معزول شده باتفاق خاندوران نصرت جنگ به تندیه
 هزارجات کمر عزیمت بر بسنت - و سال سیزدهم همراه
 پادشاهزاده محمد مراد بخش (که بتوقف در بهیره مامور
 گردیده بود) رخصت پذیرفت - پس ازان دو سال بوجه
 معاتب شده بے منصب و جاگیر منزوی شد - اواخر سال
 چهاردهم بدعالتی آن بدستور سابق آب رفته بجو آورد
 و سال پانزدهم چون بعرض رسید [که تربیت خان صوبه دار
 کشمیر باوصف صدور تاکید و ارسال زر نقد باحوال مساکین
 آنجا (که دران سال قحط و داده بود) چنانچه باید نمی پردازد]
 مرتبه ثانی خان مزبور بصوبه داری کشمیر دستوری یافت
 چون سال هیزدهم گل زمین کشمیر بهار تخمیر بگلگشت
 پادشاهی رشک گلزار ارم گردید روزی [که باغ ظفر آباد (که
 احداث کرده است) بقدم پادشاهی رونق پذیرفت] در جایزه
 حسن سلوک (که رعایا و سکنه آنجا را از خود راضی داشته)
 باضافه هزار سوار سرفراز گردید - و پس ازان باز بوقوع
 امری از دولت بزدگی چندی محروم گردیده در سال
 بیست و پنجم بدعالتی منصب سه هزار و پانصد سوار
 اختصاص یافت - و در سال بیست و هشتم از انتقال سردار خان

بحکومت تتهه باضافه پانصد سوار بمنصب سه هزاري سه هزار
 سوار پایه برتر افرخت - و چون سال بیست و نهم حکومت
 آنجا بنام سلطان سپهر شکوه اختصاص گرفت خان مزبور
 در سال سیم از تتهه بدرگاه معالی آمده شرف اندوز ملازمت
 گشت - و در ادین محاربه دارا شکوه با پنج هزار سوار دلاور
 جانباز بسرداری میسر قول او انتظام داشت - از آنجا (که
 خان مذکور مزاج زمانه ساز و فکر روزگار سنج نداشت) لهذا
 در عهد اعلی حضرت (که زمان قدر شناسی و خانه زاد پروری
 بود) دو مرتبه عزلت نشین گردید - چون نویت سلطنت
 بخلد مکان رسید محنت طلبی و قلچپی گری را (۲) روز بازار شد
 ناز برداری و گرم خوئی را خیرباد گفتند - در مبادی جلوس
 بهالیانته چهل هزار (وپیه) موظف گشت - و سال ششم سده
 (۱۰۷۳) هزار و هفتاد و سه هجری در لاهور بصاط هستی

در نوردید - در مقبره پدر مدفون شد *

گویند ظاهرش بسیار محقر و کوتاه قد بود - مشهور است
 که روزی در حضور اعلی حضرت مذکور شد - که خواجه
 ابوالحسن دو تمام روز یک مرتبه آب می خورد - ملا حفظی
 حاضر بود - عرض کرد که قد قصیر ظفر خان ازین سبب

(۲) در [بعضی نسخه] قلچپیگری را (۳) در [اکثر نسخه]

گرم خریدی را *

تخم زده بے آبی سم - اما در وسائلی دانش و درستی
 تدبیر یکتائی داشت - در برهمزنی تسلط مهابت خان در
 کابل با نور جهان بیگم شریک غالب بود - و ببه اندیشی او
 کار پیش رفت - و خالی از کمال نبود - در عهد جهانگیری
 زبانزد مردم بود که در آمو زاده‌ها چهارکس رشیدتر از پدر اند
 جهانگیر قلی خان پسر خان اعظم - و سعد الله خان خلف
 سعید خان چغتای - و ظفرخان ولد زین خان - چهارم این ظفر خان
 پسر خواجه ابوالحسن - با آنکه خواجه سنی بود اما ظفر خان
 در تشیع تعصب تمام داشت - زرها بمردم ایران میداد
 خصوص در حق شعرا طرفه بذل و کرم می فرمود - سخنوران
 صاحب استعداد دل از ارطان برداشته روی امید بدرکاهش
 می گذاشتند - و بمنتهای متمنا میرسیدند - افسح الامت‌الخرین
 میرزا صایب تبریزی چون از ایران بکابل رسید از گرم جوشی
 و دریا بخششی او دل بسته صحبتش گردیده مدت‌ها بهمراهی
 خان مذکور در هندوستان بسربرد - چنانچه گوید * بیت *

* خانخانان را ببزم و رزم صایب دیده ام *

* در سخا و در شجاعتی چون ظفر خان تو نیست *

و او انتخاب اشعار شعرائی (که باری رابطه اخلاص داشتند)

بخط هر کدام نویسانیده بر پشت هر ورق صورت آن معنی سنج

مصور ساخت - خود نیز شعر را بکمال رسانیده - ازوست * بیت *

* بتیغ بے نیازی تا توانی قطع هستی کن *

* فلک تا افکند از پاترا خود پید دستی کن *

بزرگ خانم بنت مکه بانو همشیره کلان ممتاز محل زوجة

سیف خان در عقد ازدواج داشت - از بطن اوست میرزا

محمد طاهر آشنا تخلص - که در زمان اعلیٰ حضرت بمنصب

هزار و پانصدی سر بر افراخته بخطاب عنایت خان امتیاز

یافت - و بداروغگیهای حضور (که جز بخانه زادن معتبر نسزد)

مأمور میشد - در اواخر آن عهد بداروغگی کتاب خانه

فایز گشته - گویند اعلیٰ حضرت جهت ملاحظه اوضاع و اطوار

هر مرد مجذوب (که عریان می بود) فرستاد - او آمده این

بیت خواند

* بیت *

* برسومد برهنه کرامات تهمت است *

* کشفی که ظاهر است از کشف عورت است *

چون پسر آن پدر بود که بمزاج روزگار آشنائی نداشت در خطه

کشمیر گوشه نشین گشته سال ششم عالمگیری بیست و چهار هزار

روپیه سالیانه او معین شد - در سنه (۱۰۸۱) هزار و هشتاد

و یک دامن از صحبت آشنا و بیگانه بر چیده رخت بنهانخانه

عدم کشید - احوال سی ساله اعلیٰ حضرت را از پادشاه نامه تلخیص

نموده بملخص موسوم ساخته - در معني بندي و سخن سنجي

استاد است - و صاحب مثنوي و ديوان - از دست * بيت *

* در سبکباري سمت آسایش *

* سایه خوابیده قطع راه کند *

* حرف العین *

* علی قلی خان اندرابی *

از پیش آردهای جنّت آشیانی ست - سال (که آن پادشاه
سخنان غیر واقع از مردم نسبت به بیروم خان شنیده از کابل
عازم قندهار گردید) حکومت کابل بوی مفوض نموده در انجا^(۲)
گذاشت - پس ازان در ظل عاطفت سلطانی بمماکت هذد آمد
در ابتدای عهد عرش آشیانی باتفاق علی قلی خان زمان
بمهم هیمو بقال ریستر همراهه خواجه خضر خان بدفع اسکندر
سور تعیین شده آخر سال پنجم همراهه شمس الدین محمد
خان اتکه بمقابله بیروم خان شتافت - پس ازان احوالش
بنظر نیامد *

* عبد الله خان اوزبک *

از امرای جنّت آشیانی ست - در سلک جان سپاران
بزرگ منش انصلاک داشت - در عهد عرش آشیانی بعد
نتم هیمو بخطاب شجاعت خانی اختصاص یافته به تیولداری
سرکار کاپی امور گردید - و چون در تسخیر مالوه کومک

ادهم خان بود و بطرز آن ملک آشنا گشته در سال هفتم (که پیر محمد خان شیروانی حاکم آنجا در آب نوبده فرو رفت و باز بهادر بدعوئی ارث بران دیار دست تصرف یافت) عرش آشیانی عبد الله خان را بپایه والای پنج هزاری بر آورده بمالش آن متغلب و ضبط و ربط آن ولایت تعیین فرمود و جمیع امور سیاست و دار و گیر آنجا من حیث الاستقلال برای او مفوض شد - و چون عبد الله خان بسامان شایسته روی عزیمت بتسخیر مالوه نهاد باز بهادر تاب مقاومت از حوصله خود بیرون یافته بگریزگاه عاقبت شتافت - و آن ولایت بتازگی در قبضه تصرف درآمد - عبد الله خان بشهر مندر (که پای تخت سلاطین مالوه بود) بر رساند حکومت متهم گشت - و بلاد و قصبات آن مملکت فراخور رتبه و حالت بامرا تقسیم نمود *

و چون نشه پرزور ریاست کم حوصلگان اخلاص را زود بید هستی و بیراهه روی می آرد در اندک زمانی عبد الله خان کلاه نخوت کج نهاده خواست سر بشورش بردارد عرش آشیانی در سال نهم سنه (۹۷۱) نهصد و هفتاد و یک در عین موسم برشکال بتقریب شکار فیل بجانب نورو و سیپوری (که دران هنگام بیشه های فیل داشته) نهضت فرمود - و پس

ازان (که خاطر از شوق شکار و پرداخت (جریده بصوب مذو
 (که مقر آن خود سر بود) متوجه شد - چون از امتداد
 برق و باران و اشتداد خلابها و سیلابها و وفور گل ولای لزج و کثرت
 گو و مغاک (که در زمین مالوه می باشد) کار بر رهروان
 دشوار شده اسپان چون اسپان آبی شنا کرده می آمدند و شتران
 چون جهازهای عمان طوفان نوردی می کردند و در طی
 این راه از کثرت وحل و خلاب جانوران را پای تا سینه
 فرو میرفت و اکثر بار بردار از در برجا ماند از گامرون
 ایباغر قرار یافت - چه غرض از ارتکاب این یورش تعب ناک
 آن بود که عبد الله خان (که در چنین وقت گمان نداشته
 که لشکر بمالوه که متعسر العبور است در آید) بغتة
 بر سرش باید شتافت - و اشرف خان و اعتماد خان را پیشتر
 فرستاد - که تا از راه اعمال ناشایسته که متوهم و خائف است
 نوید عنایت پادشاهی داده بملازمت آورند - و نگذارند
 که آزاره صحرای بیدولتی شود - و خود عرش آشیانی بیست
 و پنج کروه مالوه (که از چهل کروه معمول دهلی زیاده
 مسافت دارن) در چنین آب و گل بیک منزل راه سپرده
 بحدود سارنگپور رسید - و چون بقصبه دهار ورون نمود از
 فرستادهها بظهور پیوست که هر چند اینها گرم نفسی کردند
 بیاطن و سوسه ناک از در نگرفت - بعضی ملتزمات واهی

گفته اینها را از سر خود را کرد - و خود با بنه و بار در براه
 گریز آردن - عرش آشیانی عذر توجه از صوب مندر مصروف
 فمونه جمعه از امرا را برسم منقلا پیشتر روانه کرد - تا گرم
 شدافته سر راه بگیرند - و خود نیز در ایلغار شتابنده تر گشت
 و چون فوج منقلا بدو پیوست عبدالله خان بگمان آنکه در چنین
 وقتی (که از راه دور ایلغار کرده اند) مردم کم رسیده باشند
 برگشته بجنگ در آمد - و چون نایره پیکار اشتعال پذیرفت و کار
 بجائے رسید که تیر مخالف از بالای سر پادشاه می گذشت
 بالهام غیبی اشارت نمود که نقره فتح بلند آوازه سازند - و بمنعم
 خان خانخانان فرمود که دیگر جای توقف نیست - بر سر غنیم
 باید تاخمت - خانخانان عرض کرد که خوب است - اما جای
 یکه تازی نیست - مجموع ملازمان فدائی یکجا شده می تازیم
 عرش آشیانی خشم آلود در مقام تاختن شد - اعتماد خان
 از فرط اخلاص جاو گرفت - پادشاه بر اعتراضی شده پیشتر
 توجه فرمود - چون تائید الهی قرین حال والا همتان می باشد
 غنیم را از شکوه پادشاهی پای از جا و دل از دست رفته
 با آنکه عبد الله خان زیاده بر هزار سوار داشت و با عرش آشیانی
 از سه صد کس زیاده نبود مردم معتبر خون را بقتل داده
 از معرکه در بر تافت - و براه آبی موهان گجرات سو روانه

گشت - عرش آشیانی جمع را بسرکردگی قاسم خان
 نیشاپوری بتعاقب تعیین نمود - و زمینداران آن ناحیه از روی
 دولتخواهی نیز ضمیمه لشکر گشته نزدیک گریوه چانپانیتر
 بر اردوی عبد الله خان ریختند - او سراسیمه شده زنان خود را
 بصحرا بر تافت - و پسر خود را همراه گرفته از میان بیرون رفت
 امرا تمامی بنه و بار خصوصا عهرمها و قیلان ادرا گرد آورده
 دران منزل توقف نمودند - پادشاه از آبی گذشته بآن سرزمین
 در آمد - و شکر الهی بجا آورده با غذای فراوان مراجعت نمود
 عبد الله خان (که نیم جانے ازان مهلکه بیرون برده) خود را
 بسرحد گجرات انداخت - و بچنگیز خان (که درانولا در گجرات
 سر ببرزگی برداشته بود) پیوست - عرش آشیانی حکیم
 عین الملک را نزد چنگیز خان کسپیل نمود - تا آن مدبر
 منکوب را بحضور فرستد - یا ازان ملک اداره سازد - او عرض
 داشت که از فرمان پذیری گزیر ندارم - اگر درین مرتبه
 گناه ادرا بخشیده نوازش فرمایند او را بدرگاه عالی می فرستم
 و اگر این التماس پایه قبول نیابد ناگزیر ازین ولایت بدر
 خواهم کرد - و چون این پیغام سمت تکرار یافت چنگیز خان
 او را از پیش خود راند - و او باز بمالوه آمده سر
 بشورش برداشت - شهاب الدین احمد خان (که پیشتر ازان
 بسرانجام ولایت مالوه از پیشگاه خلافت نامزد شده بود)

در سال یازدهم لشکرکشی شایسته سرانجام نموده بر سر او رفت
تزدیک بود که عبد الله خان دستگیر گردد - بهزار کلفت
و مشقت خود را بعلي قلی خان خان زمان و سکندر خان اوزبک
رسانید - و در انجا باجل طبعی در گذشت *

* عبد المطلب خان *

پسر شاه بداع خان - از امرای دو هزار و پانصدی
اکبری است - ابتدا همراه میرزا شرف الدین حسین بتسخیر
میرتیه تعیین گردیده مصدر تردد شد - پستتر از ملتزمان رکاب
فیض اقتساب بود - سال دهم همراه میر معز الملک بمالش
سکندر خان اوزبک و بهادر خان شیدانی دستوری یافت - چون
فوج پادشاهی هزیمت یافته پراکنده شد او نیز راه خویش
گرفت - پس ازان باتفاق محمد قلی خان برلاس بر سر سکندر
خان (که در او دهه مصدر حرکات ناشایسته بود) رخصت
پذیرفته - بعد آن مدتی در نیول خود که در صوبه مالوه داشت
گذرانید - چون سال هفدهم امرای مالوه بکومک خان اعظم کوکه
نامزد شدند او نیز بگجرات شتافته در جنگ محمد حسین
میرزا چپقلشهای مردانه بتقدیم رسانیده چهره ناموزی افروخت
و حسب الحکم همراه خان اعظم کوکه هنگامی (که پادشاه محاصره
قلعه سورت داشت) بدولت آستان بوس مورد نوازش گشته
بر رخصت جاگیر کام دل برگرفت - سال بیست و سیوم (که

مظفر حسین میرزا را مردم قطب الدین خان مقید از دکن
 به پیشگاه خلانت می بردند) او بنابر مزید احتیاط بابرخی
 سپاه مالوه چستی بکار برده پیوست - و بحضور رسانید - سال
 بیست و پنجم همراه اسمعیل قلی خان بنابر تنبیه نیابت خان
 عرب مامور گشته بتقدیم مراسم جانفشانی علم اعتبار افراشت
 سال بیست و ششم بتهمت خون ریزی فتح دوست پور
 هلی دوست باریگی بنایه عتاب در آمده پس از چندے مطرح
 انظار توجه پادشاهی گردید - در ایغار کابل باشایقی جرانغار
 بدو تعلق گرفت - سال بیست و هفتم (که عرش آشیانی
 توجه بشرتی دیار فرمود) چون نزدیک کالپی (که باقطاع
 عبدالمطلب خان مقرر بود) مورد لشکر شد باستدعای خان
 مزبور منزل او را بحایه اقبال آراستگی بخشید - سال سیم در
 کومکیان خان اعظم کوکه بدیار جنوبی کمر خدمت بست
 و سال سی و دوم با جمعه کثیر بسزا دادن جلالة تاریکی مقرر شده
 سرمایه مباحات اندرخت - روزی (که جلالة تاریکی بر مردم
 چنداولی جنگ انداخت) اگرچه عبدالمطلب خان سوار نشد
 اما امرای دیگر پیهم شتافته هنگامه مخالف را درهم شکستند
 سرکرده آن گروه شقاوت پزوه بسیاری را بکشتن داده راه
 انبار سپرد - عبدالمطلب خان از وفور فکر و کثرت ارقام
 سودائی شده ناچار بحضور رسید - تا آنکه وقت موعود

به نیمستی سرا شتافت - شیر زاد پسرش در عهد جهانگیری
بمنصب پانصدی دوست سوار سرافرازی داشت *

* عرب بهادر *

در عهد عرش آشیانی از متعینان دیار شرقی بود - و بتقدیم
مراسم نیکو خدمتی نامه بمردانگی بر آوردن - برگزیده سهرارون
صوبه بهار در جاگیر داشت - چون امرای آن صوبه رایست
بغی بر افراشتند او نیز خاک بحقیقتی بر فرق خود
ببخته آثار طغیان ظاهر نمود - سال بیست و پنجم (که مظفر
خان حاکم بنگاله اموال خانجهان حسین قاپی را روانه بارگاه
خلافت نمود - و بسیاری از بازارگانان و سپاهی همراهِ آن
بودند) بعد رسیدن صوبه بهار محب علی خان حبش خان
نامی را با فوجی از همراهیان خود بذابو حزم اندوزی
بدرقه ساخت - عرب عربده جوی بدنبال آن قافله گام فراخ
برزد - چون از گذر چوسا گذشته بودند فیله چند که عقب
مانده بود بدست آوردن - پستو بوسه رای پرکوتتم دیوان
صوبه مذکور (که در حوالی خطه بگسر باجتماع سپاه آنولایست
تکاپو داشت - و روزی بر ساحل دریای گنگ پورستش
معهورده می پرداخت) ناگهانی ریخت - او گرم پیکار شده
حسب تقدیر زخمی بر زمین افتاده روز دوم فوت نمود
محب علی خان ازین آگهی بآن بدسروشست رسیده بهنگامی

نبرد آراسمت - بعد زن و خوردن عرب غبار آلود وادی فرار شد
 و پس ازان (که شهباز خان از بارگاه سلطنت بان دیار
 مرخص گردید - و در تعلقه دلپت اجینیه رسیده بعد تادیب او
 سعادت علی خان را در قلعه کنت^(۲) از مضافات رهناس
 جهت پاسپانی گذاشت) عرب باتفاق دلپت قابو یافته بر قلعه
 مذکور دوید - و شگرف آریزش (در داد - سعادت علی خان
 بشایستگی کشته شد - عرب از بد نهادی قدری خون او بیاشامید
 و لخته بر پیشانی مالیدن - پستتر همراهی معصوم خان فرنخودی
 گزید - و در دو جنگ (که با شهباز خان صورت گرفت) شریک او
 بود - پس از شکست یافتن او جدائی اختیار کرده در حدود
 سفیل گرد فتنه بلند کرد - از انجا (که جاگیرداران آن نواح یکجا
 شده هنگامه نبرد آراسمت) او عرصه پیمای وادی هزیمت
 گردید - پستتر بهار رویه شتافته با فوجی (که خان اعظم کوکه
 روانه نموده بود) ستیز آرا گشته راه گریز سپرد - و بجانب
 جوانپور گام شتاب برداشت - چون گوردهن پور راجه تودرمل
 بفرمان پادشاه جهت سزا دادن او روانه شده بود آن خسران زده
 در تنگنای جبال در شد - پستتر در کوهستان بهرایج بنگاه ساخته
 قلعه بنیاد کرد - و پناه گاه وقت برگشتن از غارت ساخت
 روزی بهمان کار شتافته بود - که هرک رای بومی پور خون

دوله رای را بر سر آن قلعه فرستاد - در بانان عرب انگاشته مانع نشدند - مردم زمیندار اندر ختها برگرفتند - و در باز گشت او در کمین گاه بود - (سیده مردم را متفرق گردانید - دوله رای (که عقب مانده بود) ملحق شده او را بر شکست - عرب با دو کس بجانبه افتاده بود - بومی در پی او رفته کار آن بد سرشت را با تمام رسانید - این مقدمه در سال سی و یکم مطابق سنه (۹۹۴) نصد و نون و چهار هجری (رو داده شیخ ابوالفضل در اکبرنامه می نویسد که پیش ازین سه روز عرب نامی میو شکار در آب بهت فرودفت - پادشاه (که رونق افزای در آب^(۲) چهنفت بود) بر زبان آورد - که بدل پرتو می افکند - روزگار عرب با آخر رسیده باشد *

* علی مردان بهادر *

از امرای عهد عرش آشیانی ست - تا سال چهارم منصب سه صد و پنجاهی داشت - ابتدا همراه خانخانان عبدالرحیم بهم تتهه تعیین گردیده مصدر ترددات شد - سال سی و هشتم بانفاق نوئین مذکور ببارگاه سلطنت رسیده بحصول ملازمت شادمانی اندوخت - پس ازان بهمم دکن تعیین شده در جنگی (که سال چهل و یکم بمرداری میروزا شاهرخ و خانخانان با سران دکن (رو داد) او در التمش جا داشت - پسترسرداری

سپاه تلنگانه بومی نامزد شد - سال چهل و ششم او از کار طلبی
 بیادری شیر خواجه نزدیک پاتھری رسید - درین ضمن
 شکست بهادر خان گیلانی (که ادرا با اندک مردم در تلنگانه
 گذاشته بود) شنیده بدان سو برگویدید - و با مردم مخالف
 دوچار شده هر چند بیشتر از همراهان پهلو تھی کردند
 او پای ثبات افشرده داد مردانگی داد - و بدست مخالفان
 گرفتار آمد - و در همین سال چون شیخ ابو الفضل باقتضای
 مصاحبت ماکي با سران دکن در آشتی زد او باین تقریب
 رهائی یافته به سرداران پادشاهی ملحق گشت - سال چهل
 و هفتم در جنگی (که به سرداری شاهنواز خان میرزا ایرج با ملک
 عنبر واقع شد - و فتح عظیم نصیب اولیای دولت گردید)
 سرداری جرانغار بار تعلق داشت - سال هفتم جهانگیری
 همراه عبدالله خان فیروز جنگ تعیین گردید - حکم صدور
 یافته بود که اینها با لشکر گجرات از راه ناسک بدکن
 در آیند - و از فوج دوم (که به سرداری خانجهان لودی
 تعیین شده) خبر گیران بوده با اتفاق در کار پادشاهی بذل
 جهد نمایند - چون عبدالله خان بذابر خود سری بملک غنیم
 درآمد و پس از آنکه اثری از فوج دیگر ندید گجرات رویه
 برگشت او قرار بر کشتن خود داده با فوج غنیم (که دنبال
 گرفته هی آمد) مبارزت نمود - و زخمها برداشته اسیر گردید

پروگیاں عنبر برداشته بودند - هر چند جراح برای معالجه
برگماشتند اما بعد دو روز مطابق سنه (۱۰۲۱) هزار و بیست
و یک هجری چراغ همتیش خاموش گردید - این حرف از
زبان زن است - شخصه بتقریبه گفت که فتح آسمانی است
بهدار جواب داد - الحق فتح آسمانی است - اما میدان
از ما است - کرم الله پسرش در عهد فردوس آشیانی بمنصب
هزاری هزار سوار رسیده چند قلعدار اودگیر مضاف دکن
بود - سال بیست و یکم در گذشت *

* عزت خان خواجه بابا *

ظاهرا از قرابتیان عبد الله خاں فیروز جنگ است - در
عهد جهانگیری بمنصب هزاره هفتصد سوار رسیده - و پس
از سریر آرائی فردوس آشیانی همراه یمین الدوله از لاهور آمده
بملازمین و بحالی منصب سابق رایت امتیاز بر افرخت
و سال سیوم بپایه هزار و پانصدی هزار سوار مرتقی گشته
همراه عبد الله خان بهادر (که بتعاقب خانجهان لودی
بعد فرار او از دکن بجانب مالوه تعیین گردیده) دستوری
پذیرفت - و سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
هزار سوار و خطاب عزت خان و عنایت علم و فیل و تفویض
فوجداری بهکر سرمایه شان کامی اندوخت - و سال ششم مطابق

سنه (۱۰۴۲) هزار و چهل و دو هجری در بهکر برحمت
حق پیوست *

* عرض خان قاتشال *

نعوض بیگ نام - از تعینان بیان صوبه کابل بود - چون سال
دوم جلوس فردوس آشیانی تهانۀ ضحاک مضاف کابل از
دست اوزبکان استخلاص یافت او بمنصب هزاری شش صد
سوار و تهانۀ داری آنجا سرفراز گردید - و سال ششم باضافه
دو صد سوار کام دل برگرفت - و سال هفتم از اصل و اضافه
بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار چهاره مباحات برافروخت
و سال دهم باضافه دویست سوار و سال یازدهم بغزونی سه صد
سوار کامیاب گشت - و در هنگامه (که علی مردان خان سپردن
قلعه قندهار باولیدای دولت قرار داد) او (که از سابق
در غزنین منتظر بود) باشاره سعید خان ناظم کابل با یک هزار
سوار روانه آنصوب شده بقلعه مزبور درآمد - و در جنگه
(که سعید خان را با سیاوش و فوج قزلباش دست داد)
مصدر تردد شده بعزایت خلعت و خانجر مرصع و از اصل
و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار و عطای
فقاره و اسپ و فیل فرق عزت باسماں رسانید - و همراه راجه
جگمت سنگه بتسخیر قاعه زمین داور شتافته در گرفتن قلعه
ساربان و محاصره زمین داور نیکو خدمتیها بتقدیم رسانیده

و چندت بهراست قلات معین بود - سال سیزدهم از تغیر
 خانه‌زاد خان حارس غزنین نیز گردید - و بغابر عروض مرض
 چون ضعف و ناتوانی او روز بروز می افزود معزول شد
 و سال چهاردهم مطابق سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه هجری
 یا بعالم عقبی کشید *

* عهد الله خان فیروز جنگ *

خواجه عبدالله نام - از اولاد خواجه عبید الله ناصرالدین
 احرار است (قدس سره) و خواهرزاده خواجه حسن
 نقشبندی - اواخر عهد عرش آشیانی از ولایت بهندوستان
 آمده روزی چند با شیخ خواجه در دکن بهربرد - و هرجا
 کاره و تردد پیش آمد جوهر شمشیر زنی و زاد مریدی
 نمایان ساخته پستر از خواجه جدائی گزیده در لاهور
 بشاهزاده سلطان سلیم پیوسته داخل احدیها گردیده بحسن
 خدمات ترقی کرد - در ایام (که شاهزاده در آله آباد
 از خودسری و خون رانی شروع بتقسیم مناصب و خطاب
 و تنخواه قبول و جاگیر بملازمان نمود) او بمنصب هزار
 و پانصدی و خطاب خانی امتیاز یافت - لیکن چون با شریف
 خان (که مخدوم سرکار شاهزاده بود) نقش او خوب نداشت سال
چهل و هشتم بعقبه خلافت روی امید نهاد - پادشاه جوهر

(۲) نمکه [ب ج] از خودرانی •

اصالت و شجاعت از سیمای حال او دریافته بمنصب هزاری
و خطاب صفدر خانی برنواخت - و برادرانش خواجه یانگار
و خواجه برخوردار بمناسب مناسب فوق عزت برافراختند
و پس از سرپر آرائی صاحب طبلی و علم گشت *

چون هم رانا از مهابت خان چنانچه باید متمشی نشد
او در سال چهارم بهمداری آن عساکر نامزد گردید - دران مهم
بتحصیل نام آوری علم شهرت افراخت - مهر پور را (که
پناه جای رانا امر سنگه بود) قاخده فیل عالم گمان (که
شش دیگر نشان نمی دادند) بدست آوردن - و در
کونچامیر تھانه نشانده بیرم دیو سولنگھی را (که از راجپوتان
عمده بود) بنهب و غارت داد - سال ششم سنه (۱۰۲۰) هزار
و بیست هجری بصوبه داری گجرات اختصاص گرفت - و فوج
کومک از حضور نیز باو تعیین شد - بقرار آنکه با لشکر
گجرات از راه ناسک و تربنگ بدکن درآید - و خانجهان
با راجه سانسنگه و امیر الامرا و میرزا دستم از راه بوار
و هر دو فوج از یکدیگر خبر گرفته بروز معین غنیم را (میان گیرند
انجاکه استیصال واقعی مقاهیر صورت پذیرد *

عبد الله خان با ده هزار سوار مستعد خوش اسب آراسته

(۲) نسخه [ج] از نامه حال او (۳) در [بعضی جا] کونهلپور - و در
[بعضی نسخه] کونهلپور *

از غنیمت غرور و نخوت (بے آنکه از فوج دوم خبر بگیرد)
 بملک غنیمت درآمد - ملک عنبر (که از توهم عظیم داشت)
 مردم چیده خود را باستیصال او فرستاد - تا هر روز بر در
 لشکرش برگي گري میکردند - و شب تا سحر بان میزدند
 هر چند بدر ملک آباد نزديک تر میشد اذبوهی مخالف بیشتر
 مي گشت - چون بحوالی دولت آباد رسید اثری از فوج دوم
 ظاهر نگردید - صلاح در مراجعت دیده از راه بکلانه باحمد آباد
 برگشت - درین راه غنیمت پیچیده مي آمد - و هر روز آریزشه
 مي نمود - علي مردان بهادر^(۲) عاز فرار بر خود نپسندیده مردانه
 نبرد آرا گشته دستگیر شد - آنچه شهرت دارد (که ملک عنبر
 بخانخانان در ساخت - و او خانجهان را بلطائف الحیل
 متوقف کرد) اصله ندارد - چه درانوقت خانخانان از دکن
 بحضور رسیده بود - خانجهان در برابر این خبر موهش شنیده
 عود کرده در عادل آباد بخدمت شاهزاده پرویز پیوست *

گویند جنت مکاني تصویر عبد الله خان و دیگر امرای
 همراهی او کشیده طلبید - و تصویر هر کدام را بدست
 گرفته چیزی می فرمود - تصویر او را مخاطب ساخت
 که امروز در حسب و نسب شما هیچ کس نمی رسد
 باین شکل و شمائل و قرب و مرتبه و خزانه و جمعیت

لایق نبود بگیریزد - گریز جنگ خطاب شماسن - و چون
 در سال یازدهم عابد خان پسر خواجه نظام الدین احمد
 بخشی را (که واقعه نگار احمد آبان بود) بنابر تحریر واقعی
 پیاده از خانه طلب داشته انواع اهانت رسانید دیانت
 خان از حضور تعیین شده که عبد الله خان را یا پیاده بحضور
 بیارد - او پیش از وصول همان طور روانه گشته باستشفاع
 شاهزاده سلطان خرم ^(۲) صفع جرائم گردید - و چون مرتبه ثانی
 شاهزاده ولی عهد شاهجهان بدکن رخصت یافت عبد الله
 خان بهمرای میوکب شاهي مامور گشته بے رخصت از دکن
 به تیرول خود شتافت - ازین جهت بعزل جاگیر معاتب ساخته
 اعتماد رای بسزادلی تعیین شد - که او را بخدمت شاهزاده
 رساند - و چون شاهزاده بجهت مهم قندهار از دکن طلب
 حضور گردیده بانقضای موسم برشکال در ماندو اقامت گزید
 و مزاج پادشاهی بنابر دراعی برانگیخته ^(۳) اهل عنان از چنین
 پسرے منحرف شده کار بقتال و جدال انجامید عبد الله خان
 از محال جاگیر آمده در لاهور ملازمت پادشاهی نمود - چون
 شاهزاده از مقابل پدر والا قدر کثاره گزیده فوجی بسرکردگی
 راجه بکرماجیمت در برابر لشکر پادشاهی گذاشت (که اگر جمعی
 بتعاقب نامزد شوند تواند روی آنها نگاهداشت - چنانچه

بتحریرک ارداب نفاق خواجه ابوالحسن بهراولی عبد الله خان
 تعین شد) بمجره تلاقی فریقین عبد الله خان جلوریز بلشکر
 شاهزاده پیوست - قضا را دران وقت تیر تفنگ از شست
 غیب بمقتل راجه بکرماجیت رسید - هر دو فوج از تزک افتاده
 بجای خود رفته قرار گرفتند - چون حکومت گجرات بر راجه
 تعلق داشت درین هنگام شاهزاده بعبد الله خان تفویض فرمود
 او وفا نام خواجه سرائی را با معدوسه به نیابت آنجا تعین
 کرد - میرزا صفی سیف خان دولتخواهی پادشاه با خود مصمم
 ساخته بانفاق متعینه آنصوبه آن خواجه سرا را دستگیر نموده
 شهر را متصرف شد - عبد الله خان در ماندو از شاهزاده
 رخصت گرفته و ملتفت کومک نگشته گرم و گیرا بدان طرف
 شناخت - چون فیما بین عرمه مبارزت آراسته گشت شکست
 بر عبد الله خان افتاد - ناچار ببروده آمده به بندر سورت
 رفت - و جمعی فراهم آورده در برهانپور بشاهزاده خود را رسانید
 پس ازان در ایام هرچ و مرج همه جا هراول شاهی بود *
 چون سال بیستم شاهزاده از بنگاله معارفت بدکن نمود
 و یاقوت خان حبشی و غیره ملازمان نظام شاهی را همراه
 گرفته بر سر برهانپور آمد عبد الله خان عهد کرد - که هرگاه
 بران بلده استیلا یابد قتل عام نماید - چون شاهزاده چه نیل
 مقصود از گرد برهانپور برخاست عبد الله خان بی التفاتی

شاهزاده بحال خود مشاهده کرده ازان همه عنایت چشم پوشیده
 مفارقت ورزید - و بملک عنبر پیوست - چون او فراخور توقعش
 نپرداخت بوسیله خانجهان در ملک بندهای پادشاهی انتظام
 گرفت - گویند چون بپرهانیپور رسید خانجهان تا باغ زین آباد
 استقبال کرده باعزاز و احترام آردن - او بلاهه و چاپلوسی
 زده فرجی پوش مثل درویشان اوزبک محاسن تا بذات رسیده
 بی سلاح یک گهتری شب مانده در دیوان خانه خانجهان آمده
 می نشست - چون خانجهان بحسب الحکم بجنیر راهی شد
 همراهی گزیده بملک عنبر نوشت - که اگر درین وقت بر سر
 خانجهان میریزی قابوسست - اتفاقاً خط را گرفتند - خانجهان
 بدست او داد - اقرار کرد - بر طبق فرمان در قلعه آسیر زندانی
 گشت - اکرام خان فتحپوری قلعه دار آنجا بدسلوکیها نمود
 و بتحریریک مهابت خان در ایام استیلای او مکرر احکام رسید که
 او را کور نمایند - خانجهان مجبور نشد - در جواب نوشت که
 بقول من آمده - بحضور می آرم *

چون سریر خلافت بجلوس صاحبقران ثانی مزین گردید
 بالتماس سلاله سلسله نقشبندیه عبد الرحیم خواجه که خلف
 خواجه کلان خواجه جویداری است [که بسی واسطه بهید علی
 عریض بن امام همام جعفر صادق (علیه السلام) میرسد
 و از اجله سادات و اعزه اکابر توران بود - اخلاص و اعتقاد

خوانین ازبکیه باین خاندان بمرتبۀ کمال است - عبد الله خان والی آنجا حلقۀ ارادت خواجه کلان در گوش عقیدت داشت - در عهد جنّت مکانی از قبل امام قلی خان والی توران برسم سفارت آمده باقسام اعزاز سرافراز گشت - و بعنايت نشستن پهلوی تخت از جمیع اعیان و اشراف ایران و توران و هندوستان امتیاز عظیم یافت - در بدو جلوس اعلیٰ حضرت از لاهور باگروه آمده زیاده بر سابق باکرام و احترام اختصاص گرفت [چون عبد الله خان را بسلسلۀ نقشبندیه قرابت بود رقم عفو بر جرائم او کشیده از زندان رستگاری یافت - و بمنصب والی پنجهراری پنج هزار سوار و عنایت علم و تقاره بر نواخته سرکار قزوق به نیول او مرحمت شد *

چون در همین سال اول چچهار سنگه بندیله از حضور فرار نموده بموطن خود اوندچیه شتافت فوجی بمسکردگی مهابت (۲) خان از حضور تعین گشت - خانجهان لودی از مالوه و عبد الله خان از جاگیر خود با امرای اطراف و جوانب بملک او در آمده دست جلالت بر کشوند - چون کار بران ناپاکر به تنگی گرائید بمهابت خان متوسل گشته عازم آستانبوس شد - عبد الله خان با بهادر خان و جمعی دیگر امرا (که نه هزار سوار بود) بقلعۀ ایروچ شانزه کردهی اوندچیه (که مشرق رویۀ آن ملک و در تصرف

ج چهار سنگه بود) رسیده بچستی و چیره دستی مفتوح
 ساخت - و چون اعلیٰ حضرت بعزم استیصال خانجهان لودی
 بپرهانپور طرح اقامت انداخت عبد الله خان از کالپی محال
 تیول خود بدکن رفته به سرداری فوج (که بصری شایسته خان
 تعیین شده بود) دستوری یافت - و بنابر رزمی (که بر شکم
 بهم رسانیده بود) پس از بهی بحضور رسیده بگوشمال دریا خان
 روهله (که در نواح چالیس گانو شورش افزا بود) نامزد گردید
 و حکم شد که در خاندیس متوقف بوده هر طرف (که خانجهان
 و دریا خان از دولت آبان راهی شوند) بلا اهمال و توقف
 بتعاقب پردازند *

چون در سال چهارم خانجهان باتفاق دریا خان از دولت آبان
 براه خاندیس اداره مالوه گشت اُر پاشنه کوب شتافته هیچ جا
 مجال درنگ نداد - تا در کنار سندهیه خانجهان پای ثبات
 افشوده گشته گردید . در جلدوی این کار سترگ بمنصب شهزاری
 شش هزار سوار و خطاب فیروز جنگ مفتخر و مباحی گشت
 در سال پنجم بصوبه داری بهار مامور گردید . عبد الله خان
 تذبیه زمیندار رتن پور پیشنهاد همت ساخته بدان سر زمین
 در آمد - بابو لچه بی زمیندار آنجا خایف شده بوساطت راجه
 امر سنگه مرزبان باندهو زینهار بی گشته سال هشتم با پیشکش
 همراه خان مذکور سعادت آستانبوس پادشاهی اندر خدمت

چون عبدالله خان مرخص شده بتعلقه روانه گشت چهار
بندیده باز بغی ورزید - برطبق حکم از راه برگشته بمالش
او پرداخت - خاندوران از مالوه رسید خانجهان بارهه نیز
پیوسته چون یک گروهی اوندچیه معسکر ساختند آن گیره بخت
اندیشه ناک گشته با اهل و عیال و لخته از سرخ و سفید
از حصار برآمده بصوب قلعه دهامونی (که پدر او بکمال
استحکام بنا نموده) ره نورد فرار گشت - عساکر پادشاهی پس از
برکشادن اوندچیه بتعاقب او سه گروهی دهامونی رسیده
آگهی یافتند - که او با اسباب و خواسته بقلعه چورا گدهه
شتافته انتظار نوشته زمیندار دیوگدهه دارد - اگر بملک خود
راه دهد بدکن بدر زند - افواج پادشاهی دهامونی برگرفته
سید خانجهان بجهت تنسیق ولایت مفتوحه توقف گزید
و عبدالله خان بهراولی خاندوران بهادر بدان سمت راهی گردید
چهار از راه لانچی (که داخل ملک زمیندار دیوگدهه است)
گریخت - عبدالله خان هر روز ده کروه گوندي و گاه
بسمت کروه (که قریب مضاعف کروه رسمی است) می پیمود
در سرحد چاندا بار رسیده دستبرد نمایان نمود - آن مدبر
راه گلکنده گرفت - پس از ره نوردی بسیار بار پیوست
آن پدر و پسر از خوف جان بچنگله در شده بدست طایفه

گوند آن ناحیه جان بسپردند - فیروز جنگ سر هر دو بریده
روانۀ حضور ساخت *

چون سال دهم راجه پرتاب اُجینیه [که بمنصب هزار
و پانصدی هزار سوار سرافرازی یافته بحکومت سرزمین خود
(که از دیوباز آرزوی او بود) دستوری گرفته] از فتنه سرشتی
سراز انقیان پیچیده براه ادبار شتافت عبد الله خان حسب
فرمان از بهار بمالش آن بد کردار در آردن - نخست حصار
بهوجپور را (که حاکم نشین آندیار است - و پرتاب دران متحصن
بود) محاصره نمود - او بعد زن و خورد پی در پی هراسان
شده بعجز گرائید - و انگي بر بسته دست زن خود گرفته
بوساطت یکی از خواجه سرايان فیروز جنگ حاضر شد - خان
اورا با زنش مقید ساخته بحضور نوشت - حکم رسید که آن
مخدول را بیاسا رسانیده زن اورا با اموالش خود متصرف شود
فیروز جنگ لخته از غنائم بگندادران وا گذاشته زنش را مسلمان
ساخت - و بفلکح نبیره خود در آردن - و در سال سیزدهم بمالش
پرتاهیراج پسر ججهار سنگهه و جنپت بنديله (که در نواح
اوندچهه سر بشورش برداشته بودند) تعیین شد - اگرچه بسعی
باقی خان (که عبد الله خان اورا فرستاده بود) پرتاهیراج اسیر
گردید لیکن جنپت (که محرک سلسله فساد بود) بتکتک پا جان

پدر بود - و این حرکت محمول بر تهازل و فراغت دوستی
 قیروز جنگ شده بعزل قیول اسلام آباد مورد عذاب گشت - و در
 سال شانزدهم از تغیر سید شجاعت خان بصاحب صوبگی آله آباد
 مقبر گردید - و پس از چندے اعلیٰ حضرت او را از منصب
 باز داشته لک روپیہ بطریق مساعدہ قرار یافت - و در همان ایام
 مجددا بر سر عنایت شده بمنصب سابق مباحی فرمود
 عمرش قریب بیفتاد رسیده بود . که هفدهم شوال سال هیزدهم

سنه (۱۰۵۴) یکہزار و پنجاہ و چہار در گذشت *

باسفاکی و ظلمے کہ داشت مردم دعویٰ مشاهدہ خوارق ازو
 می کردند - و نذور و فتوح می گذرانیدند - پنجاہ سال در امارت
 گذرانید - مکرر از منصب افتاد - و باز بہمان شوکت و دولت
 دیدہ میشد - نوکر می او ایمنی داشت - در حیات او اکثر
 ملازمانش پنجاہزاری و چہار ہزاری شدند - گویند سپاہ
 بیش قرار نگاہ می داشت - اما در سالہ جز دو سه ماہ
 طلب نمی یافتند - اگرچہ نسبت بجاہای دیگر آن سه ماہہ
 طالب یکسالہ بود - و کسی قدرت نداشت کہ خود عرض احوال
 خود نماید - بدیوان و بخشی بگویند - اگر آنها در عرض توقف
 میکردند صفای ریش می بخشید - و ضابطہ او در یورش و سواری
 چنان بود کہ در یکروز شصت ہفتاد کردہ می نوردید - چند اربعی

معتبر مقور میکرد - هرکه عقب می ماند سرش بویده می آرد
 پنججاه مغول (که یساول میر توزک بودند) بلباس و سلاح و طره
 و عصاهای مرصع اهتمام می کردند - گویند در مهم رانا سه صد
 سوار زرین پوش مرصع سلاح و رویهت پیداده از خدمتگار و جلودار
 و چوبدار بهمین وضع با او می بودند - و بچهره زخمی رسیده
 بسیار خوش نما بود - و مهابته تمام داشت - در آخر ایام
 یکپاس شب مانده دیوان می کرد - از سفاکی هم دست
 کشیده بود *

شیخ فرید بهکوی در ذخیره الخوانین آورده - هنگامی (که
 عبد الله خان را خانجهان لودی نظر بند نمود) ده هزار روپیه
 جهت خرج او مصحوب من فرستان - بعدد الله خان عرض کردم
 که نواب غزا در راه خدا بسیار کردند - چه قدر سر کافران
 بریده باشند - گفت دو لک سر خواهد بود - که از آگره تا پتنده
 دو روپیه مزار کله آنها ست - ^(۲) گفتم البته درین مردم مسلمانان
 بے گناهی هم خواهد بود - بر آشفته گفت پنج لک از زن و مرد
 اسیر کرده فروخته ام - همه مسلمان شدند - بتوالد و تناسل آنها
 تا قیامت کردها میشود - پیغمبر خدا بخانه نداف میروند
 و معجزات می نمود تا مسلمان میشد - من یک مرتبه پنج لک آدم
 مسلمان کرده باشم - اگر عدالت هم شود اهل اسلام بیشتر

بر می آیند - چون بخانجهان نقل کردم گفت - عجب ازین مرد
 که با افعال نکوهیده فخر می کند - و ندامت ندارد - ارلادش
 رشده نکرد - میرزا عبد الرسول تعینات دکن بود *

عزیز الله خان

عزیز الله نام - پسر یوسف خان پور حسین خان تکریمه
 است - که احوال هر دو بزبان خامه و قانع طراز گذشته - نامبرده
 از تعیناتیان صوبه کابل بود - و تا آخر عهد جنت مکانی
 به منصب دو هزاری سوار فایز گردید - پس از مسند نشینی
 فردوس آشیانی ببحالی منصب مزبور افتخار اندوخته سال هفتم
 بخطاب عزت خان و عطای عام رایث ناموری برافراخت - سال
 یازدهم از اصل و اضافه پدایه دو هزار و پانصد سوار
 تفوق جست - و در همین سال چون بهمراهی سعید خان بهادر
 بجنگ قزلباش متصل قندهار شتافت و فوج مخالف هزیمت
 یافت باضافه پانصدی صد سوار سررشته اعتبار بدست آورد
 و از نواحی قندهار باپردل خان جهت تسخیر قلعه بست
 بدانصوب رفت - سال دوازدهم بعد از نقره بلند آوازه گشته
 بحر است قلعه بست و گوشک^(۲) (که مفتوح شده بود) مامور گردید
 سال چهاردهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار
 سوار و خطاب عزیز الله خان درجه اعتلا پیمود - سال

(۲) یا گوشک باشن - و الله اعلم *

هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار هجری

بدار آخرت خرامید *

عاقل خان عنایت الله

برادر زاده و متبذای افضل خان ملا شکر الله است
 فام پدرش عبدالحق - که در عهد فرروس آشیانی بمنصب
 هزاری دو بیست سوار رسیده - و بامانتخانی ممتاز گردیده
 خط نسخ بسیار خوب می نوشت - ^(۲) سال پانزدهم در جایزه
 کتابه (که در گذرن ممتاز الزمانی نگاشته) بعیای فیل
 سوافرازی یافت - سال شانزدهم رخت از دنیا بر بست - خان
 مذکور سال دوازدهم بتفویض خدمت عرض مکرز مباحات اندوخت
 پستتر بخطاب عاقل خان و تقرر دیوانی بیواتات از تغیر
 ملتفت خان نامور گشت - سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزاری پانصد سوار و خدمت میر سامانی
 سر بلند شده پایه عزت برتر نهاد - سال هفدهم چون موسوی
 خان بملک بقا شتافت خدمت عرض وقائع صوبجات و رساله
 انعام (که بار متعلق بود) نیز بنامبرده مفروض شد - سال
 هیزدهم باضافه دو بیست سوار رایت افتخار بر افراخت
 و عرض وقائع صوبجات از تغیر او بملا علاء الماک مقرو گردید
 سال نوزدهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی

هشتصد سوار قامت قابلیت آراست - و پستر چون خانسامانی
 از عزل او بملا علاءالماک تونی مقرر شد او باضافه دریسست سوار
 و خدمت بخشگیری دوم و عرض وقائع صوبجات فرق عزت
 برافراخت - سال بیستم با جمعی برای رسانیدن مبلغ بیست
 و پنج لک روپیه بغوری نزد شاه بیگ خان تهنه‌دار آنجا
 دستوری پذیرفت - در همان سال از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزار سوار و مرحمت علم نوای کامرانی بر افراخت
 و آخر سال بیست و دوم مطابق سنه (۱۰۵۹) هزار و پنجاه
 و نه هجری در ایامی (که بلده کابل مطرح الویة ظفر طراز
 بود) بمرگ مفاجات بساط زندگی در نوردید - از نظم
 و سیاق بهره ور بود - صبیحة پرورش کرده ستی خانم (که
 رائق و فائق مهمات مشکوی اعلی حضرت بود) در حباله
 نکاح داشت *

خانم مذکوره از اولاد اهالی مآثرندران است - و خواهر
 طالب آملی - که در عهد جنت مکانی بخطاب ملک الشعرائی
 سرفرازی یافته - پس از فوت شوهر خود نصیرا برادر حکیم
 رکذای کاشی بامداد طالع بخدمتگاری ممتاز الزمانی امتیاز
 اندوخت - از آنجا (که بشیوا زبانی و ادب شناسی متحلی بود
 و از مراسم خانه داری و علم طب باخبر) از سایر خدمتگاران
 قدیم گذرانیده بپایه مهرداری رسید - و چون از علم قرائت

د سوان فارسي نامها آگهي داشت بتعليم بيگم صاحب مقرر شده سر بارچ کيوان رسانيد - پس از فوت ممتاز الزماني پادشاه از راه قدر داني صدارت محل بار تفويض فرمود از انرو که فرزندے نداشت پس از فوت طالبا دو دختر اورا بفرزندی بر گرفته بود - کلان را بعقد ازدواج عاقل خان و خرد را بقيد تزويج ضياء الدين مخاطب برحمت خان پسر حکيم قطبا برادر حکيم رکنا در آورده بود - سال بيستم در ايامے (که بلده لاهور مقرر سلطنت بود) کوچک (که با وی خانم را آنست بسیار بود) بعارضه وضع حمل فوت کرد - خانم چند روز بسوگواری او بخانه خود رفته نشست - پس از ان پادشاه اورا در مکاني (که میان محل پادشاهي داشت) از خانه طلب داشته خود بتسلی او متوجه شده دران مکان تشریف فرمود و بدوامت خانه همراه آورد - او بعد از فراغ کارهای حضور بمنزل معهود رفته واصل بحق گردید - پادشاه ده هزار روپيه برای تجهيز و تکفين او از سرکار داده حکم نمود - که جائے پامانت بسپارند - پس از یک سال و کسریه باکبر آباد برده در مقبره (که غریبی روضه مهدي علیا متصل بچوک جلوخانا بمباغ سي هزار روپيه از سرکار پادشاهي ترتيب یافته) مدفون گردید - و ده هزار (که حاصلش سي هزار روپيه است) جهت اخراجات آنجا مرحمت شد *

* عهد الرحیم بیگ اوزبک *

برادر عبد الرحمن بیگ اتالیق عبد العزیز خان پسر
 نذر محمد خان والی بلخ است - سال یازدهم جاوس
 خردوس آشیانی از بلخ آمده بدولت آستانبوس شرف امتیاز
 حاصل نمود - پادشاه او را بعقایت خلعت و خنجر مرصع
 و شمشیر با یراق طلائی میفکارد و منصب هزاري شش صد
 سوار و انعام بیست و پنج هزار روپیه نقد نوازش فرمود
 و پستری اضافه پانصدی دو صد سوار و تیول در صوبه بهار یافته
 بدان صوب مرخص گردید - و بعد رسیدن آنجا چون بنابر
 درشت خوئی عبد الله خان بهادر ناظم آن صوبه مابین او
 و خان مذکور ناسازگاری بر داد او این معنی را باعث ضرر
 خویش شمرده چند روز تمارض نموده خود را گنگ ظاهر
 ساخت - و تا یکسال در خلا و ملا زبان از سخن بر بست
 حتا که زنان او آگهی نیافتند - چون این مقدمه بسمع
 پادشاه رسید حکم در باب آمدن او بحضور صادر گردید - سال
 سیزدهم بحضور آمده بحرف در آمد - و سبب گنگی بعرض
 بیان در آورده حضار را بحیرت انداخت - و چون درین سال
 پادشاه بکشمیر متوجه شد او را از اصل و اضافه بمنصب
 دو هزاري سوار برنواخته بتوقف دار السلطنه مامور فرمود
 سال بیست و دوم همراه سلطان اورنگ زیب بهادر بضوب

قندهار نامزد شد - و از آنجا همراه قلیچ خان جانب بست
 شناخت - و در جنگ با قزلباش مصدر نیکو خدمتی گردید
 لهذا سال بیست و سیوم بپایه دو هزار و پانصدی هزار
 سوار تفرق بر همگنان جهت - سال بیست و چهارم همراه
 جعفر خان صوبه دار بهار بدان صوب روانه گشت - سال
 بیست و ششم برکاب سلطان دارا شکوه بجانب قندهار کمر
 عزیمت بست - و از آنجا با رستم خان بتسخیر بست کام
 جلالت برداشت *

• عرب خان •

نور محمد نام - در عهد فردوس آشیانی منصب یافته
 سال سیوم [که بلند برهانپور معسکر فیروزی بود - و سه فوج
 بسرکردگی سه عمده جهت تذبیه خانجهان لودی و تخریب
 تعلقه نظام الملک دکنی (که او را در پناه خود داشته بود) تعیین
 گردید] او بهمراهی اعظم خان نامزد شد - و پس ازان بتعییناتی
 دکن مخصوص گشته سال هفتم (که پادشاهزاده محمد شجاع
 بتسخیر پریندا بدکن رسید - و خان زمان بهادر را با جمعی
 بطریق منقلا پیشتر روانه ساخت) چون بنا بر احتیاط راه
 در تصبات سر راه تهنات قرار یافت او را با پانصد سوار
 در ظفر نگر گذاشت - اواخر سال مذکور بخطاب عرب خان
 بر برافراخته از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هشتصد

سوار کامیابی اندوخت - سال نهم (که ملک دکن دوم بار
 مطرح الویه ظفر گردید - و افواج بگوشمال ساهو بهونسله و پامال
 ساختن ملک عادل خان (رانه شد) او بهمراهی خاندوران
 اختصاص پذیرفته در تنبیه مردم عادل خان گردن واقعی نمود
 سال دهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد
 سوار ازان جمله پانصد سوار دو اسپه سه اسپه سر بلذد شده
 بقلعه داری فتح آباد دهارد از اقران تفوق جهت - و پستتر
 باضافه پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - سال بیست و چهارم
 بعزایت نقاره کوس شادمانی زد - و پس ازان (که هفده سال
 و کسرے زیاده در حراست فتح آباد دهارد بعزت و آبرو
 بسر برد) سال بیست و هفتم مطابق سنه (۱۰۶۳) هزار
 و شصت و سه هجری (روح بر فتوحش بروضة رضوان پرواز نمود
 پسرش قلعه دار خان است - که احوالش علیحدده درین نامه
 بگذارش آمده *
 (۲)

* علی مردان خان امیر الامرا *

پدرش گنج علی خان زیگ - که از عشائر اکران است
 ملازم قدیم شاه عباس ماضی بود - در ادان طفولیت شاه
 و ایام اقامت هرات بشگرف پرستاری قیام داشت - در زمان
 فرماندهی بحسن خدمات و مردانگیهای (که در فتور

اوزبکیه خراسان و محاربات آن گروه مدور یافت (بمراتب
 علیای خانی و لقب ارجمند بابا ترقی نموده قریب سی سال
 من حیث الاستقلال حاکم کرمان بود - پیوسته آثار عدالت
 و رعیت پروری بظهور هی آوردن - چون شاه در عهد جنت مکانی
 قلعه قندهار را بمحاصره چهل و پنج روز از عبد العزیز خان
 نقشبندی برگرفت ایالت آندیار بدو تفویض نمود - شبی
 در سنه (۱۰۳۴) هزار و سی و چهار بالای ایوان ارک
 قندهار بر سریره (که بمحجر ایوان تکیه داشت) خوابیده بود
 محجر سستی پذیرفته میان خواب و بیداری پایان افتاد
 و هیچکس مطلع نبود - بعد از زمانه برخی خدمتگاران آگهی
 یافته بر سرش رفتند - مرده یافتند - شاه پسرش علی مردان
 بیگ را بخطاب خانی و ریاست قندهار سرفراز کرده بدادای
 ثانی ملقب فرمود *

و پس از ارتحال شاه چون نوبت دارائی ایران بشاه صفی
 پسرزاده او رسید بمظنهای بی اصل و احتیاطهای دور از کار
 اکثر عمدهای دولت عباس شاهي را از پا در آورد - علی
 مردان خان اندیشه ناک شده سلامت خود منحصر در توسل
 بدرگاه فردوس آشیانی دانسته نوشت و خواند بسعید خان
 صوبه دار کابل در میان آورد - و باستحکام برج و باره پرداخته
 قلعه بالای کوه لکه (که بر حصار قندهار مشرف است)

بنا نموده در عرض چهل روز بانجام رسانید - و چون این اخبار بشاه رسید دفع آن مصمم ساخته اول پسر کلانش را طامپ داشت عای علی مردان خان اگرچه باقتضای وقت او را روانه نمود اما بعد از آن بهرکه گمان دورنگی داشت بقتل آورده پرده از روی کار برداشت - شاه سیارش قللو آناسی را (که بمشهد مقدس فرستاده بود) بر سر او تعیین کرد - عای علی مردان خان باعلی حضرت عرضداشت نمود که شاه بجان ستانی من افتاده یکی از عمدها تعیین شود که قلعه باو سپرده روانه درگاه شوم *

در سال یازدهم سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت سعید خان صوبه دار کابل و قایم خان صوبه دار لاهور با حاکم غزنین و بهکر و سیوستان بر طبق حکم روانه قندهار گشتند - چون سعید خان پیش از قلیچ خان خود را رسانید دانست که تا سیارش در حوالی قندهار است رعایا چنانچه باید اطاعت نخواهند کرد - باتفاق علی مردان خان (که همگی هشت هزار سوار بود) بیک فرسخی قلعه با سیارش (که پنج شش هزار سوار داشت) بجنگ پرداخت - زد و خورد غریب واقع شد قزلباشیه (۲) رو بفرار آورده تا معسکر خود (که آنروی آب اندراب (۳) بود) عدان باز نکشیدند - سعید خان فرصت درنگ نداده متوجه آن سمت گشت . آنها احمال و اثقال بر جا گذاشته بدر زدند

(۲) در [بعض نسخه] قزلباشیان (۳) در [اکثر نسخه] اندراب *

بهادران نصرتمند شب در خیمهای قزلباش گذرانیده جمیع اسباب و اشیاء غنیمت گرفته بقندهار برگشتند - بعد رسیدن قلیچ خان (که بحکومت قندهار مقرر شده بود) علی مردان خان روانه حضور شد - در سال دوازدهم سنه مذکور در لاهور شرف آستانبوس خلافت دریافت - و چون قبل از ادراک ملازمت بمنصب پنج‌هزاری ذات و سوار و عام و نقاره اختصاص یافته بود درین روز شش هزاری ذات و سوار مقرر گشت و حویلی اعتماد الدوا (که بسرکار والا متعلق بود) مرحمت گردید - و ده کس از نوکران عمده او بمنصب درخور سرفراز گشتند - و از وفور عاطفت علی مردان خان را (که بآب و هوای ایران خو گرفته تاب تعب تابستان هذروستان نداشت) بصاحب صوبگی کشمیر جنّت نظیر مورد تفضل فرمود در حین انتهای الویه پادشاهی بکابل خان مزبور دستوری تعلقه (۲) یافت - و چون مبادی سال سیزدهم سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری لاهور مهبط اعلام خلافت گردید علی مردان خان حسب الطلب از کشمیر رسیده بمنصب هفت هزاری هفت هزار سوار بلند رتبه گشته با رصف صوبه داری کشمیر بصاحب صوبگی پنجاب نیز فایز گردید - تا در ایلاق و قشلاق تابستان و زمستان را با سودگی و فراغت بسربرد - و در سال

چهاردهم سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه از تغیر سعید خان بنظم
صوبه کابل مورد مراجع گشت . و سال شانزدهم (که دار الخلافه
اکبر آباد بفر نزل پادشاهی رونق گرفت) علی مردان خان
برطبق طامپ بملازمت رسیده بخطاب عمده امیر الامرا و انعام
یک کروڑ دام و عنایت حویلی اعتراف خان که بهترین منازل است
(که امرای ذیشان در آگه بر گزار چون اساس گذاشته اند - و خان
مذکور بخواش پادشاهی پیشکش کرده بود) مطرح انظار
عواطف گردید - و اجازت انصراف بصوبه کابل یافت *

و در سال هیزدهم تردی علی قطغان اثنالیق سبحان قلی
خان پسر نذر محمد خان (که بضبط کهمرد و مضافات آن
از تغیر یلنگتوش از جانب نذر محمد خان تعیین شده بود)
از ناعاقبت اندیشی بر احشام بلوچان نواحی زمین دار
تاخذہ برخی الوس هزاره را (که بر گزار دریای هیرومند
اقامت دارند) غارت نمود - و بیست گروهی بامیان توقف گزید
تا قابو یافته دست اندازی دیگر نماید - علی مردان فریدون
و فرهان را (که از غلامان معتبر ار بودند) با فوجی بر سر ار
فرستاد - اینها باستعجال شتافته بمخیم اوزبکیه ریختند - قطغان
دست و پای زده رو بفرار گذاشت - زوجة او با چندے از اقاربش
با تمام اسباب و اشیاء بدست درآمد - و در همین سال

امیر الامرا بحضور سیده جهنم تسخیر مملکت بدخشان
 (که نذر محمد خان با پسران و نوکران در افتاده) دستوری
 یافت - اصالت خان میر بخشی بهمراهی مامور گشت
 (۲)
 علی مردان خان در سال نوزدهم فوجی از کابل بر کهمرد
 فرستاد - چون مردم کمی در حصار بودند بے استعمال سیف
 و سنان فرار نموده قلعه بتصرف در آمد - ازین خبر امیر الامرا
 با فوج کابل روانه گشت - چون در راه ظاهر شد (که محافظان
 قلعه کهمرد از بیجاگری و آمدن فوج اوزبک قلعه را سپرده
 غارت زده الوسات و اریماقات سر راه گشتند - و درین طریق از
 تالیابی آذوقه و گاه عبور عساکر متعسر بل متعذر است) تسخیر
 (۳)
 آن قلعه موقوف بوقت دیگر داشته بکشایش بدخشان در آورد - چون
 بکامپاز رسید تهانه دار پنجشیر (که از حقیقت راه واقف بود)
 آگهی داد - که گذشتن چنین لشکر از کتلها و تنگنای این راه
 صعب المرور دشوار - معینا یازده جا از آب پنجشیر (که بے پل
 نمی توان گذشت) عبور باید نمود - بغایران امیر الامرا اصالت
 خان را بتاخت خنجان کسپیل نمود - که در شازده روز رفت
 و روپے کرده برگشت - و باتفاق عازم کابل گردید - و این
 رفتن و آمدن در چنین هنگامه (که در توران هرچ و مرجع
 واقع شده) ملائم طبع اعلی حضرت نیفتاد *

و در همین سال مبادی سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش بعزم تسخیر بلخ و بدخشان و تذبیه اوزبک و المان شاهزاده مراد بخش را با علی مردان خان و دیگر امرای عمده با پنجاه هزار سوار جرار تعیین فرمود - و چون درین ایام جان نثار خان جهت تعزیه شاه صفی و تهنیت جلوس شاه عباس ثانی به سفارت ایران رخصت یافت در نامه اشعاره بطلب پسر کلان امیرالامرا (که برسم یرغمال نزد شاه بود) رقم پذیرفت - شاه از فرط مرورت سلسله دیرین موالات نگسیخته ادرا روانه فرمود - و امیرالامرا بهمراهی شاهزاده مراد بخش براه کتل طول زاهی گشت - چون بحوالی سراب رسید سلطان خسرو پسر درم نذر محمد خان (که حکومت قندز داشت) از چیرگی المانان نتوانست ثبات ورزید - بشاهزاده پیوست و پس ازان (که شاهزاده بحوالی خلم سه منزلی بلخ رسید) نذر محمد خان را با ارسال فرمان پادشاهی متضمن تسلیه و دلدهی و رسیدن خود بطریق کوهک مستظهر گردانید - او در جواب گفت که همه ملک تعلق بمسراک والا دارن - من ادراک ملازمت نموده روانه حجاز میشوم - اما از شوخی و خیره سرمی اوزبک احتمال آن بود که خان را از هم گذرانیده اموال و اشیاء متصرف شوند - امیرالامرا با شاهزاده سرعت بکار برده باستانه امام رسیدند - ظاهر گشت که نذر محمد خان بحیل و خدعه

دفع الوقت می گذد - دو گروهی بلخ زده دایره گردید - شامگاه
 بهرام سلطان و سبحان قلی سلطان پسران او با جمعی از اکابر
 آن بلده بملازمت رسیده رخصت عادت یافتند - صبح بعزم
 ملاقات او بلخ شتافته فرود آمدند - نذر محمد خان بتهدیه
 ضیافت در شده بلخ مراد رفت - و لخته جواهر و اشرفی گرفته
 فرار نمود - و در شرغان بفکر فراهم آوردن سپاه گردید - بهادر
 خان رهله و اصالت خان تعاقب نموده بچنگ پیوستند - خان
 از مشاهده استیلا آنها جلو گردانیده باند خود شتافته روانه
 ایران دیار گشت - در سو آغاز بیستم سال سنه مزبور در بلخ خطبه
 و سکه صاحب قران ثانی پیرایه ظهور گرفته همگی دوازده لک
 روپیه از مرمع آلات و غبوه با دو هزار و پانصد اسب و سه صد
 شتر بضبط در آمد - اما از متصدیان مهمات او ظاهر شد
 که از نقد و جنس هفتاد لک روپیه بود - قدری عبد العزیز
 جان متصرف گشت - و بسیاری از بیکان بغارت بردند - و قلیله
 خود همراه برد - صوای خسرو (که سابق روانه حضور گشته بود)
 بهرام و عبد الرحمن دو پسر و سه دختر و سه زوجه در کابل
 بکامیاب عواطف پادشاهی شدند - بطریق تعمیه تاریخ این
 فتح است *

* بیت *

* فتح است *

* شده ز بلخ و بدخشان نذر محمد خان *

* ز و قبيله و املاك را گذاشت دران *

چون شاهزاده مراد بخش پیش ازان (که ولایات تازه گرفته از قرار واقع مضبوط کردن) اراده مراجعت نمود و باره منع حضور ممنوع نشده معاملات (و براه آوردن) آند یار مجددا برهم خورده هرج و مرج تازه پدید آمد اعلی حضرت شاهزاده را بعزل جاگیر و منصب تادیب فرموده جهت بزد و بستی آن مملکت سعدالله خان مامور گشت - بامیر الامرا حکم شده که متمردان قندز را مالشی بسزا داده بعد از رسیدن حاکم بدخشان بصوبه داری کابل (که بدو متعلق است) باز گردانند و در همین سال سنه (۱۰۵۷) هزار و پنجاه و هفت شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بعطای ولایت بلخ و بدخشان لختصاص یافته مرخص گردید - امیر الامرا نیز با شاهزاده همراه گشته چون بنواحی بلخ رسید ظاهر شد که عبد العزیز خان بهر کلان نذر محمد خان والی بخارا از قرشی متوجه کنار جیحون شده بیگ ارغلی را با لشکر توران پیش از خود فرستاده - او را آب آمویه گذشته در حوالی آقچه مجتمع گشته - و قتل محمد سلطان بهر دیگر نذر محمد خان نیز با پیوسته - شاهزاده بلخ در نیامده متوجه آن سمت گردید - و در تیمور آباد هنگامه نبرد آراستگی یافت - امیر الامرا حریف خود را برداشته تا منزل قتل محمد سلطان (که از دایره ارغلی دور بود) رسیده پیشتر راند - و خیمه و اسباب و درام او و همراهانش

قاراج کرده سالم و غانم بر گردید - (روز دیگر بیگ ارغلی با تمام لشکر بر امیرالامرا هجوم آوردن - او پای ثبات افشرد - و خود شاهزاده بکومک رسید - جمعی از اعیان اوزبکیه بو خاک هلاک افتاده متفرق گشت - (۲) دین اثنا عبد العزیز خان و سبحان قلی سلطان برادرش (که بخان خرد موسوم بود) با اوزبک بتسیار پیوسته بتفریق اسپان بزبون و خوش اسپه پرداختند - و هرکه (۳) اسپ خوب داشت پیش آمده جنگ میکرد - یادگار تکریه (۴) با فوجی از یکه تازان بر امیرالامرا تاخته نزدیک بود که خود را برساند - او بمشاهدت آن تیغ از غلاف کشیده مهمیزه بر اسپ زد - دیگران با او در آویخته نایره جدال ملتهم ساختند - آخر کار یادگار بزخم شمشیر که بر رو خورد و اسپش نیز بزخم تفنگ از پا درآمدند - و بدست غلامان امیرالامرا افتاد - او را نزد شاهزاده آورده مورد تحسین و آفرین گردید *

بالجماعه هفت روز جنگ قیامت آشوب در میان بود

پنج شش هزار کس از اوزبک بقتل رسید - شاهزاده جنگ کفان بباخ رسیده خواست اردو در شهر گذاشته جریده (۵)

(۲) نسخه [ج] سبحان قلی برادرش (۳) در [اکثر نسخه] اسپان

زبون و خوش اسپه (۴) در [اکثر نسخه] مکربت (۵) در [بعضی نسخه]

بمحاربه و تعاقب آنها پردازد - عبدالعزیز خان عطف عنان نموده
 در یکرز از جیحون گذشت - و بسیاری را غریق گردان
 اجل ساخت - و پس ازان (که بلغ و بدخشان بنذر محمد
 خان را گذاشتند) امیر الامرا بکابل رسیده بکارهای آنجا
 می پرداخت - در سال بیست و سوم از کابل بحضور رسیده
 به تیولداری صوبه لاهور مامور گردید - پس از چندے برخصیت
 کشمیر (که آب و هوای آن دیار بمزاج او سازگار بود)
 خوش دلی اندرخت - و چون شاهزاده دارا شکوه بهم قندهار
 تعیین گشت اگرچه صوبه داری کابل بمسلیمان شکوه مهین پسرش
 مقرر بود امیر الامرا بحراسمت آن ملک دستوری یافت - و باز
 بصوبه داری کشمیر شتافت - در آخر سال سیم حسب الطلب
 بملازمت رسیده اسهالے بهم رسانید - لهذا در آغاز سال سی
 و یکم سنه (۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت اجازت کشمیر
 گرفت - در منزل ماچهیواره رهگرای عقبی گردید - نعلش او را
 بلاهور برده در مقبره والده اش مدفون ساختند - متروکات او
 از نقد و جنس یک کرور روپیه بضبط در آمد - هرچند
 در ایران خلاف طریقه ملازمان خاندان صفویه ورزیده بکور نمکی
 و بیوفائی خود را مطعون ساخت اما در هندوستان بحسن اخلاص
 و شگرفی عقیدت و وفور دانائی و مردانگی پایه اعتبار از
 جمیع امرا برتر افراخته بمرتبه در مزاج پادشاهی جاگرد که

اعلیٰ حضرت در مخاطبات یار وفادار می فرمود *

از کارهای پا برجای او (که بمروز دهور و اعوام بر صفحه ایام خواهد بود) آوردن آب نهر است در بلده دارالسلطنه لاهور - که آبرو بخش آن شهر گشته - در سال سیزدهم سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه علی مردان خان بعرض رسانید که از مردم او شخصی (که در کندن نهر مهارت دارد) تعهد میکند که نهری بحوالی لاهور بیارد - یک لک روپیه برآوردن اخراجات مرحمت شد - آن شخص از منبع دریای راری (که بکوهستان شمالی سمت بمسافت پنجاه کوه جریبی از لاهور و هر زمین هموار جریان دارد) شروع بحفر نموده در عرض یک سال و کسری انجام گرفت - سال چهاردهم بگذار آن نهر در حوالی شهر مذکور در مکانی (که بلندی و پستی داشت) باغی (که مشهور بشاله مار است) با حیاض و انهار و فواره و آبشار متعدد مرتبه بمرتبه احداث فرموده بصرف هشت لک روپیه در سال شانزدهم باهتمام خلیل الله خان حسن ترتیب پذیرفت - الحق بدین کیفیت و خصوصیت باغی در هندوستان نیست * * بیت *

* اگر فردوس بر روی زمین است *

* همین است و همین است و همین است *

و چون آب نهر چنانچه باید نمی آمد لک روپیه دیگر حواله کار گذاران شد - اتفاقاً میرکاران از بیوقوفی پنجاه هزار روپیه

بترمیم آن بیجا خرج نمودند - آخر بتجویز جمعی (که در ترازوی
 آب شناسا بودند) پنج کوره راه از نهرو سابق بحال داشته سی
 و دو کوره نو کفندند - آب دافر بے فتور بداغ رسید *
 علی مردان خان در صوبه داری لاهور فقراى تارک صلوة
 و صوم را (که خود را بے قید نامند - و مرتکب اقسام فسق و فجور
 می شوند) مقید نموده بکابل فرستاد - دولت و مکنت و ساز
 و سرانجام او در هندوستان شهرت تمام دارد - گویند در
 ضیافت پادشاهی صد لنگری طلا مع سرپوش و سه صد لنگری
 نقره در مجلس کشید - از پسرانش احوال ابراهیم خان (که
 ترقی نمایان کرده) و عبدالله بیگ (که در عهد عالمگیری
 بخطاب گنج علی خان مخاطب گردیده) علیحدہ ارتسام
 پذیرفته - و دو پسر دیگر اسحق بیگ و اسمعیل بیگ (که بعد
 فوتش هریکے بمنصب هزار و پانصدی هشتصد سوار امتیاز
 اندوخته) هر دو در جنگ سموگده همراه داراشکوه بودند - بکار
 پادشاهی در آمدند *

* عبد الله خان سعید خان *

چهارمین پسر سعید خان بهادر ظفر جنگ است - چون بمردن
 بخت و حسن خدمت کار پدرش همواره در ترقی بود او بمنصب
 در خور سرفراز شده سال سیزدهم جلوس فردوس آشدانی

بہفظ بنگش پائین^(۲) نوازش آمود گردید - و سال ہفدہم از اصل
 و اضافہ بمنصب ہزاری ذات چہار صد سوار افتخار اندوختہ
 بقذہار نود پدر دستوری یافت - چون پدرش را در سال
 بیست و پنجم روزگار سپری شد او از اصل و اضافہ بمنصب
 دو ہزاری ہزار و پانصد سوار لوای افتخار برافراخت - و آخر
 ہمین سال بخطاب خانہ و عطای اسپ با زین نقوہ ناموری
 ہدیہ یافتہ با سلطان محمد ادرنگ زیب بہادر (کہ بار دوم بیساق
 قذہار مامور شدہ بود) مرخص گشت - پستو مدتها بہرامت
 شہر کابل معین بود - سال سی و یکم از اصل و اضافہ بمنصب
 دو ہزاری دو ہزار سوار و عطای علم و نقارہ و پستو باضافہ
 پانصدی طبل شانگامی نواخت - و با سلطان سلیمان شکوہ
 (کہ بر سر سلطان شجاع تعین یافتہ بود) دامن عزیزت بر کمر
 ہمت زد - پس ازان (کہ سپہر طرح تازہ برانگیخت - و داراشکوہ
 بعد از جنگ سموگدہہ پدای فرار بلاہور شتافت) از
 شاہزادہ مزبور جدا شدہ شرف ملازمت خلد مکان در یافت
 و بعطای خلعت و خطاب سعید خانہ و از اصل و اضافہ
 بمنصب سہ ہزاری دو ہزار و پانصد سوار بکام دل رسید

تتمہ احوالش بنظر نرسیدہ *

* مسکر خان نجم ثاني *

نامش عبد الله بیگ است - در عهد فردوس آشیانی سال
 دوازدهم جلوس بمنصب در خور و قلعه داری کالنجر چهره
 عزت بر افروخته پستر توسل با محمد داراشکوه جسته
 میربخشی سرکار شاهزاده مزبور گردید - سال سیم بخطاب
 مسکر خان نامور گشت - و چون پس از انهزام مهاراجه جهونمت
 سنگه آمد آمد محمد اوزنگ زیب یهادر بجانب اکبرآباد
 شهرت گرفت او از جانب داراشکوه ابتدا همراه خلیل الله
 خان جهت بستن معبر دهواپور و روز جنگ در مثل هراولی
 تعیین یافت - و در مصاف دوم در مورچال متصل گدهه پتهای^(۲)
 بود - چون داراشکوه اسامیها و اسباب ضروری همراه گرفته
 بخیبر گجرات رویه شتافت آخر شب نامبرده برین قضیه
 مطلع گشته از صف شکن خان امان طلبیده نزد او آمد
 و بحصول ملازمت و عنایت خلعت و بحالی نوکری کامیابی
 اندوخت - پستر در کوهکیان خانخانان معظم خان قرار یافته
 بصوبه بنگاله رفت - سال هشتم جلوس عالمگیری باتفاق بزرگ امید^(۳)
 خان جهت تسخیر چاتگام کمر همت بست - بعد از آن احوالش
 بگوش نرسیده *

* عبد الرحمن سلطان *

ششمین پور ندر محمد خان است - سال نوزدهم جلوس

(۲) در [بعضی نسخه] پتلی (۳) نسخه [ج] بصوب بنگاله *

فردوس آشیانی چون پادشاهزاده محمد مراد بخش با فوج
 کثیر رفته پس ازان (که نذر محمد خان با سبحان قلی
 و قتل محمد در پسر خود راه فرار گزید) باخ را بتصرف
 در آردن بهرام و عبد الرحمن پسران و رستم ولد خسرو
 نبیره خان مذکور را طلب داشته حواله^(۲) لهراسپ خان نمود
 سال بیستم سعد الله خان (که بعد استعفای شاهزاده
 به بدوبست آنجا تعیین شده بود) حسب الحکم هر سه کس
 مذکور را با سایر متعلقات همراه راجه بیتهداس و غیره روانه
 حضور ساخت - بعد رسیدن اینها بعثت خلافت صدر الصدور
 سید جلال قاضیان پذیرا شده بحضور آرد - پادشاه بهرام را
 بعطای خلعت با چارقب زر دوزی و جیغه و خنجر مرصع
 با یهول کتاره و منصب پنجهزاری هزار سوار و در اسپ
 با زین طلا و مطلا و ده تقوز پارچه و یک لک شاهي (که
 بیست و پنجهزار روپیه باشد) و عبد الرحمن را بمرحمت
 خلعت و جیغه و خنجر مرصع و اسپ با ساز طلا و پنج تقوز
 پارچه و رستم را بخلعت و اسپ برنواخت - و عبد الرحمن را
 (که خردترین برادران بود) صد روپیه روزانه مقرر کرده
 پادشاهزاده داراشکوه سپردند - و مستورات خان مذکور را
 بیگم صاحب اندرون طلبیده باقسام دلجوئی تسلی خاطر

بخشیدند - پس ازان همواره بکرات بانعام اسپ و فیل و نقد
 مشمول عواطف بود - بعد ازان (که بلخ بنذر محمد خان
 مسترد شد و خان مذکور بعد وقوع گوناگون هنگامهای گروه اوزبک
 و امان و دفع آنها استقلال و اطمینان بهم رسانیده در باب
 روانه ساختن پسران و متعلقان خود بخدمت پادشاه محرک
 شد) ازانجا (که خسرو پیش از تسخیر بلخ و بدخشان از پدر
 آزاده شده به پیشگاه خسروی آمده بود) نه پدر طلب نموده
 و نه او برفتن رضامند شد - و بهرام نیز دل از مستلذات اینجا
 برنگرفته برفتن راضی نشد - لهذا سال بیست و سیوم عبد الرحمن
 بعنایت خلعت و جیغۀ مرصع و خنجر و شمشیر و سپر با یراق
 مرصع و دو اسپ با زین طلا و مطلا و سی هزار روبیه نقد
 کامیاب گشته همراه یارگار جولاق سفیر نذر محمد خان پیش
 خان مذکور مرخص گردید - چون نزد پدر رسید خان او را
 ولایت غوری داد - سبحان قلی پسر چهارمین خان ازین امر
 آزاده شده با هزار سوار بوسر بلخ آمده خان را تنگ ساخت
 ناگزیر خان عبد الرحمن را مطلع گردانید - که از راه برگشته
 خود را برساند - عبد الرحمن قصد آن طرف نمود - قلماقان
 (که با سبحان قلی موافقت داشتند) سر راه گرفتند - و دستگیر
 ساخته پیش سبحان قلی بردند - از مقید ساخت - عبد الرحمن

با نگاهبانان ساخته سال بیست و چهارم بمسند سلطنت (سینه
و بعضای خلعت و جیغه مرمع با پهل کتاره و منصب چهارهزاری
پانصد سوار و اسپ با زین مطلا و فیل و بیست هزار (روپیه
نقد فرق عزت برافراخت. سال بیست و پنجم چون خبر فوت
نذر محمد خان معروض گردید خسرو و بهرام و عبد الرحمن
پسران خان مذکور بخلعت تعزیت مخاع گردیدند. سال
بیست و ششم چون اطوار نا پسندیده از ظاهر گشت پادشاه
بیدماغ شده او را تعینات بنگاله فرمود. پس ازان (که عالمگیر
پادشاه بر تخت سلطنت نشست) در جنگی که با شجاع زد داد
او در فوج قول بود. بعد از فرار شجاع بملازمت پادشاه
پیوست. تا سال سیزدهم زندگی او و بهرام مستفاد می شود
گاه گاه از پیشگاه سلطنت بانعام نقد و اسپ و فیل
سر بلندی می اندوخت *

* عبد الرحیم خان *

پنجمین پور اسلام خن مشهیدی ست. بعد فوت پدر
بمنصب در خور سرفراز گردیده سال سیم جلوس فردوس آشیانی
بداروغگی خواصان مامور شد. و سال دوم جلوس خلد مکان
(۲)
بخطاب خانی و سال نوزدهم از تغیر همت خان بدخشی
بداروغگی غسلخانه چهره عزت برافراخت. سال بیست و سوم

از تغییر بهره مند خان بخدومت آخته بیگي کامیابی اندوخت
 سال بیست و چهارم ازان تعلقه عزل پذیرفته بتفویض بخشیکری
 سیوم و مرحمت دوات سنگ یشم بر پایه عزت بر افزودن سال
 بیست و پنجم مطابق سنه (۱۰۹۲) هزار ونود و دو
 هجری رخت زندگانی بر بست *

* عنایت خان *

بر اصل و نژاد او و منشأ و موطنش چنانچه باید آگهی
 نیست - نه از اسلاف او خبری و نه از اخلاص اثری در میان
 غیر ازینکه گویند خوفاي بود - در آخر سال دهم عالمگیری
 بدیوانی خالصه سرافرازي یافت - مشارالیه در سال سیزدهم
 افزونی مدد خرج از عهد اعلی حضرت چهارده لک روپیه
 بردخل معروض داشت - حکم شد چهار کروڑ روپیه خالصه
 مقرر دارند - و همین قدر خرج - و کاغذ اخراجات ملاحظه
 فرموده اکثری ابواب خرج از سرکار پادشاهی و پادشاه زاده
 و بیگمات کم نمودند - ازینجا اندکی بعظمت و پهنائی سلطنت
 هندوستان و بسطت و وسعت آن مملکت عظیم الشان
 بی توان بود - که موسوم السلطنت سلاطین دیگر بیافتم نوکری
 امرای اینجا نمی رسد - ماحصل امام قلی خان و نذر محمد
 خان (که سواسر ولایت ماورا انهر و ترکستان بلکه تا بلخ

و بدخشان در تصرف داشتند) از مال و سائر نقدي (۲)
و غله و ارتفاع و زکات بیک کرور و بیست لک خاني
(که سی لک روپیه باشد) می رسید - که تذخواه هر هفت هزاری
هفت هزار سوار دو اسپه سه اسپه و یک کرور دام
انعام است - فکیف یمین الدوله آصف خان که هر سال پنجاه لک
روپیه حاصل تیول داشت - و شاه بلند اقبال دارا شکوه که آخرها
بمنصب شصت هزاری چهل هزار سوار دو اسپه سه اسپه
و انعام هشتاد و سه کرور دام رسیده بقرار دوازده ماهه
دو کرور و هفت لک و پنجاه هزار روپیه تذخواه یافت *
بر ارباب تتبع اخبار ظاهر است - که در عهد عرش آشیانی
(که بانی مبنای خلافت و جهانبانی و موسس قواعد
جهان ستانی است) بمسابقه استمرار و پیشین معمول اخراجات
آنقدر نبود - چون روز بروز ناحیه بر ناحیه و مملکت
بر مملکت می افزود و وسعت و فسحتی در ملک پدید آمد
هرچند بقدر ضروری آن خرج افزایش گرفت اما مداخل
از یکی بصد کشید - و اندوختها فراهم آمد - در نوبت
سلطنت جنت مکانی (که آن پادشاه لا ابایی اصلا بمهمات
ملکی و مالی گیرا نبود - و مزاج معجبول بیدروائی و عالیجاهی
داشت) متصدیان خیانت آلود آرزو از زر اندوزی و رشوت ستانی

در کارسازی و معامله پردازي مرد هر کار و کار هر مرد مرعي
 نداشتند - ویرانی ملک و کمی مداخل بجائی رسانیدند که
 محصول محالات خالصه به پنجاه لک روپیه عاید گردید
 و مخارج بیک کرور و پنجاه لک روپیه رسید - و زرهای گرانمذ
 از خزانه عامره بصرف در آمد - آغاز عهد جمعیت مهد
 اعلی حضرت چون مداخل و مخارج با کیفیت ملکی معروض
 بار یابان پادشاهی گردید آن خافان هوشیار دقیقه رس محالات
 یک کرور و پنجاه لک روپیه (که از قرار دوازده ماهه
 پانزدهم حصه ممالک محروسه است) در خالصه ضبط فرموده
 کرور روپیه را اخراجات مقرري بحال داشته تتمه را برای خرج
 دودان نگاهداشت - رفته رفته بحسن نیت و شگرفی اقبال آن
 پادشاه یوما فیوما مداخل افزونی گرفت - و مخارج نیز توفیر
 یافت - چنانچه آخر سال بیستم از هشت صد و هشتاد کرور
 دام ممالک یکصد و بیست کرور دام خالصه مقرر کرد
 که موافق دوازده ماهه سه کرور روپیه می شود - و آخرها
 قریب بچهار انجاهید - چنانکه گذشت *

غریب تر آنکه مبلغهای خطیر در بخشش و انعامات

و صرف مهم و عمارات بخرج رفته - چنانچه در سال اول

جلوس یک کرور و هشتاد لک روپیه نقد و جنس و چهار لک

بیگه زمین و یکصد و بیست موضع در بخت به بیگمان
 و شاهزاده‌ها و نوئیدان و امرا و سادات و فضلا و مشائخ^(۳)
 و تا آخر سال بیستم نه کرور و شصت لک روپیه در وجه
 انعام محسوب شد - و بر یساق بلخ و بدخشان سوای دو کرور
 روپیه وجه علوفه و مواجب دو کرور روپیه نقد بر سرانجام
 ضروریات صرف شده - و دو کرور و پنجاه لک روپیه بر اذنیه
 والا اساس بکار رفته - ازان جماعه پنجاه لک روپیه بر روضه
 ممتاز محل - و پنجاه و دو لک روپیه بر عمارات دیگر آگره
 و پنجاه لک روپیه بر قلعه شاهجهان آباد - و ده بر مسجد جامع
 آنجا - و پنجاه لک روپیه بر حدائق و عمارات لاهور - و دوازده
 بر کابل - و هشت بر منزهات کشمیر - و هشت در قندهار
 و ده لک بر عمارات احمد آباد و اجمیر و غیرهما - مع هذا^(۲)
 گنجینهائی (که در سلطنت پنجاه و یکساله اکبری دم پری
 میزد - و صفت لاخل و لاملا بهم رسانیده بود) نعره هل من مزید
 کشید - خدان مکان که حزم و احتیاط داشت مدتی در تسویه
 دخل و خرج کوشید - اما بنابر کهنه انگهی مهم دکن زرها
 رایگان رفت - حتی اموال مردم دارا شکوه و غیره از
 هندوستان بار شده بدکن آمده بتغذوا در آمد - و ویرانی

(۲) نسخه [ب ج] درو بخت (۳) در [بعضی نسخه] شاهزاده (۴) نسخه

و کم حاصلی ملک سرپاری گشت - معینا تا اختتام ایام
 حیات آن پادشاه در قلعه آگره ده درازده کرور روپیه تخمینا
 موجود بود - قدری در زمان خاندان منزل (که دخلها مفقود
 شده همه خرج بود) تلف گردید - و پستمر محمد معزالدین^(۲)
 برپا داد - آنچه ماند در هنگام نیکو سیر سادات باره
 گرفتند - درینوقت (که مداخل سلطنتی منحصر بر صوبه
 بنگاله بود) مرهته از دو سه سال خلل انداز آندیار شد
 لیکن اخراجات هم آنقدر نماند - قلم طغیانی نمود - سخن
 کجا بود بکجا رسید *

بالجملة عذایت خان در سال چهاردهم از دیوانی خالصه
 (که بمیرک معین الدین امانت خان مرحوم تفویض یافته بود)
 تغیر گشته بفوجداری چکله برپای تعیین گردید - و در سال
 هیزدهم بفوجداری خیرآباد از تغیر مجاهد خان کامیابی
 آندوخت - و پس ازان (که امانت خان مرحوم از دیوانی
 خالصه استعفا نمود) حکم شد که کفایت خان دیوان تن دفتر
 خالصه را نیز سرانجام دهد - در سال بیستم بار دیگر بتفویض
 پیشدستی خالصه بمناصب هزاری صد سوار فرق عزت
 برافراخت - در سال بیست و چهارم در خطه اجمیر بعد
 ازان (که خویش او تهور خان مخاطب پادشاه قلی خان

(۲) نسخه [ب ج] و پستمر معزالدین •

(که به بیراهروی رهنمون پادشاهزاده محمد اکبر شده) خواجه
 باران فاسد و آهنج غدیر و خواجه بنوشته خسرو خون باز گشت
 به بندگی و عقیدت نموده بدر دولتخانه پادشاهی حاضر شد
 و روزگار سزای کور نمکی در کنارش گذاشت [او از دیوانی خالصه
 تغیر شده به بیوتاتی سرکار والا از عزل کامگار خان مقرر گردید
 و در همین سال باعتبار آنکه داماد او تهور خان در فوجداری
 اجمیر در مالش (اچپوتهه دستبردهای سترگ نموده التماس
 فوجداری مذکور و ادعای صرف مسای در تذبیه راتهوران
 مقهور کرده پذیرائی خواهش اسپ شاه کامی دواند - در سال
 بیست و ششم سنه (۱۰۹۳) هزار و نود و سه هجری
 باجل طبعی در گذشت *

* عبدالرزاق خان لاری *

(۲)

ابتدا نوکر ابوالحسن خان والی حیدر آباد بود - و
 مصطفی خان خطاب داشت - چون خلد مکان سال بیست
 و نهم جلوس رفته قلعه گولکنده را (که ابوالحسن در آنجا
 متحصن شده بود) گرد گرفت اکثر نوکران ابوالحسن
 بمقتضای وقت (جوع بدرگاه سلطانی آورده بمناسب شایان
 و خطابه‌های عمده فائز گردیدند - مگر نامبرده که پاس نمک
 منظور داشته همواره از قلعه برآمده بر مورچالها میریخت

و بهیچ باب خود را معذور نمیداشت - و فرمان پادشاهی
متضمن امیدواریها (که بنابر تالیف او صدور یافت) از
وفا کیشی دست زد بران زده باقیم وجوه پاره ساخت
شبه (که امرای پادشاهی بساخت بعضی اهل حصن درون
قلعه در آمدند - و صدا بلند شد) او فرصت کمر بستن نیافته
پاشمشیر و سپر بر اسپ چار جامه با اتفاق ده درازده کس
از رفا جانب دروازه دوید - از آنجا (که مردم پادشاهی
بندوبست دروازه شهر پناه نموده چون سیل بلا راه قلعه^(۲) ارک
پیش گرفته بودند) نامبرده دوچار شده بهر که میرسید
شمشیر می انداخت - و از مردم پادشاهی جراحتهای برداشت
دوازده زخم بر چهره او رسیده بود - تا آنکه پوست پیشانی
چشمها را پوشید - و مرکب او را برده متصل ارک زیر درخته
رسانید - کسی شناخته مردهی کرده بخانه اش برد - چون ماجرا
بامرای پادشاهی معلوم شد و بعرض خلد مکان رسید پادشاه
(سوخ او با ولی نعمتش پسندیده بمقتضای قدردانی جراح
برای معالجه^۲ او تعیین فرمود *

گویند چون امید روز بهی او بعرض رسید پادشاه پیغام
کرد - که پسران خود را برای ملازمت بفرستند - که از
جانب او هم تسلیمات منصب نمایند - او بعد ادای شکر

قدر شناسی گفت - که هر چند این جان سخت قا حال
 بر نیامده اما امید حیات بدین حال معلوم - و اگر حیات هم شد
 بدست و پای مجروح تقدیم مراسم فوکری متعذر - و اگر
 فوکری هم توانم کسی (که گوشت و پوست آد بزمک ابوالحسن
 پرورش یافته باشد) فوکری عالمگیر پادشاه نتواند نمود
 ازین جواب بر چهره پادشاه اثر ملال ظاهر گردید - اما از
 انصاف بزرگی حکم شد که بعد صحت تمام احوال آد بعرض
 رسانند - و پس از صحیح شدن او بصوبه دار حیدر آباد حکم
 رفت - که باستمالک از پرداخته درانه حضور سازد - چون باز
 زبان بایل کشود فرمان شد - که مقید نموده بفرستد - خان
 فیروز جنگ شفیع گشته پیش خود طلبید - و چند گاه با خون
 داشته هموار کرد - سال سی و ششم بمنصب چهار هزار
 سه هزار سوار در زمره ملازمان انسلاک یافت - و بخطاب خانی
 برنامه و عطای اسپ و فیل و تفویض خدمت فوجداری
 نواحی راهیری سر باندي اندوخت - و سال چهارم بتعلقه فوجداری
 کوکن عادل شاهیه (که کنار دریای شور متصل کوه بندر
 واقع است) بلند آوازه گشت - و پستور بابرام رخصت بیت الله
 گرفته روانه گردید - و بعد رسیدن بوطن خود لار درانجا منزوی
 شد - پادشاه باستماع احوال او عبد الکریم نام پسرش را

معه فرمان طلب بنام او با هزار جوان لاری روانه ساخت
 درین ضمن خبر رسید - که او حسب اطلب والی ایران
 از وطن راهی شده در عرض راه مقیم ملک جاویدانی گردید
 دو پسرش یکی رزاق قلی خان و دومین محمد خلیل در
 اوزنگ آباد بودند - و بجاکبیر می گذرانیدند - در گذشتن
 دومین با محرز اوراق شناسا بود *

* عاقل خان میر عسکری *

خوافی الاصل است - و از و الا شاهیان عالمگیری - در ۴۰۰
 شاهزادگی ببخشیکری دوم مامور بود - در اوانی (که
 پادشاهزاده مذکور بتقریب عیادت پدر گرامی قدر از دکن
 عزیمت هندوستان نمود) او را بصراست شهر در اوزنگ آباد
 گذاشت - و پس از جلوس خلد مکان به پیشگاه سلطنت آمده
 بخطاب عاقل خان مخاطب شده بفوجداری میان در آب
 سر بلندی اندوخت - و سال چهارم ازان تعلقه معزول شده بخابر
 عوارض جسمانی گوشه انزوا گزیده بتقرر سالیانه ده هزار روپیه
 رخصت لاهور یافت - سال ششم در اوانی (که مراجعت
 پادشاهی از کشمیر بلاهور واقع شد) فروغ التفات سلطانی
 بحال او تافته از لباس گوشه گزینی بیرون آردن - و بعدایمت
 خلعت و منصب دو هزاری هفتصد سوار دیگر باره کامیاب
 گشت - پستر بداروغگی غسلخانه چهره عزت بر افروخت

سال نهم باضافه پانصدی ذات لوای بلذ مرتبگی بر افراشت
 سال دوازدهم باز عزمت اختیار کرده بسالیانه دوازده هزار
 روپیه ممتاز گشت . و باز مورد عاطفت خسروای شده سال
 بیست و دوم ببخشیدگری ^(۲) تن از تغیر صفی خان بارج اعتبار
 گرائید . سال بیست و چهارم بتفویض نظم صوبه دارالخلافه بر
 چار بالش عزت نشست . و مدت ممتد بدان کار پرداخته سال
 چهارم مطابق سنه (۱۱۰۷) هزار و یکصد و هفت هجری
 زاریه نشین عدم سرا گردید . با فقر و آزادی استقامت مزاج
 جمع داشت . نوکری به تبختر می کرد . و با هم چشمان
 تکبر می ورزید *

چون مهابت خان محمد ابراهیم بصوبه داری لاهور
 مامور شد برای سیر قلعه و عمارات دولتخانه استدعای
 پروانگی نمود . و عرض او پذیرائی یافته فرمان بنام خان
 مذکور درین باب صدور یافت . در جواب نگاشت . که او را
 بسبب بعضی مواعع نخواهم طلبید . اول حیدرآبادی قابل
 آن نیست که عمارات پادشاهی را بنظر سیر و تماشا بیزد
 دیگر ابواب اماکن بظاہر احتیاط مسدود میدارند . و امکانه
 غیر مفروش . و تماشای او لایق این نه که برای او بتصفیه و فرش
 باید پرداخت . دیگر در ملاقات سلوک (که از من متوقع

باشد) بوقوع نخواهد آمد - بار ندادن او بجمیع وجوه رجحان دارد - و بعد رسیدنش بدارالخلافة و پیام نمودن بحرف و صوت از سر واکرد - پادشاه هم نظر بقدم خدمت و تدبیر و اخلاص از خودرأیی و خود آرائی او اغماض می فرمود - و تمشیت تعلقات عمده بار می سپرد - خالی از کمال ظاهر نبود - چون بخدمت شاه برهان الدین (از آلہی) (رحمة الله علیه) اعتقاد بسیار داشت رازی تخصص میکرد - دیوان و مثنوی او مشهور است در حل تدقیقات مثنوی مولانای روم خود را یگانه میدانست (۲) مخیر موفق و کریم الصفات بود - این بیت ازوست - که در سوارچی روز فوت زین آبادی پیش شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر خوانده بود *

* عشق چه آسان نمود آه چه دشوار بود *

* هجر که دشوار بود یار چه آسان گرفت *

پادشاهزاده یک در بار حکم اعاده فرمود - و پرسید که این بیت از کیست - گفت از کسے ست که نمی خواهد بخدمت خداوند نعمت خود را بشاعری موسوم سازد *

* عزیز الله خان *

پسر سیوم خلیل الله خان یزدی ست - پس از فوت پدر

بمنصب درخور و خطاب خانگی سر بلند گردیده سال بیست

و ششم خلد مکان از تغییر محمد یار خان بخدمت میر توزکی
چهار عزت بر افروخت - سال سیم چون برادرش (روح الله
 خان بنظم صوبه بیجاپور مامور گردید از بقلعه داری آنجا
اختصاص گرفت - سال سی و ششم بعد فوت (روح الله خان
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی شش صد سوار سرمایه
اعتبار اندوخت - پست بخدمت قورچیگی نامزد شده سال چهار
 و ششم از تغییر سردار خان بقلعه داری قندهار و از اصل و اضافه
 بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار مرتقی گردید - باقی کیفیت
حالش دریافت نشده *

* علی مردان خان حیدر آبادی *

میر حسینی نام داشت - از نوکران عمده ابوالحسن والی
حیدر آباد بود - سال سیم جلوس عالمگیری بعد فتح گلکنده
ملازم پادشاهی گشته بمنصب شش هزاری و خطاب علی مردان
خان بلند آوازه گردید - و بتعلقه داری کنچی مضاف کرناٹک
حیدر آباد سرفرازی یافت - سال سی و پنجم (که سنتاجی
کهر پوه بکومک چنچی) که در مخامره فوج پادشاهی
بود (رسید فامبرده بدفع از کمر بسته برآمد - و بعد مقابله
و زدان زد و خورد دستگیر شد - و افیال و غیره اسباب
بغارت مقاہیر درآمد - بعد دو سال مبلغ معتدبه داده
مخلصی حاصل نمود - و غایبانه بمنصب پنجاه هزاری پنجاه هزار سوار

رنگ رفته بر رو آردن - پستر چنده صوبه داری برار بنام آرد
قرار گرفت - و برخه ایام به نیابت محمد بیدار بخت در

برهانپور ماند - سال چهل و نهم در گذشت (۲) - محمد رضا
پسرش از انتقال او بقلعه داری رام گدهه و از امل و اضافه
بمنصب هزاره چهار صد سوار قامت قابلیت آراست *

(۳)

* عیسی خان مبین *

و منصب نیز گویند - طایفه ایست منسحب از قوم رنگهیر که
خود را از راجپوت شمارند - بیشتر در چکله سرهند و درآبه
پتیه ببومی گری و زمینداری بسر بوند - رهزنی و قطاع الطریقی
را نیز از دست ندهند - پیشین ایام نیاگان مشارالیه مرزبان
معتد به نداشتند - جدش بولاقی دست و پای زده نام
پیدا کرد - اما چون او بعرضه تورد و تلاش خوامید دزدی
و دست اندازی آغاز نهاده سرمایه مردم آزاری بهم رسانید
و حرامی قافله گشت - پس ازان جمعیت فراهم آورده هرجا
دستش میرسید بغارت و تاراج می پرداخت - و رفته رفته
از اطراف و جوانب زمینداری و اوطان مردم بتعدی گرفته
صاحب حشم و دستگاه گشت - و در جنگ اعظم شاه بهمراهی
محمد معزالدین تورد نمایان نموده نام بمودانگی و بهادری

(۶)

(۲) نسخه [ب ج] ششم (۳) نسخه [ب ج] مبین (۴) در [اکثر نسخه]

تتیه (۵) نسخه [ج] چون او (۶) نسخه [ج] تورد نموده •

بر آوردن - و بمنصب پادشاهی فرق افتخار بر افراخت - و در
قتال و جدال (که شاهزادها را در لاهور واقع شد) با فوج
شایسته جرار ملتزم رکاب جهاندار شاه گردید - در آن هرج
و مرج از یارچی طالع غنیمت سترگ (که همگی عربهای
خزانه بون) بدستش در آمد - و هیچ کس بداز پرس نیفتاد
و پس از فتح از پیشگاه سلطنت بمنصب پنج هزاری و
فوجداری دوآبه پنه و لکھی جنگل علم اعتبار افراشت
و از حضیض زمینداری به بلند پایه امارت و ایالت مرتقی
گشته کله گوشه پندار بارج فلک رسانید - و چون قابو طلبی
و واقعه پژوهی تمغای زمینداری سم خصوص متمردان (که
سر زیاده سری بنخان فتنه و فساد می خارند) همین که
انقلاب سلطنت بمیان آمد و جهاندار شاه از سریر فرمانروایی
غاطید یکبار سر از ربه اطاعت کشیده دست تصرف و تغلب
بنواحی و جوانب دراز ساخت - و بطریق مالوفه معهوده
بر قوافل دهلی و لاهور می تاخت - و مکرر با فوجداران قرب
و جوار ساخت جنگ و پیگار پیموده چهره غرور و نخوت
افروخت - و مال و اسباب بسیار بحرام نوشگی اندوخت -
از راه هیله درزی و بهانه سازی بوسیله ارسال رسل و اهدای
تهدف با ضممام الدوله خاندوران ربطه و توسل بهم رسانید

و بزعم آنکه با رئیس بمسازد و برویه بتازد بیش از بیش
بتمرد و سرکشی افزود - و دامی از مال واجب بجاگیرد از آن
آن ناحیه عاید نمی نمود - و از کنار رودبار بیاه (که قلعه
موسوم بادریسا اساس گذاشته بود) تا قصبه تهاره مضاف
سرهند (که بر لب دریای ستلج است) در تصرف داشت
و از نهیب او شیر ناخن میگذاشت - دیگری را چه یارا که
دران حوالی دست از آستین بر آورد *

چون عبدالصمد خان دلیر جنگ ناظم لاهور^(۳) از شرمسندی
و بیراهه روی او خار خار غم در دل می شکست پس از مهم
گرو شهیدان خان خویشگی را (که از ابطال رجال بود) بفرجدارتی
آن ناحیه برگماشت - و باستیصال آن مغرور اشاره نمود
اگرچه حسین خان (که رب النوع خان مزبور و سرآمد سرتابان
وقت بود) راضی ببرداشتن میبسی خان نمیشد - که تا
او هست که بما نمی پردازد (واقع در سمت اندیشیده بود
چنانچه احوالش برگوید) شهیدان خان کار بند حکم ناظم شده -
چون در مبادی سال پنجم فروخ سیر تقارب فتنین بهم پیوست
آن بومی بے باک (که پشت گرمی او بکثرت موافق بهیاری
استعدان بود) متصل قصبه تهاره (که منشا و مولد آن خون سر
همان نواهی است) با سه هزار سوار جرار بزد و خورد مردانه درآمده

(۴) نسخه [ب] بادرمن [ج] باوری (۳) نسخه [ج] صوبه لاهور

بازار کوشش و کشش را گرم نمود - مردم تازه نگاهداشت -
 شهداد خان تاب مقاومت نیاورده رو به هزیمت گذاشت -
 قضا را درین اثنا تفنگی بپدر آن ستمگر دولت خان نام
 (که بدولت پسر دم آسایش می زد) رسیده به نیستی سرا
 در شد - آن به مسمت پندار (که نشئه باده در بالا داشت)
 بر خود پیچید - و فیل را تند رانده یکسر بر سر شهداد خان
 (که بر ماده فیل کوچک سوار بود) سید و دوسه ضرب تیغ
 خون آشام حواله کرد - درین ضمن تیرے بمقتل او آمده
 پاداش اعمال خسران مال پیوست - سر بریده او بحکم
 ناظم بدار الخلافة ارسال یافت - و پس ازان زمینداری بر
 پسرش مقرر گشت - بواه و رسم معمول زمیندارانه می پردازد -
 هیچکس مثل مقتول ازین فرقه نام آرد نگردید *

• عنایت الله خان •

نسبش بسید جمال نیشاپوری میرسد - حسب اتفاق وارد
 کشمیر گردیده درانجا اقامت گزید - پدرش میرزا شکر الله
 نام داشت - مادرش حافظه مریم (که عقیقه صالحه بود) در عهد
 خلد مکان بتعلیم زیب النساء بیگم صبیغه پادشاه خواهر حقیقی
 محمد اعظم شاه مامور شد - بیگم پیش او بحفظ کلام الهی
 و کسب آداب پرداخته برای منصب عنایت الله بخدمت

پدر معروف داشت - نامبرده ابتدا بمنصب قلیل و اشرف
 جواهرخانه سربلندی افزودخت - و سال سی و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار صدی شصت سوار فایز گردید - و سال سی و دوم
 بخانسامانی سرکار بیگم چهره عزت برافروخت - و سال
سی و پنجم (چون رشید خان بدیع الزمان دفتر دار خالصه برای
 تشخیص جمع بعضی محالات خالصه صوبه حیدرآباد رخصت
 یافت) او به فیابنت خان مزبور و از اصل و اضافه بمنصب
 شش صدی شصت سوار و عطای خطاب خانی امتیاز برگرفت
 و سال سی و ششم از تغیر امانت خان میر حسین بدیوانی
 تن و از اصل و اضافه بمنصب هفتصدی هشتاد سوار و بعد
 چند روز بانضمام دیوانی صرف خاص و اضافه بیست سوار
 امتیاز یافت - و سال چهل و دوم خدمت مدارت نیز تا تقرر
 دیگرے متعلق باو شده از اصل و اضافه بمنصب هزاروی صد سوار
 گردن کامیابی برافراخت - و سال چهل و پنجم از انتقال
 ارشد خان ابو العلا دیوانی خالصه نیز بنام او قرار یافته از
 اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی دو صد و پنجاه سوار درجه
 ارتقا بیمود - سال چهل و ششم بعذایت فیل بلندی مرتبه گشت
 و سال چهل و نهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاروی صد
 و پنجاه سوار بر فراز بلندی رتبهگی برآمد - ساز صحبت او
 با پادشاه قسمے کوچک شده اعتبار او در دل جا گرفته بود

که در دارالخلافه بقید حیات است - و بخطاب منصور الدوله
سرفرازی دارد *

* مضمحل الدوله عوض خان بهادر قسوره جنگ *

خواجه کمال نام نبهت همشیره میر بهاء الدین سمرقندیست
پدرش میر عوض نام از سادات حیدری بود - و نامبرده
خدیده بیگم صبیله قلیچ خان در خانه داشت - سید نیاز خان
خال حقیقی او (که سال چهل و هفتم سلطنت خلد مکان
از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی پانصد سوار
و نیابت صوبه داری بیجاپور شرف افتخار حاصل نموده
و پس از ارتحال آن پادشاه چون سلطان کامبخش بر سر
بیجاپور رفت او بانظار تحقق خبر چندی تعویق بمیان
آورد - پستتر ملازمت نمود - و بے اطلاع شاهزاده دفعه برخاسته
نزد اعظم شاه شتافت) سید نیاز خان دوم پسر او بود (که
صبیله اعتماد الدوله قمرالدین خان زوجه او میشد) در
هنگامه نادر شاه بنابر صدور گستاخی ازو شکمش را چاک
کردند - نامبرده در عهد عالمگیری از توران بهندوستان رسیده
بتوسط خان فیروز جنگ خطاب عوض خان یافته همراه خان
مزبور در صوبه داری احمد آباد دخیل کارهای خانه او
بود - پس از فوتش بدربار پادشاهی رفته ابتدا بواسطت
میر جماله در عهد محمد فرخ سیر بصوبه داری برار مامور

گردیده - پستر به نیابت امیر الامرا حسین علی خان بنظم
صوبهٔ مزبور می پرداخت - و بضبط و ربط همت گماشته نقش
دلیری و دلوری او دران صوبه درست نشست - سال دوم
جلوس فردوس آرامگاه (که نظام الملک آصف جاه بهادر از مالوه
راه دکن پیش گرفت) او از مضمون نوشتها بما فی الضمیر
پی برده فوج شایسته فراهم کرده پس از رسیدن بهادر مزبور
در نواح برهانپور رسیده ملحق شد - و در جنگ دلاور علی
خان (که حرب معب بر افتاد و مردم بجبار از همراهیانش
بکار آمدند) هر چند فیل او قدری بر گشته بود اما سر رشته
همت از دست نداده در جافشانی کوتاهی نذمود - و در
جنگ عالم علی خان بمثل دست راست نامزد شد - و بعد
فتح (که وصول بخجسته بنیاد صورت بست) او از اصل و
اضافه بمنصب پنجزاری پنج هزار سوار و خطاب عضد الدوله
بهادر قسوره جنگ چهره اعتبار بر افروخت - و اصالة بصوبه داری
برار تعیین پذیرفت - و رفته رفته بمنصب هفت هزاره هفت
هزار سوار تصاعد نمود - و سال دوم (که آصف جاه عزیزمت
بندوبست صوبهٔ بیجاپور نمود) او بنیابت در خجسته بنیاد
ماند - و پستر (که آصف جاه حسب الطلب فردوس آرامگاه
راه دارالخلافه پیش گرفت) دواتر دیوانی و بخشگیری پیش
او گذاشته او را نایب مستقل ساخت - و پس از رفتن

بمضور چون به تذبذبه حيدر قلي خان ناصر جنگ (که در صوبه
 احمد آباد سر شورش داشت) مامور گشت عضد الدوله
 حسب الطلب او مع جمعيت رسیده چندی همراہ بود
 و از منزل جہابوا^(۲) مضاف مالوہ بتعلقہ خود رخصت
 یافت - و در جنگ مبارز خان عمان الملک مراسم نيکو خدمتي
 بظہور رسانيد - پستتر در سال (۱۱۴۳) هزار و یک صد و چہل و سہ
 ہجری بمرض در گذشت - و در درگاہ شيخ برهان الدين
 غريب رحمہ اللہ مدفون گشت - از علم بہرہ داشت و در
 عمل مي کوشيد - با علما خيلہ بتعظيم پيش مي آمد - و
 با فقرا و صلحا طريق خوش خلقي مي پيمود - در بر انداختن
 زبردستان و تقويت زبردستان سعی بليغ مي نمود - و در
 حفظ قانون عدالت و اجرای سياسات سريع الغضب بود -
 مسجد شاه گنج واقعہ بلدہ خجستہ بنيان ساختہ اوست
 کہ خجستہ بنيان تاريخ آنست - حوض پيش روی مسجد
 مزبور اگرچہ حسين علي خان بنا نہادہ بود اما او وسيع تر
 گردانيدہ - و حويلي و بارہ دري او واقع بلدہ مزبور مشہور
 عالم است - طعام خوب و وافر داشت - پسرانش کلان ترين
 آنها سيد جمال خان است (کہ در حين حيات پدر بر يعان شباب
 رسيدہ در معرکہا نامہ بشجاعت و دلادري بر آوردن - پس از

جنگ مبارز خان به منصب پنج‌زاری پنج‌زار سوار ممتاز گردیده
 به نیابت پدر بصوبه داری برار می پرداخت - بعد فوت
 پدر معزول شد - و در ایامی (که آصف جاه بدار الخلافه عازم
 شده نظام الدوله ناصر جنگ را در دکن گذاشت - و درینجا
 هنگام مرگته بیش از پیش بمیان آمد) او بصوبه داری
 برار تعیین پذیرفته بخطاب قسوره جنگ مامور گشت - و
 پس از مراجعت آصف جاه با ناصر جنگ در روضه شاه
 برهان الدین غریب رفته نشست - و در جنگ ناصر جنگ با
 پدر شریک بود - آصف جاه بصفحه تقصیراتش پرداخته طلب
 داشت و ببدالی جاگیر نوازش نمود - در سنه (۱۱۵۹) هزار و یک
 صد و پنجاه و نه هجری سفر عقبی کرد - پسران بسیار گذاشت -
 در مین خواجه مومن خان اسم - که در عهد آصف جاه به نیابت
 صوبه داری حیدرآباد و متصدی گری آنجا نامزد شده - و بتنبیه
 علی خان قرادل (که نوکر رگه و بهونسله بود) مورد استحسان
 گشت - و لختی بنظم برهانپور مامور شده در عمل صلاحیت جنگ
 بخطاب عضد الدوله کامیاب گشته مکرر بصوبه داری ناندیور
 سربلند گردید - آخرها بجای داری برگزیده پانور شیخ بابو مضاف
 برار قانع بود - ساله چند قبل ازین منزل دار باقی اختیار

(۲) نسخه [۱ ب] هزار و پنجاه و نه (۳) نسخه [ج] ماددیور (۴) نسخه

[ب] قاپور شیخ مالو .

کرد - کثیر الاخلاف بود - سیومین خواجه عبدالهادی خان است
 که مدتی بقلعه داری مهور می پرداخت - ابتدای عمل
 صلابت جنگ تغییر شده باز بحالی اندوخت - و بخطاب
 ظهیرالدوله قسوره جنگ مخاطب گردید - پیش ازین چند سال
 بدار بقا خرامید - از هم اولاد باقیست - میرزا منش و زنده دل
 بود و با مکرر بسیار جوشش داشت - چهارمین خواجه
 عبدالرشید خان بهادر همت جنگ - و پنجمین خواجه
 عبد الشهید خان بهادر هیبت جنگ - هر دو روزگاری در سرکار
 نظام الدوله آصف جاه دارند *

* عبد العزیز خان بهادر *

(۲)
 شیخ مقبول عالم از اولاد شیخ فرید الدین گنج شکر قدس
 سره است - موطن نیاکانش موضع اسی متصل قصبه بلگرام -
 جدش شیخ علاء الدین نام داشت - و بشیخ الهدیه معروف بود -
 گویند سید ابوالقاسم ولد سید خان محمد بن سید محمود
 بهته را سه پسر بود - سید عبد الحکیم و سید عبد القادر از
 بطن زوجته که از اهل فراغت بود - و از زنی دیگر سید
 بدرالدین (که در موضع اسی کتخدائی نمود - چون فرزندی بوجود
 نیامد مذکوحه از پسر برادر یا خواهر خود را مسمی بشیخ الهدیه

(۲) نسخه [ب] شکر گنج (۳) نسخه [ج] اسی (۴) نسخه [ج] جان

محمد (۵) نسخه [پ ج] نهذه *

بفرزندي بر گرفت) - در ایامی (که سید فاضل راد سید عبدالحکیم
در دولت آباد دکن بدیوانی یکی از امرا می پرداخت) شیخ
مذکور همراه او بود - امیر مرقوم آثار قابلیت از جبین او
خوانده بوکالت خود بازدوی معلی فرستاد - از آنجا که شیخ الهدیه
در امور معاش سابقه درست داشت رفته رفته جمعیت
معقول بهم رسانید - او را سه پسر بود - سیومین عبدالرسول خان
که پدر صاحب ترجمه است *

خان مذکور را فیروز جنگ بهادر در عهد خلد مکان
بملازمت بادشاهی و پایه روشناسی رسانید - پستر بمنصب
در خور و خطاب خانی سرفرازی یافته رفته رفته بخدمت
طلب خان مخاطب گردید - و بقلعداری نلدرک صوبه بیجاپور و
ارسا صوبه محمد آباد بیدر می پرداخت - پس از و نامبرده
شده بهم رسانیده در عمل نظام الملک آصفجاه بقاعه داری
جنیر کامیاب گشت - و نسبت بامثال بیشتر مورد مهربانیهای
آن نوئین باند مرتبه بود - در ایامی (که نظام الملک آصفجاه
ناصر جنگ شهید را بدکن گذاشته خود پیش فردوس آرامگاه
نهضت نمود - و باجی او سردار مرهته سر بفساد برداشته بساط
منازعت پهن گسترد) ناصر جنگ بفکر تالیف مردم افتاده
نامبرده را (که بجرأت متصف بود و برویه مرهته آشنا) از
جنیر طلب داشته داخل مشورت ساخت - و پس از انفصال

جنگ مرهته به نیابت صوبه داری خجسته بنیاد فرق افتخار
 برافراخت - و چون بعد معاودت نظام الماک آصف جاه از هندوستان
 میان پدر و پسر بپرهمی صحبت انجامید و ناصر جنگ در
 خلد آباد روزه (که دو گروهی قلعه دولت آباد است) رفته
 انزوا گزید عبد العزیز خان از روزه مرخص شده پیش
 نظام الملک آصف جاه رفت - و بملاحظه کمی عنایت بتقریب
 در اوزنگ آباد آمده بنامه و پیام مزاج ناصر جنگ را بر سر
 بر آمدن از روزه آورد - تا آنکه از روزه بملهیر شتافته جمعیت و
 سامان فراهم کرده بیرون اوزنگ آباد بر روی پدر آمد - و شد آنچه
 شد - چون کار از دست رفت نامبرده خود را بجنیر رسانید
 پس از آن وسائل برانگیخته (که عمده آن گذشت و بسر تدبیری
 آصف جاه بود) صفح جرائم حاصل نمود - و خفیه نوشت
 و خواند بدربار فردوس آدامگاه نموده سند صوبه گجرات (که
 بتصرف مرهته رفته بود) بنام خون طلب داشت - و در ایام
 (که آصف جاه متصل ترچناپلی چهارنی داشت) مردم
 بسیار نوکر کرده عازم آن صوبه شد - مرهته در اثنای راه
 سد گردیده نوبت بجنگ رسید - و حسب تقدیر نامبرده
 سال (۱۱۵۶) هزار و یک صد و پنجاه و شش هجری بدرجه
 (۲)
 شهادت پیوست - صاحب جرأت بود - بکار کرد عملداری شناسا -

در گرفت و گیر زر از حساب و بے حساب پروا نداشتند -
 از پسرانش یکی محمود عالم خان است ^(۲) - که پس از پدر
 بقعه داری جنیر معین گشته مدتها بدان می پرداخت -
 چون مرهتّه بسیار غالب شد و امید کومک نماند محاله از
 مرهتّه گرفته قلعه بآنها سپرد - در حالت تحریر بقید حیات
 است - دوم خدمت طلب خان که آخرها بقلعداری نلدردک
 ممتاز گشته در گذشت *

* عمدة الملک امیر خان میر اسحق *

پسر امیر خان میر میران است - ابتدا عزیز الله خان
 خطاب داشت - برفاقت محمد فرخ سیر بجنگ جهاندار شاه
 مصدر خدمت شده - پس از فیروزی بخدمت قورببگی
 و داروغگی قوشخانه متوقی گردید ^(۳) - و سال دوم فرودس آرامگاه
 چون حسین علی خان بهمراهی پادشاه عازم دکن گشت او
 باتفاق قطب الملک راه شاه جهان آباد پیش گرفت - و پستر
 (که قطب الملک سلطان ابراهیم را همراه گرفته با افواج سلطانی
 بمقابله پیوست) خان مزبور در هراولی جا داشت - و بعد
 گرفتاری قطب الملک بپناه باغ نشست - درین ضمن باستماع
 این (که سلطان ابراهیم بحالت تباہ سرگردان این وادی
 سمت) نامبرده را بباغ آورده بپادشاه عرضی نوشت - و سلطان

(۲) نسخه [ب ج] محمود علی خان (۳) نسخه [ب] نوپخانه *

مزبور را همراه برده مورد مزاحم بیکران گردید - در عهد مزبور مدتی بخشیکری سیوم داشت - چون مزاج شاه فراغت دوست و عیش طلب واقع شده بود انداز گفتگوی او که مجموعه رنگینی بود خوش گاه مزاج سلطانی گشته قسم ساز صحبت او کوک گردیده که همه وقت از باربابان محفل سلطانی شد - و رفته رفته بمنصب عمده و خطاب عمده الملک تصاعد نموده محمود همگان گشت - از آنجا که پادشاه بکار توجه نداشت امرای دیگر این امر را محمول بر آموزش او کرده جهت بر آوردنش از حضور با پادشاه مبالغه بمیان آوردند - لهذا نامبرده بنظم آباد مامور گردید - سال (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو هجری بدانصوبه دستوری یافت - و سنه (۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری حسب الطلب دامن عزیزت بر کمر همت زده بحضور رسید - و بیش از بیش مورد التفات خسروانی گشت - و حسب العرض او صفدر جنگ ناظم او دهه (که ما بین هر دو اخلاص بسیار متحقق بود) طلب حضور شده بدادرونگی توپخانه اختصاص گرفت - و هر دو متفق شده فردوس آرامگاه را بر سر علی محمد خان رهیله (که احوالش جداگانه سمت ترقیم پذیرفته) بردند - اما بسبب نفاق اعتماد الدوله قمرالدین خان پیش رفت نشد - دران ایام بر زبان خاص و عام بود که وزارت بار میشود - بیست و سیوم

ذی حجه سنه (۱۱۵۹) هزار و یکصد و پنجاه و نه هجری
 حسب الطلب بدربار می رفت - چون بدررازه دیوان خاص
 رسید یکی از نوکران نوملازمش او را بزخم جمدهر کشت -
 او بحاضر جوابی و مطایبه گوئی متصف بود - و از پس
 مصاحبت پادشاه بهیچ یک سرفرو نمی آورد - در فنون بسیار
 مهارت داشت - شعر می گفت و انجام تخلص می نمود -
 ازوست * * شعر *

* من از جمعیت آسودگان خاک دانستم *

* که غیر از خشت بهر خواب راحت نیست بالین *

(۲)

* علی محمد خان وهیله *

گویند در اصل افغان نبود - چون مدتی با یکی ازین قوم
 بسربرد و او مالدار و لاوارث فوت نمود در حین حیات نامبرده
 را قابض گردانید - مومی الیه اموال او گرفته ابتدا در انوله
 وبنگر (که از پرگنات شمالی دهلی در دامن کوه کمانون واقع
 شده) سکونت ورزید - چندی بنوکری زمینداران و فوجداران
 آن نواحی ساخت - پستری تسلط بهم رسانیده بانس هریلی و
 مراد آباد جاگیر اعتماد الدوله قمرالدین خان را ویران نمود -
 بغاهران اعتماد الدوله هیرنند نامی متصدی را جهت بندوبست
 محاللات خود تعیین نمود - او بجنگ پیش آمده متصدی مزبور را

(۲) نسخه [ج] علی محمد خان (۳) نسخه [ب - ج] کامیون *

شکست فاحش داده غنائم بسیار و توبیخانه عظیم بدست آوردن^(۲)
و از اعتماد الدوله تدارک بظهور نه پیوست - بعد ازین شیره
بغی اختیار کرده مردم بسیار از روه که وطن افغانه است طلب
داشته پاره از ملک پادشاهی و پاره از حدود راجه کمانون
متصرف شد - و خیمها را بداب سلاطین هندوستان بزرگ
سرخ تیار کرد - لهذا پادشاه خود متوجه تذبیه او گشته - لچهای
لشکر فیروزی پیشتر شتافته آتش بانوله دادند - آخر بوساطت
وزیر (که باوصف غارت نمودن هیروند متصدی او بر غم
عمده الملک و صفدر جنگ مصروف طرفدار می او بود) بذای
صلح گذاشته آمده ملازمت نمود - در عوض اماکن این
ضلع فوجداری سرکار سهرند یافت - در آمد آمد شاه درانی
سنه (۱۱۶۱) هزار و یکصد و شصت و یک هجری از سهرند
برآمده بانوله و بذكر محالات قدیم خود شتافته همان سال
بدار باقی شتافت - پسرانش سعدالله خان و عبدالله خان
و فیض الله خان - اولین بمرض در گذشت - درمین همراه
حافظ رحمت خان مقتول گردید - و سیومین در رام گدهه تا
حالت تحریر زنده است - و از همراهیانش حافظ رحمت
خان و درندی خان^(۲) که باهم بنی عم بودند - و اولین
قرابت قریبه با افغانی (که خاروند علی محمد خان بود)

داشت [بتصرف ملک متعلقه او پرداخته نامی بهری
بر آوردند - در همین بمرض درگذشت - و نخستین مدتی
در قید حیات بود - تا آنکه شجاع الدوله پسر مفدر جنگ ابوالمنصور
خان در سنه (۱۱۸۸) هزار و یکصد و هشتاد و هشت هجری
فوجی برو کشیده - بعد جنگ ته تیغ در آمد - ازان بعد
ازین قوم کسی شهرت نهموده *

(۲)

* علی وردی خان میرزا بندی *

گویند او و حاجی احمد برادرش هر دو پسران حاجی محمد
افند (که در سرکار شاهزاده محمد اعظم شاه بتعلقه بکارلی مامور^(۳)
بود) خان مزبور در عالم کم روزگاریها با شجاع الدوله ناظم بنگاله
آشنائی داشت - در عهد فردوس آرامگاه ایام حکومت او باتفاق
حاجی احمد بدان صوبه شتافته پاتابه غربت کشان - شجاع الدوله
بگرمی پیش آمده مدد خرچ برای هر دو مقرر ساخت - و
جلیس و انیس خود ساخته هیچ کار بی مشورت اینها نمیکرد -
و در پیشگاه سلطنت نوشته منصب شایان و خطاب علی وردی
خانی برای خان مزبور طلب داشت - و چون صوبه پتنه
ضمیمه بنگاله بنام او تقرر یافت علی وردی خان را به نیابت
آنجا تعیین کرد - او در زندگی شجاع الدوله در پتنه بدر
خودسری زده از حضور بادشاه خطاب مهابت جنگ و صوبه دارمی

یتذمه اصالة گرفت - شجاع الدوله صوبه داري را طوعاً و کرهاً باو
 گذاشت - پس از فوت شجاع الدوله (چون صوبه داری بنگاله
 پیسر او علاء الدوله سرفراز خان مقرر شد - و بسبب بخل طبیعی
 که منافعی ریاست اسمت اکثر سپاه را برطرف کرد) علي دردي
 خان سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو هجری هوای
 گرفتن بنگاله در سر خود جا داد - و با فوج سنگین بتقریب حصول
 ملاقات سرفراز عازم مرشد آباد شد - و ببردن خون حاجي احمد
 (که در کارهای سرفراز خان دخیل بود) از مافی الضمیر خود
 اطلاع داد - حاجي مزبور در مدد فریب بود - مهابت جنگ
 چون قریب رسید سرفراز خان متذبه شده با مردم قلیل از
 مرشد آباد برآمد - و حرکت مذبوحی کرده سنه (۱۱۵۳) هزار
 و یکصد و پنجاه و سه هجری بقتل رسید - مرشد فلي خان
 مخمور تنخاص داماد شجاع الدوله در انوقت ناظم ادریسه بود -
 فوجی فراهم آورده بمحاربه علي دردي خان شتافت - و مکرر
 شکست یافته خود را بدکن پیش آصف جاه رسانید - میر حبیب
 اردستانی (که بخشی مرشد فلي خان بود) نزد رگهو بهونسله
 مکاسدار صوبه برار رفته او را تحریک تسخیر بنگاله نمود - رگهو
 فوجی سنگین به سرداری بهاسکر پندت دیوان خود و علي قراول
 که (سردار عمده از رفقای او بود) همراه میر حبیب کرده
 بر سر علي دردي خان به بنگاله فرستاد - و قریب یکماه جدال

و قتال طول کشید - علی وردی خان سلسله صلح جنبدانهد - و بهاسکر بندت و علی قرارل را با بیست و دو سردار بتقریب ضیافت در خیمه خود طلبیده همه را علف تیغ لے دریغ ساخت - فوج بذات النعش شده رو بفرار نهاد - رگهو و میرحبیب خائب و خاسر بر گشتند^(۲) - اما هر سال فوج بتاخمت و تاراج بنگاله میفرستادند - تا آنکه علی وردی خان هر سال زرے برای رگهو مقرر کرده در عوض آن صوبه ادریسه حواله نمود - و ملک را از خرابی محفوظ داشت - سیزده سال بایالت آنجا دم استقلال زد - بعد فوتش نبسه اش (که بخطاب سراج الدوله مخاطب بوده) ده ماه حکومت کرد - درانمیان بذدر کلکته را غارت نمود - و پستر از فوج کلاه پوشان فرنگ هزیمت یافته کشتی سواره ده سپر وادی فرار گشت - و پس از وصول براج محل یکی از نوکرانش نظام نام او را دستگیر ساخته پیش میرجعفر بخشعی او (که خواهر مهابت جنگ در خانه و با اهل فرنگ سازش داشت) فرستاد - و بتیغ بیداد سرش از تن جدا شد - میرجعفر بخطاب شمس الدوله جعفر علی خان زبان زد شده به امداد اهل فرنگ حاکم آنجا گشت - و در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و دو هجری (که موکب سلطان عالی گوهر متصل پتند (سیده محاصره نمود) صادقعلی خان عرف میرن پسر او

مکرر بکومک پتینه عازم گردید - و در جنگ ثبات پا ورزیده زخمی
گشتند - و چون شاهزاده عنان رخس عزیزمت را جانب مرشد آباد
گردانید او زود رفته با پدر ملحق شد - و پستری جانب پورنیه (که
خادم حسن خان نایب آنجا دم مخالفت می زد) شنافته
بعد وصول در نواحی بتیا مضاف پورنیه سنه (۱۱۷۳) هزار
و یکصد و هفتاد و سه هجری قضا را شیء برق برو افتاده
خرمن هستیش بسوخت *

* ع *

* بذاکه برق افتاده بمیرن *

تاریخ این سانحه اسمک - پس از وقوع این حادثه قاسم علی
خان نام داماد جعفر علی خان خسرو را بیدخل ساخته خود مسلط
شد - لهذا جعفر علی خان بملکته رفت - آخر صحبت قاسم علی
خان با نصاری در نگرفت - و جعفر علی خان بار دوم بر حکومت
دست یافت - قاسم علی خان از آنجا برآمد - و پادشاه وقت و
شجاع الدوله وزیر را بران صوبه برد - و هیچ کار صورت نگرفت -
مدتی مترصد گشاد مقاصد در حضور بود - چون مفید نشد چندی
به بیرونجات گذرانید - مآل حالش معلوم نیست - اما جعفر علی
خان در سنه (۱۱۷۸) هزار و یکصد و هفتاد و هشت هجری فوت
نمود - پس ازو پهرش نجم الدوله بر مسند حکم رانی نشست - و
در سنه (۱۱۷۹) هزار و یکصد و هفتاد و نه هجری عالم را
پدرود کرد - بعد ازو ساله چند سیف الدوله نامی و ماهی چند

مبارک الدوله بنام ریاست موسوم شدند - و سنه (۱۱۸۵)
هزار و یکصد و هشتاد و پنج هجری صوبهٔ بنگاله و بهار بالکلیه
بتصرف کلاه پوشان درآمد *

* عماد الملک *

پسر امیرالامرای فیروز جنگ خلف نظام الملک آصف جاه
است - و دخترزادهٔ اعتماد الدوله قمرالدین خان - نام اصلی
او میر شهاب الدین - چون پدرش بنظم دکن مامور شده
بدان حدود شتافت او را به نیابت میر بخشیکری در حضور
احمد شاه گذاشته بصفدر جنگ وزیر بسپرن - سپس (۲) که
خبر فوتش از دکن (سید) او پاس وقت از دست نداده
با صفدر جنگ آنقدر جوشید که بکار بزدی مروت میر بخشیکری
بنام او تقرر یافت - و بخطاب پدر مخاطب شد - پس ازان
(که در مزاج پادشاه درآمد گرد از جانب صفدر جنگ تکرر
یافته) باتفاق خال خود خانخانان با فوج در قلعهٔ شاهجهان آباد
درآمده موسوی خان را (که به نیابت صفدر جنگ با چهار
صد کس بکار میر آتشی می پرداخت) از قلعه بیرون کرد -
و تعلقهٔ مزبور به پسر خاندوران مقرر ساخت - صفدر جنگ
فردای آن پیش پادشاه رفته مبالغه در بحالی میر آتشی
نمود - پیش رفت نشد - حکم صادر گردید که تعلقهٔ دیگر

بخواید - او میر بخشیکری از تغیر عماد الملک به سادات خان ذوالفقار جنگ دهانید - چون پادشاه را با صفدر جنگ سرگرانی در داد عماد الملک خواست که صفدر جنگ را برهم زند - شش ماه با او جنگید - و در ایام جنگ مذکور ملهار را و هولکر را از مالوه و چه ایا را از ناگور بکومک خود طلبید - اما پیش از رسیدن اینها با صفدر جنگ مصالحه در میان آمد - عماد الملک و هولکر و چه ایا مرهته با اتفاق بر سر سوزجمل جات رفتند - بهرت پور و کمهذیر و دیک^(۲) را (که هر سه از قلاع حصینه ملک جات است) محاصره نمودند - و چون عمده اسباب قلعه گیری اضراب توپ است عماد الملک بالتماس سرداران غنیم عریضه بدرگاه پادشاه مشتمل بر استدعای اضراب توپ مصحوب عاقبت محمود خان کشمیری (که مدارالمهام او بود) ارسال داشت - انتظام الدوله وزیر بن اعتماد الدوله قمرالدین خان مرحوم بصد عماد الملک پادشاه را از فرستادن اضراب توپ مانع آمد - عاقبت محمود خان اکثری از منصب داران پادشاهی و مردم توپخانه را بوعده این (که اگر دور عماد الملک شد با شما مراعات چنین و چنان بعمل می آید) با خود متفق ساخته خواست که انتظام الدوله را بردارد - و روزی قرار داده بر سر خانه انتظام الدوله غلو کرده هنگامه

دار و گیر گرم ساخت - و همان روز کارے نساخته ردی گریز بجانب
 داسنه نهاد^(۲) - و از در قطاع الطریقی درآمده بتاخت و تاراج
 محاللات خالصه پادشاهی و جاگیر منصبداران (که در نواهی
 دار الخلافه بود) غبار فتنه برانگیخت - و درین ضمن سورجمل
 جات (که از دست اهل محاصره بحالت تباہ سیده بود)
 از پادشاه التماس امداد کرد - پادشاه در ظاهر برای شکار
 و نظم و نسق انتربید و در باطن برای کومک جات از دهلی
 برآمده در سکندره مضرب خیم ساخت - و عاقبت محمود
 خان را (که دران نواهی هنگامه پرداز بود) استمالت نموده
 بحضور طلبید - عاقبت محمود خان از مقام خورجه جریده آمده
 ملازمت پادشاه نموده بخورجه برگشت *

از مقدرات الهی اینکه هولگر بخاطر آوردن که احمد شاه در
 داند اضراب توپ تغافل کرد - الحال که بیرون برآمده است^(۳)
 رفته رسد غله و کاه لشکر پادشاهی بند باید کرد - و قافیه^(۴)
 را تنگ نموده اضراب توپ باید گرفت - و خواست که این
 کار را بے سهم و شریک بر کرسی نشاند - عماد الملک و
 جے ایا را خبر ناکرده شبگیر نمود - و از گذر متھرا عبور دریای
 جون کرده شبے (که عاقبت محمود خان ملازمت نموده

(۲) نسخه [ب] داسنه (۳) نسخه [۱ - ب] برون (۴) نسخه [ب] قافیه

تنگ نموده *

بخورجه برگشت) هولکر قریب معسکر احمد شاه (سیده اول شب
چند بان سرداد - مردم گمان کردند که عاقبت محمود خان
از راه شرارت باز آمده آتش افروز هنگامه است - امر
سهل دانسته استعداد جنگ نکردند - و فکر فرار هم نذمودند -
و الا خرابیها پیش نمی آمد - آخر شب متحقق شد که هولکر
آمده است - دست و پا کم کردند - که نه وقت استعداد
جنگ ماند و نه فرصت فرار - ناچار احمد شاه و مادر او
و مصمص الدوله میر آتش پسر امیر الامر خاندوران ناموس
و احمال و ائقال را گذاشته با چند کس راه دارالخلافه
برگرفتند - و از ناتجربگی چشم زخم عظیم رسید - هولکر
آمده بی مذاحمت تمام ائانه سلطنت را غارت کرد - و ملکه
زمانیه دختر محمد فرخ سیر پادشاه (که زوجه فردوس آرامگاه
بود) و دیگر پردگیان سردقات پادشاهی باسر در آمدند -
هولکر اینها را بحرمت نگاهداشت - عمادالملک این خبر شنیده
محاصره را گذاشته بدارالخلافه شتافت - چه ابا چون دید
که این هر دو سردار برخاسته رفتند و تنها عهده برای محاصره
نمی توان شد او هم دست از محاصره برداشته بذانول رفت -
و سوزجمل خود بخود از تنگنای محاصره بر آمد - و عمادالملک
بزرر هولکر و سازش امرای حضور خصوص مصمص الدوله میر آتش

وزارت را از تغییر انتظام الدوله خود گرفت - و امیرالامرائی
 بمصمصام الدوله مذکور دهانید - روزیکه وزارت گرفت صبح خلعت
 پوشید - و وقت استوا احمد شاه را با مادرش قید کرده عزیزالدین
 خلف معزالدین جهاندار شاه را دهم شعبان روز یکشنبه سنه
 (۱۱۶۷) هزار و یکصد و شصت و هفت هجری بر تخت
 سلطنت اجلاس نمود - و بعالمگیر ثانی ملقب ساخت - و بعد
 یک هفته از قید کردن چشم احمد شاه و چشم مادرش (که
 تمام فتنها از زائیده بود) مکحول گشت - بعد ایامه برای
 انتظام صوبه پنجاب (که پس از فوت معین الملک از جانب
 شاه درانی بتصرف اهلیه معین الملک بود) قصد لاهور کرد -
 عالمگیر ثانی را در دهلی گذاشته شاهزاده عالی گهر را بتوزکی
 برداشته از راه هانسی و حصار ^(۲) درانه لاهور گردید - و قریب ^(۳) دریای
 ستلج رسیده حسب الطلب آدینه بیگ خان فوج را بسر کردگی
 سید جمیل الدین خان سپه سالار و حکیم عبید الله خان کشمیری
 مدارالمهام خود را (که بمنصب شش هزاری و خطاب بهاءالدوله
 سرافراز بود) شبشب بلاهور رخصت کرد - و ایضا باستعمال
 تمام خود را بلاهور رسانیدند - و خواجه سوايان را در حرم
 فرستاده مسماة مذکوره را (که در کمال غفلت خوابیده بود)

(۲) نسخه [ب] چکار و [ج] ربه لاهور کرد - (۳) نسخه [ب ج] چون

قریب دریای ستلج رسید *

بیدار کرده مقید ساختند - و از عمارت بر آورده در خیمه جا دادند
 مصماة مسطورة زن ثغائی عماد الملک است - و نیز دختر ار
 بعماد الملک نامزد بود - عماد الملک صوبه داری لاهور بآدینه
 بیگ خان در بدل پیشکش سی لک روپیه مقرر کرده بدلهی معاودت^(۲)
 نمود - و چون این اخبار بسمع شاه درانی رسید بسیار شاق
 آمد - و از قندهار پاشنه کوب خود را بلاهور رسانید - آدینه
 بیگ خان از لاهور بصجراى هانسی و حصار فرار نمود - شاه
 درانی بر جناح استعجال بیعت کردهی دهلی علم افراز شد -
 عماد الملک که سروسامانی نداشت جز انقیاد چاره نیافته ملازمت
 شاه نمود - اول معاتب شد - آخر بسفارش مصماة مذکوره
 و سعید اشرف الوزرا شاه ولی خان محفوظ ماند - و وزارت
 هم بقرار پیشکش بار مسلم شد - و چون شاه درانی جهان خان
 را به تسخیر قلعات سورجمل جات تعیین کرد عماد الملک
 همراة جهان خان ترددات نمایان بعرضه ظهور آورد - و مورد
 آفرین شاه گردید - و چون طلب پیشکش بابت وزارت
 درمیان آمد عماد الملک از شاه التماس کرد که نوره از نسل^(۳)
 تیموریه و فوجی از درانیان همراة من شود - که از اندرید
 (و آن عبارت است از سرزمین واقع مابین دریای گنگ و
 جون)^(۴) زر خطایر بمعرض وصول در آورده داخل سرکار سازم -

(۲) نسخه [ب] سه لک - (۳) نسخه [ب] نوباره (۴) نسخه [ب] زرے •

شاه درانی دو شاهزاده یکی هدایت بخش بن عالمگیر ثانی دوم میرزا بابر خویش عزیزالدین برادر عالمگیر ثانی را از دهلی طلبیده با جانباز خان (که یکی از سرداران رکاب شاه بود) همراه عماد الملک کرد - عماد الملک با هر دو شاهزاده و جانباز خان در کمال بی سرانجامی عبور چون نموده عازم فرخ آباد مسکن احمد خان بن محمد خان بنگش گردید - احمد خان استقبال کرده خیمه و خرگاه و اقیال و اسپان و غیره پیشکش شاهزاده و عماد الملک نمود - از آنجا پیشتر رفته از آب گنگ گذشته در بصوبه اوده آرد - شجاع الدوله ناظم اوده با استعداد جنگ از لکنؤ برآمده خود را در میدان ساندی و پالی (که سرحد صوبه اوده است) رسانید - دو بار جنگ سهل با قراولان طرفین واقع شد - آخر بوساطت سعد الله خان زهیله بر پنج لک روپیه قدری نقد و باقی بوعده صلح قرار یافت - عماد الملک مع شاهزاده ها سنه (۱۱۷۰)

هزار و یکصد و هفتاد هجری از میدان نزاع کوچید - و از دریای گنگ گذشته بفرخ آباد رفت - و چون شاه درانی (که بنابر حدیث وبا در لشکر او) از حوالی اکبرآباد بعزم ولایت گام سرعت برگرفت - روزیکه معانمی دار الخلافه رسید عالمگیر ثانی با نجیب الدوله بر سر تالاب مقصود آباد آمده با شاه ملاقات نمود - و از عماد الملک شکایت بسیار کرد -

لهذا شاه نجیب الدوله را منصب امیر الامرائی هندوستان داده
روانۀ لاهور گردید - عماد الملک در فکر نجیب الدوله از فرخ آباد
عازم دهلی گشت - و رکناٹھه^(۲) را برادر اعیانہی بالاجی را
و هولکر را بمبالغۀ تمام از دکن طلبیده باتفاق دهلی را
محاصره نمود - عالمگیر ثانی و نجیب الدوله محصور شدند -
چهل و پنج روز جنگ توب و رھکله در میان ماند - آخر هولکر
رشوت سنگین از نجیب الدوله گرفته بنای صلح گذاشت - و^(۳)
نجیب الدوله را با آورد و مال و ائقال از قلعه برآوردہ متصل
خیمۀ خود جا داد - و بتعلقہ او آن طرف آب چون (کہ
عبارت از سہارنپور بوریہ و چاندپور و تمام قصبات بارہہ باشد)
رخصت نمود - عماد الملک بتقویت غنیم رتق و فتق مهمات
سلطنت بتمامہا بدست آورد - و چون دتا سردار^(۴) غنیم
نجیب الدوله را در شکر تال محاصره کرد - و عماد الملک
را از دهلی بکومک خود طلبید و عماد الملک با خانخانان^(۵)
انتظام الدوله خال خود ناخوش بود - و با عالمگیر ثانی
هم صفا نداشت - و می دانست (کہ اینہا با شاه درانی
مخفی سلسلہ رسل و رسائل دارند - و نیز غلبہ نجیب الدوله
بر دتا میخواستند) بنا بران خانخانان (کہ از سابق محبوس

(۲) نسخہ [ب - ج] رکناٹھه را - (۳) نسخہ [ب ج] بنا بر صلح -

(۴) نسخہ (ب) دتا - (۵) نسخہ [ا ب] عماد الملک کہ •

بود (مقتول گردید - و همان روز هشتم ربیع الآخر روز پنجاهشده
 سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و سه هجری عالمگیر
 ثانی هم بدرجه شهادت پیوست - و در تاریخ مذکور معنی الملة
 یسر معنی السنة بن کام بخشش بن خلد مکان را بر تخت
 نشانده بشاهجهان ثانی مقلب ساخت - و بعد فوت
 عالمگیر ثانی و خانخانان بر طبق طلب دنا بکومک او شتافت -
 در همین ایام آمد آمد شاه درانی غلغله دران نواحی افکند
 دنا از نواحی شکرताल برخاسته باراده مقابله با شاه درانی
 جانب سرهند رو نهاد - و عماد الملک بشاهجهان آباد آمد -
 و چون خبر مقابله دنا با قراولان شاه درانی شنید غالبیت
 درانیان بر غنیم استنباط نمود - بنابراین پادشاه تازه را در دهلی
 گذاشته خود نزد سورجمل جات رفته مدتی نشست - و پستر
 (که پادشاه مذکور را زمانه از میان برداشتم و نجیب الدوله
 سلطان جوان بخت پور عالی گهر شاه عالم بهادر پادشاه را
 بتوزکی بر گرفته در دار الخلافه حکمرانی میکرد) او بفروخ آباد
 نزد احمد خان بنگش رفت - و همراه شجاع الدوله بجنگ اهل
 فرنگ شتافت - و بعد هزیمت در تعلقه جات پناه جست -

و سنه (۱۱۸۷) هزار و یکصد و هشتاد و هفت هجری بدکن
 آمده - مرهته محالی چند برای اخراجات او در صوبه مالوه

دادند - چون از پادشاه وقت اطمینان خاطر نداشتند چند و دارن
 بندر سورت گردیده با کلاه پوشان آنجا در ساخته اوقات بسر برد -
 درینولا سوار جهاز شده عازم بیت الله گردیده - با حفظ کلام الهی
 و تحصیل علوم - بمشق خط را درست ساخته - و جوهر همت و
 شجاعت را بهم بر آمیخته - شعر می گوید - از دست * * بیت *
 مرا بهنگ فلاح کجاست همسنگی
 که درم افگنی و گرد سر نگردانی

کثیر الاولاد است - یک پسر او در سرکار نظام الدوله آصف جاه
 آمده برعایت قرابت بمنصب پنجهزاری و خطاب حمید الدوله
 و مدد خرج نقدی سرفراز گردیده *

* حرف الغین *

(۲)

* فازی خان بدخشی *

قاضي نظام نام داشت - علوم مکتسبه را نزد ملا اعضاء
 قلمذ نمود - و در دانش عقلي و نقلي یکنای روزگار گردید -
 و نسبت مریدی بشیخ حسین خوارزمی پیدا کرد - و بطریقه
 صوفیه صافیه مناسبت تمام بهم رسانید - و چون ذهن رسا
 و فکر بلند فطری او بود بفرط کلانانی و رشادت ناموزنی
 اندرخته بدایه امارت برآمد - ابتدا با میرزا سلیمان والی
 بدخشان قرب و مصاحبت بهم رسانید - و در زمره عمدهای
 او منتظم گشت - و بخطاب قاضي خان اختصاص گرفت - و
 در ساله (که همایون پادشاه لوی سفر آخرت برافراخت -
 و میرزا سلیمان از قابول بی آمده کابل را محاصره نمود) منعم
 خان (که سردارے کار دیده بود) حصاری گشت - و باستدعای
 کومک مسرعان را بهندوستان گسیل نمود - چون محاصره
 بامتداد کشید میرزا قاضي خان را نزد منعم خان فرستاده

(۲) نسخه [ب] هفت امیر *

سخنان فریب آمیز پیغام کرد - خان قاضی را چذد روز نگاه داشته هر روز الوان اطعمه و فواکه بسیار (که بوقت سعه و آسودگی در حوصله بدخشیان نگنجد) در مجالس می کشید - قاضی را یقین شد که فتح قلعه از مقوله متذعات است - بیرون آمده بمیرزا سلیمان گفت که سعی در تسخیر قلعه آهن سر کوفتن است - نا گزیر میرزا در آشتی زده بدخشان برگشت - و پس از آنکه قاضی از میرزا سلیمان جدا شده بکابل رسید میرزا محمد حکیم با احترام و اعزاز پیش آمد - و بمصاحبت خود برگزید - و در سال نوزدهم روانه هند گشته در منزل خانپور هنگام مراجعت الیه پادشاهی از جونپور شرف ملازمت عرش آشیانی دریافت - و بکمر و شمشیر مرصع و خلعت فاخره و انعام پنج هزار روپیه و تفویض منصب پروانچی گری ^(۲) چهره کامیابی برافروخت - چون از مزاج شناسی روزگار نصیبه فرادان داشت در کمتر فرصتی محفوف عواطف پادشاهی گشته اعتباری تمام بهم رسانید - و بمنصب هزاری سر برافراخت - و پس از تردد در معارک و مغازی (که مکرر بسری و سرداری لوای چیرگی افراشت) مخاطب بغازی خان گردید - و در سال بیست و یکم بهمراهی راجه مانسنگه در جنگ (انا سردار فوج جوانگار بود - چون مبارزان غنیم بنیروی کذد آوری این فوج

را برداشتند بسیاری از بهادران را پای ثبات لغزید - رغازی خان
از کار طلبی برگشته بفوج هراول پیوست - و مردانه کارزار
نمود - و پس ازان در تیولداری اوده در مالش امرای
سرتاب صوبه بهار (که از تباہ خردی و کوتہ اندیشی غبار
فساد دران دیار برانگیخته بودند) بهمراهی عساکر حضور
جوهر مردانگی او فرغ دیگر بخشید - و بگاگونه اخلاص و

یکچہتی چہرہ حالش آراستہ تر گردید - و سال بیست و نہم
سنہ (۹۹۰) نہصد و نود ہجری در سن ہفتاد سالگی بقصبہ

(۲)

اودہ سفر واپسین پیش گرفت - صاحب تصانیف معتبرہ است -

شیخ علامی در احوال او نوشتہ کہ کند آدرے چہرہ افروز دانائی

داشت - و شمشیر را پایہ افزای قلم گردانیدہ با فرورفتگی

در علم زار رسمی با صوفیان صافی نیایش گری نمودے - و با

یابستگی صوری و راستگی اندوختے - و هموارہ چشم گریان

و دل تفسیدہ داشتے - گویند اول کسیکہ اختراع سجده پیش

عرش آشیانی کردہ او بود - طرفہ اینکہ ملا عالم کابلی (کہ

از فضلائی وقت بود) هموارہ بحسرت میگفت - کہ دریغا من

مخترع این امر نشدم *

بر متصفحان محائف اخبار ظاہر است کہ در ملل سابقہ

و امم سابقہ برای برگزیدگان دین و پدشوران راہ یقین

بطریق تحیت و فردتزی نه عبادت و بندگی پیشانی بر زمین
می گذاشتند - سجده ملائکه آدم را و پدر و برادران یوسف
او را ازین قبیل بود - و این تحیت در زمان پیشین بمثابه
سلام رواج داشت - چون بفروغ خورشید اسلام چراغ ادیان
خالیه انظما پذیرفت بدل آن سلام و مصافحه مقرر گشت -
(۲)
عرش آشیانی (که موسس سلطنت و جهانبانی و موجد اکثر
قواعد و رسوم است) در نیایشگری نیز مراتب متنوعه بر ساخت -
روی دست بر فراز پیشانی نهاده سرفرود آوردن قرار داده آنرا
کورنش نامید - یعنی سر را که زندگانی محسوس و معقول
بدست بدست گرفته نیاز می کند - و خود را باطاعت آماده
میسازد - و روی دست را بر زمین گذاشته بآزمیدگی بردارند
و راست ایستاده روی دست بر تارک سر نهند - آنرا تسلیم
خوانند - هنگام رخصت و ملازمت و تفویض منصب و جاگیر
و عذایت خلعت و فیل و اسب سه تسلیم قرار یافت - و
در باقی مراسم داد و دهش و گوناگون نوازش بیکه اکتفا
فرمود - و پس از آنکه بتجویز دنیادپرستان خوشامدگو آئین سجده
در میان آمد طعن عامه اندیشیده دربار عام موقوف نمود - و
آن را مخصوص مقربان مجلس خاص ساخت - چه هرگاه در
خاوت بنشستن امرا حکم می شد سجده بجا می آوردند -

و در عهد جنات مکانی از بے قاملی و ناپروائی این طریقه
 نکوهیده همه وقت معمول گردیده - چون سریر فرمان درائی
 بجلوس فرودس آشیانی (۲) (شکر الله سعیه) مزین گشت اول
 حکم (که از قهرمان خلافت پیرایه صدور یافت) منع سجده
 بود که جز ذات معبود حقیقی شایان این تعظیم عظیم نیست
 مهابت خان سوه سالار بعرض رسانید - که ناگزیر پایه شناسی
 آن است که تحبیه پادشاهی مغائر تحیات مشترکه میان سائر
 بندگان الهی باشد - اگر بجای سجده زمین بوس قرار یابد هرآینه
 سرشته خادم و مخدوم و سلطان و رعیت مضبوط می ماند -
 لهذا تقرر یافت که هر دو دست بر زمین گذاشته پشت
 دست را استلام نمایند - و چون زمین بوس صورت سجده
 داشت آن را نیز پادشاه حق آئین در سال دهم جلوس
 برطرف ساخته تسلیم چهارم بجای آن مقرر شد - که در برابر
 عنایتی (که از پیشگاه سلطنت در حضور و غیبت پرتو ظهور
 دهد) تسلیمات چهارگانه بجا آرند - و برای سادات و
 علما و مشائخ وقت ملازمت سلام شرعی و هنگام وداع فاتحه
 متعین گشت *

خلف ارشد اغر غازی خان میر حسام الدین - مشهور
 است که از مشائخ وقت بود - در عهد اکبری بمنصب

هزاری رسیده تعیین دکن گردید - درانجا با خانخانان ساز
 صحبتش کوک شد - که ناگاه در عین ریعان شباب صحبت
 الهی دلوله برانگیخت - و جذبۀ ازان طرف در رسید -
 بخانخانان گفت ترک روزگار سراپای خاطرم فرو گرفته -
 بدرخواست نه خواهند گذاشت - بدر جزون میزنم - شما
 بحضور نوشته روانۀ دهلی نمائید - که بقیۀ عمرو بر مزار
 سلطان المشایخ بیداسایم - هرچند خانخانان الحاح و ابوام نمود
 (که ازین فرزانیگی دیوانگی نما بگذرد) ممنوع نشد - روز
 دیگر عریان گشته گل و لای ببدن مالید - و در کوچه و
 بازار میگشت - چون بعرض پادشاهی رسید - رخصت انزوای
 دهلی حاصل شد - مدت سی سال در مال توزع و تشرع
 بسر برد - با آنکه از علم بهره تمام داشت همه را بآب
 فراموشی شسته - بتلاوت قران شریف و باشغال صوفیۀ صافیه
 قیام می نمود - و از خواجه باقی بالله سمرقندی الاعل
 کابلی المولد (که در دهلی آسوده است) اجازت ارشاد

سالکان داشت - در سنه (۱۰۴۳) یک هزار و چهل و سه هجری
 رحلت نمود - زوجۀ او همشیره علامی شیخ ابوالفضل بود - بفرمود
 شوهر آنچه زر و زیور داشت بدرویشان داده دامن از لوٹ
 علائق برچید - گویند هر سال دوزده هزار روپیہ جهت خرج
 خانقاه شاه حسام الدین می فرستاد *

* غیور خان *

خواجه کامگار برادرزاده عبد الله خان بهادر فیروز جنگ اسمت - در سال سیوم شاهجهانی از اصل و اضافه بمنصب هزار و چار صد سوار سرفرازی یافت - و چون (سال چهارم خانجهان لودی از دکن برآمده بقصد شورش افزائی سرے بهندوستان کشید - و پس از کشته شدن دریا خان همه آرزو از سر بدر کرده مامنی میخواست و میخواست که بگمذامی از میان بدر رود عبد الله خان فیروز جنگ بهراولی سید مظفر خان بارهه دست از تعاقب باز نکشیده هر جا می رفت خود را بار می رسانید - ناچار هنگام کارزار گرم کرده برخه از خویشان و اقربا را بکشتن داده راه فرار می سپرد) خواجه کامگار بهمراهی عم بزرگوار بتقدیم خدمات می پرداخت - چون خانجهان از حوالی کالنجر سرچنگ خورده بیست گروه دیگر شتافته بر کنار شهیده فرود آمد - از آنجا (که امید ستگاری منقطع ساخته و از زندگانی سیر آمده بود) همانجا غره رجب سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل هجری در مقابل هراول لشکر فیروزی از اسپ فرود آمده با معدودے (که برفاقت او پای ثبات افشوده بودند) بزد و خورد درآمد - پیش از آنکه سید مظفر خان هراول برسد سادات با جوقی از پرولان لشکر هجوم آورده خوی گرفته را با زفیقانش پاره پاره ساختند -

پستتر عبد الله خان از عقبت رسیده سر خانجهان و عزیز نام
 پسرش و ایمل خان را مصحوب خواجه کامگار بدرگاه پادشاهی
 فرستاد - مشارالیه هشتم ماه مذکور در اثنای آن (که صاحب قران
 ثانی در آب تپتی کشتی سوار عشرت اندوز میدان مرغابی
 بود) با سرهای آن نگونساران رسید - اعلیٰ حضرت زبان بشکر
 افضال الہی گشاده حکم بنواختن کوس شادمانی فرمود -
 خواجه کامگار بعزیمت خلعت و اسب و باضافه پانصدی دو
 صد سوار و خطاب غیرت خانی سربرافراخت - و چون مشارالیه
 خالی از فهمید و کاردانی نبود بدوام خدمت حضور مورد
 نوازش گشته بافزدنی سواران منصب عز و امتیاز یافت - و در
 سال دهم باضافه هزار و دریست سوار بمنصب دو هزار
 و پانصدی ذات دو هزار سوار و خدمت نظام صوبه دارالملک
 دهلی از تغیر اصالت خان تارک افتخار برافراخت - و در
 سال دوازدهم تاسیس عمارات شاهجهان آباد باهتمام او مفوض
 گشته - بصرکاری و صاحب اعتباری مشارالیه پنجم ذی الحجه
 سنه (۱۰۴۸) هزار و چهل و هشت هجری موافق طرح
 (که قرار یافته بود) بحفر بنیان پرداختند - نهم محرم سنه
 (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری اساس نوآئین گذاشتند -
 تا چار ماه دیگر بصرف جد کاری خان مذکور برخی مصالح
 موجود شده لختی جا اساس برآمده بود (که بتفویض

صوبہ داری تہتہ چہرہ بیجاپوری فروختہ عازم آن سمت گردید۔
 و در سال چہارہم سنہ (۱۰۵۰) ہزار و پانچواہ ہجری ہمانجا
 پیمانہ زندگیش پر شد۔ جہانگیر نامہ (غیر از اقبالنامہ تالیف
 معتمد خان) از مولفات اوست۔ و مشارالیه نسبت بہ معتمد
 خان (کہ ہمراہ کوئی ناچار و گرفتار است) اکثر مقدمات را لے
 کم و کاست نوشتہ۔ سیما بغی ایام شاہزادگی جنس مکانی کہ
 بتفصیل مرقوم ساختہ *

(۲)

* غالب خان بیجاپوری *

ابتدا نوکر عادل خان والی بیجاپور بود۔ و بقلعہ داری حصن
 پریڈا مضاف صوبہ خجستہ بنیاد (کہ دران ایام تعلق بوالی
 مذکور داشت) می پرداخت۔ سال سیوم جلوس خلد مکان
 از عادل خان متوہم گردیدہ بشایستہ خان امیرالامرا صوبہ دار
 دکن ملتجی گشتہ قلعہ مذکور را بسرکار پادشاہی گذاشت۔ و در
 جلدوی آن بمنصب چارہزاری چہار ہزار سوار و خطاب خانی سر
 برافراختہ در زمرہ تعیناتیان دکن منسلک گشت۔ سال نہم
ہمراہ میرزا راجہ جے سنگہ بتادیب بیجاپوریان کمر بستہ در
 تسخیر کدھی موضع دھونکی از اعمال بیجاپور و ننانکہ ^(۳) مصدر
 قردادات شد۔ پس ازان احوالش معلوم نگردیدہ *

(۲) در نسخہ [ج] ذکر این امیر نیست۔ (۳) نسخہ [ب] نیلکہ •

* غضنفر خان *

پسر آلوردی خان است - از دیرباز از خدمت پدر جدائی
 گزیده در حضور اعلیٰ حضرت شرف‌اندوز پوستانی بود - و
 نصبت بسائر اخوان (غیر از مهین برادر میرزا جعفر) بمزید
 روشناسی و اعتبار و عزت امتیاز داشت - و از کار طلبیها
 در تقدیم خدمات پادشاهی چست و چالاک بود - اولا از
 پیشگاه خلافت بخدمت ترک سرفرازی یافت - و در سال
 شانزدهم بداروغگی توپخانه و کوتوالی لشکر سربلند گردید - و
 در یساق بلخ شاهزاده مراد بخش خلیل الله خان را (که
 بهرداری طرح دست چپ معین شده بود) ^(۲) از چاری کار
 بانفتاح حصار کهروز و غوری دستوری داد - خان مذکور غضنفرخان
 را با جمعی بطریق منقلا بر سر قلعه غوری فرستاد - مشار الیه
 با قباد خان میر آخور باشی ضابط آن حصار کارزار مردانه نموده
 او را بقاعه در آورد - و از ناموس جوئی و نام طالبی از اسبان
 پیاده شده دست و بازو بقعه ستانی برگشاد - درین اثنا
 فوج عقب نیز رسید قلعه دار را غیر از تسلیم چاره نماند - و در
 سال بیست و دوم بداروغگی فیلیخانه و منصب هزاری پانصد
 سوار تارک افتخار افراخت - و بخطاب خانی نیز مفتخر
 گشت - و آخر بسبب تقاعد از رفتن بنگاله منصبش

تغیر شد - و در سال بیست و هفتم باز بمنصب سابق هزارچی
 هشتصد سوار و خدمت فوجداری میان دو آب سر بلند گردید -
 ناگاه فیله کلان دندان دار از کوه دامان شمالی پیرگنّه چوراسی
 مضاف سرکار سهارنپور آمد - خان مذکور بحضور اخبار نمود -
 قوادلان با فیلان و دیگر لوازم شکار فیل بدانجا تعیین گشتند -
 خان مذکور آن را گرفته از نظر گذرانید - و بخاص شکار موسوم
 گردید - و در سال بیست و هشتم خدمت مذکور و اهتمام
 عمارت مخلص پور از تغیرش بحسین بیگ خان تفویض یافت -
 اتفاقاً در سال سی ام محمد ابراهیم پسر امالت خان بدیدن
 عمارت مخلص پور مامور شده برگشت - و بعرض رسانید که
 کار عمارت بآئین سابق جاری نیست - لهذا مجدداً خان مذکور
 را بفوجداری میان دو آب و اضافه در صد سوار هر نواخته -
 بر سبیل تعجیل دستوری یافت که زود عمارت مذکور را بوجه
 داخواه باتمام رساند *

مخفی نماید که کنار جون متصل دامان کوه شمالی که بکوه
 سرمور نزدیک است چهل و هفت کوه دهلی موضع ست معروف
 بمخلص پور از مضافات سهارنپور - بخوش هوایی و چندین صفات
 شگرف موصوف - از دار الخلافه کشتی سواره در یک هفته توان
 آمد - در سال بیست و هشتم حکم اساس عمارت رفیع اصدار
 یافته بود - در سال سی ام بصرف پنج لک روپیه باتمام رسید *

و بقدم پادشاهی مورد سعادت گردیده بفیض آباد موسوم گشت -
 و مواضع پرگذات فواج بجمع سی لک دام جدا ساخته بدو متعلق
 نمودند - خان مذکور در جنگ داراشکوه در فوج برانغارش بود -
 پس ازان (که الویة عالمگیری بفتح و فیروزی ارتفاع آسمانی
 گرفت و زمام سلطنت بقبضه افتدارش درآمد) اکثر پسران
 آله دردی خان باندازا رشادت و کار طلبی یا بعلمت تالیف پدر آنها
 (که همراه شجاع بود) مورد عاطفت خسروانی گشتند - مشار الیه
 در آغاز جلوس نیز بفوجداری میان دو آب اختصاص گرفت -
 و در آخر سال دوم از تغیر مکرم خان صفوی بفوجداری چونپور
 عزت اندوخت - و در سال هفتم بصوبه داری تهنه از تغیر
 قباد خان منصوب شد - و باضافه پانصدی هزار سوار بمنصب
 سه هزاری سه هزار سوار (از انجمله هزار سوار دو اسبه سه
 اسبه) مباهی گشت - در سال دهم آخر سنه (۱۰۷۷) هزار
 و هفتاد و هفت هجری در تهنه باجل طبیعی بساط زندگی
 در نوشت - حسن علی خان برادرش (که فوجدار مرادآباد
 بود) و اسلام خان برادر خردش (که فوجداری سیوستان
 داشت) و همچنین پسران و دیگر منسوبانش باسال خلعت
 مورد عاطفت گشتند *

(۲)

* غیرت خان محمد ابراهیم *

پسر نجابت خان است - در خدمت فردوس آشیانی پایه
 رشناسی داشت - و بمنصب هشتصدی چهار صد سوار مرتقی
 گشته در ایامی (که محمد اورنگ زیب بهادر از دکن عزیمت
 رفتن پیش پدر نمود - و نجابت خان در رفاقت شاهزاده
 مذکور تن در داده کمر موافقت چست بست) او باضافهای
 متواتره از اصل و اضافه ^(۳) بدایه دو هزار سوار و خطاب
 شجاعت خان سر بلندی اندوخت - و پس از جنگ مهاراجه
 جهونت سنگه و محاربه اول دارا شکوه از اصل و اضافه
 بمنصب پنج هزاری پنج هزار سوار و خطاب خان عالم سرفراز
 گشته بر چار بالش بلند رتبیگی تکیه زد - و چون [پادشاه
 بتعاقب دارا شکوه تا ملتان شتافته معارفت فرمود - و نظم
 صوبه مذکور بدام لشکر خان (که در کشمیر بود) قرار یافت] تا
 رسیدن از بذابر خبر داری بلده مذکور در انجا ماند - پستو
 از انجا رسیده در جنگ دوم دارا شکوه همراه رکاب پادشاهی
 چون - پس از آن بوجهی از منصب معزول شده اواخر سال دوم
 جلوس بمنصب سه هزاری دو هزار سوار مشمول عاطفت
 گشت - و سال سیوم بخطاب غیرت خان مخاطب شده آب
 رفته بجو آورد - سال نهم بهمراهی سلطان محمد معظم (که

(۲) در نسخه [ج] ذکر این امیر نیست - (۳) نسخه [ب] بمنصب پایه *

بذایر شهرت حرکت والی ایوان باین طرف بدارالملک کابل
 (خصمت یافته بود) معین گشته باضافه پانصد سوار سرمایه
 کامرانی اندوخت . سال دهم با شاهزاده مذکور بملازمت
 پیوسته [چون شاهزاده بمکان صوبه‌داری خود (که عبارت از
 دکن باشد) (خصمت یافت) او نیز بهمرکابی مامور شد .
 پستری بفوجداری جوآپور سربلند شده سال بیست و سیوم از
 آنجا معزل گردیده بحضور رسید - و بهمراهی سلطان محمد اکبر
 بر سر قوم سیسودیبه و زاتهور (که دران سال مصدر فساد شده
 بودند) نامزد گشت *

و چون شاهزاده باغواوی راجپوتان بغی ورزیده بمقابله
 با پدر پیش آمد نامبرده با او درین مقدمه شریک بود -
 پس از فرار نمودن شاهزاده مزبور او خود را نزد شاه عالم
 رسانید . شاه عالم بحضور فرستاد . ازین جهت مغضوب
 گردیده حواله اهتمام خان شد - که در محلات اکبری نظر بذن
 دارن - مدت‌ها در آنجا محبوس بود - سال چهل و سیوم
 غائبانه رهائی یافته بمنصب سه هزاری در هزار سوار و تعلقه
 فوجداری جوآپور امتیاز یافت - و یک برادر او محمد قلی
 نام سال بیست و ششم جاسوس فردوس آشیانی از اصل
 و اضافه بمنصب هزاری چهار صد سوار امتیاز گرفته
 با سلطان دارا شکوه بمهم قندهار شتافته - و سال بیست و هشتم

بداد و غمی فیل خانہ مباحی گردیده - و سال سیام بتعلق
 میر تو زکی و خطاب معتقد خان سر بر افراخته - سال سی و یکم
 از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و دو هزار سوار (از انجمله
 هشت صد سوار دو اسپه سه اسپه) و تعلق فوجداری و
 تیولداری بهرانج مضاف اوده طبل شان کامی نواخته - و سال
 دهم جلوس خلد مکان بفوجداری سلطان پور مله‌ری فرق
 اعتبار بلند کرده - پستری بوجه معاتب گشته از منصب بر افتاد -
 و سال دوازدهم ببخالی دو هزار و دو هزار سوار و خدمت
 دار و غمی بندهای جلو مطرح انظار مرحمت گردید - بران دیگرش
 محمد اسمعیل خان است که پیش از جلوس خلد مکان بمنصب
 هزار و پانصد سوار سر فراز شده - و سال دوم بختاب خانی نامور
 گشته - و یکی از نیاور نجابت خان بهره ور خان است - سال
 بیست و نهم جلوس خلد مکان از انتقال رای رایان ملوک چند
 بنیابن محمد اعظم شاه بصوبه مالوه رفته - و پستری بختاب نجابت
 خان سر افراشته ناظم برهانپور و فوجدار بکلانہ بود - سال چهل
 و هفتم بمنصب دو هزار و پانصد سوار رایت اعتبار افراخت -
 و در ایام اقتدار اعظم شاه سویداری مالوه بار متعلق گردیده -
 در عهد محمد فرخ سیر نامبرده (احسین علی خان امیر الامرا
 بر سردادن عمل در قلعه مله‌ری (که بار مقرر بود) نظر بند

نمود - از در پسر باقی ماندند - یکم فتح یاب خان (که مدتها
 بقلعه داری مورثی اوزنگ گذشته عرف مله پیر می پرداخت - سنه
 ۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری باتفاق عبدالعزیز
 خان بهادر (که سند صوبداری گجرات از حضور فروردس آرامگا
 باو رسیده بود) عزیمت آنصوبه نموده - و در اثنای راه با غنیم
 جنگ اتفاق افتاده بدرجه شهادت پیوست - پسرش بخطاب پدر
 مخاطب گشته چنده بآئین جاگیرداری گذرانید - در حالت
 تحریر بنوکر می این و آن بسر می برد - در همین فیض یاب خان
 مرد یارباش بود - در گذشت *

* غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ *

میر شهاب الدین نام پسر قلیچ خان خواجه عابد است - در
 سال درازدهم از توران بملازمت خلد مکان رسیده بمذنب سید صدی
 هفتاد سوار سوارافراز گردید - گویند روزی سبحان قلی خان
 والی آنجا بعسیر فالیز رفته بود - میر شهاب الدین بخواجه یعقوب
 جویداری و رستم پے اتالیق ظاهر کرد که پدرم بهند می طلبد -
 و خان رخصت نمیدهد - چون وقت رسیده بود این هر دو
 عزیز نزد خان رفته بالتماس اجازت حاصل کردند - خان
 طلبیده فاتحه خواند - و گفت تو بهندوستان میروی مرد عمده
 خواهی شد - اتفاقاً بدولت رسید که ثروت و مکنک سلاطین
 بلخ و بخارا را در جنب آن چه نسبت در سال بیستم و سیوم

(که بعزم گوشمال رانا اردیپور مرکز ریات پادشاهی بود) از حسن عالی خان بهادر عالمگیر شاهی (که بتعاقب رانا بکوهستان در آمده) خبر واقعی نمیرسید - خاقان زمان نیم شبی میر شهاب الدین را (که با مرکشک قیام داشت طلبیده بخبرگیری خان مزبور فرستادند - آن اقبالمذ با عدم اطلاع بر کیفیت ملک بیگانه و نشیب و فراز راه و تعدد طرق و بعد مسافت و خوف راهگیران بے توقف پدای استعجال شتافت - و بعد دو روز عرضداشت خان مشارالیه آورده از نظر گذرانید - و این حسن خدمت باعث پیش آمد او شده بخطاب خانی و دیگر عذایات نوازش یافت - و پس ازان بتنبیه درگداس و سونگ و دیگر شورش گرایان رانهور با فوجی شایسته بطرف ^(۲) سرهنگی تعیین شد - و چون آن فتنه پژوهان بشاهزاده محمد اکبر پیوسته رهبر بپراهه روی و تباهی گشتند شاهزاده میرک خان را (که از نوکران روشناس پادشاهی بود) نزد خان فرستاد - و بوعدهای مکرمت و رعایت درخواست رفاقت نمود - خان قدویت نشان از فرط نیک اندیشی و اخلاص منشی با میرک خان ^(۳) شصت کرده مسافت در دو روز پیموده در حضور ^(۴) رسیده مورد تحسین گشت - و بداروغگی عرض مکرر اختصاص گرفت -

(۲) نسخه [ج] سونگ (۳) نسخه [ب] سبقت کرده (۴) نسخه [ب]

بمضور رسیده مورد فراوان تحسین گشت *

و پس از قدوم پادشاهی بدیاز دکن سال بیست و ششم
 بتغیبه متمردان نواح جنیر تعیین گشت - و داروغگی گوز برداران
 از تغیر مکرم خان غائبانه بنام او تقرر یافته سید اعلان
 به فیایت دخیل کار گردید - و چون مکرم باویشهای سخت
 و تاختهای مردانه غنیم را منکوب و مغلوب ساخت سال
 بیست و هفتم بخطاب غازی الدین خان بهادر بلند نامی
 یافت - و سال بیست و هشتم بتسخیر قلعه راهیری (که
 مامن و مسکن سنبها بود) رخصت یافت - او باره آنرا
 آتش زد و بسیاری از سوکودهای کفار را بقتل آورده مصدر
 فتح نمایان شد - و بخطاب فیروز جنگ و عطای نقاره
 سر برافراخت - و چون در محاصره بیجاپور در لشکر شاهزاده
 محمد اعظم شاه قحط و غلای تمام بهم رسید (که اقامت
 متعذر بل متعسر شد) خان فیروز جنگ بعنایت ماهی
 امتیاز یافته با رسد فرادان تعیین گشت - ناگاه بوسوشش
 هزار پیاده جنگی (که پیدبا نایک زمیندار سکویا رسد
 و سرباری بکومک بیجاپور مخفی فرستاده بود) تاخته همه را
 علف تیغ سیامت گردانید - و زفاه بلشکر پادشاهزاده
 در آرد - خلد مکان فتح بیجاپور را (که سد سکندر گرفت
 تاریخ است) بنام او مقور فرمود - و بدستخط خاص فقره
 بواقعه نگار کل نوشته فرستادند که داخل وقائع نماید -

و بدست یاری فرزند بے (یو و رنگ غازی الدین خان بهادر
 فیروز جنگ مفتوح شد) - و بعد از آنکه قلعه ابراهیم گذشته عرب
 ایکو را (که بغیروز گذشته موسوم شده) جبراً و قهراً گرفت - و
 در محاصره هیدرآباد معامی جمیله و بهادری نمایان بر
 روی کار آورده زخمها برداشت بعد فتح بمنصب والی
 هفت هزاری هفت هزار سوار لوای بلندرتبگی برافراشت - و
 پس از آن قلعه حصین ادونی (که موسوم باهتدیار گذشته
 گردید) به ستیزهای نمایان و آریزشهای مترگ از دست
 سیدی مسعود بیجاپوری (که از عمدهای عادل شاهیه بود)
 انتزاع نموده در سال سی و دوم با مضافات آن ضمیمه ملک
 پادشاهی ساخت - و در همین سال از بیجاپور باستیصال
 سنبها دستوری یافت - و چون وبا و طاعون شائع گشت
 و بسیاری را (که از دست اجل بدرجستند) ماده دماغی
 ریخته چشم و زبان و گوش از کار رفت - بخان فیروز جنگ
 نیز چشم زخم رسید - و مکفوف البصر گردید - اگرچه
 بذابری ضابطه بحضور نیامد اما در مراتب سرداری و فوج
 کشی تفاوتی رو ندان - و در سال چهل و دوم سنتای شقی
 (که فوجهای عمده اسلام دستخوش تاراج او گشت - و امرای
 نامی و پادشاهی را قتل و اسیر ساخت - و پس از مفتوح

شدن قلعه چنجی فرار نمود (باران مضافت دیرینه دهنا
 جادو سمت ستاره رفته شکست فاحش خورد - و بحال قباہ
 آداری میرفت - اتفاقا ناکوبا میان نامی مرهتہ بغدر سرش
 جدا کرد - می خواست نزد دهنا جادو ببرد در راه بدست
 لشکریان خان فیروز جنگ افتاد - خان مذکور مصحوب خواجہ
 بابای تورانی (که در جائزہ این مژده بخوشخبر خان
 مخاطب گردید) بحضور فرستاد و هزاران تحسین و آفرین
 اندوخت - و در سال چهل و سیوم بمهم اسلام گدھے عرف
 دیوگدھے تعیین گشته بتصرف در آورد - و پس ازان
 بمحافظت بنگاه اسلام پوری مامور شد - و در وقت مراجعت
 رایات ظفرسمات پادشاهی از تسخیر کھیلنا ^(۲) بیہادر گدھے
 مجلای فوج او (که از بنگاه ترتیب داده فرستاده بود) تا
 چہار کردہ جریمی بنظر پادشاهی گذشت *

گویند باین شان و توزک و سامان و سرانجام ہیچ امیرے در
 ہیچ وقت مجلا نداده - و از ہر جنس پیشکش فرادان گذرانید
 پادشاہ بعد از ملاحظہ اکثر توپخانہ در سرکار ضبط نمودند
 و بشاہزادہ بیدار بخت سرزنش نامہ صادر شد - کہ شما
 با اضعاف یافت و مداخل این سرانجام ندارید کہ خان
 فیروز جنگ در خانہ خود توپ و گجناں و شترنال و کھورنال

و همه چیز آن قدر که باید بل نباید دارد - و در سال هشتم بتعاقب پاشنه کوب بنما سیندهیا تا مالوه عذان را نکشید - و سرچنگی مستوفی رسانید - و بخطاب سپه سالاری مامور گردید - اما بذایر وجهی موقوف ماند - و در وقت رحلت خلد مکان بصوبه داری برار در ایلچپور اقامت داشت - هر چند با محمد اعظم شاه اخلاص و ربط بسیار بود اما شاهزاده بذایر غرورے (که فطری و جبلی از بود) بمراعات بایست وقت کمتر پرداخت - و چنان سردارے (ا همراه نگرفت *

گویند وقتے (که محمد اعظم شاه بعد جلوس از احمد نگر روانه شد در الفقار خان در نواح (خجسته بنیان ملازمت نمود - فرمودند که شما هم اصلح وقت عرض کنید - التماس کرد که مناسب این است که بدستور عالمگیر پادشاه قبائل بدولت آباد باید گذاشت - و مردم پادشاهی نهایت بے سرانجام اند - در ماهه از خزانه اندرون محل تغذوه باید دان - که اسباب یساق درست نماید - و نهضت مبارک از کتل فروداپور نشود از دیولکھیات فرود باید آمد - تا خان فیروز جنگ ملحق گردد - پادشاهزاده (که مست نخوت و دیوانه غرور بود) جواب دان که گذاشتن قبایل در صورتی است که مثل داراشکوه حریف باشد - معظم معلوم - و مرا توقع کار از مردم خود است - مردم پادشاهی بغیر مبارک و سلامت کارے

ندارند - و راه راست گذاشتن برای کوزی چرا - از چه میخیزد
در واقع نظر بر اسباب ظاهر غلط عظیم و نهایت سوء تدبیر
واقع شد - که مثل خان فیروز جنگ سردار صاحب جمعیت
را رفیق نکرد - و الا طرفه شیرازه فراهم آردن مردم بود -
خصوص مغلیه توران که همه بریاست و فرمان برداری او
گردن میگذاشتند - و چون محمد اعظم شاه از زبدا گذشت
بخان فیروز جنگ نوشت - که از برار ببهانپور آمده
بنشینید - و پس از سریر آرائی خلد منزل بصوبه داری
گجرات مامور گردید - و در سال چهارم در احمد آباد باجل
طبیعی در گذشت - نعش او را بدلهی برده متصل دروازه
اجمیری در مقبره و خانقاهی (که ساخته است) مدفون
نمودند - در امرای توران بخوبیها یگانه بود - خوش خلق -
با وقار - فتح نصیب - صاحب نسق - دولتش رونق داشت -
در عهد ماضیه کم اتفاق افتاده که سلاطین نوکر را در حالت
نا بینائی بسری و سرداری فوج کشی و کار فرمائی در عرصه
داشته باشند - محض باصابت رای و حسن تدبیرش بود
که پیوسته به تمشیم کارهای عمده پرداخته در سواری
و دیوان همان توره و ضابطه مرعی میداشت - و آنچه شهرت
دارد (که بادشاه بر بعضی مکامن ارادهای او مطلع شده در
آشوب چشم (که عارض شده بود) باطبا اشارت کردند

که باعداد بصارت او پودازند اصلا فروغی از راستی ندارند .
 عالمگیر پادشاه بسیار غضوب و کینه‌ور بود اگر ازین قبیل
 چیزی در می یافت این آب و رنگ نمیگذاشت - خیر سگلی
 و نیک اندیشی او نقش پذیر خاطر بادشاهی بود - حتا
 آخرها (که خان فیروز جنگ مکرر در تنبیه اشقیای دکن
 انعام و مدهنده کرد) روزی ازین قسم مقوله از راه عناد کسی
 پادشاه عرض کرد - در جواب دستخط شد جاشا که بر
 خان فیروز جنگ که از کجا بکجا - با این حال رسید گمان
 کفران نعمت که دو کفر است کرده شود - ابتدا حسب الامر
 جلیل‌القدر بادشاهی خان فیروز جنگ صبیۀ علامی سعدالله خان
 در عقد ازدواج داشت - پس از فوت آن عقیقه با دو دختر
 برادر آن مرحومه حفظ الله خان عرف میان خان مروءة بعدو
 اولی کرة بعد اخری تزویج نمود - ازین هر دو اولاد نماند *

(۴)

* غازی الدین خان بهادر غالب جنگ *

مشهور بکوسه احمد بیگ نام کوکۀ سلطان معز الدین است
 موطن نیاگانش مملکت توران - ابتدا ملازم سلطان مذکور بود -
 چون اختیار مالی و ملکی آن سرکار به علی مراد (که از هم
 کوکۀ سلطان بود - و در عهد سلطنت مخاطب بخانجهان بهادر
 گردیده) تعلق داشت این معنی بر طبعش خورده از نوکری

دست بوداشت - وملازم سرکار سلطان عظیم الشان گشته
 بتفویض بعضه خدمات همراهی سلطان محمد فرخ سیر
 (که به نیابت پدر در بنگاله بود) رخصت آنصوب یافت -
 و چون (پس از ارتحال خلد منزل سلطان عظیم الشان نیز
 گشته گردید - و محمد فرخ سیر را داعیه سلطنت پیش نهاد
 خاطر شد) او را بمنصب شایان و خطاب غازی الدین خان
 برنواخته سرگرم گرد آوردی سپاه و دلدهی مردم ساخت -
 دین ضمن الحاق سید عبدالله خان و حسین علی خان (که از
 اهم تدابیر بود) صورت بهمت - بادشاه برای تسلی خاطر
 آنها نامبرده را از منسب و خطاب و مجرا باز داشت - و پس
 ازان (که بر عم خود جهاندار شاه فیروزی مدن گشت - و
 همراهیان بعدایت منصب و خطاب مورد مرحمت شدند) او
 نیز از اصل و اضافه بمنصب شش هزاری پنج هزار سوار و
 خطاب غازی الدین خان بهادر غالب جنگ و تفویض بخشیکروی
 سوم سر بلندی افزودخت و بعد ازان (که میان پادشاه و
 سادلت باره گرد فتنه بلندی گرفت) او بطرف داری
 پادشاه برزیانها افتاد - و پس از گرفتار شدن پادشاه مذکور
 قطب الملک قدر دانی نموده او را رفیق خود ساخت - و
 پس از آنکه حسین علی خان عزیمت دکن نمود با فردرس آرامگاه
 از اکبرآباد روانه گردید - قطب الملک (که معارفت بدار الخلافه

نمود) او را همراهِ بُرد - و پستِر (که زمانه طرح دیگر ریخت
 و چرخ نیلگون توطیۀ تازه بر انگیخت - و خبر کشته شدن
 حسین علی خان بقطب الملک (سید) تالیف او اهم تدابیر
 دانسته بخانه او شتافته با او دستار بدل ساخت - و پیش
 سلطان ابراهیم بن سلطان رفیع الشان (که بتوزکی بر داشته
 بود) آورد و بخطاب امیر الامراء و خدمت میر بخشگیری
 سر بلندی یافت - و رز جنگ در هوارلی اوجا داشت -
 پس از دستگیر شدن قطب الملک راه دارالخلافه پیش گرفت -
 و چون موکمب معلای فردوس آرامگاه بدارالخلافه رسید امیر الامراء
 خاندوران را بخانه اش فرستاده عفو جرائم فرمود - و بحضور
 طلب داشته ببحالی خطاب و منصب قدیم مورد نوازش گردانید -
 بعد چند سال بسر منزل عقبی شتافت - مرد سپاهی نقش
 غیور بود - هندوستان زبانه وضع داشت - با عمدهای وقت
 ساوک مساوی می نمود *

گویند چون فردوس آرامگاه برای بحالی منصب و خطاب
 او بامیر الامراء خاندوران ارشاد نمود او عرض کرد که سابق
 خطاب ایشان غالب جنگ بود و الحال شیرافکن خان بخطاب
 عزت الدوله بهادر غالب جنگ مخاطب شده درین باب قسمی
 که حکم شود - پادشاه فرمود که ایشان را مفرد جنگ باید
 کرد - غازی الدرن خان (که همان روز ملازمت کرده بود) بعرض

رسانید که پیر غلام بحضور حاضر و عزت الدوله نیز باریاب -
 حکم شود که هر دو بشمشیر باهم بجنگند - هر که غالب
 آید همان غالب جنگ باشد - پادشاه متبسم شده او را
 بخطاب غالب جنگ بنواخت - و عزت الدوله را صفدر جنگ
 مقرر ساخت *

* تمام شد *

* جلد دوم از مآثر الاموا *

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست نام‌های مردمان و قبائل و اقوام و مواضع و قلعه‌جات و آب‌ها و غیره (که در دومین جلد مآثر الامورا اندراج یافته‌اند) بترتیب حروف هجاء - مرتب بر دو منظر - اولین در ذکر اسمی مردمان و اقوام و غیره و دومین در بیان اسمای مواضع و غیره - و التوفیق من الله العظیم و هو حسبی و نعم الوکیل *

منظر اول در اسمای مردمان و قبائل و اقوام و غیره -

		* حرف الف *	
آزم بانو صبیح سادات خان	۶۷۶
آشامیان (گروه)	۳۰۳	۶۶۶
آصف الدوله اسد خان	۱۰۳	۸۶۰
آصف الدوله امیر الممالک	۴۵۴ - ۴۷۴	۶۶۶
.. ..	۳۲۳	۳۵۶
..	۸۵۲ - ۸۵۱

آصف خان یہین الدولہ ۲۳۷-	آصف الدولہ - خطاب میرزا
۴۹۰ - ۴۱۶	امانی (یا) میرزا مانی
۳۸۹ .. آغر خان	پسر شجاع الدولہ بہادر
آقا طاہر و ملی تخلص	ناظم صوبہ اردھہ و آلہ آباد
برادر اعتماد الدولہ طہرانی	۷۱۹
ر پسر محمد - ریف	آصف جاہ (خطاب نظام الملک
۷۲۹ .. ہرری	- ۷۷ - ۶۷ - ۶۳ - ۴۱
النفقوا .. ۳۸۹ - ۳۸۷	- ۳۳۷ - ۳۳۲ - ۳۳۰ - ۳۲۸
آئی بیگم (یا) الی بیگم (یا)	- ۵۱۹ - ۵۰۴ - ۳۵۴ - ۳۳۸
الن بیگم (یا) آی بیگم	- ۸۳۱ - ۷۲۳ - ۵۲۸ - ۵۲۳
۴۷۹ صبیحہ میرزا شاعر خ	۸۳۵ - ۸۳۳
۷۵۸ ابدال مرزبان قبت	- ۶۵۰ - ۶۴۴ آصف جاہی
۵۵۳ ابدالی (قوم)	۶۷۰
۱۰۴ ابراہیم ..	- ۱۵۹ - ۱۳۵ آصف خان
ابراہیم بیگ چابوق جن	- ۷۴۸ - ۳۷۷ - ۱۹۶ - ۱۹۴
سعید خان چغتآ ۴۰۳	۸۴۴
۶۴۲ ابراہیم بیگ چریک	آصف خان ابو الحسن ۸
- ۱۱۹ ابراہیم حسین میرزا	- ۱۶۸ آصف خان جعفر
۳۷۶ - ۱۸۶ - ۱۴۸ - ۱۲۹	۶۲۸ - ۶۱۳ - ۲۴۶ ..
ابراہیم خان پسر علی مردان	۱۳۵ آصف خان عبد المجید

۷۰۶ - ۷۰۲	خان امیر الامرا ۸۰۷
۵۶۲ .. ابو الفضل	ابراہیم خان فتح جنگ صوبہ دار
- ۱۲۶ ابو الفضل علامی	بنگالہ .. ۱۹ - ۱۸
۱۲۷	ابراہیم خان مخاطب بہ بہادر
ابو القاسم پسر سیف خان	خان پسر خضر خان پٹی
۴۲۰ میرزا صفی	.. ۶۷ - ۶۶ - ۶۳
ابو المرید محمد نام شیخ	ابراہیم عادل شاہ ۱۸۳
۵۷۷ محمد غوث	ابراہیم تلی خان برادر معصوم
۳۵۵ ابو المنصور خان	بیگ .. ۷۰۸
ابو المنصور خان پدر شجاع	ابو الحسن تربتی - ناظم
الدولہ بہادر ناظم صوبہ	صوبہ کابل .. ۲۴۶
۷۱۵ اودھہ و آلہ آباد	ابو الحسن والی حیدر آباد (یا)
ابو سعید خان پسر سید حسین	والی قلعہ کلکندہ ۳۱۱ -
۵۰۱ خان بارہہ	- ۶۸۸ - ۴۹۲ - ۴۸۹ - ۳۱۴
ابو طالب - (نام شایستہ خان	- ۸۲۰ - ۸۱۹ - ۸۱۸ - ۶۸۹
امیر الامرا خلف یمین الدولہ	۸۲۴
۶۹۰ آصف خان	ابو الخیر خان خلف شیخ
ابو طالب - (نام عقیدت خان	عبد العزیز خان ۶۸۷
پسر شایستہ خان) امیر الامرا	ابو الفتح خان پسر شایستہ خان
۷۰۶	امیر الامرا ناظم دکن ۳۴۶ -

ابھنگ خان حبشی	۶۱۲	احمد بیگ (نام غازی الدین
ابھیراج	۹	خان غالب جنگ) ۸۷۹
انگہ خان (شف) شمس الدین		احمد بیگ خان کابلی ۱۰ -
محمد خان	۵۳۴ - ۵۳۳
انگہ خیل (طایفہ)	۵۳۵ -	احمد توقیبائی .. ۳۹۱
.. ..	۶۰۱	احمد خان بن محمد خان
اچھے پسر سپہا برادر زادہ		بنگش ۳۵۵ - ۷۱۸ -
راجہ جے چند راجہ قنوج	 ۸۵۳ - ۸۵۵
.. ..	۱۸۰ - ۱۷۹	احمد شاہ ۸۴۷ - ۸۴۹ -
احد دان	۴۳۲ ۸۵۰ - ۸۵۱
احد دان بن شیخ عمر عمزادہ		احمد شاہ بادشاہ - لقب میروزا
و داماد شیخ جلال الدین		احمد بہادر ۵۲۵ -
.. ..	۲۶۶ ۵۲۶
احسان خان	۶۲	احمد شاہ پادشاہزادہ ۷۱۹
احسن خان عرف میر ملنگ		احمد شاہ بہمنی ۳۰۵
میر بخشہ سپہ سالار		احمد شاہ درانی ۷۱۹
شاہزادہ محمد کام بخش		اختیار خان - خواجہ سراہ
.. ..	۴۸۵ - ۳۲۷ - ۳۲۶	سعید خان چغتائے ۴۰۸
احمد بیگ خان	۱۸ - ۱۹ -	اخلاص خان .. ۶۴۹
.. ..	۷۵۵ - ۶۵۶	اخلاص خان ابوالمحمد بن

۱۸۸ .. زن مهادیو	عبد القادر بن بهاول خان
اسحق بیگ پسر عالی مردان	کلان عمزاده بهاول خان
۸۰۷ خان امیر الامرا	عبد الکریم .. ۵۹
اسد الله برادر کلان رشید خان	ادر کیوان (یا) در کیوان سرآمد
۳۰۴ .. الهام الله	منجوسیان ایران ۳۸۵
اسد الله پسر آله دان رشید خان	ادهم خان .. ۷۶۵
۲۵۰	آدیسنکجه .. ۱۱۰
اسد الله پسر رحمت خان	ادهم خان کوکه ۵۴۶ - ۴۰۱
۲۲۰ میر فیض الله	ادهم خان پسر ماهم انگی
۸۳۰ - ۴۷۸ اسد خان	۵۳۵ - ۵۳۴
اسد خان امیر الامرا خلف	ارادت خان .. ۷۳۰
ذو الفقار خان قرامانلو	ارجن پسر راجه بیتهلداس کور
موسوم به خانلر ۸۱ -	۲۳۳ - ۲۳۴ - ۲۵۴ - ۲۵۵
۱۰۳ - ۸۹	ارجن عموی رانا جگت سنگه
۴۶ .. اسفندیار	۲۰۶
۱۱۲ اسکون برادر راجه بهارامل	اردشیر زردشتی ۳۸۵
اسکندر خان اوزبک ۱۶۳ -	ارشد خان ابو العلا ۸۲۹
۵۴۶	ارغونیه (یا) ارغونیان (طایفه)
۷۶۴ .. اسکندر سوز	۵۴۷ - ۵۴۸ - ۵۴۹ ..
۲۴ - ۴۴۲ - اسلام خان	اساردها (نام پسر درگا بهوانی

غوث گوالیاری (قدس)	۶۳۲ - ۴۵۵ - ۴۴۳ ..
سره (سرہ) .. ۵۷۳	اسلام خان بدخشی ۴۸۰ -
اسوتھاما پسر سرہ — بیا برادر زادن	۴۸۲ - ۴۸۱
راجہ جے چند، راجہ تنوج	اسلام خان برادر خون غضنفر
.. .. ۱۷۹ - ۱۸۰	خان فوجدار سیوستان ۸۶۸
اشرف الزورا شاہ دلی خان	اسلام خان چشتی ۶۳۰
دردر شاہ درانی ۷۲۰ -	اسلام خان خطاب میر عبد السلام
.. .. ۸۵۲	پسر صفی خان ۷۴۲
اشرف خان .. ۷۶۶	اسلام خان صاحب موہنہ بنگالہ
اشرف خان پسر شجاعمن خان ۴۲۰ - ۶۳۰
بہادر (محمد شاہ نام) ۷۱۱	اسلام خان مشہدی ۴۶۳ -
اشرف خان خانسامان ۳۱۰	.. ۴۶۴ - ۷۴۰ - ۸۱۲
اشرف خان میر بخشی ۳۱۱	اسلام خان ناظم دکن ۶۷۲
اشرف خان میر بخشی ۴۰۱	اسمعیل .. ۱۰۴
امالت خان ۱۴۴ - ۲۴۰ -	اسمعیل بیگ پسر علی مردان
۲۴۲ - ۲۶۶ - ۲۶۷ - ۲۶۸ -	خان امیر الامرا ۸۰۷
.. .. ۸۰۲	اسمعیل خان مکھا .. ۹۵
امالت خان میر بخشی ۸۰۰	اسمعیل قلی ۱۳۷ -
اعتبار خان .. ۶۸۰	۲۴۵ - ۵۶۶ - ۷۲۷ - ۷۷۰
اعتبار خان - خواجه سراہی	اسرا مشائخ الشطار شیخ محمد

۳۹۶	اعتماد خان گجراتي	۴۰۸	سعید خان چغتای
۲۲۲	اعتماد راي ..	۷۹۹ - ۳۱	اعتقاد خان
- ۲۱۸ - ۲۱۲	اعظم خان	۷۵۷	اعتقاد خان شاہ پور
- ۶۲۷ - ۴۳۹ - ۴۲۸ - ۴۱۳		۳۷۲	اعتقاد خان صوبہ دار بہار
۷۹۴ - ۶۵۱			اعتقاد خان مخاطب بہ روح اللہ
اعظم خان پھر شجاعت اہخان			خان پسر دوم روح اللہ خان
بہار (محمد شاہ نام) ۷۱۱		۳۱۷	خانہ زاد خان
اعظم خان صوبہ دار دکن ۲۱ -		- ۷۶ - ۹ - ۸	اعتماد الدولہ
- ۲۴۹ - ۲۴۸ - ۲۲۵ - ۱۴۳		۷۹۸ - ۱۹۶ - ۱۹۵ - ۱۷۸	
۶۹۱ - ۳۴۳ - ۲۷۱ - ۲۵۷		۷۲۹	اعتماد الدولہ طہرانی
اعظم خان کوکہ ۵۷۱ - ۵۷۰ -			اعتماد الدولہ قمر الدین خان
۷۰۳		- ۳۳۲ - ۱۰۷	ناظم لاہور
اعظم شاہ ۳۰۷ - ۲۳۶ -		- ۸۴۰ - ۸۳۲ - ۵۱۷ - ۳۵۳	
۸۳۲ - ۸۳۰ - ۸۲۵ - ۳۱۹		۸۴۷ - ۸۴۲ - ۸۱۶۱ ..	
اعلیٰ حضرت (یعنی حضرت			اعتماد الدولہ محمد امین خان
صاحب قران ثانی محمد			بہار وزیر نظام الملک
شاہ جہان بادشاہ (شف		- ۵۰۸ - ۳۳۲	آصف جاہ
محمد شاہ جہان بادشاہ)		۸۳۱ - ۵۲۸ - ۵۲۶ - ۵۱۵	
- ۲۵ - ۲۳ - ۲۲ - ۲۱ - ۱۸		- ۵۵۷ - ۵۵۶	اعتماد خان
- ۹۰ - ۵۶ - ۴۲ - ۳۹ - ۳۱		۵۷۰ - ۵۶۹ - ۵۶۷ - ۵۶۶	

شاملو	۵۴۹ - ۵۵۰	۹۱ - ۱۲۷ - ۲۰۱ - ۲۱۴
افغانه (يا) افغانان (قوم)		۲۱۵ - ۲۲۵ - ۲۴۱ - ۲۴۳
۷ - ۱۸ - ۲۱ - ۴۴ - ۵۵		۲۴۷ - ۲۴۸ - ۲۵۰ - ۲۵۱
۵۷ - ۱۲۰ - ۱۳۵ - ۱۴۱		۲۸۴ - ۲۸۸ - ۲۹۱ - ۲۹۳
۲۲۷ - ۲۳۰ - ۲۴۲ - ۲۴۳		۳۱۷ - ۳۴۳ - ۳۹۹ - ۴۱۳
۲۴۸ - ۳۴۵ - ۳۶۶ - ۳۶۷		۴۱۴ - ۴۲۱ - ۴۲۲ - ۴۲۴
۳۶۸ - ۳۹۹ - ۴۳۰ - ۴۳۱		۴۲۴ - ۴۲۶ - ۴۲۵ - ۴۳۲
۴۳۲ - ۴۴۰ - ۴۷۹ - ۵۲۳		۴۳۶ - ۴۳۸ - ۴۴۲ - ۴۴۴
۵۲۴ - ۵۵۳ - ۵۷۲ - ۵۷۴		۴۴۷ - ۴۴۹ - ۴۵۸ - ۴۶۳
۵۹۷ - ۶۱۹ - ۶۲۷ - ۶۵۴		۴۶۵ - ۴۶۶ - ۴۶۹ - ۴۷۰
۶۷۰ - ۶۷۹ - ۶۸۱ - ۷۱۳		۴۷۱ - ۴۷۴ - ۴۹۳ - ۵۱۸
۷۱۶ - ۷۲۱ - ۷۵۷ - ۸۴۱		۵۵۲ - ۴۰۱ - ۶۰۰ - ۴۵۲
۸۴۲		۶۵۵ - ۶۵۸ - ۶۶۳ - ۶۷۱
افغزار خان	۶۳۱	۶۷۳ - ۶۷۴ - ۶۹۱ - ۶۹۴
افغزار خان همشیره زان		۶۹۵ - ۶۹۶ - ۶۹۷ - ۶۹۹
ابوالحسن قطب شاه و دسر		۷۳۲ - ۸۶۰ - ۷۶۲ - ۷۸۳
شريف الملک حيدر آبادي		۷۸۴ - ۷۸۷ - ۷۹۱ - ۷۹۷
۶۸۹		۸۰۰ - ۸۰۶ - ۸۱۳ - ۸۱۵
افراسياب	۲۴۶	۸۴۴ - ۸۶۶
افريدي (طائفه از شعب افغانه)		افرنواز خان (يا) افرنواز خان

الف خان پسر بہادر خان	کوہستان خیبر (۲۴۴ -
ابراہیم نام .. ۶۷	۳۶۷ - ۷۲۷ - ۷۵۷ ..
الف خان محمد طاهر نپیر	افضل خان ۱۸۳ - ۲۸۶ -
دولت خان .. ۳۶۵	۷۵۰ - ۴۱۶
اللہ وردی (یا) الہ وردی خان	افضل خان سردار عادل خان
.. .. ۳۲۳	۷۰۰ - ۳۴۵
المانان (قوم) ۱۴۴ - ۲۴۱ -	افضل خان ملا شکر اللہ ۷۹۰
۲۴۲ - ۲۵۸ - ۲۴۳ - ۲۴۲	اکاجی مخاطب بہ راجہ پیر
۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۷۳ - ۲۷۸ -	بہادر پسر کلان بہررجی
۲۹۶ - ۳۶۱ - ۶۶۶ - ۸۰۱ -	(یا) بہررجی ۳۶۲
۸۱۱	اکبر پادشاہ ۱۲۷ - ۱۳۲ -
الوسات (قوم) ۲۴۷ - ۶۵۷ -	۳۹۰ - ۳۹۳ - ۵۵۵ - ۵۶۱ -
۸۰۰	اکران (طایفہ) .. ۷۹۵
الوسات افغانہ (طائفہ) ۶۵۴	اکرام خان .. ۴۸۱
الوس افریدی (قوم) (شف)	اکرام خان فتح پوری قلعہ دار
.. افریدی () ۲۴۵	قلعہ اسپر .. ۷۸۲
الوس چوہان .. ۱۱۳	اکہیراج .. ۹
الوس خنگ (گوزہ) ۲۳۹	الذفات خان - (خطاب محمد
الوس راتھور .. ۱۴۸	مراد پسر ملابت خان
الوس کاکر .. ۶۴۳	دشمن ضمیر (۷۳۳

امام همام جعفر صادق عليه السلام	١٣٠ - ٣	الوس كچهوامة
٧٨٢	٢٤٨	الوس لکن (قوم افغان)
امام همام علي نقی الهادي	٢٤٦	الوس لوهاني (قوم)
٦٣٣ .. عليه السلام	٧٩٩	الوس هزاره ..
امان الله پسر سيف خان كوكه	- ١١٩	الوس يوسف زئي
٣٧٥	١٣٠ - ١٢٥
امان الله خان پسر الله وردی		الهام الله پسر آله داد خان
٣٢٣ (يا) آله وردی خان	٢٥	رشید خان ..
امان الله خان پسر ضياء الله		الهام الله پسر شهباز خان كذبو
خان و نبيره عذایم الله	٦٠١
٨٣١ .. خان	٢٤٨	آله داد پسر جلال الدين
امانت خان ٣١٦ - ٥٢٧ -		آله داد نام رشید خان انصاري
٥٢٨	٢٤٢
امانت خان ثاني موسوم به	- ٦٩١ - ٨٦	آله وردی خان
٨٢٩ - ٦١ مير حسين	٨٦٨
امانت خان خواجه محمد	٣٨١	آلهيان (طایفه) ..
١٤٧		امام ابو حنیفة كوفي (رحمة
٥٩ امانت خان خوانی	٥٦٠	الله عليه)
امانت خان ميرك معين الدين	٨١٣ - ٧٥٠	امام قاي خان
٨١٧	١٠٣	امام وردی خان ..

۴۷۴ - ۶۷۷ - ۶۹۹ - ۷۰۰	۲۳۴ - ۲۳۳	امر سنگهه
۷۰۱ - ۷۰۲ - ۷۰۳ - ۷۰۴		امر سنگهه پسر راجه جے رام
۷۰۵	۲۴۲ ..	بد گوجر
۶۲۸ - امیر الامرا شریف خان	۱۳۰	امر سنگهه پسر رانا
۶۳۷		امر سنگهه پسر راجه گجسنگهه
امیر الامرا علی مردان خان	۲۲۶	
۸۰۰ - ۸۰۳ - ۸۰۴ ..		امر سنگهه نپیرگ راجه رام داس
امیر الامرا فیروز جنگ خلف	۲۲۷ ..	نروری
نظام الملک آصف جاہ		امر سنگهه نپیرگ راو چاندا ۱۴۵
۸۴۷ - ۳۵۵		امید سنگهه (یا) دمید سنگهه
امیر الممالک نظام الدولہ آصف	۳۰۷	پسر بدھہ سنگهه
۳۵۶ جاہ	۸۳۰	امیر الامرا احمد خان
امیر الہند والا جاہ - (خطاب		امیر الامرا حسین علی خان
س - راج الدولہ انور الدین		خان بہادر پسر سید عبداللہ
خان بہادر ظفر جنگ) ۵۳۰		خان بارہہ عرف سید میان
امیر حمزہ ۲	۷۴ - ۷۵ - ۳۳۰ - ۳۳۱	
امیر خان - خطاب سید امیر	۳۵۱ - ۴۹۶ - ۴۹۱ - ۵۰۸	
خان خروانی سید میر نام	۸۳۳	
برادر کوچک شیخ میر	۸۸۱	امیر الامرا خاندوران
۴۷۶ - ۲۸۹		امیر الامرا شایستہ خان ۳۰۹ -

انروده سنگهه (يا) انروده سنگهه	۵۴۸	امير ذر النون ارغون
۳۰۶ پهر كشن سنگهه		امير غياث الدين ترخان (يكي
- ۵۱۴ - ۳۲۳ انگريز (قوم)		از امراى صاحب قران
۵۲۹	۴۳۰	امير تيمور)
انند سنگهه پهر سرورپ سنگهه		امير فتح الله شيرازي علامه
ولد انوپ سنگهه بن رازكون	۳۸۶	الدور ..
۲۹۱ .. بهورآيه	۸۵۱	انتظام الدوله ..
- ۳۳۸ انگت يال بذاكر		انتظام الدوله وزير خان بن
۳۴۳		اعتماد الدوله قمر الدين
- ۲۲۲ - ۱۳۸ انوپ سنگهه	۸۴۸	خان ..
۲۲۳		اندر جيت پهر راجه مدهكر
انوپ سنگهه پهر راجه امر	۱۳۳	ساه بنديله ..
۱۳۷ .. سنگهه		اندر سنگهه پهر راي سنگهه
انوپ سنگهه پهر راجه راي	۲۳۶
۳۰۱ سنگهه سيسوديه		اندر من برادر خرد راجه سجان
انوپ سنگهه پسر راد كرن		سنگهه بونديله (يا) بندياه
۲۸۹ .. بهورآيه		پهر راجه بهار سنگهه (يا)
انوپ سنگهه بدگوجر پهر پير		بهار سنگهه (يا) بهار سنگهه
۲۲۱ نراين بدگوجر	۲۵۹ - ۲۹۳
انوپ سنگهه زميندار باندهو	۲۵۲	اندر من زميندار دهنديره

۱۷۹ - ۱۸۱ .. مازدار	۲۵۸ - ۲۵۹ ..
اوردت پدر راجه رامداس	انور الدین خان بهادر شہامتی
۱۵۵ .. کچھواہ	جنگ (شیخ خان جہان
اورک زئی (طائفہ از شعب	نام) .. ۵۲۷
افغانہ کوهستان خیبر)	انور الدین خان فوجدار ارکات
۷۵۷ - ۷۲۷ - ۳۶۷ ۵۱۴
ارنگ زیب پادشاہ ۲۰۷ -	انور الدین خان فوجدار کرناتک
۲۸۹	حیدر آباد ۵۲۳
ارنگیہ (یا) ارزبکان (قوم)	انی رای سنگھ دلن خطاب
۱۴۲ - ۱۴۴ - ۱۴۵ - ۲۱۱ -	انوپ سنگھ بدگوجر
۲۴۲ - ۲۵۸ - ۲۴۲ - ۲۲۰ - ۲۲۳
۲۷۸ - ۲۹۹ - ۴۳۵ - ۴۶۱ -	ارچلا پھر بلبھدھر ۴
۷۸۲ - ۷۷۶ - ۷۲۸ - ۶۶۶	اردی پوری محل ۳۱۵
۷۸۳ - ۷۹۶ - ۷۹۹ - ۸۰۰ -	اردی سنگھ .. ۲۲۶
۸۰۱ - ۸۰۲ - ۸۰۴ - ۸۱۱ -	اردی سنگھ پسر پرتاپ سنگھ
۸۰۰ اریماقات (گروہ) ۲۹۴
اھتدا خان مصاحب شاہزادہ	اردی سنگھ پھر مہا سنگھ
محمد کام بخش ۳۲۷ ۲۳۰
اھتمام خان .. ۸۷۰	اردی سنگھ عرف موٹہ راجہ
اھتمام خان حارس غوری ۶۶۶	بن رای مالدیو زمیندار

۶۰۶ .. باباي زنبور	اهتمام خان - خطاب سردار
بابو لچھمي زميندار رتن پور	خان سردار بيگ پسر باقي
۷۸۴	خان قلمق چيله ۴۹۱
باجي رار پسر بالاجي بسوناتهه	۴۹۲
۳۵۵ - ۳۵۴ - ۳۵۳ - ۳۵۲	اهتمام خان کوتوال ۶۰
باجي رار - سردار جانب راجه	اهل خواف (فرقه) ۸۴۲
۳۶۰ ساهو بهونسله	اهل فرنگ ۳۲۲ - ۳۵۸
- ۸۳ باجي رار سردار مرهتته	.. ۷۱۸ - ۷۱۹ - ۸۵۵
۸۳۷	اياز غلام متيناي عثمان خان
بادل (شف - زين الدين خان)	لوهاني ۶۳۲
۵۱۴	ايسر داس ۱۱۷
۷۶۵	ايشور سنگهه ۸۳
باز بهادر پسر شريف خان انگه	ايمل خان ۸۶۴
۶۰۳ - ۶۰۲	ايکو (يا) انکوجي پسر شاهجي
۴۴۹ باقر خان نجم ثاني	بهونسله ۳۴۴ - ۳۴۵
۷۸۶ - ۴۶۴ باقي خان	
۴۹۱ باقي خان قلمق چيله	
۲۰۴ باگهه پسر خرد رانا برتاب	
۳۵۲ بالاجي بسوناتهه	
بالاجي پسر باجي رار ولد	
	* حروف با *
	بابا آغا (کدبانوی شهاب الدين
	احمد خان) ۵۷۰
	بابا بيگ جلاير ۶۰۳ - ۶۰۴
	بابا حاجي ۲۶۵

۵۰۱ .. سرائي	بالاجي بهو ناتھه ۳۵۴ -
بجيسنگهه مخاطب به راجه	۳۵۷ - ۳۵۶ - ۳۵۵ ..
جيسنگهه پسر بشن سنگهه	۸۵۴ .. بالاجي (او)
۳۰۳	بانا - نام (يا) باپا تام پسر
بچاجي (يا) نجاجي مانگ	بومى نرناله (يا) پرناله
(يا) نايگ نبيرد اننگ	۲۰۲
۳۳۸ .. پال	باهر دل (يا) ناهر دل چيله
۱۵۸ .. بخت مل	۶۹۷
بخشي الملك (خطاب روح الله	بايزيد بسطامي رحمة الله عليه
خان اول) .. ۳۱۲	۵۸۳
بدگوچر (طائفة از راجپوت)	بايزيد خان (يا) بازيد خان
۲۲۰	۶۶
۱۳۸ .. بدنسنگهه	۲۶ .. بايسنقر جعلي
بدن سنگهه نبيرد عم راجه كشن	بهر جنگ - خطاب حرز الله
۲۲۹ .. سنگهه بهدرويه	خان بهادر بن حفظ الله خان
بدهچند (يا) بدبچند پسر راجه	۵۲۱
بچچند راجه نگر كوت	بجاي خان پسر خوانده بهار
۱۱۸	۱۳۵ .. خان
بدهه سنگهه پسر انرونه سنگهه	۸۱ .. بجيسنگهه
۳۰۶ (يا) انرونه سنگهه	بجيسنگهه برادر راجه جيسنگهه

بزرگ امید خان خلف شایسته	بدیع الزمان پسر سلطان حسین
۷۰۳ خان امیر الامراء	۵۴۸ میوزا والی خراسان
بزرگ خانم بنت مکله بانو	براهمه (قوم) ۳۲۸ - ۳۵۲
۵۵ شیره کلان ممتاز محل	.. ۳۸۳ - ۳۹۵ - ۵۶۵
۷۶۲ زوجة سیف خان	برسنگهدیو پور پرتاب دیو
بسالت جنگ (شف - شجاع	۱۶۳ - ۲۱۳ - ۲۵۷ - ۲۹۵
۷۲۲ .. (الملک)	۵۱۰
بسظامیه (طائفة سلسله دریشان)	برسنگهدیو بندیلہ پسر راجہ
۵۷۳	مدھکر ساء بندیلہ ۱۲۴
بسواس راد پسر بالاجی راد	برسنگهدیو بندیلہ ۱۴۰
۳۵۷ - ۳۵۶ ۱۷۱ - ۶۱۶ - ۶۱۷
۷۴۷ بسونٹ کھور پورہ	برگیان عنبری (طائفة) ۱۴
۸۱ .. بشن سنگھ	برنبہ (یا) برہنہ - تخاص راجہ
بشن سنگھ پسر کدور کشن	بی - ربر مہیس داس نام
۳۰۳ .. سنگھ ۱۲۲
۶۰۰ .. بکر ماجیت	بردی رام (یا) ہ - ردی رام
بکر ماجیت پسر راجہ جہار	زمیندار چوراگدھہ ۱۳۸
سنگھ (یا) جہار سنگھ	برہان اللہ خان پسر حسین خان
۲۱۷ - ۲۱ بندیلہ	بن سرفراز خان دکئی ۴۷۲
بکر ماجیت زمیندار باندهو	۳۵۴ .. برہان الملک

۳۲۴	بني مختار (قوم)	۱۷۵
	بوداغ خان قاجار (سردار لشکر		بکر ماجیت نبيره راجه رام چند
	قزلباش والئ سلطان مراد		بکھيله (يا) بکيله (يا) مکيله
۵۵۱ - ۵۵۰	ميرزا ()	۱۳۶
۳۸۷	.. بوزنجرقا	۴	.. بلبلدھر
۲۱۴	بولاء والئ قصبه وکلور		بلرام پسر راجه بيتهلداس کور
	بولاقی جد عيسى خان مئين	۲۵۱
۸۲۵	۲۶۳	بلرام پسر راجه گوپالداس
۴۴	.. بهادر	۷۹۹ - ۵۵۳	بلوچ (قوم)
	بهادر پسر کلان مظفر خان	۲۲۴	.. بلون راتھور
۱۸۲ - ۱۸۱	گجراتي		بذالکر - لقب راجه سلطان جي (۲)
	بهادر (خطاب حوزالہ خان	۳۳۸	.. سلطان جي
۵۲۱	.. بدر جنگ		بذراين ديوان شاهزاده شاه عالم
	بهادر (خطاب رکن الدوله سيد	۴۸۹	.. بهادر
	لشکر خان بهادر نصير جنگ	۳۱۷	.. بذراسي ديوي
	مير اسمعيل نام برادرزادہ	۱۷۱ - ۲۶۵ -	بذيله (قوم)
۳۶۰	سيد هاشم خان ()	۴۲۶ - ۳۱۷ - ۲۹۵	..
	بهادر (خطاب سعدالله خان	۸۷۷	.. بذما سيدھيا
	مظفر جنگ هدايت		بني تميم قریش (طايفہ - ۵)
۵۲۲	محي الدين نام ()	۱۴۱

بهادر خان شیبانی برادر	بهادر (خطاب متوسل خان
خان زمان ۵۴۳ - ۵۴۵	دستم جنگ بن حفظ الله
بهادر خان کوک ۱۴۷ -	خان .. ۵۲۱
.. ۲۸۵ - ۲۹۰ - ۳۴۹	بهادر خان ۶۸ - ۹۰ - ۲۱۵ -
بهادر خان گیلانی ۷۷۴	۲۴۲ - ۲۶۶ - ۲۶۸ - ۶۱۴ -
بهادر خان مرزبان اسیر ۶۱۲ ۷۸۳
بهادر خان مرزبان خاندیس	بهادر خان باقی بیگ ۲۷۵
.. .. ۶۱۱	بهادرخان برادر زاده خانجهان
بهادر خان (خطاب ابراهیم خان ۲۵۷
بهر خضر خان پنی)	بهادر خان بهر الف خان
.. .. ۶۶ - ۶۷ ۶۷ - ۶۸
بهادر سنگهه بهر خرد راجه	بهادر خان بهر خضر خان پنی
بهادر .. ۲۷۰ ۶۳
بهادر شاه غازی ۶۱ - ۶۶ -	بهادر خان پنی (یا) پتني
۶۷ - ۸۱ - ۹۸ - ۳۲۷ - ۵۲۳ - ۵۲۴
.. .. ۳۵۱ - ۴۸۷	بهادر خان ورهیله ۴۲ - ۸۵ -
بهادر ظفر جنگ (خطاب سعید	۱۴۴ - ۲۱۵ - ۲۴۹ - ۴۳۵ -
خان چغتایسر احمد بیگ ۶۵۱ - ۶۷۸ - ۸۰۲ -
.. .. ۴۳۳ (خان کبابی)	بهادر خان شیبانی ۵۳۶ -
بهادر کوکلتاش .. ۵۷ ۷۶۹

۱۷۵	..	بهار سنگهه	بهارتهه نديرة رام چند پسر راجه
۲۲۴		بهار سنگهه رانهور	۲۱۳ ..
۲۰۰		بهاء الدين توبچي	۱۳۷ ..
۵۹۰		بهاء الدين زكرياى ملتاني	بهار سنگهه (يا) بهادر سنگهه
		بهديسن (نام مادر جلاله	جد راجه گوياى سنگهه كور
۲۴۳	..	(روشاني)	۳۴۰
۱۰۶ - ۲۴		بهتي (طائفه)	بهار سنگهه (يا) بهار سنگهه
		بهرام پسر صادق خان مير	۲۸۱
۷۳۱	..	بخشي	بهاره (يا) بهاره (يا) بهاره
		بهرام سلطان پسر نذر محمد خان	(لقب زميندار صوبه
۸۱۰ - ۸۰۲		والى بلخ	گجرات) ..
۸۱۲ - ۸۱۱		۱۸۴ ..
۵۴۴	..	بهرام ميرزا	بھاري چند پسر راز دلپت
۳۶۸	..	بهرجي	بنديله ..
۳۶۲ - ۳۶۱		بهرجي سرکر	بھاسکر پنڈت ديوان رگه—و
۸۱۳ - ۷۴۲		بهره مند خان	بھونسله ۸۴۴ - ۸۴۵
		بهره مند خان بخشي جد	بهار موسوم به سدا سيو راز
		مادري بهره مند خان	پسر چمنا جي (يا)
		موسوم به مين (يا) مئين	چمنا جي برادر باجي راز
۴۱ - ۴۰		(شف - سدا سيو راز)
			۷۲۰ - ۳۵۵ ..

۵۶ - ۴۲	بہلول خان میانہ	۷۳۱	بہرہ مند خان میر بخش
۶۶۰	بہوینت ولد سنکرام		بہرہ در خان (یکی از نبایر
	بہوج پسر رای سرجن ہادا	۸۷۱	نجات خان)
۱۱۴	۳	بہزان
	بہوج پسر مکتمن بہدریہ	۱۱۳	بہگونت داس
۲۲۸	۲۹۴	بہگونت سنگھ
۳۴۲	بہونسلہ - لقب سورسین		بہگونت سنگھ برادر راہ بہار
۳۲۷	۳۰۶	سنگھ ہادا
۲۳۴		بہگونت سنگھ بن بہار سنگھ
۲۵۵	۳۴۰	(یا) بہادر سنگھ
	بہیم پسر راجہ بیتھلداس کور		بہگونت سنگھ - زمیندار کرگ
۲۵۵	۳۲۱	جہان آباد
	بہیم سنگھ پسر رام سنگھ ہادا		بہگون رای پسر راجہ برسنگھ دیو
۳۲۴ - ۳۰۷	۳۱۷
	بہیم نراین (یا) پیم نراین	۲۶۱
	زمیندار چورا گتھہ - ۲۱۶	۴۷۰
۲۱۷		بہلول خان
	بی بی الاٹی زن احد دان		بہلول خان عبد الکریم میانہ
۲۴۷	دختر جلائے روشانی	۵۷ - ۵۹ - ۶۳ - ۶۴	
	بی بی بخیدہ بیگی (یا)		بہلول خان کلان عمزادہ بہاول
		۱۵۹	خان عبد الکریم

بیر نراین بدگوچو پدر انوپ	۳	تختہ بیگی
سنگھہ انی (ای سنگدان	۹۷	بیدار بخت ..
۲۲۳ - ۲۲۱		بید نایک (یا) سرما نایک
۸۰۴ - ۸۰۳ بیگ ارغای	۵۰۰	(یا) پنڈ نایک
بیگم صاحب (یا) صاحبہ -	۵	بیرام خان خانخانان
لقب صبیحہ کلان فردوس	۱۱۶ - ۱۵۸ - ۱۸۱ - ۳۷۵	
آشیانی ۲۶۸ - ۳۷۰ -	۵۳۳ - ۵۳۶ - ۵۴۰	
۳۷۱	۵۴۱ - ۵۴۳ - ۵۵۱ - ۵۶۷	
بیلاجی جادون ۳۵۳ - ۳۵۴	۵۶۸ - ۵۷۸ - ۵۹۵ - ۶۰۱	
	۶۰۵ - ۶۰۶ - ۷۲۴ - ۷۶۴	
	بیرام خان محمد باقر پسر	
	سیوہمین روح اللہ خان اول	
	۳۱۵	
	بیربر (نام راجہ مہیس داس)	
	۳۶۹	
	بیرہ دیو پسر سورجمل سیوہیہ	
	(یا) سیوہیہ دوہمین پور	
	۴۵۲ رانا امر سنگھہ	
	بیرم دیو سولنگھی (اچپورت	
	۷۷۸	

* حرف پے *
 * حرف پے *

پادشاہ بیگم (خطاب نواب	
زیب النسا بیگم ۵۰۷	
پادشاہ خواجہ نام شیر خواجہ	
۶۴۹	
پادشاہ — زادہ پرویز (شف -	
شاهزادہ پرویز) ۴۱۱ -	
۷۷۹ - ۴۱۹	
پادشاہزادہ دارا شکوہ (شف -	
شاهزادہ دارا شکوہ) ۲۴۰ -	

پادشاهزاده عظیم الشان بہادر	۲۶۲ - ۲۶۴ - ۲۷۲ - ۲۷۵
۶۸۵ - ۵۰۵	۲۷۶ - ۲۷۹ - ۲۹۸ - ۲۹۹
پادشاهزادہ محمد اعظم شاہ	۴۴۳ - ۴۵۳ - ۴۵۷ - ۴۶۲
(شف - شاہزادہ محمد	۴۶۹ - ۴۷۷ - ۴۶۴ - ۶۶۹
اعظم شاہ) ۵۳ - ۹۷ -	۷۵۳ - ۸۰۵ - ۸۰۷ ..
۸۴۳ - ۷۰۴ - ۳۱۱ ..	پادشاهزادہ سلطان خرم ۹ -
پادشاهزادہ محمد اکبر (شف -	۴۱۲ - ۴۱۵ - ۶۳۳ - ۷۸۰
شاہزادہ محمد اکبر)	پادشاهزادہ سلطان سلیم (شف -
۵۲۲ - ۸۱۸ - ۸۷۳ - ۸۱۸	شاہزادہ سلطان سلیم) ۱۳۰ -
پادشاهزادہ محمد اورنگ زیب	۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۵ - ۱۶۰
بہادر (شف - شاہزادہ	۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۹۷ - ۳۶۳
محمد اورنگ زیب) ۲۴ -	۳۶۹ - ۵۵۵ - ۵۷۱ - ۵۹۸
۲۸ - ۲۹ - ۴۲ - ۲۵۵ -	۶۱۵ - ۶۲۳ - ۶۲۶ - ۷۷۷
۲۶۱ - ۲۶۲ - ۲۶۳ - ۲۶۴ -	پادشاهزادہ شاہجہان (شف -
۲۶۵ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۷۳ -	شاہزادہ شاہجہان) ۱۰ -
۲۷۴ - ۲۷۶ - ۲۷۹ - ۲۹۸ -	۱۵ - ۱۷۷ - ۱۸۳ - ۱۹۹
۲۹۹ - ۳۰۰ - ۳۳۵ - ۴۴۶ -	۲۰۰ - ۲۲۲ - ۲۹۷ - ۶۲۵
۴۴۷ - ۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۳ -	۷۸۰ - ۶۱۴۸
۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۶۲ - ۴۶۶ -	پادشاهزادہ شاہ عالم بہادر
۴۶۹ - ۴۷۱ - ۴۷۴ - ۶۶۶ -	۳۱۳

- ۲۵۲ - ۲۴۲ - ۲۴۰ - ۸۵	- ۶۹۲ - ۶۸۳ - ۶۷۳ - ۶۷۱
- ۲۶۶ - ۲۶۴ - ۲۶۲ - ۲۵۴	- ۷۵۲ - ۷۳۲ - ۷۳۰ - ۶۹۳
- ۲۷۸ - ۲۷۳ - ۲۷۲ - ۲۶۸	۸۲۳ - ۸۰۳
- ۴۴۳ - ۴۳۴ - ۲۹۹ - ۲۹۵	پادشاهزاده محمد سلطان
- ۴۶۱ - ۴۵۵ - ۴۵۲ - ۴۵۱	(شف - شاهزاده محمد
- ۶۶۶ - ۶۶۳ - ۶۱۱ - ۵۹۷	سلطان) - ۲۱۹ - ۱۴۶
- ۸۰۱ - ۷۵۹ - ۶۹۳ - ۶۷۲	- ۲۰۱ - ۲۹۲ - ۲۶۶ - ۲۲۷
۸۶۶ - ۸۱۰ - ۸۰۳ ..	- ۶۸۲ - ۶۶۸ - ۳۰۵ - ۳۰۴
- ۵۲ پادشاهزاده محمد معظم	۶۹۸
- ۷۰۰ - ۴۹۲ ۴۶۷ - ۳۰۱	- پادشاهزاده محمد شجاع شف -
۷۰۳	شاهزاده محمد شجاع (
۱۸۱ پاينده خان مغل	- ۲۵۲ - ۴۳ - ۳۷ - ۲۵
پتھوجي (يا) بيتھوجي پھر	- ۴۵۵ - ۴۲۴ - ۴۲۰ - ۲۶۶
دادا جي (يا) دادا جي	۷۹۴ - ۶۵۷
۳۴۳ - ۳۴۲	پادشاهزاده محمد کام بخش
۱۷۹ .. پتھورا	- ۴۸۵ - ۴۶۸ - ۳۲۵ - ۳۱۰
پدم سنگھه (يا) بدم سنگھه	۶۷۶
پھر راد کون بهورتھي—	پادشاهزاده محمد مراد بخش
۲۹۰ - ۲۸۹	(شف - شاهزاده محمد
پرتاب راد - کار پرداز سنيواجي	- ۳۸ (مراد بخش)

۴۶۶	۳۴۸
پرسوتم سنگهه نبيړه (اجه راج)		پرتاب زميندار بلاون (يا)	
سنگهه (كه بـريقه اسلام		بلاول	۶۹۲
درآمده موسوم به سعادت مند		پرتاب سنگهه برادر پرتهي	
گرديد)	۱۷۲ ..	سنگهه	۸۳ ..
پنجابي (يا) بنجابي پسر		پرتاب سنگهه برادر (اجه مان	
پتهوجي (يا) بيتهوجي		سنگهه	۱۷۵ ..
.. ..	۲۴۲ ..	پرتهي پت زميندار سري نگر	
پنچي راگرو (يا) نيچهي		۲۸۰ ..
راگرو زميندار پنجچار	۳۴۴	پرتهي راج	۴۶۴ ..
پنچم سنگهه پسر سانول سنگه		پرتهي راج پسر ججهار سنگهه	
.. ..	۲۹۵	۷۸۶ ..
پنوار (قوم)	۲۶۵ ..	پرتهي راج كچواهد	۱۱۱
پني (فرقه از الوس)	۶۵۷	پرتهي سنگهه	۸۳ ..
پورنمل	۱۱۲ ..	پرتهي سنگهه پسر پرتاب	
پورنمل پسر كلان شيدخارت		سنگهه	۲۹۴ ..
.. ..	۱۱۴ ..	پرتهي سنگهه پسر راداپت	
پورنمل كندهوريه	۱۶۲	بذديله	۳۲۰ - ۴۴۶
پهار خان	۱۳۵ ..	پردل خان	۲۸ - ۷۸۹
پهار سنگهه بذديله	۲۱۵	پردل خان قلعه دار بسمت	

۴۷۹	بهار سنگهه (يا) بهار سنگهه
تربيت خان صوبه دار كشمير		۲۹۳	(يا) بهار سنگهه
۷۵۹	بهار سنگهه پسر راجه برسنگههذيو
۵۶۰		۱۹۹
تربيت خان عبدالرحيم			بيچه جان انگه عرش آشياني
- ۳۷۵			و مادر زين خان كوكه
۵۵۷
تربيت علي قطغان اتاليق		۳۶۲
سبحان قلي خان پسر نذر		۸۷۴	پيدا بازاك زميندار سكريا
۷۹۹	..		پير محمد خان شيرواني حاكم
- ۱۴۹		۷۶۵	مالوه ..
۵۵۷	
ترکمان (قوم)			* حرف تاء *
۵۴۳		۱۵۹	.. خان
۶۵۷	..	۳۵۱	تارا بائي زن رام راجه
۱		۱۳۴	تانسين (نام كلزنت)
تلكو خان قصه خوان			تخت مل برادر بخت مل
تلجا بهواني (نام پاره از جسم		۱۵۸
درگا بهواني زن مهدير)			تربيت خان ۲۸۱ - ۶۵۹ -
۱۸۸ ۷۳۲ - ۷۴۱
تلوگهي برادرزاده راجه			تربيت خان بخشى شاهجهاني
بهارامل	..	۴	
تمن داس (يا) تمن داس			

تیمور شاه پسر شاه دراني	پسر راجه رامداس کچھواہہ
۳۵۶	۱۵۷
تیموریہ - لقب خاندان امیر	تودرمل
۳۷۵	۱۲۸
تیمور	تورانیان (طایفہ)
۳۷۵	۳۹۵
* حرف ثاء *	توکا بائی صبیہ مرتیہ
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	توکر جي (یا) توکو جي پسر
ر نبیرہ عنایت اللہ خان	ایکو (یا) انکو جي بن
۸۳۱	۳۴۵ شاہجي بهوانسلہ
* حرف جیم *	تہمتن - لقب رستم بہلوان
جات (قوم) ۷۱۸ - ۷۲۰	۴۵
۷۴۹	تہور خان پسر ملابت خان
جادو (یا) جادون (قوم) ۳۴۳	۷۴۵ خواجہ میر خوافي
۳۴۳ جادو - لقب لکھی	تہور خان دامان عنایت خان
جادوان - لقب راجہ چندر	۸۱۸
سین پسر دہناجي جادوان	تہور خان مخاطب بہ بادشاہ قاي
۳۳۶	خان خویس عنایت خان
جالندھري (نام برخے از جسم	۸۱۷
درگا بہواني زن مہادیو)	نیما راجہ سندھیہ (یا) پتہما
۱۸۸	۳۶۲ راجہ سندھیہ
	۷۲۰
	تیمور شاه

جان نثار خان خواجه ابوالمکارم	۴۱۰	جام زميندار كچهه خرد
۷۴۵		جام (لقب زميندار صوبه
جانوجي پسر كلان راجه ماهو	۱۸۴	كچرات) ..
رگهوجي بهونسله ۳۵۸		جامي - تخلص مولانا
جاويد خان خواجه حورا		عبد الرحمن (قدس سره)
(مختار كار سلطنت احمد	۵۳۹
شاه پادشاه) .. ۵۲۶	۸۵۳	جانباز خان ..
چهار سنگهه ۲۱۲ - ۲۱۵ -		جان جهان (انورالدين خان
۲۵۷ - ۲۵۸ - ۲۹۵ - ۲۹۸ -		بهادر شهابت جنگ را
۷۸۶ - ۶۳۴ - ۵۱۰ ..		خلد مكنان باين خطاب نامزد
چهار سنگهه بذييله ۲۴ -	۴۲۷	كرده) ..
۱۳۸ - ۲۱۸ - ۲۲۰ - ۲۲۶ -		جانجهان كودي ۲۵ - ۳۲ -
۲۲۸ - ۲۳۰ - ۲۵۱ - ۲۵۵ -	۵۶
۲۵۶ - ۲۷۲ - ۴۳۷ - ۴۳۸ -		جان سپار خان بني مختار
۴۵۵ - ۴۵۰ - ۶۶۵ - ۷۵۷ -		پسر رستم دل خان ناظم
۷۸۳ - ۷۸۴ - ۷۸۵ ..		صوبه حيدرآباد ۳۲۴ -
چهار سنگهه پور راجه	۳۲۷ - ۳۲۵
برسنگهه ديو .. ۱۹۹	۳۶۶ - ۳۶۲	جانش بهادر
جسونت سنگهه .. ۲۹۳	۴۲۸ -	جان نثار خان
چسونت سنگهه دراف رازو	۴۳۹ - ۶۶۰ - ۸۰۱

۱۱۲ .. بهارا مل	۲۳۲ .. امر سنگهه
۴۰۲ - ۱۱۰ .. جگناتھه	جسونت سنگهه پسر راجه گج
جگناتھه پسر راجه بهارامل	۲۲۶ - ۲۲۵ .. سنگهه
۱۱۲	جعفر خان پسر صادق خان
جلال نام شيخ جمالی دهلوی	۷۳۲ - ۷۳۰ مير بخشى
۵۳۹	جعفر خان مير جعفر حاکم
۲۴۸ .. جلال الدين	۸۴۶ .. بنگاله
- ۲۴۲ جلال الدين روشاني	جکاجروت (نام فيل راز رتن
۳۶۸ - ۳۶۶ - ۲۴۴ - ۲۴۳	۲۱۰ .. (هادا
جلال الدين محمد اکبر پادشاه	۴۳۴ جکتا زميندار مو
ملقب به عرش آشياني	۷۲۹ .. جکت سنگهه
(شف - عرش آشياني)	جکت سنگهه پسر راجه مانگهه
۳۹۱ - ۳۹۰	۱۶۷ - ۱۵۹ - ۱۴۱ ..
جلال چيلۀ سربراه خان	۷۴۵ جکت سنگهه پسر مکند سنگهه
۱۴ .. جلال خان	۳۲۳ هادا ..
جلال خان پسر درمين دلاور	جکت سنگهه زميندار جمو
۱۲ .. خان کاکر	۲۹۸ - ۲۷۲
- ۱۳۴ جلال خان قورچي	جکت سنگهه ولد کنور کرن
۳۷۸	۲۰۶ - ۲۰۵
جلال خان مخاطب به دلير	جگمال (يا) جگمل برادر راجه

جمال خان پسر کلان دلاور خان	خان داوڑی (یا) داؤد زئی
کاکر ۱۱	برادر خرد بهادر خان زوهله
جمالی - تخلص جلال دهلوی	۴۲
پدر شیخ گدائی کنبو	جلال خان مخاطب به سلیم
۵۳۹	شاه پسر شیر شاه ۴۰۳ -
جملة الملك اسد خان ۳۰۳ -	۶۰۳
۴۶۸	جلال کهوکر وال ۱۷۵
جملة الملك (یا) جملة الملکی	جلالی - تخلص شیخ جمالی
سعد الله خان (شف -	دهلوی .. ۵۳۹
سعد الله خان) ۲۴۸ -	جلاله .. ۳۶۸ - ۳۶۷
۲۷۵ - ۴۶۱ - ۴۴۳ - ۴۶۸ -	جلالة تاریکی ۵۷۳ - ۲۳۹ -
۷۵۳	۷۷۰
جمناجی (یا) چمناجی برادر	جلاله (یا) جلالة (روشانی
باجی راو .. ۳۵۵	شیخ بایزید (یا) بازید
جمیل بیگ پسر تاج خان	معروف به پیر روشن (یا)
۱۵۹	روشانی خلف شیخ عبدالله
جنیت (یا) چنت بذیلہ	۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۴۶ - ۷۲۷ -
یکے از نوکران برسنگھ دیو	جمال الدین پسر جلالة (روشانی
و چچهار سنگھ ۲۵۷ -	۲۴۴
۲۵۸	جمال خان .. ۱۳

- ۱۴۲ - ۱۵۳ - ۱۵۶ - ۱۶۰
 - ۱۶۸ - ۱۷۲ - ۱۷۳ - ۱۷۴
 - ۱۷۶ - ۱۸۴ - ۱۸۷ - ۱۸۸
 - ۱۹۲ - ۱۹۳ - ۱۹۶ - ۱۹۷
 - ۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۹
 - ۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۳ - ۲۱۵
 - ۲۱۶ - ۲۱۸ - ۲۲۱ - ۲۲۲
 - ۲۲۳ - ۲۲۴ - ۲۲۶ - ۲۲۸
 - ۲۳۸ - ۲۴۶ - ۲۴۸ - ۲۸۳
 - ۲۹۸ - ۳۷۰ - ۴۰۵ - ۴۰۷
 - ۴۱۰ - ۴۱۱ - ۴۱۵ - ۴۱۶
 - ۴۱۹ - ۴۲۱ - ۴۲۴ - ۴۲۷
 - ۴۲۸ - ۴۳۰ - ۴۳۳ - ۴۴۷
 - ۴۵۴ - ۴۵۶ - ۴۶۱ - ۴۳۷
 - ۴۳۸ - ۴۵۵ - ۴۵۴ - ۴۱۶
 - ۴۱۷ - ۴۲۵ - ۴۲۹ - ۴۳۰
 - ۴۳۳ - ۴۳۵ - ۴۳۷ - ۴۴۰
 - ۴۴۱ - ۴۴۳ - ۴۴۶ - ۴۴۸
 - ۴۵۰ - ۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۴
 - ۴۶۵ - ۴۷۰ - ۴۳۰ - ۷۳۶

جنیت (یا) جیت بندیله

پدر سترسال بندیله ۵۱۰

جنیت بندیله ۲۳۰ - ۲۹۳

۲۹۴ - ۲۹۷ - ۳۱۸ - ۵۱۰

۷۸۶

جنیت آشیانی (یعنی نصیرالدین

محمد همایون پادشاه

شف - همایون پادشاه)

.. ۱۱۱ - ۱۵۸

۴۰۳ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۵

۵۳۶ - ۵۳۹ - ۵۴۳ - ۵۴۴

۵۴۷ - ۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۶

۵۵۷ - ۵۵۸ - ۵۷۲ - ۵۷۵

۵۷۶ - ۵۷۷ - ۵۸۰ - ۶۰۳

۶۰۴ - ۶۲۵ - ۷۶۴ ..

جنیت مکانی (یعنی نورالدین

محمد جهانگیر پادشاه)

.. ۸ - ۹ - ۱۲

۱۷ - ۲۲ - ۲۴ - ۲۵ - ۵۶

۸۸ - ۱۱۷ - ۱۳۷ - ۱۴۱

جہانگیر قلی خان لالہ بیگ	۷۳۷ - ۷۳۸ - ۷۵۰ - ۷۵۵
ناظم صوبہ بہار ۲۱۸	۷۵۶ - ۷۵۷ - ۷۷۹ - ۷۸۳
چہیت رای ۱۶۳ - ۱۶۴	۷۸۹ - ۷۹۱ - ۷۹۴ - ۷۹۶
جہجارا (یا) جنجارہ دختر	۸۱۴ - ۸۶۱ - ۸۶۵
لکھی جادو (یا) جادون	جنگو پسر جے آپا سندھیہ ۳۵۶
۳۴۲ - ۳۴۶	جذید کورائی ۵۹۲
جے آپا سندھیہ ۳۵۵ - ۳۵۶	جواہر سنگھ جات ۷۴۹
جے آپا مرہتہ ۸۴۸ - ۸۴۹	جودہ سنگھ پسر مہاراجہ
۸۵۰	تیجسنگھ ۲۶۱
جیجی انگہ ۳۸۸ - ۵۳۲	جہان خان ۸۵۲ - ۳۵۶
جے چند راجہ قنوج ۱۷۹	جہان شاہ ۹۹ - ۱۰۰
جے رام ولد راجہ انبی رای	جہاندار شاہ ۹۹ - ۴۰
سنگھدلن ۲۲۳	۱۰۰ - ۱۰۲ - ۱۰۴ - ۱۴۷
	۳۲۸ - ۳۲۴ - ۵۰۶ - ۵۱۹
	۷۰۹ - ۱۱۲۶ - ۸۳۰ - ۸۳۹
	۸۸۰
	جہانگیر پادشاہ ۲۱۳ - ۲۹۵
	۴۰۵ - ۴۲۷ - ۶۴۴
	جہانگیر قلی خان پسر خان
	اعظم ۷۶۱

* حرف چے *

چاندا پسر رای درگا ہیسودیہ

۱۴۳

چاند بی بی ۶۱۲ - ۷۲۸

چتر بھوج ۴۰۵

چرکس (قوم) ۲۷۰

۶۰۴ .. حاجي بيگم	۱۱۲ .. چغتآ خان
حاجي جمال مرید مخدوم	چغتآ (يا) چغتآ (يا) چغتآئي
بهاء الدين زكرياى ملتانى	(قوم) ۵۴۷ - ۵۵۱ -
۵۹۰	۵۸۵ - ۵۹۸
حاجي حميد گواليارى غزنوى	۸۲۴ .. چنچي
۵۷۷	چندا صاحب (يا) نواب چندا
حاجي خان غلام شير خان سور	صاحب (شف - حسين
۳۷۵ - ۱۱۱	دوست خان) ۵۱۳
۶۹ .. حاجي سنياح	چندر سين پسر راي مالديو
حاجي شهاب (يا) شهاب الدين	.. ۱۴۹ - ۱۸۰ - ۴۰۹
۵۵۹	۷۶۸ .. چانگيز خان
حاجي محمد پدر علي وردى	چورامن جاٹ ۸۲ - ۸۳
۸۴۳ خان ميرزا بندي	چين قليج خان بهادر ۴۷۲ -
حاجي محمد خان سيستانى	۴۸۴
۵۶۸	
حافظ رحمت خان ۷۱۶ -	* حرف حاء *
۸۴۲ - ۷۱۸	حاجي احمد برادر علي وردى
حافظ رحمت خان روهله ۷۱۹	خان ميرزا بندي ۸۴۳ -
حافظه مریم مادر عنايت الله	۸۴۴
خان (كه بتعليم زيب النما	۵۲۷ .. حاجي انور

خان فرج‌مدار مراد آباد	بیگم صبیحہ خلد مکان عالمگیر
۸۶۸	۸۲۸ (بادشاہ ممتاز بود)
حسن علی خان بہادر عالمگیر	۷۷۱ حبش علی خان
۸۷۳ - ۳۱۹ شاہی	۵۲۱ حرز اللہ خان بہادر ببر جنگ
حسن محی الدین خان پھر	۵۲۱ صوبہ دار ناندیہ - ولد
طالب محی الدین خان	۵۲۱ حفظ اللہ خان
۵۲۱	۴۶۰ حسام الدین خان
حسین بیگ ایچک اُغلی	۱۵۹
۵۴۴	۱۵۹ حسن بیگ شیخ عمری
۸۲۷	۱۳۹ حسن خان چغتای
حسین خان پسر کلان سروراز	۱۷۲ حسن خان سور پدر شیہ - شاه
۴۷۲ خان دکنی	۱۷۲
۷۱۴ حسین خان خویشگی	۵۰۱ حسن خان پسر سید حسین
حسین خان خویشگی تعلقہ دار	۵۰۱ خان بارہہ
۵۱۷	۷۵۰ حسن خواجہ مہین برادر
حسین خان شاملو حاکم ہرات	۷۵۰ عبدالرحیم خواجہ بن کلان
۶۴۳	۷۵۰ خواجہ
حسین خان - نام شمشیر خان	۱۰۲ حسن علی خان (یا) حسین
۶۸۳ ترین اعظم شاہی	۱۰۲ علی خان بارہہ
حسین درویش خان عرف	حسن علی خان برادر غضنفر

۵۶۳	.. حکیم الملک	چندا صاحب داماد
۳۷۱	حکیم دازد تقرب خان	۵۱۳ سعادت اللہ خان
- ۲۸۳	حکیم زکدای کاشی	- ۸۲ - ۴۱ حسین علیخان
۷۹۲	- ۴۵۲ - ۳۳۴ - ۳۲۹ - ۲۰۸
	حکیم ضیاء الدین رحمت خان	۸۸۱ - ۸۸۰ - ۸۳۹ - ۸۳۴
۲۸۳	پسر حکیم قطبا	حسین علیخان امیر الامرا
	حکیم عبداللہ خان کشمیری	۸۷۱ - ۶۹ - ۶۶ - ۴۱
	مخاطب بہ بہاء الدولہ	حسین قلی خان خانجہان
۸۵۱	ناظم پنجاب ۱۱۸ -
۵۹۹	.. حکیم علی	۱۸۹ - ۱۱۹
۷۴۸	حکیم عین الملک	حضرت غوث الثقلین رضی اللہ
۳۹۰	.. حکیم فیروز	عنه و قدس سرہ ۶۰۰
	حکیم قطبا برادر حکیم زکدای	حفظ اللہ خان عرف میان خان
۷۹۲ - ۲۸۳	کاشی	۸۷۹
	حکیم محسن تقرب خان وزیر	حفظ اللہ خان ناظم صوبہ نقہ
	شاہزادہ محمد کام بخش	و فوجدار سیوستان پور
۳۲۷	سعد اللہ خان شاہجہانی
	حمید الدولہ سیادت خان سین	۵۲۰
	حمید خطاب پسر عمان الملک	حکیم ابوالفتح ۱۲۰ -
۸۵۶	۵۹۹ - ۵۶۵ - ۳۶۵ - ۱۶۲

حمید الدین خان	۳۵۰	حیدر علیخان خراسانی (یا)
حمید الدین خان پسر سردار		حیدر قلی خان
۴۹۴	خان سردار بیگ	۶۳
حمید الدین خان عالمگیر شاہی		حیدر علی خان بہادر تعلقہ دار
۵۲۵	۵۲۹
حمید خان پسر دارو خان		سری رنگ پتھن
قریشی	۳۷	حیدر علی خان (یا) ثواب
.. ..		حیدر علی خان
حمید خان حبشی	۲۷۰	حیدر قلی خان
حمیدہ بانو بیگم والدہ روح اللہ		۷۰۸ - ۳۳۱
خان اول و خالہ خلد مکان		حیدر قلی خان (یا) حیدر
.. ..	۳۱۰	علی خان
.. ..		حیدر قلی خان دیوان دکن
ہوزی خانم انگہ بیگم صاحب		۶۸۵
صبیحہ کلان فردوس آشیانی		حیدر قلی خان ناصر الجنگ
.. ..	۳۷۰
حیات خان داروغہ آبدار خانہ		
.. ..	۲۲۳ - ۲۲۲	
حیدر علی خان	۳۵۸ -	خادم حسن خان نائب پورنیہ
.. ..	۷۲۳
حیدر علی خان (یا) حیدر		خاصہ خیل (ظایفہ)
.. ..	۴۳ - ۴۷	خاقان افاق و لقب محمد شاہ

* حرف خاء *

۵۷ - ۵۶ - ۵۲	کوکہ	۶۸۵	..	پادشاہ
۵۰۶ - ۲۹۴ - ۲۳۶ - ۶۴		۴۸۹	..	خاتان زمان
خانجہان پدر سید منصور		۵۹۵ - ۱۵۵	..	خان اعظم
۴۵۰	..	۷۶۱ - ۷۲۸ - ۶۱۷ - ۶۰۲		
۱۶۴	خانجہان ترکمان			خان اعظم میرزا عزیز کوکہ (یا)
۷۷۱	خانجہان حسین قلی			خان اعظم کوکہ ۳ - ۵ -
خانجہان - خطاب سید				۳۹۱ - ۳۷۸ - ۱۷۱ - ۱۴۲
۴۶۶	خانجہان شاہجہانی			۴۱۰ - ۴۰۹ - ۴۰۰ - ۳۹۷
خانجہان - خطاب شایستہ				۵۵۷ - ۵۴۶ - ۵۴۲ - ۴۱۲
خان امیر الامرا ۲۹۴ -				۵۷۳ - ۵۹۳ - ۶۱۴ - ۷۶۹
۶۹۷ - ۶۹۶ - ۶۹۵	..	۷۷۲ - ۷۷۰
خان جہان لودی حاکم مالوہ				خانجہان .. ۱۲۴ - ۱۶۹ -
۲۱۶ - ۲۱۵	..			۱۹۸ - ۶۲۸ - ۶۸۸ - ۶۹۱ -
خانجہان لودی صوبہ دار دکن				۷۷۸ - ۷۲۸
۸ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ -				خانجہان بارہہ ۲۳۰ - ۲۴۰ -
۲۱۲ - ۲۰۶ - ۱۶۸ - ۱۵۳ -				۲۷۲
۲۲۵ - ۲۲۴ - ۲۱۹ - ۲۱۴ -				خانجہان بہادر ۲۹۳ - ۷۴۵ -
۴۲۱ - ۴۱۹ - ۲۵۷ - ۲۵۱ -				خانجہان بہادر فاطم دکن
۶۴۱ - ۶۳۰ - ۴۲۰ - ۴۲۸ -				۵۳ - ۲۹۱ - ۳۱۹ - ۴۹۷ -
۷۳۴ - ۶۵۳ - ۶۵۱ - ۶۴۲ -				خانجہان بہادر کوکلتاش (یا)

خانہ سنان میرزا عبد الرحیم	۷۷۴ - ۷۷۵ - ۷۸۲ - ۷۸۴
۶ - ۷ - ۸ - ۱۵ - ۱۶	۷۸۸ - ۷۹۴ - ۸۴۳ - ۸۴۴
۱۷ - ۱۲۱ - ۱۵۱ - ۱۵۳	خانچہاں ناظم پنجاب ۶۰۷
۱۸۲ - ۳۹۲ - ۴۴۶ - ۷۷۳	خانخانان انتظام الدولہ خاں
خانہ دوران ۸۳ - ۲۱۷	عماد الملک ۸۵۴
۲۵۲ - ۲۵۷ - ۲۹۵ - ۳۴۰	خانخانان بگرام خاں (یا)
۳۵۳ - ۳۵۴ - ۴۲۰ - ۴۴۲	خانخانان ۶۵ - ۷۳
۷۱۴ - ۷۹۵ - ۸۴۷	۸۲ - ۱۲۹ - ۱۵۳ - ۱۵۵
خانہ دوران بہادر ۲۳۱	۱۶۸ - ۲۹۲ - ۳۷۵ - ۴۰۰
۷۸۵ - ۴۲۴	۴۵۵ - ۴۸۸ - ۵۶۸ - ۶۱۵
خانہ دوران - خطاب نصیوی	۶۲۱ - ۶۲۲ - ۶۲۸ - ۶۴۲
خان خاں ۴۷۰	۷۲۷ - ۷۷۹ - ۸۴۷ - ۸۶۲
خانہ دوران خواجہ حسین یزنی	خانخانان - خطاب مہابت
کوکلٹاش خاں ۱۰۱	خان خاں ۴۲۵
خانہ دوران سید محمود ۲۹۷	خانخانان سپہ سالار ۶۲۳
۶۸۲	خانخانان - لقب میرزا خاں
خانہ دوران - شاہ بیگ خاں	۴۱۰
ارغون پسر ابراہیم بیگ	خانخانان منعم خاں ۱۲۰
چریک ۶۴۲	۳۷۵ - ۵۰۵ - ۵۱۵ - ۵۵۹
خانہ دوران مرید دار برہانپور	۸۰۹ - ۶۰۴

خانه زاد خان حارس غزنين	۲۸۷ - ۲۲۰
۷۷۷	تخاندوران نصرت جنگ ۱۵-۴۱۵-
خانه زان خان - خطاب روح الله	۷۵۹
خان دومين پسر روح الله	خان زمان ۱۳ - ۲۲۹ -
خان اول .. ۳۱۵	۲۴۹ - ۲۵۷ - ۲۶۰ - ۵۴۳ -
خانه زاد خان - خطاب ميرزا	۴۹۲ - ۴۶۵
شيخ (يا) محمد شيخ	خان زمان بهادر . ۱۴۴ -
پسر کلان سعيد خان بهادر	۷۹۴ - ۴۵۵
ظفر جنگ چغتاء ۴۳۳ -	خان زمان شيخ نظام فوجدار
۴۳۶ - ۴۳۵ - ۴۳۴ ..	کرلاپور نواح پرناله ۳۵۰
خاوند علي محمد خان ۸۴۲	خانزمان - ربه دار خاندیس
(جناب) ختمي پناه (صلی الله	۲۰
عليه و سلم) ۶۱۷	خان عالم ۱۲۳ - ۴۰۰ -
خبیطه (از الوس مغول و	۴۲۰ - ۴۰۹
از همراعيان معصوم خان	خان فيروز جنگ ۵۸ - ۶۱ -
۷۲۴ .. (کابلي)	۳۱۱ - ۴۹۲ - ۴۹۴ - ۵۰۳ -
۱۸۲ خدارند خان هبشي	۵۰۴
۷۲۸ خدارند خان دکني	خان کلان ۱۰۹ - ۱۴۹ -
۴۱۹ خدمت پرست خان	۳۷۶ - ۳۷۸ - ۴۰۰ - ۵۵۶ -
۴۹۲ .. خدمت خان	۷۴۷
	خانه زاد خان

- ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ -	۸۳۹ خدمت طلب خان
- ۶۱ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ -	خدیدجہ بیگم صبیحہ قلیج خان
- ۶۹ - ۷۲ - ۸۱ - ۸۹ -	۸۳۲
- ۹۷ - ۱۴۶ - ۲۱۹ - ۲۳۰ -	۴۱۱ - ۳۹۹ - ۱۵۳ - ۹ خسرو
- ۲۳۵ - ۲۳۶ - ۲۵۵ - ۲۵۶ -	۷۳۰ خسرو پندر دازر بخش
- ۲۷۵ - ۲۷۷ - ۲۸۵ - ۲۸۷ -	خسرو پندر نذر محمد خان
- ۲۹۲ - ۲۹۳ - ۲۹۴ - ۲۹۶ -	- ۸۰۲ - ۷۳۱ والی بلخ
- ۳۰۰ - ۳۰۵ - ۳۰۷ - ۳۰۸ -	۸۱۲
- ۳۱۰ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۸ -	خسرو - تخلص حکیم فامر
- ۳۲۰ - ۳۲۴ - ۳۴۰ - ۳۴۶ -	۳۹۰
- ۳۴۷ - ۳۵۱ - ۳۷۲ - ۴۱۵ -	خسرو خان وکیل میرزا غازی
- ۴۲۲ - ۴۲۳ - ۴۴۰ - ۴۴۸ -	۴۰۵
- ۴۵۴ - ۴۵۷ - ۴۶۰ - ۴۶۳ -	۶۴ - ۶۳ خضر خان پنی
- ۴۶۷ - ۴۷۴ - ۴۷۶ - ۴۷۸ -	۵۳۵ خضر خواجہ خان
- ۴۸۴ - ۴۸۵ - ۴۹۵ - ۴۹۷ -	خطیب ابوالفضل گانرونی
- ۴۹۹ - ۵۰۰ - ۵۰۳ - ۵۰۵ -	۵۸۴
- ۵۱۰ - ۵۱۲ - ۵۱۳ - ۵۱۸ -	خلد مکان (یعنی محمد اورنگزیب
- ۵۱۹ - ۵۲۰ - ۵۲۷ - ۶۶۸ -	عالمگیر پادشاہ - شف
- ۶۶۹ - ۶۷۵ - ۶۷۰ - ۶۶۹ -	محمد اورنگزیب پادشاہ)
- ۶۸۱ - ۶۸۲ - ۶۸۵ - ۶۸۶ -	- ۲۴ - ۴۰ - ۴۱ - ۵۴ -

خلیل اللہ خان پسر کلان	۶۹۰ - ۷۰۷ - ۷۳۸ - ۷۶۰
روح اللہ خان خانہ زاد خان	۸۰۸ - ۸۱۲ - ۸۱۶ - ۸۱۸
۳۱۷	۸۱۹ - ۸۲۱ - ۸۲۴ - ۸۲۸
خلیل اللہ خان صوبہ دار لاہور	۸۳۰ - ۸۳۱ - ۸۳۲ - ۸۳۷
۵۱۱	۸۴۵ - ۸۷۱ - ۸۷۴ - ۸۷۷
خلیل اللہ خان یزدی ۳۰۹ -	خلد منزل - (یعنی قطب الدین
۸۲۳	محمد شاہ عالم پادشاہ
۲۷۹	مخاطب بہ بہادر شاہ)
خنجر خان حارس احمدنگر	۴۰ - ۴۲ - ۴۵ - ۴۷
۱۴	۷۲ - ۷۳ - ۸۱ - ۸۲ - ۹۹
خنجر خان - خطاب سپہدار	۲۷۰ - ۳۰۶ - ۳۰۷ - ۳۲۱
خان محمد صالح ۴۲۷	۴۸۷ - ۴۸۸ - ۵۰۱ - ۵۰۲
خواجہ ابوالحسن ۱۹۱ -	۵۰۴ - ۵۰۵ - ۵۱۲ - ۵۱۵
۷۸۱ - ۶۱۳ - ۲۵۱ - ۲۱۴	۵۲۷ - ۵۵۳ - ۶۸۵ - ۷۱۱
خواجہ ابوالحسن تربتی ناظم	۸۱۷ - ۸۳۰ - ۸۷۸ - ۸۸۰
کابل ۱۹۵ - ۲۴۶ -	خلیفہ سلطان وزیر ایران ۷۴۶
۴۱۳ - ۴۵۳ - ۴۷۱ - ۷۳۴ -	خلیفہ شاملو .. ۵۴۵
۷۵۷ - ۷۵۶	خلیل اللہ خان ۲۳۳ - ۲۳۵ -
خواجہ ابوالحسن ظفر خان	۲۶۷ - ۲۷۹ - ۴۵۲ - ۷۲۸ -
۷۶۰	۷۵۳ - ۸۰۶ - ۸۰۹ - ۸۶۶

خواجہ ابوالخیر — میر عدل	۷۵۰
خواجہ احسن اللہ مخاطب بہ	۷۵۶
ظفر خان	۸۷۶		
خواجہ بابا توری	۸۷۶		
خواجہ باقی باللہ سمرقندی	۸۶۲		
الاصل کابلی المولد	۸۶۲		
خواجہ باقی خان (خطاب	۶۵۰		
شیر خواجہ)	۶۵۰		
خواجہ برخوردار بوادری	۷۷۸
عبد اللہ خان فیروز جنگ	۷۷۸
خواجہ بیگہ می — رزا مغربی	۴۲۹ - ۴۲۷
خواجہ جهان	۴۶۸
خواجہ حسن عم زین خان کوکہ	۳۶۳
خواجہ حسن نقشبندی	۷۷۷		
خواجہ خارند درسمی پدر			
سلطان خواجہ نقشبندی			
میرید خواجہ عبدالشہید	۳۷۹
خواجہ خارند محمود نیرا			
خواجہ ناصر الدین احرار	۵۷۵		
(قدس سرہ)	۵۷۵		
خواجہ خضر خان	۷۶۴		
خواجہ رحمت اللہ - نام سر بلند			
خان ہمیشہ زانہ نجابت			
خان میرزا شجاع	۴۷۷		
خواجہ زکریا عم سیف الدولہ			
عبد الصمد خان بہادر	۵۱۴
دلیر جنگ	۵۱۴
خواجہ سعد الدین خان	۷۴۸		
خواجہ سلیمان	۷۲۶
خواجہ سلیمان پھر قتلو	۱۶۵		
خواجہ شمس الدین خوانی	۳۶۴
خواجہ عبدالرشید خان ابہادر			
ہمت جنگ چہارمین پسر			
عضد الدولہ عوض خان بہادر			

ناصرالدين بسراز قدس

سرة .. ۷۷۷

خواجه عبدالله مشهور بخواجگان

خواجه فرزند بي—واسطه

خواجه ناصرالدين اهرار

.. .. ۳۷۹

خواجه عبد الهادي پسر كلان

مقدر خان خ—واجه قاسم

.. .. ۷۳۶

خواجه عبد الهادي خان سيومين

پسر عضد الدوله ع—وض

خان .. ۸۳۶

خواجه عبيد الله ناصرالدين

بسرراز قدس سرة ۷۷۷

خواجه عثمان پسر قتاوی لوهاني

.. .. ۱۶۵ - ۱۶۷

خواجه عطاء الله منشي قزويني

.. .. ۳

خواجه عيسى پسر طيب خواجه

هويبازي .. ۷۵۱

قصوره جنگ .. ۸۳۶

خواجه عبد الشهيد بن خواجه

عبد الله مشهور بخواجگان

خواجه .. ۳۷۹

خواجه عبد الشهيد خان بهادر

هيبت جنگ پتچمين پسر

عضد الدوله عوض خان

بهادر قصوره جنگ ۸۳۶

خواجه عبد الصمد شيوين قلم

شيوازي ۳ - ۶۲۵ -

.. .. ۶۲۶

خواجه عبد العزيز نقشبندي

.. .. ۵۵۲

خواجه عبد القادر پسر خواجه

محمد ناصر مخاطب به

محمد فخرالدين خان

.. .. ۳۳۳

خواجه عبدالله مخاطب به

عبدالله خان فيروز جنگ

پسر خواجه عبيدالله

۳۳۳	خواجه قاسم سيد اقا ئي (شف
	خواجه مظفر (نام روشن الدوله	۷۳۷ (صفدر خان
	بهادر (ستم جنگ نديرو	خواجه قطب الدين بختيار
۳۳۳	خواجه محمد ناصر	۳۲۵ .. كافي
	خواجه معين الدين چشتي	خواجه كامگار غيرت خان ۸۶۳
۴۴۷	رحمة الله عليه	۸۶۴
۵۴۲	خواجه كلان بيگ (كه از امرای
	خواجه مقصود علي فردي پدر	فردوس مكاني بود و از
۳۶۳	زين خان كوکه	جانب ميرزا كامران حكومت
	خواجه موسى پسر طيب خواجه	قندهار داشت) ۵۴۹ -
۷۵۱	.. جويباري	۵۵۰
	خواجه مولاناى شي—وازي	خواجه كلان خواجه جويباري
۲۹۰	.. جفردان	۷۸۲
	خواجه مؤمن خان پسر درمين	خواجه كمال (نام عضد الدوله
	عضد الدوله — عوض خان	عوض خان بهادر قسوره
۸۳۵	.. بهادر	۸۳۲ .. جنگ
	خواجه مير خوافي (شف -	خواجه محمد امانت خان
۷۴۲	.. ملايت خان	۵۲۷ فوجدار سزگمدير
	خواجه ناصر الدين احسوار	خواجه محمد ناصر مخاطب به
۵۷۵ = ۳۷۹	(قدس سورة)	محمد ناصر الدين خان

۲۵	.. مٺي	خواجہ نظام الدين احمد بخشي
	خواص خان قلعدار قلعه قندهار	۷۸۰
۶۶۱ - ۵۵۳ - ۴۴۶	..	خواجہ نظام الملک وزير شاه
	خوشخبر خان خطاب خواجہ	شجاع شيراز جد شريف
۸۷۶	باباي توراني	۶۲۵ .. خان
	خوشم بيگ اوزبک ملازم ادهم	۴۱۴ خواجہ نظام موداگر
۵۳۴	.. خان	۱۱۷ خواجہ ويسی
	خيرالنساء بيگم صبيحہ نظام الملک	خواجہ هاشم پسر شير خواجہ
۵۲۲	.. آصف جاہ	۶۵۰
* حرف دال *		
	داداجي (يا) داداجي بهونسلہ	خواجہ يادگار برادر عبد اللہ
۲۴۲	۷۷۸ خان فيزور جنگ
۱۹۴ - ۱۹۱ - ۴۱	داراب خان	۸۷۲ خواجہ يعقوب جويداري
۶۴۷ - ۳۱۰	خواجہ گان خواجہ (شف -
	داراب خان پسر مختار خان	۳۷۹ خواجہ عبد اللہ
۳۹	.. سبزواري	۱۵۳ خراجگي فتح اللہ
	داراب خان ميرزا داراب پسر	۴۶۱ - ۵۷ خواص خان
	دوم خان خانانان ميروزا	۶۳ - ۵۶ خواص خان حبشي
- ۱۵ - ۱۴	عبد الرحيم	خواص خان خطاب دولتمند خان

۳۱ - ۳۰ .. یزدی	۱۷ - ۱۶
۷۳۰ داور بخش پسر خسرو	۴۳ - ۳۹ - ۳۳ دارا شکوه
- ۳۲۵ - ۱۰۵ داؤد خان	- ۹۰ - ۸۹ - ۴۶ - ۴۵
۲۲۰	- ۲۵۵ - ۲۳۶ - ۲۳۲ - ۲۳۰
۵۷۳ داؤد خان افغان	- ۲۶۹ - ۲۶۷ - ۲۶۳ - ۲۵۶
داؤد خان پسر خضر خان یزدی	- ۲۸۲ - ۲۸۰ - ۲۷۹ - ۲۷۵
۶۷ - ۶۶ - ۶۵ - ۶۴ - ۶۳	- ۲۸۸ - ۲۸۷ - ۲۸۵ - ۲۸۴
داؤد خان پسر سلیمان خان	- ۳۰۴ - ۳۰۱ - ۳۰۰ - ۲۹۷
۴۰۰ .. کرزانی	۴۲۲ - ۳۱۸ - ۳۰۹ - ۳۰۵
- ۳۳ داؤد خان قریشی	- ۴۵۸ - ۴۵۴ - ۴۵۲ - ۴۴۹
۶۸۳ - ۳۴۸ - ۵۹ ..	- ۴۶۷ - ۴۶۶ - ۴۶۰ - ۴۵۹
داؤد خان قریشی پسر بهیکن	- ۴۸۱ - ۴۸۰ - ۴۷۶ - ۴۷۱
۳۵ - ۳۴ - ۳۲ .. خان	- ۶۷۴ - ۶۷۳ - ۶۶۹ - ۵۱۱
- ۱۲۳ داؤد خان کرزانی	- ۶۸۲ - ۶۸۱ - ۶۷۹ - ۶۷۵
۱۲۴	- ۶۹۵ - ۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۸۶
۱۰۳ داؤد خان نائب نواب	- ۶۹۹ - ۶۹۸ - ۶۹۷ - ۶۹۶
دقاجی سندهیه برادر چه	- ۷۳۹ ۷۳۸ - ۷۱۳ - ۷۰۷
۳۵۴ .. آبا سندهیه	- ۸۱۰ - ۷۶۰ - ۷۵۳ - ۷۴۱
دقا (یا) دقا سردار مرهتہ	۸۷۷ - ۸۶۹ - ۸۶۸ - ۸۱۶
۸۵۵ - ۸۵۴	دانشمندان خان ملا شفیعی

۵۴۶ - ۴ - ۳	۷۱۷ - ۷۱۶	داتا گندھپیه
۲۶۱ - ۶۴ (گورد)	۷۲۰
۲۹۰ - ۳۱۸ - ۲۴۰ - ۱۴۱۰ -	۵۲۶	درانیان (لرتہ)
۶۷۷	۷۲۴
۱۰ - ۱۱ - ۱۲ -	۲	دربار خان
۶۴۶ - ۱۳	دربار خان عنایت نام پسر	
دلدار خان بہادر محمد نعیم	۱	تکلو خان قصہ خوان
نصرت تخلص سیومین پور	۳۳۴	درجن سال
دلدار خان عبدالعزیز پسر	درجودھن نبیرہ راجہ رام چند	
میر عبدالحمید بن میر	بکھیلہ (یا) بکھیلہ (یا)	
عبدالرحیم بن مولانا کہال	۱۳۷	مکھیلہ
نیشاپوری .. ۶۸	۱۶۳ -	درکاتیج (یا) درگہ پنج
دلدار خان پسر شیر خان تونور	۱۶۴
۶۵۴	۵۰۱	درگا داس راتھور
دلدار خان کاکر ابراہیم نام ۹	۸۷۳	درگداس (راتھور)
دلدار علی خان .. ۸۳۳	۸۶۳	دریا خان
دل دلدار خان پسر دلدار خان	دریا خان روہلہ داؤد زئی (یا)	
بہادر محمد نعیم ۷۰	۱۸ - ۱۹ -	داؤد زئی
دلب نراین پسر راجہ رامداس	۷۸۴ - ۲۱ - ۲۰
کچھواہہ .. ۱۵۷	دستہم خان پسر دستم ترکستانی	

۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۴۹ - ۴۱۸ -	دلپت اچینیه ۷۷۲
۶۷۵ - ۴۷۲	دلپت بهورتیه .. ۱۷۵
دلیرخان داوزی (یا) داؤد زئی	دلپت پسر کلان رای رایسنکه
جلال نام برادر خرد بهادر	.. ۱۵۴ - ۱۵۳ - ۱۵۲
خان روهله ۴۲ - ۴۳ -	دلپت سنگه پسر کلان راجه
۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ -	گوبال سنگه کور ۳۴۱
۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۱ -	دلدار پسر سرفراز خان چغتای
۵۴ - ۵۵ - ۲۸۹ - ۲۹۰ - ۴۲۳
۶۸۳ - ۴۹۹ - ۳۰۹ ..	دلدار ولد الف خان محمد
دلیر خان عبدالرؤف میانه	طاهر نبیره دولمت خان
نبیره زانده بهلول خان میانه ۵۶۵
۵۶ - ۵۷ - ۵۸ ..	دلدار زمیندار ولایت تبت
دوارکاداس بخش شیخ فرید ۴۸۲
۶۴۰	دل دوست نام سردار خان پسر
دودا پسر رای سرجن هادا	سرفراز خان چغتای ۴۲۲
۱۱۰ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۶ -	دلیرچنگ (خطاب) سیف الدوله
۵ .. ۱۴۱	عبدالصمد خان بهسادز
دور میش (یا) دورمنش (یا)	صاحب صوبه لاهور ۵۱۵ -
دور بینش خان شاملو	۵۱۶ - ۷۱۲ - ۷۱۳ - ۷۱۴
۵۴۹	دلیر خان ۳۰۶ - ۲۹۳ -

۱۲۹	دوست علي خان (يا) علي
		دهکر (يا) دهنگر (قوم)	دوست خان — برادر زاده
۳۶۱	سعادت الله خان ۵۱۳
		دهنا جادون (يا) جادو سردار	دوست کام (يا) دولت کام
۸۷۶ - ۳۵۲		مرهقه	۳۰۸
		دهناجي جادوان پدر راجه	دوست محمد پسر مابق محمد
		چندر سين ملقب به	خان هروي .. ۸۲۹
۳۳۶	..	جادوان	دولت .. ۳۶۷
		دهنپت راز (يا) دهزونت راز	دولت خان ۴ - ۷ - ۸ -
		(يا) دهپت راز پهر ۴۶۵
		دهيراج راجه هزونت راز	دولت خان (پدر عيسى خان
۳۳۹	مئين) مخاطب به خواص
		دهيراج راجه چيھنگه سيواڻي	خان ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ -
		(يا) سواڻي پسر بشن سنگه ۲۷ - ۲۸ - ۲۸۸
۸۲ - ۸۱	دولت خان لودي شاهو خيل
		دهيراج - لقب هزونت راز پهر	(يا) شاهو خيلي ۵ - ۱۸۲
		راجه سلطان جي (يا) سلطان	درندي خان ۷۱۶ - ۸۴۲
۳۳۹	..	جي بنالکر	دوله راي پور کهرک راي بومي
۳۲۹ - ۳۲۸		ديا رام بهادر ۷۷۳
		ديانمت خان حکيم جمالی	دهار پسر کلان راجه تودرمل

ساسانی موبد تخلص	کاشی ۳۷
۳۹۱	دیانت خان ۲۳ - ۷۸۰
ذوالفقار الدوله میرزا نجف	دیانت خان قاسم بیگ ۸
خان بهادر .. ۱۰۷	دیانت خان محمد حسین
ذوالفقار بیگ بخشعی حسین	دشت بیاضی ۲۲
علی خان ۳۳۰	دیانت خان میر عبدالقادر
ذوالفقار جنگ (شف - مادات	مہین خلف امانت خان
خان) .. ۵۲۴	خوافی .. ۵۹
ذوالفقار خان [۶۵ - ۱۰۱]	دیانت خان ثانی میر علی
۲۳۶ - ۲۷۰ - ۳۱۷ - ۳۲۰ -	نقی خلف میر عبدالقادر
۳۵۰ - ۳۵۱ - ۴۹۰ - ۵۰۰ -	دیانت خان ۴۲ - ۷۰
۵۱۳ - ۵۱۵ - ۶۷۹ - ۸۷۷ -	دین دار خان بخاری سید
ذوالفقار خان امیر الامرا ۴۰ -	بہودہ نام ۲۳ - ۲۴
۷۳ - ۴۸۷ - ۵۰۵ - ۵۰۶ -	دین محمد خان ۷۵۰
ذوالفقار خان امیر الامرا	دین محمد خان اوزبک ۸۵
آذربایجان برادر خرد فرہان	دیوانکن مخاطب بہ معتمد
خان قرمانلو ۸۵ -	خان پسر دیانت خان حکیم
۸۸ - ۸۷ - ۸۶ ..	جمالی کاشی ۳۸
ذوالفقار خان بہادر ۲۹۱ -	• حرف ذال •
۳۲۴	ذوالفقار اردستانی (یا) آذر

۴۰ - ۸۹ - ۱۱۱ - ۱۱۴	ذوالفقار خان قرامانلو خابله
۱۳۵ - ۱۴۵ - ۱۵۵ - ۱۵۶	پسر ذوالفقار خان برادر
۱۷۵ - ۲۲۱ - ۲۲۵ - ۲۶۰	خرد فرهاد خان قرامانلو
۲۶۵ - ۳۰۰ - ۳۷۵ - ۴۵۳	۸۵
۴۸۷ - ۵۰۱ - ۶۰۷ - ۶۱۹	ذوالفقار خان محمد بیگ
۶۲۰ - ۶۷۴ - ۶۹۸ - ۷۰۸	۸۹ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۴۸
۷۷۸ - ۸۱۸ - ۸۲۵ - ۸۷۰	ذوالفقار خان نصرت جنگ
راجو پ پسر راجه جگت سنگه	۷۰۶ - ۴۶۸
۲۴۱ - ۲۴۰	ذوالقدر خان
۱۱۲ راج سنگه پسر اسکرن	۴۶۲
راج سنگه مخاطب بر راجه بهادر	ذوالقدر خان ترکمان بیروی آقا
تغائی سلطان عظیم الشان	(یا) بیروی آقا نام ۸۴
۲۷۰	<hr/>
راجکندور پسر تیکه رانا جگت	* حرف را *
۲۰۶ سنگه	راهور (یا) راهوزان (قومی)
۶۱۵ راجو	از (اجپوت) ۱۳۷ -
۱۸۲ راجوی دکنی	۲۲۵ - ۲۳۵ - ۳۰۳ - ۴۷۹
۶۱۵ راجومنا	۵۹۴ - ۸۱۸ - ۸۷۰ - ۸۷۳
- ۸۲ راجه اجیت سنگه	راجارت (طائفه) ۱۷۲
۴۸۷	(اجپوت) (یا) راجپوتیه - (یا)
	راجپوتان (قوم) ۳۹ -

راجہ اسکرین برادر راجہ بہارا مل	راجہ باسو زمیڈار موو و پتھان
۱۲۲ - ۱۳۳ - ۱۷۰ - ۱۷۱	۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۵۹ - ۱۷۶
راجہ امر سنگھ مرزبان باندهو	۲۱۳ - ۲۳۸ - ۲۷۷ - ۳۶۷
۷۸۴	راجہ بدھچنڈن (یا) بدیچنڈ
راجہ امر سنگھ نڈیرہ راجہ رام	پسر راجہ جیچنڈ راجہ
چنڈ بکھیلہ (یا) بکھیلہ (یا)	نگرکوٹ .. ۱۱۹
مکھیلہ .. ۱۳۷	راجہ بدھی چنڈ ۳۶۷
راجہ اندرمن دھندیرہ زمیڈار	راجہ بوسنگھ—دیو بڈیلہ پسر
دھندیرہ ۵۱۱ - ۲۶۵	راز مدھکر ۱۹۷ - ۱۹۸
راجہ انروڈہ .. ۲۵۵	.. ۲۱۳ - ۲۵۶ - ۳۱۷
راجہ انروڈہ (یا) انروڈہ	راجہ بکرماجیت ۱۶ - ۱۷۷
جسوال .. ۳۶۷	۱۷۸ - ۱۸۷ - ۱۹۰ - ۱۹۱
راجہ انروڈہ کوز پسر کلان راجہ	۱۹۴ - ۲۲۸ - ۷۸۰ - ۷۸۱
بیٹھانداس کوز ۲۵۴ -	راجہ بکرماجیت پتہ—داس
۲۷۶	۱۳۹
راجہ انرب سنگھ بدکوجر	راجہ بکرماجیت رامی رایان
(یا بن گوجریا برکوجر) مشہور	سندرداس نام ۱۸۳ -
وہ انبی راجی سنگھ دان (یا) ۱۸۴ - ۲۳۸
سنگ دان ۲۲۰ - ۲۲۳ -	راجہ بہارا مل ۴ - ۱۰۹ -
۲۴۱	۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۷۰ - ۱۷۱

۲۵۰ - ۲۹۴ - ۲۴۵ - ۲۷۶	راجہ بہار سنگھ بندیلا جاگیردار
۸۱۰	چوراگدھہ ۱۳۷
راجہ بیربر (مہیس داس	راجہ بہارتھہ .. ۲۹۵
نام المتخلص بہ — رہنہ	راجہ بہارتھہ بندیلا نبیرگ رام
.. ۱۱۶ - ۱۱۸	چند پسر راجہ مدھکر ۲۱۲
۱۲۰ - ۱۲۲ - ۱۲۵ - ۱۳۶	راجہ بہار سنگھ پسر راجہ
۱۶۱ - ۱۸۶ - ۱۸۷ - ۳۶۵	مان سنگھہ ۱۷۰
.. .. ۳۸۶	راجہ بہروز پسر راجہ روز افزون
راجہ بیر بہادر کاجی پسر ۲۱۹
کلان بہروجی سرکر ۳۶۱	راجہ بہگونٹ داس کچھواہہ
راجہ بیو بہدر پسر راجہ رام	پسر راجہ بہارا مل کچھواہہ
چند بیکیلہ (یا) بیکیلہ (یا)	۱۱۱ - ۱۱۴ - ۱۲۶ - ۱۲۹
.. ۱۳۶	۱۶۰ - ۱۶۲ - ۲۰۳ - ۴۰۴
راجہ پدم سنگھہ (یا) پدم سنگھہ	راجہ بہگونٹ سنگھہ پسر راجہ
پسر راجہ اجیچند بن راجہ	جسونٹ سنگھہ ۲۹۴
گوبال سنگھہ کور ۳۴۱	راجہ بہوج .. ۶۸۶
.. ۱۳۱	راجہ بہیم ۱۸ - ۱۹ - ۱۹۱
راجہ پرتاب ارجیندیہ ۷۸۶ ۱۹۴
.. ۳۶۷	راجہ بیتھلداس کور پسر راجہ
راجہ پہاز سنگھہ ۲۵۹ - ۳۱۷	گوبال داس کور ۲۳۳ -

۴۸۰ - راجہ جسونت سنگھ	راجہ بہار سنگھ (یا) بہار
۴۹۸ - ۴۷۴	سنگھ (یا) بہار سنگھ پسر
راجہ جسونت سنگھ بندیلا	راجہ سجان سنگھ بندیلا
۵۱۱	(یا) بندیلا ۲۹۱ - ۵۱۰
راجہ جسونت سنگھ پسر (راجہ	راجہ بہار سنگھ بندیلا پسر
۲۹۳ .. اندرمن	راجہ بر سنگھ دیو (یا) بہار
۷۷۶ .. راجہ جگت	سنگھ .. ۲۵۶
- ۲۳۲ راجہ جگت سنگھ	راجہ نودرمل کھتری لاهوری
۲۴۸	۱۱۶ - ۱۲۳ - ۱۲۴ - ۱۲۷ -
راجہ جگت سنگھ بن کفر	۱۳۱ - ۱۵۵ - ۱۵۹ - ۱۷۱ -
مانسنگھ کچھواہہ ۱۷۴	۲۰۴
راجہ جگت سنگھ پسر راجہ	راجہ نودرمل شاہجہانی
۲۷۷ - ۲۳۸ - ۱۶۰ پاسو	۲۸۶
راجہ جگدیس چند دہوال	راجہ تیج سنگھ پسر راجہ
۳۶۷	اجی چند بن راجہ گوپال
۲۶۵ راجہ جگمن دھندیرہ	سنگھ کور .. ۳۴۱
راجہ جی چند پسر دوم راجہ	راجہ جہار سنگھ (یا) جہار
۳۴۱ گوپال سنگھ کور	سنگھ .. ۲۱
راجہ جی چند مرزبان قلعہ کانگرہ	راجہ جہار سنگھ بندیلا پسر
۱۸۷ - ۱۸۶	راجہ بر سنگھ دیو ۲۱۴

۲۷۷	سنگهه بن راجه باسو	راجه جیرام بدگوجر پسر راجه
۱۷۰	راجه راجسنگهه کچھواہہ	انوپ سنگهہ مشہور بہ
۱۷۱	انی رای سنگدان ۲۴۱
۱۶۵	راجہ رام چند	راجہ جے سنگهہ ۴۴ - ۴۹
(یا)	راجہ رام چند بکھیلہ	۵۰ - ۵۱ - ۱۱۸ - ۲۸۵
۱۳۴	مکیلہ ..	۳۵۳ - ۴۶۷ - ۴۸۷ - ۵۰۸
۱۳۹ - ۱۳۹ - ۱۲۶ - ۱۳۵	راجہ جیسنگهہ دیو ۶۰۰
۱۵۱	راجہ جیسنگهہ سوائی ۵۰۱
راجہ رامچند مخاطب بہ	۴۸۶ - ۵۰۲
مہاراجہ پسر راجہ چندرسین	راجہ چندرسین ملقب بہ
۳۳۷	ملقب بجادوان	جادوان پسر دھناجی
راجہ رامداس کچھواہہ پسر	جادوان ۳۳۶
۲۲۲ - ۱۵۵	اوردت	راجہ چھپلاہ رام ناگر برادر
۲۲۳	دیارام .. ۳۲۸
۲۲۶	راجہ رام داس نروری	راجہ دیبی سنگهہ ۵۱۱
۱۶۱	راجہ رامسہاہ گوالیری	راجہ دیبی سنگهہ بندیلہ پسر
راجہ رام سنگهہ کچھواہہ پسر	راجہ بہارتھہ بندیلہ ۲۱۴
کلان میرزا راجہ جیسنگهہ	۲۹۵
۴۵۴ - ۳۰۱	راجہ راجرپ ۴۵ - ۶۷۹
راجہ رای ریمیل شیخارت ۱۷۲	راجہ راجرپ پور راجہ جکت

۳۵۸	۱۷۲ - راجه رايسال درباري
راجه سبجان سنگهه بونديله (يا)	۱۷۳
بنديله پسر راجه بهار سنگهه	راجه راي سنگهه سيهودييه پسر
(يا) بهار سنگهه (يا)	مهساراجه بهيم روز رانا
۵۱۱ - ۲۹۱ بهار سنگهه	۲۹۸ - ۲۹۷ امرسنگهه
راجه سلطان جي (يا) سلطان	۴۵۴
جي - ملقب بيدالڪر	راجه رتن چند ۷۴ - ۷۶ -
۷۱۰ - ۳۳۸	۳۲۹
راجه سنڪرام زميندار پرگنات	راجه رگناتھه .. ۲۸۲
مضاف صوبه بهار ۲۱۸	راجه روز افزون راجه سنڪرام
راجه سوچا پسر راجه راي رايمل	۲۱۸
۱۷۲ .. شيخارت	راجه ساهو بهونسله (يا)
راجه سورج سنگهه ۱۸۱ -	ساهوجي بهونسله پسر سنبها
۶۱۶ - ۲۶۸	ولد سيواجي بن شاهجي
راجه سورج سنگهه راتهور پسر	بن مالو جي ولد داداجي
اردڪ سنگهه .. ۱۷۹	(يا) داراجي بهونسله
راجه سورجمل پسر ڪلان راجه	۳۰۲ - ۳۴۰ - ۳۳۲ - ۳۳۷ -
باسو ۱۷۶ - ۱۶۰ -	۳۴۲ - ۳۵۱ - ۳۶۰ - ۳۵۲
۲۳۸ - ۱۸۷	۳۵۸ راجه ساهو ديهاريه
راجه سيورام ڪور پسر بلرام بن	راجه ساهو رگهو جي بهونسله

۲۲۳ - سورج سنگھہ راتھور	۲۶۳ راجہ گوپال داس
۲۳۰	۲۹۷ راجہ عالم سنگھہ
۱۷۴ .. راجہ گردھر	۶۵۱ راجہ علی خان فاروقی
راجہ گردھر بہادر صوبہ دار مالوہ	راجہ علی خان - مورزبان
۳۲۹ پسر دیا رام بہادر	۶۴۹ .. خاندیس
۶۰۶ .. راجہ گنیس	راجہ کاملوری (یا) کاپلوری
۲۶۳ .. راجہ گوپال داس	۳۶۷ .. (یا) کھلور
راجہ گوپال داس کور پدر راجہ	راجہ کرن - خطاب راجہ
۲۵۱ .. بیتھلداس کور	۱۵۶ راجہ داس کچھواہہ
راجہ گوپال سنگھہ کور پسر	راجہ کشتوار (یا) کشنوار
بھگونٹ سنگھہ بن بہار	۷۳۸
سنگھہ (یا) بہادر سنگھہ	راجہ کشن سنگھہ بہدریہ
۳۴۰ - ۳۳۷	۲۲۸
راجہ گوپال سنگھہ ہندوپت	۸۴۲ .. راجہ کمانون
سہندر پسر کلان راجہ	۱۰۶ .. راجہ کورامل
اجیچند بن راجہ گوپال	راجہ گچپتی زمیندار صوبہ
۳۴۱ .. سنگھہ کور	۵۹۱ .. بہار
۱۷۲ .. راجہ لونکرن	راجہ گچھسنگھہ - ۲۱۹
۱۴۹ .. راجہ مالدیو	۷۳۲ - ۲۵۲ - ۲۳۲ ..
۱۵۵ - راجہ مان سنگھہ	راجہ گچھسنگھہ راتھور پسر راجہ

۱۰۲	..	راجي خان	۱۵۹ - ۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۶۷
		راجي سيد مبارک مانکپوري	۱۶۸ - ۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۵
۶۳۱	۲۴۵ - ۳۶۶ - ۴۰۴ - ۴۳۰
		راجي عالي خان (يا) راجه	۴۳۶ - ۴۴۲ - ۷۷۸ - ۸۵۸
۱۳۹		علي خان	راجہ مانسنگه پسر راجہ
		راما برادر هندیها بهونهله	بھگونت داس کچھواہہ
۵۰۰ ۱۶۰ - ۱۶۱
		رام چند پسر راجہ مدهکر	راجہ مہکم سنگه ۳۳۰ -
۲۱۳ - ۲۱۲ ۳۳۱
		رامچند پسر کلان راناپت	راجہ مدهکر ۱۷۱ - ۱۹۷ -
۳۲۰	..	بذيله	۲۱۲ - ۲۹۳ - ۴۰۲ - ۷۲۵
		رام چند چوهان پور بدنسنگه	راجہ مدهکر ساء بذيله (قوم
۱۳۸	کھزار) .. ۱۳۱ -
		رامداس پسر راجہ راجسنگه	.. ۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۸۱
۱۷۲ - ۱۵۷	راجہ مسلم خان ۵۲۸
		رام راجہ - خطاب بده سنگه	راجہ مکرم اجیت ۴۱۶
		پسر انروده سنگه (يا)	راجہ مندلیک بهیل ۲۰۲
۳۰۷	..	انروده سنگه	راجہ مہا سنگه ولد راجہ
		رام راج خطاب رانرتن هادا کہ	جکت سنگه ۱۷۳ -
		ادل سر بلذن راي خطاب ۱۷۵

۴۲۳ - ۴۲۶ - ۴۳۳ - ۷۷۸ -

۸۵۸ - ۷۸۸

رانا امرا بن رانا پرتاب عرف

کیکا بن رانا اودے سنگھ

بن رانا سانکا زمیندار میوار

۲۰۱

رانا امرا پسر کلان رانا اودے

سنگھ ۲۰۳ - ۲۰۴

رانا امر سنگھ ۱۱۷ - ۱۹۸ -

۲۰۵ - ۲۰۹ - ۲۹۷ - ۴۱۲ -

۷۷۸ - ۴۶۸ - ۴۵۲ - ۴۱۵

رانا امر سنگھ (یا) اودے

سنگھ .. ۴۱۱

رانا اودے سنگھ ۲۰۲ - ۲۰۳

رانا اودے سنگھ بن رانا سانکا

زمیندار میوار ۱۷۴ - ۲۰۱

رانا پرتاب ۱۴۳ - ۲۰۳ -

۵۹۳ - ۵۹۲ - ۲۰۴ ..

رانا پرتاب برادر رانا سکوا

۱۷۳

داشت .. ۲۱۰

رام راجہ ۳۵۱ - ۳۵۲ - ۴۶۷

رام شاہ پسر جانشین راجہ

مدھکر ساہ بندیلہ ۱۳۲ -

۱۳۴

رام سنگھ ہادا پسر کشور سنگھ

و نبیرا مادھو سنگھ ہادا

۳۲۳ - ۳۲۴

رام سنگھ نبیرا مادھو سنگھ

ہادا .. ۳۰۷

رام سنگھ والد کرمی راتھور

ہمیشہ زادہ رانا جگت

سنگھ .. ۲۲۶

رام سنگھ کہین پسر مانجی

ملار زمیندار چاندہ ۵۲

رانا ۱۰۰۶ - ۱۱۴ - ۱۱۶ -

۱۲۹ - ۱۴۷ - ۱۵۳ - ۱۶۶ -

۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۹۸ - ۲۱۳ -

۲۲۸ - ۲۶۹ - ۲۷۶ - ۳۷۸ -

۴۰۲ - ۴۰۹ - ۵۹۸ - ۶۰۱ -

۱۵۰	رانا زمیندار اردیپو	رانا پرتاب بن رانا اردے
	رانا کون پھو رانا امرا بن رانا	۲۰۱ .. سنگھ
	پرتاب عرف کیکا بن رانا	۲۰۵ - رانا جگت سنگھ
	اردے سنگھ بن رانا سانکا	۲۰۶ - ۲۴۶ - ۴۷۷ ..
۲۰۶ -	زمیندار میوار	رانا جیسنگھ پسر رانا راج سنگھ
۴۴۷	۲۰۸
۱۶۰	رانا کیکا ..	رانا - خطاب رانا امر سنگھ
	رانو کھور پورہ پسر سفٹا کھور پورہ	۴۵۳
۳۵۲ - ۳۲۵	رانا - خطاب راج سنگھ پسر رانا
	رانی امر کڈور - جدہ راجہ	جگت سنگھ ۴۵۸
۲۹۴	بھکونت سنگھ	رانا راج سنگھ ۲۰۷ - ۲۰۸
	رانی کڈور منکوہہ راجہ مان	رانا راج سنگھ پسر رانا جگت
۱۶۹	سنگھ ..	سنگھ ۴۴۷
	راو امر سنگھ پسر راجہ	رانا راج سنگھ خطاب راجکڈور
۲۳۰ -	گجسنگھ رائہور	پسر ٹیکہ رانا جگت سنگھ
۷۲۲	۲۰۶
۲۵۴	راو امر سنگھ رائہور	رانا سانکا زمیندار میوار ۱۷۴ -
	راو بہار سنگھ دادا پسر راو	۲۰۱ - ۲۰۲ - ۵۵۴ ..
۳۰۶ - ۳۰۵	ستور سال	رانا سکرا پسر رانا اردے
	راو بدھ سنگھ متیلای راو	۱۷۴

۳۱۸	۳۲۴ .. سنکھہ ہادا
راد ستر سال ہادا نبیرہ راد (تن	۲۰۸ .. راد بہوج ہادا
ہادا و پسر گوپی ناتھہ	۱۴۵ .. راد چاندا
۳۰۵ - ۲۶۰ - ۳۳ ..	راد چاندا پسر — راي درگا
راد سوز بہورتیہ جاگیردار بیکانیر	۱۴۴ .. سیمسودیہ
۲۸۷ - ۲۳۳	راد خطاب محکم سنکھہ پسر
راد سوز پسر رای رایسنکھہ	۱۴۷ .. امر سنکھہ
۲۱۱ - ۱۵۴	راد دلپت بندیلہ ولد راد سبہکرن
راد کرن پسر راد سوز بہورتیہ	پور بہگون (اي بن راجہ
جاگیردار بیکانیر ۲۱۲ -	برسنکھدیو ۲۹۱ -
۴۷۶ ۲۸۷ - ۲۳۳ ..	۳۱۹ - ۳۱۸ - ۳۱۷ ..
رادل سردار بومعی چیت — ور	۳۷۰ راد دلپت بہورتیہ
۲۰۲	۱۴۳ راد دودا
رادي - خطاب امرسنکھہ ۱۴۶	۲۱۰ - ۲۰۸ راد (تن ہادا
رادي - خطاب چاندا پسر رای	۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۲۶ - ۲۶۰ -
درگا سیمسودیہ ۱۴۳ -	۷۳۴ - ۶۵۱
۱۴۴	راد روپ سنکھہ نبیرہ راد چاندا
رادي - خطاب راد بہار سنکھہ	۱۴۵
ہادا پسر — راد ستر سال	راد سبہکرن ولد بہگون رای بن
۳۰۵	راجہ برسنکھدیو ۳۱۷ -

کلیان مل زمیندار بیکانیر	رای - خطاب هستی سنگه
۱۳۶ - ۱۴۸ - ۱۴۹ - ۲۱۱ -	۱۴۴
۴۰۹	۳۶۷ .. رای بلبهدر
رای زاودیہ دهمری وال ۳۶۷	رای بهوج پسر خرد رای سرجن
رای سال درباری ۱۱۰ -	هادا .. ۱۴۱
.. ۱۵۵ - ۱۵۶ - ۵۹۵	رای بهسو (یا) بهونر بزرگ
رای سرجن هادا ۱۱۳ -	چسرتہ .. ۳۶۷
۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۴۱ - ۵۹۳ -	رای پترداس .. ۱۳۶
۷۲۵	رای پرتاب .. ۳۶۷
رای سندرداس برہمن - نام راجہ	رای درگا .. ۱۱۷
بکرماجیت ۱۸۳	رای درگا سپہسودیہ چندراوت
رای سنسار چند ۳۶۷ ۱۴۲
رای سنگه پسر امر سنگه	رای رام نبی - رے رای مالدیو
۲۳۵ ۵۹۱
رای کاسیداس .. ۳۷	رای رایان ۳۸ - ۶۱۶
رای کرشن بلاریہ (یا) یلادیہ	رای رایان پترداس ۱۷۱
.. .. ۳۶۷	رای رایان ملوک چند ۸۷۱
رای کلیان مل زمیندار بیکانیر	رای رایسنگه (یا) رایسنگه
.. .. ۱۴۸	۱۵۰ - ۱۵۱ - ۱۵۲ - ۱۵۴
رای گوردھن - راج دھج	رای رایسنگه (انہور) پسر رای

رحمن اللہ پسر شجاعت خان	۱۹۶ - ۱۹۵
۴۴۲ سلام اللہ عرب	رای لونگرن کچھواہہ المتخلص
رزاق قلی خان پسر عبد الرزاق	۱۱۷ - ۱۱۶ بہ ٹوسنی
۸۲۱ .. لاری خان	۵۹۱ - ۱۴۸ رای مالدیو
۲۴۶ - ۴۶ رستم ..	رای مالدیو زمیندار ماززار
رستم پسر دیانک خان حکیم	۱۸۰ - ۱۷۹
۳۸ جمالی کاشی	رای مکند نازنوی کایک ماتھر
۸۷۲ رستم پے اتالیق	۲۳۸ - ۲۳۷
رستم جنک - خطاب سترسل	رای منوھر داس پسر رای
خان بہادر بن حفظ اللہ	۱۱۶ لونگرن کچھواہہ
- ۵۲۰ .. خان	رتن سنگھ پھر گوپال سنگھ
۵۲۱	۱۴۷
رستم خان ۱۴۵ - ۲۲۷ -	۱۱۱ (طائفہ)
- ۲۹۹ - ۲۶۹ - ۲۶۷ - ۲۶۲	رحمک اللہ پسر شفقت اللہ
۷۹۴ - ۶۶۷ - ۶۶۴ - ۱۴۷۳	ولد سزاوار خان ۴۴۰
۶۶۴ .. رستم خان بہادر	۲۸۴ .. رحمک خان
رستم خان بہادر فیروز جنک	رحمک خان حکیم فیداء الدین
۲۷۶	۲۸۳
۳ رستم خان ترکستانی	رحمک خان میر فیض اللہ
رستم خان - خطاب شرزہ خان	۲۲۰ - ۲۱۹

۷۰۸	..	بیگ	سید رستم خان دکنی پسر
		رستم میرزا پسر شاهزاده مراد	شرزه خان سید الیاس
۶۱۱	۵۰۳
		رستم ولد خسرو و نبیرا نذر	رستم خان - خطاب مقرب خان
۸۱۰		محمد خان	دکنی سپاه سالار نظام شاهیه
		رسولدار - لقب میر سید محمد	۴۷۰
۵۱۸	..	قنوجی	رستم خان سپه سالار ایوان ۲۸
		رشید خانی خوش نویس (یا)	رستم خان شغالی ۱۹۹ -
۳۰۸	..	رشیدانی	۲۰۱ - ۲۰۰
		رشید خان الہام اللہ پسر دوم	رستم خان فیروز جنگ ۲۶۴
		رشید خان انصاری ۳۰۳	رستم خان مقرب خان ۲۷۰ -
		رشید خان انصاری - خطاب	۲۷۲ - ۲۷۱
		الہداد پسر جلال الدین	رستم دل خان پسر جانسپار خان
		۲۳۴ - ۲۴۲ - ۲۴۸ - ۲۴۹ -	بہنی مختار و نواسہ میرزا
۳۰۳	خلیل خان زمان ۳۲۴ -
		رشید خان بدیع الزمان ۸۲۹	۳۲۷ - ۳۲۶ - ۳۲۵
		رشید خان ناظم صوبہ تلنگانہ	رستم دل خان ناظم حیدر آباد
۲۴۷	۳۸۵
		رضوی خان سید علی (یا)	رستم عالی خان متصدی
		شیر علی درمیں پسر	بندر سورت برادر معصوم

۳۵۶	صدر الصدور میسران سید
رگھناتھہ راو (یا) رگھناتھہ برادر	جلال بخاری ۳۰۷ -
۸۵۴ بالاجی راو	۳۰۸
رگھناتھہ راو عم مادھو راو ۳۵۷	رعایت خان ظہیر الدولہ برادر
رگھو بہونسلہ مکاسدار صوبہ برار	مایندری محمد امین خان
۸۳۵ - ۸۴۴ - ۸۴۵	بہادر .. ۳۳۲
رگھوجی بہونسلہ ۵۱۳ - ۷۱۰ -	رعد انداز بیگ (شرف -
رگھوجی پسر مودھو ولد	شجاعت خان) ۶۷۹
رگھوجی راجہ ساھو بہونسلہ	رعد انداز خان ۲۸۱ - ۹۲
۳۵۸	رفیع الدرجات .. ۳۲۹
زندولہ خان پسر بہادر خان	رفیع الدولہ .. ۵۱۷
ابراہیم نام .. ۶۷	رفعت الدولہ بہادر زور آدر جنگ
زندولہ خان عادلخانی ۴۷۰	۳۶۱
زندولہ خان غازی بیجاپوری	رفیع الشان ۹۹ - ۱۰۰ -
۳۰۹	۳۳۳
۸۲۵ .. (قوم)	رکن الدولہ سید لشکر خان بہادر
۳۱۲ ..	نصیر جنگ میر اسمعیل
۳۱۱ رنمست خان کلان	نام برادر زادہ سید ہاشم
رنمست خان عرف منور خان	خان ۳۵۹ - ۳۶۰
برادر علانی بہادر خان ۶۸	رگھناتھہ راو ۳۲۳ - ۳۴۱ -

۷۴۳ - ۷۰۶ ..	زنمست خان مخاطب به بهادر
روح الله خان خانه زان خان	خان علي نام - عم زان
دومين ^۱ پسر ^۲ روح الله خان	خان .. ۶۴
اول .. ۳۱۶ - ۳۱۵	روب - نام خواص عرش آشياني
روح الله خان خطاب اعتقاد خان ۵۶۶
پسر روح الله خان خانه زان	روب منكد پسر راد چاندا ۱۴۴
خان .. ۳۱۷	روب سنگهه راتهور نبيره كشن
روشانبي (يا) روشانيان (فرقه)	سنگهه راتهور كهين برادر
.. ۱۶۱ - ۱۶۲ - ۷۲۷	حقيقي راجه سورج سنگهه
روشن الدوله بهادر رستم جنگ ۲۶۸
خواجه مظفر نام پسرخواجه	روب سنگهه ولد راد منكد بن
عبد القادر و نبيره خواجه	راد چاندا .. ۱۴۴
محمد ناصر مخاطب به	روپهي برادر زاده راجه بهارامل
محمد فخرالدين خان	۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۳
۳۳۳ - ۳۳۴ - ۳۳۵ - ۳۳۶	روح الله خان ۳۹ - ۶۵ -
روشن زاي بيگم ۲۸۴	۸۲۴ - ۷۴۲ - ۴۹۰ - ۴۸۹
روشن ضمير صلابت خان دومين	روح الله خان اول - پسر دوم
پسر صادق خان مير بخشبي	خايل الله خان - زدي
.. .. ۷۳۱ - ۷۳۰	۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۱ - ۳۱۲ -
	۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۶ -

۲۲۳ - سورج سنگھہ راتھور	۲۶۳ راجہ گوپال داس
۲۳۰	۲۹۷ راجہ عالم سنگھہ
۱۷۴ .. راجہ گردھر	۶۵۱ راجہ علی خان فاروقی
راجہ گردھر بہادر صوبہ دار مالوہ	راجہ عالی خان - مورزبان
۳۲۹ پسر دیا رام بہادر	۶۴۹ .. خاندیس
۶۰۶ .. راجہ گنیس	راجہ کاملوری (یا) کابلوری
۲۶۳ .. راجہ گوپال داس	۳۶۷ .. (یا) کابلور
راجہ گوپال داس کور پندر راجہ	راجہ کرن - خطاب راجہ
۲۵۱ .. بیتھلداس کور	۱۵۶ رامداس کچھواہہ
راجہ گوپال سنگھہ کور پسر	راجہ کشتوار (یا) کشنوار
بھگونمت سنگھہ بن بہار	۷۳۸
سنگھہ (یا) بہادر سنگھہ	راجہ کشن سنگھہ بہدریہ
۳۴۰ - ۳۳۷	۲۲۸
راجہ گوپال سنگھہ ہندو پت	۸۶۲ .. راجہ کمانوی
مہندر پسر کلان راجہ	۱۰۶ .. راجہ کورامل
اجیچند بن راجہ گوپال	راجہ گچھپتی زمیندار صوبہ
۳۴۱ .. سنگھہ کور	۵۹۱ .. بہار
۱۷۲ .. راجہ لونگرون	راجہ گچھسنگھہ - ۲۱۹
۱۴۹ .. راجہ مالدیو	۷۳۲ - ۲۵۲ - ۲۳۲ ..
۱۵۵ - راجہ مان سنگھہ	راجہ گچھسنگھہ راتھور پسر راجہ

۱۰۲ .. راجي خان	۱۵۹ - ۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۶۷
راجي سيد مبارک مانکپوري	۱۶۸ - ۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۵
۶۳۱	۲۴۵ - ۳۶۶ - ۴۰۴ - ۴۳۰
راجي علي خان (يا) راجه	۴۳۶ - ۴۴۲ - ۷۷۸ - ۸۵۸
۱۳۹ علي خان	راجه مانمنگه پسر راجه
راما برادر هذبها بهونسله ۴۹۰-	بهگونت داس کچهوايه
۵۰۰	۱۶۰ - ۱۶۱
رام چند پسر راجه مدهکر	راجه محکم سنگه ۳۳۰-
۲۱۳ - ۲۱۲	۳۳۱
رامچند پسر کلان زارداپت	راجه مدهکر ۱۷۱ - ۱۹۷-
۳۲۰ .. بنديله	۲۱۲ - ۲۹۴ - ۴۰۲ - ۷۲۵
رام چند چوهان پور بدنسنگه	راجه مدهکر ساه بنديله (قوم
۱۳۸	کهرار) .. ۱۳۱-
رامداس پسر راجه راجهنگه	۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۸۱ ..
۱۷۲ - ۱۵۷	راجه مسلم خان ۵۲۸
رام راجه - خطاب بدهه سنگه	راجه مکرم اجيت ۴۱۶
پسر انروده سنگه (يا)	راجه مندلک بهيل ۲۰۲
۳۰۷ .. انروده سنگه	راجه مها سنگه ولد راجه
رام راج خطاب زورتن هادا که	جکت سنگه ۱۷۴-
ادل سر بلذن راي خطاب	۱۷۵

۷۷۸ - ۶۳۳ - ۶۲۹ - ۶۲۳

۸۵۸ - ۷۸۸

رانا امرا بن رانا پرتاب عرف

کیکا بن رانا اودے سنگھ

بن رانا سانکا زمیندار میوار

۲۰۱

رانا امرا پسر کلان رانا اودے

سنگھ ۲۰۳ - ۲۰۴

رانا امر سنگھ ۱۱۷ - ۱۹۸ -

۲۰۵ - ۲۰۹ - ۲۹۷ - ۴۱۲ -

۷۷۸ - ۴۶۸ - ۴۵۲ - ۴۱۵

رانا امر سنگھ (یا) اودے

سنگھ .. ۴۱۱

رانا اودے سنگھ ۲۰۲ - ۲۰۳

رانا اودے سنگھ بن رانا سانکا

زمیندار میوار ۱۷۴ - ۲۰۱

رانا پرتاب ۱۴۳ - ۲۰۳ -

۵۹۳ - ۵۹۲ - ۲ - ۴ ..

رانا پرتاب برادر رانا سکرا

۱۷۴

داشت .. ۲۱۰

رام راجہ ۳۵۱ - ۳۵۲ - ۴۶۷

رام شاہ پسر جانشین راجہ

مدھکر ساہ بندیلہ ۱۳۲ -

۱۳۴

رام سنگھ ہادا پسر کشور سنگھ

و نبیرگ مادھو سنگھ ہادا

۳۲۳ - ۳۲۴

رام سنگھ نبیرگ مادھو سنگھ

ہادا .. ۳۰۷

رام سنگھ والد کر مہی راتھور

ہمشیروہ زادہ رانا جگت

سنگھ .. ۲۲۶

رام سنگھ کہین پسر مانجی

۵۲ - ملار زمیندار چاندہ

رانا ۱۰۰ - ۱۱۴ - ۱۱۹ -

۱۲۹ - ۱۴۷ - ۱۵۳ - ۱۶۶ -

۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۹۸ - ۲۱۳ -

۲۲۸ - ۲۶۹ - ۲۷۶ - ۳۷۸ -

۴۰۲ - ۴۰۹ - ۵۹۸ - ۶۰۱ -

۱۵۰	رانا زميندار اودیدو	رانا پرتاب بن رانا اودے
	رانا کون پسر رانا اموا بن رانا	سنگھہ .. ۲۰۴
	پوتاب عرف کینکا بن رانا	رانا جگت سنگھہ ۲۰۵ -
	ارن سے سنگھہ بن رانا سانکا	.. ۲۰۶ - ۲۶۶ - ۳۷۷
۲۰۶ -	زمیندار میوار	رانا جیسنگھہ پسر رانا راج سنگھہ
۳۴۷ ۲۰۸
۱۶۰	رانا کینکا ..	رانا - خطاب رانا امر سنگھہ
	رانو کھور پور پسر سفنا کھور پور ۳۵۳
۳۵۲ - ۳۲۴	رانا - خطاب راج سنگھہ پسر رانا
	رانی امر کڈور جدہ راجہ	جگت سنگھہ ۳۴۸
۲۹۴	بھگونت سنگھہ	رانا راج سنگھہ ۲۰۷ - ۲۰۸
	رانی کفور منکوحہ راجہ مان	رانا راج سنگھہ پسر رانا جگت
۱۶۹	سنگھہ ..	سنگھہ .. ۳۴۷
	راو امر سنگھہ پسر راجہ	رانا راج سنگھہ خطاب راجکپور
۲۳۰ -	گچ سنگھہ رائہور	پسر ٹیکہ رانا جگت سنگھہ
۷۲۲ ۲۰۶
۲۵۴	راو امر سنگھہ رائہور	رانا سانکا زمیندار میوار ۱۷۴ -
	راو بہار سنگھہ ہادا پسر راو	.. ۲۰۱ - ۲۰۲ - ۵۵۴
۳۰۶ - ۳۰۵	ستور سال	رانا سکوا پسر رانا ارن سے
	راو بدھہ سنگھہ متیلای راو	سنگھہ .. ۱۷۳

۳۱۸	۳۲۴ .. سنکھہ ہادا
راد ستر سال ہادا نبیرہ زاد رتن	۲۰۸ .. راد بہوج ہادا
ہادا و پسر گوپی ناتھہ	۱۴۵ .. راد چاندا
۳۰۵ - ۲۶۰ - ۳۳ ..	راد چاندا پسر رای درگا
راد سوز بہورتیہ جاگیردار بیکانیر	۱۴۴ .. سیمودیہ
۲۸۷ - ۲۳۳	راد خطاب محکم سنکھہ پسر
راد سوز پسر رای رایسنکھہ	۱۴۷ .. امر سنکھہ
۲۱۱ - ۱۵۴	راد دلپت بزدیلہ ولد راد سبہکرن
راد کرن پسر راد سوز بہورتیہ	پور بہکون رای بن راجہ
جاگیردار بیکانیر ۲۱۲ -	برسنکھ دیو ۲۹۱ -
۴۷۴ ۲۸۷ - ۲۳۳ ..	۳۱۹ - ۳۱۸ - ۳۱۷ ..
رادل سردار بومی چیتہ سوز	۳۷۰ راد دلپت بہورتیہ
۲۰۲	۱۴۳ راد دردا
۱۴۶ رادی - خطاب امرسنکھہ	۲۱۰ - ۲۰۸ - راد رتن ہادا
۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۲۶ - ۲۶۰ -	۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۲۶ - ۲۶۰ -
۷۳۴ - ۶۵۱	۷۳۴ - ۶۵۱
۱۴۴	راد رپ سنکھہ نبیرہ زاد چاندا
۱۴۵	۱۴۵
راد ستر سال ہادا پسر رای	راد سبہکرن ولد بہکون رای بن
۳۰۵	۳۱۷ - راجہ برسنکھ دیو

کلیان مل زمیندار بیکانیر	زای - خطاب هستی سنگه
۱۳۶ - ۱۴۸ - ۱۴۹ - ۲۱۱ -	۱۴۴
۴۰۹	زای بلبدهر .. ۳۶۷
زای زارویه دهمری وال ۳۶۷	زای بهوج پسر خرد زای سرچن
زای سال درباری ۱۱۰ -	هادا .. ۱۴۱
۵۹۵ - ۱۵۶ - ۱۵۵ ..	زای بهسو (یا) بهونر بزرگ
زای سرچن هادا ۱۱۳ -	چسرتنه .. ۳۶۷
۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۴۱ - ۵۹۳ -	زای پترداس .. ۱۳۶
۷۲۵	زای پرتاب .. ۳۶۷
زای سندر داس برهمن - نام راجه	زای درگا .. ۱۱۷
بکروماجیت ۱۸۳	زای درگا سپهرودیه چندراوت
زای سنسار چند ۳۶۷ ۱۴۲
زای سنگه بهر - امر سنگه	زای رام فیپورگ زای مالدیو
۲۳۵	۵۹۱
زای کاسیداس .. ۳۷	زای رانان ۳۸ - ۶۱۶
زای کرشن بلاریه (یا) پلادیه	زای رایان پترداس ۱۷۱
۳۶۷	زای رایان ملوک چند ۸۷۱
زای کلیان مل زمیندار بیکانیر	زای رایسنگه (یا) رایسنگه
۱۴۸	۱۵۰ - ۱۵۱ - ۱۵۲ - ۱۵۴
زای گوردهن - درج دهج	زای رایسنگه رانهوز پسر زای

رحمن اللہ پسر شجاعت خان	۱۹۶ - ۱۹۵
سلام اللہ عرب ۶۴۲	رای لونگرن کچھواہہ المتخلص
رزاق قلی خان پسر عبد الرزاق	۱۱۷ - ۱۱۶ بہ ٹوسنی
خان لاری .. ۸۲۱	رای مالدیو ۵۹۱ - ۱۴۸
رستم .. ۲۴۶ - ۴۶	رای مالدیو زمیندار ماززار
رستم پسر دیانک خان حکیم	۱۸۰ - ۱۷۹
جمالی کاشی ۳۸	رای مکند نازنوی کایک مائہر
رستم پے اتالیق ۸۷۲	۲۳۸ - ۲۳۷
رستم جنگ - خطاب سوسل	رای منوہر داس پسر رای
خان بہادر بن حفظ اللہ	۱۱۶ لونگرن کچھواہہ
خان .. ۵۲۰ -	رتن سنگھ پسر گوپال سنگھ
.. .. ۵۲۱	۱۴۷
رستم خان ۱۴۵ - ۲۲۷ -	(جارت) طائفہ) ۱۱۱
۲۶۲ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۹۹ -	رحمت اللہ پسر شفقت اللہ
۴۷۳ - ۶۶۴ - ۶۶۷ - ۷۹۴	ولد سزاوار خان ۴۴۰
رستم خان بہادر .. ۶۶۴	رحمت خان .. ۲۸۴
رستم خان بہادر فیروز جنگ	رحمت خان حکیم ضیاء الدین
.. .. ۲۷۶	۲۸۳
رستم خان ترکستانی ۳	رحمت خان میر فیض اللہ
رستم خان - خطاب شرزہ خان	۲۲۰ - ۲۱۹

۷۰۸	..	بیگ	سید رستم خان دکنی پسر
		رستم میرزا پسر شاهزاده مراد	شوزہ خان سید الیاس
۶۱۱	۵۰۳
		رستم ولد خسرو و نپیرا نذر	رستم خان - خطاب مقرب خان
۸۱۰		محمد خان	دکنی سپاہ سالار نظام شاہیہ
		رسولدار - لقب میر سید محمد	۴۷۰
۵۱۸	..	قنوجی	رستم خان سپہ سالار ایوان ۲۸
		رشید علی خوش نویس (یا)	رستم خان شغالی ۱۹۹ -
۳۰۸	..	رشیدانی	۲۰۱ - ۲۰۰
		رشید خان الہام اللہ پسر دوم	رستم خان فیروز جنگ ۲۶۴
		رشید خان انصاری ۳۰۳	رستم خان مقرب خان ۲۷۰ -
		رشید خان انصاری - خطاب	۲۷۲ - ۲۷۱
		الہداد پسر جلال الدین	رستم دل خان پسر جانسپار خان
		۲۳۴ - ۲۴۲ - ۲۴۸ - ۲۴۹ -	ہنی مختار و نواسہ میرزا
۳۰۳	خلیل خان زمان ۳۲۴ -
		رشید خان بدیع الزمان ۸۲۹	۳۲۷ - ۳۲۶ - ۳۲۵
		رشید خان ناظم صوبہ تلنگانہ	رستم دل خان ناظم حیدر آباد
۲۴۷	۴۸۵
		رضوی خان سید علی (یا)	رستم علی خان متصدی
		شیر علی دومین پسر	بندر سورت برادر معصوم

۳۵۶	صدر الصدور میسران سید
رگھناتھہ راز (یا) رگھناتھہ برادر	جلال بخاری ۳۰۷ -
۸۵۴ .. بالاجی راز	۳۰۸
۳۵۷ رگھناتھہ راز عم مادھو راز	رعایت خان ظہیر الدولہ برادر
رگھو بہونسلہ مکاسدار صوبہ برار	مابندری محمد امین خان
۸۳۵ - ۸۴۴ - ۸۶۵ ..	بہادر .. ۳۳۲
رگھوجی بہونسلہ ۵۱۳ - ۷۱۰	رعد انداز بیگ (شرف -
رگھوجی پسر مودھو ولد	شجاعت خان) ۶۷۹
رگھوجی راجہ ساھو بہونسلہ	رعد انداز خان ۲۸۱ - ۹۲
۳۵۸	رفیع الدرجات .. ۳۲۹
زندولہ خان پسر بہادر خان	رفیع الدولہ .. ۵۱۷
ابراہیم نام .. ۶۷	رفعت الدولہ بہادر زورآدر جنگ
زندولہ خان عادلخانی ۴۷۰	۳۶۱
زندولہ خان غازی بیجاپوری	رفیع الشان ۹۹ - ۱۰۰ -
۳۰۹	۳۳۳
۸۲۵ .. رنکھیر (قوم)	رکن الدولہ سید لشکر خان بہادر
۳۱۲ .. رنمھت خان	نصیر جنگ میر اسمعیل
۳۱۱ رنمھت خان کلان	نام برادرزادہ سید ہاشم
رنمست خان عرف منور خان	خان ۳۶۰ - ۳۵۹
برادر علانی بہادر خان ۶۸	رگھناتھہ راز ۳۲۳ - ۳۴۱ -

۷۴۳ - ۷۰۶ ..	زمنست خان مخاطب به بهادر
روح الله خان خانه زاد خان	خان علي نام - عم دارن
دومين ^۱ پسر ^۲ روح الله خان	خان .. ۶۴
اول .. ۳۱۶ - ۳۱۵	روب - نام خواص عرش آشياني
روح الله خان خطاب اعتقاد خان ۵۶۶
پسر روح الله خان خانه زاد	روب مکند پسر راد چاندا ۱۴۴
خان .. ۳۱۷	روب سنگهه راتهور نبيرگ کشن
روشانبي (يا) روشانيان (فرقه)	سنگهه راتهور کهين برادر
۷۲۷ - ۱۶۲ - ۱۶۱ ..	حقيقي راجه سورج سنگهه
روشن الدوله بهادر رستم جنگ	۲۶۸ ..
خواجه مظفر نام پسر خواجه	روب سنگهه ولد راد مکند بن
عبد القادر و نبيرگ خواجه	راد چاندا .. ۱۴۴
محمد ناصر مخاطب به	روپسي برادر زاده راجه بهارامل
محمد فخر الدين خان	۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۳
۳۳۶ - ۳۳۵ - ۳۳۴	روح الله خان ۳۹ - ۶۵ -
روشن زای بيگم ۲۸۴	۸۲۴ - ۷۴۲ - ۴۹۰ - ۴۸۹
روشن ضمير ملاحت خان دومين	روح الله خان اول - پسر دوم
پهر صادق خان مير بخشى	خايل الله خان - زدي
۷۳۱ - ۷۳۰	۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۱ - ۳۱۲ -
	۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۶ -

سنگهه ولد انوب سنگهه بن

زاد کون بهورتیه ۲۹۱

زیب النساء بیگم دختر خان مکان

خواهر حقیقی محمد

اعظم شاه ۸۲۸ - ۸۲۹

زین الدین خان (یا)

زین العابدین خان بادل

تخاص پسر حسین دوست

خان عرف نواب چندا

صاحب .. ۵۱۴

زین العابدین خان خوائی ۷۸

زین خان کوکه (یا) کوکلتاش

۱۱۵ - ۱۱۹ - ۱۲۰ - ۱۲۱ -

۱۳۶ - ۱۴۲ - ۲۴۵ - ۴۶۱ -

۷۲۷ - ۷۵۵ - ۷۶۱ ..

زین خان کوکه پسر پیچه جان

انگه عرش آشیانی و زوجة

خواجه مقصود علی هروی

۳۶۴ - ۳۶۷ - ۳۶۸ - ۳۶۹ -

۳۷۳ .. ۳۷۰ ..

* حرف زا *

زبابی (طائفه) .. ۳۶۸

زاهد خان پسر کلان صادق

محمد خان هروی ۳۷۰

۷۲۹

زاهد خان کوکه پسر هوری

خانم انگه بیگم صاحب

صبیه کلان فردوس آشیانی

۷۳۰

زبردست خان فوجدار سیوستان

مضاف صوبه تتهه و از

والاشاهیان فردوس آشیانی

۳۷۲

زکریا خان بهادر هزیر جنگ

۱۰۶

زکریان خان پسر سیف الدوله

عبدالصمد خان بهادر

دلیر جنگ .. ۵۱۷

زدر آدر سنگهه نپیرگ سروپ

سانول سنگهه نبيرو پرتاپ

سنگهه .. ۲۹۵

ساهر بهونسله ۲۰ - ۲۱

۲۵ - ۲۲۰ - ۲۲۹ - ۲۳۱

۲۵۲ - ۲۵۷ - ۲۶۱ - ۳۵۵

۷۹۵ .. ۶۶۵ - ۶۹۱

ساهر جوي پسر سنجهاجي ولد

سيواجي بن شاهجي

۳۵۰

سبحان قاي خان حاكم بخارا

۴۶۱

سبحان قلي سلطان موسوم

بخان خرد پسر نذر محمد

خان .. ۷۹۹

۸۰۲ - ۸۰۴ - ۸۱۰ - ۸۱۱

۸۷۲

سبكون (يا) سبهكون بنديله

۲۳۰ - ۲۹۳ - ۴۶۷ - ۵۱۰

۵۱۱

سبل سنگهه سيهونديه نبيرو رانا

* حرف سين *

سادات (قوم) ۳۲ -

۴۶۷ - ۵۰۷ - ۵۱۸ - ۵۴۱

سادات بارهه (گروه) ۳۳۴ -

۳۷۶ - ۳۷۷ - ۳۹۹ - ۴۱۰

۴۱۵ - ۴۲۳ - ۴۵۶ - ۴۵۸

۵۰۹ - ۵۲۵ - ۶۳۰ - ۶۳۷

۸۸۰ ۸۱۷

سادات خان ذوالفقار جنگ پسر

سادات خان عرف سيد

حسين خان ۵۲۴ -

۸۴۸

سادات خان عرف سيد حسين

خان ۵۲۴ - ۵۲۵

سادات موسوي .. ۶۳۳

سادات نيشاپور (طايفه) ۵۶۷

سام ميرزا برادر شاه طهماسب

۵۵۰ - ۵۴۹

سانول داس .. ۱۱۷

۶۸۰	ست باميان (طایفه)	۴۶۸	امر سنگهه ..
	ستي خانم زن نصيروا برادر حکيم		سبها چند کهتري نام ديوان
	رکذائي کاشي ۲۸۳ - ۷۹۱		ذو الفقار خان ۱۰۱ -
	سجان سنگهه پسر سورجمل		۱۰۵ - ۱۰۳
	سيم — وديه درمين پور رانا		سبهاگ سنگهه (يا) سهاگ
۴۵۲	امر سنگهه ..	۲۰۷	سنگهه ..
	سجان سنگهه پسر کلان راجه	۴۳۹	سپهدار خان ..
۲۵۹	بهار سنگهه بنديله		سپهدار خان محمد صالح
	سدا سيو راز عرف بهار پسر		برادر زاده و متبناي خواجه
	جمناجي برادر باجي راز	۴۲۷	بيگ ميرزا صفوي
	.. ۳۵۴ - ۳۵۶ - ۷۲۰		سپهر شکره پسر دارا شکره
	سدا سيو بهار (يا) سدا سيو		.. ۲۷۵ - ۴۸۱ -
۷۱۷	بهار		ستر سال بنديله پسر جنيت
	سدهرم (يا) سدهرام پسر راجه		(يا) جيمت بنديله ۵۱۰ -
۳۶۲	بهر بهادر اکاجي نام	۵۱۱
	سراج الدوله انور الدين خان		ستر سال پسر راز سور بهورتيه
	بهادر ظفر جنگ محمد	۲۱۲
	علي نام پسر انور الدين	۳۲۴	ستر سال پور درجن سال
	خان بهادر شهابت جنگ		ستر سال نبيره راز رتن ۱۵۵
	شيخ خان جه — ان نام	۲۱۱

سردار خان دلدوسمن نام پسر	۵۲۷ - ۵۲۹
سرفراز خان چغتآ ۴۲۲	سراج الدوله نبی علی وردی
سردار خان سردار بیگ پسر	خان صوبہ دار بنگالہ ۸۴۵
باقی خان قلماق چیلہ	سربراہ خان .. ۷۴۵
۴۹۱ - ۴۹۳ - ۴۹۴ ..	سربلند خان .. ۳۵۸
سردار خان شاہچہانی ۴۳۷-	سربلند خان خواجہ رحمت اللہ
۴۳۸	ہمشیرہ زادہ نجابت خان
سرس بائی محبوبہ سلطان	میرزا شجاع ۴۷۷ -
۲۸۵ مراد بخش	۴۷۸
سرفراز خان .. ۸۴۴	سربلند خان صوبہ دار گجرات
سرفراز خان چغتآ نبیرہ صاحب	۵۰۹
بیگ ہمایونی .. ۴۲۱	سربلند رای خطاب زاد رتن
سرفراز خان دکئی ۴۶۸ -	۲۰۹ - ۲۱۰ .. ۱۵۵
۴۶۹ - ۴۷۰ - ۴۷۱ - ۴۷۲	سردار خان ۲۵۱ - ۴۹۱ -
سرفراز خان سید امین حارس	۷۳۲ - ۷۵۹ - ۸۲۴ ..
حیدرآباد پسر سرفراز خان	سردار خان جاگیردار چورا گدھہ
سید لطیف ... ۵۰۰	۲۵۸
سرفراز خان سید لطیف ۴۹۹	سردار خان خواجہ یانگار برادر
سرگرم - فریقہ ست از قوم دھرم	عبد اللہ خان فیروز جنگ
۳۶۱ (یا) دھرم	۴۱۱

۷۷۲	سعادت علي خان	۷۶۲	سرمد مجذوب ..
۳۳ -	سعد الله خان ..		سرورپ سنگھ پسر انوپ سنگھ
۲۰۷ - ۲۳۵	۲۹۱	بن راز کرن بہورتھیہ
۲۵۳ -	سعد الله خان		سرور جنگ - خطاب غلام
۲۶۴ - ۲۷۳ - ۲۸۲ - ۲۷۸		محي الدين شجاعت خان
۸۰۳ - ۸۱۰	۷۱۱
	سعد الله خان بہادر مظفر جنگ		سري پت زميندار سرکار جوار
	محي الدين ہدایت نام	۲۸۸
	پسر متوسل خان بہادر	۵۹۲	سري رام پسر گچھپتي
	رستم جنگ بن حفظ الله		سزاوار خان پسر لشکر خان
	خان پور سعد الله خان	۴۳۸	ابوالحسن ..
۲۷۶ -	شاہجہاني		سطرت جنگ - خطاب
۵۲۰ - ۵۲۳ - ۵۲۴	۵۸	عبدالمجيد خان
	سعد الله خان پسر علي محمد	۵۱۳	سعادت الله خان
	خان روہیلہ ۷۱۶ - ۸۴۲ -		سعادت خان پسر ظفر خان
۸۵۳	۷۵۶	شکر الله ..
	سعد الله خان جملة الملک		سعادت خان پور ظفر خان بن
۲۴۸ - ۲۷۵ - ۴۶۱ - ۶۶۳ -	۴۶۱	زین خان کوکہ
۶۶۸ - ۷۵۳		سعادت خان حارس کابل
	سعد الله خان خانف سعید خان	۶۷۸ - ۶۷۹

۱۹۴ -	سعید خان چغتیا	۷۶۱	.. چغتیا
۴۰۳ - ۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۰۶			سعید اللہ خان شاہجہانی جد
۷۶۱ - ۶۴۹ - ۴۰۸ - ۴۰۷			سعید اللہ خان بہادر
	سعید خان صوبہ دار بنکالہ	۵۲۰	.. مظفر جنگ
۱۶۵		سعید اللہ خان عرف ہدایت اللہ
	سکنت سنگھ پسر رانا اودے		خان پسر عنایت اللہ
۲۰۳	.. سنگھ	۸۳۱ - ۸۳۰ - ۵۰۴	خان
	سکچپون صوبہ دار کشمیر	۲۳۹ - ۴۲	سعید خان
۷۲۲ - ۷۲۱	۵۹۷ - ۴۶۳ - ۳۷۰	..
۱۹۰	.. سکندر ذوالقرنین	۲۶	سعید خان بہادر
۷۶۹	.. سکندر خان اوزبک	۷۸۹ - ۶۷۷
	سکندر عادل خان (یا) عادل		سعید خان بہادر صوبہ دار کابل
۵۰۳ - ۳۴۴ - ۵۸	شاہ	۷۷۶ - ۲۴۸ - ۲۴۷ - ۸۴	
	سکھہ (یا) سکھان (قوم)	۷۹۹ - ۷۹۷ - ۷۹۶	..
۷۲۰ - ۷۱۱ - ۵۱۵ - ۵۱۲			سعید خان بہادر ظفر جنگ
۴۳۸	.. سلاطین خلجیہ		پسر احمد بیگ خان کابلی
۵۴۷	.. سلاطین صفویہ	۴۲۹ - ۲۹۸ - ۲۴۱ - ۲۴۰	
۵۳۸	.. سلاطین غوریہ	۴۳۳ - ۴۳۲ - ۴۳۱ - ۴۳۰	
	سلالۃ سلسلۃ نقشبندیہ عبدالرحیم	۴۳۷ - ۴۳۶ - ۴۳۵ - ۴۳۴	
	خواجہ خلف خواجہ کلان	۸۰۷

سلطان حسین میرزا، والی	خواجہ جویداری ۷۸۱ -
خراسان - ۵۳۹ - ۵۴۸ -	۷۸۲
۵۵۲	۵۴۷ سلمہ علیہ صفویہ
سلطان حسین میرزا، برادرزادہ	۸۳۹ - ۵۲۵ سلطان ابراہیم
شاہ طہماسپ صفوی ناری	سلطان ابراہیم بن سلطان
ایران و پسر بہرام میرزا	۸۸۱ .. رفیع الشان
۵۴۵ - ۵۴۴	سلطان اعز الدین پسر جهاندار
سلطان خرم ۱۸۱ - ۱۸۲ -	۳۲۸ شاہ ..
۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۹ -	سلطان العزفین شیخ باوزید
۲۵۱ - ۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۲۷ -	۵۸۳ بسطامی قدس سرہ
سلطان خسرو ۹ - ۱۱۳ -	۳۲۱ سلطان بہادر گجراتی
۱۵۵ - ۱۶۶ - ۱۶۸ - ۲۰۴ -	۲۰۸ سلطان بیدار بخت
۶۳۵ - ۶۳۶ - ۶۲۸	۲۳۶
سلطان خسرو پسر دوم نذر	۱۷ - ۱۹ - سلطان پوریز
محمد خان حاکم قندھار	۱۱۷ - ۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۹ -
۸۰۱	۲۱۰ - ۲۲۴ - ۲۹۸ - ۳۶۳ -
سلطان خراجہ نقشبندی	۴۲۳ - ۴۱۵
عبد العظیم نام خلیفہ	سلطان جوان بخت پور عالی
خواجہ خازند درست مرید	۸۵۵ گہر شاہ عالم بہادر
خواجہ عبد الشہید ۳۹	۷۴۸ - ۵۱۵ سلطان جهان شاہ

۸۰۸ - ۴۷۴	۳۸۲ - ۳۸۱ - ۳۸۰ ..
- ۲۳۵ - ۲۲۷ سلطان شجاع	- ۳۳ سلطان دارا شکوه
- ۵۱۱ - ۴۷۴ - ۳۲۳ - ۳۰۴	- ۲۳۵ - ۲۲۷ - ۲۰۷ - ۱۴۹
۸۰۸ - ۶۷۹ - ۶۶۸ ..	- ۲۶۵ - ۲۶۳ - ۲۶۱ - ۲۵۹
۱۹۳ - ۱۹۲ سلطان شهریار	- ۴۷۴ - ۴۳۹ - ۲۹۶ - ۲۸۴
سلطان عالی گوهر مخاطب به	- ۷۳۲ - ۶۶۸ - ۶۶۷ - ۵۱۰
۷۱۷ شاه عالم بهادر	۸۷۰ - ۷۹۴ ..
- ۳۲۰ سلطان عظیم الشان	- ۳۸۱ - ۱۸۲ سلطان دانیال
۸۸۰ - ۳۲۸ - ۳۲۴ ..	۵۵۵
سلطان علاءالدین بن احمد شاه	سلطان دیوہرہ حاکم سروہی
۳۰۵ .. بہمنی	۴۰۹
۸۴۵ سلطان علی گوہر	۵۰۸ سلطان رفیع الدولہ
سلطان غیاث الدین خلجی	سلطان زین الدین مہین خلف
۵۳۸	۸۸ شاہزادہ شجاع
- ۱۸۵ سلطان فیروز شاہ	۷۶۰ سلطان سپہر شکوہ
۱۹۰ - ۱۸۹	۳۶۳ .. سلطان سکندر
۸۳۲ سلطان کام بخش	۱۵۱۱ سلطان سکندر سور
سلطان محمد (نخستین خلف	۵۳۹ سلطان سکندر لودی
- ۹۲ - ۹۱ (خلد مکان)	۶۱۰ - ۱۸۱ سلطان سلیم
۶۹۸ - ۵۹۴	- ۲۷۶ سلطان سلیمان شکوہ

شف - خلد مکان (١٤٥ -

١٤٤ - ٢١٧ - ٢٢٧ - ٢٣٥ -

٢٥٥ - ٢٥٧ - ٢٥٨ - ٢٥٩ -

٢٦٢ - ٢٦٣ - ٢٨٨ - ٢٩٢ -

٢٩٣ - ٢٩٦ - ٣٠٩ - ٣٣٩ -

٣٧٣ - ٤٤٧ - ٤٤٨ - ٤٧٨ -

٧٠٧ - ٧٤٠ - ٧٩٣ - ٨٠٨ -

سلطان محمد فرخ سیر ٥١٥ -

... .. ٨٨٠

سلطان محمد معظم ٢٩٠ -

٣٠٦ - ٣٢٣ - ٣٤٨ - ٣٧٨ -

٣٩٨ - ٧٣٩ - ٧٤١ - ٨٦٩ -

سلطان محمد میرزا ٢٠٢

سلطان محمود ٣٩٤ - ٤١

سلطان مراد میرزا ١٣٨ -

١٤٢ - ١٨٢ - ١٨٤ - ٥٥١ -

... .. ٥٥٥

سلطان مراد بخش ١٤٤ -

٢٢٧ - ٢٣٢ - ٢٣٥ - ٢٥٨ -

٢٨٤ - ٢٩٤ - ٣١٥ - ٤٤٧ -

سلطان محمد اکبر (ملقب به

عرش آشیانی - شف عرش

آشیانی (٢٣٦ - ٣٠٦ -

٣٢٩ - ٣٥٠ - ٣٦٥ - ٣٦٨ -

٣٦٩ - ٣٧٠ - ٣٧٣ - ٣٧٤ -

٣٧٧ - ٣٧٩ - ٣٨٠ - ٣٨٨ -

٣٨٩ - ٣٩٠ - ٣٩٧ - ٤٠١ -

٤٠٦ - ٤٢١ - ٤٤٠ - ٤٤٢ -

٥٣٤ - ٥٣٦ - ٥٤٤ - ٥٥٤ -

٥٦١ - ٥٦٥ - ٥٦٨ - ٥٩٠ -

٥٩٥ - ٥٩٨ - ٦٠٦ - ٦٠٩ -

٦١٣ - ٦١٩ - ٦٤٣ - ٦٤٤ -

٦٤٥ - ٦٤٩ - ٦٥٠ - ٦٥٤ -

٧٢٤ - ٧٣٦ - ٧٥١ - ٧٥٥ -

٧٦٤ - ٧٦٥ - ٧٦٦ - ٧٦٧ -

٧٦٨ - ٧٧٠ - ٧٧١ - ٧٧٣ -

٧٧٧ - ٨١٤ - ٨٥٨ - ٨٥٩ -

... .. ٨٦٠

سلطان محمد اورنگ زیب

! (ملقب به خلد مکان

سلیمان کوراني (يا) سلیمان	۶۷۸ - ۷۰۶
خان کوراني ۱۶۵ -	سلطان مظفر گجراتي (يا)
سلیم شاه ۱۳۲ - ۵۸۴	سلطان مظفر ۴۱۰ -
سمانجي خان (يا) سمانجي	۵۶۹ - ۵۷۰ - ۶۰۲ ..
خان قرغوجي (يکی از	سلطان معزالدين ۶۴ -
اهرای همایوني) ۴۰۱	۸۷۹ - ۵۲۰
سنڀا .. ۸۷۴ - ۸۷۵	سلطان نصير - والدين (يا)
سنڀا بهونسله ۳۳۶ - ۴۹۰	ناصرالدين پسر سلطان
سنڀا پسر سيواجي بن شاهجي	غيث الدين خلجي ۵۳۸
بهونسله ۳۰۲ - ۳۴۷ -	سلطان نظر برادر سيف خان
۳۴۸ - ۳۴۹ - ۳۵۰ - ۳۵۱	پيرزا صفی ۴۲۱
سنڀا پسر شاهجي بهونسله	سلطان هوشنگ غوري ۵۳۸
۳۴۴	سلطاني (طائفه) ۳۶۳
سنڌا .. ۷۴۵ - ۸۷۵	سلیمان خان پسر خضرو خان
سنڌا کهور پرة (يا) سنڌا جي	پٺي ۶۳ - ۶۴ - ۶۶
کهور پرة ۳۱۶ - ۳۲۴ -	سلیمان شکوه مهين پور ناراشکوه
۸۲۴ - ۳۵۲	۴۳ - ۴۴ - ۲۷۹ - ۲۸۰ -
سنڌو خان .. ۴۷۵	۳۰۲ - ۳۰۹ - ۴۵۸ - ۴۵۹ -
سنڌوام زميندار جمو ۶۶۰	۴۶۲ - ۴۷۴ - ۶۶۹ - ۶۹۸ -
سوتک (راتھوز) ۸۴۳	۸۰۵ - ۷۳۸

سہراب خان میر توزک دوم	سوتیک پسر سہیا برادرزادہ
۷۴۳	راجہ جے چند راجہ قنوج
سہیا برادرزادہ راجہ جے چند	۱۸۰ - ۱۷۹
۱۷۹ .. راجہ قنوج	۱۱۲ سو جا پسر پورنملی
۲۸۷ - ۲۵۵ سیادت خان	۶۱۶ .. سنگھ
۶۷۶	سورج سنگھ پسر اردی سنگھ
سیادت خان سید ازغلان	۶۱۶ - ۲۲۶
اوسٹان زادہ خان فیروز جنگ	سورجمل جات ۱۷۷ - ۷۲۰ -
بہادر ۳۱۶ - ۴۹۴ - ۴۹۵	۸۴۸ - ۸۴۹ - ۸۵۰ - ۸۵۲ -
سیادت خان میر زین الدین	۸۵۵
علی بہادر اسلام خان	سورجمل سیمودیہ پور رانا
۴۶۳ .. مشہدی	۴۵۲ .. سنگھ
۷۷۶ .. سیارش	سورجمل ولد راجہ باسو
سیاوش قلمار آقاسی ۴۳۳ -	۱۸۵ - ۱۸۴
۷۹۷	سورجمل داس بہادر زادہ راجہ
سید ابوالقاسم ولد سید خان	بہارامل ۴
محمد بن سید محمود	سورجمل سنگھ پسر رای ریسنگھ
۸۳۶ .. بہتہ	۱۵۴
سید احمد برادر سید جلال	سورجمل سلقب بہ بہ ونسلد
بخاری ۲۴۲ ..	۳۴۲

نام برادر کوچک شیخ میر	سید احمد خان بارهه برادر
۴۷۶	خرد سید محمود خان
سید امین - نام سرفراز خان	بارهه .. ۳۰۷۸
حارس هیدر آباد پسر	سید احمد قادری ۴۵۶
سرفراز خان سید لطیف	سید اختصاص خان - خطاب
۵۰۰	سید فیروز خان برادرزاده
سید ارغلان - نام سیادت خان	و خویش سید خانجهان
۴۹۴	بارهه شاهجهانی ۴۷۳ -
سید بایزید پسر سید هاشم بن	۴۷۴
سید محمود خان مشهور	سید ارغلان .. ۸۷۴
به کوندلی وال ۴۵۷	سید الیاس - نام شروزه خان
سید بدرالدین ولد سید	پدر سید رستم خان دکئی
ابوالقاسم بهتہ ۸۳۶ ۵۰۲ - ۵۰۳
سید جعفر - نام سید شجاعت	سید الیاس خان پسر سید
خان بارهه پسر سید جهانگیر	رستم خان دکئی ۵۰۴
ولد سید محمود خان بارهه	سید امانت خان معروف به
۴۲۳	ارجمند خان .. ۶۲
سید جلال بخاری (قدس سره)	سید امجد خان پسر میر سید
۴۲۲ - ۴۳۶	محمد قنوجی ۵۱۸
سید جمال الدین پسر سید	سید امیر خان خوافی سید میر

۵۰۲	۳۷۹ احمد خان بارهه
سید حسین خان (شف -	سید جمال خان پسر کلان
۵۲۴ - سادات خان)	عضد الدواہ عوض خان
۵۲۵	۸۳۴ .. بہادر
سید حسین خان پسر سادات	۸۲۸ سید جمال نیشاپوری
خان معروف سید حسین	سید جمیل الدین خان سپہ
۵۲۵ .. خان	۸۵۱ .. سالار
سید حمید خان مخاطب بہ	سید جهانگیر ولد سید محمود
۴۹۶ سیادت خان	۴۲۳ .. خان بارهه
سید خانجہان ۴۲۴ - ۴۲۶ -	سید حامد بخاری (یا) سید
۶۵۷	احمد بخاری پور سید
سید خانجہان بارهه ۸۲ -	۵۱- وان بن سید مبارک
۲۱۷ - ۲۲۷ - ۲۳۴ - ۲۴۰ -	۳۹۶ - ۳۹۷
۲۸۷ - ۲۹۵ - ۴۲۹ - ۶۷۱ -	سید حامد بخاری قبول دار
۷۸۵	۲۴۴ .. پشاور
سید خانجہان شاہجہانی	سید حسن پسر سید دلیر خان
۴۶۵ - ۴۴۹	بارهه ۴۱۳ - ۴۱۴ ..
سید خلیل پسر سید دلیر خان	سید حسین خان بارهه (از والا
بارهه ۴۱۳ - ۴۱۴ - ۴۱۵	شاہیان بہادر شاہی ست)
سید دلدار علی خان ۳۲۴ -	۸۱ - ۸۲ - ۵۰۰ - ۵۰۱ -

بایزید بن سید ہاشم بن	۳۲۵ - ۵۲۰ - ۷۰۹ - ۷۴۸
سید محمود خان مشہور بہ	سید دلیر خان بارہہ فوجدار
کوندلی وال .. ۴۵۷	برودہ مضاب صوبۂ گجرات
سید شجاعت خان بارہہ سید	۴۱۷ - ۴۱۲
جعفر نام پسر سید جہانگیر	سید راجو بارہہ (یکی از امرای
ولد سید محمود خان بارہہ	عرش آشیانی) ۴۰۲
.. .. ۱۹۷ - ۴۲۳	سید رستم خان دکنی پسر شرزہ
سید شجاعت خان بہادر بہکری	خان سید الیاس ۵۰۲
پسر سید لطف علی بہکری	سید زبردست پور سید ہزیر
(یا) لطیف علی بہکری	خان .. ۴۱۶
(یا) لطیف بہکری	سید سادات خان بہادر ذوالفقار
.. .. ۴۶۰	جنگ (شف - سید صلابت
سید شریف خان قذوچی	خان) .. ۵۲۶
.. .. ۴۹۲	سید سعد اللہ سجادہ نشین
سید شریف خان میر عبدالکریم	میدان شاہ نوری حمامی
بن میر سید محمد قنوجی	(قدس سرہ) ہمیشیرہ زادہ
ملقب بہ رسوادر ۵۱۷	سید شہاب الدین ۷۲
.. .. ۵۱۸	سید سلطان - نام سید صلابت
سید شہاب الدین صاحب	خان بارہہ ملقب بہ
سجادہ میدان شاہ نور	اختصاص خان پسر سید

رکن الدولہ سید لشکر خان	ہمامی (قدس سرہ) ۷۲
بہادر نصیر جنگ میر	سید شہامت خان .. ۲۹۱
اسماعیل نام .. ۳۶۱	سید شیر زمان - نام سید مظفر
سید عارف خان برادر اعمامی	خان بارہہ پسر سید خان
رکن الدولہ سید لشکر خان	جہان شاہ چہانی ۳۶۵ -
بہادر نصیر جنگ میر ۴۶۶
اسماعیل نام .. ۳۶۱	سید صفی بارہہ .. ۱۷۸
سید عالم بارہہ برادر سید ہزیر	سید صلابت خان بارہہ ملقب
خان .. ۴۵۴	بہ اختصاص خان سید
سید عبد الحکیم ولد سید	سلطان نام پسر سید بایزید
ابو القاسم بہتہ ۸۳۶ -	بن سید ہاشم بن سید
.. .. ۸۳۷	محمود خان مشہور بہ
سید عبد الرسول بارہہ ۲۳۴	کوندلی وال ۴۵۷ -
سید عبد القادر پسر سید ۴۵۸ - ۴۵۹
ابو القاسم بہتہ ۸۳۶	سید صلابت خان حارس صوبہ
سید عبد اللہ پسر میر خواندہ	الہ آباد .. ۱۳۸
.. .. ۴۰۰	سید صلابت خان خطاب - سید
سید عبد اللہ خان ۷۴ -	سادات خان بہادر ذوالفقار
.. .. ۱۰۲ - ۸۸۰	جنگ ۵۲۴ - ۵۲۶
سید عبد اللہ خان بارہہ عرف	سید ظریف خان برادر اعمامی

سید فاضل ولد سید عبدالحکیم	سید میان ۴۶۷ - ۴۶۸
۸۳۷	۵۰۸ - ۴۸۹
سید فتاح خان پسر سید رستم	سید عبد الوهاب چـونہ گدھی
۵۰۴ .. خان دکڑی	۳۱۸
سید فیروز خان تھـانہ دار	سید عثمان خان پسر سید رستم
۳۰۳ .. گواہٹی	۵۰۴ .. خان دکڑی
سید قاسم پسر سید محمود	سید عزت خان ۷۴۴ ..
خان بارہہ ۳۷۷ - ۳۷۸	سید عزت خان جہانگیری
۴۰۹	۶۶۷
سید قاسم بارہہ مخاطب بہ	سید عزت خان عبد الرزاق
شہامت خان ۶۸۱ -	گیلانی ۴۷۵ ..
۶۸۲	سید علی خویش سید خانجہان
سید قطب الدین مشہور بہ	شاہجہانی ۴۶۵
میان منجھلے پسر سید	سید عالی عریض بن امام ہمام
شہاب الدین سجادہ نشین	جعفر صادق (علیہ السلام)
میان شاہ نور حمامی	۷۸۲
(قدس سرہ) ۷۲ - ۱۷۸	سید غالب خان پسر سید رستم
سید کمال پسر خرد سید	خان دکڑی ۵۰۴ ..
حامد (یا) سید احمد	سید غلام محمد ولد سید
۳۹۹ .. بخاری	مکی الدین ۲۳۵ ..

سید کمال نظام شاہیہ	۲۰	سید محمد - معتمد جنید
سید لشکر خان بارہہ سید منور		کرزانی .. ۵۹۲
نام پسر سید خانجہان		سید محمود خان بارہہ (از
شاہجہانی .. ۴۶۵		طایفہ سادات بارہہ اول ابن
سید لشکر خان خطاب رکن		کس بدرجہ امارت (سید)
الدولہ بہادر نصیر جنگ		۳۷۵ - ۳۷۶ - ۳۷۸ - ۴۰۹ -
میر اسمعیل نام برادر زادہ	 ۴۱۰ - ۴۲۳
سید ہاشم خان	۳۵۹	سید محمود خان مشہور بہ
سید لشکر خان ناظم برادر یزید		کوندلی وال ۴۵۷
سید حمید خان مخاطب		سید محمود خان ہمیشہ زادہ
بہ سیادت خان	۴۹۶	سید حسین خان بارہہ
سید لطف علی بہکری (یا)	 ۵۰۱ - ۵۰۲
لطیف علی بہکری (یا)		سید مظفر خان بارہہ سید شیر
لطیف بہکری	۴۶۰	زہان نام پسر سید خانجہان
سید لطیف - نام مورفراز خان		شاہجہانی ۴۶۵ - ۸۶۳
.. ..	۴۹۹	سید مظفر مخاطب بہ ۵۰۵
سید مبارک ..	۳۹۶	خان پسر سید شجاعت
سید محمد امروہہ	۳۷۶	خان بارہہ سید جعفر نام
سید محمد پسر صدر الدین	 ۴۲۷
محمد خان ..	۵۲۰	سید منصور خان بارہہ پسر نلان

۵۰۸	سید خانجہاں شاہجہانی
سید نیاز خان دوم پسر سید	۴۶۵ - ۴۶۹
نیاز خان خاں عضد الدولہ	سید منور - نام سید لشکر خان
۸۳۲	بازہ پسر سید خانجہاں
سید نیاز خان خاں حقیقی	شاہجہانی ۴۶۵ -
عضد الدولہ - عوض خان	۴۶۷
۸۳۲	سید میان موس - موس بہ سید
سید وجیہ الدین علوی گجراتی	عبد اللہ خان بازہ ۴۸۹ -
مرید شیخ محمد غوث	۵۰۸
۵۸۲	سید میر - نام سید امیر خان
سید ہاشم بازہ .. ۱۵۰	خوافی بوادر کوچک شیخ
سید ہاشم پسر سید محمود	میر ۴۷۶
خان بازہ ۳۸۷ - ۳۷۸	سید میران پسر سید مبارک
سید ہاشم خان عم رکن الدولہ	۳۹۷ - ۳۹۶
سید لشکر خان بہادر نصیر	سید نجابت دومین پسر سید
جنگ میر اسمعیل نام	شجاعت خان بازہ سید
۳۵۹	جعفر نام .. ۴۲۷
سید ہاشم (یا) سید ہاشم	سید نجم الدین عالی خان پسر
بازہ پسر حسین محمد خان	سید عبد اللہ خان بازہ
۴۰۹	عرف سید میان ۴۹۱ -

۴۹۸	ياقوت خان حبشي	سيد هاشم پسر سيد محمود
	سيدي قاسم کوتہ—وال دهلي	خان مشهور بنہ کوندلي وال
۵۰۷	۴۵۷
۸۷۵	سيدي مسعود بيجاپوري	سيد هدايت الله صدر پسر سيد
	سيدي مفتاح والي قصبه وکلور	احمد قادري ۴۵۶
۲۱۴	سيد هزير خان ۴۱۵ - ۴۵۴
	سيدي ياقوت خان حبشي	سيد يعقوب پسر سيد کمال
۴۹۶ - ۴۹۷ - ۴۹۸ - ۴۹۹	۳۹۹
	سيدي ياقوت خان - خطاب	سيد يوسف خان رضوي پسر
	سيدي عذير قايم مقام سيدي	سنگ شکن خان ميروزا لشکري
۴۹۸	ياقوت خان حبشي	۷۳۶ - ۷۳۴
- ۲۰۲	سيسوديه (قوم)	سيدي خبزو غلام فتح خان
۸۷۰ - ۲۴۲ - ۲۵۱	افغان ۴۹۷
۱۱۱	سيکھارت (طائفة)	سيدي خايرت خان ۴۹۸
۸۴۶	۴۹۹
	سيف الدوله سيد شريف خان	سيدي سنبيل (يا) سنبيل غلام
	بهار شجاعت جنگ مير	فتح خان افغان ۴۹۷ -
	عبد الرحيم نام پور سيد	۴۹۸
	شريف خان مير عبد الكريم	سيدي عذير مخاطب به سيدي
	بن مير سيد محمد فوجي	ياقوت خان قايم مقام سيدي

پسر تربیت خان بخشعی	۵۱۷ - ۵۱۹
شاهجهانی ۴۷۹ -	سیف الدولہ عبدالصمد خان
۴۸۰ - ۴۸۱ - ۴۸۴ - ۴۸۵	بہادر دلیر جنگ ۱۰۶ -
سیف خان سید علی اصغر پسر	۵۱۴ - ۵۱۷
سید محمد - وود خان بارہہ	سیف الدین علی خان برادر
۴۱۰	امیر الامراء حسین علی خان
سیف خان عرف صفی خان	بہادر ۳۳۱
۴۱۲	سیف الدین محمد وود (نام)
سیف خان صوبہ دار گجرات	سیف خان معروف بہ
۴۵۲	فقیر اللہ پسر تربیت خان
سیف خان کوکہ برادر کلان زین	بخشعی شاهجهانی ۴۷۹
خان کوکہ ۳۷۳ - ۳۷۴ -	سیف اللہ خان ۴۸۹ - ۴۹۲
۳۷۵	سیف اللہ خان پسر کلان
سیف خان میرزا صفی پسر	راج اللہ خان اہل ۳۱۵
امانت خان ۴۱۶ -	سیف اللہ خان میر بحر ۴۸۶
۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۵۲ ..	سیف خان پسر سادات خان
سیوا ۵۱ - ۶۴ - ۳۵۲ -	عرف سید حسین خان
۳۰۶ - ۴۶۷ - ۴۷۱ - ۷۰۰ -	۵۲۵
۷۰۱	سیف خان - خطاب سیف الدین
سیوا ہونسلہ ۲۶ - ۴۹ -	محمد وود معروف بقدر اللہ

شاه اسمعیل ثانی فرمان رزای	۵۰ - ۵۴ - ۵۹ - ۲۳۶
ایران .. ۶۲۲	۲۹۰ - ۳۰۰ - ۳۰۲ - ۴۹۷
شاه اسمعیل صفوی ۳۹۰ -	۴۹۸ - ۵۱۱ - ۶۸۷ - ۷۰۶
.. .. ۵۴۹	۶۹۲ سیوا پسر ساهو بهونسله
شاه بداغ خان ۵۳۶ -	۳۴۴ - ۳۴۵ - ۳۴۶ - ۳۴۸
.. .. ۷۶۹ - ۵۳۷	۳۴۹
شاه برهان الدین راز الہی	۲۵۲ سیو رام برادر زاده بلرام
قدس سره ۸۲۳	۲۶۵ سیو رام برادر زاده راجہ
شاه برهان الدین غریب رحمة اللہ	۶۶۴
علیہ .. ۸۳۵	بیٹھلداس کوز
شاه بیدک .. ۲۳۴	۶۶۴
شاه بیدک خان ۶۰۳ -	
.. .. ۶۴۴ - ۶۴۵	
شاه بیدک خان ازغون مخاطب	۲۴۶
بہ خان دوران ۳۸۹ -	۲۸ شادی خان اوزبک
.. .. ۶۴۳ - ۶۴۲	۶۶۱ - ۶۶۲
شاه بیدک خان اوزبک ۶۶۵	شادی خان (خطاب شجاعت
شاه بیدک خان قواہ دار غوری	خان) ۶۶۳
.. .. ۷۶۱	شاه ابوالمعلی قادری (یکے از
شاه بیدک خان کابلہ ۶۵۴	مشایخ لاہور .. ۶۱۸

• حرف شین •

۱۴۷	شاهزادہ بیدار بخت	۳۴۹	شاه جان الله درویش
-	شاهزادہ پرویز (شف -		شاه جهان پادشاه (شف صاحب
- ۴۱۱	پادشاهزادہ پرویز)	- ۲۱۰ - ۲۰۹	فران ثانی
۷۷۹ - ۴۱۹	- ۴۱۶ - ۴۱۵ - ۴۱۴ - ۴۱۲	
-	شاهزادہ دارا شکوہ (شف -	۷۳۰ - ۷۲۹ - ۴۴۴ - ۴۲۳	
	پادشاهزادہ دارا شکوہ)		شاهجی بھونسلہ پسر مالوجی
- ۲۷۲ - ۲۶۴ - ۲۶۲ - ۲۴۰		- ۴۲۴ - ۳۴۳ - ۳۴۲	..
- ۲۶۸ - ۲۷۹ - ۲۷۶ - ۲۷۵			شاهجی پسر ایکو (با) انکوجی
- ۴۵۷ - ۴۵۳ - ۴۴۳ - ۲۹۹			بن شاهجی بھونسلہ ۲۴۵
- ۶۶۴ - ۴۷۷ - ۴۶۹ - ۴۶۲		۸۶۲	شاه حسام الدین
۸۰۷ - ۸۰۵ - ۷۵۳ - ۶۶۹		- ۳۵۷ - ۳۵۶	شاه درانی
- ۸ - ۷	شاهزادہ دانیال		۵۲۶ - ۷۱۷ - ۷۲۰ - ۷۲۱
۶۱۵ - ۶۱۴ - ۶۱۲ - ۵۷۵			۷۲۲ - ۶۴۲ - ۶۴۱ - ۶۴۰
	شاهزادہ سلطان خرم (شف -		..
	پادشاهزادہ سلطان خرم		شاه دراک
- ۶۲۳ - ۴۱۵ - ۴۱۲ - ۹			شاعر خرم پور
۷۸۰
- ۵	شاهزادہ سلطان دانیال		شاهزادہ ابراہیم
۴۰۴		شاهزادہ ادرنگ زیب
	شاهزادہ سلطان زمین الدین		۶۹۵ - ۲۵۸ - ۲۵۴
۴۵۵			..
			شاهزادہ بہادر شاہ عالم
		۶۸۸	

۱۰ - ۱۵ - ۱۷۷ - ۱۸۳ -	شاهزاده سلطان سلیم (ملقب
۱۹۹ - ۲۰۰ - ۲۲۲ - ۲۹۷ -	به جنت مکانی - شف -
۷۸۰ - ۶۴۸ - ۶۲۵ ..	پادشاهزاده سلطان سلیم (
۴۵۸ - ۸۸ شاهزاده شجاع	- ۱۵۵ - ۱۵۳ - ۱۵۱ - ۱۳۰
۸۵۱ شاهزاده عالی گور	- ۱۹۷ - ۱۶۷ - ۱۶۶ - ۱۶۰
- ۵۰۵ شاهزاده عظیم الشان	- ۵۵۵ - ۳۶۹ - ۳۶۸ - ۳۶۳
۶۸۵	- ۶۲۳ - ۶۱۵ - ۵۹۸ - ۵۷۱
- ۳۲۰ شاهزاده کام بخش	۷۷۷ - ۶۲۶
۴۸۷	- ۲۲۶ شاهزاده سلطان شجاع
۱۰۳ شاهزاده کریم الدین	۴۱۵ - ۲۳۱
- شاهزاده محمد اکبر (شف -	شاهزاده سلطان شهباز کوچکترین
پادشاهزاده محمد اکبر	اخلاف جنت مکانی
۸۷۳ - ۸۱۸ - ۵۳۲ ..	۶۲۵
شاهزاده محمد اعظم شاه (شف	شاهزاده سلطان محمد
پادشاهزاده محمد اعظم	۹۲
- شاه (۵۳ - ۹۷ - ۳۱۱ -	شاهزاده سلطان مراد
۸۴۳ - ۷۰۴	- ۱۳۳
شاهزاده محمد اردنگ زیب	- ۳۹۷ - ۱۸۱ - ۱۵۱ - ۱۳۸
پادشاهزاده (شف -	- ۵۷۲ - ۵۶۶ - ۴۱۰ - ۴۰۲
محمد اردنگ زیب پادشاه (۷۲۷ - ۶۴۹ - ۶۰۱
	شاهزاده شاه جهان (شف -
	پادشاهزاده شاه جهان (

۷۹۳ - ۶۵۷	- ۲۵۵ - ۳۲ - ۳۹ - ۲۸ - ۲۳
شاهزاده محمد عظیم درمیدین	- ۲۶۳ - ۲۶۳ - ۲۶۲ - ۲۶۱
خلف شاه عالم بهادر	- ۲۷۳ - ۲۶۹ - ۲۶۷ - ۲۶۵
۳۱۳	- ۲۹۸ - ۲۷۹ - ۲۷۶ - ۲۷۴
شاهزاده محمد کام بخش ۴۸۵	- ۴۴۶ - ۴۳۵ - ۳۰۰ - ۲۹۹
شاهزاده محمد مراد بخش	- ۴۵۳ - ۴۵۲ - ۴۵۱ - ۴۴۷
(شف - یادشاهزاده محمد	- ۴۶۶ - ۴۶۲ - ۴۵۵ - ۴۵۴
مراد بخش) ۳۸	- ۶۶۶ - ۶۶۴ - ۶۷۱ - ۶۶۹
- ۲۵۳ - ۲۴۲ - ۲۴۰ - ۸۵	- ۶۹۲ - ۶۸۳ - ۶۷۳ - ۶۷۱
- ۲۶۶ - ۲۶۴ - ۲۶۲ - ۲۵۴	- ۷۵۲ - ۷۳۲ - ۷۳۰ - ۶۹۳
- ۲۷۸ - ۲۷۳ - ۲۷۲ - ۲۶۸	۸۲۳ - ۸۰۳
- ۴۴۳ - ۴۳۴ - ۲۹۹ - ۲۹۵	شاهزاده محمد سلطان (شف -
- ۴۶۱ - ۴۵۵ - ۴۵۲ - ۴۵۱	یادشاهزاده محمد سلطان)
- ۶۶۶ - ۶۶۳ - ۶۱۱ - ۵۹۷	- ۲۶۶ - ۲۲۷ - ۲۱۹ - ۱۴۶
- ۸۰۱ - ۷۵۹ - ۶۹۳ - ۶۷۲	- ۳۰۵ - ۳۰۴ - ۳۰۱ - ۲۹۲
۸۶۶ - ۸۱۰ - ۸۰۳	۶۹۸ - ۶۸۲ - ۶۶۸
شاهزاده محمد معظم مخاطب	شاهزاده محمد شجاع (شف
به شاه عالم (شف -	یادشاهزاده محمد شجاع)
یادشاهزاده محمد معظم)	- ۲۵۲ - ۳۳ - ۳۷ - ۲۵
- ۴۹۲ - ۴۶۷ - ۳۰۱ - ۵۲	- ۴۵۵ - ۴۲۴ - ۴۲۰ - ۲۶۶

۷۰۴	۷۰۳ - ۷۰۰
شاه عالم بهادر - خطاب سلطان	شاهزاده دلي عهد ۶۵۱
۷۱۷	شاهزاده دلي عهد دارا شکوه
شاه عالم - خطاب شاهزاده	۶۹۴
محمد معظم .. ۴۹۲	شاهزاده دلي عهد شاه جهان
شاه عباس پنجم - شاه صفی	۷۸۰ - ۶۲۵ - ۱۸۳
۶۱۸ - ۴۴۶	شاه شجاع ۴۶۷ - ۲۹۲
شاه عباس ثاني داراي ايران	۶۲۵ - ۶۷۴ - ۶۹۸ - ۶۹۹
۸۰۱ - ۵۵۲ - ۵۱ - ۲۶	شاه شريف .. ۳۴۲
شاه عباس صفوي داراي ايران	شاه صفی صفوي پسر زان شاه
۶۵۴ - ۴۴۳ - ۴۲۴	عباس ماضي داراي ايران
شاه عباس ماضي ۸۵ -	۲۶ - ۳۷ - ۲۳۱ - ۴۱۶ -
۸۷ - ۲۸۳ - ۵۵۲ - ۷۹۵ -	۴۴۶ - ۵۵۲ - ۶۵۵ - ۶۵۷ -
۷۹۶	۸۰۱ - ۷۹۶ - ۷۳۵
شاه عبداللطيف ۶۸۸	شاه ظهیراسپ صفوي داراي
شاه علي .. ۶۱۵	ايران ۵۴۹ - ۵۴۳ - ۱
شاه علي خان - خطاب شجاعت	۷۲۴ - ۶۱۰
خان بهادر محمد شاه نام	شاه عالم پادشاه ۵۵ - ۵۴ -
پسر شيخ عبدالکريم خان	۸۷۰ - ۶۸۸ - ۳۵۷
۷۰۹	شاه عالم بهادر ۴۸۹ - ۴۸۶ -

۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۵۴	شاه فخرالدين موسوی مشهدي
شاه معين الدين (قدس سره)	حاکم پتن کجرات پسر
۶۷۰	مير قاسم .. ۵۵۶
شاهم خان جلاير پسر بابا بيگ	شاه قلي خان ۱۵۷ - ۴۱۶
جلاير ۶۰۳ - ۶۰۴ ۶۶۳
شاه ميرزا .. ۳۷۸	شاه قاي خان سايم ساز (يا)
شاه نعمت الله ولي (قدس سره)	سايم ساز بخشى سرکار
۳۵۹ .. (سره)	شاهزاده شاه جهان بادشاه
شاه نواز خان ۴۵ - ۶۴۶ - ۱۷۷ - ۲۱۰
۶۴۷ - ۶۴۸ - ۶۷۱ - ۶۷۲ -	شاه قاي خان محرم بهارلو
۶۷۳ - ۶۷۴ - ۶۷۵ ..	۱۴۹ - ۴۰۴ - ۶۰۵ - ۶۰۶ -
شاه نواز خان بهادر ميرزا ايرج	۶۰۸
خلف الرشيد ميرزا	شاه قلي خان وقاص حاجي
عبدالرحيم خان خانخاناں ۶۵۸ - ۶۶۰
.. ۶۴۵ - ۷۰۶ - ۷۷۴	شاه قلي خان نارنجي (يکی)
شاه نواز خان صفوي ميرزا	از امرای ۴۴ - د جذت
بديع الزمان ۶۶۹ - ۶۷۰	۵۳۵ (اشدياني)
شاه رجبیه الدين ۶۳۹	شاه قميص (قدس سره)
شاه وزني پسر خليفه شاملو ۵۷۵
.. .. ۵۴۵	شاه محمد خان فلائي ۵۴۲ -

۸۶۸ - ۸۱۲ - ۷۰۸	۲۱۷ - ۲۱۲ شایستہ خان
- ۸۴۴ - ۱۰۸ شجاع الدولہ	- ۴۲۸ - ۲۵۷ - ۲۲۸ - ۲۱۸
۸۵۵ - ۸۴۶	۷۸۴ - ۶۷۷
شجاع الدولہ بہادر میہرزا	شایستہ خان امیر الامرا (میرزا
جلال الدین حیدر نام ناظم	ابو طالب نام خلف
صوبہ اودھہ و الہ آباد پور	یمن الدولہ آصف جاہ (
ابوالمنصور خان مفدر جنگ	صوبہ دار دکن ۳۰۰ -
- ۷۱۹ - ۷۱۸ - ۷۱۷ - ۷۱۵	- ۶۹۰ - ۳۴۶ - ۳۰۶ - ۳۰۵
۸۵۳ - ۸۴۳	- ۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۹۲ ۶۹۱
شجاع الدولہ محمد قلی خان	۸۶۵
۱۰۷	شایستہ خان بن شایستہ خان
شجاع الدولہ ناظم بنگالہ ۸۴۳	۴۰
شجاع الملک امیر الامرا (یا)	شایستہ خان پدر شایستہ خان
شجاع الملک بہادر بسالت	۴۰
جنگ میر محمد شریف نام	شجاع (شاہ زادہ) ۳۴ -
پنجابین پسر نظام الملک	- ۴۷ - ۴۶ - ۴۵ - ۴۳
آصف جاہ .. ۷۲۲	- ۲۷۷ - ۲۷۶ - ۱۴۶ - ۹۲
شجاع بیگ والد امیر نذر الذوق	- ۳۱۸ - ۳۰۵ - ۳۰۱ - ۲۸۲
۵۳۹ - ۵۲۸ (غور)	- ۴۵۹ - ۴۵۶ - ۴۵۵ - ۴۵۴
شجاع الملک جنگ (شف - سیف	- ۶۹۹ - ۶۹۸ - ۵۱۱ - ۴۸۰

الدوله سيد شريف	۵۱۹	شجاعت خان - خطاب غيرت
شجاعت خان	۶۳۰ - ۶۳۱	خان محمد ابراهيم ۸۶۹
.. ..	۶۳۳ - ۷۸۷	شجاعت خان - خطاب معصوم
شجاعت خان رعد انداز بيگ		بيگ پور كاظم بيگ ۷۰۸
(يكي از امراي عهد		شجاعت خان سلام الله عرب
عالمگيري)	۶۷۹ - ۶۸۱	برادر زاده مبارك - عرب
.. ..	۷۳۹ ۶۴۲ - ۶۴۱
شجاعت خان بهادر محمد شاه		شجاعت خان شادي بيگ
نام پسر شيخ عبد الكريم خان		بهر جانش بهادر ۶۶۲
(يكي از شيخزاده‌هاي		شجاعت خان شيخ كبير
فاروقي)	۷۰۸ - ۷۱۰	چشائي فاروقي مخاطب
شجاعت خان - خطاب سيد		برستم زمان ۶۲۰
جعفر ولد سيد جهانگير		شجاعت خان محمد بيگ
پسر سيد محمود خان باره		نرگمان ۷۰۶ - ۷۰۷
.. ..	۴۲۴ - ۴۲۵ - ۴۲۶ ۷۰۸
شجاعت خان - خطاب		شجاعت خان عرف مقيم خان
مف شكن خان مير		عرب خواهرزاده ر خوش
صدر الدين ميرانش ۷۴۶		تودي بيگ خان ۵۵۷ -
شجاعت خان (خطاب تودي	 ۵۵۸ - ۵۵۹ - ۶۰۲
شادي خان)	۶۶۴	شردان (طائفة از قوم افغان)

شريف خان اتکه ہوادر خرد	۲۴۴
شمس الدين محمد خان	۴۷۲	شوزہ خان بیجاپوري	
اتکه ۲۴۶ - ۶۰۱		شوزہ خان - خطاب سيد رستم	
شريف خان امير الامراء پسر	۵۰۳	..	خان دکني
خواجہ عبد الصمد شیرين		شوزہ خان سيد الياس پدر سيد	
قلم شیرازي ۱۵۳ -		رستم خان دکني ۵۰۲ -	
۶۲۵ - ۱۶۸		۵۰۳	
شريف خان مختار س—رکار		شرف الدين داروغه فاعه	
شاهزاده سلطان سليم ۷۷۷	۶۶۲	..	بست
شطاريه (طائفه دريشان)		شرف جي پسر ايکو (يا) انکو	
۵۸۳ - ۵۷۷		جي بن شاهجي بهونسله	
شفقت الله پور س—زار خان	۳۴۵
۴۴۰		شرف جي پسر مالوجي ۳۴۲	
شفيق الله بولاس مير تورک	۱۸	..	شريف الملک
۴۵۰		شريف الملک بخشى سرکار	
شکر الله قام ظفر خان پسر زين	۱۹۶	اعتماد الدوله	
خان کوکھ ۷۵۵		شريف الملک حيدر آبادي	
شماسيان ۳۸۶		يزنه ابرو الحسن قطب شاه	
شمس الدين خان خويشگي	- ۶۸۸	والى حيدر آباد	
پسر کلان نظر بهادر ۶۷۶	۶۸۹

۶۸۳	شمس الدین محمد خان اتکہ
یعقوب پسر شیخ میر خوافی	پسر یار محمد خان۔ غزنوی
۶۷۰ - ۶۷۹	۳۷۵ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۳
شہاب الدین احمد خان (سپہ	۷۶۴ - ۶۰۱
سالار مالوہ) ۱۳۳ -	شمس الدین مختار خان ۳۹
۱۷۱ - ۵۳۴ - ۵۳۶ - ۶۰۲ -	شمس خان فوجدار درآبہ تٹہ
۷۶۸	(یا) درآبہ بہتہ ۷۱۱ -
شہاب الدین احمد خان از	۷۱۲
سادات نیشاپور ۵۶۷ -	شمشیر بہادر .. ۳۵۶
۵۷۰ - ۵۶۹ - ۵۶۸ ..	شمشیر خان پسر شیر خان
شہامت جنگ - خطاب	تونور .. ۶۵۴
انور الدین خان بہادر شیخ	شمشیر خان ۶۷۸ - ۲۹۷
خانچہان .. ۵۲۸	شمشیر خان ارسلان بے اوزبک
شہامب جنگ - خطاب محمد	۶۳۳
محفوظ خان بہادر فوجدار	شمشیر خان قرین (یا) شمشیر
کوہیر مضاف ہیدر آباد	خان حیات قرین اعظم
پسر انور الدین خان بہادر	شاہی حسین خان نام -
شہامت جنگ ۵۲۹	۶۸۲ - ۶۷۸ - ۶۷۷ - ۲۲۷
شہامت خان سید قاسم بارہہ	۶۸۳
حاکم صوبہ الہ آباد ۶۸۱ -	شمشیر خان - خطاب میر محمد

۷۱۳ - ۷۱۲ - ۷۱۱ ..	۶۸۲
- ۶۵۰ - ۴۱۵ - ۲۶ شهریار	- ۱۳۸ - ۷ شهباز خان
۶۷۰	- ۷۲۶ - ۴۰۹ - ۴۰۱ - ۱۴۹
۵۴۸ شهنشاہ زمان نادرشاہ	۷۷۲ - ۷۲۸ - ۷۲۷ ..
۵۴۸ شیبانی خان ارزبک	شهباز خان (روہاء) (یا) شهباز
- ۱۱۶ - ۱۱۴ شیخارت (قوم)	خان معروف بہ شیرو روہاء
۱۷۳ - ۱۷۲	(یا) روہیلا - ۲۴۹
۱۷۱ شیخ ابراہیم	۶۵۰
شیخ ابراہیم پور شیخ موسیٰ	شهباز خان پسر شریف خان
برادر شیخ سلیم سیکری	۶۲۹ امیرالامرا
۵۷۱ - ۵۷۰	- ۱۱۶ - ۶ شهباز خان کنبو
شیخ ابو الحسن عشقی (قدس)	- ۵۹۱ - ۵۹۰ - ۲۱۸ - ۱۸۰
۵۸۳ (سورہ)	- ۵۹۵ - ۵۹۴ - ۵۹۳ - ۵۹۲
شیخ ابو الفضل علامی بن شیخ	- ۵۹۹ - ۵۹۸ - ۵۹۷ - ۵۹۶
- ۱۲۱ - ۱۱۹ - ۷ مبارک	۶۰۰
- ۱۵۲ - ۱۴۲ - ۱۴۱ - ۱۴۰	۱۸۴ شهباز خان لودی
- ۳۸۵ - ۲۰۳ - ۱۹۷ - ۱۷۱	- ۸۲۷ شہداد خان خورشکی
- ۵۸۰ - ۵۶۴ - ۵۶۲ - ۳۸۶	۸۲۸
- ۵۹۹ - ۵۹۰ - ۵۸۹ - ۵۸۵	شہداد خان خورشکی عبدالرحیم
- ۶۲۰ - ۶۱۹ - ۶۱۸ - ۶۱۷	فام — زنگ شمس خان

۵۸۳ (سرہ)	- ۷۷۴ - ۷۷۳ - ۶۴۹ - ۶۲۱
شیخ بدی (شف - شیخ	۸۶۲ - ۸۵۹
۵۷۳ (عبد اللہ)	شیخ ابو الغیض فیضی فیاضی
۳۸۲ شیخ بداونی	پھر کلان شیخ مبارک
شیخ ب - رھان الدین غ - ریب	زاگوری ۳۸۳ - ۵۶۲ -
۸۳۴	(رحمة الله عليه)	۵۸۴ - ۵۸۵ - ۵۸۶ - ۶۱۰
شیخ بہاء الدین (یکے از اولاد شیخ	شیخ احمد فرزند میانای شیخ
فرید شکر گنج - (قدس سرہ)	سلیم چشتی فتحپوری
۵۵۴	(قدس سرہ) ۵۵۴ -
شیخ بہاء الدین معذرب بداونی	۵۵۵
۱۱۴	شیخ الشیوخ شیخ شہاب الدین
شیخ بہول (یا) بہلول برادر کلان	سہروردی (قدس سرہ)
شیخ محمد غوث گوالیاری	۵۸۳
- ۵۷۵	(قدس سرہ)	شیخ الہدیہ عرف شیخ علاء الدین
۵۸۰ - ۵۷۶	جد عبد العزیز خان شیخ
شیخ جان محمد پسر بہیکن	مقبول عالم ۸۳۷ - ۸۳۶
۳۳ خان	شیخ الہند موسوم بہ شیخ سلیم
شیخ جمال بختیار برادر	چشتی فتحپوری (قدس
گوہر النساء زوجہ عرش شیبانی	سرہ) ۵۵۴
۵۶۴	شیخ بایزید بسطامی (قدس

شیخ جمال بختیار پسر شیخ	شیخ سلیم سیکری	۵۷۰ -
محمد بختیار	۵۷۱
شیخ جمالی دهلوی جلال نام	شیخ سماء الدین سهوردی
مرید و خلیفه شیخ سماء الدین	۵۳۹
سهوردی	شیخ سید عبدالغفار دهلوی	۵۳۹ ..
شیخ حسین خوارزمی	۸۵۷
شیخ حیدر نیر - شاه	شیخ ضیاء الله دومین خلف
رجیه الدین	شیخ محمد غوث گوالیاری
..	۵۷۳ - ۵۷۴ - ۵۷۵
شیخ خان جهان - نام انور الدین	شیخ عبد الرحمن پسر شیخ
خان بهادر شہامت جنگ	ابو الفضل علامی	۶۱۶ -
..	۶۲۱
شیخ دارد قریشی پسر بهمن	شیخ عبد الرحیم لکهنوی	۵۶۴
خان	شیخ عبد العزیز	۶۹
.. ..	شیخ عبد العزیز خان از متوسلان
شیخ زارهای فارسی (طایفه)	شیخ عبد الطیف برهانپوری
..	۶۸۶
.. ..	شیخ عبد القدوس کنکوی از
شیخ مہراج الدین انصاری	ادلان امام ابو حنیفہ کوفی
شیخ سلیم چشتی فتحپوری	(حمة الله علیه)	۵۶۰
معروف به شیخ الہند
پسر شیخ بہاء الدین
(قدس سرہ)	۵۵۴

شیخ عبد الکریم خان فوجدار	شیخ علامی (شف - شیخ -
کرہ مانکپور سوہۃ الہ آباد	ابوالفضل) ۳۸۸ - ۳۹۳
یدر شجاعت خان بہادر	شیخ علائی مہدوی ۵۸۵
محمد شاہ نام ۷۰۸	شیخ علاء الدین معروف بہ شیخ
شیخ عبد اللطیف برہانپوری	الہدیہ جہ عبد العزیز خان
۶۸۶	شیخ مقبول عالم ۸۳۶
شیخ عبد اللہ .. ۲۴۳	شیخ عمر .. ۲۴۶
شیخ عبد اللہ شطاری ۵۷۷ -	شیخ عمر نور الدین پسر جلالہ
۵۸۳	روشانی .. ۲۴۴
شیخ عبد اللہ معرف بہ شیخ	شیخ غیاث خاواہرزادہ
بدری خلف ارشد اسوہ	قطب الدین خان کولکٹاش
مشائخ الشطار شیخ محمد	۶۲۵
غوث گوالیاری ۵۷۳	شیخ فرید الدین گنج شکر (ین)
شیخ عبد الذبی .. ۶۰۹	شکر گنج (قدس سرہ)
شیخ عبد الذبی مہدر عرش	۵۵۴ - ۷۰۸ - ۸۳۶ ..
اشیانی نبی زبیرہ شیخ	شیخ فرید .. ۶۴۴
عبد القہدوس کنکوی	شیخ فرید بخاری ۳۹۹ - ۵۴۱
۵۶۰ - ۵۶۳ - ۵۸۶	شیخ فرید بخشی ۶۱۳
شیخ عبد الوہاب بخاری	شیخ فرید بہکری ۷۸۸
۳۹۹	شیخ فرید عطار (قدس سرہ)

شیخ محمد شاه - نام شجاعت	۵۷۵
خان بهادر (پور شیخ عبدالکریم	شیخ فرید مرتضی خان بخاری
خان .. ۷۰۹	صوبہ دار پنجاب - ۲۴
شیخ محمد طاہر محدث بوہرہ	۱۸۷ - ۴۱۱ - ۶۳۳ - ۶۳۴
(یا) شیخ محمد ۵۷۴	۶۳۵
شیخ محمد غوث گوالیاری	شیخ فیضی (شف - شیخ
(قدس سرہ) مرشد جنت	ابوالفیض فیضی (۳۸۳ -
آشیانی و عرش آشیانی	۵۶۲ - ۵۸۵ - ۵۸۶ - ۶۱۰
۵۷۳ - ۵۷۵ - ۵۷۷ - ۵۷۸	شیخ قاض (یا) شیخ قاض
۵۷۹ - ۵۸۰ - ۵۸۲ ..	بنگالی .. ۵۷۷
شیخ مقبول عالم مخاطب بہ	شیخ گدائی کذبو پسر شیخ
عبدالعزیز خان بہادر از	جمالی دہلوی موسوم
ارلان شیخ فرید الدین	بہ جلال ۵۳۹ - ۵۴۰
شکر گنج (قدس سرہ)	۵۷۸
۸۳۶	شیخ مبارک زاگوری پدر شیخ
شیخ منہاج .. ۶۳	ابوالفضل و فیضی - ۴۸۴
شیخ موسی برادر شیخ سلیم	۶۰۸
سیکری ۵۷۰	شیخ محمد بخاری طغانی شیخ
شیخ میر ۴۵ - ۴۶ - ۶۷۵	فرید بخاری ۵۴۱
۶۹۷	شیخ محمد بخاریار ۵۶۶

۸۸۲	شیخ میر خوافی (برادر سید
شیر افغن خان علی قلی بیگ	امیر خان خوافی سید میر
استجلو سف-رچی شاه	نام سید صحیح النسب)
۴۲۲ اسمعیل ثانی	۳۰۹ - ۴۷۶ - ۴۷۷ - ۴۷۹ -
شیر افغن ولد قوچ بیگ ۵۷۲	۷۳۸ - ۶۶۸
شیر الله پسر سعادت خان	شیخ نجم الدین کبری (ح
۴۶۳	۵۸۳
شیر خان ۱۱۱ - ۳۷۸ -	شیخ نورالله برادر خرد
۴۵۳ - ۵۴۰	شجاعت خان بهادر
شیر خان افغان ترین نوکر	محمد شاه نام ۷۰۹
روشناس شیخ فرید	شیخ وجیه الدین علوی ۵۷۴
۴۴۰ .. بخاری	شیخ هذدی .. ۵۵۵
شیر خان ترین زمیندار فوشنج	شیر افغن پسر دیانت خان حکیم
(که معرب پوشنگ امت)	جمالای کاشی ۳۸
۶۵۴ - ۶۵۵ - ۶۵۶ - ۶۵۷	شیر افغن پسر سیف خان کوکه
شیر خان (خطاب سید شهاب	۳۷۵
۶۶۸ - ۶۶۷ (بارهه)	شیر افغن خان ۱۹۲ -
شیر خان (خطاب ناهر خان	۶۲۵ - ۶۲۴
۶۵۲ .. (تونور)	شیر افغن خان عزت الدوله
شیر خان سور ۴ - ۳۷۵ -	بهادر صفدر جنگ ۸۸۱ -

*** حرف صاد ***

صاحب دان دامان بي بي الاثري

۲۴۷

صاحب قران امير تيمور

صاحب قران ثاني (يعني شاهجهان

پادشاه) ۲۹۸ - ۳۲۶ - ۶۵۲ -

۶۷۰ - ۷۸۲ - ۸۰۲ - ۸۶۴

صاحب عالم آراي عباسي

(يعني مولف عالم آراي

عباسي كه تاليفي است

بس معتبر در تاريخ ايران)

۶۱۸

صاحبه محل (خطاب زوجه

فردرس آرامگاه) ۵۲۵

صادق خان ۱۷۱ - ۱۸۱ -

۵۹۸ - ۵۹۶ ..

صادق خان مير بخشى پسر

اقا طاهر - رملي تخلص

د برادرزاده د خویش

اعتماد الدوله طه - راني

۵۳۱

شير خان سيد شهاب بارهه

(يا) شهباز بارهه پسر سيد

ع - زت خان ج - انكيري

۶۶۷

شير زاد پسر سعادت خان

حارس كابل ۶۷۹

شيرزاد پسر عبدالمطلب خان

۷۷۱

شير خان فولادي ۳۷۸ -

۵۷۰ - ۵۴۲

شير خان ناصر خان تاور ۶۵۱ -

۶۵۲

شير خواجه از سادات ثنائي

(پادشاه خواجه نام)

۶۴۸ - ۶۴۹ - ۷۷۴ - ۷۷۷

شير شاه ۲۱۳۱ - ۱۷ -

۶۰۴ - ۵۸۰ - ۵۷۷ ..

شيرزاده خان پسر شير افكن ولد

فوج بيگ ۵۷۲ - ۵۷۳

۳۰۷ - ۴۵۶ - بخاری	۷۲۹ - ۷۳۰ - ۷۳۱ ..
۸۱۰	۱۳۲ - صادق خان ہردي
صدیق خواجہ ولد عبدالرحیم	۱۳۳ - ۱۳۴ - ۳۷۰ ..
۷۵۰ .. خواجہ	صادق خان یزنہ یمین الدولہ
۸۴۲ - ۱۰۷ صفدر جنگ	۸۸
۵۲۶ - صفدر جنگ میر آتش	صادق علی خان عرف میرن
۵۲۷	پسر میر جعفر ۸۴۵
۸۴۰ صفدر جنگ ناظم اردہ	صادق محمد خان ۲۴۵
۸۴۷ - صفدر جنگ وزیر	صادق محمد خان ہائیدی
۸۴۸	۷۲۹
صفدر خان - خطاب صف شکن	صادق محمد خان ہردي پسر
خان مہرزا لشکری پسر	محمد باقر ہردي وزیر
سید یوسف خان (ضوی)	قراخان ترکمان حاکم
۷۳۶ - ۷۳۴	خراسان ۷۲۴ - ۷۲۵ -
صفدر خان خواجہ قاسم سین	۷۲۶ - ۷۲۷ - ۷۲۸ - ۷۲۹
اتانی (یا) صفدر خان	صدرالاسلام خان پسر کلان
۷۳۳ - سید اتانی	انورالدین خان بہادر
۷۳۷ - ۷۳۴	شہامت جنگ ۵۲۹
۵۱۳ صفدر علی خان	صدرالدین محمد خان ۵۲۰
۸۰۹ صف شکن خان	صدرالہدور میران سید جلال

۳۲۵	.. ملائمت خان	صف شکن خان فوجدار متھرا
۲۳۳	ملائمت خان بخشى	۴۵۴
	ملائمت خان - خطاب روشن	صف شکن خان محمد طاہر
	ضمير پسر دوم صادق خان	۷۲۸
- ۷۳۱	مير بخشى	صف شکن خان ميرزا لشکري
۷۳۳ - ۷۳۲	پسر سيد يوسف خان
	ملائمت خان - خطاب سيد	رضوي ۷۳۶ - ۷۳۴
	سلطان ملقب به اختصاص	۷۳۷
	خان بارهه پسر سيد	صف شکن خان مير صدرالدين
۴۵۷	بايزيد ...	مير انهن پسر قوام الدين
	ملائمت خان خواجه مير خواني	خان .. ۷۴۶ - ۷۴۴
	(يا) ملائمت خان نافوري	مفي خان (يا) آصف خان
۷۴۵ - ۷۴۴ - ۷۴۳		۸۲۲
۲۵۴	ملائمت خان مير بخشى	مفي خان پسر دوم اسلام خان
۱۵۲	.. صلاح الدين	مشهدى ۷۴۰ - ۴۶۴
	مصمم الدوله امير الامراء بهادر	ملائمت جنگ ۲۳۷ - ۲۳۶
	نصرت جنگ - خطاب	- ۸۲۵ - ۵۲۹ - ۳۶۰ - ۲۳۹
	ذوالفقار خان محمد	۸۳۶
	اسماعيل (شف محمد	ملائمت جنگ پسر نظام الملک
۹۸	.. اسماعيل)	آصف خان ۷۲۳ - ۷۲۲

صمصام الدولہ خاندوران ۸۲۶ طالب کلیم ۴۱۴ - ۶۷۱

صمصام الدولہ میر آتش پسر طالب محی الدین خان بہادر

امیر لامرا خاندوران ۸۵۰ نائیب صوبہ دار بیجاپور

سیوہمین پور حفظ اللہ خان

۵۲۱

ضابط خان پسر نجیب خان طاہر خان طاہر شیخ نام

۱۰۸ ۷۵۴ - ۷۵۱

ضیاء الدولہ (یا) ضیاء الدولہ طیب خواجہ جویباری پسر

محمد حفیظ پسر خواجہ حسن خواجہ مہین برادر

۷۴۸ - ۷۴۹ عبد الرحیم خواجہ ۷۵۰

* حرف طاء *

ظفر خان پسر زین خان کوکہ ظفر خان - خطاب روشن الدولہ

۷۹۲ حکیم رکذا شکر اللہ نام ۴۶۱ -

۷۶۱ - ۷۵۵ ضیاء اللہ خان پسر عنایت اللہ

۸۳۱ ظفر خان - خطاب روشن الدولہ

۳۳۴ بہادر رستم جنگ

ظفر خان بہادر رستم جنگ -

خطاب خواجہ مظفر ندیرہ

خواجہ محمد زامر مخاطب

* حرف ضاد *

ضابط خان پسر نجیب خان

۱۰۸

ضیاء الدولہ (یا) ضیاء الدولہ

محمد حفیظ پسر خواجہ

۷۴۸ - ۷۴۹

۷۴۹

ضیاء الدین مخاطب بہ رحمت

خان پسر حکیم قطبا برادر

۷۹۲ حکیم رکذا

ضیاء اللہ خان پسر عنایت اللہ

۸۳۱ خان

* حرف طاء *

طالب آملی (یا) طالبی آملی

۲۸۳ - ۷۹۱ - ۷۹۲

عادل خان	۱۴۳ - ۲۲۵ -	بہ محمد فخر الدین خان	۳۳۴
عادل خان بیجاپوری (یا)	۷۴۰ - ۵۰۳ - ۴۳۹ - ۳۰۰	ظفر خان خواجہ احسن اللہ پسر	۷۹۵
عادل خان وائی بیجاپور	۸۶۵ - ۵۶ -	خواجہ ابوالحسن قرظی	۲۴۶ - ۲۴۷ - ۷۵۶ - ۷۶۱
عادل خان پسر شاہ محمد خان	۵۴۷ - ۵۴۶ -	ظہیر الدولہ - خطاب رعایت	۳۲۲
عادل خان قلاتی	۲۲۷ -	خان بوادر مایندری محمد	۳۲۲
عادلخانیکہ (گروہ)	۳۰۰ - ۲۹۳ - ۲۷۲ - ۲۳۶	امین خان بہادر	۳۲۲
عادل شاہ شاف ابراہیم عادل	۶۶۵ - ۴۵۴ - ۴۵۳ - ۴۲۷	ظہیر الدولہ قسورہ جاگ خطاب	۸۳۶
عادل شاہ	۱۸۳ - ۵۲ - ۳۴۴	خواجہ عبد الہادی خان	۸۳۶
عادل شاہیکہ (طائفہ)	۳۶ -	سیوہین پسر عضد الدولہ	۸۳۶
عابد خان	۲۴۹ - ۱۹۱ - ۵۱ - ۴۲	عوض خان بہادر قسورہ	۸۳۶
عابد خان بخشعی گجرات	۴۷۲ - ۶۶۶ - ۶۵۷ - ۶۹۴ -	جنگ	۸۳۶
عاقبت محمود خان کشمیری	۸۷۵ - ۸۲۰ - ۷۰۰		
مدار المہم - امداد الممالک	۸۴۹ - ۸۴۸		

• حرف میں •

عابد خان	۳۰۸ - ۵۳
عابد خان بخشعی گجرات	۴۱۲
عابد خان پسر خواجہ نظام الدین	۷۸۰
امداد بخشعی	۷۸۰

۷۲۰ - ۷۱۷	پادشاه	۶۸۰	..	عادل خان
۸۵۵ - ۸۵۴ - ۸۵۳ - ۷۲۱		۳۱۰	..	عادل خان خافي
عائشہ بیگم صبیہ (روح اللہ خان				عادل خان عذیمت اللہ برادرزادہ
۳۱۳	..			و مقبذی افضل خان ملا
۷۹۰	..			شکر اللہ و پسر عبد الحق
۵۸	..	۷۹۲ - ۷۹۰ - ۳۷
عبد الحکیم خان				عادل خان میر مسکری خوفی
(یا)		۸۲۱
عبد الحکیم خان				عالم علی خان
۵۹		- ۲۳۲ - ۷۵		
عبد الرحمن بیگ اقبالیق		- ۵۲۱ - ۵۰۴ - ۴۷۳ - ۳۵۹		
عبد العزیز خان پھر نذر		۸۳۳ - ۷۴۸ - ۷۰۹	..	
محمد خان والی باغ		۷۷۸		عالم کمان (نام فیل)
۷۹۳				عالمگور پادشاه (شف .. خلد
عبد الرحمن پسر اسلام خان				
۴۶۴
مشهدی				..
عبد الرحمن پسر شیخ ابوالفضل		- ۱۲۷ - ۵۴		(کمان)
۷۴۹	..			
..		- ۲۷۹ - ۲۶۹ - ۲۶۶	۲۳۰	
عبد الرحمن سلطان ششمین پور		- ۳۳۳ - ۳۲۵ - ۳۱۳	۲۸۲	
نذر محمد خان		- ۹۷۵ - ۴۸۳ - ۴۷۴	۴۵۲	
- ۸۰۲		- ۸۱۲ - ۷۰۸ - ۶۹۹	۶۸۸	
۸۱۲ - ۸۱۱ - ۸۱۰ - ۸۰۹				
عبد الرحمن مخاطب به		۸۷۹ - ۸۷۷ - ۸۲۴	۸۲۰	
مرحمت خان سدومین پسر				عالمگور ثانی - لقب عزیز الدین

۸۱۹ - ۸۴۰	صادق خان میسر بخشی
عبد الرسول پسر شیخ الهدیه	۷۳۰
پدر عبد العزیز خان بهادر	عبد الرحیم بیگ اوزبک برادر
۸۳۷	عبد الرحمن بیگ اتالیق
عبد الرسول ولد عبد الله خان	عبد العزیز خان پسر نذر
بهادر .. ۴۴۰	محمد خان والی بلخ ۷۹۳
عبد الرزاق میانه مخاطب	عبد الرحیم خان پنجمین پور
بهاول خان .. ۵۷	اسلام خان مشہدی ۴۶۴ -
عبد الصمد خان بہادر دلیر	۸۱۲
جنگ ناظم لاہور (شف -	عبد الرحیم خاندانان ۷۰۶
سیف الدولہ) ۵۱۴ -	عبد الرحیم (نام شہداد خان
۷۱۲ - ۸۲۷	خویشگی یزدگ شمس خان)
عبد العزیز خان ۲۶۴ - ۸۰۲	۷۱۱
عبد العزیز خان بہادر ۸۷۲	عبد الرحیم خان داماد رحمت
عبد العزیز خان بہادر پسر	خان .. ۲۸۴
عبد الرسول خان ۸۲۸	عبد الرحیم - خواجہ بن کلان
عبدالعزیز خان بہادر شیخ	خواجہ ۷۵۰ - ۷۵۱
مقبول عالم یکم از اولاد شیخ	عبد الرحیم میانه ۵۶ - ۵۸
فرید الدین گنج شکر (قدس	عبد الرحیم میوزا خان ۵۷۰
۸۲۶ .. (سرہ)	عبد الرزاق خان لاری ۸۱۸ -

۲۹۰	عبدالعزيز خان نقشبندی
۲۸ عبداللطيف ديوان قندهار	۷۹۶
عبدالله بيگ مخاطب به اسكر	عبدالعزيز خان والي بخارا پسر
۸۰۹ خان نجم ثاني	كلان نذر محمد خان والي
عبدالله بيگ مخاطب به گنج	بلغ ۷۹۳ - ۸۰۳ -
علي خان پسر اميرالامرا	۸۰۵ - ۸۰۴
۸۰۷ علي مردان خان	عبدالعظيم نام سلطان خواجه
عبدالله پسر سعيد خان چختا	نقشبندی خالف خواجه
۴۳۷ ظفر جنگ بهادر	خارند درست ۳۷۹
عبدالله خان ۱۷ - ۱۸ -	عبدالغفار خان برادر دبير خان
۱۹ - ۲۱ - ۳۹ - ۱۹۱ -	عبدالرزاق ميانه ۵۸
۱۹۴ - ۲۱۳ - ۲۲۸ - ۴۱۲ -	عبدالقادري بن بهاول خان كلان
۴۱۶ - ۴۱۷ - ۴۱۸ - ۴۳۲ -	۵۹
۶۵۰ - ۶۵۱ - ۶۵۲ - ۷۶۹ -	عبدلغمان پسر احمدان ۲۴۷ -
۷۷۴ - ۷۷۸ - ۷۷۹ - ۷۸۰ -	۷۵۷ - ۴۳۳
۷۸۱ - ۷۸۲ - ۷۸۳ - ۸۶۴ -	عبدالكريم پسر عبدالرزاق لاري
عبدالله خان اوزبك ۳ -	۸۲۰
۴۰۰ - ۵۵۴ - ۵۵۸ - ۷۶۴ -	عبدالكريم ميانه مخاطب به
۷۴۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷ - ۷۶۸ -	دراول خان پسر عبدالرحيم
عبدالله خان ايشك آقاسي	ميدانه ۵۶ - ۲۳۶ -

عبداللہ خان صوبہ دار گجرات	۷۲۱
۱۵۶	- ۱۳۷	عبد اللہ خان بہادر	
عبداللہ خان عرف خواجہ	- ۲۵۶ - ۲۱۵ - ۲۱۲ - ۲۰۹		
کیچک (یا) کیچک ۷۲۱	۷۷۵ - ۶۶۵ - ۴۴۰
عبداللہ خان فیروز جنگ خواجہ		عبد اللہ خان بہادر فیروز جنگ	
عبداللہ نام ۲۰۴ -	۸۶۳ - ۷۳۳
۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۲۶ - ۵۱۰ -		عبداللہ خان بہادر ناظم صوبہ	
۷۷۴ - ۷۷۵ - ۷۷۷ - ۷۸۴ -	۷۹۳	..	بہار
۷۸۵ - ۷۸۶ - ۷۸۸		عبداللہ خان پسر ششم	
عبداللہ خان والی توران	۸۳۱	عزایت اللہ خان	
۷۸۳		عبداللہ خان پسر علی محمد	
عبدالمجید خان پسر عبدالذبی	۸۴۲	خان زہیلہ	
خان کور .. ۵۹		عبداللہ خان پنی بیجاپوری	
عبدالمجید خان مخاطب بہ		معروف بہ سوانداز خان	
سپوت جنگ ۵۸	۳۱۱
عبدالمحسن خان عرف موجه		عبداللہ خان سعید خان	
میان (یا) موجه میان ۵۹		چهارمین پسر سعید خان	
عبدالطلب خان ۵۳۶ -	۸۰۷	بہادر ظفر جنگ	
۷۷۰		عبداللہ خان صوبہ دار بہار	
عبدالطلب خان پسر شاہ بداغ	۶۹۲	..	و پتہ

داماد میوزا جعفر آصف

خان .. ۸۶۹

خان .. ۶۴۵

عبدالذبی خان پسر دوم

عرب خان نور محمد ۷۹۴

عبدالرحیم میانه ۵۸

عرب شیخ (شف - مغل خان)

عبدالذبی خان کور ۵۸ -

.. .. ۷۵۴

.. .. ۵۹

عرش آشیانی (یعنی جلال الدین

عبدالذبی فوجدار متھرا ۴۴۸

محمد اکبر پادشاه غازی

عبدالوہاب خان تعلقہ دار نیلور

شف - سلطان محمد اکبر)

و سرداپلی مضاف کرناٹک

- ۱ - ۲ - ۳ - ۵ - ۶ -

.. .. ۵۳۰

- ۸۷ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۲ -

عبدل (یا) عیدل خان ۶

- ۱۱۳ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۱۶ -

عبید اللہ خان پنجمین پسر

- ۱۱۷ - ۱۱۸ - ۱۱۹ - ۱۲۱ -

۸۳۱ عذایت اللہ خان

- ۱۲۳ - ۱۲۸ - ۱۲۹ - ۱۳۰ -

عبید خان اوزبک ۵۵۰

- ۱۳۲ - ۱۳۴ - ۱۳۵ - ۱۴۲ -

عثمان خان لوهانی ۶۳۰ -

- ۱۴۳ - ۱۵۱ - ۱۵۲ - ۱۵۳ -

.. .. ۶۳۲ - ۶۳۱

- ۱۵۵ - ۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۵۹ -

عراقیہ .. ۵۸۵

- ۱۶۰ - ۱۶۱ - ۱۶۳ - ۱۶۶ -

عرب بہادر (یا) عرب عربدہ جو

- ۱۶۸ - ۱۷۱ - ۱۷۳ - ۱۷۴ -

- ۵۹۳ - ۵۹۴ - ۷۷۱ - ۷۷۲ -

- ۱۸۰ - ۱۸۶ - ۱۹۷ - ۲۰۲ -

.. .. ۷۷۳

- ۲۱۸ - ۲۲۱ - ۲۲۶ - ۲۲۸ -

عرب بیگ پسر شاہ بیگ و

۶۴۰ - ۶۴۳ - ۶۴۴ - ۶۴۵	۳۴۳ - ۳۴۵ - ۳۴۸ - ۳۴۹
۶۴۹ - ۶۵۰ - ۶۵۴ - ۷۲۴	۳۷۰ - ۳۷۳ - ۳۷۴ - ۳۷۷
۷۲۵ - ۷۳۶ - ۷۵۱ - ۷۵۵	۳۷۹ - ۳۸۰ - ۳۸۱ - ۳۸۲
۷۶۴ - ۷۶۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷	۳۸۳ - ۳۸۴ - ۳۸۶ - ۳۸۷
۷۶۸ - ۷۷۰ - ۷۷۱ - ۷۷۳	۳۸۸ - ۳۸۹ - ۳۹۰ - ۳۹۱
۷۷۷ - ۸۱۴ - ۸۵۸ - ۸۵۹	۳۹۲ - ۳۹۷ - ۳۹۹ - ۴۰۰
۸۶۰	۴۰۱ - ۴۰۲ - ۴۰۳ - ۴۰۵
عزت خان .. ۷۴۵	۴۰۶ - ۴۲۱ - ۴۲۳ - ۴۴۲
عزت خان خطاب اول عزیز الله	۵۳۳ - ۵۳۴ - ۵۳۵ - ۵۳۶
که پستور بخطاب عزیز الله	۵۴۱ - ۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۵۲
خان مخاطب گردیده ۷۸۹	۵۵۴ - ۵۵۵ - ۵۵۶ - ۵۵۸
عزت خان - خطاب سید عزت	۵۶۱ - ۵۶۲ - ۵۶۳ - ۵۶۴
خان عبدالرزاق گیلانی ۴۷۵	۵۶۵ - ۵۶۶ - ۵۶۷ - ۵۶۸
عزت خان خواجه بابا از قرابتیان	۵۷۱ - ۵۷۳ - ۵۷۴ - ۵۷۷
عبد الله خان فیروز جنگ	۵۷۸ - ۵۸۵ - ۵۸۷ - ۵۸۹
۷۷۵	۵۹۰ - ۵۹۵ - ۵۹۸ - ۵۹۹
عزالدين بوانر عالمگیر ثانی	۶۰۲ - ۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۰۵
۷۲۰	۶۰۶ - ۶۰۹ - ۶۱۰ - ۶۱۲
عزالدين خالد خانی از شعوی	۶۱۳ - ۶۱۵ - ۶۱۹ - ۶۲۰
زمان سلطان فیروز شاه	۶۲۳ - ۶۲۶ - ۶۳۵ - ۶۳۶

عضدالدوله بهادر قسوره جنگ	۱۹۰
(خطاب عوض خان)	۸۶۴	عزیز پسر خانجهان لودي	۸۶۴
۸۳۴ - ۸۳۳
عضدالدوله خطاب خواجه	۷۱۷	عالمگیر ثاني	۷۱۷
مؤمن خان دزمین پسر	۸۵۱	عزیزالدین خلف معزالدين	۸۵۱
عضدالدوله عوض خان	۸۵۱	جهاندار شاه	۸۵۱
بهادر قسوره جنگ ۸۳۵	۸۲۳	عزیزالله خان پسر سيوم خليل الله	۸۲۳
عضدالدوله عوض خان بهادر	۷۸۹	خان یزدي	۷۸۹
قسوره جنگ خواجه کمال	۷۸۹	عزیزالله خان پسر يوسف خان	۷۸۹
نام .. ۸۳۴	۷۸۹	پور حسین خان تکريه	۷۸۹
عضدالدوله عوض خان نائب	۷۷	عزیزالله خان (خطاب اول	۷۷
صوبه دار دکن	۸۳۹	عمدة الملک امير خان مير	۸۳۹
عظیم الله خان پسر چهارم	۸۰۹	اسحق ..	۸۰۹
عذیبت الله خان ۸۳۱	۸۰۹	عسکر خان نجم ثاني عبد الله	۸۰۹
عظیم الدوله نصير جنگ بهادر	۴۱	بيگ ..	۴۱
خطاب مير جمله پسر	۵۸۳	عسکر عليخان ..	۵۸۳
کوچک هيد ظريف خان	۳۶۱	عشقيه (طائفه دريشان)	۳۶۱
.. .. ۳۶۱	۱۹۶	عصمت بيگم زن اعتمان الدوله	۱۹۶
عظیم الشان .. ۹۹ - ۹۵	۷۱۰	۷۱۰
عظیم الله خان (يا) عظیم الدوله	۷۱۰	عضدالدوله ..	۷۱۰

۸۳۵	.. به و نسله)	پسر رعایت خان ظهیر الدوله
۷۷۰	علی دوست باریگی	۲۳۲
	علی رضا خان پسر حسین	عقیدت خان ابوطالب نام پسر
	دوست خان عرف نواب	شایسته خان امیر الامرا
۵۱۴	چندا صاحب	۷۰۶
	علی سلطان ثانی اغلی	علاء الدوله پسر شجاع الدوله
۵۴۵	.. ذوالقدر	صوبه دار بنگاله ۸۴۴
۵۴۴	علی سلطان حاکم شیراز	علامی فهامی سعد الله خان
۳۴۵	علی عادل خان	مخاطب به جماعه الملک
	علی قزابل سردار عمدہ رگھو	۲۸ - ۳۲ - ۲۶۹ - ۲۹۹ -
۸۴۵ - ۸۴۴	به و نسله	۴۴۱ - ۴۴۸ - ۴۴۹ - ۴۷۳ -
۶۲۳	علی قلی بیگ شیرافکن	۸۷۹
۴۶۷	علی قلی خان اندرانی	علامی فهامی شیخ ابوالفضل
	علی قلی خان برادر رستم	دومین پسر شیخ مبارک
-۲۸	خان سپه سالار ایران	۵۷۵ - ۶۰۳ - ۶۰۸ - ۶۰۹ -
۲۹	۶۱۰ - ۶۱۱ - ۶۱۲ ..
	علی قلی خان خان زمان	۶۶
۷۶۹ - ۷۶۴	علی چک (یا) اعلی چک ۱۰
	علی قلی خان سردار والی	۶۷۷
۶۶۲	.. ایران	علی خان قزابل (نوکر رگھو)

۴۵۵ - ۵۵۲	قذہار	۳۷۵	علی قلی خان شیبانی
	علی مردان خان قلعه دار قذہار	- ۷۱۶	علی محمد خان زہیلہ
۴۳۲ - ۸۴	۸۴۱ - ۸۴۰ - ۷۱۹
۲۸۵	علی نقی		تای مردان کوکۃ سلطان معزالدین
	علی وردی خان میرزا ہندی		مخاطب بہ خانچہان
	(یا) علی وردی خان	۸۷۹	بہادر
	ہمت جنگ میرزا ہندی		علی مردان بہادر ۷۷۹ - ۷۷۳
۸۴۴ - ۸۴۳		علی مردان بیگ (یا) خان
۵۴۳	علی یار بیگ افشار		امیر الامرا پسر گنج علی
- ۷۱۵ - ۳۵۷	عماد الملک	- ۷۹۶ . ۷۹۵	خان زیبک
۸۵۴ - ۸۵۳ - ۸۵۲ - ۸۵۰	۷۹۸ - ۷۹۷
۷۱۸	عماد الملک بہادر	- ۲۳۱	علی مردان خان
	عماد الملک پسر امیر الامرا	- ۴۵۵ - ۴۳۴ - ۴۲۳ - ۲۳۹
	فیروز جنگ خلف نظام الملک	۷۹۹ - ۷۷۶ - ۶۵۶
- ۸۴۷	آصف جاہ		علی مردان خان امیر الامرا
۸۴۹ - ۸۴۸	- ۸۰۰ - ۷۹۹ - ۲۹۹ - ۲۵۸
	عماد الملک وزیر عالمگیر ثانی	۸۰۷ - ۸۰۶ - ۸۰۱
۷۲۱		علی مردان خان حیدر آبادی
	عمدۃ الامرا پسر کلان سراج الدولہ	۸۲۴	میر حسینی نام
	انور الدین خان بہادر		علی مردان خان زیبک حاکم

ظفر جنگ	۵۳۰	عزایت خان	۸۱۷
عمدة الملك	۸۴۲	عزایت خان خطاب میرزا محمد	
عمدة الملك امیر خان میر اسحاق		طاہر آشنا پسر ظفر خان	
پسر امیر خان میر میران	۷۶۲	۷۶۲
.. ..	۸۳۹	عزایت خان خوافی	۸۱۳
عمدة الملك - لقب شایسته		عزایت مخاطب بد دربار خان	
خان امیر الامرا	۷۰۲ -	۱
.. ..	۷۰۳	عذبر (شف - ملک عذبر)	۲۰۹
عمر خان مخاطب بہ رنمست		عوض بیگ برلاس	۵۵۹
خان پسر رنمست خان		عوض خان قاقشال عوض بیگ	
علی نام	۶۵	نام	۷۷۶
عزایت اللہ خان	۶۹ -	عیسی بومی انگالہ	۱۶۷
.. ..	۸۲۸ - ۸۲۹ - ۸۳۰	عیسی زہنید - دار سفارگانون	
عزایت اللہ خان پدر سعد اللہ		۵۹۵
خان عرف ہدایت اللہ		عیسی وکیل قتلو	۱۶۳ -
خان	۵۰۴ - ۵۰۵	۱۶۵
عزایت اللہ پسر شریف الملك		عیسی خان (مئین یا مین	
حیدر آبادی	۶۸۹	یا منج یا مبین)	۵۱۷ -
عزایت اللہ خان پسر میرزا		۷۱۲ - ۷۱۳ - ۷۱۴ - ۸۲۵ -	
شکر اللہ	۸۲۸	۸۲۶ - ۸۲۷

نام .. ۸۵۷ - ۸۵۸	
.. .. ۸۵۹ - ۸۶۱	
غازي خان تذور (يا) تئوري	۳۱۹
.. .. ۸۵۹ - ۱۳۵	غازي الدين خان بهادر غالب
۸۶۵	جنگ مشهور بکوسه احمد
غريبه خيل (طائفه از قوم افغان)	بيگ نام کوکۀ سلطان
.. .. ۲۴۴ - ۳۹۸	معزالدين ۸۷۹ - ۸۸۰
۸۶۶ - ۴۷۵ ۸۸۲
غضنفر خان	غازي الدين خان بهادر فيروز
غضنفر خان پسر اله وردی خان	جنگ خلف کلان نظام الملک
.. .. ۸۶۶	آصف جاه بهادر ۳۳۳
غلام محمد خان فوجدار حاجي پور	غازي الدين خان بهادر فيروز
مضاف بهار جد شجاعت	جنگ مي - ر شهاب الدين
خان بهادر محمد شاه نام	پسر قليچ خان خواجه عابد
.. .. ۷۰۸	۸۷۲ - ۸۷۴ - ۸۷۵ - ۸۷۶
غلام محي الدين شجاعت خان ۸۷۷ - ۸۷۹
مخاطب به سرور جنگ پسر	غازي خان ۳۶۴
شجاعت خان بهادر محمد	غازي خان بدخشي ۳۸۴ -
.. .. ۷۱۱ ۵۶۳
غوري خيل (قوم)	غازي خان بدخشي قاضي نظام
۳۶۶	
غياث بيگ طهراني	
۶۲۳	

فتح جنگ (شف - ابراهيم	غيرت خان پسر سيد حسين
خان (.. ۱۹	خان بابه .. ۵۰۱
فتح خان (نام افغانی که از	غيرت خان خواجه کاکار
طرف والی بيج - ابوز	برادرزاده عبدالله خان
به حکومت آنجا نامزد	بهادر فيروز جنگ ۸۶۳
گوریده بود) ۴۹۷	غيرت خان موبه نار گتته ۶۶۳
فتح خان پسر دایر خان دازوي	غيرت خان محمد ابراهيم پسر
(یا) داؤد زئی ۴۷	نجابت خان .. ۸۶۹
فتح خان پسر ملک عذیر ۲۷۰	
فتح دوست پوز علي دوست	
باریکي .. ۷۷۰	
فتح سنگهه پسر ساجان سنگهه	فازوفیه .. ۶۵۱
.. .. ۴۵۳	فاضل خان .. ۹۱
فتح معمر - پسر دایر خان	فاضل خان پوهان الدين ۳۱۶
دازوي (یا) داؤد زئی	فاضل خان خانصاغان ۶۹۶-
جلال خان نام ۵۶ ۶۹۹
فتح باب خان پسر پوره در خان	فاضل خان (یا) فاضل خان
.. .. ۸۷۲	میر سامان .. ۴۵۷
فتح الله پسر سعید خان بهادر	ظفر جنگ چغانا ۴۳۷-
فتح افغان خاصه خیل ۵۴۱ ۴۶۲
فتح الدوله بهادر خجالت جنگ	

* حرف فا *

- ۵۱۲ - ۵۱۷ - ۵۱۹ - ۵۲۰
 - ۵۲۵ - ۵۲۶ - ۶۸۳ - ۷۲۰
 - ۷۴۲ - ۷۴۸ - ۸۳۱ - ۸۳۳
 - ۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۳۹ - ۸۴۰
 - ۸۴۳ - ۸۵۰ - ۸۷۲ - ۸۷۰
 ۸۸۱
 فردوس ایشیائی (یعنی محمد
 شاہجہان بادشاہ ملقب
 بہ اعلیٰ حضرت و صاحب
 قران ثانی - شف اعلیٰ
 حضرت) .. ۲۲ -
 ۲۴ - ۳۰ - ۳۷ - ۸۴ -
 ۱۳۷ - ۱۴۳ - ۱۷۲ - ۲۰۱ -
 ۲۰۵ - ۲۰۶ - ۲۱۰ - ۲۱۱ -
 ۲۱۵ - ۲۱۸ - ۲۱۹ - ۲۲۰ -
 ۲۲۴ - ۲۲۶ - ۲۲۸ - ۲۳۰ -
 ۲۳۷ - ۲۳۸ - ۲۴۱ - ۲۵۶ -
 ۲۶۰ - ۲۶۵ - ۲۶۶ - ۲۶۸ -
 ۲۷۰ - ۲۷۶ - ۲۷۷ - ۲۸۲ -
 ۲۸۳ - ۲۸۷ - ۲۹۵ - ۳۰۱ -

ناظم موبہ گجرات برادر
 (روشن الدلہ بہادر) ستم
 جنگ خواجہ مظفر نام
 ۳۳۶ - ۳۳۵
 ۶۸۰ .. فدائی خان
 فدائی خان - خطاب تہور خان
 پسر ملاپت خان خواجہ
 میر خوافی ۷۴۶
 فراسیس (قوم) ۳۲۲ -
 ۵۱۴ - ۵۲۹
 ۱۰۶ فرق بیگ خان
 فرہمت خان فیول دار آرا ۵۹۲
 ۱۴۹ .. فرخ خان
 ۸۲ - ۱۰۱ فرخ میر
 ۱۰۲ - ۱۰۳ - ۳۳۳ - ۳۳۴ -
 ۴۸۸ - ۵۰۷ - ۵۰۸ - ۸۲۷
 فردوس ارامگاہ یعنی محمد
 شاہ بادشاہ (۶۷ - ۸۳ -
 ۳۲۱ - ۳۲۹ - ۳۳۴ - ۳۳۵ -
 ۳۵۲ - ۳۵۴ - ۳۵۹ - ۵۰۸ -

۱۹۹	۳۰۳ - ۳۰۷ - ۳۱۸ - ۳۳۳
- ۸۵	فرهاد خان قوامانلو	۳۴۰ - ۳۴۳ - ۳۷۰ - ۴۱۵
۸۶	۴۲۰ - ۴۲۱ - ۴۲۳ - ۴۲۸
	فرهنگ خان پسر فرحت خان	۴۳۸ - ۴۴۰ - ۴۴۱ - ۴۵۲
۵۹۲	۴۵۴ - ۴۵۶ - ۴۶۰ - ۴۶۱
	فریدون غلام علی مردان خان	۴۶۹ - ۴۷۵ - ۴۷۷ - ۵۱۰
۷۹۹	۵۵۲ - ۴۴۲ - ۶۴۰ - ۶۵۸
	فضل الله خان (با) میر فضل الله	۶۶۱ - ۶۶۵ - ۶۶۷ - ۶۶۸
	پسر سید ادرت خان میر	۶۷۶ - ۶۹۱ - ۷۰۸ - ۷۳۰
۴۶۴	زین الدین علی	۷۳۱ - ۷۳۷ - ۷۳۸ - ۷۴۰
	فقیر الله - لقب سیف خان	۷۵۰ - ۷۵۱ - ۷۵۷ - ۷۷۵
	سیف الدین محمود پسر	۷۷۶ - ۷۸۹ - ۷۹۰ - ۷۹۳
	نوریت خان بخش	۷۹۴ - ۷۹۶ - ۸۰۷ - ۸۰۹
۴۷۹	.. شاهجهانی	۸۱۰ - ۸۱۲ - ۸۶۱ - ۸۶۹
۳۴۷	فرلان خان کوتوال	۸۷۰
- ۵۰۳ - ۲۲۶	فیروز جنگ	فردوس مکانی (یعنی محمود
- ۷۴۶ - ۷۴۴ - ۵۲۰ - ۵۱۲		بابر پادشاه) ۱۳۴ -
۷۴۷	۲۰۲ - ۲۴۳ - ۵۲۹ - ۵۴۷
- ۲۱۷	فیروز جنگ بادر	۵۴۸ - ۵۴۹ - ۵۵۴ ..
۸۳۷	فرهاد غلام علی مردان خان

۵۹۵	فیل پرشان (نام فیل)	فیروز جنگ بهادر پسر کلان نظام
		الملك آصف جاه ۵۲۷
		فیروز جنگ (خطاب عبد الله
		خان) .. ۷۸۴
		فیروز جنگ (شف - عبد الله
		خان بهادر) ۷۳۳
		فیروز بیواتی .. ۴۷۴
		فیض الله خان ۳۹ - ۴۷۸
		فیض الله خان پسر زاهد خان
		کوکه .. ۳۷۱
		فیض الله خان پسر علی محمد
		خان روهیله .. ۸۴۲
		فیض الله خان - خطاب میر
		فیض الله (یا) فضل الله
		پسر سیادت خان میر
		زین الدین علی ۴۶۵
		فیض الله خان کوکه ۵۰۵
		فیض یاب خان برادر فتح یاب
		خان و پسر بهرورد خان
	 ۸۷۲
۹۹۵	فیل پرشان (نام فیل)	
* حرف قاف *		
۴۴۷	قادر داد پسر محمد زمان	
۴۰۱	قاسم خان ..	
	قاسم خان تمکین (یا) تمکین	
۴۰۷	
۲۰	قاسم خان صوبه دار بنگاله	
۳۱۶ -	قاسم خان کورمانی	
۷۴۷	
۲۹۲ -	قاسم خان میر آتش	
۲۹۳	
۷۳۶	قاسم خان میر بحر	
۷۶۸	قاسم خان نیشابوری	
۸۴۶	قاسم علی خان ..	
	قاسم علی خان داماد میر	
۸۴۹	جعفر ..	
	قاسم علی خان صوبه دار بنگاله	
۱۰۸ - ۱۰۷	
	قاسم علی خان خطاب غازی خان	

۷۲۴	۸۵۷ .. بدخشی
قراطاق خان (یا) قراطام خان	۷۵۰ قاضی محمد اسلم
۵۹۲	۵۱۸ قاضی محمد حسین
قرچغا بیگ (یا) قرچقا بیگ	۱۷۵ قاضی مؤمن
۸۷ - ۸۶	قایم خان پسر کلان (رشن الدرله
۴۶۶ قریش (طایفه)	بهار (ستم جنگ خواجه
قزلباش (یا) قزلباشان - (یا)	۳۳۵ مظفر نام
قزلباشیه (گروه) - ۲۷	۸۶۸ قباد خان
۲۹ - ۸۷ - ۲۳۹ - ۲۵۸	قباد خان میر اخ—ور باشی
۲۶۲ - ۲۶۹ - ۲۷۳ - ۲۹۶	۸۶۶
۲۹۹ - ۴۳۳ - ۴۷۴ - ۵۴۵	قبچاق خان ۶۶۲ - ۶۶۱
۵۵۰ - ۵۵۱ - ۵۵۳ - ۶۴۳	قبول خان ۶۰۵
۶۶۱ - ۶۶۴ - ۶۶۷ - ۷۵۲	قتلق محمد سلطان پسر نذر
۷۷۶ - ۷۹۴ - ۷۹۷ - ۷۹۸	محمد خان ۸۱۰ - ۸۰۳
قزلباش خان - خطاب شجاعیت	۵۷۱ قنار
خان محمد بیگ ترکمان	۷۲۶ قتلوی کورانی
۷۰۷	قتلوی لوهانی (یا) لوهانی
تصوره جنگ خطاب سید جمال	۱۶۴ - ۱۶۵ - ۱۶۷ - ۶۳۴
خان پسر کلان عضد الدرله	۶۳۵
عوض خان بهادر قه—وره	قرا خان ترکمان حاکم خراسان

قطب شاہ والی حیدر آباد	۸۳۵	..	جنگ
۶۹۴ - ۶۸۸			قطب الدین برادر شمس الدین
۶۴۶ - ۱۹۱ قطب شاہیہ	۶۷۶		خان خویشگی
قلعہ دار خان پسر نور محمد	۷۷۰		قطب الدین خان
۷۹۵ .. عرب خان			قطب الدین خان عم شمس
۲۵۲ قلعہ دار خان چیلہ	۷۱۱	..	خان
۸۱۱ .. قلماقان			قطب الدین خان کوکلتاش
- ۱۴۵ - ۲۷ قلیج خان	۶۲۴		صاحب صوبہ بنگالہ
- ۳۳۲ - ۲۷۸ - ۲۷۴ - ۲۶۲	۳۹۷		قطب الدین محمد خان
- ۴۳۳ - ۴۱۰ - ۳۷۰ - ۳۶۸	- ۳۳۱ - ۸۲		قطب الملک
- ۶۶۵ - ۶۰۲ - ۵۷۰ - ۴۷۳	- ۸۸۰ - ۸۳۹ - ۷۱۴ - ۵۲۵		
- ۷۹۴ - ۷۵۲ - ۷۳۶ - ۶۶۷	۸۸۱
۸۳۲			قطب الملک حاکم حیدر آباد
۲۴۴ قلیج خان اکبر شاہی	۶۶۶
۸۷۲ قلیج خان خواجہ آباد			قطب الملک عبد اللہ خان پسر
- ۷۹۷ قلیج خان صوبہ دار لاہور			سید عبد اللہ خان بارہہ
۷۹۸	- ۴۹۱		عرف سید میان
۷۱۹۰ .. قمر الدین خان	۵۰۹ - ۵۰۸
قوام الدین خان برادر خلیفہ			قطب الملک وزیر محمد
۷۴۶ سلطان وزیر ایران	۳۲۹	..	فرخ پیر

۳۵۷ - ۳۸۸	۵۷۲	..	قوچ بیگ
۲۳۰	..	کامل خان	..	قویم خان پسر شجاعت خان
کامل خان	میرزا خرم پسر خان	عرف مقیم	خان عرب	
۴۱۲	..	اعظم کوکه	..	۵۵۹
کامیاب خان	پسر دازاب خان	قیام خان	پسر شاه محمد خان	
۴۱	۵۴۷
..	..	قلاتی	..	

* حرف کاف *

۵۹۹	..	کانتهیا (یا) کایتها (قو)	..	کار طالب خان - خطاب شجاعت
۲۳۷	..	کایت (قوم)	..	خان محمد بیگ ترکمان
کب رای	..	خطاب راجه پیردر	..	۷۴۳ - ۷۰۷
۱۱۸	..	مہیس داس دام	..	کاسی (راج) جد بیعت و چهارم
کپ کاس	..	نام درہمنے ساکن	..	۳۱۷
۳۵۰ - ۳۴۷	..	متھرا	..	کاز داپت ()
۱۷۲	..	کچھ راجہ (قوم)	..	کاظم بیگ
۶۰۱	..	کرم اللہ بوزدر شہباز خان	..	۷۰۸
کرم اللہ	..	پسر عالی مردان	..	کازر (قوہ العوس)
۷۷۵	۶۵۷
کرم صبی	..	رائہور ۵۵ شیرہ زانہ رانا	..	کابیزان نام نوکر سایمان کورانی
۲۶۶	..	جکت سنگھ	..	۱۶۵
۱۱۰	..	کون نیبرا مالدیو	..	کاوا (یا) کانو (یا) کاسو
کون سنگھ	..	پسر کلاں رانا پرتاب	..	۳۶۴
..	۸۱۸
..	کامگار خان
..	۶۲
..	۳۲۷ - ۸۱
..	کام بخش

۳۰۷	۲۰۴
کشنا (نام برهمن زنی کله	گردی ۷۱۲
شیخ عبد الرحیم لکهنوی در	کریم داد ۲۴۸
خانه داشت) ۵۶۵	کریم داد پسر جلائے تاریکی
کشور خان .. ۶۳۱	۲۳۹
کشور سنگه برادر کزند سنگه	کریم داد کور پسر خرد
دادا و عم جگت سنگه	جلال الدین .. ۲۴۷
.. .. ۳۲۳	کریم داد کور روشانی نغر (یا)
کفایت الله خان پسر سیوم	نصر (یا) نصیر ۴۳۲
عزایت الله خان ۸۳۱	کشامره (باشندگ کشمیر را
.. .. ۸۱۷	می گویند) ۷۲۲
.. .. ۷۵۰	کشامیری خان (یکی از برهمنان
نلاه پویشان فرنگ - یا انگریز	کشامیر) .. ۶۵۵
(لقب نصارای فرنگ)	کشن سنگه .. ۳۰۶
۳۲۱ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۵۱۴ -	کشن سنگه برادر راجه سوز
۵۲۳ - ۵۲۴ - ۵۲۹ - ۵۳۰ -	سنگه .. ۱۸۲
.. ۷۱۸ - ۸۴۵ - ۸۵۶	کشن سنگه (تهور کهن برادر
کله برادر زاده چندر سین پور	حقیقی راجه سوز سنگه
رای والدیو .. ۱۸۰ ۲۶۸
کله پسر رای رام نبیرای	کشن سنگه نبیرای بدسه سنگه

۵۱۲ .. بندیاه	۵۹۱ .. مالدیو
۶۸۰ .. کفور رام سنگهه	۲۲۲ .. کمال (قراول)
کفور رام سنگهه پسر میرزا راجه	کمال الدین پسر دایر خان
۲۴۷ .. جیسنگهه	دازئی (یا) داؤد زئی
۲۰۵ .. کفور کون	۵۶ .. جلال خان نام
کفور کون پسر کلان رانا پرتاب	کمال الدین درهله
۲۰۵ - ۲۰۴	کمال خاتون دختر جلاله
کفور کون سنگهه پسر راجه رام	درشانی .. ۲۴۴
۳۰۳ سنگهه کچهواهه	کمان سنگهه پور ستر سال بن
- ۱۱۶ - ۱۱۳ کفور مان سنگهه	درجن سال .. ۳۲۴
- ۱۴۱ - ۱۳۱ - ۱۳۰ - ۱۲۵	کابو (قوم) .. ۶
- ۳۹۸ - ۲۰۴ - ۳۰۳ - ۱۶۱	کنکار پسر جگمال (یا) جگمل
۳۰۲	۱۱۲
کفور مان سنگهه کچهواهه ۱۷۴	کفور بون سنگهه پسر کلان
کفور داس (یا) کهور داس	دلپت سنگهه ۳۴۱
۴۱۷	کفور جیسنگهه پسر رانا راج
کفور داس پسر راجه	سنگهه .. ۲۰۷
۴۱۶ - ۱۹۵ مکرماجیست	کفور درجن سنگهه پسر راجه
کوکب سنگهه زمیندار دیوگده	تبع سنگهه .. ۳۴۱
۵۲	کفور خان چند پسر سترسال

۷۷۲ .. کهرک (اي بومي)	کوکلتاش - لقب زين خان کوکه
۱۲۱ .. کهوردار (قوم)	پسر بيچه جان انگه عوش
۲۰۲ .. کهلوت (قوم)	آشياناي ۳۶۵ - ۳۶۶
کهنکار زميدار کچهه بزرگ	۳۶۷ - ۳۶۸
۴۱۰	کوکلتاش خان ۱۰۱ - ۱۰۲
کهيلوجي پسر پتهوجي (يا)	۳۲۸
۳۴۲ .. بيتهوجي	کوکلتاش خان خانجهان ۱۰۰
کيسر سنگهه (يا) کپر سنگهه	کوکه - لقب زين خان پسر بيچه
(يا) کيسو سنگهه پسر (او)	جان زرجه خواجه مقصود
۲۹۰ .. کون بهوزنهيه	علي هروي ۳۶۵ - ۳۶۶
	۳۶۷ - ۳۶۸ . . .
	کوکه - لقب سيف خان ۳۷۴
کچپتي - (نام فيل) ۴۱۴ -	کولي ۱۸۰
۵۹۲	کوهل (قوم) ۱۸۰
کچ سنگهه پسر سورج سنگهه	کهترې (قوم) ۱۲۳ - ۱۲۴
۱۸۳ - ۱۸۲	۱۳۹ - ۳۳۰ - ۵۱۵ - ۷۲۰
کچ سنگهه متبغاي زور آدر	کهدر ديهاريه (يا) کهندو ديهاريه
۲۹۱ .. سنگهه	مکاسدار صوبه خاندیس
۶۱۶ .. گدائي افغان	و از همراهيان راجه ساهو
۳۵۲ .. گردهر بهادر	۳۳۱ - ۳۳۰

* حرف کاف *

۵۶۶	۲۲۹ گوردهو پسر دیا بهادر
۵۲۵ .. گوهر نسا بیگم	گوردهر داس برادر خرد راجه
* حرف لام *	
لال خان - (نام فیل عرش	۸۲۷ گورد
۷۲۴ .. (اشیانی)	۵۱۲ گورد (سر گرده قوم سکهان)
لال کنور معشوقه جهاندار شاه	۵۱۵ .. گورد (قوم)
۱۰۰ - ۹۹	۶۶۱ - ۲۹ گنج عالی خان
لاله پور کلان راجه بیرون	۷۹۵ گنج عالی خان زیگ
لچھمی - نراین زمیگذار	۷۱۶ .. گوبند پادت
کوچ هاجو ..	گوبال سنگه پسر محکم سنگه
لسان الغیب - لقب خواجه	۱۴۷
حافظ شیرازی (علیه الرحمة)	گوبال سنگه چند رادت قلعه دار
۷۱۰	کولاس ..
لشکر خان .. ۳۱ - ۸۶۹	گوبی فاتمه پدر راور سترسال
لشکر خان ابوالحسن	۲۶۰
لشکر خان - خطاب سید منور	گوردهن پسر راجه تودرمل
بارهه بهو سید خانجهان	۷۷۲
شاهجهانی .. ۴۶۷	گونڈ (طائفه) ۲۱۷ - ۷۸۵
لشکر خان صوبه دار کابل	گونڈ وانڈ (قوم) .. ۲۹۷
	گوهرالنسا زوجة عرش اشیانی

ولد باجي زاو بن بالاچي	۵۹۱	لشکر خان مير بخششي
بسونا تهه .. ۳۵		لطف الله پسر کلان علامي
مادهو زاو پسر نراين زاو	۴۴۸	سعد الله خان
برادر کوچک مادهو زاو	۴۹۵ - ۲۴۸	لطف الله خان
پسر بالاچي ولد باجي		لطف الله خان دومين پسر
زاو بن بالاچي بسونا تهه		سعید خان چغتازفر جنگ
.. .. ۳۵۸		بهادر ۴۳۴ - ۴۲۵ -
مادهو سنگهه ۱۷۳ - ۲۲۰	۴۳۶
مادهو سنگهه بومئي کوکرة ۵۹۷		لعل بيگ (يکے از منصبداران
مادهو سنگهه پسر دوم زاو		اکبر شاهي و معتقد ساسله
رتن هادا .. ۲۱۱	۳۸۲	فقشبنديه)
مادهو سنگهه کچهواهه ۱۶۰		لکهي جادو (يا) جادون
مادهو سنگهه هادا ۳۰۷ -	۳۴۲	ديسمکهه ..
.. .. ۳۲۳	۸۱۰	لهراسپ خان ..
مالديو .. ۱۱۰ - ۴۰۹		لياقت خان ميرزای رنگين
مالوجي پسر داداچي (يا)		برادر مير اسدالله ولد
داداچي ۲۴۳ - ۲۴۲		سيف الله خان ميربحر
مالوجي کانديه .. ۶۴۶	۴۸۹
مازاچي درزيه .. ۲۷۱		
مازاچي ملار زميندار چانده		

• حرف مييم •

مادهو زاو پسر دوم بالاچي

۸۳۴	۵۱
۸۴۷ .. مبارک الدوله	۱۶۲ .. مانسنگه
۴۹۲ مبارک خان نيازي	مانسنگه پسر راجه راي سنگه
۶۴۱ .. مبارک عرب	۳۰۱ .. سيوديه
متوسل خان بهادر رستم چنگ	مانسنگه پسر رپ سنگه
صوبه دار بيدجاپور بن	۲۷۰ .. راتهور
حفظ الله خان پور سعد الله	مان سنگه نبیره زاده اندر
۵۲۰ خان شاهجهاني	سنگه .. ۲۳۷
۱۷۳ متھرا داس بنگاي	مان متي صبيہ اردی سنگه
۸۱۷ .. مجاهد خان	(که در عقد سلطان سليم
۱۰۹ .. مجدد الدوله	در آمده بود ر از بطن دی
- ۱۱۱ مجنون خان قانشال	سلطان خرم متولد شده)
۱۱۲	۱۸۱
مجوس (يا) مجوسيان (فرقه)	ماهم انگه ۳ - ۳۸۸ - ۵۳۴ -
۳۹۲ - ۳۸۵	۵۶۸ - ۵۶۷ - ۵۳۵ ..
چچھا (نام پاره از جسم درکا	مبارز الملک سر بلند خان ۵۰۹
۱۸۸ بهواني زن مهاديو	مبارز خان ۶۷ - ۶۹ - ۷۷ -
۷۷۱ محب علي خان	۳۳۸ - ۳۴۰ - ۵۱۳ - ۵۲۱ -
محتشم خان مير ابراهيم پسر	۸۳۵ - ۵۲۸
۶۷۰ شيخ مير خواني	مبارز خان عماد الملک ۳۳۲ -

محمد پودل پسر سرفراز خان	محمد دارا شکوہ - ۲۲۹
دکنی .. ۴۷۲	۲۷۹ - ۴۷۵ - ۸۰۸ - ۸۰۹
محمد تقی خان پھر داراب	۸۱۵
خان .. ۴۰	محمد دلدار خان مظفر الدولہ
محمد تقی سیم ساز مخاطب	انتظام جنگ پسر دلدار
بہ شاہ قای خان ۲۱۰	خان بہادر محمد نعیم
محمد حسین میرزا ۳ -	۷۰
۱۱۰ - ۱۴۹ - ۳۷۴ - ۳۷۶	محمد رضا پسر علی مردان
۳۷۸ - ۴۰۹ - ۵۴۲ - ۵۴۶	خان حیدر آبادی ۸۲۵
۷۶۹	محمد زمان خان مشیر زاد
محمد حفیظ (شف -	سید حسین خان بارہ
۷۴۸ .. (ضیاء الدولہ)	۵۰۱ - ۵۰۲
محمد خان بنگش ۸۳ :	محمد زمان داران بی بی
۸۵۳ - ۳۵۲ - ۵۱۲ ..	الائی .. ۲۴۷
محمد خان نیازی ۶۴۶	محمد سعد الدین خان مخاطب
محمد خلیل پسر عبدالرزاق	بہ مظفر جنگ سورہ دار
خان لاری .. ۸۲۱	بیجاپور بن سعد اللہ خان
محمد خلیل مخاطب بہ	بہادر مظفر جنگ ۵۲۴
ترایت خان پسر داراب	محمد سعید .. ۶۴۱
خان .. ۴۰	محمد سعید پھر شادی خان

۴۸۲	..	محمد شفيع	۶۶۴	شجاعت خان
		محمد صادق پھر رحمت خان		محمد سعيد متبذای شيخ
۲۸۴	۶۴۱	فريد بخاري
		محمد صالح پسر ميوزا عيسى	۲۷۷	محمد سلطان ..
۶۷۶	..	ترخان	۴۰۱	محمد سلطان ميوزا
		محمد صالح فوجدار بيلان (يا)		محمد شافعي (يا) سافي
۴۱۷		بيلان (يا) بتلان		پھر سيف خان ميوزا صفي
		محمد طاھر - نام صف شکن	۴۲۰
۷۳۸	..	خان	- ۶۸۵	محمد شاه پادشاه
		محمد عابد مخاطب به نوازش	۷۱۵
		خان پھر زاهد خان کوکه		محمد شاه نام شجاعت خان
۳۷۲		بهادر پھر شيخ عبد الکریم
۳۴۵		محمد عادل خان	۷۰۸	خان ..
		محمد عثمان پھر شمشير خان		محمد شاه ميرتوزک شاهزاده
		تورين اعظم شاهي حسين	۲۹۰	محمد معظم
۶۸۴	۴۶۰ - ۲۱۹	محمد شجاع
		محمد علي - نام سراج الدوله	۶۸۲ - ۴۷۵
		سيومين پور انور الدين خان		محمد شريف امير الامرا شريف
۵۲۹		بهادر شہامت جڈک	۶۲۶ - ۲۲۷	خان ..
		محمد علي خان عرف	۷۲۹	محمد شريف هروي

۵۰۱	انور الدین خان	۵۱۴
محمد کبیر خان پسر فخر الدولہ		محمد عمر پسر شمشیر خان	
بہادر شجاعت جنگ ۲۳۶		قرآن اعظم شاہی حسین نام	
محمد معفووظ خان بہادر	۶۸۵ - ۶۸۶	
مخاطب بہ شہامت جنگ		محمد فخر الدین خان - خطاب	
فوجدار کوہر مضاف		خواجہ محمد ناصر ۲۳۳	
حیدرآباد دومین پسر		محمد فرخ سیر پادشاہ ۴۱ -	
انور الدین خان بہادر	۶۳ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۹ - ۷۳		
شہامت جنگ ۵۲۹	۷۳ - ۲۳۷ - ۲۳۲ - ۲۲۸ - ۷۴		
محمد مراد مخاطب بہ التفات	۵۱۷ - ۵۲۴ - ۵۲۵ - ۶۸۵		
خان پسر ملائمت خان روشن	۷۰۹ - ۷۱۴ - ۷۴۲ - ۸۳۰		
ضمیر .. ۷۳۳	۸۳۲ - ۸۳۹ - ۸۵۰ - ۸۷۱		
محمد معز الدین ۸۱۷ -	محمد قاسم خان نیشاپوری		
۸۲۵	۴۰۱		
محمد معظم شاہ ۸۷۷	محمد قاسم برادر عبرت خان		
محمد پسر خان پسر سیادت	محمد ابراہیم ۸۷۰		
خان سید ارغلان ۴۹۶	محمد قلیخان برلاس ۱۲۶ -		
محمد یار خان ۸۲۴	۷۶۹ - ۵۴۶		
محمد یحییٰ پسر سیف خان	۵۸ - ۶۵	محمد کام بخش	
میرزا مہدی .. ۴۲۰	۴۲۵ - ۴۹۵ - ۴۹۹ - ۵۰۰		

مخلص خان پسر صف شکن	۸	محمود پسر دولت خان
خان میر صدر الدین میر		محمود عالم خان پسر عبدالعزیز
آتش .. ۷۴۷	۸۳۹	خان ..
مدھکر بندیلہ .. ۳۷۷		محیی السنۃ پسر کام بخش
مراد اللہ خان پسر حسین خان	۳۵۷
ولد سرفراز خان دکنی		محیی الملک پسر محیی السنۃ
.. .. ۴۷۲		بن کام بخش بن خلد مکان
مراد بخش ۲۸۵ - ۴۷۶ -		ملقب بہ شاہجہان ثانی
.. .. ۶۹۳ - ۶۹۶	 ۸۵۵ - ۳۵۷
مراد بیگ .. ۲۴۶		مختار خان ۳۱۲ - ۳۱۶ -
مراد زاد کھور پورہ تعلق دار سرا	۸۳۰
وغیرہ محالات صوبۃ بیجاپور		مختار خان سبزراری ۳۹
.. .. ۳۵۸		مختار خان صوبہ دار مالوہ ۱۴۷
مراری بیجاپوری .. ۱۴۳		مخدوم الملک .. ۶۰۹
مراری کار پوراز عادل شاہ ۲۴۴		مخدوم الملک سلطانی پوری
مرتضیٰ خان بخاری (یا)	 ۵۶۱ - ۵۶۳
مرتضیٰ خان شیخ فرید		مخدوم بہاء الدین زکریا
بخاری ۱۸ - ۲۳ -		ملتانوی .. ۵۹۰
۱۷۶ - ۱۷۷ - ۶۲۶ - ۶۳۷		مخلص خان ۳۱۶ - ۳۱۷ -
مرحمت خان خطاب عبدالرحمن	۴۸۱

۸۳۹ - ۸۳۸ - ۸۳۷ ..	پسر صادق خان مير بخشى
مريد خان (خطاب بهار سنگهه	۷۲۱
يا بهار سنگهه كه بعد از	۹۰۳ .. مردم تلنگانه
مشرف شدن باسلام پادشاه	۹۷۶ .. مرشد قلى
دين پناه حضرت عالمگير	۹۲ - ۹۱ مرشد قلى خان
او را بدان مخاطب نمودند	مرشد قلى خان مير اهتمام
۲۸۱	توبخانه ۸۹ ..
مريم مكاني ۱۶۷ - ۳۶۲ -	مرشد قلى خان مخمور تخلص
۳۷۳ - ۵۳۲ - ۵۳۳ - ۵۶۱ -	داماد شجاع الدوله ناظم
۵۷۲ - ۵۷۰ - ۵۶۷ ..	ارئيسه ۸۴۴ ..
مهام خان - خطاب رتن	مرشد قليخان ميرزا هادي ۷۳
سنگهه بصر گويال سنگهه	مرهته - (قوم) ۵۸ - ۵۹ -
كه پس از آردن اسلام	۷۰ - ۷۱ - ۸۳ - ۱۴۷ -
اين خطاب يافته ۱۴۷	۲۹۴ - ۳۱۶ - ۳۲۱ - ۳۲۳ -
مصاحب بيگ همابوني ۴۲۱	۳۳۸ - ۳۳۹ - ۳۳۱ - ۳۲۴ -
مصري بيگ مبيد امف خان	۳۵۱ - ۳۵۵ - ۳۵۸ - ۴۹۹ -
جعفر .. ۶۲۹	۵۰۴ - ۵۰۹ - ۵۱۲ - ۵۱۳ -
مصطفى خان خطاب عبدالرزاق	۵۲۸ - ۶۸۶ - ۶۸۷ - ۷۰۰ -
خان لاري ۷۱۹ - ۸۱۸	۷۰۲ - ۷۰۸ - ۷۱۰ - ۷۱۶ -
مطلب خان .. ۴۱	۷۱۷ - ۷۱۸ - ۷۲۲ - ۸۳۵ -

۳۵۳	۴۱۰ مظفر
۷۷۱ مظفر خان حاکم بنگالہ	• مظفر الدولہ پسر روشن الدولہ
• مظفر خان - خطاب سید	بہادر رستم جنگ خواجہ
شیر زمان بارہہ پسر	• مظفر نام .. ۳۳۵
سید خانچہان شاہجہانی	• مظفر جنگ ۳۲۲ - ۵۱۳ -
۴۶۶	۵۲۸ - ۵۱۹ - ۵۱۴ ..
• مظفر خان دیوان اعلیٰ ۵۶۱ -	• مظفر جنگ - خطاب سعد اللہ
۵۶۹	خان بہادر - ادب - ادب
مظفر خان صوبہ دار مالوہ ۴۲	• محی الدین نام ۵۲۰ -
مظفر خان گجراتی ۱۸۱	۵۲۳ - ۵۲۲
مظفر خان معموری ۶۳۳	• مظفر جنگ - خطاب محمد
مظفر گجراتی ۱۴۰ - ۴۰۹	• سعد الدین خان صوبہ دار
معتبر خان فوجدار گلشن آباد	بیجاپور .. ۵۲۴
داماد ملا احمد نایتہ ۳۲۲	• مظفر حسین • بیروز پسر کلان
معتقد خان ۶۳۲ - ۸۷۱	سلطان حسین می - وزا
معمد خان ۲۵۲ - ۲۵۳ -	۱۱۷ - ۱۲۴ - ۱۴۲ - ۱۵۳ -
۴۹۴ - ۲۶۵	۷۷۰ - ۵۵۲
معمد خان بخشی ۶۵۸	• مظفر خان ۱۱۵ - ۱۳۹ -
معمد خان - خطاب دیوانکن	۷۲۵ - ۵۹۲ - ۴۰۰ ..
پسر کلان دیانت خان حکیم	• مظفر خان بہادر خاندوران

۲۱۹ - ۲۲۷ - ۲۹۲ - ۳۰۰ -	جمالای کشی .. ۳۸
۳۰۱ - ۳۵۳ - ۴۶۸ - ۴۸۲	معمد خان مولف اقبال نامہ
معظم خان پسر شجاعی خان	۸۶۵
بہادر محمد شاہ نام ۷۱۱	معز الدولہ حامد خان بہادر
معظم خان خانخانا ۳۶۹	۷۰۸
معظم خان - خطاب سیادت خان	معز الدین .. ۱۰۳ - ۹۹
میر معظم .. ۶۷۶	معز الدین جہاندار شاہ ۸۵۱
معظم خان سپہ سالار ۳۰۴	معز الدین سام .. ۱۷۹
معظم خان میر جمہ ۳۴ -	معصوم بیگ مخاطب بہ
.. ۴۲ - ۴۶ - ۲۹۶	شجاعت خان نائب مورخدار
معین الملک میر مڈو پسر	احمد اباد پور کاظم بیگ
اعتماد الدولہ قمر الدین	۷۰۸
خان ناظم لاہور ۱۰۷	معصوم خان .. ۶۷۶
معین الملک ۷۲۰ - ۸۵۱	معصوم خان فرخزادی ۴۰۱ -
مغل خان .. ۶۷۶	۵۹۳ - ۵۹۴ - ۷۷۲ ..
مغل خان عرب شیخ پسر طاہر	معصوم خان کبابی ۵۹۵ -
خان طاہر شیخ نام ۷۵۴	۷۲۶
مغایہ توران .. ۸۷۸	معصوم عامی یعنی معصوم
مغول (یا) مغلان (طایفہ)	خان کابلی .. ۵۹۶
۲۴۳ - ۳۵۹ - ۳۵۶ - ۵۹۷ -	معظم خان ۲۸ - ۹۲ -

۷۰۳ .. مکھه (قوم)	۷۲۶ - ۶۲۷
۷۲۷ - ۲۴۵ ملا ابراهيم	مفتخر الدوله - خطاب منور
ملا احمد زائده (يا) نائيه	عبي خان برادر (روشن الدوله)
۳۴۵ - ۳۲۲	بهادر رسنم جنگ خواجه
۵۰۹ .. ملا باقي	مظفر نام .. ۳۲۶
۷۶۰ .. ملا حفطي	مقرب خان .. ۴۷۰
۸۵۹ ... ملا عالم کابلي	مقرب خان مخاطب به رسنم
ملا عبد الحكيم سيالكوتي ۳۲	خان دکني سيده سالار نظام
۶۲۸ .. ملا عبد الصمد	شاهيه .. ۴۷۰
۸۵۷ : .. ملا عصام	مقيم خان خطاب شجاعت خان
- ۷۹۰ ملا علاء الملک تونلي	عرب خواهر زاده و خویش
۷۹۱	قردي بيگ خان ۵۵۷ -
۶۴۴ ملا محمد تقي	۵۶۰ - ۵۵۸
ملا محمد لاري سردار عارل	مکتمن بهادر زاده .. ۲۲۸
۴۲۷ .. خانيزه	مکرم خان .. ۸۷۴
- ۴۴۵ - ۳۹ ملافت خان	مکرم خان مقوي ۸۶۸
۷۹۰ - ۶۸۰ - ۶۶۳ ..	مکرم خان مير محمد اسحق
ملک التجار سر لشکر سلطان	پسر شيخ مير خوافي ۶۷۰
علاء الدين بن احمد شاه	مکند ديرو .. ۱۶۳
۳۰۵ .. بهمني	مکند سنگهه ادا ۳۲۳

ملہار راد ہواکر ۷۱۸ - ۸۴۸	ملک جیون زمیندار دھا دھر
ملہار ہواکر (از رفقای باجی	۲۸۴ - ۲۸۵
راد پسر بالاجی بسو ناتھہ)	ملک عنبر (یا) ملک عنبر
۳۵۲ - ۳۵۳ - ۶۸۶ ..	حبشی ۱۴ - ۱۵ -
ممتاز الزمانی ۳۷ - ۷۹۰ -	۱۵۶ - ۱۹۰ - ۱۹۱ - ۲۷۰ -
۷۹۲ - ۷۹۱	۳۴۴ - ۴۲۷ - ۴۶۹ - ۶۴۵ -
ممتاز محل ۳۱۹ ..	۶۴۶ - ۶۴۷ - ۶۴۸ - ۷۷۳ -
مدوڑ خان پسر عثمان خان	۷۷۵ - ۷۷۹ - ۷۸۲ ..
۶۲۲ .. لوهانی	ملکہ بانو زوجہ سیف خان
۷۱۲ .. منج (قوم)	میرزا مہدی و صبیحہ کلان
منصور الدولہ خطاب عبد اللہ	اصف خان پسر الدولہ
خان پسر ششم عنایت اللہ	۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۲۱
۸۰۲ .. خان	منگہ زمانیہ دختر محمد فرخ
منعم خان ۵۳۴ - ۵۹۱ -	میر بادشاہ و زوجہ فردوس
۷۵۷ - ۶۰۶	آرامگاہ .. ۸۵۰
منعم خان خانخانان سپہ سالار	ملوک چند .. ۳۴۰
۹۸ - ۱۶۴ - ۵۵۸ - ۵۷۳ -	ملوک چند شرف دراندختانگ
۷۶۷	خاص .. ۲۳۴
منگ باشندان (فرقہ) ۷۴۴	مولی رای (یا) مولی رای
منگلی خان فوجدار بلاؤن ۳۶	(نام ویل) ۶۰۷

مولانا عماد لاري .. ۵۸۴	منور عاي خان مخاطب به
مولانا کمال نيشاپوري برادر	مفتخر الدوله بـ برادر
مولانا جمال .. ۶۹	دشمن الدوله بهادر (متم)
مولانا ي (دم) (قدس سره)	جنگ خواجه مظفر نام
.. .. ۸۲۳ ۳۳۶
مولانا عبد الرحمان جامي	مريد - تخلص ذر الفقار
(قدس سره) ۵۳۹	اردستان ي (۱۲) آذر
مومن خان پسر شاه قلي خان	ساساني .. ۳۹۲
وقاص حاجي ۶۵۹	موتہ راجہ .. ۱۱۰ - ۱۳۲
مومن برادر زاده راجہ	موتيه ۳۴۴
بهارامل .. ۴	مودھو بن رگھوجي راجہ ساھو
مومن سنگھ پسر راکون	بھونھادہ .. ۳۵۸
بھورتھيدہ .. ۲۹۰	موسى - کارپرداز سيد حامد (۱۲)
مہابت جنگ .. ۸۴۵	سيد احمد بخاري ۳۹۸
.. ۱۳ - ۱۶	موسوي خان ۷۹۰ - ۸۴۷
۱۷ - ۱۹ - ۲۳ - ۲۵ - ۱۹۶	موسوي خان صدر ۴۴۱
۱۹۸ - ۲۰۰ - ۲۰۱ - ۲۰۳	موسوي خان ميرزا معز ۶۰
۲۰۹ - ۲۱۳ - ۲۲۴ - ۲۲۸	موسوي خان ميرزا مہدي ۶۱
۲۴۹ - ۲۸۷ - ۲۹۸ - ۳۱۵	مولانا جمال جد مذہب الہ
۳۱۹ - ۳۲۳ - ۳۲۴ - ۳۲۵	خان .. ۶۹

۵۰۱	مہاراجہ اجیت سنگھ	۴۷۶ - ۶۲۸ - ۶۲۹ - ۶۳۷
	مہاراجہ بہی - م پور رانا امر	۶۵۰ - ۶۹۰ - ۷۳۱ - ۷۳۶
۲۹۷	سنگھ ..	۷۵۶ - ۷۶۱ - ۷۷۸ - ۷۸۲
۴۸۰ - ۸۹	مہاراجہ جسونت	۷۸۳
	مہاراجہ جہ - ونٹ سنگھ	مہابت خان خانخندان ۱۴۳ -
- ۲۵۴ - ۲۳۶ - ۲۳۵ - ۱۴۶		۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۵ - ۲۱۶
- ۳۰۴ - ۳۰۰ - ۲۹۶ - ۲۶۶		۲۱۸ - ۲۲۰ - ۲۲۶ - ۲۵۷
- ۳۵۲ - ۳۱۸ - ۳۰۹ - ۳۰۶		مہابت خان سپہ سالار ۸۶۱
- ۶۶۹ - ۵۱۰ - ۴۵۴ - ۴۵۳		مہابت خان محمد ابراہیم
- ۷۵۳ - ۷۳۸ - ۷۰۷ - ۶۸۶		۸۲۲
۸۶۹ - ۸۰۹		مہابت خان ناظم کابل ۴۶۳
مہاراجہ جسونت سنگھ		مہابت خان یزید سین حسین
۰۳۴۶	صوبہ دار گجرات	خان بارہ .. ۵۰۱
۳۳۸		مہادیو .. ۱۸۸ - ۱۸۹
مہا سنگھ پسر راجہ راج سنگھ		مہاراجہ خطاب راجہ تیج سنگھ
۳۰۱	سیھودیہ	پسر اجیت بن راجہ گوبال
مہا سنگھ پسر راجہ بدھ		سنگھ کور .. ۲۴۱
۲۲۹	سنگھ	مہاراجہ - خطاب راجہ راجیت
مہا سنگھ پور جگت سنگھ		پسر راجہ چندر سین
پسر راجہ مان سنگھ		جادون .. ۲۳۷

میان مستی (شف نامر خان)	۱۶۷
۶۸۸	مها مائی مشهور به درگا	
۵۵۷	به—وانی نام بتی که	
۶۲	در بتخانه نزدیک قلعه	
۱۲۹	کانگره اسمک .. ۱۸۸	
میر اسدالله بهر کلان سیف الله	متهور خان (یا) تهور خان	
۴۸۶ خان میر بحر	نبدسه زاده شمس الدین	
میر اسمعیل - نام رکن الدوله	۶۷۷ خان خورشکی	
مید لشکر خان بهادر نصیر	۵۰۳ مهدریان (طایفه)	
چنگ برادرزاده سید	۵۳۶ مهدی قاسم خان	
۳۵۹	۱۲۴ مهر علی کولابی	
میرانجی - لقب مید محمود	مهرنسا صبیح غیثات بیگ	
۳۷۷	طهرانی ماقب به نورمهران	
۵۵۳ میر اریس ابدالی	۶۲۳ - ۶۲۵ بیگم	
۶۸۷	مهند (طائفه از افوام افغان)	
میر به—ادالدین سمرقندی	۳۹۸ - ۳۶۶ - ۲۴۴ ..	
۸۴۲	منی (یا) منی (یا) منی	
میر جعفر بخاری سراج الدوله	۲۴ .. (طائفه)	
که با اهل فرنگ سازش	میان شاه نور حمامی (قدس	
۸۴۵	۷۱ .. (سره)	

دیانت خان میر عبد القادر	میر جعفر مخاطب به
خلف امانت خان خواجی	شمس الدوله جعفر علی
۶۱ - ۶۰	خان حاکم بنگالہ ۸۴۵
میر حسینی نام علی مردان	میر جمالہ ۷۱۴ - ۶۹۴ - ۴۶۶
۸۲۴ خان حیدر آبادی	میر جمالہ مخاطب بہ عظیم الدولہ
۲۸۳	صدر جنگ بھادر پسر
میر خان متبذای شیخ فرید	کوچک سید ظریف خان
۶۴۱	۳۶۱
میر خان میر آوزک ۲۳۳ -	میر جمالہ (یعنی معظم خان)
۲۳۴	۴۹
میر خواجہ پسر سلطان خواجہ	میر جمالہ ناظم بنگالہ ۷۰۳
۳۸۱	میر حبیب اردستانی بخش
میر خواندہ .. ۴۰۰	مرشد قلی خان ۸۳۴ -
میر زین الدین علی - نام	۸۴۵
سیادت خان بوادر اسلام	میر حمام الدین خلف ارشد
۳۶۳ خان مشہدی	غازی خان .. ۸۶۱
۶۱۸ میر سید احمد کاشی	میر حسین بوادر رستم دل خان
میر سید علی دیوانہ خلیفہ	۳۲۷
شاہ نعمت اللہ دای	میر حسین مخاطب بہ امانت
۳۵۹ (قدس سرہما)	خان کازی بوادر خرد

مید شریف خان بہادر	۵۱۸	میر سید محمد قزوجی ملقب	۵۱۸
شجاعت جنگ پور سید	۷۶۹	میر شرف الدین حسین	۷۶۹
شریف خان میر عبدالکریم	۳۹۰	میر شریف املی	۳۹۰
۴۱۷	۵۳۱	میر شمس الدین	۵۳۱
میر عبدالرزاق معموری بخش	۵۲۲	۵۲۲
۱۶۷	۸۷۲	میر شہاب الدین	۸۷۲
میر عبدالسلام مخاطب بہ	۸۷۳	۸۷۳
برخوردار خان پسر مہی	۸۴۷	میر شہاب الدین نام امالی	۸۴۷
خان	۸۴۷	عماد الملک	۸۴۷
میر عبد العزیز مخاطب بہ	۶۸ - ۶۹	میر شہاب الدین مخاطب بہ	۶۸ - ۶۹
دلور خان	۸۷۲	غازی الدین خان بہادر	۸۷۲
میر عبدالقادر دیانک خان	۳۰۸	فیروز جنگ	۳۰۸
مہین خلف امانک خان	۳۰۸	میر صالح خوش نویس	۳۰۸
۷۰ - ۵۹	۷۳۶	میر مہدر الدین (شف)	۷۳۶
خوافی	۳۹۲	شف شکن خان (۳۹۲
میر عبدالکریم	۳۹۲	میر صدر جہان مفتی	۳۹۲
میر عبدالکریم - نام سید شریف	۶۹	میر عبد الرحیم - بن کمال	۶۹
خان پور میر سید محمد	۶۹	نیشاپوری	۶۹
قزوجی ملقب بہ رسوادار	۵۲۹	میر عبد الرحیم - نام سید الدادہ	۵۲۹
۵۱۸			
میر علی شہر			

بسالت جنگ بهادر پنجمین	میر عوض پدر عضد الدولہ
پسر نظام الملک امف جاہ	عوض خان یکم از سادات
۷۲۲	حیدری .. ۸۳۲
میر محمد مہدی خان ۸۰	میر فقیر علی حاکم دہلی ۵۷۶
میر محمد یعقوب پسر سیوم	میر فیض الملہ (یا) فضل الملہ
شیخ میر خوفی مخاطب	مخاطب بہ فیض الملہ
۹۷۰ بہ شمشیر خان	خان پسر کلان سیادت خان
میر مرتضیٰ .. ۶۱۳	میر زین الدین علی ۴۶۵
میر معز الملک ۳ - ۷۶۹	میر قاسم .. ۵۵۶
میر معز الملک مشہدی ۵۳۶	میر لشکری .. ۴۱
میر معصوم بہکری - نامی	میر مارٹام زہیندار مابین لاہور
تخلص .. ۵۳۷	دردیای ستلج ۱۰۶
میر معظم مخاطب بہ سیادت	میر محمد حسین خان ۸۰
خان .. ۶۷۶	میر محمد خان برادر کلان
میر ہاشم .. ۶۶۹	شریف خان تگہ ۶۰۱
میر یار محمد غزنوی ۵۳۱	میر محمد خان برادر کلان
میرزا ابو طالب - نام شایستہ	شمس الدین محمد خان
خان امیر الامراء خلف	تگہ .. ۵۳۳
یمین الدولہ امف خان	میر محمد شریف - نام
۶۹۰	تاج الملک امیر الامراء

دومین پھر زکریا خان بہادر	میرزا احمد بہادر ملقب بہ
۱۰۷ ہزبر جنگ	احمد شاہ .. ۵۲۵
میرزا جبار اللہ پھر شریف خان	میرزا افراسیاب پھر میرزا
۶۲۹ .. امیر الامرا	محمد حکیم ۱۶۱
میرزا جانی بیگ پدر میرزا	میرزا الغ بیگ کابلی ۳۶۳
۴۰۴ .. غازی	میرزا امانی (یا) میرزا مانی
میرزا جانی بیگ حاکم تٹہہ	مخاطب بہ آصف الدولہ
۶۲۱	پھر شجاع الدولہ بہادر
میرزا جعفر دومین برادر غضنفر	سویہ دار اودھ و الہ آباد
خان بن الہوزدی خان	۷۱۹
۸۶۶	میرزا اراج شاہ نواز خان بہادر
میرزا جعفر نجم ثانی ۱۳	۶۴۸
میرزا جلال الدین حیدر - نام	میرزا بابر خویش عزیز الدین
شجاع الدولہ بہادر ناظم	برادر عالمگیر ثانی ۸۵۳
سوانہ اودھ و الہ آباد پور	میرزا بدیع الزمان مخاطب بہ
۷۱۵ ابو المنصور خان	شاہ نواز خان مغربی
میرزا جوان بخت بن شاہ عالم	مشہور بہ میرزا دکھی پسر
۳۵۷ .. بادشاہ	میرزا دستم قذہاری ۶۷۰
میرزا حکیم .. ۵۶۶ - ۵۷۲	میرزا بہلوزی حیات اللہ خان
۴۱ میرزا حیدر مغوی	مخاطب بہ شاہ نواز خان

۲۳۰ - ۲۳۶ - ۳۰۰ - ۳۰۱	۳۷۸ - ۱۴۲ ..	میرزا خان
۳۰۲ - ۳۰۶ - ۳۴۶ - ۳۴۷	- ۱۱۶	میرزا خان بن بیروم خان
۴۷۴ - ۵۰۳ - ۷۳۹ - ۸۶۵	۵۹۵ - ۱۸۱
میرزا راجہ جے سنگھہ ناظم	- ۴۰۹	میرزا خان خاننلان
۴۷۱ ..	۶۰۲ - ۵۷۳ - ۴۱۰
میرزا راجہ مانسنگھہ	۱۷۲	میرزا خان - مذکورہ فوجدار کانگرہ
۷۷۸ ..	۶۵۹
میرزا رستم مفوی	- ۱۵۴	میرزا خلیل خانزمان
۹۶۱	میرزا دکنی خطاب شاہ نواز	
میرزا رستم قندھاری	- ۱۵۹	خان مفوی ..
۶۷۰	- ۲۸۱ - ۲۷۶	میرزا راجہ
میرزا سلیمان	۱۰۹	۲۱۸
میرزا سلیمان دای بدخشان	میرزا راجہ اردے سنگھہ -	
۸۵۸ - ۸۵۷	۴۷۱	بھدورپہ
میرزا شاہرخ حاکم سونہ مالوہ	میرزا راجہ - خطاب راجہ	
- ۳۷۹ - ۱۶۸ - ۱۳۸ - ۹	سنگھہ پسر راجہ بھگونت	
- ۶۱۳ - ۶۱۱ - ۵۹۸ - ۵۹۷	۱۶۰	داس کچھراہہ
۷۷۳ - ۷۲۸	میرزا راجہ جے سنگھہ - پسر راجہ	
میرزا شاہ محمد خطاب بہ	- ۴۴ - ۳۶	۱۰ سنگھہ
غزنی خان پسر شاہ بیگ	- ۱۷۶ - ۱۴۶ - ۸۱ - ۵۶	

۱۳۳ -	میرزا عزیز کوکه	۳۸۹ -	خان خاندوزان
۱۳۸ - ۱۶۸ - ۳۸۹ - ۳۹۱ -		۶۴۵	
۱۰۴ - ۴۱۰ - ۶۱۳ - ۶۲۸ -		میرزا شرف الدین حسین حاکم	
۶۲۶		اجمیر ۱۰۹ - ۱۱۲	
میرزا عسکری برادر دوم میرزا		میرزا شکر الله پدر عنایت الله	
۵۵۷ - ۵۵۱	کامران	خان .. ۸۲۸	
۳۶۴	میرزا علی	میرزا شیخ (یا) محمد شیخ	
۶۷۶	میرزا عیسی ترخان	مخاطب به خانه زان خان	
۴۰۴	میرزا غازی	پسر کلان سعید خان چغتای	
۶۲۳	میرزا غیاث	خان بهادر ظفر جنگ ۴۳۳	
میرزا کامران برادر ۵۵۱ یون پادشاه		میرزا نائب تبریزی ۷۶۱	
۵۳۴ - ۵۲۱		میرزا مہدی سیف خان دیوان	
میرزا کامران پسر فردوس مکانی		گجرات ۴۱۷ ۴۱۸	
۵۵۲ - ۵۵۱ - ۵۵۰ - ۵۴۹		۷۸۱ - ۶۵۲	
۵۷۲		میرزا عبد الرحیم میرزا خان	
میرزا کوکه - اقب خان اعظم		خان خاندان خلیف بیروم خان	
میرزا عزیز کوکه (شف -		خان خاندان .. ۵	
۱۳۳ -	میرزا عزیز کوکه)	میرزا عبد الرسول پسر عبد الله	
۱۳۸ - ۱۶۸ - ۳۸۹ - ۳۹۱ -		خان فیروز جنگ ۷۸۹	
۴۰۴ - ۶۱۳ - ۶۲۸ -		میرزا عبد القادر تونی ۵۵۲	

میرزا مظفر حسین قندهاری	۶۳۶
میرزا کیقباد پسر میرزا محمد	۶۴۲	..	مغربی
میرزا مظفر کرمانی	۲۵۲	..	حکیم
میرزا نجف خان	۱۰۹	..	میرزا گل - پسر شریف خان
میرزا نجف خان برادر مخاطب	۶۲۹	..	امیر الامرا
به ذوالفقار الدوله	۱۰۸	..	میرزا لشکری پسر سید یوسف
میرزا نورالدین محمد	۵۷۶	..	خان رضوی
میرزا همدان	۵۷۶ - ۵۵۱	..	۶۲۹ -
میرزا یوسف خان رضوی	۹	..	۷۲۴
..	۲۹۷	..	میرزا محسن برادر مقدر جنگ
میرزا حسن بخشا	۶۶۲	..	۱۰۷
میرزا محمد حکیم برادر علائی	۸۷۳	..	میرزا محمد حمید
میرزا شیخ هروی	۴۵۷	..	۴۰۱
میرزا محمد تقی خان پسر	میرزا محمد حکیم برادر علائی
کلان دیوانت خان میر عالی	عرش اشیدانی
فقی	۷۸	..	۱۳۸ -
میرزا معین الدین اعزازت خان	۱۴۲ - ۱۵۱ - ۱۵۹ - ۱۶۱ -
..	۸۱۷	..	۲۴۴ - ۳۶۳ - ۳۶۴ - ۳۹۷ -
میرزا محمد طاهر آشنا نخا	۳۹۸ - ۵۶۳ - ۵۶۶ - ۵۹۴ -
پسر مظفر خان بن خواجه	۸۵۸ - ۶۴۲
ابوالحسن	۷۶۲	..	میرزا محمد طاهر آشنا نخا
پسر میر جعفر	۸۴۶	..	پسر مظفر خان بن خواجه

۶۸۸ ..	مین مخاطب به بهره‌مند خان
۳۹۰ .. ناصر خسرو حکیم	پسر محمد تقی خان ۴۰
۴۸۴ - ۱۰۴	مینده (قوم) ۱۷۹ - ۱۸۰
۵۴۹ - ۵۴۸	ناصر میوزا
ناظر خدمت خان نایب اعلیٰ	
۴۹۳ .. حضرت	* حرف نون *
۸۷۶ ناکوبا میان مرهتہ	نادر الملک همايون شاهي مير
ناگر (شعبه ایست از قوم	سید علی خدای (یا)
۳۲۸ .. (براهمه)	جدائی (یا) جذامی
نامدار خان .. ۴۷۸ - ۴۷۹	تبریزی (یا) ترمذی ۳
ناموز جنگ بهادر ۴۹۶	نادر شاه ۷۹ - ۱۰۶ - ۱۰۷ -
نامی - تخلص میر معصوم	۳۳۳ - ۳۳۶ - ۷۱۵ - ۷۱۹ -
۵۳۷ .. بهکری	۸۳۲
زانا بابا - خطاب سید سادات	ناصر جنگ ۵۱۹ - ۵۲۸ -
خان بهادر ذوالفقار جنگ	۵۲۹
۵۲۶	ناصر جنگ شهید ۵۸ -
نانک رام (نام فقیری) ۵۱۵	۶۷ - ۳۲۲ - ۳۳۹ - ۳۵۴ -
ناهر خان ۴۱۷ - ۴۱۸ -	۳۵۵ - ۳۶۰ - ۵۱۳ - ۵۱۴ -
۶۵۲ - ۴۱۹	۵۲۳ - ۸۳۷ - ۸۳۸ ..
ناهر خان عرف شپسرخان	ناصر جنگ نظام الدوله ۸۳۵
	ناصر خان عرف میان محنتی

۸۱۳ - ۸۱۲ - ۸۱۱ ..	۹۵۱ ..	توزور
نورین زاد برادر کوچک مادر	۸۶۹ - ۴۷۴	نجات خان
زاد پسر بالاجی ولد حاجی	۸۷۱
زاد بن بالاجی بسوزاتھہ	۴۷۷	نجات خان میرزا شجاع
۳۵۸ - ۳۵۷	نجم الدولہ پسر جعفر عالی خان
نوریت سنگھہ پسر سیوم راجہ	۸۴۶
گوریال سنگھہ کور	۷۴۹ - ۳۵۶	نجیب الدولہ
۳۴۱	۸۵۵ - ۸۵۴ - ۸۵۳
نصارا (قوم)	۴۰۳	نجیب اللہ خان
۳۹۴ ..	۷۱۶	نجیب خان رھلہ
نصرت اللہ پسر سعید خان	۷۱۷
بہادر ظفر جنگ پختا	۶۹	نذر محمد خان زالی بلخ
۴۳۷	۴۲ - ۲۶	ر بدخشان
نصرت - تخصص دلادر خان	۸۵ - ۱۴۴ - ۲۱۲ - ۲۱۸	..
بہادر محمد نعیم	۲۶۲ - ۲۵۳ - ۲۴۲	..
۶۹	۲۶۴ - ۲۶۸ - ۲۶۷ - ۲۷۳	..
نصرت جنگ ..	۴۱۵ - ۴۳۸ - ۴۵۵ - ۴۵۰	..
نصرت یار خان برادر زادہ سید	۶۵۸ - ۶۶۳ - ۶۷۸ - ۷۳۱	..
قاسم بارہہ مخاطب بہ	۷۵۰ - ۷۹۳ - ۷۹۹ - ۸۰۰	..
۶۸۳ ..	۸۰۱ - ۸۰۳ - ۸۰۹ - ۸۱۰	..
شہامت خان
نصیرا برادر حکم رکنای کاشی
۷۹۱ - ۲۸۳
نواب فتح جنگ
۷۶ - ۷۵
۷۷

۷۵ - ۱۵	نظام الملک	نصیرا حارس قلعه سورنج
۲۵۶ - ۲۳۱ - ۲۱۶ - ۲۱۲		۶۰۲
۳۴۳		۳۶۰ .. نصیر الدوله
نظام الملک آصفجاء بہادر		نصیر جنگ - خطاب رکن الدوله
۶۷ - ۶۹ - ۷۰ - ۳۲۴		سید لشکر خان بہادر میر
۳۳۸ - ۳۳۷ - ۳۳۳ - ۳۳۲		اسمعیل نام برادرزادہ سید
۴۹۶ - ۳۶۲ - ۳۵۹ - ۳۴۰		۳۶۰ .. ہاشم خان
۵۲۰ - ۵۱۳ - ۵۱۲ - ۵۰۰		نصیر خان پسر خرد قتلوی
۵۲۷ - ۵۲۶ - ۵۲۲ - ۵۲۱		۱۶۴ .. لوہانی
۸۳۳ - ۷۴۸ - ۷۲۲ - ۷۰۹		۲۱۴ - ۲۱۱ نصیری خان
۸۴۷ - ۸۳۸ - ۸۳۷ ..		۶۵۱ - ۴۶۹ - ۲۱۹ ..
۲۲۴	نظام الملک بحری	نصیری خان بھر کوکاتاش
۲۲۵		۵۷
۵۶	نظام الملک دکنی	نظام یکے از نوکران سراج الدوله
۲۷۰ - ۲۵۱ - ۲۲۸ - ۲۱۹		۸۴۵
۷۹۴ - ۷۳۷ - ۶۷۷ - ۴۲۸		۷۰ - نظام الدوله آصفجاء
۶۴۶	نظام الملکیہ (گروہ)	۳۵۶ - ۳۴۱ - ۳۳۸ - ۱۰۷
۶۴۹		۸۳۶ - ۷۲۲ - ۳۶۱ - ۳۶۰
۱۹۱ - ۲۲ - ۲۰	نظام شاہ	۸۵۶
۶۱۵		۸۳۵ نظام الدوله ناصر جنگ

۳۳۵	نواب ناصر جنگ شهید	۱۵ -	نظام شاهیه (طائفه)
۷۹	نظام الدوله بهادر	۴۷۰ - ۴۶۹ - ۳۲۳ - ۲۴۲	
	نواب نظام الملک فتح جنگ	۷۸۱ - ۶۹۱
۶۸۵ - ۷۴	۶۷۶	نظر بهادر
	نوازش خان - خطاب محمد		نظر عالی خان - (خطاب
	عابد پسر زاهد خان کوکله		دهقان زاده که شجاعت
۳۷۲		خان محمد بیگ ترکه ان
	نوازش خان پسر سعید خان	۷۰۸	بفرزندی گرفته بود (
۱۹۴	چغتای ..		نعمت خان - پسر - رضا محمد
۵۱۳	نوازش (قوم) ..	۷۴۵ - ۶۸۹	هاجی ..
۳۷۰	نور الدوله ..		نور (یا) نصر (یا) ناصر
۷۲۲	نور الدین خان ..	۴۳۲	کریم داد کور (دشتانی
	نور الدین خان درانی بنی امام	۳۹۶	نور (یا) نور ..
	اشرف الوزرا شاه ولی خان	۴۷۳ - ۷۹	نواب آهنگار
۷۲۰	وزیر شاه درانی		نواب دانی زوجة خلد مکان
	نور جهان بیگم خطاب مهرنسا	۴۷۸
- ۱۹۲	مبیده غیاث بیگ		نواب قدسیه زین النساء بیگم
۷۶۱ - ۷۳۰ - ۶۲۳ - ۱۹۶		مخاطب به پادشاه بیگم
	نور محمد (مخاطب به عرب		دوین بن بنت خلد مکان
۷۹۴	خان ..	۵۰۵ - ۳۱۰

۲۴۵ - ۲۴۴ .. (افغان)	۵۰۷ - ۵۰۵
وزارت خان خطاب میسرک	نورس بانو بیگم (یا) نوازش
محمد تقی خان پسر کلان	بانو بیگم اهل بیت مکره شاه
دیانت خان عالی نقی	نواب خان مغوی ۴۷۲
۷۹	نوشابه .. ۱۹۰
وزارت خان شهید .. ۸۰	نوشید - روان عادل .. ۲۰۲
وزیر خان ۱۲۴ - ۲۵۳ -	نیابت خان ۵۹۴ - ۵۹۹
۲۸۷ - ۴۰۴ - ۵۶۹ - ۵۷۱ -	نیابت خان عرب .. ۷۷۰
۷۲۶ - ۹۳۴	نیکر سیر پسر سلطان محمد اکبر
و صلی - تخلص آقا طاهر پسر	۸۱۷ - ۳۲۹
محمد شریف هروی ۷۲۹	دینور سار لشکر سبوا ۴۷۱
رفا (نام خواجه سرای عبد الله	
خان) .. ۷۸۱	
رفادار - (نام خواجه سرائی)	وجیه الدین خان پسر سید
۴۱۷	لشکر خان باره سید مغور
۵۶۹	نام .. ۴۶۸
ولد زار باسو .. ۲۲۲	وحدت علی .. ۲۴۶
ولی خان .. ۶۳۲	وحدت علی خویش جلاله
ولی خان برادر عثمان خان	۳۶۸
۶۳۲	درک زنی (طائفة از قوم

• حرف واو •

هدایت الله خان مخاطب به
 سعد الله خان خلف و
 ارشد اولاد عذایمت الله خان
 ۵۰۴
 هدایت بخش بن عالمگیر
 ثانی .. ۸۵۳
 هدایت خان - خطاب هدایت
 الله پسر شریف الملک
 حیدر آبادی ۶۸۹ - ۶۹۰
 هدایت کیش خان (جدید
 الاسلام) .. ۵۸۰
 هدایت محیی الدین خان ۶۸
 هدایت محیی الدین - نام
 سعد الله خان بهادر مظهر
 جنگ پسر متوسل خان
 بهادر (نام جنگ بن
 حفظ الله خان وان سعد الله
 خان شاهجهانی ۵۲۲
 هر جس پسر راجه بهتواداس
 کور .. ۲۵۵

ولی خلیفه شامو ۵۴۴ - ۵۴۵
 ولی محمد خان والی توران
 دیار .. ۶۳۳
 ونکوچی برادر سیواجی ۳۴۸

• حرف ها •

هادا (شعبه انصت از اوس
 چوهان) .. ۱۱۳
 هادی داد خان برادر زاه داد
 خان پسر جلال الدین ۲۵۰
 هادی داد خان عم (شدید خان
 الهام الله .. ۳۰۴
 هاشم خان پور قاسم خان پور
 بحر .. ۷۳۶
 هاشم خوستی ووجدار ۱۵۴
 هدایت الله مخاطب به هدایت
 خان پسر شریف الملک
 حیدر آبادی ۶۸۹ - ۶۹۰
 هدایت الله خان پسر عذایمت الله
 خان .. ۸۳۰

مظفر پسر سید شجاع	۲۰۵	..	ھرداس جہالہ
خان بارہہ سید جعفر نام	۵۵	چوراگڑھ	ھردیرام زمیندار
۴۲۷	۲۵۸	..	پسر بہیم نراین
۴۶۸ ..	۲۵۹
ھنود (قوم) ۳۹۲ - ۳۹۵	۱۹۵	..	ھرکرن
۵۱۵			ھرناٹھ سنگھ فیرا اندر
ھنوت راز پسر راجہ سلقان	۲۳۶	..	سنگھ
جی (یا) سلطان جی بذالکر			ھری سنگھ عم روپ سنگھ
۳۳۹	۲۶۸	..	راتھور
ھردل راز پسر دوم راجہ مدھکر			ھزارہ (یا) ھزار جات (طائفہ)
سائہ بندیہ ۱۳۲ ..	۷۵۹ - ۶۷۹ - ۵۴۲ - ۴۳۳		
ھوزل راز (یا) ھولکر راز پسر	۱۴۴	..	ھستی سنگھ
راجہ مدھکر ۷۲۵			ھارون بادشاہ ۵۳۱ - ۳۸۷
ھشدار خان .. ۷۴۱	۸۵۷ - ۵۷۷ - ۵۷۲
ھولکر (شف - ملہار راز)			ھمت خان ۴۷۹ - ۵۵
۳۳۰ - ۳۵۶ - ۷۱۸ -	۶۸۰
۸۵۴ - ۸۵۰ - ۸۴۹ ..	۸۱۲		ھمت خان بدخشی
ھیرامن بکھریہ ۶۶ ..			ھمت خان پسر خانچھان بہادر
ھیرنند متصدی اہتمان الدولہ	۲۹۴	..	کوکلتاش
قوالدین خان ۸۴۲ - ۸۴۱			ھمت خان - خطاب سید

چابوق و پدر سعید خان

چغتآ .. ۴۰۳

یعقوب خان بدخشی ۶۴۶

یلنگترش .. ۷۹۹

یلنگتوش ازبک ۴۳۴

یمین لدرله ۸۸ - ۱۴۳ - ۲۱۶ -

۲۲۵ - ۴۱۵ - ۴۵۵ - ۷۳۰

یمین لدرله آصف خان (پدر

ملکه بانو ز ممتار محل)

۲۱۱ - ۴۲۱ - ۶۹۰ - ۸۱۴

یمین لدرله خاتم ملتان ۶۵۶

نور پاشیان (فرقه) ۷۴۰

حضرت یوسف (علیه السلام)

۸۶۰

یوسف ایک پسر ابراهیم بیک

چابوق .. ۴۰۳

یوسف بیک دام (ستام خان

شغالی .. ۱۹۹

یوسف خان .. ۶۲۹

یوسف فواحه عم طیب خواجه

هیمو بقال ۱۱۴ - ۳۷۵ -

۷۹۴ - ۹۰۵

• حرف یا •

یارگاز بیک دازوغه گرز برداران

۴۴۹ - ۴۵۰ - ۴۵۱ ..

یارگاز تکریم .. ۸۰۴

یارگاز جولاق سفیر نذر محمد

خان .. ۸۱۱

یار محمد پسر طارق محمد

خان هرزی .. ۷۲۹

یار محمد مشهوره رانہ تلامی

سعد لاه خان ۴۴۸

یاسین خان پسر شایر خان آواز

۶۵۴

یاقوت خان .. ۶۴۶

یاقوت خان حبشی ۲۰۹ -

۷۸۱

یاقیم () نام آواز ۱۴۰

یعقوب بیک پسر ابراهیم بیک

يوسف شغالي (شف - رستم)	۷۵۰ - ۷۵۱	جویداري
خان شغالي (۲۰۰)	۱۶۲	يوسف زئي (قوم)
يوسف محمد خان تاشکودي	۲۳۰ - ۲۴۵ - ۲۹۷ - ۳۶۳	
۲۵ - ۲۴۹ - ۶۵۱ ..	۳۶۴ - ۳۶۷ - ۳۶۸ - ۴۷۹	
يوسف محمد خان کورک ۳۸۸	۶۴۲ - ۶۴۹	

تمام شد اسمای مردمان

منظر دوم در اسمای مواضع و قلعجات
و آبها و کوهها و غیره *

		* حرف الف *	
۷۱۶ - ۱۰۲	..	آب جمنا	
۸۵۴ - ۶۴۱ - ۹		آب جون	۸۰۳ ..
۶۳۷	..	آب سلطان پور	آب آمویه
۸۵۳ - ۶۹۸ - ۳۴		آب گنگ	آب اتک .. ۴۳۰
۱۹۷	..	آب گوردهن	آب اندرب .. ۷۹۷
۲۴۹	..	آب مانجرا	آب بنوا مشهور - ور به بست
۷۶۵ - ۲۰۱		آب نریده	دهار اشمال رویه اوند چیه
آبی موهان (یا) آبی موهان			۱۳۲ ..
۷۶۷	..		آب بهت ۲۱۳ - ۶۵۰ -
۵۵۱ - ۸۶	..	آبز بایجان	۷۷۳ ..
آسیر (مضاف صوبه خجسته			آب بهیمره .. ۵۲
- ۲۶۴ - ۲۵۱		(بذیان)	آب بیاه ۲۷۹ - ۴۶۰ - ۶۳۷ -
۶۸۷ - ۶۱۲ - ۳۲۷ - ۳۵۶			۷۱۲ ..
۶۰۵	..	آسیر دکن	آب پنجشیر .. ۸۰۰
۳۶۹ - ۲۹۲ - ۴۷		آشام	آب تپتی .. ۸۶۴

۱۳۱ - ۱۴۵ - ۲۶۲ -	اتک	۸۰۳ - ۴۳۵ ..	آقچه
۲۹۹ - ۳۵۹ - ۳۶۴ - ۳۹۸ -		۱۶۶ ..	آب محل
۷۵۵		۱۰۱ - ۱۰۲ - ۱۱۳ -	آگره
اجمیر (یا) دارالخیر اجمیر		۳۷۶ - ۳۷۴ - ۳۶۹ - ۱۶۷	
۱ - ۲۴ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۵ -		۴۲۷ - ۴۲۱ - ۴۱۶ - ۴۰۷	
۹۳ - ۱۰۹ - ۱۱۲ - ۱۲۵ -		۵۶۷ - ۵۵۴ - ۵۳۱ - ۴۶۶	
۱۴۸ - ۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۸۰ -		۵۷۹ - ۵۷۸ - ۵۷۶ - ۵۷۴	
۲۰۸ - ۲۱۳ - ۲۳۵ - ۲۵۲ -		۶۵۸ - ۶۳۶ - ۶۰۴ - ۵۸۴	
۲۷۶ - ۲۸۴ - ۳۰۱ - ۳۲۰ -		۶۷۴ - ۶۹۸ - ۶۹۷ - ۷۰۴	
۳۷۵ - ۴۲۲ - ۴۴۷ - ۴۷۶ -		۷۸۸ - ۷۸۳ - ۷۲۹ - ۷۰۵	
۴۸۶ ۵۰۲ - ۵۰۹ - ۵۱۱ -		۸۱۶ - ۷۹۹	
۵۵۶ - ۵۷۳ - ۵۹۸ - ۶۴۸ -		آنبیر (مضاف سویتہ اجمیر)	
۶۷۴ - ۶۹۹ - ۷۳۹ - ۷۴۱ -		۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۱۰۸ -	
۸۱۷ - ۸۱۶		۵۰۱ - ۱۷۳ - ۱۱۲ - ۱۱۱	
۶۱۶ - ۶۱۲ - ۷۳	اجین	آہنگدھہ (قلعہ ابراہیم گدھہ	
احمد آباد (یا) احمد آباد		مضاف حیدر آباد (گوبند)	
۱۱۰ - ۱۲۴ -	کجرات	۵۰۳	
۱۴۱ - ۱۸۱ - ۱۸۴ - ۱۹۴ -		ابراہیم گدھہ مضاف حیدر آباد	
۱۹۵ - ۲۳۶ - ۲۸۳ - ۲۸۴ -		۷۴۶	
۲۸۵ - ۳۷۴ - ۳۷۸ - ۳۹۷ -		۲۸۷ - ۲۸۶ - ۲۱۴	ادارہ

۱۵۰	..	ازبدا اچل	۴۰۹ - ۴۱۰ - ۴۱۲ - ۴۱۶
۷۰۱ - ۴۶۷ - ۴۱	..	ارک	۴۱۷ - ۴۱۹ - ۴۲۹ - ۵۰۹
		ارک قلعہ بیجاپور (یا) قلعہ	۵۴۶ - ۵۵۸ - ۵۶۳ - ۵۶۹
۴۹۰	..	ارک	۶۲۲ - ۶۳۹ - ۶۵۲ - ۶۷۴
۵۲۹ - ۵۱۴ - ۳:۳		ارکات	۶۹۳ - ۷۰۷ - ۷۰۸ - ۷۷۹
۳۶۳		استغفر (یا) اشتغر	۷۸۰ - ۸۱۶ - ۸۳۲ - ۸۳۴
		اسلام آباد (شف - چانگام)	۸۷۸
۷۸۷ - ۷۰۱ - ۴۲۳ ۳:۳		احمدنگر (یا) احمدنگر مضاف	
		اسلام آباد - نام قلعہ چانگام	۵ - ۵
۷۰۱	۶ - ۱۴ - ۲۳ - ۲۵
		اسلام پور موسم بہ (م-پ-ور)	۲۹ - ۱۹۰ - ۳۱۱ - ۳۱۶
۱۴۴	۳۳۱ - ۲۴۲ - ۴۲۷ - ۴۲۸
		اسلام گدھہ عرف دیوگدھہ	۴۲۹ - ۴۹۶ - ۵۹۷ - ۶۰۳
۸۷۶	۶۱۱ - ۶۱۲ - ۶۱۳ - ۶۱۵
۵۱۲		اعظم تارا عرف ستارا	۶۴۶ - ۶۸۴ - ۷۲۸ - ۸۷۷
		اعظم نگر مل کانوں (یا) بل	
۴۸۴	..	کانوں	۵۲۲ - ۷۲۳
۶۴۳	..	انغان استان	۲۰۸ - ۱۶۷ ..
۵۵۳	..	اقلیم سیوم	
۷۲ - ۸۴ - ۹۲		اکبر آباد	۱۶۶ - ۳۰۵ - ۵۹۷
		ادیشہ (شف - اردیشہ)	
		ادیشہ	..

- ۹۲ - ۴۴ - ۱۹	الہ اہان	- ۲۰۶ - ۲۰۵ - ۱۰۹ - ۱۰۸	
- ۱۶۷ - ۱۲۸ - ۱۳۶ - ۱۰۸		- ۲۲۸ - ۲۲۶ - ۲۱۵ - ۲۱۲	
- ۳۵۵ - ۲۹۸ - ۲۸۰ - ۲۱۰		- ۲۷۲ - ۲۶۳ - ۲۵۵ - ۲۵۲	
- ۳۲۶ - ۳۲۵ - ۳۲۰ - ۳۶۹		- ۳۰۷ - ۳۵۴ - ۳۲۹ - ۲۷۷	
- ۶۲۶ - ۵۹۸ - ۴۸۴ - ۴۵۹		- ۴۷۵ - ۴۶۷ - ۴۵۸ - ۴۲۰	
- ۶۹۳ - ۶۸۲ - ۶۸۱ - ۶۳۵		- ۵۶۶ - ۵۱۹ - ۴۷۸ - ۴۷۶	
- ۷۸۷ - ۷۱۸ - ۷۱۵ - ۷۰۸		- ۶۸۰ - ۶۷۹ - ۶۵۸ - ۵۷۱	
۸۴۰		- ۷۰۶ - ۶۹۹ - ۶۹۸ - ۶۸۶	
امتیاز کلمہ نام بلعہ ادنی		- ۸۰۹ - ۷۹۲ - ۷۴۱ - ۷۳۵	
۸۷۵ - ۳۱۹ (۲) ادنی		۸۸۰ - ۸۵۳	
۳۲۸ امرایوز سرکار مہر		اکبراکر راج محل بیرونامدن	
۱۶۶ امر چٹیا (یا) امر چٹیا (یکے)		۱۶۶ - ۳۴ - ۱۸	
۲۷۰ از پنج محل سرکار		الہرز (دو)	
۲۳۶ مظفرنگر عرف کلہیر موہ		الشمش	
۲۳۷ احمد اہان بیدر		الکابی مورنگ از توابع موہ	
۳۸۷ امرکوت		بنگالہ	
۷۴۳ امای محل (یا) امین محل		الکہ اردہہ	
۳۲۷		الکہ پنجاب	
۶۵۳ انا کونڈی (یا) انا کونڈ		الکہ ناسک	
۳۶۱		الوز موہ اکبر اہان	

مکال سرکار مظفرنگر صوبہ	انٹریڈ (نام محالات و سرز-بین
۲۲۷ احمد آباد بیدر)	واقعہ مابین دریای گنگ
ادونی (یا) ادلی (یا)	و جون (۳۵۴ - ۷۱۷ -
ادونی موسم بہ امتیاز ۸۴۹ - ۸۵۲
۳۲۰ گدھہ ..	انٹری .. ۶۱۶
اردھہ ۳۲۳ - ۳۳۰ - ۳۵۵ -	اند خود .. ۲۷۳ - ۸۰۲
۴۰۳ - ۵۴۶ - ۵۹۴ - ۷۱۵ -	اندراب .. ۲۴۱ - ۲۷۷
۷۱۶ - ۷۱۷ - ۷۱۹ - ۷۴۳ -	اندر کھی مضاف صوبہ لہ آباد
۷۶۹ - ۸۴۰ - ۸۵۳ - ۸۵۹ - ۲۴۰
۸۷۱	اندور .. ۶۳
اردیپور ۱۵۰ - ۲۰۳ -	انروہ .. ۲۵۵
۸۷۳ - ۵۹۳ - ۲۰۸ ..	انوالہ (بنکے از پرگنات دہلی در
رڈیسہ ۱۴۱ - ۱۶۶ - ۲۴۷ -	دامن کوہ کمانون) ۸۴۱ -
۵۷۱ - ۵۷۳ - ۶۲۳ - ۶۳۴ - ۸۴۲
۷۴۱ - ۷۲۶	ارجین .. ۱۹۷ - ۲۳۶ - ۲۵۵ -
اردنگ آباد ۱۴ - ۵۲ -	۳۰۶ - ۳۱۸ - ۳۳۳ - ۵۵۷ -
۵۴ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۵ - ۲۳۶ - ۶۹۵
۲۵۹ - ۲۹۷ - ۳۰۶ - ۳۱۶ -	ارچہہ .. ۳۹۶ - ۵۵۰ -
۳۲۰ - ۳۵۱ - ۳۵۵ - ۳۶۰ -	اردگیر مضاف دکن ۷۷۵
۴۷۳ - ۵۲۱ - ۶۶۷ - ۷۰۰ -	اندھان (پرگنہ ایست از پنج

۶۶۱ - ۶۵۵ - ۶۵۴ - ۶۲۲	۷۳۸ - ۸۲۱ - ۷۴۱ ..
- ۷۶۱ - ۷۴۶ - ۷۳۵ - ۶۶۲	۸۷۲ اوزنگ گدهه عرف ماهير
- ۸۰۱ - ۷۹۸ - ۷۹۶ ۷۸۳	ارشا موند محمد آبان بيدر
۸۷۰ - ۸۰۴ - ۸۰۲ ..	۸۳۷
۴۷۴ .. ايرج به انديز	۱۳۱ اوندچيه (يا) اوندچيه
۷۳۵ اوردان سرمد مالک دم	- ۲۱۳ - ۱۹۹ - ۱۳۳ - ۱۳۲
۶۱۴ ايسان بسان مالي	- ۲۴۰ - ۲۹۵ - ۲۱۷ - ۲۱۵
ايل قصبه از توابع سيوستان	- ۷۸۵ - ۷۸۳ - ۷۲۵ ۴۳۸
- ۷۱۰ ۴۲۹ - ۳۰۴ ايراجچور	۷۸۶
۸۷۷	۶۷۹ .. ارهند
	- ۱۸۰ - ۱۳۰ - ۱۲۹ ايدر
	۳۷۸ - ۲۰۳
	- ۲۶ ايران (يا) ايران ديار
	- ۵۱ - ۳۷ - ۲۰ - ۲۸
	- ۹۳ - ۸۵ - ۸۷ - ۸۶ ۸۴
	- ۲۸۵ - ۲۵۰ - ۲۳۲ - ۱۹۲
	- ۴۲۹ - ۴۲۴ - ۴۱۶ - ۳۸۵
	- ۵۴۳ - ۴۷۸ - ۴۳۹ - ۴۳۲
	- ۵۴۸ - ۵۴۷ - ۵۴۵ - ۵۴۴
	۵۸۳ - ۵۵۳ - ۵۵۲ ۵۵۱
• حرف با •	
	بابو گدهه (يا) بالو گدهه
	۱۵۱ - ۱۵۰
	۶۱۳ - ۲۴۵ .. باختر
	۲۴۵ .. باره
	۱۰۳ بار يله پنج گروهی دهاب
	۱۲ .. بارهه موانه
	دارهه [درازدهه وضع را (که
	درهه - ان دراب - ..

۱۴ - ۱۷۵ - ۱۹۰	بالا پور	در بای جوہ و گنگ قریب
۷۲۸ - ۶۴۸ - ۵۰۴ - ۳۴۴		پرگنہ سنبل واقع شدہ (
۱۷۵	بالا پور ولایت برار	میگویند] ۸۲ - ۸۱
۷۱۰ - ۶۴۶	۱۰۲ - ۱۷۸ - ۲۱۷ - ۲۲۷
۱۴۸ - ۱۴	بالا گھات	۲۳۴ - ۲۴۵ - ۲۷۲ - ۳۷۷
۲۱۱ - ۲۶۰ - ۲۶۱ - ۴۱۵		۸۵۴
۷۳۴ - ۶۴۸ - ۴۲۸	..	باسم ا مضاف بالا گھات صوبہ
۶۴۶	بالا گھات احمد نگر	برار (یا) مضاف صوبہ برار
۴۵۵ - ۲۰۹	بالا گھات برار	۲۱۱ - ۲۲۶ - ۶۵۱ - ۷۳۴
۶۹۲	بالا گھات دکن	باغ حافظ .. ۴۵۱
۲۱۰	بالا گھات زرنکھیرہ	باغ مرہند .. ۴۰۵
۵۷۲	بامیان	باغ صفا .. ۴۴۴
۱۳۸	باندھو (یا) ماندھو	باغ ظفر آباد (کہ در کشمیر
۷۸۴ - ۴۵۸ - ۲۵۹ - ۱۷۵		احداث کردہ ظفر خان
۸۴۱	ہانس بریلی	خواجہ احسن اللہ (سمت)
۱۸۸	بتخانہ مہامائی	۷۵۹
۱۸۷	بتخانہ نگر کوٹ	۲۹ .. باغ گنج
۱۶۴	بتکدہ جگناتھہ	۶۶۱ باغ گنج علی خان
۸۴۶	بتیا مضاف پورنیہ	۸۰۲ .. باغ مراد
۳۶۳ - ۲۴۵ - ۱۱۹	بجور	۶۹۶ .. باغ نور منزل

۹۸ - ۶۶ - ۶۴ - ۶۱ دراز

۲۰۹ - ۲۰۲ - ۱۹۰ - ۱۷۵

۲۹۳ - ۲۳۷ - ۲۲۶ - ۲۱۱

۵۰۹ - ۴۹۶ - ۴۶۰ - ۳۵۱

۷۳۴ - ۷۲۸ - ۷۲۲ - ۷۱۰

۸۳۳ - ۸۳۲ - ۸۲۵ - ۷۷۸

۸۷۸ - ۸۷۷ - ۸۲۵ ..

۶۶ - ۶۵ دراز پایادنگهات

۷۲۶ - ۶۲۳ .. برونزان

برودنه مضاف صوبه کجرات

۴۱۲ - ۱۲۴

۵۹۷ .. برهان آباد

۱۶ - ۱۵ - ۷ برهانپور

۶۵ - ۳۷ - ۲۵ - ۲۳ - ۲۱

۸۹ - ۷۴ - ۷۲ - ۶۷ - ۶۶

۲۲۰ - ۲۰۹ - ۲۰۱ - ۱۹۰

۲۶۱ - ۲۵۷ - ۲۵۱ - ۲۵۰

۳۲۵ - ۳۶۹ - ۳۱۸ - ۲۸۷

۶۱۲ - ۶۱۱ - ۴۶۷ - ۳۳۷

۶۷۳ - ۶۵۳ - ۶۱۵ - ۶۱۳

۷۲۷ - ۶۴۲ - ۳۶۷ - ۳۶۶

۵۰۲ - ۴۹۴ - ۴۶۱ بخارا

۸۷۲ - ۸۰۳

بخارا (نام محله در احمد آباد

کجرات که شیخ فرید

مرتضی خان بخاری آباد

۶۲۹ .. (کرده

۱۴۵ - ۸۵ - ۴۲ بدخشان

۲۴۲ - ۲۴۱ - ۲۳۵ - ۲۲۷

۲۶۲ - ۲۵۸ - ۲۵۴ - ۲۵۳

۲۷۳ - ۲۶۸ - ۲۶۶ - ۲۶۴

۲۹۹ - ۲۹۵ - ۲۷۱ - ۲۷۸

۴۵۲ - ۴۴۴ - ۴۴۳ - ۲۶۸

۵۵۳ - ۵۵۲ - ۴۶۱ - ۳۵۵

۶۹۳ - ۶۷۸ - ۶۶۶ - ۶۶۳

۸۰۳ - ۸۰۲ - ۸۰۱ - ۸۰۰

۸۱۶ - ۸۱۴ - ۸۱۱ - ۸۰۵

۸۵۸ - ۸۵۷

۱۳۰ .. بدنه نگر

۲۰۸ .. بدنه نگر

۴۶	- ۶۸۸ - ۶۸۵ - ۶۸۳ - ۶۷۴
- ۸۵ - ۴۲ - ۲۶ بلخ	- ۸۲۵ - ۷۸۴ - ۷۸۱ - ۶۹۱
- ۲۲۷ - ۲۱۸ - ۱۴۵ - ۱۴۴	۸۷۸ . ۸۷۱ - ۸۳۵ - ۸۳۳
- ۲۵۳ - ۲۴۲ - ۲۴۱ - ۲۳۵	- ۵۹۵ برهم پوتر (دریا)
- ۲۶۴ - ۲۶۲ - ۲۵۸ - ۲۵۴	۶۰۰
- ۲۷۳ - ۲۶۸ - ۲۶۷ - ۲۶۶	۸۱۷ دریای
- ۳۵۹ - ۲۹۹ - ۲۹۵ - ۲۷۸	- ۲۶۲ - ۲۲۷ بصرت
- ۴۳۸ - ۴۳۷ - ۴۳۵ - ۴۱۵	- ۴۴۶ - ۲۷۶ - ۲۷۵ - ۲۷۴
- ۴۵۱ - ۴۴۵ - ۴۴۴ - ۴۴۳	. ۶۷۸ - ۶۶۷ - ۶۶۴ - ۴۷۴
- ۴۶۱ - ۴۶۱ - ۴۵۵ - ۴۵۲	۷۹۴ - ۷۵۳ - ۷۵۲ ..
- ۶۵۸ - ۶۵۰ - ۵۵۳ - ۴۷۳	بسوا پتن (یا) بسوابتن
- ۶۷۸ - ۶۶۷ - ۶۶۶ - ۶۶۳	۷۰ .. مضاف سرا
- ۷۵۱ - ۷۵۰ - ۷۳۱ - ۶۹۳	۲۶ .. بغداد
- ۸۰۲ - ۸۰۱ - ۷۹۳ - ۷۵۲	۳۹۸ بکرام - نام حصار
- ۸۱۰ - ۸۰۵ - ۸۰۴ ۸۰۳	- ۷۱۸ بکسر (نا) بکسر
- ۸۶۶ - ۸۱۶ - ۸۱۳ - ۸۱۱	۷۷۱
۸۱۳ - ۸۷۲	- ۲۸۸ - ۱۸۰ - ۵۳ بکلانه
- ۲۵۳ بلخ و بدخشان	- ۷۷۹ - ۶۰۱ - ۵۲۱ - ۳۱۸
- ۲۶۴ - ۲۶۶ - ۲۶۲ - ۲۵۴	۸۷۱
۲۷۸ - ۲۶۸	بکله کوات (یا) بکله کوات

۹۶ ..	بگذار فرنگ	۶۵۲ ..	بلد احمد آباد
- ۴۳ - ۲۰ - ۱۶	بذارس	۳۳۰ ..	بلد ارجین
۴۲۳	- ۲۸۹	بلد اردنگ آباد
۱۲۷ ..	بذجر	۶۷۶ - ۴۹۱ - ۳۵۴	..
- ۵۲۳ - ۵۱۴	بذدر پهاچری	- ۱۵۲ - ۳۶	بلد برهانپور
۵۲۹	۷۹۵ - ۶۵۳ - ۲۶۱	..
۲۸۸ ..	بذدر جیول	۳۶۲ ..	بلد بیجاپور
۵۳۰ ..	بذدر چیناپتن	۳۳۵	بلد دار الخلافه
- ۲۲۱ - ۳۰	بذدر سورت	۳۷۵	بلد دهلی
- ۳۵۸ - ۳۴۸ - ۳۲۳ - ۳۲۲		۳۳۳	بلد شاهجهان آباد
- ۷۰۷ - ۶۸۷ - ۵۲۷ - ۴۹۷		۲۷۵	بلد کابل
- ۷۴۴ - ۷۴۳ - ۷۰۹ - ۷۰۸		- ۲۱۴ ۱۵۸	بلد لاہور
۸۵۶ - ۷۸۱ - ۷۴۵	..	۷۹۲ - ۵۸۵ - ۴۶۶	..
۸۴۵ ..	بذدر کلکاتہ	۵۸۴ ..	بلد ناگور
۱۸۳ ..	بذدر کورہ	۸۳۶ ..	بانگرام
۳۱۷ - ۲۹۴	بذدر کھنڈ	۱۹۳ ..	بلوچ پور
- ۱۷۱ - ۲۴ - ۲۱	بذدر لہ	۳۹۷ - ۱۵۱	بلوچستان
- ۲۲۶ - ۲۱۸ - ۲۱۵ - ۱۹۷			باوای (یا) باوای (نام وضع
۲۷۲ - ۲۶۵ - ۲۵۱	..		پرکنتہ لوه کا۔ ون مضاف
۲۴۸ ..	بذدر (یا) بلغر	۴۷۱ ..	باندپور

۶۲۴ - ۶۳۰ - ۶۳۲ - ۶۳۴	۵۸ .. بنگالوز
۷۰۳ - ۷۰۴ - ۷۰۵ - ۷۱۴	بنگر (یکے از پرگنات شمالي
۷۱۷ - ۷۱۸ - ۷۲۵ - ۷۲۶	دهلي) ۸۴۱ - ۸۴۲
۷۲۷ - ۷۳۷ - ۷۸۱ - ۸۱۲	بنگ .. ۴۰۶ ۵۵۹
۸۴۲ - ۸۴۳ - ۸۴۴ - ۸۴۶	بنگالہ (يا) بنگ ۱۶ - ۱۷
۸۴۷	۱۸ - ۱۹ - ۲۴ - ۳۳ - ۴۶
۱۵۶ - ۱۷۵ - ۳۴۰	بنگش ۶۱ - ۶۲ - ۷۳ - ۱۱۰
۴۶۲ - ۷۵۶	۱۲۳ ۱۲۴ - ۱۶۳ - ۱۶۴
۴۶۲ - ۴۶۲ .. بنگشات	۱۶۵ ۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۶۸
۸۵ - ۲۳۹ .. بنگش بالا	۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۴ - ۲۰۹
۲۳۹ بنگش بالا ز پائين	۲۱۹ - ۲۳۸ - ۲۵۱ - ۲۶۶
۸۵ - بنگش پائين (يا) پايان	۲۹۲ - ۲۹۸ - ۳۰۳ - ۳۰۴
۲۳۹	۳۰۵ - ۳۲۱ - ۳۳۳ - ۳۴۷
۳۴۲ بوندي ديول گارون	۲۵۸ - ۴۰۰ - ۴۰۱ - ۴۰۳
۱۱۰ - ۱۱۵ - ۲۱۰	۴۰۶ - ۴۲۰ - ۴۲۳ - ۴۲۷
۲۶۰	۴۵۵ ۴۵۶ - ۴۶۳ - ۴۷۴
۲۶۰ بوندي رکندر	۴۸۱ - ۵۱۱ - ۵۵۹ - ۵۶۳
۱۸۱ - ۲۲۰ .. بونديا	۵۷۱ - ۵۷۳ - ۵۷۶ - ۵۹۱
۵۹۵ - ۵۹۷ - ۷۲۶	۵۹۳ - ۵۹۵ - ۵۹۶ - ۵۹۷
۳۱۹ - ۸۶۶	۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۰۷ - ۶۲۳

۸۴۸ .. بهرت پور	۱۳۱ - ۷۲ - ۱۶	بهار
۵۷۰ .. بهرت رنج	۴۰۴ - ۱۴۴ - ۱۵۵ - ۱۳۹	
۲۸۱ .. بهرت کین	۴۳۶ ۴۲۰ - ۴۰۸ - ۴۰۶	
- ۴۷۵ - ۴۰۵ - ۳۳	- ۵۹۱ - ۵۶۳ - ۵۵۹ - ۴۸۴	
- ۶۶۳ - ۶۶۰ - ۶۵۵ - ۶۵۴	- ۶۳۲ - ۵۹۷ - ۵۹۶ - ۵۹۳	
۷۹۷ - ۷۷۶ - ۷۷۵ ..	- ۷۰۸ - ۶۹۲ - ۶۸۲ - ۶۳۴	
بهاسه مضاف - ورد - مالوہ	- ۷۲۷ - ۷۲۶ - ۷۲۵ - ۷۱۷	
۲۹۷ - ۲۹۶	- ۷۸۴ - ۷۷۲ - ۷۵۶ - ۷۳۶	
۷۵۸ - ۷۲۹ .. بہنہر	۸۴۷	
۷۵۹ - ۲۴۲ .. بہیرہ	- ۳۳۷	بہالکی مضاف بیدر
بہیرہ خوشاب (یا) بہا - رہ	۶۵۱	
۵۲۳ .. خوشاب	۴۲۶	بہانگیر
۵۷ .. بہیرہ	۶۵۰	بہت (دریا)
۸۲۷ - ۲۷۹ (دریا)	۲۴۴	بہتہ پور
۸۵۵ - ۷۰۰ - ۴۹۸ بہت اللہ	۲۵۳ - ۲۲۸	بہدار
۶۳ .. بہت	۱۷۵	بہدرک
- ۵۴ - ۵۳ - ۵۲ بہت پور	۱۱ - ۱۰	بہدر کوت
- ۶۵ - ۶۳ - ۵۸ - ۵۷ - ۵۶		بہرائج (یا) بہرائج مضاف
- ۲۸۷ - ۲۶۳ - ۱۸۸ - ۱۸۳	۸۷۱	اردہ
۳۱۱ - ۲۹۵ - ۲۹۴ - ۲۸۸	۷۷۲ - ۶۷۳ - ۴۲۲	بہرائج

۷۱۱	۳۱۳ - ۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۲۳
- ۷۳۶ دیر مضاف دکن	- ۳۲۶ - ۳۴۴ - ۳۴۵ - ۳۴۷
۷۳۸ - ۷۳۷	- ۳۵۱ - ۳۵۶ - ۳۶۶ - ۳۶۷
۶۰۷ .. بیوات	- ۳۷۱ - ۳۷۲ - ۳۸۳ - ۳۹۰
۳۰۵ .. بیوات دوم	- ۳۹۶ - ۳۹۷ - ۳۹۹ - ۵۰۳
۷۰۹ .. بیروم گانوں	- ۵۲۲ - ۴۷۳ - ۴۸۳ - ۴۹۴
۵۶۴ بیہوارہ (یا) بیہوارہ	- ۷۰۰ - ۷۲۲ - ۷۲۳ - ۷۴۰
- ۱۵۲ - ۱۵۱ - ۱۴۸ بیگانیر	- ۷۴۶ - ۸۳۲ - ۸۳۷ - ۸۶۵
- ۲۳۳ - ۲۱۲ - ۲۱۱ - ۱۷۹	۸۷۴ - ۸۷۵
۵۳۳ - ۴۷۴ - ۲۸۷ ..	۳۵۴ .. بیہودال
	۲۷۹ .. بیہاد

* حرف پے *

۷۷۴ - ۱۸۲ .. پاتھری	۴۲۲ .. کجرات
۱۸۲ .. پالم	۱۸۸ .. بیجاپور دکن
۳۴۴ .. پالہ کنگڈیوی	۷۱۰ - ۲۲۰ .. بیجاگڈہ
پالی (یا) پالی (یا) مالی	- ۶۲ - ۶۳ - ۶۲ .. بیدر
(سرحد صوبہ اودھ)	- ۲۳۷ - ۳۵۱ - ۴۹۶ - ۶۵۱
۷۱۹ ۱۷۹	۸۳۷
۳۳۵ - ۹ .. پانی پت	- ۶۳ .. دیر (نام پرگنہ)
۹۸ - ۶۶ - ۶۵ .. پارانگہات	- ۷۱۰ - ۶۱۶ - ۲۵۷ - ۲۱۲

۴۲۶ ..	پرگنه نيرج	۹۸ ..	ديان گهات برار
۲۲۱ ..	پرگنه باري		پنهان (يا) پنهان (كه الكائنه
	پرگنه باسم مضاف بالا گهات		سعت از د: آبه بـاري)
۷۳۴ - ۲۱۱	صونه برار	۳۰۷ - ۱۵۷
۲۳۲	پرگنه بالا بور صونه برار		پتن (يا) پتن مضاف صونه
۲۰۸ ..	پرگنه بده نور	۳۷۸ - ۳۹۶	گجرات
۲۰	پرگنه بنادر (يا) تبادر	۴۲۲ - ۴۲۱ - ۴۱۰	۳۹۷
۶۳۷	پرگنه بهار زن دال	۵۵۷ - ۵۵۶ - ۵۷۴	
۷۱۱ - ۷۱۰	پرگنه بدير	۶۷۶ - ۶۴۹
	پرگنه پالم (يا) پالم صونه بدير	۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۳۳	پتنه
۳۶۲	۸۸ - ۱۰۷ - ۱۲۳ - ۱۶۲	
	پرگنه پانور قتيخ بابو مضاف	۳۲۸ - ۳۳۴ - ۳۳۵ - ۳۰۸	
۸۳۵	۴۲۰ - ۶۲۲ - ۶۹۲ - ۷۲۳	
۳۴۲ ..	پرگنه پوفه	۷۸۸ - ۸۴۳ - ۸۴۴ - ۸۴۵	
۴۵۰	پرگنه تهاره (يا) بهاره	۸۴۶
۴۳۲ ..	پرگنه بنگش		پرگنه انكور (يكي از پنج محال
۳۴۹ ..	پرگنه جالدا		سرکار ظفر بگر عرف لانه پير
۲۸۶ ..	پرگنه جالندهر		صونه احمد ايار بدير)
	پرگنه چواري (يا) چواري	۳۳۷
۳۷۹ ..	پنجاب	۲۹۴	پرگنه ازاد چوهد

پرگنہ اوہ گانویہ • مضاف ناندر	پرگنہ چوراسی مضاف سرکار
۴۷۱	سہارنپور .. ۸۶۷
پرگنہ ماندل .. ۲۰۸	پرگنہ حویلی پاتھری صوبہ ہزار
پرگنہ ماندل گدھہ سرکار چیتور	۳۳۹
۲۶۹	پرگنہ خوشاب .. ۶۴۴
پرگنہ متھرا .. ۱۹۹	پرگنہ دکدار نزدیک جالندھر
پرگنہ مدیلہ .. ۴۵۹	۵۳۳
پرناالہ .. ۲۵۰	پرگنہ رام پور مضاف چیتور
پریندہ .. ۲۵	۱۴۲
پرنیہ .. ۴۵۹	پرگنہ سانہر .. ۱۱۶
پروتی .. ۱۲۷	پرگنہ سلطان پور ۲۸۶
پریندہ ۲۲۶ - ۲۵۲ - ۴۱۳ -	پرگنہ سنبل .. ۳۷۷
۴۲۵ - ۴۵۷ - ۷۹۴	پرگنہ سہارون در صوبہ بہار ۷۷۱
پشار .. ۱۱۹ - ۱۴۵ - ۲۴۰ -	پرگنات سنگمگیر .. ۶۹۲
۲۴۱ - ۲۴۴ - ۲۴۵ - ۲۶۲ -	پرگنہ شیر پور صوبہ ہزار ۵۱۲
۲۷۵ - ۲۹۹ - ۳۶۴ - ۳۶۶ -	پرگنات صوبہ دارالخلافہ ۷۱۶
۳۹۸ - ۴۳۰ - ۴۷۹ - ۴۶۲ -	پرگنات کابل .. ۳۶۴
۷۲۷ - ۷۵۷	پرگنہ فرید آباد .. ۴۶۰
پنجمحلہ (یا) پنجمحلہ (یعنی	پرگنہ کرکٹپ .. ۳۴۲
پرگنہ انکور د مکھنل (یا)	پرگنہ کوتھل صوبہ ہزار ۵۲۰

۷۹۸ - ۷۳۸ - ۷۲۹	مکھیل و امر چیتیا (یا)
۲۶۵ پنوار	امر چیتا و کرنچور (یا)
۳۶۷ پنفہ	کرنچ - ور و اودمان پنچ
۷۶ پورب	مجال سرکار مظفرنگر عرف
پورجات بیرونی اوزنگ آباد	مکھیر سوہیۃ احمد آباد
۳۵۱	بیدر (امیکوینڈ) ۳۳۷
۵۵۳ پورماندل	پلامون .. ۳۷۲
۶۱۱ (دریا) پورنا	پلاون ۳۴ - ۳۶ - ۲۱۹
۳۴۶ پورندھر	۶۹۲
۸۴۶ پورنہ	پلاون مضاف سوہیۃ بہار ۲۱۹
پوشنگ کہ فوشنج معرب ان	پلاون (یا) بلاول ۶۹۲
است یعنی موضع واقع	پنجشیر .. ۸۰۰
درمیان قندھار و بہار ۶۵۴	پنچاب ۴ - ۲۴ - ۱۱۶ -
۱۲۷ پوئج	۱۱۸ - ۱۲۵ - ۱۲۰ - ۱۵۱ -
- ۳۴۶ - ۳۴۴ - ۵۰	۱۹۳ - ۱۶۱ - ۱۶۷ - ۱۸۵ -
۷۰۱ - ۷۰۰	۲۳۹ - ۲۸۰ - ۳۵۶ - ۳۷۹ -
پہاچری (یا) پہولچہ - ری	۳۹۹ - ۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۳۴ -
۵۲۳ - ۵۱۴ - ۳۶۰ - ۳۳۹	۳۵۹ - ۵۱۵ - ۵۳۳ - ۶۰۱ -
پیلان (یا) پیلان (یا) پیلان	۶۰۴ - ۶۰۷ - ۶۳۸ - ۶۵۸ -
۴۱۷	۶۸۱ - ۶۸۲ - ۶۹۶ - ۶۹۸ -

۷۱۸	..	تعلقہ جات	۲۸۱ - ۲۴۰	..	قارا گدھے
۶۱۲	..	تلقم (قلعہ)	۲۰۸		قالب (اج سمندر)
۳۲۳	..	تلکوکن دکن	۵۰۲	..	قالب ساندهر
- ۱۶۳ - ۳۸ - ۲۶		تلنگانہ	۴۱	..	قالب عذیری
- ۲۴۷ - ۲۱۴ - ۲۱۱ - ۲۰۹			۵۹۹	..	قالب فتحپور
۷۷۴ - ۷۳۴ - ۶۰۳ - ۲۵۰			۲۲۵		قالب کاکریہ در ظاهر
۶۰۶		تلوارہ میان کورہ سوالک	۶۵۳		محمود آباد
۳۳	..	تلون	۸۵۳		قالب مقصود آباد
۳۴۹ - ۳۴۸	..	تذکار	۷۵۸	..	تبت
- ۶۳		توران (یا) توران دیار	۶۲۵	..	تبریز
- ۵۸۳ - ۵۴۸ - ۲۴۶ - ۲۴۵					تربذک (یا) تربک (یا)
- ۷۸۳ - ۷۸۲ - ۷۲۷ - ۶۲۳					تیرنگ مضاف دکن
- ۸۷۸ - ۸۷۲ - ۸۳۲ - ۸۰۳			۷۷۸ - ۷۵۷ - ۶۷۱ - ۴۴۰		
۸۷۹	۸۲۸ - ۳۴۴		ترجماہلی
- ۴۵۰		تہارہ (یا) بہارہ	۸۱۳	..	توکستان
۷۱۲	۴۶۱	..	تومذ
۶۴۹	..	تہانہ بیر	۵۷۶	..	تورہمک
کابل		تہانہ ضحاک مضاف	۲۲۷	..	تورین
۷۷۶			
۴۲۰	..	تہانہ کورہات			

	۸۹۸ - ۸۹۵ ..	تہذہ
* حرف حیم *	۱۷۸ ..	قیطان
۷۱۷ ..		تیراہ (کوہستان غریبی پشاور)
جالا مکی (نام جائے در	۲۴۴ - ۲۴۵ - ۲۴۷ - ۲۶۶ -	
سوزین جالذہر کہ آن	۷۵۷ - ۷۲۷ - ۳۶۸ - ۳۶۷	
مشعل اسامی بسوزد - رزیارتگاہ	۸۰۳ ..	تیمور آباد
۱۸۹ ..		ہندوستان
۵۲۳ - ۲۸۶ ..		جالذہر
۶۱۵ ۴۵۵ ..		جالذہر پور
۵۷۰ - ۱۴۱ ..	۲۴ - ۹۲ - ۴۹۵ -	جالور
۷۶۸ ..	۵۹۶ ..	جالپوت پور
۴۴۷ ..	۵ - ۲۶ - ۱۲۹ -	جالپوت
- ۳۶۴	۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۴ - ۱۸۴ -	جالپوت (نام چکدرہ)
۳۶۶ ..	۲۵۱ - ۲۶۳ - ۴۰۴ - ۴۲۳ -	..
۵۹۳ - ۵۹۲	۴۳۸ - ۴۷۵ - ۶۲۳ - ۶۳۳ -	چکدرہ پور
۱۶۵ ..	۶۴۲ - ۶۴۳ - ۶۴۴ - ۶۵۰ -	چکدرہ
۲۹۸ ..	۶۶۹ - ۶۷۰ - ۶۷۳ - ۶۷۷ -	جلال آباد
۴۶۷	۷۲۶ - ۷۲۹ - ۷۶۰ -	جلال پور کپڑوسہ
جلیسرہ مضاف ہریہ اکبر آباد	۷۷۳
۵۹۶ - ۳۳ ..	۷۱۶ ..	تھاکر دیارہ

*** حرف تے ***

۵۹۴ - ۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۷۲	۷۱۶ - ۲۶۲ - ۲۵۴	جمہا
۷۰۸ - ۷۲۴ - ۷۷۲ - ۸۵۸	۷۱۸ - ۷۱۷	
۸۷۰ - ۸۶۸	۲۶۲ - ۲۹۸ - ۶۶۰	جمو
چونہ مالی (یا) چونہ حالی	۶۸۳ - ۷۱۲	
۶۱۴	جنت باری (نام باغی کہ	
۸۶۴	طرح انداختہ سیف خان	
۱۶۳	میرزا صفی بون (۴۱۹	
۷۸	۲۱۷	جنگلستان
۶۳۲ - ۹۲	۲۰ - ۲۲ - ۲۰۵	جابر
۴۶۵	۴۳۹ - ۴۱۹ - ۴۱۳ - ۲۵۱	
۱۱۴ - ۱۴۴ - ۲۳۰	۶۱۲ - ۶۶۵ - ۶۹۲ - ۷۸۲	
۲۲۵ - ۲۷۶ - ۳۴۲	۸۳۷ - ۸۳۹ - ۸۳۸	
۸۰۵ - ۸۰۳	۲۸۸	جوار
۲۳	۱۷۹ - ۱۴۸	چونہ ہور
۸۳	۱۸۱ - ۲۳۵ - ۴۷۹ - ۵۹۱	
	۷۵۲	
	۷۹۹ - ۸۵۲ - ۸۶۷	چون
	جونا گدھہ مخاب کچرت	
	۱۲۵ - ۳۱۱ - ۴۲۳ - ۶۷۶	
	۱۹ - ۲۰۳ - ۵۷۶	چونہ ہور

* حرف جے *

۱۲۴	چاپانڈیر
	چانگام موم بہ امام آباد
۸۰۹ - ۷۰۲	

۲۵ ..	چون کونده	۸۶۶ ..	چاري کار
- ۱۱۵	چندکده موبه بهار	- ۶۷۷ - ۳۴۶ - ۳۴۴	چاکده
۶۸۲ - ۵۷۷ - ۴۹۱	..	۷۰۰
- ۳۴۴	چنچازر (يا) چنچازر	۷۸۴ - ۲۱	چاليس گانوك
۵۰۴	۸۵۴ ..	چاند پور
- ۲۲۰ - ۱۰۴ - ۶۵	چنچي	۴۵۹ ..	چاند پور مديانه
۴۶۸	۶۵۳ - ۳۰۴	چاندور
۱۴۳ ..	چند ادبي	- ۵۱	چانده متصل برار
۲۳۷ ..	چندر گدهه	- ۳۰۹ - ۳۰۶ ۲۹۳ - ۲۰۰	
۵۶۶ ..	چاندوار	۷۸۵ - ۶۱۶ - ۴۸۸ - ۳۵۸	
۲۱۵ ..	چند پوري	۲۸۰ ..	چاندي
- ۵۸	چوتته (يا) چوتته	۲۱۰ ..	چوترا کونواي
۲۵۸ - ۳۵۰ - ۳۵۱ - ۹۵			چتالي (يا) چيتالي (يا)
چورا گدهه - حاکم نشين مالک			چتالي (يا) چيتالي
- ۱۳۸	گدهه کنگه	۴۴۷
۳۳۸ - ۲۵۸ - ۲۱۷ - ۲۱۶		۴۴۸ ..	چاور
۱۱۰ ..	چوسا	۶۵۱	چنگونه مضاف بيدر
- ۴۰۴	چهار مونه دکن	۱۲۷ ..	چچر
۶۹۳	۳۶۸ ..	چغان - ورا
۳۷۵ ..	چينارن	۶۸۷ ..	چنگه - سرفرد

۷۸۶ ..	حصار ۴۰ رج پور	۱۴۲ - ۱۶۱ - ۲۳۰	چیتور
۳۶ ..	حصار پرندہ	۲۶۵ - ۲۶۹ - ۲۷۶	
۶۸۶ ..	حصار دھار	۳۰۰ - ۵۶۸ - ۷۵۳	..
۲۶۵ - ۲۵۳	حصار سہوا	۵۲۹ ..	چیتا پتن
۳۵ ..	حصار شہر بند	* حرف ها *	
۸۶۶ ..	حصار غوری		
۳۳ - ۳۲	حصار فیروزہ	۴۰۴ -	حاجی پور مضاف بہار
۴۶۳ ..	حصار کابل	۷۰۸
۸۶۶ ..	حصار کرم پور	۶۸۸ ..	حال محل
۴۸۷ ..	حصار کھیلنا	۳۸۰ - ۳۸۱ - ۵۳۶	حجاز
۵۹۳ ..	حصار گولکنڈہ	۵۳۹ - ۵۸۷ - ۵۹۶ - ۸۰۱	
۵۹۳	حصن پریڈا مضاف مودیا	۷۲۶ ..	حدود بردان
۸۶۵	خجستہ بقیان	۱۰۶ - ۴۹۱ -	حصن ابدال
۵۱ - ۵۰	حصن پورندہ	۶۶۰ - ۶۶۳
۹۵	حصن حصین چنچی		حصار (شف - ہانسی حصار)
۶۰۰ ..	حصن کنبو	۴۳۱ - ۴۳۳ - ۷۱۵	
۴۸۵ ..	حصن گوالیار	۴۱۸	حصار احمد آباد
۲۲۷ ..	حصن نرور	۷۰۱ ..	حصار ارک
۲۹۸	حویلی انتقاد خان در آگرہ	۳۹۸ ..	حصار بگرام
۷۹۹	پوکڈار جون	۱۴۱ ..	حصار بونڈی

۳۵۵ - ۶۱۳ - ۶۴۹ - ۶۵۱ -

۷۸۴ - ۷۱۰

۶۱۴ - ۲۴۶ - ۱۸۸ خاور

- ۶۲ - ۳۸ خجسته بقیان

- ۲۸۸ - ۷۸ - ۷۴ - ۷۳

- ۶۸۷ - ۶۸۵ - ۳۶۱ - ۳۲۰

- ۸۳۸ - ۸۳۶ - ۸۳۳ - ۷۱۰

۸۷۷

- ۵۴۸ - ۵۴۷ خراسان

- ۷۲۴ - ۶۴۳ - ۵۵۰ - ۴۶۹

۷۹۶

خرمابه (یا) خرمابه از مضامین

۷۴۷ .. تیراه

۵۹۵ .. خطا

خلد آباد روضه در کرزهی

۸۲۸ دولت آباد

خلد م - سه مندرای بلخ

۸۰۱

خلدقضاة منزل سلطان دارشکوه

۷۲۲

۷۹۸ حویلی اعتماد الدوله

حویلی پانهری هونک بوزار

۷۱۰

۷۱۳ حویلی دارشکوه

- ۴۷ - ۵۴ هیدر آباد

- ۶۵ - ۶۴ - ۶۲ - ۵۸

- ۳۱۳ - ۳۱۱ - ۷۹ - ۶۷

- ۳۲۷ - ۳۲۶ - ۳۲۵ - ۳۲۳

- ۴۸۷ - ۴۸۵ - ۳۴۹ - ۲۴۸

- ۵۰۰ - ۴۹۲ - ۴۸۹ - ۴۸۸

- ۵۲۹ - ۵۲۳ - ۵۱۳ - ۵۰۳

- ۶۹۴ - ۶۸۸ - ۶۶۶ - ۶۲۷

- ۸۲۰ - ۷۴۶ - ۷۴۵ - ۷۲۳

۸۷۵ - ۸۳۵ - ۸۲۴ ..

* حرف خا *

۶۷۸ .. خان آباد

۸۵۸ .. خانپور

- ۳۶ - ۲۱ - ۲۰ خاندیس

- ۳۵۴ - ۳۵۱ - ۲۶۱ - ۶۵

۶۱۱ .. دریاو پورنا	۴۶۵ - ۴۷۸ - ۶۸۳ - ۸۷۰
۷ .. دریای تبتی	۸۴۸ داسنه (یا) داسنه
-۳۵۴ دریای جمنا (یا) جون	۸۷ - ۸۶ .. دانستان
- ۷۱۸ - ۶۶۹ - ۴۲۷ - ۳۷۷	۸۶۷ دامن کوه شمالی
۷۳۸	۶۷۶ - ۲۳۹ دامن کوه کاکره
-۳۵۴ دریای جون (یا) جمنا	۲۷۰ .. دامنه البرز کوه
- ۷۱۸ - ۶۶۹ - ۴۲۷ - ۳۷۷	درگاه شیخ برهان الدین عربی
۷۳۸	۸۳۴ (رحمة الله علیه)
۱۱ .. دریای چناب	در وزارت احمدی - ری در دهلی
۸۰۶ .. دریای رادی	۸۷۸
- ۱۰۹ - ۳۳ .. دریای - تلج	۶۶۲ - ۶۶۱ دروازه دمس قرن
۸۵۱ - ۸۲۷ - ۳۶۷ ..	۶۷۵ دره کورلا بهاری
- ۱۳۱ دریای سنده	دریای بچکوره (یا) بچکوره
۴۴۷ - ۳۶۳ - ۱۵۶ ..	۳۶۶
۱۹۶ - ۱۶۴ دریای شور	۴۷ دریای برهما پور
۷۱۷ دریای کرم ناسا	دریای بنکبه در (یا) تنگ
۳۳۷ .. دریای کشنا	۳۶۱ .. به دره
دریای کفک کفن (یا) دریای	۶۰۷ .. دریای بهت
۲۴۱ .. دکن	۴۷۱ .. دریای بهرا
۵۶۳ .. دریای گودی	۲۷۹ .. دریای بیاه

- ۱۵۳ - ۱۵۲ - ۱۴۷ - ۱۴۶	- ۶۶۹ گنگ (یا) گنگا
- ۱۶۸ - ۱۶۶ - ۱۶۰ - ۱۵۶	۷۷۱ - ۷۱۸ - ۷۱۷ ..
- ۱۷۷ - ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱	۴۹۲ .. دریای مانجرا
- ۱۹۰ - ۱۸۳ - ۱۸۲ - ۱۸۱	۱۰ .. دریای مرب
- ۲۰۰ - ۱۹۸ - ۱۹۴ - ۱۹۱	- ۲۳۱ - ۵۱ دریای نوبده
- ۲۰۹ - ۲۰۷ - ۲۰۶ - ۲۰۵	۴۶۶ - ۴۱۹
- ۲۱۶ - ۲۱۴ - ۲۱۱ - ۲۱۰	۱۸۶ - ۱۶۱ دریای ایلاب
- ۲۲۶ - ۲۲۵ - ۲۲۴ - ۲۱۹	۷۹۹ .. دریای هیرمذ
- ۲۳۱ - ۲۳۰ - ۲۲۸ - ۲۲۷	۲۲ .. دشت بیاض
- ۲۴۸ - ۲۲۷ - ۲۲۶ - ۲۲۳	- ۱۵ - ۹ - ۷ - ۵ دکن
- ۲۵۵ - ۲۵۲ - ۲۵۱ - ۲۴۹	- ۲۲ - ۲۱ - ۲۰ - ۱۷ - ۱۶
- ۲۶۶ - ۲۶۳ - ۲۶۱ - ۲۵۷	- ۴۲ - ۴۱ - ۳۹ - ۳۶ - ۳۳
- ۲۹۲ - ۲۸۷ - ۲۷۲ - ۲۷۰	- ۵۶ - ۵۴ - ۵۳ - ۵۲ - ۵۰
- ۲۹۷ - ۲۹۶ - ۲۹۵ - ۲۹۳	- ۶۲ - ۶۱ - ۶۰ - ۵۸ - ۵۷
- ۳۰۵ - ۳۰۴ - ۳۰۲ - ۳۰۰	- ۶۹ - ۶۷ - ۶۶ - ۶۵ - ۶۳
- ۳۱۳ - ۳۱۰ - ۳۰۹ - ۳۰۶	- ۷۶ - ۷۴ - ۷۳ - ۷۲ - ۷۰
- ۳۲۰ - ۳۲۳ - ۳۱۹ - ۳۱۸	- ۸۲ - ۸۱ - ۸۰ - ۷۹ - ۷۷
- ۳۳۷ - ۳۳۶ - ۳۳۵ - ۳۳۲	- ۱۰۵ - ۱۰۳ - ۹۸ - ۹۳
- ۳۴۳ - ۳۴۲ - ۳۴۰ - ۳۳۸	- ۱۳۹ - ۱۳۸ - ۱۳۳ - ۱۱۷
- ۳۵۰ - ۳۴۹ - ۳۴۸ - ۳۴۶	- ۱۴۴ - ۱۴۲ - ۱۴۲ - ۱۴۱

- ۷۲۷ - ۷۲۳ - ۷۰۹ - ۷۰۶

- ۷۳۷ - ۷۳۶ - ۷۳۵ - ۷۲۸

- ۷۴۱ - ۷۴۰ - ۷۳۹ - ۷۳۸

- ۷۷۴ - ۷۷۳ - ۷۷۰ - ۷۵۷

- ۷۷۹ - ۷۷۸ - ۷۷۷ - ۷۷۵

- ۷۹۵ - ۷۹۴ - ۷۸۵ - ۷۸۰

- ۸۳۳ - ۸۳۰ - ۸۲۱ - ۸۱۶

- ۸۴۴ - ۸۳۹ - ۸۳۷ - ۸۳۵

- ۸۴۳ - ۸۵۵ - ۸۵۴ - ۸۴۷

- ۸۷۴ - ۸۶۹ - ۸۶۵ - ۸۶۳

۸۸۰ - ۸۷۹

دندا (راجپوری) راجپوری

۴۹۹ - ۴۹۸ - ۴۹۷

۳۹۷ - ۳۹۶ .. دندوقہ

- ۸۶۷ - ۸۶۱ - ۳۷۷ دوآب

۸۶۸

۷۱۲ .. دوآبہ

۱۵۷ .. درآبہ باری

۷۱۱ .. درآبہ بھتہ

۸۲۶ - ۸۲۵ درآبہ بھتہ

- ۳۵۵ - ۳۵۴ - ۳۵۳ - ۳۵۲

۳۷۰ - ۳۶۰ - ۳۵۹ - ۳۵۶

- ۴۱۱ - ۴۱۰ - ۴۰۹ - ۴۰۳

- ۴۲۱ - ۴۱۵ - ۴۱۳ - ۴۱۲

- ۴۳۹ - ۴۳۸ - ۴۲۸ - ۴۲۷

- ۴۵۴ - ۴۵۳ - ۴۴۲ - ۴۴۰

- ۴۶۹ - ۴۶۷ - ۴۶۶ - ۴۶۴

- ۴۷۶ - ۴۷۳ - ۴۷۱ - ۴۷۰

- ۴۸۸ - ۴۸۷ - ۴۸۶ - ۴۷۸

- ۴۹۸ - ۴۹۷ - ۴۹۶ - ۴۹۱

- ۵۱۰ - ۵۰۴ - ۵۰۳ - ۵۰۱

- ۵۲۱ - ۵۲۰ - ۵۱۹ - ۵۱۲

- ۵۸۹ - ۵۲۹ - ۵۲۸ - ۵۲۳

- ۶۱۱ - ۶۱۰ - ۶۰۲ - ۵۹۷

- ۶۳۰ - ۶۲۸ - ۶۱۷ - ۶۱۶

- ۶۵۱ - ۶۴۹ - ۶۴۸ - ۶۴۱

- ۶۷۲ - ۶۷۱ - ۶۶۸ - ۶۶۶

- ۶۸۵ - ۶۷۷ - ۶۷۶ - ۶۷۴

- ۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۹۲ - ۶۹۱

- ۷۰۳ - ۷۰۰ - ۶۹۹ - ۶۹۶

۴۶۷	۶۰۰	دیوار مالوه
۲۵۴ - ۲۲۵	۵۷۷	دیوار هند
راج بزدري مضاف حيدر آباد		۵۸۴	دیوار یمن
۷۲۳	۲۸۶	دیوالپور
راج بزدري مضاف فرخنده		دیسمنگھ (یا)		دیسمنگھی
۳۵۹	۳۵۲ - ۳۴۲
۶۸۷ - ۳۶	۸۴۸	دیگ (یا) ڈیگ
۸۴۵ - ۱۶۶	۱۱۳	دیوسه
۲۰۳ - ۱۴۷ - ۱۴۶	- ۲۱۷ - ۵۲ - ۵۱		دیوگنده
رام پور موسوم به اسلام پور سرکار		۸۷۶	۷۸۵ - ۶۷۲ - ۴۸۸	
جیتور موبه اجییر		۸۷۷	دیولکھوات
۸۲۲ - ۸۲۵			دیوال گانوں (مضاف بلا گوات
۸۰۶ - ۱۰۶	۴۰۹	پوار)
۵۶۶			دیوگنده کہ باسلام گنده موسوم
۴۴۵	۸۷۶	شد
۲۴۵			دیوات فتح آباد دھارور موبه
۳۱۲	۷۰۰		خجسته بزیاد
۸۲۰	۶۱۱	دیواری
رایباغ مضاف موبه بیجاپور		* حرف را *		
۶۶۵			ڈاٹھ موبه (یا) ڈاٹھ موبه

روضه شاه معین الدین	(یا) رایچوٹی (یا)
۶۷۰ (قدس سره)	رایچوڑ ۶۸ - ۶۹ -
۶۳۹ روضه شاه وجیه الدین	۵۲۴ - ۵۲۲
۶۷۵ - ۶۴۸ روضه معینہ	رایچوڑ ۶۹ - ۵۲۲ - ۵۲۴
۸۱۶ روضه ممتاز محل	رایحین مضاف مالوہ ۶۸۶
۷۳۵ - ۵۸۳ - ۵۵۱ - ۲۶ زم	رتن پور .. ۱۳۷ - ۷۸۴
- ۲۴۸ - ۲۴۳ - ۲۲۷ درہ	رخدی .. ۷۰۳
۸۴۲	رہت چوڑہ .. ۱۶۲
- ۲۱۰ - ۱۵ رهنکھیرہ	رائیچوڑ (یا) رتنپور مضاف
۶۴۷	روہتہ اجمیر ۱ - ۴ -
- ۶۸۲ - ۲۷۳ - ۱۶۸ رھتاس	۲۷۶ - ۲۵۲ - ۱۱۴ ..
۷۷۲	رنگتہ لال آباد .. ۱۵۶
۶۰۸ .. رزوی	رہمست پورہ اورنگ آباد ۶۵
قلعہ زیوان - چال کورھی	رون ۲۵۱
۲۵۹ - ۱۳۸ قذہار	رون بار سنگھ .. ۷۱۲
	رون بار سزده .. ۱۶۱
	رون مال .. ۵۰
	روضه چتوارہ .. ۶۱۵
	روضه شاه برهان الدین غریب
	(رحمة الله عليه) ۸۳۵

• حرف زا •

- ۱۵۹ - ۱۳۰ زابلستان	۶۱۵
- ۵۴۷ - ۳۶۶ - ۳۶۳ - ۱۶۲	روضه شاه برهان الدین غریب
۶۰۷	(رحمة الله عليه) ۸۳۵

۴۰ سافوله	زمین داور (یا) زمی—داور
ستاره (شف - اعظم قارا)	۲۳۹ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۵۴۳
۸۷۶ - ۵۰۳ - ۳۵۱ ..	۷۹۹ - ۵۴۵ - ۵۴۴ ..
۳۲۰ .. ستاره گدھے	۱۱ .. زیبه
۸۲۷ - ۷۱۲ ستاج (دریا)	۷۹ زیبا پور (یا) ریغا پور
۶۱۲ .. ستونده (قلعه)	
۳۵۸ - ۷۰ .. سرا	
۸۰۱ - ۲۷۷ ۲۴۱ سراب	۶۱۴ ساین (نام کوه)
۲۷۷ ۲۴۱ سراب و اندراب	۴۸۴ .. ساتگانون
۶:۶ .. سرای بیبر	۵۹۵ ساحل برهم پوتور
۶۹ سرای حاجی سیاح	۶۱۲ .. ساحل گنگ
۳۵۹ سریل مضاف بلخ	۶۰۰ .. ساحل نریده
۲۱۴ .. سرحد تلنگاه	۵۷۵ .. سادهورا
۷۴۵ .. سرحد کوناٹک	۱۴۷ - ۲۶۴ - سارنگپور
۷۳۹ .. سرحد گجرات	۲۶۵ - ۵۳۷ - ۵۵۹ - ۵۶۰
۷۱ .. سرزمین پورب	۷۶۶
۱۷۹ .. سرکار اجمیر	۲۶۵ - ۲۶۴ سارنگپور مالوه
سرکار امتیاز گدھے عرف ادنی	۱۶۶ .. سارنگ گدھے
۷۲۳ - ۵۲۲ ..	۱۱۳ .. سانبهر
۵۷۰ .. سرکار بهرائچ	۵۸ - ۵۰ ساندور (یا) سالور

* حرف سین *

۷۰۹	سرکار سورت گجرات	سرکار بیجا کڈھہ کھرکون صوبہ
۸۶۷	.. سرکار سہارنپور	خاندیس ۷۱۰ - ۲۲۰
۸۴۲ - ۲۸۶	سرکار سہرند	سرکار ایشور .. ۳۴۱ - ۳۳۹
صوبہ	سرکار فتح آباد - صوبہ	سرکار پاتھری و پالم ۱۸۲۰
۲۳۹	خجستہ بنیان	سرکار پتن گجرات .. ۴۲۲
۷۸۳ - ۶۰۱	سرکار قنوج	سرکار پریندہ .. ۳۴۲
۷۶۴	.. سرکار کالپی	سرکار ترھم .. ۴۴۰
۵۲۷	.. سرکار کلبرگہ	سرکار جوار صوبہ خجستہ بنیان
سرکار کودڑہ مضاف احمد آباد		۲۸۸
۴۱۴	سرکار چیتور ۲۰۲ - ۲۰۱
سرکار کورہ (یا) کورا جہان آباد		۲۶۹
۵۲۸	صوبہ آلہ آباد	سرکار حصار .. ۵۳۲
سرکار کھرکون دھاندیہ مضاف		سرکار دولت آباد .. ۲۴۲
۳۵۴	.. خاندیس	سرکار دیدالپور .. ۲۸۶
۶۰۴	.. سرکار کڈھہ	سرکار رایچور .. ۵۲۱
سرکار مد کل صوبہ بیجا - اپور		سرکار سارنگپور مالوہ ۲۶۴ -
۵۲۲	۲۶۵
۳۲۸	.. سرکار مہکر	سرکار سنہیل (یا) سنہیل ۲۷۲ -
.. ۱۲۹ - ۱۴۸ - ۳۷۴	سرنال	۲۷۴
۳۷۶	سرکار سنگمپور .. ۵۲۷

۵۴۷ ..	سکندر آباد	سرواپلي مضاف کـرنا تک
۸۴۹ - ۷۲۰ - ۷۱۷	سکندره	۵۳۰
۱۲۴ - ۱۱۸	سلطان پور	۷۲۴ - ۶۰۱ - ۲۵۳
۶۷۴ - ۴۳۹ - ۲۸۶ - ۱۴۲		۷۲۴ سروذنج (يا) بهرذنج
	سلطان پور بلهري (يا) ملبهري	۱۵۰ - ۱۷۹ - ۱۸۱
۸۷۱ - ۵۹۴	(يا) بلهري	۸۷۳ - ۴۰۹
۴۴ ..	سليم پور	۴۵۰ - ۳۵۶ - ۲۷۹
۵۳۴ - ۳۷۹	سمرقند	۶۸۴ - ۵۳۳ - ۴۸۴ - ۴۵۱
۱۹۹	سمندر ساگر (تالاب)	۸۵۵ - ۸۲۷ - ۸۲۵ ..
	سموگنده (يا) سموگر (متصل	- ۵۲۹
- ۲۵۵ - ۱۰۲	آگره)	۷۴۶
- ۲۴۹ - ۲۶۷ - ۲۶۵ - ۲۵۶		- ۲۸۰ - ۲۵۷
- ۳۰۵ - ۳۰۱ - ۲۸۶ - ۲۷۵		- ۶۶۹ - ۳۰۲ - ۲۹۳ - ۲۹۲
- ۶۶۸ - ۴۷۸ - ۴۵۷ - ۴۵۴		۶۹۸ - ۶۸۰
۸۰۸ - ۸۰۷ - ۷۵۳ ..		سفیدرون - سهکـر - زهـی جـر
۵۹۶ - ۵۹۵	سنار کانون	۴۴۵
- ۲۷۲	سنبل (يا) سنبل	۴۹۹ - ۳۱۳ ..
۷۷۲ - ۴۰۴		- ۳۵۶
- ۳۶۷ - ۲۸۴ - ۱۶۲	سندھ	۷۱۶
۷۷۴ - ۵۵۳		۸۷۴

(یا) شہدار (نام شہر)	سنکمئیر (یا) سنکمئیر (یا)
۲۶۵	سنکمئیر محال خالصہ
۲۸۰ - ۳۱۰ -	مقررہی خجستہ بنیان
۴۵۹ - ۶۹۸ - ۷۳۶ - ۸۵۴	۴۵۳ - ۶۹۱ - ۶۹۲ -
سہرا (یا) سہرہ (قصبہ از حرکار	۷۵۷
سارنگپور مالوہ وطن راجہ	سوان ۱۱۹ - ۱۶۱ - ۲۳۵ -
اندر من دھندیرہ (۲۵۳ -	۳۶۳ - ۳۶۶ - ۳۶۷ - ۶۳۲ -
۲۶۵ ۵۱۱ -	۷۲۷
سہرزد ۳۷ - ۲۸۶ - ۳۹۸ -	سوان و بجزور (بنگا
۶۸۷ - ۸۴۲	یوسف زئی) ۲۴۵ ..
سہسراڈن .. ۷۷۱	سوان جاجمیو .. ۷۱۷
سہیدہ (دریا) .. ۸۶۳	سوانہ (قلعہ) .. ۱۷۹
سیالکوٹ .. ۵۶۵	سوخت (شہر) .. ۱۸۰
سیپہری (بیشک فیل) ۷۶۵ ۱۸۰
سیھتان ۵۴۳ - ۵۵۸ - ۷۵۲	سورت (یا) سورتھہ - ۳۰
سہسود .. ۲۰۲	۶۱ - ۱۵۲ - ۵۴۲ - ۶۸۷ -
سیف آباد متصل سرھند (آباد	۷۰۷ - ۷۰۸ - ۷۰۹ - ۷۴۳ -
کردہ سیف خان سیف	.. ۷۴۴ - ۷۴۵ - ۷۸۱
الدین محمود معروف بہ	سوزن ۲۷۲
فقیر اللہ پسر تربیت خان	سہار بابا حاجی (یا) سہار

۳۵۲ - ۳۵۴ - ۳۵۶ - ۴۷۶	بخشی شاهجهانی (۴۸۴
۶۸۶ - ۶۹۷ - ۷۱۱ - ۷۲۰	سیکاگل (یا) سیکاگل - ۳۲۳
۷۴۱ - ۷۴۹ - ۸۳۹ - ۸۵۵	۵۲۸
۸۶۴	سیکری موسوم به شکری چهار
۴۴ شاهجهان پور	کرزی اکبر آباد - ۵۵۴
شاهزاد پور مضاف مستقر	۵۷۱ - ۵۵۵
۴۷۴ الخلانہ	سبوستان مضاف سوہی گتہ
۶۱۲ شاہگدہ	۳۷۲ - ۳۷۳ - ۵۲۰ - ۵۸۴
۸۰۲ شرغان	۷۹۷ - ۶۳۳
- ۲۱۸ - ۳۰۰	۵۵۳ سیوی
۷۷۰	
۸۶ شردان	
۸۵۴ - ۸۵۵ شکرقال	شالہ مار (نام باغ نڈار پور
(شکر (شف - سیکری)	لاہور) .. ۸۰۶
۵۷۱ - ۵۵۴	شاہ پور (شش کرزی بالا پور)
۲۵۰ - ۱۷۹ شمس آباد صو	۷۲۹ - ۷۲۸ - ۲۸۱
۳۷ شملہ گدہ	شاہ پور عرف بہر دین غریبی
۶۸۹ - ۳۱۱ شولا پور	۲۸۱ قارا گدہ
۶۷۸ شہر بلخ	شاهجهان آباد - ۱۰۷ - ۸۳
۶۳۲ شہر پتہ	۱۰۸ - ۲۵۳ - ۲۷۴ - ۲۳۵

• حرف شین •

۳۲۹ - ۳۴۰ - ۴۵۷ - ۴۵۸	۱۶۴ ..	شہر پڑھوتم
۷۰۸ - ۵۲۸	۶۹۲ ..	شہر جنیر
۲۵۶ ..	۱۸۰ ..	شہر سوخت
صوبہ انڈیس		
۵۲۷ - ۴۰۲		شہر مندو - پای تخت
۵۶۴ - ۶۷۳ - ۷۱۵ - ۷۱۶	۷۶۵	سلاطین مالوہ
۸۵۳ - ۷۱۹ - ۷۱۷ ..	۸۳۵	شیخ بابو مضاف مالوہ
۶۷۲ - ۳۵۸	۶۲۵ - ۵۴۴	شیواز ..
صوبہ اڑیسہ		
۸۴۵ - ۸۴۴	۱۶۷ ..	شیور پور
صوبہ ارننگ آباد		
۳۵۹ - ۳۵۱	۱۹۹	شیر ساگر (قلاب)
صوبہ ہزار		
۲۳۷ - ۳۷ - ۱۴		
۳۳۲ - ۳۳۹ - ۳۴۱ - ۳۴۸		
۳۵۸ - ۳۶۰ - ۵۰۴ - ۵۱۲		
۵۱۹ - ۵۲۰ - ۶۴۶ - ۶۶۵		
۷۳۵ - ۷۱۰ - ۶۶۶ ..		
صوبہ بنگالہ		
۱۳۹ - ۲۰		
۴۶۳ - ۴۷۴ - ۶۳۶ - ۷۱۸		
۸۱۷ - ۸۰۹		
صوبہ بہار		
۱۶۲ - ۱۹		
۱۷۱ - ۲۰۹ - ۲۱۸ - ۳۲۳		
۳۷۲ - ۵۷۷ - ۵۹۱ - ۶۷۰		
۱۶۴ ..		شہر پڑھوتم
۶۹۲ ..		شہر جنیر
۱۸۰ ..		شہر سوخت
شہر مندو - پای تخت		
سلاطین مالوہ		
شیخ بابو مضاف مالوہ		
شیواز ..		
شیور پور		
شیر ساگر (قلاب)		
* حرف ماد *		
صوبہ آگرہ		
۱۷۱ ..		
صوبہ اجمیر		
۴ - ۱۱۱		
۱۱۴ - ۱۴۴ - ۱۵۰ - ۱۶۶		
۱۷۹ - ۲۰۱ - ۴۰۹ - ۵۹۳		
صوبہ احمد آباد		
۲۸۳		
۷۰۷ - ۶۹۳ - ۳۰۸ ..		
صوبہ احمد آباد بیدر		
۳۳۷		
صوبہ اکبر آباد		
۵۶۶ ..		
صوبہ الہ آباد		
۳۷ - ۳۲۳		

- ۴۹۴ - ۳۵۵ - ۲۳۹ - ۲۸۸	- ۷۷۱ - ۷۳۶ - ۷۱۷ - ۶۸۲
۸۶۵ - ۷۱۰ - ۶۸۷ - ۶۸۵	۸۵۹ - ۷۹۳
۷۱۶ مریه دار الخلانہ	- ۳۱۱ - ۵۸ مریه بیجاپور
۸۶۴ مریه دار الملک دہلی	- ۵۲۱ - ۵۱۳ - ۴۹۱ - ۳۵۸
- ۲۶۳ - ۲۶۰ مریه دکن	- ۸۳۳ - ۸۲۴ - ۷۲۳ - ۵۲۲
۴۲۹	۸۳۷
۷۴۰ - ۴۴۲ مریجات دکن	- ۳۴۰ - ۳۱۶ مریه بیدر
- ۲۴۶ - ۲۳۹ مریه کابل	- ۳۶۲ - ۳۴۱
- ۴۶۱ - ۴۳۶ - ۴۳۱ - ۳۵۹	۸۴۳ .. مریه پتہ
۷۹۹ - ۷۷۶	- ۱۵۸ - ۳۷ مریه پنجاب
- ۷۵۹ - ۶۶۰ مریه کشمیر	- ۴۴۶ - ۴۲۴ - ۱۸۶ - ۱۵۹
۸۳۰	- ۸۵۱ - ۷۲۹ - ۵۳۶ - ۴۵۷
- ۱۴۲ - ۱۴۰ مریه گجرات	۲۴۷ .. مریه تلنگانہ
- ۴۱۶ - ۴۱۵ - ۳۳۶ - ۱۸۴	- ۵۲۰ - ۳۷۲ مریه تہہ
- ۵۴۲ - ۴۵۱ - ۴۲۲ - ۴۱۸	۶۷۰ - ۶۲۳
- ۶۷۶ - ۶۵۱ - ۶۰۳ - ۵۵۷	- ۳۲۵ مریه حیدرآباد
۸۳۸ - ۷۰۶	۸۲۹ - ۵۲۸ - ۳۴۷ - ۳۴۱
- ۴۴۱ - ۱۹۲ مریه لاہور	- ۹۸ - ۲۰ مریه خاندیس
۸۰۵ - ۵۲۱ - ۵۱۶	۷۱۰ - ۳۳۱ - ۳۲۰ - ۲۵۶
- ۱۴۶ - ۱۳۸ مریه مالوہ	- ۷۰ مریه خجستہ بنیان

۷۹۳ - ۲۶۱ - ۱۹۲ - ۶۳

* حرف سین *

۷۷۹ .. عادل آباد

- ۵۳۲ - ۳۲۳ - ۳۶۳ عراق

- ۵۷۲ - ۵۵۷ - ۵۵۱ - ۵۵۰

۶۵۵

۵۸۳ .. عراق عجم

۵۸۳ .. عراق عرب

۵۵۴ .. عرب

۷۱۶ عرفان (یا) عرفان

۳۳۶ .. عظیم آباد

۲۴۵ .. علی مسجد

* حرف غین *

۵۵۳ .. غرجستان

- ۲۴۶ - ۲۴۵ - ۸۴ غزنین

- ۵۳۱ - ۴۶۲ - ۴۴۷ - ۲۸۱

- ۹۷۸ - ۹۰۳ - ۹۰۲ - ۵۵۳

- ۷۷۷ - ۷۷۶ - ۹۸۲ - ۹۷۹

- ۴۰۲ - ۲۹۷ - ۲۲۴ - ۲۰۲

- ۵۲۸ - ۴۳۸ - ۳۵۷ - ۲۴۰

- ۷۰۷ - ۶۹۴ - ۶۷۶ - ۶۸۵

۸۷۱ - ۸۵۵

۸۳۷ صوبہ محمد آباد بیدر

- ۴۸۳ - ۴۷۵ صوبہ ملتان

۵۱۷ - ۵۱۶

* حرف ضاد *

ضحاک تھانہ مضاف کابل

۷۷۶ - ۵۷۲

۵۱۳ ضلع کرناٹک حیدر آباد

۳۱۹ .. ضلع کوکن

۳۴۴ .. ضلع کولار

* حرف طاء *

۲۷۸ .. طالقان

۳۶۹ .. طوس

* حرف ظاء *

ظفرنگر (مضاف صوبہ برار)

با عمارت و قلاب بنام کردن	۷۹۷
شیخ فرید مرتضی خان	۵۵۳	..	غور
بخاری .. ۴۳۹	۲۸۱	..	غور بند
فوشنج معرب پوسنگ ۴۴۷ -	۷۹۱ - ۶۶۶	..	غوری
۴۵۴			
* حرف فاء *			
فیروز گنده (نام قلعه ابراهیم			
عرف ایگز) ۸۷۵	۸۷۲	..	فالیر
فیروز گنده رایچور ۷۲۳	۵۵۵	..	فتح آباد
فیروز نگر عرف (ایچور ۳۱۳			فتح آباد (نام پرگنه بهیرون
فیض آباد .. ۸۶۸	۴۳۷	..	وال)
* حرف قاف *			
قبچاق .. ۵۷۹	۳۸۳ - ۵۵۵		فتحچور
قرا باغ ۸۶ - ۳۶۳ - ۴۶۲	۵۷۱ - ۵۹۹ - ۶۰۹
قرشی .. ۸۰۳	۵۵۳ - ۵۴۳		قراء (یا) فوه
قصبه انبیر .. ۱۱۶	۷۱۸ - ۸۵۳		قروخ آباد
قصبه انتری (یا) انٹی—ری	۸۵۵ - ۸۵۴
.. .. ۶۱۶	۵۲۸ - ۳۵۹		فرخنده بنیاد
قصبه ایل از توابع سیوستان	۳۲۱ - ۳۲۲ - ۸۴۵		فرنگ
.. .. ۵۸۴			فرید آباد (محله در دهلی

۷۶۶	..	قصبة دھار	۳۴۲	..	قصبة ایلورہ
		قصبة دیسواہہ (یا) دسواہہ	۸۳۶	..	قصبة بلگرام
۱۸۷			قصبة بلوہی (یا) بلوہی (نام
		قصبة رنگنہ موسوم بہ لال آباد			— وضع در پرگنہ نوگانوں
۳۰۷	۴۷۳		مضاف ناندیر
		قصبة سانہیر (یا) سانہیری	۶۴۹	..	قصبة بیر
۵۰۲		(یا) سانہرو	۸	..	قصبة پال
۱۱۳	..	قصبة سانگانیر	۳۸۸	..	قصبة پالم
۳۷۶	..	قصبة سرنال	۳۷۸	..	قصبة پتن
۴۸۱	..	قصبة سرھند	۶۳۸	..	قصبة پتھان
۲۴۳ - ۲۴۲		قصبة سڈکھیر	- ۵۰		قصبة پونہ (یا) یونا
		قصبة سہرا سرکار سازنگپور مالوہ	۷۰۱ - ۷۰۰
۲۶۵	۱۹۱	..	قصبة تمرنی
		قصبة سیکری موسوم بہ شکری	۳۰۰	..	قصبة تورہ
		چار کوزھی اکبر آباد			قصبة تھارہ مضاف سرھند
۵۷۱	۸۲۷
۷۱۲	..	قصبة قصور	۲۴۳ - ۲۴۱		قصبة جالندھر
۶۴۰	..	قصبة کلانور			قصبة جھنوت (یا) جھنوت
		قصبة کوڈامو (یا) کوڈامور صوبہ	۴۴۱		مضاف صوبہ لاہور
۵۲۷	..	اودھہ	۳۳۶	..	قصبة دوحہ

قلعہ ابراہیم گدھہ مضاف	۲۰۳	..	قصبہ کوتہہ
حیدر آباد ۲۰ - عرف			قصبہ کھاری بردریای گنگ
۷۴۶ - ۵۰۳			۱۹۶ - ۱۹۵
۷۵۵
قلعہ انک	۴		قصبہ لونی (یا) ہونی
قلعہ احمد نگر ۳۵۶ - ۴۰۳ -			قصبہ موہیر (یا) موشی
۶۶۶ - ۶۱۲	۶۰۱
قلعہ احمد نگر (یا) احمد آباد			..
۴۰۳	قصبہ نادرہ
قلعہ ادونی (کہ بہ امتیاز گدھہ			۲۱۴
موسوم شد)			..
۸۷۵	قصور ۵۱۷ - ۷۱۲ - ۷۱۴ -
قلعہ ارک خجستہ بنیاد			۷۱۵
۶۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۴۶۸ -			..
۶۷۳	قطب آباد کلکھ
قلعہ اسلام آباد عرف چاکنہ			۴۹۴
۳۰۵
قلعہ اکبر آباد			۵۵۳
۵۱۸
قلعہ الہ آباد			قعات بخارا
۶۸۱ - ۲۲۹			۱۷۱ - ۶۰۳ -
قلعہ اردنپور			۷۸۲ - ۶۱۴ - ۶۱۳
۵۹۳
قلعہ ارسا			قلعہ آگرہ
۴۲۹	۱۵۵ - ۹۲ -
قلعہ ایرج - شازدہ کر رہی			۸۱۷ - ۷۰۵
			..
			قلعہ ابراہیم گدھہ عرف ایگر
			(کہ بغیر گدھہ موسوم
			شد)
			۸۷۵

۳۵	..	قلعہ پلاژن	۱۴۰ - ۲۱۵	اروندچہ
۲۹۲	- ۵۰	قلعہ پورندھر	۷۸۳ - ۲۵۶
۲۴۰		قلعہ تارا گدھہ		قلعہ بادریسا (یا) بادرسن
- ۵۱۳		قلعہ ترچناپلی	۸۲۷
۵۲۹	- ۱۳۶ - ۱۳۵	قلعہ باندھو
۶۱۲	..	قلعہ تلتم	۱۵۱ - ۱۴۰ - ۱۳۹ - ۱۳۸	
۴۲۸		قلعہ تلتم (یا) نلتوم	- ۲۳۹ - ۲۸	قلعہ بھست
۴۹۷	..	قلعہ جزیرہ	- ۲۹۹ - ۲۷۵ - ۲۶۷ - ۲۶۴	
- ۲۶۶ - ۲۶۵		قلعہ جذیر	۷۸۹ - ۶۷۸ - ۶۶۲	..
۴۲۹	۳۲۱	قلعہ بھبی
۷۱۸ - ۲۵۵		قلعہ جھانھی	۵۷۰	قلعہ بہرونج
		قلعہ چانگام موسوم بہ اسلام آباد	۵۷۷	قلعہ بیازہ
۷۰۳	۲۶۳	قلعہ بیدر
۷۰۰ - ۶۷۷		قلعہ چاکنہ	۲۶۳	قلعہ بیدر رکلیان
۵۴۱	..	قلعہ چنار	۲۰	قلعہ بیر
- ۹۴ - ۶۵		قلعہ چنچی	۶۱۲	قلعہ پتیالہ
۸۷۵ - ۵۰۰ - ۲۷۰ - ۹۶			۳۱۷	قلعہ پرلی
۷۸۵		قلعہ چورا گدھہ	۳۵۲ - ۳۴۹	قلعہ پرنالہ
- ۲۰۳ - ۱۳۹		قلعہ چیتور	- ۲۱۹ - ۲۵	قلعہ پریندہ
- ۲۶۵ - ۲۶۴ - ۲۰۷ - ۲۰۶			۴۲۴ - ۲۸۷ - ۲۶۱ - ۲۵۷	

۸۷۴	۲۶۹ - ۲۷۵ - ۳۷۹ - ۴۴۷
- ۴۵۰ قلعه راهپري گنده	۵۴۶ - ۵۸۶ - ۶۶۸ - ۷۵۳
۴۹۷ - ۴۹۰	قلعه خنشي (يا) خنشي
قلعه (ايچو - وور موسوم به	(سرحد ولايت سيستان)
۳۱۳ .. فيروز نگر	۷۵۲
قلعه زنتهپور (يا) زنتهپور	قلعه دمن .. ۲۲۱
۴۰۱ - ۱۹۲ - ۱۵۶ - ۱۱۴	قلعه دندا (اچو - وري) (يا)
قلعه وور مال (يا) اور مال	دندا (اچوري) ۴۹۷
۵۰ - ۳۶	قلعه دو قاره .. ۵۹۱
۵۹۲ .. قلعه رهناس	قلعه دولت آباد - ۱۵
- ۲۳۹ قلعه زمين دادر	- ۱۴۳ - ۲۲۸ - ۲۳۱ - ۲۵۷
۷۷۶	- ۲۶۰ - ۲۸۷ - ۲۸۸ - ۳۵۶
قلعه زمينداري سري نگر ۹۸۰	۸۳۸ - ۶۹۱ - ۴۲۹ ..
۷۷۴ - ۲۳۹ قلعه ساربان	- ۲۳۱ قلعه دهاموني
قلعه سالهپور مضاف بکلانه	۷۸۵ - ۴۳۸
۱۴۷ - ۵۳	قلعه ديکور .. ۵۹۱
۳۳۱ - ۳۱۷ قلعه ستاره	قلعه ديو گنده .. ۴۲۹
۶۱۲ - ۴۲۸ قلعه ستونده	قلعه راجگنده .. ۴۹۷
قلعه سخرانا عرف کهلنا (يا)	قلعه (امپور) .. ۲۰۳
کهيلنا (شف - کهيلنا)	قلعه راهپري ۹۴ - ۴۹۵

۷۷۷	۸۷۶ - ۳۱۷ - ۲۹۴ - ۸۱
- ۲۱۴ - ۳۷ قلعہ قندھار	۶۰۲ .. قلعہ سرورنج
- ۲۵۴ - ۲۳۹ - ۲۳۲ - ۲۳۱	۲۸۵ قلعہ سلیم گدھہ
- ۲۳۰ - ۲۹۶ - ۲۷۲ - ۲۵۸	قلعہ سوانہ (یا) قلاع سوانہ
- ۵۴۷ - ۴۶۹ - ۴۳۳ - ۴۱۶	- ۱۴۹ متعلقہ جودھپور
- ۶۵۱ - ۵۵۷ - ۵۵۳ - ۵۴۸	۵۹۱
۷۹۶ - ۷۷۶ - ۶۶۴ - ۶۶۱	قلعہ س—ور (تھہ) (یا) س—ورت
۲۶۴ .. قلعہ کابل	۷۶۹ - ۳۷۴ - ۱۸۰ ..
۱۳۵ .. قلعہ کالجور	قلعہ سیوی سوپر (یا) سوی
- ۱۷۶ - ۱۱۹ قلعہ کانگرہ	۲۰۳ .. سوپر
- ۱۸۶ - ۱۸۵ - ۱۸۴ - ۱۷۷	- ۳۱ قلعہ شاہجہاں آباد
۴۶۰	۸۴۷ - ۸۱۶ - ۴۷۶ ..
۴۲ .. قلعہ کلیان	۵۹۲ .. قلعہ شیر گدھہ
۲۶۳ .. قلعہ کلیانی	۸۶۶ .. قلعہ غوری
قلعہ کنٹ (یا) کسیمت از	۳۸۱ .. قلعہ فندھپور
۷۷۲ مضافات رھتاس	۶۵۶ .. قلعہ فوشنج
۳۶۸ قلعہ کنشال (یا) کنشان	قلعہ فیروز نگر عرف راجپور
۵۴۵ .. قلعہ کوتھہ	۳۱۶
۲۶ قلعہ کولاس مضاف تلنگانہ	قلعہ قلات مضاف صوبہ قندھار
قلعہ کولاس صوبہ ہندوستان	- ۵۷۲ - ۵۴۲ - ۲۴۱ - ۲۴۰

۳۴۴	..	قلعہ ماہولی	۳۴۱
		قلعہ سرو مضاف سربہ قذہار	۱۳۳	..	قلعہ کھجورہ
۴۶۲	۸۰۰	..	قلعہ کھمرد
۴۶۴		قلعہ مستقر الخلافہ	۳۰۳	..	قلعہ کھیلنا
۲۹۴		قلعہ ملکہیر (یا) نلکہیر	۳۵۸	..	قلعہ کینٹی
۸۷۱	..	قلعہ ملہیر	۵۶۸	..	قلعہ کاکرون
		قلعہ منگل پیرا (یا) منگل سرا			قلعہ گدھہ پتای (یا) پتالی
		(یا) منگل پورہ (واقع کنار	۶۷۵
		دریائی بہیمرا شازدہ کرویہی			قلعہ گاکندہ (یا) گولکندہ
۴۷۲ - ۴۷۱		بیجاپور)	- ۳۳۸ - ۳۲۶ - ۳۱۳ - ۳۱۱		
		قلعہ منگل سربہ (یا) منگل	۸۱۸ - ۷۴۶ - ۷۴۴ - ۶۸۸		
۵۴	..	بیرہہ	- ۱۳۸ - ۸		قلعہ گواپار
۴۲۴ - ۲۴۰ - ۱۵۹		قلعہ مو	۴۸۱ - ۴۷۶
- ۱۷۸		قلعہ مو ر سربہ	۹	..	قلعہ لاہور
۱۸۵	۶۵۳		قلعہ لنگ (یا) لنگ
۲۱۸	..	قلعہ مہدا	۶۱۴	..	قلعہ مالی
۹۴	..	قلعہ نرمل	۲۰۳	..	قلعہ ماندل
۶۴	..	قلعہ نلدراک	۶۰۰	..	قلعہ ماندو
۲۴۰	..	قلعہ نور گدھہ	۵۲	..	قلعہ مانک درک
		قلعہ واکنکہ—سربہ موسوم بہ	۱۵۸	..	قلعہ مانکوٹ

- ۶۲۲ - ۶۲۱ - ۶۲۰ - ۶۱۹

- ۶۵۴ - ۶۵۳ - ۶۵۲ - ۶۵۱

- ۶۷۶ - ۶۷۵ - ۶۷۴ - ۶۷۳

- ۷۲۰ - ۷۱۹ - ۷۱۸ - ۷۱۷

- ۷۵۳ - ۷۵۲ - ۷۵۱ - ۷۵۰

- ۷۹۴ - ۷۹۳ - ۷۹۲ - ۷۹۱

- ۸۰۵ - ۸۰۴ - ۸۰۳ - ۸۰۲

۸۷۰

- ۴۲ - ۴۱ - ۴۰ - ۳۹ قزوح

- ۴۴۰ - ۴۳۹ - ۴۳۸ - ۴۳۷

۷۸۳

۲۵۵ قور

* حرف کاف *

- ۳۰ - ۲۹ - ۲۸ - ۲۷ کابل

- ۱۰۳ - ۱۰۲ - ۱۰۱ - ۱۰۰

- ۱۹۱ - ۱۹۰ - ۱۸۹ - ۱۸۸

- ۲۲۴ - ۲۲۳ - ۲۲۲ - ۲۲۱

- ۲۴۲ - ۲۴۱ - ۲۴۰ - ۲۳۹

- ۲۴۷ - ۲۴۶ - ۲۴۵ - ۲۴۴

- ۹۵ - ۹۴ - ۹۳

۴۸۷

(يا) ديکوز (يا) قلعه ونکوز

۱۸۰ .. ديکوز

۶۷ قمرنگر عرف کرنول

۸۰۳ - ۸۰۲ .. قندز

- ۲۷ - ۲۶ - ۲۵ قندهار

- ۱۴۶ - ۱۴۵ - ۱۴۴ - ۱۴۳

- ۱۹۲ - ۱۹۱ - ۱۹۰ - ۱۸۹

- ۲۲۹ - ۲۲۸ - ۲۲۷ - ۲۲۶

- ۲۴۰ - ۲۳۹ - ۲۳۸ - ۲۳۷

- ۲۵۵ - ۲۵۴ - ۲۵۳ - ۲۵۲

- ۲۶۴ - ۲۶۳ - ۲۶۲ - ۲۶۱

- ۲۷۵ - ۲۷۴ - ۲۷۳ - ۲۷۲

- ۲۹۸ - ۲۹۷ - ۲۹۶ - ۲۹۵

- ۳۳۳ - ۳۳۲ - ۳۳۱ - ۳۳۰

- ۳۴۷ - ۳۴۶ - ۳۴۵ - ۳۴۴

- ۳۶۹ - ۳۶۸ - ۳۶۷ - ۳۶۶

- ۳۸۳ - ۳۸۲ - ۳۸۱ - ۳۸۰

- ۳۵۹ - ۳۵۸ - ۳۵۷ - ۳۵۶

۸۵۸ - ۸۵۷	۲۷۴ - ۲۷۳ - ۲۷۰ - ۲۶۴
۳۴۷ - ۳۱۷ .. گامبي	- ۲۹۷ - ۲۷۹ - ۲۷۸ - ۲۷۵
۶۱۸ .. کاشان	- ۳۰۷ - ۳۰۶ - ۳۰۳ - ۳۰۱
۳۶۸ .. کاشغر	- ۳۶۹ - ۳۶۸ - ۳۶۳ - ۳۱۸
۶۸۵ .. کالا باغ	- ۳۹۸ - ۳۹۷ - ۳۷۵ - ۳۷۳
- ۴۱۲ - ۲۱۳ - ۴۲ کاپوي	- ۴۳۲ - ۴۳۰ - ۴۲۰ - ۴۱۵
۷۷۰ - ۷۱۸	- ۴۴۰ - ۴۳۸ - ۴۳۴ - ۴۳۳
۸۶۳ - ۸۰۹ - ۱۳۵ کالنجور	- ۴۴۷ - ۴۴۵ - ۴۴۴ - ۴۴۳
۶۳۲ کالي تالار (مى احمد آباد)	- ۴۷۷ - ۴۷۶ - ۴۶۶ - ۴۵۵
کالي کرم (يا) کاپوي کرم واقع	- ۵۳۳ - ۵۳۲ - ۵۱۶ - ۵۰۱
۲۴۳ .. کوهستان (ده)	- ۵۵۲ - ۵۵۱ - ۵۴۹ - ۵۴۸
۱۸۸ .. کامراج	- ۵۷۲ - ۵۶۶ - ۵۶۴ - ۵۵۳
کام-روپ (يا) زامروپ	- ۶۲۸ - ۶۲۶ - ۵۹۴ - ۵۷۳
۳۰۵	- ۶۶۴ - ۶۶۳ - ۶۵۰ - ۶۲۹
- ۶۳۸ - ۱۹۰ - ۱۷۷ کانگوه	- ۷۲۰ - ۷۱۹ - ۶۸۱ - ۶۷۹
۷۴۱ - ۶۵۹ - ۶۴۰ ..	- ۷۵۳ - ۷۳۸ - ۷۳۱ - ۷۲۱
۱۸۸ .. کانو آلکا	- ۷۶۱ - ۷۵۷ - ۷۵۶ - ۷۵۵
۵۹۵ .. کترا پور	- ۷۸۹ - ۷۷۶ - ۷۷۰ - ۷۶۴
۱۰ کتل	- ۸۰۳ - ۸۰۰ - ۷۹۸ - ۷۹۱
۱۲۰ .. کتل بلندي	- ۸۱۶ - ۸۰۸ - ۸۰۷ - ۸۰۵

۷۹۶ .. کرمان	۷۳۹ . کتل بهنڊپر
۳۳۴ - ۳۲۶ - ۶۵ کوناٽک	کتل جانوس (يا) جانوش
۷۴۵ - ۵۳۰	۶۷۰
۳۲۵ - ۶۵ کوناٽک بيجاپور	۲۱ کتل چاليس گانون
- ۳۲۳ کوناٽک حيدر آباد	۲۰۰ .. کتل چانده
۸۲۴ - ۵۲۳	۴۴۰ - ۲۹۷ کتل خيبر
کوناٽک صوبه فرخنده بنيان	۸۰۱ .. کتل طول
۵۲۸	۸۷۷ .. کتل فردا پور
۶۸ - ۶۷ .. کرنول	۶۸۱ .. کتل کهريه
- ۳۲۸ - ۳۲۱ کوناٽک جهان آباد	۳۵۸ کتلک
۳۵۵	۶۱۵ .. کتلک چتوارة
کوناٽک مانکپور - صوبه اله آباد	۹ کتلک تهرة
۷۰۸ - ۱۰۸	۴۱۰ - ۲۸۴ .. کتلک
کوناٽک پور (يا) کوناٽک (پورگنه از	۳۶۵ - ۱۲۰ .. کراکر
پنج محال سرکار مظفرنگر	۶۸ - ۵۸ .. کوناٽک
صوبه احمد آباد بيدر ۳۳۷	کراچ (نام راه که از کشمير
۱۱۰ .. کوناٽک	بهوي تبت ميروند) ۷۵۸
- ۱۰ کشتوار (يا) کشتوار	۲۸۳ .. کوناٽک خانہ
۷۳۸ - ۱۲	۶۱۳ کوناٽک بيجاگده
- ۱۳ - ۱۲ - ۱۰ کشمير	۷۱۷ کوناٽک ناما - نام دريا

کذیلا بیتالی (یا) کذیلا پتسالی	۱۴ - ۸۴ - ۱۲۶ - ۱۳۴
(یا) کذیلا پتسانی	۱۹۰ - ۲۳۹ - ۲۷۳ - ۳۳۶
(یا) کذیلا پتسالی ۱۹۵	۴۰۱ - ۴۴۶ - ۴۷۷ - ۴۸۳
کذیلابه (یا) کذیلابه معموله	۵۰۵ - ۷۲۰ - ۷۲۱ - ۷۲۲
بهر .. ۶۵۶	۷۳۰ - ۷۳۶ - ۷۳۸ - ۷۳۹
کذیپی مضاف کرنا تک ۸۲۴	۷۵۷ - ۷۵۸ - ۷۵۹ - ۷۶۲
کذیانه .. ۳۶	۷۹۳ - ۷۹۸ - ۸۰۵ - ۸۱۶
کذیهیالی (یا) کذی بهیالی	۸۲۱ - ۸۲۸ - ۸۳۰ - ۸۳۱
(موضع) .. ۷۸	۸۶۹
کذکر .. ۲۶۰	کذکر گدهه ۲۶۸ - ۲۷۰
کذگیرا .. ۲۰	کعبه شریف .. ۳۹۱
کذگیری .. ۳۴۴	کلابی .. ۱۱۲
کوته لومیر .. ۶۰۱	کلته .. ۸۴۶ - ۸۴۵
کوٹ (موطن قوم منج) (یا)	کلکله دکن .. ۷۰۹
قوم کردی .. ۷۱۳	کلہار .. ۸۰۰
کوٹ بهرتہ .. ۳۶۷	کلیان .. ۲۶۳
کوٹہ ۳۰۷ - ۳۲۳ - ۳۲۴	کمانون .. ۸۴۲
کوٹله .. ۱۹۵	کمنفیر (یا) کھیر ۸۴۸
کوچ .. ۱۶۶	کنار آب بہک .. ۶۵۰
کوچ آشام .. ۳۰۳	کنار گنگ .. ۶۹۸

۲۴۶	..	کوه رباط	۳۰۴	..	کوچ بهار
۴۱۴	..	کوه ساپین	۴۶۳ - ۱۶۶		کوچ هاجو
۸۹۷	..	کوه سرهوز	۸۲۰	..	کوده بذدر
۶۰۶	..	کوه سوالک	۶۱۴		کوزتهه (نام کوه)
- ۲۷۷ - ۲۳۹		کوه کانگره			کوکلا بهازي (يا) کوکله بهازي
۶۷۶ - ۴۳۴	۲۸۰ - ۶۷۵ - ۴۵
۱۸۸	..	کوه کشمير	- ۳۴۵ - ۳۱۱ - ۲۸۸		کوکون
- ۷۱۶		کوه کامزون (يا) کاميون	۸۲۰ - ۴۹۶ - ۴۸۹
۸۶۱	۲۰۴	..	کوکنده
۶۱۴	..	کوه کوزتهه	۲۵۰		کولا پوز نواح پرناله
		کوه لکه (مشرف بر قصبه)	۲۴۵	..	کولار
۷۹۶	..	قندهار	۱۴۷	..	کولاس
- ۱۸۵ - ۱۷۶		کوهستان	۳۵۵	..	کول جلیسر
۲۸۰			کونجه امير (يا) کونپامير (يا)
۱۶۹	..	کوهستان بهار			کونپامير (يا) کونپامير
۷۷۲		کوهستان بهراج	۷۷۸ - ۵۹۲ - ۲۰۲
۲۵۸		کوهستان پنجاب	۲۰۲		کونپامير مافدل
		کوهستان چذاده صوبه بهار	۶۱۴	..	کوه آسير
۵۷۷	۶۲۲	..	کوه بذدر
۷۵۷	..	کوهستان خيبر	۳۶۷	..	کوه جهر

۱۴ -	موسوم گشته (۲۴۳	..	کوهستان روه
۶۴۷ - ۶۴۶ - ۱۹۱ - ۱۵		- ۲۸۰		کوهستان سروي نگر
کھسار دارغہ نشین مورزبان		۶۹۸
۳۶۸	.. کاشغر	- ۱۱۹		کوهستان سوان
- ۶۲۳ - ۵۷۲ - ۲۷۹	کھورد	۳۶۴ - ۱۲۵
۸۰۰ - ۷۹۹	..	۷۳۹ - ۱۵۷		کوهستان شمالي
۲۹۷	.. کهنبايت			کوهستان نتونتهر (يا) نتونتهر
۱۷۳	کھيزار متصل آنبیر	۲۵۹
۴۰ - ۳۹	.. کھنديله	۲۵۹ - ۲۴۸	..	کوهي
۶۵۱ - ۲۴۹	.. کهي			کوهير مضاف حيدر آباد
	کھيرا گده کنگ ملقب به	۵۲۹
۳۱۷	.. کھيردار	۱۹۷	..	کھازي
	کھيلنا مخاطب به سخـرلنا	۱۹۵		کھازي کنارہ گنگ
(شف قلعه سخـرلنا)		۴۶۷ - ۳۳۳ - ۸۸		کھجوه
۸۷۶ - ۲۹۴ - ۸۱	..			کھرک پورنا (نام رود خانه)
		۱۹۱
				کھرکون (در صوبه خاندیس)
۷۶۶	.. کاکردن	۷۱۰
- ۶۶ - ۶۳ - ۵ - ۳	کھرات			کھرکي (که پنج کردهی دولت
- ۱۲۳ - ۱۱۶ - ۱۱۰ - ۱۰۹				آباد است و به اردنگ آباد

• حرف کاف •

۱۳۵ - ۱۱۵ .. گدھے	- ۱۴۸ - ۱۳۸ - ۱۲۹ - ۱۲۴
۸۰۹ .. گدھے پتھلی	- ۱۷۹ - ۱۵۶ - ۱۵۰ - ۱۴۹
۲۱۶ .. گدھے کتنگہ	- ۲۰۴ - ۲۰۰ - ۱۹۶ - ۱۸۱
۷۱۵ .. گدھی	- ۳۲۳ - ۲۹۷ - ۲۸۴ - ۲۰۵
۱۶ گدھی - دروازہ بنگالہ	- ۳۹۶ - ۳۷۸ - ۳۷۶ - ۳۴۶
گدھی (مسکن سرگردہ قوم	- ۴۱۰ - ۴۰۲ - ۴۰۰ - ۳۹۷
۵۱۶ .. سکھان)	- ۴۱۹ - ۴۱۶ - ۴۱۳ - ۴۱۲
۸۶۵ گدھی موضع دھونکی	- ۴۵۱ - ۴۲۲ - ۴۲۱ - ۴۲۰
گدر چوسا ۶۰۱۰ - ۷۲۴ - ۷۷۱	- ۵۵۵ - ۵۴۶ - ۵۴۰ - ۵۰۹
۱۷۸ .. گربزت	- ۵۶۳ - ۵۵۸ - ۵۵۷ - ۵۵۶
۷۸۹ گرشک (یا) گرسک	- ۵۷۷ - ۵۷۴ - ۵۷۳ - ۵۶۹
۳۶۳ .. گریوہ کراکر	- ۶۰۲ - ۵۸۴ - ۵۷۹ - ۵۷۸
۳۵۱ گلال بار (یا) کلال بار	- ۶۴۰ - ۶۳۹ - ۶۳۸ - ۶۳۶
۲۲۲ - ۲۹۳ گلشن آباد	- ۶۵۳ - ۶۵۲ - ۶۵۱ - ۶۴۲
- ۴۹۰ - ۳۲۶ - ۱۶۱ گلکنڈہ	- ۶۹۳ - ۶۸۴ - ۶۷۳ - ۶۶۹
- ۵۱۸ - ۵۰۳ - ۴۹۲ - ۴۹۱	- ۷۰۹ - ۷۰۷ - ۷۰۶ - ۶۹۶
- ۷۸۶ - ۷۴۶ - ۶۸۹ - ۶۸۸	- ۷۶۸ - ۷۶۷ - ۷۳۹ - ۷۲۷
۸۲۳	- ۷۸۱ - ۷۷۸ - ۷۷۴ - ۷۶۹
۱۶۱ گلکنڈہ (یا) کوکنڈہ	۸۷۸ - ۸۷۲ - ۸۰۹ ..
- ۱۵ گنگ (یا) گنگا (دریا)	۱۳۲ .. کچنال

۴۸۷ ..	گوندرانه	۱۸ - ۱۹ - ۱۲۶ - ۱۷۹
۶۱۶ ..	گهاتی چاندا	۱۹۵ - ۳۶۲ - ۳۷۷ - ۶۱۶
۶۱۵	گهاتی دولت آباد	۶۴۹ - ۶۹۸ - ۷۱۶ - ۷۱۷
۵۹۵ - ۱۶۶	گهزه گهات	۷۱۸
* حرف لام *		گوالیار ۹۷ - ۱۷۱ - ۲۳۱
		۲۸۵ - ۴۶۷ - ۵۱۰ - ۵۷۴
۵۷۱ ..	لاذائی	۵۷۷ - ۵۷۸ - ۵۷۹ - ۶۸۰
لار (نام راه که از کشمیر به تبت		۸۳۰ - ۷۰۸
۸۲۰ - ۷۵۸	(بیرون)	گواہتی صوبہٴ بنگالہ (برصوحہ)
لاذبی داخل ملک زمیندار		• تک (شام واقع شد)
۷۸۵ ..	دیواندہ	۳۰۳ - ۳۷۴
۹ - ۲۴ - ۳۳ - ۴۳ - ۶۹	لاہور	گوردھن نگر نام قصبہٴ گہازی
۹۹ - ۱۰۱ - ۱۰۶ - ۱۰۷		کہ رای گوردھن آباد کردہ
۱۱۹ - ۱۲۶ - ۱۳۱ - ۱۸۵		بون .. ۱۹۶ - ۱۹۷
۱۹۷ - ۲۱۴ - ۲۳۹ - ۲۵۳		گورکھپور .. ۶۷۳
۲۷۲ - ۲۷۳ - ۲۷۹ - ۲۸۵		گواہی کانون .. ۷۴۳
۳۰۱ - ۳۲۱ - ۳۵۶ - ۳۶۱		گولکنڈہ (یا) گلکنڈہ ۱۶۱ -
۳۶۸ - ۳۹۱ - ۳۹۷ - ۴۰۴		۳۲۶ - ۳۹۰ - ۳۹۱ - ۳۹۲
۴۱۱ - ۴۳۶ - ۴۴۳ - ۴۴۴		۵۰۳ - ۵۱۸ - ۷۴۴ - ۷۴۶
۴۴۶ - ۴۴۷ - ۴۵۵ - ۴۵۹		۸۲۴ - ۷۸۶

۵۶۷ .. اودھیانہ	۴۷۵ - ۴۷۷ - ۵۱۱ - ۵۱۵
لونی (یا) لونی (قصیدہ)	۵۱۶ - ۵۱۷ - ۵۳۱ - ۵۳۲
۱۵۵	۵۳۳ - ۵۳۴ - ۵۵۰ - ۵۵۱
۴۳۲ - ۲۴۷ - ۲۴۶ لوهانی	۵۷۴ - ۵۷۵ - ۵۸۵ - ۶۱۸
۵۱۵ .. لوه گڈھہ	۶۲۸ - ۶۳۶ - ۶۳۷ - ۶۶۹
<hr/>	
* حرف میم *	
۲۳۷ .. ماتھر	۷۲۰ - ۷۳۵ - ۷۵۵ - ۷۶۰
۵۰ ماچی (یا) ماچی	۷۷۵ - ۷۷۷ - ۷۸۰ - ۷۸۳
۸۰۵ .. ماچھیوارہ	۷۹۸ - ۸۰۵ - ۸۰۶ - ۸۰۷
مازدار (الکائنہ سمت از صوبہ اجمیر)	۸۰۸ - ۸۱۶ - ۸۲۱ - ۸۲۲
۲۵۰ - ۱۸۰ - ۱۷۹ - ۱۱۱	۸۲۶ - ۸۵۱ - ۸۵۲ - ۸۵۴
۲۵۰ .. مازدار رمیوار	اعل باغ .. ۲۰۹
۷۹۱ .. مازندران	لکھن دوز .. ۳۶۷
۱۵ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳	لکھنؤ .. ۴۵۹ - ۵۴۴ - ۶۲۹
۸۳ - ۱۳۳ - ۱۳۹ - ۱۴۲ ۷۱۶ - ۸۵۳
۲۱۵ - ۲۰۰ - ۱۹۲ - ۱۴۷	لکھی جنگل .. ۲۸۶ - ۴۳۹
۲۹۶ - ۲۶۵ - ۲۶۴ - ۲۵۵ ۴۵۰ - ۷۱۴ - ۸۲۶
۳۵۳ - ۳۵۲ - ۳۲۲ - ۳۳۰	لہغانات .. ۳۶۳
۴۰۲ - ۴۰۱ - ۴۰۰ - ۳۵۴	لنگر دروازہ امام (محلہ)
	دربوہان آباد) .. ۵۹۷

۱۹	..	مانکپور	۴۰۳ - ۴۵۳ - ۴۸۰ - ۵۲۰
۳۶۷	..	مانکوت	۵۴۶ - ۵۵۶ - ۵۵۸ - ۵۵۹
۸۱۳	..	ماندراہ الذہر	۵۶۸ - ۵۶۹ - ۵۷۰ - ۵۸۳
- ۳۴۱		ماہور در صوبہ ہزار	۵۹۷ - ۵۹۸ - ۶۰۰ - ۶۰۲
۸۲۶ - ۵۲۲ - ۵۲۱	..		۶۰۳ - ۶۷۲ - ۶۷۳ - ۶۸۵
- ۱۹۷ - ۴۴ - ۳۳		متھرا	۶۸۶ - ۶۸۷ - ۶۹۳ - ۶۹۴
- ۲۴۷ - ۲۸۵ - ۲۳۵ - ۱۹۸			۷۰۷ - ۷۰۹ - ۷۲۷ - ۷۶۴
- ۶۹۷ - ۴۵۴ - ۴۵۳ - ۴۴۸			۷۶۵ - ۷۶۶ - ۷۶۸ - ۷۷۰
۸۴۹ - ۷۳۹ - ۷۰۸	..		۷۷۵ - ۷۸۳ - ۷۸۴ - ۷۸۵
محالات انٹریڈ (اماکن واقعہ)			۸۳۳ - ۸۳۴ - ۸۳۵ - ۸۴۸
مابین دریای گنگا و جمنا (۸۷۱ - ۸۷۷
۷۱۷	مالی رائٹر مالی (نام در قلعہ)
۷۲۳		محالات صوبہ بیجاپور	۶۱۴
۷۱۰	..	محالات بیر	۶۱۳
محالات سرکار امتیاز گدھہ			۲۴۹
۷۲۳		عرف ادنی	۲۰۴
۸۳۷		محمد آباد بھدر	۱۹ - ۱۹۲ - ۲۰۰
محمود آباد دواڑہ کرہی			۲۰۹ - ۲۶۵ - ۳۱۶ - ۳۱۸
- ۴۱۷ - ۴۶		احمد آباد	۵۳۷ - ۵۳۸ - ۵۵۸ - ۵۸۳
۶۵۲	۶۵۲ - ۷۸۰ - ۷۸۱

۳۸۲ - مسجد جامع فتحپور	مخطوطہ مرقد مذکور معینہ (قدس
۳۸۳	سره) .. ۵۹۸
مسجد (روضہ شاہ وجہ - بیہ الدین	مخصوص آبان .. ۳۴
۶۳۹	مخلص پور .. ۸۶۷
مسجد شاہ گنج واقع صوبہ	مدھکر - نام ولایت ۳۷۶
۸۳۴ خجستہ بنیان	مدینہ منورہ ۱۹۰ - ۴۶۹
۴۴۸ .. مسجد متھرا	مران آبان .. ۸۴۱
۷۹۷ .. مشہد مقدس	مرشد آبان ۸۴۴ - ۸۴۶
۵۵۵ .. مصر جامع ۸۶۸
مظفرنگر عرف ملکپور صوبہ	مرور .. ۶۵۵
۳۳۷ احمد آبان بیدر	مستعد پورہ واقعہ بیرون بلدیہ
۹۲ .. معظم نگر	حیدر آبان .. ۵۰۰
۷۴۴ .. مقامات کلکاتہ	مستقر الخلافہ ۲۴ - ۸۹
۵۴۰ .. مقبرہ زینی	۹۰ - ۲۷۷ - ۳۲۹ - ۴۱۳
- ۵۱۳ - ۳۹۰ مکہ معظمہ	- ۶۸۰ - ۴۸۱ - ۴۵۷ - ۴۵۵
۶۸۷ - ۴۸۶ - ۴۵۱ ..	۷۵۳ - ۷۳۵ - ۷۳۴ - ۶۹۹
مکنہل (یا) مکھیل (یکے از	مستقر الخلافہ آگرہ - ۳۹
بنج محال مرکز مظفرنگر ۷۰۴
عرف ملکپور در صوبہ	مستقر الخلافہ اکبر آبان - ۳۰
۳۳۷ احمد آبان بیدر	.. ۲۱ - ۲۳ - ۶۹۸

۷۳۵	..	ملک دوم	۲۳ - ۵۴ ۵۳	ملتان
۱۰۷	..	ملک سنده	۱۰۷ - ۲۷۹ - ۳۹۷	
۲۷۲	..	ملک اراکانیہ	۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۳۴	
۵۲۹	..	ملک فرنگ	۴۴۷ - ۴۷۵ - ۵۱۱ - ۵۱۷	
۲۸۴	..	ملک کچھہ	۶۲۲ - ۶۶۹ - ۶۷۳ - ۶۸۳	
۹۶	..	ملک کرناٹک	۷۲۷ - ۷۳۹ - ۷۴۱ - ۷۵۳	
(یا)	..	ملک کاندھت و اروشاں	۸۶۹	..
۴۸۲	..	گل کشت و برسال	۴۷۴	ملک اشام
۲۰۵	..	ملک دوان	۱۶۶	ملک اودسہ
۳۵۸ - ۲۲۸	..	ملک کچوات	۲۰۲	ملک برار
۵۲۶	..	ملک گدڑہ	۱۸۸ - ۲۸۸	ملک بلانہ
۲۱۶	..	ملک گدڑہ کنگدہ	۷۲۶	ملک بہٹی
۶۱۵	..	ملک ناسک	۱۳۴	ملک بہتہ
۵	..	ملک نظام شاہیہ	۲۸۷	ملک بوجا پور
۱۰۸	..	ملک سندویست بڈیہ	۷۵۸	ملک قیبت
۳۷۲	..	ملک پیر	۴۶۹ - ۷۳۴	ملک تانگانہ
۸۵۵	..	ملک عرف اورنگ گدڑہ	۸۳۸ - ۸۵۵	ملک چات
۸۷۲ - ۸۳۸	۴۲۳ - ۴۵۵	ملک دکن
۵۵۸	..	ملک شریفیہ	۵۲۳	..
۷۰۳	..	ملک سبھا پنگانہ	۳۵۸	ملک دیو گدڑہ

مملکت خراسان	۵۴۸	..	موضع آهررئي (يا) آبردهي
مملکت دهنديره	۲۶۳		قريب قلعه اتک ۷۵۵
مملکت گجرات	۵۵۵	..	موضع اسي (يا) آسي متصل
مملکت مالوه	۵۶۹	..	قصبه بلگرام ۸۳۶
مندسور	۴۷۸ - ۶۶۸ - ۸۰۹		موضع بتوه (يا) بتوه (يا) بيتوه
مندسور مالوه	۷۰۹ ۴۱۸
مندل (حاکم نشين کشتوار)			موضع بدري ۴۹۴
.. ..	۱۲	..	موضع بهونسه برگنه کرکنب
مندل گده	۴۰۲	..	سرکار پرينده سوبه خجسته
مندر پای تحت سلاطين مالوه			بنديان ۲۴۲
۲۷ - ۷۶۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷			موضع پنجاب ۳۵۹
منزل جهادرا مضاف مالوه			موضع چاندي سرهد سوي نگر
.. ..	۸۳۴ ۲۸۰
منزل رتن	۱۱۳	..	موضع دهونگي از اعمال بيدجاپور
منزل (يا) منزلگاه متھرا		 ۸۶۵
.. ..	۶۹۷ - ۲۸۵	..	موضع سيکوي موسوم به شکري
منگير	۱۷۰	..	از مضافات بيانه درازده
مؤ	۱۵۷ - ۲۴۰ - ۲۵۰		کردهي اکره ۵۵۴
.. ..	۳۶۷ - ۴۳۴ - ۶۳۰		موضع کره ۴۳
موضع آنپير	۳۵۳	..	موضع گوناچور برگنه نکدار

۷۶۹	۵۳۳
۲۰۲	..	میهرار	۳۴۲	..	موضع هکني
- ۹۰۸ - ۵۴۱ - ۱۹۴		میرواٹ	۱۱۷	..	مول مذوہرنگر
۶۸۰ - ۶۶۶	۳۲۴ - ۳۰۷		موہیدانہ
۶۶۶ - ۲۵۰ - ۲۰۱		میوار	۶۰۱	..	موہیر (قصبہ)
* حرف فون *			۲۳	..	مہابن
نادر آباد (اذراع حوالی قلعة					مہامائی (بتخانہ شہر کانگرہ
۵۵۳	..	تذہار)	۴۶	..	مشہور بہ درگاہ وانی) ۱۸۸
- ۲۳۷ - ۱۱۱ - ۱۰۸		زارنول	۷۷۸	..	مہاندی
- ۸۵۰ - ۶۸۰ - ۶۰۸ - ۲۳۸					مہر پور
۵۰۲	۷۲۸
۲۴۵	..	زاروان			مہار (سرحد احمدنگر) ۱۹۰
- ۱۵۶ - ۱۵۲ - ۱۴۲		زاسک			..
- ۶۵۲ - ۶۱۵ - ۶۱۲ - ۲۸۸					..
۷۷۸ - ۷۷۴ - ۷۵۷ - ۶۷۱					..
- ۱۸۰ - ۱۷۹ - ۱۴۸		ناگور			..
۸۴۸ - ۵۷۴ - ۳۷۵ - ۲۳۳					..
۲۰		بالہ تونس (یا) قوش			..
۳۲۳
					میدان
					میدان - انڈی و ہالی سرحد
					میدان اودھہ
					میدان کالا دہرہ
					میرتھہ

۸۳۹ - ۸۳۷	فانڈیر ۲۱۹ - ۲۵۰ - ۳۰۵
۸۶۵ فلنگہ (یا) نیلنگہ	۳۶۱ - ۳۶۱ - ۳۷۱ - ۳۹۱
نواک (یا) نواکر (یا) نوانگر	۵۲۱ - ۴۴۵ - ۸۳۵ ...
۲۴۷	نذر بار (یا) نذر بار ۱۲۳ -
۲۴۰ نور پور (یا) نورگدھہ	۶۷۴ - ۴۳۹
۶۹۶ نور منزل - نام باغ	نوبدہ (یا) نوبدا ۱۵ -
۷۰۹ نیاپورگ دھاتیا سرکار سورت	۶۶ - ۲۰۹ - ۲۲۳ - ۲۳۱
۶۱۴ .. نیرت	۲۵۴ - ۳۱۳ - ۳۸۷ - ۶۰۰ -
۵۶۷ .. نیساپور	۸۷۸ - ۷۳۸
۶۴۲ .. نیلاب (دریا)	۲۰۲ نونالہ (یا) پرنالہ
نیلکنتھہ (یا) نیلکنتھہ (نام	۶۱۶ - ۷۲۵ - ۷۶۵ نرور
عمارت متصل دیوار حصار	نصرت آباد سکر (یا) شکر
۵۳۷ .. ماندر	(یا) بہکر ۲۹۱ - ۴۷۲ -
۱۶۴ .. نیلگر	۵۰۰
۵۳۰ .. نیلاور	۹۶ .. نصرت گدھہ
• حرف واو •	
۳۲۰ - ۳۱۳ .. واکنگیرہ	۱۱۸ - ۱۸۵ - ۱۸۷ - نگرکوت
۳۲۶ .. وزہر آباد	۳۶۷
۸۵۳ - ۷۷۷ .. ولایت	نلدزک (سوبہ بیجاپور) ۶۵ -

۲۵۲ -	ولایت دھندپورہ	۲۲۷	..	ولایت اشام
۲۵۳ - ۲۶۵	۴۸۲	..	ولایت اُردو
۷۰۳	ولایت رخنک	۱۶۲	..	ولایت اودیشہ
۲۸۴	ولایت سندھ	۲۹۵	..	ولایت ارنڈچہ
	ولایت سنگمذیر (یا) سنگمذیر	۲۲	..	ولایت بالاکھات
۷۵۷ - ۶۹۱ - ۴۱۳	..	۳۶۴	..	ولایت بھوونر
۷۰۱	ولایت سیوا	۱۷۵	..	ولایت برار
۱۸۴	ولایت سورجہ	۶۹۳	..	ولایت بلخ
۷۵۲	ولایت میستان	۵۷۶ - ۲۰۳ -	..	ولایت بنگالہ
۷۲۵	ولایت شرقی	۶۰۴ - ۷۰۳
۴۲	ولایت عادل شاہیہ	۲۶۰	..	ولایت بونڈی
۸۱۱	ولایت غوری	۱۶۶ - ۵۹۵	..	ولایت بہائی
۵۴۲ - ۴۳۳	ولایت قندھار	۳۶ - ۵۱ -	..	ولایت بدخاں پور
۲۲	ولایت قہستان	۵۲ ۴۶۷
۲۴۳ - ۲۴۲	ولایت کابل	۱۸۵ - ۶۹۶	..	ولایت پنجاب
۲۶۰	ولایت کنک	۳۶۴	..	ولایت پوٹھوہار
۲۹۲	ولایت کوچ بہار	۴۸۲	..	ولایت تبت
	ولایت کوکوہ (میان ارقبہ)	۷۵۷	..	ولایت تربنگ
۵۹۷ .. - ۵۹۶	(دکن)	۷۲۳	..	ولایت تھہ
۱۸۰	ولایت کہپور	۲۰	..	ولایت خاندیس

۲ - ۲۱ - ۲۶ - ۲۹ - ۳۰ -
 ۳۲ - ۳۸ - ۴۱ - ۴۲ - ۷۴ -
 ۷۷ - ۸۱ - ۸۳ - ۸۸ - ۸۹ -
 ۹۸ - ۱۰۰ - ۱۱۰ - ۱۱۳ -
 ۱۲۶ - ۱۲۷ - ۱۳۳ - ۱۵۶ -
 ۱۵۸ - ۱۶۳ - ۱۷۹ - ۱۸۳ -
 ۱۹۳ - ۱۹۵ - ۱۹۸ - ۲۰۳ -
 ۲۴۳ - ۲۴۸ - ۲۶۶ - ۲۸۳ -
 ۳۰۴ - ۳۰۹ - ۳۱۴ - ۳۲۳ -
 ۳۳۶ - ۳۴۰ - ۳۵۳ - ۳۵۷ -
 ۳۵۹ - ۳۶۰ - ۳۷۹ - ۳۸۱ -
 ۳۸۲ - ۳۹۸ - ۴۳۴ - ۴۴۹ -
 ۴۶۶ - ۴۷۰ - ۴۹۱ - ۵۰۲ -
 ۵۰۶ - ۵۱۰ - ۵۱۵ - ۵۲۱ -
 ۵۲۶ - ۵۳۲ - ۵۳۹ - ۵۴۰ -
 ۵۴۱ - ۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵ -
 ۵۴۸ - ۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۳ -
 ۵۵۴ - ۵۵۶ - ۵۵۸ - ۵۶۰ -
 ۵۶۱ - ۵۶۳ - ۵۷۵ - ۵۷۷ -
 ۵۸۲ - ۵۸۳ - ۵۸۴ - ۵۸۷ -

۷۲۵ .. ولایت گنجه
 ۵۳۸ - ۵۳۷ ولایت مالوه
 ۵۶۸
 ۸۱۳ ولایت ماوراء النهر
 ۳۷۶ .. ولایت مدهکر
 ۷۵۷ .. ولایت ناسک

* حرف ها *

هادوتی (یا) هادونی (عبارت
 اسمت از سرکار رفته پور مضاف
 ۱۱۳ صوبه اجیر)
 ۸۵۱ - ۷۱۵ هانسی و حصار
 ۱۵۵ .. هتیاپول
 ۶۴۳ - ۵۳۹ - ۵۴۶ هرات
 ۷۹۵
 ۶۹۸ - ۴۷۴ - ۱۲۶ هردار
 ۴۳۸ - ۴۳۱ هردر بنکش
 هلال آباد (آباد کرد) خواجه
 ۴۰۷ - ۱۵۶ هلال
 - ۱ هندوستان (یا) هند

- ۸۵۸ - ۸۵۷ - ۸۵۴ - ۸۴۲

۸۸۱ - ۸۷۲ - ۸۶۳ ..

۳۶۷ .. هندو کوه

۶۰۷ .. هیلان (یا) هلان

*** حرف یا ***

۱۷۹ یالی (یا) یالی

۵۸۴ .. یمن

۲۴۴ یولم گذر (یا) لولم گذر

- ۶۱۹ - ۶۱۵ - ۶۰۰ - ۵۹۰

- ۶۵۹ - ۶۵۸ - ۶۵۵ - ۶۲۲

- ۷۰۵ - ۶۷۷ - ۶۷۳ - ۶۷۱

- ۷۳۵ - ۷۲۴ - ۷۱۹ - ۷۱۷

- ۷۵۰ - ۷۴۶ - ۷۴۲ - ۷۳۸

- ۷۷۷ - ۷۶۴ - ۷۶۱ - ۷۵۱

- ۸۰۷ - ۸۰۵ - ۷۹۸ - ۷۸۳

- ۸۳۸ - ۸۳۲ - ۸۳۰ - ۸۱۳

تمام شد فهرست اسمای جاها که درمین جلد

* مؤثر الامرا وقوع یافته اند *

فهرست اغلاطی که در حین انطباق دومین جلد متأثر الامرا

سرزده

صفحه	سطر	غلط	صحیح
۲	۸	سبحان الله تاچه مرتبه دنیا داری سمک - و انهماک دراں وجه قدر صرف خوش آمد اسمک و مراعات - آنکه الخ	سبحان الله تاچه مرتبه دنیا داری سمک و انهماک دراں وجه قدر صرف خوش آمد سمک و مراعات آن - که الخ
۸	۱۱	دیگر بیداری	دیگر بسردی
۳۱	۵	واگذرانند	واگذرانید
۳۵	۱۱	مژد بوم	مژد بوم
۳۵	۱۴	مشروط	مشروط
۴۲	۷	اهمال و قهاونیه (که در تعاقب الخ	اهمال و قهاونیه [که در تعاقب نذر محمد خان و انماض و خون داری (که در کمک سعیدخان در جنگ هفت روزا اوزبک سرزده) منصرف و منزجر گردید]

صحنه	سطر	غلط	صحیح
۴۳ -	۱۳ -	کشتی سوار	کشتی سواره
۵۳ -	۱۰ -	بیجاپوربان	بیجاپوریان
۵۳ -	۱۳ -	به افتاد	یافتاد
۵۵ -	۲ -	بیچین	بیچون
۵۹ -	۷ -	(۱۱۹۹۳) یک هزار و (یک صد و نود و سه)	(۱۱۹۳) یک هزار و (یک صد و نود و سه)
۵۹ -	۹ -	آنچه باز بود	آنچه با او بود
۵۹ -	۱۷ -	دیانت خان	دیانت خان میر عبد القادر
۶۰ -	۱۶ -	دوبست	دوبست
۸۴ -	۱۸ -	عربین	عربین (یا) غزوانی
۱۱۰ -	۱۳ -	نواصلان	نواصلان
۱۱۲ -	۱۸ -	گوز گرفته	گوز گرفته
۱۱۶ -	۱ -	بعان نهار	بعان نهار
۱۹۵ -	۷ -	دوزدهن	گوزدهن
۱۹۵ -	۸ -	کاک	کاک
۲۰۱ -	۳ -	و اندام امیر	و از کدام امیر
۲۰۱ -	۱۳ -	الامی	الامی
۲۰۳ -	۱۴ -	سابقان خسرو	سابقان خسرو

صفحہ	سطر	غلط	صحیح
۲۰۶ - ۸	-	ارجن	ارجن
۲۰۶ - ۹	-	عموی	عموی
۲۱۷ - ۱۶	-	آبادند	آباد اند
۲۲۱ - ۱۰	-	در رقبہ از پدر گذرانید	رقبہ از پدر در گذرانید
۲۲۶ - ۱۱	-	سرفراز گودانید	سرفراز گودانید
۲۲۶ - ۱۹	-	سلطان	سلطان
۲۳۰ - ۴	-	گردین او	گردید (او
۲۳۲ - ۵	-	خطاب	خطاب
۲۳۴ - ۱۱	-	بادسای	بادشاهی
۲۴۵ - ۳	-	نمودند راجہ	نمودند - راجہ
۲۵۳ - ۱۶	-	مع پس ماندہای	مع پس ماندہای
۲۵۰ - ۲	-	نمانندو	نمانندو
۵۲۶ - ۱۵	-	کشاه بون	کشاه بون
۵۶۹ - ۱	-	لغظ	لغظ
۶۱۰ - ۲۰	-	موزے	موزے
۷۹۷ - ۱۰	-	ولایع خان	ولایع خان
۸۰۰ - ۱۷	-	رفت ز زبے	رفت ز زبے

صفحہ	سطر	غلط	صحیح
		۱۰۵۶	۵۹۸
		شده ز بلخ و بدخشان نذر محمد خان *	شده ز بلخ و بدخشان نذر محمد خان *
۸۰۲ - ۱۹			۴۵۸
		زر و قبيله و املاك راگذاشت دران	زر و قبيله و املاك راگذاشت دران
			$۴۵۸ + ۵۹۸ = ۱۰۵۶$
۸۰۲ - ۱		مي كند	مي كند
۸۱۸ - ۱۵		گولكنده	گولكنده
۹۷۶ - ۱۵			
۷۹۵ - ۱۲		روح پور فتوحش	روح پور فتوحش
۸۲۶ - ۱۹		ضمصام الدوله	ضمصام الدوله
۸۴۰ - ۶		عمدة الملك	عمدة الملك
۸۷۲ - ۴		فردوس آرامگا	فردوس آرامگا

